

MURÂDÎ DÎVÂNÎ

SULTAN ÜÇÜNCÜ MURAD

TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI YAYINLARI: 55

<i>Edebiyat ve Sanat Serisi</i>	: 16
<i>Kitabın Adı</i>	: MURÂDÎ DÎVÂNİ
<i>Müellifi</i>	: Sultan Üçüncü Murad (1546, 1574 – 1595)
<i>Özgün Dili</i>	: Osmanlı Türkçesi
<i>Yayına Hazırlayan</i>	: Prof. Dr. H. Ahmet KIRKKILIÇ Atatürk Üniversitesi, Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü Öğretim Üyesi
<i>Arşiv Kayıt</i>	: Süleymaniye Yazma Eser Ktp., Fatih No. 3874; Ayasofya No. 3972.
<i>Kitap Tasarım</i>	: Yüksel Yücel
<i>Baskı</i>	: Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş. Cihangir Mh. Güvercin Cd. No: 3/1 Baha İş Mrk. A Blok Kat: 2 34310 Avcılar / İstanbul Tel.: 0212 412 17 00 Sertifika No: 12026
<i>Baskı Yeri ve Yılı</i>	: İstanbul 2015
<i>Baskı Miktarı</i>	: 1. Baskı, 2000 adet

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI

Library of Congress A CIP Catalog Record

Sultan Üçüncü Murad
Murâdî Dîvânı

1- Üçüncü Murad, 2- Murâdî, 3- Edebiyat, 4- Dîvân, 5- Osmanlı Sultanları, 6- Şiir

ISBN: 978-975-17-3802-8

Copyright © Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı. Her hakkı mahfuzdur.

Bütün yayın hakları *Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı*'na aittir. Başkanlığın izni olmaksızın tümüyle veya kısmen, hiçbir yolla ve hiçbir ortamda yayınlanamaz ve çoğaltılamaz.

T.C. Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

Süleymaniye Mh. Kanuni Medresesi Sk. No: 5 34116 Fatih / İstanbul

Tel.: +90 (212) 511 36 37

Faks: +90 (212) 511 37 00

info@yek.gov.tr

www.yek.gov.tr

MURÂDÎ DÎVÂNÎ

(İNCELEME - TENKİTLİ METİN)

SULTAN ÜÇÜNCÜ MURAD
(1546, 1574 - 1595)

Yayına Hazırlayan

H. Ahmet Kırkkılıç

TÜRKİYE
YAZMA
ESERLER
KURUMU
BAŞKANLIĞI

TAKDİM

İnsanlık tarihi, akıl ve düşünce sahibi bir varlık olan insanın kurduğu medeniyetleri, medeniyetler arasındaki ilişkileri anlatır. İnsan, zihnî faaliyetlerde bulunma kabiliyetiyle bilim sanat ve kültür değerleri üretir, ürettiği kültür ve düşünce ile de tarihin akışına yön verir.

Medeniyetler, kültürler, dinler, ideolojiler, etnik ve mezhebî anlayışlar arasındaki ilişkiler kimi zaman çatışma ve ayrışmalara, kimi zaman da uzlaşma ve iş birliklerine zemin hazırlamıştır.

İnsanların, toplumların ve devletlerin gücü, ürettikleri kültür ve medeniyet değerlerinin varlığıyla ölçülmüştür. İnsanoğlu olarak daha aydınlık bir gelecek inşâ edebilmemiz, insanlığın ortak değeri, ortak mirası ve ortak kazanımı olan kültür ve medeniyet değerlerini geliştirebilmemizle mümkündür.

Bizler, Selçuklu'dan Osmanlı'ya ve Cumhuriyet'e kadar büyük devletler kuran bir milletiz. Bu büyük devlet geleneğinin arkasında büyük bir medeniyet ve kültür tasavvuru yatmaktadır.

İlk insandan günümüze kadar gök kubbe altında gelişen her değer, hakikatin farklı bir tezahürü olarak bizim için muteber olmuştur. İslam ve Türk tarihinden süzülüp gelen kültürel birikim bizim için büyük bir zenginlik kaynağıdır. Bilgiye, hikmete, irfana dayanan medeniyet değerlerimiz tarih boyunca sevgiyi, hoşgörüyü, adaleti, kardeşlik ve dayanışmayı ön planda tutmuştur.

Gelecek nesillere karşı en büyük sorumluluğumuz, insan ve âlem tasavvurumuzun temel bileşenlerini oluşturan bu eşsiz mirasın etkin bir şekilde aktarılmasını sağlamaktır. Bugünkü ve yarınki nesillerimizin gelişimi, geçmişimizden devraldığımız büyük kültür ve medeniyet mirasının daha iyi idrak edilmesine ve sahiplenilmesine bağlıdır.

Felsefeden tababete, astronomiden matematiğe kadar her alanda, Medine’de, Kahire’de, Şam’da, Bağdat’ta, Buhara’da, Semerkant’ta, Horasan’da, Konya’da, Bursa’da, İstanbul’da ve coğrafyamızın her köşesinde üretilen değerler, bugün tüm insanlığın ortak mirası hâline gelmiştir. Bu büyük emanete sahip çıkmak, bu büyük hazineyi gelecek nesillere aktarmak öncelikli sorumluluğumuzdur.

Yirmi birinci yüzyıl dünyasına sunabileceğimiz yeni bir medeniyet projesinin dokusunu örecek değerleri üretebilmemiz, ancak sahip olduğumuz bu hazinelerin ve zengin birikimin işlenmesiyle mümkündür. Bu miras bize, tarihteki en büyük ilim ve düşünce insanlarının geniş bir yelpazede ürettikleri eserleri sunuyor. Çok çeşitli alanlarda ve disiplinlerde medeniyetimizin en zengin ve benzersiz metinlerini ihtiva eden bu eserlerin korunması, tercüme ya da tıpkıbasım yoluyla işlenmesi ve etkin bir şekilde yeniden inşa edilmesi, Büyük Türkiye Vizyonumuzun önemli bir parçasıdır. Bu doğrultuda yapılacak çalışmalar, hiç şüphesiz tarihe, ecdadımıza, gelecek nesillere ve insanlığa sunacağımız eserleri üretmeye yönelik fikrî çabaların hasılası olacaktır. Her alanda olduğu gibi bilim, düşünce, kültür ve sanat alanlarında da eser ve iş üretmek idealiyle yeniden ele alınmaya, ilgi görmeye, kaynak olmaya başlayan bu hazinelerin ülkemize ve tüm insanlığa hayırlar getirmesini temenni ederim. Aziz milletimiz, bu kutsal emaneti yücelterek muhafaza etmeyi sürdürecektir.

Recep Tayyip Erdoğan

T. C.

Cumhurbaşkanı

SUNUŞ

Tarih boyunca kültür ve düşünce üretme gücü, büyük medeniyetler inşa etmenin en önemli unsuru olmuştur. Uzun soluklu ve evrensel nitelikte bir medeniyet üretebilmek ise geçmişten miras alınan birikimin geleceğe taşınabilmesi ile mümkündür. Tarih öncesi çağlardan itibaren köklü medeniyetlere beşiklik yapmış olan coğrafyamız; köklerinden bilgiye, hikmete ve irfana dayalı gelenekler çıkarmıştır.

Her kültürün sahip olduğu klasikler ve başyapıtlar, başka kültürler tarafından takdir edildiği ve kabul gördüğünde medeniyetler arası etkileşim ortaya çıkar. Medeniyet coğrafyamız ise tarihinde üç temel karşılaşma ve etkileşime şahit olmuştur. Bunlardan birincisi ve en önemlisi Bağdat'ta gerçekleşen yabancı milletlere ait Grek, Süryani, Hint, Fars vb. düşünce ürünlerinin İslâm medeniyetine kazandırılmasıdır. Böylece Müslüman düşünürler başta tıp, matematik, astronomi, felsefe ve ilâhiyat olmak üzere pek çok alanda şaheserler ortaya koymuştur. Endülüste ise ikinci karşılaşma olarak İslâm düşünürlerinin eserleri Yahudi ve Hıristiyan topluluklar tarafından kabul görmüştür. Üçüncü ve son karşılaşmada ise Osmanlı'da İslâmiyet, Hıristiyanlık ve Yahudilik yan yana kültür ve düşünce üretebilmiştir. Nitekim içerdiği zengin nakışlarla oldukça zengin bir kilim gibi olan Anadolu coğrafyamız, bu dönemlere ait, etkileşim ve karşılaşmanın örnekliğini tasvir eden sayısız el yazmalarına ev sahipliği yapmaktadır.

“İlim ve sanat iltifat görmediği yerden göç eder” sözü ile İbn Sînâ, bin sene önce hikmet ve irfan nehrinin aktığı mecrayı dile getirmiştir. Coğrafyamızın hak ettiği ve tüm unsurlarıyla insanımızın arzu ettiği istikrar; bizi biz yapan değerlerden güç alarak, ilim ve sanatın her dalına hak ettiği kıymeti vererek yola çıkılan yeni bir medeniyet tasavvuru ile mümkün olacaktır. Bu ufuk ile hareket eden, Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı

Türkiye Ywazma Eserler Kurumu Başkanlığı; medeniyet mirasımıza ait eserlere sahip çıkarak bu eserleri etkin bir şekilde yeniden inşa etmeyi hedeflemektedir. Buhara'dan Endülüs'e, Semerkant'tan Belgrad'a, Bağdat'tan Kazan'a kadar geniş bir bölgede kalıcı bir etki bırakıp medeniyet coğrafyamızın kodlarını oluşturan, insanlığın ise ortak mirası olan yazma eserlerin yeniden bilim, sanat ve kültür camiasının istifadesine sunulması ile ancak bu inşa faaliyeti başarıya ulaşacaktır. Kültür ve medeniyetimizin klasik eserlerinin; çeviri, çeviri yazı, tıpkıbasım ve eleştirmeli basımının yapılması sonucunda bu eserlerin ihtiva ettiği bilgi ve değerler bilimsel, kültürel ve toplumsal düzlemde bir özgüvenin, özgünlüğün gelişmesine vesile olacaktır.

Medeniyet coğrafyamız üzerinde yaşayan toplumların ürettiği bilim, felsefe, sanat, din ve tarih gibi geniş ihtisas sahalarını ilgilendiren temel metinleri okuyucuya ulaştırma gayesi, kadim zamanlardan beri medeniyetlerin kesişim noktası olan coğrafyamıza yeni bir ruh ve güç katacaktır.

Yalçın Topçu

T. C.

Kültür ve Turizm Bakanı

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	4
SUNUŞ	6
ÖN SÖZ	11
Kısaltmalar	15
Osmanlı Türkçesi Transkripsiyon Alfabeti	16
GİRİŞ	17
BİRİNCİ KISIM	
Sultan Üçüncü Murad	23
Sultan Üçüncü Murad'ın Hayatı	23
Üçüncü Murad Devri Fetihleri	37
Üçüncü Murad'ın Vefatı	39
Sultan Üçüncü Murad'ın Hattatlığı	42
Sultan Üçüncü Murad'ın Edebî Şahsiyeti	43
Sultan Üçüncü Murad'ın Divan'da Olmayan Bazı Şiirleri	56
Sultan Üçüncü Murad'ın Eserleri	58
Divan	60
Fütuhatü's-sıyam	63
Esrarname	63
İKİNCİ KISIM	
Metnin Kuruluşunda Karşılaştırılan Nüshalar	64
KAYNAKLAR	72
TENKİTLİ METİN	
Gazeller	79
Muhammes	891
Mesneviler	893
Nazımlar	915
Müfretler	928

ÖN SÖZ

Özellikle Osmanlı Devleti'nin kuruluş ve yükselme döneminde Osmanlı sultanları ila-yı kelimetullah için gayret gösterirken hassas ruhlarını şiir terennümleriyle ortaya koymuştur. Hemen hemen bütün Osmanlı hükümdarları ve şehzadeler hatta hanım sultanlar da şiir söylemiştir. Onların bu yönlerini ortaya çıkarmak kültürümüz için ciddi bir gayret olacaktır. Sultan İkinci Murad'a (1404, 1421-1451) kadar Osmanlı sultanlarının şiirleri şüyu yoluyla bize ulaşmış, bundan sonraki sultanlar ise ya divan tertip etmişler veya divançe ölçğinde şiir söylemiştir. Divan tertip eden ilk hükümdar Avnî mahlaslı Fatih Sultan Mehmed'dir (1432, 1451-1481). Onu Adlî mahlasıyla Sultan İkinci Bayezid (1448, 1481-1512) takip eder. Yavuz Sultan Selim'in (1470, 1512-1520) divanı Farsçadır. Bütün divan şairleri arasında 2799'u gazel olmak üzere 15935 beyitlik muhtevası ile en hacimli divana sahip olanlardan biri de Muhibbi mahlaslı Kanuni Sultan Süleyman'dır ZAk, 1979, (1494, 1520-1566)Z. Muhibbi'nin bir de Farsça divanı vardır. Sultan İkinci Selim'in (1524, 1566-1574) de güzel şiirleri vardır. Osmanlı sultanlarının en bilginlerinden olan Muradî mahlaslı Sultan Üçüncü Murad (1546, 1574-1595) da bütün divan edebiyatı çerçevesinde en çok şiir söyleyen şairlerden biridir. 1565'i gazel, 1'i muhammes, 48'i küçük mesnevi, 39'u nazım/kıta ve 48'i müfret olmak üzere 8364 beyitten oluşan Üçüncü Murad Divanı'nda Türkçe, Arapça, Farsça mülemmalar Sultan Üçüncü Murad'ın bu dillere şiir söyleyebilecek ölçüde hâkim olduğunu göstermektedir. Divan'da Arapça veya Farsça olarak söylenen 155 beyit ve özellikle Arapça olmak üzere 329 beyitte de iktibas veya Arapça yahut Farsça ibare vardır. Osmanlı padişahlarının en bilginlerinden sayılan Sultan Üçüncü Murad'ın Türkçe divanı dışında, Arapça ve Farsça iki divanı daha olduğu ifade edilmekte ise de kaynaklarda "*Her üç dilde divanı vardır*" ifadesi ve divandaki mülemmalardan hareketle Muradî'nin Türkçe divanındaki Arapça ve Farsça manzumeler sebebiyle bu şekilde bir kanaate varmış olabilecekleri gibi onun bugün için ele geçmemiş Arapça ve Farsça divanları da görülmüş olabilir. Kâtib Çelebi'nin (1609-1657) "Ehli yanında makbul eserdir" dediği Fütuhâtü's-Siyam adlı Muradî'nin Divan'dan başka diğer bir eserinden de bahsedilmektedir. Şeyh Şemseddin-i Sivasî (1519-1597) tarafından şerh

edilen Esrarname adlı ele geçmeyen ka bir eseri daha vardır. Bütün bunlar Sultan Üçüncü Murad'ın incelenmesi gereken önemli bir şahsiyet olduğunu göstermektedir. Sultan Üçüncü Murad'ın oğlu Adni mahlaslı Sultan Üçüncü Mehmed (1566, 1595-1603), akabinde Bahti mahlaslı Sultan Birinci Ahmed (1590, 1603, 1617), Farisi mahlaslı Sultan İkinci Osman (1604, 1618-1622), Muradi mahlaslı Sultan Dördüncü Murad (1612, 1623-1640) şair idi. Müteakiben Vefai mahlaslı Sultan Dördüncü Mehmed (1642, 1648-1687), Ahmed mahlaslı Sultan İkinci Ahmed (1643, 1691-1693), hattat ve musikişinas olan İkbali mahlaslı Sultan İkinci Mustafa (1664, 1695-1703), hattat ve musikişinas olan Necib mahlaslı Sultan Üçüncü Ahmed (1673, 1703-1730), Birinci Mahmud (Sebkati, hattat), hattat olan Cihangir mahlaslı Sultan Üçüncü Mustafa (1717, 1757-1774), hattat ve bestekâr olan İlhami mahlaslı Sultan Üçüncü Selim (1761, 1789-1807) ile Adli mahlaslı Sultan İkinci Mahmud (1784, 1808-1839), bestekâr olan Sultan Abdülaziz (1830, 1861-1876), Sultan İkinci Abdülhamid (1842, 1876-1909), Sultan Mehmed Reşad ZBeşinci Mehmed (1844, 1909-1918)Z, bestekâr olan Sultan Vahdettin ZAltıncı Mehmed (1861, 1918-1922)Z de şiirle meşgul olmuştur.

Yazdığı çok sayıda şiir sebebiyle Sultan Üçüncü Murad Osmanlı sultanları arasında müstesna bir yere sahiptir. Onu bu ayrıcalıklı yönüyle tanıtmayı amaçlayan Sultan Üçüncü Murad (Muradi) divanı hacimli bir eserdir. Eserin Türkiye kütüphanelerinde altı, Paris Bibliotheque Nationalede iki tane olmak üzere sekiz yazma nüshası vardır.

Doktora çalışması sırasında bilinen bu sekiz nüshayı karşılaştırılarak müellif metnine en yakın nüsha ortaya konulmaya çalışıldı.

Sultan Üçüncü Murad'ı yalnızca edebî şahsiyetiyle ele almak büyük bir eksiklik olacağı için çalışmada onun tarihî şahsiyeti, devrinin önemli hadiseleri, fetihleri ve dönemin Türk tarihi içindeki yeri de belirtilmeye çalışıldı.

Muradi Divanı üzerindeki doktora çalışmam sırasında büyük yardım ve teşviklerini gördüğüm hocam Prof. Dr. Hüseyin AYAN Beyefendi'ye teşekkürü zevkli bir vazife sayıyorum. Ayrıca kitabın basıma hazırlanması için usanç bilmez teşvikleriyle bizi yönlendiren Prof. Dr. Mustafa TAHRALI

Beyefendi ile Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı çalışanlarına ve Doç. Dr. Ferruh ÖZPİLAVCI Beyefendi'ye, Arapça çevirileri yapan Yrd. Doç. Dr. Mehmet GÖKTAŞ'a, öğretmen Hümeysra VEYİS'e, Farsça çevirilere yardım eden İran Konsolosluğu görevlilerinden Hamit ZAMANLI'ya sonsuz teşekkürler.

Prof. Dr. H. Ahmet Kırkılıç

KISALTMALAR

A.	: Ayasofya Kitaplığı, No: 3972 (Süleymaniye Kütüphanesi)		
AE.	: Ali Emiri Efendi Kitaplığı, Manzum Eserler Bölümü, No: 401 (Millet Kütüphanesi)		
asv.	: Aleyhi's-salatü ve's-selam		
F.	: Fatih Kitaplığı, No: 3874 (Süleymaniye Kütüphanesi)		
H.	: Hekimoğlu Ali Paşa Kitaplığı, Ali Emiri-Manzum Eserler Bölümü, No: 625 (Millet Kütüphanesi)		
M.	: Mihrişah Sultan Kitaplığı, No: 359 (Eyüp Husrev Paşa Kütüphanesi)		
R.	: Revan Kitaplığı, No: 470 (Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi)		
ae.	: Aynı eser	Ms	: Mesnevi
Ank.	: Ankara	Muh	: Muhammes
asm.	: Aleyhi's-salatü ve's-selam	muht. y.	: Muhtelif yerler
AŞ.	: Anonim Şirketi	n	: Not
ay.	: Aynı yazar	No.	: Numara
ay.	: Aynı yer	öl.	: Ölümü
b.	: Beyit; bin (oğlu)	s.	: Sayfa
bk.	: Bakınız	st	: Satır
C	: Cilt	TA	: Türk Ansiklopedisi
cc.	: Celle celalühü	TTK	: Türk Tarih Kurumu
Çev.	: Çeviren	TY	: Türkçe Yazmalar
Fak.	: Fakültesi	vb.	: ve başkası, ve
G	: Gazel		başkaları, ve
İA	: İslam Ansiklopedisi		benzeri, ve
İst.	: İstanbul		benzerleri,
İKTYDK	: İstanbul Kütüpha- neleri Türkçe Yazma Divanlar Kataloğu	vd.	: ve devamı, ve diğerleri
kt	: Kitap	vr.	: Varak
Kit.	: Kitapçılık, Kitabevi	Yay.	: Yayınevi
Ktp.	: Kütüphanesi	yk	: Yaprak
Matb.	: Matbaa / Matbaası	yz	: Yazı
Mf	: Müfred		
MFA	: Mikrofilm Arşivi		
MK	: Millî Kütüphane		

Osmanlı Türkçesi Transkripsiyon Alfabeti

harf	adı	okunuşu	transkripsiyon karşılığı	harf	adı	okunuşu	transkripsiyon karşılığı
ا	elif	a, e, â	a, e; â, (Arapça, Farsça kelimelerde başta: ı, i; u, ü)	آ	metli elif		a, ā
				أ	hemzeli elif		e, '
ء	hemze	'	'	ص	sat	s	Ş, ş
ب	be	B	b	ض	dat	z / d	Ž, ž / Ğ, ğ
پ	pe	P	p	ط	tı	t	Ṭ, ṭ
ت	te	t	p	ظ	zı	z	Ẓ, ẓ
ث	se	s	p	ع	ayın	'	%
ج	cim	c	c	غ	gayın	g (ı), ğ (ı)	Ġ, ġ
چ	çim	ç	ç	ف	fe	f	f
ح	ha	h	H, h	ق	kaf	k (a)	K, k
خ	hı	h	H, h	ك	kef	k (e)	k (e), g (e), ğ (e); v; N, n
د	dal	d	d	ل	lam	l	l
ذ	zel	z	Ẓ, ẓ	م	mim	m	m
ر	re	r	r	ن	nun	n	n
ز	ze	z	z	و	vav	v; u, ü; û	v; o, ö, u, ü; Ü, ü
ژ	ze	j	z	ه	he	h, a, e	h, a, e
س	sin	s	s	ی	ye	y; ı, i; î	y; ı, i; Ĭ, ĭ
ش	şin	ş	ş				

GİRİŞ

Muradi Divanı hacimli bir eserdir. Eserin Türkiye kütüphanelerinde altı, Paris Bibiotheque Nationalde iki tane olmak üzere sekiz yazma nüshası vardır.

Eser doktora tezi olarak hazırlanırken bilinen sekiz nüsha karşılaştırılmış, müellif metnine en yakın ve en sağlam nüshanın ortaya konulmasına gayret gösterilmiştir. Bölümün sonunda Muradi Divanı'nın tenkitli metnine göre, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı tarafından 2012 yılında tıpkıbasımı yapılan Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, Fatih Koleksiyonu no. 3874'teki yazma nüshada bulunan şiirlerin varak numaraları ile en yetkin nüsha sayılabilecek Ayasofya nüshası ve manzumelerin değişik sayfalarda yer aldığı Revan nüshasının varak numaraları gösterilmiştir.

Sultan Üçüncü Murad'ı yalnızca edebî şahsiyetiyle ele almak büyük bir eksiklik olacağı için devrin önemli hadiseleri ve fetihlerine, onun tarihî şahsiyetine de kısaca değinmek yerinde olacaktır.

Tarih boyunca milletimiz, değişik coğrafyalarda çeşitli medeniyetler kurmuş, pek çok şanlı zaferler kazanmış, aynı zamanda da hassas ve ince ruhlarını ifadede hayli başarılı olmuştur. Kahramanlıkta, muharebe meydanlarında millete örnek olan devlet reisleri, hassasiyet ve incelikte de milletin rehberi olmuştur. Bu husus, en mükemmel şekilde Osmanlı sultanlarında kendini göstermiştir. Saltanat meşguliyetlerine rağmen Osmanlı sultanları, şairlik bakımından milletimizin çıkardığı pek çok edipler arasında süslü ve parlak şiirleriyle ön sıralarda yer almışlardır.

Osmanlı sultanlarının hemen hepsinin güzel şiirler söyleyebilmeleri bu hanedana Cenab-ı Hakk'ın bir ihsanı olarak yorumlanabilir.

Ali Emiri Bey, meşhur şairlerimizin hemen hepsinin sultanların önderliğinde ve onların teşvikiyle şöhret bulduklarını ve bu sayede sayılarının arttığını, edebiyatımızın da bu sayede yüksek derecelere eriştiğini, sultanların da onların içinde en parlak eserler ortaya koyabildiğini ifade eder. Emiri Bey devamla başta Cenab-ı Osman Gazi olduğu hâlde Cenab-ı Kibriya'nın (cc.)

şanı yüce hanedana ümmetin en zekilerinde bile görülmeyen bir istidat verdiğini, onların böylesi mükemmel beyitleri manevi ihsan sayesinde söylediği, onların mucizevi incelikleri ihtiva eden kemalatını tarih sayfalarında görmenin mümkün olmadığı tespitinde bulunur. (Emiri, 1319: 25, 39, 40, 46, 47)

Bu sözler, bizim bu mevzua niçin ilgi gösterdiğimizi, âdeta veciz bir şekilde ortaya koyar. Osmanlı sarayında şiirle uğraşma ananevi bir karakter arz etmiştir. Hemen hemen bütün Osmanlı padişahları ve birçok şehzade şiir söylemiştir. Öyle ki saraydaki hanımlar¹ hatta çocuklar² dahi bunun güzel numunelerini verebilmiştir.

Acaba Türk sultanları arasında şiir söyleme ananesi Osmanlılarla mı başlamıştır? Buna cevap vermek şimdilik mümkün değildir. Ancak ilk edebî metinlerimiz olan Göktürk Kitabeleri'nde yer yer nazma yaklaşan bir ifade görülmektedir. Kül Tigin ve Bilge Kağan Kitabeleri'nin yazarı Yollug Tigin, bazen şiir üslubuna yaklaşmıştır³.

1 Hurrem Sultan'ın Kanuni'ye gönderdiği mektubdaki bir şiiri:

Ey sabâ sultânıma zâr ü perişan diyesin
Gül yüzünsüz işi bülbul gibi efgan diyesin
Fırkatinde sanma derd-i dile dermânım yeter
Bulmadı kimse onun derdine derman diyesin
Tig-i derdinle yüreğimi delip dest-i gamın
Ney gibi fırkat ile hasta vü nâlan diyesin
Bir dahi görmek nasip ola mı âlemde seni
Eşiğine bâri bir kez yüzümü sürsem ganî
Korkarım unutasız devletli sultânım beni
Yalınız gün gibi seyrarla harâşân eylerin
Vay ne müşkül dert olurmuş pâdişâhın fırkatı
Yaktı yandırdı beni bu nâr-ı hicrin mihneti
N'ola bu câriyeni yakmakmış oda âdeti

Yalınız gün gibi seyrarla harâşân eylerin (Uluçay, 1951: 34-35, 39; Banarlı, 1971-1978: 569)

Afife Sultan'ın Avcı Sultan Mehmed'in bir şiirine naziresi:

Beyazlar giydiğince pâdişâhım aya benzersin
Siyahlar giydiğince Kâbe-i ulyâya benzersin
Kızılar giydiğince cevher-i hamrâya benzersin

Benim heybetli hünkârım heman deryâya benzersin (Uluçay, 1951:39; Şapolyo, 1961: 269; Banarlı, 1971-1978: 569)

Avcı Mehmed diğer eşi Gülnuş (Gülnaz) Sultan da şiir söylemiştir. (Şapolyo, 1961: 269)

2 Üçüncü Murad'ın oğlu Şehzade Mustafa (öl. 1595), daha dokuz yaşında iken "nizam-ı âlem için öldürüleceğini bilerek 'Hanedan-ı celil-i Osmaniye, mahsus olan fitrat-ı selime ve kudret-i bedianın netayic-i harikuladesi sebebiyle mükemmel bir beyit irad etmesi" bunun güzel numunelerindendir. Nitekim Cevahirü'l-Müluk müellifi bu hadiseye binaen "Dünya yüzünde bulunan kâffe-i ümem ü akvama şamil olmak üzere böyle dokuz yaşında vefat eden sıbyan arasında bir şair-i mahir görülmüş veya işitilmiş midir?" demektedir.

3 Bunça bitig bitigme / (Men) Kül Tigin atısı / Yollug Tigin bitidim
Yigirmi kün olurup / Bu taşka bu tamga kop / Yollug Tigin bitidim
İfadelerde 4+3=7' li hece vezni görünümü hâkim.
Z(Bunca yazılar yazan / Ben Kül Tigin atisi (yeğeni, lalası, hocası) / Ben Yollug Tigin yazdım
Tam yirmi gün oturup / Bu taşka damga koyup / Ben Yollug Tigin yazdım)z

Rus bilgini İya Vasilyevna Stebleva Kitabeler'in manzum olduğu ile ilgili geniş bir deneme yapmış ve abideleri manzum olarak yayınlamıştır. Doğru bir görüş olmamakla birlikte, bu yayım abidelerdeki dil ve üslubun ahengini göstermesi bakımından dikkate değer bir husustur.¹

Bilindiği gibi tigin, hakan veya hükümdar soyundan olanlara verilen bir unvandır. Şu hâlde bir prens olan Yollug Tigin'i, adı bilinen ilk şairimiz olarak göstermek mümkündür. Keza yine adı bilinen ilk şairlerimizden biri de Aprınçur Tigin'dir. (Arat, 11, 46-47, 1986, Eski Türk Şiiri, 14-17)

Osmanlı Sultanları da âdeta eski bir geleneğe uyarak, millî bir davranış şeklinde şiir söylemiştir, demek mümkündür.

Dünya hükümdarlarının çok az bir kısmı şiir ve musikinin içinde olmuştur. Hz. Davud (yaklaşık MÖ 1000-962) ve Hz. Ali (599-661) hariç Bâbil-liler, Mısır Firavunları, Abbasiler, Fâtımiler, Geldaniler ve Batı'da Hristiyan kralları arasında Osmanlı hükümdarları ölçüsünde şiirle uğraşan pek yoktur. Ancak Oğuzların Salur Boyundan Kadı Burhaneddin (1245, 1381-1398), Türk kültürünü benimsemiş Türk ve Moğol soylu Ahmed Celayiri (1382?-1410). Hüseyin Baykara (1438, 1499-1506), Babür Şah (1483, 1507-1730) ile Türk soylu İran hükümdarı Şah İsmail-Hatai (1487?, 1510-1524) ve Kırım hanlarından Mengli Giray (1445, 1467, 1468-1475, 1478-1515), Devlet Giray (1512, 1551- 1557) ile üç dilde nazm ve nesre kadir, divan sahibi Gazi Giray (1554, 1588-1596, 1596-1607) ve Halim Giray (1287, 1772-1883) vd. değerli şiirler söylemişlerdir (Şardağ, 1982 :1, 2, 23, 34, 67, 133, 139, 200, 264, Banarlı, 1971-1978 :365, 438, 518, 523).

Onların eşsiz edebî kabiliyetleri ve hak sahiplerine karşı kadirbilir birer lütuf sahibi olmaları, şairlerimizin istidatlarını geliştirmelerini ve şöhret kazanmalarını sağlamıştır. Sultanların, âlimleri, edipleri ve faziletli bizzat himaye etmeleri sayesinde edebiyatımız yüce ve yüksek derecelere erişebilmiştir.

Kül Tigin, Bilge Kağan ve Yollug Tigin'in Göktürk Kitabeleri'nde yer yer nazma yaklaşan ifadeleri ve adı bilinen ilk şairlerimizden Aprınçur Tigin'in

¹ Stebleva, İya Vasilyevna "Some notes of the style of the Ancient Turkish Poetry (Eski Türk Şiirinin Yapısı Üzerine Notlar)", *TDAY-B*, 1991, Ankara, 1994: 65-67

şiiirleri göz önüne alınırsa Osmanlı sultanları da, âdetâ eski bir geleneğe uyarak şiir söylemiştir, denilebilir. Nitekim bu gelenek, Kadı Burhaneddin, Hüseyin Baykara, baburi yazısının mucidi¹ Babür Şah, Hatai mahlaslı Şah İsmail, Gazi Giray ve başkalarında da kendini devam ettirmiştir. Osmanlı padişahları içinde divan sahibi olmayanlar görülse bile, şair olmayanı yok gibidir.

Sultan Üçüncü Murad Z̄(1546, 1574-1595), MuradiZ̄'a kadar olan hükümdarları sıralarsak: Osman Bey (1258, 1299-1326), Orhan Gazi (1281, 1326-1362), Birinci Murad (1326, 1362-1389), Yıldırım Bayezid (1360, 1389-1402) ve Birinci Mehmed'in (1389, 1413-1421) şiirleri rivayet yoluyla bize ulaşmış, Sultan İkinci Murad (1404, 1421-1451; Muradi), Fatih Sultan Mehmed (1432, 1451-1481; Avni), Sultan İkinci Bayezid Z̄(1448, 1481-1512), AdliZ̄, Yavuz Sultan Selim (1470, 1512-1520; Selimî 74. İslam halifesi ve ilk Osmanlı halifesi.), Kanuni Sultan Süleyman (1494, 1520-1566; Muhibbi), Sultan İkinci Selim (1524, 1566-1574; Selimi)'nin şiirleri ise divan şeklinde veya mecmualar yoluyla günümüze intikal etmiştir.

Osmanlı hanedanı içinde yalnız padişahlar değil, şehzadeler de şiirle uğraşmıştır. Üçüncü Murad'ın nasıl bir edebî muhit içerisinde yetiştiğini göstermek ve hatıralarını yeniden yâd etmek için onları ismen de olsa anmak uygun olacaktır. Üstelik bunların içerisinde Sultan İkinci Bayezid'in kardeşi Cem Sultan, şairlik yönü gerçekten kuvvetli ve vatan hasretini dile getiren ilk şairimiz olarak kabul edilirken, Yavuz Sultan Selim'in kardeşi Şehzade Korkud da bütün Osmanlı hanedanı içerisinde en fazla eser veren kişi olarak takdir görmüştür. Sultan Üçüncü Murad'a kadar olan şair şehzadeler şunlardır:

Mustafa (1450-1474, Fatih'in oğlu), Cem Sultan (1459-1495, mahlası önce Sehayi, sonra Cem, Türkçe ve Farsça divanları ile Cemşid ü Hurşid mesnevisi vardır) Korkud Çelebi (1470-1513), mahlası Harimi, divanı, Ferhad ü Şîrin mesnevisi ve altı ilmî eseri vardır), Kanuni'nin oğulları Meh-

1 *Vekayi'inde* daha Hindistan'ı almadan önce Kabil'de hükümdar iken 1504 te kendisinin icat ettiğini ve örneklerini bir çok yerlere gönderdiğini söylediği ve «*Baburi Hattı*» adını verdiği yazının alfabesi... (Prof. Dr. Reşid Rahmeti Arat, *Babur ve Yazısı*, Türk Kültürü 1964, sayı 17, 18-21; Annette S. Beveridge, *The Babur-Name*, London-Leyden 1905, 114b, 179a, 357b; Baburnâme, "Babur'un Hâtıratı, çev. Reşid Rahmeti Arat, 3. bs., Kültür Bak., Yay., Ankara, 2000, 1, 157, 196, 405.)

med (1521-1543), Mustafa (1515-1553, mahlası Muhlisi), Cihangir (1531-1553, mahlası Zaifi) ve Bayezid (1525-1561, mahlası Şahi, divanı vardır).

Elbette şair sultanlar ve şehzadeler saydıklarımızdan ibaret değil. Fakat çalışmamızın hacmini artıracak düşüncesiyle birkaç Osmanlı sultanının adını anmak yerinde olacaktır.

Üçüncü Murad'dan sonraki şair sultanlar şöyle sıralanabilir:

Üçüncü Mehmed (1566, 1595-1603, Adni), Birinci Ahmed (1590, 1603, 1617, Bahti), İkinci Osman (1604, 1618-1622, Farisi), Dördüncü Murad (1612, 1623-1640, Muradî), Dördüncü Mehmed (1642, 1648-1687, Vefai), İkinci Ahmed (1643, 1691-1693, Ahmed), İkinci Mustafa (1664, 1695-1703, İkbali, hattat ve musikişinas), Üçüncü Ahmed (1673, 1703-1730, Necibi, hattat) Birinci Mahmud (1696, 1730-1754, Sebkatî, hattat), Üçüncü Mustafa (1717, 1757-1774, Cihangir, hattat), Üçüncü Selim (1761, 1789-1807, İlhamî, hattat ve bestekâr), İkinci Mahmud (1784, 1808-1839, Adli, hattat ve bestekâr) Abdülaziz (1830, 1861-1876, bestekâr), Mehmed Reşad (1844, 1909-1918), Altıncı Mehmed Vahideddin (1861, 1918-1922, 114. İslam halifesi, son halife). Adını andıklarımızı ve diğerlerini rahmetle anıyoruz.

Oldukça bakir bir saha olan şair Osmanlı sultanları üzerinde çalışma yapmanın, millî kültürümüze de bir hizmet olacağı düşüncesi bizi Osmanlı hükümdarlarından birinin divanı üzerinde çalışma yapmaya sevk etmiştir.

Sultan Üçüncü Murad'ın Esrarname ve Fütuhatü's-Sıyam adlı tasavvuf vadisindeki eserlerinin, âlimlerce şerh edilmesi, devrin sultanü's-şuarası Baki'nin ona nazire yazması gibi sebepler, onun devrinin önde gelen âlim ve şairleri arasında olduğunu gösterdiğinden, biz de Muradi Divanı'nın tenkitli metnini kurmaya çalıştık.

Divanın pek büyük bir bölümünü: gazeller (1565 gazel) teşkil etmektedir. Divanda ayrıca 1 muhammes, 48 mesnevi, 39 nazım/ kıta ve 48 müfret yer almaktadır. Buna bakarak Sultan Murad için rahatlıkla gazel şairidir, diyebiliriz, Divandaki şiirlerin hemen hepsinde tasavvuf alametleri sezilmektedir. Eğlenceye çok düşkün bir şahsın tasavvuf vadisinde şiir yazması

ilk anda garip karşılanabilir. Ancak tahta geçtiği ilk yıllarda şer’en haram olan içki yasağının üzerinde hassasiyetle duran bu hükümdarın (sonradan yeniçerilerin ayaklanıp, feryat etmeleri yüzünden bu yasak şiddetle takip edilememiştir) yaratılış itibarıyla dinî emirleri tatbik arzusuyla dolu olduğu ortadadır.

Onun zamanında imparatorluk, iktisadî ve askerî bakımdan en ileri devrini yaşarken, edebiyat tarihçilerimiz de bu sıralarda divan edebiyatının en yüksek devirlerinden birini yaşadığında müttefiktirler. Fuzuli, Zati, Hayali, Nevi, Ruhi, Taşlıcalı Yahya, Baki gibi divan edebiyatının büyük şairleri bu asırda yaşamıştır.

“Asırlardan beri büyük İran şairlerini örnek edinme zaruretindeki büyük Türk şairleri, bu asırdan sonra, örneklerini artık kendi edebiyatlarında bulacaklardı. XVI. asırda divan edebiyatı belki en büyük şairlerini yetiştirerek onların sanatlarında ve eserlerinde bir Türk klasisizmi meydana getirecek ve bundan sonraki asırların şairleri artık kendi klasiklerinin izlerinde yürüyecekti. (Banarlı, 1971-1978: 561)”

Çalışmada asrın son hükümdarlarından Üçüncü Murad Divanı’nın tenkitli metni asıl mevzu olmakla beraber Sultan Üçüncü Murad’ın hayatı, edebî şahsiyeti eserleri ve divanının incelenmesi gibi hususlar üzerinde durulmuştur.

BİRİNCİ KISIM

SULTAN ÜÇÜNCÜ MURAD

Sultan Üçüncü Murad'ın Hayatı (1546, 1574 – 1595)

Babası İkinci Selim, annesi Haseki Afife Nurbanu Sultan'dır. Manisa'da doğmuştur. Saltanat süresi yirmi bir yıldır. On ikinci Osmanlı sultanı ve yetmiş yedinci İslam halifesidir.

Manisa'da doğmuştur. “Hayrû'n-nesep (خير النسب: 953 = 1546)” doğumuna tarihtir.

Sünnet düğünü 1557'de Manisa'da yapıldı. Hocaları Sadeddin Efendi (1536-1599). İbrahim Efendi, Saruhani Cafer Efendi'dir (öl. 75/1574).

İkinci Selim Karaman valiliğine tayin edilince dedesi Kanuni Sultan Süleyman tarafından ilk olarak 1558 yılında Akşehir, İkinci Selim'in saltanatı sırasında Manisa sancakbeyliğine gönderildi. On altı yıl bu sancaklarda valilik yaptı. Akşehir sancak beyliği sırasında babası ile amcası Bayezid arasındaki savaşta Konya kalesini muhafaza etti. Bu Üçüncü Murad'ın bizzat iştirak ettiği tek muharebedir. 15 Aralık 1574'te İkinci Selim'in vefatı üzerine büyük oğul olduğu için Sokullu Mehmed Paşa tarafından saltanata davet edildi. Manisa'dan Mudanya iskelesine gelen veliaht şehzade, gönderilen kadirgaya rastlayamadığından fırtınaya rağmen küçük bir gemiyle büyük tehlikeler atlatarak İstanbul'a vardı. Sarayburnu'nda kendisini karşılayan *Sokullu*'nun elini öpmek istediği, fakat sadrazamın daha çabuk davranarak padişahın elini öptüğü rivayet edilir. Daha sonra yaptığı harekete pişman olan Üçüncü *Murad*'ın veziriazamına içten içe kızdığı, hatta yıllar sonra *Sokullu*'nun öldürülmesinde bu hadisenin de rolü olduğu ileri sürülür.

22 Aralık 1574'te tahta çıkan *Sultan Murad*, Fatih kanunnamesi gereği “*nizam-ı âlem için*” beş kardeşini boğdurttu ve bundan iki gün sonra da bir milyon duka altını kadar cülus bahşişi dağıttı.

Üçüncü Murad çeşitli eserlerde orta boylu, beyaz tenli, kumral saçlı ve kaşlı, değirmi güzel yüzü, süzük bakışlı, balıketi tenli, sağlam yapılı, kuvvetli bir zat olarak tasvir edilmiştir. Bilhassa padişahlığı sırasında hâli ve tavrı şeriat ve kanun dâhilinde olmuştur.

Yumuşak karakterli, merhametli, nazik, ikramdan hoşlanan, zeki, akıllı, hikmet sahibi, neşeli, kendi başına direktif vermekten hoşlanmayan, çabuk tesir altında kalan, sebatsız, tereddütlü, adaletli, fakat çabuk öfkelenen ve böyle anlarda merhametsiz olabilen, zevke, içkiye, kadına düşkün bir padişah olarak tanımlanmıştır.

Silah kullanmada ve ata binmekte hüner sahibidir.

Asma saatçilik ve ressamlığa da meyli vardır.

Üçüncü Murad'ın ahlaklı, salah ve takva sahibi, kuvvetli bir tasavvuf kültürü almış, ruhen maneviyata çok bağlı bir şahıs olduğu pek çok eserde tekrarlanmıştır.

Tarikat şeyhleri ve tarikat mensublarıyla mektuplaşmış, bilhassa Halveti şeyhi Şaban Efendi'nin (XVI. asır) halifesi olan Şeyh Şuca'a (XVI. asır) gördüğü rüyaları devamlı tabir ettirmiştir. Ashab-ı sülukla olan bu mükâtebe sebebiyle tasavvufa olan meyli daha da artmıştır. Ruhen maneviyata bağlı olup, kuvvetli bir tasavvuf kültürü ve imanı ile yoğrulmuştur.

Üçüncü Murad, kelimelerin ruh ve anlamlarını, bütün inceliklerini bilecek kadar uyanık ve bilgili bir insan olarak yetiştirilmiştir.

Etrafına müneccimleri, remil atanları, şeyhleri ve şairleri toplayıp, bunlara avuç dolusu altın saçan padişah, zamanını, çevresindeki eğlence takımları, cüce ve maskaralarla, geceleri ise kadınlarla geçirmiştir. (Hammer, J. V. 1991. C II. s. 211)

Belki de bu hükümdarın tasavvufi vadide şiir yazması, onun, sefahet âlemlerinden ıstırap duyduğunu ve tasavvufu bir sığınak olarak görmesinden ileri gelmiştir.

Eğlence ve toplantılara katıldığı her günün ikindi namazını kıldıktan sonra kalkıp haremine giderken, bugün de böyle boş geçti diye yüce Tanrı'ya şükrettiği, ancak tasavvufa meylinde sonra menhiyattan tamamıyla uzaklaştığı nakledilir.

Önceleri cuma namazlarına çıkarken, bunu da terk edip, sarayda ibadeti âdet hâline getirmiştir. Sonraları İstanbul'dan hatta saraydan dışarı çıkma-

mışsa da bazı geceler tebdil-i kıyafet ederek İstanbul sokaklarında gezdiği anlaşılmaktadır. Elçi kabulü, ehemmiyetli hadiselerin icrası gibi hadiseler dışında divan-ı hümayuna dahi çıkmamış, padişahlığı sırasında hiç bir sefere de katılmamıştır. Mansıp tevcihi ve ehemmiyetli işlere dair işlerde dahi maruzatla izin verme usulünü tesis etmiştir.

Fikirlerindeki kararsızlık, harem kadınlarının onun üzerindeki nüfuzunun biraz da gerekli sonucudur. Haremdeki su-i istimleri sara nöbetlerine uğramasına yol açmıştır. Hasan Çelebi ise korku ve ıstıraptan sara illetine tutulmuştur, demektedir. (Hasan Çelebi, Kınalızade, 1978)

Rivayete göre bu sebepten vezirleri tarafından sefere gitmesi hakkında yapılan tekliflere hastalığı meydana çıkacak diye muvafakat etmemiştir.

Sultan Murad ihtişamlı elbiselerden, mücevherattan hoşlanan bir zat olup, kavuğu üzerinde kıymetli taşlar bulundurmıştır. Servete haris olmakla beraber kadınlara, çocuklarına ve onların hocalarına karşı çok cömert olmuştur. Mal toplamak ve alıılmamış hediyeler vermekle tanınmıştır. Vefatında sekiz yüz yük akçe borcu çıkmış ve bu borç enderun hazinesinden ödenmiştir. Servet toplama hırsı ile, vükelayı mal tahsiline teşvike, hazineye menfaat temini endişesi ile teftiş ve misadereye yöneltmiştir.

Üçüncü Murad, Osmanogulların en bilginlerinden biridir. Arapça ve Farsçayı bu dillerde şiir söyleyecek kadar bildiği gibi, devrinin ilimlerine de vâkıf, hatta bazılarında mütehasstır. Hoca Sadeddin Efendi gibi âlimlerden tarih ve siyaset dersi okumuştur. Dünya tarihine ve hususen o devir hükümdarlarının yaptığı harplere karşı alaka duymuş, her yeni şeyi öğrenmeyi ve her şeyin mükemmel olmasını istemiştir. Hocaları önce İbrahim Efendi, cülusundan bir yıl önce de Sadeddin Efendi olmuştur.

Zamanında şeyhler, salihler, âlimler ve şairler mutlu olmuştur. Bunlar eserlerini arz ettikçe veya huzura çıktıkça hükümdarane bahşişler vermiştir. Dergâhı arzuhâl sahiplerine devamlı açık olmuştur.

Sultan Üçüncü Murad, divanında mensup olduğu tarikatın adını zikretmemişse de Kâtip Çelebi ve Müstakimzade'ye göre Kastamonulu Şeyh Şüca Halveti'den inabe almıştır. Ancak İstanbul Yazı Sanatları Müzesi 255 numara-

rada kayıtlı 26 cm çapında, üzerinde Üçüncü Murad'ın hattı ile resimlemesi bulunan levhadaki dörtlük ve Kâdirî kavuğu, padişahın bu tarikate mensup olabileceğini de düşündürmektedir.

Gülün kadri hümvâş sâye-endâz olduğu başda
Tarîk-i Kâdirînin gül nişânı olduğundandır

Nedendür çöl kenârında şeref bulduğu Bağdâdın
Cenâb-ı hazret-i şeyhin mekânı olduğundandır

O, sofulardan aldığı tasavvuf öğrenimi sayesinde canlı bir felsefi görüş edinmiş ve bütün benliğini buna vermiştir.

Tarikat ehli olan Üçüncü Murad'ın şiirleri de muhakkikane olup Cena-b-ı Hakk'm birliğini terennüm etmektedir. Hatta bu arada zamanın şeyhleri, onun şiirlerini şerh ederek büyük lutuflara erişmişlerdir.

Devrin hükümdarlarının âlim ve şeyhlere değer vermesi neticesinde bazı yeni tarikatler ortaya çıkmıştır. Bunlardan Kanuni zamanında Gülşeni, Yi-ğitbaşı, Ümmü Sinani Üçüncü Murad zamanında da Celveti, Uşşaki, Şem-si tarikatleri ihdas olunmuştur. Bu tarikatların kurucuları sayılan Celveti (XVI. yüzyıl) Bursa'da, Uşşaki (XVI. asır) İstanbul'da, Şemseddin Sivasi (1520-1597) ise Medine'de vefat etmiştir.

Görüldüğü gibi bu devirde kesif bir dinî faaliyet vardır. Sultan Murad da kendisini bu cereyanların ortasında bulduğundan bir tarikat ehli olmuştur, denilebilir.

Üçüncü Murad'a on iki yaşında iken babasının Karaman valiliğine nakli üzerine Akşehir sancağı verilmiştir. Yine bu sıralarda vuku bulan babası İkinci Selim ile amcası Bayezid arasındaki mücadeleyi de Konya Kalesi burçlarından seyretmiştir. Babasının Kütahya valiliğine getirilme-si üzerine on beş yaşında iken (1561/62) Manisa sancakbeyliğine tayin edilmiştir.

Peçevi Tarihi'nde Üçüncü Murad'ın on sekiz, yaşında Manisa'ya vali olduğu kaydedilmiş ise de diğer eserler onun bu sıralarda on beş yaşında olduğunda müttefiktir. Bu vazifede on dört, on beş yıl kalmıştır.

Sultan Üçüncü Murad, tahta çıkınca Fatih Sultan Mehmed'in koyduğu kanun mucibince ileride kardeş kavgasına meydan vermemek için beş kardeşini boğdurtmuştur. Bu şehzadelerin ve Sultan Selim'in cenaze namazı birlikte kılınmış ve aynı gün defnedilmiştir. (Hammer, J. v. 1991. C II. s. 145). Sultan Üçüncü Murad da aynı gün Manisa'dan gelerek tahta çıkmıştır (8 Ramazan Çarşamba 1575).

Bu cülusa düşürülen tarihler:

Sinan Paşa'nın (1520-1596) tarihi:

“Şimdi buldu murâdını devrân”

شمدی بولدی مرادینى دوران

(982=1575)” (Solakzade, 597)

Diğer bir tarih:

“Pâdişâh-ı âlem öldü gül gibi Sultan Murad”

پادشاه عالم اولدی گل کبی سلطان مراد

(982=1575) (Solakzade, 597)

Diğeri:

“Câe lihayri min-vâlidihî”

جاء لخير من والده

(982=1575) (Müstakimzade, 516)

Üçüncü Murad'ın tahta çıkışı üzerine Baki (1526-1600) de

Tâli' oldu neyyir-i ikbâl ü devlet subhdem

Şûle saldı âleme necm-i hidâyet subhdem (Baki, Divan)

matlalı yedi beyitlik bir şiir söylemiştir.

Nevi (1533-1599) ise yine bu cülus için

Meğerki çekti kulağın mübeşşir-i ikbâl

Şafakta hayli kızarmış göründü gece hilâl

(Nevi, vr. 447, vr. 108a-109a)

matlalı kırk beş beyitlik bir kaside yazmıştır.

İkinci Selim'den itibaren Osmanlı padişahlarının çoğu ordusunun başında bir kumandan olarak savaşmamış, saraydan dahi dışarı çıkmayarak

memleketin hâinden ve hakiki durumdan yeterince haberdar olamamış, sarayda cariyeye, dalkavuk, nedim ve musahiplerin terbiyesiyle yetişmişler, dışarıyla temasları olmadığı için, etrafındakilerin tesiriyle iş görmüşlerdir. Zaman zaman veziriazamların işlerine müdahale etmişler, onlar da, ya liyakatsizlikleri, ya da cesaretsizlikleri sebebiyle itiraz edemediklerinden işler daha da karışmıştır.

Üçüncü Murad da sarayında kapalı hayat yaşayan bu padişahlardan biridir. Ancak eğitimi ve yetişmesi sarayda değil, sancaklarda olmuştur.

Her ne kadar onun devrinde imparatorluğun kudreti, zirveye ulaşmışsa da eğlenceye olan rağbetin ziyadeleşmesi ve gerileme sebeplerinin açıkça ortaya çıkması da bu sıralarda olmuştur.

Osmanlı sınırları içinde hatta Arap ve Acem memleketlerinde bulunan güzel sesliler, çalgıcılar, güzel konuşan, tatlı anlatan, hoş oynayan ve güldüren sanatçılar nöbetleşe çağrılarak padişahın toplantılarına katılmışlar, her biri marifetini sergileyip, avuç dolusu altınla ödüllendirilerek sevinç içinde yurtlarına dönmüşlerdir.

“Hatta bir defasında bir maskara hüner icrasından sonra kendisine verilen bahşiş yerine yerine yüz değnek vurulmasını ister. Elli değnek yedikten sonra ‘Durun bir ortağım var ellisini de ona vurun.’ der. Meğer ortağı her seferinde ödülün yarısını alan bostancı imiş.” (Peçevi, II, 2)

Yapılan eğlencelere en çarpıcı misal olarak 900=1582’de Veliaht Şehzade Üçüncü Mehmed için yapılan Türk tarihinin en meşhur sünnet düğünü gösterilebilir. Bu düğün Asya, Avrupa ve Afrika hükümdarlarına da bildirilerek eğlence, soytarılık, yarış, silah talimleri, harp oyunları folklor gösterileri, Hristiyanlığın aşk oyunları, deniz tatbikatları, türlü rakslar, çeşitli müzik ve tarikat ayini icraları, o zamanda temsil adına ne varsa, akla ne geliyorsa hemen hepsinden faydalanılmış ve benzeri görülmeyen bir ihtişam içinde gerçekleştirilmiştir. Elli iki gün süren bu düğüne, yeni doğan bir şehzadenin ölümüyle son verilmiştir. (Hammer J. V., 1991, C II. s. 177)

Bu düğün için yazılan surnamelerden biri Süleymaniye Kütüphanesi Hekimoğlu Kitaplığı, No. 642, diğeri Leiden Kütüphanesi, No. 309’dadır. Bunların her ikisi de mensurdur (Levend, A. S. 1973, s.159)

Devlet idaresinin bozulma sebeplerinden biri de padişahın kadınlara olan düşkünlüğü ve bu suretle saray masraflarının külliyetli miktarda artması olmuştur. Nitekim Sultan Üçüncü Murad'ın vefatında borcu olan sekiz yük akçe enderun hazinesinden ödenmiştir. Tabiatıyla önde gelen saray kadınlarının meşgalelerinden biri padişaha cariyeye takdimi olmuştur. Hatta bu yüzden cariyeye fiyatları da artmıştır. Cariye takdiminin en büyük sebeplerinden biri hükümdarın, eşi Safiye Sultan'dan (1550?-1605) soğutulmak istenmesidir. Ancak Üçüncü Murad, cülusundan sonraki beş altı sene eşi-ne bağlı kalmış, fakat hasekiye karşı cephe alan Valide Nurbanu Sultan ve Mihrimah Sultan'ın (1522-1578) teşvikleri ile onun cariyelere olan rağbeti gitgide artmıştır.

Asıl adı Sofia Baffo olan Safiye Valide Sultan, Venedikli şair senatör Giorgio Baffo'nun akrabası, ve İyonya Takım Adalarına ait Korfu adasının Venedikli valisinin kızıydı. Venedik'ten Korfu'ya giderken Osmanlı Donanması tarafından esir alınarak Nurbanu Sultan'a hediye edilen Safiye Sultan, güzelliği ve zekâsıyla Üçüncü Murad'ı daha şehzadelğinde etkilemiş ve Üçüncü Murad tahta çıkmadan önce onunla evlenmiştir.

Haseki Safiye Sultan, Valide Nurbanu Sultan (Osmanlı kaynaklarına göre kökeni Yahudi asıllı olup ismi Rachel, İtalyan kaynaklarına göre Kiklad Takım Adalarına ait Páros adası Lordlarından Nicolò Venier ile Violante Baffo'nun kızı Olivia'dır), Kethuda Canfeda Kadın, Musahip Raziye Hatun, Kira (Kiraze) Hatun (öl. 1590, Yahudi, Esther Kira), padişahın kızkardeşleri İsmihan (1545-1585), Fatma (öl. 1580) ve Ayşe Sultanlar ile halası Mihrimah Sultan, hükümdar ve hükümet üzerindeki nüfuzları sebebiyle tayin ve devlet işlerine müdahalelerde bulunmuşlardır.

Kadınlardan başka Üçüncü Murad'ın üzerinde pek çok kimsenin tesiri olmuştur. Bunlardan, şehzadelığının son senelerinde kendisinin, daha sonra da Mehmed'in muallimi olan Hoca Sadeddin Efendi, devlet ricalinin ahvalini padişaha arz etmiş, iç ve dış siyasette nüfuzunu kullanmıştır. Yine şehzadelğinde bir rüya tabiri dolayısıyla padişahın itimadını kazanan Halveti şeyhi Süca, cülusu müteakip "Hünkâr Şeyhi" olarak itibar kazanmış, iş takibi dolayısıyla aldığı rüşvetlerle büyük bir servet toplamıştır.

Hükümet işlerine karışanlar arasında kapı ağası Hadım Gazanfer Ağa (öl. 1608), defterdar Kadı İdris ile lüks giyime karşı olan Kürdizade Abdurrahman ve güzel ahlakın bırakılması aleyhinde vaazlar veren imam Kadızade de vardır.

Mansıp tevcihlerinde rüşvetin, çok büyük rolü olmuştur. Padişaha Sokullu (1505-1579) aleyhinde itimatsızlık telkin eden ve devlet işleri ile bizzat meşgul olmak lüzumunu belirten Şemsi Paşa, Üçüncü Murad’a bir mesele dolayısıyla kırk bin altın vermiş, bundan sonra da her yerde “Padişaha rüşvet aldırıldım ve bununla Kızıl Ahmedlinin öcünü aldım” diye övünmeye başlamıştır. (Hammer, J. V. 1991. C II. s. 143). Veziriazam Hadım Hasan Paşa (öl. 1598), tayin ettiği memuriyetlerden kanunen kendisine verilen caizeden fazla, aldığı külliyyetli rüşveti Safiye Sultan’a vermiştir. Sinan Paşa da, ilk sadareti müstesna olarak diğer dört sadrazamlığını saraya takdim ettiği yüksek para ve hediyeler sayesinde elde etmiştir. Sinan Paşa’ya (1520-1596) göre zengin olmayan bir vezirin hükümet reisliği etmesi mümkün değildir. Valiler de tayinleri için Valide Sultan, veziriazam veya padişah üzerinde müessir olanlara külliyyetli rüşvet vermişlerdir.

Defterdar Üveys (Paşa) de suiistimali tahakkuk etmesine rağmen himaye görmüş ve hatta başdefterdarlığa getirilmiştir.

Bu devirde devlet idaresinde görülen aksaklıkların sebeplerini ve bunlara bağlı bazı hadiseleri nakletmek Üçüncü Murad’ın şahsiyetinin anlaşılmasına yardımcı olacaktır.

Muasır ve sonraki müellifler Osmanlı Devleti’nin ihtişamının Üçüncü Murad devrinde sönmeğe başladığı hususunda birleşmişlerdir.

Uzun süren harpler, muntazam olan askerî teşkilatı bozmuş ve ihtiyaç üzerine ocaklara, devşirme kanununa aykırı olarak kanun harici asker alınmış, tımarlı sipahi ihmal edilmiş, bu suretle askerî teşkilat ve disiplin bozulmuştur. Beylerbeyilere verilmesi icap eden zengin haslarla muharip eyalet siphahisine tahsisi gerekli olan zeamet ve tımarlar saray mensuplarına; yani musahib, cüce, dilsiz ve hokkabazlara verilmeğe başlanmıştır. Bu sebeple eskiden beri sağlam esaslara bağlanmış olan askerî teşkilat Üçüncü Murad zamanından itibaren bozulmuştur.

Akçenin değerini kaybetmesi üzerine mağşuş sikke basılmıştır. Verilen kırkık akçe üzerine 1588’de divana gelen sipahiler Rumeli Beylerbeyi Mehmed Paşa’nın (öl. 1588) öldürülmesi ile teskin olmuşlardır.

Bu hadise Osmanlı Tarihi’nde vuku bulan ilk büyük katildir.

1593 yılında da yeniçeriler maaşlarını alıp, sipahilere para kalmayınca bunlar “Bunlar ulufe almazuz.” deyip defterdarın başını istemişlerdir. Akçeleri iç hazineden verildiği hâlde dağılmamışlar, bu arada “Bre urun!” diye bir ses duyulunca padişahın işaret verdiği sanılarak divan ashabı ve mutfak hademeleri ellerine geçirdikleri aletlerle sipahilere hücum etmişlerdir. Hadise sırasında üç yüz elli yedi kişi ayak altında ezilmiş, gerisi canını zor kurtarmıştır.

Mansıp ve tevcihler liyakate ve hizmete ehemmiyet verilmeyerek nüfuzlu kimselerin tesirleri ile ehil olmayanlara verilmiştir. Vezirlik ve beylerbeylikler gelişigüzel olarak dağıtılmıştır. Vezir adedi artarak eyaletlerdeki beylerbeyliklere vezir valiler tayin edilmiştir. Bu arada hatt-ı hümayun denilen padişahın kendi el yazısını havi emirler, önceleri fevkalade hususi hâllerde divan-ı hümayuna gönderilirken bu devirde, sıradan işler için dahi bu yola gidildiğinden veziriazamın nüfuzuna büyük bir darbe vurulmuştur. Kenar kadıları ve iş sahiplerine dahi “hatt-ı hümayun getir” denilmeye başlanmıştır.

Vali tayinlerinde en fazla para verene itibar edilmiş; sancakbeyliği, beylerbeylik defterdarlık, kadılık vs. gibi mühim memuriyetlerin caizeler hariç, bahası malum olup vasıta olan adama da ayrıca dellaliye verilmiştir.

Sokullu’nun uzun süren baskılı idaresinin tepkisi olarak saray, hükümet işlerine müdahale etmeye başlamıştır. Bunu önleyecek kudretli vezirler de yetişmemiştir.

Üçüncü Murad da önceleri herkesin derdini dinlemeyi ihdas etmişken sonradan dilekçelerin çokluğu ve bazı kimselerin tezvirleri neticesi bu usulü terk etmiştir. Padişahın kendisi bizzat devlet işleriyle meşgul olmamakla beraber hükümet işlerini tamamen veziriazama da bırakmamıştır. Fakat kadınların ve musahiplerin tesirleri altında lüzumsuz ve zararlı müdahalelerle hükümet işlerinin ve devlet nizamının bozulmasına sebep olmuştur.

Bu devirde gerek padişah, gerekse devlet erkânı mal tahsiline ve hazineye menfaat temini için teftiş ve müsadereye yönelmişler. Bu kadarla da kalmayarak dışarıdan İstanbul'a gelen zahireye, bahaları verilmeden kimini kendilerine almış, kimini hazineye irad kaydetmişler.

Bu hadiseler, muharebelerin uzaması ve saray masraflarının çokluğu gibi sebeplerle fevkalade bir pahalılık zuhura gelmiştir.

Beyani Tezkiresi'nde bu hususa dair şunlar kayıtlıdır:

Lakin kendi reayasını payımal ve muhtelü'l-ahval olduğundan mübalat etmeyip âlemin intizam-pezir olmaktan kalmasına bais olmuştur. Bundan maada kesret-i muaşeret-i nisayla ve tevfir-i cevâri ve taksir-i evlatla mukayyet olmakla masarîf ve ihracat ziyade olmağın ebvab-ı irtişa her canipten meftuh olup erbab-ı devlet ve erkân-ı saltanat dahi her canipten koyulup ve kendine mürebbi ve muallim ve nasîh olacak kimesneler her aşîp ki şeyhi ve müridi ve mürşidi olan kimesneler dahi sen vasil-ı Hak oldun deyip ve bilcümle sıgar kibâr-ı nisa ve ricali tahsil-i mala iştilgal üzre oldular. Ve bu mertebe ile dahi kalmayıp ve bu kadar malla kanaat etmeyip müdiran-ı memalik olanlar ticaret semtine salık olup taşra İstanbul'a gelen zahireyi ashab-ı devlet ve erbab-ı miknet alıp der-mahzen etmekle ve kimini dahi miri için alıp bahaları verilmemekle âlemi kaht u gala bir mertebe istilâ eyledi ki lahmın vakıyyesi elli akçeye ve bir yumurta bir akçeye satılır oldu. Dud-ı ah-ı mazluman asumana peyveste olup lakin eseri asla zahir olmaz. İş-rat-ı saat tamam nümayan olmuştur. Şimden geri âlem salah-pezir olmaktan kat'-ı ümit edip cemi'-i fukaraya hususıyla sulehaya lazım olan bu cümleyi kaza-i Rabbani ve bela-yı asumani bulup rıza ve teslim ile nefsi tavnin ve hatırı teskin..."

Bu hususla ilgili olarak padişaha hitaben bir gazel yazılmıştır.

Durmayıp pâdişâhım zulm ile dünyâ yıkılır
Dûd-mân-ı fukarâ beyt-i reâya yıkılır
Dehre her dûn u denî hakîm ü vâlî olalı
Kalb-i câhil yapılır hâtır-ı dâna yıkılır

Böyle dönerse eğer aksine bu çerh-i felek
Korkarız üstümüze kubbe-i mînâ yıkılır

Ger arz etme şehâ yok yere hâtır yıkma
Kalb-i mumin ki sina arş-i muallâ yıkılır

Yıkılır diye dilâ gam yeme bu çerh-i kühen

Katı çoktan yıkılıptır deme hâlâ yıkılır

(Beyani, Tezkire-i Beyani. Millet Ktp. Ali Emiri Kit. No. 757)

Sık sık sadrazam, şeyhülislam, kazasker değiştirme, sadrazamın nüfuzunun azalması, nedimlerin, mahremelerin, mabeyncilerin, sarayda görevli ulemanın tesirlerinin artması, tımar ve zeametlerin ilgisi olmayanlara verilmesi, saraya Yahudilerin girip çıkmağa başlaması, rüşvet ve zulmün çoğalması, defterdar ve valilerin devlet malını yağma etmeye başlaması, yeniçeri ağalarının kendilerince seçilmesi, yeniçeri saflarına yabancıların ve her çeşit insanın katılması, para ayarının bozulması devletin düzeninin bozulmasını neticelendirmiştir.

Üçüncü Murad padişahlığı süresince, on bir defa sadrazam, yedi defa da şeyhülislam değiştirmiştir. Yine ilk defa olmak üzere divanın basılması ve defterdarın öldürülmesi de bu devirde olmuştur.

Devlet merkezinde otorite zaafa uğrayınca eyaletlerdeki beylerbeyi ve sancakbeylerinin kanunsuz hareketleri baş göstermiş ve bunlarla rekabet edercesine hâkimler halkı soymaya başlamışlardır.

İmparatorlukta huzur ve asayiş kalmayınca bilhassa Anadolu'da sert tepkiler gösteren Celaliler türemiştir.

Hükümet idaresi gibi imparatorluğun direklerinden biri olan ilmiye sınıfı da bozulmaya başlamıştır.

İktidarda bulunanların fikrine aksi görüş taşıyanların kâfir olduklarına dair fetvalar alınmış, muhalifler zulüm görmüş ve tedhiş edilmiştir.

İlmiye sınıfının terfiinde ve kadıların tayininde rüşvet ve iltimas rol oynadığından adli tayinlerdeki isabetsizlik ve haksızlık halkın, hükumetten nefret etmesine ve âlimlerin yeise düşmesine sebep olmuştur.

İlk şeyhülislam azli de bu devirde yapılmıştır.

Hele hele 1592 yılından sonraları Müslüman bilginlerin bilgileri, dinî bilgilerle ve edebî fenlerle sınırlı. vezirlerin ve devlet ileri gelenlerinin de çoğu cahil kişiler olduğundan, işi çok yüklü olan devlet yönetimi gücünü yitirmeye başlamıştır.

Padişah, bazen usulsüzlüklerin önüne geçmeye çalışmış ise de çoğu defa ihmalkâr davranmıştır.

Üçüncü Murad, 1571’de İstanbul kadısına, 15 Ekim 1578’de veziriazama gönderdiği fermanda, ilim yoluna intisap edenlerin ilimle fazla meşgul olmadığını ve tarik-i ilm-i şerife ihtilal geldiğini, bunun düzeltilmesini, ilmiye teşkilatının ıslahını istemektedir.

Yine bu devirde ulemadan bazısına fazla müsamahakâr davranılmasma rağmen, bazısına karşı yersiz muamelede bulunulması gibi davranışların yaygınlaştığı görülmektedir. Mesela Dükakinzadeler’den Mehmed Paşa’nın oğlu Osman Bey “mehadim-i âlişan olmasından dolayı 1576/77’de ilk defa yevmi elli akçe ile Davud Paşa Medresesine tayin olunurken, kazasker Bahaüddinzade’nin oğlu Abdullah Efendi de “ebna-yı sudur-ı kiram üzre” hariç rütbesine yükseltilmesini umarken kırk akçe ile medrese teklif olununca kabul etmemiştir.

Bu arada uğursuzluğu sebebiyle azledilen kimseler dahi olmuştur.

Mesela Siyavuş Paşa’nın (öl. 1602) sadrazamlığında, asker divana iki defa hücum ettiğinden “Uğursuz bir adamdır.” denilerek, uğursuzluğu geçinceye kadar tekaüt ulufesi verilerek devlet hizmetinden uzaklaştırılmıştır.

Budin valisi Mustafa Paşa da sarayına ve baruthanesine yıldırım düştüğü gerekçesiyle katlettirilmiştir.

Nitekim Hoca Sadedin Efendi’nin tavassutuyla Müneccimbaşı Takiyüddin Mehmed b. Maruf Efendi (1516-1584/85) için bir rasathane kurulmasına müsaade alınmış ise de Kadızade Akşemseddin Efendi’nin gökleri gözlemenin uğursuzluğunu padişaha telkini üzerine bu hayırlı teşebbüs, hatt-ı hümayun ile yıktırılmıştır (1580).

Batıl inanışların yanı sıra, âlimler arasındaki çekememezlik de bu sıralarda had safhaya varmıştır.

Şair Baki (1526-1600); Bostanzade'nin (1598), kardeşini kendi yerine getireceğini duyunca hakaret-amiz konuşmalarda bulunmuş, hatta müftünün verdiği fetvaların dahi "mutuna muhalif" olduğunu ileri sürünce o da Baki'nin:

Bezm-i şafâ ve reşh-i câm bu zemzem olmuş ol maşam
Meyhâneler Beytül-Ḥarâm pîr-i muğân şeyhül harem

Seni Yûsufî güzelliğe şorarlarsa baña
Yûsufî bilmezsin ammâ seni ra'nâ bilürin

(Sabahattin, K. (1994). s. 325. G363/2)

sözlerinin küfr-i sarîh olduğunu, bu sebepten kazaskerliğe layık olmadığını "Meğer ki azil ve nefiy olunmazsa ben dahi terk-i ifna edip saltanat-ı uhraya giderin" demiştir. Bâkî de Hoca Sadedin Efendi'ye ve Doğançibaşı Derviş Ağa (öl. 1603) vasıtasıyla durumu padişaha intikal ettirmiş, bunun üzerine Bostanzade'nin "Saltanat-ı uhraya giderin" sözünden huzursuzlanan padişah, şeyhülislamı azlederek yerine Zekerîya Efendi'yi (1514-1593) tayin etmiş ve boşalan Rumeli kazaskerliğine de Baki'yi getirmiştir (1591).

Hüdayî'nin bu hadiseye tarihi:

Bâkî olasın Rûmeli sadrında müdâm

باقی اوله سن روم ایلی صدرنده مدام

(1000=1592)

Bu devirde sağlam bir dış politika takip edilmeye çalışılmış, İngiltere'yle iyi ilişkiler içerisine girilmiştir. İran Harbi'nin başından itibaren, Sünnî Özbek hükümdarı Abdullah Han'a (1533-1598) Safevilere karşı müşterek bir hareket planı takip edilmesi hususunda teşvik ve telkinlerde bulunulmuş. Leh kralının tahta çıkması Osmanlı hükümeti tarafından temin edilmiştir.

Hammer'e göre de Üçüncü Murad zamanında Osmanlı illeri daha düzenli bir organizasyona kavuşmuştur. (Hammer, 1991. C II, s.213)

Sultan Murad her ne kadar harcamalarda bazen aşırılığa varmışsa da, yine de devlet gücünün israfına müsamaha etmemiştir.

Nitekim yeniçeri kitabetinde bulunduğu sıralarda Âlî'nin, Fatih civarındaki konağını acemi oğlanı ve yeniçeri çalıştırmak suretiyle tamir ettirdiğini tebdil olarak geçen padişah tesadüfen görünce onu bu vazifeden azletmiştir.

Sultan Murad, sanata ve sanatkârlara değerini vermeye çalışmıştır. Bu arada Saray Kütüphanesi için pek çok eser istinsah ettirmiştir. Bunlardan biri de Erzurumlu Kadı Darir'in (öl. 1393'te hayatta) altı ciltlik Siretü'n-Nebi'sinin çok kıymetli nüshasıdır. Tezhipli ve çok sayıda şaheser minyatürlerle süslü bu eserin elde olan üç cildi Topkapı Sarayı Müzesi kitapları arasındadır.

Üçüncü Murad'ın bazı hayırlı teşebbüsleri de etrafındakilerin tesirleriyle akim kalmıştır.

Daha önce Kanuni zamanında Mimar Sinan (1489-1588) tarafından başlandığı hâlde çeşitli sebepler yüzünden terk edilen Karadeniz'i Sakarya ve Sapanca Gölü üzerinden İznik Körfezi'ne bağlama projesi için otuz bin kişi bu işe havale edilmiş ise de "Fukara-yı memleket ve züafa-yı raiyyet mihnet ü meşakkat çekip enva-ı şedaîd-i zulm ile kâr u kışp etmek lazım değildir. Saltanat mühimmatının ehemmi donanma sefainini yaptırıp itmam ve tek-mil etmektir. Bu ana kadar odun nice geldi ise yine onun üzerine adl u dad eylemek vaciptir." diye padişaha müracaat edildiğinden bu işten vazgeçilmiş (1501), bunun yerine donanma onarılmış ve çoğaltılmıştır.

Üçüncü Murad, tahta çıkınca, dedesi ve babası sadrazamı Sokullu Mehmed Paşa'yı yerinde bırakmış, o da beş yıl devlet işlerine bakmıştır. Ancak Sokullu son zamanlarında idarenin zaafa uğratılması ve müdahaleler sebebiyle padişahın himayesine nail olanların sui ihtimallerini zorlukla önlemeye çalışmış, işleri yürütmekte zorluk çekmiştir.

Sultan Murad, mümkün mertebe idarede yapılan tayinlerde isabet etmeye çalışmıştır. Padişahın kızkardeşinin kocası Sokullu Mehmed Paşa, öldürülmesine kadar sadrazamlıkta bırakılmıştır. 1584'te Özdemiroğlu Osman Paşa'nın (1527-1585) veziriazamlığa getirilmesi de buna misaldir. Osman Paşa, Yılmaz Öztuna'ya göre Yavuz, Kanuni, Babür (1483-1530), Şah İsmail

gibi hükümdar kumandanlar hariç XVI. asırda yetişen Türk kara askerlerinin en büyüğüdür. Ancak bu değerli vezir ertesi yıl Tebriz’de ordusunun başında vefat etmiştir.

Şu anda âdet hâlinde devam eden bazı şeylerin başlangıcı da Üçüncü Murad devrinde olmuştur.

Bunlardan biri de Şeyhülislam Bostanzade zamanında ilk defa olarak yılın yedi mübarek gecesi olan Regaip, Mevlit, Miraç, Kadir, iki Bayram ve Berat gecelerinde camilerde kandil yakılmıştır. (Hammer, P. J. 1836-38. C II. s. 113; Selaniki, 1281. 237-238)

Neşet Çağatay da matbaanın ilk defa olarak bu devirde yurda girdiğine işaret etmektedir: “Öte yandan Üçüncü Sultan Murad zamanında bir yabancı kişi (bizim kullandığımız Arap harfleri ile) Türkçe harflerle kitap basmak ve gümrük vergisinden muaf tutulmak üzere izin istemiş, bu izni kapsayan 1588 yılında Vasıf Tarihi boyutunda bir kitap basmış ve sözünü ettiğimiz izne ait fermanı da kitabın başına aynen koymuş. Bu kişinin bastığı kitabın bir nüshasını, eski şeyhülislamlardan rahmetli Hüsamettin Efendi’de görmüştüm, fakat kitabın adını ve hangi konuda yazılmış olduğunu unuttum. Demek istiyorum ki bu baskı tekniği İbrahim Müteferrika’dan (1674-1745) yüz elli yıl önce Türkiye’ye girmiş ise de ilerleyememiştir.” (Mustafa Nuri, 1980. C III-IV. s. 147)

Sultan Murad, bazen sert ve ters kararlar da vermişse de ikna edilebilmiştir. Bir ara bütün kiliselerin camie çevrilmesini irade etmiş, sonradan bu karardan döndürülmüştür. ZHammer, P. J. (1836-38). C II. s. 103Z

Sultan Murad Kâtip Çelebi ve Müstakimzade’ye göre Kastamonulu Şeyh Şüca Halveti’den inabe almıştır.

Üçüncü Murad Devri Fetihleri

Üçüncü Murad devrinde Kafkasya’da, çoğu Özdemiroğlu Osman Paşa’nın fethatı olmak üzere Kuzey Kafkasya ve buranın en büyük şehri Tiflis (1578), Doğu Gürcistan, Şirvan (Kuzey Azerbaycan (1578), Dağıstan, I Revan (bugünkü Ermenistan, 1583), Ardelan (Kürdistan), Kirmanşah, Luristan, Huzistan (İran Arabistan’ı) olmak üzere 590.000 km²’lik yer fet-

hedilmiştir. Bu arada Çıldır Muharebesi (1578), Meşaleler Cengi (1583) Şamahı Meydan Muharebeleri, Koyun Geçidi Zaferi (1578) gibi tarihte yankı yapmış muharebeler vuku bulmuştur.

Avusturya tarafında da bazı kaleler, Yanıkkale (1003), Hrastoviçe, Gora, Bihke, Pespirim, Palota, Estergen-Komran alınmıştır (1594).

Beri taraftan Lehistan (1573), Litvanya, Fas (1575, üç milyon km²), Kenya, Tanganika, Mozambik kıyıları, Zengibar Adaları, Doğu Sudan Türk himaye ve hâkimiyetine girmiştir.

Bu hâliyle imparatorluk 19. 902.191 km² ile azami genişliğine erişmiştir (1593).

Divan tarafından Lehistan krallığına getirilen İsveç veliahtı İsveç kralı olunca bu devlet İsveç'le birleşerek Türk tabiiyetinden ayrılmıştır (1592).

Fas, Prens Abdülmelik'e (1577-1578) yardım edilerek 20.000 kişilik kuvvetle İspanya ve Portekiz desteğindeki Üçüncü Muhammet'in (öl. 1578) 60. 000 kişilik ordusu yenilmek suretiyle Osmanlı hâkimiyetine alınmıştır (1575). Daha sonra da Vadişeyl'de Portekiz, İspanya ve eski sultan Muhammet'e tabi 80.000 kişilik bir ordu, müstakbel Fas Sultanı İkinci Ahmed ve Ramazan Paşa (öl. 1595) komutasındaki daha az kuvvetler karşısında ağır kayıp vermiştir (1578).

İran ile devam eden savaş ise Şah İkinci İsmail'in (1576-1577) Anadolu'da Alevilere tahriki üzerine kızışmıştır.

Bu muharebeler neticesinde bütün büyük Avrupa devletleri gibi İran şahı da Osmanlı padişahının kendisinden hukuken üstün bir hükümdar olduğunu kabul etmiştir (1590).

Nitekim Venedikliler'in bir Türk gemisini ele geçirmesi üzerine Divan iş el koymuş, bu meseleye karışanların idamını ve gasbedilenlerin de iadesini sağlamıştır.

Yine bu devirde Lübnan'da Dürzi fesadı teskin edilmiş, Yemen'de devlet hâkimiyetini tanımayan Zeydi imamlarına karşı mücadele edilmiş, Trabzon'da mehdilik iddiası ile isyan çıkaranlar tedip olunmuş, Kiğı'da İkinci

Şah İsmail olduğunu öne süren şaki idam edilmiştir.

Bu arada Boğdan ve Eflak voyvodalarının isyanlarında mevsimin kış olması sebebiyle buralara asker sevk edilememiştir (1594).

Bosna Beylerbeyi Kirli Hasan Paşa, büyük kahramanlıklar göstermesine rağmen Sinan Paşa'nın garezen yardım göndermemesi yüzünden askeriyle birlikte şehit düşmüştür. Böylece rakiplerin bertaraf edilmesi için askerin telef olmasına dahi göz yumulduğu görülmektedir.

Yapılan bazı fetihler için tarihler de düşürülmüştür.

Yanık'ın fethine tarih:

“Adû-yı din sınıp feth oldı Yanık

عدوى دين صنوب فتح اولدى يانق

(1003=1595)” (Solakzade, 609)

Diğer bir tarih:

“Hamdû li'llâh aldı Yanık Kal'asın şâh-ı cihân”

حمد لله آلدی يانق قلعه سن شاه جهان

(1003=1595) (Solakzade, 621)

Tebriz'in alınmasına tarih:

“Aldı Tebrîzi Özdemirzâdem”

آلدی تبریزی اوزدمورزاده م

(991=1583) (Solakzade, 609)

“Avn-ı Hakla alındı (bu) Tebrîz”

عون حقله آلدی (بو) تبریز

(991=1583) (Solakzade, 609)

Üçüncü Murad'ın Vefatı

Bir akşam Sultan Murad Sinan Paşa Köşkü'ne gittiğinde hanendelerden özel havalar isteme alışkanlığı yok iken o gece onlara:

“Bîmârım ey eccl bu gece bekle cânım al”

şarkısını okutmuştur. Bu arada İskenderiye'den gelen iki kadirge padişah köşkünü selamlamışlar, fakat daha büyük kalyonların top gürültüsünden

parçalanmayan camlar kırılmıştır. Padişah bunu uğursuzluğa yorarak “Bu köşke ahır gelişimizdir, eskiden donanmanın bütün top ateşleri camları kıramaz iken, şimdi bu kadirgaların top sesiyle düşüyorlar. Görüyorum ki benim varlığımın köşkü de artık harap olmuştur.” diyerek ağlamaklı olmuştur. “

Gerçekten de bu hadiseden birkaç gün sonra padişah vefat etmiştir (6 Cemaziyelevvel 1003 = 16/17 Kânun II = 15/16 Ocak 1595.).¹

Cesedi Ayasofya Cami-i Şerifi avlusunda Mimar Sinan’ın yaptığı türbeye defnedilmiştir.

Ölüm sebebi olarak inme ve böbrek rahatsızlığı gösterilmektedir. Bu hususta Peçevi Tarihi ve Netayicü’l-Vukuat’da şunlar söylenmektedir:

“... aşırı suistimali ölümüne yol açmıştır.”

“Cemiyet-i nisaya inhimakları sebebiyle illet-i mesaneye müptela olarak 1003 senesi cemaziye’l-ahiresinde vefat etmiştir.

Üçüncü Murad’ın ölümüne düşürülen tarihler:

“Şâh-ı cihân oldu bin üçinde fevt”

شاه جهان اولدی بیک اوچنده فوت

1003=1595 (Kâtip Çelebi. 1287. 44; Solakzade, Hemdemi, Mehmed. 1297. 620; Müstakimzade, Süleyman Sadettin. 1928. 516.)

“Hicret-i Sultan Murad”

هجرت سلطان مراد

(1003=1595) (Kâtip Çelebi. 1971. C I. 813)

“Rahmetullâhi aleyhi ve alâ evlâdihim”

رحمة الله عليه و على اولادهم

(1003=1595) (Müstakimzade, Süleyman Sadettin. 1928)

Eminî adlı bir şair de Sultan Murad’ın türbesi için tarih düşürmüştür.

تریهء سلطان مراد

(1003=1595) (Beyani, vr. 8b)

¹ Ölüm günü Fezleke’de 5 Cemaziyelevvel, Naima Tarihi’nde 4/5 Cemaziyelevvel, Netayicü’l-Vukuat’ ta Cemaziyeleahir olarak gösterilmiştir.

Üçüncü Murad'ın yerine Manisa'da bulunan büyük oğlu Üçüncü Mehmed tahta geçmiştir.

Sultan Murad'ın kırk bir hasekisinden 130 çocuğu olmuş ve cariyelerinin sayısı da beş yüze ulaşmıştır. Çocuk sayısı, Naima Tarihi'nde ve Fezleke'de yüz iki, Kamusü'l-Alam'da da yüz on sekiz olarak kaydedilmiştir. Topkapı Sarayında elli beşğin aynı günde sallandığı olmuştur. Onun vefatı sırasında yirmi erkek, yirmi altı kız çocuğunun hayatta olduğu anlaşılmaktadır. Üçüncü Mehmed tahta geçince on dokuz erkek kardeşini kementle boğdurtmuş, kız kardeşleri ve bütün harem halkını da Eski Saray'a nakletmiştir. Kız çocuklarının sayısı, İslam Ansiklopedisi'nde yirmi dokuz, Osmanlı Sultanları Tarihi'nde de yirmi yedi olarak gösterilmiştir.

Sultan Murad'ın adı bilinen çocuklarının isimleri: Ahmed, Cihangir, Süleyman, Ayşe, Mihrimah, Hatice, Fatma, Fethiye, Hüma, Fahriye'dir.

Öldürülen şehzadelerden büyüğü olan dördü Nevi Efendi'den talim ve terbiye görmüşlerdir. Diğerleri ise daha annelerinin kucağındadır. Bunlardan Şehzade Mustafa pederinin vefatıyla hayatından ümidini keserek şu beyti yazarak hocası oğlu Atayi'ye (1583-1635/36) vermiştir.

Nâsiyemde kâtib-i kudret ne yazdı bilmedim
Âh kim bu gülşen-i âlemde bir kez gülmedim

(Ata, Ahmed, Tayyazade. 1293. C IV. S. 96; Naima Mustafa. 1967. I. Cüz. S. 105-106 Mukaddeme; Öztuna, Y. 1977. C 5, s. 88; Süreyya, Mehmed. 1308. C I. s. 79) (Ata, Ahmed, Tayyazade. 1293. C IV. S. 96; Naima Mustafa. 1967. I. Cüz. S. 105-106 Mukaddeme; Öztuna, Y. 1977. C 5, s. 88; Süreyya, Mehmed. 1308. C I. s. 79)

Hammer'e göre Sultan Üçüncü Murad'ın Kanunname-i Al-i Osman mucibince öldürttüğü kardeşlerinden ve büyücülükle suçlanan birkaç cariyenin öldürülmesinden başka vezir ve vali öldürmek gibi tarih nazarında leke sayılabilecek hâllerde bulunmamıştır. Bir de Hazret-i İsa'nın Hazret-i Muhammed'den (asv.) üstünlüğünü iddia eden bir kişinin yapılan münazaralara rağmen ikna olmak istemeyince boynunu vurdurtmuştur. (Hammer, J. V., 1991. C II, s: 212)

Sultan Üçüncü Murad'ın Hattatlığı

Üçüncü Murad da büyük dedeleri İkinci Murad, Fatih Sultan Mehmed, İkinci Bayezid gibi hat ilmine vâkıf padişahlardandır.

Sultan Murad'ın nesih ve talik yazıları güzeldir. Tuhfe-i Hattatin'de bu husus şöyle belirtilmektedir.

Onun hattının bilinen delili Ayasofya-i Kebir mihrabının tak-ı âlisinin iki tarafına asılı yüksek levhalar üzerine yazıp resimledikleri iki kelime-i tevhit ve bir ayet-i kerime şu anda elimizde mevcut değildir. Bu eserleri Sultan Murad tahta çıktığı yıl olan 1584 yılında yazmıştır.

Sultan Üçüncü Murad'a ait sanat eseri olarak yegâne hat İstanbul Yazı Sanatları Müzesinde, 255 numarada kayıtlıdır. Padişah bu eserini cülusunun yirminci yılında, başka bir deyişle vefatından bir sene önce yazmıştır. 26 cm. çapında bir daire içinde yuvarlak bir şekilde ve tek satır hâlinde yazılmış bir talik dörtlük, orta kısmında “Medet yâ Şeyh” ibaresi yer almaktadır. Dairenin alt başında bulunan “Muradi” mahlas imzasından dörtlüğün hattı gibi nazımının da Üçüncü Murad olduğu ortaya çıkmaktadır. Kıta şöyledir.

Gülün kadri hümvâveş sâye-endâz olduğu başda

Tarîk-i Kâdirînin gül nişânı olduğundandır

Nedendür çöl kenârında şeref bulduğu Bağdâdın

Cenâb-ı hazret-i şeyhin mekânı olduğundandır

Bunlardan başka İstanbul Üniversitesi T. 5580 numarada kayıtlı Divan-ı Müniri'nin ketebe sahifesindeki istinsah kaydından, divanın müstensihinin Sultan Üçüncü Murad olduğu anlaşılmaktadır. (Müniri. Divan-ı Müniri)

Aslen Amasyalı olup Sultan İkinci Bayezit devri âlimlerinden ve Şehzade Ahmed'in mensuplarından Türkçe ve Farsça divan sahibi olan Müniri'nin (1549'da hayatta) mezkur divan nüshasının tanıtımı şöyledir.

İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, T. 5580.

1 münacat, 1 naat, 6 kaside, 1 terci-i bent, 176 gazel, 20 kıta, 11 muamma vardır.

Baş:

Te'âlâ'llah zehî dâna vü kâdir

Ki nakş-ı her dü 'âlem kerd tâhir

Son:

Oldı şekl-i serv-i bâlâ kıddüñi gönüm esîr
Kâmetüñ servini bir kez görelî çeşm-i neşîr

Müstensih Sultan Üçüncü Murad

İstinsah kaydı:

Temmeti't-dîvân be-dest-i nâmi'atü'l-faķîr Murâd bin Selîm Hân
halledullâhu mülkehu ilâ intihâi'l-zamân. Âmîn Yâ Mu'în

تمت الديوان بدست نامعه الفقير مراد بن سليم خان خلد الله ملكه الى انتهاء

اکزمان آمین یا معین

yk. 65, ölç: 168 x 95 - 125 x 55, st. 13, yz: talik kırması, bk: lacivert zemin
üzerine tezhipli, ortasında beyaz ile Divan-ı Müniri yazılı.

Baş tarafta kitaplık mührüyle okunmaz bir mühür ve Hacı Mustafa mührü, bir de maşallah yazılı bir mühür basılı Kara Çelebizade Abdülaziz Efendi'nin yazısıyla, bir sermüezzin Halil b. Ahmed ve İsmail b. Halil namına iki olmak üzere üç temellük kaydı yazılıdır. Üstünde ıstampa yaldızlı ve Kütüphane-i Hümayun yazılı kırmızı meşinden bir mahfazası vardır. (İKTYDK, C I)

Sultan Üçüncü Murad'ın Edebî Şahsiyeti

Sultan Murad, çeşitli ilim ve fenleri bilen geniş kültürlü bir hükümdardır. Hatta bazı ilimlerde ihtisas derecesine yükselmiştir. Etrafına topladığı şeyhler, salihler, fazıllar, âlimler ve şairlerle sohbetten ziyadesiyle zevk almış, onlardan eser arz edenlere bolca bahşişler vererek, bilhassa bunlardan tasavvufa temayüllü olanları daha çok teşvik etmiştir. Âli de Camiü'l-Kemalat adlı risalesinin on ikinci bölümünde, onun zamanında belîğ ve fasihlerin değerlerinin bilindiğini, hatta kendisinin de Nusretname'yi takdimiyle büyük ihsanlara nail olduğunu ifade etmektedir.

Sultan Murad, şeyhler ve tarikat ehli ile mükatebe ve müşaverede bulunmuş, bu yüzden tasavvufa meyletmiştir. Bazen bunlara, rüyalarını tabir ettirmiş, bazen de şiirlerini yazdırmıştır.

Bu devirde pek çok şair yetişmiş ise de içlerinde temeyyüz edenleri pek azdır,

İlmî ve edebî hayatın canlanması için çalışan Üçüncü Murad'ın kendi de şiir yazmış ve ilmî eserler telif etmiştir.

Üçüncü Murad, şiirlerinde Muradî mahlasını kullanmıştır. Fakat bazen mahlasını “Murad” olarak da tahallüs. etmiştir.

Sultan Murad, esas olarak şiirlerini Türkçe söylemiş ise de, divandaki Arapça-Farsça-Türkçe, Arapça-Türkçe, Arapça ve Farsça mülemmalar (bk. G 3, 12, 33, 37, 64, 72, 75, 80, 81, 90, 216), bu dillere de şiir söyleyecek derecede vâkıf olduğunu göstermektedir.

Sultan Murad, şiirlerini diğer Osmanlı Sultanları gibi sade ve basit bir dille söylemiştir. Oldukça işlek bir şiir tekniğine sahiptir. Şiirlerinde Arapça ve Farsça terkiplere oldukça az rastlanmaktadır. Tasannua merakı yoktur. Âdeta konuşur gibi bir şiir yazma lisanına sahiptir.

Gibb, Üçüncü Murad'ın şiirlerinin hemen hepsinin tasavvufi karakter taşıdığını, hatta bazı, şiirlerinin münzevi olduğunu ve divandaki şiirlerin şiir sanatı bakımından fazla değeri olmadığını söylemektedir. (Gibb, E. J. W. 1904)

Hammer ve Türk müellifler onun şiirlerinin; sufiyane, muhakkikane, muvahhidane ve mutazarrıane olarak kabul etmişlerdir. Ali Emiri, Üçüncü Murad'ın eserlerinde kâinatın hakikat sırlarını ifade ettiğini ve Cenab-ı Hakk'ı zikrettiğini ifade etmektedir: “Sultan Murad Han Gazi-i Salis ibn-i Sultan Selim i Sani Hazretlerinin asar-ı hakaik-nisar...”, “Gerek bu misillü mefahir-i azimelerini ve gerek masnuat-ı kübera-yı zemin ü asumana bakıp da azamet ü kudret-i Hallak-ı müste'anı tezkiren yadigâr-ı sahaif-i rüzgâr eyledikleri (Fatih-i Şirvan cennet-mekân Sultan Murad-ı Salisindir):

- 1 Bu hüsn-i cihân-ârâ peydâ neden olmuşdur
Bu 'izzet-i bî-hemtâ peydâ neden olmuşdur
- 2 Mihr u kâmer envârı dünyâyı muhîṭ oldu
Bu kudret ü bu azvâ peydâ neden olmuşdur
- 3 Ebḥâr temevvüde eşcâr teselsülde
Deryâb yedi deryâ peydâ neden olmuşdur
- 4 Ḥarf ile nuḳaṭ geldi bir yire kelâm oldu
Bu 'ilm ile bu ma'nâ peydâ neden olmuşdur

- 5 Gel aña Murâdîñüñ bu kıavli mu‘ammâsın
Levh ü kıalem ü inşâ peydâ neden olmışdur (G 508)

Onun şiirleri, umumiyetle tasavvuf vadisinde olup vahdet-i vücudu terennüm eder mahiyetteki güzel ve zarif sözlerdir.

Üçüncü Murad, yazdığı dinî şiirlerini zamanının şairlerine incelenmek üzere göndermiştir. Onlar da bunları şerh etmiş ve aynı tarzda eserler vücudalarına getirmişlerdir. Ancak Sultan Murad’ın şiirleri bunların çoğundan iyidir. Bazı defa ibhama bürünen Arapça ve Farsça gazelleri, padişahın arzusunu yerine getirmek ve atiyeler almak gayesi ile zamanın edipleri tarafından şerh edilmiştir.

Muradi, şiirlerinde umumiyetle kendisinin padişah olmasına rağmen Cenab-ı Hakk’ın âciz bir kulu olduğunu ifade etmiştir.

- 1 Bizi şüretde gördün pâdişâyuz
Velî ma’nâda bir kemter gedâyuz
2 Bizi yâr ışığında añlama yâd
Kamuya yâd ü yâre âşinâyuz
3 Bu şüret ‘âleminde câhilüz biz
Velîkin müctebâ vü murtażâyuz
4 Kûdüret gösterüp ‘âlemde her dem
Velî bâtında ey dil aşfıyâyuz
5 Murâdî nesne yok zâhir ‘amelden
Velî âyîne-i ‘ibret-nümâyuz (G 605)

Rıza onun bazı beyitlerinin gönül açıcı bir letafette olduğunu ifade etmektedir. (Rıza, Esseyit, 1316)

Üçüncü Murad, Divanı’ndaki mülemmaların sayısı hayli fazladır. Ali Emiri, onun mülemmalarının bir divan teşkil edecek kadar çok olduğunu söylemektedir. Ancak bu, bir istihsan olmakla beraber yine de divandaki mülemmalarının sayısının hiç de az olmadığı kabul edilebilir.

Divan’da Arapça-Türkçe olarak 81 mülemma gazel, 4 mülemma mesnevi, 1 nazım; Arapça-Farsça-Türkçe ve Arapça-Farsça olarak 1’er gazel yer almaktadır. Türkçe-Farsça manzume yoktur

Muradi’nin bir müleması:

- 1 *Minzünūbin etūbu yā tevvāb*
İnneke kādirūn serī'ū ḥisāb
- 2 Tevbeler eyledüm eyā Mevlā
Kerem u luṭfuñ ile aç baña bāb
- 3 *Rabbi innī zalemtü fağfırlī*
Le ilā gayrū ente ḥüsnü me'āb
- 4 Luṭfuñ umup cenābuña şığınan
Hāşa kim göre ol 'azāb u 'ikāb
- 5 *Uṭlubū'l-'afve min 'afvi murād*
Kāne Rabbūke müsebbibe'l-esbāb (G 154)

Onun şu mülemma gazeli de musanna olmakla beraber gayet sade ve kolay söylenmiş görünmektedir.

- 1 *A'şamtü ilā Rabbin hüve'l-ḥaḳḳu celīl*
Ferdün eḥadün muḳaddirūn Allāhu cemīl
- 2 Hālūmi ne ḥācet ki beyān ide zebānum
Ed-dem'ū mine'l-'ayni ilā ḥālī delīl
- 3 Elbette bu hālūmden o yārūñ haberi var
El-ḳalbū mine'l-ḳalbi ile'l-ḳalbi sebīl
- 4 'Aşık nice sağ ola çü senden ola ayru
El-'āşıḳu min hicrike fānin ve 'amīl
- 5 Hāşa ki Murād ayruya meyl eyleye senden
Ḳalbi leke min mehdin ile'l-laḥdi yemīl (G 815)

Hasan Çelebi ve Hammer de onun şiirlerini güzel bulmuştur. (Hammer, J. V. 1991. C II. s. 211)

"Kariha-i melihaları zati olmagla âsâr-ı tab-ı pür iktidarları sahaif-i rüz-gârda muhalled ve baki olup müdâm fikr ü hayali meclis-i kelim ü makalde saki olmuştur ve ol efazıl-ı namdarları ki bu fende dahi iktidarları vardır.

Muradi'nin şiirlerindeki bazı benzetmeler sıradan teşbihlerdir.

- 1 Firāḳuñdan ciger yandı eyā dilber kebāb-āsā
İki gözden aḳar yaşum benüm cām-ı şarāb-āsā (G 52)

Ancak aynı gazelde dahi ince hayaller ve benzetmeler vardır:

- 6 Semend-i hüsnümi sürdükce meydân-ı zarâfetde
N’olaydı pâyuña yüzüm süreydüm ben rikâb-âsâ

Muradi’nin şirleri dinî olmakla beraber, bunların içlerinde böyle olma-
yanları da vardır. Fakat bunlarda dahi tasavvuf kokusu sezilmektedir:

- 1 Kâra zülfün koyaldan başa sevdâ
Kârarı kalmadı bu gönlüm aşlâ
2 Senün zibâ cemâlün görmeyelden
Hayâlün anlar ancak cânı cânâ
3 Belâ deştindesin Leylâdan ötri
Benem Mecnûn-ı bî-ârâm ü şeydâ
4 Ne deñlü saklayam dir isem ‘ışkuñ
Kılur çeşmüm beni her demde rüsvâ
5 Murâdî ger saña raḥm itse dil-dâr
Saña gavğâ-yı ‘âlemden ne pervâ (G 77)

Yahut onun bu din dışı ifaderi bir gazelde ancak bir iki beyit sürebilmiştir.

- 1 Şormak ‘ayb olmasun ey dil-ber-i şîrîn-ḥarekât
Leblerün la’l-i Bedeḥşân mı yaḥûd âb-ı ḥayât
2 Çün siyeh-püş olasın ey meh-i tâbân-ı cihân
Kaplamişdur şanasın âb-ı ḥayâtı zulümât
3 Çekilür sidre-i a’lâya ya ‘adn uçmağına
Kangı ‘aşık ki işigünde bulur ise memât
4 Yûsuf-ı şânîsin ey mâh-liḳâ ‘âlemden
Kim nazar itse saña günde ider biñ şalavât
5 Bulur elbetde ḥayât-ı ebedî ol ‘aşık
Ki vefân olsa anuñ mûnisi ger vaḳt-i vefât
6 Yapışuben dile ḥâcet o mehün zülfine kim
“Leyletü’l-kadr”dur anuñ birisi biri “berât”
7 Âstânından anuñ gitme Murâdî zinhâr
Ger murâduñ ise bulmak senün a’lâ derecât (G 181)

Muradi, içinde yaşadığı inanç dünyasının birer aksi olan şiirlerinde her sofi gibi bütün varlıkların Cenab-ı Hakk'ın zikri ile meggul olduğunu ifade etmektedir:

- 2 Bir şâhsın ey şâh ki sen şâh-ı cihānuñ
Medh ile töludur dükeli günbed-i hādrā
3 Şağa vü şola baş şaluben serv-i hırāmān
Tevhīdūñ ider şevk ile şāhā senūñ a'lā
7 İde mi Murādī yaluñuz hāmdūñi yā Rab
Her kūşede zikrūñle töludur nice gūyā (G 79)

İlahî aşkla avare olduğunu terennüm eden Sultan Murad'ta bazen vuslata ermiş innanların hâli görülmektedir:

- 1 Ne 'aceb hālet olur hālet-i vuşlat yā Rab
Bir dahı el vire mi bize o devlet yā Rab (G 137)
1 Dil derd-i yāre düşdi bir çāre var mı yā Rab
Bir ben gibi cihānda āvāre var mı yā Rab (G 150)
1 Cihān ārāyışine aldanuben olmağıl hayrān
Fenādur ey gönül āhır bozılur defter ü divān (G 998)
1 Gül yüzünden ayrulalı bülbül-āsā ağılaram
Eyleyüp Hāğdan vişālūñi temennā ağılaram
2 Anduğumca la'l-i mey-gūnuñla çeşm-i mestūñi
İki gözden yaş yirine āb-ı hāmra ağılaram
3 Kāmet-i bālānı añup ey meh-i burc-ı şeref
Serv ü şemşādı kaçan kılsam temāşā ağılaram
4 Ölmedüm yolına sen cānānenūñ kıurban diyü
Gelse cānā her kaçan kim 'īd-i azhā ağılaram
5 Ben Murādī ile ey meh olalı senden cüdā
Tāğ u şahrā bile ağılar şanma tenhā ağılaram (G 893)

Divanda Cenab-ı Hakk'ı terennüm eden şiirlere şu gazel güzel bir misal teşkil etmektedir.

- 1 Mekān senden tölü yā Rab velikīn bī-mekānsın sen
Vücūduñla zamān memlū velikīn bī-zamānsın sen

- 2 Sen ol sulţân-ı ‘âlemsin  oyar na‘mañ ile ‘âlem
Cihânı var iden sensin velikin b -cih nsın sen
- 3 Sen  nd r  uvvet   sat vet sen  nd r ‘izzet u nu ret
‘Ay nsın cümleye   h  velikin b -‘ay nsın sen
- 4 ‘Aceb  udret durur bu h l ‘aceb  ikmet durur bu k r
Bey n eyler seni e   velikin b -bey nsın sen
- 5 Mur d  bil bu dery nuñ ker n n bulmadı kimse
Naz r iderse saña bil ki ba r-ı b -ker nsın sen (G 1000)

Divandaki tek muhammes bu gazelin tahmisi ile meydana getirilmiştir.

I

Ni  nu dur cih n na  ı velikin b -ni  nsın sen
‘Iy n iken  ic b-ı n r-ı  t de nih nsın sen
Zam n ile mek nuñ h l  ı b - n    nsın sen
Mek n senden çolu y  Rab velikin b -mek nsın sen
V c duñla zam n meml  velikin b -zam nsın sen
... (Muhammes)

Sultan Murad’ın indinde asıl sultanlık İbrahim Edhem gibi tacı tahtı terk etmekle mümkün olabilecektir. Üstelik o, bu yolda mesafeler katetti ine de inanmaktadır.

- 1 Bizi   retde gördün p di  yuz
Vel  ma‘n da bir kemter ged yuz (G 301)
- 1 Sen a a dime server kim ola anuñ serinde t c
Ser r   t c  serden terk idenler belki serverdür (G 301)
- 1 G list n-ı ‘ı  a girdüm bülbül-i g y  menem
Y r m n gördüm cem lin v lih    eyd  menem
- 2 P di  h-ı dehrem oldum y r i iginde ged 
  n ged yam ‘ lem içre r tbe-i v l  menem
- 3 R   mi bild rmezem a y r-ı n -hem-v re ben
Genc-i sır  d y m    n   kim-i a‘l  menem
- 4 Ey h l l m Ka‘be    d n eyleyüp çekme elem
Gel  av f eyle beni kim Ka‘be-i ‘ulya menem

- 5 Ey Murādī ‘ālem-i vahdetde keñretdür vahīd
Sen temāşā kıl beni kim keñret-i tenhā menem (G 908)

Muradi’nin şiiirlerinde eski meşhur âşıkların adları ender olarak anılmıştır.

- 1 Beni ‘ālemde Ferhād eyleyen şîrîn zebānuñdur
Beni bülbulleyin zār eyleyen ğonce dehānuñdur
2 Hāmīde eyleyen kıddüm dilümi eyleyen şerha
Senüñ ol tîr-i ğamzeñle begüm ebrü kemānuñdur
3 Ne ‘ārum var ne nāmüsum ne ‘ālemden haber-dārum
Kamusın maḥv iden benden senüñ ol mü-miyānuñdur
4 Benüm bu cānuma cevır ü cefālar kılduĝuñ cānā
Baña ‘ayn-ı refāhiyyet durur şanma ziyānuñdur
5 Geçüpdür devri Mecnūnuñ daḥı Vāmıkla Ferhāduñ
Murādī sen fiĝanı eyle kim şimdi zamānuñdur (G 317)

Onun şiiirlerinde tam bir tevekkül ve teslimiyet göze çarpmaktadır,

- 1 ‘Ömrüm senüñ ḥayālün ile rüz u şeb geçer
Şabr idelüm belāya olur cümle hep geçer
2 Kālbe didüm ki yāre di dermānuñ eylesün
Katlan didi cefāya ki cümle ta‘ab geçer (G 475)
5 Murāda her ne kim senden gelürse
Aña şādī durur ol ğam degüldür (G 523)

Sultan Muradi, aşk yolunda kimsenin kendisine erişemeyeceği kanaatindedir.

- 3 ‘Ālemde daḥı bencüleyin ‘ışk eri gelmez
Bir bencüleyin Zāl-ı cihān şāb getürmez
5 ‘İşk ehli bilür ne’ydüğünü işbu Murāduñ
‘Āşıka ḥaram oldu göze ḥ‘āb getürmez (G 610)

Onun şiiirlerinden çoĝu âşıkaneştir:

- 1 Āh kim her dem kıılır ben mübtelāyı zār-ı ‘ışk
Bilmez idüm müşkil imiş dostlar bu kār-ı ‘ışk
2 Tîĝ-i ğamla dem-be-dem bu sīnemi çāk eyledi
Yaḳdı yandırdı bu baĝrum ey dirîĝā nār-ı ‘ışk

- 3 Bir saçı leylî nigâra şöyle mecnûn itdi kim
Tâ kıyâmet itmeyiserdür beni hüşyâr-ı 'ışk
- 4 Ol cemâle şöyle kıldı 'âşık u şeydâ beni
Eyleyiser 'âkıbet Manşûr-veş ber-dâr-ı 'ışk
- 5 Bende kıldı ise sultân u gedâyı ğam degül
Hükm iderse 'aleme cânâ eger hünkâr-ı 'ışk
- 6 Ol lebi ğonce nigâra bülbül idelden beni
Kıldı cümle 'alemi bu gözlerüme hâr-ı 'ışk
- 7 'İşkî âsân mı şanursın ey *Murâdî* bilmiş ol
Nağd-i cân ile olur dâ' im hemân bâzâr-ı 'ışk (G 686)
- 1 'İşkî âsân şanma ey dil 'âşıkâ bürhân gerek
İbtidâ 'ışka kâdem başdukda tâk-ı cân gerek (G 727)

Ancak bu aşk da aşkı süphani'dir.

- 1 'Aklumı yağmaladı gönlüm perişân eyledi
Gösterüp bir dem cemâlin yine pinhân eyledi
- 2 Kendüzüm bilmem dirîğa hep ferâmuş itmişem
Cür'asını nûş idüp ser-mest ü hayrân eyledi
- 3 Tâb uraldan 'aynuma nûruñ komadı bende tâb
Kalbi hayrân çeşmi giryân 'aklı sekrân eyledi
- 4 Bilmezem farķ itmezem kim giceden gündüz nedür
İşbu vech ile beni giryân u nâlân eyledi
- 5 Ey Murâdî her ne kim gelse baña andan şafâ
Her ne itdiyse baña bil 'ışk-ı Sübhân eyledi (G 1472)

Muradî, birçok şiirinde kendisini mürşid mevkiinde görmektedir:

- 5 Murâdî çün vücûdında murâd-ı bî-bahâ oldı
Mürîd olmuş durur aña kamu a'la vü ednâdan (G 991)

O, bu cihanın süsünün gideceği şuurundadır:

- 1 Cihân ârâyışine aldanuben olmağıl hayrân
Fenâdur ey gönül âhır bozılur defter ü divân (G 998)

Muradi'nin şiirlerinin çoğu tasavvuf çeşnisinde olduğu için divandaki gazellerin pek çoğu yekahenktir. Bunlara bir kaç misal:

- 1 Dümū'umdan çü zāhir oldu bir yemm-i mehib-āsā
O deryādan müheyyā oldu peydāda olub peydā
- 2 Olub māhiler anda her biri bir şekl-i āherde
Kiminūn rengi sevdādur kiminūn levnidür beyzā
- 3 Gezerler anda keştiler içi maḥlūḳ ile memlū
Sürer bād-ı mehib anları açmış bād-bān cem'ā
- 4 Kaçan mevc urisa ol deryā tolar şark ile ğarb aşvāt
Zemīn ü āsumān ditrer yine sākin olur ḥālā
- 5 Murāduñ mümkün olmaz kim bilime vech-i ma'nāsı
Yine ma'nāda bilinmiş durur ma'nāsı icmālā (G 53)

Muhabbet üzerine:

- 1 Ḥayāt-ı cāvidānumdur maḥabbet
Benüm vird-i zebānumdur maḥabbet
- 2 Cemāl-i lā-yezāle rehberümdür
Benüm sırr-ı nihānumdur maḥabbet
- 3 Enīs-i ğam-güsārumdur dem-ā-dem
Ḥabīb-i mihrībānumdur maḥabbet
- 4 Refiḳümdür kamu kārumba hem-dem
Nihān u hem 'ayānumdur maḥabbet
- 5 Maḥabbetdür beni şeydā kılan āh
Tenümde maḥz-ı cānumdur maḥabbet
- 6 Göñül baḥr-ı ḥaḳīḳatde gemidür
Pes aña bād-bānumdur maḥabbet
- 7 Beni yār ile kıldı āşinā ol
Göñül taḥtında ḥānumdur maḥabbet
- 8 Maḥabbetle çü ten oldu muḥammer
Ḥakīm-i kār-dānumdur maḥabbet
- 9 Ğam-ı hicrānda eglencem oldur
Benüm eşk-i revānumdur maḥabbet
- 10 Kemālümdür vişālümdür cemālüm
Benüm cān ü cihānumdur maḥabbet
- 11 'Azizümdür refiḳ u mūnisümdür
Benüm zikr-i lisānumdur maḥabbet

- 12 Ġidâ-yı rûḥ-baḥşumdur ḥayâtum
Benüm dârü'l-amânumdur maḥabbet
- 13 Maḥabbetden durur mîm-i Muḥammed
Ḥabîb-i dil-sitânumdur maḥabbet
- 14 Baña râhumda her dem reh-nümâdur
Şefîḳ-i mihribânumdur maḥabbet
- 15 Necâtumdur benüm kürbetde dâyim
Ḥaḳîḳat ḥânumânumdur maḥabbet
- 16 Ḥayâlümdür dü-çeşmümdede şeb ü rûz
Mükerrer dîde-bânumdur maḥabbet
- 17 Lisânumdur dehânumdur zebânum
Dil ile tev'emânumdur maḥabbet
- 18 Seḫerde dîde olduḳda küşâde
Nazar-gâh-ı 'ayânumdur maḥabbet
- 19 Maḥabbetden beni ayırma yâ Rab
Çü verd-i büstânumdur maḥabbet
- 20 Murâdî cezbe-i Ḥaḳdur kelâmuñ
Zebânumda beyânnumdur maḥabbet (G 207)

Terk hususunda:

- 1 Yâre serden geçmeyince bilmedüm vuşlat nedür
'İzzeti terk itmeyince bilmedüm 'izzet nedür
- 2 Evvel ü uḫrâya çün kim ser-be-ser kıldum nazar
Cümleden vaz gelmeyince bilmedüm devlet nedür
- 3 Ṭûr-ı Mûsâda ṭolandum nice mâh u nice sâl
Ṭûr-ı cisme ağmayınca bilmedüm ḳurbet nedür
- 4 Keñreti terk eyledüm ki vaḫdete ola ṭarîḳ
Ḳalbi tenhâ ḳılmayınca bilmedüm vaḫdet nedür
- 5 Her himemden ṭutmuşumdur ey Murâdî añaḡıl
Kendözümi bilmeyince bilmedüm himmet nedür (G 326)

Tövbe üzerine:

- 1 Geldüm günâhum bilmişem estaḡfiru'llâh el-'azîm
Cürmüme tevbe ḳılmışam estaḡfiru'llâh el-'azîm
- 2 Bildüm günâhumı ḳamu ḳapuña geldüm yüz sürü
Yâ Rabbî derven yalvara etaḡfiru'llâh el-'azîm

- 3 Yâ Rabbenâ rahm it baña dutdum yüzüm geldüm saña
Virdüm budur subh u mesâ estagfiru'llâh el-azîm
- 4 Geldüm cenâbuña senüñ lutfuñ umarven rahmetüñ
Vardur kûluna re'fetüñ estagfiru'llâh el-'azîm
- 5 Çokdur günâhum yâ ilâh sensin baña her dem penâh
Her dem kılurven âh vâh estagfiru'llâh el-'azîm (G 939)

Osmanlı sultanları diğer şairlere nümune olacak derecede ve üç dilde tarih düşürmüşlerdir. Sultan Murad'ın da çok güzel tarih mısra ve beyitleri vardır.

Sultan Üçüncü Murad, bazı yerler ve hadiseler için tarih düşürmüştür. Ancak bunlar divanda yoktur.

Ayasofya Camii'nin mihrabı üzerinde, kendi hattı ile yazdığı levhalar için:

“Alâmet-i ümmet”

علامت امت

(982=1575) (Emiri, 33, 34)

tarihini düşürmüştür.

Onun Ortakapı'da Bâbüssaade'ye Zülüflü Baltacılar Koğuşuna bitişik Harem-i Hümayun kapısına düşürdüğü tarihi de Kilarî Nuri Bey tarafından bir kaside içinde yer almıştır:

Güzîn-i pâdişehân-Han Murad-ı âlîşân
Yegâne-i şeh-i sâhipkırân-ı Yezdânî

Şu pâdişâh-ı cihândır ki emredip aldı
Kimine bendesi taht-ı Revân u Şîrvânı

Ne cân ile hareket Gürcî vü Pîmâk
Yapıldı kal'a-i Gümrî alındı her yanı

O pâdişâh-ı saâdet zamân-ı adlinde
Şerefle verdi yapıp her makâma unvânı

Cemî-i bâb-ı sarâyı şerîf olup âlî
Bu bâb-ı dil-keşin ol denli yog idi şânı

Harîm-i bâb-ı adâlette ol Mehemmet Ağâ
Saâdet ile yapılmâğa erz eder onu

O pâdişâh-ı cihân eyleyip yine târîh
Müşerref eyledi yapıp bu bâb-ı dîvânı

Felekte şems-i dırahşânı altun üsküfle
 Bu bâbın yaraşır olsa önünde derbânı
 Bu bâb-ı devletin oldu dü-mısrâ-ı târîh
 Getirse seyrine âsârı n'ola âyânı

Murâd Han-i Sâlis

“Letâfet içre yeridir der-i behişt-i acîb”

در بهشت عجیب

(996=1588)”

“Harîm-i cennet-i a'lâda bâb-ı Sultânî”

حریم جنت اعلیده باب سلطانی

(996=1588)” (Ata, IV, 137; Emiri, 34).

Son beyit için Tarih-i Ata'da “Manzum hutut-ı hümayunlarındandır.” ifadesi kullanılmıştır (Ata, IV, 55).

Muradi, bazı Türkçe kelimelerle Farsça tamlamalar da yapmıştır. Bunlarda Türkçe kelimeler tamlayan ve tamlanan vazifesinde de kullanılmıştır. Birkaç misal: ah-ı gönül (1334.2), ayn-ı gönül (377.1), fülk-i gönül (1.4, 150.2, 792.1, 1319.4), gavvas-ı gönül (459.2), geçti-i gönül (422.4), guş-ı gönül (510.3), hut-ı gönül (1356.2), kurs-ı güneş (629.1), levh-i gönül (1207.3), mir'at-ı gönül (793.1), murg-ı gönül (179.4, 380.1, 1158.1), seyyah-ı gönül (1474.2), sultan-ı gönül (1106.2), şevk-ı gönül (470.1), terk-i var (556.4, 657.5), kulağ-ı can (750.5).

Divan'da “ler” eki bazen Arapça çokluk kelimelerin üzerine getirilerek kaideye muhalif olarak, melaikler, halâyıklar, encümler (56.4, 819.3, 897.2, 1255.3)” şeklinde katmerlendirilmiştir.

- 1 Benüm rāz-ı nihānumdan haber bilmez melāyıklar
 Melāyik 'aciz olmışdur ne bilsünler halāyıklar (G 282)
- 4 Burûkın neşr ider âfâka nûra ğarķ encümler
 Ma'ânîdür olan aşdâf ķamerdendür ziyâ peydâ (G 56)

Muradi, bazen ibareleri vezin zoruyla değişik şekilde ifade etmek zorunda kalmıştır. Mesela “bismi'llâhi'r-Rahmani'r-Rahim”i aşağıdaki beyitte geçtiği tarzda söylemiştir: bk. Gazeli: 282. 1'

- 4 Çünkü bi'smi'llâhi er-Raḥmân didi er-Raḥîm
 Kûl hüve'llâhu eḥad bu âyete bürhân kıl (G 761)

Muradi'nin beş beyitlik bir gazelde aynı kafiyei iki defa kullandığı da vakidir:

- 1 Bûy-ı güldendür ḥuzûrî bülbül- şûrîdenün
 Şâni'-i verdün cemâli ârzûsı dîdenün
 2 Her seherde nâle çeksem inler âhum nâleme
 Hey 'acâyib ḥâli vardır bu dil-i şûrîdenün (G 728)

Sultan Üçüncü Murad'ın Divan'da Olmayan Bazı Şiirleri

Tezkirelerde ve bazı eserlerde gördüğümüz bir kısım şiirleri divanda yoktur. Bundan da anlaşılmaktadır ki onun bütün şiirleri divanına derc olunmamıştır. Bunlar arasında Ruhi'nin ve Baki'nin tahmis ettiği gazelleri ile Baki'nin Muradi'ye nazire beyitleri de vardır.

Muradi'nin Divan'da olmayan bazı şiirleri:

Rağbet mi kodu tatlı dilin şekkere cânâ
 Kıymet mi kodu la'l-i lebin cevhere cânâ

(Ata, 1293, IV, 55; Faik Reşat, 1327, 276)¹

Ne denli başa çıksa dūd-ı âhımdan bükâ artar
 Bu âdettir ser-i kûh üzre yel estikçe mâ artar

(Ata, 1293, IV, 55; Riyazi, 1275, vr. 20-222)

Visâle vâdeler eyler Murâda ol gül-i ter
 Yalancı gül gibi bir yâr-ı dilsitânım var

(Ata, 1293, IV, 54; Rıza, 1316, 8; Süreyya, 1308, 1, 77)³

Lutf-ı Rahmâna istinâdım var
 Fazl-ı Haktan nice murâdım var

Çün direct etmişim Hudâya gönül
 Meded-i Hakka îtimâdım var

1 Vezin: Mef'ûlü Mefâilü Mefâilü Feülün

2 (1b yel estikçe: ebr oldukça). Vezin: Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

3 1a Visâle vâdeler eyler: Vefâya vâde kılar mı; 1b yâr-ı dilsitânım: tâze nev-civânım; 1b yâr-ı: şâh-ı; Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Leşker ü mâla ittikâ itmem
 Asker-i gayba istinâdım var
 Çalışın ey mücâhidân-ı gazâ
 Dîn yolunda benim cihâdım var

(Ata, 1293, IV, 54)¹

Vâ hazer arsa-i vahdette bu gün çâlâkiz
 Her cihetten geçüb en vâhit olup bîbâkiz
 Nâzır-ı âyîne-i levh-i hakâyık oluben
 Ehl-i dânişteniz ilm ile acep derrâkiz
 İkilikte n'ideriz vâhid-i mutlak çü biziz
 Varlık çün biziz âfâka gelen idrâkiz
 Limenî'l-mülk okuruz âleme her rûz u şeb
 Hâlik-i kül çü biziz cümle helekten pâkiz
 Olmasak olmaz idi cümle cihân mâfîhâ
 Ey Muradî yine sırr-ı hikem-i levlâkiz

(Ata, 1293, IV, 54)²

Nice tâkat getirsin çeşm-i âşık rûy-ı dildâra
 Getirmez tâb çün bir lahza berk-i tâb-envâra
 Mukîm-i hân-kâh-ı aşk olaldan bu dil-i pür-dert
 Olur abdâl-ı mihnet bağı yara cismi sad-pâre
 Sezâvâr olmaz ol sadra eğer Dârâ eğer Behmen
 Bu dil yârin serîridir verilmez bir yol ağyâra
 Ne çâre çâre ondandır dil-i bîcâreye her dem
 Çü yâre uran oldur yine andan merhem-i çâre
 Murâdın sözlerinin gösterir her harfı bir hikmet
 Ne hikmet belki sıhhattir devâdır cümle bîmâra

(Ata, 1293, IV, 51)³

Aklımı yağmaladı gönlüm perîşân eyledi
 Gösterip bir dem cemâlin yine pinhân eyledi

(Ali Nurettin, 1311, 38)⁴

1 Vezin: Feilâtün Mefâilün Feilün

2 Vezin: Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

3 Vezin: Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

4 Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Sultan Üçüncü Murad'ın bazen kendisine verilen telhislere de manzum cevaplar verdiği görülmektedir.

Münâsîp düştü tensîbin murâda
Hudâ tevfikini kılsın irâde
Sebât eyler murâdî akd-ı ahde
Muvaffak eylesin Hak hall ü akde

(Ata, 1293, IV, 55-56)¹

Bu arzı bir dahi tetkîka himmet
Edersen elbet eylersin isâbet

(Ata, 1293, IV, 55-56; Ali Nurettin, 1311, 38)²

Bu tensîbin mukârindür murâda
Onun'çün eyledim icrâ irâde

(Ata, 1293, IV, 56)³

Sultan Üçüncü Murad'ın Eserleri

Sultan Üçüncü Murad, Osmanlı hükümdarları arasında ilmiyle ve şiirleriyle tanınmış bir şahsiyettir. Saltanat meşguliyeti arasında ilim, şiir ve hattatlıkla uğraşması onun çok yönlü bir padişah olduğunu göstermektedir. Şehzadelîği sırasında ve yirmi bir yıllık saltanatı süresinde bin altı yüz kadar gazel yazmıştır. Bunun yanı sıra ilmî ve tasavvufi toplantılar tertip etmiş, bu sahada da eserler yazmıştır. Bu, onun sanat faaliyetleri ile ne kadar alakadar bir insan olduğu hakkında fikir vermektedir. Üçüncü Murad şiir vadisinde Osmanlı hanedanı içinde Kanuni Sultan Süleyman'dan sonra en çok eser veren kişidir, Muhibbi (Kanuni) Divanı'nın hacmi Muradî Divanı'nın iki misline yaklaşmaktadır. (Çubuk, V. 3 cilt; Ak, 1979; İKTYDK)

Ancak Kanuni'nin hükümdarlık süresi de Üçüncü Murad'a göre iki misli daha uzundur. Bazı eserler Muradî'nin Arapça ve Farsça divanlarından ve tasavvuf vadisinde yazılmış iki eserinden bahsetmektedir. (Mehmed Tahir, 1972, II, 224; Uzunçarşılı, 1973, III, 114; Öztuna, 1976, XXIX, 428; Öztuna, 1977, IV, 480)

1 Vezin: Mefâilün Mefâilün Feûlün

2 Vezin: Mefâilün Mefâilün Feûlün

3 Vezin: Mefâilün Mefâilün Feûlün

Bunları dikkate aldığımızda Sultan Üçüncü Murad Osmanlı hanedanı içinde İkinci Bayezid'in oğlu Şehzade Korkud'dan sonra en çok ilmî eser veren kişidir. Fakat kaynak eserler ve edebiyat tarihçileri, onun bu ehemmiyetine belki de eserlerinin ele geçmeyişi veya tetkik edilemeyişi sebebiyle temas etmemektedirler.

Araştırmacılar Muradi'nin Türkçe Divanı'ndaki Arapça ve Farsça manzumelerinden hareketle "Her üç dilde divanı vardır." şeklinde bir kanaate varmış olabilecekleri gibi onun bugün için ele geçmemiş Arapça ve Farsça divanlarını da görmüş olabilirler.

Çalışma mevzuu Sultan Üçüncü Murad'ın Türkçe divanı olduğu için diğer divanlar bahsin dışında kalmaktadırlar.

Bu arada Keşfü'z-Zünun'un matbu nüshasındaki bir yanlışa da işaret etmek gerekmektedir.

Eserin "İlm-i Devavin" kısmının, "Divan-ı Muradi" başlığı altındaki bölümde şu ibareler bulunmaktadır:

"Türkî hüve's-sultân Murâd bin Mehmed eş-şâliş el-mü-teveffâ 1003. Velehü fî'z-zübdeti beyti vahîdin ve divânühü mezkurün fî-tezkireti Hasan Çelebi Hicret-i Sulţân Murâd

ترکی هو السلطان مراد بن محمد الثالث المتوفى ١٠٠٣ وله فى الزبدة بيت واحد وديوانه مذكور

فى تذكرة حسن چلبى هجرت سلطان مراد

Burada Sultan Üçüncü Mehmed'in 1003'te ölen oğlu Murad'ın divanından bahsedilmektedir. Ancak Sultan Üçüncü Mehmed, Sultan Üçüncü Murad'ın oğludur ve H 1011 = M 1603'te vefat etmiştir. H 1003 = M 1595'te vefat eden Sultan Üçüncü Murad'tır. Dolayısıyla yukarıdaki ibarede Murad ile Mehmed isimlerinin yer değiştirmesiyle kayıt doğru bir ifade taşıyacaktır. (Kâtip Çelebi, 1871, I, 813).

Bununla beraber aynı eserin başka bir yerinde Üçüncü Murad için "Selim'in oğlu" ifadesi doğru olarak kayda alınmıştır. (Kâtip Çelebi, 1871, I, 793).

Divan

Hemen hemen gazellerden mürekkep olan Muradi Divanı, hacimli bir eserdir. Divandaki gazeller huruf-ı heca sırasıyla tertip edilmiştir. Yani Divan müretteptir.

Eser, sekiz beyitlik bir besmele manzumesiyle başlamaktadır. Divanın tertip tarzını bozmamak için şiir, hem divanın başında, hem de “Mesnevi-ler” bölümünün başına getirildi.

Divan’da 1565 gazel, 1 muhammes, 48 mesnevi, 38 kıt’a ve 47 müfretvardır.

Hasan Çelebi, Beyani ve Müstakimzade bu eseri mürettep diye vasıflandırmışsa da diğer pek çok divandan farklı olarak kaside, terci-i bent, terkeb-i bent, müstezat, rübai, tuyuğ, murabba, terbi, şarkı tardiye, tahmis, taştir, müseddes, tesdis, muamma, lügaz, tarih gibi manzumeler Muradi Divanı’nda yoktur.

Manzume çeşitlerinden şarkı nevi henüz doğmamış olup, tuyuğ ise bu devirde küçümsenmektedir.

Sehi Bey Anadolu sahasında uzun süre tutunamayan tuyuğ hakkında sonraki şairlere tercüman olarak şu beyti söylemiştir.

Bülbül sedası gibi şi’r-i Sehi güzeldir
Eş’âr-ı gayrılar hep ona göre tuyuğdur

(Sehi, 1980. 64)

Muradi, terci-i bent ve terkeb-i bent gibi nazım şekillerini muhtemelen uzunluğu sebebiyle tercih etmemiş, methiye tarzındaki kasidelere de padişah olması sebebiyle rağbet etmemiştir denilebilir.

Fatih nüshasında 153, 271, 938, 977, 1176, 1545. gazeller, 41, 43, 44 sıra numarasındaki mesneviler münacat başlığı taşımaktadır. Ancak divandaki manzumelerin pek çoğu zaten münacat tarzındadır. Keza yine bir kısım manzumeler de naat mahiyetinaedir. Muhteva itibarıyla tasavvufi bir divan olması sebebiyle tevhid, naat gibi manzumeler bu başlıklarla sıralanmamıştır. Ancak iyi bir tasavvuf kültürüne sahip İslam halifesi Üçüncü

Murad'ın, dört halifeyi de metheden şiirleri yoktur. Hatta bunların isimleri bile divanda anılmamıştır. Bir beyitte Hz. Ali ve Hz. Ömer (Ms. 46.5), bir beyitte Haydar (G 878.4) ve üç beyitte de Murtaza (G 169.4, 275.2, 333.4, 434.2, 605.3, 626.4, 988.3, 1219.1, 1283.3) isimleri geçmektedir. Divan'da İbrahim Edhem'den (871.14, 1353.4, 1473.5, 1480.5, 1518.3, 1560.5) başka bir veli ismine de rastlanmamaktadır.

Muradi Divanı'ndaki manzumelerin çoğu Türkçedir. 5 gazel Arapça; 8 gazel, 2 mesnevi, 2 nazım, 1 kıta da Farsça yazılmıştır.

Bunların yanı sıra eserde Arapça-Türkçe olarak 81 mülemma gazel, 4 mülemma mesnevi, 1 nazım, Arapça-Farsça-Türkçe olarak 1 gazel; Arapça-Farsça olarak 1 gazel yer almaktadır.

Divan'daki gazellerin çokluğundan dolayı Muradi için "Bir gazel şairidir." denilebilir. Sultan Murad gazellerinin son beytinde mahlasını zikreder. Bazen de mahlasını, Muradi yerine Murad olarak da kullanmıştır. Mahlasını söylemediği gazellerin sayısı ise çok azdır. Onun gazellerinin en kısası dört (G 956, 1091, 1169...), en uzununu yirmi iki (G 1182) beyittir. Divanda Arap harflerinin hepsine uygun kafiye de şiir vardır. Ancak s (ث), harfindeki gazelin kafiyeleleri âdetâ, bu harften de bir gazel yazılmış olsun hissini vermektedir.

Eserde gazellerden sonra beş bentlik bir muhammes görülmektedir. Bunun bentlerinin son iki mısraları ise bir gazel olarak divanda ayrıca yerini almıştır.

Divanda gazelleri kısa mesneviler takip etmektedir.

En kısa mesnevi iki beyit (Ms. 24, 25, 34, 38, 39, 40, 47, 48), en uzun mesnevi yirmi iki (Ms. 46) beyittir.

Divan'da mesnevi kısmından sonra mukattaat başlığı altında kısa şiirler yer almaktadır. Ancak bunlar "kıta" değil birer "nazımdır" (İpekten, 1982, 37-42)'dir. Bunların arasında Hekimoğlu nüshasında iki beyitlik bir kıta vardır (Mk. 16). Yalnız Fatih nüshasında verilen bu "Mukattaat" başlığı müstensihin verdiği bir başlık olabileceği gibi şiir parçaları manasında kullanılmış olabilir.

En kısa nazım iki (Mk. 3, 5, 6...) beyit, en uzun nazım ise dört (Mk. 27) beyittir. Divan'daki tek kıta ise iki beyittir (Mk. 16). Eserin sonunda müfretler vardır.

Muradî Divanı'nın toplam beyit sayısı 8398'dir. Divandaki nazım çeşitlerinin beyit sayısı şöyledir:

Beyit Sayısı	Gazel	Mesnevi	Nazım	Kıta	Müfret
1	-	-	-	-	48
2	-	9	29	1	-
3	-	10	8	-	-
4	6	8	1	-	-
5	1460	14	-	-	-
6	40	1	-	-	-
7	45	2	-	-	-
8	1	2	-	-	-
9	7	-	-	-	-
10	1	-	-	-	-
11	1	-	-	-	-
12	1	1	-	-	-
14	1	-	-	-	-
20	1	-	-	-	-
22	1	1	-	-	-
Toplam:	1565	48	38	1	47

Osmanlı Müellifleri'nde Muradî'nin Millet Kütüphanesinde Arapça ve Farsça divanları olduğu da ifade edilmektedir (Mehmed Tahir, 1972, II, 224). Osmanlı Tarihi'nde de onun Türkçe Divan dışında Arapça ve Farsça divanlarından bahsetmektedir (Uzunçarşılı, 1973, III-I, 114). Türk Ansiklopedisi, Üçüncü Murad maddesi (Öztuna, 1976, XXIV, 428) ve Büyük Türkiye Tarihi'nde (Öztuna, 1977, IV, 480; Heyet, 3/1386) de Muradî'nin iki Türkçe, birer de Arapça ve Farsça olmak üzere dört divanı olduğu kaydedilmiştir.

Yapılan araştırmalarda Muradi'nin Arapça, Farsça ve ikinci Türkçe Divanı'na rastlanamadı. (İKTYDK, 1/77-179; Karatay, F. E., 1961. II, 1986-3088; Millî Kütüphane, 332- 336; Fatih Kitaplığı, No.3874; Ayasofya Kitaplığı, 3972; Hekimoğlu Ali Paşa Kitaplığı, No.401; Mihrişah Sultan Kitaplığı, Nr.359; Revan Kitaplığı, Nr.740; Blochet, E. (1933). Catalogue Des Manuscrits Turcs, II, P.137, 115, Bibliotheque National, No.274, 1030.) Muradi'nin Türkçe Divan yazmalarının altı nüshasının İstanbul Kütüphanelerinde, ikisinin de Bibliotheque Nationalde olduğunu tespit ettik.

Fütuhâtü's-sıyam

Züht ve salah vadisinde tasavvufi bir eserdir (Hammer, J. v. 1991. C II. s. 211; Kâtip Çelebi. 1287. I, 45; Kâtip Çelebi. 1971. II, 1237; Kütükoğlu, B. 1970. VIII, 625; Mehmed Tahir, Bursalı. 1972. II, 224; Naima Mustafa. 1967. I, 107; Öztuna, Y. 1977. IV, 481; Süreyya, Mehmed. 1308. I, 77; Şapolyo, E. B. 1961. 203; Uzunçarşılı, İ. H. 1973. C III-1, 114)

Nevi eserin telifine tarih düşürmüştür:

“Fütûhât-ı mülûk

فتوحات ملوك

(991=1583) (Kâtip Çelebi. 1287. I, 45; II, 1237)

Kâtip Çelebi de bu eser için “Ehli yanında makbul eserdir” demektedir (Kâtip Çelebi, 1287, 45).

İslam Ansiklopedisi, Üçüncü Murad maddesi'nde “Çoğu Arapça ve Farsça olan bazı şiirlerinin Haşimi, Baki, Suphi, Hoca Sadeddin, Zekeriya vb. tarafından yapılmış şerhlerini ihtiva eden mecmua (Türk ve İslam Eserleri Müzesi Kütüphanesi, no. 1901; istinsah tarihi: 993) ile Sultan Murad'ın müstakil bir telifi olarak gösterilen Fütuhât-ı Sıyam (Atayi, Nevizade, 1268., I, 383 ve ondan naklen Fezleke I, 45 ve Kaşf al-Zunun, 1943, II, 1237) muhtemelen aynı eserdir.” denilmektedir (Kütükoğlu, B. 1970. VIII, 625).

Yapılan araştırmada bu esere rastlanamadı.

Esrarname

Sultan Üçüncü Murad'ın bilinen üçüncü eseridir. Ancak araştırmalarda bu esere rastlanamadı. Esrarname Şeyh Şemsettin Sivasi tarafından şerh edilmiştir.

İKİNCİ KISIM

Muradi Divanı'nın Yazma Nüshaları ve Metnin Kuruluşunda Karşılaştırılan Nüshalar

Yapılan araştırmalar sonucunda Sultan Üçüncü Murad Divanı'nın altısı İstanbul'da, ikisi Paris'te olmak üzere sekiz yazma nüshasını tespit edildi. Divandaki metinleri kurarken de bu nüshaları göz önüne alınıp sağlam bir metin kurmaya çalışıldı.

Muradi Divanı'nın yazma nüshaları:

1. (F) Süleymaniye Kütüphanesi, Fatih Kitaplığı, No. 3874.

İstinsah tarihi ve müstensihisi belli olmayan bu nüshada 1 besmele manzumesi, 5 münacat, 1424 gazel, 1 muhammes, 25 mesnevi, 35 kıta, 32 müfret vardır. 153, 271, 945, 958, 1175, 1543. gazeller ile 41, 43, 44. mesneviler için “Münacat” başlığı konulmuş ise de zaten divandaki şiirlerin tamamına yakını münacattır veya dinî içeriklidir.

Baş: Bî'smi'llâhi'r-Raḥmāni'r-Raḥîm
Âyet-i 'unvân-ı kelâm-ı kâdîm (Ms.1.1)

Sonu: Tâ'atüm olmadı saña lââyık
Rüşen eyle bu ḳalbi yâ Ḥâlîḳ (Mf. 41)

17 satırlı, 266 yapraklık bu nüshanın dış ebatları 300 x 165, iç ebatları 225 x 115'tir. Nüsha kalınca güzel bir talik yazı ile yazılmıştır. İlk sayfada ince nakışlı ve tezhipli bir başlık bulunduğu gibi harf değişikliklerinde harfin adını bildiren “Ḥarfü'l-Bâ” gibi, vezin değişikliklerinde veznin bahrini ve furuunu bildiren “Baḥri'l-muḳâri'i'l-aḥrebi'l-mekfuf” yahut “Min-leṭâ'ifi kelimâtihi sellemehu ebḳâhu”, “Ve min-elfâzihi'l-mübâreke” vb. tarzında veya şekil ve tür değişikliklerinde “Muḥammes”, “Meşneviyyât” bir kısmında “Münâcât”, “Velehü”, “Muḳaṭṭa'ât.” Kafiye harfi, vezin ve nazım türlü değişikliklerinde harfi, vezni veya şekli bildiren başlıklar vardır. Her gazelin son beytinin iki yanında birbirinin simetrisi olan fakat hiçbirine benzemeyen çok süslü, güzel ve çeşitli renklerde kare şeklinde nakış ve tezhipler vardır.

C: altın ve mavi, kt: abadi, kap ve miklebin dışı siyah, içi kırmızı meşin olup, içi ve dışı yıldızla kabartma şemseli, köşebentli ve kenarsuludur.

Baş tarafında Birinci Mahmut'un tuğralı mührü ile vakfı tescil eden Evkaf Müfettişi Tahir Efendi'nin "Hâk-i pâ-y-i fâhr-i 'âlem Muştafâ" şeklindeki mührü basılıdır. (İKTYDK, 1947, I, 178; MK, MFA -D-, 334)

2. (A) Süleymaniye Kütüphanesi, Ayasofya Kitaplığı, No. 3972.

İstinsah tarihi ve müstensihi belli olmayan bu nüshada 1 besmele manzumesi, 3 münacat, 1 naat, 1407 gazel, 1 muhammes, 12 nazım, 3 kıta, 1 mesnevi, 32 beyit vardır.

Baş: Bî'smi'llâhî'r-Rahmâni'r-Raḥîm
 Âyet-i 'unvân-ı kelâm-ı ḳadîm (Ms.1.1)
 Sonu: Tâ'atüm olmadı saña lâyıḳ
 Rüşen eyle bu ḳalbi yâ Ḥâlîḳ (Mf. 41)

19 satırlı 235 yapraklık bu nüshanın dış ebatları 370 x 222, iç ebatları 260 x 132'tir. Harekeli, nesih yazı ile yazılmıştır. Beyit araları tezhiplidir. İlk iki sayfa ve kenarlar ile beyit araları tezhipli, gazel başlıkları ve yanlıkları da ilk iki sayfada fazla, diğerlerinde hafif olmak üzere tezhipli (ilk iki sayfa ve bazı şiirlerin başlık ve yanlık tezhip şekilleri birbirinin simetrisi olup diğer tezhiblerin hiç biri diğerine benzemiyor), cildi yıldız ve mavi, szb: yıldız, mavi ve kırmızı olup her şiirin üstünde Arapça olarak "Velehü sellemehu'l-lâh", "Velehü aḥsena'llâhu ileyh", "Mine'l-enfâsi'l-ḳudsıyyeti's-sultâniyyeh nevvera'llâhu fu'âdehu ve nâle murâdehu", "Min nefehâti ünsihi ve leme'âti ḳudsih", vb. ibareler bulunmaktadır. Bunların yanlarına ve son beyti teşkil eden iki mısraın yanlarına hiçbir diğere benzemeyen nakış ve tezhipler yapılmıştır. cl:altın ve mavi, kt:abadi, kap ve miklebin dışı siyah, içi kırmızı meşin olup, içi ve dışı yıldızla kabartma şemseli, köşebentli ve kenarsuludur. Baş tarafında Birinci Mahmut'un tuğralı mührü ile vakfı tescil eden Evkaf Müfettişi Tahir Efendi'nin "Hâk-i pâ-y-i 'âlem Muştafâ" şeklindeki mührü basılıdır. (İKTYDK, 1947, I, 178; MK, MFA -D-, 334)

3. (H) Millet Kütüphanesi, Hekimoğlu Ali Paşa Kitaplığı, Ali Emiri, Manzum Eserler Bölümü. No. 625.

İstinsah tarihi ve müstensihi belli olmayan bu nüshada 1278 gazel, 1 muhammes, 25 mesnevi, 28 kıta, 7 müfret vardır. Bu nüsha güzel bir talik yazı ile yazılmıştır.

Başı: Bî'smi'llâhi'r-Raḥmāni'r-Raḥîm
 Âyet-i 'unvân-ı kelâm-ı ḳadîm (Ms.1.1.1)
 Sonu: Cür'adan mestem 'ineb âbı nedür
 Bu şarâbuñ bilmezem tâbı nedür (Mf. 39)

15 satırlı, 270 yapraklık bu nüshanın dış ebatları 270 x 193, iç ebatları 110 x 180'dir. Nüsha harekeli güzel bir talik yazı ile yazılmıştır. Tezhiplidir. İlk sayfanın satır araları yaldızlı ve her sayfadaki gazel vd. araları yaldız çiçeklerle süslü. cl:bir sıra yeşil, bir sıra kırmızı, bir sıra yaldızlı. Bilhassa baş taraflarda kafiye harfi ve vezin değiştiğinde, kafiye harfine ait veznin bahrini ve bahrin hangi fûruu olduğunu ifade eden başlıklar ile bunların yanında veya sayfa kenarında "Ḥarfü'l-bâ". Baḥr-i remel-i müşemmen-i maḥẓuf. Veznüḥü. Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün.", "Bu Bir Kaç Gazel Bahr-i Remel-i Müsemmen-i Mahbun-ı Mahzuf Maksurda vâkı olmuştur.", "Baḥr-i hezec-i aḥreb-i mekfuf-ı maḥẓuf. Mef'ulü Mefâilü Mefâilü Feulün.", "Baḥr-i müctes-i maḥbun-ı maḥẓuf. Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün" vb. ibareler yaldızla yazılıdır. Ancak 73. gazelin başlığında vezin "Mefâilün Mefâilün" olarak geçmekte ise de son tefilenin "Feulün" olması gerekmektedir. Keza yine 75. gazelin başlığında da vezin "Mef'ulü Mefâilü Feulün" olarak gösterilmekte ise de gazelin vezni "Mefâilün Feulün"dür. Harfû'z-za'dan itibaren başlık yerlerinde boşluk yahut nakış vardır. Gazellerin vb.lerin alt alta iki satır hâlinde yazılan beyitlerinin her iki yanında karşılıklı olarak birbirinin simetriği ve birbirine benzemeyen; diğerlerinin üzerinde de güzel nakışlar vardır. 231b varağında

Ruḥ-sârını niḳâbına çün kim çeker o şâh
 Miryât-ı ḳalbe perde olur bizde dūd-ı âh (G 1373)

ve 233a varağındaki

Kemâl-i ma‘rifetüm aňladum kemâlinde
Celâl-i sa‘vetümi bilmişem celâlinde (G 1382)

matlı gazeller yaprakların kenarına yazılmıştır. kt:abadi, ct:koyu kahve-
rengi meşin, şemseli, köşebentli ve miklepli.

Birinci yaprakta Hekimoğlu Ali Paşa’nın vâkıf mührü basılıdır. Baş ta-
rafta numarasız bir yaprakta divanın İkinci Murad’a ait olduğu yazılı ise de
yanlıştır. (İKTYDK, 1947, I, 177; MK, MFA -D-, 332)

4. (M) Eyüp Husrev Paşa Kütüphanesi, Mihrişah Sultan Kitaplığı, No. 359.

İstinsah tarihi ve müstensihî belli olmayan H. 1081 (M. 1670/71)
temellük tarihli bu nüshanın sonu ve iç kısmındaki bazı yapraklar noksandır.
Yazmada 1 besmele manzumesi, 8 beyitlik mesnevi ve 1230 gazel vardır. 13
satırlı, 288 yapraklık bu nüsha harekeli nesih yazı ile yazılmıştır. Gazellerin
mısraları alt alta yazılan son beyitlerin yan taraflarında karşılıklı olarak
birbirinin aynı ve diğerine benzemeyen güzel nakışlar vardır.

Nüşadaki kopmuş olan yapraklar, gazel sıra numaralarına göre şu şekil-
dedir: 437.5’ten itibaren 442.2’ye kadar 4 gazel iki beyit (1 varak), 449.6’dan
itibaren 454.3’e kadar 4 gazel 3 beyit (1 varak), 483.3’ten itibaren 492’ye
kadar (2 varak), 529.2’den itibaren 533.4’e kadar (1 varak), 571.4’ten itiba-
ren, 575.5b mısraına kadar (1 varak), 1344.1’den itibaren 1348.4’e kadar (1
varak), 1504.4’ten divanın sonuna kadar olan yapraklar yoktur. 1 besmele
manzumesi, 8 beyitlik mesnevi, 1230 gazel vardır.

Baş: Bî’smi’llâhî’r-Raḥmānî’r-Raḥîm
Âyet-i ‘unvân-ı kelâm-ı ḳadîm (Ms 1.1)

Sonu: Kenz-i ma’nâyı bulup yolına terk-i ser idüp
Ḳalbûñ âyînesini nice şafâ gördüñ mi (G 1504.3)

yk:288, dış ebatları: 289 x 165, iç ebatları: 155 x 100, st: 13, yz: harekeli
nesih, bk: birinci yaprakta ve her gazelin sonunda nakışlı ve tezhipli, C: sahi-
fe kenarları ve mahlaslar yaldız, gazellerin son beyitleri alt alta yazılmış olup

karşılıklı olarak birbirinin aynı ve biri dikerine benzemeyen güzel nakışlarla işlenmiştir. kt: abadi, ct: içi ve dışı kahverengi meşin, şemseli, köşebentli, kenarsulu, başında vakıf mührü basılı ve “Ya hu Sultan Murad-ı Salis -kaddesa’llahе sırrehu- Hazretlerinin nutk-ı şerifleridir. Ehl-i aşk yanında hırz-ı can olunur. Her bir kelimat-ı kutsiyeleri bir feyz-i ilahî ata eder define-i azimedir. Hak Teala şifailerin nasib-i müyesser eyleye. Ve himmet-i aliyelerin hazır ve üzerimizde daim eyleye. Amin. Ya muin.259” ile divanın başındaki mesnevi’nin başlığında “Nutm-ı şerif-i Sultan Murad-ı Salis. -Kaddese sırrehu’ l-aziz” ve sonunda “İşbu nüsha-i şerife İstanbul’da Karaağaç Bahçesinde iştira olunup taht-ı mülküne dâhil olmuştur.Sene 1081” ibaresiyle bir temellük kaydı, onun arkasında da “Süvari mukabele kesedarı sabık el-hac Mehmed Ataullah Efendi’nin Eyüp Cami-i Şerifi derunuda kâin Mihrişah Sultan Kütüphanesine vakfeylediği Nutk-ı Sultan Murad Han-ı Salis nam kitaptır. Fi 17 C. Sene 1264” vakfiyesiyle vâkıfın imzası yazılıdır. (İKTYDK, 1947, I, 179; MK, MFA -D-, 336)

5. (AE) Millet Kütüphanesi, Ali Emiri Kitaplığı, Manzum Eserler Bölümü, No. 401.

Müstensihi belli olmayan H. 1000 (M. 1592) tarihli bu nüshada 1135 gazel, 26 müfret vardır. 11 satırlı, 353 yapraklık bu nüsha harekeli nesih yazı ile yazılmıştır.

Baş: Bi’smi’llâhi’r-Raḥmâni’r-Raḥîm
Âyet-i ‘unvân-ı kelâm-ı ḳadîm (Ms 1.1)

Sonu: Bu kitâb(uñ) şâhibine her zamân
Sen ‘inâyet eylegil yâ Müste‘ân (Mf. 48)

Dış ebatları: 258 x 165, iç ebatları: 168 x 102, st: 11, yz: harekeli ve muhtelif kalemle yazılmış nesih, bk: güzel tezhipli, C: bazı sahifelerde yaldızlı, bazıları cetvelsiz, kt: aharlı, kalınca ve bazıları renkli, C: kahverengi meşin, şemseli ve mıklepli.

Başta ve sonda Ali Emiri ile kitaplığı mühürleri basılıdır. İlk sayfa ve bu sayfadaki gazellerin iki satır hâlindeki son beyitlerinin, yanlıkları tezhipli, diğer gazellerin de son beyitlerinin yanlıkları ekseriya tezhip için kare

içine alınmış, bazı gazellere de başlık yeri açılmış ise de tezhiplenmemiş ve başlık konulmamıştır. Bu nüshanın bazı sayfalarının kenarları yaldızla nakışlı, bazıları boşdur. Bazı sayfalarının rakipleri diğer sayfanın ilk kelimesiyle uygun değildir. Yazılar kalınlı incedir. Bunlardan anlaşıldığına göre Divan, sonradan başka bir hattata ikmal ettirilmiş ve tezhiplerinin bir kısmı yapılamamıştır.

Bu nüshanın 113a ile 153b varakları arasında yer alan Divan'daki 337... 545 (dâhil) numaralı 149 gazel mükerreren yazılmıştır. Bu kısmı AE1 olarak adlandırdık. Bu bölümde AE'de olmayan 5 gazel vardır. AE1'deki bu gazellerin farkları da dip notta gösterildi. AE1'deki gazellerin beyit ve mısraları sayfa başlangıç ve bitişleri itibarıyla AE ile mutabıktır. Yalnız umumiyetle AE'nin a sayfasındaki gazeller AE1'de b sayfasında; b sayfasındaki gazeller de a sayfasında yer almaktadır. İstinsah farkı yok denecek kadar azdır. AE1'de olup AE'de olmayan gazeller 499, 500, 501, 544, 545 sıra numaralı gazellerdir. Bunlarla birlikte AE1'deki gazel sayısı 154'tür. (İKTYDK, 1947, I, 178; MK, MFA -D-, 332)

6. (R) Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, Revan Kitaplığı, No. 740.

Müstensihi Mahmut bin Şeyh Ömer Dergüzini olup XVI. asırda istinsah edilmiştir. 1 besmele manzumesi, 851 gazel, 25 mesnevi, 11 müfret vardır.

Baş: Bede'nâ bismi ilâhî'l-kerîmî'l-'atâ
 Lehül'izzü ve'l-mennü ve'l-ğudretü ve'l-beğâ (G 80.1)
 Sonu: Beyyînâñla mü'min idenler iktibâs
 Ey Murâdî añladılar mantık u güftârumı (G 1450.5)

15 satırlı, 179 yapraklık bu nüsha harekesiz güzel bir talik hatla yazılmıştır. Dış ebatları: 305 x 175, iç ebatları: 204 x 96. İlk çift ve son sahife tezhipli, gazel başlıkları için yer bırakılmış ise de başlık yerleri boş bırakılmıştır. C: vişne çürüğü, deri, mıkplepli, şemse ve köşelikli, kt: aharlı, zerefsan. Zahriye ve serlevha müzehhep olup baş tarafında Birinci Mahmud'un tuğralı mührü vardır.

**7. (B) Bibliotheque National,
No. 1030.**

İstinsah tarihi ve müstensihî belli olmayan 15 satırlı, 269 yapraklı harekeli nüsha güzel bir nesihle lüks bir yazma hâlinde tertiplenmiştir. Bu nüshada 1 besmele manzumesi, 1322 gazel, 24 mesnevi, 27 nazm, 28 müfred vardır.

Başı: Bi'smi'llâhî'r-Raḥmānî'r-Raḥîm
Âyet-i 'unvân-ı kelâm-ı kâdîm (Ms. 1.1)

Sonu: Bu kitâb(uñ) şâhibine her zamân
Sen 'inâyet eylegil yâ Müste'ân (Mf. 48)

Sayfa kenarlarına cetvel çekilmiş, gazellerin vezin değişikliklerinde, üstlerine tezhipsiz boşluklar bırakılmıştır. İlk sayfada “Tezkire-i Sultan Murad” ve tezhipli sayfada da “Bâ-diyâr-ı makâm-ı İbrâhîm / Be Kâbe-i insân şâh-ı kerîm” kazılı bir mühür vardır. Bu nüsha Bibliotheque National'de İkinci Murad adına kayıtlıdır. Bu kayıt Fatih Sultan Mehmed'in ilk divan sahibi padişah olması sebebiyle ondan önce divan sahibi bir sultanın varlığını göstermiş olduğundan ilim âleminde heyecan uyandırmış ise de sonradan eserin Sultan Üçüncü Murad'a ait olduğu anlaşılmıştır.

**8. (L) Bibliotheque National, Levayih-i Tayyibe
No. 274.**

İstinsah tarihi ve müstensihî belli olmayan bu nüshada besmele manzumesi de dâhil olmak üzere 3 mesnevi ve 205 gazel vardır. 101 yaprak olan bu nüshanın hemen her sahifesine bir şiir yazılmıştır.

Başı: Bi'smi'llâhî'r-Raḥmānî'r-Raḥîm
Âyet-i 'unvân-ı kelâm-ı kâdîm (Ms. 1.1)

Sonu: Luṭf itse Murâdına ırgürse murâdına
Nâm eylese adına şoḥbet nic'olur görsem (G. 976.12)

Sayfalardaki satır sayısı, manzume mısralarının karşı karşıya yazılması hâlinde beş, alt alta yazılması hâlinde ondur. Çok nefis bir yazı ve süsleme ile meydana getirilmiş bir hat ve tezhip şaheseridir. Ancak eser yazılırken vezne

fazla dikkat edilmemiş olacak ki bazı kelimelerde eksiklikler görölmektedir. Bu da Revan nüshası gibi kafiye ve vezin sırası gözetilmeksizin tertip edilmiştir. İlk sayfada “Dürer-i nazm-ı kalamü'l-müluk ve mülukü'l-kelam ki merhum ve mağfur (aleyhi'rahmeti rabbihi'l-gafur) es-sultan ibni Sultanü's-Sultan Murad Han Gazi Hazretleri'nin süluk hâlinde hâlini kâle getirip suret-i gazelde nazmeylediği Levayih-i Tayyibesidir. Rahmetullâhi aleyhi ve alî abai ve ecdâdihî ecmain. Aded-i evrak yüz varaktır. Gaflet olunmaya.”

KAYNAKLAR

- Ak, C. (1979). *Muhibbi divanı*. Atatürk Ü İslami İlimler Fakültesi. Doktora Tezi. 3 C. 1594s.
- Ali Nurettin (1311). *Kelamül-müluk mülukü'l-kelam*. İst. Âlem Matb.
- Âlî, Mustafa Âlî, Gelibolulu, Müverrih (1979). *Künhü'l-ahbar*. (haz. İsen, Mustafa. *Künhü'l-ahbar'ın tezkire kısmı, inceleme-metin*, Atatürk Ü Edebiyat Fak. Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Erzurum). İst. Ü Ktp. TY. 5959.
- (1926). *Menakıb-ı hünerveran*. Matbaa-i Amire. İst. Z(haz. Cumbur. M. *Menakıb-ı hünerveran*. (1982). Kültür ve Turizm Bak. Yay. Başbakanlık Basm. Ank.Z.
- Arat, R. R. Aprınçur Tigin'in bir şiiri. *Türk Yurdu Mecmuası*.
- (1964). Babur ve yazısı. *Türk Kültürü*.
- (1986). *Eski Türk şiiri*. Ank.
- (2000). Babur. Baburnâme “Babur'un Hâtıratı”. 3. bs. Kültür Bak. Yay.
- Ata, Ahmed, Tayyazade (1293). *Tarih-i Ata*. İst.
- Atayi, Nevzade, (1268). Hadaiku'l-hakaik fi tekmileti'-ş-şakaik. İst.
- Atsız, N. “Mustafa”. *Türk Ansiklopedisi*.
- Babinger, F. (1982). *Osmanlı tarih yazarları ve eserleri*. (Üçok, C.). Kültür ve Turizm Bak. Yay. Ank. TTK Basm.
- Banarlı, N. S. (1971-1978). *Resimli Türk edebiyâtı târihi*. 2c. MEB. İst.
- Bayati, Hasan b. Mahmut el-Bayati. (1231). *Cam-ı Cem-ayin*. İst. Kader Matb.
- Baysun, M. C. “Cem”. *İslam Ansiklopedisi*. MEB. İst.
- Belig, İsmail Esseyit İsmail Belig Efendi, Burusevi. (1287). *Güldeste-i riyaz-ı irfan ve vefiyyat-ı danışveran-ı nadiran*. Bursa. Hudavendigâr Matb.
- Beyani, *Tezkire-i Beyani*. Millet Ktp. Ali Emiri Kit. No. 757.
- Beveridge, Annette S. (1905). The Babur-Name, London-Leyden
- Bloch, E. (1933). *Catalogue des lianuscrits. Turc*. Bibliotheque National. No. 274. 1030. Paris.
- Büyük Larousse. 9/638.
- Çağatay, N. (1980). *Netayicü'l-vukuat, kurumları ve örgütleriyle Osmanlı tarihi, Mustafa Nuri paşa*. Sadeleştiren notlar ve açıklamaları ekleyen: Çağatay, Neş'et. TTK. Ank.

- Çabuk, V. *Divan-ı Muhibbi. Kanûnî Sultân Süleymân'ın şiirleri*. Tercüman 1001 Temel Eser 3 C.
- Danışman, Z., Gök, S. (1971). *Osmanlı padişahları serisi*. Kardeş Matb. İst.
- Danışmend, İ. H. (1947-1955). *Osmanlı tarihi kronolojisi*. İst.
- Emiri, Ali (1319). *Cevahirü'l-müluk*. I. Cüz, Mukaddeme, İst. Asır Matb.
- Ergin, M. (2003). *Orhun âbideleri*. Hisar. Ebitig.azerblog.com.
- Ergün, S. N. (1935). *Bâki divânı*. İst. Bozkurt Matb.
- (1931). Muhtasar Türk Edebiyatı Târîhi. İst.
- (1938-40). *Türk şairleri*. C I, İst. Bozkurt Matb.; c, II, Sühulet Basm. Sünbüllü Acun Basm. Bozkurt Basm. 1938-39; C III Bozkurt Basm. İst.
- Faik Reşat (1327). *Tarih-i edebiyat-ı Osmaniye*. İst. Zarafet Matb.
- Gibb, E. J. W. (1904). *A history of Ottoman poetry*. London.
- Gökbilgin, M. T. (1977a). “Kanuni”. *İslam Ansiklopedisi*, MEB. İst.
- (1977b). “Korkud”. *İslam Ansiklopedisi*. MEB. İst.
- Halim Giray (1287). *Gülbün-i hanan*. İst. Matbaa-i Amire.
- Hammer, Joseph von. (1991). *Osmanlı Tarihi*. Çev.: Mehmet Ata. Bugünkü Dille Özetleyerek Yeniden Yazan: Karahan, Abdülkadir. MEB. İst.
- Hasan b. Mahmut, Beyati (1231). *Cam-ı Cem-ayin*. İst. Kader Matb.
- Hasan Çelebi, Kınalızade (1978). *Tezkiretü'ş-şuara*. (Eleştirmeli Baskıya Hazırlayan: Kutluk, İbrahim). TDK, Ank.
- Hey'et, (1957). *Mufasssal Osmanlı tarihi*. İskit Yayınevi / Güven Yay.
- Hıfzı Tevfik, Hammamizade İhsan-Hasan Âli (1926). *Türk edebiyatı nümuneleri*. İst. Millî Matb.
- <http://kaplanburak.Osmanliya-matbaanın-gelisi.blogcu.com/osmanliya-matbaanın-gelisi/1170627> .
- İbrahim Hakkı (1938). *Zübde-i tarih-i Osmani*. İst. 1309.
- İnalcık, H. (1970). “İkinci Murâd”. *İslam Ansiklopedisi*. MEB. İst.
- (1977). “İkinci Mehmed”. *İslam Ansiklopedisi*. MEB. İst.
- İpekten, H. (1982). *Eski Türk edebiyatı, edebî bilgiler, I. Kısım: Nazım şekilleri*, Edebiyat Fak. Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Ders Notları. Erzurum.
- (1983). *Fuzûlî, hayâtı-edebî-kişiliği-eserleri ve bazı şiirlerinin açıklamaları*, Atatürk Ü. Fen-Edebiyat Fak. Ders Notları, Erzurum.
- İstanbul Kütüphaneleri Türkçe Yazma Divanlar Kataloğu*. XII-XVI. Asır.

- (1947). MEB. İst.
- Kabaklı, A. (1973). *Türk edebiyatı*. İst. Otağ Matb.
- Karatay, F. E. (1961). *Topkapı sarayı müzesi ktp. türkçe yazmalar kataloğu. C II: Filoloji, edebiyat, mecmualar*, Topkapı Sarayı Müzesi Yayını, İst.
- Kâtib Çelebi (1287). *Fezleke*. 1. C 1286. 2. C 1287. Ceride-i Havadis Matb.
- (1971). (*Muradi, Selimi*). *Keşf-el-Zunun*. MEB. İst.
- Kırkkılıç, H. A. (1985). *Sultân üçüncü Murâd (Murâdî)*. Basılmamış doktora tezi. Atatürk Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü. Tez yöneticisi: Prof. Dr. Hüseyin Ayan. Erzurum.
- Kocatürk, V. M. (1962). *Osmanlı padişahları*. Ank. Ayyıldız Matb.
- Koçu, R. E.m (1964). *Osmanlı tarihinin panoraması*. İst. Yeni Matbaa.
- Köprülü, M. F. (1981). *Türk Edebiyatı tarihi*. İst. Ötüken Matb.
- (1959). *Osmanlı devleti'nin kuruluşu*. TTK. Ank.
- Köprülüzade, M. F. (1933). Anadolu'da Türk edebiyatının tekâmülü. *Yeni Türk Mecmuası*.
- Kütükoğlu, B. (1970). “Üçüncü Murad”. *İslam Ansiklopedisi*, MEB. İst.
- Küçük, S. (1994). Bâkî Divânı Tenkitli Basım. TDK. Ank.
- Latifi, Hatipzade Abdullatif (1914). *Tezkire-i Latifi*. İst.
- Levend, A. S. (1973). *Türk edebiyatı tarihi*. TTK. Ank.
- Mehmed Celal (1312). *Osmanlı edebiyatı nümuneleri*. İst. Matbaa-i Safa ve Enver.
- Mehmed Tahir, Bursalı (1972). *Osmanlı müellifleri*. İst.
- Millî Kütüphane, MFA(D). 332-336. Ank.
- Mustafa Nuri (1294). *Netayicü'l-vukuat*. İst. Matbaaa-i Amire.
- Müneccimbaşı, Ahmed Dede, Derviş. *Sahaifü'l-ahbar fi vakayü'l-asar: camii'd-düvel* (Çev. Erünsal, İsmail). Tercüman 1001 Temel Eser. Ker- van Kit. AŞ.
- Müniri. *Divan-ı Müniri*. İÜTYDK 5580.
- Müstakimzade, Süleyman Sadettin (1928). *Tuhfe-i hattatin*. Türk Tarih Encümeni Külliyyatı. İst. Devlet Matb.
- Naima Mustafa (1967). *Naima tarihi* (Çeviren:Danışman Zuhuri). İst. Bahar Matb.
- Nev'î (1977). DivanTenkidli Basım. haz.: Tulum, M., Tanyeri, M. A. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay. İst.
- Nişancı, Ramazanzade, Mehmed (1290). *Nişancı tarihi*. İst.

- Olgun, T. (1937). *Şair Nevi ve suriye kasidesi*. İst. Aydınlık Basm.
- Öztuna, Y. (1976a). “İkinci Murad”. *Türk Ansiklopedisi*. MEB. Ank.
- (1976b). “Üçüncü Murad”. *Türk Ansiklopedisi*. MEB. Ank.
- (1980a). “Birinci Selim”. *Türk Ansiklopedisi*. MEB. Ank.
- (1980b). “İkinci Selim”. *Türk Ansiklopedisi*. MEB. Ank.
- (1981). “Süleyman (Kanuni)”. *Türk Ansiklopedisi*. MEB. Ank.
- (1977). *Büyük Türkiye tarihi*. İst. Ötüken Yay.
- Peçevi, İbrahim (1982). *Peçevi tarihi* (Haz. Baykal, Bekir Sıtkı). Kültür ve Turizm Bak. Yay. Ank. Başbakanlık Basm.
- Rıza, Esseyit (1316). *Tezkire-i Rıza*. İst. İkdâm Matb.
- Riyazi, Mehmed (1275). *Riyazü’ş-şuara*. Eski Eserler Ktp. Ank. No. vr. 20-22.
- Sehi (1980). *Tezkire-i Sehi*(*Heşt bihişt*). Matbaa-i Amidi. İst. 1325 (Bugünkü Türkçeye: İsen Mustafa). Tercüman 1001 Temel Eser. İst. Kervan Kit.
- Solakzade, Hemdemi, Mehmed (1297). *Solakzade tarihi*. İst. Mahmut Bey Matb.
- Subaşı, H. (1981). *Hattat padişahlar*. Tercüman Ramazan Sahifesi.
- Süreyya, Mehmed (1308). *Sicill-i Osmani*. İst.
- Şahabettin S. (1328). *Tarih-i edebiyat-ı Osmaniyye*. İst. Sancakyan Matb.
- Şapolyo, E. B. (1961). *Osmanlı sultanları tarihi*. İst. Rafet Zaimler Yay.
- Şardağ, R. (1982). *Şair sultanlar*. Türkiye İş Bankası Kültür Yay. Ank. Tisa Matb.
- Şemseddin Sami (1306-1316). *Kamusü’l-âlam*. Murad. C 6. 4253, Mehmed. C 6. 4309 İst. 6c.
- Tansel, F. A. (1971). *Türk-İslam edebiyatı, Türkçe dinî metinler*. Ank. Ü Basm.
- Turan, O. (1969). *Türk cihân hâkimiyeti mefkûresi târihi*. İst. Matb. İst.
- Turan, Ş. “İkinci Selim”. *İslam ansiklopedisi*.
- “II. Mehmed”. *Türk ansiklopedisi*.
- Uluçay, M. Ç. (1951). *Osmanlı sultanlarına aşk mektupları*.
- Uzunçarşılı, İ. H. (1971). “II. Bayezid”. *İslam Ansiklopedisi*. MEB. Ank.
- (1973). *Osmanlı tarihi II*. TTK. Ank.

MURÂDÎ DÎVÂNÎ

TENKİTLİ METİN

ḤARFÜ'L-ELİF

1¹

Nuṭḡ-ı şerîf-i Sulṭân Murâd-ı Şâliṣ ḡaddese sirruhu'l-'azîz

Müfteilün Müfteilün Fâilün

- 1 Bî'smi'llâhi'r-Raḥmâni'r-Raḥîm
Âyet-i 'unvân-ı kelâm-ı ḡadîm
- 2 Ḥamd ol Allâha ki oldur eḡad
'Âlim ü 'allâm ü ḡakîm ü şamed
- 3 Ol durur râzıḡ u ferd ü mübîn
Cümle-i ḡalmışlara oldur mu'în
- 4 Ḥikmetidür mübdî'-i küll-i vücûd
Hep aṇadur cümlede olan sücûd
- 5 Cümlede sulṭân-ı Ḥudâ ol durur
Luṭf ile iḡsânı igen bol durur
- 6 Cümle-i ḡalmışlara feryâd-res
ḡayrısını aṇla hevâ vü heves
- 7 Çün o durur ḡâlık-ı kevn ü mekân
Eyle 'ibâdet aṇa dün gün hemân
- 8 Fâ'il-i muḡtâr o durur lem-yezel
Ḥâdir-i mennân o durur bî-bedel

1 A.1b, F.1b, R.70b. Mesnevi L, M'de yoktur.

Başlık: M: Sultan Üçüncü Murâd'ın şerefli nutku. Onun yüce sırrını kutsal kılsın!

1a. (Tövbe suresi hariç) Bütün surelerin başında, 27/Neml 30'da. 3a.râzıḡ u ferd ü: râzıḡ-ı ferd-i R.

4b.cümlede: cümle L. 7a.çün: çü L. 7b.dün gün: dün ü gün M. 8b.ḡâdir-i: ḡâdir ü AE; o durur: odur R. 8. beyit M'de yoktur.

1¹

Mine'l-enfasi'l-ḫudsiyyeti's-sultāniyyeh nevvera'llāhu fu'adehū ve nāle
murādehū

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Yâ mälîke'l-mülûk ve yâ 'älîme'l-hafâ
Yâ kâşîfe'l-kürûbı leke'l-ḥamdü ve's-ş-enâ
- 2 Yâ mü'yminü'l-müheymin ü yâ Rabbi zî'l-celâl
Sensin ḥakîm ü kâdir ü sulṭân-ı zî'l-beḳâ
- 3 İşbu Murâdî sözlerin ańlayan er durur
Her kim görürse ḥayrete varur kılar ṭańa
- 4 Reftâr idince fülk-i gönül baḥr-ı vaḥdete
Ḥadd ü kenâr bulmadı tâ kıla ilticâ
- 5 Yâ Rab ne ḥikmet oldu kim 'uşşâk arar seni
Ammâ ki hiç degilsin olardan cüdâ cüdâ
- 6 Görmek diledüğü içün envâr-ı şa'sa'a
Dâyim Murâdî kendözin eyler beḳâ fenâ

2²

Mîn nefehâti ünsihî ve leme'ati ḫudsihî

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Yâ ḥayyü min ḥayâtike ḥayyen ve ṭayyibâ
Fe'l-bâḳiyâtü minke lenâ ve'l-mübârekâ
- 2 Cân-ı 'azîze 'izzet ider cân ile meger
Bâḳîde buldı cümle beḳâsını ibtidâ
- 3 Ḳalbi idüpdür âyine çün vech-i aḥsenün
Ḥüsnün durur kılan yine miryât-ı bâ-şafâ
- 4 Bir zerresinden oldu münevver bu şeş cihât
Ger mihri ṭâlî' olsa cihân doymaya ańa
- 5 Geldi Murâdî 'âleme âdem ḳanı başır
Anı bilen bilür ki nedür sırr-ı kibriyâ

1 A.1b, F.1b. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Sultanlığın kutsal nefeslerinden! Allah (cc.) onun gönlünü nurlandırın ve isteğine nail etsin!

Başlık H: Bahri'l-muzâri'i'l-aḥrebi'l-mekfûf

Başlık F: Ḥarf-i Elif'te bu birkaç gazel baḥr-i müzâri-i aḥreb-i mekfûf-ı maḥzûftadır.

2 A.2a, F.2a. Gazel AE, B, L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Onun hoş esintileri ve kutsallığının ışıltılarından!

1a.Ey Hayy! Hayat ve güzellik senin hayatındandır, senden bize kalan her şey bizim için mübarektir.

3¹

Mine'l-levâmi'î'n-nûrâniyye ve'l-levâyihi's-sübhâniyye

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Baḥren aḥāṭa innî taḥayyertü bi'l-ḥarâ
Yâ sâki ıskınî bi-şarâbî emeddemâ
- 2 Kurtar beni iki ciheti eyle bir hemân
Bir yaña gözlerüm ola olmaya her yaña
- 3 Lâ şabre lâ qarâre süleymâ li-hicrik
İnnî emütu aḥyinî bi'l-luṭfi ve'l-vefâ
- 4 Virgil baña ḥayât-ı ebed luṭfuñ işlegil
İgmâz-ı 'ayn eyleme gel eyle merḥabâ
- 5 Fe'fhemü Murâdî eykaḫe'Allâhu fi'd-devâm
Beyyi' ile'l-ḥabibi vücûdeke hüve'r-rızâ

4²

Mine'l-ḥikemi'l-işrâkiyyeti ve'l-kelimi'l-eşvâkiyye

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Yâ men lehü'l 'inâyetü fi külli mâ 'aṭâ
Nercü 'anı's-şikâti şefa'ati Muştafâ
- 2 Senden durur ne kim ola 'âlemde cümle kâr
Herkes velik vâsiṭaya eyler ilticâ
- 3 Her dem emînüm oldı Muḥammed ḥabîb-i Ḥaḫ
Oldur anuñla her dem iden bizi âşinâ
- 4 Lâkin bizümle oldı yine ol bize enîs
Arada bir bahâne olupdur bu kâruma
- 5 Sür pâyına Murâdî yüzüñi Muḥammedüñ
Sensin anı bilen viren oldur seni aña

1 A.2a, F.2a. Gazel M, AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Nurlu parlıklar ve sübhânî levhalardan...

1a. Kuşatıcı bir okyanus ortasında hayret içinde kaldım. Ey sâki sürekli bir şarapla benim susuzluğumu gider.

3a. Senin ayrılığına sabır ve tahammül edilemez. Şüphesiz ben ölüyorum, lütuf ve vefa ile beni dirilt.

5a. Allahu Teala seni sürekli uyanık tutsun, ben muradımı bilirim. Vücudunu sevgiliye bağli kıl, rıza ondadır.

2 A.2a, F.2a, R.2a. Gazel AE, L'de yoktur.

Başlık A: Aydınlatıcı hikmetler ve coşku kelimelerden...

1. ve 2. beyitler M'de yoktur.

1. Bütün ihsanlarında inayet kendisinin olan! Mustafa'nın (asm.) şefaati güvencesini ümit ederiz; 2b. velik: velâki
R. 5b. viren: - R.

5¹

Min cevâhiri kelimâtihi'ş-şerife ve 'ibârâtihi'l-münife

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Medh ile medhin eyledi çün zât-ı zi'l-bekâ
Mir'ât-ı şüret eyledi 'aks-i siyer-nümâ
- 2 'Âlemde kıldı 'alemi kenz-i hafî yine
Şaldı 'uyûna ğayret ile hıcb-ı kibriyâ
- 3 Mikdâra tutdı 'ilm ile takdîri qadr için
Fi'linde qodı hikmetin işler kemâ-yeşâ
- 4 "Faşbir li-hükmi Rabbike"nün sırrın anladı
İşmarladı şu kim dükeli kârını aña
- 5 Her kim ki şî'r diye Murâduñ kelâmına
İki cihânda la'netin itsün aña Hâk

6²

Velehü sellemehu'llâh

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Emvâc-ı yem tağıldı çü her küşeden yaña
Her kaşresi bir âyine oldu cihân-nümâ
- 2 Hikmetde gördi 'ibreti 'ibretdedür hikem
Hayretde hayret üzre durur yâd ü aşinâ
- 3 Fenn-i fûnûn bildi fûnûn-ı kemâline
Qarışdı iki baħr oluben hayy ile fenâ
- 4 İki cihânı birbirine şıgduran nedür
İki kelâm oldu qamu şey'e reh-nümâ
- 5 Câmî' durur Murâdî sözi kıldı çün qabûl
Şol nesneyi kılmadılar arz ile semâ

1 A.2b, E.2b, R.3b. Gazel AE, L'de yoktur.

Başlık A: Onun şerefli kelime cevherleri ve yüce ibarelerinden...

1a.zi'l-: zü'l- M. 1b.'aks-i: 'aks ü R. 2b.'uyûna: nümüne R. 3b.işler: eyler A, F. 4a.Faşbir li-hükmi Rabbike: Rabbinin hükmüne sabret... (76/İnsan 24). 4b.işmarladı şu kim: şol kim işmarladı R; kârûnî:kârımı R.

5a.Murâduñ: Murâdî M. 5b.lâ'netin itsün aña:eyler aña lâ'netin R.

2 A.2b, E.2b. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu selamete erdirdin!

2a.hikem: hüküm M.

7¹

Velehü ahsena'llâhu ileyh

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 İstedüğümü bilmege 'âlim gerek baña
Hakķā budur bilürse kalısar durur tanā
- 2 Biz reh-nümāyı n'eyleyelüm rāh toğrıdur
Yiter bize Hudā ola her demde reh-nümā
- 3 Biz âşināları kamu yād eyledük hemān
Deryā-yı 'ışķda olalıdan biz âşinā
- 4 Baħr-ı muħiṭ itdi iħāṭa taraf taraf
Fülk-i dile kenār kanı kıla ilticā
- 5 Añlar degül Murādî kimesne bu sözlerün
İllā meger şu kim kıla 'ışķ ile cān fidā

8²

Velehü ṭāle beķāhu

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Çün 'ışķ geldi sırrını fāş eyledi baña
Dil oldu kendü kendüsine yine reh-nümā
- 2 Minnetle anda baķdı yemīn ü yesārına
Pes “usri yüs”e eyledi rağbetde ilticā
- 3 Sem'-i kabûle irdi cevāb-ı ra'yet için
Ref' eyledi ğitāsını ħucbında muṭlakā
- 4 Devrinde devre geldi çü devr ile dāyire
Devvār nokṭa oldu hemān olmadı cüdā
- 5 İşbu Murādî sözlerin añlayan azdur
Her kim görürse ħayrete varur kalur tanā

1 A.2b, F.2b. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona en güzeli versin!

2a.n'eyleyelüm rāh toğrıdur: n'eyleyem rāh toğrı durur M.

2 A.3a, F.3a, R.113a. Gazel AE'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devamlılığını uzatsın!

2a.onda baķtı: baķtı onda M, R. 2b.'usri yüs:...Allah, güçlükten sonra kolaylık verir (65/Talak 7); Elbette güçlükle beraber şüphesiz bir kolaylık vardır, gerçekten, güçlükle beraber bir kolaylık vardır (94/İnşirah 5, 6).

3a.içün: çün M, R; ra'yet: ru'yet L. 3b.ġitāsını: 'atāsını R. 4a.devre: dura M. 5a.añlayan: añlayayın R.

9¹

Velehū ʔavvele'llāhu 'umrehū

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Hâḳḳâ budur ki 'ayn-ı 'inâyetdedür hüdâ
'Ayn-ı ḥaḳîḳatüme bu 'ayn oldu reh-nümâ
- 2 'Avnı zâhîr olalı dil ü cāna her nefes
Cümle cihât oldu meḥâbetle muḳtedâ
- 3 Yâ Rab ne ḥikmet oldu bu sırr-ı 'acîb kim
Yâd oldu kāyînâta velî cümle âşinâ
- 4 Kõndı dirâḥt-ı 'izzete çün murğ-i bâ-cenâḥ
Buldı çü âşiyânını n'eyler o cā-be-cā
- 5 Oldı Murâdî a'yün-i nâsa nihân çün
Bu 'âlem-i şuverde gözet n'eyler iḳtizâ

10²

Mîn şevâriḳi fütühâtihî ve bevâriḳi kerâmâtihî mâ-kâne ḥâliyen
'ani'l-fütühâti bi-ḥurmetihî şâḥibi'l-mu'cizât

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Eşkümi gördükde deryâ âferîn itdi baña
Benden artuḳdur yaşuñ vallâhi ḥayrânum saña
- 2 Çün ezelden 'ışḳa düşdüm peş ḥalâşa çâre ne
Çâresi vaşl-ı ḥabîb oldu anuñ pes dâyimâ
- 3 Bir 'acâyib bahre düşdüm yoḳ durur ḥadd ü kenâr
Pes kenârından kenârına iderven ilticâ
- 4 N'eyleyem kim n'eyledüğümü bilüpdür ol ḥabîb
N'eyledi ise ben itdüm baña hem oldur recâ
- 5 Gel Murâdînün kelâmın anla kim merdânedür
Merd iseñ gel imtiḥân ol işte meydân-ı vefâ

1 1 A.1b, F.1b, R.70b. Mesnevi L, M'de yoktur.

Başlık M: Sultan Üçüncü Murâd'ın şerefli nutku. Onun yüce sırrını kutsal kılsın!

1a. (Tövbe suresi hariç) Bütün surelerin başında, 27/Neml 30'da. 3a.râzîḳ u ferd ü: râzîḳ-ı ferd-i R.

4b.cümlede: cümle L. 7a.çün: çü L. 7b.dün gün: dün ü gün M. 8b.ḳâdir-i: ḳâdir ü AE; o durur: odur R. 8. beyit M'de yoktur.

2 A.3a, F.3b, R.112a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Fetihlerinin doğuşu ve mucize sahibinin hürmeti ile fetihlerden zaman buldukça onun kerametlerinin parıltılarından...

Başlık F: Bahri'r-remeli'l-müşemmen.

Başlık H: Harf-i Elif'te bu birkaç gazel bahr-ı remel-i müşemmen-i maḳşûr-ı maḥzûfda vâḳî olmuştur.

11¹

Velehû lâ-zâle kehfen li'l-'ibâd

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Baña şundılar ezel bezminde çün câm-ı şafâ
Pür-şafâ olup özümde geçmişem ben muṭlaḳâ
- 2 N'olduğımı bilmedüm ḳalmadı benlikden eşer
Pes irişdi sem'üme bir hoş nidâ-yı cân-fezâ
- 3 Eyyühe'l-müşṭâḳu irci' ve'trüki'l-ḡam ve'btehic
Leyse mişlûk lâ firâḳa fî'l-ebed min beynenâ
- 4 Çün işitdüm bu nidâyı kesb idüp nice feraḥ
Ḳalmadı aşlâ ḳusûrum eyledüm ḥamd ü senâ
- 5 Bir 'aceb ḥâlüm işitdüm kendü kendümden yine
Didi kim niçün durur ḥâlünden öz ḥâlün ḥafâ
- 6 Pes cevâbını virüp didi Murâdî merd olan
Kimsene ḥâlini bilmez ḥâl ider ḥâlinde câ

12²

Velehû kerreme'llâhu kürbetehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ente sulṭânü's-seḥâyâ ente Rahmânü'l-verâ
Fâ'ilün limâ yüridü va'fû 'annâ be'senâ
- 2 Minnetüm sen şâhadur gayrıya yokdur minnetüm
Senden özge mesnedüm yok yâ ilahî zî'l-beḳâ
- 3 Yâ kerîme'l-'afvi yâ ze'l-menni yâ bedre'z-zulem
Yâ 'azîme'l-luṭfi ente ḳâdirün mimmâ teşâ
- 4 Raḥmetün deryâsına ḥadd ü kenâr olmadı hiç
Ḳaṭresinden neşr ḳıl biz ḳullara yâ Rabbenâ
- 5 El-murâdî fî-murâdik ve'l-murâdü fî'l-murâd
Ente maḳşûdu'l-Murâdî ente zül-fazli'l-'aṭâ

1 A.3a, F.3b, R.96a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Kulları için sığınağı devam etsin!

2a.n'olduğımı: bulduğumu AE. 2b.pes: bes R; nidâ-yı: şadâ-yı AE.

3.Ey aşık, gamı terk et ve mutlu ol! Senin dengin yoktur, ebediyen bizim aramızda bir ayrılık olmayacaktır.

3a.el-ḡam ve'b-tehic: el-hemmü ve ḡam R. 3b.leysse ke mislihi: O'nun benzeri hiçbir şey yoktur. 4. beyitle 5. beytin yeri AE'de değiştirilmiştir. 6a pes: bes R.

2 A.3b, F.3b.Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun üzüntüsünü ikrama dönüştürsün!

1. Sen cömertlik sultanı, gınahtan sakınanların Rahman'ı, ey dilediğini yapan; bizim üzüntümüzü gider.

1a. Fâ'ilün limâ yüridü va'fû 'annâ 3a. ze'l-menn: zül-menn AE.

3. Ey affi bol olan, ey karşılıksız veren, ey karanlıkları dağıtan, ey lütfü çok; sen istediğini yapmaya kâdîrsin.

3b. ve'allemechu mimmâ yeşâ(u): Ona dilediğini öğretti (2/Bakara 251). 4b.neşr: nesne AE. 5a.fî'l-murâd: fî'l-murâdik M.

5.İsteğim isteğindir ve istek istektedir. Sen Murad'ın maksudusun, sen fazilet ve ihsan sahibisin.

13¹

Velehū eyyedehu'llāh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gördüğü dem anı didüm oldı dil hayrân aña
Nice nice sa'y kıldı bulmadı pâyân aña
- 2 Qalıbı qalb itmeyince kılmayınca râstı
Her nefes şükr itmeyince bulmadı bir an aña
- 3 Mübdi'-i küll-i bedâyi'den zühürin bilmedi
Qaldı maḥcüb-ı ebed Hâk virmedi dermân aña
- 4 "Len tenâlû'l-birr" remzin bilmeyen şol câhile
Eylemez bi'llahi aña mağfîret gufrân aña
- 5 Gel Murâdînün kelâmın güş kılğıl cân ile
Ki ne taḥşil idesin sen olasın mihmân aña

14²

Velehū aḥkema'llāhu emrehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 İnbi'ac olduğda arz ile semâ fi'l-intihâ
Pes binâ-yı lâ-yezâliden kıldı ibtidâ
- 2 Şan'at olmuştur yemîn ile yesâruñ zümresi
Birine ḥikmet birine töhmet oldı iktizâ
- 3 'Add ü vezn olduğda iki cânibün sermayesi
Her ne meksebden alındıysa virildi pes edâ
- 4 İki 'âlemdür qurıldı biri 'âlî biri pest
Kendü 'ilminden bilür 'ilmini yine müntehâ
- 5 'İlm-i ḥikmetden Murâdî yine kıldı bir beyân
Ol beyân ile beyânında beyân itse n'ola

1 A.3b, F.4a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu desteklesin!

1a.gördüğü dem anı: ḥüsnüñi gördükde R; çünkü gördükde didem L. gördüğü onu AE. 1b.sa'yi nice eyledi bulmadı pâyân aña R; sa'yi nice eyledi bulmadı L. 3a.bilmedi: bulmadı AE. 4a.Len tenâlû'l-birr: Sevdiginiz şeylerden sarfetmedikçe iyiliğe erişemezsiniz (3/Âl-i İmran 92). 4a.câhile: câhil.

2 A.3b, F.4a, R.86b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun işlerini güçlendirsın!

1a.olduğda: öldükde F. 2a.şan'ata: şıfat AE; şıfat M; zümresi: remzesi AE. 2b.oldı: - R. 3a.olduğda: öldükde F. 4a.Len tenâlû'l-birr: Sevdiginiz şeylerden sarf etmedikçe iyiliğe erişemezsiniz. Bununla beraber her ne infak ederseniz, Allah (cc.) mutlaka onu bilir (3/Âl-i İmran, 92). 5a.'ilm-i: 'ilm ü M.

15¹

Velehû medda'llâhu zîllehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gel kemâlün lem'asından 'âleme neşr it ziyâ
'Âlem ü âdemde 'âlem âdem olsun muṭlaḳâ
- 2 Şöyle ḥall olsun gidüp teşvîş-i dil ey zû-fünün
Sen yûri var ṭârik ol tâ kim bilesin mâverâ
- 3 Tîr-i ḥikmet dest-i kudret üzre çün devrân ider
Pes kılur pertâv oları her ṭaraf ḳavs-ı ḳazâ
- 4 Ten ḥicâbın ref' iderseñ olasın şâhib-kemâl
Ey kemâlüm sen kemâlümden beni ḳıl rûşenâ
- 5 Bu Murâdî nûş idenler cür'asından ḳaçresin
Yatdılar ser-mest olup bî-hûş tâ rûz-ı cezâ

16²

Velehû ḳaddese sirruhû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Keyfenün emrinde bî-keyf oldu çün sırr-ı Ḥudâ
Emrini "kün" ḳıldı künden oldu pes nûr-ı hüdâ
- 2 Lâmi'ül-envâr olup oldu muḥîṭ-i ḡayb u 'ayn
Ġaybını 'ayn eyleyüp 'aynında ḡaybı muṭlaḳâ
- 3 Ḥucbuñ evrâḳında maḥcûb oldu meḳşûf-ı ezel
Oldı pes meḳşûf ile maḥcûb ile ol dem nidâ
- 4 Nîl-i ekberden bugün pes nîl-i aşḡardur 'ayân
Ḳıl tecessüs aşḡar u ekberde şubḥ ile mesâ
- 5 Gel Murâdîñün nihânından 'ayâna râḡıb ol
'Ayna gelme bî-'ayân ol ister iseñ münteḥâ

1 A.4a, F.4a, R.3a. Gazel l'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gölgesini uzatsın!

1b. 'âlem ü âdemde âdem olup muṭlaḳâ AE. 2a. teşvîş-i dil: teşvîş-i AE. 2b. sen yûri var: sen verâyı R; bilesin: bulasın AE; bulursuñ R; mâverâ: sen me'vâ M. 3a. tîr-i: tîr ü M. 5b. mest-i bî-hûş oldu eyledi tâ rûz-ı cezâ R.

2 A.4a, F.4b, R.3b. Gazel l'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun sırrı kutsal olsun!

1a. Ḥudâ: hüdâ AE. 1b. kün / kâf u nun, kün feḳân / kün feyekûn: (... feyekûn...: Bir şeyi dilediği zaman, onun buyruğu sadece, o şeye "Ol!" demektir, hemen olur.) 36/Yâ-Sîn 82; 2/Bakara 117; 3/Âli İmran 47, 59; 6/En'âm 73; 16/Nahl 40; 19/Meryem 35; 40/Mü'min 68z; pes: bu M. 2a. 'ayn: 'ayn bir M. 2b. ḡaybı: ḡayb ol M. 3a. ḥucbuñ: ḥubbuñ AE. 4a. aşḡardur: ekberdür M.

17¹

Velehū ‘azze našruhū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Baħr-ı ‘ışķuñda gönül fülki olalı âşinā
Māsivâyı cümle terk itdi yüzün ŗutdı saña
- 2 Gördi ol deryāda bir gevher ki hāşū’l-hāşdür
Kim bulunmaz iki dünyāda aña hergiz bahā
- 3 Bir tecellisine ol şāh-ı cihānuñ ben za’if
Cānumı ķurbān iderem ondan özge ne’m ola
- 4 Nice bir ‘āşıkıların āhiyle zār içre ķala
Aķ niķābuñ göreler yüzün bulalar tā şafa
- 5 Ger dilerseñ ol cemāl-i lâ-naziri görmege
Yüri var ķıl cümle cism ü cānı yolında fidā
- 6 Ger beķā olmaķ dilerseñ ķıl fenā kendözünü
Ol fenā yolında sen tā bulasın ‘ayn-ı beķā
- 7 Ger dilerseñ kim dem-ā-dem olasın maħbüb ile
Yüri var Maşūr-veş kendün hebā ķılķıl hebā
- 8 Sa’y ideķör virmek Allāhuñ durur tevfiķ u ĥayr
Kim dimişler “Leyse li’l-insāni illā mā se’ā”
- 9 Şöyle ķalmışdur taĥayyürde Murādī kim şehā
Külliyen maħv oldu cān ü ten hemān varsın Ĥudā

1 A.4a, F.4b.Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Yardımı izzetli olsun!

6a.fenā: beķā AE. 6b.beķā: vefā AE. 7b.var: - AE. 8a.Allāhuñ durur: Allāhuñdur. AE. 8b.Leyse li’l-insāni illā mā se’ā: Bilsin ki insan için kendi çalışmasından başka bir şey yoktur (53/Necm 39). 9a.ķalmışdur: ķılmışdur M. 9b.hemān: hemān sen AE.

18¹

Velehû zâde'llâhu fezâ'ileh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Çâresüz kaldum Hudâyâ çâre kıl yâ Rab baña
Nefs ü şeytândan halâş eyle beni ey pâdişâ
- 2 Bir yanum âteş olupdur bir yanumda oldu şu
Od ile şu arasından sen beni eyle rehâ
- 3 Hücree-i kalbüm tolı kıl şu'le-i envâr ile
Nice bir cürm ü haţâyile ola gönlüm qara
- 4 Saña yüz tutdum Hudâyâ sen hidâyet eylegil
Senden özge kime kılam pâdişâhum ilticâ
- 5 Ben Murâda kıl 'inâyet fażluñı ey zû'l-celâl
Senden özge kimsenem yokdur benüm yâ Rabbenâ

19²

Velehû 'ammerehu'llâhu te'âlâ

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Dâ'yimâ kârum benüm 'işyândur yâ Rabbenâ
Hâzrete lâyiğ olan gufrândur yâ Rabbenâ
- 2 Dest-i nefşümden Hudâyâ 'âcizem eyle halâş
Cümle müşkiller saña âsândur yâ Rabbenâ
- 3 N'ola hâlüm pâdişâhum baña kılmazsañ 'aţâ
Çün işüm cürm ü haţâ her ândur yâ Rabbenâ
- 4 Ey kerîm ü ey Raḥîm ü ey 'alîm ü ey 'aţûf
Kullara dâ'yim işün ihsândur yâ Rabbenâ
- 5 N'ola bu 'âciz Murâda raḥmetün kılsañ qarîn
Çün senün dâ'yim işün gufrândur yâ Rabbenâ

1 A.4b, F.5a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun faziletlerini artırsın!

1a. Hudâyâ: hüdâya AE. 3a.envâr ile: envârla AE. 4a.kime kılam pâdişâhum: pâdişâhum kime kılam A, F.
5b.yâ Rabbenâ: ey zû'l-celâl AE.

2 A.4b, F.5a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allahu Teala (cc.) onun ömrünü uzatsın!

32. gazelin son iki beyti A'da bu gazelin 6. ve 7. beyitleri olarak yer almaktadır.

20¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Kühnini derk itmede ‘âciz ‘uķûl-ı aşfiyâ
Enbiyâ vü evliyâda mâ-‘arefnâdur nidâ
- 2 Kim haber-dâr ise senden bî-ħaberdür ol hemân
Lâldur bunda zebân-ı ‘ârifin ü atķiyâ
- 3 Câm-ı ‘ışķuñ cür‘asından eyleyen bir ķatre nûş
Kendüzin külli fenâ eyler bulur dâyim beķâ
- 4 Saña yüz tıtan iki dünyâyı pâ-mâl eyler ol
Bir gedâ-yı kemterüñ iki cihâna pâdişâ
- 5 Nûr-ı ‘ışķuñ lem‘asından irse ķalbine eşer
Olur idi bu Murâd âyine-i ‘ibret-nümâ

21²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Olma ey dil bu cihân-ı bî-vefâya mübtelâ
Mülk ü mâl ü câh ü ‘izzet olısar külli hebâ
- 2 Mâsivâyı terk idüben dünyeden bî-zâr ol
‘Âķil iseñ ey gönül ‘ışķ ile olķıl âşinâ
- 3 Kıl mücerred kendüñi ķalbün sarâyın pâķ ķıl
Yârdan ğayrı tavaķtun ķılmaya her nâ-sezâ
- 4 Reng-i büyına cihânuñ cehd idüp aldanmaķıl
Evveli bir ķatluraķdur âķırı ammâ belâ
- 5 Ey Murâdî sırr-ı ‘ışķı degme kimse bilemez
‘Ârif iseñ ‘âşık iseñ gel biyâ vü merħabâ

1 F.5a. Gazel A, L, R’de yoktur.

1a.derk: der-dil AE; ‘uķûl-ı: cümle AE. 2a.ħaberdâr ise: ħaber virse AE. 4a.pâmâl eyler ol: eyler pâyimâl AE.

5b.Murâd: Murâdî M.

2 F.5b. Gazel A, L, R’de yoktur.

1a.olma ey dil:: ey dil olma AE. 1b.mülk ü mâl ü câh ü: mülk ve mâl ve câh ve câ ve M; milk-i mâl ü izz ü câh ü AE. 2a.dünyâdan:dünyâdan M. 2b.âķil isen: âķilseñM. 4b.ķatluraķdur: ķatluraķ durur AE, ķatlu nesne M.

5b.biyâ vü: biyâ ve M.

22¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Rû-be-rû olmak senünle kimseye olmaz revâ
Senden irişür habîbüm derd-i 'uşşâka devâ
- 2 İnķirâza bakmazuz biz ibtidâyı gözlerüz
Anun içün gözlerüz biz ibtidâda intihâ
- 3 Lem'a-i nûr-ı Hudâdan çün hidâyet bula dil
İki 'âlemde olur âyîne-i 'ibret-nümâ
- 4 'İşk zencîri taşıldı çünki dil kândiline
Yir ile gökde vü mâfihâya virdi ol ziyâ
- 5 Bu Murâduñ sözlerin ańlamağa k'ey er gerek
K'ey katı server gerek kim kıla bunda cân fedâ

23²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 İsm ile olsam müsemmâ ol 'aceb olmaz bańa
Bu 'acebdür zât olasıñ bulasıñ taħķiķe cā
- 2 Olsa mübrim dil nice taħşil ide ol mâ-ħaşal
"Cezbetün min cezbe" Raħman virmeyince tâ şafa
- 3 "Va'fû 'annâ" virdini vird itmeseydi ger türâb
Şemsden envâr olur mıydı virür mıydı ziyâ
- 4 Sâbıķı fıkr eyle kim sâbıķda neydi sâbıķün
Sebķat eyle kim bulunmaya berâber tâ sańa
- 5 Ey Murâdi merd olup merdâne depret kendüñi
Nice biñ biñ merdi alasın elüñ ardına tâ

1 F.5b. Gazel A, L, R'de yoktur

4. ve 5. beyitler AE'de yoktur.

2 F.5b. Gazel A, AE, L, R'de yoktur

2a. Cezbetün min cezbe: Cezbeden bir cezbe... 3a. Va'fû 'annâ:...bizi affet (2/Bakara 286); vird: verd M. 4a.eyle kim: edelüm F. 5b.biñ biñ: biñ M; elüñ: aduñ M.

24¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Şerha şerha olmayınca dil dime ‘aşık aña
Hayretinden virmeyince cân dimem sâdık aña
- 2 Mübdi‘-i küllü‘l-bedâyi‘den hüveydâ olmayan
Şâhib olmak bir şeye ben dimezem lâyıķ aña
- 3 “Küllü men min hıfzıhı” sırruñ fühûmın bilmeyen
Hak durur her dem okursam nâm ile ‘aşık aña
- 4 Lâm elifden añladuñ mı hâ vü mimün remzini
Her kim anı añar ise dimezem ayık aña
- 5 Bu Murâdî derdinün dermânını kim bilmesey
Her huşuşa mâlik ise dimezem hâzık aña

25²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Yaraya merhem urup yârüm nazâr kıldı baña
Bir nazâr yegdür baña dünyâyı kılamakdan ‘atâ
- 2 Ben şebâtum istedüm virdi hayâtun cümleten
Ben bu ni‘met şükrini nice kılam yâ Rabbenâ
- 3 Ref kıldı evc-i eflâke hâzîz-i hâkden
Bir fakîr idüm baña odur viren bî-had ğinâ
- 4 Ey beşîrüm çün baña muştuladuñ vaşlın yine
Müjde içün vireyin dünyâ vü ‘uķbâyı saña
- 5 Ey Murâdî gel hicâb-ı benlügeni terk eyle var
Sen anuñsın ol senün bi‘l-ibtidâ fî‘l-intihâ

1 F.6a. Gazel A, AE, L, R’de yoktur
2b.olmak: olmağa F. 3a.Küllü men min hıfzıhı: Her şey onun muhafazasıdır. 4a.hâ vü: hâ ve M. 4b.ayık: hâzık M.
2 F.6a. Gazel A, AE, L, R’de yoktur
3a.ref: def M; hâzîz-i: hâşîş-i M. 3b.bir: ben F; bî-had: nice M, B.

26¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Zâhidüñ kalbinde cennet ‘aşıkun mâyl saña
Kâlib-ı kalbümi sensin eyleyen nâyil saña
- 2 Ben şanurdum kim cihânda añladı ‘âlem seni
Şimdi bildüm cümlesi zann eylemiş bâtil saña
- 3 Ger “şırât-ı müstaķim” üzre yürürseñ ey hâkim
Râhuñı toğrı bulursın olmaya müşkil saña
- 4 Kâbl ü ba’düñden şaķın urmaya râhuñ râh-zen
Tâlib ol tâ bulına bir hem-reh-i kâmil saña
- 5 Ey Murâdi çün tefekkür eyledüm kıldum necât
Yirde gökde bulmadum bir zerece hâyil saña

27²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Şol kemâle râğbum kim intihâ olmaz aña
Şol cemâle ‘aşıkum hergiz behâ olmaz aña
- 2 Minnetüm şol hâledür kim bilmeye ağyâr anı
Rağbetüm şol kâledür kim ibtidâ olmaz aña
- 3 ‘Arşa-i hikmetde seyrân eyledi esb-i vücüd
Seyr ider bir yirde kim bir yirde cân olmaz aña
- 4 Zâhir ü bâtında bâtın zâhirin naķş eylemiş
Şöyle yazmış levhi elf ü bâ vü tâ olmaz aña
- 5 Ey Murâdi derd-i ‘ışkuñ yine dermânı habîb
Kaņğı derd ola habîbüm kim devâ olmaz aña

1 F.6a, R.137a. Gazel A, AE, Lde yoktur

3a. şırât-ı müstaķim: Bizi doğru yola eriştir (1/Fâtiha 2; Bakara 142 ,213; 3/Âl-i İmrân 51; 101; 5/Mâide 16; 6/En’âm 39, 87, 126, 161; 10/Yûnus 25; 11/Hûd 56; 15/Hicr 41; 16/Nahl 76, 121; 19/Meryem 36; 22/Hac 54; 24/Nûr 46; 36/Yâ Sin 4; 61; 37/Sâffâr 118; 42/Şûrâ 52; 43/Zuhruf 43, 61, 64; 67/Mülk 22. 5a.çün: çok R.

2 F.6b. Gazel A, AE, L, R’de yoktur

3a.hikmette: hikmetinde M. 3b.seyr ider bir yerde câ olmaz ol yerde aña M. 4b.elf ü bâ vü: elfi vü bâ vü M.

28¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 “Fâliḳu’l-ışbâhı min ‘aksi ziyâ’i’l-kibriyâ”
Ḳalbümüz eyler münevver dâyimâ nûr-ı Hüdâ
- 2 Bahr-i istiḡrâḳa ḡarḳ oldu bu ‘aḳl-ı reh-nümün
Ḥayret ile anuñ içün “mâ ‘arefnâ” dur nidâ
- 3 Ḥaḳḳı taḥḳıḳ itmede gerçi başâyir bî-l-başar
Lik ḳaldur perde-i ‘aynuñda zâhir mâverâ
- 4 Cânib-i vâḥidde olmaz cânibeyne ârzû
Ger dilerseñ zevḳ-i vaḥdet olma ey dil câ-be-câ
- 5 Ey Murâdî sırr-ı pinhânî olalı yâr ile
Sırr-ı ‘irfân nûr-ı îmân tev’emândur dâyimâ

29²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Âb-ı rüyı her dü-‘âlemdür olan ‘aşıḳ saña
Şâh-ı dehr odur ki ola âsitânuñda gedâ
- 2 Ğayra yakışmaz dil-i Mecnûn ey Leylî-ḥicâb
Sende bulmuşdur seni miryât-ı dildür rû-nümâ
- 3 İḳtibâs-ı her-milel Tûr-ı maḥabbetden velî
Olabilmez her kişi Mûsâ-keḷâm itmez aña
- 4 Evvelin ü âḫirîn olsa eger bir yirde cem’
Añlamayalar bu remzi bilmeyeler yâ fetâ
- 5 Devḫa-i tevḥidde yaptı Murâdî âşiyân
Zîr-i bâlına alupdur her ne kim var muṭṭaḳâ

1 F.6b. Gazel A, AE, L, R’de yoktur.

1a. Fâliḳu’l-ışbâhı min ‘aksi ziyâ’i’l-kibriyâ: Yücelik ışığını yansıtmaktan dolayı tan yerini ağartmak... Z/6/ En’âm 96 (Tanyerini ağartan, geceyi dinlenme zamanı... kılandı...) 6/En’âm 96/Z. 1b.eyler: eyle M. 2b.mâ ‘arefnâ: Seni hakkiyla tanıyıp ibadet edemedim Z/Hz. Muhammed’in (asm.) vefatı öncesinde söylediği hadis-i şerifz. Gözler ona erişemez. Onun ilmi ise bütün gözleri ihâta eder. "Öyle latif ve öyle habîr odur." (6/En’âm 103) âyeti bu hadisi teyit eder mâhiyettedir. 4a.cânibeyne: cânına çün M.

2 F.7a. Gazel A, AE, L, R’de yoktur.

30¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Merhabâ ey şem‘-i cem‘-i ‘ârifin-i aşfiyâ
Merhabâ ey şa‘d-ı tâlî‘ luţf-ı mahz-ı kibriyâ
- 2 Şerhe gelmez bu derûnum hâli ey dâna-yı hâl
Hâlümün havlindedür hâlün senün ey meh-liķâ
- 3 Yâ hafıyyü’l-hâl ihfâ kıлмаğa mahfice gel
Ben beni bimekde sensin yine baña reh-nümâ
- 4 Dest-i luţfuñ yâr elindendür bize peymâne-keş
Mest olup ‘uşşâkı bî-ârâm tâ rûz-ı cezâ
- 5 Bu Murâdi ‘arşa-i hikmetde kurmuşdur hıyâm
“Fe‘d-hulû fe-s‘av velâ insâne illâ mâ-se‘â”

31²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 ‘Ayn-ı ‘ibret dîde-i cânı kılursa rûşenâ
Âşinâ-yı ‘ışk olur dil âşinâdur âşinâ
- 2 Baħra ger zevraķ şalarsa ĥadd ü pâyân istemez
Menzili n‘eyler çün oldu âşinâsı câ-be-câ
- 3 Ey cemâle râġıb olan eyle tenhâ dîdeni
Keşreti manzûr idinme kılasın vahdetde câ
- 4 “Alleme’l-esmâ” rumûzın fehm iden ‘ariflere
Ĥuţbede âdem görünmez secde kılmazlar aña
- 5 Ey Murâdi sırr-ı Ĥaķdur çün “ene’l-Ĥaķ” söyleyen
Yâ nedür Manşûr-ı Ĥallâca olan zulm ü ezâ

1 F.7a. Gazel A, L, R’de yoktur

2a.havlindedür: hâlinedür AE. 3b.beni: seni AE, M; sensin: senden AE. 4b.uşşâkı: uşşâk AE. 5b. Giriniz, çalışınız! İnsana ancak çalıştığının karşılığı vardır. Z.Temelli kalacağınız cehennemin kapılarından girin! (16/ Nahl 29) z; li’l-insân: insân F, H, M.

2 F.7a. Gazel A, L, R’de yoktur

2b.âşinâsı: âşinâ bî AE. 4a.‘Alleme’l-esmâ: Ve Âdem’e bütün isimleri öğretti (2/Bakara 31). 5a.ene’l-Ĥaķ: Ben Hakk’ım (Hallac-ı Mansur’un cezbe içerisinde söylediği söz).

32¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Lem‘ası şems-i vücûduñ virdi âfâka ziyâ
O ziyâdan şevk irüp eşyâ didi yâ Rabbenâ
- 2 Ey cemâl-i dil-sitânuñ ‘ışkına pâ-mâldür
Enbiyâ vü evliyâ vü aşfiyâ vü atkıyâ
- 3 Yâ habîb-i cân ü dil sensin münezzeh cümleden
Lik esrâr-ı hafıyyüñdür viren eşvâka câ
- 4 ‘İşkî sermeddür cihâna hüküm iden min hâkimin
Sa‘yün artur “Leyse li’l-insâni illâ mâ se‘â”
- 5 Ey Murâdî hergizin ‘âlemde a‘mâ olmadı
Hâk-i pâ-yı evliyâyı çeşme kılan tütüyâ

33²

Velehü eyyedehu’llâhu salţanatehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Yâ habîbe’l-kalbi fa’hküm beynenâ fa’sliş lenâ
Ente sulţânün ‘aleynâ cârin emrük ‘indenâ
- 2 “Lâ vü len”den geçmişüz sensin bilen ahvâlümüz
Başumuz kılduk kâdem tâ bulavuz râh-ı rızâ
- 3 Fıtrâtün min kaçreti’r-Rahmâni ‘aklen min fütür
Mâ hâlaqtü’l-cinne ve’l-insâne illâ mâ se‘â
- 4 Nûr-ı maḥz oldu ezelden lem‘a-i didâr-ı Hâk
Emri ile her dü ‘âlem buldılar andan ziyâ
- 5 Yâ Murâdî fa‘budu’llâh muḥlişen ḥattâ tenâl
Bi’r-rızâ’i’l-hâkḳı mâ-kâne murâden ḥâlişen

1 F.7b. Gazel A, L, R’de yoktur.

1., 2. ve 3. beyitler A’da yoktur. Son iki beyit A’da 19. gazelin sonunda yer almaktadır. 1a.virdi âfâka: ‘âleme virdi AE. 2b.vü: ve M. 3a.cân ü dil: cân ve dil M; cân-ı men AE. 3b.hafıyyüñdür: hakkında AE. 4a.hâkimin: hâkemin AE. 4b.bk. G 17/8. 5b.M’de yoktur.

2 A.4a, F.7b. Gazel L, M, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun saltanatını kuvvetlendirsin!

1.Ey kalplerin sevgilisi, aramızda hükmet, aramızı düzelt, sen sultansın, indimizde emrin geçerlidir.

1a. fahküm beynena...: O hâlde aramızda Hak ile hükmet! (38/Sad 22) 2a. Lâ vü len (velen): Yapamazsınız ki yapamayacaksınız... (2/Bakara 24, muht.y.).

3.Yaratılan akıl Rahman’ın katresinden bir fitrattır. Cin ve insanı ancak çalışınlar diye yarattım.

3b.Vemâ hâlaqtü’l-cinne ve’l-inse:...Bana kulluk etmeleri için yaratmışımdır (51/Zâriyât, 56); illâ mâ se‘â: bk. G 17/8b.

5. Ey Murâdî, halis istek olan Hakk’ın rızasına nail oluncaya kadar Cenab-ı Hakk’a ibadet et!

5a. Len tenâlü’l-birr...: 39/Zümer 11 (De ki: "Dini Allah’a halis kılarak ona kulluk etmekle emrolundum.")’le ilgilidir.

34¹

Velehü zâde'llâhu fezâ'ileh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ey cemâlün lem'ası mihründen enverdür baña
Mihr-i hubbuñ dem-be-dem mihründen ezhurdür baña
- 2 Tâb-ı nûruñ 'aynuma oldu cilâ-yı nûr-ı tâb
Lîk çeşmüm nûr-ı nûrından münevverdür baña
- 3 Kibriyâ-yı 'azmetün kıldur gıtasın lâ-cerem
İmtiyâz olmak şu'ûrundan mübeşşerdür baña
- 4 Muntazır nâzırdan oldu cümleye manzûr-ı 'ayn
Ol cemâl-i lâ-nazîründen müyesserdür baña
- 5 Ey Murâdî hâkķı hâķikatte bulmak nicedür
Bu zemâyirdür zamîründen mükerrerdür baña

35²

Velehü lâ-zâle mükerremin ve mu'azzezâ

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hâzret-i Hâkdan temennâ dâ'imâ oldu rızâ
Ey kâzâsında rızâsı ey rızâsında kâzâ
- 2 Ey 'aceb bilsem nedür bu 'ışķuñuñ sermâyesi
Ser-be-ser 'âlemlere 'ışķuñ olupdur muķtedâ
- 3 Zâhve-i kübrâda gördüm cümle eşyâ secdede
Âşinâ olmak durur aşl-ı murâd ey âşinâ
- 4 Günc-i hâlvet 'âlemin gör keşreti kılma taleb
Tâlib-i tahķik iseñ ol "kable mevtin" sen fenâ
- 5 Ey Murâdî lâhık olmaz gerçi aşlâ fer' pes
Lîk fer' ü aşl olmaz biri birinden cüdâ

1 A.5a, F.7b. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun faziletlerini artırsın!

2a.nûr-ı: nûr-ı AE. 3a.'azmetün: vezin zoruyla böyle okundu, aslı "'azametün"dür.

2 A.5a, F.8a, R.160b. Gazel M, L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. İkrâm edilmişlik ve yüceltilmişlik devam etsin!

2a.'ışķuñuñ: 'ışķuñ AE. 2b.'ışķuñ olupdur: olmuşdur 'ışķuñ R. 3b.murâd: murâd A, R. 5. beyit AE'de yoktur.

4a.kable mevtin: Ölmeden önce... (Ölmeden önce ölünüz hadisine işaret ediliyor.). 5a.pes: bes R. 5b.lîk: lâki R.

36¹

Velehü dâme melâzen li'l-enâm

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hadden aşdı derd-i dil gel şabībüm kıl devâ
İntizâr ile saña bu kıddüm olmışdır dü-tâ
- 2 Cānumun sermāyesi 'ömründe hâşıldur senün
Hâzık-ı bî-mişl olup sen cāna sensin cān-fezâ
- 3 Dest-i luṭfuña elüm al ayağa kıldur beni
Çün keremdür saña kânün eylegil hâşıl şifâ
- 4 Ey şafâ-baḥş-ı dil ü cānum baña sensin 'aziz
Gel bu taḡyir-i mizâcumdan necât irgür baña
- 5 'Ayn-ı rahmetdür kelâmuñ cümle-i şayrulara
Kurtulur ğamdan Murâdî saña olan aşinâ

37²

Velehü ebbeda'llāhu devletehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Dil tenürında yanar çün âteş-i 'ışık-ı Hudâ
Rabbenâ yessirlenâ mimmâ yekünü bi'r-recâ
- 2 Zât-ı pākūn muḥteciydür kibriyâdur ber-nikâb
Ente sulṭânün 'aleynâ Rabbenâ ekşiflenâ
- 3 Çünkü sendendür 'inâyet sa'yümüz ancak bizüm
Kim buyurduñ "Leyse li'l-insânî illâ mâ se'â"
- 4 Kâdir-i muṭlaḳ çü sensin mâni'ün yokdur senün
Ente sulṭânü'l-berâyâ ente Raḥmânü'l-verâ
- 5 Gel Murâdî bendeñe luṭfuñ irişdür ey seḥî
Rabbenâ etmim lenâ taḳşirenâ taḳşirenâ

1 A.5b, F.8a. Gazel A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Halk için sığınak olması devam etsin!

2 A.5b, F.8a. Gazel A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletini ebedileştirsin!

1. Rabbimiz, isteklerimizi bize kolaylaştırdı.

1a. Leyse li'l-insânî illâ mâ se'â: bk. G 17/8. 1b. Rabbi yessir velâ tu'assir Rabbi temmim bi'l-hayr: Rabb'im kolaylaştırdı, zorlaştırmadı, hayırla neticelendirdi, duası.

2. Sen sultanımızsın, Rabbimiz bize keşfettir.

2b. Rabbenâ ekşiflenâ: Rabbimiz bizden azabı kaldırdı (44/Duhan 12).

3b. Leyse li'l-insânî illâ mâ se'â: bk. G 17/8.

4. Sen yaratılanların sultanı ve günahtan sakınanların Rahmânısın.

5. Rabbimiz, sen eksiklerimizi tamamladı!

5b. Rabbenâ etmim lenâ nurena vağfirlena inneke ala külli şey'in kâdir: Ey Rabbimiz! Nurumuzu tamamladı, bizi bağışladı, gerçek ki, sen her şeye kâdirsın (66/Tahrîm 8).

38¹

Velehû enâra'llâhu bürhânehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ey habîb-i cân ü dil cânân olan kimdür baña
Taht-ı dilde vir haber sulţân olan kimdür baña
- 2 Zevrağ-ı dil âşinâ olalı baħr-ı vahdete
Bâd-bân olup girü 'ummân olan kimdür baña
- 3 Hasta-i 'ışk oldıgumca ben devâya tâlibüm
Ey tabîbüm söyle kim dermân olan kimdür baña
- 4 Râh-ı 'ışkı ser-te-ser seyrân idüp gezdüm şamü
Bu yolumda râh-ı bî-pâyân olan kimdür baña
- 5 Ben güneş-kâr oldıgumca ey şefî'üm vir haber
Çün Murâdam bâ'ış-i gufrân olan kimdür baña

39²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 'Ömr ü cânı n'eylesün senden şu kim ola cüdâ
Luţf idüp kıılma cüdâ saña olalı âşinâ
- 2 Yâ hafıyye'l-luţfı luţfuındur senün bize sened
Luţfuñ için eylerüz her demde saña ilticâ
- 3 Kan ile almak vüzü' oldı çü 'âdet 'âşıkā
Bize hâcet olmadı bu kâr için bir kaṭre mâ
- 4 Aç niķâb-ı vechüñi kıılsun temâşâ 'âşıkân
Kimi dîvâne kimi hayretde kıalsun câ-be-câ
- 5 Ey Murâdi âhilük (bil) degmenün kârı degül
Lâki sa'y it "Leyse li'l-insâni illâ mâ se'â"

1 A.5b, F.8b. Gazel A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun bürhanını açıklığa kavuştursun...

2 R.143b, Gazel R'de vardır.

4a. aç: ac R. 5a.âhilik (bil): âhilik R. 5b.bk. G 17/8

40¹

Min leṭāyifi esrārihī ve ‘avāriḫi āṣārihī ḫāddesa’llāhu sirrehu’l-‘azīz

Fāilātün Fāilātün Fāilün

- 1 Vaşl-ı Hakkı diler iseñ ey fetā
Cism ü cānı kıl yolına var hebā
- 2 Ger müyesser ola görmek ben cemāl
Gökdeki aya virür sayem ziyā
- 3 Kıl ‘ināyet ben ğarīb-i bī-dile
Raḫmet eyle bu gedāya ḫusrevā
- 4 Senden özge bir penāhum var mıdur
Varuben aña idem tā ilticā
- 5 Kıl ‘ināyet bu Murādī bendeñe
Tā hidāyet kıla ol bedrū’d-ducā

41²

Velehū naşara’llāhu ‘alā a‘dā’ihī

Fāilātün Fāilātün Fāilün

- 1 Dōstüm saña olaldan mübtelā
Cāna bir oldı beḫāyile fenā
- 2 Āsitānuñ baña yegdür beklemek
Olmadan milk-i cihāna pādişā
- 3 Nār-ı fūrḫatle nice bir yana dil
Bir nazar göster cemālūñi baña
- 4 Āşinā olalı ‘ışḫuñla gönül
Düşmen oldı baña yād u āşinā
- 5 Bulmasuñ mı bu cihān içre feraḫ
Bu Murādī saña kıldı cān fidā

1 A.6a, F.8b. Gazel L, M, R’de yoktur.

Başlık A: Onun sırlarının incelikleri ve eserlerinin bildirdiklerinden... Allah (cc.) onun yüce sırrını mukaddes kılsın...

Başlık F: Baḫri’-remeli’l-müseddes.

Başlık H: Baḫri’-remel-i müseddes-i maḫzûf.

3a.ġarīb-i: ġarīb ü AE.

2 A.6a, F.8b. Gazel L, M, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) düşmanlarına karşı ona yardım esin.

4a.gönül: senüñ AE, B. 5a.bulmasun mı: olmasuñ mı AE, B, H.

42¹

Mine'l-ḥaḳāiki'r-rūḥāniyye ve'l-bevāriki'n-nūrāniyye

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Ezelidür senün 'ışkuñla çü 'ışkum cānā
Beni sevdāda ḳara ḳılmaduñ itdün beyzā
- 2 Ḥamd-ı bī-ḥad saña kim luṭfı baña 'ām itdün
Beni 'ām eylemedün luṭfuñı ḳıldıñ inṭā
- 3 Sen seni saña virelden beni virdün baña sen
Seni senden bilüben sen beni ḳıldıñ ihyā
- 4 Ne revādur ḳılasın sen beni ğayra muḥtāc
Ḥāşa li'llāh ḳılasın ḳul iken itdün sulṭān
- 5 Bu Murādī ḳuluñı ḳul iken itdün sulṭān
Saña pes lāyik olan yine budur sulṭānā

43²

Velehū besaṭa'llāhu nūre ma'diletiḥi

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Bezm-i 'ışk-ı ezeliden nice dil ayık ola
Bir ḳadeḥ cür'ası mest eyledi cānı cānā
- 2 Rāz-ı pinhān olalı yār ile yārem kime ne
Ḥadd ü ḥāşra gelemes hiç olan inṭā i'tā
- 3 Bu ne ḥikmet bu ne ḳudret bu ne elṭāf ola kim
Yār her demde bizi ḳıla tefahḥuşla rehā
- 4 Beni bildürmek içün baña idüpdür bu işi
Kerem ile kerem oldu yine ikrām ile tā
- 5 Er iseñ 'arīf iseñ aña Murāduñ sözini
Eyledi şimdi beyānātı saña icmālā

1 A.6a, F.9a, R.109b. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Ruhi hakikat ve nurlu parıltılardan...

Başlık F: Baḥr-i-remeli'l-müşemmeni'l-maḥbūn.

Başlık H: Bu birkaç gazel baḥr-i remel-i müşemmen-i maḥbūn-ı maḥzūf-ı maḥşūrda vāḳi olmuştur.

3b.bilüben: bilürin AE. 4b.ḥāşa: ḥāşā H. 4b.pes: bes R.

2 A.6b, F.9a, R.75b. Gazel M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletinin nurunu yayсын!

2b.rāz-ı: zār-ı AE, B. 2b.ḥadd ü: ḥadde ve R; hiç: - AE, H; inṭā: inṭā ve L. 3b.yār: yār-ı AE. 4b.kerem ile: kerem eyle AE. 5a.'arīf: 'ākil B, R. 5b.beyānātı: beyānını R; Murāduñ: Murādınun L. 5b.saña: - L.

44¹

Velehü ebka'llāhu muhceteh

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Seveliden seni her dem dil ü cānum cānā
Sırrı sırruñda senüñ eylememişdür tenhā
- 2 Her kaçan kim idesin lütf-ı himāyet erüñi
Beyne beyni görünür manzaradan nāzıra cā
- 3 İktibās itdi çü dil lem'a-i pür-tābuñdan
Zav' ile virdi ziyā 'āleme kalmadı dücā
- 4 İktirān eylemese bendesini bilmez idi
Ne cefā añlanur idi ne dañı mihr ü vefā
- 5 Ey Murādī neye beñizer kişi kim 'ışka düşe
Aña kim āteşe bir penbe düşüpdür meşelā

45²

Velehü edama'llāhu eyyāmeñhü

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Mā 'arefnāhu bigayri müli't emlānā
Māñdā nistim ez-ğayr-ı tū der-şubñ u mesā
- 2 Ğayrumuzdan bizi tarñ eyledi 'aynuñ liken
Ğayr-ı 'aynuñda senüñ 'ayn ile ğayruñ ihfā
- 3 Talebtü minhü ricā'en ve likā'en keşefet
Men neyāreste-em emmā be-künem pāy-ı recā
- 4 Beni ħayretde koduñ lik cihān ħayrānum
Zāñirā şakla bu 'işmetle veli kıl ifşā
- 5 Nazara'l-'aynü bi-'aynin ferihā'l-ğalbü bi-ğubb
Ey Murādī eğer āyi bi-kesel ez-dünyā

1 A.6b, E.9b, R.71b. Gazel M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun hayatietini devam ettirsin!
1b.eylememiştir: eylememişemdir R; eylemişdür L. 2a.lütf-ı: lütf u R.

2 A.6b, E.9b. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun günlerini devam ettirsin!
1ab.Sabah akşam ondan ayrı olmadık ama ömür boyu onu tanıyamadık. 1b.der-şubñ: fi'ş-şubñ R. 3ab. Ondan cemalini açmasını istedim. Olmadı ama isteğimden vaz geçmedim. 4a.lik: lāki R. 4b.şakla: ħakla R. 5ab.Ey Murādī, dünyadan yorgun gelirken göz gözü gördüğünde kalp sevinçle ferahlar.

46¹

Velehû dâme ikbâluhû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Dostum 'ışk-ı cemâlün ideli gönüm cā
Bu dü-çeşmüm taraf-ı âhere olmadı küşā
- 2 Dehenün göncesine meyl ideli bülbül-i dil
Dôstum ravza-i hüsnünde benüm nağme-serā
- 3 Dilberā kuhl-i şifâhânî ben almam 'ayna
Hâk-i pâyün olur iken iki çeşmüme cilā
- 4 Hâtar ırmeye diyü hüsnüne serv ile çenār
Kılayor biri namāz ve ideyor biri du'ā
- 5 Bu Murādî nice sen dilbere virmeye gönül
Rüyuna her ki nazar kıla bulur cânı şafā

47²

Velehû dâme lehu'n-naşru ve'z-zafer

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Hârrema'llāhu 'anî'n-nâri bi-luţfın ebedā
Kāle men zāde ziyāden ve bi-kurbın fazlā
- 2 Ben du'āmı diledüm ğayrı du'āsın dilesün
Pes kabûlüne hemân eyleyelüm hamd ü şenā
- 3 Nice kim hamdüme bir lahza nihāyet yokdur
Yok durur luţfa nihāyet nice kim kıla 'aţā
- 4 Kalmasun zâr-ı firāk ile diyü luţf idüben
Hâbbezā irdi nesim ile yine bûy-ı şafā
- 5 Mağzen-i 'ayn-ı haķâyîķde durur pinhānum
Beni pinhān idemez sırr-ı vücûdum aşlā
- 6 Cān ile eyle kelāmını Murāduñ der-güş
Ger bu imā vü kelāmum bilemezseñ hayfā

1 A.7a, F.9b. Gazel LM, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun ikbalini devam ettirmesi...

2 A.7a, F.10a, R.128b. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Ona yardım ve zaferi devam etsin!

1ab.Artır ve faziletinle yakınlaştırdı diyene Allahu Teala lütfuyla ebedî olarak ateşi haram kıldı. 1b.zāde ziyādā R.

4a.zâr-ı: zâr ü AE. 4b.nesim: benüm R. 5a.'ayn-ı: sırr-ı R. 5b.idemez: ide R.

48¹

Velehū besaṭa'llāhu nūre ma'diletiḥi

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Yaşımı kılma revān zātuñı keşf eye baña
Ne ki ḥālüm ki ola cümlesi mekşûf saña
- 2 'İşkuñı başuma virdün beni divāne idüp
Ḳalb-i ḥubbuñla ṭolu ḳalibum olmış güyâ
- 3 Seni senden dilerem sen seni vir baña yiter
Nāmuñı vird idinür dil nice kim şubḥ u mesâ
- 4 Cān ü tenden gelici rūḥ-ı revānum sensin
Yoluña cismi fenâ eyleyeli buldı beḳâ
- 5 Bu murād üzre Murādiye sen iḥsān eyle
Senün iḥsānuñı gördi nice nice şāhâ

49²

Velehū dāme nāşrahū

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 İnbi'ac itse kaçan şark ile ğarb ola dü-tâ
Mihr ile meh ola hâbiṭ bu felek ğayrı semâ
- 2 Bu rumûzı ezeli bilmedi Şeyḥ-i Başrı
Bunı anlayan odur kim ide rūḥın iḥyâ
- 3 Nâzil olmak neden oldu bu ḥaḳâyik ḥaberi
Ola tâ şıdk-ı Muḥammed dü-cihānda peydâ
- 4 'Arş u ferş oldu ṭolu na't-ı ḥabib ile ḳamu
Sende var ise maḥabbet bulasın sen dahı câ
- 5 Bu Murāduñ kelimātın işiden 'arifler
Şevḳ ile eyle semâ'ı diyem 'işret-bādâ

1 A.7a, F.10a, R.118a. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletinin nurunu yaysın!

3a.baña yeter: gel baña bes R. 4a.gelici: geçeli R.

2 A.7b, F.10a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yardımını devam etsin!

50¹

Velehû e'azze'llâhu enşârehû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Zâhib-i râh olalı ibn-i sebîl-i dil-i mâ
Hâll ider bedrağa-i 'ışk hemân müşkil-i mâ
- 2 Hayra maqdem görünür milk-i habibe yolumuz
Vaşl ile hurrem ola şa'llâ(h) dil-i mâ'îl-i mâ
- 3 Laḥazât ile göreydi bize ikrâm-ı ni'am
İdemez biñde birin şerḥ-i fem-i kâ'îl-i mâ
- 4 Rû hicâbını eger kıldura ol ḥüsn ü cemâl
Tâkat itmez bilürem aña dil-i sâ'îl-i mâ
- 5 Ey Murâdî bilürem va'desi yârûn ḥaḳdur
Bârî bilmem neye 'âcil bu dil-i 'âcil-i mâ

51²**Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün**

- 1 Hurrem ol dil ki ola 'ışk-ı habîb ile 'ulâ
Nice nice gele ervâḥ-ı sa'âdet peydâ
- 2 Zâ'îr ola ḳamular yirlü yirin ser-tâ-ser
Nice kerre ola ḥâlî nice def'a ṭola câ
- 3 Nebt ile revnaḳ-ı küllî vire enbât-ı ḥüsn
Bitüre her işini kâr ile kârında 'atâ
- 4 Mehde ger girme(ye) bâ-'âḳl ola mı tıfl-ı 'aceb
Sebebinden şorar iseñ gel anı kıl inhâ
- 5 Çün şâbî oldu Murâdî yine şâb oldu hemân
Yine şeyb oldu kıldı i'âde meşelâ

1 A.7b, F.10b. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun yardımcılarını aziz kılsın!

1a.sebîl-i: sebîl AE. 4a.ḥüsn ü: ḥüsn-i AE, H.

2 R.4a. Gazel R'de vardır. 4a.girme (ye): girme R.

52¹

Min hâkâyiķı kelimâtihi'r-râyiķa ve 'ibârâtihi'l-fâyiķa

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Firâķuñdan ciger yandı eyâ dilber kebâb-âsâ
İki gözden aķar yaķum benüm cām-ı şarâb-âsâ
- 2 Fiğân u nâleme âheng ider gülşende bülbüller
İder sînem benüm nağme begüm çeng ü rebâb-âsâ
- 3 Terahhum kıl iki mizâb-ı çeşmümden aķan yaķa
Güzellük pâyidâr olmaz cihândur âsiyâb-âsâ
- 4 Nażar şal kîmyâ-yı vaşl ile ben hâk-ı bî-ķadre
Niçe bir hâk-ı zilletde olam yârâ türâb-âsâ
- 5 Şeb-i hicrânda nâ-peydâyam ey mihr ü 'inâyet kıl
Bu zerre ķadre pertev şal hâbibüm âfitâb-âsâ
- 6 Semend-i hüsñümi sürdükce meydân-ı zarâfetde
N'olaydı pâyuña yüzüm süreydüm ben rikâb-âsâ
- 7 Murâdi üstine gel sâye salgıl ey hümâ-sâye
Firâķuñ bârını çekmeden olmışdur zebâb-âsâ

53²

Velehü nâle murâdehü

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Dümü'umdan çü zâhir oldu bir yemm-i mehib-âsâ
O deryâdan müheyyâ oldu peydâda olup peydâ
- 2 Olub mâhiler anda her biri bir şekl-i âherde
Kiminün rengi sevdâdur kiminün levnidür beyzâ
- 3 Gezerler anda keştiler içi maħlûķ ile memlû
Sürer bād-ı mehib anları açmış bād-bân cem'â
- 4 Kaķan mevc ursa ol deryâ tolar şark ile ğarb aşvât
Zemîn ü âsumân ditrer yine sâkin olur hâlâ
- 5 Murâduñ mümkün olmaz kim biline vech-i ma'nâsı
Yine ma'nâda bilinmiş durur ma'nâsı icmâlâ

1 A.7b, F.10b. Gazel A, F'de vardır.

Başlık A: Parıltılı kelimeleri ve üstün ibarelerinin hakikatlerinden...

Başlık F: Baħri'l-hezeci'l-müşemmeni's-Sâlim.

2 A.8a, F.11a, R.72a. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun isteğini versin!

Başlık H: Baħr-i hezec-i müşemmen-i sâlim maħzûf-ı maķşûrda.

3b. mehib: muhib AE. 4a.ol deryâ: deryâsı AE. 5a.biline: bile cân R. 5b.bilinmişdür: bilmiş durur AE.

54¹

Velehû zâ‘afa’llâhu iclâlehû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Telâţum eyledi baħr-ı maħabbet bād ile tenhā
Neler peydā-durur andan ki tenhāda durur peydā
- 2 Fūrūğın mihr-i ħikmetdür şaĉan ‘ālemde ey meħ-rū
Miyān-ı beyni beyninden bürûķ oldu ģamu azvā
- 3 Netāyic ģapladı iki cihānı ģabz ü başt ile
Heyûlāda hüveydādur ne kim var cümleten ma‘nā
- 4 Çü ħükmin eyledi zāħir ne zāħir ezher-i bāħir
Velikin zāħire bāţın olupdur rāzda sırrā
- 5 Murāduñ ģarfe gelmez çü kelām-ı rūĥ-ezfāsı
Velikin lem‘asıdur eyleyen her mürdeyi iĥyā

55²

Velehû lâ-zāle melce‘en li‘l-enām

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Ĵamu dillerde nāmuñ vird olup her dem seni ģüyā
Eger sen ģılmasañ olmaz idi herģiz ģarfı peydā
- 2 Ĥarfı ģıldıuñ velikin ħikmetüñdendür yine esrār
Bu mübhem şerĥini bildi kime virdüñ ise na‘mā
- 3 Bu sem‘üñ ģuşunu aç kim olasın müstemi‘ ģavli
Bu ‘aynuñ çeşmini eyle küşāde olasın bīnā
- 4 Cihān levĥinde ģördüñ mi ne taşvīr eyledi naĥķāş
Kemāl-i ‘aĥl ile olģıl başır ü olmaģıl a‘mā
- 5 Yine ģal‘-ı cibāl eyler Murādî himmet-i merdān
Senüñ bu ışba‘-ı sebābbene ģırmaz iki dūnyā

1 A.8a, F.11a, R.91a. Gazel L, M’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun yüceliğini artırsın!

1b ondan ki tenhāda: ondan ki tenhā AE. 2b.bürûķ: pür-vefā AE, - R. 3a.ģapladı: ģıldı A. 4a.ezher-i: ezher ü AE. 5a.gelmez çü: (كلمة) R; çü: çün B.

2 A.8a, F.11a, R.3a. Gazel L, M’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Halkı için sığınma yeri olması devam etsin!

1a seni: benî R. 4a.eyledi: eylemiş AE. 5a.ģal‘-ı: ģal‘-i R.

56¹

Velehū şeyyede'llāhu erkāne 'izzihī

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Vücüdüm gülşeninde cānumdan şadā peydā
Mu'ayyendür mübeyyendür derūnumda nidā peydā
- 2 Ḥabīb-i mūnis-i cān ü dilūmden bŷ-ı vuşlatdur
Nikābın keşf idüp rŷından olmış cā-be-cā peydā
- 3 Mu'arrādur libāsından görinen vech-i bā-ma'nā
Vücūh ile müberrādur eşerdendür 'atā peydā
- 4 Burūkın neşr ider āfāka nŷra ğark-ı encümler
Ma'ānidür olan aşdāf kāmerdendür ziyā peydā
- 5 Murādī vech-i dil-dārı müşāhid olayın dirsen
Cemālī lem'asındandur olan şems-i zuḥā peydā

57²

Velehū rafe'a'llāhu a'lāme devletihī

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Cemālŷn pertevinden ḥurrem oldu cümleten dŷnyā
Ḥabībŷm zerre yanuñda olur şems-i cihān-ārā
- 2 Ne ğarrāsın ne zībāsın seni añduķça dil her dem
İki dŷnyāyı terk idüp mezīd olur aña sevdā
- 3 Revā oldur saña cānā kılasın şefkat 'uşşāķa
Saña cān vireni cānum sen eylegil anı ihyā
- 4 Mekānuñdur senŷn bāb-ı fuyādı 'aşıķuñ cümle
Ne 'ālemdür ki bu 'ālem seni cümle arar cānā
- 5 Murāduñ sen murādisın anuñ ğayrı murādı yok
Saña lāyık olan oldur añasın anı ahyānā

1 A.8b, F.11b, R.4b. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun izzetinin esaslarını kuvvetlendirsin!

1b derūnumda: derūnumdan R; peydā: beydā R. 2a.cān u: cān-ı AE. 2b.peydā: beydā R. 4a.burūķun: fŷrŷğın AE. 5a.olayın: olayım R. 5b.peydā: beydā R. 5b.peydā: beydā R.

2 A.8b, F.11b, R.2b. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletinin alametini yükseltsin!

2a andıķça: andıķçe AE, F. 3a.saña: maña AE. 4b.ki: - R; 'ālem: 'ālem kim R; cümle: cümleten AE; arar: ider R.

58¹

Velehû nevvera'llâhu fu'âdehû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 İşigün yaşdanan şāhā ider meyvādan istignā
Temāşā eyleyen kıddün ider tūbādan istignā
- 2 Cemālün bir nazār seyr eyleyen ey şāh-ı 'uşşākān
Muhaqqākdur kıılır dünyādan ü 'ukbādan istignā
- 3 Segān-ı kūyun ayağ başduğı yire viren buse
Kılıpdur pādişāhum zīr ile bālādan istignā
- 4 Senün 'ışkuñ şarābın nūş idenler ey ḥabīb-i dil
Kıırlar şübhe mi var bāde-i ḥamrādan istignā
- 5 Murādī ḥāk-i rāhı ol o şāh-i bende-baḥşānuñ
Kıılasın sen daḥı tā cümleten eşyādan istignā

59²

Velehû dāme sulṭānuhû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Dem-ā-dem ḥaqqı zıkr eyle çün oldur Kādir ü Mevlā
Elindedür anuñ qabz ile başt iḥyā ile ifnā
- 2 Anuñ milki durur 'ālem degildür kimseden mīrās
Anuñ ḥükmindeür ādem anuñ emrindedür eşyā
- 3 Nedendür gāfil olmışsın kamu fıkruñ hevā ancak
Anı bilmez misin yevm-i kıyāmet olısar peydā
- 4 Kıyāmetde şevābuñ ne kıyāmetde 'ikābuñ ne
Kıyāmet günü ḥālün ne ola var fıkr kııl yārā
- 5 Murādī iste kim dünyāñ ile uḥrāñ ola ma'mūr
'İnāyātın qarın itsün saña ol Ḥālīk-ı dānā

1 A.8b, F.11b. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gönlünü nurlandırın!

3b zir: remz AE. 5b.tā: - AE.

2 A.9a, F.12a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Sultanlığı devam etsin!

5b ḥālīk-ı: ḥālīk u A.

60¹

Velehū dāme ‘izzuhū

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Saña yüz tutmuşam yâ Hâk çü sensin hâlıkū'l-eşyâ
Ümîdüm sañadur her dem çü sensin kâdir ü dānâ
- 2 Hüdâyâ kıl 'inâyet kalmışam hayretde ben nâçiz
Baña fazluñdan ihsân eylegil ey 'âlim ü Mevlâ
- 3 Muşaffâ kıl bu miryât-ı fuyâdum tâ gözüm görsün
Senüñ esrârüñi bilsün bu gûş-ı cānum ey şāhâ
- 4 Nazar kıl hâk-ı bî-kadrem ümîdüm sensin ey Hānnān
Vücûdum külliyyâ mahv oldu kıldum cümleten tenhâ
- 5 Murâdiye murâdın vir murâda irgür anı sen
Murâdı sensin ey sulţān eger ūlâ eger uhrâ

61²

Velehū medde zılluhū

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Cenâb-ı Hâkdan özge 'âkil iseñ isteme meývâ
Aña kurbân kıl cānuñ nedür dünyâ nedür 'uqbâ
- 2 Şakın aldanma dünyâya ribât-ı köhnedür ey dil
Niceler konuben göçdi göçersin sen dahı ferdâ
- 3 Elâ bu 'izzet ü cāha tayanup olmağıl mağrūr
Çü kalmadı kimesneye bil olmaz saña da ibkâ
- 4 Koğıl benlügen ey gâfil felekde yok karar el-hâk
Gice gündüz geçer 'ömrün felek döner tolâb-âsâ
- 5 Sivâdan kıl muşaffâ ey Murâdî kâlbüñi her dem
Hidâyetler kıla saña dilerseñ dem-be-dem Mevlâ

1 A.9a, F.12a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun izzeti devam etsin!

1a. Hâk: Rab AE. 1b. dānâ: Mevlâ AE. 2b. 'âlim ü: 'âlim-i AE, B; 'âlem-i AE.

2 A.9a, F.12a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gölgesini uzatsın!

62¹

Velehü dâme sulţānen

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Sim'â-ı şavtı çün bildi ceres-âsâ olur peydâ
Ne zâhirdür bu peydâ kim zuhûrında durur eşyâ
- 2 Dümü'-ı 'aynın ağıtdı semâ çün tırdı arz üzre
Gelüp şevke 'ayân oldu ne kim var kendüde ihfâ
- 3 Eyâ yâ eyyühe'l-aḥbâb gelün size açam bir bâb
Ne kim dirsem hemân deryâb ne ma'nâ kim ola her câ
- 4 Muḥaddesdür ezel çün kim gör imdi kibriyâ kimdür
Eger kibr ü riyâyı terk iderseñ olasin ra'nâ
- 5 Murâduñ merd olan bildi nedür ḥal ile eṭvârı
Er oldur kim er oldur kim ebed kılmaya sırr ifşâ

63²

Velehü bâreka'llâhu fih

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Cemâl-ı Ḥaḡda Rabbümdür mürebbî ey cihân-ārâ
'Alîmümdür benüm her ḥâlûme ey dil olan dānâ
- 2 İlâhumdur baña 'Alîm vedüdumdur muḥibbüm pes
Ḥabîbümdür baña maḥbûb başîrümdür beni bînâ
- 3 Semî'ümdür sözüm sâmi' rahîmümdür baña müşfik
Yaluñuzdur baña vâḥid 'azîmümdür baña kübrâ
- 4 Ğafûrumdur beni ğaffâr beni sâtir daḡı settâr
Beni var eyleyen ḥâlık idübdür zâhrüm inşâ
- 5 Beni evvel idüp evvel beni sâbit kıılır âḥır
Murâdî bunu fehmi eyley iseñ diyem daḡı a'lâ

1 A.9b, F.12b. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Sultanlığı devam etsin!

1a.çün: - A, AE. 2a.'aynın: 'ayn AE.

2 A.9b, F.12b, R.145b. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu bereketli kılsın!

1b.her: - A. 2a.pes: çün M; bes R. 5b.eyley iseñ: eylesen AE.

64¹

Velehü medda'llāhu zılāle re'fetihi

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Nidādur maḥz-ı kudretten “ve ḳaddernāhü taḳdīrā
Mişāle geldi çün şüret “ve şavvernāhü taşvīrā”
- 2 Vücüda vecd olup mihmān ziyāfetde fidādur cān
Müdebbirden olur dermān “ve debbernāhü tedbīrā”
- 3 Müyesser çün kolay itmiş umûrın zāhir ü bâtın
‘Alāmāt-ı ‘aṭāyādur “ve yessernāhü teysīrā”
- 4 Ṯulū‘-ı şems-i her millet saçır nûrin çü āfāḳa
Virüpdür mihre ol nûrī “ve nevernāhü tenvirā”
- 5 Murāda her ki münkirdür kelāmın eylemez işgā
Anuñ şanındadır münzel “ve demmernāhü tedmīrā”

65²

Velehü dāme sa‘duhü

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Şafā vü zevke bā‘ışdür cemāl-i yār-ı rūḥ-efzā
Ruḥından ger niḳābın ref‘ide olmaz haber peyda
- 2 Kitāb-ı ‘ışḳ okıyaldan nedür dil mazī müstakḳbel
Şelāşeyle rubā‘ı gözlemez şol kim diler na‘mā
- 3 Muḥaḳḳaḳ ‘ilm-i ūlā ile uḥrā cāmī‘i dildür
Bir ‘ilme ceḥd idüp cüş it ne ders ola ne ḥöd fetvā
- 4 Şerāyiṭ ‘ilm-i zāhirdür velī şüret-perest olma
O zāhirdür ma‘ānī gör murād olan odur ma‘nā
- 5 Murādī cem‘i cem‘ itmek degildür degmenüñ kārı
“Fe-emma” söyle güftārın bilür anı olan dānā

1 A.9b, F.12b. Gazel L, M, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun merhametinin gölgesini uzatsın!

1a. ve ḳaddernāhü taḳdīrā: Onu ölçülü yaptık. (bk. 25/Furkan 2). 1b. ve şavvernāhü taşvīrā: Onu suretlendirdik. 2b. ve debbernāhü tedbīrā: Onu biz bir ölçüye göre düzenledik. 3a. zāhir ü bâtın: bâtın u zāhir AE, H, L. 3b. ve yessernāhü teysīrā: Onu kolaylaştırdık (bk. 20/Ta-Ha 97). 4b. ve nevernāhü tenvirā: Onu aydınlattık. 5b. münzel: menzil AE; ve demmernāhü tedmīrā: Mahvolmuş olarak onu yok ettik (bk. 17/İsra 16: Biz de onu yerle bir ederiz).

2 A.9b, F.13a. Gazel L, M, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saadeti devam etsin!

1a. vü: ve AE. 2a. kitāb-ı: kitābuñ AE. 2b. na‘mā: yağma AE. 5a. cem‘i: cem‘ H. 5b. fe-emma: Fakat: 2/Bakara 26; 3/Âli İmrân 7, 56, 106; 4/Nisâ 173, 175; 9/Tevbe 124; 11/Hûd 106; 13/Ra’d 17; 28/Kasas 67; 30/Rûm 15; 41/Fussilet 15; 45/Câsiye 30; 56/Vâkı’a 88; 69/Hâkka 5, 19; 79/Nâzi’ât 37; 84/İnşikâk 7; 89/Fecr 15; 92/Leyl 5; 93/Duhâ 9; 101/Kâri’a 6.

66¹

Velehû irtefe‘at a‘lâme devletihî

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Hârâm olsun baña sensiz iki dünyâ vü mâfihâ
Senüñ ğayruñdan ey maḳṣûd müberrâdur gönül maḥzâ
- 2 Cemâlün perdesin ḳaldur cemâlün nice bir mestür
Bilürven cümle fi‘lündür eger serrâ eger zarrâ
- 3 Eger kâzım degilmiṣseñ nic’olurdı ‘aceb aḥvâl
Ḳamu kâruñ çü ḥikmetdür ḳılınmaz ḥikmetün ifşâ
- 4 Semâ vü arzuñ ‘ırzınca egerçi cây-ı cennetdür
Velikin dil murâd itmez diler bir küşe-i tenhâ
- 5 Murâdî sırr-ı ekberdür ‘acâyibdür bu güftaruñ
Eger kim ṭaġa arz itseñ eriyüp ola cümle mâ

67²

Velehû ḥalledet saltanatühû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Tebâreke ismü Mevlâyî Te‘âlâ ṣânühü cem‘â
Hüve‘l-ḥayyü‘llezî lâ-hû ve illâ hû ve Mevlânâ
- 2 Ğınâdur ḥâşilum ğayra ğanî oldur ḥaḳîkatde
“Fe-emmâ” fazl u ihsânı gönülde eylemişdür câ
- 3 Maḥabbet ‘âlemin gördüm ki yokdur ḥadd ü pâyânı
Dilüm ḳılmaz beyânını beyân oldum aña illâ
- 4 Cemî‘-i ‘âlemün ‘ilmi olur bir noḳṭadan zâhir
Cemâlün cîmidür noḳṭa nedür saña elif bâ tâ
- 5 Murâduñ ‘ayn-ı ḥaḳḳını hüviyyetdür ḳılan bâhir
Cemâlün perdesi ṭursun helâk olmaya mâfihâ

1 A.10a, F.13a.Gazel L, M, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devletinin alamenti yükselsin!

2b.fi‘lündür: fi‘lünden AE; serrâ: berrâ AE, H, L. 4a.‘ırzınca: ‘arzınca AE. 5a.Murâdî: Murâduñ AE. 5b.fe-
emmâ: bk. G 65/5b.

2 A.10a, F.13a.Gazel L, M, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Saltanatı daim olsun!

1 Mevla’nın bütün isimleri ve şanı ne yücedir. O Hayy’dır, ondan başka ilah yoktur. O bizim Mevlamızdır.

1a.Tebâreke ismü: Büyük ve pek cömert olan Rabbinin adı ne yücedir! (55/Rahmân 78). 1b.Hüve‘l-ḥayyü‘llezî
lâ-hû ve illâ hû: O diridir, O’ndan başka Mevla yoktur (40/Mü’min 65). 2b.fe-emmâ: bk. G 65/5b.

68¹

Velehü lâ-zâle şümüsü devletihî t̤ali'ah

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Bu gün açdı cemâlünden niķābın ol ruķ-ı zibā
Vücüdum t̤ab-nāk olsa 'aceb midür serā-tā-pā
- 2 H̤akāyik 'ilmin öğrenmek degüldür herkesün şanı
Cem'i cem' olan yirde ne zāhirdür ne h̤öd peydā
- 3 H̤ayāli haylidür her rüz u şeb zıll-ı hayālinde
Zemīn üzre ne şüret gösterür bu hayme-i h̤azrā
- 4 Şebāt-ı 'ömr olurdu ger şebāt olsa kulüb üzre
Ne ķalb oldu bu ķalıblar 'acebdür h̤ikmet-i kübrā
- 5 Murādī vird-i ezberdür oķur subh ile şām el-h̤ak
Muķaddesdür dil-i aşfā ne serrā aña ne żarrā

69²

Velehü es'ada'llāhu mesāhu

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Temevvüc eylese deryā ne t̤akat gösterür cānā
Çü doymaz mevcine anuñ ne h̤öd t̤aķa ne h̤öd saķrā
- 2 Benüm deryā-yı a'zam kim h̤isāba gelmez emvācum
Benüm bir baķr-ı 'ummān kim kenār olmaz ebed baña
- 3 Benüm yemm-i h̤akīķat kim h̤akāyik cevheri bende
Nihāyetler bulunmaz dürr-i meknūna ebed aşlā
- 4 Elā ey t̤alib-i 'irfān gel imdi eylegil iz'ām
Eger kim ķılasın seyrān ne cevherler ķılam ifşā
- 5 Murādī gerçi ki söyler velī söyletdüren H̤akdur
Er iseñ söylegil illā aradan kes ki gitsün lā

1 A.10a, F.13b, R.173b. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Yükselen devletinin güneşleri devam etsin!

3a.hayāl: hayāl H. 5a.vird-i: virdi AE, H, R. 5b.serrā: berrā A, F, H.

2 A.10b, F.13b.Gazel A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun akşamını mutlu kılsın!

70¹**Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün**

- 1 Serâ-perde küşâd olsa ruḥ-ı cânân olur peydâ
Açılsa bâb-ı cennet ḥûr ile ḡilmân olur peydâ
- 2 Riyâz u gülşen açılsa ḡamu murḡ ider elḥânı
Yaluñuz verd içün bir bülbül-i nâlân olur peydâ
- 3 Buḡâr-ı ‘ışḡ ider bu dîde-i giryânı âb-âlûd
Seḡâb inse cebel üstine pes bârân olur peydâ
- 4 Yaḡılca ḡaṭre ḡaṭre âb-ı cism-i nehr olur ḡâşıl
Eger cem‘ olalar enhâr yem-i ‘ummân olur peydâ
- 5 Murâdî ṭalduḡınca çıkduḡınca baḡr-ı ‘ummâna
Anuñ her ḡaṭresinden kâmil-i insân olur peydâ

71²**Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün**

- 1 Ṭaleb gerçi murâdumdur mürüvvetdür murâd ân-câ
Maḡall-i ḡudret olmuşdur eger ancâ vü ger in-câ
- 2 Eserse rîḡ-i ‘âşîf ger temevvüc baḡr ider el-ḡaḡ
Eger olmasa fülke bâd-bân seyr eylemez deryâ
- 3 Maḡabbetdür viren revnaḡ eger ma‘şûḡ-ı ‘âşîḡda
Mürebbî olmasa ḡılmaz şecer eşmârını peydâ
- 4 Levâzım gerçi ḡâzırdur “Fe-emma” ruḡşatı elzem
Bu rûşen olmasa bârân nebât olmaya nubb izcâ
- 5 Murâdî sen beni gözle ḡaḡîḡat sendedür sende
Murâd-ı her dü-‘âlemsin senüñ ḡükmünde mâfiḡâ

1 R.5a. Gazel R’de vardır.

2 R.169b. Gazel R’de vardır.

4a.fe-emma: bk. G 65/5b

72¹**Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün**

- 1 Çü be-küşâd ez-ruh-ı niķâbeş ân cihân-ârâ
Zi-‘aql-ı dâniş ü miknet-i dil ‘âşık şevd tenhâ
- 2 Neyâ sâyed dilim bî-rûy-ı ü cihân mîreved ez-ten
Ki mî-dâne ki bî reviş ne-şüd dünyâ vü mâfihâ
- 3 Beyâ ey kevkeb-i himmet ne-dânem râh ez-menzil
Ki der-târîk-i şeb mârâ reh-i ürâ güzêr be-nümâ
- 4 Be-ḥ-âhî baḥt u devlet ger ne-bâşed der cezâ dilet
Ṭaleb râyî ṭaleb fermây çi fermâyet be-gû fermâ
- 5 Murâdî ‘aşḳ ân dildâr ne-bâşed ger dü-‘âlem bes
Elâ ey ‘âşıkân-ı dil ḥabîb âmed çü dil âncâ

73²

Min şevâriķi envârihî ve bevâriķi âşârihî

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Özin peydâda peydâ kıldı peydâ
Hüveydâda hüveydâdur hüveydâ
- 2 Olup pergâr-ı devvâr ol ‘amelde
Heyülâdur heyülâdur heyülâ
- 3 Muķarnas ṭaḳ u aṭyebdür tebâyî‘
Ve kem min ḳâ’ilin ḳavlen ḥayâlâ
- 4 Derûn-ı dilde derd-i dil derûnuñ
Nedür dil anılamak mescüd-ı eşyâ
- 5 Murâduñ bildiler ḳavl ile fî’lin
Anuñ çün çıḡrışup dirler “aṭa’na”

1 R.168a. Gazel R’de vardır.

2 A.10b, F.14a. Gazel L, M, R’de yoktur.

Başlık A: Işıklarının doğuşu ve eserlerinin parıltılarından...

Başlık H: Bahr-i hezec-i müseddes-i maķşûr (Başlık böyle olmasına rağmen gazelin vezni farklıdır.)

2a.pergâr-ı: pür-kâr A; pergâr AE. 3a.ṭaḳ u: ṭaḳ ve AE. 3b.Nice hayalî söz söyleyen vardır. 4b.eşyâ: âşinâ AE.

5b.aṭa’na: ...itaat ettik... (2/Bakara 285; 4/Nisa 46; 5/Maide 7; 24/Nur 47,51; 34/Sebe 66, 67).

74¹

Velehû en'ama'llâhu şâhibehû

Mef'ûlû Mefâilûn Feülûn

- 1 Kâmu 'âlem saña kuldur Hudâyâ
Kerimâ pâdişâhâ reh-nümâyâ
- 2 'Âlem fakîr ü sen ğanîsin
Senüñ hükümündedür mecmû'-ı eşyâ
- 3 'Âlem senüñ kapuñda kuldur
Senüñdür kabz u baş ifnâ vü ihyâ
- 4 'Âlem senüñ cüduñla mevcûd
Zemîn ü âsumân ü heft deryâ
- 5 'Âlemden itmişdür ferâğat
Seni ister Murâdî sensin a'lâ

75²

Velehû lâ-zâle mümette'an bi's-sa'di ve'l-iķbâl

Mefâilûn Mefâilûn Feülûn

- 1 Müheyyâ kıl özüñ ey merd-i dâñâ
Ola rüz u şebüñ “ıyden ve kâdrâ”
- 2 Baña geldiyse ger emr-i “fetennâk”
Fe-teşķür ente li-Rabbi'l-'atâyâ
- 3 Ne kim k'olur ise saña bil andan
Fe-kâne'l-ĥayrû hüve ev-kâne şerrâ
- 4 Eger miryât-ı dilde 'aks-i ruĥdan
Ne andan var sevâd ey dil ne beyzâ
- 5 Murâdî gözleme merdi başardan
Ve-taķlûb lâ'lâhü bu'den ve ķurbâ

1 A.11a, F.14a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun arkadaşını nimetlendirsin!

2a. fakîr ü fakîr ve AE.

2 A.11a, F.14a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Mutluluk ve iķbal ile memnuniyeti devam etsin!

Başlık H: Baĥr-i aĥreb-i maĥzûf.

1b. 'ıyden ve kâdrâ: Bayram ve kadir gibi. 2a.fetennâk: Seni üzüntüden kurtarmış ve seni birçok musibetlerle

denemiştik (20/Tâ-Hâ 40). 2b.İkram sahibi Rabbine teşekkür et! 3a.k'olur ise: ki olursa A; gelür ise AE.

3b.Hayır ve şer ondandır. 4a.dilde: dilden A. 4b.ondan var: ondandır AE, B, H. (Gazel baĥr-i hezcede olmasına rağmen vezin H'deki başlıktan farklıdır.). 5b.Uzak ve yakın kendisinden başka ilah olmayandan iste.

76¹

Velehū ebķāhu'llāhu te'ālā

Mef'ülü Mefāilün Feülün

- 1 Dil ü 'aqlumuz oldı yine yağma
Yüzin döndürdi bizden o dil-ārā
- 2 Gönül fülkin şıdı çün seng-i hicrān
'Aceb mi çeşmüm aķıdursa deryā
- 3 Ururam deşt-i sînem üzre dağı
Dolaşdukça o dil-ber tağ u şahrā
- 4 Bu cismüm rāhatı cānum çü gitdi
Anun çün kaldı bu ten ferd ü tenhā
- 5 Murādî dün ü gün yalvar Hudāya
Gine saña gele ol mäh-simā

77²

Velehū feteha'llāhu lehū ebvābe'l-hayr

Mef'ülü Mefāilün Feülün

- 1 Kāra zülfün kıoyaldan başa sevdā
Kārarı kalmadı bu gönüm aşlā
- 2 Senün zibā cemālün görmeyelden
Hayālün añlar ancaķ cānı cānā
- 3 Belā deştindesin Leylādan ötri
Benem Mecnün-ı bî-ārām ü şeydā
- 4 Ne denlü saklayam dir isem 'ışkuñ
Kılur çeşmüm beni her demde rüsvā
- 5 Murādî ger saña raķm itse dil-dār
Saña ğavġā-yı 'ālemden ne pervā

1 A.11a, F.14b. Gazel A, F'de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Allahu Teala (cc.) onu baki kılsın!
3b. dolaştıkça: dolaşdukçe A, F.

2 A.11a, F.14b. Gazel A, F'de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun için hayrat kapılarını açsın!
Velehū sellemehu'llāh F.
5a. itse: ide A.

78¹

Min netâyici enfâsihi'ş-şerîfe ve levâyihî efkârîhi'l-münîfe

Mef'ülü Mefâilü Mefâilü Feülün

- 1 Tıtdum yüzümi kapuña luţf issi Hudâya
Kıl dide-i 'aqlumı benüm rüşen ü bînâ
- 2 Ya Rab saña her dem bu durur dilde niyâzum
Her lahzada şükrünle lisânum ola güyâ
- 3 Kapuña niçün sürmeyeyin rüy-i siyâhum
Her şâh u gedâ saña açar dest-i temennâ
- 4 Cürm ile haţâma n'ola bakmasań eyâ şâh
Luţf ü keremün kapladı dünyâyı ser-â-pâ
- 5 'İşkuń bu Murâdıye şehâ şöyle müyesser
Kıl kim iki 'âlemden aña olmaya pervâ

79²

Velehü medde 'umruhü

Mef'ülü Mefâilü Mefâilü Feülün

- 1 'İşkuń bu gönülde olalıdan berü peydâ
Tıtdum yüzümi saña ben şâh-ı dil-ârâ
- 2 Bir şahsın ey şâh ki sen şâh-ı cihânuń
Medh ile toludur dükeli günbed-i hağrâ
- 3 Şağa vü şola baş şaluben serv-i hırâmân
Tevhîdün ider şevk ile şâhâ senün a'lâ
- 4 Kimün kapusına varalum ey şeh-i 'âlem
Kapuń gibi şâhâ var iken bâb-ı mu'allâ
- 5 Bir dilde vaţan dutmuş ola 'işkuń o dil hiç
Meyl eyleye mi ravza-i Rıdvâna Hudâyâ
- 6 Devlet ü cihânda saña sevdâ-yı Hudâdur
Sen eyleme 'âşık yûri bu gönlüni her câ
- 7 İde mi Murâdî yalunuz hamdüni yâ Rab
Her küşede zikrünle toludur nice güyâ

1 A.11b, F.14b. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Şerefli nefeslerinin sonuçları ve yüce fikirlerinin levhalarından...

Başlık F: Bahri'l-hezeci'l-aşrebi'l-mekfûf.

2 A.11b, F.15a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın!

3a.ve: - A, F, H. 4a.şeh-i: şâh-ı AE. 4b.şâhâ var iken: var iken şâhâ B. 6. beyit AE'de yoktur. 6a.ü: dü A.

80¹

Velehü efāza'llāhu min berekātihi

Mef'ülü Mefailü Mefailü Feülün

- 1 Bede'nā bismi ilāhi'l-kerimi'l-'aṭā
Lehü'l'izzü ve'l-mennü ve'l-ḳudretü ve'l-beḳā
- 2 Seḥḥartü fi's-ṣükri na'mā'ih bi'l-lisān
Ve ḳaşṣartü fi'z-zikri alāih muṭṭlakā
- 3 Ve fevvaṣtü emri ile'l-ḳadimi'llezī
'Alimün ḥakimün kerimün zü'l-kibriyā
- 4 Sübhānün 'azimün ve celilün ve cemālā
Lā-tüdrükühü'l-'aynu bi-'aynin ve ḥayālā
- 5 Oldı çü 'ulūmında ezel 'ilm ile a'lem
'Älem kim ola 'ilmine oldur yine a'lā
- 6 Yaḥṭassü limen şā'e ve yercü bi-recā'in
Er-raḥmeti ve'l-işmeti ve's-şefḳati ḥālā
- 7 Ḥallāk o durur cümleyi pes ketm-i 'ademden
Evvel oldı münezzeh yine bu cümleden illā
- 8 El-'abdü Murādün velehü küntü murādā
Men yezḳürüke tezkürü bi's-şıddı ve 'adlā

1 R.1b. Gazel B, L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu bereketinden faydalandırın!

1. 2. ve 3. beyidler A, AE, F, H'de yoktur. Buna göre R'nin 1. ve 4. beyitleri matla görünümündedir.

1 Kerim ve ata sahibi Allah'ın (cc.) adıyla başladık, izzet, minnet, kudret ve beka onundur.

2 Dil nimetlerinin şüküründe tutuldu.

3 İşlerimi kadim olan Allah'a (cc.) bıraktım. O kibriya sahibi alim, hakim ve kerimdir. 3a.40/Mü'min 44: Ben işimi Allah'a bırakıyorum.

4 Sübhān, azim, celil ve cemel sahibidir. Göz onu göz ve hayalle idrak edemez. 4b. 6/En'ām 103: Gözler onu idrak edemez, o bütün gözleri idrak eder.

6 Rahmet, ismet ve şefkatini dilediğine ve istediğine has kılar. 6a.taḥtaşşu:yaḥtaşşu AE; şā'e: yeşā H.

7b.münezzeh: - R.

8 Murād kulun senin muradını ister. Kim seni zikrederse onu sıdk ve adaletle hatırlarsın.

81¹

Velehû zâ'afe'llâhu ecrehû

Mef'ulü Mefâilü Mefâilü Feülün

- 1 “Men kâne lehû kâne lehû” dindi hüveydâ
Pes virdi cevâbını “tebârekte te'âlâ”
- 2 “El-'abdü yüdebbir” didi “vallâhu yükaddir”
Men kâne müridün ve bihî ya'lemü ma'nâ
- 3 “Eşfaktü” didi şefkat ile oldı çü müşfik
Pes didi “hasebnâhü hisâben ve yesîrâ”
- 4 “Tâ-Hâ” didi çün naşş ile bürhân ile münzil
“Tâ- Hâ” da bulındı yine “Tâ- Hâ” ile “esrâ”
- 5 “Men kâne yerânî fe-yerânî” de konuldu
Şol kimse ki anı diledi “kâne vahîdâ”
- 6 'Älemde nedür 'ilm ile ma'mül olan işdür
Men kâne lehû kâne ve-lem kâne 'adilâ
- 7 Gösterdi yüzinden yine pes şimdi Murâduñ
Fir'avnilere Mûsî-i kudret yed-i beyzâ

1 A.12a, F.15a, R. 2a. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun mükâfatını artırsın!

1a.Men kâne lehû kâne lehû: Kim onun içinse o da onun içindir. 1b. tebârekte te'âlâ: Allahu Teala seni mübarek kulsın! (7/Araf 54 ...Älemlerin Rabbi olan Allah Yüce'dir.) 2a.El-'abdü yüdebbir: Kul tedbirli davranır. Vallâhu yükaddir: Allah takdir eder (10/Yunus 3, 31; 13/Râ'd 2; 32/Secde, 5; 73/Müzzemmil 20. 2b.Manayî isteyen manayî bilir. 3a Eşfaktü: Şefkat erttim. ZHususi konuşmanızdan önce sadaka vermekten ürktünüz mü ki bunu yerine getirmediğiniz? (58/Mücâdele 13)Z. 3b.hasebnâhü hisâben ve yesîrâ: Onun hesabını kolay kıldık ZAmel defteri kendisine sağından verilen kimse, kolay geçireceği bir hesaba çekilir ve arkadaşlarının yanına sevinçle döner (84/İnşikak 7-9, 89/Fecir 8)Z. 4a.Tâ-Hâ: Ta-Ha (20/Tâ-Hâ 1). 4b.esrâ: Yürütmek. Gece yürütmek. ZKulu Muhammed aleyhisselâmu bir gece Mescid-i Haram'dan, kendisine bir kısım âyetlerimizi göstermek için, çevresini mübarek kıldığımız Mescidi Aksâ'ya götüren Allah'ın şanı yücedir (17/İsrâ 1)Z.

5a.Men kâne yerânî fe-yerânî: Benî görmek istedi ve gördü. Z...terânî...: Musa: "Rabbim! Bana kendini göster, Sana bakayım" dedi. Allahu teâlâ da: "Sen benî göremeyeceksin ama dağa bak, eğer o yerinde kalırsa sen de benî göreceksin" buyurdu (7/A'râf 143)Z. 5b.ki: - R; kâne vahîdâ: Eşi benzeri yoktu. 6b.Kim onunla olursa dengi olmayan Allah da onunladır. 7b. yed-i beyzâ: Elini koltuğunun altına koy da, diğer bir mucize olarak, kusursuz, bembeyaz çıksın (20/Tâ, Hâ 22, 26/Şu'arâ 33, 27/Neml 12, 28/Kasas 32, 7/A'râf 108; AE'de 7. beytin a ve b mısraları değişik olarak yer almakta olup. 7a "Gösterdi Fir'avnilere Mûsî-i kudret yed-i beyzâ" şeklinde geçmektedir.

82¹

Velehū veffeḳahu'llāh

Mef'ülü Mefâilü Mefâilü Feülün

- 1 Şol deñlü seni vaşl ile dil kıldı temennâ
El-ḥaşıl anuñ vaşlını vuşlat idüp ihyâ
- 2 Pes kıldı ḳamu mürdeleri luṭfi ile ḥay
Ḥayy itdi ḥayât ile yine luṭfi temâşâ
- 3 Çün geldi 'ademden yine şahrâ-yı vücûda
Mevcûd olanı kıldı vücûd ile tesellâ
- 4 Bir sırr-ı 'aceb sırr-ı 'acîb-i müteḥammil
Eyledi yine 'ilmi ile 'ilmini ifşâ
- 5 Mantıḳda bulındı bu Murâduñ çü kelâmı
Nuṭḳ ile bilinmedi bilür ḥâli süleymâ

83²

Ḳavlehū lâ-zâle muvaffaḳan

Mef'ülü Mefâilü Mefâilü Feülün

- 1 Sen serv-i revânı görüben dîde-i bînâ
Miḥrâb-ı ḥam-ı ebrûña ism itdi muşallâ
- 2 Çün kıldı edâ cümle şalât ile selâmı
Ḳaldurdı cenâbına hemân dest-i temennâ
- 3 Pes didi aña "Ḳâf" daḥı "Ḳur'ânun mecîdün"
"Ve'n-Necm"den didiler âyet-i kübrâ
- 4 Cân ile kemâlin bilüben gördi cemâli
Ol demde didi "Ente ḳadîmün ve murâdâ"
- 5 İdüp bu Murâdiye beşâretle telaṭṭuf
Pes kıldı işâretle anı mürşid-i ra'nâ

1 A.12a, F.15b, R.86b. Gazel M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu muvaffak kılsın!

1a.şol: şu L. 3a.geldi: kıldı R. 3b.olani: oluben R. 4a.bir sırr-ı: bu bir L; bir: bu B, R. 4b.'ilmini: 'ilmi L, R. 5b.süleymâ: selimâ AE.

2 A.12b, F.15b, R.71a. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Onun sözü muvafık olarak kaybolmasın.

3a.didi: erdi R; Ḳâf: Kaf. Şanlı Kur'an'a and olsun! (50/Kâf 1; Ḳur'ânun mecîdün: Şanlı Kuran'a and olsun (50/Kâf 1, 85/Bürûc 21). 3b.ve'n-Necm: Batmakta olan yıldız and olsun ki... (53/Necm 1); âyet-i kübrâ: 83/3b 79/Nâzi'ât 20: Ve ona en büyük mucizeyi gösterdi. 4b.Ente ḳadîmün ve murâdâ: Sen kadimsin ve istenilensin... 5b.Bu mısra A'da yok.

84¹

Velehû hafazahu'llâhu

Mef'ûlü Mefâilü Mefâilü Feülün

- 1 Müşfik olalı mihr ile ol şâh-ı dil-ârâ
'Uşşâk anuñ çün ışigin eyledi meyvâ
- 2 Dâğ urdı anuñ 'ışkı kulüb içre muhaqqâk
Mest eyledi olar ikiden oldu müberrâ
- 3 Revnağ vireli devr ile devrâna irerler
Hâmûş olup soñra virür derdi dile dâ
- 4 Bir milki ço ki bitmedi ibrâm ile ber-kâr
Başuñ yire ço kalduruben dest-i temennâ
- 5 Sen bakma Murâdî bu iki yüzli cihâna
Yâr ile hemân iste ki kalbün ola tenhâ

85²

Velehû yessera'allâhu âmâlehû

Mef'ûlü Mefâilü Mefâilü Feülün

- 1 Ey pertev-i 'aks-i ruhuñ envârî hüveydâ
Mâ lâma'a illâ bi-kemâlin ve te'âlâ
- 2 Kaldur bu hicâbuñı gözüm nûr ile çolsun
Senden bu durur rûz ile şeb dilde temennâ
- 3 Çün keşf idesin baña cemâlün keremünden
Şükrâne için bir de kılam biñ nefes ihyâ
- 4 'Âlemde beni anlayamaz gayr-ı nuķûşuñ
Sensiz n'ideyin olmasun 'uķbâyile dünyâ
- 5 Yâ Rabbi Murâdî kuluñı luţfuña irgür
Çün sensin iki 'âleme bürhân ile aķvâ

1 A.12b, F.16a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

1b.eyledi: - AE. 2b.A'da "Mest eyledi olar"dan sonraki kısım yok. 3b.olup: oluben A; virür derdi: virürdi AE.

2 A.12b, F.16a. Gazel A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun işlerini kolaylaştırsın!

Ve min-leţâ'ifi kelimâtiñ F.

1b.Ancak kemal ve yücelik ile parıldadı. 3a.içün: - A.

86¹

Mîn cümleti kemâlâtihi'z-zâhire ve hâlâtihi'l-bâhire

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Oldı zıkr-i hâbîb-i kâlbe şafâ
Zâkire geldi hükûm-i “kerremnâ”
- 2 Emri geldükde bir avuc hâke
Eyledi kaçre kaçreden deryâ
- 3 Girdi deryâ içine deryâlar
Oldı peydâda ser-be-ser peydâ
- 4 Ne revâdur revâ dimek bu söze
Laḥzatan laḥzadur hemân maḥzâ
- 5 Güş idenler Murâdinüñ sözini
Cân ü dilden didiler âmennâ

87²

Velehü şanehu'llâh

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Eksük itme dilün'de zıkr-i Hüdâ
Söyle “Sübḥâne Rabbiye'l-a'lâ”
- 2 Seni çün var idüpdür ol Raḥman
Zıkrini dâyim eylegil inşâ
- 3 Ol Hüdânuñ şerîf ismi ile
Cümleten çolu günbed-i ḥazrâ
- 4 Cümle dünyâda her ne var mevcûd
Sen şehün zıkrî iledür güyâ
- 5 Kâýinât olmasa aña ne ziyân
Zıkr için kıldı bunları maḥzâ

1 A.13a, F.16a, R.71b. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Onun parıltılı mükemmel cümle ve parlak hâllerinden...

Başlık F: Baḥri'l-hâfifî'l-müseddes.

Başlık H: Baḥr-i ḥâfif-i müseddes-i maḥbûn-ı maḥzûf.

1b. kerremnâ: Şereflendirdik ZBiz, hakikaten insanoglundu şan ve şeref sahibi kıldık. Onları, (çeşitli nakil vasıtaları ile) karada ve denizde taşıdık; kendilerine güzel güzel rızıklar verdik; yine onları, yaratıklarımızın birçoğundan cidden üstün kıldık (17/İsra 70)Z.

2 A.13a, F.16b. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

1b. Sübhâne Rabbiye'l-a'lâ: En yüce olan Rabbim her türlü kusurdan uzaktır (Secdede yapılan dua).

3b.cümleten çolu: çoludur cümle AE, B; çoludur cümleten H. 7a.âfitâb: âfitâba A. 8b.meclâ: mücellâ AE.

- 6 Seni var eyledi çün ol Yezdân
Sen dahı eyle aña hamd ü şenâ
- 7 Zerreder ol cemâl-i Mevlâdan
Âleme viren âfitâb ziyâ
- 8 Nice zıkr ide seni ‘abd-i za‘îf
Oldı esmâñ zâtuña meclâ
- 9 Ey Murâdî dilerseñ a‘lâ câh
Eksük itme dilünde zıkr-i Hüdâ

88¹

Velehû kâne’llâhu me’ahû

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Her ki dünyâya meyl ider cânâ
Âhirü’l-emr irişür aña belâ
- 2 Dün ü gün oldı işümüz ‘işyân
‘Ömrümüz geçdi cürm ile hayfâ
- 3 Yâ Hüdâyâ bize sen îmân it
Subhâdan kıılma qalbümüz tenhâ
- 4 Kağıt bāba varup sürem rüyum
Senden özge kıılma yâ kime şenâ
- 5 Gayrı kıılma Murâdî sen muhtâc
İlticâsı hemîşe oldı saña

1 A.13a, F.16b. Gazel L, M, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onunla olsun!

2a.hayfâ: cefâ AE.

89¹**Feilâtün Mefâilün Feilün**

- 1 Düşdi göñlüm cemâlüne cânâ
Nazar eyle kuluña ahyânâ
- 2 Kûyuñuñ lezzetin bulaldan dil
Eyler oldı cinândan istiğnâ
- 3 Karşuña biñ niyâz ile tûram
Süre misin cenâbdan hâşâ
- 4 Ben ne hâkam tapuña lâıyk olam
Luţfuña qalmışam eyâ Mevlâ
- 5 Bu Murâdî kuluña ihsân kııl
Qabini eyle 'ışkuña meývâ

90²

Velehû e'ânehu'llâh

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Her ki virdi derûn-ı qalbe şafâ
Refe'allâhu qadrehû ebedâ
- 2 Her ki cânunı virdi cânâna
Kâne hayyen ebed velâ mevtâ
- 3 Her ki bulmaq dilerse vaşl-ı habîb
Kâne râzin ızâ yeci'ü qazâ
- 4 Her ki buldı Hudâdan 'ilm ü edeb
İnnehû 'âlimün mine'l-'ulemâ
- 5 Her ki kıldı ise Murâdî taleb
İsmühû kâne fi-femihi virdâ

1 A.13b, F.17a. Gazel L, M, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Parlayan izzetinin nurları devam etsin!
3a.duram: dura B.

2 A.13b, F.17a. Gazel L, M, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona yardımında bulunsun!
1b.Allah onun kadrini ebediyen yüceltsin!
2b.Ebedî olarak o diridir, ölü değildir.
3b.Kaza geldiğinde kazaya razı olur
4b.O âlimlerden bir âlimdir.
5a.ise: - AE.
5b.Onun ismi ağızda tekrarlanır.

91¹

Velehü âmenehu'llâh

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Hâzret-i hâlîk-ı kerîm-i 'aṭâ
Ba'zı âdemden eyledi eşyâ
- 2 Ğâyet-i vaşl olan vücûdîdür
Rabenâ etmim lenâ ve en'amnâ
- 3 Birr ü ihsâna vâkıf-ı ezeli
Oldı her demde ğarḳa-i na'mâ
- 4 Kim ki bildi kemâl öğrendi
Raḳiya'llâhu Rabbünâ ebedâ
- 5 Ey kemâl-i maḥabbetün kânı
Sen kemâle dürrüş kemâl saña
- 6 Gel Murâduñ vuḳûfın it taḥşîl
Olasın sen de âyet-i kübrâ

92²

Velehü ḥarresehu'llâh

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Rezeḳa'r-Rabbü ni'meten cem'â
Münyetü'l-'abdi innehü mahzâ
- 2 Râġib-ı sırra bir ḥaber şordum
Pes cevâbında didi "Kâne ḍuḥâ"
- 3 "Limeni'l-mülk" e istedüm ma'nâ
Didi "Faşbir bi-ḥükmihi şabrâ"
- 4 Râh-ı Ḥaḳḳı didüm beyân eyle
Didi "Lâ taṭlubü's-sivâ ebedâ"
- 5 Ey Murâdî "bi-ḥaḳḳı 'arşı 'aẓîm"
İnneme'l-'ilmü kâne fîhi bimâ

1 A.13b, F.17a, R.164a. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu emin kılın!

1a.İhsan ikram edem Hazret-i hâlîk 2a.vücûdîdür: vücuduñdur R. 2b.Rabbimiz! Nurumuzu bizim için tamamlamla (66/Tahrîm 8).

3a.lyilik ve ihsana ezeli olarak vâkıf 4a.kemâl: kemâli R.

4b.Rabbimiz ebediyen razı olsun!

2 A.14a, F.17a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

1. Rab herkesi nimetle rızıklandırdı. Kulun isteġi sadece budur.

2b. Kâne ḍuḥâ: Sabah oldu ZKuşluk vaktine and olsun! (93/Duha 1)Z. 3a.Bugün hükümlerlik kimindir?

denir; hepsi: "Gücü her şeye yeten tek Allah'ındır" derler (40/Mümin 16). 3b.Faşbir bi-ḥükmihi şabrâ: Onun hükmüne sabret (bk. G 5/4). 4b.Lâ taṭlubü's-sivâ ebedâ: Ebediyen başkasını isteme... 5a.bi-ḥaḳḳı 'arşı 'aẓîm: Büyük Arş'ın hakkına... ZO büyük arşın Rabbidir. (9/Tevbe 129; 23/Mü'minün 86; 27/Neml 23, 26)Z. 5b. Şüphesiz ilim onda olandır... 6b.âyet-i kübrâ: G 83/3b

93¹

Velehū cāmelehu'llāh

Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Ey celālünde bir cemāl ihfā
Hem çü rüz(u) vü leyle-i da'cā
- 2 Vech-i ādemde var vücūh-ı keşir
Birisidür hitāb-ı "kerremnā"
- 3 Mebdey-i küllden almışam haberi
Kāle men kāne şāmiten fe-necā
- 4 'İlm ü fazlum görüp şenāda didüm
Rabbī zidnī ve min ledünke 'ilmā
- 5 Ma'rifetden su'al iderse Murād
Hüve bākin ve sirrühü ebkā

94²

Velehū veffeḳahu'llāhu limā yuḥibbu ve yerzāh

Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Baḫr-ı 'ışkuñda fülk-i dil cānā
'Aceb olmuş durur yine peydā
- 2 Eylemişdür şehā ḫarāmī gözün
Cümleten naḳd-i 'aqlını yağmā
- 3 Senün hicrāna çün toḳındı begüm
Üşenüp taḡiluben oldı hebā
- 4 Atar oḳ gibi beni yabana
Dem-be-dem nideyin o ḳaşları yā
- 5 'İşkī şaḳlardı bu Murādī za'if
N'eyesün çeşm ider anı rüsvā

1 A.14a, F.17a. Gazel A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu güzel yapsın!

2b. kerremnā: bk. G 86/1b. 3b. Kim susarsa kurtulur dedi. 4b. Allahım kendi katından bir ilimle ilmimi artır Z...min ledünnā 'ilmā: ... Yine ana tarafımızdan bir ilim öğretmiştik (18/Kehf 65); Rabbim! İlmimi artır" de (20/Ta, Ha 114)Z. 5b. Baki odur ve sırrı da baki kalacaktır.

2 A.14a, F.17a. Gazel A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun sevdiği ve razı olduğu şeyi ona muvafık kılsın!

95¹

Velehû dâme fazluhû

Mef'ûlû Mefâilûn Feûlûn

- 1 Çün açdı hicâbın oldı peydâ
Pes kıldı nidâ didi "Keşefnâ"
- 2 Berķ urdı ziyâ çü sâcid oldı
Bir daķı didi nidâ "Raķimnâ"
- 3 Küliyet irişdi 'aķla çün kim
Pes oldı ĥabîb-i 'âlem-ârâ
- 4 Kânûn-ı ezeldedür şifâ çün
Bu sırrı velîler itmiş ihfâ
- 5 Gel anla Murâdinûn kelâmın
Bir noķtada gizlü bin mu'ammâ

96²

Min reşehâti aķlâmihi'ş-şerîfe ve nefehâti'l-laţîfe

Müfteilûn Mefâilûn Müfteilûn Mefâilûn

- 1 Çünki dilüm kıılır saña şubĥ u mesâ şenâ şenâ
Sen daķı luţf ile anla eyle şehâ 'aķa 'aķa
- 2 Cân ile yol tutan kişi başa çıkar tarîķde
Şol ki bu yoldadır fenâ buldı ebed beķâ beķâ
- 3 Gel berû baş u cânı vir var ise 'ıřķa řâķatûn
Aydın iden derûnını olmadı ol dücâ dücâ
- 4 Oķuna çünki defterûn anda senûn varaķ varaķ
Şâlih iden 'amellerin anla anı necâ necâ
- 5 Anla sözün Murâdinûn çeşmüni eylegil küşâ
Kimsene şavline anuñ bulımadı behâ bahâ

1 A.14b, F.18a, R.138a. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun faziletinin devam etmesi...

Başlık H: Ve min-Aķsâmi'l-hezec F. Hezec-i aĥreb-i maķbûz-ı maĥzûf.

1b.pes: bes R; Keşefnâ: Giderdik, kaldırdık Z Lekad kunte fî gaffetin min hâzâ fe keşefnâ anke ģtâcke fe besarukel yevme hadîdun: Andolsun sen bundan gaffette idin; derhal biz senin perdeni kaldırdık. Bugün artık gözün keskindir (denir) (50/Kâf 22; 7/A'râf 135; 10/Yûnus 12, 98; 21/Enbiyâ 84; 23/Mü'minûn 75; 43/Zuhruf 50)Z. 2b.Raķimnâ: Bize merhamet etmezsen biz kaybedenlerden oluruz (23/Mü'minûn 75, 67/Mülk 28).

2 A.14b, F.18a, R.71a. Gazel M'de yoktur.

Başlık A: Şerefli kalemlerinin sızıntıları ve hoş esintilerinden...

Başlık F: Baĥrî'r-recezi'l-maţvî'l-maĥbûn.

Başlık H: Baĥr-i recez-i maţvî-i maĥbûn.

1a.ile: eyle L. 2b.ki: kim R. 3a.baş ü: başı ve AE; cânı ver: cân ile A; cânı ko AE, B, Lvar ise: varsa AE. 5a.küşâ: küşâd R.

97¹

Velehū e'ānehu'llāhu 'alā murādih

Müfteilün Mefailün Müfteilün Mefailün

- 1 Züyyine bi'l-cemālihī inkeşefet ğıta'uhā
Kāne lenā cevābühā 'aynüke 'ayni hākezā
- 2 Münkaṭı' olmadı yine zen ṭuta merde āyine
İş bu durur her āyine oldılar iki reh-nümā
- 3 Münfa'il oldu cümleten muḳtebis oldu çün gönül
Rub'ını virdi çarına oldu talebde müntehā
- 4 Lücce-i baḫra düşdi pes zevrak-ı dil mücidd olup
Bulmadı ḫadd ile kenār seyrini kıldı cā-be-cā
- 5 Ḥamd Ḥudāya ey gönül almadı 'āriyet Murād
Diñle kelām-ı remzini her gün anuñ müceddidā

98²

Velehū menna'llāhu bi-ṭūli beḳā'ih

Müfteilün Mefailün Müfteilün Mefailün

- 1 Müdrık-i 'ilm ü ḫilm olan buldı işinde ibtidā
Müdrık olan fūhūm ile buldı uşul-ı intihā
- 2 Anlamağ ile buldılar rāh-ı hüdāya yol bulan
Şol kişiye ki istedi virdi aña 'aṭā 'aṭā
- 3 Nām u nişānı ṭārik ol tā bulasın kemālūñi
İster iseñ kemālūñi iste hemān hüdā hüdā
- 4 Cāna kıyar iseñ eger bulduñ anuñ rızāsını
Bulduñ ise rızāsını saña bulunmadı behā
- 5 Dinle Murādī sözlerin tā bilesin rumūzını
Añlar iseñ rumūzını remzini añla müntehā

1 A.14b, F.18b, R.5a. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun isteği doğrultusunda Allah (cc.) ona yardımda bulunsun!

1a. bi'l-cemālih: bi'l-kemālih R. 2b.iki rehnümā: ikisi rehā R. 3a.cümleten: cümle AE. 4a.düşdi: ṭıtdı R. 4b.kıldı: kıl. 5b.kelām-ı: kelām AE.

2 A.15a, F.18b. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun bekasının uzunluğuyla lütüflandırınsın!

Başlık F: Baḫri'l-muzāri'i'l-aḫreb.

1.Onun cemaliyle süslendi, ondan perde kalktı. Bize cevabı: Senin gözün, benim gözüm gibidir.

2a.añlamağ ile: añlamak ile AE. 2b.ki: kim AE.

99¹**Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün**

- 1 Dil seni çün hayâl ider eyler ol ibtidâ saña
Çünkü seni meýâl (ile) eyler ol intihâ (saña)
- 2 Lem'a-i nûruñı gören şems-i cihâna bakmadı
Zav'ıñı fehm iden kişi bulmadı bir ziyâ saña
- 3 Mevc uralı yem-i vücûd cümle saña kıılır sücûd
Ni'metüñi bilen senüñ dâyim ider şenâ şenâ
- 4 Nefha-i rûhı kim tıyar âdem odur hâkîkîde
Nefsini ṯarik idüp ol eyler ol ilticâ saña
- 5 Bildi Murâdî virdini eyledi ma'nâ ârzü
Senüñ içün diler seni dâyim ider du'a saña

100²**Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün**

- 1 Sallı 'alâ Muḥammedin kâne Resûle müctebâ
Seyyidenâ şefi'anâ sırrı fu'âdi enbiyâ
- 2 Sırr-ı hâkîkatüñ odur maḫharı fi'l-ezel ebed
Sırrına tıtdı âyine sırrı beḳâ-yı evliyâ
- 3 Muḫt-i âyet-i kıdem-i ḫâmî şer'-i müstakîm
Nâkil-i menzil-i ḳavîm şâh-ı gürûh-ı atḳiyâ
- 4 Şâfi'-i âyet-i zelîl bendesi rûḫ-ı Cebrâyl
Cümle-i râhadur dell maṭlla'-ı nûr-ı kibriyâ
- 5 Oldı Murâdî 'ışḳ ile zevḳüñi ḫâsıl itmede
Ferruḫ odur cihânda kim ola senüñle âşinâ

1 R.91a. Gazel R'de vardır. 1b.me'al (ile): me'al R; (saña): seni R.

2 R.69b. Gazel R'de vardır.

1.Seçkin Resul Muhammed'e salat eyle. Efendimiz, şefaatçimiz, peygamberler kalbinin sırrıdır.

3.Müstakim şeriatı himaye eden geçmiş ayetleri de kuşatmıştır. Kavmi menziline nakleden, muttakiler topluluğunun şahı; 3a.1/Fatiha 6 (bk. G 966/5a, dn.).

101¹

Velehū evşalehu'llāhu ilā merāmihi

Mef'ülü Mefailün Mef'ülü Mefailün

- 1 Aldanma cihāna sen ey merdüm-i pür-dānā
Tā kim olasin ey cān her nesneye sen bīnā
- 2 Ġāfil şaķın olma sen bir gūn ecel irişür
'Üryān olursın sen hem zīr ve hem bālā
- 3 Görme şaķın özünü baķma kişi 'aybına
Ĥāk ile berāber o ķadrün ola tā a'lā
- 4 Alçaķlığı terk itme alçağ ile hem-rāz ol
Gögsünü şaķın germe tā düşmeyesin cānā
- 5 Bulam eger ey Mevlā bir zerre rızānı ben
Almazdı Murādı ĥāk ne dünyā vū ne 'uķbā

102²

Velehū kessera'llāhu ĥayrah

Mef'ülü Mefailün Mef'ülü Mefailün

- 1 Sultān-ı cihān oldu şol kim ĥuta yüz saña
Pes bil o nihān olmaz 'ālemde odur peydā
- 2 Ben fıkr iderem dāyım ĥikmet ne durur bilsem
Sen dilde nihān olduñ gönün senidür güyā
- 3 Miķdār-ı nazardur āh yā ben n'ideyin ĥānum
Rūĥ oldu ebed cānum cān oldu baña azvā
- 4 Şerĥ oldu baña ma'nī şāriĥdür anı 'ālem
Bir noķtayı ĥall eyler her kim ki bile ma'nā
- 5 Gel ister iseñ ey dil bilmege bu aĥvālī
Vir ķaķre Murādiye tā kim olasin deryā

1 A.15a, F.18b. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu maksadına ulaştırsın!

Başlık F: Baĥri'l-hezeci'l-aĥrebi'l- müsemmen.

Başlık H: Baĥr-i hezec-i müsemmen-i aĥreb. Veznühü

2a. şaķın olma: olma şaķın AE. 2b.ve: ü AE. 5b.dünya: dünyā A, AE; dünyā F; vū: ve AE.

2 A.15a, F.19a, R.125b. Gazel M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun hayrını çoğaltsın!

1b.pes bil: peydā ve R. 2b.güyā: cüyā R. 3a.n'ideyin: n'ideyüm AE. 3b.cānum: ĥānum AE. 5b.olasin: alasin F.

103¹

Mine'l-vâridâtî'l-ilâhiyye ve's-sânihâtî's-subhâniyye

Mef'ûlü Mefâilün Mef'ûlü Mefâilün

- 1 Bu 'ömr-i câvidânı kılduñ çü sen müheyyâ
Ey fer'e aşl-ı şâbit rûh-ı cesedde mahyâ
- 2 Kârın-ı ezelde çün kim fark olmadı gıyûbuñ
Ğayb-ı hâkîkatüñdür esrâr-ı ğaybî dâna
- 3 Žâhikdedür tebessüm maġnûm gerçi giryân
Müştaş-ı 'ayna ğayrûñ 'ayn-ı hüviyyetüñ hâ
- 4 Memlû vü mündericdür her güne gerçi hâkim
Ey cümleden müberrâ şâbit sözünde illâ
- 5 Yazdı Murâdî levhe levhı oldı aña levha
Ey 'âlem-i tüvânâ sensin yine hüveydâ

104²

Velehü neşera'llâhu şite ma'diletihi

Mef'ûlü Mefâilün Mef'ûlü Mefâilün

- 1 Ey şaffha-i kitâbuñ 'unvânı 'ilm-i ülä
Ey zâhir-i hâkîkat ülä vü sende uhrâ
- 2 Şerh ü beyâna sıġmaz bu 'ilm-i mümkinâtuñ
Şol nesne mümteni'dür eshel kıtuñda hâlâ
- 3 Kıldur hicâbı yüzden ey 'âlemüñ hayâtı
Dâyim teveccühüñden olsun bu dil muşaffâ
- 4 'Ömr-i ebeddedür ol kim saña âşinâdur
Cân-ı 'azîzi anuñ her yirdedür mu'allâ
- 5 Geldi Murâdî çün kim cây-ı cihâna rahmet
Gel eylegil ħamiyyet cân ol cihâna cânâ

1 A.15b, F.19a, R.154b. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: İlahî hatırlatmalardan ve sübhânî ilhamlardan...

Başlık F: Baħrî'l-müzâri'i'l-aħreb F.

Başlık H: Baħrû'l-müzâri'i'l-aħreb.

2a.olmadı: oldı AE.

2 A.15b, F.19a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletinin şöretini yaygınlaştırsın!

1a.ülâ: evlâ AE. 1b.vü: AE. 2a.'ilm-i: 'ilmi F, H.

105¹

Velehü eşraḳat şümüse salṭanatihî ilâ yevmi'l-ḳıyām

Mef'ülü Fâilâtün Mef'ülü Fâilâtün

- 1 Ey ḥālîḳa's-secâyâ v'ey rāzîḳa'l-berâyâ
Yâ ze'l-'aṭûfî Mennân yâ ğâfire'l-ḥaṭâyâ
- 2 Ḥubbuñ virelden el-ḥaḳ mürde tene ḥayâtı
Ḳomadı ol memâtı eyledi cümle iḥyâ
- 3 Yâ ḳalbî ente faşbir fî-hicrihî cemilâ
El-vâhidü celâlen el-vâhidü cemâlâ
- 4 Bilmekde bilmek olmaz ḳalmağa ruḥşat olmaz
Ey dil baḳ dilerseñ eyle özüñi ifnâ
- 5 Bi'l-'aḳli yâ Murâdî fe'fhem bi-ḥaḳḳı mevlâ
Fi-bu'dike ḥayâlâ fî-ḳalbike 'ayânâ

106²**Mef'ülü Fâilâtün Mef'ülü Fâilâtün**

- 1 Yâ nâziren 'aleynâ fe'ḳşif-lenâ cemâlâ
Yâ muḥsinün ileynâ aḥsen lenâ vişâlâ
- 2 Şems-i münire irmek cân eyler ârzüñi
Ey cānumuñ kemâlî gel cānı eyle peydâ
- 3 'Arz eyleme ḥabîbüm vechüñ niḳâb içinde
Nice bir olsa her dem bu 'ayna rüyuñ iḥfâ
- 4 Zât-ı ḳadîmî gerçi olmaz muḥîṭ ḥâdiş
Sırr ile sırra ḥâkim ḥükmindeñ çü imzâ
- 5 Oldı Murâdî efḥam 'ışḳ ileñdür mufahḥam
Gel iste nûr-ı a'zam a'zamdadur mu'allâ

1 A.15b, F.19b. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Kıyamet gününe kadar saltanatının güneşleri parlasın!

1.Ey karakterlilerin yaratıcısı ve ey muttakilerin rızık vericisi; ey karşılıksız veren şefkat sahibi, ey hataları bağışlayan; 1b.el-ḥaḳ: ey cān F. Bu mısra A'da yazılmamışdır.

3. Ey kalbim, güzel ayrılığı sabret, o tek olan zât celâl ve cemâl sahibidir.

5. Ey Murâdî, Mevla hakkı için hayalinde uzak ve kalbinde ayan olanı akılla bil!

2 R.151b. Gazel R'de vardır.

1.Ey bizim nâzırımız, cemalini göster, ey bizim muhsinimiz vuslatla bize ihsan buyur. ZRabbenakşif 'annâ...: Rabbimiz! Bizden azâbı kaldır (44/Duhân 12)Z.

107¹

Min sübhaniyyeti'l-'ilmiyye ve'l-me'ânî'l-ḥikemiyye

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 E'ûzu bi'llâhi min şerri ḥalkihî ebedâ
Şıgındum aña beni şaqlaya sivâdan tâ
- 2 Hicâb-ı perde baña kılma gayrı yâ Rabbî
Ki ola 'aynuma mekşûf rûy-i bi-hemtâ
- 3 'Acâyib-i ezelidür ğarâyib-i esrâr
Gönül seni mütefaḥḥış velik sen peydâ
- 4 Hârîm-i ḥazretüñe varmağa tarîk nedür
Didüm didi ki konağı berüdedür illâ
- 5 Murâda vech-i ḥaḳîkî tecellisi zâhir
Kimsene aña mu'arîz degül bugün şey'â

108²

Velehû zidet meḥâbetuhû

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Cemâl-i ḥüsn ile ta'bîr olur egerçi saña
Vücûdında müberrâ vücûduñ âmennâ
- 2 Hicâbı gerçi kılsın cemâlüne perde
Ne perde var ne cemâlün ğanî özün ḥaşâ
- 3 'Azîmsin 'azametde velik a'lemsin
Bularda gerçi kim ıtlâḳ olındı remz ile tâ
- 4 Seni şu kim ki bilendür o cehlile meşhûr
Şular ki bilmediler oldılar dücâda dücâ
- 5 Murâdî 'ayn-ı 'inâyet irişmeseydi eger
Ne Âdem âdem olurdu ne ḥûd cihân peydâ

1 A.16a, F.19b. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: İlmi noksanlıkları tenzihten ve hikmetli manalardan...

Başlık F: Baḥrî'l-müctesi'l-maḥbûnî'l-maḥzûf.

Başlık H: Baḥr-i müctes-i maḥzûf.

1a.Ebediyen yaratılmışların şerrinden sana sığınırım. 2a.kılma: - AE. 4a.beridedürdür: bir dededür AE. 5a.mu'arîz: ma'arîz A.

2 A.16a, F.19b. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun heybeti ziyadeleşsin!

1a.olur: olunmaz AE. 4a.cehl ile: cehle AE. 4b.ki: kim AE. 5b.peydâ: dünyâ AE, B, H.

109¹

Velehū azā'a'llāhu kevākibe hilāfetihi

Mefailün Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Selāmet-i ezelden müsellemler cānā
'Ulūm-ı lem-yezeliden mu'allemler cānā
- 2 Kerīm kâpusına tıtmışuz dem-â-dem yüz
İki cihānda anuñ çün mükerrremiz cānā
- 3 'Azîmi ulularuz şubh u şām her sâ'at
Cemr'-i 'ālem içinde mu'azzamuz cānā
- 4 Ya nice itmeyevüz fahr ey habīb-i cihān
Hudā-yı hādimi gayre mufahhamuz cānā
- 5 Murādî bizde 'aceb hāl var añlar iseñ
Gehice lâgar u gāhî müccessemiz cānā

110²

Velehū hebbet nesāyimü devletihî

Mefailün Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Çü bildi kârumızı aña göre kıldı 'aṭā
Ki âb-ı rahm şöyündürdi âteşin meşelâ
- 2 Yed-i mü'eyyed ile aldı kabza-i hükme
Kader okını atar her tarafda kavs-ı kaṣā
- 3 Mükemmel itdi kemālin özi kemāle kemāl
Bilürdi kâmilini kıldı cümleten inṭā
- 4 Çü 'ayna almadı hükmine virdi ikisini
Yed-i yemīnine 'uḳba yesārına dünyā
- 5 Özin murāda murād eyledi Murādî murād
Murād idindi Murādî murād ide cem'ā

1 A.16a, F.20a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun halifeliliğinin yıldızlarını parlatsın!

4a.ya: yâ AE. 5b.u: ve AE.

2 A.16b, F.20a, R.76a. Gazel B, L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Devletin rüzgarını estirsin!

1b.âteşin: âteş-i AE. 2a.mü'eyyed ile: mü'ebbed ile A; mü'eyyedle AE. 4a.'ayna: ğayna R.

111¹

Velehû e'azze'llâhu cündehû

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Muṭābaḳat ideli 'ışk ile dil-i şeydâ
Muḳâbil oldu biri birine iki deryâ
- 2 'Acebde ḳaldı bu rûḥum benüm bu ma'nâda
Bu mihr-i ḥubb ile mihrümden ayrudur ma'nâ
- 3 'Azîz ider bizi 'izzet eger ki 'izzet ide
Bizüm bu 'izzetümüzde bizüm durur bu ğınâ
- 4 Ḥayâlî tarḥ ideli oldu "Mâ hüve'l-vâḳî"
Vuḳû'ını yine 'ilm ile eyledi inşâ
- 5 Murâdî merd-i ezeldür özinde merdâne
Ḳoparsa himmet-i merdân n'ola cibâl zecâ

112²

Velehû edama'llâhu irşâdehû

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Yine tağıtdı gibi sünbülün o mäh-liḳâ
Ki şemme eyledi iblâğ baña bād-ı şabâ
- 2 Firâḳı âteşine ḥark ider beni o nigâr
Raḳîb-i bed-siyerün sözine uyar ḥayfâ
- 3 Boyuñı añaram itsem eger naẓar serve
Yüzüñi fıkr iderem beslesem gül-i ra'nâ
- 4 Güzeller erçi cihân içre vardur ey meh-rû
Velik şems-i cemâlüne cümle oldu sühâ
- 5 Murâdî gördi menâmında yâre vaşl olmuş
Umar ki ola bu ru'yâsı şadıḳu'r-rü'yâ

1 A.16b, F.20a, R.3a. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun askerini aziz kılsın!

4a. Mâ hüve'l-vâḳî: Gerçekleşen odur. 5b.zeccâ: zecâ A, F, H, R.

2 A.16b, F.20b. Gazel A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun irşadını devam ettirsin!

113¹

Velehū esbela'llāhu feyzahū 'aleyh

Min fevāyihī kelimātihī ve levāyihī 'ibārātihī

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 El-ḥamdü li'llāhi'llezī ni'me'l-'ulā ni'me'l-'ulā
Ve's-şükrü li'llāhi'llezī ni'me's-şenā ni'me's-şenā
- 2 Cānum anuñ şükrānesi gönlüm anuñ divānesi
Ḳalbüm ziyā pervānesi "Min-ibtidā fi-l-intihā"
- 3 Yā men lehū ḥüsnü'l-cemāl yā men lehū 'aynū'l-kemāl
Yā men 'alīmün fi'l-māl yā Rabbenā yā Rabbenā
- 4 Müştāk olupdur dil saña sen gel baña sen gel baña
Müştaḳuñam ben dāyimā ḥānum saña ḥānum saña
- 5 Ente murādun 'abduhū fa'şbir li-ḥükmi Rabbike
Rabbī rahīmün bi'l-'atā yā ze'l-'atā yā ze'l-'atā

114²

Min cevāhiri taḥrīrātihī ve zevāhiri taḫrīrātihī

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Sem'üme geldi bir şadā "hāze'n-nidā hāze'n-nidā"
Kāne'l-'atā'ü'l-muṭlaḳā hāze'l-'atā ni'me'l-'atā
- 2 Toḡdı çü şemsüm bir seḫer secde idüp şems ü kamer
İn lem-yekün nūren minhū lā-zā'e yebḳā fi'd-dücā
- 3 Levh-i dile meştūr olalı "āyet-i ümmü'l-kitāb"
Fi-'ilmihī āyātünā 'an-sırrihī ihlāşunā
- 4 Çün münteşirdür 'āleme bir zerre 'ilminden ḥaber
Kānet nidā'en dāyimen min-'ilminā min-'ilminā
- 5 Kıldı Murādī 'ilm için sırrını 'uḳbada nihān
Lā-mişlühü lā-'aynühü el-emrühü bel-muḳtedā

1 A.17a, F.20b, R.125b. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A1: Bu da onundur. Allah (cc.) bereketini onun üzerine indirsin!

Başlık A2: Bu da onundur. Onun kelimelerinin güzelliğinden ve ibarelerinin levhalarından...

Başlık F: Baḫrür- recezi'l-müşemmeni's-Sālim.

1 Ona ḥamd ne güzel yüceliktir, ne güzel yüceliktir. Allah'a şükür ne güzel övgüdür, ne güzel övgüdür.

2b. ziyā: anuñ A; Min-ibtidā fi-l-intihā: Baştan sona...

3. Ey cemali güzel olan, ey zatında kemal sahibi; maldaki tasarrufu bilen; ey Rabbimiz, ey Rabbimiz.

5a. Sen kulunun muradıdır. Rabbinin hükmüne sabret; benim rabbim ikramlarıyla Rahimdir. Ey ihsan sahibi, ey ihsan sahibi Z'Faşbir li-ḥükmi Rabbike (bk. G 5/4a) Z. 5b. ze'l-'atā AE, F, H, zül'- H.

2 A.17a, F.20b. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Onun yazım cevherleri ve sözlü ifadelerinin parıltılarından...

1a. hāze'n-nidā hāze'n-nidā: İşte bu ses, işte bu ses... 1b. O mutlak ihsan sahibidir. Bu ihsan ne güzel ihsan. 2b.

Ondan bir nur olmasaydı, sürekli karanlık olurdu; minhū lāzā'e yebḳā: lāzā'e yebḳā AE, lenā mihū yebḳā R.

3a. āyet-i ümmü'l-kitāb: kitapların anasının ayeti Z'Sana Kitab'ı indiren odur. Onda Kitab'ın temeli olan kesin anlamlı ayetler vardır (3/ Ąli İmrān 7; 13/Rad 39) Z; olalı: olan AE. 3b. Bizim āyetlerimiz onun ilmindedir, iḥlasımız onun sırrındandır. 4b. İlimizden, ilimimizden sürekli bir nida idi. 5b. Onun misli ve dengi yoktur, uyulacak emir onundur.

115¹

Velehü dâmet re'fetuhü

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Cân aldı çün mâ'yîl saña sen dağı mâ'yîlsin aña
Ma'sûk u 'aşık oldılar biri birine reh-nümâ
- 2 Çün havza-i kudretdedür kevn ü mekânı cümleñüñ
Tedbîre baş indürmezem taqdîr ider dâ'yim 'atâ
- 3 Câm-ı Sikender n'eylesün İskender oldu câm çün
Bilmezlüğinden eylemiş bunca hakîme iktidâ
- 4 Nâm u nişânı neylesün insân olan ey bî-nişân
Nuṭṭ oldu 'ulyâda eğer oldu maḥabbet müntehâ
- 5 Ser virdüñ ise serverüm server olursın 'arşada
İllâ ki sensin bu zamân içre sifâl-i bî-bahâ
- 6 Bu bir yüce dergâhdur a'la durur kıadri 'azîm
Bunda berâberdür Murâdî cümleten şâh u gedâ

116²**Müstef'ilün Mefailün Müstef'ilün Mefailün**

- 1 Menbâ'-ı 'ilm ü hilm olan buldı işinde ibtidâ
Müdrîk olan fuhûm ile buldı uşûl-ı intihâ
- 2 Anlamağ ile buldılar râh-ı hüdaya yol bulan
Şol kişiyi kim istedi virdi aña 'atâ 'atâ
- 3 Nâm u nişânı târik ol tâ bulasın kemâlüñi
İster isen kemâlüñi itse heman hüdâ hüdâ
- 4 Câna kıyar iseñ eğer bulduñ anuñ rızasını
Bulduñ ise rızasını bulumadı (behâ) behâ
- 5 Diñle Murâdî sözlerin tâ bilesin rumûzını
Añlar iseñ rumûzını remzini añla müntehâ

1 A.17a, E.21a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun merhameti devam etsin!

1a.çün: çü AE. 2a.çün: çü AE. 6a.kıadri: kıadri-i AE. 6b.berâber durur: berâberdür AE.

2 R.5a. Gazel R'de vardır.

4b. (bahâ): - R.

117¹

Min düleri ğureri inşâ'ihî ve ezheri züheri imânihi

Müfteilün Fâilün Müfteilün Fâilün

- 1 Baħr-ı vücûdında şol kişi k'ola âşinâ
Bildi nedür ibtidâ bildi nedür intihâ
- 2 Şol kişi kim ğavş ide ol yem-i bî-sâhile
Buldı şu cevherleri k'olmadı aña bahâ
- 3 Kendüyi bulmak durur kişi hüner kendüde
Ğayrı hünerdür kamu küllide külli hebâ
- 4 Baħr-ı 'ulûm içre şol kimse ola bî-meşel
Çün ala bundan sebak ecmel olur bî-riyâ
- 5 Añla Murâduñ sözün ister iseñ ger fütüh
Oldı şelâse sühan harf-i elif dâl u hâ

118²

Min taħkîkâtihi'r-râyiķati ve tedķîķâtihi'l-fâyiķati

Feülün Feülün Feülün Feül

- 1 Rızâñ dilerven ulu ni'met oldur baña
Velî baña eyile ne kim ola elyak saña
- 2 Kamu reşhalar çün mu'ayyen 'uyûnuñdadur
Virürsin kamuya velî řâķati üzre mâ
- 3 Himemdendür âlâ velî himmetüm sendedür
Çü luřfuñdan ihsân ola oluram pür-ziyâ
- 4 'Înâyâtuñ ile yine ber-devâm olmışam
Saña kılmışam evvel âķir hemân ilticâ
- 5 Murâduñ yed-i kudretünde olupdur senüñ
Anuñ çün Murâda bulunmaz ebed hiç bahâ

1 A.17b, F.21a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Onun yazımının parlak incileri ve imanının aşırı parlaklığından...

Başlık F: Baħri'l-münserihî'l-maşviyi'l-mekşûf.

Başlık H: Baħr-i münserih-i maşvi ve mekşûf.

5a.sözün: sözlerin AE. 5b.ü: ve AE.

2 A.17b, F.21b, R.102b. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Onun parıltılı araştırmaları ve üstün incelemelerinden...

Başlık F, H: Baħri-müteķârib.

1a.baña: saña R. 3a.âla: illâ AE, R. 5b.ebed: - R.

119¹

Velehû medda'llâhu ʔanâbe devletihî

Feûlün Feûlün Feûlün Feûl

- 1 Nihâyetde ʔün kim olupdur göñül müntehâ
Velîkin ziyâde ile ister ola bî-behâ
- 2 Didûñ ʔünkü "Lâ-taʔneʔû" olmazam ben "ʔanûʔ"
İderven bu şükürümle zirâ ziyâde recâ
- 3 Şinâyi'den el çekmeyen bilmedi şâni'î
Ne şan'at durur şan'ata ide şâni'î 'aʔâ
- 4 'Aceb varʔaya düşdi bî-'aql olan câhilûn
Ki maşnû'a şâni' diyü eyleye ilticâ
- 5 İlâhî Murâduñ dil ü dîdesin rûşen it
Ki bâbuñdan özge aña olmaya hiç câ

120²**Feûlün Feûlün Feûlün Feûl**

- 1 İlâhum ʔü sensin saña ʔılmışum ilticâ
İşigüñden özge penâh olımaç hiç baña
- 2 'Înâyet senüñdür hidâyet senüñ yâ ehad
Umarven senüñ faşluñı dem-be-dem dâyimâ
- 3 ʔulum ʔapuña yüz sürüp gelmişem yâ ğani
Saña yaraşur 'izzet-i salʔanat kibriyâ
- 4 Mu'in ol işümde dağı ʔavl ü fi'lümde hem
Murâd itdûñ ismümi virgil murâduma câ

1 A.17b, F.21b, R.102a. Gazel B, L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) devletinin yerleşikliğini uzatsın!

1b.ile: eyle AE. 2a.Lâ-taʔneʔû: ...Allah'ın rahmetinden umudunuzu kesmeyin.. (39/Zümer 53); ʔanûʔtün:

Ümitsiz olur Zİnsan, iyilik istemekten usanmaz da, kendisine bir kötülük gelince umutsuzluğa düşer,

üzülür (41/Fussilet 49)Z. 4a.câhilûn: câhilin R. 5b.hiç: ğayri R.

2 R. 1b. Gazel R'de vardır.

121¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Žucreti terk eyle yâruñdur Hudâ
Laḥza laḥza ibtidâ vü intihâ
- 2 Müftî-i zâhir mesâyil cem‘ ider
Virdi ḳalbüm levḥ-i maḥfûza ziyâ
- 3 Ḳâl u ḳıldan vaz olursañ sen daḥı
Mâzi vü müstaḳbeli terk eyle hâ
- 4 Tâ ki ḳalbün maṭla‘ından berḳ ura
Şems-i Aḥmed mâ-i Maḥmûd ey fetâ
- 5 Gel Murâduñ dinlegil aḳvâlini
Sen daḥı tâ ḳalmayasın fi’d-dücâ

122²**Müstef’ilâtün Müstef’ilâtün**

- 1 Dil oldu çün dil-dâr ile tenhâ
Meyl itmemişdür ğayrıya aşlâ
- 2 Cânın virelden ol dil-rübâyâ
Cân eylemişdür rûḥında peydâ
- 3 Mâyil ḳılınca kendüye Bârî
Dil eylemişdür nice müdârâ
- 4 Miryâta baḳdum gördüm yüzüñi
Çün kim yüzümden ḳıldum temennâ
- 5 ‘Allâm-ı ‘ışḳa vardum Murâdî
Virdi bu ḳavle nice fetâvâ

1 R.170b. Gazel R’de vardır.

2 R.72a. Gazel R’de vardır.

123¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Eyyede'l-Mevlâ bi-naşrihî ileyhi mine'n-necâ
İnne Muḥammeden ḥabîbuhu ve kâne bi'l-mü'minîne raḥîmâ
- 2 Yâ Mevlâye fenẓûr ilâ ḥâlî bi't-terâḥḥum
Ve innî lâ-es'elü illâ minke fevzen 'azîmâ
- 3 Yâ ğâyete eşvâķî fe'srebinî müdâmeten
Ente a'lem mâ-fu'âdî cem'an muḥaşşalâ
- 4 Fe'ķterebe va'düke ve va'düke ḥaķķun leyse 'usr
Fe'zhere va'düke ve va'düke innî ileyhi ekünü müteraķķibâ
- 5 Yâ men bede' lâ-yu'înu illâ bi-ḥikmetihî
Ve kelimüke kâne fi ḥikmetike kenzen maḥfiyyâ

124²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Zâdehu'llâhu te'âlâ bi-ziyâdî ebedâ
Rezaķa'n-ni'metehü min ni'metihî fi na'amâ
- 2 Tâletü's-şevķü süleymâ eşfeķat li'l-'âşîķ
Velehü 'aşķün ḥaķķîkun ve nehen'n-nefse hevâ
- 3 Lema'at bedrû mine's-şemsi lehâ iķtimârü
Ve yezummü'l-ķamerü bi'l-ķamerâ kâne ḍuḥâ
- 4 Bi-nevâdî bi-hicâbi ve bede'i min-ḥucebin
Tâla'at aṭṭalı'u'l-arşu ve kürsü cem'â
- 5 Kurbühü maḥẓu murâdin ve-limen câ'e beşîr

1 R.4a. Gazel R'de vardır.

Bazı mısralarda vezin uyumsuz.

1. Mevla ona olan yardımını teyit etti çünkü Muhammed aleyhisselâm onun habibidir ve o, müminlere karşı çok merhametlidir. ZSizi karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için üzerinize rahmetini gönderen O'dur. Melekleri de size istiğfâr eder. Allah, müminlere karşı çok merhametlidir (33/Ahzâb 43)Z.

2.Allahım benim hâlîme merhametle bak! Büyük kurtuluşu ben ancak senden istiyorum.

3.Son derece arzulağığım, sürekli benim susuzluğumu gider. Kalbimde olan her şeyi en iyi bilen sensin.

4.Va'din yakınlaştı. Senin va'din haktr. Va'dini gerçekleştirmek sana zor değildir. Va'din gerçekleştirdi. Senin va'din ki ben onu sürekli gözlüyorum.

5.Yardımını hikmetle yapan! Ve senin kelâmın hikmetinde gizli bir hazinedir.

2 R.4b.Gazel R'de vardır.

Bazı mısralarda vezin uyumsuz.

1.Allahu Teala ebediyen onu artırsın. Nimetinden nimetleriyle rızıklandırdı.

2. İştıyak uzadı, süleymâ aşka merhamet et. Nefsini kötülükten alıkoyan gerçek bir aşkıtr. Z Ama kim Rabbinin azametinden korkup da kendini kötülükten alıkoymuşsa, varacağı yer şüphesiz cennettir. (79 Naziat 40-41)Z.

3.Ay Güneş'ten aydınlandı. Onun için (o) kamerleştirdi. Ay ayla birleşince sabah olur.

4.Nida ile hicab ile perdeler arkasından göründü. Arş ve Kürsü'yü tamamen ortaya çıkıttı.

5.Müjdeleyici olarak gelenin yegâne isteği onun yakınlığıdır. Arz ve sema Murâd'ın nurundan sükûnete erdi.

Kāne min-nūri Murādin ṭamā'et arz u semā

ḤARFÜ'L-BĀ

125¹

Mine'l-fütühāti's-sulṭāniyye ve'l-füyüzāti'l-ḥākāniyye

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Rāḥat-ı dil oldu çün mihr ü vefâ-yı dil-firîb
Her ne kim eylerse eylesün bize her dem ḥabîb
- 2 Kırbete oldu mübeddel bu'dumuz ḥamdüm aña
Oldı aḳreb kırb ile kırbetde aḳrebdür ḡarîb
- 3 Meḡḡar olalı cihāna faḡḡrum olmuşdur füzün
Faḡḡr olundum meḡḡarumda iftiḡḡar itmek 'acîb
- 4 Mişlümü kıldum mişâl-i ehl-i ḡikmet her zamān
Anuñ içün ḡalk-ı 'ālem olmadı herḡiz ḡarîb
- 5 Gel Murādinün kelāmın eyle bir bir istimā'
Her ne girürse elüñe al hemān sen yâ naşîb

¹ A.18a, F.21b, R.6a. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Sultanlığın fetihleri ve hakanlığın feyizlerinden...

Başlık F: Ḥarfül-Bâ'.

Başlık H: Baḡr-i remel-i müşemmen-i maḡzûf.

1b.her dem: - R. 2a.bu'dumuz: ba'demiz AE. 3b.'acîb: 'aceb R; meḡḡarumla B. 4b.anuñ içün: anuñ çün AE.

5a.yâ: bâ AE.

126¹

Velehû cema'âlâhu şemlehu

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Kılmazam bir nesne yâ Rab ben bu dünyâda taleb
Kıluram ancak seni dünyâda 'uqbâda taleb
- 2 Baña sen benden yağınsın lik ben bî-çâre dil
Kıluram her dem seni şahrâda deryâda taleb
- 3 Her ne kim ister isem ben senden isterven hemân
Nesne kılmazam efendüm aq u qarada taleb
- 4 Kimsene mesned idinüp dilemezven bir murâd
Her ne olursa iderven bâb-ı Mevlâda taleb
- 5 Tâlib iseñ ey Murâdî maṭlabuñ bil sendedür
Sen sen ol bir nesne kılma zîr ü bâlâda taleb

127²

Velehû lâ-zâlet ağışânu devletihî muḥzarraten

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Her kaçan kim menzil-i a'lâyı kılsam ben taleb
Saṭṭ ider küllî cenâhın her melâ'îk cümle heb
- 2 'Âlem-i lâhûta vardı murğ-i dil bir ânda
'Âlem-i nâsûtı terk idüp dahı çekmez ta'ab
- 3 'Ayn-ı istiğnâdadur el-ḥamdü-li'llah ḳalb-i pāk
Sen bu sırrı 'âşık-ı şâdıkdan añlama 'aceb
- 4 Merd-i mülhem bi's-şevâb oldı kelimu'llâh çün
Yâ ne dirsın sen kelâm-ı bî-hicâba "mâ-kezeb"
- 5 Kim ki münkirdür Murâduñ ḳavline kılma gümân
Bü Lehebdür nâr-ı düzaḥda yanar hem çün "ḥaṭab"

1 A.18a, F.22a. Gazel M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun toplumunu birleştirsın!

2b.şahrâda: şahrâda ve AE. 3b.efendüm aq u qarada: efendi aq ve qaradan AE. 4a.kimsene: kimseyi AE, B.

4b.Mevlâda: Mevlâdan AE. 5b.bâlâda: bâlâdan AE.

2 A.18a, F.22a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Devletin var olan büyümesi devam etsin!

AE'de1vü 2. beyitler takdim tehir olarak yer almaktadır. 3a.istiğnâdadur: istiğnâyiledür AE. 4a.mülhem:

mülhim AE. 4b.mâ-kezeb: Yalanlamadı. ZGözünün gördüğünü gönü yalanlamadı (53/Necm 11) 5b.ḥaṭab:

Odun ZEbu Leheb'in elleri kurusun; kurudu da! (111/ Tebbet 1); Karısı da, boynunda bir ip olduğu hâlde ona odun taşıyacaktı (111/ Tebbet 4, 5)Z.

128¹

Velehū ḥassahu'llāhu bi-'ināyetihī

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Çün tecellî eyledi 'ayn-ı cemâline ḥabîb
Ḥamd u minnet kim naşibe bu düşüpdür yâ naşib
- 2 Âyet-i kübrâ düşüpdür 'âleme ḥüsn ü cemâl
Ġayb-ı 'aynından cihâna düşdi esrâr-ı 'acib
- 3 Ey temennâ eyleyen ğayrı temennâyı koĝıl
Gözle 'ışkı 'ışk ile feryâd kıl çün 'andelib
- 4 Cân ü başa ger kıyarsañ vuşlata bulduñ ṭarîk
'İşkdan ğayrı saña dünyâda olmaya edib
- 5 Ey Murâdî neş'e-i kübrâda bulduñ 'âlemi
Her du'â kim eyleseñ maqbûl ider çün ol Mucib

129²

Velehū dâme mecduhū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Rûy-i bî-hemtâya kılmış çün celâlineñ niķâb
Bî-mişâlin kibriyasıdır kılan yine ḥicâb
- 2 Cânib-i mekşûfını keşf eyledi iz'an içün
Vârîde mevrûdını sır ile kılmışdır ḥiṭâb
- 3 Ey cemâl-i lâ-yezâlî isteyen 'ârif kânı
Oķımaduñ ma'rîfet dersinde qaldı nice bâb
Sırr-ı "ev-ednâ" da a'lâ olmaĝa a'lem gerek
Âşikâre yâ nihânî bilmege kim vire tâb
- 5 Şâriḥîn-i 'âlem aşlâ şerḥe olmazlar kâdir
Ey Murâdî baḥr-ı 'ilmûnden alalar ķaṭre âb

1 A.18b, F.22a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona inayetini has kılsın!

2a. âyet-i kübrâ: G 83/3b

2 A.18b, F.22b. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Saygınlığının devam etmesi...

4a. ev-ednâ: Araları iki yay aralığı kadar belki daha da yakın oldu (53/Necm 9).

130¹

Velehû hassala'llâhu merâme hû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1 Levh-i dilde çün yazıldı âyet-i "ümmü'l-kitâb"

Her hurûfına virilmüşdür nice biñ biñ cevâb

2 Zâhve-i kübrâda şems-i a'zam olmuşdur bedîd
Cümle âfâka vü mâfihâya şalmış nûr-ı tâb3 'İlm-i edyân ile ebdân arasında cism-i hâk
'İlm ile eyler 'ilâc aña tâtîb iltür şarâb4 'Ömr ü cāna kıymayınca kim bulur cānānesin
Çeşm-i bîdâr ile nevm-i gâffet ile kılma h'âb5 Münkir olan ey Murâdî her kelâmuña senüñ
Nâr-ı dûzahta çeken oldur 'ikâb ile 'azâb131²

Velehû zeyyene bi-vücûdihi'd-dünyâ

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün1 Râstîdür hikmet-i 'irfāna 'âlemde sebep
Tog̃ruluğı kıma elden 'izzet ide tâ ki Rab2 Bî-taḥammül olma deryâ-dil olup ol bâ-verâ
Hâk Teýâlâdan hidâyet eylegil dâyim taleb3 Ma'rîfet kesb eylegil olma ma'arîfsüz şaḫın
Ma'rîfetsüzdür cihân içinde bil mişl-i "ḥaṭab"4 Ey cihân-ı bî-beḳāya mâyl olan bî-ḥîred
Saña ḳalıcı 'ameldür ḡayrı fânî cümle heb5 Gel Murâdîñün kelâm-ı râstın ḳıl istimâ'
Her ne fi'l ü her ne ḳavl olursa andan mâ-kezeb

1 A.18b, F.22b, R.147b. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun maksadını hâsil etmesi...

1a. âyet-i ümmü'l-kitâb: bk. G 114/3. 2b.âfâka ve âfâk ü R. 4a.'ömr ü: 'ömr H.

2 A.19a, F.22b. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Dünya onun varlığıyla süslensin!

3b.cihân: cihânda AE; ḥaṭab: bk. G 127/5b.

132¹

Velehū nefe‘a’llāhu bi-bereketihī

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Çünki kitmân-ı hafâdur muḳtezâ-yı emr-i ḡayb
Zâhir ü bâtında cevlnân görürseñ kılma reyb
- 2 Çün ‘atâ-yı bî-nihâyetdür senün şânuñda cüd
Ḳâsım oldu senden oldu cümleten maḳsûm heb
- 3 Müstecâb olmakdan olmışdur recâlar mültemes
Da‘vet oldu bir bahâne cüd-ı iḥsâna sebeb
- 4 Ṯarz-ı istiḡnâda gerçi gösterür dürlü şuver
Kendi kendüm anladum remz-i ḥicâbından ṯarab
- 5 A‘ceb olmışdur bu ṯarz-ı ḥûb ehl-i sâḥile
Ehl-i deryâya Murâdî olmadı hergiz ‘aceb

133²

Velehū naşara’llāhu bi-te‘yidihi

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Levḥ-i dilde naḳş olaldan rûy-i zibâ-yı ḥabîb
Cümle-i ‘âlemlerün derdine ben oldum taḇîb
- 2 Muḳtezâ-yı ‘ışḳumı fehm itdürüp ‘âlimlere
‘İlm içinde her birisin eyledüm cânâ lebîb
- 3 Ḥâyîl olmaz ‘arife kevn ü mekânun perdesi
Perdeyi ref‘ eyler iseñ sen de buldun yâ naşîb
- 4 Gel tamâmiyyet dilerseñ bî-nizâ‘ ol cümleden
Nâyîl-i ḳadr olmaḳ isterseñ gözet şavmül-ḡarîb
- 5 Ḥaḳ Teâlâ şöyle virmiş ḥamdü-li’llah saña kim
Ey Murâdî kimsenün güftarı yok senden ‘acîb

1 A.19a, F.23a, R.5b. Gazel L, M’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) bereketiyle faydalandırısın!

3a.mültemes: mültemis AE. 4a.gösterir türlü suver: yüz gösterir AE; gösterür ârayışın R; gösterir H.

4b.ḥicâbından: ḥicâbında A; ṯarab: ṯurup AE. 5a.ḥûb: kâr R. Revan nüshasının. 6b varaḡının ikinci gazeli olan bu manzumenin sonunda (el-ḥamdü li’llāhi temme'l-keḷâmü ve’ş-ṣalât) şeklinde bir kayıt yer almaktadır. Buna rağmen bu sahifede bundan sonra bir gazel daha yer almakta, yani söz bu gazelle bitmemektedir.

2 A.19a, F.23a.Gazel A, F’de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun kuvvetlendirmesiyle ona yardım etsin!

134¹

Velehû lâ-zâlet akmâru devletihî lâmi‘aten

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Dil kaçan kim yâre hâlin ‘arz ider virmez cevâb
Şâmit olsa her kaçan ol demde eyler feth-i bâb
- 2 Bir şehir gördüm niķâbın şakķ idüp yüz gösterür
Bir cevâb idüp didi “Fe’nzurlenâ ni‘me’l-me‘âb”
- 3 Secde kılmışdur melâyîk ‘arz-ı hâcât eyleyüp
Sözleri bu “Rabbenâ nevvirlenâ yevme’l-hisâb”
- 4 Câ-be-câ nûr-ı hüdadur görinen her lahçada
Her kimün başında lâmi‘ kurtulupdur ‘an-‘aşâb
- 5 Ey Murâdî güşına her kim ki almaz kavlüñi
Ol durur yarın diyen “Yâleytenî küntü türâb”

135²

Velehû şîneti’l-memâlikü bi-‘adlihi

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Vaḥdet-i dildür ne keşret keşret oldı çün zehâb
Zâhib oldı çünkü bir şey bağlanılmaz dilde bâb
- 2 Tâķat olmaz şeb-pere çeşminde çün kim nûr için
Mâh-tâbum ḥâtır için toğmasun mı âfitâb
- 3 Lâyîķ-ı didâr olur mı her göze mâlik olan
Herkes olur mı cihân içinde şâh-ı kâm-yâb
- 4 Ey başîret ehli gel bak dide-i inşâf ile
Çün kilid elde ya niçün itmeyesin feth-i bâb
- 5 Gel Murâdinün kelâmın dinle güş-ı cân ile
Oldı anda her nuķaķ ta‘bîr olınsa bir kitâb

1 A.19b, F.23a.Gazel A, F’de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Devletin yükselen ayları devam etsin!

2b. Fe’nzurlenâ ni‘me’l-me‘âb: Bizim için bak, ne güzel sığınma yeri!... 3b.Rabbenâ nevvirlenâ yevme’l-hisâb:

Rabbimiz! Hesap günü bizi nurlandır! 5b.Yâleytenî küntü türâb: Keşke toprak olaydım... 78/Nebe 40z.

2 A.19b, F.23b.Gazel A, F’de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Onun adaletiyle ülkeler korunsun!

2a.çün kim: çünkü A. 5b.olunsa: olsa F.

136¹

Velehū zādehu'llāhu kerāmeḥū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ey cemāl-i lâ-naẓîründen gider gitsün hiçâb
Şimdiden girü yaraşmaz saña kıлмақ ihticâb
- 2 Burқа'ı ref' eyle vechünden göre 'aşıklaruñ
İştîyâk ile nice bir vireler bu cāna tâb
- 3 Râğîbân-ı rüyuñ olmışlar kamu ḥayrân u zâr
Çeşm-i giryânlar dökerler kaçreler hem çün şehâb
- 4 Minnet-i 'uzmâ durur senden bize ey kân-ı cüd
Gösteresin bir nâzar açup cemâlünden niķâb
- 5 Ey Murâdî çünki başduñ 'arşa-i 'ışka kâdem
İvme zinhâr ivme zinhâr ivme yâb yâb

137²

Velehū lâ-zâlet devletuhū müşeyyedeten

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Ne 'aceb ḥâlet olur ḥâlet-i vuşlat yâ Rab
Bir daḥî el vire mi bize o devlet yâ Rab
- 2 Kām-yâb olmağa kâmuñ gerek ey kām-ı cihân
Sesin erzânî kılan 'izz u sa'adet yâ Rab
- 3 İbtihâc-ı dil odur kim göre çeşmüm yüze yüz
Bu sürûrî dile baḥş eyle meserret yâ Rab
- 4 'Ömr ile eyledi iḥyâ bizi yâ Rabb-i kemâl
Bu 'inâyetle ebed eyle 'inâyet yâ Rab
- 5 Bu Murâda çü didüñ mîm-i Muḥammedle Murâd
Bizi şıdk ile şadık eyle besâret yâ Rab

1 A.19b, F.23b. Gazel A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ikramını ona ziyade kılsın!

3a.olmuşlar: olmuş F.

2 A.20a, F.24a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Devletin sağlamlığı devam etsin!

Başlık F: Min-leṭâ'î kelimâtihi sellemehu ebķāhu.

Başlık H: Baḥr-i remel-i müşemmen-i maḥbûn-ı maḥzûf.

3a.yüze: yüz AE, H. 5a.Murâda: - M.

138¹

Velehû ħaresa'llâhu mecdehû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 'Amel-i 'ilm ü şaliĥ eyle müyesser yâ Rab
Luţf ü iĥsân-ı necâĥ eyle müyesser yâ Rab
- 2 Şeĥerüm ĥayr idüben eyle mesâmı pür-nür
Dem-be-dem ĥutlu şabâĥ eyle müyesser yâ Rab
- 3 Bedenüm tâze vü ter eyle vişâl ile benüm
Büy-ı vaşl ile riyâĥ eyle müyesser yâ Rab
- 4 Elüme ağzuma aldurma benüm maĥrûmât
Baña her demde mubâĥ eyle müyesser yâ Rab
- 5 Ben Murâdî ĥuluña eyle 'inâyetle nazâr
İki dünyâda felâĥ eyle müyesser yâ Rab

139²

Velehû lâ-zâle mezkûren bi-ĥusnî's-siyer

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Faĥrumuzdur bizüm ol yâra nazâr rûz ile şeb
Ol nazardan irişür bize eşer rûz ile şeb
- 2 Mâverâya varuben dide-i dil kıldı nazâr
'Âlemün revnaĥıdır geldi gider rûz ile şeb
- 3 Ruĥ-sârı bize olmış çü 'aţâ-yı tâbân
Meh-i mihrüm ĥaţâvât ile gezer rûz ile şeb
- 4 Tâb-ı na'lüm n'ola ger tâb urur ise 'arşa
Tâb-ı saţĥında anuñ eyle ĥazer rûz ile şeb
- 5 Bu Murâdî çü kelâmında durur mâr-ı kelâm
Görelere daĥı kelâmuñda neler rûz ile şeb

1 A.20a, F.24a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun saygınlığını korusun!

1a.'amel-i: 'amel ü AE. 2a.mesâmı: meşâmı A, AE. 3a.vü: ve AE.

2 A.20a, F.24a, R.139b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Güzel huyuyla anılması devam etsin!

3a.Harekeli olan üç nüsha (A, AE, M)'da "ruĥ-sârı" sözü vezin zoruyla "ruĥ-ı sârı" şeklinde okunmuştur; çü: çün R. 3b.gezer: gezer R. 4b.eyle: âbla A.

140¹

Velehū lā-zāle meşkürü'l-fi'āl

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 İsm-i maḥzūnuñ içün sırr ile vir bize cevāb
Ketm-i sırr etmek içün bizde durur rāh-ı şavāb
- 2 Her ne kim gelse bize sālīm olur biz şikāyuz
Bizüm efkār ile kārımuza rehber tevvāb
- 3 Ümenāyuz nūkebāyuz būdelāyuz nücebā
Ḳuṭb-ı aḳṭāba şorarsañ yine ğavş oldu ḥiṭāb
- 4 Na'am-ı lā ne 'acebdür nedür işbāt-ı nehy
Görinür gizlū bir ola mı ola çün meh-tāb
- 5 Vaşf u taḳrīr idemez hiç seni bir vaşşāf
Ey Murādī ne murād üzre durur keşf-i ḥicāb

141²

Velehū surre mede'd-dehr

Mefailün Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Küntü ḥālī bi-dem'ī vemā hüve'l-mektüb
Bi-nezdi şahidi maṭlūbī müşfiḳi mergüb
- 2 Ḥabibe ḥālūmī 'arz itmegedür iḳdāmum
Velā maḳāl ile olmaz o vaşf-ı ḥāl üslūb
- 3 Ḥicābı ref' ider ammā hüner qarārdadur
İn-isteḳarre fe-sevfe terānī lā-maḥcūb
- 4 Ḥuzūr-ı vaḥdete meyl eyledi dil-i nālān
Cihān-ı keşrete māyil olur mı 'āḳil-i ḥūb
- 5 Murādī eylemeye şol ki ḳavli ile 'amel
Ne deñlü var ise işlāḥdan ola meslūb

1 A.20b, F.24b, R.151a. Gazel Lide yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Fiillerinin beğenilmesi devam etsin!

4a.na'am-ı: na'am u A; ne 'acebdür: na'cebdür AE. 4b.gizli: gizli ile R; bir: yere A; çün meh-tāb: çü táb AE, B, H; táb R. 5a.u: - H, R.

2 A.20b, F.24b, R.170a. Gazel Lide yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Zaman süresince mutluluk olsun!

Başlık F: Ve min-leṭā'ifihi'l-ğaribeh.

Başlık H: Baḥr-i müctes-i maḥbūn-ı maḥzūf.

1. Hālīmī raġbet edilen şefkatli matlubun şehadeti nezdinde gözyaşlarımla yazdım.

1a.el-mektüb: el-mektūm AE.

3b. Kararlı olursa perdesiz benî görecek. terānī: bk. G 81/5a. 5a.Murādī: Murāduñ R.

142¹

Velehû sâre bi-zikrihi'r-rikbân

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Yayıldı cümle cihân içre çün şadâ-yı edeb
İhâta kıldı kamu küşeyi nidâ-yı edeb
- 2 Ayağı taşra başuben edebden itme hürüc
Ne deñlü akrab ola gözle muntehâ-yı edeb
- 3 Egerçi kaşd-ı vukû' oldı vâkıfa "lâ-reyb"
Hicâbın eyledi hikmete muhteżâ-yı edeb
- 4 Çeker mi idi ta'ab bil çıkar idi serden
Dem-â-dem olmasa idi eger 'atâ-yı edeb
- 5 Murâdî al edebi cümle varı harc eyle
İki cihânda bulunmadı bil behâ-yı edeb

143²

Velehû ebķāhu'llāhu ilā yevmi'l-kıyām

Mef'ulü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Yâ rāhime'l-mesâkin yâ 'ālime'l-guyüb
Yâ esleķās-selâtin yâ kâşife'l-kürüb
- 2 Zâtuñ cü perde-i 'azametde nihândur
Maħbûbsın cemâlüne oldı niķāb-ı ħüb
- 3 'Arş-ı 'ulâda bānuñ bülendiyle medħ ider
Kürsidedür "meķāfi melâ'ik meşel ğurüb"
- 4 Rāh-ı ħaķīķatüne varan kimsene senün
Farķ-ı serini pây ider eyler serini toב
- 5 Bildi Murâdî ğünki senün 'işķuñı ezel
Râz-ı nihāna irdi diler baħr içinde ğüb

1 A.20b, F.24b, R.5b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Takipçileri onun zikriyle ilerlesin.

3a. Lâ-reybe fih: Bu kitap (Kur'an) onda asla şüphe yoktur... (2/Bakara 2; 3/Âli İmran 9, 25; 4/Nisa 87; 6/En'am 12; 10/Yûnus 37; 17/İsrâ 99; 18/Kehf 21; 22/Hac 7; 32/Secde 2; 40/Mü'min 59; 42/Şura 7; 45/Câsiye 26, 32). 4a.çeker mi idi: çeker miydi R.

2 A.20b, F.25a, R.167a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu kıyamet gününe kadar devam ettirsin!

Başlık F: Ve min-'ibârâtihî'l-laṭifeti sellemehu'llāh.

Başlık H: Baħr-i müzâri'-i aħreb-i meķfûf.

1.Ey miskinlere merhamet eden, ey gaybı bilen, ey sultanların sultanı, ey bütün sıkıntıları gideren.

3a.bülendiyle: bülendi ile R. 3b.Meķāfi melâ'ik meşel ğurüb: Atasözlerinde geçer: Melekleri tavaf ediş...

144¹

Velehū zāde'llāhu saṭveteḥū

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Hâḳḳâ budur ki keşf-i cemâl eylese ḥabîb
Bu çeşm-i câna manẓar-ı a'lâdadur naşîb
- 2 Her ẓanda kim nazar kıla bu dide-i başîr
Her cânibûn nidâsını gûş itdi yâ mucîb
- 3 Faḥrı degül mi 'âşık-ı dil-dâdenûn bu kim
Hicr ile ẓomaya o vefâdâr anı ğarîb
- 4 Bir zerre irdi verde cemâlûn neticesi
Rûyına ẓarşu medhûn okur aña 'andelîb
- 5 Oldı Murâdî 'âlem-i şüretde 'ayn-ı rûḥ
Rûḥ-ı muşavver oldı ise olmadı 'acîb

145²

Min nefehâtî'l-'arîfi bi'llāḥ ḥazreti's-sulṭânî zillu'llāḥ ḳaddesa'l-lāhu sirrehū

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Kelâmuñ bir kelâm el-ḥaḳ getürmez gûş idenler tâb
Kimisi oldılar medhûş kimi ẓıldı özin per-tâb
- 2 "Miyân-ı mâ'-i ve't-ṭîn" miyânında miyân oldı
Tağayyür ẓalmadı aşlâ hemân bir remz olupdur âb
- 3 Kemâl ile kemâl el-ḥaḳ kemâlidür kemâlinde
Miyân-ı şems ile zerre ẓurılmış ḥayme pür-eṭnâb
- 4 Eger ma'nî dilerseñ sen mu'ayyen aña ma'nâdan
Ne ma'na bil ki bî-ma'nâ olupdur hep "ulü'l-elbâb"
- 5 Murâdî terk-i dünyâ kııl hemân ẓalbi muşaffâ kııl
Hemân ẓaşd-ı temennâ kııl ẓalanın aña cümle ḥ'âb

1 A.21a, F.25a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nüfuzunu artırsın!

Başlık F: Ve min-ibârâtihi'l-laṭifeti sellemehu'llāḥ.

3b.vefâdâr anı: vefâdârını A. 4b.aña: onda B. 5b.'acîb: 'aceb AE.

2 A.21a, F.25a, R.7a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Allah'ın (cc.) gölgesi Hazret-i Sultan yani Allah'ı (cc.) tanıyan arifin esintilerinden... Allah (cc.) onun yüce sırrını kutsal kılsın!

Ve min-işârâtihi's-şerîfe eyyedehu'llāḥ

1b.per-tâb: pür-tâb M. 2a."Miyân-ı mâ'-i ve't-ṭîn: "Âdem, su ile çamur arasındayken ben peygamberdim."

3a.el-ḥaḳ almak R. 4a.ma'nâdan: ma'niden AE, M. 4b.ma'nî: ma'nâ R; ulu'l-elbâb: ... akıl sahipleri... (2/

Bakara 269; 3/Âli İmran 7; 13/Ra'd 19; 14/İbrahim 52; 38/Sâd 29; 39/Zümer 9, 18; 40/Mü'min 54).

146¹

Velehû lâ-zâle mü'eyyeden min 'indi'llâh

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Şehir bülbül hırüşından dü-çeşme gelmemişdür h'âb
Sürür-ı şevk ile eylerdi medh-i dilber-i nâ-yâb
- 2 Dilinde vahş u tayruñ cümleten zıkr-i habîb el-hâk
Kimi tâlib kimi râgıb kimisi hâl ile tevvâb
- 3 'Acâyib bahre taldı dil aña hadd u kenâr olmaz
Ġarâyib hayret-i kübrâda gördüm cümle şeyh u şab
- 4 Tulu' eylerse bu mihr-i münîr aña cihân zerre
"Elâ yâ eyyühe'l-aḥbâb" gelün kim toğdı mâh-tâb
- 5 Semâvât içre 'arz oldı melâyîk içre bir hâlet
Ne hâletdür bu hâlet kim 'acâyib kıssadur nev-yâb
- 6 Murâdî baḥr-ı aḥḍardur aña hadd ü kenâr olmaz
Kenâr olmaz kenâr olmaz şaḳın kılma özün per-tâb
- 7 Murâdî sözleri ser-çeşme-i âb-ı hayât oldı
Ḥayât-ı câvidânî kesb ider andan olan sırâb

147²

Velehû dâme lehu'n-ni'am

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 'Aceb bilsen n'ola hâlüm benüm maḥşerde yâ Rab
'Aceb şâlih mi a'mâlüm benüm maḥşerde yâ Rab
- 2 Kâpuña yüz süri geldüm kamu eksüklüğüm bildüm
'Aceb n'olısar aḥvâlüm benüm maḥşerde yâ Rab
- 3 Su'al eylesin çün kim baña cümle fi'âlümden
'Aceb n'olısar aḳvâlüm benüm maḥşerde yâ Rab
- 4 Bilen sensin kılan sensin alan sensin viren sensin
Ya n'olısar 'aceb kâlüm benüm maḥşerde yâ Rab
- 5 İlahî isterem senden Murâdiye murâdın vir
Bulur mıyam bu âmâlüm benüm maḥşerde yâ Rab

1 A.21a, F.25b, R.169a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah katından desteklenme devam etsin!

1a.gelmemişdür: gelmişdür R. 2a.el-hâk: ancak R. 3a.dil: ol M. 4b.Elâ yâ eyyühe'l-aḥbâb: Ey sevgililer!..
5b.nev-yâb: bu bâb AE, H, R. 6b.per-tâb: pür-tâb M. 6. beyit R'de yoktur.

2 A.21b, F.25b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Ona nimetleri devam etsin!

2a.sûri: süre M. 4a.alan sensin: - AE.

148¹**Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün**

- 1 Senûn 'ışķuñ durur her dem beni hayrân ider yâ Rab
Mey-i şevķuñ durur her dem beni sekrân ider yâ Rab
- 2 Tuţar miryât-ı dilde çün cemâl 'aksine âyîne
Beyân-ı "beyyinât" uñdan saña bürhân ider yâ Rab
- 3 Ṭelâţum eyledi baķr-ı maķabbet mevc-ender mevc
O deryâda vücûdum zevraķı devrân ider yâ Rab
- 4 Tamâmın bildi dil çün kim mu'ammâdan ţaleb kıldı
Hidâyet eyler iseñ sen anı iz'ân ider yâ Rab
- 5 Ne ĥikmetdür ne ķudretdür bunı ben daķı bilmezven
Murâduñ ķalbini her dem-be-dem 'ummân ider yâ Rab

149²**Mef'ûlü Mefâilün Mef'ûlü Mefâilün**

- 1 Eger kūyına olmasa revâ-yı kibriyâ ģâlib
Olurdu fı'l-ĥaķıķat cümle mevcûda fenâ ģâlib
- 2 Müşâhidsin ruķ-ı dil-darı miryât-ı zamîründe
İdüp maķv-ı kûdüret ger ola her dem şafâ ģâlib
- 3 'Aceb ĥikmet degil mi kim ıraĥ olmaya ol benden
"Fe-emma" vuşlata dâyim gönülde iķtizâ ģâlib
- 4 Olurdu 'ömr-i sermedde ĥaķıķat-âşinâ olmak
Eger olmasa vech-i fânîye rûy-ı beķâ ģâlib
- 5 İdüp nûr-i ilahîdür Murâduñ tâc-ı ser eyle
Mükemmel oldu imân şunda kim ola ĥayâ ģâlib

1 R.74a. Gazel R'de vardır.

2b. beyyinât: Gerek ehl-i kitaptan, gerek müşriklerden olan kâfirler, kendilerine o açķ ve kesin delil gelmedikçe, inkârlarından ayrılacak değillerdii. 98/Beyyine 1; 2/Bakara 87, 92, 99, 159, 185, 209, 213, 253; 3/ Âli İmrân 86, 97, 105,183,184; 4/Nisâ 153; 5/Mâide 32, 110; 7/A'râf 101; 9/Tevbe 70; 10/Yûnus 13, 15, 74; 14/ İbrahim 9; 16/Nahl 44; 17/İsrâ 101; 19/Meryem 73; 20/Tâ-Hâ 72; 22/Hac 16; 24/Nur 1; 28/Kasas 36; 29/ Ankebût 39, 49; 30/Rûm 9, 47; 34/Sebe 43; 35/Fâtur 25; 40/Mû'min 22, 28, 34, 50, 66, 83; 43/Zuhruf 63; 45/Câsiye 17, 25; 46/Ahkâf 7; 57/Hadid 9, 25; 58/Mücadele 5; 62/Cuma 6; 64/Tegâbün 6; 66/Tahrîm 11).

2 Gazel R'de vardır.

3b.fe-emma: bk. G 65/5b.

150¹

Min kelimâti'l-meliki's-şâlihî ve's-sultânî'l-mürşidi'n-nâşihî

Mef'ulü Fâilâtün Mef'ulü Fâilâtün

- 1 Dil derd-i yâre düşdi bir çâre var mı yâ Rab
Bir ben gibi cihânda âvâre var mı yâ Rab
- 2 Deryâ-yı hayret üzre fülk-i gönül şinâver
Varmağa kûy-ı yâre bir ara var mı yâ Rab
- 3 'İşk-ı habîb-i dilsüz kâr itdi câna muhkem
Hem-dem baña cihânda bî-çâre var mı yâ Rab
- 4 Her rûz u şeb gam ile dil gitdi elden eyvâh
Bir dağı bu gam ile sad-pâre var mı yâ Rab
- 5 Oldı Murâdî çün kim 'ışk-ı habîbe çâger
İrmege çâre bir dem dil-dâre var mı yâ Rab

151²

Min enfâsi sultânî's-sâlikîn ve kûṭbi'l-ârifin

Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün

- 1 Baḥr çü mevcî cûş ide kim getüriser ama tâb
Fülk-i vücûda irmese cûd olur idi ol ḥarâb
- 2 Şems-i hüda ṭulû' ide maṭla'-ı küh-ı ḡaybdan
Zerreler ide mi ḡarâr cümle kılur aña şitâb
- 3 Âyine-yi her âyine âyinedâr gösterür
Lîkin iden aña nazar çeşmini eyleye şavâb
- 4 Ağ u ḡarası 'aynuñuñ birbirine ḡarâbeti
Ḥâṭıruña alup bunuñ remzini dilde yaz kitâb
- 5 İster iseñ Murâdinüñ bilmege bu rumûzını
'Ucb ile kibri terk idüp nefsuñi eyle çün türâb

1 .21b, F.26a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Salih melikîn ve öğüt veren mürşit sultanın kelimelerinden.

Başlık F: sellemehu'llâhu ve Ebḡâh.

Başlık H: Baḡr-i müzâri'-i aḡreb.

2 A.22a, F.26a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Sâliklerin sultanının nefesleri ve ariflerin kutbundan.

Başlık F: Ve min-enfâsihi's-şerîfe.

Başlık H: Baḡr-i recez-i müşemmen-i maṭvî-i maḡbûn Kemâ merr.

1a.mevci: mevc-i H. 1b.fülk-i: felek AE. 4b.bunuñ: - AE. 5b.idüp: it AE.

152¹

Velehü 'âfahu'llah

Müfteilün Mefailün Müfteilün Mefailün

- 1 Revnağ-ı hüsn-i rüy-i yâr dideye virse ferr ü tab
Gelmez idi bu 'âleme zerrece deñlü inkılab
- 2 Râhına reh-ber eylemiş bedrağ-e-i hidâyeti
Bilmegi bilmemek dimiş şârih-i ders ü faşl u bâb
- 3 'İzzet u devlet ol durur dig-i hayâtı kaynada
Nâr-ı mağabbet ile kim kalmaya kaçre deñlü âb
- 4 Güş nedür semâ' ne müstemi'-i istimâ' ne
Añlar iseñ bu kavli ger añlayasın nedür hıtab
- 5 'Âlim-i 'ilm-i Hâk gerek sözlerüñi ol añlaya
Çünkü Murâdi her sözün noqtası oldı bir kitâb

153²

Min reşehâti zülâli efdâlihî ve leme'ati envâri aqvâlihî

Feilâtün Mefailün Feilün

- 1 Yâ ilâhî bi-ğakğ-ı nûr-ı habîb
Rûyet-i vechün eyle bize naşib
- 2 Kıl du'âmuzı müstecâb bizüm
İnneke kâdirün qarîbü mucîb
- 3 Yüzümüz dutmuşuz yüce tapuña
Luğf u ihsânun eyle bize qarîb
- 4 Kıl habîbüñe bizi hem-sâye
Rûz-ı maşşerde kıma bizi ğarîb
- 5 Bu Murâduñ sözini eyle kabûl
Ola katuñda ol sa'id ü lebîb

1 A.22a, F.26a. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

2 A.22a, F.26b, R.7a. Gazel L F.26b. 'de yoktur.

Başlık A: Onun faziletlerinin saf suyunun sızıntıları ve sözlerinin nurlu parıltılarından...

Başlık F: Münâcât.

Başlık H: Bañr-i Hafîf Kemâ merr.

1a.bizüm: ey Hâk A, R.

3b.Sen kadirsin, kullarına yakınsın, dualara icabet edensin; luğf u: luğf-i.

5b.sa'id ü: sa'id-i R.

154¹

Velehû lâ-zâle'z-zaferû min a'vânihi

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Min zünûbin etûbu yâ tevvâb
İnneke kâdirün serî'ü hisâb
- 2 Tevbeler eyledüm eyâ Mevlâ
Kerem u luṭfuñ ile aç baña bâb
- 3 Rabbi innî zâlemtü fağfirli
Le ilâ gayrû ente ḥüsnü me'âb
- 4 Luṭfuñ umup cenâbuña şığınan
Ḥâşa kim göre ol 'azâb u 'ikâb
- 5 Uṭlubü'l-'afve min 'afvi murâd
Kâne Rabbûke mesebbibe'l-esbâb

155²

Velehû edama'llâhu 'izzehû

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Gel berü ey çerâğ-ı ehl-i kûlûb
Aç ḥicâbuñı olmağıl maḥcûb
- 2 'Âkıl iseñ eger ki ey meh-rû
Ḥaḥdan ayruyı kıлмаğıl maḥbûb
- 3 Nâzar-ı 'ibret eyle eşyâya
Añla her 'ilmi olasın merğûb
- 4 Kimse rencide olmasun senden
Cehd idüp eyle gel ḥaşâyil-i ḥûb
- 5 Gel Murâduñ kelâmını kıl gûş
Olmayasın bu kârdan meslûb

1 A.22b, F.26b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yardımlarından dolayı zafer devam etsin!

1. Ey tevbeleri kabul eden günahlarımın tevbe ediyorum. Sen her şeye gücü yeten ve hesapları çabuk görüyorsun.

1b. serî'ü hisâb:...Allah hesabı çabuk görür (2/Bakara 202; 24/Nûr 39; 40 Mû'min17; 5/Mâide 4; 13/Ra'd 41; 14/İbrahim 27; 3/Âli İmrân19, 199).

3. Allahım ben zulmettim beni bağışla. Senden başka dönülecek güzel yer yoktur.

3a.Rabbi innî zâlemtü fağfirli: Musa: "Rabbim! Doğrusu kendime yazık ettim, beni bağışla" dedi (28/Kasas 16). 3b. ḥüsnü me'âb...: İnanan ve yararlı iş iyleyen kimseler için hoş bir hayat ve dönülecek güzel bir yer vardır (13/Ra'd 29). 4b.ḥâşa: ḥâşâ A, AE; azâb u ikâb u azâb AE, H.

5.Sen affı Murad et; Rabb'in bütün sebepleri yaratandır.

2 A.22b, F.26b, R.6a. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun saygınlığını devam ettirsin!

3a.nâzar-ı 'ibret eyle: nâzar eyle 'ibreti B. 4a.eyle gel: eylegil AE. 5a.kıl gûş: gûş kıl AE.

156¹

Velehū şerrefe'llāhu bi-vücūdihi'l-'ālem

Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Hāzret-i ğaybdur çü ğaybu'l-ğayb
'Ayn-ı ğayb ile müttefik "lā-reyb"
- 2 Zāhiridür hafı hafı zāhir
Bāṭınidür zuhūra 'ayn-ı sebep
- 3 Müttefik ism ile müsemması
'İlmdür nokṭa nokṭa elf ile heb
- 4 Lām elifde veḳāyi' oldı bedid
Ebced olmuş sebepde cedd ile eb
- 5 Ey Murādı çü sendedür hikmet
Hikmetüni ziyāde kılsun Rab

157²

Velehū dāme nāşirü'l-'adli ve'l-ihsān

Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Cānuma rūḥ-baḥş vaşl-ı ḥabīb
Rabbi yessir 'ani'l-cemāli naşīb
- 2 Burḳa' ın kâşif ola rüy-i nigār
Mā re'eynāhü kâne emrūn 'acib
- 3 Açdı nūrı çü zulmet-i ḳalbi
Leyse nūrun 'ani'r-recā'i ḳarīb
- 4 Zulmet içre bulunur āb-ı ḥayāt
Kâne sevdā'i bi'l-beyāzi mucīb
- 5 Sırr-ı meknündür kelām-ı Murād
Ebkemün minhü 'ālimün ve lebīb

1 A.22b, F.27a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ālem onun varlığıyla şerefleensin!

1b.bk. G 142/3a.

2 A.23a, F.27a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Adalet ve ihsanı yayıcılığı devam etsin!

1b.Rabbim cemalinden nasiplenmeyi kolaylaştır. Rabbi yessir:...işimi kolaylaştır (20/Tâ-Hâ 26).

2a. Bu şaşılabacak bir şey de değil.

3a.Beklenti olmaksızın nur olmaz.

4a. Siyah idi onu beyazlandırmakla (duasına) cevap verdi.

5a.Ālim ve akil olanlar (Murād'ın sözleri karşısında) sustular, konuşamaz oldular.

158¹

Mine'l-ilhâmâtî'r-Rabbâniyye ve'l-vâridâtî's-sübhâniyye

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Çün gül-istân içre gördün 'andelîb
Dir idi kim el-ḥabîbü el-ḥabîb
- 2 Şanma kim bir gül içün eyler figân
İster anı kim bula Ḥaḫdan naşib
- 3 Añla 'âkilseñ bu sırdan bir ḥaber
Şûrete bakma lebîb olğil lebîb
- 4 Nice bir ḡafletde sen bidâd ol
Şûrdan bir gün çıkar şavt-ı muhîb
- 5 Gel Murâduñ bu kelâmın diñle kim
Bir kelâmı var 'acebdendür 'aceb

159²

Velehû belleḡa'llâhu ilâ akşâ merâtibi's-sa'âdihi

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Atdı avcından çü bir müşt-i tûrâb
Şındı a'dâ qalmadı qalbinde tâb
- 2 Bu ne ḥikmetdür ki taḡdîr eylemiş
Eyledi ol dem ḥiṭâb-ı müsteṭâb
- 3 'Avn-ı Bârî anda oldı her nefes
Bunu şâriḥ âyet-i "Ümmü'l-kitâb"
- 4 Diler iseñ bulasın vaşl-ı ḥabîb
Ḳıl cigerde tâb hem 'aynuñda âb
- 5 Ger dilerseñ çekmeyesin sen zarar
Ey Murâdî ivme kârûñ yâb yâb

1 A.23a, F.27a. Gazel M, R'de yoktur.

Başlık A: Rabbani ilhamlar ve fetihleri ve sübhâni hatırlatmalardan...

Başlık F: Ve min-ḥulviyyâtı 'ibârâtihî.

Başlık H: Baḫr-i remel-i müseddes-i maḫşûr.

5a.diñle kim: diñlegil L. 5b.'aceb: 'acib B, L.

2 A.23a, F.27b, R.6b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun saadet derecelerini had safhaya ulaştırırsın!

1vü 2. beyitler M'de yoktur.

1a.bir: pür B, H; müşt-i tûrâb:...Attığın zaman da sen atmamıştın (8/Enfâl 17). 3a.onda: ondan R. 3b.âyet-i ümmü'l-kitâb: bk. G 114/3. 4b.ḳıl cigerde: ḳal çekerde AE.

160¹

Min meḥāsini eş‘ārihi’ş-şerīfe ve mekārımı āşārihi’l-laṭīfe

Feülün Feülün Feülün Feül

- 1 Kō dār-ı fenāyı beḳā kıl ṭaleb
Yoluñ bulmağa reh-nümā kıl ṭaleb
- 2 Mübeşşirden işit beşāret sözün
Nihāyetde sen müntehā kıl ṭaleb
- 3 Feraḥ ister iseñ müferriḥ gözet
Yem-i ‘ışkda āşinā kıl ṭaleb
- 4 Kāmu āşināñı yürü eyle yād
Her işüñde ey dil Hudā kıl ṭaleb
- 5 Murādī dilerseñ bulasın merām
Kāmu ḥācetüñe revā kıl ṭaleb

161²

Min ḥaḳāyikihi’l-kāṭi‘a ve berāhinihi’ş-sāṭi‘a

Feülün Feülün Feülün Feülün Feül

- 1 Teraşşuḥ kılaldan inā‘ı vüçümdan āb
Kāmu nārı muṭfi olup ḳalmadı zerre ṭab
- 2 Nefād irmedi gelmedi kimseye bir ḥiṭāb
Mu‘āf oldılar cümleten fetḥ olındı çü bāb
- 3 Müzekkī olup cümle elvānı maḥv eyledi
Mu‘arrā olup ‘āriyyetden kāmu şeyḥ u şāb
- 4 Oḳındı kelām-ı mümeyyiz menābirde çün
Bilindi şühūd ile ma‘nā-yı “Ümmü’l-kitāb”
- 5 Murādī bilindi murādından aşl-ı murād
Virildi maḥalline cümle şevāb u ‘iḳāb

1 A.23b, F.27b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Onun şerefli şiirlerinin güzellikleri ve hoş eserlerinin bildirdiklerinden...

Başlık F: Baḥri’l-müteḳārib.

Başlık H: Baḥr-i müteḳārib-i maḥzûf.

2 A.23b, F.27b, R.6a. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Kesin hakikatleri ve açık delillerinden...

2a bir ḥiṭāb: bu ḥaṭā AE. 4a.cün: pes R. 4b.āyet-i ümmü’l-kitāb: bk. G 114/3.

162¹

Velehû kâne'llâhu lehû

Feülün Feülün Feülün Feülün Feül

- 1 Yünâdî münâdin lenâ min mekânin qarîb
Taḥayyertü fî şavtihi min li-eclî'l-mehîb
- 2 Nidâsını gûş eyledüm virdi ḥaşyet tamâm
Velî lezzetin bulmuşam kim 'acebden 'acîb
- 3 Gönül levḥa-i kudret olduḡda naḡsın bilür
Ne ḥâcet ki naḡş eyleye ḥâzık-ı dil-firîb
- 4 Gelüp ḥ'âce-i ḥikmet eyledi ders-i ḥakîm
Şu resme ki ḥayrân olupdur nice biñ lebîb
- 5 Murâduñ kelâmında ma'nâ bilinmek 'asîr
Meger kim beyân eyleye ol ḥabîb-i nesîb

163²

Min maḡâlâtî şâhibi'l-ḥâlât muḡhirü'l-'acâyibi bi-envâ'i'l-kerâmâtihi
ḡaddesa'llâhu sirrehû

Müfteilün Müfteilün Fâilün

- 1 Emr ile çün remy ola müştî türâb
Nice 'adû ola ḥarâb u yebâb
- 2 Nâr-ı celâliyyet ola şu'le-ver
Düşmenüñ olmaya ḡulûbında âb
- 3 Nuşret-i fettâḡ çü mü'yminededür
Dîde-i küffârdadur ḡûn-ı ḥ'âb
- 4 İrdi 'adû başına seyf-i ḡazâ
Rumḡ-ı muvaḡḡidde cigerler kebâb
- 5 Nuşretini bildi Ḥudânuñ Murâd
Bendesidür cümle anuñ şeyḡ u şâb

1 A.23b, F.28a, R.87b. Gazel A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona ihsanda bulunsun!

1. Yakın bir yerden bir çağırıcı çağırdu. Onun heybetli sesiyle hayrette kaldım. Rabbenâ innenâ semî'nâ munâdiyen yunâdî...: Ey Rabbimiz! Gerçek şu ki biz, "Rabbimize inanın!" diye imana çağırın bir davetçiyi (Peygamber'i, Kur'an'ı) işittik, hemen iman ettik. Artık bizim günahlarımızı bağışla, kötülüklerimizi ört, ruhumuzu iyilerle beraber al, ey Rabbimiz! (3/Âli İmrân 193)

1b. şavtihi: şüretihi AE. 2b.lezzeti: lezzetin AE; bir feraḡ L, R; 'acîb: 'aceb AE. 3a.olduḡda: olduḡde F, M; naḡsın: naḡş AE. 3b.ki: aña L, R; eyleye: ide L, R.

2 A.24a, F.28a, R.140a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Çeşitli kerametleriyle görünen harika hâllerin sahibinin yazılarından... Allah (cc.) onun yüce sırrını kutsal kılın!

Baḡri's-serî'i'l-maḡvî'l-mekşûf F.

Başlık H: Baḡr-i serî-i maḡvî.

1a. remy: bk. G 159/1a. 2a.şu'le-ver: şu'ledür. 3b.ḡûn-ı ḡ'âb: ḡûn u ḡ'âb R4vü 5. beyitler M'de yoktur.

4b.cigerler: çekerler AE. 5a.Ḥudânuñ: - R.

164¹

Velehü haqqaka'llahu âmālehü

Müfteilün Müfteilün Fâilün

- 1 Yâr cemālinden açar çün niķāb
Çarşu varur dide-i dil yāb yāb
- 2 Rûz nedür rûze nedür şeb nedür
‘Āşık iseñ ‘ışk ile var iste řāb
- 3 Mültemis oldu çü saña vaşl-ı yār
Eyle “ulî'l-elbāb” yûri daķķ-ı bā
- 4 Münfa‘il olma çü sözün reddi yok
Dinle ne kim naķl ide ehl-i kitāb
- 5 Çünki cihān oldu Murād ile pür
Pes kimedür yā bu ‘iķāb ü şevāb

165²**Mefâilün Mefâilün Feülün**

- 1 Benüm vird-i zebānum nām-ı maķbûb
Benüm fikr-i hayālüm oldu ol hûb
- 2 Kemāl-i lâ-nażîrümdür nażîrüm
Kemālümden ħabîbüm oldu merġûb
- 3 ‘İyān-ı bā-nihān vechinde ‘aynüm
Niķāb-ı bā-‘ayān altında maķcûb
- 4 Sa‘îrû bi’d-dücā lâ-şems ü aķmār
İĥāta eylemiş devvār içün toḃ
- 5 Murādî řālib oldu her şalebde
Zihî řālib zihî maķcûb-ı maşlûb

1 A.24a, F.28b. Gazel A, F’de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun isteklerini gerçekleştirsin!

2b.řāb: řāp F. 3b.ulî'l-elbāb: Ey akıl sahibleri! (2/Bakara 179; 197; 3/Āli İmrān 190; 5/Māide 100; 12/Yûsuf 111; 38/Sād 43; 39/Zümer 20; 40/Mü'min 54; 65/Talak 10).

2 R.6b. Gazel R’de vardır.

Güneş ve kamerin deġil karanlığın alevi (derecesi) arttıkça arttı.

166¹**Mefâilün Mefâilün Feülün**

- 1 Göñül bezm-i cemâle oldu tâlib
Talebden bî-ḥaberdür kendü râğıb
- 2 Olalı genc-i pinhânuñ kilidi
Özinde münderic a'lâ'l-meṭâlib
- 3 Kemâl-i hem-nişîn itmiş eşer çün
Anuñ çün oldu her nev' üzre ğâlib
- 4 Müheyyâdur 'ayâna fi'l-kıyâma
Anuñ çün oldu defter üzre ḥâsib
- 5 Murâdî evvelinüñ âhırıdır
Ne kim geldi ise ol aña ḳâlib

1 R.7a. Gazel R'de vardır.

HARFÜ’T-ṬĀ’

167¹

Min nesâyimi enfâsihî ve leṭâ’ifi inâsihî

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ma‘rifet mihrindedür zav‘-ı hidâyet ma‘rifet
Böyle olmuştur muḳadder böyledür pes nâşiyet
- 2 Nâme-i taḳdîri taḥḳîḳ itmeyen ‘allâmeler
Mülzem olmazlardı gûş itse şüyü‘in ‘âkıbet
- 3 “Fe’dḥulûhâ ḥâlidîn” âvâzesin gûş eyleyen
Dâhil olup her elemnden buldı anlar ‘âfiyet
- 4 Müntehâ-yı muḳtezâyı anlayan şunlar durur
Her zulumden ḳurtulup taḥşil ide nûrâniyet
- 5 Bu Murâduñ ‘uḳdesin ger ḥal iderseñ ‘ilm ile
Senûñ içün de yazalar tâ ḳıyâmet menḳıbet

1 A.24a, F.28b, R.10b. Gazel L M’de yoktur.

Başlık A: Onun nefeslerinin esintisi ve samimiyetinin inceliklerinden...

Başlık H: Baḥr-i remel-i müsemmen-i maḥzûf.

1a.mihrindedür: mührindedür AE; hidâyet: hüdâ-yı R. 2b.olmazlardı: olmazlar mı R. 3a.Fe’dḥulûhâ ḥâlidîn:

Ölümsüzler oraya-cennete- girsin! (39/Zümer73) 4a.muḳtezâyı: muḳtezâmı A, F. 4b.zulumden: zalemden AE.

5b.içün de: içün AE.

168¹

Velehû rafe‘a’llâhu kadrehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Sa‘d-ı ekberden tülû‘ itmekdedür ‘ayn-ı necât
Mümkinât-ı kâlûme ‘arz oldu ğayb-ı beyyinât
- 2 Oldı müstecmi‘ şıfat-ı emr-i ‘âlem “kâf u nûn”
“Kavlühü’l-hakku lehü’l-hüküm” ile geldi kâtı‘ât
- 3 Lafz-ı mahfiden beyânum emri icrâ olsa ger
Mümteni‘den vaz olurdu hall olurdu mümkinât
- 4 Rûh-ı a‘zamdan murâdum rûh-ı râhat olmasa
Heybetümden cümle ‘âlem olur idi kat kat
- 5 Vaz‘-ı heyyetden Murâdî vaz‘-ı hikmetdür hemân
Hikmet-i heyyetde buldı ‘ilm ile hikmet şebât
- 6 Gûş-ı cân ile Murâduñ kavlini kıl istimâ‘
İki yüzlü âyine oldu hayât ile memât

169²

Velehû lâ-zâle muţ‘an li’l-enâm

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 ‘Ârifüñ kavlinedür şerh ü beyân-ı ma‘rifet
‘Âşıkun kalbindedür sırr-ı nihân-ı ma‘rifet
- 2 Kulzüm-i hayretde her eşyâ kılupdur ğavtalar
‘Âkilün fehmindedür fehm-i ‘ayân-ı ma‘rifet
- 3 ‘İlm ile buldı bulanlar genc-i ma’nâya tarîk
‘Âlemün ‘ilmindedür şer‘-i mekân-ı ma‘rifet
- 4 Ğayb-ı ‘aynı mâverasından tekellüm bir dahı
Murtezâ destindedür tîr ü kemân-ı ma‘rifet
- 5 Cân ü ten terkin uranlar buldılar ma’nâya yol
Ey Murâdî târik olandur cihân-ı ma‘rifet

1 A.24b, F.28b, R.9a. Gazel L M’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun kıymetini yükseltsin!

1a.ekberden: ekberdür AE. 1b.kâlûme: hâlûme R; ğayb-ı ğayb u R; beyyinât:bk. G 148/2b. 2a.kâf u nûn: bk.

G 12/2b. 2b.Kavlühü’l-hakku lehü’l-hüküm: Hak sözü onun için hükümdür. Z(“Ol” dediği gün hemen olur.

Onun sözü gerçektir. Sura üflediği gün hükümler onundur.) 6/En‘âm 73Z; ile: eyle AE. 4a kat kat:

mümkinât AE. 4b.idi: yedi B.

2 A.24b, F.29a, R.10a. Gazel L M’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Halkın rızası devam etsin!

1b.kalbindedür: kalbinde AE. 2b.fehmindedür: fehminde R. 4a.mâverâsından: mâverâsında AE.

170¹

Velehü sa‘ide ciddühü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Maḥz-ı sırr-ı evliyâdur ibtidâ-yı ma‘rifet
‘Âşıkun zevk u şafâsıdur şafâ-yı ma‘rifet
- 2 Kılmaz idi enbiyâ vü evliyâ ‘arz-ı hüner
Güş-ı câna gelmeseydi ger nidâ-yı ma‘rifet
- 3 Evvelin ü âhîrin bulmaz idi aşlâ vücûd
İrmeseydi mümkünâta ger şadâ-yı ma‘rifet
- 4 Bulmaya aşlâ fenâ vü görmeye hergiz zevâl
Aña kim bir laḥza el vire beḳâ-yı ma‘rifet
- 5 Ey Murâdî ger şorarsan kâmilî kimdür baña
İntihâ vü intihâ vü intihâ-yı ma‘rifet

171²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Luṭf-ı ḥikmet kâsesinden nûş iden âb-ı ḥayât
‘İlm-i ‘ulâ ile uḥrâdan bilüpdür beyyinât
- 2 Kâse-i ‘ibretde âb-ı rûy-i ‘âlim buldı bes
Oldılar ol âbdan her “ṭayyibin ü ṭayyibât”
- 3 Mantık-ı a‘lâ bulupdur ṭuṭi-i sebz-i revân
Çünkü ol âb ile ḥult idüp içür ḳand-ı nebât
- 4 Ḥâlet isterseñ eger ey ṭâlib-i ‘ilm-i ledün
‘Âlem-i şüretten iḥrâc eyle murḡun bul necât
- 5 Gel Murâduñ ḳavline ḳavl ol ki sulṭân olasın
Ḳılasın bu salṭanatla nice biñ biñ şâhı tâb

1 A.24b, F.29a, R.125a. Gazel L M’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun çabası mübarek olsun!

2a.vü: ve AE. 2b.gelmeseydi: gelmeyeydi A. 3b.irmeseydi: irmeyeydi AE. 4a.vü: ve AE. 5a.baña: saña R. 5b.vü: ve AE.

2 R.8a. Gazel R’de vardır.

1b. beyyinât:bk. G 148/2b. 2b.ṭayyibin ü ṭayyibât: İyi kadınlar, iyi erkekler; iyi erkekler de iyi kadınlar içindir. (24/Nûr 26). 3b.içer: icer R.

172¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Ehl-i diller dâmenin ʔut ister iseñ ger necât
Zîrâ Hâķ anlara virmişdür ne kim var ʔayyibât
- 2 Müstedâm olmak dilerseñ maʔrifet kesb eylegil
Maʔrifet bezminde gel nûş eylegil âb-ı ʔayât
- 3 Cürʔa-nûş itmek dilerseñ gel berü dîvâne ol
Gel bu varlık perdesin keşf eyle bulasın şebât
- 4 “Lâ vü len”den geçmeyince varlık gelmez ele
Kıl fenâsın bu vücûduñ bulasın tâ ʔayn-ı zât
- 5 Gel Murâdînüñ kelâmın müstemiʔ ol cân ile
ʔArz ola pes ân-ı vâhid saña nice beyyînât

173²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Revzen-i çeşmümde ʔaķķiyet görür eşyâ şıfat
Anuñ içün bildi dil dünyâ vü mâfihâ şıfat
- 2 Zât vaşf olmaz lisân-ı kâşır ile zinhâr
Fehm-i ʔaķla her ne kim olsa olur eşyâ şıfat
- 3 Baķr-ı bî-pâyânı kimdür kim iķâta eyleye
Zevraķ-ı dil bildi ancak mevcdür deryâ şıfat
- 4 Laķzanuñ künhindedür ʔayn-ı başiret hâzır ol
Nâķid ol maķz-ı uluhiyyetdür istiğnâ şıfat
- 5 ʔArş-a-i tevķide ķurduñ çünkü ʔaķluñ ʔaymesin
Añlaķıl ednâ vü aʔlâ zîr ile bâlâ şıfat

1 R.9a. Gazel R'de vardır.

4a. Lâ-vülen: bk. G 33/2a. 5b.beyyînât: bk. G 148/2b.

2 R.154a. Gazel R'de vardır.

174¹

Velehü edama'llāhu naşrehü

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Nefeḥātümde görindi yine çün nefḥ-ı ḥayāt
Eylediler bu kelāmumda nice biñ kelimāt
- 2 İktibās eyledi bundan ḳamu ins ile melek
Her biri kendüsine göre alupdur lezzāt
- 3 Kürs-i ekberde bulundu yine 'arş-ı a'zam
Derc olupdur nefeḥatında nice biñ nefeḥat
- 4 Şerḥ-i ma'nā ḥaberin bildi şu kim virdi Ḥudā
Yoksa ma'nā ḥaberin kim bile ey dil heyhāt
- 5 Bu Murāduñ kelimātını eger dīnler iseñ
Ḥāşıl ola saña miḳdāruña göre ḥālāt

175²

Velehü eḳarra'llāhu 'aynehü

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Fi'l-i eşyāda görindi yine bu ḥāl-i şıfat
Ḥāşa li'llah k'ola fi'linde o fa'āl-i şıfat
- 2 Zāt-ı vāḥidde dinilmez ne cemāl ü ne celāl
Eḥadiyyetde durur cünbüş-i ef'āl-i şıfat
- 3 Ḳavl-i ḳāyilde dinildi nice ḳavl-i ef'āl
Ḳavlümüz bunda durur kim ola aḳvāl-i şıfat
- 4 Bu ki dāl eyledi dālında durur yine delil
Bil zelil oldu şu kim anlamaya dāl-ı şıfat
- 5 Ey Murādī senüñ aḥvāl ile ḥālün ne 'aceb
'Aceb oldur görince sende bu aḥvāl-i şıfat

1 A.25a, F.29a, R.110b. Gazel M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona yardımını devam ettirsin!

Başlık F: Ve min-nefahāti'l-ḳudsiyyeh.

Başlık H: Baḥr-i remel-i maḥbūn Kemā merr.

1a.nefeḥātümde: nefḥātümde AE. 2a.ins: üns AE. 3b.nefeḥātında: nefḥātında AE; nefeḥāt: nefeḥāt A.

2 .25a, F.29b, R.9a. Gazel L M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gözünü aydınlatın!

1b.- R; fa'āl-i: ef'āl-i AE. 3a.ḳavl-i ef'āl: ḳavl ü aḳvāl R.

176¹

Velehû huşşa bi'n-naḥci ve'z-zafer

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Ey gönül ister iseñ kesb idesin ger ḥâlât
Şâd olma saña ger 'arz ola biñ biñ derecât
- 2 Tırmağıl kendözünü ḥāk ile yeksân ideğör
Tarḥ idüp senlügen senden kıoma kendünde ḥayât
- 3 İrişem dir iseñ ednâdan eger a'lâya
Bu cihân milkini dübdüz yûri var arduña at
- 4 Gerüben gögsünü aldanma bu dünyâya şaḳın
Ġarra-i māl u 'ömür olma yok anlarda şebât
- 5 Ey Murâdî sözüñüñ her biri biñ câna deger
Lîk kıanı bularuñ kıadrini bilen heyhât

177²

Velehû lâ-zâle 'adluhû mebsûṭan

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Şâdıķum şıdķ ile Ḥāk şıdķuma virsün berekât
Berekât ile virür her ne virürse derecât
- 2 Ḥâlet-i dilde durur her n'ola aḥvâl-i 'ulüm
Ḥâlümüz maḥv olur elbette n'olursa ḥâlât
- 3 Ḥāk durur ḥaḳķ-ı ḥaḳıķatde kıomaz buṭlânı
Ḥaḳķ kıatında bulımaz sâḥir ile siḥr-i şebât
- 4 Kıurtılır ḥavf u ḥazandan şu kı ḥaḳķa yapışa
Ḥaḳķ ile ḥaḳ olan elbet de bulur fevz u necât
- 5 Bu Murâdide murâd üzre ḥaḳâyıķ ṭoludur
Añla kıim oldu ḥisâb ile rimâl-ı sâ'ât

1 A.25a, F.29b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Başarı ve zafer ile has kıılınsın!

1. ve 3. beyitler M'de yoktur. 4b.māl ü 'ömür: māl ve 'ömür AE.

2 A.25b, F.29b, R.10b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yaygınlaşmış adaleti devam etsin!

2b.olur: eder R; n'olursa: ne olursa AE, R. 3b.sâḥir ile siḥr-i: sâḥirle şehirle AE. 4b.ü: - R.

178¹

Velehū zā'afa'llāhu ni'metehū

Feilātūn Feilātūn Feilātūn Feilūn

- 1 Hāzret-i vāhibe çün zātdan irdi nefeḥāt
Zāhere'l-ḥikmetü ve'n-ni'metü men fi'l-ḥālāt
- 2 Şābit oldu çü şebātında durur aṣl-ı zuhūr
Pes zuhūrın yine maẖharla kılupdur işbāt
- 3 Hāşıl olsun diyü 'uşşāķına feyz ile vücūd
Qad benā eclī ḥayātın ğurefen fi'l-cennāt
- 4 Beni pūr-ḥayret idüp maḥz-ı ḥayātum sebebi
Fe-limen ḥayye ḥayātūn ve limen mâte memāt
- 5 Gel Murāduñ yine cān ile kelāmın diñle
Nice biñ mürdeye bir noḳtası mu'ṭi-i ḥayāt

179²

Velehū lā-zāle rāşiden mehdıyyā

Feilātūn Feilātūn Feilātūn Feilūn

- 1 Rūz u şeb oldu çü ārāyişde sitt-i cihāt
Ne müferriḥ yir olur ravza-i bāğ-ı cennāt
- 2 'Ālem-i aşgarı kübrāda gören 'ayn-ı yaķın
Bu fenā 'ālem için ḳor mı yire cāy-ı şebāt
- 3 Milk-i ūlā ile uḫrāyı bilürseñ 'ilmi
Ne ṭarīķatle ḳazandıñ berü gel kıl işbāt
- 4 Şāḫ-sār-ı eḫadiyyetde ḳonup murğ-ı gönül
Vara mı devḫa-i fāniye daḫı ol heyhāt
- 5 Bu kelāmını Murāduñ güzel işğa eyle
Çeşme-i mīm-i Murādiden içüp āb-ı ḥayāt

1 A.25b, F.30a, R.120a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nimetini artırsın!

1b. Hikmet ve nimet muhtaç olan kimseye zahir oldu.

3b. Cennette hayat için meskenler bina etti.

4b. Herkes için hayat ve ölüm vardır. fe-limen ḥayye: kâle men R.

2 A.25b, F.30a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Doğru yolda olma, hidayete erdirmeye devam etsin!

1a.çü: çün AE, H. 3a.'ilmi: 'ālemi AE. 4b.vara mı: var mı AE.

180¹

Velehû sehhele'llâhu lehu'l-umûr

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Ne 'aceb hâlet olur hâletümüz ey hâlet
Gâh şevk u gehî hüzn ü gehî fûrkât-i devlet
- 2 Ber-ķarâr üzre ķurılmadı ķü rûkn-i 'âlem
Nice erkân gözedürsin görüben ey millet
- 3 Seni hallâķ-ı cihân âyine ķılmış özine
Yüzini göstere tâ ķim bula ķalbün behcet
- 4 Gel berü rengi gider âyineyi şayķal eyle
Bilesin sende nedür hâşıl olan bu şüret
- 5 Ey Murâdî nice hõş hâtırâdur bu hâtır
Hâtıruñdan ne geçerse virür ol Rabb-i elest

181²

Velehû hevvena'llâhu lehû külle şey'

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Şormak 'ayb olmasun ey dil-ber-i şîrîn-harekât
Leblerün la'l-i Bedehşân mı yahûd âb-ı hayât
- 2 Çün siyeh-püş olasın ey meh-i tâbân-ı cihân
Ķaplamışdur şanasın âb-ı hayâtı zulumât
- 3 Çekilür sidre-i a'lâya ya 'adn uçmağına
Ķangı 'âşık ki işigünde bulur ise memât
- 4 Yûsuf-ı şânîsin ey mâh-liķâ 'âlemde
Kim nazar itse saña günde ider biñ şalavât
- 5 Bulur elbetde hayât-ı ebedî ol 'âşık
Ki vefân olsa anuñ münisi ger vaķt-i vefât
- 6 Yapışuben dile hâcet o mehûñ zulfine kim
"Leyletü'l-ķadr"dur anuñ birisi biri "berât"
- 7 Âstânından anuñ gitme Murâdî zinhâr
Ger murâduñ ise bulmak senüñ a'lâ derecât

1 A.26a, F.30a. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun için işleri kolaylaştırsın!

2a.ber-ķarâr: bir ķarâr M.

2 A.26a, F.30b. Gazel A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun bütün işlerini kolaylaştırsın!

6a.yapışuben: yabışuben A. 6b. Leyletü'l-ķadr: Doğrusu, biz, Kur'an'ı Kadir gecesinde indirmişizdir.) 97/Kadir

1; berât: Şaban ayının 14. gününü 15. gününe bağlayan gece. Kur'an-ı Kerim'in Levh-i Mahfuz'dan Dünya semasına toptan indirildiği gecedir.

182¹**Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün**

- 1 Cümleten 'âlemi seyr eyledi dil bād-ı şıfat
Her neye kıldı nazar gördi ğam u şād-ı şıfat
- 2 İsm ile kapladı 'âlemleri nām ile vücūd
Anuñ içün didiler 'ilm iledür ad-ı şıfat
- 3 Fi'lün ortasına girmez ne fuhūm u ne 'uḫūl
Oldı evḳât ile her fâ'il-i mu'tād-ı şıfat
- 4 Vird-i nāmında müsemması durur zıkr-i ezel
İsm-i nāmına durur zâkir-i evrād-ı şıfat
- 5 Zât-ı pāka bu Murādı yine medhūş el-ḥaḳ
Budelâ vü nuḳebâ ğavs ile evtād-ı şıfat

183²

Min ḥadāyıkı ḥaḳāyıkı ma'ārifihī ve riyāzī deḳāyıkı leṭāyifihī

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Düşelden 'ışḳ-ı dil-dāra bulupdur dil ulu rütbet
Vişāle irmemişdür ḳılmayınca tā özin ḥalvet
- 2 Dilerseñ ehl-i ḥālūñ zevḳını bir zerrece ṭatmak
Teġāfūl eyleme var imdi ebrār ile ḳıl şöḥbet
- 3 Yem-i 'ışḳ içre bir laḫza şināv itdünse ey 'aşıḳ
Ziyāde varmaġa himmet ḳıluben eylegil ġayret
- 4 Teferrüc eyle ālāyı gider dünya vü 'uḳbāyı
Bilürseñ işbu ma'nāyı başuñda var imiş devlet
- 5 Gel imdi pīr-i ma'nā ol cihāndan cümleten el yu
Bu nefs-i şūma hergizde şaḳın sen virmegil ruḫşat
- 6 Murādı yār ile yār ol ḳamu cümleye āġyār ol
İşükde ṭurma tekrār ol al imdi pīrden himmet

1 R.154b.Gazel R'de vardır.

2 A.26a, F.30b, R.79a. Gazel B, L, M'de yoktur.

Başlık A: Onun bilgi hakikatleri bahçeleri ve letafetli ince bahçelerinden...

Başlık F: Ve min-kelimātihi'l-laṭife.

Başlık H: Baḫr-i hezec-i müsemmen-i sālīm Kemā merr.

1a.ulu rütbet: olur tebbet AE, B, L. 2b.ebrār ile: ebrārla AE. 3a.şināv: şināver AE. 4a.vü: ve AE.

184¹

Velehû dâmet selâmetühû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Nidâ-yı zü'l-teyâlâdan alupdur gûş-ı cân lezzet
Açıldı dîde-i binâ o lezzetden zehî devlet
- 2 Gice gündüz tefekkür eyler idüm zûlmet ü nûrî
Şeb ile rûzı târik olmayınca bulmadum furşat
- 3 Müheyyâ eyledüm 'aqlı ki hâsıldan alam mahşûl
Ġanîmet hâşıl oldu eyledüm çün kendüme himmet
- 4 Ser-â-tâ-pâ muhîṭ oldu vücûdum havzı âbına
Olupdur meşreb-i şâfi iṣer andan kamu millet
- 5 Murâdî aşl-ı fer' oldu egerçi aşl-ı evveldür
Miyân-ı âb ü gildendür iren ezhâr ile zînet

185²

Velehû dâmet sa'âdetühû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 İrişdüirdi yine dildâruma ey dil haber furşat
Bu çâkerden o sulṭâna neler dimiş neler furşat
- 2 Şu'â'-ı mihr-i tâbı mümkün olmazdı ala meh-tâb
Arada virmese bir zerre cânum al eger furşat
- 3 Vişâlün milk-i zibâsını fetḥ itdüm bi-ḥamdi'llah
İḥṭâ eyledi her cânibîni ser-te-ser furşat
- 4 Çü ma'nî remzini fıkr eyledüm bildüm mu'ammâyı
Bu 'ilmi bilmek içün virdi bir a'lâ güher furşat
- 5 Murâdî vaşl-ı dil-dâra kaçan olur idi vâşıl
Miyân-ı yâre kollarını kılmasa kemer furşat

1 A.26b, F.31a, R.8b. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun selameti devam etsin!

1a.zi't-: zü't- A, R. 2a.ü: - R. 4a.ser-â-tâ-pâ: ser-tâ-pâ AE; ser ü tâ-pâ R. 4b.meşreb-i müşerref AE; iṣer: açar AE, H. 5a.aşl: aşl u R; aşl-ı evveldür: aşıl oldur AE. 5b.u: ve AE.

2 A.26b, F.31a, R.128a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saadeti devam etsin!

2a.tâbî: şânî A. 2b.zerre cânum al: zerre alup cânum R. 5b.kemer: eger R.

186¹

Velehū besaṭa'llāhu 'adlehū

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Şeherde açdı zülmānī niḳābın şāhid-i ḳudret
Gelüp envār-ı berḳından cihāna 'ālem-i fıṭrat
- 2 Eger ki cümle olduṅsa cemāl-i feyz-i insāna
Celāl-i ḳālībı terk eyleyüp rûḥ ol budur millet
- 3 Cemāl ile kemāl arasını teşḥiṣ iden 'ārif
Ne deñlü kesb ider bir ol ḳadar bulur ḥulūṣiyyet
- 4 'Ulüm-ı "kūn" de "kāf" uñ elfi mişli rāst olduṅsa
Gelür milk-i hüviyyetden saña ḳudret ve hem heybet
- 5 Murāduñ baḥr-ı ḥikmetdür maḳāl-ı rûḥ-efzāsı
Seni iḥyā ider elbette ger var ise aṣliyyet

187²

Velehū sellemehu'llāh

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 'Avālim gerçi seyrānum ḥabībümdür muḥibbū'l-vaḳt
Ḥuzūra çekdi iz'ānum ḥabībümdür muḥibbū'l-vaḳt
- 2 Şu'ā'-ı mihre ḳarşu cümle-i seyyāre nā-peydā
"Fe-emma" bedr-i tābānum ḥabībümdür muḥibbū'l-vaḳt
- 3 Semā'-ı şavt için bī-şavt u ḥarf olmaḳ levāzımından
Ḥurūf ezberle iḥvānum ḥabībümdür muḥibbū'l-vaḳt
- 4 Şeher vaḳt-i ṭulū'ında nümāyān olsa her sā'at
Daḳıḳa ḳalmaz im'ānum ḥabībümdür muḥibbū'l-vaḳt
- 5 Murādı baḥr-ı bī-pāyān olupdur mevcidür ebḥār
Telāṭum oldı 'irfānum ḥabībümdür muḥibbū'l-vaḳt

1 A.26b, F.31a. Gazel B, L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletini yaysın!

3a.idüben: idüp AE. 4a.kūn: bk. G 16/1b; elfi: elifi A. 5b.ger: girü AE.

2 A.27a, F.31b, R.161a. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona en güzeli versin!

2a.cümle-i: cümleten R. 2b.fe-emma: bk. G 65/5b. 3a.u: - R. 3b.ezberle: ezberler A, F. 5a.bī-pāyān: 'irfānum AE; mevcidür ebḥār: mevcidür i'cāz AE.

188¹

Velehû ahsena'llâhu ileyh

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Şalâh-ı kâra şüret virse dil tâbındadır miryât
Eger jeng olsa rüyında ne şüret göstere heyhât
- 2 Cevâb eylerseñ ey rûhum şımâh-ı câna remz eyle
Lezîz olmaz velikin bî-hicâb ile durur lezzât
- 3 “Elâ kum fe-enzur” ma'nîsin fehm eyleyen 'ârif
“Fe-kebbir”den “fe-tahhir”den dem urursañ gelür hâlât
- 4 ‘Îmâdü'd-dîn olur şol kim tuta şer'ün 'amûdından
Binâ muhkem ola dirseñ esâs olsun aña tât
- 5 Murâdî feyz-i subhâniye olmaz degmeler vâşıl
Hidâyetden hüveydâdur tedâhül eyleyen sâ'ât

189²

Velehû tale beķâhu

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Neşât-ı dehre aldanma fenâdur âhırî elbet
Ne kim emr ide emmâre haķadur âhırî elbet
- 2 Mu'ammer olsa bünyâduñ irerse kubbe-i çerhe
Tıbâķ eķbâķa yüz tıtma hebâdur âhırî elbet
- 3 Bir iki günlük 'ömr içün nedür bu ğussa vü ķayġu
Ne deñlü vuşlat el virse cüdâdur âhırî elbet
- 4 Ğam u endüh-ı dünyâdan elün çek hâsılı yokdur
Ne deñlü mâl olursa bî-bahâdur âhırî elbet
- 5 Murâdî râyegân ayrılmamışdur vaşl-ı dil-dâra
Olursañ müntehî bilgil şenâdur âhırî elbet

1 A.27a, F.31b. Gazel A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu selamete erdirsin!

3a. Elâ kum fe-enzur: Kalk da uyar (74/Müddessir 2). 3b.Fe-kebbir: Rabbini yücelt. Giydiklerini temiz tut (74/Müddessir 3); fe-tahhir: Giydiklerini temiz tut (74/Müddessir 4).

2 A.27a, F.31b. Gazel A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devamlılığını uzatsın!

190¹

Min şevâriki fütûhâtihi ve bevâriki kerâmâtihi mâ-kâne hâliyen ‘anî’l-
fütûhâti bi-ğurmeti şâhibi’l-mu‘cizat

Mef’ûlü Fâilâtün Mef’ûlü Fâilâtün

- 1 Ya Rab nedür bu hikmet ‘aynumda Hakk işbât
Vâhid durur fuyâdum kudretde oldı kerrât
- 2 Âvâze-i mağabbet eṭrafı kıldı memlû
Bu ‘ışk ile semâ’a geldi cihânda zerrât
- 3 Teşhîş-i ibn-i âdem pes cümledendür a‘zam
Sâyirde gerçi vardur olmadı lik hâlât
- 4 Râh-ı vüṣûla encüm oldı hüda-yı hâdi
Künc-i dücâda sâkin teşhîs ider mi evkât
- 5 ‘Âlem durur Murâdî andan cihândur ‘aks
Kâyim durur dem-â-dem gerçi geçer bu sâ‘ât

191²

Velehû lâ-zâle kehfen li’l-‘ibâd

Mef’ûlü Fâilâtün Mef’ûlü Fâilâtün

- 1 ‘Âlemd e ‘ışka beñzer olmadı bir leṭâfet
Ammâ ki vaşla mânend olmadı bir ḥalâvet
- 2 Âyine-i mağabbet behhâc olalı ḳalbe
Ḳalmadı nesne maḥfî cümle görindi şüret
- 3 Yâr ile yâr olup çün geldi aradan aḡyâr
Olmadı cümle nâḳış virildi her kerâmet
- 4 Hakk ile bâṭılûndan ayırduñ ise kendün
Bil ḳıymetün bulunmaz degmede bu ḥaḳıḳat
- 5 Nehc-i hüdaḍur añla cümle kelâmı el-ḥaḳ
Diñle Murâdî ḳavlin başuñda varsa devlet

1 A.27b, F.32a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Fetihlerinin doğuşu ve mucize sahibinin hürmeti ile fetihlerden zaman buldukça onun kerametlerinin parıltılarından...

Başlık F: Ve min-‘ibârâtihi’l-merğûbe.

Başlık H: Baḡr-i müzâri’-i aḡreb. Kemâ merr.

1a. Hakk işbât: ḥaḳḳ-ı işbât A. 1b.vâhid durur: vâḥiddür AE, H. 2a.mağabbet: muḡıbb AE. 3b.lik: - AE, H.

5a.‘âlem durur: ‘âlemdür AE.

2 A.27b, F.32a, R.101b. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Kulları için sığınacağı devam etsin!

A’da önce 192, sonra 191 gazel yer almaktadır. 3a.çün: - M; geldi: gitdi B. 5a.kelâmı: - R. 5b.Murâdî: Murâd R.

192¹

Velehû tavvele'llâhu 'umrehû

Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün

- 1 Ey dil gel aña hâli bir hâl durur maḥabbet
Bilgil müyesser olmaz degmeye bu sa'âdet
- 2 Râh-ı ẗarîkat içre bulduñsa behre cânâ
Cehd eyle imdi cânüm ƙalmaya sende şüret
- 3 Şerḥ u beyâna gelmez derd-i derûn-ı 'âşık
'İşk olmadı müyesser kimde ki yok sadâkaṭ
- 4 Câna tenin değışdi cân ü tenin virenler
Kârında fâ'il oldu her kim ki buldı ruḥşat
- 5 İsterseñ ey Murâdî 'ilmün'de ekmel olmaḥ
Bil sendedür şer'i'at bil sendedür ẗarîkat

193²

Velehû eyyedehe'llâh

Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün

- 1 Vaşl-ı ḥabîb içün dil çekdi nice felâket
Ƙayırmazam ben anı 'uşşâƙa budur 'âdet
- 2 Râh-ı ḥaƙîkat üzre ƙurdi sırâtı çün yâr
Togrulalum aña biz ƙılmayalum ḥacâlet
- 3 İfhâm ider çü ẗarzın fehmi eyle añağıl pes
Sensin ƙılan taleb çün pes ğayra yâ ne ḥacet
- 4 Mîkrâz-ı şer' akvâ iken biçer mecâzı
Gel derz-i şer'e vâlic oluben ol selâmet
- 5 Ƙavl-i Murâdîyi ger almayasın ƙulağa
Saña zihî ḥacâlet sende zihî ḥamâƙat

1 A.27b, F.32a. Gazel R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın!

Başlık F: Ve hüve min elfâzihi şerefehu'llâhu bi-şamâtihi.

1a.hâl durur: hâldür AE, H. 1b.bilgil: bil gel M. 3b.ki: kim AE. 4a.câna: cân u L. 5a.isterseñ ey: ister iseñ L.

2 A.28a, F.32b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu desteklesin!

1a.nice: yine M. 4b.derz-i: düzd-i AE, H.

194¹

Velehū aḥkema'llāhu emrehū

Mef'ülü Fâilâtün Mef'ülü Fâilâtün

- 1 Fecrūñ çü maṭla'ından ṭālī' bu şems-i vaḥdât
Her yañeden belürmiş seyyâre-i sa'âdât
- 2 Baḥr-ı ḥaḳîḳat içre bu fülk-i dil şinâver
N'ola ihâta kılsa her yanını anuñ zât
- 3 Bir cür'a mest idelden dil geçdi bu cihândan
Bir lezzete irişdi terk oldu cümle lezzât
- 4 Ğavş oldu çünki ğavvâş kuṭb oldu aña ṭâlib
Dünyâ ṭolu ṭalebde her nice olsa aşvât
- 5 Virdi Murâdî yâre her ne ki var taşarruf
İḥsânına o daḥı ḳomadı hergiz evḳât

195²

Velehū ferreḥa'llāhu kürbetehū

Mef'ülü Fâilâtün Mef'ülü Fâilâtün

- 1 Şabr u ḳarâra ṭâḳat 'uşşâḳa oldu 'âdet
Luṭf eyle ey ḥabîbüm ḳıl anları himâyet
- 2 Cân ü gönülde ḥanum 'ışḳuñ maḳarr idüpdür
Şevḳ u maḥabbetüñdür bu cism ü câna râḥat
- 3 Sensin çü şâh-ı 'âlem biz bende-i gedâyuz
Biz saña âşinâyuz ḳılğıl bize 'inâyet
- 4 Bu 'ömr-i cân-ı sermed 'ışḳuñladur muḳayyed
Ğayründen eyle eb'ad ḳıl gel kerem 'inâyet
- 5 Oldı saña Murâdî cân ü dil ile bende
Luṭf eyle aña sen de virgil ebed sa'âdet

1 A.28a, F.32b, R.167b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun işlerini güçlendirsin!

1a.bu: çü R; vaḥdât: vaḥdet R. 1b.sa'âdât: sa'âdet R.

2 A.28a, F.33a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun üzüntüsünü gidersin.

2a.maḳarr: muḳırr AE.

196¹

Mine'l-enfâsi'l-ķudsiyyeti nevvera'llāhu fu'ādehū ve nāle murādehū

Mef'ulū Mefailū Mefailū Feulūn

- 1 Dil eyledi dil-dāra nice dürlü zerāfet
Ol fenn ile bulmuşdur işiginde liyāķat
- 2 Mesmū' olalı sem'ine aķvāli ĥabibūn
El virmedi ġayrıya bunun gibi sa'adet
- 3 Cān atdı çü cānānesine buldı ĥayātı
İķdām ile pes ĥāşılını eyledi ķurbet
- 4 Kaldurdi ĥicābın idüben keşf-i cemāli
Tarķ oldu aradan gidüben tā-ı maķabbet
- 5 Açmazdı Murādî kelimāt içre ma'āni
Virilmese idi aña bürhān-ı hidāyet

197²

Velehū medda'llāhu zıllehū

Mef'ulū Mefailū Mefailū Feulūn

- 1 Dil buldı serā perde-i dil-dārına vuşlat
El virdi aña anda o sulţan-ı melāķat
- 2 Vuşlatda vişāl ile özin bilmedi ķat'ā
Bir lezzete irdi ki anı ķapladı dehşet
- 3 Cem' olmadı başına bir laķzada 'aķlı
Eylemedi ĥāl üzre irişmiş idi ĥālet
- 4 Ser-mest oluben anlamadı ān u zamānı
Gelmez o beyāna ne ķadar buldı siyādet
- 5 'İzzetde 'aziz olmaķ ister bu Murādî
Fehm eyleyeyin diyen özin eyleye ĥalvet

1 A.28b, F.33a, R.92b.

Başlık A: Kutsal nefeslerden... Allah (cc.) onun gönlünü nurlandırın ve isteğine nail etsin!

Başlık H: Ve min-leķā'ifi İşārāti. aķreb-i meķfûf.

2a.mesmu': memnu' R. 3a.çü: bu R. 3b.pes: bes R. 5a.ma'āni: maķālî R.

2 A.28b, F.33a, R.73b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gölgesini uzatsın!

1a.perde-i: perde R. 4b.beyāna: yabana AE. 5a.olmaģa: olmaķ A, AE, F, H, M. 5b.diyen: diyeyin AE, M.

198¹

Velehü kıddesa'lläh

Mef'ülü Mefailü Mefailü Feülün

- 1 Sulţân-ı cihân oldu şu kim kıldı kanâ'at
Şol kim ola kıni' o durur ehl-i sa'âdet
- 2 'Älemde dilerseñ ki huzûruñ ola dâyim
Yanuña yaķın olmayalar ehl-i şekâvet
- 3 Sen olma denilerle muşâhib yûri zinhâr
Her dem arağıl kınde ki var ehl-i siyâdet
- 4 'Älemde yûri kıлма nażar aza vü çoğâ
Ta kim bulasın cennet ü ni'metde ħâlâvet
- 5 Gel al bu Murâdî sözine eyleme inkâr
Tâ görmeyesin iki cihân içre mezellet

199²**Mef'ülü Mefailü Mefailü Feülün**

- 1 'İşkuñda dili eyledi çün sırra 'alâmet
Sırrında 'alâmetde bulur yine nihâyet
- 2 Kılbінде kılûb 'ilmini kılb eyledi mağlûb
İşbâta dutup eyledi sözinde belâğat
- 3 Tenhâda kılup işlerini cümle tamâmen
Kılmadı meşâlıķda işi kıldı ferâğat
- 4 Şem' oldu hemân mihre münevver gibi enver
Tarķ eyledi bes zülmeti kılmadı şefâ' at
- 5 Takdîs ideli nâm-ı Hüdâyı kıamu eşyâ
Nezdîk-i Murâdîde ider cümle şehâdet

1 A.28b, F.33b, R.132a. Gazel Lide yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) kutsal kılsın!
5a.sözine: sözünü R.
2 R.79a. Gazel R'de vardır.

200¹

Velehû dâmet ‘izzetuhû kıddesa’llâhu sirrehu’l-‘azîz

Müstef’ilün Müstef’ilün Müstef’ilün Müstef’ilün

- 1 Sem‘ümûze gelmiş durur çün kim bizüm iḥbâr-ı döst
Kıpladı başdan ayağa cismümûzi envâr-ı döst
- 2 ‘Âşıklaruz biz n’eyleyelüm cennetün gül-zârını
Yiter iki dünyâda biz bülbüllere gül-zâr-ı döst
- 3 Ey zâhid-i zînet-perest ta’n itme bu ‘âşıklara
Tırma dile tâc ü kemer yiter bize didâr-ı döst
- 4 Çokdan ferâğat eyledük cümle cihânı cândan
Olalı çolu gönümüz her dem-be-dem efkâr-ı döst
- 5 Çümle cihân âgyâr olursa ‘aynuma gelmez benüm
Ben ‘âşıq-ı bî-çâreye olsun hemân tek yâr-ı döst
- 6 Al gevher-i vaşlı yolına vir bugün cân naḳdini
Çün germ olupdur ‘âşıka ḡâyet bugün bâzâr-ı döst
- 7 Tevhîd-i hû hergiz dilünden eksük olmasun Murâd
Ger dilerseñ göstere didârını her bâr-ı döst

1 A.29a, F.33b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Onun sırlarının incelikleri ve eserlerinin bildirdiklerinden... Allah (cc.) onun yüce sırrını kutsal kılsın!

Başlık F: Ve min-enfâsihi’ş-şerife.

1a. gelmiş durur: gelmişdür AE; çün kim: çünki AE, H. 3a.bu: - AE. 3b.ü: ve AE; bize: - AE. 4a.efkâr-ı: inkâr-ı AE. 5b.yâr-ı dost: yâr AE. 6a.bu gün: be-gün AE. 6b.‘âşıka: ‘ışka AE; bu gün: be-gün AE; dost: - A. 7b.diler isefi: dilerseñ A.

201¹

Velehū naşarahu'llāhu 'alā a'dā'ihī

Müfteilün Mefailün Müfteilün Mefailün

- 1 Cāna beḳā virüp durur oldı çün ibtidā şıfat
'İzzet ile 'ulādadur tā ebed intihā şıfat
- 2 Tāyir-i gülşen-i ḳudūs ḥ'āce-i Rūḥ-ı Ḳudsdür
Cümleñün oldı aḳdesi eyledi çün ḥayā şıfat
- 3 Seb'-i tıbāḳı seyr ider ḥücre-i diledür veli
Ḥāşa k'ola mekân aña belki ider şenā şıfat
- 4 Ḥātırı idelüm zemîn el vire tā zamānumuz
Zāta muḳayyed olalum eyleyelüm fenā şıfat
- 5 Kendüñi bilesin Murād Rabbüñi 'arîf olasın
Cür'a-i 'ışḳı nüş ḳıl tā olasın beḳā şıfat

202²

Mine'l-ḥaḳāiḳi'r-rūḥāniyye ve'l-bevāriḳi'n-nūrāniyye

Failātün Failātün Failün

- 1 Sensüzin hiç olımaz bende ḥayāt
Senden ayrudur ḥayāt ile memāt
- 2 Mefḥarumdur çün senün faḥruñ benüm
Pes şübütüñla durur her dem şebā
- 3 Bulmadum mişlün ve hem ayru ḳişi
'Alemlî ḳıldum tecessüs ḳat ḳat
- 4 Nāḳilümden almışam şöyle haber
Ḳāle inne'l-'ışḳa sırrun fi's-şıḳāt
- 5 Ger yazarsañ sen Murāduñ sözlerin
Eyleye bir noḳtası biñ ḳavli māt

1 A.29a, F.33b, R.130b. Gazel Lide yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun düşmanlarına karşı ona yardım etsin!

Başlık F: Ve min-kelimātihi'l-mermūzeti sellemehu'llāh.

Başlık H: Recez-i maṭvî-i maḥbûn.

1b.'izzet ile: 'izzetle F, H, R; 'ulādadur: 'alādadur A; intihā-şıfat: intihā-i şıfat AE. 2a.ḳudūs: ḳuds M. 3b.ḥāşa: ḥāşā AE, R; k'ola: ki ola AE, R. 4b.eyleyelüm: eyleye R. 5a.Rabbüñi: iki AE, H.

2 A.29a, F.34a, R.74a.

Başlık A: Ruhi hakikat ve nurlu parıltılardan...

Başlık F: sellemehu'llāhu ve ebḳāh.

Başlık H: Baḥr-i remel-i müsemmen-i maḥbûn.

1a.hiç: çün R. 3a.bulmadum: her dem AE; mişlin: mişlini L, R; ayru ḳişi: ayrını AE. 4a.nāḳilümden: tā ḳalmadan AE.

4b. Aşk güvende bir sırdır.

203¹

Mine'l-levâmi'î'n-nûrâniyye ve'l-levâyihi's-sübhâniyye

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Oldı çün kendü kendüde kelimât
Hâfızen Rabbehü 'ani'l-âfât
- 2 Buldı 'ışk ile çünki Mevlâsın
Kâne hayyen velâ yuşıbu memât
- 3 Çün eḥaddür eḥadda buldı eḥad
Vâhidün bi's-şebâti fi'l-işbât
- 4 Virdi zinetle zeyne ol zînet
Ravzatün min riyâzeti'l-cennât
- 5 Buldı çün hayy ile Murâdi hayât
El-hayâtü mine'l-hayâti hayât

204²

Min cevâhiri kelimâtihi's- şerife ve 'ibârâtihi

Mef'ûlü Mefâilün Feülün

- 1 Huzur ister iseñ 'azm-i kenâr it
Bıraḡ dünyâyı terk-i kâr u bâr it
- 2 Kıo keşret milkini vahdet gözetgil
Varup bir genc-i 'uzletde ḡarâr it
- 3 Nedür zâid yire ḡavḡâya düşmek
Eger 'âkil iseñ terk ihtiyâr it
- 4 Gözedüp ḡazret-i ḡallâḡuñ emrin
Ne kim nehy eyledi andan firâr it
- 5 Ḳamu her ne ki vardur terkin urḡıl
Murâdi var hemân sen 'ışkı vâr it

1 A.29b, F.34a, R.7b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Nurlu parlılar ve sübhâni levhalardan...

Başlık F: Ve min-lema'ati envârih.

1a.Rabbî onu afetlerden korusun. kendi: kendide AE.

2a.çünkü: - R. 2b.O haydır, ona ölüm isabet etmez.

3b. Sebat ve isbatta tektir. virdi zinetle zemîne ol zînet AE, H; R'de. 3b.mısraı. 4b'de yer almaktadır.

4b. Cennet bahçelerinden bir bahçedir. Mâ beyne beyti ve minberi ravdatün min riyadi- cenneh" (Evimle minberim arası cennet bahçelerinden bir bahçedir (Hadis). 4b.AE, H'de. 3b'de yer almaktadır. zeyn ile verdi zemîne çün zînet.

5a.Murâdi: Murâd AE, F, H, R. 5b.Hayat onun hayatındandır.

2 A.29b, F.34b, R.7b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Onun şerefli kelimelerinin ve manalarının özlerinden...

Başlık F: Ve min-kelimâtihi'l-laṭife.

Başlık H: Baḡr-i hezec-i müseddes-i maḡbûn.

1b.kâr u: kâv ve AE. 4a.Ḥallâḡın: Ḥallâḡ A, F, M. 5a.ki: kim AE.

205¹

Velehū ‘azze naşruhū

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Fu‘aduñ levhine naķķāş-ı ķudret
Ele aldı çeküp kıl-k-i sa‘adet
- 2 Çü tenzih eyledi ğayrından ‘aynın
Velî ķudretle rütbet oldu fıtrat
- 3 Müheyyâ oldu çün hayy ile ihyâ
İrişdi ‘ilm içün mevt ile saṭvet
- 4 Pes a‘lâ ile ednâ buldı tefrîķ
Biri ehl-i ‘ikâb ve biri rütbet
- 5 Murâduñ fehmi olınmaz bu kelâmı
Meger yâver ola sulṭân-ı ‘izzet

206²

Velehū zâde’llâhu fezâ’ileh

Mef’ülü Mefâilün Feülün

- 1 Kaçan kim mevc ura bu baḥr-ı ķudret
Dökilür her taraftan dürr-i ḥikmet
- 2 Çü yanmışdur bu şem‘-i luṭf her dem
Anı yaķam hidâyetdür hidâyet
- 3 Çü ğavvâş oldu ol lüccî fırâķa
Eline girdi anuñ ḥoş ğanîmet
- 4 Merâm-ı dil durur dilden murâdı
Anuñ çün virmedi ğayrıya ruḥṣat
- 5 Murâdı ister iseñ ger kararı
Karâr eyleme tâ bulınca vaḥdet

1 A.29b, F.34b, R.9b. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Yardımı izzetli olsun!

2a. ğayrından ‘aynın: ‘aynında ğayrın M. 2b.rütbet: tertîb R. 4a.a’lâ ile: a’lâyile AE, M; ‘âyân ile R.

2 A.30a, F.34b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun faziletlerini artırsın!

207¹

Velehû ‘ammerehu’llâhu te‘âlâ

Mef’ûlû Mefâilûn Feûlûn

- 1 Hâyât-ı câvidânumdur maḥabbet
Benüm vird-i zebânumdur maḥabbet
- 2 Cemâl-i lâ-yezâle rehberümdür
Benüm sırr-ı nihânumdur maḥabbet
- 3 Enîs-i ğam-güsârumdur dem-â-dem
Ḥabîb-i mihribânumdur maḥabbet
- 4 Refîkümdür kamu kârumda hem-dem
Nihân u hem ‘ayânumdur maḥabbet
- 5 Maḥabbetdür beni şeydâ kılan âh
Tenümde maḥz-ı cânumdur maḥabbet
- 6 Gönül baḥr-ı ḥaḳîkatde gemidür
Pes aña bād-bânumdur maḥabbet
- 7 Beni yâr ile kıldı âşinâ ol
Gönül taḥtında ḥânumdur maḥabbet
- 8 Maḥabbetle çü ten oldu muḥammer
Ḥakîm-i kâr-dânumdur maḥabbet
- 9 Ğam-ı hicrânda eglencem oldur
Benüm eşk-i revânumdur maḥabbet
- 10 Kemâlümdür vişâlümdür cemâlüm
Benüm cân ü cihânumdur maḥabbet
- 11 ‘Azîzümdür refîk u mûnisümdür
Benüm zıkr-i lisânumdur maḥabbet
- 12 Ğidâ-yı rûḥ-baḥşumdur ḥayâtum
Benüm dârü’l-amânumdur maḥabbet
- 13 Maḥabbetden durur mîm-i Muḥammed
Ḥabîb-i dil-sitânumdur maḥabbet
- 14 Baña râhumda her dem reh-nümâdur
Şefîk-i mihribânumdur maḥabbet

1 A.30a, F.35a. Gazel AE, B, H, L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allahu Teala (cc.) onun ömrünü uzatsın!

3a.enîs-i: enîsüm A. 1. 8a.öldükta: öldükte A, F

- 15 Necâtumdur benüm kürbetde dâyim
Hâkıkat hânümânumdur maḥabbet
- 16 Ḥayâlumdür dü-çeşmümde şeb ü rûz
Mükerrer dîde-bânumdur maḥabbet
- 17 Lisânumdur dehânumdur zebânüm
Dil ile tev'emânumdur maḥabbet
- 18 Seḥerde dîde olduğda küşâde
Nâzar-gâh-ı 'ayânumdur maḥabbet
- 19 Maḥabbetden beni ayırma yâ Rab
Çü verd-i büstânumdur maḥabbet
- 20 Murâdî cezbe-i Hâkdur kelâmuñ
Zebânümde beyânumdur maḥabbet

208¹

Min ḥadâyîkî ḥaḳâyîkî ma'ârifihî ve riyâzî deḳâyîkî leṭâyîfihî

Mef'ûlü Mefâilün Feülün

- 1 Cüş eyledi çünki baḥr-ı vaḥdet
Mevcinden irişdi 'ayn-ı keşret
- 2 'Älemde bulındı 'ilm-i 'âlem
Âdemden alındı feyz-i ḥikmet
- 3 Merd oldı gelüp çü merd-i merdân
Bildürdi nedür rumûz-ı fıṭrat
- 4 Degşürmedi çünki ḥubb-ı ḡayra
Pes eyledi miḥneti maḥabbet
- 5 Anlâya şü kim Murâdî ḳavlin
Virür iki 'âleme o zînet

1 A.30b, F.35b, R.118a.

Başlık A: Onun bilgi hakikatleri bahçeleri ve letafetli ince bahçelerinden...

Başlık F: Min-reşehâti feyzühü sellemehu'llâhu.

Başlık H: Baḥr-i hezec-i aḥreb-i maḳbûz-ı maḥzûf.

2a. 'âlemde: 'âlimde M. 3a.çü: - B. 3b.rumûz-ı: rumûz u L. 4a.değşürmedi: değışürmedi AE; değşürtdi R; çünki: ḥabibi R; çünki ḥubb-ı ḡayra: ḥubb-ı 'ayn L. 4b.miḥneti: miḥnetini AE'de 4 ve 5. beyitler arasına 205. gazelin 3. beyti mükerreren yazılmış.

209¹

Velehû yessera'llâhu murâdehû

Mef'ûlü Mefâilün Feülün

- 1 'İşk oldu gönülde çünki lezzet
Anuñla muhammer oldu fıtrat
- 2 Varlık diler iseñ algıl 'ışkı
'İşk ile bulındı her sa'adet
- 3 Cân virüp alursañ 'ışkı şatun
Ersin dü-cihânda bî-melâlet
- 4 'İşk ile derûnı yaksa 'uşşâk
Bulurlar anuñ ile selâmet
- 5 Varlık diler iseñ ey Murâdî
'İşk oldu aña yüce 'alâmet

210²

Velehû dâmet ma'diletehû

Mef'ûlü Mefâilün Feülün

- 1 Bulduñ bu cihânı dâr-ı miñnet
Gönülün buña kılmasun maħabbet
- 2 Çokdur çü belâsı yok vefâsı
Niçün kılasın bunuñla ülfet
- 3 Terk eyle cihânda câh u manşıb
Tâ virile saña ulu rütbet
- 4 Bilgil ki beķâsı yok zamânuñ
Gelsün dilüne onatca ħâlet
- 5 Kılmağa ħaťâña tevbe iy dil
Mevt oldu saña eyü 'alâmet
- 6 Dâyim yûri gözle Ħaķ rızâsın
Muħkemce bu işde eyle kuvvet
- 7 Ger diler iseñ yüzün ola aķ
Eyleme Murâdî var şenâ'at

1 A.31a, F.35b, R.8a. Gazel AE, L, M'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun muradını kolaylaştırsın!
Başlık H: Baħr-i hezec-i aħreb-i maķbûz-ı maħfûf.

2 A.31a, F.36a. Gazel L, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Onun adaleti devam etsin!
1b.kılmasın: kılmasın AE. 3a.u: ve AE. 3b.ulu rütbet: olur tebbet AE. 4a.zamânın:zamânenin AE. 4b.onatca: o gence AE.

211¹

Mine'l-vāridāti'l-ilāhiyye ve's-sāniḥāti's-subḥāniyye

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Sübhâne vâhidün eḥade'z-zâte bi's-şifât
El-ḥāliḳu'lleẓi ḥalaḳa'l-mevte ve'l-ḥayât
- 2 Neşr-i nüşûra 'arşa-i heybetde kāyim ol
Elvân-ı levn eyledi ḳudretde "beyyinât"
- 3 Şerḥ itmek için emr-i 'amelde ḥikāyetin
Taḳdîr ḳıldı ḥükm ile gönderdi "nāzi'ât"
- 4 Ammâ ki imtiḥân için eyledi bu işi
"Ve'l-'ādiyât"la okudu bunda "nāşiṭât"
- 5 Añla Murâdî ḳavlini ḳavl-i şaḥîḥdür
Tesbîḥ-i vecd ile bulunur bu muḳaddemât

212²

Velehû edama'llāhu devletehû

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Sırrında 'ışḳ-ı 'aşıḳadur çün mürâca'at
Seyrân-geh esb-i fıkre bu hāmûn-ı 'aṭıfet
- 2 Cānuñ maḳarrı olalı bu milket-i vücûd
Zabṭında her dem oldı nice şāh u memleket
- 3 Ferdinde ferd olalı cihân içredür vâḥid
Bir kimse yok ki bulmaya yanında menzilet
- 4 İḥbâr-ı şerḥe virmege ḳādir midür kişi
Her noḳtasında gözlemeyince bir 'āḳıbet
- 5 Sulṭân olam dir iseñ eger iki 'āleme
Ḳāni' olup Murâdî ḳabûl itme salṭanat

1 A.31a, F.36a, R.74b.

Başlık A: İlâhi hatırlatmalardan ve sübhâni ilhamlardan...

Başlık F: Ve min-enfâsihi'l-ḳudsıyyetih.

Başlık H: Baḥr-i müzâri'-i aḥreb-i meḳfûf Kemâ merr.

1. Ölümlü ve hayatı yaratan, sıfat ve zatında bir olanı tenzih ederim.

1b. elleẓi ḥalaḳa'l-mevte ve'l-ḥayât: Hanginizin daha iyi işlediğini belirtmek için, ölümü ve dirimi yaratan odur (67/Mülk 2). 2a. heybette: hey'ette R. 2b. beyyinât: bk. G 148/2b. 3a. nāzi'ât: Canları boğarcasına şiddetle çekip alanlara and olsun (79/Nāzi'ât 1). 4b. Ve'l-'ādiyât: And olsun Allah yolunda koştukça koşanlara; nāşiṭât: Canları kolaylıkla alanlara and olsun (79/Nāzi'ât 2). 5a. ḳavlini: ḳavline R. 5b. tesbîḥ-i: tesbîḥ AE; muḳaddemât: muḳaddimât A.

2 A.31b, F.36a, R.8b. Gazel lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletini devam ettirsin!

1a. 'ışḳ-ı: 'ışḳ AE. 1b. seyrâneh: seyrânına AE. 2a. maḳarrı: muḳırrı AE; vücûd: vücûda AE. 2b. her dem oldı: oldu her dem AE; şāh u memleket: şāh-ı milket AE. 5a. dir iseñ: dirseñ AE.

213¹**Mef'ulü Fâilâtü Mefailü Fâilün**

- 1 Şerh eylemez bu hâlümi vallâhi kâyinât
Deryâ mürekkeb olsa zemîn âsumân devât
- 2 Cây-ı maşarra varmağa 'âlî gerek himem
Kande bulur himem şu ki derc ide seyyi'ât
- 3 Kâbil vücûda kâyıl olur himmet-i ricâl
Nâ-kâbile ne fâyide ger görse "beyyinât"
- 4 Muhsin levâzımın ider ihzâr n'eylesün
Şâyeste olmayınca kimün ola vâridât
- 5 Hayfâ Murâdî kavlini güş eylemez iseñ
Dûzağ olur yirün senün elbette yedi kat

214²

Velehü e'azzehu'llâh

Mefailün Feilâtün Mefailün Feilün

- 1 Çü şubh-ı şadıķı gördüm ki maḥv ider zulumât
Oķurdu "Fâliķu'l-işbâḥ" ile nice âyât
- 2 Mümeşşel oldu vücûd ile çün 'adem naķşı
Seçildi ayrı olup câ-be-câ ḥayât ü memât
- 3 Zülâm ile çü ziyâ birbirinden oldu cüdâ
Birisi maḥz-ı fenâ ve birisi maḥz-ı şebât
- 4 'Alâyim oldu 'alâya 'alâyile süfli
Birisidür derecât u birisidür derekât
- 5 Murâdinün gele güş eyle kavlı ü güftârın
Diler iseñ olasın sen de kâsib-i ḥâlât

1 R.166a. Gazel R'de vardır.

3b. beyyinât:bk. G 148/2b.

2 A.31b, F.36b, R.10a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu aziz kılsın!

Başlık F: Ve min-lema'ati envârih.

Başlık H: Müctes-i maḥbûn-ı maḥzûf Kemâ merr.

1a.çü: çün AE; şadıķı: şadıķ AE. 1b.Fâliķu'l-işbâḥ: bk. G 28/1. 2a.mümeşşel: mümeşşil AE. 4a.a'lâya: 'ulâya AE; 'alâyile: 'ulâyile M. 4b.derecât: derekât AE, H, R; derekât: derecât AE, H, R. 5a.ü: - R.

215¹

Velehū menna'llāhu bi-envāri ma'diletihi

Mefailün Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Olupdur 'ışk-ı habībüm baña mededle hayāt
Hayātumuñ ebedin pes ebed kıılır işbāt
- 2 'İyān olalı vücūdum vücūda bürhānum
Nihān olalı 'ayānumdadur yine bu şebāt
- 3 Kemāl ehl-i vücūda vücūd olunca kemāl
Benüm kemāl-i vücūdumdadır bu hüsn-i şıfat
- 4 Yakīnüm arasını bilmezem ırağ u yakīn
"Ve naḥnū aḳrebu" sırrınadır viren şalavāt
- 5 Murādī 'ilm-i ezelde 'ulūm-ı zāhirdür
Velik bātın u zāhirde gösterür ḥālāt

216²**Mefailün Feilātün Mefailün Feilün**

- 1 Şebī mübāḥaşe kerdem be-dil z'ecel-i hayāt
Güzeste şud kelimātī hezār ber kelimāt
- 2 Be-güft hātifi ender kelām-ı mā bendā
Ne-bāşedet ki residen be-gür u heyhāt
- 3 Velī ki fehmi be-yār erceḥ ṭālib ānī
Ki u zi-'ālem emrest medde zıll-i şıfāt
- 4 Te'ayyünī be-mu'ayyen ne-dāred ez-ḥālī
Mu'ayyenest velikin ki zıdd-ı ust memāt
- 5 Şenā' kerdem murādī be-yāmed ez-'ummān
Ki u muḥīṭ dü 'ālem şude est zi-cihān

1 A.31b, F.36b, R.9b. Gazel Lide yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletinin nurlarıyla lütuflandırsın!

2a.bu şebāt: işbāt R. 3a.ehl-i: ehlī A, AE, M. 4a.ü: ve AE, - R. 4b.Ve naḥnū aḳrebu: Biz ona şah damarından daha yakınız (50/Kaf 16). 5b.velik: velāki R; u: - R.

2 R.109a. Gazel R'de vardır.

1.Bir gece hayat nedir, diye düşündüm; binlerce kelime üst üste geldi.

2. Gayptan haber veren biri bize şöyle seslendi: Yazıklar olsun ki sonu kabirdir.

3. Daha iyi anlamak istersen, şöyle ki o âlemin âmiridir ve âlem onun sıfatlarının gölgesidir.

4.Dünya gibi değildir, bellidir ki ölüm onun zıddı değildir.

5.Dua ettim ki muradım o ummandan gelsin, çünkü o iki dünyayı da ihata etmiştir.

ḤARFÜ'S-SÂ

217¹

Mine'l-ḥikemi'l-işrâḳiyyeti ve'l-kelimi'l-eşvâḳiyye

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Nice nice yirde olur ol vücūdundan biḥâş
Bu vücūdumı ayırma toğrıdan yâ müsteğâş
- 2 'İlmi ile 'âmil olan n'eylesün eşkâlden
'Âlim oldu şol ki terk itdi rübâ' ile sülâş
- 3 Mâni'-i memnû'dan men' ile ger men' olasin
Saña pes elṭâfını eyler 'ayân kıl iktirâş
- 4 Yâr ile yâr olmaḳ isterseñ eger ey ḥaḳ-şinâş
Olmaz aña kılmayınca cân ile dil iltihâş
- 5 Bu Murâduñ sözleri her biri biñ cânâ deger
Aña mânend ister iseñ yokdur aña inbişâş

1 A.32a, F.36b, R.11a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Aydınlatıcı hikmetler ve coşku kelimelerden...

Başlık F: Ḥarfü's-Şâ.

Başlık H: Baḫr-i remel-i müşemmen-i maḥzûf.

3b.pes: bes R. 4a.olmaḳ: olmağ R.

ḤARFÜ'L-CİM

218¹

Velehū zāde'llāhu mehābetehū

Fāilātūn Fāilātūn Fāilātūn Fāilūn

- 1 Çün bulur kıatūnda yā Rabb cümle maḳsūdum revāc
'İzzetūn ḥaḳḳı benı sen ğayra kıılma ihtiyāc
- 2 Çünkü sen rezzāḳsın cümle senüñdür kāyınāt
Yā ilahī eyleme kıullaruñı muḥtāc u ac
- 3 Gezmişem cümle eṭibbāyı bu derde çāre yok
Çāresüzler çāresi buldum yine senden 'ilāc
- 4 Saña bir söz söyleyem kim kil-k-i zerle naḳş kııl
Kim ulu cevher durur kılgıl anı başıñda tāc
- 5 Ey Murādī bu durur pendüm saña her laḫzada
Cümleyi terk eyleyüp gelgil cenāb-ı Ḥaḳḳa kaç

1 A.32a, F.37a, R.72b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun heybetini artırsın!

Başlık F: Ḥarfü'l-Cim.

Başlık H: Baḫr-i remel-i müşemmen-i maḫzūf.

2a.sen: - F. 2b.ü: ve AE. 3a.yok: çün R. 4b.ulu: olur A. 5b.gelgil: gelgil A, F, H, M, R.

219¹

Velehû nâle münâhû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ğam degüldür baña senden her ne gelse yâr güc
Şâbir olur çevre çekmez 'aşık-ı muhtâr güc
- 2 'Işk ile bir yirde 'âr olmaz habîbüm bilmiş ol
Âb ile bir kâsede tev'âm olıma nâr güc
- 3 Bilmişem her dem beni dil-dâr benden yeg sever
Âh ağzından velikin almağa ikrâr güc
- 4 Saklarum sînemde 'ışkı sırr-ı pinhânım gibi
Fâş ider yaşum velikin eylemek inkâr güc
- 5 Baħr-ı a'zamdur Murâdî her yaña keffin şaçar
N'eyesün nâ-ehle keşf itmek olur esrâr güc

220²

Velehû ħalleda'llâhu devletehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Sendedür ey dil yine ma'nâda ma'na münderic
Sende peydâdur yine peydâda peydâ münderic
- 2 Mündericdür mündericdür sende azvâ münderic
Sendedür külli ne var cümle temâşâ münderic
- 3 Her ne kim vardur kulüb içre temennâ münderic
Sendedür vallâhi her maḫşûd-ı aḫşâ münderic
- 4 Her ne kim müstaḫbel ü hem küllü mâcâ münderic
Taşrada bir zerre yok her zir ü bâlâ münderic
- 5 Mündericdür cümleten a'lâ vü ednâ münderic
Ey Murâdî mündericdür cümle a'lâ münderic

1 A.32a, F.37a. Gazel B, F, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun kaderini gerçekleştirsin!

5b.güc: - A.

2 A.32b, F.37a, R.95a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletini ebedî kılın!

2b.külli: - R; cümle: külli R. 3a.kulüb: kılup AE. 3b.ne: - AE. 4a.ü: ve AE, - R. 4b.yok: -AE, H. 5a.vü: ve AE.

5b.a'lâ: na'mâ AE, H, R.

221¹

Velehū lā-zāle mu‘īnen li’l-İslām

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 ‘İşk-ı dil-berden bulupdur cân ü dil çün ibtihâc
Virdi anuñ çün kelâmında kelâmına revâc
- 2 Lem‘a-i kândil nûrımdan münevver beyt-i dil
Andan itdi iktibâsı cümle kândil-i zücâc
- 3 İsm-i hayyiden müsellemdür selâmında selâm
Pes selâmetden zühûr itse n’ola başında tâc
- 4 Fevc maşdardan çü şadırdur şüdüryn şadr ider
Kimisi şadrında kaldı kimisi muhtâc u ac
- 5 Gel Murâdînüñ sözine eyle merdâne nâzar
Merd-i hâkķ isen eger terk eyle ğayrı Hâkķa kaç

222²

Velehū řayyebe’llāhu enfāsehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hâkim-i emr-i ezel hükmine buldurdı revâc
Kimine bir şal ve kiminüñ virür başına tâc
- 2 Haste-dilsin bu fenâda yok saña hergiz řabīb
Gel cenâb-ı hâzret-i vehhâbdan iste ‘ilâc
- 3 Ey hayât-ı câvidânı isteyen merd-i lebib
Derde çâre ister isen âsitân-ı Hâkķa kaç
- 4 Keşreti ķo ârzü-yı vahdet eyle rûz u şeb
Fâyide kılmaz bu keşret saña cânâ gözün ac
- 5 Ey Murâdî şarfetü’l-‘ayn oldu aķvâl-ı cihân
Kimse ķalbin münkesir ķılma gönüldür çün zücâc

1 A.32b, F.37b, R.11b. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. İslâm’a yardımı devam etsin!

2b.itdi: eyitdi AE; iktibâsı: iktibâs AE, H, R. 4b.ķaldı: ķıldı AE; u: - H.

2 A.32b, F.37b. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nefeslerini güzel kılsın!

1b.şal: şal ve AE: vurur:virür AE

223¹

Velehû şereha'llâhu şadrahû

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Hârim-i Ka'be-i küyuñda 'aşıkân u hüccâc
Şu kim muhibb ola 'ışkuñda ol durur behhâc
- 2 Zâlâm-ı hucb aradan râfi'-i 'ani'l-merfû'
'Aceb budur ki ola 'ışk ile gönül behhâc
- 3 Hâbibe gerçi bu 'ışk ile olmışam mâyil
Velik ol dahı mâyil ki gayrıdan dir kaç
- 4 Beni hayât-ı beğâda müeybed eyledi çün
Veli bu şüreti bir hoşca nâzır ol gözün ac
- 5 Murâdî merd-i haķikât olupdur ol kimse
Ki hâk-i pâyı ola çeşme tûtiya sere tâc

224²

Velehû zidet devletühû

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Diler iseñ olasın sen dü-âleme ser-tâc
Derûnı bağla sivâdan cenâb-ı hâzrete ac
- 2 Seni saña gerek ise seni sen eyle hemân
Özini bilmeyenün tırmağıl yanından kaç
- 3 Muḳaddimâtı bilürseñ muḳaddimât ile gör
Eger muḳîṭ iseñ ol ebr-i huşke yağmur şac
- 4 Bu lu'b-ı âleme aldanma nat'ûnı ḳaldur
Utar seni olur iseñ de fenn ile leclâc
- 5 Murâdî ger şorar iseñ niçün ğinâ buldı
Hudâdan özgeye bir ferde olmadı muḳtâc

1 A.33a, F.38a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun göğsünü genişletsin!

Başlık F: Li'llâhi dürri ḳâ'ilihi.

Başlık H: Baḫr-i müctes-i maḫbûn-ı maḫzûf.

4a.mü'ebbed: mü'eyyed AE.

2 A.33a, F.38a, R.11a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devleti ziyadeleşsin!

1a.ser-tâc: ser-i tâc AE. 2b.tırmağıl: tırmağıl AE, H. 4b.utar: yener A. 5b.bir: bu R.

225¹

Velehū zāde'llāhu şevketehū

Mefailün Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Hâbib-i dilde görindi yine vidâd-ı vülûc
Hurûc-ı mihr-i kâmerde bu ittihâd-ı vülûc
- 2 Tekâtür eyledi baħr-ı muhîte ğayşûn 'azab
Bil anı lû'lü-i insân ider bu şâd-ı vülûc
- 3 Zamîr âyinesine gelen hâkîkîdür
Konuldu dâyre-i nokţadan bu zâd-ı vülûc
- 4 Üçünci ise kayırma bil anı vâhiddür
Çün irdi rûkn-i şülâşiyle sitt-i şâd-ı vülûc
- 5 Murâdî oldu hâkîkatle çün murâd-ı murâd
Murâdî bil ki murâdındadır murâd-ı vülûc

226²

Min nesâyimi enfâsihî ve leţ'âfi inâsihî

Müfteilün Müfteilün Fâilün

- 1 Bâd-ı şabâ cānumı gördün mi hîc
Söyle o cānānumı gördün mi hîc
- 2 Âteş-i hicr ile yağan bağrumı
Yûsuf-ı Ken'ānumı gördün mi hîc
- 3 Tolaşuben 'ālemi tâ şarķ u ğarb
Külbe-i aħzānumı gördün mi hîc
- 4 Bağ ile hānumdan irer mı beni
Münis-i yārānumı gördün mi hîc
- 5 Söyle Murâdî baña toĝrı haber
Derdüme dermānumı gördün mi hîc

1 A.33a, F.38a, R.165b. Gazel Lide yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ihtişamını artırsın!

1b.mihr-i: mihr ü R. 2a.eyledi: eylese R; 'azâb: 'azîb R. 2b.lû'lü-i: lû'lü AE. 3b.zâd-ı: şâd-ı M. 4b.şülâşiyle sitt-i: şülâşi ile R; şülâşiyle sitte A.

2 A.33b, F.38b, R.11a. Gazel Lide yoktur.

Başlık A: Onun nefeslerinin esintisi ve samimiyetinin inceliklerinden...

Başlık F: Ve min-enfâsihî ş-şerîfe.

Başlık H: Baħr-i serî'-i maṭvî-i mekşûf.

4a.bağ ile: bağla AE; irer: ayırır AE.

227¹**Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün**

- 1 Ezelden çünkü kalb-i kalbüm oldu ibtidâ maḥrec
Cemî'-i kâ'înâta girü oldur intihâ maḥrec
- 2 Hürûcum aşlın isterseñ ben andan olmadum ḥâric
Vülûcumda hürûcum vaşfını añla maḥrec
- 3 Eger dirseñ ki müstaḥric ne ḥâşıl kıldı müstaḥrec
Ne deñlü kim kıla iḥrâc tolu şubḥ u mesâ maḥrec
- 4 Vücûduñ cevherin bildüm nice yıldur vücûdum ḥarc
Vücûda irdüm anuñla olupdur reh-nümâ maḥrec
- 5 Murâdî süllem-i şer'-i şerîfe oldu çün 'arıc
'Urûc imiş o mi'râca sen añla iktizâ maḥrec

1 R.121b. Gazel R'de vardır.

HARFÜ'L-ĦĀ

228¹

Min ḥaḳāyīḳihī'l-ḳāṭi'a ve berāhinihi's-sāṭi'a

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Ma'anī gencini feth eyledi çün Ḥālīḳ u Fettāḥ
Aşub zencir-i ḳudretle anuñ bābında bir mişbāḥ
- 2 Müzeyyen eylemiş anı nice dürlü cevāhirden
Şu resme bağlamış zinet görenler kesb ider efrāḥ
- 3 Anuñ bir ḥāzini var kim yok anuñ hergiz aḳrānı
Güzellükde şu resmedür anı medḥ idemez meddāḥ
- 4 Oturmuş bāb-ı genc içre anuñ karşıısına şaf şaf
Tırurlar elleri bağlu melā'ikle kamu ervāḥ
- 5 Murādīnün kelāmıdur kemāl-i ḳudret ü heybet
Anuñ bir ḥarfı şerḥ olmaz ḥalāyīḳ ger yaza elvāḥ

1 A.33b, F.38b, R.105a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Kesin hakikatleri ve açık delillerinden...

Başlık F: Ve min esrāri ḥazāyinih. Ḥarfü'l-Ħā'.

Başlık H: Baḥr-i recez-i müşemmen-i Sālim.

1a.Ḥālīḳ-ı: ḥazret-i R. 1b.bābında: yanında AE. 3b.idemez: ideler AE. 4b.melā'ikle kamu: onun karşıısına L, R; melā'ik ile kamu AE. 5a.ü: ve AE, - R

229¹

Velehû lâ-zâle mükerrerem ve mu‘azzezâ

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Vürüd-ı cümle-i aḥbâra kılmışdur eşer ilḥâḥ
Nitek’âyine-i ruḥ-sâra kılmışdur nazar ilḥâḥ
- 2 Vücûduñ âsumânında toğupdur neyyir-i a‘zam
İderler muḳtebes olmağ için şems ü kamer ilḥâḥ
- 3 Ḥayât-ı cānum olmuş çün ḥayât-ı câvidānumdan
Ḥayâtumdan ḥayât için ider naḳş-ı şuver ilḥâḥ
- 4 Egerçi vird ile nāmın kıılır elfâz ile taḳdīs
Velî esrâr ile ma’nâ bize eyler neler ilḥâḥ
- 5 Murâdî iste feyzüñden senüñ feyzüñ kemâlîdür
Degül ḥâcet ṭolanuben kılasın derbeder ilḥâḥ

230²

Velehû dāme melāzen li’l-enām

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Ezel çün bize sendendür ḥabîbüm ibtidâ ilḥâḥ
Velikin şimdi bizdendür saña tâ intihâ ilḥâḥ
- 2 ‘Alâyimden ne ma’nâdür ki ibrân idesin ma’nâ
Gerek aşlında her demde kıla ‘âkil ‘atâ ilḥâḥ
- 3 Tefahḥuş eyle sirruñda ki var mı ma’ni-i zâhir
Pes andan zâhir-i sırra kılasın iḳtizâ ilḥâḥ
- 4 Mu‘ayyen ibtidâsıdır nihâyetde kim esbakdur
Nihâyet bulımaz bîñ def’a kılsun aşınâ ilḥâḥ
- 5 Murâdî söylemezdi bu kelâmı evvel ü aḥir
Eger itmeselerdi enbiyâ vü evliyâ ilḥâḥ

1 A.33b, F.38b, R.12a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. İkrâm edilmişlik ve yüceltilmişlik devam etsin!

3a.olmuş çün: olmuşdur M, AE’de 4 ve 5. beyitler arasında 228. beytin 4. beyti mükerrerem yazılmış.

2 A.34a, F.39a, R.133a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Halk için sığınak olması devam etsin!

2b.ilḥâḥ: - A, AE. 4b.ilḥâḥ: - A, AE. 5a.ü: ve M. 5b.ü: ve AE.

231¹

Velehū ebbeda'llāhu devletehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hâlık-ı arz u semâ çün itdi fıtrat iftitâh
Kimine 'izzet kılpdurdur kime nıķmet iftitâh
- 2 Yazdı çün evvel "kalem" "İnnî ena'llāhu eħad"
Kâdir-i vâhidde evvel oldı ķudret iftitâh
- 3 Elfdür evvel ħurûfa ibtidâ ey merd-i rāh
Oldı 'aķl-ı evvele saķvet ü behcet iftitâh
- 4 Fâ'ıl-i muhtāra iş degdi pes andan soñradan
Eyledi bu mümkināta pes meremmet iftitâh
- 5 Ey Murādı eyledün çünki murāda arzū
Eyledi mīm-i murād içün hüviyyet iftitâh

232²

Velehū naşara'llāhu 'alâ a'dâ'ihî

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Zâhir oldı lem'a-i "İnnâ fetaħnâ" dan fütüh
Pes muķırr olup didiler geldi Mevlādan fütüh
- 2 Pertev-i nūr-ı cemālinden münevverdür cemāl
Berķ urup andan zühür itdi bu eşyādan fütüh
- 3 Emr olındı pes beşire eyledi tebşirini
Aña da oldı ħaber naşş ile bālādan fütüh
- 4 Minber-i evc-i kerāmāt üzre çün kıldı su'üd
Oķuyup ħamd ile ħuķbe didi ālādan fütüh
- 5 Ger Murāduñ sözlerin fehmi itmek olursa murād
İste Ħaķdan isteme a'la vü ednādan fütüh

1 A.34a, F.39a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletini ebedileştirsin!

Başlık F: Ve min-'ibārātihi'l-ġaribe.

Başlık H: Baħr-i remel-i müşemmen-i maķşûr-ı maķzûf.

2a. kalem: Nun; kalem ve onunla yazılanlara and olsun (68/Kalem); İnnî ena'llāhu eħad: Şüphesiz ben âlemlerin Rabbi olan Allahım (28/Kasas 30, 20/Tâ-Hâ 14, 27/Neml 9). 2b.iftitâh: - A. 3b.ü: ve AE. 5a.çünkü: çün kim AE, H.

2 A.34a, F.39a, R.12a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) düşmanlarına karşı ona yardım esin.

1a. İnnâ fetaħnâ: Doğrusu Biz sana apaķık bir zafer sağlamışızdır (48/Fetih 1). 1b.muķırr: maķarr A; muķarreb AE. 2b.eşyādan: eşyāda R; fütüh: - A, AE. 3a.pes: bes. 5b.vü: ve AE.

233¹

Mine'l-enfâsi'l-ķudsiyyeti's-sulţāniyyeh nevvera'llāhu fu'ādehū ve nāle
murādehū

Mefâilün Feilātün Mefâilün Feilün

- 1 Tūlü' ider çü semā-i vücūda şems-i şabāh
Nidā idüp ķamu emlak "Fāliķu'l-işbāh"
- 2 Varup çü burc-ı şerefde mekân idüp tırdı
Hicāba girmedi aşla vü buldı fevz u felāh
- 3 Tağıtdı şa'sa'sın 'āleme taraf-be-taraf
Nücümü māhi ider cümleten ķamu ıslāh
- 4 Dirildi cümle nuķatlar derün-ı dāyireye
Şular ki taşrada ķaldı bulur mı hiç necāh
- 5 Murādī cümle cihān üzre kāyınāt olmış
Bu ķavli fehm iden elbette kesb ider efrāh

234²

Velehū enāra'llāhu bürhānehū

Mefâilün Feilātün Mefâilün Feilün

- 1 Görindi hūsn-i ģabibümde çün cemāl evzāh
Anuñ için iki 'ālemdedür kemāl evzāh
- 2 Çü murğ-ı cānā tıķıldı cenāh-ı erba'ası
Gezer 'avālimi çün oldu perr ü bāl evzāh
- 3 Vücūd-ı neş'esi geldi çü ķālīb u cāna
Gelüp görindi heyūlāda bu ģayāl evzāh
- 4 Muħarreki müteħarrikdedür kemāl-i 'acib
Muħarrir olmasa olmazdı bu mişāl evzāh
- 5 Murādī çünki kelāmına virdi hūb niżām
Kemāl ile kelimātındadır bu ģāl evzāh

1 A.34b, F.39b, R.12a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Sultanlığın kutsal nefeslerinden... Allah (cc.) onun gönlünü nurlandırın ve isteğine nail etsin!
Ve min-lema'ati envārih F. Bahr-i müctes-i mahbūn-ı mahzūf H

1a.ider: ide AE. 1b.emlak: eflāk A, F; Fāliķu'l-işbāh:: bk. G 28/1. 2b.vü buldı: virüldi A; ü: - R. 3b.nücümü:
nücüm R; māhi: mäh A. 4a.nuķatlar: noķtalar AE, M; şular ki: şular kim AE; şular mı F. 5b.efrāh: ifrāh M.

2 A.34b, F.39b, R.127a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun bürhanını açıklıģa kavuşursun!

1a.hūsn-i: çün AE; çün: hūsn-i AE. 2b.çün: çü R; perr: berr AE. 3a.vücūd-ı: vücūt A; neş'esi: teşnesi AE; ķālīb
u: ķālīb-ı AE. 3b.bu: bir AE. 4a.muħarreki: mahreki AE; 'acib: 'acab R.

235¹

Velehü besaṭa'llāhu nūre ma'diletihi

Mefailün Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Çü yakdı 'ışk ile şevki gönülde bir mişbâh
Tutup elinde anı her dücâda buldı necâh
- 2 Mu'ayyen ile mübeyyen iki yanında olup
Tağıldı himmeti bâzûsı üzre iki cenâh
- 3 Şu'ûdı ile ku'ûdın bir itdi âyinede
Nidâ idüp okudı didi "Fâliku'l-ışbâh"
- 4 Memerri oldı hemân pes mürûri merr-ı şehâb
"Merertü" didi didi merreteyn olup miftâh
- 5 Murâdi taht-ı dile şâh-ı 'ışk itdi nüzül
Tağıtdı 'asker-i ğayrı oturdu buldı felâh

236²

Velehü ebka'llāhu muhceteh

Mef'ulü Fâilātü Mefailü Fâilün

- 1 'Uşşâka 'ışkuñ oldı senüñ çün ğıdâ-yı rûh
Her dem ilâhî yine baña 'ışkdan fütûh
- 2 Mihmân olalı hâne-i dilde maḥabbetüñ
Ġayra nazardan eylemişem tevbe-i naşûh
- 3 Ġarķ oldı baḥr-ı vaḥdete şöyle bu fülk-i dil
Andan ḥalâş olmaya gelse hezâr Nûh
- 4 Kalmadı tākātüm meded it vaşl ile baña
Hicrûñ okı bu cânımı eyledi pür-şürûh
- 5 Vuşlat şarâbını baña şun sâkiyâ meded
Hicr ile oldı hün-ı dilüm bâde-i şabûh
- 6 Göster gözüme şa'sa'a-i nûruñı şehâ
Anuñ firâķı urmaya tâ sîneme rumûh
- 7 Yâ Rab Murâdi kuluñı 'ışkuñdan itme dūr
'Uşşâka 'ışkuñ oldı senüñ çün ğıdâ-yı rûh

1 A.34b, F.39b, R.11b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletinin nurunu yaysın!

2a.mu'ayyen ile: mu'ayyenle AE. 3b.Fâliku'l-ışbâh: bk. G 28/1; 4a.memerri: memerr AE; pes: bes R. 4b.Merertü: Geçtim.

2 A.35a, F.40a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun hayatietini devam ettirsin!

Başlık F: Ve min-leṭâ'ifi enfâsihi's-şerîfe.

Başlık H: Baḥr-i müzâri'-i aḥreb-i mekfûf-ı maḥzûf.

1b.ilâhî eyle: ilâhî AE. 2b.tevbe-i naşûh:...Samimi bir tevbe ile Allah'a dönün! (66/Tahrîm 8).

HARFÜ'L-HÂ'

237¹

Velehü edama'llâhu eyyâmehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Menba'-ı cüd u şehâya oldı bürhân insilâh
Maşrıķ-ı tende olupdur şems-i tâbân insilâh
- 2 Bir 'aşıyyedür Hudâdan bende-i zî'd-devlete
Neydüġin añlar ġabibüm ehl-i 'irfân insilâh
- 3 Lem'a-i nûr-ı hidâyetten ġulû' eyler hemân
Muķtedâ-yı ehl-i vicdân oldı ey ġân insilâh
- 4 Bes durur 'aşık-lara ma'nâ yüzinden bir nişân
Ten ġicâbın keşf idüp olsa nümâyân insilâh
- 5 Ey Murâdî ġün gele taġt-ı dile sultân-ı 'ışķ
Ber-murâd olur anuñla gelse bir an insilâh

1 A.35a, F.40a, R.12b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun günlerini devam ettirsin!

Başlık F: Harfû'l-Hâ.

Başlık H: Fi-Bahrü'r-remeli'l-müşemmeni'l-maġzûfü'l-maķşûr.

1a.u: ve AE. 2a.zî'd-devlete: zûd-devlete AE, H, R. 3a.ġân: cân AE; bes: pes AE.

238¹

Velehū dāme'n-naşru ve'z-zafer

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Milk-i tende oldu çün da'vāya bürhān insilāh
Hüküm kıldı aña pes ol demde sulţān insilāh
- 2 Güş-ı hūşa bir şalā didi şadāyile hemān
Eyledi cânı kıatı medhūş u hayrān insilāh
- 3 Eyledi şevk ile zevkini nihānından 'ayān
Tayy ider ān ile ānı demde bir ān insilāh
- 4 Bād-bān-ı zevkini açdı hevā-yı şevk ile
Şaldı cismi cismini 'ummāna 'ummān insilāh
- 5 Ey Murādī bend iseñ merdāne depret kendüñi
'Azm-ı meydān eyleye çün merd-i merdān insilāh

239²

Velehū dāmet 'izzetuhū

Mef'ulü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 İrgürdi çünki da'vā-yı bürhāna insilāh
Ol demde kārın eyledi merdāne insilāh
- 2 Āhırda 'ilm-i evveli añladı kim nedür
İrmekdedür 'ulūm ile pâyāna insilāh
- 3 'İlm-i hakīkatı ki haķāyıkda gösterür
Ger öğredürse anı sezā cāna insilāh
- 4 Fülk-i vücūdı saldı bihār-ı ferāgata
Lü'lüdüñ añağıl yem-i 'irfāna insilāh
- 5 Añlar iseñ Murādī maķālında nükteyi
Sulţān ider seni nice sulţāna insilāh

1 A.35a, F.40b, R.13a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Yardım ve zafer devam etsin!

2a.ü: ve AE, - R. 3b.ān ile ānı demde bir ān: cânı medhūş ü hayrān A. 4a.bādbān-ı: bādbān AE; şevki: 'ışk AE.
4b.cismini: fülkünü AE, B, H, R.

2 A.35b, F.40b, R.12b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saygınlığı devam etsin!

Başlık F: Ve min-ğarā'ibi 'ibārātihi'l-laţīfe.

Başlık H: Baħr-i müzāri-i aħreb-i mekfūf-ı maħzūf.

3a.ki: kim R. 5b.sulţāna: sulţān AE.

240¹

Min nefehâti ünsihî ve leme'âti kudsihî

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Şıraṭ-ı müstaḳīm üzre ḳanâṭırın ḳurar berzaḥ
Teğâfûl eyleyimezseñ geçersin cennet ü düzaḥ
- 2 Miyân-ı mâ-i ve't-ṭinüñ miyânıdır miyân olan
Miyânuñdan geçerseñ ger olasın râsiḥ-i erseḥ
- 3 Kemâli iḳtizâsınuñ ḳazâdur çâresi el-ḥaḳ
Ḳaderde a'raf olursañ şaḳın devr itme mişl-i çarḥ
- 4 Tığar çün şems-i tâbânum biri birinden enver çün
Ebed zulmet yüzün görmez ḳamerler maḥv olur çün yaḥ
- 5 Murâdî noḳṭa-i pergâr olupdur iki âlemde
Hüsûfından selâmetdür ḳamer eyyâmı görmez salḥ

1 A.35b, F.40b, R.125b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Onun hoş esintileri ve kutsallığının ısıltılarından!

Ve min-'acâ'ibi işârâtihî ş-şerife F. Baḥr-i hezec-i müsemmen-i sâlim H.

1b.eyleyimezseñ: eylemez iseñ R. 2a.miyânıdır miyân: miyânı der-miyân AE; 2b.miyânuñdan: miyânuñda AE; 95/T'in suresi. 3a.elḥaḳ: ancaḳ AE, B, H, R. 3b.mişl-i çarḥ: mişlül-çarḥ H, R; mişl-i ḥarc AE. 5a.pergâr: pür-kâr AE.

ḤARFÜ'D-DÂL

241¹

Mine'l-ḥikemi'l-işrâkiyyeti ve'l-kelimi'l-eşvâkiyye

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Âlem-i keşretde gezdüm maṭlabum vecd ü vâhid
Vaḥdetün oldı mu'ayyen oldı ṭâli' pes sa'id
- 2 Kılmadum ğayra nazar kıaldum rızâ-yı yâr ile
Añlar iseñ kıâyilem kıavlinden olmışdur şehîd
- 3 Cür'a peymây oldı çün 'âşıqlara rûz-ı ezel
Cümlesinden almışuzdur cür'ay olduċda 'id
- 4 Çün ziyâde istedüm virdi ziyâd umdum yine
Pes cevâbını virüp didi baña "hel min mezîd"
- 5 Çün şürû' itdüm didi şer' ile meşrû' anlaĝıl
Tâ ki ma'lûm ola saña cümle sevdâ vü sefid
- 6 Gel Murâduñ diñlegil 'ilm ile ma'nâ sözlerin
Tâ ki vire añlamaĝuñ saña ḥallâķ-ı mecîd

1 A.35b, F.41a, R.13a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Aydınlatıcı hikmetler ve coşku kelimelerden...

Başlık F: Ḥarfü'd-Dâl.

Başlık H: Fi-Baḥri'r-remeli'l-müşemmeni'l-maḥzûf.

1a. 'âlem-i: 'âlemi M; maṭlabum: talebüm R; vecd ü vâhid: vecd-i vâhid AE, H, R. 1b. vaḥdetüm: vaḥdetüm oldu AE; vaḥdete oldum R; ṭâli' pes: pes ṭâli' M. 2b. iseñ: isem AE. 3b. olduċta: olduċda A, F. 4b. hel min mezîd: Daha var mı? (50/Kaf 30). 5a. çün: pes AE; itdüm: idem AE, H, R. 6a. Murâduñ: Murâdî AE.

242¹

Velehû dâme nâşruhû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hâzin-i kudretde miftâh-ı ezel âbâd bād
Bârek-Allâh nice kenzi dâyimâ eyler küşâd
- 2 Maḥzen-i esrâr olandur bilmişem ‘âlî güher
Ḥamdü li’llâh cümle ‘âlem aña eyler istinâd
- 3 Ğâyeti kuşvâ gözetdüm añladum kârum nedür
Ben murâdum maṭlabında bulmuşam ğâyet murâd
- 4 Müstedâm-ı ‘ömr olanlar ḥavf ider mi dâmdan
Ben murâdum bulmuşam dâyimle dâyim bende şâd
- 5 Añlar iseñ bu Murâdinüñ murâdından murâd
Bu murâd ismin ezelde kim ḳomuşdur aña ad

243²

Velehû e‘azze’llâhu enşârehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şâhidem ben şâhidem ‘aynındadır aşl-ı şühûd
Zîr-i dest-i muṭlaḳ olmuşdur bugün miftâh-ı cûd
- 2 Sâḥa-i kudretde oldı çün nebâtuñ ḥâşılı
Kiminüñ arzında bitmişdür şemer kiminde ‘öd
- 3 Her ne deñlü eylerem ‘allâmeler ile biḥâş
Cümleñüñ oldı cevâbı “el-vedûdü el-vedûd”
- 4 “Rabbi enzilnî” du‘asıyla du‘asın isteyen
Âyetin münzelde buldı eyledi ol dem ḳu‘ud
- 5 İster iseñ ‘ilm ü ḥikmetden olasın behre-dâr
Gel berü diñle Murâdinüñ sözün olma ‘anüd

1 A.36a, F41a, R.14a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yardımını devam etsin!

3a. kuşvâ: kuşûrı AE. 3b.maṭlabında: maṭlabından AE; ğâyet: dâ’imle AE. 4a.murâdum: devâmım R.

2 A.36a, F41a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun yardımlarını aziz kılsın!

3a.eylerem: eyledüm R; ile: eyle A. 3b.el-vedûdü el-vedûd: Z.Vedud, Vedud (cc.)... (Çok şefkatli)Z: Doğrusu Rabbim merhamet eder ve çok sever. (11/Hûd 90, 85/Burûc 14). 4a.Rabbi enzilnî: Rabbim! Beni mübarek bir yere indir (23/Mü’minün 29). 4b.münzelde: menzilde AEM. 5a.‘ilm ü: ‘ilm-i A; ḥikmetden: ḥikmetde AE; behredâr: behre-vâr A.

244¹

Velehū zā'afa'llāhu iclālehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ser-be-ser emvâc uraldan dilde deryâ-yı şühûd
Anuñ için kaplamışdur 'âlemi bu âb-ı cûd
- 2 Çün vücûd irdi vücûdından türâba feyz ile
Sen 'aceb eyler misin emlâk kıldıysa sücûd
- 3 Göz yumup açınca feyz-i fazl irişürse eger
Kâyînâta kâdir olur hâk virmege vücûd
- 4 Çün vidâd irdi ezelden tâ ebed devvârdur
Müşterekdür bu zebân-ı hâl u kâl ile vedûd
- 5 Bilmeyenler ey Murâdî bilmediler bilmegi
Bil bilenler bilmediler arayup bilmekte sûd

245²

Velehū lâ-zâle melce'en li'l-enâm

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ey 'aceb hâlüm n'ola yâ Rabbenâ senden meded
Bağma cürme kıl 'atâ yâ Rabbenâ senden meded
- 2 Çok olupdur bende 'isyân olmuşam hayrân ü zâr
Luğf kalmışdur saña yâ Rabbenâ senden meded
- 3 Ey kerîm ü ey Hudâvend-i Raḥîm ü müste'ân
Eyle ihsânuñ baña yâ Rabbenâ senden meded
- 4 Ol ḥabîb ü ol şefî' ü ol cemâli bedr-i tâm
Eylesün derde şifâ yâ Rabbenâ senden meded
- 5 Bu Murâdiden cüdâ kılma seni yâ Rabbenâ
Kıldı saña ilticâ yâ Rabbenâ senden meded

1 A.36a, F41b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun yüceliğini artırsın!

2a.feyz: fazl AE. 3a.eger: ger AE. 3b.hâk: hâkı AE. 4b.zebân-ı hâl ü: zamân hâl ve AE.

2 A.36b, F41b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Halkı için sığınma yeri olması devam etsin!

2a.u: ve AE, - 3a.kerîm ü: kerîm-i M; kerîm AE, F, H; Raḥîm ü: Raḥîm-i F, H, M; Raḥîm AE. 4a.ḥabîb ü: ḥabîb AE; şefî' ü: şefî' AE; tâm: tamâm AE.

246¹

Velehû nâle murâdehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Yâ murâd-ı külli şey'in şeydedür aşl-ı murâd
Fecr-i şâdık lem'ası 'ışkı ziyâd eyler ziyâd
- 2 Her ne deñlü tâyir-i kudsi ide cevânlar
İrmeye künh-i hâkîkat olmaya 'ukde küşâd
- 3 Zerre-i nâcize pertev şalsa tâb-ı âfitâb
Âb içinde 'aks-i tâba şems urulmaz aña ad
- 4 Ey hayât-ı bî-fenâya râğıb olan ħurde-dân
Ħall-i 'ukde eyler iseñ bulasın yevmüt'-tenâd
- 5 'Arşa-i kübrâda nâzır olasın tevfiķ ile
Bu Murâdî göresin kim 'arşa kılmış istinâd

247²

Velehû rafe'a'llâhu a'lâme devletihî

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Kûl hüve'llâhü'llezî kûl lâ-ilâhe illâ-eĥad
Kûl hüve'r-Rabbü'llezî kûl lâ-ilâhe illâ-şamed
- 2 Zâtuhû müstağni 'an şebhin ve emzâlin ve şe'n
Lem yelid ve lem-yüled ve-lem yekün lehü küfüven eĥad
- 3 Birlerem ol pâdişâhı kim vücûdidur vahîd
Cümle esmâ vü şifâtına olunmadı 'aded
- 4 "Ħamdü lâ-yuhşâ" aña kim râzık-ı maĥlûķdur
Cümle-i dermânda yâ andan durur her dem meded
- 5 Ey Murâdî zâkir ü şâkirden ol her şubĥ u şâm
Andan özge olmadı ħalmışlara hergiz sened

1 A.36b, F.41b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun isteğini versin!

1a.6/Enam 102 (...her şeyin yaratandır.). 4b.40/Mü'min 32 ("Ey milletim! Âh u figan gününden sizin hesabınıza korkuyorum.")

2 A.36b, F.42a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletinin alametini yükseltsin!

1. De ki o Allah bir ondan başka ilah yoktur. De ki o öyle bir Rabdir ki her şey ona muhtaç o hiçbir şey muhtaç değildir.

1a.112/İhlas 1, 2 (De ki o Allah bir tektir. Allah her şeyden müstağni ve her şey ona muhtaçtır.). 1b.112/İhlas

1, 2 (bk. a mısraı, dn.). 2b.112/İhlas 3, 4 (O doğurmamış ve doğmamıştır. Hiç bir şey ona denk değildir.).

3b.vü: ve AE; şifâtına: şifât ile AE. 4a.Ħamdü lâ-yuhşâ: Sonsuz hamt... 4b.andan durur: andandır AE. 5a.u: ve AE. 5b.hergiz sened: senden meded M.

2. Onun zatının ve şuanatının misli ve benzeri yoktur. O doğmamış ve doğurulmamıştır. Hiç kimse ona denk değildir.

248¹

Velehū nevvera'llāhu fu'adehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Ömrümüz zātuında gördük ey ḥabīb olmuş ziyād
Mā-ḥaşal tahsiline bunun iderdük ictihād
- 2 Lâmi' ol nūr oldu 'âlemlerde âdemlerde hep
Likin olmuş tarz-ı âḥer nev'-i nev'in ile yād
- 3 Rük-n-i evvel sābi' olsa tañ degül ey hüşmend
Ḥarf-i elf olmasa vâhid bulımazdı izdiyād
- 4 Keşret ü vaḥdet nedür keşretde vaḥdetdür kamu
Vaḥd u vaḥdâniyyet izhâr için oldu hemm ü şād
- 5 Ey Murādî fâ'iliyyet ḥālîkuñ zabındadur
Oldı seyyār 'alleme'l-esma rumûzı hem çü bād

249²

Velehū ṭayyibe'llāhu enfāsehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Dîde-i ümmîdi buldum çeşm-i cânımdan küşād
Râhumuñ meyvâların menzilden itdüm izdiyād
- 2 Tâb-ı ruḥsârı cemâlün manzarından gösterür
Revzen-i 'aynumda ṭurmadı ḥayâli hem çü bād
- 3 Ey ṭabîb-i ḥazîk olsun saña sevgendüm bu kim
Eyle dermân var ise dil derdine kılma 'inād
- 4 Kehkeşân-ı dehre baқdum herkese yol gösterür
Hây zâlim bî-vefâdur âh bu kevn-i fesād
- 5 Kâlıb-ı fersûdeye cân-baḥş olupdur bu kelâm
Ey Murādî ḥazret-i Ḥaқ zihnüne virsün ziyād

1 A.37a, F.42a. Gazel AE, B, H, L'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gönlünü nurlandırın!
4b.hemm ü şād: hemm-i şād A, M.

2 A.37a, F.42b. Gazel AE, B, H, L'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nefeslerini güzel kılsın!

250¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Çün temennâ kıldı dil sırrında izhâr-ı sücûd
Pes kıyâm ile rükû‘ oldı aña aşl-ı şühûd
- 2 Ol selâmın kılmasa dil virmez idi hiç selâm
Eyledi ol dem şehâdetde tehiyyât ile cûd
- 3 Hâmdümi ihlâş ile ‘arz eyledüm çün fâtihâ
Baña meftûh oldı âminümde emniyetle sûd
- 4 İbtidâ ekberde çün kim kibriyâdan lem‘adur
İntihâ oldı selâmet ile ikrârı ‘anûd
- 5 Sen Murâduñ bağrınıñ emvâcını kılma hisâb
Bûd olan nâ-bûd olur nâ-bûd olandur anda bûd

251²

Velehû dâme ‘izzuhû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Şühedâ oldı çü meşhedde nedür aşl-ı şühûd
Şâhidîn olmağ içün oldı pes aşl-ı meşhûd
- 2 Halvet-i ‘ışkda çün mu‘tekif olmuş ‘âşık
Erba‘ın ile muhammer oluben buldı vücûd
- 3 Mescide vardı sücûd içün idüp ‘arz-ı niyâz
Eyledi mescid ü mihrâb aña ol lahza sücûd
- 4 Nâmını bilmek içün nâm ile nâm itdi özin
İsm ile bildi müsemma didi “Fiha’l-mescûd”
- 5 Gel Murâduñ sözini aña murâd ile yine
Bî-vücûd ol ki bilesin ne durur tayy-ı vücûd

1 R.141b. Gazel R’de vardır. 2b.şehâdetde: şehdde AE.

2 A.37a, F.42b. Gazel R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun faziletinin devam etmesi...

Başlık F: Ve min-şevâhidi hikemih.

Başlık H: Bağr-i remel-i müşemmen-i mağzûf-ı maşşûr.

2b.muhammer: maşşer A. 4a.özin: rûzın A. 4b.Fihâ’l-mescûd: Secde edilen yer oradadır.

252¹

Velehū medde zılluhū

Feilātūn Feilātūn Feilātūn Feilūn

- 1 Hālīkuñ şun'ını zann eylemişem 'arz-ı vücūd
Bildüm aşlın biline sâcid ile tâ mescūd
- 2 Nākıl-i kudsî işitdüm dir idi bu haberi
Şâhidine nazar eyle biline tâ meşhūd
- 3 Nâtıkum nuçkuma virmedi benüm zerre hâlel
Her ne kim 'aqla gelürse anı bilgil mevcūd
- 4 Habbetzâ gülşen-i vuşlatdan ire büy-ı laţif
Vâridüñ şafhasına naķş ide nâmuñ mevrūd
- 5 Her ne yirde ki Murâdî ola ma'beddür ol
'Abd-i hâliş olana gizlü degüldür ma'būd

253²

Velehū dâme sulţänen

Feilātūn Feilātūn Feilātūn Feilūn

- 1 Allāh Allāh ne 'aceb hâl durur hâl-i vücūd
'İlm-i zât-ı ehadıyyetde durur aşl-ı şühūd
- 2 'İlm-i zâhirle gelüpdür hulefâ-yı insân
'İlm ile farķ oluna sâcid ile tâ mescūd
- 3 Süfehâdan oluben kılma şaķın sefk-i dimâ
Tâ faziletle melekler kılalar saña sücūd
- 4 Sâha-i 'arşa başaldan kadem-i nev'-i beşer
Didi tesbihi melâyikle dahı 'arş-ı vedūd
- 5 Ey Murâdî kalemüñ şaķķını şaķķu'l-kamer al
İ'tikâd eyledi nuşretde saña cümle cünūd

1 A.37b, F42b, R.133b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gölgesini uzatsın!

1a.şun'ını: şan'atı A, AE. 1b.sâcid ile tâ: sâcidle AE. 4b.şafhasına: şafhasında AE. 5b.olana: olına A.

2 A.37b, F43a, R.155b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Sultanlığı devam etsin!

2a.zâhirle gelüpdür: zâhire geldi R. 3b.faziletle: faziletde R.

254¹

Velehû bâreka'llâhu fih

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Mihr-i luṭfuñ ṭoğalı 'âlem-i enverde vücûd
Cümle insân ü melâ'îk kamu eşyâda sücûd
- 2 Nâmuñı vird ideli cümle cihân elsinesi
Herkese 'âkl ile miḳdâr-ı zu'emdür mevrûd
- 3 Şerḥ-i âlâ ide mi her fem-i nâdân ey dil
'Âlim iseñ eger 'ilm ile şehâdetde şühûd
- 4 Dürr-i nâ-yâb gelür kaçreden ey baḥr-ı kerem
Baḥr eger dürr-i muḥîṭ olsa dür oldı nâ-bûd
- 5 Güş-ı hûşa ki Murâduñ kelimâtın alasin
Göresin her naṭâkıñda nice bin defâda sûd

255²

Velehû medda'llâhu zılâle re'fetihi

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Olalı 'ışk-ı ḥabîb ile muḥammer bu vücûd
Eyledi cümle melâ'îk aña 'ışk ile sücûd
- 2 Rû-be-rû yâre niḳâb açduralı nâz u niyâz
Farḳ olımaṣ saña ol câyda sâcid mescûd
- 3 Nice şerḥ ola mu'ayyen göremez derk-i naẓar
Şol vücûdı ki vücûdında olupdur mevcûd
- 4 Râsti bu ki şehâdatı nedür "beyyine"ñün
Añlamazsın meger añlatdura sırr-ı meşhûd
- 5 Ey Murâdî saña virdüğini vehhâb-ı ezel
Sayamaz cümleten eşyâ ger olur ise şühûd

1 A.37b, F.43a, R.159a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu bereketli kılsın!

1a.ü: ve AE. 3a.fem-i: fehm-i AE. 5a.alasin: añañın R.

2 A.38a, F.43a. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun merhametinin gölgesini uzatsın!

4a.beyyinat:bk. G 148/2b.

256¹

Velehū dāmet ‘izzetuhū

Müfteilün Mefailün Müfteilün Mefailün

- 1 Baħr-ı belāya şalma gel ‘aşıķuñı meded meded
Cān ikiligi terk idüp anuñ içün didi eħad
- 2 ‘Arşa baķarsa dīde-i seyr ide nur-ı na‘lümüz
Tāb ura vech-i arza ol almaya nūrına ‘aded
- 3 Kañtaradur şırātı çün şart ile başdı dil kadem
Kāyım olursañ ‘arşada ‘ışķı ola saña sened
- 4 Rabbi bilürse “lem yelid” kimseyi beñdeş itmez ol
Şuğlı ziyāde ger kıla arturuben didi şamed
- 5 Añla Murādide vüçüh olmadı ħadd-i bā-ħisāb
Cāhil-i muṭlaķ ol durur kıoya ‘ulūmı üzre ħad

257²**Müfteilün Mefailün Müfteilün Mefailün**

- 1 Hālümüzün ħakīķatın bilmedi kimsene ebed
Lākī şol añladı k’aña bildüre vāħid eħad
- 2 ‘Arşa-i levħi gezmişem ħadd-i ħudūda almışam
Ĥāzini olmuşam anuñ ‘ayn ide mi aña ne ħadd
- 3 Derc olalı ħazīne(ye) cümleten olmuş olacaķ
Geçdi elümden ol kıamu urmadı kimse aña yed
- 4 Cümle ‘ulüm kaṭredür ‘ilm-i Ĥudāya nisbeten
‘İlmi ‘ilim okumışam ġayrı ‘ulūmadur sened
- 5 Añla Murādīnün sözün ister iseñ eger ‘ilim
Sen daħı ħālün istegil yoħsa ‘ulūma yoķ ‘aded

1 A.38a, F.43b, R.152a. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Onun sırlarının incelikleri ve eserlerinin bildirdiklerinden...

Başlık F: Ve min-cevāhiri ħikemihi sellemehu’llāh.

Başlık H: Baħr-i recez-i müşemmen-i maṭvī-i maħbūn.

1a.baħr-ı belāya:girüp belāya R. 1b.içün: çün AE. 2a.dīde-i: dīde H, M; dīde ger AE, R. 3a.dil: - AE.

3b.olursañ: olursam AE. 4a.lem yelid: O doğurmamıştır (112/İhlas 3); kimseyi: kimse AE. 5a.ħadd-i: ħadd ü M, R.

2 R.14a. Gazel R’de vardır.

1b.112/İhlas 1 (De ki o Allah bir tektir.). 2a.levh: Kur’an, Levh-i Mahfuz’dadır (85/Bürüc 22); ħazīne (ye): ħazīne R.

258¹

Velehü irtefe‘at a‘lâme devletihî

Müfteilün Fâilün Müfteilün Fâilün

- 1 Elviye-i naşr ile fetḥ olunup çün bilâd
Pes bu sebebdan durur cân ile dil oldı şâd
- 2 Hâlık-ı kevn ü mekân eyledi bu ḥükmi çün
Her birine ḥikmeten vaz‘ olunup yaḥşî ad
- 3 Ḥamd ü şenâ aḥadur luṭf ü seḥasî öküş
Şükrini kııl dâyimâ nâmını zıkr eyle yâd
- 4 Olmadı iḥsânına hiç nihâyet anuñ
Hergiz olımaz muḥîṭ anı bu zann-ı fuýâd
- 5 Dinle Murâdî sözüñ aḥla anı cân ile
Kim ki ‘adûdur aña oldı “ke-mişli’r-remâd”

259²

Velehü hulledet saltanatuhü

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 ‘Aceb cemâl-i kemâlünde mi vücûd-ı eḥad
Ya vâḥidün eḥadında kemâl-i lâ-yü‘ad
- 2 Müvâneset çü enîs eyledi ‘ayânı nihân
Nihân ‘ayânına oldı ‘ayân nihânına sed
- 3 Taḥiyyat-ı ezelidür viren özine selâm
Selâmet olmağ içündür selâmın eyler red
- 4 Hemân cihâna nidâdur ğaraz cihân degül
İkiyi terk iden oldı iki cihâna sened
- 5 Murâdî ‘izz-i ḥuzûrında çün murâd oldı
Müverriḥ-i ezelidür koyan bu târiḥe ḥad

1 A.38a, F.4 3b. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devletinin alameti yükselsin!

Başlık F: Ve min-nevâdiri elfâzih..

Başlık H: Münseriḥ-i maṭvî-i mekşûf.

1a. olunup: olunur R. 1b. pes: bes R. 5a. aḥla: diñle M. 5b. ke-mişli’r-remâd: Rablerini inkâr edenlerin işleri, fırtınalı bir günde, rüzgârın şiddetle savurduğu küle benzer (14/İbrahim 18).

2 A.38b, F.43b, R.173b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saltanatı ebedî kılınsın!

1b. ziyâde: ziyâd AE. 3b.36/Ya-Sin 58 (Merhametli olan Rab katından onlara selam vardır.). 4b. bunda: buña B.

5b. ider demi ile: iderdi mi eyle AE.

260¹

Velehū hulledeṭ salṭanatuhū

Mefailün Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Seher cemāl-i ḥabībüm niḳābın itdi küşād
Maḥabbet-i ezelimüz ziyāde oldı ziyād
- 2 Qabul-i ḥüsn idüp ol dil-rübā-yı şāḥib-i rāz
Muḳarrer-i kerem idüp mükerrer itdi reşād
- 3 ‘Aziz-i çeşm-i men aña bu ‘ilm-i bā-ḥaberi
Ḥaber rumūzını bilmeyen eylemez irşād
- 4 “Selāmün ḳavl” nedür cennet-i mu‘allāda
Muḡayyebāt-ı ezeldür yine bunda mirşād
- 5 Murādı bu suḡanuñ ḳuvvet-i cāndur el-ḥaḳ
İder demi ile vırāne dilleri ābād

261²

Velehū lā-zālet şümüsü devletihī ṭālī‘aten

Mefailün Feilātün Mefailün Feilün

- 1 İrişdi emr-i ezelde ebed meyl-i vücūd
Teraşşuḥ itdi inā-ı vücūda ḥāl-i vücūd
- 2 Ḥabib-i aşl ola ḥabbu’l-işāle çün mâyıl
Gelür anuñla heyulāya bu ḥayāl-i vücūd
- 3 Mufaşşal eyledi tafşili ism-i lā-yū‘ad
Şerā‘iṭinde durur lik ittişāl-i vücūd
- 4 Egerçi ketm-i ‘ademden var ise bāhirdür
Sebeb olur ‘ademe aña infişāl-i vücūd
- 5 Murādı ‘ilm-i hüveydādur egerçi biḥāş
Açar kemāl ile her laḡza bir cemāl-i vücūd

1 A.38b, F.44a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saltanatı ebedi kılınsın!

1b.ziyāde: ziyād AE. 4a.Selāmün ḳavl: Merhametli olan Rab katından onlara selam vardır (36/Yâ-Sîn 58).

4b.bunda: buña B. 5b.ider demi ile: ıderdi mi eyle AE.

2 A.38b, F.44a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Yükselen devletin güneşleri devam etsin!

2a.ḥubbü’l-: ḥabībü’l- AE. 4b.aña: anuñla AE.

262¹

Velehû es'ada'llâhu mesâhu

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Görindi ğayb ile 'aynumda çün kemâl-i vücûd
Cihânuñ añla 'uyûnına bu hayâl-i vücûd
- 2 Muķârenetle bilinmiş çün iķtizâ-yı ezel
Ebedle oldu cevâbında bu su'âl-i vücûd
- 3 Çü 'ayn-ı rahmetimiş bilmişem fûnûn-ı kemâl
Bu 'aynumuzda aşarsa n'ola zülâl-i vücûd
- 4 Çü hâlümüzde bilinmiş durur kamu ahvâl
Anuñ içün irişür havl ile bu hâl-i vücûd
- 5 Murâdi ķadrine irmekdedür igen meyyâl
Gözedür anuñ içün ser-te-ser mişâl-i vücûd

263²**Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün**

- 1 Muķîṭ-i ğarķa-i nûr olalı bu resm-i fuyâd
Cihân sûd u ziyânından oldu (ol) âzâd
- 2 Muķarrer eyledi 'ışķı baña muķırven ben
Şenâ vü medḥini ķılduķca ol ķılır beni şâd
- 3 Mişâl bulmadı dil ķıldı beni mişâl içre
Keşâfeti ķoyup elṭâf oldu hem çün bād
- 4 Vuķû'-ı hâşıl ider mi şu kimsene ol ğarķ
Meger temevvüc-i deryâ ide anı üstâd
- 5 Murâdi 'ayn-ı murâd oldu merd hâķķıdur
Murâdi bu ki murâd ala andan aşl-ı murâd

1 A.39a, F.44a, R.14a. Gazel L'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun akşamını mutlu kılsın!
1b.hayâl-i: kemâl-i M. 2a.çün: çü R. 5b.mişâl-i: me'âl-i R.
2 R.150b. Gazel R'de vardır.
1b.(ol): - R.

264¹

Min cevāhiri kelimātihi’ş- şerife ve zevāhiri ‘ibārātihi

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Yazup defterde kil-kı kudret ile haṭṭ çün kim ad
Didi “Nün” ile “Şād” “Yā-Sîn” “Ḥā-Mîm” “Elif-Lâm-Mîm”
- 2 Oğudı çünki “ve’n-Necm”den olmadı nuṭṭı
Bilüp vahıyı çü “yühâ”dan idüp fettâḥ-ı fetḥ-i bâb
- 3 İrişdi “naşri izâ-câ”dan idüp fettâḥ-ı fetḥ-i bâb
Virildi nıḳmet a’dâya idüp pes “tebbet” ile “şād”
- 4 Çü emr oldı dinildi katılup ‘ayn ile sîn izhâr
Tevakḳuf eyleyüp “el-ḥamd” yürüdi çün bâd
- 5 Murâduñ sözünün her birisidür mürşid-i kâmil
Nice zulmet hicâbında ḳalanları ider irşâd

265²

Mine’l-ḥaḳâiki’r-rûḫâniyye ve’l-bevâriki’ n-nûrâniyye

Mef’ülü Fâilâtü Mefailü Fâilün

- 1 Yağdı firâḳ odına gönlümi meded
Yok mı ilâhî fûrḳate pâyân ile ‘aded
- 2 Dost ayrılığını kıl ‘inâyetler ey Ḥudâ
Virme kimesne başına gösterme gel ebed
- 3 Yâ Rab ne âteşin olur imiş firâḳ odı
Gösterme anı kimseye luṭf eyle ey şamed

1 A.39a, F.44b, R.13a. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Şereflî kelimelerinin ve manalarının parlamalarının özerlerinden...

Başlık F: Min-ğarâ’ibi elfâzihi’l-mergûbe.

Başlık H: Baḥr-i hezec-i müsemmen-i sâlim H

1b. Selâmün kavlı: Nün; kalem ve onunla yazılanlara and olsun (68/Kalem 1); Şād: Sad. Öğüt veren Kuran’a and olsun (38/Sad 1); Yā-Sîn: Yā-Sîn (36/Yā-Sîn 1); Ḥā-Mîm: Hā-Mîm (40/Mü’min 1, 41/Fussilet 1, 42/Şûrâ 1, 43/Zuhruf 1, 44/Duhân 1, 45/Câsiye 1, 46/Ahkâf 1); elif-lâm-mîm: Elif, Lâm, Mîm (2/Bakara 1, 3/Âli İmrân 1, 7/A’raf 1, 13/Ra’d 1, 29/Ankebût 1, 30/Rûm 1, 31/Lokman 1, 32/Secde 1). 2a.ve’n-Necm: bk. G 83/3; olmadı nuṭṭı: oldı çün nuṭṭı B. 2b.yühâ: Onun konuşması ancak, bildirilen bir vahıy iledir (53/Necm 4); tuğrâ-i doğru AE, doğru pes R. 3a.naşri izâ-câ: Allah’ın yardımı ve zaferi geldiği zaman (110/Nasr 1). 3b.tebbet: Ebû Leheb’in elleri kurusun; kurudu da (111/Mesed 1); şād: Sad. 38/Sad 1); nıḳmet: nıḳmet-i AE, M; edip: - AE; tebbet ile: tebeyyünle AE. 4b.el-ḥamd: Hamt, âlemlerin Rabbi Allah’a (cc.) mahsustur (1/Fatiha 2).

2 A.39a, F.44b.Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Ruhi hakikat ve nurlu parıltılardan...

Başlık F: Velehü sellemehu’llâh.

Başlık H: Baḥr-i müzâri’i aḥreb-i mekfûf.

1b.pâyân ile: pâyânla AE. 4a.diye: foyar AE, F. 5b.bir dem onu eyle yâ eḥad: eyle anı bir dem ey eḥad M, bir anı eyle ey Ḥudâ AE.

- 4 Kim diye yâr fûrkâtine sad hezâr aña
Ol taş bağırlı oldu hâcerden dahı eşed
- 5 ‘Ayn-ı Murâdî kan aqıdur hicr-i yârdan
Vaşl-ı nigâr bir dem anı eyle yâ ehad

266¹

Min reşehâti aklâmihi’ş-şerîfe ve nefehâti elfâzihi’l-laîfe

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Ehadan oldu zâhir çünki Aḥmed
Çü geldi ‘âleme dindi Muḥammed
- 2 Vücûdî mürtefi‘ olmuş ‘ulâda
Anuñ çün ism-i resmîdür mü’eybed
- 3 Miyân-ı mâ’-ı ve’-t-în iken âdem
Resûl idi özi dini mü’eyyed
- 4 Delil-i enbiyâ vü evliyâdur
Muşaffâdur küdürer andan eb’ad
- 5 Gele çün kim zühûra yevm-i maḥşer
Murâda pes ricâsı oldu mesned

1 A.39b, F.44b, R.112a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Şerefli kalemlerinin sızıntuları ve hoş sözlerinin esintilerinden...

Başlık F: Ve min-elfâzihi’l-mübâreke.

Başlık H: Baḥr-i hezec-i müseddese-i maḥzûf.

1a. oldu zâhir: zâhir oldu M. 1b.dindi: döndü R. 2a.mü’ebbed: mü’eyyed AE, H. 3a.mâ’-i: mâ’ ve R.

3b.mü’eyyed: mü’ebbed AE, H. 4b.küdüret: küdrer AE; andan: onda R. 5a.Murâda: Murâdî AE; pes: bes R.

267¹**Mefâilün Mefâilün Feülün**

- 1 Çü ebrûn oldı mihrâb-ı mesâcid
Aña nazẓâr olupdur cümle sâcid
- 2 Benüm ħamdüm bilenler ħamid oldı
Benüm ħamdümle a'lem cümle ħamid
- 3 Çün enfâsum durur 'İsāya akreb
Bulur benden ħayât emvât-ı câmid
- 4 Mu'azzez oldı dil yâruñ katında
Bi-ħamdi'llâh ki ħâlî'dür müsâ'id
- 5 Murâduñ sözlerin ger kılasın güş
Begüm kesb idesin nice fevâ'îd

268²**Mefâilün Mefâilün Feülün**

- 1 Nazarnâ nazreten fî-naẓarin vâhid
Seḳayna külle yevmin elfe vâhid
- 2 Ve emmâ faẓẓelnâ faẓlen 'azîmâ
Vecednâ vâhiden min külli vâhid
- 3 Ve inne'r-Rabbe Rabbün lâ-sivâh
Teḫayyernâ velâ min emri mâcid
- 4 Secednâ secdeten bi'l-ḫayri kellâ
Vemâ emmâ sâcideyni fî'l-mesâcid
- 5 Murâdu'llâhi ḫayri leyse ḡayr
Vemâ min ḫâceten min külli sâcid

1 R.132b. Gazel R'de vardır.

2 R.131b. Gazel R'de vardır.

1. Bir bakışla bir kere baktık ve her gün bin tanesini suladık.

2. Biz büyük bir faziletle faziletlendirdik. Her birinden birini bulduk.

3. Rabb odur ki ondan başka Rabb yoktur. Şerefli emirlerikarşısında hayrete düştük.

4. Mescidlerdeki gibi secdeye gitmedik, biz hayırlı bir secdeye gittik.

5. Her secde edenin ihtiyacına Allah'ın muradı hayırdan başkası değildir.

269¹

Min cümleti kemâlâtihî'z-zâhire ve hâlâtihî'l-bâhire

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Rüy-i yâre dîde-i dildür küşâd
'Ömrümüz anuñ için oldı ziyâd
- 2 Çün ene'l-Hağdan nidâ geldi bize
"İnneni Rabbün" didi her 'uzv ad
- 3 Ey haber-dâr olmayan ahvâldan
Ġaflet ile kime kılduñ istinâd
- 4 Gel tarîķi gözle kılma râhdan
İster iseñ bulasın nehc-i sedâd
- 5 Bu Murâduñ mantıķından güş kıl
Tâ ki saña el vire aşl-ı murâd

270²

Mine'l-vâridâtî'l-ilâhiyye ve's-sâniḥâtî's-subḥâniyye

Müfteilün Müfteilün Fâilün

- 1 'Ammereka'llâhu bi-'umrin cedîd
Es'adeka'llâhu bi-sa'dîn ferîd
- 2 Re'fet ü kudretde celâl ü cemâl
Oldı bidâyetde nihâyet bedîd
- 3 Laḫzadadur laḫza-i 'ayn-ı luḫuz
Dîdededür çeşm-i nihân çün bedîd
- 4 Buldı nidâ-yı "limen"e dest-res
Milk-i ebed içre şu k'ola vahîd
- 5 'Âlem-i ḡayb ile şehâdet nedür
Oldı murâd ile Murâdî sa'îd

1 A.39b, F.45a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Onun parlutlı mükemmel cümle ve parlak hâllerinden.

Başlık F: Mîn-leṭâ'ifi kelimâtihî. Baḫr-i remel-i müseddese-i mahḫûf.

2b. İnneni Rabbün: Şüphesiz Ben Rabb'im (cc) (20/Tâ-Ha 14); 'uzv: 'uzv-ı M.

2 A.3b, F.45a. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: İlâhî hatırlatmalardan ve sübhânî ilhamlardan...

Başlık F: Veleḫü sellemehu'llâh.

1. Allah sana yeni bir ömür versin. Allah sana eşsiz bir mutluluk versin.

4a. limen": Kimin için? (bk. G 92/3).

271¹

Mîn sübhaniyyeti'l-‘ilmiyye ve'l-me‘ânî'l-ḥikemiyye

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Ey kemâlünde külli şey mevcûd
Cümle ‘âbid saña ve sen ma‘bûd
- 2 Cümleden a‘zam ü hem ekremsin
Ey Kerîm ü Raḥîm ü Rabb u Vedûd
- 3 Saña kıılır sücûd her eşyâ
Sensin ey şâh cümleye mescûd
- 4 Nâmuñ oldu zebânumuñ virdi
Vâridâtuñı artur ey mevrûd
- 5 Bu Murâduñ kim ola maḳşûdı
Çünki sensin dü-‘âleme maḳşûd

272²

Velehû lâ-zâle mümette‘an bi’s-sa‘di ve'l-iḳbâl

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Fetḥ olındı çü emr-i Ḥaḳla bilâd
Cümleten oldılar gönülden şâd
- 2 Tıtdı eṭrâfı çün sürûr u neşât
Didiler Ḥaḳla toḡrıdur mirşâd
- 3 Tıtdı cümle tebehhüc ile zemân
Ḳalmadı yir yüzinde hiç fesâd
- 4 Umaruz Ḥaḳdan ola nice fütûḥ
Çün müyesser durur o Rabb-i ‘ibâd
- 5 Ey Murâdî Ḥudâ saña nâzır
Cehd kııl ḳo zamânede eyü ad

1 A.40a, F.45b, R.94b.

Başlık A: İlmi noksanlıkları tenzihten ve hikmetli manalardan...

Başlık F: Münâcât.

Başlık H: Baḥr-i Hafîf-i müseddes-i maḥbûn-ı maḥzûf.

1a.küllî: küllü AE, M. 1b.ma‘bût: mevcûd R. 2b.Raḥîm ü: Raḥîm AE, H, L. 4b.artur ey: artura M. 3a.sücûd her eşyâ: her eşyâ sücûd L. 5a.ola: olsa R.

2 A.40a, F.45b, R.115b.

Başlık A: Bu da onundur. Mutluluk ve ikbal ile memnuniyeti devam etsin!

1b.cümleten: cümle AE; gönülden: tevekkülünden AE. 2a.ü: - R. 3b.hiç: - H; ehl-i R. 3b.ol durur çünki fâtiḥü'l-ebvâb AE, H; ol durur çünki fâtiḥ (mısraın "ü'l-elbâb" kısmı yazılmamış) A; ol durur fâtiḥü'l-ebvâb B; müyesserdür durur: müyesserdür ol B. 5b.zamânede: zamânda A, F, H.

273¹

Velehû ebķāhu'llāhu te'ālā

Feilātün Mefâilün Feilün

- 1 Müctemi' oldı çün şîfât-ı eħad
Ķodılar gökde ismini Aħmed
- 2 İmtiyāz itdi cümleden anı Ħaķ
Didi irgürsin 'aşıkına meded
- 3 Sa'd-ı ekber tülû'ı tábında
Oldı tábende anda nūr-ı Şamed
- 4 Muķtedādur rüsül imāmıdur
Cümleden şer'i ħikmet eyledi sed
- 5 Manţıkından Murāduñ ańla bunı
Erba'ın oldı kırķ içinde 'aded

1 A.40a, F.45b, R.100b.

Başlık A: Bu da onundur. Allahu Teala (cc.) onu baki kılsın!

1b.ismini; ismin L. 2b.irgürsin: irgür sen A. 3b.şamed: ħamd L. 4b.cümleden şer'i ħikmet: cümleten ħükmi şer'i R; cümleden: cümleten ħükmin L.

ḤARFÜ'Z-ZÂL

274¹

Min fevâyihi kelimâtihi ve levâyihi 'ibârâtihi

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Alduñ ise ger beḳâdan iltizâz
Bilmiş ol alduñ 'aṭâdan iltizâz
- 2 Sem'-i câna geldi ḥikmetden cevâb
Aldı dil pes ol şadâdan iltizâzz
- 3 Dû cihânı câna kısmet eylemiş
Buldı zulmetden ziyâdan iltizâz
- 4 "Men lehül-emrük" umûrın gözleyen
Aldı sırr-ı müctebâdan iltizâz
- 5 Dür kıлма 'ışkı dilden sen Murâd
Dem-be-dem bulgıl Ḥudâdan iltizâz

1 A.40b, F.46a, R.14b. Gazel Üde yoktur.

Başlık A: Kelimelerinin güzelliği ve ibarelerinin levhalarından...

Başlık F: Ḥarfü'z-zâl.

Başlık H: Fi-Bahri'r-remeli'l-müseddesi'l-mahzûf.

2b.pes: bes R. 3b.zulmetden: zulmetde M. 4a.Men lehül-emrük: Bunun için senin emrin kim? 5a.sen: ey AE; pes R.

275¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 ‘Ayn-ı vâhiddür yine ğayrında hem-dem iltizâz
Muḳtezâ-yı iḳtizâ adumda her dem iltizâz
- 2 Çâşnîdür lezzetinden ta‘m-ı eşvâḳ-ı ‘azîz
Murtezâ olmaz eger olmazsa âdem iltizâz
- 3 Şafḥa-i levḥ üzre yazmış çünki mîşâk âyetin
Ara yirde anuñ içün oldu muḥkem iltizâz
- 4 Ben ḥayâtı bilmişem cennetde ḳayyûm anılarum
Ḥayy ider mi bulmasa ‘İsâ’bnü Meryem iltizâz
- 5 İbtidâ vü intihâ olmuş Murâdîde çü cem‘
Anuñ içün olur andan âdem ‘âlem iltizâz

1 R.126a. Gazel R’de vardır.

HARFÜ'R-RÂ

276¹

Mîn cevâhiri taḥrîrâtihî ve zevâhiri taḥrîrâtihî

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Bu gönülüm çün mekânından mekân-ı lâ-mekân ister
Çü zevk eyledi ḥubbuñ şanma kim cân ü cihân ister
- 2 Çü gitdi selb olub 'aqlum n'ider 'aqlı olan 'aqlı
Şunuñ kim yokdur idrâki özinden 'aql u cân ister
- 3 Beni mest eyledi 'ışkı qarâra kalmadı çâre
Seyâḥat itmegi 'âlemde çün âb-ı revân ister
- 4 Gönül bir 'ilme düş oldı ne dersi var ne fetvâsi
Okumazven ben ol 'ilmi ki her dem imtiḥân ister
- 5 Bunı fehmi itmege câna gerekdür meşreb-i 'âlî
Murâdînüñ sözi anlanmağa vird-i zebân ister

1 A.40b, F.46a. Gazel R'de yoktur.

Başlık A: Onun yazım cevherleri ve sözlü ifadelerinin parıltılarından...

Başlık F: Harfû'r-Râ.

Başlık H: Fî-Baḥri'l-hezeci'l-müşemmeni's-Sâlim.

2b.ister: - A; şunuñ: şularuñ L. 4a.okumazven: okumazdan AE.

277¹

Velehü medde ‘umruhü

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Dimezven aña ‘aşık kim senüñ yoluñda cân ister
Odur ‘ışkuñda şadıķ kim hemân terk-i revân ister
- 2 Niķābuñ ref’ idüp cāna cemālün aşikār eyle
Nice bir muntazır olsun emân göster bir ân ister
- 3 Cefāya yok mı oranuñ nice çeksün dil ü cânım
Terahhūm eyle kim cellād-ı cevruñden emân ister
- 4 Düşüpdür ‘ışkuña rūḥum revānum cân ü dilden çün
Ḥarām olsun aña sensiz eger bağ-ı cinân ister
- 5 Murāduñ bunca güftārın mecāz anlamağıl zinhār
Çü her bir noķta vü ḥarfı nice biñ tercemân ister

278²

Velehü efāza’llāhu min berekātiḥi

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Nāzar kıldı nazīrinde nazīrinden emân ister
Virüp varluğı yağmaya ḥayāt-ı cāvidān ister
- 2 Enīs-i mūnis olalı şemīmin şemmeden tutdı
Virüp cânı o meşmūma ma’āniden beyān ister
- 3 Nümāyān oldı ‘ışkıñdan nice yüz biñ kemālatı
Ki her bir sırrına anuñ nice biñ tercemân ister
- 4 ‘Alāyimden ‘alāmātı bilüp ‘ilm ile ‘āmildür
Velī anuñ beyānına ‘adedsüz terk-i cân ister
- 5 Murāduñ merd olan añlar kelāmı noķtası remzin
Ki bir noķtası añlanmağa ‘ömr-i cāvidān ister

1 A.40b, F.46a, R.123a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın!

4a.rūḥum: rūḥu AE, H, R. 5a.mecāz: muḥāl A. 5b.Ki her bir noķtası añlanmağa ‘ömr-i cāvidān ister M (M’de bu misra diğēr nüshalara nispetle 278. gazelin. 5b.mısraı ile yer değıştirmiştir).

2 A.41a, F.46b, R.96b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu bereketinden faydalandırsın!

Başlık F: Allāhümme irma’in-nisyān ‘izze’l-mu’mīnīne bi-izzetike

1b.virüp: varup R; yağmaya: na’māya L. 2a.tutdı: tıydı R; şemīmin: şemmeyn L. 2b.virüp: vurup R. 5a.añlar kelāmı: - R; noķtası: noķtasın R. 5b.Çü bir noķta vü ḥarfı nice biñ tercemân ister M (M’de bu misra diğēr nüshalara nispetle 277. gazelin. 5b.mısraı ile yer değıştirmiştir); ister: - R.

279¹

Velehü zâ'afe'llāhu ecrehü

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Ezelden tâ ebed kâruñ baña luṭf u 'inâyetdür
Hidâyetdür ḥabîbüm bu hidâyetdür hidâyetdür
- 2 Muḳırr olduḳça elṭâfa virürsin tâze elṭâfi
Şekür olduḳça na'mâya virilen tâze devletdür
- 3 Senün ḥüsnün şafâsından olur zevḳüm kemâlince
Kemâlinden mükemmel eylemek ḥüsn ü zerâfetdür
- 4 Olupdur müctemi' çün kim 'ulüm-ı evvel ü âḥir
Ne tenhâdur bu tenhâlık himâyetdür himâyetdür
- 5 Murâduñ bilmeyen kârın bilemez kendü eṭvârın
Kişiye elzem olan bil dirâyetdür dirâyetdür

280²

Velehü ve'nḳahu'llāh

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Gönül murgın idüpdür dām-ı zülfüñ dil-berâ ḥaḳcır
Ḥalâşına anuñ var mı 'aceb bir çâre vü tedbir
- 2 'Acâyîbdür benüm ḥâlüm ki bundan olmaz a'ceb kim
Ki idersin beni iki vü gâhîde idersin bir
- 3 Nümâyân olalı vechün benüm miryât-ı ḳalbümde
Nice biñ mâh-ı tâbânı ḳılır ḥürşid-veş tenvîr
- 4 Çü ḥ'âbumda görem zibâ cemâlin ol dil-ârâmuñ
Yine ḥ'âbumda ḥ'âbum ḥüsn-i vech ile ide ta'bîr
- 5 Murâduñ güş bu ḳavl-i sürür-efzünün itdükce
İderler cümleten taḥsîn eger şâh u gedâ vü mir

1 A.41a, F.46b, R.80b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun mükâfatını artırsın!

1b.hidâyetdür: hidâyet R. 2b.na'mâya: yağmaya A

2 A.41a, F.46b, R.97a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun sıkıntılarını hafifletsin!

1b.çâre vü: çâre-i M. 2b.vü: ve M. 3b.ḥürşidveş: ḥür-veş L. 4a.görem: gözüm R; ol dil-ârâmuñ: ola dil-ârânuñ

L. 4b.ḥ'âbum: ḥânım R

281¹

Velehû lâ-zâle muvaffâkan

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Kâlemler olsa ger eşcâr mürekkeb olsa deryâlar
Yazılmaz idi ahvâlüm ne peydâdur bu peydâlar
- 2 Eger Dâvud-veş kılsam bu elhânum Zebûrumda
Tolardı cümle maḥlûḳâtdan tağ ile saḥrâlar
- 3 Enîs-i 'ışk olalıdan gözüm gayrıya bakmaz hiç
Tavâf eyler gelüp pâ-bûs idüp payende merzâlar
- 4 Ne gamda oldu gayrılar bulınca rāhuma bir yol
Bu yol bir yol durur el-ḥaḳ mu'allâdur mu'allâlar
- 5 Seni var eyledi çün kim 'ibâdet idesin aña
Senûn ne işüne yarar Murâdi bunca gavğalar

282²

Velehû hafazahu'llāhu

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Benüm rāz-ı nihānumdan ḥaber bilmez melâyîkler
Melâyîk 'âciz olmışdur ne bilsünler ḥalâyîḳlar
- 2 Ḥaberdür gerçi güftârum ḥaber añlama sen andan
Bu ḳavlüm kendözin terciḥ idüp evṣafını söyler
- 3 Ḥayât-ı câvidânîdür egerçi ḳavl-i dil-cüyum
Velî ḳavlümde ḳavlüm ḳâyilün vaṣṣâfidur dirlər
- 4 'Urûc eyler nice ervâḥ egerçi evc-i bâlâya
Bir avuc ḥâke almazlar oları añla 'âşîḳlar
- 5 Murâduñ maḥz-ı ḥikmetdür kelâmi ey cihân-ārâ
Eger ḥaḳ üzre nâzırsañ derûnuñ tola ḥikmetler

1 A.41b, F.47a, R.98b.

Başlık A: Bu da onundur. Muvaffakiyet devam etsin!
3b.pâyende: pâ-bende F, H. 4b.mu'allâlar: mu'allâdur AE, H.

2 A.41b, F.47a, R.17b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!
2b.söyler: n'eyler R. 4a.eğerçi: gerçi AE, H. 4b.oları: cihânı AE, H.

283¹

Velehū yessera'allāhu āmālehū

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Şüyü'-ı nām-ı dil-berden yine şeydādur 'aşıklar
Düşüp ser-pâ bürehne 'āleme rüsvādur 'aşıklar
- 2 Haber geldi dil-ārādan haberden bî-haberlerdür
Cihān u cāndan şimdi yine tenhādur 'aşıklar
- 3 Arada mest ü lā-ya'kıl olupdur bilemez çäre
Yine yoğ içre varından bugün peydādur 'aşıklar
- 4 'Acebdür lu'bı dil-dāruñ ne oyunlar geçer her gün
Anı gözler dem-ā-dem sanma kim hercādur 'aşıklar
- 5 Murāduñ diñle taķririn gel imdi 'aşık ol sende
Kamu ednā vü a'lādan igen a'lādur 'aşıklar

284²

Velehū şanehu'llāh

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Senüñ kadr-i kemālüñi zebānum çün 'ayān söyler
Veli hüsñ ü cemālüñi dile her dem nihān söyler
- 2 Semī' olalı güftāruñ mu'ammāsını fetḥ itdüm
Biz anı fetḥ idince bir dahı lafz-ı beyān söyler
- 3 Ezelde hem-zebān olmuş lisānum ḥāl ile kāle
Anuñ çün her dehānumda zebānum biñ lisān söyler
- 4 Kemāl-i ehl-i 'irfāna kemālüm oldu çün miryāt
Baķuben tūtī-i ervāḥ anuñla dāstān söyler
- 5 Murādiniñ kelām-ı dil-pezirin güş iden sāni'
Gelüp āfāka şerḥ itmiş zemīn ile zamān söyler

1 A.41b, F.47a, R.16a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun işlerini kolaylaştırsın!

3a.mest ü: mest-i AE, H.

2 A.42a, F.47b, R.21a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

1a.ķadr-i: ķadr ü AE, M. 1b.ü: - R. 2b.biz: ben R; lafz-ı: lafz u M, R. 3a.ezelde: ezelden R; lisānum: lisān-ı M.

285¹

Velehû kâne'llâhu me'ahû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Ezelden âteş-i 'ışkuñ kılupdur ıynetüm tahmîr
Kemendüñe olupdur anuñ içün murğ-ı dil naḥcîr
- 2 Ne tedbîr oldı senden cümleten 'uşşâka ey ḥanum
Ḳamu bend itdün anları maḥabbetden urup zencîr
- 3 Seni sevmekde şol ḥadde varupdur bu dil-i şeydâ
Anı ayırmaya ger cümle 'âlem kıllalar tedbîr
- 4 Cemâl-i bâ-kemâlün oldı çün kim ârzü-yı dil
Ki senden ḡayrusına meyl idüben olmadı dil-gîr
- 5 Eger râh-ı ḥaḳîkatde şinâsâ olmak isterseñ
Murâdinün kelâmın levḥüñe kıldur yûri taştîr

286²

Velehû lâ-zâlet envâru 'izzihî sâṭı'ah

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Miyân-ı 'âşık u ma'sûḳ 'aceb bir cây-ı ekberdür
O câya varmaz illâ şol kişi kim târik-i serdür
- 2 Ḥarîm-i Ka'be-i vuşlat ṭavâfın kıldı şunlar kim
Dem-â-dem zıkr-i dil-dâr ile lebbeyk aña ezberdür
- 3 Binâ-yı ḳaşr-ı 'izzet eyledi şol merd-i muḳbil kim
Binâ-yı devleti bennâ-yı devletle mu'ammerdür
- 4 Şu'a'-ı mihr ü mâha şu'le virür şol kesün şemsi
Çerâğ-ı enveri maḥz-ı hidâyetden münevverdür
- 5 Ḥayât-efzâ durur her ḥasta-i cân üstine dâyim
Murâduñ ṭatlu elfâzı hemân ḳand-ı mükerrerdür

1 A.42a, F.47b, R.16a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onunla olsun!

2a.ḥanum: cânım M. 5a.Eger kim 'ârif-i râh-ı ḥaḳîkat olmak isterseñ R.

2 A.42a, F.47b, R.19a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Parlayan izzetinin nurları devam etsin!

1a.'aceb bir: 'acâ'ib AE, R. 1b.varmaz: varırmaz AE. 3a.muḳbil: muḳdim R. 4a.mâha: mâhdan R; virür: virdi R;

şemsi: mihr şem'i R. 5a.üstine: olana R. 5b.mükerrerdür: mükerrer dütür R.

287¹

Velehü e'ānehu'llāh

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Ezelden çünkü sendendür baña bu 'ayn-ı ülfetler
Senün pes maḥz-ı luṭfuñdan olupdur bu 'ināyetler
- 2 Miyān-ı küfr ü imānı 'aceb teşhîş ider 'arîf
Aña maḥzâ ilāhından olupdur bu hidāyetler
- 3 Nice kerrât ile oldum mücerrib cümle aḥvālî
Miyān-ı vaḥdet ü keşretten oldı bu kerāmetler
- 4 Vilāyetde müvellādur vilāyet 'ilmin ezberle
Heyülādan mı anlarsın görinen bu vilāyetler
- 5 Anı remy itmedün sen bil ki benden rāmi-i taḥkîk
Bu ḳavl içre Murādî ḳıl tecessüs nice ḥāletler

288²

Velehü āmenehu'llāh

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Şebât-ı 'arîfān ey dil nazar bir rûy-i dil-berdür
Bunu fehm eyleyen her şāḥib-i 'irfāna reh-berdür
- 2 Ḥaḳāyîḳda iki vech oldı meştûr ü mu'ayyende
Birisi şerḥ-i ekmeldür birisi 'işḳa hem-serdür
- 3 Şemāyîl bezmine geldi biri şûret biri sîret
Birisi 'ayn-ı bih-terdür birisi 'ayn-ı ebterdür
- 4 Şu'â' oldı velikin cümleten bir şems-i enverdür
Bu ṭarfuñ ṭurfedür ḥālî velikin ṭarz-ı âḥerdür
- 5 Murādîñün kelām-ı dil-küşāsından olur zāhir
'Ulûm-ı 'alleme'l-esmâ ki âdemden muḳadderdür

1 A.42b, F.48a, R.20a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona yardımda bulunsun!

2b.ilāhından: ilāhiden R. 4a.ezberle: ezber R. 4b.görinen: görinenler R.

2 A.42b, F.48a, R.19b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu emin kılsın!

1a.bir rûy-ı: ber-rûy-ı A. 2a.ḥaḳā'îḳde: ḥaḳā'îḳden R. 4a.enverdür: enverden R. 5b.muḳadderdür: muḳaddemdür R.

289¹

Velehû hâmilehu'llâh

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Şafâ vü zevk-i dünyâya tayanma kim o hırmândur
Ne cem'iyet k'olur bunda sonı âhir perişândur
- 2 Şakın aldanma fânîye beķâ iste ger 'âkilseñ
Gerekdür âhîret milki taleb kıl yahşı evtândur
- 3 Hudâ vâhiddür aña pes şeriki yok nazîri yok
Bu ma'nâyı oñat fehm it haķîķat 'ilm-i imândur
- 4 Elâ ey 'ârif ü 'âķil mudaķķiksen berü gelgil
Saña bir söz diyem güş eyle ğâyet yahşı iz'ândur
- 5 Rızâ-yı Haķķı elden ķoma râh-ı şer'î tüt dâyim
Murâdî işbu ma'nâyı bilenler kâmil insândur

290²

Velehû ħaresa'llâh

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Senün ħüsnuñ temâşası ħayât-ı câvidânumdur
Senün vaşlın temennâsı benüm rûĥ-ı revânumdur
- 2 Zâmîrüm zikrüne maĥrem olalı ey enîs-i dil
Senün ğayruñ şürûrından benüm kehf-i emânumdur
- 3 Şu'a'-ı âfitâb-ı 'ışķuñ oldı ser-te-ser tâbân
Cihât-ı sittî terk itdüm senün küyuñ cihânumdur
- 4 Mu'inüm olalı mihrün benüm ey revnaķ-ı ķalbüm
Ne deñlü var ise ħalkuñ benüm hep päs-bânumdur
- 5 Murâduñ şerĥe gelmez ħasb-ı ħâli ey cihân-ârâ
Ne düñlü var ise ismün benüm vird-i zebânumdur

1 A.42b, F.48b, R.15b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu rahmetiyle taşısn...

5a.fânîye: bu fânâ R. 2b.evtândur: iz'ândur M. 3a.vâhiddür: vâhid durur R; pes: - R. 4a.ü: - R. 4b.yahşı iz'ândur: yahşı evtândur AE, H; naşş-ı Qur'ândur R.

2 A.43a, F.48b, R.22a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

3b.sittî: sitt H; cihânumdur: cinânumdur A. 4a.ey: - AE, H. 4b.ħalkuñ: ismin.

291¹

Velehü veffeķahu'llāhu limā yuħibbu ve yerzāh

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Vücüdumdan beyān almak beyān-ı bī-nihāyetdür
Hemān aḥvāl-i pür-ma'nā 'ināyetdür 'ināyetdür
- 2 Benüm 'ışķ-ı ḥaķıķūmden ne deñlü kim su'āl itseñ
Nihāyet istemeñ benden gözet 'ayn-ı ḥacāletdür
- 3 Miyān-ı 'ayn-ı vāḥidden mu'ayyendür iki 'aynum
Birisi 'ayn-ı ülfetdür birisi 'ayn-ı ḥāletdür
- 4 Nefādī olmadı aślā bu ḥüsn-i ḥalkuñ ey 'āşık
Miyān-ı 'āşık u ma'sūķ 'acā'yib cāy-ı şoḥbetdür
- 5 Mu'ammādan ḥaber bilmek dilerseñ ey cemālī ḥüb
Murāduñ diñle elfāzın hidāyetdür hidāyetdür

292²

Velehü dāme sa'duhü

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Rumūz-ı 'alleme'l-esmā çü inşasında peydādur
Mu'ammādan ḥaber ey dil bu inşāda hüveydādur
- 2 Ma'ānī gencine miftāḥ-ı 'aķl-ı evvel evveldür
Bu evvel evvele evvel n'idersin āḥır uḥrādur
- 3 Ḥayāt-ı cāvidān buldı yakīni āşiyānında
Fenāsınuñ fenāsında şu kim mevt ile iḥyādur
- 4 Kūşāde-ṭālī' oldur kim ṭulu'ın ańlaya ķande
İki çeşmi mücellā iki 'aynı anuñ 'umyādur
- 5 Murādī merd-i kār oldur yańılmaz ola kārında
Dilinde zikri nāmı ķalbinüñ zikrinde zikrādur

1 A.43a, F48b, R.23a.Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun sevdiği ve razı olduğu şeyi ona muvafık kılsın!

4a.ḥüsn-i: ḥüsn ü R. 4b.'acā'ib: 'aceb bir M. 5a.mu'ammādan: mu'ammādur A; cemālī: cemāl-i AE.

2 A.43a, F49a, R.22b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saadeti devam etsin!

2a.aķl-ı evvel: evvel-i aķl R. 3a.Ḥayāt-ı cāvidān bulupdur işbāt-ı ta'ayyünde R; āşiyānında: āşiyānından AE.

5b.nāmı: nām u R.

293¹

Velehû dâme fazlühû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Kamudan geçmişüz ey dil bizüm cânânumuz vardır
O cânânun yolında virmege bir cânumuz vardır
- 2 Geçüp biz şûr u gavgâdan n'iderüz in ile ânı
Bizüm hoş vaqtimüz vardır bizüm bir ânımız vardır
- 3 Kamu seyrânı terk itdük eger cennet dahı olsa
Gözükmez 'ayna gayrı özge bir seyrânumuz vardır
- 4 Ne gam gayrı gamından çekmezüz bir lahzada bir gam
Kulına lûtf idici bir yüce sulţânımız vardır
- 5 Murâdî sözlerün her biri bir dürlü mu'ammâdur
Anı anlamayanlar dimesün iz'ânımız vardır

294²

Velehû e'ānehu'llāhu 'alā murâdih

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Hârâb-âbâd-ı 'âlemde eyâ dil olmağıl mesrûr
Duruş aña derünun hânesini idesin ma'mûr
- 2 Bilürsin çünkü fânîdür bu mâl u câh u 'izzetler
İki günlük şafâ için nedendür olasin mağrûr
- 3 Şafâ oldur ebed ola fenâ olanı n'idersin
Zebânundan Hudâ zikrini sen bir lahzâ kılma dūr
- 4 Zebânun degmesün cehd eylegil bir kimseye hergiz
'İkâb olunur uhrâda egerçi ola ol bir mûr
- 5 Eger diler iseñ ey dil senün bahtun ola 'âlî
Hudâdan her ne kim saña gelürse tut anı ma'zûr
- 6 Tevâzu' eylegil ey dil tevâzu'dur çü kâr aşlı
Tevâzu' kıl dilerseñ ger derünunı ola pür-nûr
- 7 Murâdî söyledigün sözleri ol tutmak ardınca
Dilerseñ olmayasın bâb-ı rahmetden ebed mehcûr

1 A.43a, F.49a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun faziletinin devam etmesi...

2a.in: ân AE.

2 A.43b, F.49a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun isteği doğrultusunda Allah (cc.) ona yardımda bulunsun!

2b.şafâ için: şafâyiçün M.

295¹

Velehū menna'llāhu bi-ṭūli beḳā'ih

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Dilā bu dār-ı dünyādā şanur mısın vefā vardur
Vefası yirine bi'llāhi biñ renc ü 'ana vardur
- 2 Perişān olalı gön'lüm ta'assür çekmezem hergiz
Bilürem bir belā ardınca Hāḳdan biñ 'aṭā vardur
- 3 Ḳo ḡavḡā-yı cihānı gel serüñde varsa idrāküñ
Yapış zeyline anuñ kim vücūdında şafā vardur
- 4 N'idersin vāv-ı nāsütı yapışḡıl hā-i lāhūta
Bilür bu sırrı şol kimse ki çeşminde ziyā vardur
- 5 Murādī şabr kıl pîşe tebehhüc ister iseñ ger
Cefā ardınca cānāndan hezārān merḡabā vardur

296²

Velehū evşalehu'llāhu ilā merāmihi

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Nice olam cüdā senden ḡayātuñ çün ḡayātumdur
Senüñle şābitüm her dem şebātuñ çün şebātumdur
- 2 İkilükden geçüp bu dil ṭarîḳ-i bire bir kıldı
Bir olduḡı içün cümle didi zāt u şıfātumdur
- 3 'Aceb ḡikmet degül midür gönül yoḡ içre var ister
Velī maḡv eyleyen ḡucbı nişār-ı ṭayyibātumdan
- 4 Ben eyledüm temāşayı ṭurur 'ālem temāşādar
Dinildi ikisi daḡı şıfātum ile zātumdur
- 5 Murādī mīm ü rā'yı ḡodı buldı çün elif ü dāl
Aradan giden anuñ çün didi āb-ı nebātumdur

1 A.43b, F49b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun bekasının uzunluğuyla lütüflandırın!

2 A.44a, F49b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu maksadına ulaştırın!

1a.ḡayātın: ḡayātum M; ḡayātumdur: ḡayātındur M. 5a.elif ü dāl: elif ü dāl A; elif-i dāl F, H.

297¹

Velehû kessera'llâhu hayrah

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Ne şey'e kim nazar kılsam anuñ vechi hüveydâdur
Çü ire feyzi feyyâzuñ dile 'arş-ı mu'allâdur
- 2 İki yüzden durur karşı iki yüzlü bir âyine
Ki serrâyile zarrâda o sevdâyile beyzâdur
- 3 "Nefahñâ"nuñ nidâsı çün türâba irdi luţfindan
Vücûdına vücûd içün işi her dem temennâdur
- 4 Hâyâlün hayli kapladı dil aña eylemez meyli
Nice kılsun aña meyli aña ayru temâşâdur
- 5 Murâdi behre isterseñ koma kendünde sen zerre
Bu yirde çâk olur zehre bu ma'nâ gizlü ma'nâdur

298²

Velehû neşera'llâhu şite ma'diletihi

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Müşevveş olmağıl ey dil seni her lahza yâr ister
Perişân olmağıl ğamdan seni ol ğam-güsâr ister
- 2 Gönülde yir tutar şanma habibüm 'ışk ile 'ârı
Dime ol 'aşıkâ 'aşık ki nâmûs ile 'âr ister
- 3 Gerekmez yârden ğayrı baña ağıyardur cümle
Ser-i küyuñdan özge şanma bir yirde karar ister
- 4 Müberrâ oldu dil her nesneden cümle elin çekdi
Yoğ ile var olupdur ol yine yoğ ile var ister
- 5 Murâdi cümle maşşûşâtı tebdil eyledi 'aqla
Anı tebdil-i 'ışk itdi dile her demde yâr ister

1 A.44a, F.49b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun hayrını çoğaltsın!

1a.şey'e: şey'i AE, H.3a.Nefahñâ: Mahrem yerini koruyan Meryem'e ruhumuzdan üflemiş, onu ve oğlunu, âlemler için bir mucize kılmıştık (21/Enbiya 91, 66/Tahrîm 12).

2 A.44a, F.50a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletinin şöhretini yaygınlaştırsın!

4a.müberrâ oldu: müyesser olmadı AE; cümle: - AE. 5a.maşşûşâtı: maşşûşâtı (hı ile) A. 5b.yâr: bâr AE.

299¹

Velehū eşraḳat şümūse salṭanatihī ilā yevmi'l-ḳıyām

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Beḳāsından beḳā bulmaḳ bu demde bize 'ādetdür
Anuñ her dem sa'ādet birle bize bu sa'ādetdür
- 2 Şudür-ı mümkinâtı çünki şadrumdan şudür itdi
Çü hâdi ḳodı ismini bize yaḫşı hidāyetdür
- 3 Fezâ-yı ḳudret içinde çü ṭayr itdi gönül ṭayrı
Ne meslekler sülük itdi dimedi bu nihāyetdür
- 4 Şaḫâyıfden müberrâdur fuṫād-ı şafḫa-i merḳüm
Degüldür lafz u ḫarfe mâyl aña bu kerāmetdür
- 5 Murādī bu mu'ammâdan ḫaber bilmek durur düşvâr
Dutan ebkem zebânını ḳamu yirde selāmetdür

300²

Velehū zîdet meḫābetuhū

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 'Aceb bilsem nedür bu dem ki demler bunda bir demdür
Bu demde bulmayan bir dem dimem aña ki âdemdür
- 2 Geçürme bu demi bir dem geçerse ağlayasın dem
Demidür ger çekersen dem ki dem mādūr çü mā demdür
- 3 Dem ü mādān geçerseñ ger dem ü mādān olur kâruñ
Dem-â-dem eşküñ ola dem demidür dem ki bu demdür
- 4 Dime demdür ki olmaz ḡam dem olur demdeme ḡamdan
Çü demden âdem oldı dem ne demdür belki demdemdür
- 5 Devām-ı dem devām olsun dem olsun ey Murādī dem
Müdām olsun müdāmuñ k'anda bir dem nice biñ demdür

1 A.44a, F.50a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Kıyamet gününe kadar saltanatının güneşleri parlasın!

2 A.44b, F.50b, R.20b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun heybeti ziyadeleşsin!

1a.ki: kim AE, H, R. 2a.ağlayasın: añlayasın A. 3b.eşkin: işin AE, H; bu demdür: budur dem R. 4a.ki: kim AE, H, R; gamdan: gamda R. 5. beyit M'de yoktur.

301¹

Velehû azâ'a'llâhu kevâkibe hilâfetihi

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Şular yanında kim iki cihân hâke berâberdür
Olaruñ 'ayn-ı enzârı hemân iksîr-i ekberdür
- 2 Sen aña dime server kim ola anuñ serinde tâc
Serîr ü tâcı serden terk idenler belki serverdür
- 3 İki dünyâ na'iminden müberrâ oldı şunlar kim
Fu'âdınuñ sirâcında Hudânuñ nûrı ezhêrdür
- 4 Gel ey zâhid koğıl ta'nı yûri hâlûñe ol meşğûl
Güm itmez râhını ol kim hidâyet aña rehberdür
- 5 Murâda ders-i 'ışkı kimse ta'lîm idemez el-hâk
Fu'âdında kitâb-ı 'ışk anuñ her demde ezberdür

302²

Velehû e'azze'llâhu cündehû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Tazarru' idüben yâre didüm kim bir eşer göster
Cevâb idüp habîbüm didi kim medd-i başar göster
- 2 Revânı cân ile kıldum didüm cânâ muhammer ben
Didi kim fazl-ı pür-âşâr-ı zâtı bî-haber göster
- 3 Didüm 'âlem şürûhumdur beni kim şârih olmışdur
Didi 'ibret-nümâ olduñ beyân-ı mu'teber göster
- 4 Cihânı var mübeyyinler didüm n'eyler beyânı dil
Didi 'ayn ile 'ayn-ı Hâkķı dâ'yim her nazar göster
- 5 Didüm sığmaz mı ism içre müsemmânuñ merâmı pes
Didi kim sırr-ı esrârı Murâdi sen hüner göster

1 A.44b, F.50b. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun halifelîğinin yıldızlarını parlatsın!

1b. iksîr-i: afısar AE. 4a. ol meşğûl: meşğûl ol AE.

2 A.44b, F.50b. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun askerini aziz kılsın!

4a. beyânı: beyân ey A

303¹

Velehü edama'llāhu irşādehü

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Cemāle 'aşıkam her dem mükāfat eylese dil-ber
'İyān -ı bī-beyān olmuş hemān ol dem aña hem-ser
- 2 Eger miryāta yüz tutsam benüm 'aksüm kılur zāhir
"Fe-emma" aşlumu bildüm 'araz bilmem dahı cevher
- 3 Cemālin inkişāf itmiş kanı bir dide-i bākī
Dürüş hānum küşād olsun göresin n'eydügin manzar
- 4 Elā ey mihr-i 'ālem gel saña bir söz diyem aña
Kitāb-ı kalbün içinde bunu dāyim idüp ezber
- 5 Murādī sırrı fāş itmez serin virmek muḳarrerdür
Zebān-ı "mā'arefnā"dur velī olsun mı peygamberi

304²

Velehü esbela'llāhu feyzahü 'aleyh

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Qarar itmez bu ḳalbümde senün ḡayrūn muḫaḳḳaḳdur
Cemālūn 'ışkına müştāk olana 'ışkuñ eşfaḳdur
- 2 "Bi-ḥamdi'llāhi ve'l-minne" maḥabbetden nişān irdi
Muḥibb olan şadākatde maḥabbet aña elyaḳdur
- 3 Nişār-ı ṭayyibāt itse eger ebr-i şafā vücūd
Benüm arz-ı vücūdumda ne kim eşyā biter ḥaḳdur
- 4 'Ulūm-ı enbiyādur yoluña vāriş veliler pes
Nazardan zāhir-i manzūr merātibdür muṭabbaḳdur
- 5 Murāduñ rüz-ı maḥşerde nüfüsü olmaya zāyi'
Bunu aña muḫaḳḳaḳ kim ḡazabdan raḥmet esbaḳdur

1 A.45a, F51a R.120a. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun irşadını devam ettirsin!

1b.'ayān-ı: 'ayān AE. 2b.fe-emma: bk. G 65/5b. 3a.ḳanı: ḳatı R; dide-i: dide H. 4a.gel: - R. 5a.itmez: iden A, - F. 5b.mā'arefnā: bk. G 28/2; olsun mı: olsun ve R.

2 A.45a, F51a, R.146b. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) bereketini onun üzerine indirsins!

2a. Bi-ḥamdi'llāhi ve'l-minne: Allah'a (cc.) hamt ve minnet ile... 3a.itse: iste R; ebr-i: 'arz-ı R. 3b.'arz-ı: ebr-i A; biter: yiter R. 4a.yoluña: bu bu ki R; pes: bes R. 4b.nazardan: nazardur R; zāhir-i: zāhir ü A; merātipdür: merātib-i R. 5a.Murāduñ: Murāduñ AE.

305¹

Velehû dâme re'fetuhû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Muḳarrerdür ḥabîb-i dil kemâlin eylese izhâr
Vücûd-ı cümle nâ-bûd olur idi arz u nüh devvâr
- 2 Ḥayât-ı câvidândur kim şebât-ı hayret-i şâhid
Fu'âd-ı 'aşîḳîn içre ḳarâr itse ḳarâr eṭvâr
- 3 Heyûlâ ḥükmini mazhar velîkin zâhib olmışdur
Ne ma'nâdür bu ma'nâyı bilürseñ olasun tekrâr
- 4 Muḥaḳḳıḳ 'âlime şordum ne ḥikmetdür bu mâfiḥâ
Ki ḥaḳḳânî kelâmuñdan bula dil ḥâlet-i ebrâr
- 5 Murâdî sır-ı ekberden ne ḥâlet eyledüñ taḥşil
Ḥalâyıḳ bir mu'ammâdur 'iberdür 'ibret-i abşâr

306²

Velehû medda'llâhu ṭanâbe devletihî

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Vücûdum büstânın görmişemdür çün tolu ezhâr
'Acebdür bâḡbân-ı ḳudret itmişdür 'aceb tîmâr
- 2 Nedür bu devḥa-i kübrâ ki çekmiş âsumân ser
Ġuşûnında olup memlû biter her bir ṭaraf eşmâr
- 3 'Acâyib baḥr-ı ka'rında şalupdur biḥler tâ kim
Ki her bergi şalup sâye nice biñ biñ ḳadar ṭûmâr
- 4 Elâ yâ eyyühe'l-aḥbâb dıraḥtuñ altıdur kevşer
Kim içerse zülâlinden olup mest olmadı hüşyâr
- 5 Murâdîñün nedür sırrı Ḥudâdan ḡayrısı bilmez
Ḥudâdur çün anuñ yâri ne ḡam ger ḡayr ola aḡyâr

1 A.45a, F51a, R.160a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun merhameti devam etsin!

1b.vücûd-ı: vücûd AE. 1. beyit M'de yoktur. 2a.şebât-ı hayret-i: şebâtı hayreti A. 2b.itse: iste R. 3a.mazhar: müzhir A; bildüm R. 4a.muḥaḳḳıḳ: muḥaḳḳaḳ AE; şordum: şor dem AE. 4b.bula: yola A.

2 A.45a, F51b, R.155b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) devletinin yerleşikliğini uzatsın!

1a.görüşümdür: gezmişemdür AE. 3a.ḳârında: ḳârından R. 4b.mest: meyyit AE; olmadı: uydı R.

307¹

Velehü cema‘a’llāhu şemlehu

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Benüm çün ıyir-i kudsi iki yanumda bälüm var
Birisi cezbe-i yâr u biri ‘ışkı kemälüm var
- 2 Ben ol pervâz urıcıyam cihân pâyumda bir zerre
Ferâgamdur delilüm şanma bir yirden meýälüm var
- 3 ‘Aceb deryâ-yı tevhi di kanadum fülk idüp gezdüm
N’idem bin gayrı mellâhı delil-i bî-zevâlüm var
- 4 Beşer bilmekdedür hayrân melekler bunda ser-gerdân
Benüm ol yâr ile her an ‘acâyib gizlü hâlüm var
- 5 Eger var ise gönülde şafâ ol müstemi’ dâyim
Murâdi her nefesle nice biñ biñ nice kâlüm var

308²

Velehü lâ-zâlet ağşānu devletihî muhżarraten

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Telâţum eyleyüp baır-ı maıabbet tâba düşmüşdür
Kenârın bulmayıp keşti-i dil girdâba düşmüşdür
- 2 Benüm âh ile feryâdum ve çeşmüm yaşın isterseñ
Bisâfında varup seyr eyle kim tölâba düşmüşdür
- 3 Cemâlün pertev-i ‘aksi düşürmiş mihr ile mâha
Cihâna zînet için ol türâb-ı âba düşmüşdür
- 4 Tahayyür kapladı ‘âlemleri hüsni cemâlünden
Anuñ çün zindeler bî-‘aql mevt-i h‘âba düşmüşdür
- 5 Murâdi didügi haıdur eger dünyâ vü uhırâda
Velî te’siri anuñ emr ile esbâba düşmüşdür

1 A.45b, F.51b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun toplumunu birleştirsın!

2a:pâyumda: yanumda M; pâyemde A. 2b.ferâgamdur: ferâgam AE, H.

2 A.45b, F.51b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Devletinin var olan büyümesi devam etsin!

3b.türâb-ı: türâb AE. 4a.hüsni-i: hüsni ü A. 4b.mevt-i: mevt AE. 5a.didügi: dideni A.

309¹

Velehû haşşahu'llâhu bi-'inâyetihî

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Vücûdum pertevinden çün "ene'l-Hâk" lafzı zâhirdür
Anuñ çün "Küllü şey maşrûf" olup kıadrümde bâhirdür
- 2 Beni halk eyledi hâlık egerçi maḥz-ı kıudretden
Velikin kıudret-i maḥzam çü 'âlem bende kâşırdur
- 3 Felemmâ evşale'l-hayyü'llezi lâ hayye min fevkih
O demde her ki bizden cân dilerse işde hâzırdur
- 4 'Ayân -ı bî-beyân olmaḥ beyan-ı bî-'ayândur pes
N'idersin cem' idüp cem'i çü vâhid birde şakirdür
- 5 Murâdî yümn-i himmetde Muḥammed mîmi ser-çeşmeñ
Kamu 'aṣşanı kıandurduñ dehânuñ ğaym-ı mâṭardur

310²

Velehû dâme mecduhû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Cemâlün revnaķı dünyâ vü mâfihâda zâhirdür
Velikin hüsn-i insânide ezher belki bâhirdür
- 2 Şu'â'-ı şems-i enver zerredür mihr-i dil-ârâña
Muḥarrredür bu hüküm üzre ki kıudret hükmi-kıadirdür
- 3 Hicâb-ı kibriyâdur perdesi rüy-ı müberrânuñ
İki perde arasında heman bu fehmi-kâşırdur
- 4 'Aceb olmaya ey râh-ı ḥaķıķat isteyen 'ârif
Seni bilmekde ol 'arrâf 'ulûmuñ sende zâhirdür
- 5 Murâdî menba'-ı 'ilm-i ledün olmağa şol kâbil
Olur kim Rabb-i a'lâsın dili her demde zâkirdür

1 A.46a, F52a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona inayetiñi has kılsın!

1a. ene'l-Hâk: bk. G 31/5a. 1b.Küllü şey maşrûf: Sarf edilen her şey... 4a.pes: bes A. 4b.birde: bizde AE, H.

5a.yümn-i: 'ayn-ı AE; çeşmeñ: çeşmün AE.

3a.Kendi hayatının üzerinde bir hayat olmayan ulaştırdığında

2 A.46a, F52a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Saygınlığının devam etmesi...

311¹

Velehū ḥassala'llāhu merāmihi

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Cemālūn pertevi dünyā vü māfihādudur zāhir
Sen ol sultān-ı evvelsin ezelsin āhir ü āhir
- 2 'Alāyıkdan müberrā olmayınca bulmadum kırbet
Ḥalāyıkdan mu'arrā olmayınca görmedüm bāhir
- 3 Ne bāhir sırr-ı aḥfāsın ḥafısın kim nazır irmez
Ne bāṭın 'ayn-ı bāhirsın ki zāhir kıdretün kādır
- 4 Bu kıdret kıdret-i 'uzmā senün şānuñ 'azīminde
Ki zātuñ a'zam ez-cümle "Hüve'l-ḥayyü'llezi fāṭır"
- 5 Murādı 'ayn-ı keşretde çü vahdet meclisin gördüm
Aña sen ḥin-i vahdetde 'ināyāt eyle ey gāfir

312²

Velehū zeyyene bi-vücūdihi'd-dünyā

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Bu sırr-ı 'ışkı ey gāfil ḥakīm-i sırr-ı dāndan şor
Cevāhir ma'denini ṭurma bahr-ı bī-kenārdan şor
- 2 Şemīm-i verd-i aḥmer ister iseñ büstān gözle
Fiğān-ı bülbül-i şeydā dilerseñ gülsitāndan şor
- 3 Şehīd-i 'ışk olan her dem ḥayāl-i cāvidān buldı
Ḥaber 'ömr-i beḳādan isteyen rūḥ-ı revāndan şor
- 4 Ḥicāb urmuş cemāline hevāyı virmiş 'uşşāka
Eger 'ışka nişān ister iseñ āh u fiğāndan şor
- 5 Ḥakīkat 'ālemin gezdüm Murād anda emīr olmuş
Rı'āyā olanuñ ḥālın hemān şāh-ı cihāndan şor

1 A.46a, F52a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun maksadını ḥāsıl etmesi...

1a.dünyā: dünyāda B. 3a.aḥfāsın: iḥfāsın A. 4b.Hüve'l-ḥayyü'llezi fāṭır: O, yaratıcı olan diridir ZHamd, gökleri ve yeri yaratan. (35/Fatır 1, muht. yer.)Z. 5b.aña sen: añlısın M.

2 A.46b, F52b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Dünya onun varlığıyla süslensin!

1b.bī-kerān: bī-girān AE. 4a.virmiş: urmuş AE.

313¹

Velehû veffeḳahu'llâh

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Zâfer peykerdedür himmet çü himmet ḳâbiliyyetdür
Ne ḳâbil muḳbil-i maḳbûl olursa ulu devletdür
- 2 Vücûduñ reh-güzârında eger var ise yol cāna
Ḥabîbüm küy-ı cānâna ki ol menzil ferâḡatdür
- 3 Cihânı ḳal' u kam' eyler erenlerdür velî sîret
Vilâyet pâdişâhında ulu maḡzen çü himmetdür
- 4 Tefekkür şehrine vardum didi bir pîr-i ma'nâ-baḡş
Sebeb 'izzet dilerseñ bil ḳanâ'atdür ḳanâ'atdür
- 5 Murâduñ 'ayn-ı kübrâsındadır Ḥaḳḳ-ı eṣer çün kim
Anuñ çün mîm ü râ vü elf ü dâlî 'ilm-i milletdür

314²

Velehû naşara'llâhu bi-te'yîdihî

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Ḳaçan kim sırr-ı şeyrânum cevâb-ı cem'î-i a'lâdur
Serîrüm kürsî "ev-ednâ" mekânım 'arş-ı bâlâdur
- 2 Cemâl-i "Küllü min küllin" eger keşf-i niḳâb ide
Mükerrer olmadı aṣlâ müyesser "yüsri 'usrâ" dur
- 3 Ḥayât-ı rûḥ-ı cismânî fenâ-yı maḡv-ı zâtîdür
Beḳâda oldı zâhir anla bu bir sırr-ı aḥfâdur
- 4 Elâ yâ eyyühe'l-aḥbâb lenâ min-şerbetin ke'sâ
Anı her kim ki nûş ide vücûdî nûr-ı ibhâdur
- 5 Murâdî leyse fî'd-dâri vema'd-deyyârü lâ-ḡayruh
Muḥaḳḳaḳdur muḥaḳḳıḳlar ḳılurlar bir temâşâdur

1 A.46b, F.52b, R.164a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu muvaffak kılsın!

2a.cāna: cānum AE. 2b.ki ol: evvel R. 4b.bil: ger R. 5b.ü: - F, H, M, R.

2 A.46b, F.53a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun kuvvetlendirmesiyle ona yardım etsin!

1b. ev-ednâ: bk. G 129/4; mekânım: mekânı M. 2a.Küllü min küllin: Küll'den bir küll... 2b.usrâ: bk. G 8/2;

usrâ: (bk. G 8/2b, dn.). 5b.muḥaḳḳaḳdur: muḥaḳḳıḳdür AE.

4a.Dikkat edin ey dostlar (sevgililer) şerbet dolu bardaklar vardır.

5a.Dünyada benim istegim ondan başkası değildir.

315¹

Velehū lā-zālet akmāru devletihī lāmi'aten

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Beni hayrān iden yā Rab o nūruñdan ziyā mıdur
Cemālūñden yine keşf itsek ihsānuñ revā mıdur
- 2 Ne tenhādur bu tenhālık bilinmez aşl-i tenhā mı
Ne keşretdür bu keşret ibtidā mı intihā mıdur
- 3 Tutar āyīneler şaf şaf görünür yir yirin şüret
Bu şüret şüret-i vāhid-nümāyişde nümā mıdur
- 4 Seni senlükdeyem tälüb taleb benden ya senden mi
Beni bildürmegün baña yine saña şenā mıdur
- 5 Hākikat bahrine talmak dilerseñ gel Murādiden
Murādāta murād iste görülsün pür 'aṭā mıdur

316²

Velehū şuyineti'l-memāliki bi-'adlihi

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Çerāğ-ı çeşm-i 'ālemdür cemālī gözleyen gözler
Ziyā-ı 'ayn-ı ādemdür cemālī gözleyen gözler
- 2 Hayāt-ı mürde olmuşdur refik-i şāhib-i enzār
Kamu yaraya merhemdür cemālī gözleyen gözler
- 3 Enis-i gam-güsār oldur celis-i hem-kenār oldur
Dil-i pür-derde hem-demdür cemālī gözleyen gözler
- 4 Firāka ağlayan oldur haram eyleyüben h'ābı
Gönülle bile pür-gamdur cemālī gözleyen gözler
- 5 'Acebden a'ceb olmuşdur bu iki 'aynumuñ hālī
Murādi niçün ebsemdür cemālī gözleyen gözler

1 A.47a, F.53a. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Devletin yükselen ayları devam etsin!

2 A.47a, F.53a. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun adaletiyle ülkeler korunsun!

317¹

Velehû zâdehu'llâhu kerâme hû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Beni 'âlemde Ferhâd eyleyen şîrin zebânuñdur
Beni bülbülleyin zâr eyleyen gonce dehânuñdur
- 2 Hâmîde eyleyen kıddüm dilümi eyleyen şerha
Senüñ ol tîr-i ğamzeñle begüm ebrû kemânuñdur
- 3 Ne 'ârûm var ne nâmûsum ne 'âlemden haber-dârûm
Kamusın maḥv iden benden senüñ ol mû-miyânuñdur
- 4 Benüm bu cânûma cevri ü cefâlar kılduğuñ cânâ
Baña 'ayn-ı refâhiyyet durur şanma ziyânuñdur
- 5 Geçüpdir devri Mecnûnuñ daḥı Vâmıkla Ferhâduñ
Murâdî sen fiġânı eyle kim şimdi zamânuñdur

318²

Velehû lâ-zâlet devletühû müşeyyedeten

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Benüm gönlüm 'aceb dildür nigârından cemâl ister
Eger görse cemâlini hemân andan vişâl ister
- 2 Ruḥ-ı dil-dârı ger baksa aña ḥasret çeküp derdi
Ne kıtludur ol 'âşıkla ruḥ-ı cânânda ḥâl ister
- 3 Eger görse yañağı ḥâlini olmazdı kâni' ol
Münâsib girü ol ḥâla ruḥı üzre bir al ister
- 4 Bu gözüm mâh-ı nev gördükçe kıılmañ 'ayb ağlarsa
Anuñ ağladuğı oldur ki bir kaşı hilâl ister
- 5 Murâdî bendeñe rûzî kıılup luṭf eyle sen yâ Rab
Anuñ işini kim her demde kendüye melâl ister

1 A.47a, F.53b. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun adaletiyle ülkeler korunsun!

2 A.47b, F.53b. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Devletin sağlamlığı devam etsin!

2b.ol: - A.

319¹

Velehü Һaresa'llāhu mecdehü

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Cemālün gülşenin 'arz it ide tā na'ra bülbüller
Yağalar çāk ide güller gireler rakşa sünbüller
- 2 Dırāz itmiş zebān süsen senün Һüsnüni medh eyler
Cemī'-i lāleler hicründen olmuşdur siyeh diller
- 3 Gözin açmış durur şehlā cemālüne olup Һayrān
Oğur Һüsnün kitābını saňa meddāh olup güller
- 4 Benefşe fikre varmış kim 'aceb var mıdır 'ālemde
Gözün gibi kara gözler saçun gibi siyeh teller
- 5 Anı luğfından ol Allāh şöyle yaradupdur kim
Anun Һüsnini medh itseñ Murādī doyamaz diller

320²**Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün**

- 1 Olalı 'ışk ile hem-ser dü-'ālemden ferāğum var
Yağın olalı dil-dāra kamusından 'irāğum var
- 2 Çerāğ-ı āfitāb olmuş durur yanımda bir zerre
Ziyā virür iki dünyāya bir hōş-ter çerāğum var
- 3 Gerekmez bil ki baňa gül-şen-i bağun temāşası
Benüm kūy-ı Һabībümde 'aceb a'lā țarağum var
- 4 Cihānuñ varını hergiz gözüm 'aynına almaz hiç
Cemāl-i yāri seyr içün mu'ayyen bir yarağum var
- 5 Açılmış ravza-i dil-dār dirilmiş cümle 'aşıklar
Murādī 'ayn-ı 'aşık girmesün muhkem yaşığum var

1 A.47b, F.53b. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun saygınlığını korusun!

2 R.17a. Gazel R'de vardır.

321¹**Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün**

- 1 Senüñ hüsünü cemâlündür cihânı eyleyen tenvîr
Kamu lutfuñ kemâlündür ider eşkâl ile taşvîr
- 2 Müberrâdur cemâlün çün hayâtına ‘uqûl irmez
Muḳaddersin ne yüzden kim iderlerse seni taḳrîr
- 3 ‘Uyûn-ı bâ-‘ayân ile egerçi gördiler zerre
Velâkin olmadı ‘âşık ilen sensin girü tedbîr
- 4 Mişâl-i ‘aks-i mâ ancak temevvüc kıldı deryâdan
Şaılmasın burûḳın ḳaṭreden ḳılmış durur taḳdîr
- 5 Mu‘ammâdur bu bir kenz-i ḥafîdür nûkte-i muṭlaḳ
Murâdinün kelâmın kim durur gelsün iden tefsîr

322²**Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün**

- 1 Ezelden cism-i ḥâküm âb-ı ‘ışḳ ile muḥammerdür
Anuñ çün mihr ü mehden iki ‘âlemde münevverdür
- 2 Ğıdâ-yı rûḥum olalı ḥabîbüñ nâm-ı dil-cüyü
Ṭulû‘ iden lisânım maşrûḳından nûr-ı ezhêrdür
- 3 ‘İyân -ı bî-‘ayânından geçerseñ bâ-‘ayân olduñ
Bu ma’nâyı bilen kimse iki ‘âlemde bih-terdür
- 4 Maḳâm-ı ‘ışḳ u ma’şûḳı ne bilsün degme bir kimse
Anı bilen zebânında kitâb-ı ‘ışḳ-ı ezberdür
- 5 Murâduñ baḥr-ı vaḥdânî yine mevc urdı ‘âlemde
Şalan dil fülkini bu baḥre âdemdür muḳarrerdür

1 R.18a. Gazel R’de vardır.

2 R.89a. Gazel R’de vardır.

323¹

Min düleri ğureri inşâ'ihî ve ezheri züheri imânihi

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hâl u haṭṭ-ı rûy-i dil-ber dilde naḡş oldu meger
Anun içün kıldı izhâr anı naḡḡâş-ı hüner
- 2 Her ne kim var ise vardur 'âlem-i eṭvârda
Bî-başıret görmez anı oldu zirâ bî-başar
- 3 Cândan yâr olmayan bâzâr-ı 'ıṣḡı bilmedi
Bî-ḡamiyyetdür hemân taḡlid ile alur şatar
- 4 Kimde kim var ise virmez benlüğinden ol nişân
Ḳande olsa misk-i ezfer bûyî eṭrâfı ṭutar
- 5 Ey Murâdî sâkit ol eyler hüner kendin 'ayân
Bil ki sâkit olmayan ṭabl-ı tehîdür kim utar

324²

Velehü lâ-zâle mezkûren bi-ḡusni's-siyer

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Âlemün kârın ki gördüm 'ilmi peydâsındadır
Her neye kıldum naḡar anuñ temennâsındadır
- 2 Tâyir-i ḡudsi ğörelde 'ıṣḡ oldu bâl-ver
Şöyle ṭayr eyler ki ḡalbi 'arş-ı a'lâsındadır
- 3 Nâḡil-i esrâr-ı ğaybü'l-ğayb olan vicdân ile
Sen anuñ keşretde bilme şerḡi tenḡâsındadır
- 4 Sem'e irse bî-ḡurûf ey merd-i dânâ aṣl-ı ḡarf
Her vaḡâyî' kim zuhûr eyler mu'ammâsındadır
- 5 Ey Murâdî merd olan meydân-ı 'ıṣḡa cân atar
"Küntü kenzen" sırrını sır ile ma'nâsındadır

1 A.47b, F.54a, R.77a.

Başlık A: Onun yazımının parlak incileri ve imanının aşırı parlaklığından...

Başlık F: Velehü lâ-zâle mezkûren bi-ḡusni's-siyer.

Başlık H: Baḡr-i remel-i müşemmen-i maḡzûf.

1b.izhâr: ezher L. 3a.yâr: bâr H; bâz R. 4b.misk: müşk H.

2 A.48a, F.54a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Güzel huyuyla anılması devam etsin!

325¹

Velehû lâ-zâle meşkürü'l-fi'âl

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'İşkümü her demde ey dil cevır ü cânân arturur
Nitekim bâd esdüğince mevc-i 'ummân arturur
- 2 Oldıgınca dil aña müştâk müştâk oldı ol
Anuñ içün hüsnuñi peydâ o pinhân arturur
- 3 Tûti-yi câna virür ta'lîm içün bir âyine
Anuñ içün 'ilmini şevk ile her an arturur
- 4 Mün'akis oldı cemâl-i yârden bir hüsñ ü ân
Şevkini her dem-be-dem 'uşşâk-ı nâlân arturur
- 5 Güş kıldukça Murâdinüñ haķayıķ sözlerin
Ehl-i 'irfâna dem-â-dem zihñ-i 'irfân arturur

326²

Velehû surre mede'd-dehr

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Yâre serden geçmeyince bilmedüm vuşlat nedür
'İzzeti terk itmeyince bilmedüm 'izzet nedür
- 2 Evvel ü uhrâya çün kim ser-be-ser kıldum nazar
Cümleden vaz gelmeyince bilmedüm devlet nedür
- 3 Tûr-ı Mûsâda tolandum nice mâh u nice sâl
Tûr-ı cisme ağmayınca bilmedüm kurbet nedür
- 4 Keşreti terk eyledüm ki vaħdete ola ṯarîķ
Ḵalbi tenhâ kılmayınca bilmedüm vaħdet nedür
- 5 Her himemden ṯutmuşumdur ey Murâdî anlağıl
Kendözümü bilmeyince bilmedüm himmet nedür

1 A.48a, F.54a, R.76b.

Başlık A: Bu da onundur. Fiillerinin beğenilmesi devam etsin!

1a.'ışkımı: 'ışkı L. 2a.ol: dil L. 2b.o pinhân: ve nihân B. 3a.virür: virüp B, H, L, R; ta'lîm: ta'zîm AE.

4a.yârdan: yâr R. 5b.Küntü kenzen: Ben gizli bir hazine idim... (Hadis-i kutsî)

2 A.48a, F.54b, R.109b.

Başlık A: Bu da onundur. Zaman süresince mutluluk olsun!

2b.gelmeyince: olmayınca L, R. 4a.ki: kim AE, R; ola ṯarîķ: lâyiķ ola M. 5a.Bu Murâdî kuluñı ḵul igen itdüm R.

327¹

Velehū sāre bi-zikrihi'r-rikbān

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Ömr-i cāna bakmadı çeşmüm görelden rüy-ı yār
Sözini gūş ideli geçdüm kamudan her ne var
- 2 Ser-te-ser gezdüm bu eṭrāfı hemān gördüm anı
Lik hicrān odına bu cān ü dil her dem yanar
- 3 Lahza lahza eyledüğümce küşāde dīdemi
Dīdeme biñ dīde virdi devr ider tıtmaz qarār
- 4 Āb u āteşden müberrā oldu bu āvāre dil
Bu 'acebdür yine āb içinde āteşle yanar
- 5 Ger Murāduñ mantıqından añlayam dirseñ suḥan
Gel berü meydāna gir terk eyle nāmūs ile 'ār

328²

Velehū ebḳāhu'llāhu ilā yevmi'l-kıyām

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Vuşlat-ı yāre gönül meyl ideli divānedür
Münderic her dürlü ma'nā lik bir ferzānedür
- 2 Şems-i envār-ı hüdādur menba'-ı şıdḳ u şafā
Cür'a-i cām-ı maḥabbetden veli mestānedür
- 3 Āferīn şad āferīn anuñ kemālātına kim
Ğavş idüp baḥr-ı ḥaḳīḳatden 'aceb dūr-dānedür
- 4 "Lā vü len" terkindedür cümle 'ulūm-ı enbiyā
Dil özin terk eylemiş merdānedür merdānedür
- 5 Tıḡrısın diyem kelāmuñ safa ey şāḥib-hüner
Bu Murāduñ añlar iseñ her sözi biñ cānadur

1 A.48b, F.54b, R.89a.

Başlık A: Bu da onundur. Takipçileri onun zikriyle ilerlesin.

2b.lik: lāki R; yanar: nişār A. 3b.ider: idüp R.

2 A.48b, F.54b, R.122a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu kıyamet gününe kadar devam ettirsin!

1a.dürlü: - L. 3b.ḥaḳīḳatden: ḥaḳīḳatde M, R. 4a.Lā-vülen: bk. G 33/2a.

329¹

Velehû zâde'llâhu saıveteheû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Vaz gelmez 'ışk-ı dil-berden gönül şeydâ durur
Degme bir cayı begenmez himmeti bâlâ durur
- 2 Sa'd-ı ekber tãli' oldu çünkü burc-ı gaybdan
Lem'ası âfâkı tıttı 'izzet-i 'ulyâ durur
- 3 'Arşa-i heybetde kapdı devletün küyünü pes
Her neye kim el ura kârında ol aıvâ durur
- 4 Maıız-ı hikmetdür vücûdı hem lisânı zü'l-beyân
Erşed ü a'zam durur gâyetde hem a'lâ durur
- 5 Añlar iseñ 'âlimü'd-dehr olduñ ey şürîde hâl
Bu Murâduñ mantııından görenler peydâ durur

330²

Velehû lâ-zâle mü'eyyeden min 'indi'llâh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ferd-i muılaık vâhidün nûrında çün mestürdur
"Kün fekân" emrin kılan câr hemân ol nûrdur
- 2 Serverün mâlâ kelâmın şerh iden eıvârda
Âşinâ-yı sırta emr-i hâl ile destürdur
- 3 "Mâ hüve'l-vâkı'" durur gerçi vuıû'-ı tâmda
"Min tarafın hafıyyın" âhırinde dürdur
- 4 Mû-be-mû şerhinde mevcûd-ı vücûd-ı lâ-meşel
Şol mümeşşil kim tûlû'ın bilmeyen mehcürdur
- 5 Hıavl ile hem-hâl olan añlar Murâduñ kavlini
Añlayan miftâh-ı gaybî 'indehû mesrürdur

1 A.48b, F.55a, R.123b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nüfuzunu artırsın!

3a.: pes: bes A; sen R. 4b.hem: hem gâyetde hem R.

2 A.48b, F.55a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah katından desteklenme devam etsin!

1b. Kün fekân: bk. G 16/1b. 2b.ile: ise AE, H. 3a.Mâ hüve'l-vâkı': bk. G 111/4; dürdur: dır durur AE. 3b.Min tarafın hafıyyın: Aşğılıktan başları öne eğilmiş, göz ucuyla gizli gizli etrafa bakarken, ateş sunulduklarını görürsün (42/Şura 45). 4a.vücûd-ı lâ-meşel: vücûdı lâ-mışâl AE. 5b.indehu: 'aynda AE; mesrürdur: mesrür durur AE.

331¹

Velehū dāme lehu'n-ni'am

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cem' olunmaz bir yire ğayr ile ey dil 'ışķ-ı yār
Dura mı bir kâse de cem' oluben âb ile nār
- 2 Serseri şanma maḥabbet özge ḥâletdür gönül
Añlama her hây u hüy idende tâb-ı 'ışķ var
- 3 'Âşıķ oldur şıdķı elden kımayup cânın vire
Yârdan bir özge yirde tıtmaya hergiz qarār
- 4 "Mā-hüve'l-ḥaķķ" dur saña bu cümle güftârum benüm
Ġayrı kâra beñzemez bir özge işde işbu kār
- 5 'Ârı terk eyle Murâdînün kelâmın dînleĠil
'Âşıķ iseñ 'ârı terk it olmaz 'âşıķlarda 'âr

332²

Velehū 'âfâhu'llâh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Yâre hem-dem olalı dil 'ışķı ğavġâsındadır
Ġayre nâzır olmadı vaşlı temennâsındadır
- 2 Mübtediden bir ḥaber almış yine şâḥib-kemâl
Anı taḥķik itmek içün 'ilm-i sevdâsındadır
- 3 Yazdı kıdret kâtibi kıdret yediyle bir kelâm
Ḥalvet oldu dil anuñ meşġul ma'nâsındadır
- 4 Bildi ol ma'nâyı çün kim ġayra ister ıttılâ'
Her neye kim muṭṭalı'dür şükr-i âlâsındadır
- 5 Cân terkin her kim eyler ol bulur cânâna yol
Yol bulur mı şol ki ġayruñ aġ u qarâsındadır
- 6 Ger Murâdî şorar iseñ kim nenün kârındadır
Ehl-i 'ışķa kıdî olmuş ḥüccet imzâsındadır

1 A.49a, F.55a, R.110a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Ona nimetleri devam etsin!

2b.hây u: ây M. 4b.işde: işdür AE, M, R. 4a.Mā-hüve'l-ḥaķķ: Hâlbuki o, ellerinde bulunan Tevrat'ı tasdik eden hak bir Kitap'tır (2/Bakara 91; 6/En'âm 66; 8/Enfâl 32; 22/Hac 6, 62; 24/Nûr 25; 31/Lokman 30; 32/Secde 30; 34/Sebe 6; 35/Fâtır 31; 7/Muhammed 2). 5a.dînleĠil: dînle gel A. 5b.'âşıķlarda: 'âşıķda R.

2 A.49a, F.55b, R.83a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

1b.temennâsındadır: temâşâsındadır AE. 3a.kıdret yediyle: ḥaṭṭ-ı yed ile R; kıdret: - L. 4a.ister: eyler R. 4b.şükr-i âlâsındadır: şükr illâ sendedir L.

333¹

Velehû lâ-zâle'z-zaferû min a'vânihi

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 “Yef’alu’llâhu mâ-yeşâ” dan çün görindi tâb-ı nûr
Hükm ider her ne dilerse ider ezmân pes mürûr
- 2 İhtiyâc itdüm kamu kârumdan anuñ kârını
İşbu ma’nî şerhi ol dem hâcıra kıldı hıttır
- 3 Maḥz-ı ḥikmetden hüveydâdur bu âyât-ı ḥakîm
Arada bir nesne oldı murğ-ı mâ vü mâr u mûr
- 4 Murtażâsından durur her kim ki teslim eyledi
Oldı Mûsâ-veş yakın kûh-ı vücûdın kıldı Tûr
- 5 Añlağıl bi’llahi fırsat virmiş iken al saña
Pes bu ‘âlem ma’berinden bir gün eylersin ‘ubûr
- 6 ‘Arlanma gel Murâdînüñ kelâmın gûş kııl
Ansuzın bir gün rahîl içün ider âvâz-ı Şûr

334²

Velehû edama’llâhu ‘izzehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ben virürsem sen qabûl itmek senüñ şânuñdadur
Cevher ü dürr ü leyâlî hep senüñ yanuñdadur
- 2 Meḥarum olalı faḥruñ iftiḥâr itdüm igen
Bulmadum bir melceý vü meývâ meger anuñdadur
- 3 Ka’be-i ḥacâtı ben şanur idüm beytü’l-ḥarâm
Bilmedüm bildüm fazîlet lutf u iḥsânuñdadur
- 4 İktibâs eyler kamu seyyâre vü meh-tâb-ı nûr
Mihr-i enver añladum kim şems-i raḥşânuñdadur
- 5 Şanmağıl kim ğayrı yirde bulına dürr ü güher
Ey Murâdî her ne varsa yoqla dükkânuñdadur

1 A.49a, F.55b, R.110a.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yardımcılarından dolayı zafer devam etsin!

1a. Yef’alu’llâhu mâ-yeşâ: Allah (cc.) dileğini yapıp (14/İbrahim 27). 2a. ihtiyâr: ihtiyâc B. 3b.mâ: mâh B. 5a.bi’llâhi: müye-i B. 3a.ḥakîm: ḥikem R. 3b.murğ-ı mâ vü: murğ ü mâhîl R. 5a.al saña: saña al R.

2 A.49b, F.56a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun saygınlığını devam ettirsin!

1b.dürr ü: dürrî ve AE. 4a.vü: ve M.

335¹

Velehū şerefe'llāhu bi-vücūdihi'l-'ālem

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Tûṭî-i cân çünki miryât-ı dile kıldı nazar
Açdı güftâr-ı dürer-bârını pes virdi haber
- 2 Didi gördüm anda bir 'ālem ki vaşf olmaz aña
Nice 'ālemdür ki yokdur anda âdemden eşer
- 3 Cümleten anda melâyik ṭurmuş idi şâf şâf
Her şafuñ ṭûl ile 'arzı oldu yetmiş biñ qadar
- 4 Kûşadupdur her şafı şaffında yetmiş biñ şufûf
Birbirine beñzemez eşkâli bil ey mu'teber
- 5 Sen Murāduñ bu kelâmın atma âfâka şaķın
Gördi anı bir ḥayâl imiş geçüp gitti meger

336²

Velehū dāme nāşire'l-'adli ve'l-iḥsân

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ben eger yâre varam 'aqlumda yağma gösterür
Yârdan çün bâz olam kendümde peydâ gösterür
- 2 Ben temennâ bâbını fetḥ eyledüm evvel qâdem
Bir recâma şimdi yüz dürlü temennâ gösterür
- 3 Bir nefesde eyledüm ġāyet celî miryâtumı
Âyine çünki mücellâ ola a'lâ gösterür
- 4 Maḥz-ı ḥikmetden cemâli nûrını ol bî-bedel
Kimine pinhân ider kimine peydâ gösterür
- 5 Çeşm-i cânı kıl küşade ister iseñ ma'rifet
Gör Murâdî mantıķın kendin ne zibâ gösterür

1 A.49b, F.56a, R.77b. Gazel Lide yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) âlem onun varlığıyla şereflesin!

1b.pes: bes A. 4a.şufûf: şunûf H. 5a.atma: itme A. 5b.imiş: - R.

2 A.49b, F.56a, R.18b. Gazel Lide yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Adalet ve ihsanı yayıcılığı devam etsin!

1a.varam:verem A. 5b.kendin ne zibâ: ne zibâ kendin AE.

337¹

Velehû bellegâ'llâhu ilâ aḡsa merâtibi's-sa'adehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şem'-i ruḡsârûna cân ile gönül pervânedür
Yoluña cânın viren 'âşık degül mi yâ nedür
- 2 Gel hicâb-ı hicrünü şaḡḡ eyle ey şâhib-cemâl
Mihr-i vaşluñ lem'asınun zerresi bin cânadur
- 3 Gülşen-i vaşluñ duyaldan 'andelib-i cânumuz
Yimez içmez zıkr ü fikrün aña âb u dânedür
- 4 Meyl-i dil-dâr ideli vaşlı temennâsındayum
Yâr yâr olsun benümle gayrıdan pervânedür
- 5 Târik-i gayr ol eger 'ışḡuñda şâdıkşân Murâd
Yârdan gayrı ne kim vardur ḡamu efsânedür

338²

Velehû kâne'llâhu lehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şâni'ün şun'ında tekrârın gözetdüm bir seḡer
Pes lisânı şun' ile tekrârını aldum ḡaber
- 2 Seyrümü sırrında gördüm sırrımı sırrumda ben
Sırr-ı seyr-i cem' idüp seyr ile sırr oldı eḡer
- 3 Zâhir ü bâtıñda fi'lüm fâ'ilün fi'linde pes
İḡtiyârî fâ'ilün fi'linedür aḡl-ı naḡar
- 4 Fi'l-i ma'nî remzini fi'l ile kenz itdüm yine
Fi'l ile kıldum muḡaffel kenzümü açma ḡazer
- 5 Fi'li fi'le kıldı tebdil 'ayn-ı vâḡidde Murâd
'Aynı 'ayna ḡavli ḡavle evvel âḡır aç başar

1 A.50a, F.56b, R.19a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun saadet derecelerini had safhaya ulaştırır!

1b.cânın: cân AEAE'de bu gazelin ikinci beytinden itibaren 39 varak (337. gazelin 2. beytinden 544. gazele kadar), yani 149. gazel mükerreren yazılmıştır. Bu kısımdaki farklılıklar AE1 şeklinde gösterildi. 1. beyit AE1'de yoktur.

2 A.50a, F.56b, R.22b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona ihsanda bulunsun!

2a.sırrumda ben: sırrında biz AE; sırrumda biz AE1; seyrümde ben R. 2b.idüp: olup AE, AE1. 3a.pes: bes A; kim M. 5a.fi'li: fi'l-i M. 5b.'ayn: 'ayn-ı H, M.

339¹

Velehū ḥaḫḫaḫa'llāhu āmālehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Kûdretinden ol Ḥudānuñ âşikāre her ne var
Zulmet-i beyzāsına sırr oldı bu leyl ü nehār
- 2 Aşl oldur kim biline aşl-ı şerḥ-i “kün fekân”
“Mā hüve'l-vâḳi” de çok olur ‘ulüm-ı baḥtiyār
- 3 Burḳa‘-ı evvelle maḥcûb olmayan ‘alemlere
Añla kim oldı mu‘allim Ḥaḫḫ ile tûtan ḳarār
- 4 Milk-i ‘izzetde durur vaḥdet şırât-ı mustaḳîm
‘Âḳil oldur keşret ü vaḥdetden eyleye fırār
- 5 Manṭıḳından bu Murāduñ ger alursañ bir ḥaber
‘İlm ile bu ‘ālem içinde bulasın iştiḥār

340²

Velehū rafe‘allāhu ḳadrehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Kışsa-i ‘ışḳum işiden cümle ḥayrân oldılar
Cām-ı ḥubbum nüş idenler mest ü sekrân oldılar
- 2 ‘Ālemün maḥz-ı ḥayāl olduḡı şundan añla kim
Her neye ḳılsañ naẓar şekl ile elvân oldılar
- 3 Cân ü ten milkin viren yaḡmaya buldı devleti
Rûḥ-ı ṭayyib ‘Arş u Kürsî cümle devrân oldılar
- 4 “Āyet-i kübrâ” dadur ‘ayn-ı ‘ulüm-ı “kün fekân”
Fehm ü idrāk eyleyen ‘allām-ı devrân oldılar
- 5 Gûş idenler bu Murāduñ manṭıḳ-ı ‘ulyāsını
Her biri ḥāline ey dil şāḫib-‘irfân oldılar

1 A.50a, F.56b, R.18b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun isteklerini gerçekleştirsın!

2a.oldur: odur R; aşl-ı: aşlında AE, AE1, H, R; kün-fekân: bk. G 16/1b. 2b.Mā hüve'l-vâḳi: bk. G 111/4.

4a.milk-i: meslek-i R; 'izzetde durur: 'izzettedür R. 4b.kesret ü: kesret-i AE, AE1, H, R.

2 A.50b, F.57a, R.15a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun kıymetini yükseltsin!

3b. 'arş u: 'arş-ı AE1. 4a.Āyet-i kübrâ: Ve ona en büyük mucizeyi gösterdi (79/Nâzi'ât 20); kün-fekân: bk. G

16/1b. 5a.'ulyāsını: a'lāsını R.

341¹

Velehû lâ-zâle muṭâ'an li'l-enâm

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gel bu varlık perdesin ƣaldur cemâl-i yâri gör
Dîde-i cânı küşâde eyle gel tekrârı gör
- 2 Âlem-i 'ulviye pervâz eylesün murğ-ı vücûd
Âşıkuñ ma'sûk ile anda olan bâzârı gör
- 3 Bir ƣarâret sende ger yoğ ise gel ey müdde'î
Âşıq-ı hicrân-keşüñ ƣalbinde yanan nârı gör
- 4 Dîde-i binâ ƣılursañ nûr-ı ız'ân ile ger
Nâzır olduƣda ƣamuda ƣehre-i dil-dârı gör
- 5 Gel Murâdinûñ kelâmın diñle gûş-ı cân ile
Söyledükçe sen feminden berk uran envârı gör

342²

Velehû sa'ide ciddühû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Perde-i ƣayb içre pinhân oldu sırr-ı âşikâr
Nûr-ı ebhâ lâmi' olmuşdur ider leyl ü nehâr
- 2 Sâha-i ƣudretde cevân üzredür aşl-ı şuhûd
Münkirini ƣâfilini eylemişdür bî-ƣarâr
- 3 Hôş 'aceb hasnâ imiş bi'llâhi ol ƣütü'l-ƣulûb
Perdesinde böyle dūr keşf olsa nic' olurdu kâr
- 4 Ârzü-yı gûş olup ƣavlınden itdün iltimâs
Ƣâyilüm ƣâyil degüldür bir ƣaraf ola vaƣâr
- 5 Bu Murâdîdür vücûd-ı maḥz-ı sırr-ı kâyinât
Sen kemâl isterseñ eyle 'aƣl u fehmi târ u mâr

1 A.50b, F.57a, R.16b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Halkın rızası devam etsin!

1b.eyle gel: eylegil M. 3a.gel: - AE. 4a.âyet-i kübrâ: G 83/3b 5b.söyledikce: söyledukça A.

2 A.50b, F.57a, R.21b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun ƣabası mübarek olsun!

2b.münkirin-i: münkirini A, AE, AE1; münkirinin R. 4b.degüldür: degül AE, AE1, H; degülven R. 5b.'aƣl u: 'aƣl R; târ u: târ R.

343¹

Velehü edama'llāhu naşrehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hem-rehüm olmağa her dillerde gūyā söylenür
Manzarum olmağa hüsni ile tecellā söylenür
- 2 İftihār ile qadēm başduqda 'Arş u Ferş ü Kürs
Hüsni-ı vechün 'ayn-ı 'aynum zir ü bālā söylenür
- 3 Äyet-i kübrâdadur 'ilm-i ezel 'aynü'l-ḥalāş
Ḳalb-i ḳalbüm 'ayn-ı 'aynum sırrı peydā söylenür
- 4 Şâbit-i maḥz-ı nazardur fıtrat-ı 'ayn-ı vücüd
Lik ferd-i muḳtedâdur kim mu'allā söylenür
- 5 Şerḥ-i miḳdârındadır her kişinün 'ayn-ı kelâm
Bu Murâduñ noḳta-i nuṭṭında ma'nâ söylenür

344²

Velehü eḳarra'llāhu 'aynehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Rûy-ı zibâsı ḥabîbüñ çün niḳâb altındadır
Leyle-i ḫulmîde nûr-ı meh sehâb altındadır
- 2 Nûr-ı 'aksidür viren revnaḳ cihânuñ vechine
Lem'asınun lem'asıdur âfitâb altındadır
- 3 Mâverâdandur vücûhuñ vech-i ma'mûrı yine
Ḥaymede ef'âl u eṣḳâli ḥicâb altındadır
- 4 Vaz'ı sâbıḳ aılama bu ḳubbe-i devvârı sen
Sen fenâ remzin tefekkür ḳıl ḥabâb altındadır
- 5 Ey Murâdî ḳıl du'âyı leyle vü eşḫârda
Her ne kim vardur du'â-yı müstecâb altındadır

1 A.51a, F57b, R.15a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona yardımını devam ettirsin!

1a.hem-rehüm: hem-reh hem R. 2a.başduqda: başdükte A, F; 'arş ü ferş ü: 'arş ferş R. 2b.vechüm: vechin AE, AE1, H; u: - R.3a. âyet-i kübrâ: G 83/3b 3b.'ayn-ı: ḳalb-i R.

2 A.51a, F57b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gözünü aydınlatın...

1b.nûr-ı: - AE, AE1. 3a.vechî: vech-i A. 4b.ḥabâb: ḥisâb AE, AE1.

345¹

Velehû hıssa bi'n-naḥci ve'z-zafer

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gel kemâl-i şerḥ-i muṭlaḳdan bilürseñ bir ḥaber
Senden olsun münteşir aḥrâr ü ebrâra eşer
- 2 Bu nazardan 'ayn idüp miryâti urduña yire
Maḥz-ı feyze elyaḳ olduñ feyz-i maḥza kıl nazar
- 3 Münteşirdür âb-ı luṭfı çün levâmî'dür muḥîṭ
İrdi çün ḥavz-ı vücûda mâ'adâya neşr ider
- 4 Ḥubb-ı taḥkîkî muḥaḳḳaḳ anılamış îmân ile
Ḥâşa li'llâh ḥâşa li'llâh çekmez ikiden zarar
- 5 Sâlik-i râh-ı ḥaḳîḳatde eger varsa kusûr
Bu Murâduñ manṭıḳından sır ile alsun ḥaber

346²

Velehû lâ-zâle 'adluhû mebsûṭan

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ol ḥabîb-i cân u dilden ister iseñ bir ḥaber
Gel berü bir laḫzada ḳoma vücûduñdan eşer
- 2 Resmi oldur 'âşıkînuñ bu ṭarîḳ-i râhda
Eyleye evvel ḳademde cân u dilden terk-i ser
- 3 Sağ u şola nâzır olmaz 'âşıkân-ı müstaḳîm
Rûy-i dil-dâr oldı ancaḳ anlara cây-ı nazar
- 4 Bir kelâm ile kemâlin buldılar şol şâdıḳîn
Bir yañaya ḳılmadılar ânîde sem' u başar
- 5 Vâsıl oldıysa Murâdînüñ kelâmı sem'üne
Levh-i dilde naḳş ḳıl vallâhi görmezsin zarar

1 A.51a, F.58a, R.19a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Başarı ve zafer ile has kılınsın!

1b.ü: - R. 2a.urduña: vurduña AE, AE1, H; yere: bize AE, AE1. 3. beyit AE1'de yoktur.

2 A.51b, F.58a, R.19b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yaygınlaşmış adaleti devam etsin!

1b.eşer: ḥaber R. 4b.u: - R. 5b.vAllâhi: var ise A.

347¹

Velehū zā‘afa’llāhu ni‘metehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Kibriyâ-yı ‘izzetündendür vücūd-ı tâb-ver
Tâbdan bir lem‘adur neşr oldı ‘âlemde eşer
- 2 Ser-firâzân-ı hâkîkatdür vücūd-ı ‘ayn-ı hâk
Andan ayrısı mürebbîdür maḥallî mā-ḥazar
- 3 “Kün fekân”uñ evvelin bilen bilür âḥır n’ola
Âḥırın âḥırda “büşrâ” bilmek olmışdur ḳader
- 4 “Beyyinât”ından mu‘arrâdur müberrâ sırları
Sırr-ı “esrâ” seyrin itmişdür velî ‘amey’l-başar
- 5 Sen Murâdinün kelâmın “beyyinât” emrinde bil
Gayrı ma’nâ ḳılmasun ḳalbün tefekkür el-ḥazer

348²

Velehū lâ-zâle râşiden mehdıyyâ

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Perdeden çıḳduḳda çün vechinde im‘ân itdiler
Virilüp taḥt-ı şehâdet üzre sulṭân itdiler
- 2 Saṭvet ü ‘izzetle geçdi salṭanat taḥtına çün
Kâyinātuñ cem‘ine luṭf ile iḥsân itdiler
- 3 Çün niḳâbın keşf idüp ḳıldı tecellâ-yı cemâl
Cümleyi bir lem‘a ile deng ü ḥayrân itdiler
- 4 Dutalı ‘ışḳını başdan bilmediler ünsini
Ḥasretinden fūrḳatinden âḥ u eḳḡân itdiler
- 5 Bilmedi kimse Murâduñ sözleri ma’nâsını
Her ḳişı zu‘mınca bir vech ile bürhân itdiler

1 A.51b, F.58a, R.16a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nimetini artırsın!

2b.mürebbîdür: nezlidür AE, AE1, H; maḥallî: muḥallî A; mücellî R. 3a.kün-fekân: bk. G 16/1b. 3b.âḥırda: âherde M; büşrâ...:inanarlara müjdeci olarak senin ḳalbine indirmiştir (2/Bakara 97; 3/Âl-i İmrân126; 8/Enfâl 10; 10/Yunus 64; 11/Hüd 69, 74; 12/Yûsuf 19; 16/Nahl 89; 102; 25/Furkan 22; 27/Neml 2; 29/Ankebût 31; 39/Zümer 17; 46/Ahkâf 12. 4a.beyyinât:bk. G 148/2b; sırları: sizleri AE, AE1, H, M. 4b.sırr-ı esrâ: ser-serî AE, AE1, H; sırrın: seyrin F, M; esrâ: bk. G 81/4b. 5a.beyyinât:bk. G 148/2b.

2 A.51b, F.58a, R.14b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Doğru yolda olma, hidayete erdirmeye devam etsin!

1a.çıḳduḳda: çıḳdükde A, AE, AE1, B, F, H, M; im‘ân: iz‘ân R. 1b.virilüp: dizilüp R. 2b.itdiler: idiler R. 5a.sözleri: sözlerin R.

349¹

Velehû sehhele'llâhu lehu'l-umûr

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hîkmet ü kudretle çün izhâr-ı insân itdiler
Hil'at-i hîlm ü hayâ 'aql ile ihsân itdiler
- 2 Âteş-i 'ışk ile tahmîr eylediler tıynetin
Gönderüp şevk ile zevkin kalbe mihmân itdiler
- 3 Aña hayrân itdürüp cümle melâyik cündini
Kendüsin bir cür'a-i şevk ile sekrân itdiler
- 4 Hâme-i kudret çü saır itdi şudûrın remzini
Her birin bir fi'l ile bir resme bürhân itdiler
- 5 Kavlini hergiz Murâduñ kimsene bilmez yakın
Terk-i cân eyler şular kim anı iz'ân itdiler

350²

Velehû hevvena'llâhu lehû külle şey'

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ben şıgınmışam Hudâya baña mesned ol durur
Zîrâ anuñ lutf ü ihsânı be-ğâyet bol durur
- 2 Kimi isterse garîb eyler kimi isterse bay
Kimsin halkuñ ider giryân kimsin güldürür
- 3 Kimisini kor karañuda ebed mehcür idüp
Kiminün gönlin dem-â-dem 'ışkı ile çoldurur
- 4 Kimsin ayaklar altında koyup pâ-mâl ider
Kimsini kara yirden elin alup çaldurur
- 5 Ben Murâdîñüñ Hudâdan özge yoçdur kimsesi
Ben şıgınmışam Hudâya baña mesned ol durur

1 A.52a, F.58a, R.20b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun için işleri kolaylaştırsın!

1a.hikmet ü: hikmet-i AE, AE1, H, R. 5b.kim: - R.

2 A.52a, F.58a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun bütün işlerini kolaylaştırsın!

3a.kimsini: kimini AE, AE1.

351¹

Velehü dâmet selâmetühü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Bülbulâ kıl nağmeler çün ki gülistân eldedür
Eylegil seyr ü temâşâ çünki büstân eldedür
- 2 Geçmedin bâğuñ zamânı esmedin bād-ı hâzân
Sür hemân devrânıñ şimdi çü devrân eldedür
- 3 Yâre hâlün 'arz idüp bir bir hikâyet eylegil
Sergüzeştün söyle aña şimdi çün ân eldedür
- 4 Nice müddetdür çekerdün hicr ü fûrkatden belâ
Şükr-i Yezdân eyle 'aşık şimdi cânân eldedür
- 5 Hâsta idün nice demdür derde dermân bulmaduñ
Eylegil 'ış u çarab kim şimdi dermân eldedür
- 6 Başumı toğ eylerüm bulsam nigârı dir idün
Furşatı fevt eyleme şimdi çü meydân eldedür
- 7 Bende iseñ ger Hudâya ey Murâdî sen dahı
Gice gündüz eyle hıdmet çünki sulţân eldedür

352²

Velehü dâmet sa'âdetühü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şanma kim sensiz habîbüm bende bu cân eglenür
Düstüm oldı hayâlün dilde mihmân eglenür
- 2 Remzini fehî itmeyen fetî idemez genc-i rumûz
Anun için açamaz fetîinde hayrân eglenür
- 3 Mür u mâhî zevk ider âlâyı âdem neylesün
Pes namâz-ı dest için 'uşşâk ile çân eglenür
- 4 Şerhini 'aşıklarun şerî idemez 'allâmeler
Yazamazlar mü-be-mü küttâb-ı devrân eglenür
- 5 'Ârif olan olmadı ma'rûf fehî-i nâsda
'Ârifün kalbinde her dem sır-ı Yezdân eglenür

1 A.52a, F.59a. Gazel L, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Onun selameti devam etsin!
1a.kim: ki AE, AE1, H. 2a.eylegil: eyle gel A.

2 A.52b, F.59a. Gazel L, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Onun saadeti devam etsin!
6a. Ve'n-Necm: bk. G 83/3.

- 6 “Ve’n-Necm”den geçmeyince hâle vâkıf olımaz
Münkirûn ‘aynına gelmez naşş-ı bürhân eglenür
- 7 Taldı bir deryâya kim her kaçre bir deryâ durur
Mevc urursa ger Murâdî baħr-i ‘ummân eglenür

353¹

Velehû baseta’llahu adlehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Furşatı fevt itme ey dil ‘âkıbet bu dem geçer
İhtiyâr-ı halvet it k’oldur kamudan hûb-ter
- 2 İ’timâd-ı mâl ü câh itme şaķıngıl sen sen ol
Çün bilürsin zîr-i hâk olur saña âhır maķar
- 3 Nefs-i emmâre elinden cehd idüp olgıl halâş
Münkirât-ı dünyâ vü uķbâdan eyle gel hâzer
- 4 Tevbeye gel tevbeye her demde biñ biñ tevbe kıl
Añ haķânı gözlerûn yaşını yağdur çün maķar
- 5 Ğıll u ğışdan ey Murâdî ķalbûni pāk ideğör
Revzen-i dilden dilersen eyleye şâhuñ naķar

354²

Velehû zeyyene bi-vücûdihi’d-dünyâ

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 ‘Âķil iseñ sen bu varlıķdan hebâ kıl ihtiyâr
Zer-keş ü dibâyı terk eyle ‘abâ kıl ihtiyâr
- 2 Bu cihânı sen n’idersin çün fenâdur ‘âķıbet
Bu fenâ dünyâyı terk idüp beķâ kıl ihtiyâr
- 3 Hicr ile var olmadan ey dil saña biñ kerre yeg
Ol ĥabibûn râh-ı ‘ışķında fenâ kıl ihtiyâr
- 4 Vaşl-ı dil-dâra eger teşvîķ iderseñ ey gönül
Zerre zerre pâyımâl olgıl cefâ kıl ihtiyâr
- 5 Ey Murâdî benlûgi terk eyle gel senden yüri
Ķo bu keşret milkini genc-i dücâ kıl ihtiyâr

1 A.52b, F.59b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletini yaysın!

1a.bu dem: dünyâ AE, AE1, B, H. 3b.münkerât-ı: münkirât-ı AE, AE1; vü: ve AE, AE1; eyle gel: eylegil M.

2 A.52b, F.59b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Dünya onun varlığıyla süslensin!

2b.idüp: eder A. 5a.eyle gel: eylegil M; senden: sende AE, AE1.

355¹

Velehū dāme ‘izzuhū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Aç gözün ey merd-i ‘âkil dâr-ı dünyâdur bu dâr
Hiç bilür misin çutar mısın ebed bunda karar
- 2 Pes niçün şâlih ‘amel yok sende ey gâfil kişi
Sen şanur mısın ki virildi elüne ihtiyâr
- 3 Bu fenâda kimse muhtâr olmamışdur bilmiş ol
Her kişiye oldu buyruk tâ‘ati idine kâr
- 4 Çün giresin kara hâke kimse kılmaz fâyide
Milk ü mâluñ ol zamânda saña ne aşşısı var
- 5 Çün hebâ durur bilürsin ‘âkıbet milk-i cihân
Ey Murâdî Hâkka tâ‘at eyle “fî‘l-leyl ve’n-nehâr”

356²

Velehū nefe‘a’llāhu bi-bereketihī

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ey kamunun hâlıkı her dü cihân emründeür
Ey kamunun râzıkı bu ins ü cân emründeür
- 2 Mâh u hürşid ü sitâre cümle serger-dân olup
Çerç ururlar cümleten heft âsumân emründeür
- 3 Sen ganîsin cümle ‘âlemler saña muhtâcdur
Cümleten şâh u gedâ o mîr ü hân emründeür
- 4 Ebrden bir kaçre emrünsüz yire nâzil degül
Cümleten deryâ vü enhâr-ı revân emründeür
- 5 Kıl ‘inâyetle nazar ey pâdişâh-ı zü‘l-kemâl
Bu Murâdî kuluña kim her zamân emründeür

1 A.53a, F.59b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun izzeti devam etsin!

2a.sende: senden A. 5b.fî‘l-leyl ve’n-nehâr: Gece ve gündüzde Z....Gecede ve gündüzde bulunan onundur...(6/ Enam 13)Z.

2 A.53a, F.60a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) bereketiyle faydalandırısın!

357¹

Velehû hâresa'llâhu mecdehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Fülk-i dil deryâ-yı 'ışka düşeli bulmaz kenâr
Mevc mevc üzre gelüp bir yirde kıldırmaz qarâr
- 2 'Ayn-ı 'aynumdan ki aķar acı şu her ķaķresi
Her biri bir ķatredür ki ķapladı dâr u diyâr
- 3 Ol biķârûn ķaķresi her biri bir merd-i güzîn
Öldiler ķaķırdılar cümle "beli" âķķâr
- 4 Çün "beli" bezminde nüş itdüm bu cām-ı 'ışķı ben
Her belâya pes belâ didüm ki 'ışķ içinde var
- 5 Bu Murâda 'ayb ķılmañ ger ide divânelik
'İřķ-ı yâr idüpdür anı târ ü mâr ü târ ü mâr

358²

Velehû sellemehu'llâh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Tağı gezme ey dil-i Mecnûn ki Leylâ sendedür
Hâcetûn kendünde gör rāh-ı temennâ sendedür
- 2 Gözleme iki cihānuñ ağı ile ķarasını
Her göz açup yumduğınca ağı u ķara sendedür
- 3 İstimâ' itme kelāmı istimâ' eyle kelām
Baķmağıl ğayrıya miryāt-i mücellâ sendedür
- 4 Sendedür her ne dilerseñ sendedür bil sendedür
"Küllü mâ câ'e" hep hüveydâ sendedür
- 5 Ey Murâdî kimse añlamaz bu sırruñ ma'nîsin
"Ķul huva'llahu eķad men ķāle" ma'nâ sendedür

1 A.53a, F.60a. Gazel AE1, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun saygınlığını korusun!

3a.bihâr: buķâr AE. 3b, 4a. beli: "Ben sizin Rabbiniz değıl miyim" demiş ve buna kendilerini şahit tutmuştu.

Onlar da: "Evet şahidiz" demişlerdi (7/A'râf 172). 5b.târ ü: târ AE, H.

2 A.53b, F.60a. Gazel AE1, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu selamete erdiresin!

4b. Küllü mâ câ'e: Gelmeyenlerin hepsi gelir. 5b.Ķul huva'llahu eķad men ķāle: Her kim şöyle derse, De ki o Allah birdir... (bk. G 247/1a).

359¹

Velehü ahsena'llāhu ileyh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hakkı bātıldan seçenler buldılar sırdan eşer
'İşk ile hem-râz olanlar terk iderler cân ü ser
- 2 Sen belâ meydânı içre dik melâmet dâırını
Diler iseñ bilmege sırr-ı "ene'l-Hak"dan haber
- 3 Yâr için terk eylegil iki cihânuñ varını
Yârdan gayrıdan ey dil eylegil dâyim hâzer
- 4 Sil gubâr-ı gayrıyı miryât-i dilden dem-be-dem
Çeşm-i cân ile neler seyr idesin andan neler
- 5 Ey Murâdî gel vücûduñ zerre-veş nâciz kıl
İki dünyâya güneş gibi olasın tâb-ver

360²

Velehü tale bekhâhu

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Kıl nazar her dem cihân bîñ dürlü hâlet gösterür
Kimine şâdî kimisine melâlet gösterür
- 2 Arayup her birinün gözle müyedâ sırların
Aña aldanma ki zerx ile 'ibâdet gösterür
- 3 Nice bir gâfletde a'mâ olasın dir 'aqluñı
Bağ gönül miryâtine gör kim ne şüret gösterür
- 4 Degme bir can bilemez sırr-ı ene'l-hak'dan haber
Anı şol añlar ki 'ışk ile irâdet gösterür
- 5 Ger ululuğ ister iseñ ol rızasında hemân
Bildüğün yañıldı her kim ki kerâmet gösterür

1 A.53b, F.60b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona en güzeli versin!

2a.melâmet: nedâmet M. 2b.ene'l-Hak: bk. G 31/5a. 4a.gayrıyı: gayrı H. 4b.çeşm-i: cism ü M; andan: anda AE, M.

2 A.53b, F.60b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devamlılığını uzatsın!

1b.melâlet: melâmet M. 2a.mü'eddâ: mü'eddi A, M; sırların: serlerin A. 5b.yañıldı: yâ geldi A.

361¹

Velehû tavvele'llâhu 'umrehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Her ne kim zâhir olur ol hâlet-i dilden durur
Her ne kim gelse saña sen şanma ki ilden durur
- 2 Dek tūrursa ger zebân bil ser dahı tutar qarâr
Ne gelürse nîk ü bed her kişîye dilden durur
- 3 Dîde âbından gönül şehrini gel ma'mūr kııl
Yıl gibi 'ömrün geçer sen şanma kim yıldan durur
- 4 Kibri terk idüp dilâ eyle tevâzu' pâyesin
Çün bilürsin kim binâsı haymenün gülden durur
- 5 Ey Murâdî va'de-i Hâkdan 'udül itme şakın
Cehd idüp incitme qalbi kim gönül kııldan durur

362²

Velehû lâ-zâle kehfen li'l-'ibâd

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Mehbiţ-i Cibril olan peygamber-i dâna nedür
Ya Hudâdan münzel olan âyet-i kübrâ nedür
- 2 Anladuñ mı cümle eşyâda olan peydâ nedür
Mihr ü mâh u encümi berrâk iden azvâ nedür
- 3 Yâ bu 'uşşâkun serinde tâ ebed sevdâ nedür
Yâ bu 'âlem halkınıñ kıldıkları gavgâ nedür
- 4 Yâ nedendür yâ nedür bu 'urve-i vüşkâ nedür
Yâ ceñime nâr olan yâ ravzada hürâ nedür
- 5 Ğâyet-i kuşvâ nedür yâ ğâyet-i a'lâ nedür
Ğâyet-i mermâ nedür yâ ğâyet-i 'ulyâ nedür
- 6 Bu Murâda vir haber kim cümle mâfihâ nedür
Bil buları tâ şoram kim cây-ı istignâ nedür

1 A.54a, F60b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın..

1a.hâlet-i: hâlet ü AE, AE1. 3b.gibi: bigi M. 4b.gülden: gilden A.

2 A.54a, F61a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Kulları için sığınağı devam etsin!

1a.mehbiţ-i: muhbet-i AE, AE1. 1b.âyet-i kübrâ: G 83/3b 3b.kıldıkları: kıldıkları A, F. 4a.'urve-i: 'urve F; 'urve-i vüşkâ:...Allah'a inanan kimse, kopmak bilmeyen sağlam bir kulpa sarılmıştır (2/Bakara 256; 31/Lokman 22); mermey: mer'â AE, AE1.

363¹

Velehü ferraḥa'llāhu kürbetehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Tâc-ı 'işmet olsa başuñda saña 'izzet yiter
Hürmetüñi şaklar iseñ ol saña hürmet yiter
- 2 Devletün var ise çek fânî cihândan destüñi
Künc-i 'uzlet ihtiyâr it zıkr-i Hâk devlet yiter
- 3 'İbret isterseñ nazar âbâ vü ecdâduña kıl
Var mezârına olaruñ bak hemân 'ibret yiter
- 4 'Âlem-i fânî bilürseñ pes nedendür bu tama'
Cümle mâlî kor gidersin ol saña hasret yiter
- 5 Ey Murâdî târik ol cümle cihânun varını
Milk ü mâlî terk iderseñ ol saña râhat yiter

364²

Velehü eyyedehu'llāh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hürmetüm şerhinde sem'-i cāna virmişler haber
Ol haberden her kime irişdi buldı bir eğer
- 2 Maḥzen-i esrâr olaldan günc-i dil kâşanesi
'Âlem-i 'ulyâdadur aña vücûda mu'teber
- 3 "Kâf u nûn"uñ remzini bir noḳṭadur fâş eyleyen
Başmağıl pergârdan taşra ḳadem eyle hâzer
- 4 Çün ezel yazdı "ena'llāh" âyetin şakḳu'l-ḳalem
Mu'cize olsa Muḥammedden ne var şakḳu'l-ḳamer
- 5 Gel Murâdîñün kelâmından iderseñ iḳtibâs
Baḥr ola saña 'ubûr içün ḥabîbüm hem çü ber

1 A.54a, F.61a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun üzüntüsünü gidersin.

2a.cihândan: cihânda AE, AE1. 2b.günc-i: genc-i AE. 4a.'âlem-i: 'âlemi AE, AE1.

2 A.54b, F.61b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu desteklesin!

1b.ol: - A. 2a.günc-i: genc-i AE. 3a.Kâf u nûn: bk. G 16/1b. 4a.ena'llāh: bk. G 231/2a. 5b.ola: olsa A.

365¹

Velehû ahkema'llâhu emrehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ben şanurdum 'âlem-i hayretde kaldı dîdeler
Şimdi bildüm câmi'ül-'âkl oldu ol şûrîdeler
- 2 Hâmidüm Maḥmûd olaldan bilmişem mâhiyyetüm
Munṭazırven şimdiden soñra daḥı pes n'ideler
- 3 Zâhid ü 'âbid maḥabbet zevḳini duymadılar
Cân eridürler hemân zâyid yire fersûdeler
- 4 Nûş idelden bâde-i 'ışḳı ebed maḥmûr olup
'Âşıkîn oldu bu keyfiyyetde hûn-âlûdeler
- 5 Merd olup merdâne kıl sen ey Murâdî kendüñi
Zaḥmetin bilmez meşeldür yollaruñ âsûdeler

366²

Velehû medda'llâhu zıllehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Ayn-ı ḥikmetdür vücûd-ı kâýinât ey mu'teber
'Âkil iseñ her hüveydâdan alagör bir ḥaber
- 2 Ger mücellâ eyler iseñ cân ü dil âyînesin
Her eşerden bir ḥaber al her ḥaberdan bir eşer
- 3 Seb'a-i etvârı seyrân eyle ey şâhib-kemâl
Heft deryâyı geçerseñ daḥı var bunda neler
- 4 Hazret-i ḳudsî durur her kârı peydâ eyleyen
Cümle dest-i ḳudretinde oldu anuñ ḥayr u şer
- 5 Ey Murâdî maḥz-ı ḥikmetdür kelâmuñ her biri
Saña lâzım olanı sen kıl saña ḡayrı gider

1 A.54b, F.61b, R.145b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun işlerini güçlendirsın!

1b. oldı: - R. 2b.n'ideler: bendeler AE. 3a.zâhid ü: zâhid-i AE, AE1, F, H, R. 4a.maḥmûr: maḥmûd R.

2 A.54b, F.61b, R.144a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gölgesini uzatsın!

1b.alâ gör: alâsın AE. 5b.gider: n'ider R.

367¹

Velehü kıddesa'lläh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hâzret-i hallâk-ı 'âlem kudretin inşâdadur
Her ne kim zâhirdedür bâtında ol peydâdadur
- 2 Mağz-ı hikmetdür kılan her dem saña 'arz-ı cemâl
Behre-dâr-ı hikmet olan menzil-i 'ulyâdadur
- 3 Mürdeye cân-bağış olanlar kıl u kâl itmez kabûl
Mu'ciz-i 'İsâda anlar mürde-i ihyâdadur
- 4 'Ömr-i sermedden haber-dâr olmadı gâfiller âh
Anları mevtâdan 'add it gerçi kim dünyâdadur
- 5 Baħr u ber olmaz Murâdiye maķâm ey müdde'î
Ân-ı vâhid Ka'be vü Yeğribde vü Baķhâdadur

368²

Velehü 'azze şaşruhü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Çerħ-i mînâdur mekân-ı ruh pes 'ulyâdadur
'Âleme bağış-ı hayâtı mu'ciz-i 'İsâdadur
- 2 Muntazır 'ışık içre gördüm bir nice ma'nâ sıfat
Kimisi sâhilde seyr eyler kimi deryâdadur
- 3 Cümlesi kılmış nidâ hânım bülend-âvâz ile
Her birün güftârını gördüm ki hep imzâdadur
- 4 Eyledüm pes şâhib-i Şûra su'al ey zû-fünûn
Didi anla bunları her demde bu gavğâdadur
- 5 Pes Murâdi sıçradı bir laħzada biñ menzile
Her kademde nice yüz biñ menzil-i 'ulyâdadur

1 A.55a, F.62a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) kutsal kılsın!

5b. Ka'be vü: Ka'be ve M.

2 A.55a, F.62a, R.161b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Yardımı izzetli olsun!

1a. mekân-ı: mekânı M; pes: bes R. 2b. kimisi: kimi R. 3b. imzâdadur: ma'nâdadur R. 4a. bu: bir AE, R'de 4 ve

5. beyitler yoktur. 5a. sıçradı: seçerdi AE.

369¹

Velehû zâde'llâhu fezâ'ileh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Ârifüñ 'aynındadır nûr-ı cemâl-i tâb-ver
Cânı kurbân eylemekdür 'âşıka ednâ hüner
- 2 'Ârif ile 'âşıkuñ mâbeyni olmuşdur refâ'
Birişi âteşdedür biri ziyâ içre gezer
- 3 Ğayb-ı 'ayn-ı "Mâ hüve'l-vâkı'" dedür aşl-ı şuhûd
Biri isneyn ile âmil biri vâhid nâm-ver
- 4 Gel temennâ eyle külliyyet geçüp bâb-ı düden
Sâha-i 'izzetde tâ kim vireler saña maķar
- 5 Sen Murâdiden 'ayân ile nihâñı añlama
Gel 'ayân ile nihânum gözle var ise başar

370²

Velehû ammera'llâhu te'âlâ

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cân nazar miryâta şaldı bu cemâlün vechidür
Vech-i ma'nâda dimezven bu kemâlün vechidür
- 2 Revnaķ-ı bâzâr-ı 'işmetde bugün şâhib-vuķûf
Her ne deñlü kılsa sermâye meylün vechidür
- 3 'Ayn-ı vaķdet bir görünmez arada olsa hicâb
Arada ref' eyle anı kim celâlün vechidür
- 4 Kabl ü ba'dı bu'd u kurb añlarsa maķcüb oldu mâh
Her cihet şavtın münâdî bil maķâlün vechidür
- 5 Lem'a vü sevdâyı ķo kim olmaya sūduñ ziyân
Ey Murâdî nâzır iseñ ķande hâlün vechidür

1 A.55a, F.62a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun faziletlerini artırsın!

3a. Mâ hüve'l-vâkı': bk. G 111/4. 5a.ile: eyle AE, AE1. 5b.ile: eyle AE, AE1.

2 A.55a, F.62b, R.167b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın!

3b.arada: aradan R. 4a.mâh: âh R. 5a.vü: ve M.

371¹

Velehū ammera'llāhu te'ālā

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ey cemālün pertevi 'aksi kamu fihâdadur
Her ne deñlü tãlib olsam ğâyet-i 'ulyâdadur
- 2 Reh-nümâ-yı 'arîfın oldı çü 'ışķ-ı lâ-yezâl
Çande kim kılsam teccessüs ol kadar ihfâdadur
- 3 'Arz-ı hâcet kıлмаğa kaçd eyledüm selmîye çün
Didi kim şanma maḥabbet dîde-i bînâdadur
- 4 Kıl başîret 'aynını dâyim küşâde ey küşâd
"Men reâni"den ḥaber-dâr ol ki ol ûlâdadur
- 5 Ey Murâdî maḥz-ı ḥikmetdür kelâmuñ bilmiş ol
Her ne kim dirseñ melâyik ser-te-ser inşâdadur

372²

Velehū dâmet ma'diletehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şûret-i dünyâda zâhirdür cemâl-i 'aks-i yâr
Leyse fî'l-ḥalki cemâlün leyse 'an ğayrin karar
- 2 Perdeyi aşmağda bildün mi nedür ma'nâya râh
İnkîşâfından berü cânibde kılmaz i'tibâr
- 3 Lâ-ilâhe illâ lenâ ṭuruğun ilâ 'ilmin cedîd
Oldı kıyım pes gelür kıyyümdan tecdîd-kâr
- 4 Ekmeliyetden murâd olmaz velî kâmil özi
Kün 'aleyke kâmilten testetir 'anke'l-vaḳâr
- 5 Gel Murâduñ mantıķından dinlegil 'ilm-i ledün
'İlmüñi fehmi eyleyüp miḳdâra eyle i'tizâr

1 A.55b, F.62b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun muradını devam ettirsin!

4b. Men reâni: Kim beni gördü?

2 A.55b, F.62b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun adaleti devam etsin!

1b.Yaratılanlarda güzellik yoktur başkasında da karar kılmamıştır.

2b.inkîşâfından: inkîşâfında AE; kılmaz: kılmaz A. 4a.pes: - AE, AE1. 5a.dinlegil: dinle gel AE.

3a.Ondan başka ilah yoktur, (ona ulaştıran) yeni ilimlere yollar vardır.

4a.Sen kâmil ol vakar sende gizlensin.

373¹

Velehû edama'llâhu devletehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Kırş-ı şemsün tâbına tâb-ı cemâlün tâbdur
Lîk hüsniünden eşer tâbun gibi nâyâbdur
- 2 Mâh-ı neyyirdür şu'â'ın leyle-i zulmâda çün
Mâh ü encüm mihr-i enver zerre-i bî-tâbdur
- 3 Her cihetde nâfîzü'l-hükm oldu emr-i bî-niyâz
Lîk her şeyde görinen cümlesi esbâbdur
- 4 'Ayn-ı gayrından müberrâdur nedür bu sır kim
Hubb-ı 'ışkı pes zâmir-i cümle şeyh u şâbdur
- 5 Ey Murâdî her kelâmuında nice bîñ sır var
Her hûrûfî tâlibine cümle fetih-i bâbdur

374²

Velehû e'azzehu'llâh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cür'a-i câm-ı maḥabbetden çü dil sekrândur
Anuñ için her şehir cân bülbülü nâlandur
- 2 Ğarḳa-i baḫr-ı fenâdur fülk-i cism-i bî-nişân
Bî-nişân ü bî-zebân olan kişi insândur
- 3 'Ömr-i cân-ı rûḫ-ı ma'nâdur ḫaḳîḳat ârzü
Ey 'azîzüm 'izzet isterseñ hemân im'ândadur
- 4 Lâḫıḳ olmayınca mihrüñ pertevi zerrâta pes
Zâhir olmaz dîde-i nâsa bu bî-imkândur
- 5 Ey Murâdî sır-ı ekber maḫz-ı ḫikmet oldu çün
"Ḳavlühü'l-ḫaḳḳu lehü'l-mülk" âyeti bürhândur

1 A.55b, F.63a, R.140a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletini devam ettirsin!

2b.ü: - R. 4a.gayrından: gayretten AE, AE1; sır: sırrı AE, AE1, M. 4b.'ışkı: 'ışkuñ R.

2 A.56a, F.63a.Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu aziz kılsın!

1a.câm-ı: şevḳ-i AE, AE1, b- H. 2a.ğarḳa-i: ğarka F. 5a.Murâdî:- M. 5b.Ḳavlühü'l-ḫaḳḳu lehü'l-mülk: bk. G 168/2a, dn.

375¹

Velehū menna'llāhu bi-envāri ma'diletihi

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ey cemāl-i bā-kemālün kibriyâsı perde-dâr
'Âlem ü âdemde mevcûd oldı nûruñ her ne var
- 2 Muhtecib olmasa vechün ey habîb-i dil-sitân
Arz u eflâk ve mâfihâda olmazdı qarâr
- 3 Ğarğa-i baħr-ı hüviyyet olalı fülk-i gönül
Evvel ü âhirde seyr eyler daħı bulmaz kenâr
- 4 Şafha-i kübrâyı gördüm bir münakkaş levhdür
Kilk-i ğudret yazmış anda her ne kim var cümle kâr
- 5 Ey Murâdî 'ilmüne her zerre şâhiddür senün
Haĝķı haĝ itmekde ehl-i haĝ olan eyler mi 'âr

376²

Velehū zâde'llāhu mehâbetehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'İlm-i ulâ ile uhrâ çün senün şânundadır
Müslim iseñ iste gel Allâhı imânuñdadur
- 2 Cân ü ten fıkr ü hayâle atmasun aşlâ seni
Cân ü ten remzin gözet kim cân ü ten cânundadır
- 3 Şâriħ-i 'ilm-i eħadsın şer'dür 'arş-ı 'azîm
Hâricün küy-ı seri bil dest-i çevgânuñdadur
- 4 Çerħi var idendür ızhâr-ı "ene'l-Haĝ" eyleyen
Lâzım ızhârı degül çün şems-i tâbânuñdadur
- 5 Ser-te-ser 'âlemleri kılma tefahħuş zaħmeten
Ey Murâdî her ne kim kılsan taleb yanuñdadur

1 A.56a, F63a.Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah'ın (cc.) onun adaletinin nurlarıyla lütuflandırın!

1b.ü: ve M. 4a.şafha-i: şafha AE, AE1.

2 A.56a, F63b.Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun heybetini artırsın!

1b.iste gel: istegil M. 3a.seri: seyri AE. 4a.ene'l-Haĝ: bk. G 31/5a.

377¹

Velehû nâle münâhû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 “Alleme’l-esmâ”dadur ‘ayn-ı göñül inhâdadur
Şer‘-i zâhirde görindi emrini icrâdadur
- 2 Mürşidün şânında komışdur çü hall-i müşkilât
Lîk ma’nâda kelâmı mantık-ı “esrâ”dadur
- 3 Ma’rifet levh-i dilün erkâmı olmuş gerçi kim
Bî-mişâl ü bî-rağamdur dâyimâ inşâdadur
- 4 ‘Ârif-i râh-ı haqîki şorma ehl-i ‘örfе sen
Hasta-i dil-teşnenün çeşmi dem-â-dem mâdadur
- 5 Merd-i ‘âlem-gîr ise merdâneler aflar bunu
Ey Murâdî kim ki aflarsa bunu a’lâdadur

378²

Velehû lâ-zâle mu‘înen li’l-İslâm

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Baħr-ı bî-pâyâna enhâr irse nâ-peydâ olur
Her ne deñlü çağlayup açarsa nâ-güyâ olur
- 2 Tazını efkâra almakdur muhâl-ender muhâl
Kıl nazar güftâra kılma kim igen ra’nâ olur
- 3 Râfi‘-i hucb olsa maķşûd eylese keşf-i cemâl
Ey mubaşşır her ne deñlü görseñ ol zibâ olur
- 4 Cân-baħş olmak dilerseñ bende ol bir kâm ile
Bir kelâmında anuñ biñ mürdeler ihyâ olur
- 5 Ey Murâdî şöyle saklañ tuymasun cânuñ seni
Yohsa dünyâda vü uhırâ ser-te-ser gâvgâ olur

1 A.56b, F.63b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun kaderini gerçekleştirsün!

1a. ‘Alleme’l-esmâ: bk. G 31/4. 2b. lîk: lâki R; esrâ: bk. G 81/4b. 3a. gerçi: girye R. 3b. ü: - R. 4a. ‘örfе: ıruka R. 4b. dil-teşnenün: biçârenün R. 5b. bunu: seni R.

2 A.56b, F.63b, R.175b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. İslâm’a yardımı devam etsin!

1a. nâ-güyâ: bi-güyâ AE, AE1, B, H, R. 2a. muhâl-ender muhâl: maħâl-ender maħâl AE, AE1M. 3a. râfi‘-i: vâkı‘-i AE, AE1; dâfi‘-i R; eylese: ile R. 4a. bir: - R. 4b. kelâmında: kelâmından R. 4. beyit M’de yoktur.

379¹

Velehü halleda'llāhu devletehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Meclis-i 'izzetde vahdet sırrını söyleşdiler
Vahdetüm anılamadılar diyeler dağı neler
- 2 Cem' ola küttâb-ı 'âlem yazmayalar hâlûmi
Sırrumuñ bir noktasından vormeye kimse haber
- 3 'Ömr-i sermeddür vücûdum ey vücûdum zindesi
Bir vücûd ihyâsıyam her küll ü cüz' andan eşer
- 4 Şem'-i lâmi' olsa her pervâneye oldur muţâf
Mihr-i 'âlemdür velikin cümleye cây-ı nazâr
- 5 Ey Murâduñ mantıkından dinleyen 'ilm-i ledün
'Âlem-i ma'nâ vü şüretdür hemân şâm u şehir

380²

Velehü tayyibe'llāhu enfâsehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Seyr için murğ-ı gönül 'âlemde çün her câ gezer
Kimsene virmez nişânın sırr ile tenhâ gezer
- 2 Ben şanurdum yalunuz Mûsâdadur beyzâ-i dest
Nice Fir'avnilere şimdi yed-i beyzâ gezer
- 3 Gül-sitân-ı dehre aldanma şebât olmaz aña
Bî-vefâdur eglenüp kılmaz gül-i hamrâ gezer
- 4 Her neye kim nâzır iseñ câmdur 'ibret-nümâ
'İbret ile gör ki bir şüretde her eşyâ gezer
- 5 Sil gubâr-ı gayrıdan âyine-i kalbün Murâd
Rüy göstermez şu miryât üzre kim sevdâ gezer

1 A.56b, F.64a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletini ebedî kılsın!

5b. 'âlem-i: 'âlem ü AE; şâm u: şâm-ı AE, AE1, H.

2 A.57b, F.64a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nefeslerini güzel kılsın!

1a.gezer: gü)er AE, AE1, H. 2b.gezer: gü)er AE, AE1, H. 3b.kalmaz: AE, AE1, H; gezer: gü)er AE,

AE1, H. 4a.gezer: gü)er AE, AE1, H. 5b.gezer: gü)er AE, AE1, H.

381¹

Velehû şereḥa'llâhu şadrahû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Fecr-i şâdık leyl-i sevdâdan 'ayân olmaḫdadur
Mâh u mihrûn ḥüsn-i ruḫsârı beyân olmaḫdadur
- 2 Şûret-i mir'yâta karşı çün muḫâbil eyledi
Rûy-i zibâ her tarafda bâ-revân olmaḫdadur
- 3 Mürde iḫyâ eylemek mu'ciz olur 'İsâ için
Tâñrı çün anuñ gibi her laḫza cân olmaḫdadur
- 4 Bu sebebdür eyleyen ḫalk-ı cihânı bâ-cidâl
Anuñ için yirde hem göklerde ḫan olmaḫdadur
- 5 Ey Murâdî her ne denlü virseler andan ḫaber
Bu 'aceb ḫikmet durur kim ol nihân olmaḫdadur

382²

Velehû zidet devletühû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ḳalb-i maḫrûr ârzü-yı vuşlat-ı dil-dâr ider
'Ayn-ı seyyâl ârzü-yı lem'a-i didâr ider
- 2 Ğark-ı ḥûn oldı derûn-ı 'âşıkın hicrân ile
'İyd-i vaşla cânı ḫurbân itmege efkâr ider
- 3 'İşk ile bir yirde 'âr itmez ḫarâr ey cân-ı men
'Âşık olmaz şol kişi kim kârını bâ-'âr ider
- 4 Kenz-i ḫikmet bâbını eyler küşâde şol kişi
Her işinde ḫavl-i 'âlimlerde dâ'yım kâr ider
- 5 Ey Murâdî râyegân olmaz çü maḫşûda vüşûl
Gevheri şoldur alan kim cân ile bâzâr ider

1 A.57a, F.64b. Gazel L, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun göğsünü genişletsin!

2 A.57a, F.64b. Gazel L, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Onun devleti ziyadeleşsin!

383¹

Velehū zāde'llāhu şevketehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gösterür icād idüp 'ālemde şüretten eşer
Vākıf-ı ma'nā olan oldu şuverden pây-ber
- 2 Ğayret-i vaḥdet çü cüş ide kalur mı nesneden
Her ne deñlü var ola keşret olur zîr ü zeber
- 3 Aç niḳāb-ı ğafleti ḳaldur gözün'den perdeyi
Tā müşāhid olasıñ rüy-i ḥabibi ser-te-ser
- 4 Lâyık-ı didār iseñ gel imtiḥān ol görelüm
Da'vî-yi ḥuşk eyleme kim dilde olur çok ḥaber
- 5 Ey Murādî 'ākıbet endiş olup gözle tarıḳ
Ḳul olanlar ḥazret-i sulṭānadur fermān-ber

384²

Velehū zāde'llāhu fütūḥahū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şafḥa-i dilde cemālün āyeti imlā olur
Her ne defter yazıla ol şafḥadan inşā olur
- 2 Ma'rifet bābın açar çün 'āleme 'ilm-i ezel
'Aḳl-ı evvel nāṭıḳa ilḳā ider peydā olur
- 3 Ğayb-ı ğaybiyyetde ḳaşırdur egerçi 'aḳl u dil
Lik emri ile dil ekmelde māfihā olur
- 4 Şāh-bāz-ı ḳudsdür cāna fuyād-ı ehl-i dil
Müñkir olma ehl-i ḥāle ne dise cānā olur
- 5 Ey Murādî sözlerün ḥaḳdur senün hem ḥaḳ budur
Mu'ciz-āsādur kelāmuñ mürdeler iḥyā olur

1 A.57b, F.64b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ihtişamını artırsın!

2 A.57b, F.65a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun fetihlerini artırsın!

385¹

Velehû lâ-zâle mükerrerrem ve mu‘azzezâ

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hâşılı ‘ömr-i ‘azîzün kudret izhârındadır
Hâşılı rûh-ı hafînün sırr-ı esrârındadır
- 2 Şeb-rev olmuşdur hicâb altında çün nefsi-zalûm
‘Akl ile cân oldu şâhid cürm-i ikrârındadır
- 3 Ey harîdâr-ı ma‘ârif mekseb-i ‘irfâna gel
Mevzi‘-i mezkûrda herkes bu bâzârındadır
- 4 ‘Âlim-i sırr-ı hafîyyât oldu Rabbü’l-‘âlemin
Kânit olgıl ol kerim’e luṭfî âlâsındadır
- 5 Ey Murâdî merd-i meydân ol durur ‘âlemde kim
Hükmi-i Haḫḫun Muştafânuñ şer‘i icrâsındadır

386²

Velehû lâ-dâme melâzen li’l-enâm

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şubḫ-dem berḫ-i cemâlün dilde sevdâ gösterür
Nâr-ı Mûsâya beden nâr-ı tecellâ gösterür
- 2 Pâre pâre oldu Sînâ ‘aks-i nûr-ı yârden
Nice ṭâḫat göstere şol k’aña peydâ gösterür
- 3 Şol seḫer kim ḫalvet oldu ḫâne-i dil gayrdan
Keşreti terk itmek için naşş-ı tenhâ gösterür
- 4 Lâyık-ı ‘ayn oldu şol kim egmedi gayrıya baş
Anuñ için anlara rûy-ı hüveydâ gösterür
- 5 Ey Murâdî ṭâlib-i sırr-ı ḫaḫâyıḫdan kerem
Men‘ olunmaz zîrâ ki miryâti ra’nâ gösterür

1 A.57b, F.65a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. İkrâm edilmîşlik ve yüceltilmişlik devam etsin!
4b.lütfi: lütf A.

2 A.58a, F.65a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Halk için sığınak olması devam etsin!
1b.nâr-ı: cân AE, AEI, B, H; nâr-ı: târ-ı A. 3a.gayrdan: gayrıden L.

387¹

Velehü ebbeda'llahu devletehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Vech-i tâbânuñı dide tâb içinde seyr ider
'Aks-i mihri nitekim meh-tâb içinde seyr ider
- 2 Baħr-ı 'ışķa ıalmışam 'âlemleri oldum muħiı
Nitekim mâh-ı cihânı âb içinde seyr ider
- 3 Cân ü ten arayışın terk eyledüm ey zû-fünün
Dîdemi şanma ki anı ħ'âb içinde seyr ider
- 4 Ĥâne-i dilden geçüp seyr eyledüm nice buyüt
Ĥayrılar dâħil degül ebvâb içinde seyr ider
- 5 Âferin şad âferin zihn-i Murâda âferin
Vaħdeti bu keşret-i ařĥâb içinde seyr ider

388²

Velehü enâra'llâhu bürhânehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Sâħil-i deryâ-yı 'ışķı fülk-i dil eyler güzâr
Ĥün gire 'ummâna hergiz bulımaz ĥadd ü kenâr
- 2 Ĥün bu şüret 'âlemine gelmişem bir kâr içün
Ĥasta-i 'ayn-ı vücdü dâyırem pergâr var
- 3 "Men 'aref" tefsîrini bilmez şu kendin bilmeyen
Râ vü bâ vü ĥâ'yı ta'lîm itmez 'ilm-i bî-ķarâr
- 4 Gel temennâdan geçer olsañ ĥaleb eyler dime
Ĥâlib-i maķřüdü ĥâlibdür ĥaleb leyl ü nehâr
- 5 Ger Murâduñ mañıķından kesb-i 'ırfan idesin
Bulduñ iki ĥânede ehliyyet ile iřtiĥâr

1 A.58a, F65b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletini ebedileştirsın!

3b.ki: kim AE; ħ'âb: âb AE, AE1, H.

2 A.58a, F65b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun bürhanını açıklıĥa kavuştursun...

3a.Men 'aref. Kendini tanıyan Rabbini tanır. el-Aclunî, Keşfü'l-Hafâ, 2, 262 3b.bâ vü: bâ ve M.

389¹

Velehû naşarahu'llâhu 'alâ a'dâ'ihî

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Râzımı fâş itmezem 'âlemlere mevtâ olur
Yok hîlâfım bu söze vallâhi hep ifnâ olur
- 2 Bir nefes virsem velikin 'âlemün eşyasına
Mürde kalmayup cihânda cümleten ihyâ olur
- 3 Şun'-ı Hâkka hâyil olmaz kudrete inkârı ço
Münkir olmayan kişinün rütbesi a'lâ olur
- 4 Râzıkuñ merzûk için hâlince vardur mevhibi
Hâlünü keşf itmez iseñ gör neler inîâ olur
- 5 Ey Murâdi 'arz idersen hâlünü ger fi's-sücüd
Rabbiye'l-a'lâda hâcet hâcet-i Mevlâ olur

390²

Beseṭa'llâhu nûre ma'diletihi

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hicr-i yâri çekmege ṭâkat getürmez dîdeler
Baḫup aḫvâlin anuñ fehm idemez âsûdeler
- 2 Şeb-pere olmaz muḫâbil âfitâbuñ tâbına
Bir degül nâ-bûd olanlar ile maḫrem bûdeler
- 3 Berzaḫ-ı ḫaşrûñ tecellâsında tâb olmaz baña
Pes remîm itdi 'izâmın nice gün fersûdeler
- 4 Muḫtebisdür dil ḫayât-ı câvidânuñ şu'lesin
Lem'asındadur Ḥabîbüm görinen nümüneler
- 5 Ey Murâdi baḫr-ı cûdun dâne-i yektâsısın
Her şâdef bilmez seni yıllarc'ola memdûdeler

1 A.58a, F.65b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun düşmanlarına karşı ona yardım etsin!

2 A.58b, F.66a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Allah adâletinin nurunu yaysın!

391¹

Velehü ebka'llāhu muhceteh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Reşha-i 'aynumda eyler çünkü deryâlar zühür
Ol denizler kaçresini kıldı dünyâlar zühür
- 2 Bu vücûdum 'arşasında merd-i meydân olmuşam
Nice eşcâ'lar başıldı kıldı gavğâlar zühür
- 3 'Arş-ı a'lâdan irince mümkünât-ı ferşe tâ
Kudret-i Hâkla ide bizden ne peydâlar zühür
- 4 Seyre gel ey zulmet-i inkâr içinde türe-dil
Bağ gözünle gör nider bizden temâşâlar zühür
- 5 Ey Murâdî şâkir olduğça Hudâ-yı 'âleme
Gözle kim senden idiserdür ne na'mâlar zühür

392²

Velehü edama'llāhu eyyâmehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Arz-ı hâcât itmek için yâre vardum bir şehir
Yüzine bakdukda aşlâ ben de bulmadum eşer
- 2 Şu'le-i berğ-i cemâli şöyle hayrân itdi kim
Bu zebânımdan cevâb için çıkarmadum haber
- 3 Ey habîbüm hazretünde nokta-i nakdüm görüp
Ol bahâya görmedüm bir gayrı bulmadum eşer
- 4 Bî-vücûdam gerçi yanında velî benven vücûd
Şıgmadum 'âlemlere kendümde bulmadum şıgar
- 5 Çün Murâdî bu merâmında nihâyet gözledi
Ey Murâdî bahr-ı bî-pâyâna aıladum hâzar

1 A.58b, F.66a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun hayatietini devam ettirsin!

2 A.58b, F.66a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun günlerini devam ettirsin!

2b.bu: çü AE, AE1, H. 4b.şıgmadum: şıgmazam AE, AE1, B, H. 5b.pâyâna: pâyânı A.

393¹

Velehû dâme iķbâlehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Lâyık-ı ‘izzet odur kim yârini ta’zîm ider
Şol durur ikrâma elyaķ kim anı tekrîm ider
- 2 Müfteķir ben nice olmayam ki ey şâhib-cemâl
Her ne zâhir ola benden aķsen-i taķvîm ider
- 3 Eyledi ma’mûr-ı ķudret ibtidâ bańa esâs
Münhedim olmaz o kim ķâdir anı termîm ider
- 4 Ser-be-ser beyhûde gezme ķıl ķanâ’at rızķ için
Andan efzûn olmaz ol ķassâm kim taķsîm ider
- 5 Mu’cizâtından ģabîbûn buldı bulduģın Murâd
Anuń için yanına cehhâl gelmez bîm ider

394²

Velehû dâme lehu’n-naşru ve’z-zafer

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Dâģ-ı dilde gördiģün dünyâyı şanma dâģdur
Yâr yolında viren cânını her dem saģdur
- 2 Şabra tākāt ķomadı hicr-i ģabîb-i dil-fiģâr
Şabr iden her dem cefâ-yı yâre yüzi aģdur
- 3 Şarķ-ı ‘aşıķ ol durur yârine her dem baş ege
‘Aşıķ-ı dil-dâdeye taģ üsti ģânun bâģdur
- 4 Her kaçan kim ol cemâle bir nazâr kılsa bu göz
Ĥayret-i kübrâda mebhût oldu fûrķat taģdur
- 5 Gel Murâdinûn kelâmın istimâ’ eyle yine
Satırnuń her arasını ańla bir uçmaģdur

1 A.59a, F.66b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun ikbalini devam ettirmesi...

5b.yanına: nesne AE.

2 A.59a, F.66b. F.66b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Ona yardım ve zaferi devam etsin!

395¹

Velehū dāme ‘izzuhū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gösterür her dürlüden ol âyet-i kübrâ şuver
Lik âyet ol şuverden pâk bâzû pâk-ver
- 2 Her nazarda çün nümüdâr-ı şuverdür âyine
Âyine şüretle memlû lik şüret bir eşer
- 3 Hâmi-yi milk-i başiretten haber gûş itmişem
Her şuver bir ‘âlem-i ma’nâdan almışdur haber
- 4 Ey kemâl-i kudreti her mazhara izhâr iden
Çünkü izhârunda kâdîrsin nedendür yâ güzër
- 5 Dest-i vehhâbuñ durur çün kim bu taqsimât hep
Ey Murâdî yâ neden gözler gözün nef ü zarar

396²

Velehū dāme nâşruhū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Leyliyâ zencîr-i zülfün bağla dil Mecnündür
Fürkâtünden iki ‘aynun Nil ile Ceyhündür
- 2 Her seher bülbülleyin âl ile zâr oldu işüm
Gel terahhüm eyle bağrum gonce-veş pür-hündür
- 3 Câmdur bu iki çeşmüm bâde-i hamrâ şolu
Kâmetüm çeng oldu sinem dilberâ kânündür
- 4 Ğâfil olma serverâ bu bâğ-ı hüsnün sebzine
Esdürür bād-ı hazânı çerh-i gerdün dündür
- 5 Dinleyüp sözün rakîbün uyma ol mekkâre gel
Hâ şakın andan perî yüzlüm igen mel’ündür
- 6 Reşk iderse yaraşur kaddüne tûbâ serverâ
Bârek-Allâh hoş ‘acâyib hûbdur mevzündür
- 7 Zülf-i şebdizün hevâsından başum sevdâlıdur
Ey leb-i şîrin terahhüm kıl yaşum gül-gündür

1 A.59a, F.66b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun izzeti devam etsin!

1a.âyet-i kübrâ: G 83/3b

2 A.59b, F.67a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yardımı devam etsin!

6a.kaddüne tûbâ: tûbâya kaddün AE, AE1, H. 7a.sevdâlıdur: sevdâsıdur AE, AE1. 9b. kalem...nûn: bk. G 264/9b.

- 8 Şanma 'aşık senden ayru şâddur ey serverüm
Hâ-yı hicrûnle efendüm bu gönül maḥzûndur
- 9 Ey Murâdî gör Ḥudânuñ şun'ını maḥbûbda
Kaşları hem çün ḳalemdür gözleri çün nûn'dur

397¹

Velehû e'azze'llâhu enşârehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Eşk-i çeşmüm yirine cânâ gözümden ḳan aḳar
Şöyle cûş ile gelür kim sanasın 'ummân aḳar
- 2 Sînemi kıldı delük delük efendüm göz yaşum
Şanasın kim ḥâk üstine begüm bârân aḳar
- 3 Çâresini bilmezem bu yaşumı dindirmegün
N'eyleyem ey dostlar her laḥza vü her an aḳar
- 4 Nice saña virmesün dil bu gedâ-yı derd-mend
Dostum çün lebleründen çeşme-i ḥayvân aḳar
- 5 Ey Murâdî çeşmün oldu "aynâni tecriyân"
Gice gündüz aḳıdur yaşın olup giryân aḳar

398²

Velehû nâle murâdehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Derd-i 'ışḳuñ çekmeyenler bilmedi dermân nedür
Saña ḳurbân olmayanlar bilmedi ḳurbân nedür
- 2 Âḥ kim vuşlat demin anduḳça her an aḳladur
Vuşlatuñ fehm itmeyenler bilmedi hicrân nedür
- 3 Bir nâzar çün biñ belâ çekdün yoluñda dostum
Ġam cefâsın çekmeyenler bilmedi şâdân nedür
- 4 Mısr-ı 'ışḳuñ Yûsufın Ya'ḳûb-ı dilden ḳıl taleb
Çâh-ı zulmetde ḳalanlar bilmedi Ken'an nedür
- 5 Ey Murâdî baḥr-ı 'ilmüñe senüñ olmaz kenâr
Fûlkini her kim ki şaldı bilmedi pâyân nedür

1 A.59b, F.67a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun yardımlarını aziz kılsın!

3b.lahza: sâat H; vü: ve M. 5a.aynâni tecriyân: İkisinde de akıp giden iki kaynak vardır (55/Rahman 50).

2 A.60a, F.67b. Gazel AE, AE1, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun isteğini versin!

399¹

Velehū e‘azze’llāhu enşāruhū

Fâilātün Fâilātün Fâilātün Fâilün

- 1 Çeşmümün yaşın görenler ‘ayn-ı hamrâ didiler
‘Ârifân her kaçresin bir ulu deryâ didiler
- 2 Dostum bilmem ne hâletler ider vechün baña
Her ki nâzırdur baña nev nev mühennâ didiler
- 3 Tırfetü’l-‘aynumda gördüm hayl-i ‘ışkuñ ‘askerin
Manzarum seyr eyleyen câ-yı temâşâ didiler
- 4 Şâh-bâz-ı dil uçarken gördi anı dide-bân
Dâm kırmak istedi bir evc-i a’lâ didiler
- 5 Bu Murâdî şordı vaşl-ı yâr için ṯaliblere
Andan istiğnâ vü hem senden temennâ didiler

400²

Velehū lâ-zâle melce’en li’l-enâm

Fâilātün Fâilātün Fâilātün Fâilün

- 1 Bil ve âgâh ol gönül takdîr-i Hâkdur cümle kâr
Ey kemâlüm gözleyen kârumda gözle kim ne var
- 2 İnkiyâd-ı ehl-i dil âdemleri merdüm kıılır
Tâb-ı münkâduñ için tedbirüñi eyle vakâr
- 3 Vâhib-i muṭlaḳdadur gerçi ‘atâ-yı bî-hisâb
“Leyse li’l-insânî illâ mâ se‘â” hükmin kıovar
- 4 Ey ‘atâyı isteyen hıdmetde takşîr eyleme
“Mâ hüve’l-vâkı’” budur ‘âr ile olmaz vaşl-ı yâr
- 5 Ey Murâdî nuşret ü fırsat viren Mevlâ durur
Nefs-i kâfir-kîş ile her demde eyle kâr-zâr

1 A.60a, F67b. Gazel AE, AE1, B, H, L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun yardımlarını aziz kılsın!
2b.ki: ne M.

2 A.60a, F67b. Gazel AE, AE1, B, H, L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Halkı için sığınma yeri olması devam etsin!

2a.merdüm her dem M. 3b.Leyse li’l-insânî illâ mâ se‘â: bk. G 17/8. 4b.Mâ hüve’l-vâkı’: bk. G 111/4.

401¹

Velehû şeyyede'llâhu erkâne 'izzihî

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cân şu'â-ı hüsnüni çün gördi tenhâ gizlenür
Şanma kim ecsâmdur dünyâda peydâ gizlenür
- 2 Ey şadâ-yı 'ışkı 'âlemde kılan şıyt u şadâ
Âşkâre hûşça sırr itdün hüveydâ gizlenür
- 3 Her mekânı aradum yir yir ki bir yir kılmadı
Dünyede 'uqbâda gördüm zîr ü bâlâ gizlenür
- 4 Bu 'aceb sırdur çü tenhâdur ne peydâdur gezen
Bârek-Allâh hôş 'aceb serrâ vü zarrâ gizlenür
- 5 Ey Murâdî bahre düşdün kim anuñ pâyânı yok
Lîk sen bir bahrsin kim sende deryâ gizlenir

402²

Velehû rafé'a'llâhu a'lâme devletihî

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'İşkî bilmezsen eger bilgil niyâz ehlindedür
Añlamazsañ yâri sen fehm eyle nâz ehlindedür
- 2 'Arşa-i 'ışkı çolandum cây-ı maşşûd isteyüp
Sırr ile şimdi anı tıyudum ki râz hâlindedür
- 3 Tâ'atüm şubh u mesâda istedüm cehd ile tâ
Bulmayınca komadum buldum namâz ehlindedür
- 4 Ser-fırâz olmağda çok sa'y eyledüm minnet aña
Zilleti terk itmişem gördüm ki az ehlindedür
- 5 Ey Murâdî kurb-ı yâre meslek isterdüm hemân
Hamdû li'llâh añladum süz u güdâz ehlindedür

1 A.60a, F.68a. Gazel AE, AE1, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun izzetinin esaslarını kuvvetlendirsın!

3a.zîr ü: zîr-i A, F.

2 A.60b, F.68a. Gazel AE, AE1, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletinin alametini yükseltsin!

403¹

Velehū nevvera'llāhu fu'ādehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Eşk-i çeşm ile bizüm çok mâceramuz vardır
Seyl-i eşkümüz revân iden bizüm ol yârdur
- 2 Bâliş-i râhatda bir ser görmemişem bâ-ḥuşuş
Her kimi gördüm benüm gibi gamı tekrârdur
- 3 Gül-sitân içre 'aceb bülbüllerün feryâdı ne
Güş-ı hûşı çutsun ânlarduñ ne müşkil kârdur
- 4 İktiran itmez gönül bir gayr ile şûridedür
Yâr ister yâr ister yâr ile bî-'ârdur
- 5 Kâvlini güş eyle dâyim bu Murâduñ şubh u şâm
Nûkteler var anda kim keyfiyyet-i ebrârdur

404²

Velehū dâme sulṭānehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Râz-ı dil şerḥin virürsem bu gönül rüsvâ olur
Söylemezsem derdümi eşyâ beni gûyâ olur
- 2 Fi'l ü kavlümden ḥazar kılsam yine tâlib benüm
Maḥz-ı zâhir 'ayn olursam nâm-ı mâfihâ olur
- 3 Münkeşif olsam eger çeşme baña dirler ḥayâl
Tâli' olsam ḥ'âb içinde adumuz ru'yâ olur
- 4 Her ne kılsam olduḡ anuñla müsemmâ mâ-ḥaşal
Nâmumuz birdür velikin her taraf inşâ olur
- 5 Ey Murâdî zâtumuzdan kim durur vire ḥaber
Her ne yirden söylenürse andan istiğnâ olur

1 A.60b, F.68b. Gazel AE, AE1, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gönlünü nurlandırın!

3b.güş-ı: güş u M.

2 A.60b, F.68b. Gazel AE, AE1, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Sultanlığı devam etsin!

5a.vire: viren A.

405¹

Velehû dâme 'izzuhû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ey nice şâhân-ı 'âlem zîr-i hâk olmuş yatur
Pehlivân-ı şaf-şikenler hep helâk olmuş yatur
- 2 Ğarrâ olma bu cihânun bir iki gün 'ömrine
Mâlik-i hayl ü haşemler sîne-çâk olmuş yatur
- 3 Hiç mekâbirden yaña varduñ mı urdun mı kulağ
Âh idüp dest-i ecelden derd-nâk olmuş yatur
- 4 Kânı gün görmez güzeller n'oldı ol zibâ cemâl
Zerre zerre şerha şerha infikâk olmuş yatur
- 5 Milk-i dünyâya gönül virmez Murâdî 'âkilin
Havf- Hâkdan kabı dâyim tolu bâk olmuş yatar

406²

Velehû medde zılluhû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Râzumuz fıkır-i Hâbibe çün muvâfık kârdur
Anuñ içün her rumûza vâkıf-ı esrârdur
- 2 Hâbbezâ vuşlat demin yâd eyledi ârâm-ı dil
Kim zebân-ı hâlümüz nâm ile pür-ez-kârdur
- 3 Râgıb oldu çün kim ol rağbetle tâlîbdür hemîn
Maẖhar-ı rağbet biziz her nesne bizde vardur
- 4 Ey mu'arrif nice ta'rif eylesesin şânumuz
Çünkü doymaz gözlerün bakmağa pür-envârdur
- 5 Gel berü inşâfa gel gûş it Murâduñ mantıķın
Münkir-i Hâk olanuñ elbette câyı nârdur

1 A.61a, F.68b. Gazel AE, AE1, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun izzeti devam etsin!

5b.bâk: pâk A.

2 A.61a, F.69a. Gazel AE, AE1, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gölgesini uzatsın!

407¹

Velehü dāme sulṭānen

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Biz hayât-ı Hâkdayuz ğayruñ hayâtı bizdedür
Fâ'ilüz emr ile eşyâ vâkı'âtı bizdedür
- 2 Añlar isen hâlümüz gelmez 'uķül ü fehme hiç
Ger beķāya rāġıb iseñ bil şebâtı bizdedür
- 3 Sen şanur mısın bizi hâric olavuz ez-fuýād
Bārek-Allāh cümle eşyâ vāridâtı bizdedür
- 4 Bizdedür hep bizdedür hep bizdedür hep her ne var
Bizdedür vallāhi 'ālem kāy'inâtı bizdedür
- 5 Ey Murādī merd oldur kim bizi iz'ān ide
Cümle maķdūruñ umūr-ı ķāṭı'âtı bizdedür

408²

Velehü bāreka'llāh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hâķķımı setr eylemez Hâķķā ki hâķķum bendedür
Her ne kim isterseñ ey ādem hemān ādemdedür
- 2 Mümkinātı oldı mübdi' mümteni'dür ğayrısı
Zātuñı mestür ķılmıř lik ol her demdedür
- 3 Hāmd-ı sābıķdur olan minberde ādem söyledi
Bīñ bīñ ararsañ eger elf ile hā el-hāmdadur
- 4 Şāhidümdür “‘usri yüsřā” kim cemālümdür celāl
Ķande olduġuñ dilerseñ istemegil ķandedür
- 5 Ey Murādī her ne kim var “küllü mā-cā'e yeci'ü”
Sendedür vallāhi cümle sendedür hep sendedür

1 A.61a, F.69a. Gazel AE, AE1, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Sultanlığı devam etsin!

2 A.61b, F.69a. Gazel AE, AE1, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu bereketli kılsın!

3b. el-hāmd: bk. G 264/4b; cemāl kim: cemālümdür A. 4a.usri yüsřā: bk. G 8/2. 4b.istemegil gel: istemegil M.5a. küllü mā-cā'e yeci'ü: Gelmeyenlerin hepsi gelir.

409¹

Velehû medda'llâhu zılâle re'fetihi

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Bu cemâl ü hüsnüni görmezse didem hündür
Fürkatünden çeşme-i Nil ü biri Ceyhündür
- 2 Tâğlar mesken baña divaneyem hicrân ile
Leylî-yi şebgîrünü kaldur ki dil Mecnündür
- 3 Togrulukdur baña râhuında kifâyet eyleyen
Âşık-ı dil-ğastaya budur şifâ kânündür
- 4 'Ömr-i sermeddür baña şîrîn-i 'ışkuındur lezîz
Âh-ı âb-ı çeşmüm ammâ hicr ile gül-gündür
- 5 Ey Murâdî hamdü li'llâh olmadı saña 'adil
Kim ki fehm itmez seni vallâhi gâyet dündür

410²

Velehû dâme sa'duhû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Rüyunı câna 'aceb bilsem ne ebhâ gösterür
Her taraf baçdukça nev nev bir temâşâ gösterür
- 2 Jeng-i gayrıdan gönül âyinesin sil didi yâr
Âyine bilmez misin sildükçe a'lâ gösterür
- 3 Ben şanurdum fırsat için kıldı zâhir kâlıbum
Şimdi bildüm bu mu'ammâdan ki peydâ gösterür
- 4 'Ömrümüz harc eyledük sa'at ile her bir nefes
Hamdü li'llâh kim Mesh-âsâyuz ihyâ gösterür
- 5 Ey Murâdî tâyif-i beyt-i hâkîkat olalı
Bu vücûdum ka'besin her demde 'ulyâ gösterür

1 A.61a, F.69b. Gazel AE, AE1, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun merhametinin gölgesini uzatsın!
1b.u: ve M.

2 A.61a, F.69b. Gazel AE, AE1, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saadeti devam etsin!

411¹

Velehū dāme a'lāme devletihī

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Leyle-i zulmide Şûr-ı vechin a'lā gösterür
Nûrî ger mekşûf iderse dahı zibâ gösterür
- 2 Yûsuf-ı meh çehreme her gice mihr eyler sücûd
Ey mu'abbir anlamazsın kim ne ru'yâ gösterür
- 3 Tâş-ı mihri oynadur her gün felek barmağ ile
Tâş-bâz-ı dehre bak her dem temâşâ gösterür
- 4 Cân ü ten arayışın şüretde seyr itseñ ne var
'Ârif-i yektâya ma'nâsın hüveydâ gösterür
- 5 Kavl-i dil-berûn kelîm oldı Murâdî her nefes
Nice Fir'avnilere ol dest-i beyzâ gösterür

412²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Sen seni çün ârzü kıldun saña meyl idigör
Tâlib ü maṭlabı añlar eyleyen toğru nazar
- 2 Sem'-i cânı eyleyen her dem küşâde bir yire
Eyler ol her cāya da her cāya kılmağdan hâzer
- 3 Qadrüñi bildünse maḳdûruñda itme ihtirâz
Her muḳadder kim olur eyler qazâ-ender qader
- 4 'Alemüñ fer-i vücûdudur fûrûğ-ı la'l-i dil
Menba'-ı 'ilm olmadı her k'olmaya 'âlî-güher
- 5 Ger dilerseñ bulasın dünyâda 'âlim 'ilmini
Al Murâduñ mantıḳından gel berü bir bir haber

1 A.62a, F.69b. Gazel AE, AE1, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devletinin alametleri devam etsin!

2 R.78a. Gazel L, R'de vardır.

1a.idegör:itdiler L. 3a.maḳdûrında: maḳdûrından L. 3b.ender: anda L. 4a.la'l-i: ehl-i L. 5b.bir bir: ver bir L.

413¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Ben ne dirsem sen kabul itmek senün şânuñdadur
Cevher-i dürr-i la'âli hep senün yanuñdadur
- 2 Mevharum olalı faḥruñ iftiḥâr idem igen
Bilmedüm bir melceý ü meývâ meger ânuñdadur
- 3 Ka'be-i ḥacâtı ben şanur idüm beytü'l-ḥaram
Bilmedüm bildüm fazilet luṭf ü iḥsânundadır
- 4 İktibâs eyler kamu seyyâre vü meh-tâb-ı nûr
Mihr-i enver añladum kim şems-i raḥşânuñdadur
- 5 Sanmağıl kim gayrı yirde bulına dürr ü güher
Ey Murâdi her ne varsa yokla dükkânuñdadur

414²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Âbumı ḳan itmeyince bilmedüm peydâ nedür
Müşkil işdür (bil bunı) a'ley nedür a'lâ nedür
- 2 Maḥzen-i âyât olan ol maḥzenü'l-esrârdur
Ol bilür şerhün anuñ kim âyet-i kübrâ nedür
- 3 Müsteḥaḳ olduñsa Raḥmânuñ eger elṭâfına
Gel teferrüc eylegil dünyâ nedür 'uḳbâ nedür
- 4 Gel berü ey müdde'î bi'llâhi vaşf eyle bize
"Kün-fekân" uñ şerḫini ülä nedür uḫra nedür
- 5 Çıkma Mevlânuñ rızâsından şakın bir zerrece
Ey Murâdi bilmek isterseñ eger âlâ nedür

1 R.80b. Gazel L, R'de vardır.

1a.ne: - L. 5a.gayrı: gayrı her L, R.

2 R.81a. Gazel L, R'de vardır.

1b. (bil bunı): -. 2b.âyet-i kübrâ: G 83/3b. 4b.kün-fekân: bk. G 16/1b.

415¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 'İşkümü sırrumda pinhân itdigüm (senden durur)
Çeşmümi vechüñde hayrân itdigüm (senden durur)
- 2 Sen baña maḥbûbsın zâhirde gerçi dostum
Ma'nâda şevķunı iz'ân itdigüm (senden durur)
- 3 Ben seni sevdüm egerçi lik aşlu'l-ḥubbsın
Ben seni her demde miḥmân itdigüm (senden durur)
- 4 Âhumı güş eyledükce raḥmuñ artar dilberâ
Lâki her dem âh u efgân itdigüm (senden durur)
- 5 Bu 'acebdür kim Murâdî olmadı sende cüdâ
Her seḥerde âh ü hicrân itdigüm (senden durur)

416²

Min taḥķikâtihi'r-râyiķati ve tedķikâtihi'l-fâyikati

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Zâyir-i Ka'be olaldan bu gönül nâle çeker
Çün nidâda didi lebbeyk anı bir ḥâle çeker
- 2 Tavķ idelden berü zencîr-i kazaḡerdenümü
Bir yaña âle çeker bir yañadan kâle çeker
- 3 Olalı ḥürmeti iḥrâm ile bu ten muḥrim
Cânı uzḥiyye getürmiş naẓarın sâle çeker
- 4 İzticâ' itdi ḥatîm içre ne vaķt ire peyâm
Muntaẓırdur ḥabere meyl ile meyyâle çeker
- 5 Zemzeme vardı Murâdî çeküben zemzemeyi
Çün delîl oldu delîlin yine ol dâla çeker

1 Gazel L'de vardır.

1a, 1b, 2b, 3b, 4b, 5b. (senden durur): sendendür. 4b.dem: demde L.

2 A.62a, F.70a, R.115b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Onun parıltılı araştırmaları ve üstün incelemelerinden...

Başlık F: Min-nesâ'imi enfâsihi's-şerife.

Başlık H: Baḥr-i remel-i müsemmen-i maḥzûf.

2a.gerdenümü: gerdinini R. 3a.bu: - R; muḥrim: maḥrem AE, AE1. 3b.şâla: saña R.

417¹

Velehû hulledet saltanatuhû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Cüş kıldı yine dil 'ışk ile bir hâle güyer
Hâle hem-hâl oluben havl ile ahvâle güyer
- 2 Ân ile ân oluben her işi bir demde olan
Sanmağıl anı şeb ü rûz u meh u sâle güyer
- 3 Emrini iden evâmir nefehât ile ile yürür
Cümle kâl itdi özin ahlama kim kâle güyer
- 4 Meyli olduğda şalar sâyesini lâ-(şekk ü) reyb
Dime kim sen aña kim her dil-i meyyâle güyer
- 5 Eyledi çünkü Murâdî özini heşt behişt
İmtiyâz itmek için şûrî kaçan çala güyer

418²

Velehû lâ-zâlet şümüsü devletihî tâli'aten

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Nâlemi güş idegör bülbül aña nâle düşer
Hâlümü bilmek için hâl ile bîn hâle düşer
- 2 Her ne kim kılsa hâbibüm kamu ef'âlinde
'Aks-i miryâta girüp dide-i seyyâle düşer
- 3 Her ne demde ki zamîrine gele luţf u cefâ
Bu 'acebdür ki hemân bu dil-i meyyâle düşer
- 4 Bir delile danışup kûyî tavâf için anuñ
Didi kim anı anuñ yevm ü meh ü sâle düşer
- 5 'İşkî kapladı Murâdîyi kımaz 'akla gele
Çıkamaz ol nokta ki dâyire-i pergâle düşer

1 A.62a, F.70a. Gazel R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saltanatı ebedî kılınsın!

2b.rûz u: rûz ve M, - H; meh ü: meh AE, AE1; güyer: çeker AE. 3a.nefehât: nefehnâ L. 3b.güyer: çeker AE.

4a.(şekk ü): -, olduğda: oldükde A, F; güyer: çeker AE.

2 A.62b, F.70a, R.77a.

Başlık A: Bu da onundur. Yükselen devletinin güneşleri devam etsin!

1a.cde gör: ede ger B. 3a.ki: kim AE, AE1; luţf u: luţf-ı A. 4a.danışup bir delile tavf-ı kûyını anuñ L, R.

4b.yevm ü: - R; meh ü: meh ve M.

419¹

Velehū es'ada'llāhu mesāhu

Feilātūn Feilātūn Feilātūn Feilūn

- 1 Seni sevmek güzelüm bu dil ü cāna yaraşur
Cān ķurbān ola sen ķaşı kemāna yaraşur
- 2 Dād içün cevruñ elinden saña geldüm hānum
'Ādil olmaķ güzelüm şāh-ı cihāna yaraşur
- 3 Beni ağlatma didüm ey gül-i hāndānum gel
Didi kim bülbül olan āh ü figāna yaraşur
- 4 'Işķumı bileli ol meh baña muħkem acıdı
Didi kim nāz u ğına vech-i hısāna yaraşur
- 5 Güş idenler bu kelāmum begenüp hep didiler
Ey Murādī bunu yār olsa dehāna yaraşur

420²

Velehū en'ama'llāhu şāhibehū

Feilātūn Feilātūn Feilātūn Feilūn

- 1 Dil beni yāre virince ne bela çekmişdür
Yār ile hem-dem olunca ne cefā çekmişdür
- 2 Yāra yār olduğumuz şanma dilā meccāna
Hāy-ı ağyaruñ elinden ne ezā çekmişdür
- 3 Kişi çekdüğini bilür bu meşeldür dirler
Bu tenüm yāri bulınca ne ķazā çekmişdür
- 4 Yolu ile ıtıtalı her işi başdan ayağa
Āh bu yolda nice renc ü 'anā çekmişdür
- 5 Ger Murāduñ bileyin dir iseñ ey dil hālin
Yār yolında nice sūd u hātā çekmişdür

1 A.62b, F.70b, R.83a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun akşamını mutlu kılsın!

4a.baña: maña R. 5a.alsa: ala AE, AE1, B, H. Bu Gazel L'de 34b ve 67a varaklarında olmak üzere iki yerde vardır.

2 A.62b, F.70b, R.89a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun arkadaşını nimetlendirsın!

4a.ışi: iş B.

421¹

Velehû lâ-zâle mümette‘an bi’s-sa‘di ve’l-iqbâl

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Bildügüm demde baña ‘âlem-i devrân didiler
“Beyyinât”ını hemân eyle gel iz‘ân didiler
- 2 Nâzaruñdan nâzarın anlayugör ey ṯalib
Müntehîsin saña kimdür bula pâyân didiler
- 3 Nûr-ı heybetde koyup heyyeti ibkâda beķâ
Âsumân nûr-ı kıdemden ola tâbân didiler
- 4 Sırr-ı envâr hicâb eyledi eşnâf-ı hayâl
Mübdi‘-i küll-i bedâyi‘dedür iķân didiler
- 5 Ey Murâdî ne ‘aceb saña nihâyet olmaz
Bir senûñ gibi daķı görmedük ‘ummân didiler

422²

Velehû enķahu’llâhu te‘âlâ

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Añladı çünki beni ‘ışķ ile kârında geçer
‘Âşıķuñ varlığı ma‘şûķ ile varında geçer
- 2 Ben kararum bilürem lik kararî n’iderem
Bu kararımı benüm aña kararında geçer
- 3 Sırrımı hüd’a ile hileme yâr itdüm çün
Duymasun kimse diyü tanz ile ‘arında geçer
- 4 Lücce‘-i bahra şalıñdı yine geştî-i gönül
Şanmañuz siz anı havf ile kenârında geçer
- 5 Ey Murâdî çün iki hâne yapubdur taķdır
Kimi nûrın gözedüpdür kimi nârında geçer

1 A.63a, F71a, R.76a.

Başlık A: Bu da onundur. Mutluluk ve ikbal ile memnuniyeti devam etsin!

1b. beyyinât:bk. G 148/2b; eyle gel: eylegil L, M. 3b.nûr-ı: AE, AE1, H, L R; kıdemden: kıdeminden R; ola: olsa A. 4a.envâr: esrâr L. 4b.iķân: ibķâ AE.

2 A.63a, F71a, R.20a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allahu Teala (cc.) ona iyilik versin!

4b.şanmañuz: şanmağıl R

423¹

Velehū feteħa'llāhu lehū ebvābe'l-ħayr

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Şūrete baķma şaķın sīrete nāzır olıgör
Ĥātırı yıķma şaķın cābir-i ĥātır olıgör
- 2 Ĥāsib ol nefsuñi her demde vü her sâ'at ü ân
Ĥaķ ĥisāb eyleyiser ol deme ĥāzır olıgör
- 3 Kimse rencide senüñ dest ü zebānuñdan āh
Olmasun cehd idüben bu işe ķādir olıgör
- 4 Nūr-ı imānuña kızb ile meded virme ĥalel
Eyle şıdķ ile ziyāde anı bāhir olıgör
- 5 Nuşret isterseñ eger ĥāzret-i Ĥaķdan dāyım
Ey Murādī ķamu düşmişlere nāşır olıgör

424²

Velehū medde 'umruhū

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Gönül aldanma bu dünyā ķatı ġaddār durur
Nicenüñ ķanın içüpdür ķatı ĥün-ĥ'ār durur
- 2 Niceyi kıldı zebün ü nicenüñ baġrı ĥün
Nicenüñ şimdi işi nāle ile zār durur
- 3 'İbret alġıl yüri Mevlādan eger 'āķil iseñ
Devr bir ġün döniser saña bu pergār durur
- 4 Bir iki ġün yüziñe ĥande ķılur şimdi cihān
Saña düşmenlüġi var şanma saña yār durur
- 5 Ey Murādī sen eger ister iseñ 'izzet ü cāħ
Ṭā'at eyle aña kim 'ālim-i esrār durur

1 A.63a, E71a, R.16b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun için hayrat kapılarını açsın!

2a.ü: ve M, - R. 5b.düşmişlere: düşmenlere AE, AE1, R; nāşır: nāzır AE, AE1. Gazel Lde yoktur.

2 A.63b, E71b. Gazel L, Rde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın!

1a.ġaddār durur: ġarrār durur AE, AE1, F, H, M. 2a.va: ve M; ĥün: ķan AE, AE1, H. 3a.Mevlādan: monlādan A; eger: - AE

425¹

Velehû efâza'llâhu min berekâtihi

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Yem-i 'ummâna talan kaçreye mi mâyl olur
Şems-i tâbâna iren zerreye mi sâyil olur
- 2 Âsitânuñı şehâ her ki tavâf ide senün
Beyt-i ma'mur ile ol Ka'beye mi kâyil durur
- 3 Şol ki bilmeye seni zann ile ol zanna düşe
Âlim ise dükeli 'ilme yine câhil olur
- 4 Cânımı rûha çü cân eyledi ol cân-ı güzîn
Şanma râz ehline sen milk-i cihân hâyil olur
- 5 Ey Murâdî çü sözün oldı senün gayb-ı lisân
Bunı fehmi eylemek a'yâne igen müşkil olur

426²

Velehû zâ'afe'llâhu ecrehû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Lâ nüsellimu dimezüz bu bir ulu mes'yeledür
Levh-i mahfûzda meştür-ı kitâbı biledür
- 2 Câ-be-câ yoklamışam bâb ü fuşûlun cem'â
Bilmişem 'âşıkı ma'sûkına kimler iledür
- 3 Âlemün maḥz-ı hayâl idüğini bildi gönül
Ol hümâdur buña konmaz ki bilür mezbeledür
- 4 'Aql-ı küll olalı hem-râh aña dildür peyrev
Tahtımı şanma Süleymân gibi sen bād iledür
- 5 Şeb-i firkatde mi şandun beni sen ey meh-rû
Giderem mihr-i hidâyetle yolum tâb iledür
- 6 Ey Murâdî beni kendümi kımazlar âlem
Çekerem cevri ne vardur bu geniş havşaladur

1 A.63b, F.71b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu bereketinden faydalandırın!

3a. zann: tann AE, AE1; zanna: tanna AE, AE1.

2 A.63b, F.71b, R.158a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun mükâfatını artırsın!

2b. âşıkı: âşık AE, AE1. 3a. Li nüsime: Âlemlerin Rabb'ine teslim olarak namaz kılın (6/Enam 71); idüğini: eylediğini R. 3b. buña: bu ki A. 4a. sen: - AE, AE1, H; bād: bade R. 5b. hidâyetle: hidâyet ile R

427¹

Velehū vefḥahu'llāh

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Cānumuz 'ışka düşelden dilümüz nāle çeker
Ḥāl-i dil-ber dil-i meyyālümüzi ḥāle çeker
- 2 Vākı'āt-ı ğam-ı hicrānı görüp didelerüm
Āhumuñ āteŝini çeşme-i seyyāle çeker
- 3 Yāra hem-rāh olalı bu dil-i āteŝ-tābüm
Ṭākat u şabr idemez kendüi aḥvāle çeker
- 4 Nās ız'ān idemez ḥālümü ḥaqq ile benüm
Kimisi ḥāle çekerler kimisi kāle çeker
- 5 Bu kelāmında Murādī yine bir ḥāl itmiş
Zāt-ı ŝābit bilinür kendüi ef'ale çeker

428²

Velehū lā-zāle muvaffākan

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Ḥayrümüz ḥayr idelüm ḥayr ile aḥvāle ḥaber
Virelüm ḥavl ile kuvvete bugün ḥāle ḥaber
- 2 Kavlümüz ŝıdkını āfāka beyān itmek içün
Kavl ile eylemişüz cümleten aḥvāle ḥaber
- 3 Açılup kaŝır-ı vücūduñ nice yir revzenesi
Kıldı sūrāḥī anuñ necm u meh u sāle ḥaber
- 4 'Ālemi ravz-i cennetde müŝāhid oluben
Ḥūr u ğılmānı derilüp kıldılar ef'ale ḥaber
- 5 Kavl ile fi'l-i Murādī nice fehīm ide 'uḳül
İrişür ḥubb-ı ezelden dik-i meyyāle ḥaber

1 A.64a, F72a, R.178a. Gazel Lde yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu muvaffak kılsın!
3b.u: - R

2 A.64a, F72a, R.138b. Gazel Lde yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. İŝinin rast gitmesi devam etsin!
1a.kuvvete: kuvvetle B. 2b.aḥvāle: aḥvāle R. 3b.necm ü: necm R; meh ü: meh-i A; meh ve M. 4a.oluben: olayın R

429¹

Velehû hafazahu'llâhu

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Câmi' oldu bu kelâmum aña benven nazzar
Ben kararımı yirümde çü bulurven tekrâr
- 2 Lem'a-i nûr-ı hüda virdi ziyâ 'âleme çün
Nâşir-i zerre durur 'âleme pes leyl ü nehâr
- 3 "Kâf u nûn" itdi tekellüm bu kelâm oldu kelîm
Bu kelâm-ı mütekellim yine her bâr hezâr
- 4 Muhtedâdur çü gönül oldu haqîkatde imâm
Bu cemî'â bu cemâ'atde muşallî ebrâr
- 5 Añladuñ mı yine bu yirde Murâduñ suhenin
Yine luğ ile ma'ârifden aqıtdı enhâr

430²

Velehû yessera'allâhu âmâlehû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Kalemüm reşhaları her biri bir deryâdur
Ol denizlerde nice nev' deniz peydâdur
- 2 Gel berü Hût oluben çıkma deniz ka'ından
Tâ hayâta iresin ol ni'am-ı 'uzmâdur
- 3 Şol ki içmez kadeh-i dil-berden âb-ı hayât
Dâr-ı dünyâda hem uhrâda 'anî'l-mevtâdur
- 4 Gel berü fülk-i dili şal yem-i 'ummâna yine
Bâd-bân ac ki bu âb üzre hemân bir pâdur
- 5 Baħr-ı vahdetde şinâver olalı işbu Murâd
Nice dürler çıkarur al kulağa ra'nâdur

1 A.64a, F.72a, R.150a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

1a.kelâmım: kelâm B. 2a.lem'a-i: lem'a R. 2b.nâşir-i zerre: nâşir R. 3a.Kâf u nûn: bk. G 16/1b; itdi: oldu R.

3b.kelâm-ı: kelâmı R

2 A.64a, F.72b, R.164b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun işlerini kolaylaştırsın!

4a.şal yem-i: şalayum AE

431¹

Velehū şanehu'llāh

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Tāyir-i kudsi cenāh açdı nişān besmele'dür
Dār-ı Hāḡdur bu hemān aṣl-ı hüner ḡavşaladur
- 2 Müttefik oldu yine ehl-i rumūz ile gönül
Her ne mevzi'de taleb olına ḡāzır biledür
- 3 Tarḡ idelden berü aks oldu dile sit-cihāt
Nefs u rūḡum biri ḡāyil birisi ḡāyiledür
- 4 Mantıḡum ezber iderseñ biline saña kelām
Behre-dār olmaz iseñ mefsūñi bil 'āiledür
- 5 Ey Murādī bu fenā-dāra gönül virme şaḡın
Ṣuricaḡ cāy degül belki hemān merḡaledür

432²

Velehū kāne'llāhu me'ahū

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Berḡ ura nūr-ı cemālūñ ḡü hüveydā görünür
Kibriyā ḡapladı likin anı ihḡā görünür
- 2 Ārzü eyledügümce baña ikrāmın ider
Ne ḡadar 'ulvi olursam daḡı a'lā görünür
- 3 Ṣūr-ı Sina olalı 'arṡ-ı mu'allā ey dil
Nice Mūsāda bize dest-i temennā görünür
- 4 Dikeli küngüre-i ḡurba maḡabbet 'ālemin
Her ne 'ālem var ise anda o peydā görünür
- 5 Ey Murādī yem-i 'irḡānuña olmadı verāy
Her ḡurufi kelimātuñ nice deryā görünür

1 A.64b, F.72b. Gazel L, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

2 A.64b, F.72b. Gazel L, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onunla olsun!

433¹

Velehû lâ-zâlet envâre ‘izzihî sâtî’aten

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Dil-i ğam-dideye şādî ruḥ-ı dil-dâr durur
Âşık-ı ḥastaya her demde devâ yâr durur
- 2 Beni ḥayrân iden ol rûy-i şafâdur dâyim
Beni bî-dâr iden ol dide-i ebşâr durur
- 3 Lâḥık olmaz ve ne ḥôd munfaşıl ey yâr-ı güzîn
Ḳubbelerde bizi mektûm iden esrâr durur
- 4 Dem-i vaşlına duḥûl eyleyen ey ‘ârif-i dil
Bâr-gâhında taḳarrûb bulam ebrâr durur
- 5 Ey Murâdî saña her kimse mürebbî olımaz
Saña ilm öğreden ol Aḥmed-i Muḥtâr durur

434²

Velehû e‘ānehu’llâh

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Ey ki miryât-ı ruḥuñ âyine-i ‘ibretdür
Sen vaḥîd ise bu kuruñda ne cem‘iyyetdür
- 2 Murtażâ oldı îzâda şu kim içdâm eyler
Ḳademi ḳutludur anun kişi tab‘iyyetdür
- 3 Râh-ı a’lâda görindi yine ḥadd ile ḥudûd
Bu ṭarîḳ ibn-i sebîl olana bî-‘usretdür
- 4 Cüz’ ü külden çü gelür cüz’ ü kemâl ile hüner
Hüner ehlinden eger gelse hüner minnetdür
- 5 Ey Murâdî seni senden kim ola kim bile yeg
Her ne şâdır ki ola sende ḥükm-i ḥikmetdür

1 A.64b, F.73a.Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Parlayan izzetinin nurları devam etsin!

5b.muhtâr: muhtârdur B.

2 A.65a, F.73a.Gazel B, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona yardımda bulunsun!

1b.ise: iseñA. 2b.ḳademi: ḳadem F. 5a.seni: benî AE.

435¹

Velehū āmenehu'llāh

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Rāḥat-ı dil dileyen 'āleme rāḥat gözedür
Ḳurb-ı yâri dileyen dilde sadāḳat gözedür
- 2 Şol kim anuñ serine perr-i hü mā-sāye şalar
Arayup devleti neyler anı devlet gözedür
- 3 Rāh-ı meývāya şu kim tūşe diler ey kāmīl
Bu fenā-dārda züh d ile ferāḡat gözedür
- 4 Bāb-ı 'adnī açayın diyü temennāda olan
Şimdiden bunda mürüvvetle şehavet gözedür
- 5 Ey Murādī o durur şāh-ı cihān dünyāda
Günc-i 'uzletde olup mesken-i vaḥdet gözedür

436²

Velehū ḥaresa'llāh

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Ṭaleb-i himmet idersem baña ḡayret görinür
Eger ikrām ider isem baña 'izzet görinür
- 2 'Avn-ı yâr ile ziyān itmedi keşret baña hiç
Melā-ı keşrete baḡsam baña vaḥdet görinür
- 3 İktibās eyledi çün nūr-ı tecellādan dil
Ne ṭarīḳi ki ṭutam baña ḥaḳīḳat görinür
- 4 Çün şerī'atda gönül ḥvācedür ey ehl-i kemāl
Ḳaḡgı milke ki varursam baña ruḡṣat görinür
- 5 Ey Murādī nice ḥālāt olur inşāf saña
Şu ki ṭutmaya sözüñ aña nedāmet görinür

1 A.65a, F73b.Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu emin kılsın!

2a.kim: ki A, AE. 3b.dārda: dāra AE, AE1.

2 A.65a, F73b.Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

3a.tecellādan dil: tecellāyı gönül AE, AE1, H. 5. beyit M'de yoktur

437¹

Velehû hâmilehu'llâh

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Gülşen-i kudsde çün bülbül-i kudsi inler
Gül-i bahtı açılır yaşını ol demde siler
- 2 Râhat-ı maḥz-ı şafâ kesb ider ol 'aşık-ı zâr
Dâme-i vaşl ucına parmağ'ucın kim eyler
- 3 Râygân mı irişür vuşlat-ı dil-dâra kişi
Tîğ-i cevri dil-i pür-yarayı kaç pâre diler
- 4 Zaḥmet-i miḥnete katlanmıyacak dil-dâde
Çün ḥuzûrın gözedür râhı 'abes yire yeler
- 5 Bulmayan 'ışk-ı ḥaḳîḳi kelimâtuñla Murâd
Dehen-i ğayra bakup bilmezem kim ne diler

438²

Velehû veffeḳahu'llâhu limâ yuḥibbu ve yerzâh

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Cânı qurbân için ey dil yine cânâna getür
Mûr-ı pây-ı meleḫi pîş-i Süleymâna getür
- 2 Aç niḳâbuñı cemâlününden idüp 'arz-ı cemâl
Nice biñ kâfiri ḥânım yine imâna getür
- 3 Ḳânit olmaya şu kim emrüne câna im-rüz
Ḳayd u bend ile şeherden anı divâne getür
- 4 'İşk ile da'vâ kılan gel berü göster hünerün
Merd iseñ kâr ile bürhânuñı meydâna getür
- 5 Anılamaz iseñ eger işbu Murâduñ suḫanın
Yâda varma berü gel ḫikmeti Loḳmâna getür

1 A.65a, F73b. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu rahmetiyle taşısn...

2b. ucun: ucu AE, AE1, H. 3b. yarayı: yâre AE, AE1. 4a. katlanmayıcak dil-dâde: katlanmayıcak dildâra AE, AE1.

2 A.65a, F74a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun sevdiği ve razı olduğu şeyi ona muvafık kılsın!

4b. kâr ile: kâr-ı AE.

439¹

Velehū dāme faẓlehū

Feilātūn Feilātūn Feilātūn Feilūn

- 1 Şābit eyle beni ẓavlūmde ki ẓavlūn ḥaḳdur
Şādıḳ oldı senūn ahdūnle kelāmuñ ḥaḳdur
- 2 Ben senūn raḥmetūñi gözlerüm olmam çü ẓanūt
Ki resulūn ne ki bildürdi peyāmun ḥaḳdur
- 3 Mu‘minem ben saña vü cümle resul u melege
Daḥı nāzil ne kim oldıysa kitābuñ ḥaḳdur
- 4 Cennet u nāra muḳırven ü ẓazā ḥayr u şere
Yevm-i mev‘ūd ile mizān u şırāt’uñ ḥaḳdur
- 5 Her ne kim senden olur ḥaḳdur aña İslāmum
Ben Murādī bilürem zāt u şıfatuñ ḥaḳdur

440²

Velehū e‘ānehu’llāhu ‘alā murādih

Feilātūn Feilātūn Feilātūn Feilūn

- 1 Burc-ı rıfatda ẓulū‘ eyledi çün mäh-ı münir
Ey benüm şems-i cihānum n’ola buña tedbir
- 2 Aḥsena’llāhu lehū men nazāre’l-iḥsānā
Bi-kemālin ü cemālin ü bi-luṭfin ü yesir
- 3 Oldı çün dāyire-i merkezinūn noḳṭa ẓamu
Ḥallḳaya al bu cihānı ele girsün naḥcır
- 4 Ey kemālüm gözeden kimseye medḥ itme beni
Ḥālḳum bildügi pes bilmeye bürnā ile pır
- 5 Ey Murādī ezeli vahdeti gör keşreti ẓo
Şır isen ara ẓamu bişeyi bul bir daḥı şır

1 A.65a, F.74a. Gazel L, M, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun faziletinin devam etmesi...

4a.muḳırven ü: muḳırven ve AE. 4b.u: - AE, AE1, H. 5b.u: - A.

2 A.66a, F.74a, R.144b. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun isteği doğrultusunda Allah (cc.) ona yardımında bulunsun!

1a.münir: mır AE.

2a.Bize ihsan edene Allah da kolaylıkla, güzellikle, lütüfla ve kolaylıkla ihsan etsin. 55/Rahman 60 (İyiliğin karşılığı ancak iyilik değil midir?). 4b.ḥālḳum: ḥālḳuñ R; pes: bes H, R. 5b.bişe-i: bişe R.

441¹

Velehû menna'llâhu bi-ṭûli beḳâ'ih

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Hırz-ı cân oldu çü nâmuñ yâ nişânı nicedür
Bî-nişân ol göresin tâ ki nihânı nicedür
- 2 Dîde-i 'aql çü bînâ olımaz râzında
Cezbe-i yâri gözet gör ki edânı nicedür
- 3 Hüsni-i Yüsufda eger kıldı ise hâl zuhûr
Hâl-i Ya'kûbda gör 'ışık ile cânı nicedür
- 4 Râh-rev oldu gönül âteşe hark olsa n'ola
'Âşıkın öldüre ma'sûk yâ kanı nicedür
- 5 Ey Murâdî seni dâyim gözedür çünkü habîb
Sâyir ez mân ile yâ şimdi zamânı nicedür

442²

Velehû evşalehu'llâhu ilâ merâmihi

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 'İbret ile nazar it 'âleme 'ibret demidür
Ḳâni'-i nân-ı cevin ol ki kanâ'at demidür
- 2 Vera' u zühdi libâs eyle ki hürmet demidür
Edebi başuña tâc eyle ki devlet demidür
- 3 Uluya giciye kıl eylügi fırsat demidür
Nefs-i kâfirle cidâl eyle şecâ'at demidür
- 4 Fırşatuñ elde durur şimdi çü gayret demidür
El açup Hâkka niyâz eyle icâbet demidür
- 5 Hâk saña virdi kerâmâtı sa'âdet demidür
Ḥamdü li'llâh ki Murâdî demüñ 'izzet demidür

1 A.66a, E.74b, R.167a. Gazel A, AE, F, M, R'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun bekasının uzunluğuyla lütuflandırın!

1. beyit M'de yoktur. 2b.yâri: bârı AE. 4b.ya: yâ AE.

2 A.66a, E.74b. Gazel A, AE, F, M'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu maksadına ulaştırın!

443¹

Velehū kessera'llāhu hayrah

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Rûy-i dil-dâra nâzar ideli bu dîde-i ter
Her neye nâzır olursam kıomaz anlara eşer
- 2 Nükteden hâtif-i gayba çü su'âl itdi lisân
Nükteyi vird-i zebân ile cevâb itdi haber
- 3 Reh-rev-i 'ışka tarîk oldı menâzil kâdemi
Pes hâlâs oldı mevânî'den idüp ışıkı siper
- 4 Yâr-ı şâduğ ne revâdur ki bizi târik ola
Hâşa kim 'abdi ferâmûş idüben ide güzzer
- 5 Ey Murâdî saña bir hûşça naşihat kıluram
Degmeye açma şakın râz-ı dili eyle hâzer

444²

Velehū neşera'llāhu şite ma'diletihi

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Gûş-ı hûşum saña tutdum ne hitâbuñ vardur
Didi fehm idebilirseñ ne cevâbuñ vardur
- 2 Didüm ac perde-i rüyuñ göre tâ didelerüm
Didi sil çeşmüñi kim didede âbuñ vardur
- 3 Didüm ol dâr-ı visâle ne zamân ola duhûl
Didi kim gözle tarîkûñ aña bâbuñ vardur
- 4 Didüm olmaz mı seni görmege bir çâre baña
Didi ebvâbını şerh eyle kitâbuñ vardur
- 5 Didüm ister seni her demde Murâdî nide pes
Didi aç gözlerüñi kim dağı h'âbuñ vardur

1 A.66b, F.74b, R.162b. Gazel A, AE, F, M, R'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun hayrını çoğaltsın!

A'da 4 ve 5. beyitler takdim tehir olarak yazılmıştır

2 A.66b, F.75a. Gazel AE, AE1, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletinin şöhretini yaygınlaştırsın!

445¹

Velehû zîdet meḥâbetühû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Yalvarup yâra didüm ‘aşıkâ sermâye nedür
Luṭf idüp virdi cevâbın didi kim vâye nedür
- 2 Seveli rûy-i ḥabîbi dilüm âşüfte vü zâr
İ’timâd itmez iseñ dîdedeki mâye nedür
- 3 ‘Aklı yağmaya viren ‘ışkı degülmiş anuñ
Söyler idüm giren araya vü ortaya nedür
- 4 Yağa çâk itmegi benden görüp öğrendi sabâḥ
Perde olan şoruñ ol kâkül-i sevdâya nedür
- 5 Ey Murâdi hele feyyâzda buhl olmadı çün
Arada ayak ayak ‘arz olunan pâye nedür

446²

Velehû eşrakât şümüse salṭanatihî ilâ yevmi’l-kıyâm

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Dil tenûrında yanar âteş-i ‘ışk-ı dil-dâr
Gözyaşın kaynadur ol âteş ile ‘aşık-ı zâr
- 2 Bize gel söyleme biz nuşḥ kabûl eylemezüz
Vâ’izâ cennet ü nârı yiter itdün tekrâr
- 3 Bize mestür ne ḳalmış durur ‘âlemde ‘aceb
Sâkit ol ḥazret-i Ḥaḳ cümlesin itdi ızḥâr
- 4 İkilükden berîyiz nâzır-ı vâḥid çü bizüz
Bir görünür gözümüze iki dünyâda ne var
- 5 ‘Işk ile ‘âr ḳarâr itmedi bir dilde Murâd
Ki ḳarâr itmedi bir kâsede çün âb ile nâr

1 A.66b, F.75a. Gazel AE, AE1, B, H, L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun heybeti ziyadeleşsin!

2 A.67a, F.75a. Gazel AE, AE1, B, H, L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Kıyamet gününe kadar saltanatının güneşleri parlasın!

4a.nâzır-ı: nâzır u A, M.

447¹

Velehū zīdet meḥābetühū

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Nice demdür seni cāna bu dil ü cānum arar
Şulayup ‘ālemi bu dīde-i giryānum arar
- 2 Başdan başa kamu ‘ālemi seyr eyleyüben
Yirde gökde kımayup āb ile efgānum arar
- 3 Bulmadum şıdık ile bir kişi ki vire ḥaberün
Kamu ‘ālemleri gördüm seni sulṭānum arar
- 4 Şark u ğarbı tolanup gün yüzünü görmek için
Günde mihr ü gicelerde meh-i tābānum arar
- 5 Bu Murādī seni bulmadı çü dünyālarda
Başlayup fıkır ile her sā‘at ü her ānum arar

448²

Velehū azā’a’llāhu kevākibe ḥilāfetiḥi

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Her neden nāẓir isem vechüne a’lā görünür
Revnaķuñ memleket-i dilde mu‘ammā görünür
- 2 ‘Aks-i tābuñ uralı ‘āleme ey nūr-ı mübīn
Lem’a-i berķ-i cemālūñ nice peydā görünür
- 3 Taraf-ı āḥere meyl itmedi bu dīde-i ter
Añlamışdur anı ol āyet-i kübrā görünür
- 4 Cān ü dil āyinesin jeng-i sivādan pāk it
Şūfiyā şoñra gözet anı ki zibā görünür
- 5 Diler iseñ bu Murādī göresin vaḥdetde
Yoḥsa keşretde nice cism ile yektā görünür

1 A.67a, F75b. Gazel AE, AE1, B, H, L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun heybeti ziyadeleşsin!

4a.şark u: şarkı M. 5b.ü: ve M.

2 A.67a, F75b. Gazel AE, AE1, B, H, L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun halifelüğünün yıldızlarını parlatsın!

3b. āyet-i kübrā: G 83/3b.

449¹

Velehû hebbet nesâyime devletihî

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Baḳduḡumca güneşe ol meh-i ġarrâ görünür
Mâha baḳdukça gözüm ol kaşı tuġrâ görünür
- 2 Gül ü şehlâya vü serve bu gözüm kılsa nazar
Ol yüzi gül boyı serv ü gözi şehlâ görünür
- 3 Sünbüle karşı ger ağlar isem ‘ayb itme baña
Baḳduḡumca aña ol zülfî muṭarrâ görünür
- 4 ‘Ayb kılmañ eger âvâre olam çün Mecnûn
Ḳande kim baksa gözüm ol şacı leylî görünür
- 5 Her kaçan kim nazar idem bu dil-i miryâta
Baḳduḡumca aña her dem baña sevdâ görünür
- 6 Görmeyelden gözi ol Yûsufî ben Ya’ḳubuñ
Dostlar şanmañuz ansız baña dünyâ görünür
- 7 Bu Murâdî eger olmaz ise vaş ol hûrâ
Şanmañ ansız aña ol cennet-i meyvâ görünür

450²**Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün**

- 1 Âhumı güş ideli bülbül-i güyâ inler
Nâlemi anılayalı taġ ile şahrâ inler
- 2 Şol kadar ağlamışam ḥumret-i hicrân ile kim
Eşk-i çeşmümi görelden yedi deryâ inler
- 3 Her kaçan âh çekem derd ile Eyyüb-şîfat
Acıyup âhuma her zîr ile bâlâ inler
- 4 ‘İşkî pinhân ideli tende dil-i süzânüm
Cümle süzân oluben pest ile a’lâ inler
- 5 Naẓm-ı pür-süzünü her kim ki Murâduñ göriser
Ḳıluben âhına her demde temâşâ inler

1 A.67a, F.75b. Gazel AE, AE1, B, H, L, R’de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Devletinin rüzgârını estirsin!
2a.vü: ve M. 2b.vü: - M. 6 ve 7. beyitler M’de yoktur.
2 R.85b. Gazel R’de vardır.

451¹

Mine'l-fütühâti's-sultânîyye ve'l-füyûzâtî'l-hâkâniyyeh

Mef'ûlü Mefâilü Mefâilü Feülün

- 1 Cân atdı çü cân-ı 'ışk ile cānāna berāber
Bir söz didi cānān aña kim cāna berāber
- 2 Kûl oldı aña cümle selâtin-i cihân-bân
El bağlayuben tûrdı çü sultāna berāber
- 3 Akıtdı gözi yaşını çün yâr işiginde
Raḥmet nazarın eyledi bārāna berāber
- 4 Luṭfı çü nihāyetde degül özgedür elṭāf
Ḳaṭre gele mi bir yem-i 'ummāna berāber
- 5 Her kim ki diler anlaya ḳavlümi Murāduñ
Gelsün berü pes 'ışk ile meydāna berāber

452²

Velehü yessera'llāhu murādehü

Mef'ûlü Mefâilü Mefâilü Feülün

- 1 Cân ile gönülden saña çün cân iledürler
Ḳüsnüni alup 'āleme destān iledürler
- 2 Kûl olup eli bağlu işigüne gelenler
'İzzet olunup 'āleme sultān iledürler
- 3 Senden şu kişi kim okuya ders-i ḥaḳıḳı
'Allāmelere 'ālim-i devrān iledürler
- 4 Şol kimse ki dermāna ire derdün içinde
Ayağı tozın cümleye derman iledürler
- 5 Her kim ki bulur fehm ile irfān işigünde
Bir noḳṭasını 'ilm ile bürhān iledürler
- 6 Dem-beste ḳalır cümle-i insān ü melā'ik
Çün kim bu kelāma nazar im'ān iledürler
- 7 Çün kim derile cümle-i mevcûd Murāda
Bir bir aluben ḥazrete insān iledürler

1 .67b, F.76a, R.78a. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Sultanlğın fetihleri ve hakanlğın feyizlerinden...

Başlık F: Ve min-leṭā'ifi elfāzihi'l-mübāreke.

Başlık H: Baḥr-i hezec-i aḥreb-i mekfûf-ı maḥzûf.

2b.cihân-bân: cihāniymān AE, AE1. 5b.pes: bes R.

2 A.67b, F.76a, R.95a. Gazel B, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun muradını kolaylaştırsın!

3b. 'ālim-i: 'ālem-i devrān AE1; iletirler: eylediler F. 4b.iletirler: eylediler F. 6a.cümleyi insān ü melā'ik: cümle melā'ikle behimûn L, R. 7b.ḥazrete: ḥazret-i L.

453¹

Velehü e'azze'llāhu cündehü

Mef'ülü Mefâilü Mefâilü Feülün

- 1 Derdümde benüm derd ile dermân arasunlar
Hükümümde hemân emr ile sulţân arasunlar
- 2 Zu'm eylesün kimsene kim zu'mı kavîdür
Zu'mında hemân zu'm ile iz'ân arasunlar
- 3 Bilmek dileyen 'ışk tarîkinde mu'ammâ
Cânümde benüm pes telef-i cân arasunlar
- 4 Ma'nâ yüzine dil ki kaçan çekse niķâbı
Ġâyet nazarumla benüm im'ân arasunlar
- 5 Yol buluben eyvân-ı şerî'atda yakîne
Her lahza yakînüm ile ikân arasunlar
- 6 Şanma ki Murâdî bunı dir kendüye hâşâ
Luţfından ilāhuñ hemân ihsân arasunlar

454²

Velehü edama'llāhu irşādehü

Mef'ülü Mefâilü Mefâilü Feülün

- 1 "Ve'l-fecri leyālî"de virildi haber-i yâr
Dil "şef" ile "vetr"i ne hisâb eyleye tekrâr
- 2 Ferd oldu maḥabbetde bedel çün kim
Pes kendüye 'âşık idinür 'âlemi şad-bâr
- 3 Bu sırr-ı 'aceb ney ki buña dil müteḥayyir
Her lahza karîb oldu velî dil anı arar
- 4 Tâb urdı cemâl âyinede berķ-ı muşavver
Bu şüret-i dil-keş yine râz ile nihân-dâr
- 5 Geldi bu Murâdî yine 'âlemlere kudret
Hük-m-i ezel ile kurulur yine bu bâzâr

1 A.68a, F76b, R.81a. Gazel M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun askerini aziz kılsın!

2a.kimsene: kimesne AE, AE1. 3b.pes: bes R. 4b.nazarım: nazarım L. 5a.eyvân-ı şerî'atda: eyvâh diyen 'ilm-i R; eyvân-ı dîn 'ilm-i L. 6b.ilāhuñ Allāhuñ L.

2 A.68a, F76b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun irşadını devam ettirsin!

1. ve 2. beyitler M'de yoktur.

1a. Ve'l-fecri leyālî: Tanyerinin ağarmasına and olsun! Zilhicce ayının ilk on gecesine and olsun! (89/Fecir 1, 2);

1b.şef... vetr: Herşeyin çiftine de, tekine de and olsun (89/Fecir 3). 4a.tâb: bâb AE, AE1.

455¹

Velehū esbela'llāhu feyzahū 'aleyh

Mef'ülü Mef'ailü Mef'ailü Feülün

- 1 Ğam hānemüzi kıldı müşerref yine dil-dār
Cân ü dili luṭf ile yine oldı nıgeh-dār
- 2 'İşķını anuñ deĝşimezüz kevn ü mekāna
Bir zerresi degmez dü-cihān içre ne kim var
- 3 Berzah kodılar 'āşık için nice maḥalde
Evvel ḳademi terk-i ser olmaḳda durur kār
- 4 Ey ders-i mecāzī okuyan tıfl düşüñ kim
'İlm-i ezelün noḳtasıdur sendeki güftār
- 5 Hem-rāz olımazañ bu Murād ile eger sen
Söyletme beni luṭf idüben bir daḫı tekrār

456²

Velehū dāmet re'fetuhū

Mef'ülü Mef'ailü Mef'ailü Feülün

- 1 'Ubbād-ı cihān gelse 'ibādet idemezler
Mābeynümüzi faşl-ı şehādet idemezler
- 2 Bu yolda bizüm çekdügümüz tāb-ı ta'ab çok
Ğayrı kişiler böyle seyāḫat idemezler
- 3 Bir tāt ile bir hırķa vü bir nān bize kāfi
Bir bizcileyin kimse ḳanā'at idemezler
- 4 'Älemde bizi bilmedi kendözini bilmez
Mevlāsını ḳul bilmeye ḫıdmet idemezler
- 5 Toldurdı Murādī şikemin ḫalk-ı cihān gör
Vallāhi bizüm gibi riyāzat idemezler

1 A.68a, F.77a. Gazel L, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) bereketini onun üzerine indirsin!
3b.evvel: ol AE, AE1.

2 A.68b, F.77a. Gazel AE, AE1, B, H, L, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Onun merhameti devam etsin!
3a.vü: ve M.

457¹**Mef'ülü Mefâilü Mefâilü Feülün**

- 1 Çün kıldı Hüdâ yüzün anuñ cümleden enver
Kaldurdu du'aya elini 'arşa berâber
- 2 Müstaḥkem idüp 'ahd ile peymânını anda
Oldı mütefekkir kıluben virdini ezber
- 3 Maşnû'ını şun'ında bedi' eyledi ibdâ'
Eyledi vürüdünü vürüd ile mu'ammer
- 4 Açıldı ḥadâyıkda nice biñ gül ezhâr
Şerḥe gele mi şadır-ı maşdür ile maşdar
- 5 Gel aña Murâduñ bu kelâmında ḥalâvet
Kalbünü musaṭṭah kıluben eyle müdevver

458²**Mef'ülü Mefâilü Mefâilü Feülün**

- 1 'Âlem şeheri bād gibi çün güzêrândur
Ol rûḥ-ı revân anuñ içün câna nihândur
- 2 Sırr eyle cevâbında nedür nükteyi tıyduñ
Gayrıya nihân oldu ise baña 'ayândur
- 3 Meşrûḥ-ı ezelden ne temennâ kıla tâlib
İblâğ-ı 'ilim remz ile 'âlemde revân ol
- 4 Ben ḥâşıl-ı 'ömrüm bilürem söyleme nâşıl
Va'zuñ olara söyle ki tullâb-ı cinândur
- 5 Ger bende iseñ sen kelimâtına Murâduñ
Cânuña senüñ cümle murâduñ nigerândur

1 R.97b. Gazel R'de vardır.

2 R.172b. Gazel R'de vardır.

459¹**Mef'ülü Mefâilü Mefâilü Feülün**

- 1 Cānān ile şimdi yine cānānelügüm var
Nüş eylemişem cür'a-i mestānelügüm var
- 2 Bir baħre düşüpdür yine ğavvāş-ı gönül kim
'Ummāna deger ھاtre-i dūr-dānelügüm var
- 3 Hedm oldu yine zūrum ile ھاal'a-i hestī
Meydān-ı feāda yine merdānelügüm var
- 4 'İlmümde bilindi yine bu 'ilm-i yakīnüm
'İlm ile 'ilimde yine ferzānelügüm var
- 5 Ādem ھاberin bilmezem 'ālem eşerin hiç
Söyletme Murādī yine divānelügüm var

460²

Min nefeħātī'l-'arīfī bi'llāh ھاẓreti's-sulṭānī zıllu'llāh

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 'Aşıqlaruñ ھاẓreti derd ü cigervedür
'Ālemde her ne kim ola āh-ı şehervedür
- 2 Şems in'ikāsı pertev-i vechinden oldu çün
Sevdā-yı hüsni devr ile devr-i ھاmergedür
- 3 Aħbār-ı hüsni 'āleme yayıldı ser-te-ser
Günden güne şüyü 'ile tāze ھاberdedür
- 4 Āşüfte oldu cān ile bāzārı vardır
Ḳurbān için yolında bugün terk-i serdedür
- 5 Devlet anuñ ki terk ide māl ile cāhını
Şanma Murādī devleti tāt ü kemeredür

1 R.130b. Gazel R'de vardır.

2 A.68b, E.77a. Gazel R'de yoktur.

Başlık A: Allah'ın (cc.) gölgesi Hazret-i Sultan yani Allah'ı (cc.) tanıyan arifin esintilerinden...

Başlık F: Ve min-netāyici ṭab'uhu'l-laṭif.

Başlık H: Baħr-i müzārī-i aħreb-i mekfûf.

1a.derd ü: derd-i AE, AE1, H. 2a.vechinden: vechden L. 5a.ki: kim AE; ede: - F; devleti: devlet L. 5b.ü: ve M.

461¹

Velehû lâ-zâlet aġşānu devletihî muh̡zarraten

Mef'ulü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Ferdâya şalma gel bizi ey dil-rühâ yiter
Cânlar eritdi 'âşıkun ey meh saña yiter
- 2 Bunca fırâka nice şabûr ola 'âşıkîn
'Ahdüne eyle ey güzelüm gel vefâ yiter
- 3 Senden ricâmuzy yine sensin bilen hemân
Ben istedüğüm eyle anı sen saña yiter
- 4 Yâd olur isem iki cihâna kıyurmazam
Her demde yâr ola bizi tek âşinâ yiter
- 5 Añlanmadı Murâdî kelâmı 'aceb durur
Bir ħarfin añladuñsa eger ibtidâ yiter

462²

Velehû cema'a'llâhu şemlehû

Mef'ulü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Hâlümü kimse añlamaz ancak Hudâ bilür
Kâlbinde herkesün ne var ol pâdişâ bilür
- 2 'İlm-i zemâyirün nice dürlü fûnünü var
Fehm eylemez meger ki dil-i pür-ziyâ bilür
- 3 Ahvâlini nuķûşun eger kim şorar iseñ
Şorgıl aña ki gözgü-yi şüret-nümâ bilür
- 4 Yola kılaġuz olmayıcaķ yürime şaķın
Râhuñ ħatarlarını yine reh-nümâ bilür
- 5 Her 'ilmi bu Murâdî bilür kıлма i'tikâd
Bilmez o nesne Rabbine ancak şenâ bilür

1 A.68b, F.77b, R.76a.

Başlık A: Bu da onundur. Devletin var olan büyümesi devam etsin!

Başlık F: Ve min-netâyici tab'uhu'l-laţif.

3b.saña: baña R. 4a.olur: olısar R. 4b.bizi: bize L. 5b.añladuñsa: añduñsa AE, AE1; eyleduñse L, R.

2 A.69a, F.77b. Gazel R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun toplumunu birleştirsın!

2b.dil-i: dil A. 3a.aña ki: anı L. 4a.kılaġuz olmayıcaķ: kılaġuzsuz L. 5a.Murâdî: Murâda AE.

463¹

Velehū ḥaṣṣahu'llāhu bi-'ināyetihī

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Şol ḥüsn-i bâ-kemâl ki sen dil-rübâdadur
Günden güne bu ḳalbüme 'ışkı ziyâdedür
- 2 Ğayrıya varma gel gezüben serseri yire
'Älemde her ne kim ola ḳalb-i şafâdadur
- 3 'Älemde iki nesnenüñ olmaz nihâyeti
Bir ḥüsn-i yâre bir daḥı ısk-ı gedâdadur
- 4 Şâbıkda añladuñ mı geçen mâcerâları
Memhür anuñ defâtiri fevka'l-'ulâdadur
- 5 Dîñler iseñ Murâdî kelâmını cân-ı men
Günder güne maḥabbeti yâre ziyâdedür

464²

Velehū ḥassala'llāhu merâmihi

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Her kim ki 'ışkıñ ile ḥabîbüm şafâdadur
Dâyim rızânı gözleyüben iktizâdadur
- 2 Cân ü gönülden eyledi çün terk-i ğayrünü
Anuñ içün aña yine keşf-i liḳâdadur
- 3 Kendü çün aña keşf ide rüy-i ḥakîkatin
Bi'z-zât n'ide vâşıṭayı ol ğınâdadur
- 4 Tefhîm-i 'aḳl içün bunı tıbyân ile ben
Ḥânım seni senüñ ile bildi i'âdedür
- 5 'Ömr-i medîd içinde nedür fıkır-i râsiḥüñ
'Ömr-i keşîr içinde ḥayât-ı ziyâdedür
- 6 Fetvâ-yı 'aynı 'ayn ile bilmek hüner degül
Añla Murâdî ğayb ile 'ayn-ı 'aṭâdadur

1 A.69a, F77b, R.123b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona inayetini has kılın!

1b.dil-rübâdadur: dilber bâdadur B. 2a.yere: yere gel L; ğayrıya varma gel: ğayrıda arama L, R; serseri yere: ser-seride gel R. 4b.defâtiri: vefâ-teri AE, AE1. 5a.cân-ı men: cân-ı mâ AE, AE1, H, R; men: mâ B, L.

2 A.69a, F78a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun maksadını hâsıl etmesi...

4a.ile: eyle AE, AE1.

465¹

Velehû dâme mecduhû

Mef'ûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 'İşk ile 'aşıkun yine bir hûş kemâli var
Şanma ki vaşl-ı yârden özge me'yâli var
- 2 Kâlbünde yir dutarsan eger kim hayâline
Vallâhi hûş huzûr ile gönülün hayâli var
- 3 Uçmağda cenneti dilemem vaşluñ isterüm
Uçmağ için dilün nice perr ile bâli var
- 4 Başın halâş ider mi gönül dest-i 'ışkdan
'İşkuñ efendi nice nice mekr ü âli var
- 5 Dinle Murâdinün bu kelâmı ne şerh ider
Açduqça 'ışk muşhafını hûb fâli var

466²

Velehû zeyyene bi-vücûdihî'd-dünyâ

Mef'ûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 'İlm-i ezelde menba'-ı 'irfân olan nedür
Mağz-ı hidâyete sebep ihsân olan nedür
- 2 Şüfi eger tarîk bilür iseñ kemâl ile
Bi'llâhi vir haber ki bu imân olan nedür
- 3 Ger 'aşık iseñ eyle haber-dâr luğf kıl
Ma'sûk u 'aşık üzre bu bürhân olan nedür
- 4 Mihr ü vefâ nedür yâ bu cevri ü cefâ n'ola
Ya ara yirde 'ahd ile peymân olan nedür
- 5 Bi'llâhi gel Murâdî bize çoğrusın di kim
Bu sende görinen yem-i 'ummân olan nedür

1 A.69b, F.78a, R.122a.

Başlık A: Bu da onundur. Saygınlığının devam etmesi...

1b.vaşl-ı: vaşla A. 3b.ile: ü R. 5b.açtıqça: açtıqce A, F, M.

2 A.69b, F.78a, R.101a.

Başlık A: Bu da onundur. Dünya onun varlığıyla süslensin!

2a.tarîk: tarîki R; bilir iseñ: bilirseñ A, M. 3b.bu: bir AE. 4a.mihr ü: mihr-i AE1; bu: - AE, AE1; n'ola: nedür M. 5b.olan: - R.

467¹

Velehū naşara'llāhu bi-te'yīdihī

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 'Âşıklarun 'ilacı durur şabr ü yâ sefer
Şabrum senün cemâlün oluben baña nazar
- 2 Şatdum iki cihānı senün zerre luṭfuña
Mihrüm iki cihāna anuñ çün durur eşer
- 3 Taldum çü baḥr-ı 'ışkuña oldı vaḥīd-dil
Başdan ayağa cān ü tenüm bañadur başar
- 4 Aşl-ı bakāyıkum gözedürven ḥabībden
Ma'şūḫ u 'aşık eylediler 'āleme ḥaber
- 5 Diñle Murādīnün bu kelāmını cān ile
Var ise sen daḥı getür ortaya bir hüner

468²

Velehū nefe'allāhu bi-bereketihī

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 İlācda müşebbet sordum ḳazā nedür
'Ayn-ı ḳaderle virdi cevāb iḳtizā nedür
- 2 Ḥavl ile küll-i şey' görürven ḡayır-nümā
Ammā k'olarda anladum ibtidā nedür
- 3 Ḳalb eyledüm bidāyetümi çün nihāyete
Bildüm bidāyetümle bu kez intihā nedür
- 4 Ḳıldum çü āb-gīne-i cismümi āyine
Pes soñra anladum ki muḥīṭ-nümā nedür
- 5 Bilmek diler iseñ ger 'ulūmuñ ḥaberlerin
Diñle Murādī ḳavlini anla 'aṭā nedür

1 A.69b, F.78b, R.21a. Gazel l'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun kuvvetlendirmesiyle ona yardım etsin!

1a.şabr u: şabr AE, AE1, F, H, M, R. 1b.oluben: olupdur B. 5b.bir: - AE, AE1.

2 A.70a, F.78b, R.21b. Gazel l'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) bereketiyle faydalandırsın!

1a.müşebbet: meşiyete AE, R; müşebbet AE1. 4a.âyine: yine AE, AE1. 5a.diler iseñ: dilerseñ A.

469¹

Velehû lâ-zâlet akmâru devletihi lâmi'aten

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Âyinemüz cemâl-i habibe nazardadır
Her dem mişâlümüz yine rûy-i eşerdedür
- 2 Buldum yüzümde ben eşerin hüsni vechühün
Her 'ayn ile ihâşası medd-i başardadır
- 3 Ben kılmadum sefer kamu 'âlem sürürda
Bir bir geçer önümde bu seyrüm hâzardadır
- 4 Ben bilmedüm bu tarz-ı 'acâyib 'aceb nedür
Leylümde bir şehir didi leyl ü şehdedür
- 5 Añla Murâdînün bu kelâmını fehm ile
Her bir kelâmı hikmet ile bir haberdedür

470²

Velehû şuyineti'l-memâliki bi-'adlihî

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Fahruma fahr için dil-i güyâ şenâ yiter
Küy-ı habibe şavķ-ı gönül reh-nümâ yiter
- 2 Ben bilmezem bu kârumı ancak bilür habib
Bilür ol anı bildügi anuñ baña yiter
- 3 Ma'nâ-yı dilde yazdı gönül levhine kalem
Her kim ki ola fân aña 'ışķ intihâ yiter
- 4 Hürmet ıarıkın anlayan anlar ıarıkı ol
Fehm eylemege bunu edeb ibtidâ yiter
- 5 Göster Murâdî fi'l ile kavluñ sadâķatin
Nâz u niyâz olursa arada saña yiter

1 A.70a, F.78b, R.21a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Devletin yükselen ayları devam etsin!

2a.vechinüñ: vechüh AE, R. 3a.sürürda: mürürda R. 4a.nedür: neden R.

2 A.70a, F.79a, R.23a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun adaletiyle ülkeler korunsun!

2a.bilir: bilsin R. 3b.fân ola R; fân: Yeryüzünde bulunan her şey fanidir (55/Rahman 26). 4a.ıarıkı: ıarık A, AE, AE1, F, H. 4b.edeb: idüp AE, AE1. 5b.u: - R

471¹

Velehü zādehu'llāhu kerāmeḥü

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 İnler bu sînem 'ışkuñ ile şan rebâbdur
Nâr-ı firâkuñ ile bu bağrum kebâbdur
- 2 Hem-şoḥbetüm ḥayâlün olupdur şehâ benüm
Bu gözlerüm piyâleleri piyâleleri pür-şarâbdur
- 3 Dünyâ karañudur güzelüm sensizin baña
Aydın iden anı baña sen âfitâbdur
- 4 Ben nâr-ı 'ışka yanarum ammâ 'aceb durur
Kim iki şîşesi gözümün tolu âbdur
- 5 Meh-pâreler olursa eger cümle bu cihân
Mihr-i yüzüne nisbet efendüm şihâbdur
- 6 Vaşluñ ile al ele bu benüm gönümü şehâ
Gönlini miskînün ele almaḥ şevâb olur
- 7 Yokdur Murâdî bendene dünyâda bir murâd
Anuñ murâdî sen şeh-i 'âlî-cenâbdur

472²

Velehü lâ-zâlet devletühü müşeyyeden

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Dünyâya ṭalib olma ki şonı fenâ durur
'İş ü şafâsı miḥnet u renc u 'anâ durur
- 2 Aldanma yüze güldüğine bu zamānenün
Cümle sürür u zîneti 'ayn-ı belâ durur
- 3 Nuḳl ü şarâb ü ney ü def ile rebâb
Dâr-ı beḳâda cümlesi saña ḥatâ durur
- 4 Cehd eyle eylüge bulasın cümle eylügen
Şanma ki kemlügen bedel olan şafâ durur
- 5 Ḥamd it Ḥudâya ṭoḡrı yolu eyle sen ṭaleb
Bil ki Murâdî cümleye Ḥaḳ reh-nümâ durur

1 A.70b, F.79a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ikramını ona ziyade kılsın!

6b.şevâb olur: şevâbdur B.

2 A.70b, F.79b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Devletin sağlamlığı devam etsin!

1a.ki: - AE, AE1. 4b.ki kemlige: kemâline M. 5a.it: eyle AE.

473¹

Velehû lâ-zâle zekûren bi-ḥusni's-siyer

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 'İş-ı cihânı ʔo ki be-küllü fenâ durur
Mâl ie câh u 'izzeti külli hebâ durur
- 2 Bu lezzet-i fenâyı n'idersin ʔaleb kılup
Zıkr eyle Hâkķı kim dil u câna şafâ durur
- 3 Fânî cihândur bu cihân kıl yaraguñı
Kalmaz kimesne âhır u bâķi Hudâ durur
- 4 Yâ Rab şıgınmışa kerem u fazluña senüñ
Şol kârı vir baña ki o sende rızâ durur
- 5 Bu nefis elinden eyle beni ey Hudâ ḥalâş
Eyle 'aṭâ ki ol saña lâyiķ 'aṭâ durur
- 6 Kapuñdan özge yok durur ey Hâk baña sened
Dergâhuña senüñ iderem bu du'â durur

474²

Velehû ḥarresa'llâhu mecdehû

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Şükr ol Hudâya kim dile râz-ı nihân virür
Kul her ne kim murâd ider andan hemân virür
- 2 Nakş u ḥayâla aldanuben kılma oy gönül
Nakķâşı gözle dem-be-dem ol nakşâ cân virür
- 3 İsteme kemlüğini şaķın zerre kimsenüñ
Şanma ki kimseye ecel ey dil amân virür
- 4 Rezzâķ oldı baķş iden erzâķı cümleye
Kimine ğam kimisine dem şâd-mân virür
- 5 İzhâr u şaklamak bu Murâduñ işi degül
Kimisine nihân u kimine 'ayân virür

1 A.70b, F.79b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Güzel huyuyla anılması devam etsin!
2a.le))eti: le))et-i AE, AE1. 4b.o sende: üstünde AE, AE1. 5b.'aṭâ durur: 'aṭâdur AE.

2 A.71a, F.79b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun saygınlığını korusun!
4b.dem: dem-i AE, AE1. 5b.ü: ve M.

475¹

Velehū surre mede'd-dehr

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 'Ömrüm senün hayâlün ile rüz u şeb geçer
Şabr idelüm belâya olur cümle hep geçer
- 2 Qalbe didüm ki yâre di dermānuñ eylesün
Qatlan didi cefâya ki cümle ta'ab geçer
- 3 Çün sem'-i cāna geldi nidâ anı dînledüm
Luṭf-ı Hüdâyı gözle ki cümle naşab geçer
- 4 Âdâb gevherini alup eyle tâc-ı ser
Evvelce gör ki şoñra zamân-ı edeb geçer
- 5 'Ayn-ı başîret ile nâzar eyle ey Murâd
Bu kâr-bân-ı 'ömr ü zamâne 'aceb geçer

476²

Velehū surre mede'd-dehr

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Yârün hayâli dîdede tenhâ gelüp geçer
Nûr-ı cemâli bâṭın u peydâ gelüp geçer
- 2 Çün süllem-i hidâyet ile kâh-ı 'izzete
Çık dum ayağ ayak 'aceb a'lâ gelüp geçer
- 3 Dünyâya mâyl olma vü hayrân seyrine
Zıll-ı hayâldur bu temâşâ gelüp geçer
- 4 Cân ü gönülle kul olıgör hân-ı 'ışka gel
Furşat geçürme furşat-ı ferdâ gelüp geçer
- 5 Anla bu sırrı 'ömr-i revân oldı hem çü bād
Şanur mısın Murâdî ki dünyâ gelüp geçer

1 A.71a, F.80a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Zaman süresince mutluluk olsun!

3b. Hüdâyı: Hüdâyı M. 5a.eyle: idem A.

2 A.71a, F.80a, R.142b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Zaman süresince mutluluk olsun!

1a.yârün: yâ Rab R. 1b.cemâli: cemâl R; u: - R. 4a.gönülle: gönline A. gönül ile AE.

477¹

Velehû sâre bi-zikrihi'r-rikbân

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Dünyâyı tekye kıılma ki bir bi-vefâ durur
Her günde nice âdemi yir ejderhâ durur
- 2 Şaĥn-ı çemende kıılma nazar gül-'izârına
Bir iki günde cümle fenâ vü hebâ durur
- 3 Ğayrıyı terk iderseñ eger kâmil olasın
Bâķi kimesne qalmaya bâķi Ğudâ durur
- 4 Cân ü cihânı terk idene 'âşık aña di
Kendü murâdını gözeden bî-bahâ durur
- 5 Cân ile diñle qavl-i Murâdiyi bi't-tamâm
Her ne ki işleseñ yine âĥır saña durur

478²

Velehû lâ-zâle meşķürü'l-fi'âl

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 'Ömr-i şafâ egerçi telezzüz nazardadur
Ma'nî serî'-tuĥfe ile mâ-ĥazardadur
- 2 'İlm-i ezelde naşş-ı kitâbı varaq varaq
Menşür-ı 'âlem oldu velikin maķardadur
- 3 Tâbi'-i tebe'de gerçi rivâyâtdur saĥîĥ
Mazmûn-ı noķta sırr ile sırrı eşerededür
- 4 Ğarķ-ı şühûd-ı baĥr ola çün kim nedür rızâ
'Ayn-ı müvâneset yâ ĥazar yâ seferdedür
- 5 'İzzetde çün Murâdiyi izzetledi 'azîz
Her "mâ-ĥalak" da sırr ile sırrı haberededür

1 A.71b, F.80b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Takipçileri onun zikriyle ilerlesin.

1a.ejderhâ: ejdehâ B.

2 A.71b, F.80b, R.166a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Fiillerinin beğenilmesi devam etsin!

1a.'ömr-i şafâ: 'ömr ü şafâ. 5a.Murâdiyi:Murâdî F. 5b. Mâ-ĥalak: Yaratmadı Z2/Bakara 228 (Allah'ın yaratmış olduğu şeyi gizlemeleri onlar için helâl olmaz.), 3/Âli İmrân 191, 7/A'râf 185, 10/Yûnus 6, 16/Nahl 48, 81; 23/ Mû'minûn 91; 26/Şuara 166; 30/Rûm 8; 92/Leyl 3; 113/Felak 2Z.

479¹**Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün**

- 1 Mecnûn olup gönül gene şahrâda seyr ider
'İşk ile fikr-i vuşlat Leylâda seyr ider
- 2 Yâd eylemiş ber-ğaddi kamu âşinâları
Terk itdi cümle keşret tenhâda seyr ider
- 3 Bir şemme duydı bağ-ı gül gül-'izârdan
'Ârum yâsını çodı 'ulyâda seyr ider
- 4 Dil-dârdan çü ruhsatı buldı kemâl ile
Şâbit-dil oldu sır ile peydâda seyr ider
- 5 Bir kez Murâda bir nazar-ı 'ibret ile ger
Çalb-i cihânı çalb-i dünyâda seyr ider

480²

Velehû zâde'llâhu satvete hû

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Vâkt-i şeherde cânımı cânân araşdurur
Niteki gicelerde anı cân araşdurur
- 2 Bir cevher oldu dil anı devrân arar müdâm
Bir gevher oldu çalb anı 'ummân araşdurur
- 3 Derd ehlinün bulımadı dermânını çabîb
Derd ehli kande var beni dermân araşdurur
- 4 'Âlemde fârîğam ne 'aceb kışşadur bu kim
Ben 'ilm içindeyin beni 'irfân araşdurur
- 5 Devlet degül mi iki cihânda saña Murâd
Her demde sen çavlini o sulţân araşdurur

1 Gazel L'de vardır.

2 A.71b, F80b. Gazel R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nüfuzunu artırsın!

1a.araşdurur: irişür A, AE, AE1. 1b.ki: kim araşdurur: irişür A, AE, AE1. 2b.araşdurur: irişür A, AE, AE1.

3b.araşdurur: irişür A, AE, AE1. 4b.içindeyin: içinde AE, AE1, H; araşdurur: irişür A, AE, AE1. 5b.çavlini: çulını AE, AE1; araşdurur: irişür A, AE, AE1.

481¹

Velehû dâme lehu'n-ni'am

Mef'ulü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 'İşkuñ çü sende cāna bu sevdā neden gelür
Dilde zühürüñ ola yā ihfā neden gelür
- 2 Çün sātir ola sen seni cümle 'ayāndan
Dillerde nāmuñı kıoyup ifşā neden gelür
- 3 Nūruñ durur çü 'āleme dāyim ziyā viren
Yā bu felekde şems ile azvā neden gelür
- 4 Peydā çü sensin 'āleme ey zāhirül-vücūd
Bîñ dürlü gösterüp yā bu peydā neden gelür
- 5 Bildüñ Murādî cünbüş ü işler anuñ durur
Kılmak cihān ile yā bu gavgā neden gelür

482²

Min kelimāti'l-meliki's-şālihi ve's-sultāni'l-mürşidi'n-nāşihī

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Çü sensin evvel ü āhir beķā saña yaraşur
Benüm çü hādîş-i fānī fenā baña yaraşur
- 2 Kāmuya vāhib olan sen 'atā saña yaraşur
Cemī' işde saña ilticā baña yaraşur
- 3 Her anda nite diyeler Hūdā saña yaraşur
O vech ile diyeler kim gedā baña yaraşur
- 4 Hākīm kim diyeler muṭlakā saña yaraşur
'Alil kim diyeler dāyimā baña yaraşur
- 5 Murāduñ istemege ibtidā baña yaraşur
Murāda virmege pes şāniyā saña yaraşur

1 A.72a, F.81a. Gazel AE, AE1, B, H, L, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Ona nimetleri devam etsin!
3b.bu:- AE. 5a.ü: ve M.

2 A.72a, F.81a, R.103a.
Başlık A: Salih melikin ve öğüt veren mürşit sultanın kelimelerinden.
Başlık F: Ve min-kelimātihi'l-mergûbe sellemehu'llāh.
Başlık H: Baḥr-i müctes-i maḥbûn-ı maḥzûf.
2a.baña: - AE. 3a.nite: yine R5. beytin a ve b mısraları A'da değişik olarak yer almaktadır. 5b.Murāda:- M, AE.

483¹

Velehū lā-zāle'z-zaferū min a'vānihi

Mefailün Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Cihāna aldanuben alma  n fen  oliser
Bu m l u milki nidersin ki  n heb  oliser
- 2 Dayanma maz-ı fen ya be ya r g b ol
Dile sa' det-i ur  ki ol be  oliser
- 3 'Aceb neden bu cih n ile sen muayyedsin
Bilür misin n'ola  l  n aan ez  oliser
- 4 ulaa al sözümi yime kimsen  n a n
Tefekkür eyle anı  zi  n H d  oliser
- 5 Mur d n  n bu kel mını c n ile di le
ab l-ı na  ideni a la kim reh  oliser

484²

Veleh  l -z le m 'eyyeden min 'indi'll h

Mefailün Feil t n Mefailün Feilün

- 1 H t b irerse eger c nı ifti  ra eker
F r  -ı mihrini ya'ni kamer-'iz ra eker
- 2 Ne de l    ne-i dilde dilerse vulatı dil
ad -y    sni yine anı bir diy ra eker
- 3 ar ra yadı ise T r  ger cel l-i v c d
Cem li perde-i M s -y  b -ar ra eker
- 4 Ene'l- a oldu kel mından     r   nih n
Hez r Man  r-ı H ll cı günde d ra eker
- 5 Mur d  ba r-ı ma' rifde  av  iden sensin
 ular ki m dde' d r zevraın ken ra eker

1 A.72a, F.81a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yardımlarından dolayı zafer devam etsin!

1b. n:   AE, - AE1, B3, 4 ve 5. beyitler M'de yoktur. 3a.sen: - AE, AE1.

2 A.72b, F.81b, R.18a. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah katından desteklenme devam etsin!

3a.yatı: batı R. 4a.kel mından: kel mında AE, AE1. 5a.iden sensin: idesin sen R.

485¹

Velehü 'âfâhu'llâh

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Çü bezm-i rûz-ı İllâhiden irdi cânâ huzûr
Muḥakḳak oldu ebed gelmedi beyâna huzûr
- 2 Şu'â'-ı mihri çü tâb urdı her taraf-be-ṭaraf
İḥâṭa eyledi sırrı gelüp 'ayâna huzûr
- 3 Çün oldu ḥüsn-ı rızâyile muḥsin iḥsânı
Arada oldu ḥabibüm hemân bahâne huzûr
- 4 Cihân u cânı yûri târik ol eger er iseñ
Belâ-keş ol yûri tâ kim gele miyâna huzûr
- 5 Murâdî çekdüğini kimse bilmez illâ Ḥak
Şanur mısın eline girdi râyegâna huzûr

486²

Velehü şerefe'llâhu bi-vücûdihî'l-'âlem

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Tenüm nizâr olalı bilmedüm ḳarâr nedür
Bilmeyince beni bilmedüm ki yâr nedür
- 2 Miyân-ı âb ile ḥâkı koyup ḥalâş oldum
Düşüp deñizine bildüm ki cüy-bâr nedür
- 3 Yüzüm vücûduma sürdüm ḥayât idüp 'ilmüm
Bu elf cehd ile bildüm ki şad hezâr nedür
- 4 Tınâb-ı himmet ile ḥaymem oldu ber-eflâk
Urındı ḥabl-ı yakîn añladum ki târ nedür
- 5 Edîb-i 'işmet ile çün edebdedür bu Murâd
Kelâmın añlamayan bilmedi veḳâr nedür

1 A.72b, F.81b, R.15a. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!
2a.mihri: mir R. 3a.muḥsin: maḥz-ı AE. 4a.ü: - R.

2 A.72b, F.81b, R.15b. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) âlem onun varlığıyla şereflensin!
4b.urındı: uzandı R.

487¹

Velehū dāme nāşire'l-'adli ve'l-ihsān

Mefailün Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Gönül habibe düşelden vişāle rāğıbdur
Sivâyı tārık olup infişāle rāğıbdur
- 2 Maḥabbet-i ezelîdür arada bâhir olan
Ezel ebed bugün ol ittişāle rāğıbdur
- 3 Cemāl âyinesin şâhid oldı çün kâşif
Lisân-ı kâli koyup özge hâle rāğıbdur
- 4 Fürûğ aşlını fehîm itmeyen muḳallidler
Zebāna ḳalmış olar ḳıl ü ḳāle rāğıbdur
- 5 Murādî cümleyi dere eylemiş celâlinde
Kemâli ile muḥaḳḳaḳ cemāle rāğıbdur

488²

Velehū dāme'llāhu 'izzehū

Mefailün Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Dilüm habibe düşelden zebān maḳâldedür
Maḳâl ḳavl ile ḥavlinde ḥüsn-i ḥâldedür
- 2 'Aceb ḫutar mısın ey dil zamîr-aḥvâlin
Muşallat oldı zamîre 'aceb ma'âldedür
- 3 Mu'ayyen-i ezelîdür celâl-ı şun'-ı ebed
Ḳalem nuḳûşını taşvîir içün mişâldedür
- 4 Cemâli 'aksini şaldı irişdi tâ ebedâ
Münakḫaş eyledi şüretleri ḫayâldedür
- 5 Murādî 'arz u semâvâtı aşdı yanına çün
Cidâli n'eylesün ol şimdi 'ayn-ı dâldadur

1 A.73a, F.82a, R.121a. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Adalet ve ihsanı yayıcılığı devam etsin!

2b.ebed: ebedle R; ol: - R. 3a.çün: çü AE, AE1. 3b.lisân-ı kâli: lisân maḳâlî H, R; lisân-ı ḥâlî AE; lisânı maḳâlî AE1. 5a.celâlinde: celâlinde AE.

2 A.73a, F.82a, R.129b. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun izzetini devam ettirsin!

1b.maḳâl: maḳâl-i AE. 3a.mu'ayyen-i: muḳaddes-i R. 3b.ḳalem: ḳılam AE. 4a.cemâli: cemâl R; tâ: tâb-ı R; ebedâ: ebed AE, AE1, H, R.

489¹

Velehû hâkka'âllâhu âmâlehû

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Cemâle 'âşık okurlar benüm çün âdemdür
Kemâl-i Bârî nazarda kemâl-i zâdümdür
- 2 Refiküm oldu çü 'ışk-ı habîb her demde
Huķûķın anuñ edâ kılmak ictihâdümdür
- 3 Bu gün menâzil-i Hâkka yine 'urûcum için
Şerî'at ile tarîkat iki kanadumdur
- 4 Celâli perdesin açsa cemâlidür meķşûf
Celâli ile cemâli ğam ile şâdumdur
- 5 Murâdî añladı çün kim ne imiş aşl-ı murâd
Murâdî üzre murâdî igen murâdumdur

490²

Velehû belleĝa'llâhu ilâ aķsâ merâtibi's-sa'âdehû

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Dilüm habîb-i nihândur sözüm cihâna deĝer
Cihân ne kıymet aña 'ömr-i câvidâna deĝer
- 2 Muhaķķık-ı ezeliden işitimişem haberi
Didi ki sırr-ı nihânuñ kamu beyâna deĝer
- 3 Didüm beyâna gelürse telaffuz-ı ezelüm
Ki bir nuķaţla beyânuñ kamu nihâna deĝer
- 4 Hicâb-ı dil n'ola olsa mâsivâ neyler
Niķâbı berķ-i habibün kamu cinâna deĝer
- 5 Murâdî Besmele'nün noķtası vücûduñdur
Hudâya oldu 'ayân ancak ol ki yana deĝer

1 A.73a, F.82a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun isteklerini gerçekleştirsın!

2 A.73a, F.82b, R.175b. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun saadet derecelerini had safhaya ulaştırsın!

1a.habîb-i: habîbe AE, AE1, H; cihân ne: cihâna B. 3b.nuķaţla: noķţayla AE. 4a.mâsivâ n'eyler: mâlu ne'yeler H. 4b.berķ-i: berki R.

491¹

Velehū kāne'llāhu lehū

Mefailün Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Kemāl-i Hakkı müşâhid başar çü bînâdur
Cemâl-i nûr cemâl içre dide a'lâdur
- 2 Maḥabbet-i ezeli ḥubb-ı Hakkı yâr itmiş
Biri birine olar nâzır ü müvellâdur
- 3 Çü âyine tutuşurlar mişâl ile ma'nî
Teferrüc arada bir ḥûb-ter temâşâdur
- 4 Nihâye ola mı hergiz nihâna yâ 'âlim
Çü 'ilm-i zâhiri sırr-ı nihâna imâdur
- 5 Eger ki var ise behreñ fûnûn-ı 'ilm içre
Murâdî kavlini ḥall it 'aṭâ-yı Mevlâdur

492²

Velehū rafe'allāhu qadrehū

Mefailün Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Qarâra kalmadı tākāt ne ḥôd mecâlüm var
Şorar isen ğam-ı hicr ile özge ḥâlüm var
- 2 Seni arar dil ü cânım eger ba'id ü qarîb
Bunuñla eglenürem bir 'acebce qâlüm var
- 3 Refîk olalı baña 'ışkuñ ey ferîd-i cihân
İki cihânı koyup özgece ḥayâlüm var
- 4 Cemâl-i yâre hevesde dil-i ḥazînüm âh
Hemân ḥabîb diyü rûz u şeb maqâlüm var
- 5 Murâdî 'ışka düşen añlar 'aşık aḥvâlin
Qapusına gelüp ol yârden su'âlüm var

1 A.73b, F.82b. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona ihsanda bulunsun!

1a.kemâl-i: kemâli A. 2b.nâzır ü: nâzır-ı AE, AE1, H, F; müvellâdur: Mevlâdur AE, AE1. 3b.hûb-ter: ḡob-ter AE, AE1.

2 A.73b, F.82b. Gazel AE, AE1, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun kıymetini yükseltsin!

2a.dil ü: dil ve M; ba'id ü: ba'id ve M.

493¹

Min enfâsi sulţânî's-sâlikîn ve kûţbî'l-ârifin kıddese sirruhu'l-'azîz

Müfteilün Fâilün Müfteilün Fâilün

- 1 Her ne kim ola eşer mihr ü maḥabbetdedür
Fâ'il-i muhtâr pes fi'l ile ḥikmetdedür
- 2 Şemme durur gösterür cümleten erkân ile
Kimisi zilletdedür kimi sa'âdetdedür
- 3 Añla bu ma'naları olmayasın dâlden
Kurtaramadı serin şol kişi gâfletdedür
- 4 İster iseñ dâ'yimâ ululuğa iresin
Her ne ki var ululuḡ cümle sadâkatdedür
- 5 Añla Murâdî sözün dîñle anı cân ile
İster iseñ ger necât gel berü 'uzletdedür

494²

Velehü sa'ide ciddühü

Müfteilün Fâilün Müfteilün Fâilün

- 1 Añlama lezzâtı kim ravza-i cennetdedür
Her ne ki vardır gönül 'âlem-i vaḥdetdedür
- 2 Cân gözini kıl küşâd 'ibret ile kıl nazar
'Âkil olan dâ'yimâ her nazar 'ibretdedür
- 3 Her ne kim iḥsan olur muḥsinüñ in'âmıdur
Şanma ki olan saña sa'y-ı liyâḡatdadur
- 4 Çünkü şanî'-i bedî' eyledi icâd-ı sır
Sırr ile esrârına sırr ile san'atdadur
- 5 Hâḡdan olur cümleden naşr ile fetḡ u fütûḡ
Şanma Murâdî bular maḡz-ı şecâ'atdadur

1 A.73a, F.83a, R.97b.

Başlık A: Salıkların sultanının nefesleri ve ariflerin kutbundan. Onun yüce sırrını kutsal kılsın!

Başlık F: Ve min-leṭâ'ifi ḥikemih.

Başlık H: Baḡr-i münseriḡ-i maṭvî vü mekşûf.

1a.kim ola: ki olsa R; eşer: eşher AE. 1b.pes: bes R. 2a.cümleten: cümle-i R. 3a.olmayasın: olmaya bes R.

5b.necât: necâh R.

2 A.74a, F.83a, R.92a.

Başlık A: Bu da onundur. Onun çabası mübarek olsun!

1b.ki: kim AE, AE1, M. 2b.'ibrettedür: 'ibrette F. 3a.in'âmıdur: iḥsânıdur A. 3b.sa'y-i: sa'y ü L. 4b.esrârına: yine B, R. 5a.cümleden: cümleten B; fetḡ: bk. G 264/3a; u: - R.

495¹

Velehū edama'llāhu naşrehū

Müfteilün Fâilün Müfteilün Fâilün

- 1 Her ne ki vardur gönül 'aql ile hıkmateddür
İster iseñ ger ğınā cümle kanā'atdedür
- 2 'Ābid ü sācid olup lu'b ile lehv eyleme
Hulv ile lezzet dile aña 'ibādetdedür
- 3 Āyine-i ḳalbūñi eyle muşayḳal ki tā
Añlayasın nefsūñi kim nice ḫāletdedür
- 4 Şiḫḫata şükr eyleyüp 'ömrüñi şarf eyleme
Nî'met-i 'uzmā ki var cümlesi şiḫḫatdedür
- 5 İster iseñ ger ḫuzūr añlar iseñ ger necāt
Belki Murādī bular cümle ferāğatdadur

496²

Velehū lā-zāle muṭā'an li'l-enām

Müfteilün Fâilün Müfteilün Fâilün

- 1 Hüsñ-i cemālūñe dil 'aql ile ḫayretdedür
Vech-i kemāl olsa ger cān ile dehşetdedür
- 2 Fā'il- muḫtārına ḳılalı dide nazar
Her neye ḳılsa nazar 'ayn-ı başiretdedür
- 3 Şems-i hidāyet toğup mäh-ı münîr oldı dil
Necm-i vücūdı gözet burc-ı sa'adetdedür
- 4 Maḫz-ı hüdādur yine muḫsinüñ iḫsāñ pes
Mihr-i dıraḫşāñ-ı dil evc-i hidāyetdedür
- 5 Añlayayın dir iseñ ḫāl-i Murādī eger
'Ayn-ı ḫaḳīḳatdedür maḫz-ı ferāğatdadur

1 A.74a, F.83b, R.91b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona yardımını devam ettirsin!

2a. lu'b ... lehv: Dünya hayatı bir oyun ve eğlenceden başka bir şey değildir (6/En'am 32; 29/Ankebût 64; 47/Muhammed 36; 57/Hadit 20).

2 A.74a, F.83b, R.174b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Halkın rızası devam etsin!

1a.hüsñ: hüsñ ü AE, AE1, F, H, R; dil: - B. 4a.pes: bes R. 4b.dıraḫşāñ-ı dil: dıraḫşāñ dil-i M. 5a.añlayayın: añlayasın AE, AE1; añlayayım R.

497¹

Velehû eḳarra'llāhu 'aynehû

Müfteilün Fâilün Müfteilün Fâilün

- 1 Ma'rifet-i Hakk'a şor 'arif-i muṭlaḳ nedür
Lâyık olan kimseye söyle kim elyaḳ nedür
- 2 Her ki maḥabbet diler şıdk aña elzem durur
Şıdkı maḳâm idine söyle ki eşdaḳ nedür
- 3 Rıfḳ-ı maḳâm idine söyle ki eşdaḳ nedür
Ḳalbini yumşadana söyle ki erfaḳ nedür
- 4 Şems ü kâmerde olan zerre-i azvâsıdur
İdene rûşen özin söyle ki ebraḳ nedür
- 5 Hakk ile bâtıl seçer kim ki Murâdî göre
Bilmez iseñ ḳavlüñi ḳavlüme şor haḳ nedür

498²

Velehû lâ-zâle 'adluhû mebsûṭan

Müfteilün Fâilün Müfteilün Fâilün

- 1 Râḥ-ı maḥabbetde dil zâhib-i âzâdedür
Anuñ için 'ışḳ ile ser-te-ser üftâdedür
- 2 Oldı mu'ayyen aña ḥâl-i cemâl-i ḥabîb
Şol ki anuñ ḳalbinüñ âyinesi sâdedür
- 3 Sensin iden ey ḥabîb ḥubb ile 'âşık seni
Lîk yine ḡayr ile ortaluḳ aradadur
- 4 Cür'ayî nûş eyleyüp mest-i ebed olmuşam
Lîk yine gözlerüm ḥayret-i şaḥbâdadur
- 5 Gerçi Murâduñ dili baḥr durur bî-kerân
Başı anuñ 'arşda ayağı deryâdadur

1 A.74b, F.83b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gözünü aydınlatın!
3a.gönülde: gönülden M. 4a.zerre-i: zerre AE, AE1.

2 A.74b, F.84a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yaygınlaşmış adaleti devam etsin!

1a.âzâdedür: aradadur A. 2a.ḥâl-i: ḥâl-i A. 4b.ḥayret-i: ḥibret-i AE1. 5a.bî-kerân: bî-girân AE, AE1, M.

499¹

Min reşehâti zülâli efdâlihî ve leme'ati envâri aqvâlihî

Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün

- 1 Çün kim maḥabbet-i yâr dilde qarâr idüpdür
Bu cân ü dil ḳamudan cümle firâr idüpdür
- 2 Yâr ile yâr olaldan dil ğayra oldu ağyar
Ġayrıyı terk idelden şâhib-vaḳâr idüpdür
- 3 Yenbû'-ı ḥikmet oldu aḳıtdı dil zülâlin
Kim nûş iderse anı bilgil ki var idüpdür
- 4 'Ayn-ı 'inâyetinde ḳıldı nazâr çü şerḥe
Mihrün şu'â'ı cânı mâhında kâr idüpdür
- 5 Ḳıldı çü ḥüsn-i iḥsân vehhâb-ı zül' 'aṭâya
Anuñ içün Murâdî şâhib-nişâr idüpdür

500²

Velehû lâ-zâle râşiden mehdiyyâ

Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün

- 1 Ayîne-i cemâlün şâm-ı cihân-nümâdur
Her kim nazâr ḳılursa gönli gözi şafâdur
- 2 Ey dostum ne ḥikmet her şey'e raḥm idersin
Bize gelince ammâ işün gücün cefâdur
- 3 Ey şâh-ı milk nigû ḳıl 'aşıḳa 'aṭâlar
Sultân olan ḳişinün dâyim işi 'aṭâdur
- 4 Muşḥaf durur cemâlün ey mihr-i rûḥ-efzâ
Saṭr-ı ḳaşuñ nigârâ bil âyet-i Ḥudâdur
- 5 Görmezse ger cemâlün câna Murâdî bendeñ
Şanma ki gönli ey dost senden anuñ cüdâdur

1 A.74b, F.84a, R.101a. Gazel AE'de yoktur.

Başlık A: Onun faziletlerinin saf suyunun sızıntıları ve sözlerinin nurlu parıltılarından...

Başlık F: Li'llâhi dürri ḳâ'ilihi.

Başlık F: Baḥr-i müzâri'-i aḥreb.

1a.çün kim: çünkü B. 1b.bu: bir AE1. 2b.idüpdür: olupdur AE1, B, F, H, R; - L. 3b.idüpdür: olupdur AE1, B, F, H, R; - L. 4b.idüpdür: olupdur AE1, B, F, H, R; - L. 5a.ḥüsn-i: ḥüsnî AE1, H, M; vehhâb-ı: vehhâb M. 5b.idüpdür: olupdur AE1, B, F, H, R; - L.

2 A.75a, F.84a.

Başlık A: Bu da onundur. Doğru yolda olma, hidayete erdirmeye devam etsin!

3a.milk: melek AE. 1. gazel AE, L, R'de yoktur.

501¹

Velehû sehhele'llâhu lehu'l-umûr

Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün

- 1 Behhâc olan kûlubuñ bil kim 'ağası vardur
Her ibtidânuñ ey dil bil intihâsı vardur
- 2 Aldânanuñ cihâna 'aynında var hicâbı
Pîş ü peşinde anuñ yağşı belâsı vardur
- 3 Zâhir gözetme her bâr ger zâhir ola bir kâr
Her bir işüñ eyâ dil bir muhtezâsı vardur
- 4 Abdâl gelse bunda uşlu olur her abdâl
Gelsün ziyâ virilsün kimüñ şafâsı vardur
- 5 Meyl itmedi Murâdî bir zerre mâsivâya
Gayruñ var ise ğayrı anuñ Hüdâsı vardur

502²

Velehû hevvena'llâhu lehû külle şey'

Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün

- 1 Şıdık ile bildüm ey dil yâre maḥabbetüñ var
Ger bende iseñ aña başuñda devletüñ var
- 2 Maḥz-ı ḥaḳîkat oldu maḥfûz-ı levḥ-i ḳalbüñ
Her nokṭa-i kelâma biñ dürlü ḥikmetüñ var
- 3 Evc-i 'ulâda gördüm çün lem'a-i ziyâyı
Ey devletüm ziyâsı yağşı hidâyetüñ var
- 4 Ey meḥbiṭ-i resâyl ey ma'din-i feẓâyıl
Ey zübde-i ḥaşâyıl yüce sa'âdetüñ var
- 5 Sensin mürîd-i şadıḳ ey server-i 'avâlim
Bildüm ki ey Murâdî muḥkem şadâḳatüñ var

1 A.75a, F.84b. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun için işleri kolaylaştırsın!
3a. bir kâr: ber-kâr M. 4. beyit AE1'de yoktur. 4b. vardur: - M.

2 A.75a, F.84b, R.176a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun bütün işlerini kolaylaştırsın!
2b. nokṭa-i: nokṭa ve AE, AE1, H, R. 3a.'ulâda: a'lâda AE. 4b.zübde-i: zübde F.

503¹

Velehû dâmet selâmetühû

Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün

- 1 Sulţân-ı 'ışk olanlar ma'nâda pâdişâdur
Ġavvâş-ı baħr olanlar ħikmetle âşinâdur
- 2 Ķalb-i gedâ-yı 'âşık 'arş-ı Ĥudâdur el-ħaķ
İki cihân yüzinde miryât-ı rû-nümâdur
- 3 Bezm-i elest-i mestî oldur cihân-ı hestî
Gel varluķ 'âlemine bî'l-külliyen beķâdur
- 4 İcrâ-yı Ħaķ iderseñ gel diñle bu kelâmı
Her kim Ĥudâyı ṭalib ṭalib aña Ĥudâdur
- 5 Añlar Murâdî ķavlün remzini ehl-i 'irfân
Nüş eyle câm-ı 'ışkı maķşûd-ı müntehâdur

504²

Velehû dâmet sa'âdetühû

Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün

- 1 Ey pertev-i celâlün her maẓharuñda zâhir
Ey müzhire'l -'acâyib ey ķudretinde ķâdir
- 2 Ĥâlât-ı 'ayn-ı vahdet keşrettedür çü maħcûb
Ķaldur ħicâb-ı ġayrı 'ayn ola tâ ki bâhir
- 3 Miryât-ı şüret içre dinildi "len terânî"
Âyine-i muħaķķaķ oldu bize ħavâtır
- 4 Her şubħ u şâm içinde tolar ma'arif el-ħaķ
İlâc-ı yevm-i fî'l-leyl mestûr olur tevâtur
- 5 Geldi Murâdî çün kim elfâz-ı tâb'-ı pâküñ
'Âlemlere hidâyet ammâ bilen nevâdur

1 A.75b, F.84b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun selameti devam etsin!

2 A.75b, F.85a, R.162a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saadeti devam etsin!

1b.müzhire'l: maẓhari'l A. 2a.keşrettedür: keşretde R. 3a. len terânî: bk. G 81/5. 3b.âyine-i: âyine F.

505¹

Min nesâyimi enfâsihî ve leṭâ'îfî inâsihî

Mef'ûlü Mefâilün Mef'ûlü Mefâilün

- 1 Ya Rabbi ne 'âlemdür ismüm benüm âdemdür
Bu yirde nice biñ dem bir laḥza vü bir demdür
- 2 Meşrûḥ-ı ezeldür bu memdûḥ-ı ebeddür bu
Pes evvel ü âḥirde her demle bu hem-demdür
- 3 Nûr oldı çu nârında 'ayn oldı bu varında
Leyl ile nehârında 'ayn ile mükerrerdür
- 4 Meftûḥ-ı ğıṭâdur bu mekşûf-ı 'aṭâdur bu
Şâhib-ḥulefâdur bu her yaraya merhemdür
- 5 Her demde Murâdidür pes oldı murâdidür
Her ism bir adıdur ğâyetde mufahḥamdur

506²

Velehû sellemehu'llâh

Mef'ûlü Mefâilün Mef'ûlü Mefâilün

- 1 Şol kimse ki ḳalbinde her laḥza şafâ vardur
Âyine-i zihinde her vechi nümâ vardur
- 2 Şol kimse ki ḳanı'dür her vech ile şâyî'dür
Görmez yüzini faḳruñ şunda ki ğinâ vardur
- 3 Aldanma vefâsına aşlâ denî dünyānuñ
Bir laḥza şafâsında yüz dürlü cefâ vardur
- 4 Terk eyle gönül varı fehm idesin ısrârı
İşleme yaman kârı vallâhi ḥaṭâ vardur
- 5 Al sem'üne ey mihter ḳavlini Murâdînün
Bu gevher-i nâyâba şanma ki bahâ vardur

1 A.75b, F.85a, R.17a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Onun nefeslerinin esintisi ve samimiyetinin inceliklerinden...

Başlık F: Ve min-ğarâ'ibi kelimâtihi'l-merğûbe

Başlık H: Hezec-i müşemmen-i aḥreb.

1a.Rabbi: Rab AE, AE1; âdemdür: adumdı AE, AE1. 2a.bu: - AE, AE1. 3b.'ayn: ğayb AE, AE1, H, R.

4a.ġıṭâdur: 'aṭâdur AE, AE1. 5a.pes: bir R.

2 A.76a, F.85a, R.18a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona en güzeli versin!

1a.ki: kim AE;)ihinde: deheninde B. 1b.vechi: vech-i M. 2a.kimse ki: kimsene R. 3a.vefâsına: şafâsına R; aşlâ: aşlı R.

507¹

Velehū aḥsena'llāhu ileyh

Mef'ülü Mefâilün Mef'ülü Mefâilün

- 1 Allāhı seven kullar Allāha senā eyler
Her demde rızāsını isminde ricā eyler
- 2 Kulluğun ider şol kim cān ile sever anı
Müstağfir olur aña ol dem ki ḥaṭā eyler
- 3 Her kim ki bu minvāli elden kımayup gide
Ḥaḳ daḥı aña bî-ḥad lutf ile 'aṭā eyler
- 4 Gel gel berū ey nefsum inşāf ide billāhi
Bu fānī cihānı gör kim kime vefā eyler
- 5 Ḥazz al bu Murādīnün güftārını güş eyle
Ḳalbūnı açup ol dem miryāt-nümā eyler

508²

Velehū ṭāle beḳāhu

Mef'ülü Mefâilün Mef'ülü Mefâilün

- 1 Bu ḥüsn-i cihān-ārā peydā neden olmışdur
Bu 'izzet-i bî-hemtā peydā neden olmışdur
- 2 Mihr u ḳamer envārı dünyāyı muḥīṭ oldı
Bu ḳudret ü bu azvā peydā neden olmışdur
- 3 Ebḥār temevvüde eṣcār teselsülde
Deryāb yedi deryā peydā neden olmışdur
- 4 Ḥarf ile nuḳaṭ geldi bir yire kelām oldı
Bu 'ilm ile bu ma'nā peydā neden olmışdur
- 5 Gel aña Murādīnün bu ḳavli mu'ammāsın
Levh ü ḳalem ü inşā peydā neden olmışdur

1 A.76a, F.85b, R.17b. Gazel Üde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona en güzeli versin!

3b.bî-ḥad: nice R. 5a.Murādīnün: -M.

2 A.76a, F.85b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devamlılığını uzatsın!

2b.ü: - AE. 4a.nuḳaṭ: nokṭa AE, AE1. 5b.ü: ve M; ü: - AE, AE1.

509¹

Mine'l-ilhâmâtî'r-Rabbâniyye ve'l-vâridâtî's-sübhâniyye

Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün

- 1 'Âşık olalı bu gönül zâr ile âh içindedür
Kıpladı dūd-ı cismümi dūd-ı siyâh içindedür
- 2 Cânını terk iden kişi genc-i murâdın isteyüp
Şâdık olur talebde şol vâý ile âh içindedür
- 3 Zıkr ile fıkri kim müdâm ma'sûkı oldu 'aşıkıuñ
Şanma anuñ hayâlini tâc ü külâh içindedür
- 4 Şemme-i 'ışkı anlayan cân ile başa kalmadı
Belki sülûki anlaruñ bir ulu râh içindedür
- 5 Yüzüni tut Murâdî sen ol ulu pâdişahuña
Her ki şığına Rabbine bil ki penâh içindedür

510²**Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün**

- 1 Levh-i dile kalem çeküp yazdı berât-ı iftiḥâr
Eyledi emr-i sâbıkı buldı şebât-ı iftiḥâr
- 2 Mürtefi' oldu laḥzada nef'ini buldı 'arşada
Tâbını gördi laḥzada irdi hayât-ı iftiḥâr
- 3 Cümle cihâna müjdedür gûş-ı gönül haberdedür
Anla maḳâl eşerdedür didi rüvât-ı iftiḥâr
- 4 Câna buluşdı aşl-ı cân bildi beni didi hemân
Dinle benüm sözüm inan geldi şıfât-ı iftiḥâr
- 5 İste murâduñı Murâd geldi murâda her murâd
Aşl-ı Murâdidür murâd buldı çü zât-ı iftiḥâr

1 A.76b, F.85b. Gazel AE1, L, R'de yoktur.

Başlık A: Rabbani ilhamlar ve fetihleri ve sübhâni hatırlatmalardan...

Başlık F: Ve min-kelimâtihi'l-mü'eşşireh.

Başlık H: Recez-i müsemmen-i maṭvi-i maḥbûn.

1a.gönül: gönüm AE. 2b.içindedür: - içinde AE. 4. beyit A, F, M'de yoktur.

2 R.23a.Gazel R'de vardır.

511¹

Min meḥāsini eş'ārihi's-şerife ve mekārimi āşārihi'l-laṭife

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Şem'-i cemālüne şehā pervāneyem ben kim bilür
Her dem mey-i 'ışkuñ ile mestāneyem ben kim bilür
- 2 Çün hem-dem oldı saña cān 'aynuma gelmez dü-cihān
Zencir-i zülfüñ bendine divāneyem ben kim bilür
- 3 Kullāb-ı 'ışkūñ taqılalı boynuma ey dil-rübā
Cümle cihān ü cāndan bî-gāneyem ben kim bilür
- 4 Nisān-ı 'ışkuñdan düşüp oldı baña dünyā şādef
Bahır-ı şühüd içre şehā dūr-dāneyem ben kim bilür
- 5 Cāna beni 'ışkuñ senüñ çokdan kı lup durur fenā
Cānum kı mı şam yoluña cānāneyem ben kim bilür
- 6 Kālū Belā'da çünki yoldaş oldı baña 'ışk-ı dost
Meydān-ı 'ışk içre şehā merdāneyem ben kim bilür
- 7 Tefsir-i 'ışkı bu Murāda kimse ta'lim idemez
Bu 'ilm-i 'ışk içre şehā ferzāneyem ben kim bilür

512²

Velehū besaṭa'llāhu 'adlehū

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Hūm-hāne-i vaḥdetde biz nüş eyledük peymāneler
Pervāneler pervāneler şem'-i cemāle yanalar
- 2 'İşka düşüp divāne-dil zencire bağlanmak diler
Zencir-i zülfe gel berü bağlanalum divāneler
- 3 Çün cür'ayı nüş eyledüm hāte's-şabūḥ yā 'āşıkīn
Bu sekrümüz dāyım ola eylemesün ferzāneler
- 4 Men kâne minhā şāriben ni'me'n ni'am ni'men ni'am
Mest oluben eylemeñüz mestāneler nestāneler
- 5 Olsun Murād 'ışkuñ senüñ dāyım devām ü ber-devām
'Aklūñ olur ise tamām gūş eyleme efsāneler

1 A.76b, F.86a. Gazel AE1, L, R'de yoktur.

Başlık A: Onun şereflı şıirlerinin güzelliikleri ve hoş eserlerinin bildirdiklerinden.

Başlık F: Ve min-leṭā'ifi ṭab'ihī'l-laṭif.

2a.gelmez: - AE. 3a.dil-rübā: dil-berā H. 7b.ferzāneyem: ferzāne B.

2 A.76b, F.86a, R.150b. Gazel AE1, L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletini yaysın!

2a.zencire: zencir AE. 3b.ferzāneler: - R.

4a.Kim ondan içerse ne güzel nimettir ne güzel nimettir.

5a.ü: ve M, R.

513¹

Velehü tavvele'llâhu 'umrehu

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 'Arz olsa ger cân ü cihân olsa miyân-ı haḡ nazar
Şâhib-'uḡul olduḡsa ger 'aḡluñ ebed bul az ḡaṡar
- 2 Çeşm-i cihân-bînün eger 'ayn oldu ise haḡḡ ile
Başdan ayaḡa ey püser cümle vücüduñdur başar
- 3 Nehc-i sedâd üzre hemân sür gel semend-i nefsiñi
Adanma şol u şaḡa tâ toḡrı ola bir reh-güzâr
- 4 Pây-ı şadâḡat dâyimâ muḡkem olup sâbit ola
Ayırmaya yirden seni her yaña dest olsa kemer
- 5 Meydâna gelmişdür Murâd merdâneler ḡâzır mıdur
'Avn ile cümle pest olur ger âsumâna çeḡseler

514²

Min ḡaḡâyikihi'l-kâṡi'a ve berâhinihi's-sâṡi'a

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Tâb-ı cemâlün 'aksini göz görse dil şeydâlanur
Keşf-i ḡicâb itseñ eger cân ü cihân rüsvâlanur
- 2 'Işḡuñ tıyaldan cân ü dil cân ü cihân gelmez göze
Her cânda kim 'Işḡuñ ola 'âlemde ol peydâlanur
- 3 Ey seyri sırrumda ḡılan sensin yine seyri ḡılan
Gören seni görmezlenür var çeşmi lik a'mâlanur
- 4 Yazduñ muşarraḡ 'ilmüñi bildün çü yazmak yâ neden
Bildüm nedür maḡşûduñı fı'lün durur inşâlanur
- 5 Bâṡın çü ezherdür Murâd zâhirde bâṡın seyridür
Bâṡında ve zâhirdedür yâ pes neden ihfâlanur

1 A.77a, F.86b, R.147a. Gazel AE1, Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın...

1a.olsa: oldu AE, B, H, R. 1b.ger: - M. 3a.sür gel: sürgil AE. 3b.ola bu reh-gü(er): ola tâ bu gü(er) R; bir: bu B.

5b.çeḡseler: çekeler AE; çeḡse ser R, ya çekeler B.

2 A.77a, F.86b. Gazel AE, AE1, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Kesin hakikatleri ve apaḡık delillerinden...

Başlık F: sellemehu'llâhu ve Ebḡâh.

515¹**Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün**

- 1 Ser-mest ü hayrân olduğum zibâ cemâlünden midür
Şevk ile sekrân olduğum zibâ cemâlünden midür
- 2 Zevk eyleyelden 'ışkuñı kendümi bilmem kendümi
Taḥşil kıldum zevkünü zibâ cemâlünden midür
- 3 'Ayn-ı kemâl oldum yine ḥâl ile ḥâl oldum yine
Zâr-ı ḥayâl oldum yine zibâ cemâlünden midür
- 4 Cüş eyledüm deryâleyin berk ururam azvâleyin
Beyzâdayın sevdâleyin zibâ cemâlünden midür
- 5 Düşdi Murâdî derdüne meşgûl-ı nâm-ı virdüne
Bağmadı bakdı ferdüne zibâ cemâlünden midür

516²

Min maḳâlâtî şâhibi'l-ḥâlât muzḥiri'l-'acâyibi bi-envâ'i'l-kerâmât

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Kâmu ḥâcetde ḥâcet oldı zâhir
İdüp taqrîr ḥâlin yâre bir bir
- 2 Ne kim oldı arada 'ahd u peymân
Dinildi söylenildi evvel âḥir
- 3 Alındı hem virildi cümle maḳşûd
Kimi ğâyib kimisi oldı ḥâzır
- 4 Telaṭṭuf gösterüp ğâyetde ğâyet
Olup âşâr ile in'âm bâhir
- 5 Nazar kılan kelâmına Murâduñ
Didi kim maḥv olur cürm ü kebâyir

1 R.123b.Gazel R'de vardır.

2 A.77a, F.86b. Gazel AE1, L, R'de yoktur.

Başlık A: Çeşitli kerametleriyle görünen harika hâllerin sahibinin yazılarından...

Başlık F: Eyyedehu'llâhi ve Naşrihi.

Başlık F: Baḥr-i hezec-i müseddes-i maḥzûf.

5b.cürm ü: cürm-i A.

517¹**Mef'ulü Mefailün Feülün**

- 1 Nedür ol kim za'if-i hâra beñzer
Var anuñ kıuyruğı şan mârâ beñzer
- 2 Ne yirde kim gezer nâķış olurdum
Gider gizlü yire 'ayyârâ beñzer
- 3 Kaçan fânî ola kıuyruk otından
Biter bir dahı rengi kâra beñzer
- 4 O kıuyrukdan olur hâşıl 'acâyib
'Acâyibdür garâyib kâra beñzer
- 5 Velî müzî durur gâyet ziyân-kâr
Gezer baş üzre ammâ yâre beñzer

518²

Velehü ebbedehu'llâh

Mef'ulü Mefailün Feülün

- 1 Kādīm 'uşşâķa 'âdet terk-i serdür
Aña zîrâ ki ser virmek nazardur
- 2 Şu kim cân virmeye yâr ışiginde
Aña 'aşık demek 'ayn-ı zarar dur
- 3 Anuñ kim olmaya başında sevdâ
Anı aña behâyimden beterdür
- 4 Şu 'aşık kim vire 'ışķ ile cânı
Fidâ-yı rûh aña ednâ hünerdür
- 5 Murâduñ kıavlini cân ile güş it
Ki her kıavli kitâb-ı mu'teberdür

1 Gazel AE, H, Lde vardır.

2 A.77b, F.87a. Gazel AE, AE1, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu baki kıulsın!

519¹

Velehū lā-zāle kehfen li'l-'ibād

Mef'ulü Mefailün Feülün

- 1 Çü tırdum ka'be-i yāre berāber
Didüm pes 'ışk ile Allāhu ekber
- 2 Tāvaf eyledüm anuñ çar rüknin
Olupdur hacc-ı ekber pes müyesser
- 3 Görüben lāzımātum mültezimde
Ḥatimde ızıtcā itdüm mükerrer
- 4 Yemīnüm eyledüm rükn-i Yemānī
Ḥacer esvedle kıldum merḥābalar
- 5 Çıkuben ḥalkāsın bābında tıtdum
Derūnında Murād itdüm du'ālar

520²

Velehū ferreḥa'llāhu kürbetehū

Mef'ulü Mefailün Feülün

- 1 Gönül yār ile bir nā-çāra beñzer
Durur ol kılduğı ikrāra beñzer
- 2 Ne deñlü kim araduñ kāyinātı
Müsellem bulmaduñ sen yāra beñzer
- 3 Cihān cömerdini gördüm igen çok
Velī yok çeşm-i güher-bāra beñzer
- 4 Hemān dil-dāre baq gayrı gözetme
Çamunun kārı yog u vara beñzer
- 5 Murādī qalmadı ma'nā bilenler
Ne görseñ şüret-i divāra beñzer

1 A.77b, F.87a, R.124a. Gazel AE, AE1'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Kulları için sığınacağı devam etsin!

2a.rüknin: rükni A; rükn F, H. 4b.esvedle: esvedde R. 5b.itdüm: idem L, R.

2 A.77b, F.87a, R.98b. Gazel AE, AE1'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun üzüntüsünü gidersin.

1a.ile bir nā-çāra: eylese bir çāre R; çāre L. 4a.baq: yok R. 4b.u: vara: devvāre M. 5b.divāra: didāra M.

521¹

Velehû kıâdesa'llâh

Mef'ûlü Mefâilün Feülün

- 1 Nem-i 'aynüm 'aceb deryâ olupdur
O deryâda neler peydâ olupdur
- 2 Çün izhâr eyledi zâhrında kudret
Gelüp kudret nice âşâr olupdur
- 3 Cihân-ârâ cihân oldu cihâna
Aña şems ü kamer azvâ olupdur
- 4 Sebak almağda pes dil oldu esbak
Kamu 'allâmeye ma'nâ olupdur
- 5 Murâduñ her ki güş itdi kelâmın
'Aceb şüride vü şeydâ olupdur

522²

Velehû aḥkema'llâhu emrehû

Mef'ûlü Mefâilün Feülün

- 1 Gönül virme cihâna pür-elemdür
İşi geh şâdîdür geh derd ü gâmdur
- 2 Ne râḥat olacak yirdür bu meyvâ
Çün âḥır yolumuz râḥ-ı 'ademdür
- 3 Gözümden akanı şanma şakın yaş
Ol akan yaş degildür belki demdür
- 4 'Amelden lâyıķum yokdur Hudâya
Hemân Hâķdan ricâ lutf ü keremdür
- 5 Murâdî ol Hudâ-yı bi-zevâli
Dem-â-dem zıkr kıl çün dem bu dem

1 A.78a, F.87b, R.22a. Gazel AE, AE1, L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) kutsal kılsın!
5b.vü: ve M.

2 A.78a, F.87b. Gazel AE, AE1, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun işlerini güçlendirsın!
1b.geh: gehi M. 4b.u: ve M; keremdür: kerem F.

523¹

Velehū medda'llāhu zıllehū

Mef'ülü Mefâilün Feülün

- 1 Anuñ kim gözleri pür-nem degüldür
Haķıķat bil kim ol ādem degüldür
- 2 Dilün tūt kim zebānuñdur ziyānuñ
Peşimāndur şu kim epsem degüldür
- 3 Müberrā olmayan iki cihāndan
Vişāl-i yār ile hem-dem degüldür
- 4 Dimezler aña 'āşık kim gözinde
Nem-i eşki yirine dem degüldür
- 5 Murāda her ne kim senden gelürse
Aña şādī durur ol ğam degüldür

524²

Velehū 'ammerehu'llāhu te'ālā

Mef'ülü Mefâilün Feülün

- 1 Eşer kıoma vücūduñdan yūri var
Vücūduñı senüñ tā yakmaya nār
- 2 Ğam-ı dünyāy ile 'ömrün geçürme
Giden 'ömrün gelür mi saña tekrār
- 3 Kıanı sende 'ibādet ile tāt
Kıalur mı saña mīlk ü dār ü deyyār
- 4 Kı tallāhi isāb olına bir bir
Ne kim kılduñ ise zerre mīkdār
- 5 Murādī devlet-i 'uzmā dilerseñ
Yūri gözle rızā-yı Haķķı her bār

1 A.78a, F.87b. Gazel AE, AE1, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gölgesini uzatsın!

2 A.78b, F.88a. Gazel AE, AE1, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allahu Teala (cc.) onun ömrünü uzatsın!

3b.mīlk ü dār ü: mīlk ve dār ve M.

525¹

Velehû ‘azze naşruhû

Mef’ûlü Mefâilün Feülün

- 1 Derûn-ı dilde yâruñ yarası var
Ṭabîbâ sende anuñ çâresi var
- 2 Bi-ḥamdî’llâh devâsız olmadı derd
Velî her nesnenûñ bir arası var
- 3 Muḳallid baḥr-ı ‘ummân içre girmez
Anuñ çün geştî-i şad-pâresi var
- 4 Bu ‘ışḳuñ bî-nihâyetdür ṭarîķi
Ṭarîķi geç geçer şol bâresi var
- 5 Kâmu ‘âlemlere hükûm itmek içün
Murâduñ seb’a-i seyyâresi var

526²

Velehû zâde’llâhu fezâ’ileh

Mef’ûlü Mefâilün Feülün

- 1 Çü ruḥ-sâruñ gül-i ḥandân olupdur
Hezârân bülbülün nâlân olupdur
- 2 Kaşuñ yayına ey serv-i revânum
Nice biñ ‘âşıḳuñ ḳurbân olupdur
- 3 Nice meh-pâreler var bu cihânda
Senûñ gün yüzüne ḥayrân olupdur
- 4 N’idem ben cennetün seyrini ey şâh
Baña bâğ-ı ruḥuñ seyrân olupdur
- 5 Ne ğam cânûm giderse ger bu tenden
Vişâlün baña çün kim cân olupdur
- 6 Kaçan derd ü fırâķa uğrasa dil
Ḥayâlün derdüme dermân olupdur
- 7 Gedâ-yı küyuñ oldu çün Murâdî
Efendüm ‘âleme sulṭân olupdur

1 A.78b, F.88a. Gazel AE, AE1, L, R’de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Yardımı izzetli olsun!
4b.bâresi: yarası B.

2 A.78b, F.88a. Gazel AE, B, F, M, L, R’de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun faziletlerini artırsın!

527¹

Min ḥadāyıkı ḥaḳāyıkı ma‘ārifihī

Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Didi bir gün bize o pîr-i vaḳar
Leyse fî'd-dâri ḡayruhu deyyâr
- 2 Bunı bize beyân eyle didüm
Didi kim olma zâhire zinhâr
- 3 Bu durur buña ma'nî-i aşlı
Emri ile ṭurur ḳamu ne ki var
- 4 Dime kim cümle oldur ansuz yok
Kâfir olur bunı diyen ey yâr
- 5 Cümleten şun'ıdur bu kevn u mekân
Ol münezzeh ḡanî durur cebbâr
- 6 Niceler bunda râhı gün ḳıldı
Oldılar pes muḥalledun fî'n-nâr

528²

Velehū dâmet ma'diletehū

Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Çün ezelden ezelde pez zâhir
Vaşf-ı mevşûf evvel ü âḫir
- 2 Minnete minnet oldu minnet pes
Oldı vaşşâf arada ḳaşır
- 3 Lâyık oldu zevî'l-'uḳûla sebeb
Pes müsebbeb müsebbibe fâṭır
- 4 Fıṭrat oldu 'ayân çü emründen
Raḥmet ü heybet oldu pes bâhir
- 5 'Aḳl-ı külden Murâdî behre nedür
Ḳudretün ḳudretün lehū ḳâdir

1 A.79a, F.88b. Gazel AE1, R'de yoktur.

Başlık A: Onun bilgi hakikatleri bahçelerinden...

Başlık F: Ve min-enfâsihiş-şerîfe.

Baḫr-i Haḫf-i maḥbûn-ı maḳşûr.

1b.Dünyada ondan başka kimse yoktur.

3a.aşlı: ecli L. 3b.ḳamu ne ki: ḳamunun B. 4b.bunu diyen: diyen buntı AE, B. 6a. Seni şaşırmış bulup, doğru yola erdirmemi mi? (93/Duha 7).

2 A.79a, F.89a, R.109b. Gazel AE1, L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun adaleti devam etsin!

1a.ezelden: ezeldür R. 1b.ü: ve M. 2a: bes R. 3a.fâṭır: ḳâṭır R. 4a.fıṭrat oldu çü emrinden 'ayân R; emrinden: emrinde M. 4b.ü: ve M; pes: bes R.

5b.Kadir olan odur güç onundur.

529¹

Velehû edama'llâhu devletehû

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Vech-i dil-dâra kıl nazar didiler
'İlm-i sırîden al haber didiler
- 2 Yâr ile vâhid olmağ isterseñ
İkilükden koma eşer didiler
- 3 Pâk eyle ki şâha lâyıq ola
Kişver-i kalbi ser-te-ser didiler
- 4 'Âlemüñ 'ilmini bilem dir iseñ
İste bir noktadan haber didiler
- 5 Cümleyi hayret alur idi Murâd
Söyleseñ ger saña neler didiler

530²

Velehû e'azzehu'llâh

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Dâr-ı fânî durur bu dâr-ı gurûr
Kimse bulmadı bunda hiç sürûr
- 2 Bu cihânda huzûrı n'eylersin
Dâr-ı cennetde iste zevk u huzûr
- 3 Kör olma gözüñi ac gör kim
'Âkıbet yirüñ olacağdur gür
- 4 Tırma sa'y eyle rûz u şeb aña kim
Olmayasın Cenâb-ı Hâğdan dūr
- 5 Ey Murâdî murâda sa'y eyle
Şağın eyler bu rûzgâr mürûr

1 A.79a, F.89a, R.20a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletini devam ettirsin!

2a.isterseñ: ister iseñ R2, 3, 4 ve 5. beyitler M'de yoktur. 4a.der iseñ: dersseñ AE.

2 A.79b, F.89a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu aziz kılsın!

1b.sürûr: server A. 2b.dâr-ı: var A.

531¹

Velehū menna'llāhu bi-envāri ma'diletihi

Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Dem durur kim gözümde nem demdür
Şanma çeşmümden akanı nemdür
- 2 Şol kişinün ki olmaya 'ışkı
Hergiz aña dime ki âdemdür
- 3 Yâr cevri ile kim urur yara
Yara olmaz baña o merhemdür
- 4 Yâr sem virse bizedür tiryāk
Luṭf-ı ağıyâr irerse ol semdür
- 5 Cāhil olur mı Murādī şu kim
'Avn-ı Bārī ile mu'allemdür

532²

Velehū zāde'llāhu mehābetehū

Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Dil serā perdesindedür hāzır
Dīdesi rûy-i yâredür nāzır
- 2 Muḳtebesdür cemāl-i enverden
Anuñ içün ziyâsıdur bâhir
- 3 Lem'adan zerreler hüveydâdur
Elsine bu maḳâlde kâşır
- 4 Mündericdür 'uyûnı ḫâlinde
Şerḫ ider kendü ḫâlini bir bir
- 5 Ğüş eyle Murādînün suḫânın
Ḳudretinden neler kılar kâdir

1 A.79b, F.89a, R.22a. Gazel M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah'ın (cc.) onun adaletinin nurlarıyla lütüflandırın!

2b. hergiz ana: hergizîn R; ki: aña R. 3a.yâr: yâ AE.

2 A.79b, F.89b, R.129a. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun heybetini artırsın!

1a. perdesindedür: perdedür senün R. 2a. müktebesdür: müktebisdür A.

533¹

Velehû nâle münâhû

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Miknet ü 'izz ü câha itme ğurûr
Milk ile mâla olmağıl mağrûr
- 2 Söyleme gel bu cihân mesâvisin
Zıkr-i Hakkı dilünde kıl mevfûr
- 3 Eylegil dâyimâ 'ibâdet-i Hâk
Zûlumât olmaya yirûn nûr
- 4 Dâyimâ tevbeyi şına'at idin
Seni dâyim ğafûr ide mağfûr
- 5 Bunı bilgil Murâdî Mevlânuñ
Ser virenler yolına buldı sürûr

534²

Velehû lâ-zâle mu'inen li'l-İslâm

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Cânda kâlmadı şabr u dilde sürûr
Sen melek-rûdan olalı mehcûr
- 2 Görmeyelden gözüm yüzün güneşin
Oldı cümle cihân baña deycûr
- 3 Sen melek-rû periden ayrılalı
Zerre gelmez gözüme cennet u hûr
- 4 Hicr ile sîne çâk olup çü ölem
Gelesin kabrûm üstine ey nûr
- 5 Kendümi hâka şalsam 'ayb itmeñ
'Ömrümün hâşılından oldum dûr
- 6 Yürür iken cihânda âzâde
'İşkına şimdi olmuşam meymûr
- 7 Seveliden Murâdî sen güzeli
Oldı dünyâ içinde ol meşhûr

1 A. 80a, F.89b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun kaderini gerçekleştirsün!

1a.câha: çâha F. 1b.milk ile: milkle A. 1, 2, 3. beyitler M'de yoktur. 2a.söyleme gel: söylemegil AE. 4a.idin: idüben AE, AE1.

2 A. 80a, F.89b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. İslâm'a yardımı devam etsin!

6a.cihânda: cihândan mı.

535¹

Velehū ḥalleda'llāhu devletehū

Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Kıldı cānān cemālī bizden dūr
Olduḡ ol māhdan yine mehcūr
- 2 Çün ayırdı felek bizi senden
Gele mi gözüme behişt ile ḥūr
- 3 Çünki ğitdün cihānı seyr iderek
Ḥālümüzi yūri çemenlere şor
- 4 Tıtdı gönölüm karañuluḡ cānā
Çün güzer kıldı yanumuzdan o nūr
- 5 Ey Murādī bu ḥāl böyle durur
Ol yūri fūrḡat-i nigāra şabūr

536²

Velehū ṭayyebe'llāhu enfāsehū

Feilātün Mefailün Feilün

- 1 'An-ḡarībī'z-zamān gelse beşīr
Her ne dilerse ḡadır oldu ḡadır
- 2 Diler iseñ sözüñ ola maḡbūl
Zāhīr ü bāṭınıñı kıl taṭhīr
- 3 'Ayn-ı ḡaḡḡ ile çeşmün olsa küşād
Cümle maḡfileri olurdu başīr
- 4 Āferīn ḡudretine Mevlānuñ
Yirlü yirinde oldu her taḡdīr
- 5 Ey Murādī 'ulūmuñ oldu senüñ
Dü cihānuñ içinde bedr-i münīr

1 A. 80a, F.90a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletini ebedi kılsın!

4b. kıldı: itdi A, - F. 5a. böyle durur: böyledür AE, AE1, B.

2 A.80b, F.90a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nefeslerini güzel kılsın!

537¹

Velehû şereha'llâhu şadrehû

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Dilde kalmadı yine şabr u qarâr
Çün koyup bendesini gitdi yâr
- 2 Çokdan ağlardı bu gözüm kanı
Anlamasa anı hayâl-i nigâr
- 3 Gül yüzinsüz bu bülbül-i câna
Birdür iki cihânda yoğ ile var
- 4 Görmeyelden gözüm hilâl kaşın
Oldı her şeb çü farkdan bidâr
- 5 Ruḥ u rûyını koḳmayaldan anuñ
Oldı bülbüllerin yiri pür-ḥâr
- 6 Ayrulalı bu çeşm ü dil andan
Anlaruñ yirleridür âb ile nâr
- 7 La'l-i yârî Murâdî alur ise
Eylegil naḳd-ı cân ile bâzâr

538²

Mine'l-enfâsî'l-ḳudsiyyetî's-sulṭâniyyeh nevvera'llâhu fu'âdehû ve nâle
murâdehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'İşkî şorarsañ o ḥâl-i özgedür
'Ayna gelmez ol hayâl-i özgedür eger
- 2 Ravza-i ḳudsîde çokdur zü'l-cenâḥ
Bizde olan bâl bâl-i özgedür
- 3 Fikr ü zikre yok nihâyet gerçi kim
Fikre şıgmaz bu meyâl-i özgedür
- 4 Çok durur âlemde vaşşâf-ı cemîl
Vaşfumuz bizüm cemâl-i özgedür
- 5 Bu 'ilimde çok durur pes râsiḥuñ
Ey Murâdî bu maḳâl-i özgedür

1 A.80b, F.90b. Gazel A, B, F, L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun göğsünü genişletsin!

4a.çü farkdan: fırâḳdan M. 5a.ruḥ u rûyını: ruḥ-ı verdini M.

2 A.81a, F.90b, R.78a.

Başlık A: Sultanlığın kutsal nefeslerinden... Allah (cc.) onun gönlünü nurlandırın ve isteğine nail etsin!

Başlık F: sellemehu'llâhu ve Ebḳâḥ.

Başlık F: Baḥr-i remel-i müseddes-i maḥzûf.

1a.şorarsañ: şorsañ R; o ḥâl-i: eger o ḥâl L. 2b.bâl: bâl ü M; bâl-i: - AE

539¹

Velehū yessera'llāhu murādehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Bir haber alduñsa ey dil sen eger
Bir saña oldı musahhar baħr u ber
- 2 Çün nasîrûñ ħazret-i fettâhdur
Her umûruñda saña virdi zafer
- 3 Müjdeler olsun saña ey ħayr-ı nās
Ĥayr ile dāyım gelür ħayr-i ħaber
- 4 Oldılar maḫhūr a'dā cümleten
Çopdı başlarına pes tūfân-ı şer
- 5 İrişür "İnnā fetaħnā" müjdesi
Ey Murādî nireye kılsañ sefer

540²

Velehū zāde'llāhu şevketehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Saña dil verine ten ü cānı n'ider
Dostum bir özge cānānı n'ider
- 2 Rûy-i firdevsüñi seyr iden senüñ
Dilberā bir özge seyrānı n'ider
- 3 Sencileyin şāh-ı 'ālem var iken
'Aşıkun bir ħayrı sulḫānı n'ider
- 4 Virür iken leblerüñ cāna ħayāt
Cān efendüm āb-ı ħayvānı n'ider
- 5 Nürdan ezher cemālūñ var iken
Düstum dil şems-i tābānı n'ider
- 6 Ruḫlaruñ var iken ey şāh-ı cihān
Bülbül-i dil verd-i ħandānı n'ider
- 7 Saña cān virse Murādî tañ mıdur
Saña dil viren ten ü cānı n'ider

1 A.81a, F90b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun muradını kolaylaştırsın!

3b. ħayr-i: ħayr M, 5a. İnnā fetaħnā: bk. G 48/1; müjdesi: cümlesi AE.

2 A.81a, F91a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ihtişamını artırsın!

7b.ü: ve M.

541¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Tâb uraldan dilde mihr-i 'ışk-ı yâr
Zerredür 'aynümde gayrı ne ki var
- 2 Nâm ü nengi terk ider 'âşık olan
Bende kalmadı ne 'âr u ne qarâr
- 3 Cân ile oldum anuñ efkendesî
Dîdeden aķar anuñ çün cüy-bâr
- 4 Kıl hayâl-ı yâri yâr ey dil saña
Kıl tevaķķuf bir dem ey dil olma zâ
- 5 Ey Murâdî cem' olmaz 'âr u 'ışk
Nitekim bir kâsede âb ile nâr

542²

Min nefehâti ünsihî ve leme'âtî ķudsihî ķaddesa'llâh

Mef'ulü Mefâilün Feülün

- 1 Miryât-ı dili kimüñ şafâdur
Bil iki cihâna ol ziyâdur
- 2 Şol kim idine penâh İllâhî
Her demde ol aña reh-nümâdur
- 3 Meyl eylemeyen cihâna ey dil
'Âķil diyeler aña sezâdur
- 4 Her kim ki ķanâ't ide pîşe
Bil iki cihâna pâdişâdur
- 5 İster iseñ isteme sivâdan
Gözle kanı sırr-ı evliyâdur

1 A.81b, F.91a. Gazel L, R'de yoktur.

2 A.81b, F.91b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Onun hoş esintileri ve kutsallığının ısıltılarından! Allah (cc.) kutsal kılsın!

Başlık F: Li'llâhî dürri ķâ'ilihi.

Baħr-i hezec-i aħreb-i maķbûz-ı maħzûf.

2a.kim: ki M.

543¹

Mine'l-levâmî'î'n-nûrâniyye ve'l-levâyihî's-sübhâniyye kıaddesa'llâh

Müfteilün Müfteilün Fâilün

- 1 Dâ'iremüz nokta-i kudretdedür
'Ayn-ı ğınâ mahz-ı ferâğatdedür
- 2 Menber-i 'arş üzre çıkup hamd ider
Rûh u cisim hâlık-ı midhatdedür
- 3 'İşkâ muhibb oldum idüp ârzü
Cân ü beden şimdi seyâhatdedür
- 4 Secde idüp olduñ imâm-ı sübül
Himmetümüz râh-ı cemâ'atdedür
- 5 Her ne huzûr olsa cihânda Murâd
İste anı cümle kanâ'atdedür

544²

Min cevâhiri kelimâtihi's- şerife ve 'ibârâtihi'l-münife

Feülün Feülün Feülün Feül

- 1 Kulağa çü geldi nidâ-yı şehir
'Acâyib eşerdür ğarâyib haber
- 2 Nübüvvet makâmı mekân-ı 'ulâ
Makâm-ı vilâyet nübüvvet eşer
- 3 Hâzarda sefer oldı fî'l-ibtidâ
Seferde hâzardur hâzarda sefer
- 4 Vağâyî' ğamın hâric it ez-fuyâd
Murabba' müşelleş müseddes zarar
- 5 Murâduñ dü-'âlem zamîrindedür
Anuñ çün musahhar aña baħr u ber

1 A.81b, F91b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Nurlu parlıtılar ve sübhâni levhalardan... Allah (cc.) kutsal kılsın!

Başlık F: sellemehu'llâh.

Başlık F: Baħr-i serî'-i maṭvî-i mekşûf.

1a.nokta-i: nokta H. 2b.rûh u: rûh-ı AE; rûh AE1. 3b.cân u: cân AE. 4a.olduñ: olduĝ AE, AE1.

2 A.82a, F91b. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Onun şereflî kelime cevherleri ve yüce ibarelerinden...

Başlık F: Ve min-kelimâtihi'l-ġarîbe.müteġârib mahzûf mekşûr.

545¹

Mine'l-ḥikemi'l-işrâkıyyeti ve'l-kelimi'l-eşvâkıyye

Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 'Amelüm yok durur Allâha yarar
Âh yok bir işüm ol şâha yarar
- 2 Yol uzak zâd u zevâdum yokdur
Bir refîk alımadum râha yarar
- 3 Nic'olur ḥâlümi bilmem yâ Rab
Kârum olmadı o der-gâha yarar
- 4 Çünkü mîzân dura ḥâzır fi-yevm
Bir şevâb olmadı kim câha yarar
- 5 Ey Murâdi bu kelâmuñdan yeg
Görmedüm nuṭkı kim efvâha yarar

1 A.82a, F.92a, R.17a. Gazel AE, Lde yoktur.

Başlık A: Aydınlatıcı hikmetler ve coşkulu kelimelerden...

Başlık F: Sellemehu'llâh. Remel-i müseddes-i mahzûf.

Bu Gazel ile birlikte 337. gazelden itibaren devam eden AE'nin AE1 dediğimiz mükerrer kısmı sona ermektedir.

1a.yok durur: yokdur R. 5b.görmedüm nuṭkı kim: görem nâṭık R.

ḤARFÜ'Z-ZÂ'

546¹

Mine'l-ḥaḳāiki'r-rūḫāniyye ve'l-bevāriki'n-nūrāniyye

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ser fidâ kılmak olupdur cāna cānāna geñez
Cān virmek nitekim oldu dilrāna geñez
- 2 Münderic oldu kelāmında kelām-ı ehl-i ḥaḳ
Gelmez anuñ çün kelāmı degme bir cāna geñez
- 3 Şalımaz her kişi geşti bu 'ulūmuñ baḫrına
Ġark-ı fülk itmek gelüpdür mevc-i 'ummāna geñez
- 4 Degmenüñ kārı degildür nāra atmak kendözin
Ḥāşıl olmaz her şadefde degme dūr-dāne geñez
- 5 Sen ne ḳādirsın Murādi kim diyesin ma'rifet
Lik her müşkil olupdur luṭf-ı Rahmāna geñez

¹ A.82a, F92a, R.86a.

Başlık A: Ruhi hakikat ve nurlu parıltılardan...

Başlık F: Ḥarfü'z-Zâ.

4a.atmak kendözin: baḳmaḳ kendüyi R; atmak: yakmak L. 4b.şadefte: şadefden R; geñez: - M. 5b.lik: leyli R.

547¹

Velehû zâde'llâhu fütûhahû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gerçi kim câna görürsin 'ayn ile peydâdayuz
Ma'nâda gayb ile anla yâr ile tenhâdayuz
- 2 Miñneti çekdükcce müstahkem olupdur ħabl-i 'ışk
Bağlu kıandil-i vücûda nûr ile bâlâdayuz
- 3 Dil 'anâda oldı çün kim ğayrdan dil-dâr için
Gökde vü yirde olandan cümle istiğnâdayuz
- 4 Ħamdü li'llâh kimsemüz yokdur ħavâtır bilmezüz
Bende-i 'ışk olalıdan ser-be-ser âzâdeyüz
- 5 Ger Murâduñ bilmek isterseñ nedür efkârını
Fâriğ olup cümleden biz fikret-i Mevlâdayuz

548²

Velehû lâ-zâle mükerrerem ve mu'azzezâ

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Kim durur saña nazarda bula kıudret yüz-be-yüz
Olmaz ol illâ meger ola hidâyet yüz-be-yüz
- 2 Ħamd u minnet ol ilâh-ı lâ-yezâle ola kim
Bırbiri üzre idüpdür bu 'inâyet yüz-be-yüz
- 3 Devlet u iķbâl n'eydügin gönül bilmez idi
Gelmeseydi eyleyüp iķbâl-i devlet yüz-be-yüz
- 4 Sa'd-ı ekber tâli' oldı maşrıķında laħzada
Anuñ için geldi yüz kıutdı sa'âdet yüz-be-yüz
- 5 Ey Murâdi kim bulur idi cehennemden necât
Olmasaydı rahmet ile ger şefâ'at yüz-be-yüz

1 A.82b, F.92a, R.105a. Gazel

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun fetihlerini artırsın!

1b.ma'nâda: mu'ayyende L. 2a.çektiķçe: çektinse R. 3a.ğayrdan: ğayrıdan AE, R; 'anâda: ğınâda M4 ve 5. beyitler A'da takdim tehir olarak yer almaktadır.

2 A.82b, F.92b, R.106a.

Başlık A: Bu da onundur. İkrâm edilmişlik ve yüceltilmişlik devam etsin!

2a.idüpdür: idüp durur R; bu: - R; yüz-be-yüz: yüz AE. 4a.maşrıķında: maşrıķından L, R. 5a.kim: - AE; bulurdı: bulur didi A; necât: ħalâş AE.

549¹

Velehū dāme melāzen li'l-enām

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hâl-i pinhānum şorar iseñ zebân şerh eylemez
Bir lisāndur bu lisān kim tercemān şerh eylemez
- 2 Çün mübeyyendür beyāna hâcet olmadı veli
Bir 'ayāndur bu 'ayān kim her nihān şerh eylemez
- 3 Cümleten bir kenz-i maḥfidür nihān-ender nihān
Pes nihān olğıl ki bu remzi 'ayān şerh eylemez
- 4 Remz ü ma'nādan gözet kim saña ma'nā remz ider
Yohsa bu aḥvāl ü eṭvārı lisān şerh eylemez
- 5 Ey Murādī işbu elfāzuñ beyānı ne'yledür
Bir beyānsın kim seni bir zül-beyān şerh eylemez

550²

Velehū ebbeda'llāhu salṭanatehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Bir cemāle 'aşıķum kim bir cemāle beñzemez
Ḥālümüzden ger şorarsañ ğayrı ḥāle beñzemez
- 2 Nokṭayam pergār içinde devr iderler hep beni
Yıllar aylardur geçer bu mäh u sāla beñzemez
- 3 Ḥaḳķı bātıldan seçenlerdür bilen eṭvārımı
Bir meýālüm var kim ğayrı meýāle beñzemez
- 4 Şunalı āb-ı zülālī raḥm idüp yārüm baña
Bir zülālüm vardır özge zülāle beñzemez
- 5 Ğuş kıl her dem kelāmını Murādīnün yüri
Bir maḳālī vardır ğayrı maḳāle beñzemez

1 A.82b, F92b, R.105b. Gazel

Başlık A: Bu da onundur. Halk için sığınak olması devam etsin!

1b.şerh: fehṡ R. 3a.cümleten: cümleden AE. 3b.pes nihān: bi-'ayān L, R. 4b.ü: ve M; eylemez: - AE. 5b.bir: - M

2 A.83a, F92b, R.100b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah onun saltanatını ebedileştirsın!

3b.me'ālüm: me's'elem L. 4a.baña: saña R. 4b.vardur: var durur AE; beñzemez AE. 5b.maḳāle: me'āle R.

551¹

Velehû ebbeda'llâhu salţanatehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gülşen-i hüsnün görelden bülbül-i cân ağlamaz
Rüy-i zibânı görelden çeşm-i giryân ağlamaz
- 2 Sen ruḥ-ı dil-cüyı cāna göreli bu dîdeler
Bu meşeldür nehr ola çün baḥr-ı 'ummân ağlamaz
- 3 Māye-i ḥikmetdedür taḳdîr-i ḥükmün pâyesi
Dürr-i beyzâ olmasaydı ebr-i nîsân ağlamaz
- 4 'Âlemün 'ilmindedür olmak kader 'âlemleri
Bu ecilden anuñ içün merd-i meydân ağlamaz
- 5 Men bekâ min miḥnetin lâ-'aḳlehu lâ-fehmehü
Ey Murâdî râzî olan Ḥaḳḳa bir an ağlamaz

552²

Velehû enâra'llâhu bürhānehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Sensüzin cāna beni bir laḫza bu cân egemez
Cennete varsam eger ḥûr ile ḡilmān egemez
- 2 Ben baña yâr olayım tek ḡayrı yâri n'eyleyem
Bensüzin ḡayrı beni bir dem ve bir ân eglez
- 3 Şerḫümi ezberledüm virdüm odur çün dāyimâ
Ḡüft u ḡü mâzî müzâri' kışşa destân eglez
- 4 Müntehâ-yı baḥr-ı ḳalbün fülki olmış "kâf u nûn"
İşbu ḳalbi anuñ içün seyr-i 'ummân eglez
- 5 Gel Murâduñ ḳavlini ezberle ḥırz-ı cân içün
'Âşık olan kimseyi na'mâ-yı devrân eglez

1 A.83a, F93a, R.101a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah onun saltanatını ebedileştirsin!

1b.çeşm-i giryân: bülbül-i cân R. Lde 3b.mısratı yerine 4b.mısratı mükerreren yazılmıştır. 3b.olmasaydı:

olmayaydı R. 4a.'âlemün: 'âlimün AE. 4b.bu: pes L, R; ecilden: ecelden M.

2 .83a, F93a, R.25b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun bürhanını açıklığa kavuştursun!

2a.baña: baña tek R; tek: - R; yârı: yâdi R. 2b.bensüzin: sensüzin M. 3b.gû: - R; eglez: - AE. 4a.kâf u nûn:

bk. G 16/1b. 5a.içün: ḳıl AE, H, R.

5a.Miḥnetten dolayı ağlayanın aklı da anlayışı da yoktur.

5b.kimseyi: kimse R.

553¹

Velehū naşarahu'llāhu 'alā a'dā'ihī

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cebhe-i ebrârda berķ urdı nūr-ı varumuz
Anuñ içün oldı vech-i ķurb ile âşârumuz
- 2 Hîlye-i envâ' ile oldı müzeyyen şehr-i dil
Kâyînâta çün ziyâ-bağş oldı bu envârumuz
- 3 Dâ'î-yi hîkmet olalı şâdıķuz da'vâmuza
Şâhid olmışdur bizüm da'vâmuza her kârumuz
- 4 Ebr-i himmet yağduraldan kaçresin her bir yire
Oldı ihfâ üzre her mümkinde bu esrârumuz
- 5 Oldı çün bir defada yirüñ yüzinde kârumuz
Yâ ne hîkmetdür Murâdî kârda tekrârumuz

554²

Velehū besaṭa'llāhu nûre ma'diletihi

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Fâtiḥü'l-ebvâb olanlar daķķ-ı ebvâb eylemez
Âşinâ-yı 'ışķ olanlar bir nefes ḥ'âb eylemez
- 2 Şol muḥaķķıķlar ki taḥķıķ itdiler maṭlûbını
Döndürüp yüz ğayra bir dem meyl-i aḥbâb eylemez
- 3 Bir müsebbibden müsebbeb olalıdan ehl-i ḥâl
Cümleten oldur sebep tedbîr-i esbâb eylemez
- 4 Kâbza-i ķudretde muḥkem olmasa ķavs-i ķaṣa
Sehm-i emri ehl-i dil her yaña per-tâb eylemez
- 5 Gûş-ı hûşuña alursañ bu Murâduñ sözlerin
Şöyle pāk ide seni pîrâheni âb eylemez

1 A.83b, F.93b, R.25a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun düşmanlarına karşı ona yardım etsin!

2b.çün: bes R. 5a.yirüñ yüzinde kârumız: yirlü yirinde cümle kâr R; kârimız: cümle kâr AE, H; kâr B.

2 A.83b, F.93b, R.24a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletinin nurunu yayсын!

5b.ide: eyler R.

555¹

Velehü ebka'llâhu muhceteh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Fâriğ oldı bu gönül bir dağı cânân istemez
Cânı dağı gitse anuñ yirine cân istemez
- 2 Cümleyi terk eyleyüben dâmenin çekdi çü küh
Virselers ger aña cümle hür u ğilmân istemez
- 3 'Âşık olan kimsenün milk-i dili vîrân olur
Anuñ içün milk-i virânına sulţân istemez
- 4 Cümle 'âlem cennet olsa Âdem oğlanı melek
'Uzlet oldı aña cennet ayru seyrân istemez
- 5 Ey Murâdî ger murâduñ ise Hâkka irmege
Anı bulmağ isteyenler ayru cânân istemez

556²

Velehü edama'llâhu eyyâmehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cân ü tenden geçmeyince kimse cânân bulımaz
'Aklı yağma itmeyenler genc-i 'irfân bulımaz
- 2 İşlerin sağ itmeyenler dâyimâ şayru durur
Şebpere kör olduğı çün mihr-i raşşân bulımaz
- 3 'Âşık oldur ura dâyim sîne-i mecrûha dâğ
Ref kılmadın hicâbı nûr-ı lem'ân bulımaz
- 4 Bâde-i bezm-i belâdan bulmayanlar çâşnî
Terk-i varın itmeyenler vaşl-ı cânân bulımaz
- 5 Ey Murâdî reng-i büya aldanup kalma şaşkın
Tutmayan sözün tabîbüñ derde dermân bulımaz

1 A.83b, F.93b. Gazel R'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun hayatîyetini devam ettirsin!

2b.istemez: - M. 3b.istemez: - M. 4a.oldı ana: aña oldı AE, H; istemez: - M.

2 A.84a, F.94a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun günlerini devam ettirsin!

2b.bulımaz: - AE. 3a.sîne-i: sîne H. 3b.bulımaz: istemez AE, L. 4a.belâ: bk. G 357/3b. 4b.bulımaz: istemez AE, L. 5b.bulımaz: istemez AE, L, - A.

557¹

Velehū edama'llāhu iḳbālehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Bâğ-ı cennetler ḥarām olsun bize dil-dârsuz
Bağmaya bu gözlerimiz ğayrıya ol yârsuz
- 2 İḳtirân itmez dil-i şūrîde bir dem ğayr ile
Eylemez aşlâ ḳabûl ü yoğ olmaz varsuz
- 3 Bağmaz âşâra gönül ister müyessir kim durur
“Usri yûsr”e şabr idüp olmak diler âzârsuz
- 4 Gözlerün aḳıtduğı demdür bil anı nem degil
Şöyle bil âdem degil anı ki oldı zârsuz
- 5 Ey Murâdî naḳd-i cânı vir ḥabîbün vaşın al
Olmaz bil bu müyesser böyle bu bâzârsuz

558²

Velehū dâmet ‘izzetuhū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şem‘-i ‘ışḳa cân virelden bu dil-i pervânemüz
Bir beḳâ bulduḳ fenâda ğayrıdan pervânemüz
- 2 Mest-i lâ-ya‘ḳıl gezersek zâhidâ ‘ayb eyleme
Tâ belî bezminden açıḳdur bizüm mey-ḥânemüz
- 3 ‘Ayn-ı ğaynı bulmağ için ğâyib olduḳ ârâdan
Anuñ içündür şıfat esmâ bizüm hem-ḥânemüz
- 4 Kim ‘urûc eylerse ey dil tâ ebed bulmaz ḥurûc
Anuñ içündür ki dökdük saçduk âb u dânemüz
- 5 Nice yüzler zâhr ü her birisi bir yüzden ol
Ey Murâdî terk idendür ğayrısın merd-ânemüz

1 A.84a, F94a. Gazel L, R’de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ikbalini devam ettirsin!
2b.varsuz: yârsuz AE, L.3b.Usri yûsr: bk. G 8/2.

2 A.84a, F94a. Gazel L, R’de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Onun saygınlığı devam etsin!
1b.bir: biz AE. 5a.zâhir: tâhir B.

559¹

Velehû dâme lehu'n-naşru ve'z-zafer

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Nâm ü nengi terk idüp 'âlemde abdâl olmuşuz
Vâhid olup ikilikden fâriğu'l-bâl olmuşuz
- 2 Tâ ezelden perdeyi cevher yüzinden ref' içün
Salţanat terkin urup biz şâhib-i şâl olmuşuz
- 3 Dilde ümmîd-i vişâl-i yâr olupdur münderic
Bu beşâretle hümmâ-yı şâhibü'l-bâl olmuşuz
- 4 "Rabbi yessir lâ-tü'assir" vartaşından cân atup
"Rabbi temmim bi'l-hayır" virdine meyyâl olmuşuz
- 5 Ey Murâdî şâbirüz her ne gelürse yârden
Nâm ü nengi terk idüp 'âlemde abdâl olmuşuz

560²

Velehû dâme nâşrahû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Fi'lümüz kavline uydurmak durur ef'âlümüz
Fi'lini her rüz u şeb taşdıkdür aqvâlümüz
- 2 Cân ile cânân arasına girür mi gayrılar
Ber-ter olmuşdur bizüm 'arş-ı 'alâdan bâlümüz
- 3 İns ü cin emlâk ü eşyâ bilmediler sırrumuz
Enbiyâ vü evliyâdan dağı hoş-ter hâlümüz
- 4 Tâlib oldur biz temennâ eylerüz budur 'aceb
Kimse teşhîş idemez aşlâ bizüm âmâlümüz
- 5 Ey Murâdî kim durur kim kavlüni tefsîr ide
Çün lisân-ı gayb olupdur her ne kim var qâlümüz

1 A.84a, F.94b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Ona yardım ve zaferi devam etsin!

2b. olmuşuz: - M. 3. beyit AE'de yoktur.

4. Rabbi yessir lâ-tü'assir Rabbi temmim bi'l-hayr Rabbim! Kolaylaştır zorlaştırmı, Rabbim hayırla sonuçlandır. ZAllah (cc.) size kolaylık ister, zorluk istemez (2/Bakara 185'le ilintili dua.)Z.

2 A.84b, F.94b, R.156b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yardımı devam etsin!

1b.ü: - R. 2b.'alâdan: 'ulâdan AE, R. 3b.vü: ve M. 4b.idemez: eylemez R. 5b.qâlümüz: aqvâlümüz B.

561¹

Velehū nāle murādehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Müşkil-i güftâruñ ey dil degmeler hâll eylemez
Mihr-i raḥşānuñ ziyāsın lem'alar hâll eylemez
- 2 Şebpere añlar mı tâb-ı âfitābuñ lezzetin
Bî-başarlar müşkilini sürmeler hâll eylemez
- 3 Cevherüñ var ise şüfî gel berü meydāna pes
Remz-i dervîşānı tâc u hırkalar hâll eylemez
- 4 Gel tefe'ül eyle hālūñ imtiḥān-ı 'ışk ile
Yohsa bu aḥvālî fāl-i ḳur'alar hâll eylemez
- 5 'İşk meyinden bu Murādî şöyle maḥmur oldı kim
Tolsa dünyā ol ḥumarı cür'alar hâll eylemez

562²

Velehū e'azze'llāhu enşārehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ḥayr-ı maḳdem ey ḥabîb-i dil-sitān-ı dil-nüvāz
Cümle maḥbûb olsa 'ālem senden olmaz ḳalb-bāz
- 2 Ey cemālūñ pertevi âfākı lem'an eylemiş
Ol ziyā ḳarşusına cān oldı pür-süz ü güdāz
- 3 Viremez bu mes'ele fetvāsını şeyḥu'l-enām
Çün bu yirde ḳan iledür 'āşıkā dest-i namāz
- 4 Tūr'da Mūsāya eylemiş beyānı şevḳ ile
Ḳalb-i 'āşık 'arş-ı Raḥmān oldı bil ey dil-nüvāz
- 5 Ey Murādî vāhidiyyetden ḥaber-dār olmayan
Pes ḥarām-ender ḥarām oldı anuñla keşf-i rāz

1 A.84b, F94b, R.140a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun isteğini versin!

3a.pes: sen R. 3b.ü: ve M. 4b.fāl-i: fāl M; ḳur'alar: ḳur'a A.

2 A.84b, F95a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun yardımlarını aziz kılsın!

2a.âfākı: âfāk-ı AE. 2b.ziyā: şabā AE; ü: - M. 5b.rāz: zār M.

563¹

Velehû zâ‘afa’llâhu iclâlehu

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Biz kamu esrâra mahrem şâhib-i hâl isterüz
Rikḳat-i ḳalb ile her dem çeşm-i seyyâl isterüz
- 2 ‘İşk-ı cânân ile dâyim hâlümüz hoşdur bizüm
Vaşfinuñ zikrinden özge şanmañuz ḳâl isterüz
- 3 Yârdan gayrı bizümdür yanumuzda hâr ü has
Şanmanuz iki cihânda manşib u mâl isterüz
- 4 Baḳmazuz ârâyiş-i ‘âlemlere şubḥ u mesâ
‘Âlemi geşt eyleyüp bir ḳalb-i meyyâl isterüz
- 5 Ey Murâdî ‘ârife her bir kelâmuñ rûḥdur
Nûr-ı lâmi‘ mîm ü ḥâ vü mîmle dâl isterüz

564²

Velehû lâ-zâle melce‘en li’l-enâm

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Nice ḩâḳat virevüz câna bu âh ü zâra biz
Ėarḳ olalum mı hemân bu dîde-i ḩûn-bâra biz
- 2 Derd ü hicrûnden yiter ḳan yutdı bu bî-çâre dil
Bir daḩı bu vuşlata bulur mıyuz bir çâre biz
- 3 Dem durur demler yudar bu fûrḳat içün dil meded
Âfitâb-ı ḩüsnüñeyüz hem çü la’l-i nâra biz
- 4 Ḳâdir olmaz mı seni seyr eyleye dil bî-ḩicâb
Mihribânüm gayret ile oluruz şad-pâre biz
- 5 Ey Murâdî ma‘rifet dükkânın açduḳ şöyle kim
Ḳuş dilin söyletmez olduḳ ḩ‘âce-i ‘Atṫâra biz

1 A.85a, F.95a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun yüceliğini artırsın!

2b.isterüz: - AE. 3b.u: - M. 5b.hâ: ḩâ F; vü: ve M.

2 A.85a, F.95a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Halkı için sığınma yeri olması devam etsin!

4b.biz: - AE. 5b.olduḳ: olduḳ A, F.

565¹

Velehū şeyyede'llāhu erkāne 'izzihī

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Füşat-i eyyām ile 'ömr-i 'azizi isterüz
Biz sizünle 'ālem içre cümle bizi isterüz
- 2 Biz bizi bizde gir bulmakda eylerüz şitāb
Ma'rifet bābında bir şāhib-temyizi isterüz
- 3 'Āşık olmaz yanumuzda digme bir qallāşlar
'İşk ile qan ağlayan bir eşk-rizi isterüz
- 4 Ğayra biz baş egmezüz her bir tārīki n'eylerüz
Aḥmed-i Muḥtār ol başduğı izi isterüz
- 5 Ey Murādī biz sizi vallāhi sizde aḥladuḡ
Girü biz dāyim dem-ā-dem sizde sizi isterüz

566²

Velehū nevvera'llāhu fu'ādehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Baş urup çün secde-i sehvi için istiğfāra biz
Zār ile yalvaravuz ol ḥazret-i ḡaffāra biz
- 2 Ol arada her ne kim zāhir kıla ol bizler
Ğayrıdan setrin temennā eylerüz settāra biz
- 3 Māverā-yı 'ışka irmez ger nebīdür ger velī
Baḥr içinde qalmışuz anuñ için āvāre biz
- 4 Lā'übālī meşrebüz biz bizde istiḡnā nedür
Tıfl-ı bī-meyvā olana olmışuz gehvāre biz
- 5 Çāreyi ḡayrıdan ararsaḡ eger dīvānsin
Ey Murādī her ne kim derd ola aña çāre biz

1 A.85a, F95b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun izzetinin esaslarını kuvvetlendirsin!

3b.bir: biz M. 4a.her bir: gayri H. 5a.añladuḡ: añladuḡ A, F, M.

2 A.85b, F95b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gönlünü nurlandırın!

3a.nebīdür: nebī ve AE, H. 4a.bizde: - AE; biz H; istiḡnā: istiḡnāda AE, H.

567¹

Velehû dâme sulţānehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 ‘Ömrümüz câvid olaldan şîhhat-ı âzâdeyüz
Lâzımü'l-hâl olmağ için ‘işmet-i ibkâdayuz
- 2 Çün hayât-ı bî-zevâl ile müheyyâdur vücûd
Sırr-ı cân ile dem-â-dem devlet-i inşâdayuz
- 3 Ğâlib-i cümle hudûd olup bi-emr-i zü'l-celâl
Kaşd-ı maşşûd eyleyüben nuşret-i âlâdayuz
- 4 ‘Aynı için haqqını eyler mu‘ayyen dâyimâ
Kudreti bildürmek için kudret-i imâdayuz
- 5 Ey Murâdî bâreka’llâh hoş ‘acâyib hâl olur
Biz du‘âda dâyim olduk himmet istid‘adayuz

568²

Velehû rafe‘a’llâhu a‘lâme devletihî

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Görinür âyîne de ruḥ-sâr-ı cânân yüz-be-yüz
Âşkâra görsem anı âh bir an yüz-be-yüz
- 2 Nâlişümden tağlar âheng ider âvâzuma
Derdümün pâyânı yok gelmekde hicrân yüz-be-yüz
- 3 Bilmezem bu derdümün dermânını kimden bilem
Bir tabib-i hâzika olmadı imkân yüz-be-yüz
- 4 Şâh-râh-ı ‘ışka düşen aña pâyân istemez
Bir ulu deryâ durur bî-hadd u pâyân yüz-be-yüz
- 5 Ey Murâdî yâri seyr idende ‘aql itmez karar
Hâşa li’llâh ol cemâli ide iz‘ân yüz-be-yüz

1 A.85b, F.95b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Sultanlığı devam etsin!

1b. ‘ismet-i: ‘ismetü’l- H. 2a. hayât-ı bî-zevâl: hayâtı zevâl AE. 4b. kudreti: kadirini AE. 5b. olduk: oldük A, F.

2 A.85b, F.96a. Gazel AE, B, H, L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletinin alametini yükseltsin!

569¹

Velehū dāme ‘izzühū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Evvelün fık-r-i hayâli senden ihbâr eylemez
Seyr iden hüs-n-i şifâtuñ zâtuñ efkâr eylemez
- 2 Lem‘a ger nûr-ı cemâlün-den cihâna irmese
Zulmet-ı kahr-ı celâlün kimse bî-târ eylemez
- 3 Nâliş-i dermânda âh ile semâya ger çıka
Sem‘-i luţfuñ gûş ider andan dönüp ‘âr eylemez
- 4 Halk olındı gerçi kahrûndan cehîmün hânesi
Ehl-i tevḥîd olanuñ sen şeh yerin nâr eylemez
- 5 Ey Murâdî saña inkâr eyleyen a‘mâ durur
Kârûña ehl-i başâr olanlar inkâr eylemez

570²

Velehū medde zılluhū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Câm-ı ‘ışķuñ cür‘a-keş abdâl-ı bî-idrâkiyüz
Lîk cümle ‘âlemün bir ‘ârif-i çâlâkiyüz
- 2 Sen bizi yol bilmez aňlayuben olma bed-gümân
Kağı râha dir iseñ biz dönmezüz bî-bâkiyüz
- 3 Mis misin yâ sîm ü zer bilmezlenüp görme seni
Gel berü şarrâf-ı dehrüz cevherün ḥakkâkiyüz
- 4 ‘Arş-ı a‘lâ pâyümüz bûs itmege nâlişdeyüz
Biz tevâzu‘ ehliyüz yirinde şüret ḥâkiyüz
- 5 Ey Murâdî olmasañ vallâhi olmazdı cihân
Çün muḥibb-i nâm-ı pāk-ı Aḥmed-i levlâkiyüz

1 A.86a, F.96a. Gazel AE, B, H, L, R’de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Onun izzeti devam etsin!
3b.eylemez: - A, F.

2 A.86a, F.96b. Gazel AE, B, H, L, R’de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gölgesini uzatsın!

571¹

Velehü dâme sulţānen

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 ‘Ömrümüz sermâyesin cân içre pinhân isterüz
Ya’nî virân olmasun dil milkine hân isterüz
- 2 Râğıb-ı bahtuz ne tahtuz n’eylerüz tâc ü kemer
Bendeyiz ol şâhlar şâhını sulţân isterüz
- 3 Fârîğu’l-bâl olmuşuz ‘âlemde kıl u kâlden
Biz edeb tarzın bilüp şamt ile ihsân isterüz
- 4 Nâzır-ı şûret degül Mevlâ çü sîret gözledi
Biz riyâdan kaçmışuz ‘ilm ile ‘irfân isterüz
- 5 Ey Murâdî kaçre çün deryâdan olmadı ba’îd
Çünkü ezelden ulu deryâ idük ‘ummân isterüz

572²

Velehü dâme mecduhü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Kâlbümüz miryâtı haqdur biz Hudâyilerdenüz
Bağr-ı tevhid içre her dem âşinâyilerdenüz
- 2 İbtidâda intihâyuz intihâda ibtidâ
Her ne fehm ile şorarsań biz o râyilerdenüz
- 3 Almışuzdur biz zemîn ü âsumânı cümleten
Kankı yirde kim dilerseń biz o câyilerdenüz
- 4 Rûhumuz ervâh-ı ‘âlemdür fenâyı bilmezüz
Ger vücudumuzdan anlarsań beğâyilerdenüz
- 5 Hâmdümüzde hâmdümüz mektûmdur minnet bize
Ey Murâdî Hâkka şükr olsun şenâyilerdenüz

1 A.86a, F.96b. Gazel AE, B, H, L, R’de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Sultanlığı devam etsin!

4. ve 5. beyitler M’de yoktur.

2 A.86b, F.96b. Gazel A, F’de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Saygınlığı devam etsin!

573¹

Velehû bâreka'llâhu fih

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Râz-ı dildendür kamu kevn ü mekân ey pâk-bâz
Sırrı fâş eylerse 'âşık hûnîdür dest-i namâz
- 2 Şerh olunmaz hasb-i hâli 'âşık-ı dil-âstanuñ
Zerreden bir zerredür ger 'âleme düşse biraz
- 3 Tâb ura ger 'âşıkâ nûr-ı cemâl-i dil-pezir
Nûr olur 'âlemlere bu genc olur dünyâya bâz
- 4 Ey niyâza nâz için kılan şürû' aña bunı
Yâra karşı varmağa lâzım durur her dem niyâz
- 5 Ey Murâdî ser virüp sırrı 'ayân itme şakın
Kâşif olma kıl hâzer zinhâr kılma keşf-i râz

574²

Velehû dâme sa'duhû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Biz hâkâyîk gülşeninde murğ-i gûyâ olmuşuz
Ten hicâbın kaldurup 'âlemde peydâ olmuşuz
- 2 'İzzet ile biz mu'azzezlerdeniz ey cân-ı men
Anuñ için râhda devletle hem-pâ olmuşuz
- 3 Cısr-i şer'iden gelüp geldük muhîr-i vaḥdete
Âşinâyuz anda bu fenn içre ra'nâ olmuşuz
- 4 Her zamân bir anı gözler ey çerâğ-ı çeşm-i men
Gice gündüz añlar iseñ 'ayn-ı bînâ olmuşuz
- 5 Ey Murâdî gel berü billâhi inşâf eyle kim
Gözü-yi 'ibret-nümâyuz bir temâşâ olmuşuz

1 A.86b, F.97a. Gazel A, F'de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu bereketli kılsın!

2 A.86b, F.97a. Gazel A, F'de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Onun saadeti devam etsin!
4a.bir: biz F.

575¹

Velehû medda'llâhu zılâle re'fetihi
Min şevâriki fütûhâtihi ve bevâriki kerâmâtihi mâ-kâne hâliyen 'ani'l-
fütûhâti bi-hurmeti şâhibi'l-mu'cizât

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Yine bir hâle düşüpdür dil-i pür-sevdâmuz
Bilmeyen evvelümüz bilemedi uhrâmuz
- 2 Çün nihân oldu gelüp meclis-i hey'etde 'ilm
Pes mu'ayyen 'ulemâyile durur da'vâmuz
- 3 Bir 'ayân olsa olur 'arşa-i 'âlemde nihân
Ol nihâyet mi bulur kim ki bile tenhâmuz
- 4 Bir vahîd olsa bugün iki cihânı tolanur
Ne bilür şol ki özin bilmeye ol peydâmuz
- 5 Hâbbezâ irdi Murâdiye şehir bü-yı hâbib
Her ne kim vardur 'avâlimde bizüm güyâmuz

576²

Velehû irtefe'at a'lâme devletihi

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Baħr-ı tevħide giren kimsene pâyân bulımaz
Kul ki olmaya şadâķatde o sulţân bulımaz
- 2 Düşdi bir derde bu dil kim aña tâ rûz-ı kıyâm
Cem' olur ise eķibbâ ķamu dermân bulımaz
- 3 Vâ'ızâ sen baña pend eyleme ķâr eyleyemez
Cânı terk eylemeyen kimsene cânân bulımaz
- 4 Merkez-i şıdķ u şafâdan güzerân eylemedin
Elf-i cehd eyler ise cân ile hullân bulımaz
- 5 Ey Murâdi yüri sen degmeye baş indürme
Bu zamânlarda ķişi ķâmil-i insân bulımaz

1 A.87a, F.97a, R.23b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A1: Bu da onundur. Allah (cc.) onun merhametinin gölgesini uzatsın!

Başlık A2: Fetihlerinin doğuşu ve mucize sahibinin hürmeti ile fetihlerden zaman buldukça onun kerametlerinin parıltılarından...

Başlık F: Ve min-'ibârâtihi'l-merğûbe.

1b. 'ulemâyile: 'ulemâ ile R. M'de gazelin yalnız 5b.mısraı vardır.

2 A.87a, F.97b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devletinin alameti yükselsin!

3a.eyleme: itme ki M. 3b.kimsene: kimesne AE. 4a.merkez-i: hergiz AE. 4b.bulımaz: - AE.

577¹

Velehū lā-zālet şümüsü devletihī çālī'aten

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 'Azmümüz hayra durur hayr ile ihsân iderüz
Herkesün kalbini mesrūr u şādân iderüz
- 2 Lâzım oldur bize dāyım duruşavuz hayra
Hayrumuz müymin ile kâfire yeksân iderüz
- 3 Dilerüz rahmet-i Mevlâ iderüz cehdi eger
Biz rızası çün anuñ eylügen her ân iderüz
- 4 Ğayrı biz kayıruruz kayura Hâk dahı bizi
Virüben mālumuzu yoluna tālân iderüz
- 5 Rûh-ı kudse şorar iseñ hâberi ey 'arîf
Ey Murâdî seni İsrâfile şür cân iderüz

578²

Velehū hulledet salţanatuhū

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Seni biz cümle-i 'âlemlere sulţân bilürüz
Hâne-i dilde muķim olıcı mihmân bilürüz
- 2 Senden ayru bize yâr olmağı gösterme bize
Dāyımâ cân ü bedende seni cânân bilürüz
- 3 Şerhe olmadı bizüm kavlımüzi şâhib-i 'ilm
Kavlımüz şerh ideni 'alim-i devrân bilürüz
- 4 Dâniş isterseñ eger gel berü zânü çöküben
Güş kıl gör ki nice 'ilm ile 'irfân bilürüz
- 5 Tâlib olsa ele girse n'idelüm n'eyleyelüm
Cevher olmağa Murâdî nice 'ummân bilürüz

1 A.87a, F97b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Yükselen devletinin güneşleri devam etsin!

1b.mesrūr ve: mesrūr ü M; mesrūr-ı AE. 3a.biz: bir H. 4a.ğayrı: gayrıyı AE.

2 A.87b, F97b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saltanatı ebedi kılınsın!

2a.bize: bizi M. 2b.ü: - AE, H. 3a.şâhib-i 'ilm: şâhib-i 'alem M. 4a.beri zânü: beriye diz M.

579¹

Velehû es'ada'llâhu mesâhu

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Seyr-i fi'llâh idelüm sırr-ı ma'a'llâh ile biz
Kılalum her ne kılursañ dil-i âgâh ile biz
- 2 Tâlib-i râh-ı hüdâ oluben içdâm idelüm
Togrı yola varalum tutduğumuz râh ile biz
- 3 Buluben Rabbümüzi aňlayalum nefsumüzi
Şâh olalum kamu 'âlemlere ol şâh ile biz
- 4 Tâk-ı mînâ-yı sipihri gezelüm döne döne
Gün gibi berç uralum 'âleme bir mâh ile biz
- 5 Ey Murâdî bize her kim gele tav'an dilerüz
Zulm u hayf eylemezüz kimseye ikrâh ile biz

580²

Velehû en'ama'llâhu şâhibehû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Cür'a-nüş olalı hum-hâne-i vahdetden biz
Nice dem fâriğüz ez-ğayr u keşretten biz
- 2 Bizi men' idemez âlâyiş-i 'âlem Hâkdan
Hamd ü şükr aña ki hâk bizde hâkikatden biz
- 3 Edeb-i 'akla uyup ğayr-ı kelâm eylemezüz
Başmazuz taşra ayak râh-ı şer'atdan biz
- 4 Tark olupdur 'aded-i bî-'aded ol hallâka
Her ne kim var ise bildük o tarikatdan biz
- 5 Ger Murâdîde celâl ile cemâli göresin
Dönmezüz ağılayasın hiç bu heyyetden biz

1 A.87b, F.98a. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun akşamını mutlu kılsın!

1a. ma'a'llâh:...Allah'la beraber (6/Enam 19; 15/Hicr 96; 17/İsra 22; 39; 23/Müminun 117; 25/Furkan 68; 26/Şuara 213; 28/Kasas 88; 50/Kaf 26; 51/Zariyat 51, 72/Cinn 18. 2b.biz: - M. 4b.bir mâh: bürhân M.

2 A.87b, F.98a. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun arkadaşını nimetlendirsün!

2a.idemez: - M; 'âlem Hâkdan: 'âlem-i Hâkdan idemez M. 5a.celâl ile cemâli ile celâli M.

581¹

Velehū lā-zāle mümette'an bî's-sa'di ve'l-ikbāl

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Nice bir zârı kıla bu dil-i pür-sevdâmuz
Düstüm hicr ile bitmez mi bizüm ğavgâmuz
- 2 Görmeyelden berü ben zerre cemâlün şemsin
Oldı ey mâh qarânu dil-i nâ-peydâmuz
- 3 Aldı naqd-ı hîredüm iki harâmî çeşmün
Hâkim ol var durur anlarla bizüm da'vâmuz
- 4 Ğafil olma bu iki gözlerümün âbindan
Kâtı emvâcludur ey şanemâ deryâmuz
- 5 Yâ Rab inşâf vir (ol) Aḥmed-i muhtâr ḥaḳḳı
Nice bir aġlada biz o qarşı tuġrâmuz
- 6 Mübtelâ eyleme yâ Rab bizi ğayrı güzele
Var iken ol yañağı verd gözi şehlâmuz
- 7 Bu Murâdî ola mı bende bir ayruḳ şâha
Var iken sencüleyin nik-siyer Dârâmuz

582²

Velehū dâmet 'izzetuhū ḳaddesa'llâhu sirrehu'l-'azîz

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Ricâ vü minneti terk itmezem dil-dârdan herġiz
Ḳamu terkin ururven dönmezem ben yârden herġiz
- 2 Benümle 'ahd u peymânın ḳulupdur ol tabîb-i dil
Geçerven cân ü serden geçmezem ikrârdan herġiz
- 3 Gezûben cümle âfâḳı aradum kendüme sır-daş
Aradum ğayrı yoḳdur dîde-i hun-bârdan herġiz
- 4 Ruḥ-ı tâbendesinden çün niḳâbın keşf ide dil-dâr
Bulınmaz bende nesne bu yoġ ile yârden herġiz
- 5 Şu kim nûş itmedi câm-ı ḥaḳîḳatden mey-i 'ışḳı
Murâdî anla anı anlamaz esrârdan herġiz

1 A.88a, F98a. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Mutluluk ve ikbal ile memnuniyeti devam etsin!

5a. (ol): -. 7a.Bu Murâdî: - M. 5b.nik-siyer: nik-i siyer M.

2 A.88a, F98b, R.106a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Onun sırlarının incelikleri ve eserlerinin bildirdiklerinden... Allah (cc.) onun yüce sırrını kutsal kılsın!

Başlık F: Ve min-leṭâ'ifi 'ibârâtihi.

2a.ol: ey R. 3a.gezûben: görüven L. 3b.herġiz: - M. 4a.tâb-endesinden: tâbında senden AE; tâbesinden R.

4b.yârdan: vârdan B, L. 5a.ḥaḳîḳatden: ḥaḳîḳiden L. 5b.anlamaz: anılarsaḅ L.

583¹

Velehû tale beķāhu

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Mekānum lâ-mekānîdür mekānumdan ol ân ansuz
Muḥakḳakḳ görmedüm aṣlā mekānumdan mekân ansuz
- 2 Muşarraḥ anladum ḥālî pes ebrāra su'āl itdüm
Cevābın virdiler kim görmedük hergiz cihân ansuz
- 3 Muḳarreb bezmine vardum didüm kim aṣlını bildüm
Didiler li nüslime gerçi dirler yok zamân ansuz
- 4 Yücedür vech-i min vechin velikin mest ü ḥayrānuz
Cihân u cānı terk itdük ne bilsün anı cān ansuz
- 5 Pes andan şodum akrebdan mu'ammānuñ rumüzından
Murâdîdur Murâd el-ḥakḳ yakîn oldı beyân ansuz

584²

Velehû ebķāhu'llāhu te'ālā

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Cemālün perdesin ḳaldur ki görsün ibtidādan yüz
Ḳamer bedri nite kim her gice açar dücādan yüz
- 2 Nihân-ı bâ-'ayân ile 'ayân-ı bâ-nihân olmuş
Murâdı dil-berün 'arz ide cāy-ı müntehādan yüz
- 3 Şerādan tā şüreyyāya şalınmış ḡulḡul-i ḥüsnî
Diler kim 'arz ide süflî ile 'ayn-ı 'alādan yüz
- 4 Ma'ānî gencinün miftāḥını tutmuş elinde yār
Diler kim göstere her dem kemāl ile 'aṭādan yüz
- 5 Murāduñ vech-i taḥḳîķi yine 'ayn-ı kināyetdür
Diler kim açā 'ışḳ ile cemāl-i dil-rübādan yüz

1 A.88a, F.98b, R.25a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devamlılığını uzatsın!

2a.pes: bes R. 3a.bezmine: bir emine AE. 3b.Li nüslime: bk. G. 426/3a. 4a.mest ü: mest-i AE.

2 A.88b, F.99a, R.25a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allahu Teala (cc.) onu bâki kılsın!

2b.Murâdı dilberün: murâd üzere dil-ber R; yüz: - AE. 3b.a'lādan: 'ulādan AE.

585¹

Velehü feteħa'llāhu lehü ebvābe'l-ħayr

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Ne dil-bersin ki ħüsnüñe bulunmaz ibtidâ hergiz
Nitekim 'ıřķ-ı 'uřřāķuña yokdur intihâ hergiz
- 2 Cemâlün burķa'ın ref eyledün bir defa evvel çün
Ėamu dillerden anuñ çün ebed gitmez şafâ hergiz
- 3 Ezelden çün dil-i mecnûnı saña âşinâ kılduñ
Ne mümkindür ki sizden yâd ola ol âşinâ hergiz
- 4 'Iyân -ı bî-nihânuñdan 'ayânuñ bî-nihân olmış
Yoluñda ser viren anuñ içün olmaz fenâ hergiz
- 5 Murâdî sırr-ı ebrârı gözet vaşl-ı muķarrebden
Yoluñda şâdık ol kim eksük olmaz merĖabâ hergiz

586²

Velehü efâza'llāhu min berekâtihi

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Bu 'izz ü devletüm hergiz beyân olmaz beyân olmaz
Bu řerĖ-i bî-nihâyetdür nihâyetdür 'ayân olmaz
- 2 Eşerdür sırr-ı ekberden nazardur rükn-i evvelden
Mu'ammâdur başiretten beyân u dâstân olmaz
- 3 şu'â'-ı 'ayn-ı envâra revâdur remz-i meclâsın
Celidür bâ-nihân el-Ėaķ buña bir tercemân olmaz
- 4 'Azizüm senden isterven benüm 'izz ile temkinüm
Müberrâ ola dâyimde şurûğumdur nihân olmaz
- 5 Murâdî şarfi min şarfin olupdur şarfi min şarfin
Kemâl-i bâ-kemâlünden tenünde Ėayr-ı cân olmaz

1 A.88b, F.99a, R.24b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun için hayrat kapılarını açsın!

1b. nitekim: niteki A. 3a. saña: size R. 3b. sizden: senden R; hergiz: - AE, M. 4a. bî-nihân: bâ-nihân R.

2 A.88b, F.99a, R.24a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu bereketinden faydalandırsın!

1a. bu: çü R. 1b. nihâyetdür: nihânidür R. 4a. 'izz ile: bu 'izz ü R.

587¹

Velehû e‘azzehu’llâh

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Mekân-ı lâ-mekânîden hicâb açmış mekân ansuz
Ne deñlü gözledüm her sâ‘ati görmedüm ân ansuz
- 2 Çü terk-i in ü ân kıldum zamânumdur muhayyer pes
Zamânum bî-zamân itdüm baña olmaz zamân ansuz
- 3 Benüm çün ‘ömr-i câvidüm aña ‘arz olmadı hem tûl
Vücûdum cûdudur olmaz bu ömr-i câvidân ansuz
- 4 Şeher bād-ı şabâyile vücûdum zevraķı tayyâr
Ne var çün himmetüm elde ki olmaz bādbân ansuz
- 5 Murâdî günbed-i eflāk döner zâyir olup şahşuñ
Eger olmaz ise olmaz zemîn ü âsumân ansuz

588²

Velehû medde ‘umrehû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 ‘Acebdür bu benüm hâlüm aña fehm u hayâl irmez
Hayâlüm halka hâyildür aña vaşf ile hâl irmez
- 2 Vücûduñ burķa‘ın kâldur cemâl-i yâri gör n‘eyler
Bunı fehm eyle kim bu sırıa ‘ilm ile kemâl irmez
- 3 Egerçi çevre yanumda muhîṭ-i baḥr-ı bi-pâyân
Bulınmaz ḥadd ü pâyânım baña ḳavl ü maḳâl irmez
- 4 ‘Alem naşb eylemişlerdür egerçi ḥall ü hâlince
‘Alem dikdüm ki rumḥum farkına perr ile bâl irmez
- 5 Eger ‘âkil iseñ ey dil yûri ğavġâyı terk eyle
Murâduñ ḥâli añlanmaz aña baḥş ü cidâl irmez

1 A.89a, F.99b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu aziz kılsın!

2 A.89a, F.99b, R.171b. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın!

1a.aña: buña R. 2b.sırta: sırı-ı R. 3a.baḥr-i: - R. 3b.ḳavl ü: - R. 4a.egerçi: eger AE, R. 5b.ü: - R.

589¹

Velehū zā'afe'llāhu ecrehū

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Ğam-ı dünyā ile ey dil dil-efgār olmazuz hergiz
Bi-ḥamdī'llāh ki andan ğayr ile yār olmazuz hergiz
- 2 Elümüz çekmişüz bu 'ālem-i kevn ü fesād içre
Şuver-perver olanlarla hem-esrār olmazuz hergiz
- 3 Tutar çün gözgü-yi 'ibret-nümā 'aynümüzze dil-dār
Başir olduk anı pes ğayrı dīdār olmazuz hergiz
- 4 Çeker tevķī'-i kudret hükmini aḥkāmına dāyım
Virürüz yirlü yirine güneh-kār olmazuz hergiz
- 5 Murādī 'ālem-i uḥrāyī 'arz itdi bize dil-dār
Fe-ḥāşā yārden ğayra ḥīridār olmazuz hergiz

590²

Velehū lā-zāle muvaffaḳan

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Benüm ḥālüm nedü bilseñ cihāna açmaz idün göz
Cihān ne ola ḳatuñda bu cāna açmaz idün göz
- 2 Kulağ ursañ bu güftāra bilürdün ḥāl-i 'uşşākı
Kemāl-i 'ilm olup 'ilmün yabana açmaz idün göz
- 3 Eger bir zerre mihrinden olaydı ḥāşılıñ ḥānum
Bu def'a āşkār ile nihāna açmaz idün göz
- 4 Delidür şol ki yāri terk idüp meyl ide aġyāra
Bulayduñ sen eger çāre zamāna açmaz idün göz
- 5 Murādī ḥubb-ı ḥālūñden şaḳın deyyāra fāş itme
Eger ḳam ola arada bu ḳana açmaz idün göz

1 A.89a, F.99b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun mükāfatını arttırsın!

1a.dil-efgār: dil-fiğār A, F, H, M. 2a.kevn ü: kevn-i AE. 2b.hergiz: - M. 3b.hergiz: - AE.

2 A.89b, F.100a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Muvaffakiyet devam etsin!

4a.delidür: velidür AE.

591¹

Velehû besaṭa'llāhu 'adlehû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 'Azîzüm nûr-ı vech-i yâre ṭâḳat kimse göstermez
Nedür bu 'ışḳ-ı dil k'andan ferâḡat kimse göstermez
- 2 Himâyet kılmasa dil-dâr eger şûrîde-i 'ışḳa
İki dünyâyı bir kılsañ himâyet kimse göstermez
- 3 'Acebdür ḥubb-ı yâr ey dil ki vâḥiddür bu vaḥdetde
Ṭutarlar her ṭaraf âyîne şûret kimse göstermez
- 4 Ne keşret kaldı ne vaḥdet gönül bir 'âleme düşdi
Vaḥid oldu bi-ḥamdi'llāh ki keşret kimse göstermez
- 5 Murâdî âferîn şad-âferîn şol tâb-ı pāküñe
Cihânı arasañ böyle leṭâfet kimse göstermez

592²**Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün**

- 1 Nice ola baña râz-ı nihân cāna 'ayân sensüz
Niḳābuñ acmayınca olmadı ḡavrûñ mihân sensüz
- 2 Revānum olalı tende tenümde 'âlemün cānı
Revâ mı bî-revân (olmuş) benüm cismümde cān sensüz
- 3 Vücûdum ibtidâsın anlaşısam intihâsından
Ne mümkindür ki ola bu dil ü cān şād-mân sensüz
- 4 Ṭulû'-ı mihre himmetdür viren 'âlemlere revnaḳ
Ḳarâr itmez ḥabîbüm cümleten kevn ü mekân sensüz
- 5 Murâdîñüñ ḳabûli oldu ancak bir nazar ṭoḡrı
Ḳabul itmez aña 'arz olına cümle cihân sensüz

1 A.89b, F.100a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletini yaysın!

1b.k'andan: kârından AE. 3a.yâr ey dil: yâre AE, R. 4b.bi-ḥamdi'llāh: bi-ḥamdi'llāhi AE.

2 R.89b. Gazel R'de vardır.

2b. (olmuş): -,

593¹

Min haḳāyıkı kelimātihi'r-rāyika ve 'ibārātihi'l-fāyika

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Bir laḫza ḡālib olsa eger kim niḳāba yüz
Küllü vücūd ururdu fenāyil ḫāba yüz
- 2 Ger olmasa ḫafız ile maḫfûz-ı kāyînât
Bir demde cümlesi tutar idi ḫarāba yüz
- 3 Cümle nücûm ile ḳamer olurdu bî-ziyâ
Şems-i cemāl dutsa eger kim şehāba yüz
- 4 'Ālem münevver olduḡı şundandır añla kim
Berḳ-i yüzûn şehirde tutar âfitāba yüz
- 5 Ger behre-dâr olam bir iseñ dem-be-dem Murād
Eyle du'ā cenābına urḡıl türāba yüz

594²

Velehū yessera'llāhu āmālehū

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Çeşm-i küşādeler çün açarlar cemāle göz
'Ayn-ı 'ulûm-ı Ḥaḳḳa tutarlar kemāle göz
- 2 Mir'ât-ı ḫāl nāzır olalı gönül gözi
Şanma ki ḳāl ile tuta dāyım ḫayāle göz
- 3 Ululuk isteyüp özini eyledi celil
Her dem tutar anuñ içün ol zü'l-celāle göz
- 4 Ğavvaş olalı yemm-i vücūdına fûlk-idil
Ānide gördi miḫrini açdı hilāle göz
- 5 Taḫsîn idüp bu ḳavl ile ma'nāya cümlesi
Açdı Murādi ḫāl ile ḫaḳḳ-ı maḳāle göz

1 A.89b, F.100a, R.107b.

Başlık A: Parıltılı kelimeleri ve üstün ibarelerinin hakikatlerinden...

Başlık F: Ve min-Envārihi'l-lāyihā.

1b.ururdu: vardı AE, H; fenāyile: fenā ile R; ḫāba: ḫarāba AE; vücūd: cūd L. 2a.maḫfûz: maḫfûz-ı AE.

2 A.90a, F.100b, R.24b.Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun işlerini kolaylaştırsın!

4b.ānide: āyende F, H, R.

595¹

Velehü yessera'llâhu âmâlehü

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Yâr ile hem-dem olsa dil-i pür-melâlümüz
Olurdu mihrümüz bu cihânda cemâlümüz
- 2 Miryât-ı dilde naķş ideli şüretin habîb
Cân ile rûh içinde murâķıb bu hâlümüz
- 3 'Arş-ı 'alâda itdi güzër tayı-ı zü'l-cenâh
Heft âsumânda ķor mı bizi perr ü bâlümüz
- 4 Hüsni-i cemâli ezher ola diyü her zamân
Rüy-i cemâle perde aşar bu celâlümüz
- 5 Her kim kigördi işbu Murâduñ fı'âlini
Çâk oldu 'aķlı fehmi didi yok su'âlümüz

596²

Velehü veffeķahu'llâh

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Cân virmeyince ķişı cānāneye iremez
Mest olmayınca âdem mey-ķāneye iremez
- 2 Ğavvās-ı 'ışķ olanlar cān terkini uruben
'Ummāna talmayınca dūr-dāneye iremez
- 3 Nüş eyle cām-ı 'ışķı cān eyle cān ü dilden
Şevvâķ olmayanlar hum-ķāneye iremez
- 4 'Ahd-ı ezelde çün kim 'ışķ oldu başa yazı
Her murğ-i bî-per ü pā bu dāneye iremez
- 5 'Āķıl iseñ Murādî vār iste ehl-i 'aķlı
Cāhil olanlar ey dil ferzāneye iremez

1 A.90a, F.100b. Gazel Lide yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun işlerini kolaylaştırsın!

4b.ânide: âyende F, H, R.

2 A.90a, F.100b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu muvaffak kılsın!

Başlık F: Ve min-netâyici táb'uh.

3a.eyle: ile AE.

597¹

Min şevāriki envārihī ve bevāriki āsārihī

Müfteilün Mefailün Müfteilün Mefailün

- 1 Arz u semā götürmedi anı ki biz götürmüşüz
Cümle cihān irişmedi aña ki bizler irmişüz
- 2 Gerçi melāyik oldılar hāşî-i ‘ābid-i İllāh
Görmediler ebed olar Hāğdan anı ki görmüşüz
- 3 Milk-i ezel bizüm durur maḥz-ı ebed bizüm durur
‘Ayn-ı eḥad bizüm durur naḥdî çü bunda virmişüz
- 4 Zāhib-i rāh-ı Hāğ olup zayf gelüp bu ‘āleme
Her ne ki var ise ‘atā ḡayrlara getürmüşüz
- 5 Her ki seni görüp bile söyle aña Murādîyā
Baḥr-ı eḥad cevāhirin vaşfını k’anda dirmişüz

598²

Velehū şanehu’llāh

Müfteilün Mefailün Müfteilün Mefailün

- 1 Şerḥ ü beyāna şıḡmadı yine bizüm bu ḥālümüz
Bilmedi kimse Hāğkumuz görmediler ḡayālümüz
- 2 A‘ref odur cihānda kim ‘ārif ola bu ḥālūme
Ekmel olur şu kimse kim anlaya bu kemālümüz
- 3 Lem‘a-i nūr-ı vech çün keşf-i niḡāb idüp durur
‘Āleme virdi ḡüsnini anuñ içün cemālümüz
- 4 Hāyil olur mı arada yār ola bizümle çün
Anla bu sırrı ey fetā tā bilesin vişālümüz
- 5 Bildün ise murādumı anlayasın Murādî pes
Şubḥ u mesādadur yine gözler iseñ bu dālümüz

1 A.90b, F.101a. Gazel AE, B, H, L, R’de yoktur.

Başlık A: Işıklarının doğuşu ve eserlerinin parıltılarından...

Başlık F: Ve min-leṭā’ifi ḡikemih.

2 A.90b, F.101a, R.130a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

5a.murādumı: murādı AE. 5b.u: - R.

599¹

Velehû kâne'llâhu me'ahû

Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün

- 1 Kûnh-i hâkikatüne çün irmedi bu meyâlümüz
Lîk senûn kemâlünü aınladı bu kemâlümüz
- 2 Âyine-i 'iber-nümâ oldu çü kalb-i demi
Âyinede cemâlüne karşı durur cemâlümüz
- 3 Münseliğ oldu cân ü dil kâlib-ı gayrı n'eylesün
Arada nesne kalmadı bizde bulundu hâlümüz
- 4 Bağr-ı fenâda âşinâ oldu bu geşt-i vücüd
Tarfetü'l-'ayn olup durur perr ile bâlümüz
- 5 Aınla Murâdî kavlini 'ilm ile râsiğ olasın
Belki kelâm-ı Hâk durur her ne k'ola mekâlümüz

600²

Velehû lâ-zâlet envâre 'izzihî sâtı'aten

Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün

- 1 'İşk ile hem-serüz bugün mâl ile câhı n'eylerüz
Târik-i iki 'âlemüz tâc u külâhı n'eylerüz
- 2 Milk-i hâbibe toğrulup buldı sırat-ı müstaķim
Yolumuz ol durur bizüm bir dağı râhı n'eylerüz
- 3 Âh-ı şehir okı geçer nüh felekün siperlerin
Biz bilürüz meyâlümüz nâle vü âhı n'eylerüz
- 4 Bilmek için bu şıdkumuz da'viye kaşdıımız nedür
Kâzî vü şahid ol hâbib gayrı güvâhı n'eylerüz
- 5 Mağzen-i sırr-ı ışk olan buldı hâlâş-ı câvidân
Şâf ola zıkr ile gönül cürm ü günâhı n'eylerüz
- 6 Çünkü murâdıdır Murâd virdi murâdını murâd
Bizde çü fâtiğ-i bilâd ta'n-ı sipâhı n'eylerüz

1 A.90b, F.101b, R.161b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onunla olsun!

1a.kûnh-i: gine AE; bu: - M. 1b.lîk: lâki R.

2 A.90b, F.101b, R.159b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Parlayan izzetinin nurları devam etsin!

1b.târik-i: târik M. 4a.nedür: neden AE. 5b.n'eyleriz: - AE, M. 6a.murâdıdır Murâd: murâdiden M.

601¹

Min netâyici enfâsihi's-şerîfe ve levâyihî efkârihi'l-münîfe

Müfteilün Fâilün Müfteilün Fâilün

- 1 Hem-dem olalı dile mihr-i ruḥ-ı yârümüz
Ḥüsninedür her zamân 'ışk ile ikrârumuz
- 2 Terk-i ḥayât eylemez 'ışkuña kim cân virür
Vaşl aluruz cân ile oldı bu bâzârumuz
- 3 'Ayn-ı bekâ meskenin bulmağ için her zemân
Nefsi fenâ eylerüz böyle durur kârumuz
- 4 Ḥâme-i 'ilm-i ezel levḥe çü kıldı raḳam
Besmele'den şoñra bes yazdı bu aḥbârumuz
- 5 Maḥz-ı Murâd-ı ezel Ḥaḳḳ ile oldı Murâd
Böyle virüpdür ḥaber bir şehër ebrârumuz

602²

Min cümleti kemâlâtihi'z-zâhire ve ḥâlâtihi'l-bâhire

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Ömrümi 'ömrümde gördüm çün dırâz
Ḥâlümi ḥâlümde buldum çâre-sâz
- 2 Eyledüm aḥvâlümi yâre beyân
Ara yirde oldı çok nâz u niyâz
- 3 Çok tefekkür eyledüm kıldum su'âl
İstedüm dil-dârdan keşf oldı râz
- 4 Cümle-i vechümde gördüm bir mişâl
'Âlemün 'ilmini bir nokṭamda yaz
- 5 Gel Murâduñ mantıḳın gûş eylegil
Alduḡuñ miḳdârı al ger çoḡ u az

1 A.91a, F.101b, R.174b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Şerefli nefeslerinin sonuçları ve yüce fikirlerinin levhalarından...

Başlık F: Ve min-lema'ati Envârih.

2a. 'ışkına: 'ışk ile AE, R; ki: - R. 3b. nefsi: nefsi AE. 4b. bes: pes M. 5a. Murâd-ı: Murâd AE, M.

2 A.91a, F.102a, R.23b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Onun parıltılı mükemmel cümle ve parlak hâllerinden.

Başlık F: sellemehu'llâh.

2b. çok: çün R. 4b. 'ilmini: 'âlemini AE. 5b. u: - R.

603¹

Velehû âmenehu'llâh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ben nice şabir olam cânânsuz
Bir beden gördün mi tura cânınsuz
- 2 İki gördün kendüni bir eyle var
Her işi sen işleme iz'ânsuz
- 3 Cân cemâli cân ile sevmekdedür
Anuñ için olmadı ol ansuz
- 4 Pençe-i 'ışk ile kimdür tutuşan
Bir bahâdırur 'aceb oransuz
- 5 Bu Murâdî çekdi çok cevır ü cefâ
Hamdû li'llâh olmadı ihsânsuz

604²

Mine'l-vâridâti'l-ilâhiyyei ve's-sâniḥâti's-subḥâniyye

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Dirigâ olmadum bir gün elemsüz
Cihânda var mı bir dem derd u ğamsuz
- 2 Ḥabîbün hicri derdinden gönül âh
Dem olur mı ki gözüm ola nemsüz
- 3 Bu devr-i bî-vefâdan derd u ğamla
Olur mı 'aynumuz ki ola demsüz
- 4 Hüner bilür 'uyûbuñ yimegil ğam
Degil ey dil senün şahuñ keremsüz
- 5 Bekâyı sen deġişmegil fenâya
Murâdî bil bekâ olmaz 'ademsüz

1 A.91b, F.102a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu emin kılsın!

3b. olmadı: oldu AE.

2 A.91b, F.102a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: İlâhî hatırlatmalardan ve sübhânî ilhamlardan...

Başlık F: Eyvedehu'llâh.

4a. yime gel: yimegil AE, M.

605¹

Velehü haresa'lläh

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Bizi şüretde gördün pâdişâyuz
Velî ma'nâda bir kemter gedâyuz
- 2 Bizi yâr ışığında ańlama yâd
Çamuya yâd ü yâre âşinâyuz
- 3 Bu şüret 'âleminde câhilüz biz
Velikin müctebâ vü murtażâyuz
- 4 Küdûret gösterüp 'âlemde her dem
Velî bâtında ey dil aşfıyâyuz
- 5 Murâdî nesne yok zâhir 'amelden
Velî âyîne-i 'ibret-nümâyuz

606²

Min reşehâti aqlâmihi'ş-şerî'fe ve nefehâti elfâzihi'l-münîfe

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Dile 'âlemde kim olur dem-sâz
Şerh-i ma'lûma eylese âğâz
- 2 Kimi görseñ şanursın ehl-i vücûd
Arasañ lışş olur yâhûd ğammâz
- 3 Çanı 'âlem içinde bir er kim
Tolu olmaya kalbi hırş ile az
- 4 Câm ile Hakk'a bak 'ibâdet iden
Her biri oldu âhiretten vaz
- 5 'Âkil iseñ Murâdî diñle sözüm
Hakk'dan özge çamudan olğıl bâz

1 A.91b, F.102b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

2b.ü: ve M. 3b.vü: ve M.

2 A.92a, F.102b, R.24a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Şerefli kalemlerinin sızıntıları ve yüce sözlerinin esintilerinden...

Başlık F: Başlık.

Başlık H: Velehü eyzen: Yine bu da onundur.

2a.kimi: kimisi A. 4a.bak: yok R.

607¹

Min sübhaniyyeti'l-‘ilmiyye ve'l-me‘ânî'l-hikemiyye kıddese sirrehü

Müfteilün Müfteilün Fâilün

- 1 Şol ki bizüm bilmedi ikrârumuz
Hayf aña ki aňlamadı kârumuz
- 2 Revnağ-ı hüsnin gözedür çün hayâl
Dide gerek gözleye ebsârumuz
- 3 ‘Ömrümüzün aňlamayan aşlını
Nice bilür tûl ile tekrârumuz
- 4 Şâhid-i ma‘nâ çü tutar âyine
Her yañadan göstere didârumuz
- 5 Âh Murâdiyi bilen bilmedi
Hayf dimiş bilmeyen efkârumuz

608²

Min cevâhiri tahrîrâtihî ve zevâhiri takrîrâtihî

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Mağabbet-i ezelidür bizüm mağabbetümüz
Tariğ-i râh-ı hüdadur bizüm tariğatümüz
- 2 Çü zât-ı pâkını tevhid-i vecd ile bilürüz
Şıfat-ı lem-yezelidür bizüm haқиқatümüz
- 3 Çün ol Hudâ bizi kıldı ref’ bi’d-derecât
Bizi qarîb ider aña bizüm şeri’atümüz
- 4 Ne deñlü aқrebüz aña sen itme gel teftiş
Yiter saña olur ise bizüm hidâyetümüz
- 5 Bu deñlü vahdete aşlâ biz olmazuz kâni‘
Murâdi himmet-i ‘âlî bizüm ma‘îşetümüz

1 A.92a, F.102b. Gazel AE, B, H, L, R’de yoktur.

Başlık A: İlmi noksanlıkları tenzihten ve hikmetli manalardan... Allah (cc.) onun yüce sırrını kutsal kılsın!

Başlık F: sellemehu'llâh.

1a.ki: - M.

2 A.92a, F.103a. Gazel AE, B, H, L, R’de yoktur.

Başlık A: Onun yazım cevherleri ve sözlü ifadelerinin parıltılarından...

Başlık F: Ve min-‘ibârâtihî'l-laṭife.

609¹**Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün**

- 1 Debîr-i efzala şerh eyledi mudakķık râz
Didi ki 'ilmi 'avâlimden eyledi mümtâz
- 2 Resûl-ı râh-ber oldu bu yolda rûhü'l-emîn
Per ile şeh-per ile all-i alīb olmış bâz
- 3 Huzûr-ı meskenet olmağa fakr-ı fahrî yiter
Bu Hüd 'aâ-yı ğinâdur ya şivedür yahû nâz
- 4 Ğarîb vâkı'a hânım 'acib hâdisedür
Dür-i yetim... iy hân cümleden ifrâz
- 5 Murâdinün kelimâtında(dur) rumûz-ı ğuyûb
Eger vukûf diler iseñ amudan ol gel vaz

610²

Min düleri ğureri inşâ'ihî ve ezheri züheri imânihi

Mef'ûlû Mefâilû Mefâilû Feülün

- 1 Tâb-ı ruh-ı dil-dâra gözüm tâb getürmez
'Aynum gibi bir göz dahı hûn-âb getürmez
- 2 Bûstân-ı cihân ğarka-i âb oldu yaşımdan
Şol deñlü gelür kim anı olâb getürmez
- 3 'Alemdede dahı bencüleyin 'ışķ eri gelmez
Bir bencüleyin Zâl-ı cihân şâb getürmez
- 4 Ben okumışam ders-i 'ulûmı ezeliden
Bu ilmi yazup ortaya küttâb getürmez
- 5 'İşk ehli bilür ne'ydüğünü işbu Murâdun
'Âşıķa haram oldu göze h'âb getürmez

1 R.172b. Gazel R'de vardır.

5a.kelimâtında (dur): kelimâtında.

2 A.92b, F.103a.Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Onun yazımının parlak incileri ve imanının aşırı parlaklığından...

Başlık F: sellemehu'llâh.

ḤARFÜ'S-SİN

611¹

Min taḥkîkâtihi'r-râyiḳati ve tedkîkâtihi'l-fâyiḳati

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Nefî olındı çün hayât-ı câvidânumdan nefes
Pes hayâtum murğine yapıldı ḥikmetden ḳafes
- 2 Âşiyânından cüdâ oldu maḥabbet tırrası
Sûz-ı âh ile kelâmın anuñ içün ḳıldı pes
- 3 Tâ'yir-i gülşen olalıdan dilâ tayr-ı vücûd
Anı özler ḳılmaz anuñ çün bu ḥâşâka heves
- 4 Ḳomadı cehd-i belîğ ile işin ferdâlara
Buldı maḳşûdına himmetle bu günden dest-res
- 5 Her ne kim vardur cihânda evvelin ü âhirin
Bu Murâdinün kelâmından olupdur muḳtebes

1 A.92b, F.103a, R.25b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Onun parıltılı araştırmaları ve üstün incelemelerinden...

Başlık F: Ḥarfü's-Sîn.

2b.sûz-ı: sûz u R; kelâmın: kelâmı A; pes: bes R. 3b.ḥâşâka: ḥâşâ ki AE.

612¹

Velehū ṭavvele'llāhu 'umrehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Oldı mergüb iki dünyâda ḥabîbüm Ḥaḡ-şinas
Cehd idüp cehd ile sen olğıl ḥabîbüm Ḥaḡ-şinās
- 2 Ḥaḡ-şinās olanda nice dürlü ḥikmet vardur
' Âkıl iseñ gel berü olğıl ḥabîbüm Ḥaḡ-şinās
- 3 Çün beni bildüm ḥuḡûḡum añladum iz'ân ile
Ṭâlib ol gel sen daḡı olğıl ḥabîbüm Ḥaḡ-şinās
- 4 İster iseñ ḥaḡḡuñı bilsün senüñ ḥâş ile 'âm
Olmağıl sen bî-vefâ olğıl ḥabîbüm Ḥaḡ-şinās
- 5 Bu maḡâl-i ḥikmet-âmizin Murâduñ diñle gel
Ġâfil olma dem-be-dem olğıl ḥabîbüm Ḥaḡ-şinās

613²

Velehū veffeḡahu'llāhu limā yuḥibbu ve yerzâh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cân ile cân eylesün Ḥaḡḡa şenâyile sipās
Kim binâ-yı cisme urmış maḡz-ı ḥikmetle esās
- 2 Eylemiş bir ḥâne anda kim muḥîṭ-i 'âmdur
Ḳaplamışdur "kün feḡân"ı nitekim bir mâ'î ṭās
- 3 Ḥ'âr baḡma şâhlar vardur ki taḡt-ı ḡubbede
Kimi aṭlas pûşlardur kimisi daḡı ḡalâş
- 4 Ġâlib olmuşlar durur ḡudretle Fir'avnilere
Nitekim Mûsâ elinde ejder oldı dâr-ı âs
- 5 Gel Murâduñ ḡuş kıl sırr ile ḥikmet sözlerin
Cehd ideḡör fehmine tâ kim olasın faḡır-ı nās

1 A.92b, F.103b, R.26a. Gazel Lide yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın...

3b.ḥaḡ-şinās: Ḥaḡ AE. 4a.Ḥâş ile 'âm: 'âm ile ḥâş M. 5a.diñle gel: diñle kim A; diñlegil M.

2 A.93a, F.103b. Gazel Lide yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun sevdiği ve razı olduğu şeyi ona muvafık kılsın!

2b. kün-feḡân: bk. G 16/1b. ; feḡânı: feḡân AE; bir: - R. 3a.ḡ'âr: ḡor AE, R. 4b.ejder: ejderhâ M; dâr-ı âs: dıras M.

614¹

Mine'l-fütûḥâtî's-sultâniyye

Mef'ûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Hâsta gönül devâ diledi sende buldı pes
Her derdine şifâ diledi sende buldı pes
- 2 Ğayrı n'ider ne var ise illâ'ki sendedür
Cân dile 'aṭâ diledi sende buldı pes
- 3 Vallâhi senden özgede yoḡdur baña murâd
Her yirde ilticâ diledi sende buldı pes
- 4 Zevk u şafâ-yı 'âleme virdi gönül talâḡ
Dâyim ki dil şafâ diledi sende buldı pes
- 5 Her ne Murâdî k'oldı olur mâ-ḡalaḡ ḡamu
Câm-ı cihân-nümâ diledi sende buldı pes

615²

Velehü e'ānehu'llāhu 'alā murādih

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Mürür kıldı gönül mürḡi ṭâḡ-ı vaḡdete pes
Murâdî buldı yetiṣdi murâd-ı 'izzete pes
- 2 Ne deñlü rāhda 'arz oldı ise na'mādan
Olara mültefit olmadı irdi ḡurbete pes
- 3 Bilürdi 'āṣıḡa oldı ḡarām ḡayra heves
Yüzin dönübeni bakmadı ḡür-ı cennete pes
- 4 Yüzini kıldı muḡābil zücāce-i ḡurba
Yüzini Ḥaḡḡ ile gördi irüp ḡaḡıḡkata pes
- 5 Murâdî irdüğini ancak ol Ḥudāyî bilür
Rızâyı gözledi anuñ çün irdi devlete pes

1 A.93a, F.104a, R.163a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Sultanlğın fetihlerinden...

Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur.

1a.pes: bes A, R. 1b.pes: bes A, R. 2a.n'ider: nedür R. 2b, 3b, 4b, 5b.pes: bes A, R.

2 A.93a, F.104a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun isteğı doğrultusunda Allah (cc.) ona yardımda bulunsun!

Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur.

2b.pes: - F. M. 3b.dönübeni: dönüben A, F; pes: bes A. 4b.pes: bes A. 5a.irdigini: irdigine A, AE, F, H. 5b.pes: bes A

616¹**Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün**

- 1 Vârid-i Hakkâ nıgeh-bân-ı Hudâdur yine bes
Vâridât ile bu mevrûda 'aţâdur yine bes
- 2 Keşf-i hucb itse ne ğam kâşif-i muţlakdur bu
Perde-dâr âyinesi aña beķâdur yine bes
- 3 Şahv-ı kübrâya düşerse yine maħlas mevcûd
Geştî girdâba düşer kendü rehâdur yine bes
- 4 'Âlem-i encümi seyr eyleme bir mâha iriş
Anlara zav' viren şems-i zuhâdur yine bes
- 5 Cümledenün maħz-ı murâdı bu Murâdide 'ayân
Dâmenin elde tutanlar hulefâdur yine bes

1 R.174a. Gazel R'de vardır.

HARFÜ'Ş-ŞİN

617¹

Min nefehâtî'l-‘arifi bi’llâh hazreti’s-sultânî zıllu’llâhu kıddesa’llâhu sirrehû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Benüm bu sırr-ı pinhānum nihān-ender nihān olmuş
Göñül ‘ışk-ı hâbib ile anuñ çün lâ-mekân olmuş
- 2 İşini beñzedüp kâra görüpdür kâr ile kârın
Mu‘ammâ sırrını bilmiş hem ‘allâm-ı zamân olmuş
- 3 Şalup esb oldu pür-himmet ne himmet belki pür-heybet
Beli dimiş durur meydânda şâhib-kırân olmuş
- 4 Semî‘-i şavt olalıdan kamu aşvâta meyl itmez
Beyânından mu‘arrâdur beyân ile beyân olmuş
- 5 ‘Uķûl irmez nihâyetle Murâdînüñ kelâmına
Velî ‘aķlınca her bir kimseye bir dâstân olmuş

1 A.93b, F.104a, R.102a. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Allah’ın (cc.) gölgesi Hazret-i Sultan yani Allah’ı (cc.) tanıyan arifin esintilerinden... Allah (cc.) onun yüce sırrını kutsal kulsın!

Başlık F: Harfû’ş-Şîn.

5b. olmuş: - AE.

618¹

Velehū dāme fazluhū

Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn

- 1 Miyān-ı ‘ışk-ı ‘āşıkda neler olmuş neler olmuş
İkisinüñde yanında ne sırlardan haber olmuş
- 2 Mu‘ammādan haber olmuş ‘ulūmı kılmış istihrāc
Ledünnī ‘ilminüñ fazlıyla yanında eşer olmuş
- 3 Kemāl-i lā-yezāliden keāllinde ziyād ister
Bi-ḥamdī’llāh murādından ziyāde sūd-ter olmuş
- 4 ‘Aceb budur özi bir neyyir-i a‘zam kemālince
Düşüben pâyına sâcid aña şems ü kamer olmuş
- 5 Niķābın ey Murādī ref’ idelden Yūsuf-ı ma’nā
Cemī’-i ‘ālem ‘ışkuñdan gedā-yı der-beder olmuş

619²

Velehū evşalehu’llāhu ilā merāmiḥī

Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn

- 1 Niķāb açdı yüzinden gösterüp maḥbūb çeşm u kaç
Ḳamu ‘uşşāk olup ḥayrān mesācid didiler sâbās
- 2 Ne ḡam ḡam görmedi kimse şafā kesb eylediler hep
Cefālar çekdiler şunlar kim oldu münkir ü ḳallāş
- 3 Ne peydā kıldı peydāda gör ol ḥallāk-ı ‘ālem kim
Ḥakīm-i muṭlaḳ oldur kim nuḳûşın ‘arz ider naḳḳāş
- 4 Temennā bir temennādur bu remzi ańlamazsań ger
Ne zaḥmet sańa şanmaz ceḥd-i esnān ile mermer ṭaş
- 5 Murādī ḳavlinüñ her ḥarfıdır bir mürşid-i kāmil
Dilerseñ bulasın rüşdi ḳo her birine bīn bīn baş

1 A.93b, F.104b, R.26b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun faziletinin devam etmesi...

2a.haber: ḥisāb R. 3a.kemālinde: kemālide AE. 4b.olmuş: - AE.

2 A.93b, F.104b, R.27b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu maksadına ulaştırсын!

1a.niķāb: niķābın AE; u: - R. 1b.sābās: sābās R. 3b.nuḳûşın: nukûş AE. 4b.şanmaz: şınmaz AE. 4. beyit R’de yoktur. 5a.Murādī: Murādınüñ AE, H, L; Murāduñ R.

620¹

Velehû hâmilehu'llâh

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Hâyâtum perde-i 'ayna hicâb-ı âferîn olmuş
Vefâ-yı serverüm tâ ser kabâ-yı âhenîn olmuş
- 2 Maḳarr-ı 'izz ü câhumdur maḳâm-ı sırr-ı a'lâsı
Benüm bir laḫḫalük râhum ile mâh-ı sinîn olmuş
- 3 'Âlimün 'ilmidür el-ḫaḳ beyân-ı ḳudsî enfâsum
Bu 'ilmün ḳâyinâta zerresi nûr-ı mübîn olmuş
- 4 Şürü'um şer'edür reh-ber anuñla reh mu'ammerdür
Benüm ḳavl-i ḫaḳıḳüm 'âleme islâm ü dîn olmuş
- 5 Ḳarînümdür ḳarînum çün refi' oldum ḳarâbette
Vücûdum ḫadde şıḡmadı aña çün kim ḳarîn olmuş
- 6 Murâduñ sırr-ı ednâsı cihânuñ sırr-ı a'lâsı
Temennâda temennâsı hemân ḫabl-i metîn olmuş

621²

Velehû menna'llâhu bi-ṭûli beḳâ'ih

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Kemâl-i ehl-i ḫaḳdur çün ḫaḳıḳat eyleyen cünbiş
Şıraṭ-ı müstaḳim oldı ṭarîḳat eyleyen cünbiş
- 2 Şerâyi'den ḫaber-dâr ol tecâhül eyleme zinhâr
Bilürsin 'âlemi ḫânum şerî'at eyleyen cünbiş
- 3 Cemâl-i lâ-naẓiridür viren 'âlemlere revnaḳ
Eger 'aynün irişürse sa'âdet eyleyen cünbiş
- 4 N'idersin mümkinî ey dil ne mümkin var ne ḫôd memnû'
Heman efvâh-ı 'âşıkda liyâḳat eyleyen cünbiş
- 5 Murâdî mâ-hüve'l-vâḳi' hüve'l-vâḳi' hüve'l-vâḳi'
N'idersin anuñ erkânı siyâdet eyleyen cünbiş

1 A.94a, F.104b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu rahmetiyle taşısin...

2b.mâh-ı: mâh u AE. 3a. ḳudsî: ḳuds-i AE. 4b.ü: ve M. 6b.ḫabl-i: ḫablün A; ednâsı: dâñası A.

2 A.94a, F.105a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun bekasının uzunluğuyla lütuflandırısın!

622¹

Min nesâyimi enfâsihî ve leṭâ'ifi inâsihî

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Dilde hicr-i yâr ile biñ yirde dâğum var imiş
Añlaram ğayrıya bakmağa yaşağum var imiş
- 2 Ben şanurdum iki 'âlem baña oldu pây-bend
Ḥamdü li'llâh iki dünyâdan ferâğum var imiş
- 3 Fikr iderdüm kim ne hikmet kılmadum hergiz karar
Bilmedüm kim cây-ı âherde turağum var imiş
- 4 Bendümi ḥall eylemiş ḥamd olsun ol Rahmânuma
Her cevâbında şanurdum bend ü bağum var imiş
- 5 Ey Murâdî sözlerüñ vallâhi ḥaḥdur bilmiş ol
Ḥaḥdan ayrudan bi-ḥamdi'llâh ırağum var imiş

623²

Velehû kâne'llâhu ma'diletehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Âşıkun bağrında her dem dâğ-ı dil-ber var imiş
Bilmedüm hicr-i ḥabîbümde ne ğamlar var imiş
- 2 Şubḥ-dem bir 'andelîbi gördüm eylerdi figân
Ḥâr elinden âh idüp 'aynında demler var imiş
- 3 Çün beni oldu müşâhid yaşuma ḥayrân olup
Allâh Allâh didi 'âlemde ne sırlar var imiş
- 4 Yâra ḳurban olmağı gel baña ta'lim eyle kim
Şimdi bildüm kim şevâb-ı ḥacc-ı ekber var imiş
- 5 'Âşıkî dirlerse disünler saña kim ey Murâd
İşidürdüm gerçek imiş sende cevher var imiş

1 A.94a, F.105a, R.115b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Onun nefeslerinin esintisi ve samimiyetinin inceliklerinden...

Başlık F: Ve min-leṭâ'ifi kelimâtih.

1b.añlaram: añladum R. 2a.iki 'âlem baña oldu: kim dü 'âlem oldu baña R. 3b.âherde: uhrâda AE. 4b.var imiş: - AE.

2 A.94b, F.105a, R.122b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletini çoğaltsın!

2b.var imiş: - M. 5a.'âşıkî dirlerse: 'âşık iderlerse R. 5b.imiş: - R.

624¹

Velehû neşera'llâhu şite ma'diletihi

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ben şanurdum perdemün tahtında ğayrum var imiş
Şimdi bildüm 'aynümün 'aynında 'aynüm var imiş
- 2 Sırr-ı esrârı tıyaldan terk-i esrâr eyledüm
Sırrımı sırr eyleyüp bildüm ki sırrum var imiş
- 3 Gerçi câvid oldı 'ömrüm lik bilmezdüm hayât
Şimdi bildüm 'ömrümün 'ömrinde 'ömrüm var imiş
- 4 Fâ'il-i muhtârdan kıldum taleb 'ayne'l-yakîn
Hayrumı haqq ile bildüm 'ilm-i hayrum var imiş
- 5 Bî-naẓîr buldı Murâdî şübheden oldı halâş
Dimesün şimden girü hergiz naẓîrüm var imiş

625²

Velehû eşrakat şümüse salţanatihî ilâ yevmi'l-kıyâm

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Eşk-i hûn-âlüduma yârum mu'ammâ söylemiş
Mevc urup baħr-ı haqîki yedi deryâ söylemiş
- 2 İktiran itdükde mâhum şems ile bir lahzada
On sekiz bin 'âlemün 'ilmin hüveydâ söylemiş
- 3 Şerh-i istiğrākuma yokdur nihâyetden haber
Zerre miqdârınca her a'lâ vü ednâ söylemiş
- 4 Şubh-dem levh-i fuyâda ser-be-ser kıldum nazar
Evvelin u âhirin hep cümle peydâ söylemiş
- 5 Kuvvet-i havl-ı Hudâ-yı lâ-yezâl ile yine
Bu Murâdî qavlini gör nice a'lâ söylemiş

1 A.94b, F.105b, R.27a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletinin şöhretini yaygınlaştırsın!

1b.'aynında: 'aybında R. 2a.sırr: seyr AE. 5a.buldi: oldı A, R; oldı: buldı R.

2 A.94b, F.105b, R.27b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Kıyamet gününe kadar saltanatının güneşleri parlasın!

1a, 1b, 2b, 3b, 4b, 5b.söylemiş: eylemiş M. 3b.vü: ve M. 4b.ü: ve M.

626¹

Velehū zīdet meḥābetuhū

Fāilātūn Fāilātūn Fāilātūn Fāilūn

- 1 “Ḳum fe-enzir” ḳavlini ḳavlınden iz‘ān eylemiş
Anuñ içün rütbe vü fazl ile sulṭān eylemiş
- 2 Rabbine yolını taḥḳik eyleyen oldur k’ana
Emr-i ṭahr ile muṭahhar ḳılup iḥsān eylemiş
- 3 “Ḳum fe-enzir” ‘aynından aḳıdup zülāl-i fazlını
Faḳr ile faḥr eyleyüp ḳavline bürhān eylemiş
- 4 Murtaẓā vü müctebā vü muḳtedā vü Muṣṭafā
Her nefesde Ḥaḳḳ ile taḥḳik iḳān eylemiş
- 5 Şer‘ini şābit ḳılup sübhān ilā yevmi’l-ḳıyām
Kendüye maḥbūb idüp ğayrıya cānān eylemiş

627²

Velehū hebbet nesāyimi devletihī

Fāilātūn Fāilātūn Fāilātūn Fāilūn

- 1 Allāh Allāh ey gönül ğayrı meẓālūn var imiş
Bilmez idüm ben seni bir özge ḥālūn var imiş
- 2 Ḳāf dindi ḳudretinden çünki derdūn cān ile
Bārek Allāh Bārek Allāh ḥoş kemālūn var imiş
- 3 Mevḳif-i a’lā vü ednāda şaḳın ḳılma ḳarār
Ben seni bildüm gönül ğayrı ḥayālūn var imiş
- 4 Ey Murādī ḳalmadı reybüñ senün reyḅ eyleme
Bilmedüm ben anlamadum özge ḳālūn var imiş

1 A.95a, F.106a, R.26b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun heybeti ziyadeleşsin!

1a.Ḳum fe-enzir: bk. G 188/3. 2a.Rabbine yolunu: rütbe tekbir R. 3a. Ḳum fe-enzir: bk. G 188/3 4a.vü: ve M. 5a.yevmi’l-ḳıyām:...kıyamet gününe kadar (4/Nisa 87; 5/Mā’ide 14; 6/En’ām 12; 7/A’râf 167; 17/İsrâ 62; 28/Kasas 71, 72; 45/Câsiye 26; 46/Ahkâf 5; 68/Kalem 39).

2 A.95a, F.106a. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Devletinin rüzgârını estirsin!

2a.cān ile: var imiş M. 3a.merkez-i: hergiz AE. 4a.vü: ve M.

628¹

Velehû azâ'â'llâhu kevâkibe hilâfetihi

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Reşha-i 'ayn-ı kader dünyâyı 'ummân eylemiş
Ğayb-ı hikmet mihri her şey'i dirahşân eylemiş
- 2 Hakk-ı ma'bûdumda buldum çün 'ibâdet lezzetin
Ben de buldum kırbeti ammâ ki pinhân eylemiş
- 3 'Âlem-i 'ulyâya pervâz eyledi kudsi gönül
Levh-i mahfûz 'Arş u Kürsî cümle cevân eylemiş
- 4 Nâr-ı gayretdür cehennem nâr ile memlû olan
Hüsn-i dilberdür cinânda hûr u gilmân eylemiş
- 5 Bu Murâdî buldı çün 'ışkuñda sırr-ı Aḥmedi
Cümle 'âlem bende olmuş anı sulṭân eylemiş

629²

Velehû e'azze'llâhu cündehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şâh-sârından çü tûbânuñ gelür bir tayr-ı hûş
Şöyle tâb urur cihâna mahv olur kırs-ı güneş
- 2 Maşrıķ u mağrib iki bâlında zîr olmuş anuñ
Yedi deryâ oldu minķârında cânım kaçre-veş
- 3 'Alemün vaḥş-ı tuiyûrın şayd ider şubḥ ile şâm
Kimsenün girmez eline kendüsi vaḥş ibn-i vaḥş
- 4 Gel temâşâ eyle şun'ullâhı ey merd-i kemâl
Altı günde yaradıldı 'âlem ü sensin dü-şüş
- 5 Ger Murâduñ bu kelâmın fehmi iderseñ sen tamâm
Neşr ola âfâķa nûrun tâ ki şems ü mâh-veş

1 A.95a, F.106a, R.138a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun halifelîğinin yıldızlarını parlatsın!

2a.mâbûdumda: mâbûdum R. 4a.cehennem: cehîmî R; olan: kılan R. 4b.hûr u: hûr-ı A, F, H.

2 A.95b, F.106b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun askerini aziz kılsın!

2b.cânım: ḥânım AE, H, L. 3b.vaḥş: - AE. 4b.ü: - AE. 5b.ü: ve M.

630¹

Velehü edama'llāhu irşādehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hüsnu'ni 'âlemde bildüm 'ilm ile meşhūr imiş
'İlmü'ni her kim bile 'âlemde ol ma'mūr imiş
- 2 Fikre gelmezsin seni her kim taşavvur eylese
Her ne deñlü kim qarīb olan saña ol dūr imiş
- 3 Âyine çün göstere ruḥ-sârunuñ 'aksin baña
Gelmez illâ 'aynuma her ne gelürse nūr imiş
- 4 Rû-be-rû olmak ne mümkündür saña ey nūr-ı 'ayn
Lik vardur bu kadar bir zerresi destūr imiş
- 5 Ey Murādī 'ayn-ı ḥikmetdür kelāmuñ bilmiş ol
Lik 'ayn-i cāhiline ser-te-ser mestūr imiş

631²

Velehü esbela'llāhu feyzahū 'aleyh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gördi çeşm-i 'âlemin 'aynümde şüret var imiş
Bilmediler lik 'aynumda maḥabbet var imiş
- 2 Ben şanurdum kāyınāt emrinde kāfidür cevāb
Ara yirde şimdi bildüm sırr-ı devlet var imiş
- 3 'Ömrümüz ḥarc itmezüz zāyid yire ey rûḥ-ı mā
Anladuñ her keşretüñ yanında vaḥdet var imiş
- 4 Qurtarur âlāyiş-i ğamdan dil ü cānın şu kim
Anlaya bir zerrece qalbinde cür'et var imiş
- 5 Ey Murādī bârek-Allāh şad hezārān âferin
Yok tevekkülde naẓirüñ sende ḥikmet var imiş

1 A.95b, F.106b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun irşadını devam ettirsin!

2a.gelmezsin: gelmezseñ AE. 2b.ne: ne kim AE. 5a.'ayn-ı: - M.

2 A.95b, F.106b. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) bereketini onun üzerine indirsın!

632¹

Velehû dâmet re'fetuhû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Urve-i vüşkâyı bildüm gâyet-i memât imiş
Cân ile cânânı sevmek maqşad-ı aqşâ imiş
- 2 Başuma sevdâ virüp Mecnûn iden kimdür beni
Bilmez idüm bu gice bildüm ki ol Leylâ imiş
- 3 Tâb urup tâb-ı cemâline den beni bî-tâb iden
Âh bildüm bir seher ol mihr-i rûh-efzâ imiş
- 4 'Arz-ı cânân itmege hâlin varur mı 'ışk eri
Âteş-i hicie yananlar 'arza bî-pervâ imiş
- 5 Fehmi kâşırdur kamu halk-ı cihânun ser-te-ser
Kimsene bilmez Murâdî bir 'aceb deryâ imiş

633²

Velehû edama'llâhu iclâlehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Dil dil-ârâmın bulup her lahzâ hâlin söylemiş
Anuñ için gayr ile olan cidâlin söylemiş
- 2 Kâyinât emrinde olmuş her lisânı müstemî'
Anlamamış kimseler herkes maqâlin söylemiş
- 3 Nakîl-i aḥbâr iḥbâr itdüğün añlar mısın
Her ne kıldıysa tekellümden meýâlin söylemiş
- 4 Dil müşâbih olsa Cibrîle şakın kılma 'aceb
Ṭarfetü'l-'aynında sırrın gördi bâlin söylemiş
- 5 Ey Murâdî bâ'îş-i hikmet nedür bildün mi hiç
Söylemiş her dem kelâmında kemâlin söylemiş

1 A.96a, F.107a. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun merhameti devam etsin!

1a. 'Urve-i vüşkâ : bk. G 362/4a. 5a.deryâ imiş: deyây imiş F.

2 A.96a, F.107a. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun yüceliğini devam ettirsin!

1a.her: bir F, M

634¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Ḵalbümüṉ ḵalbinde bildüm sırr-ı sürür var imiş
Zeyn ider 'âlemleri bir nūr-ı enver var imiş
- 2 Ben 'alâmet olmışam 'ışk ile bildi kâyinât
Pes 'alâyim bulmağa benden 'âlemler var imiş
- 3 Vaşf-ı dem kılmağda dem vardur bilür ehl-i kemâl
Bir demüm dem kılmağa lâkin ne demler var imiş
- 4 Heyyētüm heyyetde pür-aḥsen bulupdur şüreti
Hiçde ḵodı her ne yirde kim şanemler var imiş
- 5 Ḥarf-i nokṭamdan ger istihrâc idersen bir kelâm
Nokṭamı ḵandurmağa nice ḵalemler var imiş
- 6 Ey Murâdî merd olandur anlayan güftârufı
Yâra varınca nice cây-ı 'adimler var imiş

635²

Min kelimâti'l-meliki's-şâlihî ve's-sultânî'l-mürşidi'n-nâşihî

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Şaḳın binâ-yı şer'den ḵoparmağıl bir taş
Ḵoparsa taş eger yarılr nice biñ baş
- 2 Esâs-ı şer'e ḥalel virme olasın sābit
Ezel mühendisi bu ṯarzi ḵurdu ḥâzır baş
- 3 Çü 'arş-ı ḵalbe 'urûc eyle olasın ḥâl-daş
Gel 'arş-ı ḵalbe 'urûc eyle olasın ḥâl-daş
- 4 Ġinâ dilerseñ eger ḵâni' ol olana hemân
Muḳadderüṉ ne ḵadarsa odur hemân ḵardaş
- 5 Murâduñ anla kelâmını diñle cân ile
Şabûr olup saña söylerse çatma igen ḵaş

1 R.27b. Gazel R'de vardır.

2 A.96a, F.107a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Salih melikin ve öğüt veren mürşit sultanın kelimelerinden.

Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur.

1a.Vezin bozuk. şer'den kelimesi şeri'den şeklinde telaffuz edilmiş; taş: - L.

636¹

Velehû lâ-zâlet ağşânu devletihî muhżarraten

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Nigâra varsam ider ‘aynüm ittişâlüm fâş
Dilümde hâlvet idem eyler infişâlüm fâş
- 2 Miyân-ı cevır ü cefâda çeker vefâ kılmaz
‘Aceb bu yine baña eyler ‘arz-ı hâlüm fâş
- 3 Cemâle çekme niķâbuñ didüm mürüvvet kıl
Didi kemâlüm idüpdür benüm cemâlüm fâş
- 4 Didüm cemâl-i kemâle sebep kemâl-i cemâl
Didi iğen dahı kılur yine kemâlüm fâş
- 5 Murâdi her ne ķadar kendözini şaklar ise
‘Aceb budur ider anı benüm maķâlüm fâş

637²

Velehû medda’llâhu şanâbe devletihî

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Maķâm-ı ülfeti gördüm kemâle râci’ imiş
Ne kim huşûr ide hâıırda cümle vâķi’ imiş
- 2 Kitâbda didi cennât-ı şâmin oldu hemân
Velik sırr ile bildürdi cümle tâsi’ imiş
- 3 Tamunuñ âteşini nâr-ı duzaķ itdi yine
Ķamusı birde ķarâr itdi lik râti’ imiş
- 4 ‘Aceb bu hıķmet-i ‘uzmâ ne sırr-ı ekberdür
Muķîm şann olunur ķalb lik râti’ imiş
- 5 Murâduñ oldu cihân cümleten yanında giyâh
Tecemmülâtı ķoyup bir ‘abâya ķanı’ imiş

1 A.96b, F.107b, R.27a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Salih melikın ve öğüt veren mürşit sultanın kelimelerinden...

2a. kılmaz: ķalemin R. 4b.iğen: ikisin R; yine: - R. 5a.şaklar ise: şaklırsa A, AE, R.

2 A.96b, F.107b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) devletinin yerleşikliğini uzatsın!

3b.birde: yirde A, AE. 4a.ne: ne ne AE.

638¹

Min enfâsi sulţânî's-sâlikîn ve kuţbî'l-ârifin

Mef'ûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Rûhum benüm içün o nigâra neler dimiş
Esdî şavurdı virmedi yoluında ser dimiş
- 2 Bi'llâhi ol haţâ dir imiş kârı bilmemiş
Anlamamış rumûzı sözün pür-haţâr dimiş
- 3 Vardum cenâb-ı yâre didüm var mıdur haber
Didüm nedür gelüp saña ol bî-haber dimiş
- 4 Virdi cevâbını didi kim bilmişem seni
Anladum anı kim sözünü bî-eşer dimiş
- 5 Her kim ki ey Murâdî sözün güş eyledi
Taḥsîn idüp saña seni şâhib-nazar dimiş

639²

Min reşehâti zülâli efďâlihî ve leme'ati envâri aqvâlihî

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Gönül sevdâ-yı şerh-i cânâ düşmüş
Ne cânâ bir yem-i 'ummâna düşmüş
- 2 Karâr eylememiş sevdâda hergiz
Yüzün ağ eylemiş Raḥmâna düşmüş
- 3 Hicâb itmiş celâlini cemâle
Güneş nûrı meh-i tâbâna düşmüş
- 4 Ruḥı kıldı tecellî 'âlemine
'Avâlimden geçüp ezmâna düşmüş
- 5 Murâdî bu 'avâlim bir şadefdür
Vücûduñ cümleye dür-dâne düşmüş

1 A.96b, F.107b, R.102a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Sâliklerin sultanının nefesleri ve âriflerin kutbundan...

Başlık F: Ve min-kelimâtihi'l-merğûbe.

3a.cenâb-ı: hayât-ı R; didüm: didi H; haber: hâzer L, R. 3b.nedür: ne dir A, n'ider AE. 4a.bilmişem: bilmiş AE.

2 A.97a, F.108a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Onun faziletlerinin saf suyunun sızıntıları ve sözlerinin nurlu parıltılarından...

Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur.

4a.ruḥı: ruḥ L.

640¹**Mefâilün Mefâilün Feülün**

- 1 Bize 'ışķuñ 'aceb sermāye düşmiş
Anuñ her bir rumūzı pāya düşmiş
- 2 Senüñ hüs-n-i cemālün-i görelden
Zemīn ü āsumān ğavġāya düşmiş
- 3 Güneşden eżher oldı zāv-ı vechün
Ziyā virmek ile şems aya düşmiş
- 4 Maţarlar oldı emţārumda zāhir
Anuñ her kıţresi deryāya düşmiş
- 5 Murādīnün yine şirīn-makāli
Yayılmış ser-be-ser dünyāya düşmiş

641²

Mine'l-ilhāmātī'r-Rabbāniyye ve'l-vāridātī's-sübĥāniyye

Feilātün Mefâilün Feilün

- 1 Şubĥ-ı şādıkda toġdı çünki güneş
Karşuma geldi tırdı bir meh-veş
- 2 Cebhesinde ziyā durur lâmi'
Rūĥuma eyledi şafālar baĥş
- 3 Bir yanında durur riyāz-ı cinān
Bir yanında ceĥīm-i pür-āteş
- 4 'Ākilem kılmadum nazar aña ben
Ol benüm şemsüme olupdur reş
- 5 Bu Murādī dimiş bunı lakin
'Aķluña urġıl olmaġıl ser-keş

1 R.26b. Gazel B, Lde vardır.

2 A.97a, F.108a, R.165a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Rabbani ilhamlar ve fetihleri ve sübhāni hatırlatmalardan...

Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur..

4b.şemsüme: şem'üme M.

642¹**Mef'ülü Mefâilün Feülün**

- 1 Dünyâ ile âhiret derilmiş
 Bir oldu kıamuda yalvarılmış
- 2 İl virdüğine sevinme zinhâr
 Hâk virdügidür hemân virilmiş
- 3 Miryât çü göstere cemâli
 Ayrılmadı aña kıavşurulmuş
- 4 Bir cânı ki gördün oldur 'aşık
 'Uşşâk durur tâbân kıurılmış
- 5 Görseñ birini ki oldu meyyit
 Bir şûret olur değışdürilmiş

1 R.158a. Gazel R'de vardır.

HARFÜ'Ş-ŞÂD

643¹

Min meḥāsini eş'ārihi'ş-şerīfe ve mekārimi āsārihi'l-laṭīfe

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 'Acāyib baḥr-ı ḥikmetdür ḥabībüm diñle ḥāşü'l-ḥāş
Dilerseñ olasın andan şaḥın terk eyleme ihlāş
- 2 Şebāt-ı neyyir-i a'zam eger olmasa 'ālemde
Nücüm ile kamer bî-nūr ola böyle didi kaşşāş
- 3 Kemāl-i lem'adan nāşî durur azvā-yı baḥr ü ber
Kemālünden kemāl iste ne söyler diñleme eşḥāş
- 4 Semî' olsa olur sāmî' şimāḥ-ı cān ü dil dāyım
Vücūdun baḥre şal dürr içün ol ğavvāş ol ğavvāş
- 5 Murādî ister iseñ kırtulasın iki 'ālemden
Miyānuñdan miyānuña ḥaḳıḳatden ḥicābuñ āş

1 A.97a, F.108a, R.28b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Onun şerefli şiirlerinin güzellikleri ve hoş eserlerinin bildirdiklerinden.

Başlık F: Harfū'ş-Şād.

3a.nāşî: başı AE. 4b.şal: tal AE, H. 5a.'ālemden: 'ālemde A.

644¹

Velehū cema‘a’llāhu şemlehu

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Çü ferdāniyyeti ikrār idüben eyledi ihlâş
İşgin eyleyüp meyvâ pes oldı yine hâşû'l-hâş
- 2 Ne denlü kıldı istiğnâ mu‘ammâsını hıfz idüp
İdüp feth ol mu‘ammâyı şalındı şanasın rakķâş
- 3 Mu‘izz oldı çün i‘zâz ile buldı devlet ü ‘izzet
‘Aziz oldı ‘alim oldı bu resme eyledi kaşşâş
- 4 Çü ‘ilm-i milk-i ülâdan haber virdüm saña hâlüm
Eger sen bilmek isterseñ şaķın Rabbüñe olma ‘âş
- 5 Murâdinün murâdidur temennâda temennâsı
Çıkarur nice biñ dürler olupdur baħra çün ğavvâş

645²

Min haķâyikihi'l-kâtî‘a ve berâhinihi’s-sâtî‘a

Mefailün Feilâtün Mefailün Feilün

- 1 Muħibb-i hubb-ı ezeldür olan cemâle ħariş
Ĥabib-i milket-i dildür olan kemâle ħariş
- 2 Yanarsa tâb-ı fırâķa çeker ħicâb-ı celâl
‘Aceb degüldür olursa eger celâle ħariş
- 3 Çü ‘aynı göstere çeşme nazarda bir daħı dir
Meşel durur dil-i teşne olur zülâle ħariş
- 4 ‘Uyûnı râfi‘ olursa diler ‘uyûnı hemân
Cemâle münis olan olımaz ħayâle ħariş
- 5 Murâdî vuşlat-ı mîm-i murâda vâşıldır
Anuñ içün gice gündüz olur vişâle ħariş

1 A.97b, F.108b, R.28a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun toplumunu birleştirsın!

1a.ferdāniyyeti: ferdāniyyete AE, H, Rb.eyleyüp: eyleyen A. 3b.eyledi: söyledi H, R. 4a.çü: çün AE, H, R; hâlüm: hâlüm (hı ile) R.

2 A.97b, F.108b, R.165b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Kesin hakikatleri ve apaçık delillerinden...

Başlık F: Ve min-netâyici ‘ab’uh.

4a.‘uyûnı: ‘uyûbı AE, H. 5a.vuşlat-ı: vuşlat AE, H.

646¹

Min maḳâlâtî şāḫibi'l-ḫālât muḫhiri'l-'acâyibi bi-envâ'î'l-kerâmâtî
sellemehu'llâh

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Ger dilerseñ vücûdî bi'l-iḫlâş
Sen vücûduñdan it özüñi ḫalâş
- 2 Ger işitdün ise nidâ-yı ezel
Var ebed baḫr-ı rûḫa ol ḡavvâş
- 3 'İlm-i taḫḫîke başduñ ise kadem
Ḳademün her yüce kemâline baş
- 4 Râfi'-i ḫucb olur iseñ her an
Aç ḫicâbı gözüne ḡayrıya aş
- 5 Ḳâni' olmaz Murâdî oldu bülend
Demde biñ def'a olsa ḫâşü'l-ḫâş

647²

Min nesâyimi enfâsihî ve leṭâ'îfî inâsihî

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Ḡavş-ı 'ummân ideli oldu çü deryâ muḫliş
Şad hezârân o deñizden çıḫa peydâ muḫliş
- 2 Beni peydâ kılalı 'arz iderem arza vücûd
Gele tâ kim bir ayaḡ üstine biñ pâ muḫliş
- 3 Çaḡıruben ṭarafeyne bu lisân itse nidâ
Pâ vü ser ola bürehne tola her câ muḫliş
- 4 Çün ḫulûşıyyet ile geldi ele kūy-ı şühûd
Ben şehâdet iderem kim ola a'la muḫliş
- 5 Tıtdı mir'yâti Murâdî çü 'avâlim yüzine
Naḫşî naḫḫâş ile seyr eylemiş imâ muḫliş

1 A.97b, F.109a, R.28a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Çeşitli kerametleriyle görünen harika hâllerin sahibinin yazılarından... Allah (cc.) selamete erdirdin.
1b.sen: pes R; ḫalâş: İḫlâş AE. 4a.râfi'-i: dâfi'-i R.

2 A.98a, F.109a, R.136a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Onun nefeslerinin esintisi ve samimiyetinin inceliklerinden...

Başlık F: Ve min-Reşehâti Feyziḫ.

1a.çü: bu R; muḫliş: maḫlaş A. 1b, 2b, 3b, 4b, 5b. muḫliş: maḫlaş A. 5a.mir'âtı: mir'ât-ı A, M. 5b.naḫşı: naḫş-ı A, M.

648¹

Min ḥadāyikī ḥaḳāyikī ma'ārifihī ve riyāzī deḳāyikī leṭāyifihī

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Açup gencin şaçar çün 'āleme her dem güher iḥlās
'Avālīm üstine dürr-i ma'āni neşr ider iḥlās
- 2 Didi evvel eḫad Allāh şameddür "lem yelid" ciddā
Lem yelid didi andan anı tenzih ider iḥlās
- 3 "Ve-lem-yekün lehū küfüven eḫad" buyurdi ardınca
Bunuñ mefhūmın añlarsañ bilürsin kim nedür iḥlās
- 4 Beyān eyler kemālātın 'ayān eyler delālātın
Pes andan medḥ ider zātın neler söyler neler iḥlās
- 5 Murādī okı iḥlāşı seni dāyım ider şāfi
Bir okuyana üç ḫatme şevābın feyz ider iḥlās

1 A.98a, F.109a. Gazel R'de yoktur.

Başlık A: Görünen hakikatlerinin bahçelerinden ve onun nüktelerinin ince bahçelerinden...

Başlık F: Ve min-cevāhiri elfāzih

2a. lem yelid: bk. G 247/1b. 2b.lem yelid: bk. G 247/1b. 3a.Ve-lem-yekün lehū küfüven eḫad: Hiç bir şey ona denk değildir (112/Ihlās 4). 3b.nedür: ider AE. 5a.iḥlāşı: iḥlās H.

ḤARFÜ'Z-ZÂD

649¹

Velehû ḥaṣṣahu'llâhu bi-'inâyetihî

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Çü feyzinden cihâna virdi feyzi ser-be-ser feyyâz
Ne deñlü ise isti'dâd virür pes ol kadar feyyâz
- 2 Eger seyyâresin pür-nûr iderse cidd ü cehd ile
İrişür mihr ü feyzinden ider anı kamer feyyâz
- 3 Nâzar bir kîmyâdur kim ider ḥâki zer-i ḥâliş
Egerçi seng-i ḥârâdur ider ol dem güher feyyâz
- 4 Çü mebdâyden bedâyi'dür ider ol dem güher feyyâz
Anuñ çün heft ü heşt aşḥâbını temîz ider feyyâz
- 5 Mu'ammâdur ki ma'nâsın bilimezler zevî'l-ma'nâ
Murâdinüñ lisânından ki feyz eyler neler feyyâz

1 A.98a, F.109b, R.28b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona inayetini has kılsın!

Başlık F: Ḥarfü'z-Zâd.

1a.feyzi: feyzin R. 2b.mihri: mihr-i A. 4a.mebde'den: meydân-ı AE; hüveydâdur: hüveydâya R. 4b.ü: - R.

5a.ma'nâsın: ma'nâdan R.

650¹

Mine'l-enfâsi'l-ğudsiyyeti's-sultâniyyeh nevverâ'llâhu fu'âdehû

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Beni vücûda getürdi vücûd ile feyyâz
O cûd ile bu vücûdum olup durur feyyyâz
- 2 Vücûd-ı bâtını irdi vücûd-ı zâhir için
Nazarda manzar-ı nâzır kıdemdedür feyyâz
- 3 'Ulûm-ı 'ilm ile bildürdi gerçi bize 'alim
Bû 'ilm-i sâbıkı râbiğ durur veli feyyâz
- 4 Şu'â'-ı mihrûme 'aks oldı 'aksedür râci'
Burûğ-ı aşlâ nazar kıl biline tâ feyyâz
- 5 Murâdî fî'l ile fa"âlî aramağ müşkil
Vücûd-ı pür-hüneründe nazardadır feyyâz

651²

Min nefeğâti ünsihî ve leme'âti ğudsihî

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Âkilün 'ilmindedür çün 'alleme'l-esmâda farz
Vâcib-i sünnetdedür bu müstecâb a'lâda farz
- 2 Nâkil olmuş ba'zısı fa"âl-ı râki' secdede
Sen kıyâmı bulduñ ise iste gel inşâda farz
- 3 İftitâğ oldı bu tekbîri didi Allâh için
Feth-i bâb için konuldu menzil-i Akşâda farz
- 4 Ka'be beyt ismin edâ itmekdedür tarz-ı 'aceb
Ey muşallî kutbü'l-ağğâb ile şor efrâda farz
- 5 Câi'ül-âyât olanlar bildiler aqvâlünü
Ey Murâdî kıl taleb kılsun seni arada farz

1 A.98b, F.109b, R.135b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Allah'ın (cc.) onun gönünde çiçek açtığı sultanın kutsal nefeslerinden...
Başlık F: Min-feyzi 'ibârâtihi.

2a.vücûd-ı: vücûda R; zâhir: zâhire R. 4b.aşlâ: - R.

2 A.98b, F.109b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Onun hoş esintileri ve kutsallığının ışıltılarından!

Başlık F: sellemehu'llâh.

2b.iste gel: istegil AE, M.

ḤARFÜṬ-ṬÂ

652¹

Mine'l-levâmi'î'n-nürâniyye ve'l-levâyihi's-sübḥâniyye

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Ulü'l-emrûn düzildi emri ile çünki bu enmât
Sen anı şanmağıl kâyim koyuben göçdi çün füstât
- 2 Tefekkür eyle gel dâyim neden geldün nedür aşluñ
Seni yaratmadı anuñ içün kim olasın batţât
- 3 Gel imdi añağıl ma'nâ nedür bilgil esâsından
Beyânından beyân algıl koyupdur cümleye eşrât
- 4 Kıo bu ğavġâ-yı dünyâyı gözet gel zuhr-ı uhırâyı
Be-vallâhi hisâb eyler kıomaz bir nîme-i kırât
- 5 Murâdî añla tahkîki gözet her işde tedkîki
Beliñi kıılmağıl igen biline evşatü'l-evsât

1 A.98b, F.110a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Nurlu parıltılar ve sübhânî levhalardan...

Başlık F: Ḥarfüṭ-Ṭâ.

2a.eyle gel: eylegil AE. 4a.gözet gel zuhr-ı: gözetgil dahr-ı AE. 5b.igen: iki AE.

653¹

Mine'l-ḥikemi'l-işrâkiyyeti ve'l-kelimi'l-eşvâkiyye

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ehl-i 'ışka oldu ey dil ibtidâ-yı sırr-ı şart
Anlağıl meşrûṭ-ı şartı intihâ-yı sırr-ı şart
- 2 Maḳdem-i 'ayne'l-yaḳînem maḥzen-i ehl-i başar
Melce-i ehl-i yaḳîn oldu fenâ-yı sırr-ı şart
- 3 Yek nazar biñ nazraya cā virdi istidlâlden
Baḳmağa miryâta olmuşdur şafâ-yı sırr-ı şart
- 4 Da'vetüm ḥaḳdur necâta sâ'iyem min külli vech
Bu beḳâya nef'-i küllidür beḳâ-yı sırr-ı şart
- 5 Ben Murâdî maḳdeminden fehmi kıldum kim nedür
Ey Murâdî anla ḳavl-i muḳtezâ-yı sırr-ı şart

1 A.99a, F.110a, R.130a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Aydınlatıcı hikmetler ve coşkulu kelimelerden...

Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur..

2b.yaḳîn: beḳâ R. 3a.yek: biñ R; istidlâlden: istidlâl için R. 5a.nedür: ne der A. 5b.ḳavl-i: ḳavli R.

HARFÜ'Z-ZÂ

654¹

Min cevâhiri kelimâtihi's- şerîfe ve 'ibârâtihi'l-münîfe

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Ezelde söyledi câna çün ol râh-ı revân elfâz
Anuñ çün neşr olup taldı zemîn ile zamân elfâz
- 2 Mu'ammâ oldı evvelde vücûd ile olup mevcûd
Özini âşikârından 'ayân itdi nihân elfâz
- 3 Müzeyyendür mu'ayyendür mübeyyendür mu'kannendür
Veli sırr ile hem-tendür zühûr itdi hemân elfâz
- 4 Ma'ânî şerhîni virdi beyân aldı beyânından
Delâlâtını 'arz itdi gelüp bunda 'ayân elfâz
- 5 Bunı ańlamağa şâhâ gerek bir meşreb-i 'âlî
Murâdînüñ revânından akar dâyim revân elfâz

1 A.99a, F.110a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Onun şerefli kelime cevherleri ve yüce ibarelerinden...

Başlık F: Harfû'z-Zâ.

1a.râh-ı: rûh-ı B. 3b.hem-tendür: himmetüñdür AE.

655¹

Velehü hassala'llāhu merāmihi

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Göñül emr ile nehyün sırrına açdı kader elfâz
Anuñ çün gayrıdan bir zerre kılmadı hazer elfâz
- 2 Nücüm-ı ğayb-ı mihr-i 'ayn ile kılsa ne var hullet
Sa'âdet âsumânından toğar çün kim şehir elfâz
- 3 'Alâyimden beyân olsa 'aceb mi "Mâ hüve'l-vâkı"
Virür çün kim olardan ser-te-ser dâyim haber elfâz
- 4 Bu lafz-ı ma'nî durur gerçi ara yirde bir zâhir
Kelâm olmaz tekellümden olupdur bî-eşer elfâz
- 5 Murâdî merd-i 'aybından hüner değil haber almak
Serüñde sırr-ı a'lâ gör diye tâ çeşm-i ter elfâz

1 A.99a, F.110b R.120b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun maksadını hâsıl etmesi...

2a.'ayn: ğayn R; ne var: nûr-ı AE, H, R. 2b.seher: kamer B, M, R. 3a.'alâyimden: 'alâyimle R; Mâ hüve'l-vâkı': bk. G 111/4. 4a.lafz-ı: lafz u R; ma'nî durur R; bir: yed-i R. 5a.'aybından: gaybiden R.

ḤARFÜ'L-'AYN

656¹

Velehû dâme mecduhû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Mürûr-ı vâhid ü hâmis çü sâdisden olur sâbi'
Beyân-ı bî-nihâyetdür ne şâlişdür ne hûd râbi'
- 2 Meḥâbâdan ibâ kıldı bilürdi fer' ile aşlı
Ḥisâba aldı her demde demidür şâmin ü tâsi'
- 3 Rumûz-ı 'ilm-i esmâda muḥakḳıḳler ne şerḥ itmiş
Eger ana muḳırr iseñ yûri cem'ünde ol câmi'
- 4 Şenâ-yı bî-mişâl olmuş ṭolanur mişlüm âfâḳa
Şaḳın âfâkı 'âlemden gözetme enfûsi râci'
- 5 Kamudan bî-mişâl el-ḥaḳ sözüm budur hemân ancak
Murâdi her ki ḥâlifdür hemân anları ol ḳâmi'

1 A.99b, F.110b, R.29a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Saygınlığının devam etmesi...

Başlık F: Ḥarfü'l-'Ayn.

1a.ü: - R. 1b.beyân-ı: beyânı M. 2b.ḥisâbı: ḥisâbı (he ile) M; ü: - R. 3b.anâ: - A; sen de: - A. 4a.âfâḳa: âfâkı R.

657¹

Velehū naşara'llāhu bi-te'yīdihī

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Dilerseñ bulasın cem'î şağın ıalbūñde "lā-tecma"
İkilükden müberrā ol vaḥīd ol ıavlūmi "isma"
- 2 Şağın ḥavf itme ğayrıdan çü ğayrūñ ğayrıdur saña
Miyānuñda ıoma şüret bulup mu'ini pes "faḥşa"
- 3 Müberrā ol müberrā ol yüri şükr eyle ālāya
Ziyāde ister iseñ ger ğanı ol ni'mete "ıķna"
- 4 Mücāhidsen cihād eyle 'ināyet iste her demde
Mu'in olmaz ise saña "fe-inne's-sa'ye lā-tenfa"
- 5 Murādī terk-i var eyle hemān terk-i diyār eyle
Siyāḥat ihtiyār eyle ıarār itme heman "irta"

658²

Velehū dāmet 'izzetuhū

Fâilātün Fâilātün Fâilātün Fâilātün

- 1 'Arza ııldum ḥālūmi dil-dāra bir şeb hem çü şem'
Āteş-i ıışķ ile çeşmüm ıolmış idi āb-ı dem'
- 2 Ḥamdu li'llāh kim teraḥḥum eylemişdür ḥālūme
Oldı bu miryāt-ı rüyum vech-i cānān ile cem'
- 3 Ben ḥaķıķat sırrını sır ile mekşüf eyledüm
Müstemi' olmağ içün ğüftarı her 'użv oldı sem'
- 4 Ger temennāda ḥuzūrum ḥāzır olsa bī-mekān
Lem'alar maḥv ola mekşüf olsa ger bir zerre lem'
- 5 Ey Murādī şādık iseñ ger bu ḥubb-ı yārde
Ḥāne-i dilden hemān ğayrıy eyle ıarḥ u ıam'

1 A.99b, F.110b, R.28b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun kuvvetlendirmesiyle ona yardım etsin!

1a.lā-tecma': Birleştirme! 1b.isma': Dinle! 2b.mu'ini: ma'nî M, ma'nîsi AE. faḥşa': Boyun eğ! 3b.ıķna': Kanaat et! 4b. fe-inne's-sa'ye lā-tenfa': Kimsenin kimse namına bir şey ödemiyeceği, hiç kimseden fide alınmiyacağı, kimseye şefaatin yarar sağlamayacağı ve onların yardım görmiyeceği günden korunun (2/Bakara 123). 5b. irta': Gör, gözet!

2 A.99b, F.111a, R.168b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Onun sırlarının incelikleri ve eserlerinin bildirdiklerinden...

Başlık F: Ve min-lema'atı Azva'ih.

1b.āb-ı: ānî f. 5b.dilden: dilde M.

659¹

Mine'l-ḥaḳāikî'r-rûḥâniyye ve'l-bevâriḳî'n-nûrâniyye

Mef'ûlü Mefâilün Feilün

- 1 İdelden serverüm keşf-i berâḳî'
Gelür şems ü ḳamer gibi levâmî'
- 2 Benüm nefüm duyaldan ḥâş ile 'âm
Mu'aṭṭal oldu eşyâda menâfî'
- 3 Gören rûy-i ḥabibi âyinemde
Bu vech ile nazarda oldu ḳâni'
- 4 Benüm şun'umdan oldu şun'ı eẓher
Bu şan'atda bilindi şun'-ı şâni'
- 5 Murâd oldu ḥayâtuñdan senüñ ḥayy
Murâdiden tolu mescid cevâmî'

660²**Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün**

- 1 Ezelde ḥükmi beşir üzre oldu çün ḳatı'
Beşir irişdi nezîre nezîrdür ḳâmî'
- 2 Çün “usr ile olmışdur iḳtizâ-yı cihân
Bu “usr”e “yüs” ḳayurma olana ol ḳâni'
- 3 Güneş ziyâsına miryâtı tutmak oldu devâ
Ki tâ ki hücre-i deycûra nûr ola lâmi'
- 4 Çü men' olındı evâmirle ḥınṭa-i me'kül
Ne ola ḥikmeti men' ide ḥükmini mâni'
- 5 Cemî'-i 'âlemi cem' eyledüm sözüm yine bu
Murâdinüñ sūḥanı gibi görmedüm câmi'

1 A.100a, F111a, R.29a. Gazel Lde yoktur.
Başlık A: Ruhî hakikat ve nurlu parıltılardan...
Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur..
1a.idelden: irelden R. 5a.Murâd: Murâdi AE.
2 R.120b. Gazel R'de vardır.
2a.usr: bk. G 314/3. 2b.yüs: bk. G 8/2.

661¹**Müfteilün Fâilün Müfteilün Fâilün**

- 1 'Ayb-ı hüviyyetde çün oldı zamân muṭṭalı'
Vâkıf-ı esrâr olup oldı nihân muṭṭalı'
- 2 Şerhe gelüp oldı bes 'âlem-i kevn ü mekân
Geldi 'ayâna beyân oldı 'ayân muṭṭalı'
- 3 Kavl ile kâyildedür kendüsi meşgûldür
Şerhe gelür çünki ân oldı beyân muṭṭalı'
- 4 Aşdı çü miftâhını bâb-ı riyâz üstine
Oldı bu ma'nâya bes ins ile cân muṭṭalı'
- 5 Bildi Murâdî özin geçdi kamu vazdan
Kâmil-i insân olan oldı hemân muṭṭalı'

1 R.84a. Gazel L'de yoktur.

1a.'ayb-ı: gayb L. 3a.meşgûldür: menkûldür L. 3b.gelir: geldi L. 5a.vazdan: vardan L.

HARFÜ'L-GAYN

662¹

Min şevâriki envârihi ve bevâriki âşârihi

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Çün ezelden ıttı cānum ıavl-i cānāna ıulağ
Pes semā' idüp sürürından ıolandı şol uşag
- 2 Bir eşer geldi o sözden cāna kim gelmez dile
Güş idelden anı kıldı iki 'ālemden ferāğ
- 3 Açdı çeşm-i cānı ol dem bağıdı dil miryātına
Kıldı taşşıl-i tebehhüc oldu yüzi nūrı ağı
- 4 Tākati selb oldu şevki pes füzün oldu kıati
Çāre-sāza 'arz-ı hācet kıldı olmadı ırağı
- 5 Çün Murādî başlaya bir dem kelāmuñ kālīne
Nekhet-i hūb 'ālemi kaplar ferağ bulur dimāğ

1 A.100a, F.111a, R.92b.

Başlık A: Işıklarının doğuşu ve eserlerinin parıltılarından...

Başlık F: Harfû'l-gayn.

1a.ezelden: ezelde R. 1b.pes: bes R; semā': şu'ā' AE; sürürından: sözinden çok A. 2a.dile: dînle R. 4a.pes: bes R.

663¹

Velehū zeyyene bi-vücūdihi'd-dünyā

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gel berü cân ister iseñ olmağıl andan ırağ
İster iseñ kendözüñi olmağıl senden ırağ
- 2 Varmağ isterseñ eger kim aşiyân-ı kудse gel
Münseliğ kıl rûhunı sen eylegil tenden ırağ
- 3 Nāmuñı terk itmeyince lâyıq-ı nām olımağ
Bihter olmağ ister iseñ olma bihterden ırağ
- 4 Nūr vir âfâka sende tâ münevver olalar
Māh rüşen olmaz olsa mihr-i enverden ırağ
- 5 Bu beğā-yı 'uzlet oldı 'ağıl olan kimsene
Pes Murāduñ kavlî olmaz fıkır-i rüşenden ırağ

664²

Velehū nefe'a'llāhu bi-bereketihî

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cān ü dil 'ışkuñla buldı iki 'ālemden ferağ
Müntehā olduğda kılmaşdur ten ü cânın ırağ
- 2 Cür'a-nüş olduğda buldı devlet-i 'uzmā yine
Her zamān 'aynına gelmez anuñ için seyr-i bağ
- 3 Küşe-i vağdet bu cāna ravza-i rıdvāndur
Günc-i 'uzlet baña olmaşdur ḥabībüm bağ u rāğ
- 4 Ben temāşā kılmasam bir dem cemālünı eger
Pāk nāmun Ḥağğ için olmazdı cānum zerre şağ
- 5 Bu Murādünün beyanı şerḥe tutardı yüzün
Söyler idi cânı bil olmasa cānāndan yaşağ

1 A.100a, F.111b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Dünya onun varlığıyla süslensin!

1a.olmağıl: olğıl L. 2a.gel: sen L; varmağ: varmağ F. 5a.'uzlet: 'izzet L. 3b.ırağ: - AE.

2 A.100b, F.111b, R.29b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) bereketiyle faydalandırın!

1a.'ālemden: dünyādan R. 2a.olduğda: olduğde F. 3b.günc-i: genc-i A; u: ve M. 4a.kılmasam: kılmaşam A.

5b.cānı bil: ḥālını R.

665¹

Velehû şuyineti'l-memâliki bi-'adlihi

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Çün kim urdı mihribānum sîne-i mecrûha dâğ
'İşk irüp geldi dile virdi dü-'âlemden ferâğ
- 2 Eyledi biñ biñ ricâ hâl-i hayâlinden hayâl
Muhteâyiden çekildi hasta iken oldu şağ
- 3 Nâmdan nâm itdi nâmın neng ü nâmın terk idüp
Pes gelüp ağ u kararı kıldı kara ile ağ
- 4 Çün gelüben yanına tolsa sivānuñ 'askeri
Pâdişah-ı 'ışk irüp tağıtdı vü kıldı yaşağ
- 5 Gel Murāduñ mantıqından fazl-ı Hakkı dinlegil
Seyr kılğıl bu riyâz-ı hikmeti terk eyle bağ

666²

Velehû lâ-zâlet akmâru devletihî lâmi'aten

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Âteş-i 'ışkuñ uraldan sîne-i mecrûha dâğ
Düstüm iki cihândan cân ü dil kıldı ferâğ
- 2 Zerrece gelmez benüm 'aynuma seyrân-ı behişt
Baña seyrân-geh cemâlün bes n'idem ben seyr-i bağ
- 3 Cân ü dil müştâk saña pes ne hikmetdür yine
Laḫẓaten laḫẓa dil ü cân senden olmadı ırağ
- 4 Cāna bir derd uğrayupdur kim devâ kılmaz tabīb
Ey tabīb-i dil sen ancak idisersin anı şağ
- 5 Senden özge bir eḫad ḳalbüme hem-dem olmasun
Sen yitersin bu Murāda n'eylesün ol kara ağ

1 A.100b, F.112a, R.29b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun adaletiyle ülkeler korunsun!

1a.kim: ki M, R. 2a.eyledi bir hâli biñ biñ hâlinde hayâl R. 3a.ü: ve M. 3b.gelüp: gine A. 4b.irüp: idüp R; vü: ve M. 5a.fazl-ı: fazl F; dinlegil: dinle gel A. 5b.riyâz-ı: riyâzı H.

2 A.100b, F.112a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Devletin yükselen ayları devam etsin!

2a.Eyledi bir hâli biñ biñ hâlinde hayâl R. 3a.ü: ve M (Bu mısra 663. gazelin 2a.mısraıdır). 2b.bes: pes AE, M. 3b.laḫẓa: laḫẓ-ı A; ü: ve M.

667¹

Min haķāyıkı kelimātihi'r-rāyıkā ve 'ibārātihi'l-fāyıkā

Mef'ülü Fāilātü Mefāilü Fāilün

- 1 'Ömrüm ĥalāşıdır bu benüm ibtidā ferāğ
Virgil cevābı n'eyleyelüm intihā ferāğ
- 2 Bir şāh-sār zevraķa döndi bu fülk-i dil
Deryāda ĥadde irse bulur zīr-i pā ferāğ
- 3 Nehc-i hüdāda buldı yolum çün tārīķini
Milk-i ferāğa irdi bulup bī-riyā ferāğ
- 4 Fā ĥarfı ķaf olursa ne ġam bir nuķaţla bes
Pergāra noķta oldu göñül "men necā" ferāğ
- 5 Nefs-i Murādī devlet-i 'uzmā dü-āleme
Tek-i sivā ile bulunur ġālībā ferāğ

668²

Velehū nevvera'llāhu fu'ādehū

Mef'ülü Fāilātü Mefāilü Fāilün

- 1 Ĥamd ol Ĥudāya k'eylemez in'āmını dirīğ
Ĥāşā kerīm olan ide iĥsānını dirīğ
- 2 'Işķ ol durur ki cānını 'aşık şaķınmaya
Ma'şūķa bezl idüp ķomaya cānını dirīğ
- 3 Rāh-ı haķīķate ķademin şol ķişi başar
İslām içinde dutmaya iz'ānını dirīğ
- 4 Mü'ymin odur begüm ķıla imānını dürüst
İmān içinde ķılmaya islāmını dirīğ
- 5 Yā Rab Murāda luţfuñı sen eyle bī-şümār
Ġaffār olan nice tuta ġufrānını dirīğ

1 A.101a, F.112a, R.128b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Parıltılı kelimeleri ve üstün ibarelerinin hakikatlerinden...

Başlık F: sellemehu'llāhu ve Ebķāh.

2a.şāh-sār: şāh-sār-ı M. 2b.bulur: bulun R; zir-i: zır AE; pā: yā R. 4b. men necā: Kim kurtuldu? 5a.nefs-i: sensin R.

2 A.101a, F.112b. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gönlünü nurlandırın!

669¹

Min netâyici enfâsihi'ş-şerîfe ve levâyihî efkârihi'l-münîfe

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Maḥabbet-i ezelidür viren bu cāna ferâğ
Ferâğ-ı bāl ile vaşl oldı yâre ğayr-ı ırağ
- 2 Şahayifinde yazıldı vişāl içün menşür
Şu vech ile ebedâ yokdur anda kıra vü ağ
- 3 'Ulüm-ı ḥikmeti öğrendi 'aşık-ı şâdık
Velik şerḥ ü beyânına yâr kıldı yaşağ
- 4 'Aceb mülâḥazadur fıkır-i 'aşık-ı dil-rîş
Özinde ḥâzırı gözler velik şol ile şağ
- 5 Murâdî râzî olur mı bu 'ahd-ı ferdāya
Senün murâduñ olursa cihân olur uçmağ

670²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Çün ḥayât ile memâtum oldı şağ
Benden oldı cümle ezdādum ırağ
- 2 Çün 'aceb geldi neden maḥcûbdur
Bildüm anuñ şübhesidür kıra ağ
- 3 Nildür çün ḥikmetine ârzü
Ṭalmağa 'ummāna olmadı yaşağ
- 4 Çerḥ devvâr olmasa (şâyet) eger
Şems-i neyyir aña başmazdı ayağ
- 5 Gör Murâduñ 'ayn-ı ḥâlini yine
'Ayn-ı ḥikmet nice aḳar çağ çağ

1 A.101a, F.112b, R.145b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Şereflî nefeslerinin sonuçları ve yüce fikirlerinin levhalarından...

Başlık F: Ve min-elfâzihi'l-mübâreke.

2b.vü: ve M. 3b.velik: velâki R; ü: ve M; yâr kıldı: kıldı yâr R. 4b.velik: velâki R

2 R.29b. Gazel R'de vardır. 4a.Mısra eksik.

ḤARFÜ'L-FÂ'

671¹

Mîn cümleti kemâlâtihî'z-zâhire ve ḥâlâtihî'l-bâhire

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Çü ḥüsninden eṣer buldı gelüp virdi ḥaber vaṣṣâf
Neler didi beyân olmaz neler didi neler vaṣṣâf
- 2 Maḳâlin pür-zülâl itdi yine 'ayn-ı kemâinden
Kemâl-i bâ-kemâinden ne ḥikmet neṣr ider vaṣṣâf
- 3 Şeb-i deycür içinde ḳalmış idüm zâr-ı ser-gerdân
Gelüben tâze cân bağışlamışdur bir seḥer vaṣṣâf
- 4 Maḳarr-ı salṭanatda şol kişi tutdı mekânı kim
Anun zibâ cemâinden olupdur ser-be-ser vaṣṣâf
- 5 Murâdinün kelâmı vardı bir ḥadde melâyikler
Olup anuñ kemâinden gezerler der-beder vaṣṣâf

¹ A.101a, F.112b, R.101a.

Başlık A: Onun parıltılı mükemmel cümle ve parlak hâllerinden.

Başlık F: Ḥarfü'l-Fâ.

3a.zâr-ı: zâr u AE, H, R. 5a.kemâinden: kemâline L.

672¹

Velehû dâme nâşrahû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Hâber virdi çü hüsniinden o maḥbûbuñ gelüp vaşşâf
Dirilüp tavf idüp beytini sâcid oldılar eşnâf
- 2 Qarâr idüp maḥarrında qarâr itdi qarâr ile
Qarârın bulmayanlar bî-qarâr olup gezer eṭrâf
- 3 Laṭîfün ma'nîsin añlar ki bulan luṭf ile behre
Ḥabîr olur şu kim derk eyleye idrâk ile elṭâf
- 4 Elâ yâ ey gönüller ma'rifet ister iseñ her dem
Nazar ḫıl bu kelâma kim bilimez bunu bir 'arrâf
- 5 Qurıldı member-i kudret Murâd oldı ḥaṭîb anda
Anı dinlemege eşnâf dirildi şâf-ender şâf

673²

Min reşḥâti aḫlâmihi'ş-şerî'fe ve nefehâti elfâzihi'l-münîfe

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Nihâyet olmaz aña 'ışkî kanı bir vaşşâf
Nihâyetinde gönül lik dîmedi baña lâf
- 2 Mubaşşır irdi kemâle kemâli lik başîr
Başîre menzil olur bî-başardadur eknâf
- 3 Ne varsa ma'rifetüm mübtelâyadur ma'rûf
Muḥaḫḫîḫ-i ezelidür fûnûnuma 'arrâf
- 4 Miyân-ı beyne vü beyni vücûdudur berzah
Miyân-ı cennet ü nârı sen añlama A'râf
- 5 Murâdî mebdeyî külden nişâna ḥâcet yok
Nişânı ilerü naşb eyle olasın ez'âf

1 A.101b, F.113a, R.30a. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yardımı devam etsin!

1b.eşnâf:vaşşâf AE. 2a.idüp: iden R; qarâr: firâr AE. 3b.ḥabîr: haber A. 4a.gönüller: gönül ger R. 4b.bilimez: bilmez AE; 'arrâf: ḥarrâf R. 5a.qurıldı: kurulup R.

2 A.101b, F.113a, R.135b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Şerefli kalemlerinin sızıntıları ve yüce sözlerinin esintilerinden...

Başlık F: Ve min-leṭâ'ifi ṭab'ihî'l-laṭîf.

1a.'ışkî: 'ışk A. 2b.olur bî-başardadur: olur mu başardadur. 4a.vü: ve AE, M; beyni: بَيْنِ R. 4b.ü: ve M.

5a.yok: nist R. 5b.ileri: illeri A, AE, F, H; naşb: naşib AE.

674¹**Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün**

- 1 Tı aldı vecdi yine vecdi deñizine keşşâf
Virdi bî-had feraḥ-ı ḳalb ḥazîne keşşâf
- 2 Dînüm İslâm idi ḥalk olmamış idi ‘âlem
Ḳılağuzladı yine âdemi dîne keşşâf
- 3 ‘Arş-ı a‘lâda nice ḥucb aşılu nûr-ı zûlm
Açdı pes perdesini rûy-i zemîne keşşâf
- 4 Kâşif-i ğayb-ı ezel ref’ ide çün cümle ḥicâb
Perde açılsa eger bil ki yirine keşşâf
- 5 Şanma keşşâf didigüm şanma kitâba şâḥib
İrmeyeyd’ânla Murâdî bu yaḳîne keşşâf

1 R.143a.Gazel R’de vardır.

ḤARFÜ'L-ḲÂF

675¹

Mine'l-vâridâtî'l-ilâhiyyeti ve's-sâniḥâtî's-subḥâniyye

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Cemâlün pertevindendür ne kim ola beyân el-ḥaḳ
Celâlün heybetindendür zemîn ü âsumân el-ḥaḳ
- 2 Senün ḥükmündedür ḥikmet ki ḥikmetden gelür ḳudret
Celâlünle cemâlünden durur iki cihân el-ḥaḳ
- 3 Kemâl izḥârıdır kâmillerün gerçi kemâl ile
Kemâlünden kemâlât öğrenüpdür cümle şân el-ḥaḳ
- 4 Şu'â'ı nûr-ı pür-tâbuñ doḳındı lem'a-ber lem'a
Levâmi'den mu'arrâdur bu kevn ile mekân el-ḥaḳ
- 5 Şarâb-ı 'ışkı bir ḳaṭre virüpdür cümleye zevḳı
Anuñ çün çağrışurlar cümleten ins ile cân el-ḥaḳ
- 6 Murâdi rûkn-i a'zam 'ışḳdur cümle bu erkâna
Eger fehm itmek isterseñ degül sırr u nihân el-ḥaḳ

¹ A.101b, F.113a, R.99b. Gazel Lide yoktur.

Başlık A: İlâhi hatırlatmalardan ve sübhânî ilhamlardan...

Başlık F: Ḥarfü'l-Ḳâf.

1b.Celâlin pertevindendür ne kim ola beyân elḥaḳ R. 2a.Senün ḥükmünde ḥikmet ki ḥikeminden gelir

ḳurber R. 3b.öğrenüpdür: öğrenüp R; şân: nişân R; elḥaḳ: - M. 4a.şu'â'ı: şu'â'-ı A. 5a.cümleye: cümleten R.

6a.Murâdi: Murâda R. 5b.sırr u: sırr-ı R; çün: - L.

676¹

Velehü zādehu'llāhu kerāmeḥü

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Ḥaḳāyīḳden 'ulūm-ı enbiyā zāhir durur el-ḥaḳ
Sülūk-ı enbiyāda evliyā bāhir durur el-ḥaḳ
- 2 Fūrūḡ-ı 'ilm-i ūlādan olupdur muktebes cümle
Müferriḥdür bu ma'nalar bilen zāhir durur el-ḥaḳ
- 3 Necāt-ı ehl-i dil her dem olur maṭlūbdan ḥāşıl
Ḳamu yirde o maṭlūb anlara nāşır durur el-ḥaḳ
- 4 Şu'ā'-ı şems-i ḥaḳḳānī olupdur herkese lâmi'
Kimine lütfidur esbaḳ kimin ḳāhir durur el-ḥaḳ
- 5 Murādī işbu ma'nā fehmini bilmediler kimse
Bu yirde cümle 'aḳl-ı 'ālemin ḳāşır durur el-ḥaḳ

677²

Velehü lā-zālet devletühü müşeyyeden

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Cihān ḥaḳḳını yutmaḳda zemīn bir ejdeḥā ancaḳ
Bu dünyānuñ içi ṭaşı ḳamu derd ü belā ancaḳ
- 2 Nedür bu cāḥ ü 'izzetler fenādur āḫırı çün kim
Cihanun kār u bārī cümleten cevri ü cefā ancaḳ
- 3 Arıtḡıl bāṭınuñ ḥıḳd u ḥasedden her yaramazdan
Benüm diyü şalınmaḡıl şonı cümle hebā ancaḳ
- 4 Kişiyē devlet oldur kim rızāsın gözleye Ḥaḳḳuñ
Dem-ā-dem zıkr-i Ḥaḳ ola diye 'ālem fenā ancaḳ
- 5 Murādī secdeden ḳaldurma başuñ laḫza her laḫza
Bilürsin kārı Mevlānuñ ḳula lütf ü 'atā ancaḳ

1 A.102a, F.113b, R.30b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ikramını ona ziyade kılsın!

2a.muktebes: muktebis AE. 2b.müferriḥdür: muşarraḥdur R. 4a.Herkese lâmi': olmadı nefsi R. 4b.lütfidur esbaḳ: lütfu esbaḳdur A. 5b.'ālemin: 'ālimün AE, H, R.

2 A.102a, F.113b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Devletin sağlamlığı devam etsin!

1. ve 2. beyitler M'de birbirlerinin yerine yazılmıştır. 2b.kār: - AE. 3a.her: her her AE. 3b.şalınmaḡıl: şalınma ki AE. 5b.u: ve M.

678¹

Velehû lâ-zâle mezkûren bi-ḥusnî's-siyer

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Hicâb-ı nefis ü şehvetden bu çeşm olmayıcağ açık
Cenâb-ı ḥazrete ey dil nice olısar ol lâyığ
- 2 Muḳaddem olımaz muḳdim meded irmezse ḥazretten
Bu yolda cânı atıptır nice mest ü nice ayığ
- 3 Müberrâ kııl sivâdan özüñi 'aḳluñ müzekkî kııl
Ḥudâ adın oḳı tâ ki saña mekr itmeye ğasığ
- 4 Niçün unudasın 'ahd saña virmedi mi fazlı
Cihâna kıılmağıl meyli unutma ne didi sâbığ
- 5 Murâdî 'âḳil iseñ ger şaḳın aldanma dünyâya
Kimesneye şaḳın baḳma Ḥudâya 'âşığ ol 'âşığ

679²

Velehû ḥarresa'llâhu mecdehû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Muḳarrerdür ki esrâr-ı nebîdür enbiyâ el-ḥaḳ
Yine sırr-ı velîdür sırr-ı sırr-ı evliyâ el-ḥaḳ
- 2 Muḳaddem ger mu'aḥḥardur olupdur cân fidâ-yı 'ışḳ
Kemâl üzre kemâli ibtidâ vü intihâ el-ḥaḳ
- 3 Ene'l-Ḥaḳ'dan hüveydâdur yine ḥaḳḳıyyet-i kübrâ
Ne ḥaḳḳıyyet ne keyfiyyet ne eczâ kibriyâ el-ḥaḳ
- 4 Şımâḥ-ı cân ü dildendür semâ'-ı mantıḳ-ı ḥikmet
Müberrâdur mu'arrâdur 'azîm oldı şenâ el-ḥaḳ
- 5 Murâdî mündericdür bu kelâm-ı pür-beyânında
'Ulüm-ı enbiyâ vü evliyâ vü aşfiyâ el-ḥaḳ

1 A.102a, F.113b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Güzel huyuyla anılması devam etsin!

1a.nefs ü: nefis-i M. 2a.cânı: cân AE, F, H, M; ü: - AE. 3b.tâ ki: baña AE. 4a.unudasın: unudursın AE.

2 A.102b, F.114a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun saygınlığını korusun!

5b.enbiya ve evliyâ vü: enbiya ve evliyâ ve M.

680¹

Velehū surre mede'd-dehr

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Virür her şey'e hâlince Hudâ-yı kibriyâ revnağ
Cemâl-i bâ-kemâлиндendür ammâ ibtidâ revnağ
- 2 'Azîz-i bâ-kemâl olan bilür her 'izzetü'n aşlın
Anuñ çün cândan olur münteşir her câ-be-câ revnağ
- 3 Mesîhâ-dem olan fâzıl bilür ihyâ iden sırrı
Kaçan cân ire ebdâna virür her âşinâ revnağ
- 4 Hayât-ı rûh-bahş olmaz idi bu arada meknûn
Eger bilmese 'âlemde nedendür aşfiyâ revnağ
- 5 Murâdî râhat-ı dildür "Fe-emma" hâline kor yok
'İtâba mazhar olana ebed virmez ziyâ revnağ

681²

Velehū lâ-zâle meşkürü'l-fi'âl

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Bizüm her kârumuz fetihinde biz Allâha yüz tutduk
Dem-â-dem mu'ciz-i rûh-ı Resülüllâha yüz tutduk
- 2 Şırât-ı müstaķimi toğrıdup râh-ı hâķķatde
İdüp kat'-ı menâzil ol yüce der-gâha yüz tutduk
- 3 Semî' olalı hâķķı ile güftârını hâllâķuñ
Hâlâyıķ kavlin alup şanma biz efvâha yüz tutduk
- 4 Hayâlat-ı cihânı dâfi'iz 'ayn-ı başardan biz
Anı zann itme sen kim mâl ile biz câha yüz tutduk
- 5 Murâdî 'ayn-ı hâķķiyyetdedür mahz-ı başar çün kim
Tutup elde cemâl âyinesini râha yüz tutduk

1 A.102b, F.114a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Zaman süresince mutluluk olsun!

5a. fe-emma: bk. G 65/5b; yok: baş AE.

2 A.102b, F.114b, R.154a.

Başlık A: Bu da onundur. Fiillerinin beğenilmesi devam etsin!

2a.toğrıdup: toğradup A. 2b.tutduk: - A, AE, M. 3a.hâķķı: hâķķiyyetle R.

682¹

Velehû ebķāhu ilâ yevmi'l-kıyām

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Yine bir servere yandum bu gönlüm mübtelâ ancak
Baña işi güci anuñ hemân cevır ü cefâ ancak
- 2 Kaşı yayına kurbân olduğum anuñ 'aceb midür
Sözi şîrîn-lebi şekker 'aceb hûş dil-rübâ ancak
- 3 Cemâli âyet-i Raḥmân vişâli derdüme dermân
Anı kim medḥ ide bile o bir luṭf-ı Hüdâ ancak
- 4 Ne deñlü yolına anuñ virürsem cânımı kurbân
Anuñ yolına bu sa'yüm benüm cümle hebâ ancak
- 5 Murâdi ol mehûñ ḥüsnini medḥ itmek değıl imkân
Nice bir söyleyesin sen hele bir müntehâ ancak

683²**Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün**

- 1 'Aceb vech üzredür aḥvâlümüz olmaz beyân el-ḥaḳ
O kâr-ı mümteni'dendür anı bilmez lisân el-ḥaḳ
- 2 Nice meşrûḥ ola ol şanma anı şerḥe kâyıldür
Anı şerḥ itmeye ḥaḳ-ı cihân olsa zebân el-ḥaḳ
- 3 Cihânı varını ser-cümle cem' itseñ bahâ olmaz
Ararsañ iki dünyâyı ele girmiz o kân el-ḥaḳ
- 4 İştüdüm bir kemâl ehlin iderdi va'z minberde
Kelâmında 'ayân olmış ne kim vardır nihân el-ḥaḳ
- 5 Ḥiṭâb idüp didi kim ey Murâdi iste feyzünden
Mesâyil mübhemîn bir bir (hemân) kılsun 'ayân el-ḥaḳ

1 A.103a, F.114b. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onu kıyamet gününe kadar devam ettirsin...

3a. âyet-i Raḥmân: 55/Rahman 1.

2 R.30b. Gazel R'de vardır. 5b.(hemân): -.

684¹

Min sübhaniyyeti'l-‘ilmiyye ve'l-me‘ânî'l-ḥikemiyye

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 “Men lehü'l-emrük” nedür emrinde ma‘na anlamak
Ḥāzin-i ḳudretde pes sır ile ifşâ anlamak
- 2 Ma‘nî-i bürhâna bürhân itdi bürhânın ḳarîn
Cilve-i ḥüsn ü cemâli ḳıldı ra‘nâ anlamak
- 3 Çün süleymâ rûyına çekdi celâlınden niḳâb
Eyledi ‘uşşâḳını ser-mest ü şeydâ anlamak
- 4 Anlamak emrinde ḥayrân oldılar cemm-i ḡafir
‘Ârifün sırrındadır sır ile tenhâ anlamak
- 5 Ey Murâdî sözleründe nice biñ biñ sır var
Ḳâdir olıma anı a‘lâ vü ednâ anlamak

685²

Velehü zâde'llāhu saṭveteḥü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ḥikmetün fıkrindedür arz ü semâda mâ-ḫalaḳ
‘İlmüni derk itmedi bir şâḫib-i ‘ilm ü sebaḳ
- 2 Fehm ü dâniş remzini remz itmedi ‘allâmeler
Gerçi yazmış ba‘zî ‘ilmin zâhirâ defterde Ḥaḳ
- 3 ‘Alemün cem‘iyyetin künc-i dücâda gördiler
Vaḥdet ü keşret maḳâmını şular kim ḳıldı fark
- 4 Sâlik-i mehc-i hidâyet olana ey zü-fünün
Ma‘rifetden defter olmışdur aña her bir varaḳ
- 5 Sen ma‘ârif baḫrine ṭalmaḳ dilerseñ ‘arifâ
Cân göziyle bu Murâduñ sözlerine yaḫşı baḳ

1 A.103a, F.114b, R.118b.

Başlık A: İlmi noksanlıkları tenzihten ve hikmetli manalardan...

Başlık F: Ve min-cevâhiri Ḥazâyinih.

1a. Men lehü'l-emrük: bk. G 274/4. 1b.ḳudretde bes: ḳudretde pes F, M; ḳudretde AE, H, R. 2b.ḥüsn ü: ḥüsn-i A, R. 3b.ü: ve M. 5b.vü: ve M, - R.

2 A.103a, F.115a, R.31a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nüfuzunu artırsın!

2a.ü: - R. 3b.ü: - R. 4b.her: - R.

686¹

Velehû dâme lehu'n-ni'am

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Âh kim her dem kıılır ben mübtelâyı zâr-ı 'ışk
Bilmez idüm müşkil imiş dostlar bu kâr-ı 'ışk
- 2 Tîğ-i ğamla dem-be-dem bu sînemi çâk eyledi
Yağdı yandırdı bu bağrum ey dirîğâ nâr-ı 'ışk
- 3 Bir saçı leylî nigâra şöyle mecnûn itdi kim
Tâ kıyâmet itmeyiserdür beni hüşyâr-ı 'ışk
- 4 Ol cemâle şöyle kıldı 'aşık u şeydâ beni
Eyleyiser 'âkıbet Manşûr-veş ber-dâr-ı 'ışk
- 5 Bende kıldı ise sultân u gedâyı ğam degül
Hükm iderse 'âleme cânâ eger hünkâr-ı 'ışk
- 6 Ol lebi ğonce nigâra bülbül idelden beni
Kıldı cümle 'âlemi bu gözlerüme hâr-ı 'ışk
- 7 'İşkî âsân mı şanursın ey Murâdî bilmiş ol
Nağd-i cân ile olur dâ' im hemân bâzâr-ı 'ışk

687²

Velehû lâ-zâle mü'eyyeden min-'indî'llâh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hâne-i dilde çü berķ urdı yine envâr-ı 'ışk
Şems-i enver tâlî' olduğça olur tekrâr-ı 'ışk
- 2 Rû-be-rû olduğça ma'sûķ ile 'aşık anda
Arada nâz ü niyâz ile geķer güftâr-ı 'ışk
- 3 Cem'-i bezmi tağıdup eyler perâkende şu kim
İķtirân idüp maķabbetle ola hem-kâr-ı 'ışk
- 4 Fikret-i keşret nice kıalsun dil-i 'uşşâķda
Dem-be-dem yir eyledi kıalbinde çün efkâr-ı 'ışk
- 5 Sırr-ı vahdet gencine yol ister iseñ ey Murâd
Nağd-i cânı kıomayana eylegil bâzâr-ı 'ışk

1 A.103b, F.115a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Ona nimetleri devam etsin!
5a.ise: - AE, H.

2 A.103b, F.115a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah katından desteklenme devam etsin!
5a.ister iseñ: isterseñ AE.

688¹

Velehū lā-zāle'z-zaferū min a'vānihī

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Sâha-i 'izzetde gördüm kim ider cevân-ı 'ışk
Nice perr ü bâl ile gördüm kıılır tayrân-ı 'ışk
- 2 Bende kılmışdur kamu 'âlemleri bir lahẓada
Çün vürüduñ tahtına çıkdı olup sulṭân-ı 'ışk
- 3 Oldı bir maḥbûb-ı bî-miṣl ol kemâl-i ḥüsn ile
Kimini ḥandân idüpdür kimini giryân-ı 'ışk
- 4 Ber ü baḥrûñ ḥâkimidür cüz' ü küllün maḥdemi
Mâ-ḥaşal bil kim olupdur âyet-i Raḥmân-ı 'ışk
- 5 Gel Murâduñ mantıqından diñle 'ışk ile ḥaber
Tâ ki iki 'âlem içre olasın sen cân-ı 'ışk

689²

Velehū 'âfâhu'llâh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cân ü dil milkini yağma eyledi sulṭân-ı 'ışk
'Âleme neşr eyledi nu'mâsını sulṭân-ı 'ışk
- 2 Oldı anuñ nice biñ şâhân-ı 'âlem bendesi
Çünkü keşf itdi cemâlin 'âleme sulṭân-ı 'ışk
- 3 Emr-i "kün"le şems-i 'âlemdür şalar çün pertevi
Nice nice zerreler ihyâ ider sulṭân-ı 'ışk
- 4 Gel temâşâ eyle gel 'ibret-nümâdur cân ile
'Ayn-ı 'ibret maḥẓ-ı ḥikmetdür bugün sulṭân-ı 'ışk
- 5 Ey Murâdî 'ârif olduñ 'ışkı añlarsañ hemân
Sırr-ı ekber sırr-ı ḫudret oldı bu sulṭân-ı 'ışk

1 A.103b, F.115b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yardımcılarından dolayı zafer devam etsin!

2a. 'âlemleri: 'âlemlere AE. 3b. sulṭân-ı 'ışk: sulṭân-ı A, M. 4b. bil kim: bel kim A; âyet-i Raḥmân: bk. G 682/3a.

2 A.104a, F.115b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

3a. kün: bk. G 16/1b. 4b. 'ayn-ı: maḥẓ-ı AE, H; 'ışk: - A, AE, M.

690¹

Velehû şerefe'llâhu bi-vücûdihî'l-'âlem

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şafha-i kalbümde menkûş oldu çün esrâr-ı Hâk
Kande kim kılsam nazar zâhir durur envâr-ı Hâk
- 2 Zâhir ü bâtındadır çün sırr-ı vahdet lem'ası
Eyledi gavvâs-ı vahdet bahrine dîdâr-ı Hâk
- 3 Çün haqîkat milkinge başdı kadem tayr-ı vücûd
Bu vücûdumda vücûdum buldı pes âsâr-ı Hâk
- 4 Cümleden oldu bu dil buldı özinde cümleyi
Cümle ile olmağa kıldı beni ihzâr-ı Hâk
- 5 Ey Murâdî sen murâd olsañ ne var 'âlemlere
Hâk ile olanuñ oldu Hâk didi muhtâr-ı Hâk

691²

Velehû dâme nâşire'l-'adli ve'l-ihsân

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Nev'-i insânı zevî'l-ihsâna ihsân itdi Hâk
Mâ-şâşal ihsân içün anları insân itdi Hâk
- 2 Ey kemâl-i hüsn ile mahlûk olan hûb ü hasen
Anlaruñ pertevlerinden cânı lem'an itdi Hâk
- 3 Kâmil olgıl gel kemâl öğren gel olma bî-kemâl
Bî-kemâl olanları ber-vech-i hayvân itdi Hâk
- 4 Sem'-i cânı kıl küşâde müstemi' ol dâyimâ
Kullarına gönderüp i'lâm-ı Kur'an itdi Hâk
- 5 Ey Murâdî irdigün ihsâna kimse irmedî
Cümle-i müşkilleri çün saña âsân itdi Hâk

1 A.104a, F.115b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) âlem onun varlığıyla şereflensin!

1a, 1b, 2b, 3b, 4b, 5b.Hâk: 'ışk AE, B. 3b.pes: bes A. 4a.vaz oldu: oldu bu A. 4b.ile: ile cemî AE, F, H, M. 5b.Hâk: 'ışk AE, B.

2 A.104a, F.116a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Adalet ve ihsanı yayıcılığı devam etsin!

2a.ü: - AE, H. 3b.ber-vech-i: bir vechi A.

692¹

Velehü kâne'llāhu lehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gel temennâ kıl ḥabīb-i cān aña iştīyāk
İştīyākına bugün müştāk (bālā) iştīyāk
- 2 Zevk u şevk-i dil-rübāya vecd ü ḥāletdür iren
Olsa ara yirde illā iştīyāku'l-iştīyāk
- 3 Ey baña müştāk olan 'aşıklıgum fehmi itmege
İttilā' itmez aña taḥşil illā iştīyāk
- 4 Şerḥ-i dilden geçmek için ṭālibüm şerḥ-i 'aceb
Ben ne söylersem anı şerḥ itmez illā iştīyāk
- 5 Ey Murādī sırr-ı ekberdür rumûz-ı ḥāl-i 'ışk
İnneme'l-eşvāku bi'l-eşvākı illā iştīyāk

693²

Velehü rafe'allāhu ḳādrehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cān ü cānānuñ arasın ḥall ider mi iftirāk
Şûretā izhār iden ma'nāda olmaz yahşı bak
- 2 Ey maḳām-ı vuşlata vâşıl bilen öz nefsin
Ḥadd ü pâyân olamaz bu'd ile ḳurbiyyet ırāk
- 3 Âferin "ḥablü'l verid"ün nazmına ma'nā viren
"Nahnü aḳreb" âyeti tefsirine olmaz yaşāk
- 4 Ḥikmetin teşḥiş idendür 'ālem-i muṭlaḳ bu gün
Ḥaşr içinde bir ayak üstinde olmaḳ biñ ayak
- 5 Bî-nihāyet ulu deryādur Murādī sözleri
Ḥayy-ı mevtā eylemez tā ölmeyince teff-i sāk

1 A.104b, F.116a, R.142a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona ihsanda bulunsun!

1a.aña: a'lā R. 1b.(bālā) iştīyāk: iştīyāk. 2a.u: - R; şevk-i: şevk ü AE; vecd ü: vâhid-i R. 4a.ṭālibüm: ṭālibem M.

5b. Şevkler şevklerle ancak iştīyak olur.

2 A.104b, F.116b. Gazel L, Rde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun kıymetini yükseltsin!

3a. ḥablü'l verid: bk. G 215/4b. 3b.Nahnü aḳreb: bk. G 215/4b; âyeti: âyetin H; tefsirine: taḳririne AE.

4a.'ālem-i 'ālim-i AE. 4b.üstinde: üstüne AE; sözleri: sözlerün AE, H.

694¹

Velehû lâ-zâle muṭâ'an li'l-enâm

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gel berü ey düstüm ben 'aşıkuñ ḥâline baķ
Görmeyelden gül yüzün ḳaldı bu cânımdan ramaķ
- 2 Şanma Ferhâd ile Mecnûn oldılar abdâl-ı 'ışķ
Düstüm ben mübtelâdan aldılar anlar sebaķ
- 3 Ol leb-i la'lün havâsından bu ben üftâdenün
Düstüm ḳan ağlamaḳdan gözleri oldı şafaķ
- 4 Oldı Mecnûn ey hilâl-ebür saña bu derd-mend
Leyliyâ zencîr-i zülfün gel anuñ boynuna taķ
- 5 Yazmayan medḥün cihânda ey kamer-ṭal'at senün
Ḥâme gibi ol pelîdün başı olsun iki şaķ
- 6 Ol raķîb-i bed-'amel cânım dimiş ol dil-bere
Yâ İlâhî cânın al ol kâfiri ṭamuda yaķ
- 7 Bu Murâdînün murâdı budur ey perverdigâr
Gelmesün ol dil-bere dünyâda şerr-i mâ-ḫalaķ

695²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Çün ezelden neşr ider âşârını âşâr-ı Ḥaķ
Berķ urur anuñ içün eḫher ṭaraf envâr-ı Ḥaķ
- 2 Mündericdür bes kelâmı çün kelâmıdur ezel
Kime neşr idise nûrın ol ider iķrâr-ı Ḥaķ
- 3 Ḥaş u 'âmuñ ḳadrini bildürmek içün ḳadrini
İmtiyâz idüp olupdur özine bir kâr-ı Ḥaķ
- 4 Ḥaķķı ḫaķ idüp ḫuķûķında ḫaķâyîķ gezinmiş
Ḥaķķı ḫaķ itmekdedür her dem-be-dem eṭvâr-ı Ḥaķ
- 5 Ḥaķ ile eyle Murâdî her zamân efķârıñı
Feyz ide tâ ḳâl ü ḫâlünden senün esrâr-ı Ḥaķ

1 A.104b, F.116b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Halkın rızası devam etsin!

1b.gül: gel A.

2 R.96a. Gazel L, R'de vardır.

1a.neşr: neşr (se ile) B. 3b.İmtiyâz idüp olupdur ortaya pergâr-ı Ḥaķ L. 4a.gezinmiş: gizlemiş L.

696¹

Min fevâyihi kelimâtihi ve levâyihi 'ibârâtihi

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Şah-n-ı kıdsıde vücüdüm yine tûbâ ancak
Bağ-ı vahdetde gönül bir gül-i ra'nâ ancak
- 2 Ne nihân ide dilüm cümle 'ayânunda senün
Her ne kim geldi gelür bu dile peydâ ancak
- 3 Ben cemâlüne nazâr kılduğımı gördi cemâl
Ey kemâlüm nazarumla tolu her câ ancak
- 4 Kâmer-i bedre bakarsam beni şemsüm gözedür
Şemsüm envârı ile her yanum azvâ ancak
- 5 'Âlem-i gayb-ı şühûdî kamu seyrân itdüm
Ey Murâdî kamu 'âlem seni güyâ ancak

697²

Velehû sâre bi-zikrihi'r-rikbân

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Ğam degül cânı fidâ kılsa yolunda 'uşşâk
Senün ile bu durur rûz-ı ezel çün müştâk
- 2 'İşkuñı dilde nihân eyleyli ebrâruñ
Mâla vü milk-i cihâna kamuya virdi tâlâk
- 3 Kârını bildi gönül 'ışkına virdi dil ü cân
Nâzır olmamağ için gayrıya eyledi yasağ
- 4 'Âlem-i mülk ü melekûtı kamu seyr idesin
Her ne kim var bu cihânda göresin kara vü aq
- 5 Kavl-i cân-bahşı Murâdî gibi sen bulmayasın
Tâ kıyâmet günine deñlü yazarsañ evrâk

1 A.105a, F.116b, R.153a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Kelimelerinin güzelliği ve ibarelerinin levhalarından...

Başlık F: Ve min-enfâsihi'l-mübâreke.

5a. 'âlem-i: 'âlim-i AE.

2 A.105a, F.117a, R.148b.

Başlık A: Bu da onundur. Takipçileri onun zikriyle ilerlesin.

1b.müşâk: müşâk R. 4a.ü: - M. 4b.vü: ve M, -R. 5a.bahş: bahşı AE, H.

698¹

Min tahkîkâtihî'r-râyiķati ve tedkîkâtihî'l-fâyiķati

Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün

- 1 Bu 'ömr-i câvidâna ruķşat virelden ol Hâķ
Bildüm nedür naķibüm devlet virelden ol Hâķ
- 2 Rûyum cemâle ķarşu cânım kemâlin ister
Birbirine yaķıķdı ülfet virelden ol Hâķ
- 3 Cem'iyetüm bulaldan taģıtmadım bu cismüm
Ben kendözümü bildüm râķat virelden ol Hâķ
- 4 Kıldı beni muzâ'af na'mâsıdır çü a'lâ
Her cümleden çekildüm ni'met virelden ol Hâķ
- 5 Almazam ey Murâdî iki cihânı 'ayna
Terk eyledüm ķamuyı 'uzlet virelden ol Hâķ

699²

Velehû haķķaķa'llâhu âmâlehû

Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün

- 1 Lezzâtı terk idenler lezzâta irdi el-haķ
Âlâyı terk idenler na'mâta irdi el-haķ
- 2 Vaķdet hâzînesinden her kim ki aldı gevher
Âyât-ı 'ıķķ okudı âyâta irdi el-haķ
- 3 Terk-i nişân idenler bu 'âlem-i şuverden
Döndürdi ķâlî hâle hâlâta irdi el-haķ
- 4 Gözledi her ki gözle pes sen de gözle gözle
Evķâtı şarf idenler evķâta irdi el-haķ
- 5 Çün kim itâ'at itdi her emre bu Murâdî
Arturdu ķulluķını tâ'ata irdi el-haķ

1 A.105a, F.117a, R.140b. Gazel Üde yoktur.

Başlık A: Onun parıltılı araştırmaları ve üstün incelemelerinden...

Başlık F: Ve min-netâyici ta'b'uh.

2 A.105b, F.117a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun isteklerini gerçekleştirisin!

1b.nâ'mâta: nâ'mâya B. 3b.ķâlî: ķâl-i AE. 4a.gözle: göz ile AE. 4b.elhaķ: - AE.

700¹**Mef'ülü Fâilâtün Mef'ülü Fâilâtün**

- 1 Ey zübde-i ḥaḳāyīḳ sırruñ ricā-i vāşīḳ
Ey şādīḳ-ı güzīde şıdḳuñ çü şubḥ-ı şādīḳ
- 2 Cāy-ı ümīd-i 'ālem 'ayn-ı 'azīz-i ādem
Ey 'ālem-i mükerrrem ey mihr ü ḥubba lāyīḳ
- 3 Ey menba'-ı fezāyīl ey mecma'-ı ḥamāyīl
Ey maḥzen-i delāyīl ey hem-ser-i muvāfīḳ
- 4 Lāmi' yüznde ey meh çün pertev-i hidāyet
Zülfünledür münevver her rüz ü leyl-i 'āşīḳ
- 5 Ey cān her dü-'ālem sensin Murāda ekrem
Ey efzal-i mu'azzam ey ekrem-i ḥalāyīḳ

701²

Mine'l-fütühātī's-sultāniyye ve'l-füyüzātī'l-ḥākāniyye

Müfteilün Mefailün Müfteilün Mefailün

- 1 Çerḥ-i dü-tāya kıl nazar ḳudret-i zi'l-celāl baḳ
Pertev-i mihr ü mähı ḳo şa'sa'-i cemāle baḳ
- 2 Açdı niḳābı cün ḥabīb ḳanı nazar ḳılıcı göz
Ḥaḳḳı mu'ayyen istegil saña dimem ḥayāle baḳ
- 3 Rūh-ı ḳudūs ḳamu melek dāyir-i 'ālem oldı cün
'Arş ile ferşi ḳaplayan cümle-i perr ü bāle baḳ
- 4 Yemm-i muḥīte fülk-i dil girdi çü bād-bān açup
Laḥzada nice rāh alur gel berü sen bu ḥāle baḳ
- 5 Anla Murādi ḳavlini ḡayrıyı tārīk ol hemān
İster iseñ ma'ārifi gel berü bu maḳāle baḳ

1 R.169a. Gazel R'de vardır.

2 A.105b, F.117b, R.143a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Sultanlığın fetihleri ve hakanlığın feyizlerinden...

Başlık F: Ve min-leṭā'ifi ḥikemih.

1a.zi'l-; zül- H, M. 3a.Ḳudūs: Ḳuds AE; melek: milk AE. 3b.perr: berr A. 5a.ḡayrıy: ḡayrıy AE; tārīk: yārūn R.

702¹

Min nefehâti'l-ârifî bi'llâh hazreti's-sultânî zillu'llâh

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Bezm-i belâda oldı dile ibtidâ-yı 'ışk
Başdan ayağa kapladı cânı 'atâ-yı 'ışk
- 2 Cân-ı şakîye uğrasa hânım sa'id ider
Gör kim ne gevher oldı bugün kîmyâ-yı 'ışk
- 3 'İlm-i ledünne irgürür 'uşşâkı ser-be-ser
Ğâyete çok olup durur ey dil vefâ-yı 'ışk
- 4 Pâkı muhibb ider dahı pâkı sever özi
Billâhi gör ne hûb durur bu şafâ-yı 'ışk
- 5 Kâlb-i Murâdî 'ışk ile talsa 'aceb degül
Böyle görindi şimdi yine muhteza-yı 'ışk

703²

Velehü edama'llâhu 'izzehü

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 'İşkumı çünkü aıladı sırr-ı hafâda 'ışk
Gâhî cefâda seyr olunur ki şafâda 'ışk
- 2 Gördüm çü hüsni dil-beri miryât-ı kâlb ile
İletdi nûr-ı ayna beni bir dücâdı 'ışk
- 3 Her vech ile bu vechümüze virdiler vücûh
Gösterdi rûy-i dil-beri arz u semâda 'ışk
- 4 Çün 'âkl-ı evvelümde görindi fütûh-ı gayb
Nâmumı levhe kîlk ile yazdı 'âlâda 'ışk
- 5 Gördi Murâdî aradı bulmadı gayrını
Pes gördi cümle cümle fenâ vü beka'da 'ışk

1 A.105b, F.117b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Allah'ın (cc.) gölgesi Hazret-i Sultan yani Allah'ı (cc.) tanıyan ârifin esintilerinden...

Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur..

2b. 'ışk: - AE3 ve 4. beyitler A'da takdim-te'hir olarak yazılmıştır.

2 A.105b, F.117b, R.30a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun saygınlığını devam ettirsin!

1b.cefâda: hafâda A. 1b.seyr: sır R. 3a.vechümüze: vechümüzde AE; vücûh: vücûd A. 3b.ü: -R. 4a.ağl-ı evvelümde: ki olmada A, AE. 4b.a'lâda: 'ulâda AE. 5a.gayrını: gayrını AE, B, H. 5b.vü: ve M.

704¹

Min kelimâti'l-meliki's-şâlihi ve's-sultânî'l-mürşidi'n-nâşîhi

Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün

- 1 Cihânda 'ışka bedel görmedüm cemâle tarîk
Eger ki 'âşık iseñ 'ışkı bil vişâle tarîk
- 2 Hâyâl-i fikr ile zıkr oldı 'âşıkun kârı
Velik aña hâyâl olımaz hâyâle tarîk
- 3 Metâ'-ı hüsni kıılır 'arz-ı yâr gün-â-gün
Hemân bu cân semenin eyle ittişâle tarîk
- 4 Cemî' mümkinî cāmî' olursañ ey 'âkil
Sivâ maḥabbetini kıılma infişâle tarîk
- 5 Kâmu 'avâlimi geşt eyledüm çü ser-tâ-ser
Murâdî añlamışam 'ışk her kemâle tarîk

705²

Min enfâsi sultânî's-sâlikîn ve kıuṭbi'l-'arîfin

Mef'ûlü Mefâilün Mef'ûlü Mefâilün

- 1 Her derdüm içün buldum biñ dürlü devâ el-ḥaḥ
Her bir marazum çün vardur nice şifâ el-ḥaḥ
- 2 Pür-âyet olupdur tek baḳsam kâmu âyâta
Her ne ki gelür 'ayna görindi baña el-ḥaḥ
- 3 Her zerrede çün vardur bir zerre kemâinden
Memlûdur anuñ içün arz ile semâ el-ḥaḥ
- 4 Hâḳḳında hüveydâdur nefy olmadı bu işbât
Birbirine zıdd oldı şubḥ ile mesâ el-ḥaḥ
- 5 Gel diñle Murâdîñün bu kavl-i güher-pâşın
Bu güher-i ma'nâya olmadı bahâ el-ḥaḥ

1 A.106a, F.118a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Salih melikin ve öğüt veren mürşit sultanın kelimelerinden.

Başlık F: Ve min-kelimâtihi'l-laṭîfe.

3a. 'arz-ı: - A, F, M.

2 A.106a, F.118a, R.30b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Saliklerin sultanının nefesleri ve ariflerin kutbundan.

Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur.

1a.dürlü: - AE. 1b.şifâ: şefâ M. 3a.kemâinden: kemâinde M.

706¹

Velehü belleğâ'llâhu ilâ aḳsâ merâtibi's-sa'âdeh

Mef'ûlü Mefâilün Mef'ûlü Mefâilün

- 1 Bir 'ışḳa hevâ-dâram kim ḥadd ile ğâyet yok
Bir derde giriftâram derde ki nihâyet yok
- 2 Çâk itdi yed-i ḥayret bu sabr-ı giribânın
Bilmem ne ola ḥikmet ağlamağa ṭâkat yok
- 3 Baş açdı çü şâdıḳlar meydân-ı maḥabbetde
Şular ki şaḳındılar başında sa'âdet yok
- 4 Derd ü ğam-ı cânânı derd ehline keşf eyle
Sır şaḳlamada cânâ herkesde liyâkat yok
- 5 Gösterdi Murâdî pes çok dürlü işâretler
Lâkin n'ideyin ḥayfâ bir ehl-i irâdet yok

707²

Min reşehâti zülâli efḍâlihî ve leme'âti envâri aḳvâlihî

Müfteilün Fâilün Müfteilün Fâilün

- 1 Cân ü gönül arasın aldı çü deryâ-yı 'ışḳ
Yazdı berât-ı ezel çekdi çü tuğrâ-yı 'ışḳ
- 2 Münderic oldı yine cevher-i ma'nâ-yı sır
Ḥoḳḳa-i ebdânuma ṭoldı çü kâlâ-yı 'ışḳ
- 3 Şafḥa-i rükn-i kitâb cedvel-i zerle ṭolu
Yazdı anı kāyînât söyledi imlâ-yı 'ışḳ
- 4 Lâyıḳ olan 'âḳıla bu durur ey ḥoş ḥışâl
Nâzır-ı 'ibret olup dinlese feḥvâ-yı 'ışḳ
- 5 Anla Murâduñ sözün ey meh-i pür-ferr ü tâb
Şems-i hüda vire nûr ṭola bu dünyâ-yı 'ışḳ

1 A.106b, F.118b. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun saadet derecelerini had safhaya ulaştırın!

2 A.106b, F.118b. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Onun faziletlerinin saf suyunun sızıntıları ve sözlerinin nurlu parıltılarından...
Ve min-kaṭarâti şehâbi feyzih F

708¹

Mine'l-ilhāmāti'r-Rabbāniyye ve'l-vāridāti's-sübḥāniyye

Mefāilün Mefāilün Feülün

- 1 Gönül peydāda peydā oldu el-ḥaḳ
Ulu deryāda deryā oldu el-ḥaḳ
- 2 Ma'ānī gencine ḥāzin olaldan
Ḳamu ma'nāda ma'nā oldu el-ḥaḳ
- 3 Vücūdından beri olalı vechi
Heyülāda heyülā oldu el-ḥaḳ
- 4 Ḥaḳāyıkden ḥuḳūḳın şābit itdi
Mu'arrāda mu'arrā oldu el-ḥaḳ
- 5 Murādīnün kelāmi fehmi olınmaz
Mu'ammāda mu'ammā oldu el-ḥaḳ

709²

Velehū feteḥa'llāhu lehū ebvābe'l-hayrāt

Mefāilün Mefāilün Feülün

- 1 Cemāl-i dil-küşāda gördüm el-ḥaḳ
Ne kim gördüm cemālüm bilür ancak
- 2 Bu cennāt ile ḥūra aldanursañ
Muḥaḳḳaḳ bilmişem kim sensin aḥmak
- 3 Şefi'ül-müznibin olmaḳ geñezdür
Olursañ luṭf-ı sultān ile elyaḳ
- 4 Mecāzı n'eylesün ehl-i ḥaḳīḳat
Muḥaḳḳiḳseñ ṭarīḳatdür muḥaḳḳaḳ
- 5 Murāduñ sözlerine kılma inkār
İder ḥıṣm-ı Ḥudā vallāh iki şaḳ

1 A.106b, F.118b, R.96b.

Başlık A: Rabbani ilhamlar ve fetihleri ve sübhāni hatırlatmalardan...

Başlık F: sellemehu'llāh.

2 A.106b, F.119a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun için hayrat kapılarını açsın!

4b.muḥaḳḳiḳseñ: muḥaḳḳaḳsan AE. 6a. kılma: itme A.

710¹

Min meḥāsini eş‘arihi’ş-şerife ve mekārimi âşārihi’l-laṭife

Mef’ulü Mefailün Feilün

- 1 Hālūmi şorarsan aña el-ḥaḳ
Deryā-yı muḥiṭe girdi zevraḳ
- 2 Rüyımu tutarven ol cenāba
Oldı çü ğazabdan esbaḳ esbaḳ
- 3 Nūr olsa n’ola kamu ‘avālim
Ḳındil-i hüdā durur mu‘allaḳ
- 4 Şerḥ eylemege lisān-ı ḥālī
Ḳavli bilici gerek muḥaḳḳaḳ
- 5 Yok aña Murādi buña ğāyet
Deryā dükenür mi alsa bardaḳ

711²

Min ḥaḳāyikihi’l-ḳāṭi‘a ve berāhinihi’s-sāṭi‘a

Feilātün Mefailün Feilün

- 1 İbtidā eyledüm kelām el-ḥaḳ
İntihā eyledüm maḳām el-ḥaḳ
- 2 Beni rüyında gördi āyine
Didi olmuş işün tamām el-ḥaḳ
- 3 Yazdı levḥ üzre kilik-i ḳudret pes
Nāmını nām ile hümām el-ḥaḳ
- 4 Toldı ‘ālemde cümle kevn ü mekân
Ġulġuledür kamu peyām el-ḥaḳ
- 5 Gel Murāduñ kelāmını aña
Olasın tā ki müstedām el-ḥaḳ

1 A.107a, F.119a, R.100a.

Başlık A: Onun şerefli şiirlerinin güzellikleri ve hoş eserlerinin bildirdiklerinden.

Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur..

3a.n’ola: ne var L, R. 4a.lisān-ı: lisānı M; ḥālī: cāmı R. 4b.gerek: gelir L, R.

2 A.107a, F.119a, R.31a. Gazel Ede yoktur.

Başlık A: Kesin hakikatleri ve apaçık delillerinden...

Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur..

2b.işün: işen AE. 3a.pes: bes R. 5a.aña: güş R.

712¹

Velehū sa‘ide ciddühū

Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Cān ü dil ol hicābı kıldı çü şaḡ
Fülk-i ‘aql oldı yemm-i ḡayrete ḡarḡ
- 2 “Mā vū men”den geçüp mübāḡ oldı
Pes dücāyı zıyāyı eyledi farḡ
- 3 Ḳāldan naḡli eyledi menşūr
Terk idüp ḡāl ü ḡılı aldı sebaḡ
- 4 Ḳameri bir işāret itdi iki
İki dünyāyı kıldı bir varaḡ
- 5 Çün belāya Murādı didi belı
Her sözi ‘adne virdi biñ revnaḡ

713²**Failātün Ffailātün Ffailātün Ffailün**

- 1 Gülşen-i cennetde gezmiş bir burāḡ
Berḡ-veş geldi uruben sāḡa sāḡ
- 2 Geldüğünde acdı yetmiş bin cenāḡ
Olmaz aña her güzün yaḡın ıraḡ
- 3 Şöyle ḡayy itdi vücūd illerini
Başmadı hergiz ayaḡ üzre ayaḡ
- 4 ‘Arşada mānendi yokdur zerrece
Ḥoş ‘aceb kesb eylemişdür ḡumḡurāḡ
- 5 Böylece naḡl eylemiş bunu revān
Bu Murādı zerre bilmez ḡara aḡ

1 A.107a, F.119b, R.31b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun çabası mübarek olsun!

2a. Mā vū men: Kudret helvası ve bildircin indirdik, "Verdiğimiz rızıkların iyi ve güzel olanlarından yiysin" dedik. (2/Bakara 57). 2b.zıyayı: ḡayālī R. 4b.bir: iki R. 5a.beli: bk. G 357/3a. 5b.'Adna virdi: virdi 'Adna R

2 R.92b. Gazel R'de vardır.

2b.ıraḡ: ıraḡ R. 3b.ayaḡ: ayaḡ R.

ḤARFÜ'L-KÂF

714¹

Min nesâyimi enfâsihî ve leṭâ'ifi inâsihî

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 İrişdi cism-i ḥâkiye nidâ-yı “ḳum fe-erselnâk”
Gelüp seyr itdi cismi rûḥ çü gitdi kibr oldı ḥâk
- 2 Teḳâzâ-yı mu'arızdan nizâm-ı milk-i dîn oldı
Şühûdın zâhir itdi çün vahîd oldı varup bî-bâk
- 3 Fazîlet bahri 'umḳından çıkardı dürr-i nâ-yâbı
Cemî'-i 'âleme ser-tâc olup olmadı ol ğam-nâk
- 4 Müfevvez eyledi feyyâza ḥükmin tâ ola cârî
Olup pür-tâb-ı enver pes aradan sıçradı çalâk
- 5 Ḥayât-ı câvidânı ister isen gel berü 'aşîḳ
Murâduñ nazmıdur ehl-i semûma ser-be-ser tiryâk

1 A.107b, F.119b, R.33b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Onun nefeslerinin esintisi ve samimiyetinin inceliklerinden...

Başlık F: Ḥarfü'l-Kâf.

1a. erselnâk: Biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik (21/Enbiya 107). 1b.cismi: murğ-ı R; rûḥ: rûḥı M; kibr: girü A, وكر AE; 2a.milk-i: milk ü R. 2b.bî-bâk: bî-pâk AE. 4b.sıçradı: eyledi R.

715¹

Velehü edama'llāhu naşrehü

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Kim ola bile taḥkîkin nedür bu vaḥy-i “erselnâk”
Bilen oldur anı ey dil ola cân ü gönülden pāk
- 2 Çerâğ-ı ehl-i dil oldur ki aldanmaya lezzâta
Niķâbın her nuķûşun ref' idüp râfi' ola bî-bāk
- 3 Müheyyâ oldı şunlar kim muķırrı oldı kelâmına
Muşaffâ oldı anlar kim kelâmın kıldılar idrāk
- 4 Beyânın buldı anlar kim müsebbib oldılar zâhir
'İyânın oldı anlar kim reh-i 'ışkınadur çâlāk
- 5 Ma'ânî buldı anlar kim 'ulûmın kıldılar taķrîr
Nihânı buldı şol k'oldı Murâdî lafzını derrāk

716²

Velehü ḥuşşa bi'n-naḥci ve'z-zāfer

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Şerâr-ı nâr-ı âhumdan tıtuşdı ḥayme-i eflāk
Ḥabîbüñ çâresidür çâre-i şabrum kılan çāk
- 2 Miyân-ı âb ü âteşdür nesim-i güşen-i cennet
Biri âb u biri nâr u biri bād u birisi ḥāk
- 3 Metâ'-ı lâ-bahâdur bu bulardan çek elüñ tâcir
Alup bir gevher-i nâ-yâbı fâriğ ol olup bî-bāk
- 4 Ḥarîm-i Ka'be-i 'ulyâ mı şanduñ ḥāk ile ḥıştı
Bu gün kūy-ı ḥabîbî kııl tavâf ol ḥâcî-i çâlāk
- 5 Murâdî 'aşık u ma'sûķı isterseñ murâdî gör
Murâdinüñ kelâmını er olandur kılan idrāk

1 A.107b, F.119b, R.33b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona yardımını devam ettirsin!

1a.kim: kime R; erselnâk: bk. G 714/107. 2b.bî-bāk: bî-pāk M. 4. beyit A'da vardır. 4b.oldı: buldı AE.

2 A.107b, F.120a, R.31b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Başarı ve zafer ile has kılınslın!

2b.bād u: bād ve M. 3a.lâ-bahâdur A. 3b.bir: bu R. 5a.u: - R.

717¹

Velehû eḡarra'llâhu 'aynehû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Zâferdûr her zamân her dem ḡarîni ehl-i İslâmuñ
Livâ-i nuşret üzre çün yazıldı ism ile nâmuñ
- 2 'Uluvv-ı himmete aşlâ ṭayanmaz bil cibâl el-ḡaḡ
Bu ma'nâ üzredür cümle ḡabûlî ḡâş ile 'âmuñ
- 3 Murâdî ḡazret-i nâşır murâduñ üzredür dâyim
Anuñ çün kâm-bîn ü kâm-baḡş olmış durur kâmuñ
- 4 Dem-â-dem kâm-rân olḡıl kemâlün ber-kemâl el-ḡaḡ
Kemâlününden nice kâmilleri mest eyledi câmuñ
- 5 Murâdî ḡamdünî eyle ziyâde sâ'aten sâ'at
İki vech üzre fetḡ u nuşret ile olur eyyâmuñ

718²

Velehû lâ-zâle 'adluhû mebsûṭan

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Alınup ḡâḡdan çün kim mülebbes oldu müştî ḡâḡ
Nidâ irişdi aña emr ile didi ki "erselnâk"
- 2 Arasında iki vechün ḡıluben mest-i bî-dermân
Birisine baḡar şâd ü birisine baḡar ḡam-nâk
- 3 İḡâṭa eyledi cem'an ḡehî cû' u ḡehî na'mâ
ḡehî sırnan ḡehî ḡarren ḡehî mât ü ḡehî derrâk
- 4 Miyân-ı ḡayy u meyyitde ḡelüp "yuḡyî yümît" aḡrâb
Cidâl idüp miyânını ider pes pâk-ender pâk
- 5 Murâdînün kelâmınuñ olupdur fehmi müşkilce
Anı şol kimse añlar kim içinde ola ol çâlâk

1 A.108a, F.120a, R.32b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gözünü aydınlatınsın...

3a.Murâdi: murâd-ı AE. 3b.ü: ve M, -R. 3b.kâmuñ: amuñ M. 4a.elḡaḡ: ancak R.

2 A.108a, F.120a, R.31b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yaygınlaşmış adaleti devam etsin!

1b.erselnâk: bk. G 714/107. 4a.yuḡyî yümît: Diriltlen de öldüren de Allah'tır (3/Âli İmran 156, 2/Bakara 260, 7/A'râf 158, 9/Tevbe 116, 10/Yûnus 56, 23/Mü'minün 80, 40/Mü'min 68, 44/Duhân 8, 57/Hadid 2). 4b.ider: ender AE. 5b.ola: - R.

719¹

Velehū zā‘afa’llāhu ni‘metehū

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Hāfidür sırıruñ ihfāda celidür lîk her kâruñ
Cemālūñ pertevi hayrânı oldı cümleten varuñ
- 2 Cihân-ı bî-nişâniden gelürse feyz-i külliyyât
Mükemmeldür kemâl ile olursa hüsni tekrâruñ
- 3 Şafâ miryâtını gördüm celâlündür tutan elde
Cemālüne muķābildür müşāhid olmış ebrâruñ
- 4 Muķarreb meclisin gördüm ne miryâti ne hûd gayrı
Muķit-i bî-nihāyetdür nihân olmadı didâruñ
- 5 Murādî gel murâduñda murād idi murâduñda
Murād ider murâduñda elünde cennet ü nâruñ

720²**Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün**

- 1 Elâ (yâ) eyyühe’z-zâhir senün maẓhardadur kâruñ
Vaķâyî‘den mu‘arrâdur vuķû‘a irdi tekrâruñ
- 2 Elâ yâ eyyühe’l-bâtin revâc-ı derc-i sa’yün var
“Fe-emma” vech-i âherden olupdur vech-i âşâruñ
- 3 Elâ yâ eyyühe’l-mübdi‘ olup elvân ile maḥlûķ
Bu vech ile bedâyi‘den gezer tarz ile envâruñ
- 4 Elâ yâ eyyühe’l-mâni‘ ne men‘ eyler vücuḥuñdan
Elünde ķudretün yapış nedendür böyle eṭvâruñ
- 5 Elâ ya eyyühe’l-câmi‘ Murādî cem‘i maķşüduñ
Nedendür ḥikmeti devr eyler anı cümleten varuñ

1 A.108a, F.120b. Gazel L, R’de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nimetini artırsın!
4a.mir’âtı: - AE, H.
2 R.32b. Gazel R’de vardır.
1a. (yâ): -. 2b.fe-emma: bk. G 65/5b.

721¹**Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün**

- 1 Cemâl-i lâ-naẓîründür şu'â'ı mihr-i pür-tâbuñ
Çü şemse ẓâkatuñ yokdur rehûne ola mı tâbuñ
- 2 Benüm Tûr-ı tecellâda vücûdum Tûr-ı muṭlaḳdur
Sebebdür Mûsâ bin 'Umrân sebebsin var mı esbâbuñ
- 3 'Iyânâtı dırıĝ olmaz saña her demde ey meh-veş
Senüñdür cümle mâfihâ senüñ meftûḫ-ı ebvâbuñ
- 4 Muḳaddessin senün maḥbûbun oldı senden aḳdes bes
Ne cevhersin ki ğayrıda bulunmaz dürr-i nâ-yâbuñ
- 5 Bugün bezm-i 'ulâda meclis itdün ḥucbı ḳaldurduñ
Saña bir söz direm zinhâr şaḳın olmasun aḥcâbuñ
- 6 Murâdîñün ne mümkindür ki şerḥ ola bu ğüftârı
Bunı yazmaĝa fi'l-cümle mecâl olmaya küttâbuñ

722²

Min maḳâlâti şâḫibi'l-ḫâlât muḫhiri'l-'acâyibi bi-envâ'i'l-kerâmât

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ey benüm ḫâlüm şoran ḫâlümnden âĝâḥ olmaduñ
Her ne denlü olayın didüñse bi'llâḥ olmaduñ
- 2 Bir Süleymân olsa kim alsa zebânumdan ḫaber
Sen gemi ḫâlin ne bildüñ Nûḫa hem-râḥ olmaduñ
- 3 Hızra yoldaş olmayan bilmez ledünniden eşer
'İşkı sen ḳanden bilürsin şâḫib-i âḥ olmaduñ
- 4 Sen muḳîm olup meşâḳḳat çekmedün bir zerrece
Belde-i yâri ne bildüñ 'âbid-i râḥ olmaduñ
- 5 Çün Murâdî anlamaduñ anlamazsın ḫâlini
Ey ṭarîḳe ṭoĝrulan bilgil ki ğüm-râḥ olmaduñ

1 R.144a. Gazel R'de vardır.

1b.rehine: râhına.

2 A.108b, F.120b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Çeşitli kerametleriyle görünen harika hâllerin sahibinin yazılarından...

Başlık F: Ve min-'ibârâtihi'l-merĝûbe.

2a.zebânumdan: zamânumdan A. 4b.yâri: bârı AE.

723¹

Velehū sehhele'llāhu lehu'l-umūr

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Çün ezelden cân ile cânuñda cânân eyledün
Yâ nedür bir cür'adan âhırda sekrân eyledün
- 2 Himmet-i bälâyile başdı qâdem meyvâsına
Pes nedendür vâlih ü şeydâ vü hayrân eyledün
- 3 Pâye-i kudretde kılduñ qâdrini dâyim bülend
Yâ neden 'ışkuñla anuñ kârın efgân eyledün
- 4 'Ahde kılduñ çün vefâyı eyledün ikrâruñı
Kim nedendür keşf kılduñ yine pinhân eyledün
- 5 Cümleten 'âlemleri maḥkûm kılduñ ḥükmine
Yâ nedür aşlı anı derd ile giryân eyledün
- 6 Heybetinden maḡrib ü maşrıḳda düşdi zelzele
Yâ nedendür nûr-veş za'f ile nâlân eyledün
- 7 Bende olmışdur Murâdî çün senüñ der-gâhuña
İki dünyâya anuñ adını sulṭân eyledün

724²

Velehū hevvena'llāhu lehu külle şey'

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Fıṭratuñdan dürlü peydâdur 'ayân olan senüñ
Ḥikmetüñden ḥoş temâşâdur 'ayân olan senüñ
- 2 Bir nazarda nice biñ manzûrı nazzar eyleyüp
Ni'metüñden nice âlâdur 'ayân olan senüñ
- 3 Ğayb-ı 'aynuñdan müberrâsın velî 'aynuñda ğayb
'İbretüñden reh-nümâ durur 'ayân olan senüñ
- 4 Gûşişe göre degüldür virilen her dem 'atâ
Ḥazretüñden müntehâ durur 'ayân olan senüñ
- 5 Ey Murâdî ber-murâd olmaḳ anuñ şânındadır
Himmetüñden bir temennâdur 'ayân olan senüñ

1 A.108b, F.121a, R.95b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun için işleri kolaylaştırsın!

1. beyit AE'de mükerrer yazılmıştır. 2a.bälâyile: bälâ ile R. 2b.pes: sen R; ü: ve M. 6a.maḡrib o maşrıḳda: maşrıḳ u maḡribde R; nûr-veş: mûr-veş L. 7b.adını: çün anı R; içün anı L.

2 A.108b, F.121a, R.78b.

Başlık A: 1a.fıṭratından dürlü: fıṭratındandır bu AE. 3a.ğayb-ı 'aynuñdan: ğayb ü aybuñdan R. 4a.göre: - R.

725¹

Velehû dâmet selâmetühû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gördün elyâk bendeñi ‘âlemde sulţân eyledün
Sen baña haddümden efzün luţf ü ihsân eyledün
- 2 Ben senün âlâna şükrümi nice kılam edâ
Sen baña ihsânuñı bi-hadd ü pâyan eyledün
- 3 Hâmdümi hâmd eyledükce kılduñ elţâfuñ ziyâd
Her neye el urdum ise baña âsân eyledün
- 4 Revnağumdan cümleten pür-revnağ oldu kâyinât
‘Aklum ile nağlümü tobtolu bürhân eyledün
- 5 Bu Murâdî cümleden geçdi seni kıldı murâd
Senden ayruyı anuñ hükmine fermân eyledün

726²

Velehû dâmet sa‘âdetühû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cânı cânân ‘ışkına cânâne bezl itsem gerek
Kâdr-ı fâkat hîdmetüm sulţâna bezl itsem gerek
- 2 Bağr-ı ‘ummân olmışam ‘ummân-ı ‘âlem bendedür
Cümleten gevherlerüm ‘ummâna bezl itsem gerek
- 3 Ser-fırâzân-ı haķîkat geldiler bürhân ile
Ben bugün bürhânımı merdâne bezl itsem gerek
- 4 Şems-i enverden münevverdür bu miryât-ı ezel
Nârımı bîn bîn meh-i tâbâne bezl itsem gerek
- 5 Gel Murâduñ kavlı-i pür-ma‘nâsına tut güş-ı hüş
Cür‘a-i ‘ışkı yine mest-âne bezl itsem gerek

1 A.109a, F.121a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun selameti devam etsin!

1b.efzün: özge M; u: ve M.

2 A.109a, F.121b, R.32a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Saadeti daim olsun!

1b.fâkat: fâkatüm R. 2b.gevherlerüm: cevherlerüm R. 4b.bîn bîn: mihr ü F, M. 5a.pür-ma'nâsına F; tut: tut sen A, F.

727¹

Velehū besaṭa'llāhu 'adlehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'İşkî âsân şanma ey dil 'âşıka bürhân gerek
İbtidâ 'ışka kadem başdukda tâk-ı cân gerek
- 2 Zâhidâ vird ü du'âyı bize târif eyleme
'Âşıkuñ vird ü du'âsı âh ile efgân gerek
- 3 Kaṭre deryâ olmayınca gevhere el ıremez
'Âşıkuñ her kaṭresi bu yolda bir 'ummân gerek
- 4 Vâhid ol vâhid dilerseñ bunda şıgmaz ikilik
Raḡş uruben dâra varsun kime kim cânân gerek
- 5 Ey Murâdî ḡo murâdî ol murâd-ı yâr ile
Şabr ider derd-i ṭabîbe aña kim dermân gerek

728²

Velehū sellemehu'llāh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Bûy-ı güldendür ḡuzûrı bülbül- şûridenüñ
Şâni'-i verdün cemâli ârzûsı dîdenüñ
- 2 Her seḡerde nâle çeksem inler âhum nâleme
Hey 'acâyib ḡâlî vardur bu dil-i şûridenüñ
- 3 Âteşümden âsumân ile zemîn bulur fenâ
'Âleme bir zerresi yayılsa ger bu düdenüñ
- 4 Sen benümle olmasañ ger ey ḡabîb-i cân ü dil
Ṭâkat olmazdı kelâma ḡalîb-ı fersüdenüñ
- 5 Bu Murâdînüñ ḡaḡîḡat çünki sen sulṭânısın
Gönlini alḡıl ele gel bu dil-i âzürdenüñ

1 A.109a, F.121b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletini yaysın!

1b.başdukda: başdüde A, F 2a.vird ü: vird-i AE. 2b.gerek: - M. 3a.ıremez: ırmez A. 4b.cânân: cân AE.

2 A.109b, F.121b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu selamete erdirdin!

729¹

Velehû ahsena'llâhu ileyh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cânı cânânun ıarıkinde fidâ kılmak gerek
Her kâdem başduğda 'ışka ibtidâ kılmak gerek
- 2 Çün mücâhidsin vücûduñ kal'asın feth itmege
Nefs-i kâfir-kış ile her dem gâzâ kılmak gerek
- 3 Men 'aref sırrın dilerseñ bilesin îkân ile
Kanuñı tarh eyleyüp bu kanı mâ kılmak gerek
- 4 'Âlem-i milk-i vücûda çünki şâh-ı rûhsın
Râhat-ı kübrâ için gayrı fenâ kılmak gerek
- 5 Ey Murâdî âşinâ vü yâri terk idüp kamu
Baħr-ı 'ışk-ı lâ-mekâna âşinâ kılmak gerek

730²

Velehû tale beķâhu

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Yâ habîbe'l-kalbi ercûke vemâ nercû sivâk
Ente maħbûbun ileynâ lâ terdü 'anna'aĥâk
- 2 Hâzretüñden 'ayn-ı haķķiyet diler bu dideler
Gerçi senden bir nefesden bulmamışuz infikâk
- 3 Muķtedâ-yı 'âlem oldur kim sebaķ senden ala
Yoħsa anı n'eylerüz bî-hûde kıla ceyb-i ĉâk
- 4 Rûtbe-i a'lâda oldur kim ola bî-vâşıta
Dâ'î-yi Hâķ oluben bir kimseden kılmaya bâk
- 5 Ey Murâdî bârekallâh hõş kelâmuñ var imiş
Münkir olup Hâķķa ķâyıl olmayan ola helâk

1 A.109b, F.122a, R.165b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona en güzeli versin!

1b.başdukdâ: başdükte A, F. 4a.rûhsın: rûh R. 5a.yârı: yâdı R.

2 A.109b, F.122a.Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devamlılığını uzatsın!

1.Ey kalplerin sevgilisi senden başkasından değil senden istiyorum; sen bizim sevgilimizsin bizden nimetini kesme.

731¹

Velehū ṭavvele'llāhu 'umrehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cāna kalmaz 'aşıḳam cānān sen cān iste tek
Nice bürhān irgürem da'vāya bürhān iste tek
- 2 Ben inanmışam saña āyāt-ı kübrā ḥaḳḳ' için
Mü'yminem her ḳavl ü kārūña sen imān iste tek
- 3 Yalınız kaldum vaḥidem tārikem ḡayrılar
Vuṣlata ḥāzır-dilem ey dōstum ān iste tek
- 4 Baş der-dāmen bu rāha gelmişem yokdur dönüṣ
Esb-i himmet ṣalmaḡa menzil ü meydān iste tek
- 5 Baḡır-ı bī-pāyāndur olmaz (mı) Murādiye kerān
Her ne deñlü ister iseñ andan 'irfān iste tek

732²

Velehū lā-zāle kehfen li'l-'ibād

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Yā nedendür bilemedüm bendesinün ḥüccetün
Gel ḥicābı ref' ḳıl göster bize māhiyyetün
- 2 Ey senün ḥüsnün hüveydā cümle-i 'ālemleri
Cümle-i eṣyāda vardur ḥüsnün için hüccetün
- 3 Yaraşur ḥüsnün temāşasına ḡayrān olsalar
Yaradılmışlar ḳamu müştāḳı olmuş ṭal'atün
- 4 Ḥayret-i kübrāda ḳalmışlar veli her mā-ḡalaḳ
N'ola insān-ı hüveydāya ṭoḳınsa re'fetün
- 5 Bu Murādīnün ḡuṣūşında nedür gör mā-ḡaṣal
Gir maḡabbet 'ālemine tā bulasın rāḡatün

1 A.110a, F.122a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın!

1a.cānān sen: cānānsın M. 2a.u: ve M. 4a.baş der-dāmen: başdur dāmen AE. 5a.kerān: girān AE, M.

2 A.110a, F.122b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Kulları için sığınāḡı devam etsin!

1a.bilemedüm: bilmedüm F, H, M; bendesinün: bende senün AE. 2a.'ālemleri: 'ālemlere AE, H. 3a.olsalar:

olalar M. 4a.ḳalmışlar: ḳılmışlar AE. 4b.doḳınsa: doḳılsa AE, H.

733¹

Velehû ferraḥa'llâhu kürbetehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Dil tenûrî âteş-i 'ışk ile oldı tâb-nâk
Râstî bu âb-ı vaşla teşnedür ey nûr-ı pâk
- 2 Rifatüm sensin benüm ey mihr-i nûr-efşân kim
Rûḥum oldı sen mehûn dil-dâdesi "Allâhu efâk"
- 3 'Ömr-i sermed buldı ey cân ü revânum cân ü ten
Cân sensin sevmeyen olsun seni cânüm helâk
- 4 Baş çıkardı ceyb-i zilletten şu kim sevdi seni
'Âlemün sulṭânıdır şevḫuñla olan sîne-çâk
- 5 Bârekallâh ey Murâdî kimse yok saña bedel
Tab'-ı pâk olduñ ki ḫavlün 'ışk iledür süz-nâk

734²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Râḫat-ı dildür vişâlün döstüm her dem senün
'Ömr-i bâkîdür cemâlün döstüm her dem senün
- 2 Sende mihrüm tâ ezelden mündericdür ey ḫabîb
Mest ider zülâlün döstüm her dem senün
- 3 Ser-te-ser gezdüm cihânı bulmadum saña bedel
İki çeşmümde ḫayâlün döstüm her dem senün
- 4 İktiran itmez ḫabîbüm senden özgiye gönül
Eyledi âşüfte ḫâlün döstüm her dem senün
- 5 Çün bu güftârı didüm geldi cevâbı kim Murâd
Ḥôş gelür baña maḫâlün döstüm her dem senün

1 A.110a, F.122b. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun üzüntüsünü gidersin!

Allâhu efâk: Allah iftirayı ortaya çıkarır... Z(Onlar, günahkâr iftiracıların hepsine iner. 26/ Şuara 222; (Yalancı ve günahkâr kişinin yay hâline!) 45/Câsiye 7-8Z.

2 R.132b. Gazel R'de vardır.

735¹

Min ḥadāyikı haḳāyikı ma'ārifiḥi ve riyāzi deḳāyikı leṭāyifiḥi

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Nice te'vıl ideyin ben bu cevābuñı senüñ
Ki didüñ ben yuyayın ḳan ile ābuñı senüñ
- 2 Şormışam pır-i zevi'l-'aḳla bu rü'yā ḥaberin
Didi te'vıl ideyin ḥayr ile ḥ'ābuñı senüñ
- 3 Āferin meşreb-i şāfına 'aceb meşrebdür
İgen a'lāda görürven bu cenābuñı senüñ
- 4 Bu senüñ ṭutmadı ḥālün ne beyān ü ne ḥisāb
Kim ola ḳādir ola vire ḥisābuñı senüñ
- 5 Ey Murādı okuram bunca 'ulüm-ı aḥbār
Sırruñı bilmedüm açdum çü kitābuñı senüñ

736²

Velehū aḥkema'llāhu emrehū

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Ber-kemāl oldı gönül gerçi kemālünde senüñ
Lik ḥayretde durur ḥüsn-i cemālünde senüñ
- 2 'Aḳlumu ideli yaḡma ol iki 'ayn ile ḡayb
İki 'aynüm giceler ḳaldı ḥayālünde senüñ
- 3 Gerçi hicrünü çekerven bu 'acebdendür 'aceb
Lik her laḫzadayın 'ayn-ı vişālünde senüñ
- 4 Baḳuben āyine-i ḥüsnüne yazdum ḳat ḳat
Bulmadum ḡayrıyı bir nokṭa mişālünde senüñ
- 5 Seni ḥayrān ideli ḥüsn ü cemāl-i dil-dār
Ḳamu ḥayran Murādı dem-i ḥālünde senüñ

1 A.110b, F.123a, R.85a.

Başlık A: Onun bilgi hakikatleri bahçeleri ve lefâfeti ince bahçelerinden...

Başlık F: Ve min-elfāzihi'l-fāsiha.

2b.te'vıl: ta'bır H, L. 3a.şāfına: şāf kim M. 5a.okuram: okurun A; okudum AE, H, L, R; aḥbār: ahyār AE.

5b.sırruñı: sırrını L, R.

2 A.110b, F.123a, R.94a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun işlerini güçlendirsin!

2a.'ayn: ḡayn L, R; ḡayb: 'ayn L, R. 3b.laḫzadayın: laḫzadadır AE, H, L, R. 4a.ḥüsnüne: ḥüsnünü R. 5a.ḥüsn ü: ḥüsn-i R. 5b.dem-i: dem ü R.

737¹

Velehû medda'llâhu zıllehû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Cevherüñ kıymetin ańlamağa şarrâf gerek
Her 'ulûmuñ hıkemin bilmege 'arrâf gerek
- 2 Ğıl u ğışdan eridüp qalbi muşaffâ eyle
Da'vâ-yı vech idenüñ âyinesi şâf gerek
- 3 Cân ü başını fidâ kılduñ ise 'aşık ol
Bu maħabbetde bunı ańlama leffâf gerek
- 4 Emr-i Hâkdur görinen 'âlem ü âdemde kamu
Bunı fehm itmek içün nûn ile bir kâf gerek
- 5 Gel Murâduñ bu kelâmını gözet inşâf it
Ehl olan kimsenede haķ ile inşâf gerek

738²

Velehû lâ-zâle râşiden mehdiyyâ

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 İstimâ' ideli di vaşfını ol zibānuñ
'Aynına almadı zibālarını dünyānuñ
- 2 Tutalı üns o dil-ârâyile bu şeydâ dil
Münisi yoķdur anuñ çün bu dil-i şeydānuñ
- 3 Keşreti anuñ içün târik olup redd itdüm
Ańladum zevķini her kûşede bir tenhānuñ
- 4 Anuñ içün bu gönül mâ'yili ğayrūñ olamaz
Yoķ beķası bilür elbette kamu eşyānuñ
- 5 ' Âķıl iseñ kamu ğavĝâyı Murâdî terk it
Yüri tenhāya ki yoķ aşısı bu ğavĝānuñ

1 A.110b, F.123a, R.33a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gölgesini uzatsın!

1b.hıkemin: hükümün AE. 3a. kılduñ ise: kılduñsa AE. 5b.kimsenede: kimesnede AE.

2 A.111a, F.123b, R.32a.Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Doğru yolda olma, hidayete erdirmeye devam etsin!

2a.dil-ârâyile: dil-ârâ ile R. 4a.mâ'ilî ğayrın: mâ'il-i ğayrı R.

739¹

Velehü kıddesa'llāh

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Zāhirüm mesýelesin bilmege aqvāl gerek
Bāṭınım ḥālını fehm itmege bir ḥāl gerek
- 2 Fa'ilün fi'line merbūṭ olalı fi'l-i kıdım
Fi'limün nehcini anlamağa ef'āl gerek
- 3 Ben ḥurūcumda vülūcum 'ālemin naşb itdüm
'Ālemüm rāfi'ini görmege bir dāl gerek
- 4 Ben şurūṭın bilürem dirseñ ol olmadı şalat
Bu şalāt-ı şalavāta dil-i meyyāl gerek
- 5 Bu Murādiye merām oldu murād-ı dil-i yār
Vaşl-ı yāri dileyen cismi çü ğırbāl gerek

740²

Velehü 'azze naşruhū

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Dil-i nālānuma bir ḥāṭır-ı meyyāl gerek
Ḥālūmi anlamağa özge zevi'l-ḥāl gerek
- 2 Ben beni bilmez iken kim beni bildürdi baña
Bunı kıılmağa beyān şāḥib-i aqvāl gerek
- 3 Menzil-i yāre nice ṭāyir ola mürğ-i fuyād
Uçmağa anda aña bil ki iki bāl gerek
- 4 Rāh-ı 'ışk içre gezerken dil-i şeydā yab yab
Ḥı'āce-i ma'nī buyurdu saña imhāl gerek
- 5 Ey Murādī kıo bu ğavġāyı hemān arduña at
Tārik-i salṭanat olġıl saña bir şāl gerek

1 A.111a, F.123b, R.33a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) kutsal kılsın!

1. beytin a ve b mısraları takdim tehir edilmiştir. 4a.dirseñ: dir iseñ R. 5a.murād-ı: murādı A. 5b.vaşl-ı: vaşlı F; cismi: cism H.

2 A.111a, F.123b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Yardımı izzetli olsun!

741¹

Velehû zâde'llâhu fezâ'ileh

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 'Âşık-ı yâr olana dide-i hûn-bâr gerek
Vâsıl olmak dileyen kâtim-i esrâr gerek
- 2 Cân ile girdün ise râhına cânânun eger
Yolına 'aql ü dil ü cân ü ten îşâr gerek
- 3 Mâyîl-i ni'met ü câha dime 'âşık zinhâr
'Âşık u kâmil olan ma'il-i didâr gerek
- 4 Her nefes çıkmaya yâr 'ışkı anuñ kalbinden
Yârdan gayrıdan ol kârına bî-kâr gerek
- 5 Târik-i ğayr oluben ğayrıya kımaz nazarı
Dü cihânda bu Murâda hemân ol yâr gerek

742²

Velehû dâmet ma'diletehû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Hâtır-ı 'âtıra her ne ki geçer olsa gerek
Seyf-i mübrim bu sühan her ne ki dir bulsa gerek
- 2 Her ki dünyâyı kodı âhirete mâyildür
Âhiret isteyenî aña hemân gülse gerek
- 3 Taleb ile bulunur maṭlab olan ey 'âkil
Ne taleb kim kıla tâlib bu meşel bulsa gerek
- 4 Ne baḳarsın bu cihân milkine yâ sîm ü zere
Hâk ile bir gün ola kâse-i ser ṭolsa gerek
- 5 Ğuş-ı hûşuña alup diñle Murâduñ sühanın
Bâĝ-ı dehrün güline baḳma ki ol ṣolsa gerek

1 A.111b, F.124a, R.156a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun faziletlerini artırsın!

1b.cân u: cân R. 3b.u: - R. 5a.kılmaz: kıлма A. 5b.hemân: hemen R.

2 A.111b, F.124a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun adaleti devam etsin!

4b.kâse-i: kâse AE.

743¹

Velehū edama'llāhu devletehū

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Bize 'ālemde hemān 'ahdi bütün yār gerek
'Aşık-ı ḥasta-dile dide-i ḥūn-bār gerek
- 2 Gözeden 'ār ile nāmūsını 'aşık olımaz
Bize bī-nām ü nişān merd-i dil-efgār gerek
- 3 Çün ezelden bu dili 'ışk ile bir var gerek
Hem-zebān olmamıza 'ışk ile bir var gerek
- 4 Ğayre yāriz bize ğayr oldu ḥicāb 'ayn-ı ḥicāb
Āşināyuz bize zānn itme ki aġyār gerek
- 5 Ey Murādī bizi her şūrete şanma mā'yil
Bize her şūreti naqş iden o dīdār gerek

744²**Feilātün Feilātün Feilātün Feilün**

- 1 'İşkı yanında ṭaleb eyler idüm cān ü tenūn
Añladum kim ḥaberi yok durur andan bedenūn
- 2 Şabrı yağmaya virelden bilürem 'aklı nedür
'Akıllı terk eyleyeli bilmişem anuñ zamānuñ
- 3 Şer' ile tutdı benüm iki elüm ḥabl-i metin
Gel ṭarīkatda ucın tūt koyu virme resenūn
- 4 Kādir-i kudrete şordum ki nedür aḥvālüm
Didi cümle hep elünde ḫamu aḥvāl senūn
- 5 Gūş idenler kelimātum didiler kim şaddak
Ey Murādī ne 'aceb ḥikmet olupdur sūḥānuñ

1 A.111b, F.124a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletini devam ettirsin!

3a.ezelden; ezelde A; kılduk; kıldük A, F, M.

2 R.130b. Gazel R'de vardır.

745¹

Min cevâhiri tahrîrâtihî ve zevâhiri takrîrâtihî

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Hâkkâ budur ki geldi sa'adet bölük bölük
Etrâfımızı kapladı devlet bölük bölük
- 2 Hün-ı kerem şu denlü döküldi hisâbı yok
Oldı 'inâyet ile kifâyet bölük bölük
- 3 Hamd olsun ol kerîme ki ekrem kamudan ol
Luţf iledür ziyâde ri'âyet bölük bölük
- 4 Cism ile rûhumuz nice şad olmasun bizüm
İhsân ider şîfât ile râhat bölük bölük
- 5 Hâkdur Murâdî her bir işi işleyen gözet
Nice ider saña gör 'inâyet bölük bölük

746²

Velehû e'ânehu'llâh

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Kaşdüm cemâlün oldı benüm ey Hudâ senün
Kimdür cemâlünü göre ol müntehâ senün
- 2 Kaldur hicâbuñı olalum biz de behre-dâr
Nürün ezelde eyledi çün âşinâ senün
- 3 Envâr-ı şa'sa'añda yiter gezdi 'ayn-ı dü
Hâkkuñda isterem bulam 'ayn-ı rızâ senün
- 4 Âyinem açalı görürem cümle 'âlemi
Her ne ki buldum anda olupdur şafâ senün
- 5 Virdün Murâda 'izzeti sen bir 'azîzsin
Kapuñda bende oldı kamu mäsivâ senün

1 A.112a, F.124b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Onun yazım cevherleri ve sözlü ifadelerinin parıltılarından...

Başlık F: Ve min-netâyici efkârih.

2b. kifâyet: ziyâfet B. 5b. saña gör: gör saña B.

2 A.112a, F.124b, R.173a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona yardımda bulunsun!

1b.göre ol: ki göre R. 2a.hicâbuñı: cemâlünü R. 5a.bir: - R.

747¹

Velehü 'ammerehu'llâh

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Ta'bîr-i hüsn ider mi cemâlün gören senün
Takrîr-i hâl ide mi yâ hâlün gören senün
- 2 'Älemde fahr iden bu 'ulüm-ı kemâl ile
Kimdür kemâl diye kemâlün gören senün
- 3 Mir'ât-ı gayba nâzır olan seyr ider 'uyün
Âyînesin kıpar hat ü hâlün gören senün
- 4 Nâm ü nişânı fıkır ide mi saña yüz dutan
Bî-nâm ola 'aceb mi hayâlün gören senün
- 5 Söyler cihânda her kişi gerçi makâlde
Hayrân olur Murâdî makâlün gören senün

748²

Min düleri gureri inşâ'ihî ve ezheri züheri imânihi

Mef'ülü Fâilâtün Mef'ülü Fâilâtün

- 1 Yâ Rab nedür bu hikmet kudrettedür kemâlün
Her kande nâzır olsam manzar baña cemâlün
- 2 Çün tıynetüm İlähi 'ışkuñla oldı tahmîr
Karnında anenün ben bilmiş idüm bu hâlün
- 3 Çün kim cihâna geldüm ben kılmadum ferâmüş
Gerçi beni avutdı her yirde kıl ü kâlün
- 4 İsmündedür müsemma tälibdedür bu ma'nâ
Ben eyledüm temennâ ismündedür hışâlün
- 5 Her nesneden haber-dâr el-hamdü li'llâh olduk
Şimdi nedür Murâdî bildür bize meylün

1 A.112a, F.124b. Gazel AE, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın!

3b.ü: ve M. 5a.makâlde: makâlden F, M.

2 A.112b, F.125a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Onun yazımının parlak incileri ve imanının aşırı parlaklığından...

Başlık F: Ve min-lefâ'ifi hükmihi.

4. beyit Âda yaldızla silinmiştir.

749¹**Mef'ülü Fâilâtün Mef'ülü Fâilâtün**

- 1 Ey dil tayanma cāha şādān olam dir iseñ
Dāyım kanā'at eyle sulţān olam dir iseñ
- 2 Yoқdur beқāsı çün kim bu çarh-ı nüh-tıbākuñ
Қalbün ayırma Hақdan hāndān olam dir iseñ
- 3 Keşt-i қалbi her dem sür baһr-ı bī-kerāna
Ger āb ile havādan 'ummān olam dir iseñ
- 4 Bildün çü hāl-i 'ālem n'eydüğini tamāmı
Bir zerre baқma aña şükran olam dir iseñ
- 5 Nāsūtı terk idüben lāhūta tut yüzüñi
'Işk ile ey Murādî sekrān olam bir iseñ

750²

Mine'l-enfāsı'l-қudsiyyeti's-sulţāniyyeh nevvera'llāhu fu'ādehū ve nāle
murādehū

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Қaldur niқābuñ dil-berā görsün yüzün 'aşıklaruñ
Şavқ ile yoluñda senün serler viren şadıqlaruñ
- 2 Rāh-ı maҳabbetde şu kim cānın şaқındılar saña
Anlar cenābuña senün olmadılar lāyıqlaruñ
- 3 Hūm-hānesinden vahdetün nüş eyleyenler bādeyi
Mest olanuñdur bu maқām olımadı ayıqlaruñ
- 4 Hıket şarābın isteyen na'ma-i ğayra baқmadı
Buldı devāsın şübhesiz sözün tutan hāzıqlaruñ
- 5 Açğıl қulağ-ı cānı gel tā kim sa'adet bulasın
Dinle Murādî sözlerin güftarıdur sābıqlaruñ

1 A.112b, F.125a. Gazel L, R'de yoktur

2b.dir iseñ: - AE.

2 A.112b, F.125a, R.84b.

Başlık A: Sultanlığın kutsal nefeslerinden... Allah (cc.) onun gönlünü nurlandırın ve isteğine nail etsin!

Başlık F: Ve min-kelimātihi'l-merğūbe.

4b.sözün tutan hāzıqlaruñ: tutan sözün 'aşıklaruñ AE. 5a.sa'adet bulasın: şafā kesb idesin L, R.

751¹

Min nefehâti ünsihî ve leme'ati kudsihî

Mef'ûlü Mefâilü Mefâilü Feülün

- 1 Terk-i edeb itme gönül Allâhı severseñ
Luṭf eyle sözüm tut yüce der-gâhı severseñ
- 2 'Älemde nedür aña rızâ sırrını bir dem
Ger yürüdigün 'ışk ile bu râhı severseñ
- 3 Tertib nedür cümle bilürsin bu rumûzı
Âgâhuña baḳ ger dil-i âgâhı severseñ
- 4 Zevḳ eyledigün gördigün âyât Hâḳ'ıçün
'İşk ile gehi eyledigün âhı severseñ
- 5 Sırr aña Murâduñ bu kelâmı eşerinden
Mürsellere hâtem olan ol şâhı severseñ

752²Min şevâriḳi fütühâtihî ve bevâriḳi kerâmâtihî mâ-kâne hâliyen 'anı'l-
fütühâti bi-hürmeti şâhibi'l-mu'cizât**Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Levḥ-i dilde naḳş olalı hıḳmetün
'İzzetüm saḥḥında buldum 'izzetün
- 2 Nâmını vird eyle seher subḥ u şâm
Ḳarşuma yüzün tutar yüz devletün
- 3 Sem'-i câna çün kim irişe cevâb
Ditredür cümle miyânum heybetün
- 4 Ülfetümden çün maḥabbetdür nişân
Ülfetünden şerḥ olındı ülfetün
- 5 Bu Murâdinün vücûdı cem'dür
Cümleden cem' eyledüm cem'iyetün

1 A.113a, F.125b, R.90a.

Başlık A: Onun hoş esintileri ve kutsallığının ısıltularından!

Başlık F: Ve min-kelimâtihi'l-laṭife.

2b,bir: her M. 4a.eyledigün: eyledün AE. 3b.âgâhına: aña ki L.

2 A.113a, F.125b, R.32b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Fetihlerinin doğuşu ve mucize sahibinin hürmeti ile fetihlerden zaman buldukça onun kerametlerinin parıltılarından...

Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur..

2b.yüzün: toḡrı R.

753¹

Velehû dâmet ‘izzetuhû kıaddesa’llâhu sirrehu’l-‘azîz

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Elâ ey nüktedân-ı pâk idrâk
Hâber-dâr ol bu mübhem üzre çâlâk
- 2 Nedür ol bî-şebât u bî-vefâ kim
Seni senden ziyâde oldu derrâk
- 3 Senüñle seyr ider dünyâyı her dem
Sen andan hâyîf ü ol oldu bî-bâk
- 4 Mümeyyizdür ider temyîz fi’l-hâl
Cemî’-i kâyinât emrindedür çâk
- 5 ‘Acebdür bu Murâdîñün rumûzı
Şaķın sen olma ğam-nâk olma ğam-nâk

754²

Velehû zâde’llâhu mehâbetehû

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Kılûb ahvâlini iz’ân iderseñ
Yaraşur kendüñi sultân iderseñ
- 2 Mühimmi eylegil imkâna yakın
Eger ol vaķtünü bir an iderseñ
- 3 Maşâdır maşdarın ger añlar iseñ
Sezâdur kendüñi pinhân iderseñ
- 4 Dönerseñ nokķa üzre dâyre-veş
Bilürsin kendözün devrân iderseñ
- 5 Murâdî haķķı bâtıldan seçersin
Kimi şâd ü kimi giryân iderseñ

1 A.113a, F.126a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Onun sırlarının incelikleri ve eserlerinin bildirdiklerinden... Allah (cc.) onun yüce sırrını kutsal kılsın!

Başlık F: Ve min-‘ibârâtihi’l-merġûbe.

2a.şebât u: şebât-ı AE, F, H. 3b.ü: ve M, - AE.

2 A.113b, F.126a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun heybetini artırsın!

5a.seçersin: seçerseñ AE.

ḤARFÜ'L-LÂM

755¹

Mine'l-ḥikemi'l-işrâḳiyyeti ve'l-kelimi'l-eşvâḳiyye

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Her ʔarafdan naḳşını 'arz itdi naḳḳâş-ı ezel
'Ârif oldı lîk dil gözler cemâl-i lem-yezel
- 2 “Kâf u nûn”ı zâhirâ kıldı sebep bi'l-ittifâḳ
Lîk ma'nâ añlanılmayınca olmaz 'uḳde ḥal
- 3 Şâḥa-i sîmâda gördüm ḳudret ile bir vücûd
Cem' olup cümle ḥalâyıḳ 'arz ider aña 'amel
- 4 Eyledüm ma'nâda muḥkem ictihâd ey zû-fünûn
Pes küşâd itdüm çü urdum ma'rifet gencine el
- 5 Sırr ile ıtlâḳ bildünse Murâdî gel berü
Şimdiden girü senüñle kimsene ḳılmaz cidâl

¹ A.113b, F.126a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Aydınlatıcı hikmetler ve coşkulu kelimelerden...

Başlık F: Ḥarfü'l-Lâm.

2a. Kâf u nûn: bk. G 16/1b. 5a.bildünse: bulduñsa A.

756¹

Velehû menna'llâhu bi-envâri ma'diletihi

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Arşa-i kudretde düşmiş çünki taqdir-i ezel
Pes müberrâdur bedelden bi-bedeldür bi-bedel
- 2 Hâme-i taqdir naqş itdi ne var ise kamu
Pes su'âl oldı neden nâsî durur tûl-ı emel
- 3 'Aql-ı kül virdi cevâbın pes müdebbirdür didi
Böyle olmayınca olmaz külli şey'in ber-maḥal
- 4 Hem kıdemden hem 'ademden pes girü oldı su'âl
Didi hikmet ol durur olmazsa olmaz 'ukde-ḥal
- 5 Pes cevâbın aldı kâşîd alduḡın virdi hemân
Pes Murâdî urdı ol dem bâb-ı âmennâya el

757²

Velehû e'azze'llâhu cündehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'İşkuñı pinhân idelden dilde ey sâhib-cemâl
Kalmadı ḡayrıdan aşlâ dilde bir zerre meyâl
- 2 Sen baña umr olalı ben geçmişem her yârden
Cümleten baña 'adü olmuş durur mâl ü 'ayâl
- 3 İsmüñe ben eylerem cânâ yemîn-ender yemîn
Dilde ḡayrinüñ ḡayâlidür muḥal-ender muḥâl
- 4 Ben ki 'işkuñda nice çok dürlü zaḥmet çekmişem
Bulmadum tâ taḡmayınca sen baña biñ perr ü bâl
- 5 Ger diler iseñ Murâdinüñ murâdın bilesin
Vaz gelgil sen murâduñdan olasın ehl-i ḥâl

1 A.113b, F.126b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletinin nurlarıyla lütuflandırsın!

1a. 'arşa-i: ḥavza-i L. 3b. şey'in: şey A, AE, F, H. 4a. kıdemden: kademden AE.

2 A.114a, F.126b, R.79b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun askerini aziz kılsın!

2b. ayâl: menâl A. 3b. ḡayâlidür: ḡarârıdır H, L; muḥâl-ender muḥâl: maḥâl-ender maḥâl AE. 5b. gelgil: gel gel AE.

758¹

Velehū nāle mūnāhu

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Zevk-i dilden ger geçerseñ ibtidâda sâmi' ol
Geçmez iseñ pes geçerseñ intihâda sâmi' ol
- 2 Ger begendünse berâtuñ yazalar menşürinı
Oğusunlar gör gâlağ var mı arada sâmi' ol
- 3 Ger tekebbürden ırağ olduñsa ey şāhib-ı hışāl
Alçağ eyleme özüñi var 'ulâda sâmi' ol
- 4 Sen şebüñ rüz eyledünse bakmağıl rüz u şebe
Saña vaqt olmaz ziyâyile dücâda sâmi' ol
- 5 İster iseñ bilmege kavlı-i Murâdiden beyân
Oğusunlar âsitân-ı Muştafâda sâmi' ol

759²

Velehū halleda'llāhu devletehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Her ne kim peydâdadur hükmi 'ulâsın añağıl
Qabz ü başt u kudret ü 'ilm ü kazâsın añağıl
- 2 Tâc ü taht u mâl ü mülk ü iki dünyâyı bile
Kim qabûl itmezse anuñ muntehâsın añağıl
- 3 Şoğbet-i ebrâr ile bulan cilâ ey zû-fünün
Münderic olsa ma'anide nidâsın añağıl
- 4 Kışsa-i mâzî nedür müstağbelün emrin gözet
Nehyini bildünse hâzır muqtezâsın añağıl
- 5 Sâmi'ül-kavl ol yûri kendüñden iş itme şağın
Gel Murâduñ manıqından sen 'atâsın añağıl

1 A.114a, F.126b, R.75b.

Başlık A: Bu da onundur. Onun kaderini gerçekleştirsın!

1a.ibtidâda: ibtidâdan AE. 1b.pes: bes R; 2a.begendünse: bilindünse AE. 4a.u: - R. 4b.ziyâyile: ziyâ ile R.

2 A.114a, F.127a, R.83b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletini ebedî kılsın!

2a.u: ve M. 4a.müstağbelün: müstağbelin R. 5a.kendüñden: kendüden R.

760¹

Velehû lâ-zâle mu‘inen li’l-İslâm

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Sırr-ı ‘ışkı anılamak her bir kes esrârı degül
‘Aşık olmak ey gönül her degmenün kârı degül
- 2 Baħr-ı ‘ışka degme bir kes şalımaz dil zevraķın
Tavr u tarzın fehm idemez zîre etvârı degül
- 3 Baş viren evvel kademde ol bulur cânâna yol
Yohsa virmek yolına bu yoğ ile varı degül
- 4 Yârdan ğayrı nazar oldu ħarâm ‘aşıklara
Şâdık olmaz şol kişı kim yâri efkârı degül
- 5 Terk-i ser kılan Murâdî ol bulur cânâna yol
Şol ki naķdı cânâ kıymaz merd-i bâzârı degül

761²

Velehû tayyibe’llâhu enfâsehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şubħ-dem “innî ena’llâh” âyetin iz‘ân kıl
Şerħ ü ma’nâsı nedür anılayuben iķân kıl
- 2 Elf (ü) nûn (ü) yâ vü elf (ü) nûn (u) elf (u) elf (u) lâm
Hâdan anlağıl hüviyyet ma’nide im‘ân kıl
- 3 Naķd-ı cân ü ‘ömri şarf eyle bu cevher yolına
Bir daħı girmez ele bu anı gel biñ ân kıl
- 4 Çünkü bi’smi’llâhi er-Raħmân didi er-Raħîm
Kul hüve’llâhu eħad bu âyete bürhân kıl
- 5 Sırr-ı ma’nâdan Murâdî ister iseñ ger ħaber
Gel enisün hem celisün dâyimâ Kır‘ân kıl

1 A.114b, F.127a, R.116b.

Başlık A: Bu da onundur. İslâm’a yardımı devam etsin!

2a.şalımaz: şalımaz R. 2b.u: - R; idemez: idinmez R. 3b.degül: - AE. 4a.ğayrı: ğayra L. 5b.câna: cânı L, R; merd-i: merd M.

2 A.114b, F.127a, R.116b. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nefeslerini güzel kılsın!

1a. innî ena’llâh: bk. G 231/2a. 2a.Elf, nûn, yâ, elf, nûn, elf, elf, lâm: bk. G 364/4a; Elf nûn yâ ve elf nûn elf elf lâm A, AE, B, H, L R; elf: elif M; elf lâm: elf-i lâm AE; yâ: u R.4b.Kul hüve’llâhu eħad: bk. G 247/1a; bu: bu bu R. 5a.sırr-ı: sırr u AE, H, L, R. 5b.enisün: enis ü L, R.

762¹

Velehū şereḥa'llāhu şadrahū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Dil kemâl-i 'izz ü cāha mâ'yil olma bilmiş ol
Kendü kendün hicâb ü ḥâyil olma bilmiş ol
- 2 İstegil Ḥaḳdan bir 'ilmi olmaya cehli anuñ
Kendü zu'muñca yürüyüp câhil olma bilmiş ol
- 3 Tâ'at-ı Mevlâya bel bağla ṭurup şubḥ ile şâm
Câmid ü ḥayvân gibi bâṭıl olma bilmiş ol
- 4 Ḥaḳ seni çün kim 'ibâdet kılmağa ḥaḳ eyledi
Ḥıdmet-i perverdigâra kâhil olma bilmiş ol
- 5 Gel Murâdinün kelâmın dinle güş-ı cân ile
Seyr-i deryâ kıl muḳim-i sâhil olma bilmiş ol

763²

Velehū zîdet devletühū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şâdık olmayan talebde bulmadı ma'nâya yol
Olmayan ma'mûr-ı peydâ bulmadı peydâya yol
- 2 Terk-i maḳşûd eyleyüp urmaḳ gerek maḳşûda dest
Târik olmayan bulur mı maḳşad-ı aḳşâya yol
- 3 "Kem lebistük" bilmeyen ma'nâ vü sırrından ḥaber
Ḥ'âb-ı ḡâfletde ḳalupdur bulmadı meyvâya yol
- 4 "Yâ eyyühe'l-müddeşsir" "kum fe-enzir" sırrını
Anlamayup bilmeyenler bulmadı âlâya yol
- 5 Dürr-i meknûn oldı güftârı Murâduñ ḥarf ḥarf
Güş iderseñ gösterür her birisi Mevlâya yol

1 A.114b, F.127b, R.36b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun göğsünü genişletsin!
1b.ü: - R. 3b.ü: - R. 5a.Murâdinün: - Murâduñ bu R.

2 A.114b, F.127b, R.33b.Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devleti ziyadeleşsin!

3a. Kem lebistük: Bunun üzerine Allah onu yüz yıl ölü bıraktı, sonra diriltti, "Ne kadar kaldın?" dedi...: 2/
Bakara 259, 18/Kehf 19, 23/Mü'minün 112. 4a.Yâ eyyühe'l-müddeşsir: Ey örtüye bürünen! (74/Müddeşsir 1);
kum fe-enzir: bk. G 188/3.

764¹

Velehû yessera'llâhu murâdeh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cân ü tenden geçmeyince kim bulur cânâna yol
Cân ü ser terkin kılanlar tutdılar merdâna yol
- 2 Râh-ı 'ışkı bilmedi şol kim hicâb-ı tendedür
Baħr-ı 'ışķa ğavs idenler tutdılar 'ummâna yol
- 3 Bâb-ı ğayrı yaşıdanlar bilmedi âdâbdan
Ehl-i âdâb olmayanlar bulmadı sulţâna yol
- 4 Hâķķı bâtıldan seçersen pes hâķķîsin bu gün
Anılamayan işbu remzi bulmadı 'irfâna yol
- 5 “Lâ vü len”den geçmeyince hâl-i dil gelmez ele
Ey Murâdî degme kimse bulmaz Rahmâna yol

765²

Velehû zâde'llâhu şevketehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Bu fenâ dünyâyı n'eylersin gönül uhrâya gel
Mâsivâyı terk idüben ol yüce Mevlâya gel
- 2 Hâķ-dân-ı 'âlemi ķo vecche pervâz eyle var
Ol fenâ süflîyi n'eylersin berü a'lâya gel
- 3 Şûr u ğavgâsın cihânuñ terk idüben fâriğ ol
Cây-ı ğavgâda n'idersin cây-ı bî-hemtâya gel
- 4 Ni'met-i dünyâyı ey dil zehr-i kâtil anıağl
Zû-fünûn-ı kâmil iseñ tırma bu ânâyâ gel
- 5 Ey Murâdî ister iseñ saña yüz tuta murâd
Benligi terk eyleyüp sen alçaķ ol bâlâyâ gel

1 A.115a, F.127b, R.35b, R.35b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun muradını kolaylaştırsın!

1a.tenden: tende R. 1b.ser: ten M. 2b.'ummâna: merdâne R; yol: - AE. 5a.Lâ-vülen: bk. G 33/2a.

2 A.115a, F.128a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ihtişamını artırsın!

2a.hâķ-dân: hâkdan A. 3a.ğavgâsın: ğavgâyı AE.

766¹

Velehū ebbeda'llāhu salṭanatehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Bu fenâ dünyâyı terk idüp yabana at gönül
Fâyide kılmaz saña çün kim yabana at gönül
- 2 Mâyil olma 'ış ü nûşa çün fenâdur 'âkıbet
Gel fenâyı ihtiyâr itme yabana at gönül
- 3 Saña ne aşşı kılsar 'izz ü haşmet câh u mâl
'İşk-ı Mevlâdan berüsin sen yabana at gönül
- 4 Çünki dünyâ-yı denî kalmadı hiç bir kimseyi
Kalmayıser saña vü gayra yabana at gönül
- 5 Olma mâyl Hâk Teyâlâ hazretinden gayrıya
Gayret eyle gayrıya cümle yabana at gönül

767²

Velehū zâde'llāhu fütühahū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cāna cennât-ı na'îmün şerhîni açdı ezel
Olmadı maqbûl-ı cân ol buldı bir andan güzel
- 2 Nice ola andan ayru çünki ayru olmadı
Geşt idüp iki cihânı bulmadı aña bedel
- 3 Şağı şayru aña ey dil şayruyı şağ añağıl
İster iseñ ger bu ma'nâdan kılasın 'uqde-ğal
- 4 'Ârifün 'urqında demdür çün maḥabbet demleri
Laḥmeke laḥmi varup ma'nāsına el urdı el
- 5 Ey Murâdî merd iseñ merd-âne eyle kâruñı
Gec qamudan iste Allâhı ki oldur lem-yezel

1 A.115a, F.128a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah onun saltanatını ebedileştirsin!

2a.çün: çü AE. 3b.berüsin sen: berü sensin AE. 5b.gayrıya: gayrıyı B.

2 A.115b, F.128a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun fetihlerini artırsın!

1b.olmadı: oldı AE; bir: yir F, H, M. 4b.laḥmi: laḥmek AE, H.

768¹

Velehû lâ-zâle mükerrerrem ve mu‘azzezâ

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şemme-i zevk ü şafâdan ey gönül gel lezzet al
Her neye kim sen nazar kılursañ andan hâlet al
- 2 Gördigün her birini Hızır aña ‘âlem halkınuñ
Hasb-i hâlünden kamunuñ turma dâyim hikmet al
- 3 Ber-çarâr olmaz fenâdur ‘ömrü dünya mâl ü câh
Küll-i şey’e nâzır olğıl her birinden ibret al
- 4 Menba‘-ı kenz-i hakâyık çün kanâ‘atdür dilâ
Nâm ile nâmûsı terk it âhirette devlet al
- 5 Ey Murâdî merd iseñ bi’llâhi merd ol dâyimâ
Kıl tevâzu‘ dâyimün üzre özüñe ‘izzet al

769²

Velehû dâme melâzen li’l-enâm

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cân ü başın terk idenler buldılar cânâna yol
Şıdk ile şâdık olanlar buldılar sultâna yol
- 2 Derd-i ‘ışkı bilmeyenler bilmediler hâl ne
Derd ile hem-derd olanlar buldılar dermâna yol
- 3 Cân ü cânân ortasından ten hicâbın ref’ iden
Tuymağa bu sırrı hergiz virmediler câna yol
- 4 Vuşlat içün baş ile câna kıyanlar ey gönül
Âferin merd oldı añlar tutdılar merdâne yol
- 5 Cüy-ı eşküm didelerden şevkine yârûn yine
Şöyle aqdı kim Murâdî virmedi ‘ummâna yol

1 A.115b, F.128b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. İkrâm edilmîşlik ve yüceltilmişlik devam etsin!
3a.ü: ve M.

2 A.115b, F.128b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Halk için sığınak olması devam etsin!
5a.yine: gine A.

770¹

Velehü ebbeda'llāhu devletehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gülşen-i hüsnünde nālân oldı bülbüldür gönül
Ey cemālün verdine hayrândur cân ile dil
- 2 Şâh-sârından koparma gonceyi gâfletle sen
Şolmayup tâ kim devâm üzre dura ay ile yıl
- 3 Ey varakdan nakl iden âyât-ı kübrâ harfini
Levh-i mahfûza nazâr kıl tâ 'ayân ola delil
- 4 'İlm ü hikmet sözlerinden behre-dâr olduñsa ger
Hadd ile pâyânı yokdur mâ gibi 'âlemde bil
- 5 Ey Murâdî bahr-ı 'ilm olmakda dânadur kişi
Lik sen dâna iseñ dânaları kılma hacil

771²

Velehü enâra'llāhu bürhānehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şimdi bildüm şem'-i vech-i nûr olan tâb-ı cemâl
Nûr-ı şem'e baķ hicâb ardında gör zıll-ı hayâl
- 2 Ben muḥarrık fî'lini şandum muḥarrık fî'lidür
İmtiyâz itdüm ikisinden çü açdum perr ü bâl
- 3 Ḥayme-i eflâk içinde seyr ider cümle şuver
Câ-be-câ naķş ile şûret resmine baķ anla hâl
- 4 Kaṭrede deryâ mu'ayyen oldı yemde kaṭre kim
Müntehâ-yı tākāt olmışdur vücûda aşl-ı fâl
- 5 Gel Murâdî kıl temâşâ muḳtezâ-yı 'âdeti
Âb-ı rûyı ister iseñ cümle naķşı âba şal

1 A.116a, F.129a, R.139a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletini ebedileştirsin!

4b. 'âlemde bil: 'âlem sebîl R. 5b.lik: lâki R; kılma: itme R.

2 A.116a, F.129a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun bürhanını açıklığa kavuştursun!

772¹

Velehû naşarahu'llâhu 'alâ a'dâ'ihî

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Bu Murâdî vaḥdet içre ferd ü vaḥiddür gönül
Ben gönül nedür tıyaldan rûḥum oldu cân ü dil
- 2 Âferîn ol naḳşa naḳḳâş-ı ezel taşvîridür
Şûret-i menḳûş olupdur naḳş-ı evvel bellü bil
- 3 'Arz-ı defter eylese bir bir haber virdüğini
Anı olmışdur muḥâsib nice yevm ü ay u yıl
- 4 Cem' idüp fehmi-i ḥüred bir yirde ni'met bâbını
Çünkü âlâsı çekildi âb-ı kevserdür sebil
- 5 Ey Murâdî gel temâşâ eyle 'ayn-ı vaḥdeti
Aç ḥicâb-ı lâ-naẓîrî kâẓinât olsun ḥacil

773²

Velehû besaṭa'llâhu nûre ma'diletihî

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Yâ veliyye'l-ḥükmi faḥküm yâ 'azîme'l-menni ḥâl
Ente ma'bûdü'l-berâyâ ḳâle faḥküm ḳâle ḳâl
- 2 İmtiyâz itdün ḳamuyı eyledün bî-ḥad ḥisâb
Ḥâsib olduḅ gel ḥisâbı seyr ḳıl ya ze'n-nevâl
- 3 Nâzil-i ḳudsîde meştûr oldu menzil ma'nâsı
İktibas itdüm çü nurın oldu her ni'met ḥalâl
- 4 Câ-be-câ câḥ ü sa'âdet gerçi şadr olmuş velî
Tâlîümdür 'izzet itdi 'izzete irdi naḳâl
- 5 Gel Murâduḅ münderic lafzın temâşâ eylegil
Tâ murâduḅ üzre ola olmaya ceng ü cidâl

1 A.116a, F.129a, R.141a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun düşmanlarına karşı ona yardım etsin!

1a.murâdî: sarây-ı R; ü: - R. 1b.nedür: sırrın R. 3a.haber verdüğünü: ḥaberdür verdüğü R. 4a.yirde: yire R.

2 A.116b, F.129b, R.163b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletinin nurunu yaysın!

1.Ey hüküm sahibi hükmet. Ey büyük minnet sahibi. Sen temiz olanların mabudusun hükmet dedi. Dedi dedi.

3a.menzil: münzel AE. 4a.câḥ ü: çâḥ R. 4b.ittî: idi AE, H, R. 5b.tâ murâduḅ: nâ-murâduḅ R.

774¹

Velehū ebka'llāhu müsebbetehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Her seher tâb urdı 'ayna lem'a-i mihr-i ezel
Perde-i zülmet küşâde oldu olup 'ukde-ğal
- 2 Cümleten oldu münevver bu vücûduñ 'alemi
Her nice olsa 'avâlim olmaya aña bedel
- 3 Söyle âmennâ ve şaddeknâ kelâmın dâyimâ
Tâ ziyâde eyleye rûşenlûgi ol lem-yezel
- 4 Bezl-i maqdûr eylegil virmek yaraşur hâlîğa
"Leyse li'l-insâni illâ mâ se'â" dur sa'y gel
- 5 Sen Murâdinüñ kelâmın gûş eyle cân ile
Tâ'ata cehd eyle virmez çün amân dest-i ecel

775²

Velehū edama'llāhu eyyāmeñhū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hürrem ol dil kim habibi aña keşf ide cemâl
Dil cemâl ile cemâlinde kemâl ide hayâl
- 2 Çün vücûduñ tavrına 'arrâc ola Mûsî-i 'ışk
Pâre pâre rîze rîze ola duymaya cibâl
- 3 Benlûgi terk eyleyen buldı vücûh ile hemân
Bî-başardur çeşm-i bînâ diller oldu bunda lâl
- 4 Ğâyet-i kuşvâya şordum ğâyet-i mermâyı ben
Pes cevâbın virdi kim ğâyetde hergiz yok mağâl
- 5 Ey Murâdinüñ kelâmın gûş iden gelsün yine
Cân ile sâmi' olursa kesb ide hâl üzre hâl

1 A.116b, F.129b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun sebatını devam ettirsin!

4b. Leyse li'l-insâni illâ mâ se'â: bk. G 17/8.

2 A.116b, F.129b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun günlerini devam ettirsin!

5a.yine: beri AE.

776¹

Velehû nevvera'llâhu fu'âdehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Dildedür râz-ı nihânum sendedür 'ayn-ı me'yâl
Hamd oldur kim saña ma'lûm olupdur hasb-ı hâl
- 2 Dotalı mir'yâtı rûya oldı rû âyîne-dâr
Birbirine ger mu'âbil ola peydâdur cemâl
- 3 Rû'yet-i dil-dâre gerçi kurdılar nice tarîk
Râh-rev olmak dilerseñ gel tarîki bizden al
- 4 Bezm-i 'ışkı şanmağıl kim râyegân ola saña
Tâb-ı dil var ise sende gûş idersin bir ma'âl
- 5 Ey Murâdî kâyinâtün bir 'acâyib hâli var
Muhtelifdür her ne kim icâd idüpdür zû'l-celâl

777²

Velehû dâme ikbâlehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şûret-i zibâ nedür bir neş'e-i hüsn ü cemâl
Rûh u 'akl u 'ilm ü dâniş kaçre-i baħr-ı kemâl
- 2 Rû'yet-i çeşmi tefahhuş eyledüm ebrârdan
Bir başardur birisidür lem'a-i nûr-ı hayâl
- 3 Revzen-i ehl-i başiretdür cihân ârâyişi
Her birisin kıldılar âvihte-i fıkır-i me'yâl
- 4 Sen Muħammed kadrini atşân iken mi aınladıñ
Olduğı dem parmağı nâşire-i âb-ı zülâl
- 5 Ben Murâdî kadrime gelmezden evvel bilmişem
Gelmedin Havvâ vü Âdem olmadın cennetde hâl

1 A.117a, F.130a. Gazel L, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gönlünü nurlandırın!
2a.mir'âtı: mir'ât A. 3b.râh-rev: râh-ber AE.

2 A.117a, F.130a. Gazel L, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Onun ikbalini devam ettirmesi...
1a.bir: her A. 1b.ü: ve M. 5b.vü: ve M.

778¹

Velehû dâme lehu'n-naşru ve'z-zafer

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Yaraşur her dem celâlün perde-i ğayb-ı cemâl
Reh-nümün-ı ğayrün olsa ħazretüne sal sal
- 2 Ey baña peygâ-ı a'lâdan ħaber viren ulu
Bârek-Allâh her ne kim didün odur şıdku'l-mağâl
- 3 Baħr-ı ħayretde nice bir ğavta kılsun fülk-i dil
Ĥamdü li'llâh virdi ol andan necât-ı lâ-yezâl
- 4 Âşkâr olduĝda şüret genc-i ma'nâdür ħafı
Kenz-i lâ-yefnâ dilersen himmeti kıl aña dal
- 5 İster iseñ ger ma'ârifden ħaber-dâr olasın
Gel Murâduñ bu mağâlınden hemân kesb eyle ħâl

779²

Velehû dâmet 'izzetuhû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Vâķıf-ı esrâr-ı Ĥaĝdur 'âlim-i 'ilm-i ezel
Lem-yezeldür mebdeyi 'ilm-i ezeldür lem-yezel
- 2 'Arza kılsam bir seħer cânâna ħalbüm derdini
Cânumuñ miryât-ı Ĥaĝda 'aksine dil urmuş el
- 3 Muştafa sırrı Muħammedden nişân oldu veli
Ey nişân-ı bî-nişânı isteyen meydâna gel
- 4 'Urve-i vüşķâda ħatm itdünse ħavf-ı vaħşeti
Küyı meydândan çıkarduñ uķde oldu saña ħal
- 5 Ey Murâdî dem demüñdür şâbit olsun dâyimâ
Ente baħrün ente baħrün inneme'l-enhâr ħal

1 A.117a, F.130a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Ona yardım ve zaferi devam etsin!

2b.şıdku'l-mağâl: şıdk-ı mağâl A. 4a.olduĝda: oldükte F.

2 A.117b, F.130b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saygınlığı devam etsin!

5b.Sen denizsin sen okyanussun nehirler. Nehirler küçüktür, azdır.

780¹

Velehû dâme nâşruhû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ey nihânî sirruñı fâş itme âfet vaz gel
Degme kesde şimdi bulunmaz emânet vaz gel
- 2 Bir zamâna irmişüzdür kim ‘acâyib hâli var
Kalmadı bir kimsede hergiz mürüvvet vaz gel
- 3 Niceler yârem diyü izhâr-ı şıdķ eyler saña
Lîk bulunmaz olar içre şadâķat vaz gel
- 4 İ‘timâd itme şaķın her kimseye nuş it ķabûl
Degme bir yârem diyene virme ruşşat vaz gel
- 5 Ey Murâdî nice nice tecribem vardur benüm
Her kime yârem diseñ eyler ihânet vaz gel

781²

Velehû nâle murâdehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Sırrı ifşâ eylemez ‘ilm ile dânadur gönül
Baş egmez kimseye hânım tüvânâdur gönül
- 2 Âb ü âteşden hâlâş olmuş zer-i hâliş gibi
Kımyâ-yı baķş-ı Hâķķ ile meücellâdur gönül
- 3 Âşinâ-yı ‘ışķ olalı cümleden yâd oldı pes
Ol hâbib-i bî-mişâl içün mu‘arrâdur gönül
- 4 Ğam degül mîhr-i cihân-ârâ girü virmezse nûr
‘Âlem-i fânide vü bâķide azvâdur gönül
- 5 Ey Murâdî ‘ilmüne yokdur senün hadd ü kenâr
Bî-kenâr ü bî-nihâye özge deryâdur gönül

1 A.117b, F.130b. Gazel L, R’de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Onun yardımını devam etsin!
4b.degme: dikme A. 5b.yârem: yârüm AE.

2 A.117b, F.130b. Gazel L, R’de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Onun isteğini versin!
4b.vü: ve M.

782¹

Velehū e'azze'llāhu enşārehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cân ü dil menzil olalı 'ışka şeydâdur gönül
Lem'a-i nûr-ı hüdâdan pür-tecellâdur gönül
- 2 'Älemün nefy ile işbâtını bilmişdür tamâm
Kenz-i mahfidür velikin özge peydâdur gönül
- 3 Ğarğa-i baħr-ı hüviyyet oldu der-şubh u mesâ
Gicede gündüzde anuñ içün a'lâdur gönül
- 4 Câvidânî 'ömre düşmek degmeye kâr olmadı
Ey benüm kârüm bilen özge temâşâdur gönül
- 5 Ey Murâdî Hâk Teýâlâ ni'meti bulmaz nefâz
Yahşı seyrân eyle gör kim hûşça meývâdur gönül

783²

Velehū zâ'afa'llāhu iclâlehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hâyetüm efzûn olur kılsam temâşâ-yı cemâl
Kibriyâ-yı 'ayn-ı vahdetdür bu dem celle celâl
- 2 Kâbiliyyet kesb ider dil gerçi her bir fennde
Lîk şart-ı kâbiliyyet dâd-ı Hâkdandur meýâl
- 3 Kûlzüm-i vahdetde dil fülki egerçi seyr ider
Vâhidiyyet bezmine varduğda girdâb oldu hâl
- 4 Âyet-i kübrâ virür 'âlemlere neşv ü nemâ
Âyet-i büsrâ ile ins ile cinn eyler naķâl
- 5 Ey Murâdî şerhe gelmez bu maķâl ile beyân
'Âķıl olan eylesün hâlince bir yirden su'âl

1 A.117b, F.131a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun yardımlarını aziz kılsın!

1b.pür: bir AE. gönül: - M. 3a.der-şubh: der şubh AE.

2 A.118a, F.131a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun yüceliğini artırsın!

2a.her: - AE. 4a.âyet-i kübrâ: G 83/3b.

784¹

Velehû lâ-zâle melce'en li'l-enâm

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ey gönül şabr ile ola vaşla dermân yahtemil
Ola kim bir gün teraḥḥum ide cânân yahtemil
- 2 Perde-i pindârı kaldur aradan tâ kim saña
Ol cemâlün nûrî tâbân ola bir an yahtemil
- 3 Ser-te-ser eyvân ile ekvânı geşt itdüm kamu
Manzarından mihr-i tâbân ola raḥşân yahtemil
- 4 Bâb-ı 'ışkı çün küşâde kılmışam ibrâm ile
Reh-rev-i dil milk-i vaşlı ide seyrân yahtemil
- 5 Ey Murâdî degme bir kavlünde kıлма 'ışkı fâş
Müstemi' ola ḥarâret birle bî-cân yahtemil

785²

Velehû lâ-zâle melce'en li'l-enâm

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Tekye kıлма bu cihâna ey şeh-i ferḥunde-fâl
Nicesine kıldı bu mekkâre 'ömrün ḥile al
- 2 Cân-ı şîrinden nice şâh u gedâyı ayırup
Eylemişdür kara yir altında şâhrum pâ-y-mâl
- 3 Kânı İskender kânı Dârâ kânı Husrevle Cem
Kânı Şeddâd ile Nemrûd buldılar külli zevâl
- 4 Cehd kıl ḥubb-ı cihânı ḥâne-i dilden çıkar
Bunda eyü nesne olmaz saña ey şûride-ḥâl
- 5 Ey Murâdî zıkr-i Ḥaḳḳı kendözüñe pîşe kıl
Tâ bula gönülün senün her dem vişâl-ender vişâl

1 A.118a, F.131a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Halkı için sığınma yeri olması devam etsin!
5b.ola: olan M.

2 A.118a, F.131b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Halkı için sığınma yeri olması devam etsin!

786¹

Velehū dāme sulṭānehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Aç cemālünden niķābı ‘ayna ḥāyil itme gel
Ḥālümüz cānā ğam-ı hicr ile müşkil itme gel
- 2 Nice bir ‘ummān-ı ḥayretde gezüp bu fülk-i dil
Ḥāşılın taḥmîl kııl bî-berr ü sâhil itme gel
- 3 Fikr-i heyhât ile sevdâlarda yilmek nice bir
Fâ‘il-i zencîr-i tûl olup müselsel itme gel
- 4 Şalmışuz dil zevraķın deryâ-yı bî-pâyāna çün
Âḥırı bir cāy-ı nâ-hem-vāre nâzil itme gel
- 5 Ey Murādî “Leyse li’l-insāni illā mā se‘ā”
Sa’y kııl her kâra sa’yünde tekāsül itme gel

787²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Dāmenüñe pāyuñı çek gel berü hem çün ḥabl
Ger ululuk ister iseñ işle gel yaḥşı ‘amel
- 2 Nāzır olma kimsenün ‘aybına zinhâr ey ulu
Ġayrı kimse daḥı tâ ki bulmaya sende ḥalel
- 3 Gel berü kūh-ı kanâ‘at içre ‘anķā ol bugün
Ķonma her bir cîfeye pāk ol sözümi diñle gel
- 4 Mālî n’eylersin cihân bâķî degül çün kim saña
‘Âķil iseñ gel berü ur bir dükenmez gence el
- 5 Gel berü diñle sözüm bi’llāhi ḥayf olmaz saña
Çek Murāduñ kūḥlini ‘aynuñda ḳalmasun zibil

1 A.118b, F.131b. Gazel AE, B, H, L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Sultanlığı devam etsin!

5a. Leyse li’l-insāni illā mā se‘ā: bk. G 17/8.

2 R.88b. Gazel L, R’de vardır.

2a.ulu: ‘ışķ L. 5b.’aynında: ‘aynına L.

788¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Levh-i dilde naķşını naķş itdi naķķāş-ı ezel
Gelmedin bu ‘âleme hem olmadın bu ‘uķde-ħal
- 2 Râz-ı pinhānum şorarsañ bilmedi ins ü melek
Gencüme hergiz kimesne urmadı bir zerre el
- 3 Ser-te-ser gezdüm kamu âfāk u enfüs ‘âlemin
Bulmadum kūyından özge turmağ içün bir maħāl
- 4 Sem‘-i cāna irdi çün kim bir nidā-yı zü'l-ferah
Her ne ki ola kamu iħsāndur yoķdur ‘amel
- 5 Ey Murâdî çün derūnuñ maħzen-i esrârdur
Cevher almak ister iseñ gel berü dükkāna gel

789²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Zıkr-i sa‘yüm çün benüm kūyuñda ka‘bemdür cemāl
Merve haķķı çün Şafâdur ârzü her māk ü sāl
- 2 Zemzem-i eşküm firāķuñda cihānı kıldı seyl
Zemzeme kıl nākā-i dil ķaldı yolda bi-mecāl
- 3 Nūr-ı ‘aynüm gel eriş berķ ura tā fevķu’l-cebel
Ĝār-ı vahdetde ħarâret birledür dil pây-māl
- 4 “Men ‘aref” sırrı ‘Arāfât-ı vücūdumdan ‘ayān
Ĥācî-yi dil cylesün pîrâmeni bes bî-cidāl
- 5 Ey tavâfın isteyen sıdķ ile gel kılğıl namāz
Recm kıl şeytân-ı nefsi ķalmaya tā mekr ü āl
- 6 Ey Murâdî baħr-ı ħikmetde olan ğavvāşlar
Ķaķre alsunlar senüñ nazmuñdan ey deryâ-mişāl

1 R.98a. Gazel R’de vardır.

2 R.157b. Gazel R’de vardır.

4a. Men ‘aref: bk. G 388/3

790¹

Mine'l-levāmi'î'n-nūrāniyye ve'l-levāyihi's-sübḥāniyye

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şem'-i bezm-i ezelden çü münevverdür dil
Mihr-i pür-sûzdan anun için enverdür dil
- 2 Oldı miryât-ı Hudâ güster ü bihterdür dil
Gel berü bir nazar it kim nice serverdür dil
- 3 Sırr-ı esrâr-ı İlâhî ile hem-serdür dil
Âb-ı şevk âteş-i derd ile muḥammerdür dil
- 4 Hâk budur cümle tarîk ehline reh-berdür dil
Nefḥa-i nûkhet-i dil-berle mu'anberdür dil
- 5 Cümleten her ne ki vardur aña maḥzardur dil
Ey Murâdî nazar it Ka'beden ekberdür dil

791²

Velehû rafe'a'llāhu a'lāme devletihî

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Eşerümden eşer isterseñ eger bî-eşer ol
Nazarumdan nazar isterseñ eger bî-nazar ol
- 2 Yârdan bulmağa isterseñ eger keşf-i cemâl
Gözünü yâre diküp gayrı yüze bî-başar ol
- 3 Aç gönül âyinesin jeng-i sivâdan her dem
Görmege rüy-i ḥabîbi yûri var bî-keder ol
- 4 Eger ister iseñ uğramayasın bir ḥaṭara
Kimseye kılma ḥaṭa kaçdını sen bî-zarâr ol
- 5 İreyüm dirseñ eger sen de murâda ey dil
Tut Murâduñ sözüñi cümleye var tâc-ı ser ol

1 A.118b, F.132a, R.115a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Nurlu parlıtılar ve sübhâni levhalardan...

Başlık F: Ve min-enfâsihi's-şerîfe.

1b.sûzdan: nûrdan R. 2a.güster ü: bihter R. 2b.it kim: eyle AE, H, R. 4b.neḥḥa-i: neḥḥa F; mu'anberdür: mu'teberdür AE. 5b.mısrai M'de yoktur.

2 A.118b, F.132a, R.87a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletinin alametini yükseltsin!

4b.sen: bes R. 5a.ireyüm: ideyüm R. 5b.cümleye: çalmaya R.

792¹

Velehû dâme 'izzuhû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Baħr-ı hayretde şinâv eyleyeli fülk-i gönül
Bir kenârın bulımaz ħarf u ħarafdur mâyl
- 2 Sâhilin terk ideli sâhile ħutmadı yüzün
'İlm-i deryâda mahâretle olupdur kâmil
- 3 'Avn-ı bâd-ı himem ile ider ol ħayy-ı mekân
Olmadı bu yürüyişde kesel olup kâhil
- 4 Gel bu ma'nâyı eger ħâfiż iseñ fehmün'de
Cümle erkânı bilürsin saña yokdur müşkil
- 5 Bu Murâduñ kelimâtını urup iz'âna
Ânlar iseñ ne güherler kılasın sen ħâsıl

793²

Velehû medde zılluhû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Rüy-i dil-dâre muķâbil yine mir'ât-ı gönül
Eyledi 'ışķ-ı ħaķıķatde beni ol kâmil
- 2 Şun'ını görelî şun'ında anuñ şubĥ u mesâ
Meh ü mihrin ķamunuñ eyledüm 'âtlı bātl
- 3 Ben ne bildüm ki bizüm bilmegümüz bilmededür
Bu bilişle ķamu bilmekleri ķıldum ħâşıl
- 4 Her kaçan kim irişe 'ilm-i ziyâ maṭla'ına
Ṭâli'-i sa'd ile sa'dumda görünmez ħâyıl
- 5 Bu kelâmında Murâdınüñ eşer bulduñ ise
'Âlim olğıl yürî var nefsuñı olma câhil

1 A.119a, F.132a, R.34b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun izzeti devam etsin!

1b. ħarf: ħarf u A. 4a. ma'nâyı: ma'nâ F. 4b. bilirsın: bilirseñ M.

2 A.119a, F.132b, R.35a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gölgesini uzatsın!

1b. ħaķıķatte: ħaķıķümde R. 2a. şun'ını: şun'ımı R; u: - R. 2b. 'âtlı: 'âtlı u AE. 5a. bulduñ ise: bulduñsa AE.

794¹

Velehū dāme sulṭānen

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Şaña mısın kıla ey dil sana dünyāda menāl
Terk eyleme ḵanā'at çü geçer 'izzet ü māl
- 2 Benlügi terk idüben eylügen var pışe idin
Ġarrā olma bu cihāna şaña gelmeye melāl
- 3 Ehl-i ḥāl ister iseñ olmağa ey ḥāl ehli
Var bu ḥālī giderüp yirine özge ḥāl al
- 4 Fāni dünyā benüm oldu diyüben da'vī kılan
Kellesi toprağun altında yatur hem çü sıfal
- 5 Ey Murādī çü bilürsin bu cihān fānīdür
Nice bir eylesin herkese 'arz-ı aḥvāl

795²

Velehū bāreka'llāhu fih

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Şem'-i bezm-i ezeliden yine pervāne-i dil
Ne şanursın anı sen olmadı mı ol kāmīl
- 2 Ger dilerseñ bulasın sen daḥı küllīde kemāl
Dilüñi ceḥd idüben eylesin sen nice dil
- 3 Ġam-ı sevdāyile yağun erimeyince müdām
Vaşl-ı yāri nice sen idebilürsin ḥāşıl
- 4 Gitmeyince bu gönül āyinesinden jengüñ
Ref'-i ḥucb eyleyimezsın anı sen bellü bil
- 5 Ey Murādī işi işle işi işleme şaḵın
Dāyimā aña duruş kārūñı bī-hemtā ḵıl

1 A.119a, F.132b. Gazel L, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Sultanlığı devam etsin!

5a.cihān: cihānı A.E.

2 A.119b, F.132b. Gazel L, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu bereketli kılsın!

796¹

Velehû dâme sa'duhû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Gördi çün yâr yüzün çok şalavât eyledi dil
Kelimât eyleyirek kesb-i hayât eyledi dil
- 2 Didi kim oldu mü'ebbed saña bu kırbıyyet
Aldı emrini bu vech ile berât eyledi dil
- 3 Gördi çün hayme-i ecsâd konup göçmededür
Rûhını kıldı muķīm 'ayn-ı şebât eyledi dil
- 4 Mürde ihyâsına sâ'î vü mücidd oldu hemân
Kıldı taķdîs-i Hudâyı nefehât eyledi dil
- 5 Bildi çün nûr-ı yakîni bu Murâdi enver
Lem'a ile nice bahrı қаатарât eyledi dil

797²

Velehû medda'llâhu zılâle re'fetihi

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Ne revâdur saña kim hüsniyi yâd ide 'uķûl
Hâşa li'llâh ki senün künhüne rây ide vüşûl
- 2 Vâşıl-ı muṭlaķa şordum ki nedür sırr-ı acib
Didi kim sırr-ı nihân ol ki saña ol didi ol
- 3 "Kün" didi şerhe gelür mi 'acabâ ne ki murâd
Terk idersen bu murâdı ire maķsûduña yol
- 4 Câna kıysaydı eger 'İsî-i Meryem ey dil
Âsmânda қалur idi yine қılmazdı nüzûl
- 5 Ey Murâdi bu cihân milkini terk eyle yûri
Ma'rifet bâbını keşf eyleye tâ kim saña ol

1 A.119b, F.133a, R.129a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saadeti devam etsin!

1a.çün: - R; eyledi: eyler R. 1b.hayât: hesap B; kelimâtı eyleyirek kesbi hayât eyler dil R. 2a.dil: - R.

4b.nefehât: nefehât F, H, R.

2 A.119b, F.133a, R.158b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun merhametinin gölgesini uzatsın!

1b.li'llâh: li'llâhi M. 2a.'acib: 'aceb R. 5a.

798¹

Velehū hulledeṭ salṭanatuhū

Feilātūn Feilātūn Feilātūn Feilūn

- 1 Cür'a-nüş oldu yine dest-i Mesîḥādan dil
Mest-i la-ya'kıl olupdur yine şahbādan dil
- 2 Dür-i deryā-yı ḥaḳīḳat bu kelām-ı dil-cū
Ḳaṭarāt itdi hüveydā yine deryādan dil
- 3 Lāmi'-i şemsi eḥad nūrını bezl eyledi dil
Ḳamer-āsā anı aḥz eyledi a'lādan dil
- 4 Şeref-i ḳurb-ı 'aṭāda diledi menzilin
Geçdi pes anuñ içün seyr-i temāşādan dil
- 5 Ey Murādī seni yār eyledi çün kim maḥşūs
Ziri terk eyledi geçdi daḥı bālādan dil

799²

Velehū irtefe'at a'lāme devletihī

Feilātūn Feilātūn Feilātūn Feilūn

- 1 Baḥr-ı ḥayretde n'ola ḡavş ide bu geşti-i dil
Nefḥa-i rūḥ iledür cevher-i 'aḳla māyıl
- 2 Ḥazret-i vāḥidi ism ile müsemmāda gözet
Başar u sem' ü zebānuñ saña cümle ḥāyıl
- 3 Revnaḳ-ı 'ahdı ḳabūl eyle ulu ni'metdūr
Ni'metūñ şükrini ḳıl olmaya kāruñ müşkil
- 4 Lāḥiḳ olmasa eger zerre-i pertev cāna
Nice imkān olur idi bulına vech-i sebil
- 5 Ey Murādī seni 'ālem ne bilür a'mādur
Vāḥidi iki görür olsa eger didede ḳıl

1 A.120a, F.133a, R.171a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saltanatı ebedi kalınsın!

2a.dür-i: der-i AE. 3a. kün: bk. G 16/1b. dil: çün R. 4a.menzilini: menzileti M. 5b.ziri: zeberi AE; daḥi: nice AE, H.

2 A.120a, F.133b, R.161b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devletinin alameti yükselsin!

1b.nefḥa-i: nefḥa-i H. 2b.başar u: başar H, R; sem' u: sem' R.

800¹

Velehü lâ-zâlet şümüsü devletihî tâlî'aten

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Ruḥ-ı zîbâ-yı dilârâda cemâl istedi dil
'İlm-i ülä ile uḥrâda kemâl istedi dil
- 2 Zâyîr-i küy-ı ḥabîb oldı ḳurbîyyet
Cezbe-i 'ıṣṣ-ı cemil-i müteyâl istedi dil
- 3 Çeşm-i nâzır gözedür vechini cehd ile tamâm
Lîk her laḥẓada fıkriyle ḥayâl istedi dil
- 4 Ğam-ı endühi ḳoyup va'de-i ferdâ olmaz
Dürî terk itdi dem-i laḥẓada ḥâl istedi dil
- 5 Ey Murâdî kelimâtuñ işidelden berü âh
Şanma kim anı ḳoyup özge maḳâl istedi dil

801²

Velehü ṭavve'llâhu 'umrehü

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Şubḥ-ı şadıḳda eger tâlî' ola nûr-ı cemâl
Câ'e 'ıden li-ülâ ḥâlin ve min 'umri ḥayâlin
- 2 Râz-ı dil ḥ'âste ez râz-ı taleb kerde niyâz
Nâzını anlayalı ḳıldı niyâz ile maḳâl
- 3 Cân fidâ ḳılalı cânâna 'aceb rûḥda dil
Şâkiren min ni'amin kâne 'azîmen min ḥâl
- 4 Revnaḳ-ı 'umr-ı men âverde zi-'umreş en yâr
Ben nice şükrin anuñ ḳılmayayın mâlâ mâl
- 5 Kâne ḥayyen bi-ḥayâti velehü'l-ḥayyü şamed
Çün Murâdîde anuñ oldı bu zât-ı ef'âl

1 A.120a, F.133b. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Yükselen devletin güneşleri devam etsin!

4a. Ğam-ı: Ğam u F, M.

2 A.120b, F.133b. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın...

1b. Hayal ömründen birinci bayram geldi.

2a. Yüreğinin sırrını istemiş, o talebin sırrından niyaz etmiş.

3a. Nimetlere şükür büyük bir durumdur.

4a. O yâr kendi hayatından benim hayatıma güzellik kattı.

5a. O ebedî diridir ve o hayy ve samettir. Z (Kâne ḥayyen: Diri olan kimseyi uyarsın (36/Yâ-Sîn 70); şamed: bk. G 247/1aZ).

802¹

Velehū lā-zāle mümette‘an bî’s-sa‘di ve’l-ıkbāl

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Kime feryād ideyin senden ey bî-dād gönül
Olmaduñ yārūñ elinden n’ideyin şād gönül
- 2 Seni kaşı gibi eyledi hilāl ol meh-i nev
Gün yüzün görmek ile olmaduñ ābād gönül
- 3 Şöyle habs itdi seni ol zeķanı çāhında
Olmaduñ iki cihānda meded āzād gönül
- 4 Zülfi-i Leylāsı seni bende kōdı çün Mecnūn
Leb-i şirini seni eyledi Ferhād gönül
- 5 Bu Murādī kılınuñ gönlini çün almaz ele
Haşre dek eyleyiser āh ile feryād gönül

803²**Feilātün Feilātün Feilātün Feilün**

- 1 Hāk-ı rāh-ı kadem-i server-i insān olgıl
Dal ma‘āni yemmine şāhib-i ‘irfān olgıl
- 2 Kōma hayretde özün mihr-i dıraḥşān olgıl
Gūş kıl pendümi gel mîr-i suḥan-dān olgıl
- 3 Kōma ayıkda özün ‘ilm ile bürhān olgıl
Her cihet bezmine gel şem‘-i şeb-istān olgıl
- 4 Zulumāt içre olana meh-i tābān olgıl
Mürdeler cisminde bi’llāh bugün cān olgıl
- 5 Tūt Murāduñ sözini cābük-i meydān olgıl
Bu mu‘ammâyı bilüp şāhib-i iz‘ān olgıl

1 A.120b, F.134a. Gazel AE, B, H, L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Mutluluk ve ikbal ile memnuniyeti devam etsin!

3a.çāhında: cāhında F.

2 R.36a. Gazel R’de vardır.

804¹**Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün**

- 1 Hem-dem-i yâr olalı cümleden ekremdür dil
Yârı ta 'zîm ideli nice mu'azzamdur dil
- 2 Cümleden el yudı çün yâre mu'tı' oldu mu'tı'
Kerem-i yâr ile gör nice mükerremdür dil
- 3 'İlm-i uh'râ ile ülâyı bilürse ne 'aceb
'Âmil-i 'ilm ola çün 'ilm ile a'lemdür dil
- 4 İntihâb itdi kamu kârını her kârında
Çekilüp başını kırtardı müsellemdür dil
- 5 Kamu öğrendi eyü yavuzını dünyânun
Gör Murâdî gözün aç nice mu'allamdür dil

805²

Min cevâhiri kelimâtihi's- şerife ve 'ibârâtihi'l-münife

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 'İşkuña düşen n'eylesün cânâ iki dünyâyı ol
Derdüñe düşen n'eylesün gülman ile havrâyı ol
- 2 Dutan cenâbuña yüzün geçmek gerekdür gayrıdan
Hün eyleyüp eşkini qosun ağ ile qarayı ol
- 3 Terk eyleyüp lübs-i qaba geysün murakqa' bir 'abâ
Olsun ğarib ü mübtelâ terk eylesün dünyâyı ol
- 4 Olsun kamudan ol haķır igende bir köhne qasır
Olsun yed-i 'ışka esir terk eylesün meyvâyı ol
- 5 İster ise bu 'izzeti olsun Murâdî hâveti
Kim bulmaq ister rif'ati kılsun taleb Mevlâyı ol

1 R.85a. Gazel L, R'de vardır.

2b.nice mükerremdür: niçedür L. 4b.başını: başın L.

2 A.120b, F.134a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Onun şerefli kelime cevherleri ve yüce ibarelerinden...

Başlık F: Ve min-leṭā'ifi kelimâtiḥ.

1b.havrâyı: hûrâyı AE. 3a.lübs-i: lübs ü M. 4b.yed-i: bir AE.

806¹

Velehū es'ada'llāhu mesāhu

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Her ne ki bulıser zühür iden Hudādur bilmiş ol
Her birisi rāh-ı Hudāya reh-nümādur bilmiş ol
- 2 Şabr-ı kazā kııl ey gönül didi "yuhibbu's-şābirin"
Her ne ki gelse nik ü bed Hāḳdan 'aṭādur bilmiş ol
- 3 Metn olmağıl şerḥ olıgör şerḥ-i müşerreḥ olıgör
Giryān olursa yolına gözün sezādur bilmiş ol
- 4 Şer'e kılanlar iktidā nūr-ı mübīne irdiler
Kim iktidā kılsa gönül ol muḳtedādur bilmiş ol
- 5 Hāydan hüviyyetden murād aıla Murādiden murād
Her ibtidā vü intihāda müntehādur bilmiş ol

807²

Velehū en'ama'llāhu şāhibehū

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 'Işk ile yokladı özin gördi özinde çün kemāl
Virdi gönül mürğine pes uçmağa iki perr ü bāl
- 2 Taḳdı kanadıdur aña kıldı bu ni'meti 'aṭā
Āyine-i 'ālem-nümā eyledi virmedi zevāl
- 3 Sem'ine irdi çün nidā oldı nidā aña ğidā
Ḳaldı elifle dāl ü hā kendüye oldı pes o dāl
- 4 Kendüyi gördi kendüde kendüyi buldı kendüde
Kendüde oldı kendüde bulmadı noḳṭa pes maḥāl
- 5 Ger sen Murādī isteseñ bilmeğe sırr-ı ma'nāyı
'Işk ile 'aḳlı cem' idüp 'aḳlı ḳo 'ıḣḳı şatun al

1 A.121a, F.134a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun akşamını mutlu kılsın!

1a.ki: kim AE, M; bulısar: - AE; eden Hudādur: eder Hudādandur AE; ol: - M.

2a. yuhibbu's-şābirin: Allah (cc.) sabredenleri sever (3/Āli İmran 146). 5a.hāydan: hā-yı A; Murādiden: Murādī dil A.

2 A.121a, F.134b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun arkadaşını nimetlendirsın!

1b.mürğina: her 'ayna AE; bāl: māl M. 4b.maḥāl: mecāl AE. 5b.ko: - AE.

808¹**Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün**

- 1 Ey dil nice gâfletdesin tevḥîde gel tevḥîde gel
Bildüm seni 'uzletdesin tevḥîde gel tevḥîde gel
- 2 Mevlâya tâ'at eylegil dâ'ım 'ibâdet eylegil
Emre 'itâ'at eylegil tevḥîde gel tevḥîde gel
- 3 Rabbün senün ğaffârdur her cürmini settârdur
Kimi seve muhtârdur tevḥîde gel tevḥîde gel
- 4 İmânumuz tevḥiddür sulṭânumuz tevḥiddür
Cânânumuz tevḥiddür tevḥîde gel tevḥîde gel
- 5 Eyle Murâdî sen taleb ne var ise çün sende hep
Sırr-ı Hudâ sırr-ı 'aceb tevḥîde gel tevḥîde gel

809²

Mine'l-ḥakâiki'r-rûḥâniyye ve'l-bevâriki's-sübḥâniyye

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Ḥayâlât-ı cihândan ḳalbünü pâk eyle ey 'âkı
Ki tâ gönülün seririnde tuta şâh-ı cihân menzil
- 2 Ḥaş ü ḥâşâkdan pâk it sarâyını fuyâduñ sen
Sarâyuñ tâhir olmayınca olmaz her işüñ ḥâşıl
- 3 Kuru ğavġâsını arduña atġıl sen bu dünyânuñ
Ḳamu mâl ile câhuñ ḳalmayısar saña bellü bil
- 4 Şu cân tûtîsi şimdi kim kafesde söyleşür güftâr
Ecel şayyâdı bir gün şayd idiser olmaġıl ġâfil
- 5 Murâdî kendü fıkruñe uyuben ḳılmaġıl bir kâr
Tuta gör pîr-i râhuñ dâmenin kim ḥal ider müşkil

1 R.175a. Gazel R'de vardır.

2 A.121a, F.134b. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Ruhi hakikat ve münezzeh parıltılardan...

Başlık F: Ve min-mev'izehuş-şerifeh.

810¹**Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün**

- 1 Eger kullukda şâdıkısañ baña sulţânı göstergil
Muvahhîd mümin iseñ gel baña imâni göstergil
- 2 Eger 'ışkuñda gerçekseñ gerekdür da'vâya ma'nâ
Maḥabbetde zaman vardur baña ol anı göstergil
- 3 Eger ümmü'l-kitâb içre bilürseñ ma'nâ-yı ihlâş
Eger hıfz-ı 'ulûm itdünse gel Qur'ânı göstergil
- 4 Cihânda niceler vardur ṭabîb adına câhiller
Ṭabîb-i ḥâzık olduñsa baña dermânı göstergil
- 5 Murâdî merd-i meydândur elinde top ile çevgân
Eger da'vâ-yı merd eyler iseñ cevlanı göstergil

811²**Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün**

- 1 Geçenden geçmişem yârâ nedür mâzî vü müstaḳbel
Senûn ile gönül çün vâhid oldu oldu ol ekmel
- 2 Mu'ammâ remzini bildi şu kim ders oḳıdı sende
Fazîlet şerḥini bilenler oldu fâzıl-ı efzal
- 3 Mekân ile zamânı târik ol vaḳt ister iseñ ger
Muvakḳat ol yûri ḳatlin şaḳın olmayasın esfel
- 4 Kelâm-ı ehl-i ḥaḳdur bu bunı gûş eyle cân ile
Menâşıb ister iseñ ger Ḥudânuñ ḳapusına gel
- 5 Murâduñ bu kelâmına kim ola diye ma'nâyı
Bu yir (de) dür ki bunda cümle a'lem oldılar echel

1 R.34a. Gazel R'de vardır.

3a. ümmü'l-kitâb; bk. G 114/3; ihlâş; bk. G 247/1a.

2 R.84a. Gazel L, R'de vardır.

5b.bu yer (de)dür: bu yerdür R, bu bir yerdür L.

812¹

Min haķâyîķı kelimâtihi'r-râyîķa ve 'ibârâtihi'l-fâyîķa

Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün

- 1 Şem'-i cemâl-i yâre pervâne oldu bu dil
Anuñ içün olupdur bu fenn-i 'ışķa mâyil
- 2 Baħr-ı maħabbet içre ğarķ oldu zevrak-ı dil
Toldurdu anuñ için çok cevher itdi ħaşıl
- 3 Fetvâ vü dersi ķodı 'ilm-i ledünden aldı
Ezberledi o fende nice nice mesâyil
- 4 Cân-ı 'azîzi n'itsün cân-ı 'azîzi buldı
Ķodı iki cihânı 'ışķ ile oldu 'âķil
- 5 Remzini bu Murâduñ bilmekde 'âlem 'âciz
Allâh ile olanlar her işde oldu kâmil

813²

Velehû feteħa'llâhu lehü ebvâbe'l-ħayr

Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün

- 1 Ğisûların nigârum ķılmış yüzine mâyil
Şan rüy-i mâha ey dil olmuş sehâb hâil
- 2 Ben mürdeyi ķıl ihyâ vaşluña ey Mesihâ
Bu derd-i 'ışķ cânâ ħâlümü ķıldı müşķil
- 3 Hicrûn şebinde mâhum çokdan nihân olurdum
Âhum şerârı baña ger olmasa mesâyil
- 4 Elden ele düşürüp sünbül saçuñ dağıtma
Şaķla sen anı ömrüm olmaz yabanda ħaşıl
- 5 Sevdâ-yı zülfûn ey cân ķıldı beni çü Mecnûn
Hırz olsun eyle leylüm ķoluñ baña ħamâyil
- 6 Dimiş raķib yâre ķulunam eli bağlu
Bend olsun ana yâ Rab ağlal ile selâil
- 7 Miħrâb-ı ķaşların sen ķıl secde-gâh yâruñ
İster iseñ Murâdî bulmaķ yüce menâzil

1 A.121b, F.135a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Parıltılı kelimeleri ve üstün ibarelerinin hakikatlerinden...

Başlık F: sellemehu'llâh.

3a.vü: ve M. 4b.'âķil: 'âmil AE, B, H. 5a.Allâh: ilâh B.

2 A.121b, F.135a. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun için hayrat kapılarını açsın!

7a.miħrâb-ı: miħrâb M.

814¹

Min netāyici enfāsihi’- şerife ve levāyihi efkārîhi’l-münîfe

Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün

- 1 ‘İlm-i hâkıki yâ fetâ sırrına râci’ anlağıl
Sırrına “râci”ün yine ‘ilmini vâsi’ anlağıl
- 2 Zerrece var ise eger gayra ‘alâka-i fuyâd
Vasl-ı Hâbibe sen anı cümle-i mâni’ anlağıl
- 3 Âyet-i zî’l-beşer nedür âdem olan bilür anı
Âdem olanı ey beşer herkese nâfi’ anlağıl
- 4 İster iseñ ğınâ eger şan’at idin kıanâ’atı
Diler iseñ ‘azîzi ger sen anı kıani’ anlağıl
- 5 Cem’ ile cem’ hâlini anlaymadı ehl-i hâl
Dinle sözün Murâdinün kıavlini câmi’ anlağıl

815²

Velehü feteħa’llâhu ebvâbe’l-hayr

Mef’ûlü Mefâilü Mefâilü Feülün

- 1 A’samtü ilâ Rabbîn hüve’l-hâkku celil
Ferdün eħadün muķaddirün Allâhu cemil
- 2 Hâlümi ne ĥâcet ki beyân ide zebânüm
Ed-dem’u mine’l-‘ayni ilâ hâli delil
- 3 Elbette bu hâlümünden o yârün ĥaberi var
El-ķalbi mine’l-ķalbi ile’l-ķalbi sebil
- 4 ‘Âşıķ nice sağ ola çü senden ola ayru
El-‘âşıķu min hicrike fânin ve ‘amîl
- 5 Hâşâ ki Murâd ayruya meyl eyleye senden
Ķalbi leke min mehdin ile’l-laħdi yemil

1 A.121b, F.135a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Şerefli nefeslerinin sonuçları ve yüce fikirlerinin levhalarından...

Başlık F: Ve min-hakā’iki ‘ibārātih.

1b. râci’: Ona dönceceklerini umanlar ve huşu duyanlardan başkasına namaz elbette ağır gelir. (2/Bakara 46, 156; 21/Enbiya 93; 23/Mü’minün 60). 2a. alâka-i: ‘alâka AE. 3a.)î’l-beşer:)î’l-büşrâ AE; bilür anı: anı bilür M. 3b. olanı: olan AE.

2 A.122a, F.135b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) hayır kapılarını açsın!

Başlık F: Ve min-leṭā’ifi ‘ibārātih.

1. Rabbime yapıştım, o hakk’tır, celildir, eşsizdir, tektir, mukaddirdir. Allah cemal sahibidir.

2b. Gözden akan yaş hâlimin delilidir.

3b. Kalpten kalbe yol vardır.

4b. Aşık senin ayrılığın fânî ve zordadır.

5b. Beşikten mezara kadar kalbim sana meyillidir; min mehd: mine’l-mehd AE.

816¹

Velehû efâza'llâhu min berekâtihî

Mef'ûlü Mefâilü Mefâilü Feülün

- 1 Bağ-ı felek içre begüm açıldı mı bir gül
Kim üstine anuñ varup ağlamaya bülbül
- 2 Fânî durur ey sâkî geçer çünki bu eyyâm
Gel 'ış idelüm eyleme luṭf eyle tekâsül
- 3 'Uşşâka şıfâhân ile 'uzzâlî nevâ kıl
Ey muṭrib-i ḥôş-nağme-serâ ṭurmaya ḳulḳul
- 4 Ben 'aşîka rıḳḳat ḳılup ey döst sürâhî
Ḳan ağlayuben meclisi ḳıldı ṭolu ḡulḡul
- 5 Uzatma elüñ genc-i leb-i yâre şaḳın kim
Bağlamaya destüñi senüñ zincire kâkül
- 6 Ey gözleri mestüm dil-i bî-mâra nazar ḳıl
Hicrûñ odına sîne kebâb oldu yaşum mül
- 7 Bir dem yüzine gül bu Murâdîñüñ eyâ gül
Hicr âteşine nice yanup ola tenüm kül

817²**Mef'ûlü Mefâilü Mefâilü Feülün**

- 1 Gel 'aşîḳ iseñ yâr ile gel bir demi dem ḳıl
Bir sikke ḳo 'aşîḳlar arasında 'ilim ḳıl
- 2 Vâ'ız sen eger bulduñ ise çâre ḡalâşa
Gel ḡâlümûze ḳo bizi luṭf eyle kerem ḳıl
- 3 Ger ister iseñ olmağa dil-dâr ile ḡalvet
Sen kendüñ aradan çıkarup cümle 'adem ḳıl
- 4 Yaşuñı görüben saña raḡm eyler ise ger
Yaşuñ yirine gözleriniñ âbını dem ḳıl
- 5 Ğuş eyle Murâduñ bu kelâmını ḡabîbâ
Dünyâ sözini dinleme sem'üñi aşam ḳıl

1 A.122a, F.135b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu bereketinden faydalandırırın!

2 R.92a. Gazel L, R'de vardır.

818¹

Min reşehati aklâmihi's-şerîfeti ve nefehâti elfâzihi'l-laţîfeti

Müfteilün Fâilün Müfteilün Fâilün

- 1 'İlm ü edeb öğrenen cümleye oldu delil
Lik şorarsan bizi cümleye 'ayne'l-cemil
- 2 Hıbb-ı habîb ile biz olduk ezel âşinâ
Oldı hîsâb-ı ebed geçmedi bir ay u yıl
- 3 Mihr-i tarîkatde biz elde çerâğ oynaruz
Anuñ içün kalmadı yolda bir ibn-i sebîl
- 4 Bilmegi terk eyle var tâ kim olasın 'alim
Şoñra bilesin bizi söz bu durur bellü bil
- 5 Oldı Murâdî yine sâķi-i 'ayn-ı zülâl
Nüş ide bu şerbeti her kim olursa 'alil

819²

Min taḥķikâtihi'r-râyiķati ve tedķikâtihi'l-fâyiķa

Mef'ulü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Gördüm çü 'aynumı iki şüretde bir mişâl
Âyine gösterür nice yüzden nice cemâl
- 2 Rûḥum vücûhını yine 'ayn ile görmişem
Rûḥum mesâbesinde görindi nice ḥayâl
- 3 Encümler oldu leyle-i deycûra meş'ale
Şağ u şolumda şems ü kamer oldu perr ü bâl
- 4 Kırduḡ tınâb-ı cûd ile çün ḥayme-i vücûd
Sâyemde kimi konar ider kimi irtiḥâl
- 5 Nice nazar kıılır idi bu 'âleme Murâd
Ger çekmeseydi çeşmine kuḡl-i vücûdî ḥâl

1 A.122b, F.136a, R.36b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Onun şerefli kalemlerinin damlaları ve latif sözlerinin esintilerinden ...

Başlık F: Ve min-işârâtihi'l-mermûze.

3b.ibn-i sebîl: ibnû's-sebîl R. 5a.Murâdî: - M.

2 A.122b, F.136a, R.34b.Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Onun parıltili araştırmaları ve üstün incelemelerinden...

Başlık F: Ve min-işârâtihi'l-mermûze.

2a.vücûḡunu: vücûdunu R. 5a.'âleme: 'âlemde AE.

820¹

Velehû zâ'afe'llâhu ecrehû

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Ğam-ĥānemüzde yâr ile tenhâdadur göñül
Zann itme seyr-i gülşen-i şahrâdadur göñül
- 2 Dünyâ tolarsa Nüh ile zabt eylemek muĥâl
Keştî-mişâl 'aceb ulu deryâdadur göñül
- 3 Şimdi şorar iseñ eger ey sâhib-i kemâl
Zann eyleme ki dünyâda 'ukbâdadur göñül
- 4 'Akl iremez kemâlin müstefsir olma gel
'Ayn-ı ma'âniye nâzar a'lâdadur göñül
- 5 Bildi Murâdî sırrını şerĥindedür ĥafî
Zâhir gözet anı igen ihfâdadur göñül

821²

Velehû lâ-zâle muvaffâķan

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Sübhâne men teferrede bi'l-'izzî ve'l-celâl
Sübhâne men te'azzeze bi'l-luţfî ve'l-cemâl
- 2 Oldı kâdim-i zâta çü şâhid vücûd-ı pāk
Sübhâne men tevaĥĥade bi'l-'izzî ve'l-kemâl
- 3 Ĥâdişdür ayrusı velî oldur kâdim pes
Sübhâne men nihâyete lâ-yürdirkü ve'l-ĥayâl
- 4 Miķdâra göredür ķamu eşyâya feyz-i Ĥâķ
Sübhâne men tenezzehe şibhi ve'l-mişlâl
- 5 Oldı Murâdînün çü kelâm-ı ĥâķîķi bu
Sübhâne men yüsebbâķu fî'l-ĥâl ve'l-maķâl

1 A.122b, F.136a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun mükâfâtını artırsın!

2 A.123a, F.136b, R.127b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Muvaffakiyet devam etsin!

1. İzzet ve celâliyle eşsiz olanı, cemal ve lütfuyla şerefli olanı tenzih ederim.

2b. İzzet ve kemalinde tek olanı tenzih ederim.

3a. pes: bes R. 5a. kelâm-ı: kelâmı M.

3b. Nihayeti hayal ve idrak edilemeyen tenzih ederim.

4b. Zat ve sıfatında emsal ve benzerlikten münezzeh olanı tenzih ederim.

5b. Hâl ve söz ile teşbih edileni tenzih ederim.

822¹

Velehü veffeḳahu'llāh

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Her dem ğıṭâsını eger açsaydı ol cemâl
Ḳalmaz idi cihânda ne resm ü ne ḥôd ḥayâl
- 2 Bir zerresi durur viren 'âlemlere ḥayât
Ger cümle olsa olmaz idi hiç bir mecâl
- 3 Râh-ı hidâyet olmasa meslek egerçi kim
Ṭoĝrı ṭarîḳe varmağa olmazdı ittişâl
- 4 Cân oldu gerçi arada ammâ sebep ne kim
Olsa cüdâ olur yine rûḥ olmağa maḥâl
- 5 Geldi Murâdî 'âleme bir şüret-i beşer
Bilmedi anı bilmeyiser 'ilm ile meyâl

823²

Velehü ḥafazahu'llāhu

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Mâfi'z-zamîri ḳılma gönül âşkâre gel
Ḳalbün sefînesin ata gör bir kenâra gel
- 2 Niçe devân olup ḳılasın ser-te-ser güzêr
Înşâf şimdiden girü gel bir ḳarâra gel
- 3 Devlet sa'âdet ister iseñ ey refîḳ ger
Zulmetde ḳalma gel berü bir baḥtiyâra gel
- 4 Milk-i vücûda çün seni gönderdi lâ-yenâm
Terk eyle ğaffeti dil ü cânun uyara gel
- 5 Fâş itme sırr-ı 'ışkı şu kim ehli olmadı
Var ise ger Murâdî hemân ehl-i kâra gel

1 A.123a, F.136b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu muvaffak kılsın!

2 A.123a, F.136b, R.136b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

1a. zamîri: zamîr M. 3a.devlet: baḥt u R; devlet ü AE. 5a.ehli: ehl M.

824¹

Velehû yessera'allâhu âmâlehu

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Sırr-ı niķāba řākati keşf eylemezse dil
Ĥām-ı bürehnedür dağı ol puĥte-dil degil
- 2 Rüy-ı müveccehuın ne ĥařā eylemiş 'aceb
Rāz-ı derün derünına ĥucbındadır muĥil
- 3 'Ayn-ı ĥazarda bu sefer-i iķtizā nedür
Olma ĥabib-i dil bu su'ālumda münfa'il
- 4 Virdi cevābını ki kaçan şems ide şulü'
Olmaz mı her sitāre-i seyyāra muźmaĥil
- 5 Mişl-i Murād ister iseñ kıl tecessüsi
Bulmayasın ger 'ömrün ola şad hezār yıl

825²**Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün**

- 1 Senden baña ne kim gele cānā sitem degül
Cevr ü cefān bu dile ařlā elem degül
- 2 'Āřıkda her ne deñlü ola řıdķ ile řafā
Yārinden özge mařlaĥat aña ehem degül
- 3 Derdini şol kişi görüp ide taĥammüli
Dermānını bulur 'aķabince bu ġam degül
- 4 şol kimse kim rızā vire Rabbün řazāsında
Mirýāt-i řalbi zerrece anuñ řulüm degül
- 5 İĥsān idüp dağı girü minnet iden kişi
Bilgil Murādī sen anı şahib-kerem degül

1 A.123a, F.137a, R.153b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun işlerini kolaylaştırsın!

1a.řākati: şakat AE, H, R. 2b.derünına: derdine AE; muĥil: maĥal AE. 3a.sefer-i: - R. 5a.Murād: Murādī AE, H; ister iseñ: isterseñ AE.

2 R.92a.Gazel R'de vardır.

826¹

Mine'l-vāridāti'l-ilāhiyye ve's-sāniḥāti's-subḥāniyye

Mefailün Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Bize 'ināyet idelden müyessirü'l-āmāl
Ḥaḳāyīḳinde görülmüş durur ḳamu aḥvāl
- 2 Mu'ayyen oldu vücūda vücūd-ı lā-yuḥṣā
Bu fi'ālümüzde ne var ser-te-ser görinse fi'āl
- 3 'Amel berāberine maḥzarında ḥāzırdur
Ḥuzūr-ı ḳalb iledür fi'l ile olan ef'āl
- 4 Mesih olsa eger sübḥasında ṣad-dāne
Le'yāl-i ezelidür olan bu māfi'l-bāl
- 5 Murādī reṣṣa-i ḳudretdedür egerçi vücūd
Vücūd kāsesini eyleme kemiṣli sıfāl

827²

Velehū kāne'llāhu me'ahū

Mefailün Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Gelüp zamīrūme düşdi yine ḥayāl-i ezel
Ebed çıkar mı bu ḳalbümde ol menāl-i ezel
- 2 Okudı āyetini gönlüm eyledi ḥatmi
Muḥaḳḳaḳ oldu maḳālümde bu maḳāl-i ezel
- 3 İder mi mürğ-i 'aḳıl evc-i ḥikmete pervāz
Ṭaḳılmasaydı eger aña perr ü bāl-i ezel
- 4 Ebed ḥumārı iderdi ebed ṣarāb-ı elest
Meded irişmese ger cür'a-i zülāl-i ezel
- 5 Murādī ḳabza-i ḥükmündedür ḳamu ne ki var
Elüñ durur ḳamuya muḳsim-i nevāl-i ezel

1 A.123b, F.137a, R.37a.

Başlık A: İlahi hatırlatmalardan ve sübhāni ilhamlardan...

Başlık F: Ve min-iṣārātihi'l-merḡūbe.

2b.ser-te-ser: ser-be-ser R. 3b.ef'āl: aḳvāl R. 4a.ṣad-dāne: dürdāne R.

2 A.123b, F.137a, R.37a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onunla olsun!

1b.menāl-i: me'āl-i R. 3b.ṭaḳılmasaydı: ṭaḳılmayaydı A, R. 4a.ḥumārı iderdi ebed: ḥumār ider idi bizi R.

5a.ḳabza-i: ḳabza R. 5b.muḳsim-i: muḳsim ü AE.

828¹

Velehû lâ-zâlet envâre ‘izzihî sâti’aten

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Muvânesetle görindi ‘uyûna mâfi’l-bâl
Zihî ‘ulûm-ı dil-ârâ zihî ‘acâyib hâl
- 2 Nâzare eyleveli revzen-i kemâle gözüm
Görünmedi göze noğşân hep görindi kemâl
- 3 Bedâyi’-i nefeğâta bedi’ olur kavlüm
Bu kavlümi görelî lâldur kamu aqvâl
- 4 ‘Alâyîm oldu kamu ‘âleme huşûş-i niğâb
‘Aceb olur bu niğâbumda keşf olursa cemâl
- 5 Murâdî ahsen-i vech üzredür egerçi vücûh
Velî bu vech ile olmuş durur kamu ahvâl

829²

Velehû e’ânehu’llâh

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Seni diler çü mu’ayyen ziyâyı n’eyler dil
Beyân olursa yakîn ibtidâyı n’eyler dil
- 2 Muḥaddisânı vücûda ḥaber virür çü vücûd
Ḥaber virürse bedi’a nidâyı n’eyler dil
- 3 Yakîne ‘ilm iledürse zevî’l-‘ uḫûl n’ider
Çü ‘aqlın aldura pes ilticâyı n’eyler dil
- 4 Cemâl kılsa tecellî celâli maḥhardur
Arada ḳaldı çü şubḥ u mesâyı n’eyler dil
- 5 Murâdî nehy ideli ol sivâdan oldu beri
Sivâyı aḳladı çün müntehâyı n’eyler dil

1 A.123b, F.137b, R.36a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Parlayan izzetinin nurları devam etsin!

1b.dil-ârâ zihî: dil râzımı AE. 2a.nâzara: nazzâre AE, H. 3a.nefeğâta: nefeğâta F, H.

2 A.124a, F.137b, R.35a. Gazel AE, Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona yardımda bulunsun!

2a.vücûd: ḥabîr R. 3a.’uḫûl: ‘uḫûli R; n’ider: nedür M. 3b.pes: bes R. 4a.cemâl: cemâle R; celâli: celâle R. 4b.u:

- R. 5b.sivâyı: su’âli R.

830¹

Velehū āmenehu'llāh

Mefailün Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Cemālūn āyinesini nazarda göstergil
Telaṭṭuf ile bu ḥüsñüñ eşerde göstergil
- 2 Beyānuñ ile 'ayānun ḥarfı nihānīdür
Müsāfīrem baña 'avnün seferde göstergil
- 3 Civāruna eger irsem 'azīzüm 'izzet idüp
Baña sen ecr-i 'azīmi ḥazarda göstergil
- 4 Eger ki şems-i cemālını inkisaf idesin
Anuñ şu 'a'ını devr-i kamerde göstergil
- 5 Mu'ın olalı müsemmayı ismi rābīṭdur
Baña mu'āvenetün her ḥaṭarda göstergil
- 6 Murādī ḥüsñ-i ḳabül ile ḳılduñ ise ḳabül
Anuñ murādını ḥīn-i şeherde göstergil

831²

Velehū ḥaresa'llāh

Mefailün Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Muḥāşemetde ne var sendedür çü ḥüsñ-i ezel
Cenāna rāğīb olup yā nedür bu ṭul-ı emel
- 2 Nişāne virmedüg'içün cemāl-i rüyüñdan
Ḳamu 'uyūna ḥicāb oldu ḡaffet ile sebel
- 3 Mişāl görmedi aşlā olur mı saña nazır
Cihānda rüy-i siyāh oldu ol ki didi bedel
- 4 Nedür bu ḳudret ü ḳadrün ki ḳaṭredür taḳdīr
Muḥaddişān-ı 'uḳul eylemişdür anda cedel
- 5 Eger ḥayāt-ı ebed ister iseñ ey 'aşıḳ
Şadāḳati ele al bu Murādī yanına gel

1 A.124a, F.137b. Gazel L R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu emin kılsın!

1a.āyinesini: āyinesin M. 3b.'azīmi: 'üzemā AE.

2 A.124a, F.138a, R.138b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

1a.sendedür: sende AE. 1b.cenāna: cināna AE, F, H, M, R. 2a.virmedig'içün: vermedigüm çün R. 2b.sebel: dil AE; zebel H, R. 3a.mişāl: mişālī AE. 3b.rüy-i: rüyü R.

832¹

Velehû medde ‘umruhû

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 ‘Aceb şadîk durur her ki ola saña halîl
Şadâkatüme benüm şıdık-ı ekber oldı delîl
- 2 Maḥabbet ile çü a‘la durur ğam olmaz aña
Şol kimse bilmedi oldur iki cihânda zelîl
- 3 Şımâḥ-ı câna gelürse nidâ-yı zi‘l-ikrâm
Muḥaḳḳaḳ olduñ ise sırrını muḥaḳḳaḳ bil
- 4 ‘Ayân olursa gümân itme kim nihândur bu
Nihân olursa ‘ayândur gel itme kâl ile kıl
- 5 Murâdî merd-i ezeldür ezelledür zâhir
Müdâvemet görinür isteme yûri te‘vîl

833²

Min mehâsini kelimâtihi‘l-‘ilmiyye ve‘l-me‘ânî‘l-ḥikemiyye

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Çün seni gördi saña kıldı su‘âl
Ol daḥı didi seni saña maḳâl
- 2 Bildi pes ‘ışk ile şeydâ kılduğın
Eyledi kılup nice dürlü meyl
- 3 Bâṭın u zâhirde âlâ gözledi
‘Avn ile kıldı özin bir tûrfa hâl
- 4 Kılmağ’içün içün câna cânın âşinâ
Eyledi cân ü gönülden irtihâl
- 5 Bu Murâd aldana mı fânî deme
Bildi kim dünyâ durur zıll-i ḥayâl

1 A.124b, F.138a, R.157a. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın!

3a.ikrâm: ekrem R. 4b.kıl: - Ra.ezelledür: ebedledür R.

2 A.124b, F.138b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: İlmi kelimeleri ve hikmetli manalarının güzelliğinden...

Başlık F: Ve min-maḳâlâtihi‘l-ḥulv.

1b.maḳâl: muḳâbil L. 4b.ü: ve M. 5a.aldana mı: aldanmadı M.

834¹

Velehû şanehu'llâh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ey kulûbı seyr iden peydâya gel
Kaşdı terk it maqşad-ı aqşâya gel
- 2 Nice bir mahlûka baş indüresin
Gel berü gel hâzret-i Mevlâya gel
- 3 Ârzü-yı nefsuñı kıl ber-ţaraf
Cennet-i tevhide gel âlâya gel
- 4 Sem'-i cânı kıl küşâde ey püser
Târik-i dü-'âlem ol ortaya gel
- 5 Ğuş kıl bir harf kim bin harf durur
Bu Murâduñ âyet-i kübrâya gel

835²

Velehû dâme fazluhû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cân ü dilden çün seni kıldum kabûl
Anladum bildüm seni aşle'l-uşûl
- 2 Çün tarîküñdür şîrât-ı müstakîm
Bundan özge bulmadum bir toğrı yol
- 3 Qalbi qalb iden durur şâhib-hüner
Vuşlat isterseñ eger bu resme ol
- 4 Kesme ümmîdi şaķın Allâhdan
Haddi yokdur luţfinuñ ğâyetde bol
- 5 İster iseñ bulmağa hâletde hâl
Baķmağıl zinhâr imdi sağ u şol
- 6 Çok durur 'âlemde bil ehl-i şuver
Anlama her gördiğün şâhib-vüşûl
- 7 Ey Murâdî ister iseñ yahşılık
Kimseyi incitme var hâlünde ol

1 A.124b, F.138b. Gazel R'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

1b.it: - L. 5a.Harf durur: Harfdür L. 5b.âyet-i kübrâ: G 83/3b.

2 A.125a, F.138b, R.98a.

Başlık A: Bu da onundur. Onun faziletinin devam etmesi...

6b ve. 7a mısraları R'de birbirlerinin yerine yazılmıştır. 2a.bulmadum: bilmedüm L. 7b.var hâlünde: gel hâlünde (nun ile) R.

836¹

Velehû menna'llâhu bi-ṭûli beḳâ'ih

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gel berü ḳalbün musaffâ eylegil
Kendünî Ḥaḳdan temennâ eylegil
- 2 Kendünî gün içre nâ-peydâ ḳılup
Özüni peydâda peydâ eylegil
- 3 Zerre iken mihr-i raḥşân olıgôr
Ḳaṭre-i 'ışḳ ile deryâ eylegil
- 4 Ten gibi esfelde ḳalma menzilün
Hem çü cân-ı pâk a'lâ eylegil
- 5 Ey Murâdî ḳalbünün âyinesin
'İşḳ ile pâk ü mücellâ eylegil

837²

Velehû evşalehu'llâhu ilâ merâmihî

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cân ü dilden ol müberrâ ey gönül
N'eylesün 'aşîḳ olanda cân ü dil
- 2 Cânı ḳurban eyle cânân yolına
Böyle olmayınca olmaz bellü bil
- 3 Mâsivâ terkin urandur merd-i dîn
Gel bu remzün remzini iz'ân ḳıl
- 4 Gel berü ma'nâ yüzinden al niḳâb
Gözleründe ger sebel var ise sil
- 5 Ğuşuna alḡıl Murâduñ sözlerin
Ehl-i dil yanına var destünle il

1 A.125a, F.139a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun bekasının uzunluğuyla lütuflandırın!
2a.gün: kevn AE. 4a.ḳalma: ḳılma AE, M. 5b.ü: ve M.

2 A.125b, F.139a, R.35b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu maksadına ulaştırın!
4b.gözleründe: gözlerin R. 5b.il: sil R.

838¹

Velehü neşera'llāhu şite ma'diletihi

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ey kemâlün şafha-i 'âlemde hâl
Her kişi tutar egerçi bir hayâl
- 2 Nâkil ü menkûlî bir naql itdiler
Pes olur el'ân nice kıll u kâl
- 3 Eyledi taqdîrini taqdîrde
Her bir işde yâ nedendür bu cidâl
- 4 Oldı pes anun cevâbı "i'lemü"
Söylenildi bunda nice biñ maqâl
- 5 Ey Murâdî iste kâruñ hâsılın
Tâ olasın her zamân ferhunde-fâl

839²

Velehü kessera'llāhu hayrah

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Bir kemân ebrû miyânum kıldı dâl
Aldı gönlüm eyleyüben baña al
- 2 Vâdî-i hayretde koyup bî-nevâ
Eyledi zülfi gibi âşüfte hâl
- 3 Ol lebi Şîrine Ferhâd olalı
Eylerem ben kûh-ı 'ışk ile cidâl
- 4 Râh-ı 'ışkında anuñ ben sâlike
Derd ü gamından gayrı olmadı nevâl
- 5 Hûte-i çeşmümde sîm-i eşkümi
Âteş-i 'ışk ile ol yâr itdi kâl
- 6 Çokdan ağlardı gözüm yaşın döküp
Anı eglendürmeseydi ger hayâl
- 7 Ey Murâdî küy-ı yâri kıllma terk
Ger müyesser ola dir iseñ vişâl

1 A.125b, F.139a, R.37b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletinin şöhetini yaygınlaştırsın!

2a.ü: - R. 3b.nedendür: neden R. 4a.pes: bes R; cevâbı: çü R; i'lemü: Allah'ın, yeryüzünü ölümünden sonra dirilttiğini bilin! (57/Hadid 17; 2/Bakara 194, 196, 203, 209, 223, 231, 233, 235, 244, 267; 5/Mâide 34, 92; 98; 8/Enfâl 24, 25, 28, 40, 41; 9/Tevbe 2, 3, 36, 123; 11/Hûd 14; 49/Hucurât 7; 57/Hadid 17, 20.

2 A.125b, F.139b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun hayrını çoğaltsın!

840¹

Min cümleti kemâlâtihî'z-zâhire ve hâlâtihî'l-bâhire

Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Sırr-ı 'ışkı çü dilüm bildi ezel
Çekdi gayrıdan anuñ çün ol el
- 2 Eyleyüp 'âlem-i kübrâ özini
Nâm-ı 'arşı özine kıldı maḥal
- 3 Genc-i ma'nâ-yı nihâyetdür bu
Kılmasun kimse bu ma'nâda cedel
- 4 Dileyen bilmege 'ilm-i ezeli
Şâlih olup ide ol şâlih 'amel
- 5 Gel Murâduñ sözini al ğûşa
Eylegil ḥaşlet-i zenbûr-ı 'asel

841²

Velehû azâ'a'llâhu kevâkibe ḥilâfetihi

Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Tab'-ı meyyâle gelür fikr-i vişâl
Beni âşüfte kılar lik cemâl
- 2 Hıkmetin bizden idüpdür izhâr
Ol ḥudâvend-i kerîm-i müteyâl
- 3 Ṭayr ider iki cenâh ile fuýâd
Yirine irmek anuñ kimse muḥâl
- 4 Fetḥ ider aña müfettiḥ râzî
Vuşlat ister aña olmaz meyyâl
- 5 Bu Murâdî diledi aşl-ı murâd
Enbiyâya şoralum var mı mecâl

1 A.126a, F.139b, R.37a.

Başlık A: Onun parıltılı mükemmel cümle ve parlak hâllerinden.

Başlık F: Ve min-elfâzihi'ş-şerîfe.

3a.ma'nâ-yı: ma'nâ bî- AE; nihâyetdür: nihânîdür R; bu: sebû AE. 4a.ezeli: ârâyı AE. 4b.olup ide ol: olsun kıluben R.

2 A.126a, F.140a, R.133a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun halifelîğinin yıldızlarını parlatsın!

1b.lik: leyl-i AE. 3a.ider iki: iderken AE. 3b.yirine: seyrine R; muḥâl: maḥâl AE. 4a.râzi: niçe râz R.

842¹

Min şevāriki envārihī ve bevāriki āsārihī

Müfteilün Müfteilün Fāilün

- 1 'İşkuñı eşkümde beyān itdi dil
Rāz-ı nihānumı 'ayān itdi dil
- 2 Eyledi māhiyyetümi āşkār
Lik anı ğayre nihān itdi dil
- 3 Lüccī-i deryāda gezer serseri
Gāhī nihān gāhī hemān itdi dil
- 4 Mefhār olalı bu 'ayān 'āleme
Milkine kendüsine hān itdi dil
- 5 Dīñler iseñ ger bu Murāduñ sözün
Bil ki özin cān-ı cihān itdi dil

843²

Min fevāyihi kelimātihi ve levāyihi 'ibārātihi

Mefāilün Mefāilün Feülün

- 1 Teāla'llāhu 'ammā kāle kâ'il
Ve fehhemnā li-küllü min meşâ'il
- 2 Yücede irmişem ğāyāt-ı şevke
Berāzılı olmadı bir zerre hāyil
- 3 Muḥit-i çār-ender çār olandur
Vücüdün ḥāṭanī mişle'l-ḥamā'il
- 4 Ferāġat 'ālemi milk-i 'ademdür
Ḥayāt-ı cāvidān andan mümesşşil
- 5 Murādī eylemişdür 'arz-ı ḥikmet
Velikin 'avdet oldu kār-ı müşkil

1 A.126a, F.140a, R.36a. Gazel

Başlık A: Işıklarının doğuşu ve eserlerinin parıltılarından...

Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur.

1a. 'ışkıñı: 'ışkıñı R2 ve 3. beyitler A'da takdim tehir edilmiştir. 4b.kendisine: kendisini R; hān: cān AE, F.

5b.cān-ı: cān u R.

2 A.126b, F.140a, R.34b.

Başlık A: Kelimelerinin güzellikleri ve ibarelerinin levhalarından...

Başlık F: Li'llāhi dūrri kâ'ilih.

1.Bütün misallerden öğrendiğimiz (Allah'ın) şanı ne yücedir dedi.

3b.Hamail gibi beni ihata eden (koruyan) bir vücuttur.

3a.muḥit: muḥayyet A; çār: ḥār-ender ḥār AE.

844¹

Velehû edama'llâhu irşādehû

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Kelâmuñla olalı âşinâ dil
Olupdur baħr-ı 'ışka âşinâ dil
- 2 Peyâmuñ güş idelden sem'-i cānum
Ŗamuya oldu ŝahum reh-nümâ dil
- 3 Ŗafâñ ile muşaffâ olalıdan
Olupdur 'ibret-i 'ālem-nümâ dil
- 4 Cihān u cānı n'eyler kendü devrān
Ŗodu in ile ānı bir yaña dil
- 5 Murāduñ her sözi Hākdan sebaħdur
Anuñ içün dutar yüzün aña dil

845²

Velehû esbela'llâhu feyzahu 'aleyh

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Ŗaķın mağrūr-ı dünyâ olma 'āķil
Ki tā 'uķbāda hāl olmaya müşkil
- 2 Duruş gel tāt it perverd-gāra
Ŗevāb-ı dü-cihānı eyle hāŝıl
- 3 Bu devrānuñ 'acebdür hāli ey yār
Ki her biri ŝafā vü zevķe māyıl
- 4 Añar yok şimdi kimse hāl-i mevti
Ŗamusı şimdi halkuñ oldu gāfil
- 5 İlāhi kılMurādiye 'atālar
Ŗapuñda ola ol her laħza sāyıl

1 A.126b, F.140b, R.34a. Gazel Lide yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun irşadını devam ettirsin!

4a.ķodu ān ile ini bir yana dil R. 4b.in: ān AE, F, M, R; ān: ābi AE; ini H, R.

2 A.126b, F.140b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) bereketini onun üzerine indirsin!

2a.düriş gel: düriŝil AE. 3b.vü: ve M. 5b.ol her: evvel A.

846¹

Velehū dāmet re'feteḥū

Mefāilūn Mefāilūn Feülūn

- 1 Hevānı eylegil hūya mübeddel
Olasın tā ki sen 'aql ile ekmel
- 2 Yüri var 'ālim olmağı taleb kıl
Nice bir olasın cehl ile erzel
- 3 Eger biñ yıl tırursan bu fenāda
Senüñ müşkillerüñ olmayısar ḥal
- 4 Bul ehl-i ḥālī ehl-i ḥāl olasın
Yüri a'lāy bul terk eyle esfel
- 5 Budur 'āriflik 'ālemde Murādī
Çekesin iki dünyādan daḥı el

847²

Velehū medda'llāhu ṭanābe emeliḥi

Mefāilūn Mefāilūn Feülūn

- 1 Yakın olmaqlık isterseñ eyā dil
İrağ almaqlığı sen eyle ḥāşıl
- 2 Yakīnūñ gelmedin ceḥd it yakīne
Yakīne ol yakīn ḥall ola müşkil
- 3 Yakīnen şādıkan isterseñ eger
Çayırma ğayrıya urma yakīn el
- 4 Tefekkür eyleme lezzāt-ı fānī
İrāğ eyler diyānetden seni bil
- 5 Bu remzi fetḥ ider mi değme kimse
Meger kıla Murādī anı 'aql

1 A.127a, F.140b. Gazel L, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Onun merhameti devam etsin!
5a.Murādī: - Murād A.
2 A.127a, F.141a. Gazel L, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun emelini uzatsın!
1a, 3a.isterseñ: ister iseñi AE. 3b.el: il H. 4. beyit A'da yoktur.

848¹

Velehû lâ-zâlet ağşânu devletihî muẖzarraten

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Cemî'-i 'âlemi şerh itdi kâmil
Vücûdum milkini şerh eylemiş bil
- 2 Aşa çün kim serâ-perde cemâle
İki 'aynuma olmaz nesne hâyîl
- 3 Bî-hamdi'llâhi ve 'l-minne bu hâle
Bu hâli ańlamak bir ferde müşkil
- 4 Hudâdan gayrıyı 'aşık n'ider pes
Ne kim var gayrıya hep ańla bătıl
- 5 Muhaqqakdur Murâduñ bu kelâmı
Muhaqqıkışeñ gel imdi gör müşkil

849²

Min cevâhiri taḥrîrâtihî ve zevâhiri taḥrîrâtihî

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Tarfetü'l-'ayn içinde geldi hayâl
Leyse fi'l-'ayn ile'l-cemâli muḥâl
- 2 Cānumuz cān içinde oldu nihān
Zākir oldu anuñ çün olmadı lāl
- 3 İderüz biz 'ināyet istid'a
Çekerüz vaşl içün nice āmāl
- 4 Kudret izhârına budur kâfi
"Kâf u nūn"ı irişdi eyledi hāl
- 5 Bu Murâduñ kelâmını diñle
Ma'nî bilmekde eyleme ihmāl

1 A.127a, F.141a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Devletin var olan büyümesi devam etsin!
5b.gör: gör bu AE.

2 A.127b, F.141a. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Onun yazım cevherleri ve sözlü ifadelerinin parıltılarından...

Başlık F: Ve min leme'ati efvâ'ih.

1b.Gözde güzelliğe muhal yoktur.

4b. Kâf u nūn: bk. G 16/1b.

850¹

Velehü tayyibe'llāhu enfāsehū

Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Çeşm-i şehhāruñ eyledi baña al
Bu elif kaddüm benüm çün dāl
- 2 Zülfi leylāñ idüp beni Mecnün
Bilmezem ne vakt ola vişāl
- 3 Şabr idem cevruñ ile fūrkatüñe
Başuma geldi çün benüm bu hāl
- 4 Kanı şeftālū didüm ey dil-ber
Ruḥ-ı alı didi ki baña gel al
- 5 Senden özge güzel Hudā ḥaqqı
Yok durur bu dilümde hiç maḳāl
- 6 Gün yüzünsüz cihān baña zerre
Fūrkatün pāyem üzredür bir şāl
- 7 'Acabā var mı ola cihān içre
Bir senün gibi şāh-ı nīk-ḥiṣāl
- 8 Yā İlāhi ola mı dünyāda
Sencileyin 'aceb laṭif-ḥiṣāl
- 9 Tuymadın gel Murādī seni raḳīb
Yohsa eyler bu dem seni pā-māl

851²

Min düleri ğureri inşā'ihī ve ezheri züheri imānihi

Feülün Feülün Feülün Feül

- 1 Semī'tü nidā'en bi-sem'i ḳabül
Ve şirtü ḳarīben bi-aşli'l-uşul
- 2 Tefāḥur ḳıluram çü rükn ile ben
Ḳoyup cümle erkānı bulduk vuşul
- 3 Merertü ilā nehci ' avni's-sedād
Fe şirtü bi-ṭayrin cenāḥi yeḳül

1 A.127b, F.141b. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nefeslerini güzel kılsın!

8a.sencileyin: sencila A.

2 A.128a, F.141b. Gazel R'de yoktur.

Başlık A: Onun yazımının parlak incileri ve imanının aşırı parlaklığından...

Başlık F: Ve min-leṭā'ifi kelimātihi.

1. Makbul bir nida işittim, her şeyin aslına yakın oldum. 1b. Ve şirtü: şayyere.

2a.ḳılarım: ḳılardum AE.

3.Yardım yolunda engeller aştım iki kanatlı kuş gibi oldum.

5.Muradi muradi muradi diyen yüksek bir kelamla övündük. 5a.misrai M'de: yeḳül.

- 4 Tavâf eyledüm beytümü kaçd ile
 Ki hacc oldu kim hacca olmadı yol
- 5 Neḥavnâ ve kulnâ kelâmen nidâ'en
 Murâdî Murâdî Murâdî yekûl

852¹

Velehû zeyyene bi-vücûdihi'd-dünyâ

Feülün Feülün Feülün Feül

- 1 Kaçan kim niḳâb açsa rüy-i cemil
 İder ṭalibîn aña cânın sebîl
- 2 Bulunmaz durur cümle 'âlemde pes
 O maḥbûba ne mişl ne ḥôd 'adîl
- 3 O kim şıdk ile 'âşık oldu aña
 Nâzar eylemez ğayre bir laḥza bil
- 4 Cemâlin ider her dem ârâyide
 Ki ṭoldura tâ 'âleme ḳâl u ḳîl
- 5 Murâduñ kelâmın bilem dir iseñ
 Dil âyînesinden gider jengi sil

853²

Min taḥḳîḳâtihi'r-râyiḳati ve tedḳîḳâtihi'l-fâyiḳati

Feülün Feülün Feülün Feül

- 1 Celâlınden oldu mu'ayyen cemâl-i kemâl
 Cemâlınden oldu mübeyyen celâl ile ḥâl
- 2 Şafâ zevḳini istedüm buldum ânide
 Mızâḳ-ı revân oldu 'ışḳında aḳan zülâl
- 3 Ḥayât-ı ebed oldu çün râḥat-ı câvidân
 Fenâ-yı mişâl oldu rûḥ-ı revâna mişâl
- 4 Taḳayyüddeyem bu maḥabbet kemâlinde ben
 Velîkin hemîn izdiyâd oldu ḳurb-ı vişâl
- 5 Murâdî cihânda murâda vüşûl olmadı
 Nice ḥâller var ki diller olur anda lâl

1 A.128a, F.142a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Dünya onun varlığıyla süslensin!

4a.ṭoldura: ḳaldura AE.

2 A.128a, F.142a. Gazel L, R'de yoktur

Başlık A: Onun parıltılı araştırmaları ve üstün incelemelerinden...

2a.şafâ: şafâ ve AE. 5a.olmadı: oldu AE.

854¹

Velehū naşara'llāhu bi-te'yīdihī

Feülün Feülün Feülün Feül

- 1 Kemāl-i cemālūn münīr-i cemāl-i kemāl
Kemālūn cemālūndedür sen kemāl-i cemāl
- 2 Seher çün niķāb açdı vechūn bu 'ālemlere
Niķābuñ niķābındadur zerre cümle-mişāl
- 3 'Aceb menzil-i bü'l-'acebdür bu zīr-i hıyām
Hayāl-i zilāl oldu cümle vücūh-ı hayāl
- 4 Kārārına mümkün qadīm olmaya çün vücūd
Vücūd-ı beķādur yine bākī-i zū'l-celāl
- 5 Murāduñ zamīrinde olsa ne var her vücūd
Vücūdına oldu vücūd-ı muķaddes çü dāl

855²

Velehū dāme mecduhū

Feülün Feülün Feülün Feül

- 1 Serā-perde-i ğaybdan çün görindi cemāl
Cemāl-i celālī celāl-i cemāl-i celāl
- 2 Ne derc eylemiş şāhib-i 'ilm o nükte-dān
Biliş virmege aña gerek bir ehl-i kemāl
- 3 Nihāyetde bilmek diler dil nedür intihā
Velī ibtidāda bilindi naķāl-i fī'āl
- 4 Nedür ıarh iden ikiden bir ügi yā fetā
Maķālūñi ıarh eyle tā bulasın sen nīk hāl
- 5 Murāduñ eger bilmez isen mu'ammāların
Özūn devşür imdi kimesmeyle kıılma cidāl

1 A.128b, F.142b, R.171b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun kuvvetlendirmesiyle ona yardım etsin!

1a.münīr-i: menber-i AE. 3b.hayāl-i zülāl oldu cümle vücūh-ı hayāl AE. 3a.zīr-i: zīrem AE. 3b.vücūh-ı: vücūhda R.

2 A.128b, F.142b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Saygınlığının devam etmesi...

1a.perde-i: perde AE. 1b.cemāl-i: cemāl M. 2a.ne derc: diriş AE. 3b.maķāl-i fī'āl: maķām-ı maķām AE.

ḤARFÜ'L-MİM

856¹

Mine'l-fütûḥâtî's-sulṭāniyye ve'l-füyûzâtî'l-ḥākāniyye

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Didi yârüm senüñle ḳande gitdi 'ahd ü peymānum
Didüm kim 'ahd u peymānuñ henüz yirinde sulṭānum
- 2 Didi çün ıttılâ' itdün nedendür olmaduñ vâhid
Didüm 'ışḳa düşelden vâhidem terk itdi ten cânım
- 3 Didi terk-i hevâ ḳıldum hevâyile nedür derdün
Didüm 'ışḳuñ hevâsından irişdi derde dermānum
- 4 Didi lâhûti isterseñ niçün nâsûta mâ'yilsin
Didüm kim oldu maṭlûbuñ diyen her demde sübhānum
- 5 Didi kim sen nedür aşlı Murâdî ṭâlib olmışsın
Didüm kim ṭâlib olmuş maṭlabum fikir ile ḥayrānum

1 A.128b, F.142b, R.106b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Sultanlığın fetihleri ve hakanlığın feyizlerinden...

Başlık F: Ḥarfü'l-Mîm.

4b.sübhānum: sultānım AE, B.

857¹

Velehü edama'llāhu eyyāmeḥū

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Ezelden çün yanupdur nār-ı 'ışķa bu ten ü cānum
Cemāl-i yāre karşı gösterür miryāt-ı elvānum
- 2 Bezendi ḥ[∨]ān-ı luṭf ile ser-ā-ser cümleten eknāf
Varup miḥmān olup miḥmāna karşı anda miḥmānum
- 3 Mu'in olsa mu'ayyendür beyānında mübeyyendür
Velikin sırr-ı mübhemdür eger olmasa iḥānum
- 4 Ṭavāf-ı ṭurfadan çün kim dil-i maḥrem muvaḫḫatdür
Muvakḫatler konuldu kim ṭavāf olina evvānum
- 5 Murādī çünki buldı terbiyet 'ilm-i ledünniden
Mürebbī oldı anuñ çün ḳamu insāna insānum

858²

Velehü zādehu'llāhu kerāmeḥū

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Kitāb-ı 'ışķı açdum çün 'acāyib dāstān gördüm
Ki her bir 'ālemin seyr eyledüm bir gül-sitān gördüm
- 2 Ḳamu bāb u fuṣūlın ḥarf ḥarfın görmişem cümle
Anuñ ebvābın açduḳda nice biñ biñ cinān gördüm
- 3 Velikin ḥaṭṭı yoḳdur ol kitābuñ lik ḥālīdür
Benüm ḥālümde ḥāl olmış zemīn ile zamān gördüm
- 4 Şamāḥ-ı cānā irdi bir nidā-yı ḥüb-ter ey dil
Didi kim ben seni iki cihāna cümle cān gördüm
- 5 Didüm kim bu Murādī ber-murād olmaya mı ḥāşıl
Didi kim ben seni her dem murād-ı cāvidān gördüm

1 A.129a, F.143a, R.113b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun günlerini devam ettirsin!

2a.ḥ[∨]ān -ı: ḥūn-ı AE, H, R. 3a.mu'ayyendür: mu'indür AE. 4. beyit AE, B'de yoktur. 4a.maḥrem: maḥrim A.

2 A.129a, F.143a, R.90a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ikramını ona ziyade kılsın!

2a.u: - R. 2b.açıkta: açıkça R. 2b.cinān: çünān M; ḥisāb AE. 3a.ḥālīdür: ḥālīdür A. 4b.iki: - AE; cümle:

cümleden AE. 5a.Bu Murādī: Murāda AE, H, R; ber-murād: bir murād AE, L.

859¹

Velehü lâ-zâlet devletühü müşeyyedeten

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Çü 'allâm-ı 'ulûm ile yine 'ayn-ı kemâl oldum
Nice hâ mîm u dâl ile elifden dâla dâl oldum
- 2 Getürdüm kâlûmi hâle yine baķmadum aķvâle
Eritdüm cânımı 'ıřķ ile sızdum 'ayn-ı kâl oldum
- 3 Hâyâtum terk idüp çün kim hayât-ı câvidân oldu
Kamu maķlûķuñ ortasında kavl ile maķâl oldum
- 4 Cemâl-i cümleden geçdüm cemilünven hevâsından
Hevâya olmadum tâbi' yine şâhib-celâl oldum
- 5 Murâdiye murâd oldu kamu 'âlem mürîdidür
Serîr-i hûsne geçdüm 'izz ile şâhib-cemâl oldum

860²

Velehü lâ-zâle mezkûren bi-husni's-siyer

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Çü düşdüm derd-i 'ıřķa şanma kendümden eķer buldum
Düşelden 'ıřķına anuñ neler buldum neler buldum
- 2 Muķiķ oldu yem-i ķudret iķâķa ķıldı ser-tâ-pâ
O deryâ ortasında bir melek-ķûret pûser buldum
- 3 Kelâmın gûş idüp anuñ didüm dil saña meyl itmez
Didi kim âferîn bi'llah seni şâhib-naķar buldum
- 4 Muķibb olalı dil-dâre didüm kim târik-i ğayrem
Didi kim cümle a'mâdur seni şâhib-başar buldum
- 5 Hâber bilmez idüm aķla zemîn ü âsumândan ben
Murâduñ sözlerinüñ her birinde biñ hâber buldum

1 A.129a, F.143a, R.82a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Devletin sağlamlığı devam etsin!

1a.çü: çün AE; 'ulûm ile: meyle AE. 1b.ü: ve M; dâl: ğâl AE. 2b.cânımı: hâlûmi A; sızdum: sezdüm A; şarardum AE. 3b.oldum: - M. 4a.cemilnven: cemilnle AE; hevâsından: hevâsında R. 4b.hevâya: hüveydâ R; oldum: - A.

2 A.129a, F.143b, R.104b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Güzel huyuyla anılması devam etsin!

1a.derd-i 'ıřķa: 'ıřķ-ı yâra R. 2b.pûser: beķer A, AE. 3b.bi'llâh: billâhi AE. 4. beyit AE'de yoktur. 5b.sözlerinüñ: sözlerüñ M.

861¹

Velehū ḥarresa'llāhu mecdehū

Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn

- 1 Teferrüc kıldum ārayı cemālini mihān gördüm
Çü terk itdüm temāşayı nihānını 'ayān gördüm
- 2 Temelluḡ eyleyü dil-dār nihānını beyān için
Beyān için ne kim vardur cihānda tercemān gördüm
- 3 Nedür bu sācid ü mescüduñ añlarsañ mu'ammāsın
Seni devr-i zamān içinde 'allām-ı zamān gördüm
- 4 Gönül miryātını çün kim mücellā kıldı elṭāfi
Cihān içre nazar kıldum nice yüz bîn cihān gördüm
- 5 Murādınūñ kelāmın añlayam dirseñ murādı ol
Murādını bulınca ben nice 'arrāf-ı cān oldum

862²

Velehū lā-zāle meşķürü'l-fi'āl

Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn

- 1 Ḥayālāt-ı vaḳāyi'den ulū'l-'ayn oldu ebşārum
Ulū'l-'azmūñ şafāsına şafā-baḡş oldu muḥtārūm
- 2 Mekān-ı müntehādandur egerçi maṭlabum ṭālī'
Velikin müntehādan müntehāya oldu tekrārūm
- 3 Kemāle ben gümān itmem "fe-emmā" vech-i āḡer var
Gelüpdür evvel āḡirden hem evvel āḡir efķārūm
- 4 Žiyā-ı zav'ı maḡv eyler eger ādemde 'ālemde
Miyān-ı beyn beyninden eger berķ ura envārūm
- 5 Başıret çeşmine kuḡl-ı ḡaķıķat çekmeyen a'mā
Murādı varumı bilmez ne varum belki eṭvārūm

1 A.129b, F.143b, R.75a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun saygınlığını korusun!

3a.ü: ve M; mescüduñ añlarsan: mescüd añlar isen AE. 3b.'allām-ı: 'allāme-i AE. 4b.gördüm: - M. 5b.'arrāf-ı: şarrāf-ı AE; oldum: gördüm AE, B, R. L'de 1b.ve. 2a.mısraları yoktur.

2 A.129b, F.143b.Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Fiillerinin beğenilmesi devam etsin!

1a.ebşārum: enşārum AE. 3a.gümān: kemāl AE; fe-emmā: bk. G 65/5b. 3b.āḡirden hem evvel āḡir: āḡerden hem ol āḡerdür AE. 4b.beyninden: beyninde AE. 5b.belki: ne AE.

863¹

Velehû surre mede'd-dehr

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Kamudan zâhir oldu 'ışk-ı yâr ey mihter i 'âlem
Hakîmün hükmidür el-hağ eger yara eger merhem
- 2 'Avâlimden murâd insân-ı 'âlemdür muhağğakça
"Velî min külli vechin" 'âlem âdem 'âlem âdem
- 3 Kitâb-ı 'ışk-ı ezberden okıyup şaymaz evrâkı
Kütüb evrâkını cem' eyleyenden ol durur a'lem
- 4 Vücûd-ı şekli terk eyle olası cümleden 'ârî
Senüñ çün zâhir ola çünki eşkâl olası eñham
- 5 Murâduñ tarz-ı ahvâlin ne bilsün bilmeyen kendin
Bilem dîrsen bu ahvâli demünden hâşıl eyle dem

864²

Velehû sâre bi-zikrihi'r-rikbân

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Vücûdum 'arşasında çün bürâderle kenâr oldum
Eb ü ümme mülâkât oluben pes âşkâr oldum
- 2 Beni ırzâ' idelden murzı'a şîrîn şarâb ile
Benüm mehdüm muţâf oldu kâmuyla reh-güzer oldum
- 3 Şebâbum 'âleminde pes vücûdumdan zen aldum ben
Müvelled oldu bir rûh-ı muşavver mahz-ı kâr oldum
- 4 Yetişdi bir dahı 'âlem kocaldum rişüm ağardı
Tenüm inceldi şol resme şanasın ince târ oldum
- 5 Pes andan bād-ı lutf irdi mu'aţtar kıldı cân bâğın
Fenâ bulmamışam aşlâ cüvân-ı bî-çarâr oldum
- 6 Murâdi şöyle kâl oldum ki yokdur zerrece noğşân
Ebed kâlmadı gıl u gış 'aceb şâhib-'ıyâr oldum

1 A.129b, F.144a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Zaman süresince mutluluk olsun!

1a.yâr ey: bârî AE, B. 2b. Velî min külli vechin: Ama her vecihten. 3a.şaymaz: şayma AE. 3b.eyleyenden: eyleyen AE. 4b.ola: oldu AE; eñham: eñham AE.

2 A.130a, F.144a, R.39b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Takipçileri onun zikriyle ilerlesin.

1b.cb: em M. 2a.şarâb: şîrâ R. 2b.kâmuyla: kâmu AE. 3a.'âleminde: 'âlemümde H; 'âleme R; pes: bes R.

4a.'âlem: 'âlem kâmu R. 5. beyit AE'de yoktur. 5b.u: ve M. 6a.kâl oldum: kâldum AE.

865¹

Velehū ebḳāhu'llāhu ilā yevmi'l-ḳıyām

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Görelden nūr-ı ruḥ-sāruñ cemāl-i bā-kemāl oldum
'İyān-ı 'ayn olalıdan 'uyūn içre ḥayāl oldum
- 2 Zamān ile yoğ ile varuñ olmışdum miyānında
Cenāheyn ile ṭāyır şāhib-i perr ile bāl oldum
- 3 Bed ü niki görelden ḥüsn ü ḳubḥı bilmişem a'lā
Cemilü'l-vaşf olalıdan cemāl-i bā-cemāl oldum
- 4 Çü aldum ḳavli ḳāyılden ne ḳavlüm belki ḳāyılven
Ne ḳāyil belki ḳavlüm ḳavl ile şāhib-maḳāl oldum
- 5 Murādā fehmi u idrākūñ senūñ fehmi eylemez kimse
Murād iken murādum çun veli bir ḥasb-i ḥāl oldum

866²

Velehū zāde'llāhu saṭvetehū

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Bu gün ḥum-ḥāne-i vaḥdetde ben mestāne-i 'ışḳam
Baña kim eyleye ta'līm çü ben ferzāne-i 'ışḳam
- 2 Beni siz şanmañuz 'ışḳ ile şimdi olmuşam yoldaş
Daḥı Ḳālū Belā bezminde ben hem-ḥāne-i 'ışḳam
- 3 Çü neysān-ı maḥabbetden gelüp oldı şādef dünyā
Bu deryā-yı şühūd içre şehā dūr-dāne-i 'ışḳam
- 4 Bu nār-ı 'ışḳ ile her dem-be-dem ben 'aşḳ-ı şeydā
Yanar iseñ 'aceb midür çü ben pervāne-i 'ışḳam
- 5 Hebā ḳılır isem yolına cism ü cānı 'ayb itme
Çü meydān-ı maḥabbetde bugün merd-āne-i 'ışḳam
- 6 Vücüdum zāhir olmadın naşib olmuşdı baña 'ışḳ
Çü zāhir olmuşam şanma beni bīgāne-i 'ışḳam
- 7 Bi-küllü māsivādan fāriḡam Ḥaḳdur baña maṭlab
N'iderven ben Murādī ḡayrıyı divāna-i 'ışḳam

1 A.130a, F.144a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu kıyamet gününe kadar devam ettirsin!

3a.ḥüsn ü: ḥüsn-i AE. 3b.oldum: - A. 4a.ḳā'ilven: ḳā'il den AE. 4b.oldum: - A, M. 5a.Murāda: Murāduñ AE; fehmi ü idrākūñ senūñ: fehmi vardır. onu AE; bir: pür A; oldum: - A.

2 A.130a, F.144b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nüfuzunu artırsın!

1a.ḥumḥāne: gamḥāne AE. 2b.hemḥāne-i: ḥāne-i. 5a.ḳılır isem: ḳılarsam AE.

867¹

Velehû dâme lehu'n-ni'am

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Raşam kılmayalar hâlüm eger küttâb ola 'âlem
Beyâna gelmez ahvâlüm midâd ola eger her yem
- 2 Miyân-ı âb ü âteşden necâta var mıdur çâre
Hâbibüm çâre sendendür aña çâre degül merhem
- 3 Hevâdar olalı saña hevâ-yı gayrı terk itdüm
Hevân eyledi dîvâne velî eylemedi bir dem
- 4 Ruhuñ miryâtına hayrân olaldan fütî-i cânüm
Zebânı ditrer ağzında kaçan ol olısar epsem
- 5 Murâdî 'ışkuña düşdi anuñ eglencesi oldur
Senüñ derdün yiter aña çeker mi gayrıdan ol gam

868²

Velehû lâ-zâle mü'eyyeden min 'indi'llâh

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Baña derd ü belâ miḥnet nedendür bilmezem bilsem
Nedendür baña bu nikmet nedendür bilmezem bilsem
- 2 'Înâyet eylegil yâ Rab ğarîbem bî-kesem yâ Rab
Baña bu derd ü bu miḥnet nedendür bilmezem bilsem
- 3 Bu dünyâya ne kıldum ben baña cevır ü cefâ eyler
Baña bu cevır u bu miḥnet nedendür bilmezem bilsem
- 4 Ğarîbem bilimezem kim nedür baña bu fûrkatler
Baña bu derd ü bu miḥnet nedendür bilmezem bilsem
- 5 Murâdî qaldı âvâre olur mı derde bir çâre
Baña bu derd ü bu miḥnet nedendür bilmezem bilsem

1 A.130b, F.144b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Ona nimetleri devam etsin!

3b. mısraı ile. 4a. mısraı m'de takdim tehir edilmiştir.

2 A.130b, F.145a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah katından desteklenme devam etsin!

4a. bilimezem: bilmezem AE.

869¹

Velehû lâ-zâle'z-zaferü min a'vânihi

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Murâdum sensin ey dil-ber benüm gayrı degül fikrüm
Cemâlün ârzü ancağ baña gayrı degül fikrüm
- 2 Vücüdî n'eyleyem sensiz haram olsun baña sensiz
Beni sen kıлмаğıl sensiz budur gayrı degül fikrüm
- 3 Saña kim âşinâ oldı hâbîbâ aña pervâne
Dil ü cân 'ışkuña yana budur gayrı degül fikrüm
- 4 Beni bir lahzâ dūr itme cenâbuñdan kıl ihsânı
Fidâ kıлмаğ durur cânım saña gayrı degül fikrüm
- 5 Senüñ ne ise maqşuduñ Murâduñ ol murâdudur
Hemân nâmuñ durur zıkrüm benüm gayrı degül fikrüm

870²

Velehû şerefe'llâhu bi-vücûdihi'l-'âlem

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Ğarîb ü âşinâdan vaz gelem yâ Rab senüñ çün hem
Şu kim olmaya 'aşık sen aña hergiz dime âdem
- 2 Beni hayret ihâta eylemişdür ser-te-ser hânım
Ğam-ı dil-dâr ile dâyim iki 'aynüm çolupdur nem
- 3 Maḥabbet şem'ine bu hücre-i kâlbî kılup mişkât
Gönül pervânesi dâyim tolaşur olmayup epsem
- 4 Cemâl-i dil-rübâsıdır dili şeydâ iden yârün
'Aceb olmaz eger bir dem urasın yarama merhem
- 5 Murâduñ ḥasb-i hâlini beyân eyliyemez aşlâ
Eger küttâb ola 'âlem midâd ola eger her yem

1 A.130b, F.145a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yardımlarından dolayı zafer devam etsin!

3a.aña: saña AE. 3b.fikrüm: - M. 5a.ne ise maqşuduñ neyse murâduñ AE.

2 A.131a, F.145a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) âlem onun varlığıyla şereflesin!

1a.ü: ve M. 2a.hânım: cânım AE. 2b.çolupdur: çoludur AE.

871¹

Velehü dâme nâşire'l-'adli ve'l-ihsân

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Elâ ey tâlib-i vâhid dilerseñ olasın maḥrem
Cenâb-ı kibriyâya sen budur şart-ı edeb bil hem
- 2 Akıtıl eşki çeşmünden olasın ma'şiyetden pāk
'İbādât it kıl istiğfar ola tâ kim günâhuñ kem
- 3 Pes andan şayḳal-i tevḥîdi ur sen âhen-i ḳalbe
Ola âyîne-i aşfâleyin dahı çü cām-ı Cem
- 4 Nâzar kılma bu dünyâyâ oturgıl vâhid ü tenhâ
Dilünden eksük olmasun anuñ zikrini kıl her dem
- 5 Ola kim merḥamet kılup günâhuñ 'afv ide ol şâh
Ḳabûl ola senüñ tevbeñ nitekim tevbe-i âdem
- 6 Çeke gör ḳahr-ı dünyâyı nitekim çekdi ol Eyyüb
Bu günki gün çeken ḳahrı yarın anda olur ḥurrem
- 7 Tâḳa gör nefsüne zencir elünde tâ zebün olsun
Bu gün sen aña taḳmazsan daḳısarlar saña erḳam
- 8 Refik eyle bu kullaruña tevḳikün meded yâ Rab
Çü sensin ḳâdir ü mennân senüñdür cümle-i 'âlem
- 9 Gel ey 'âşîḳ hemân hû di hüve'l-bâḳî hüve'l-bâḳî
Çün oldur cümleden efzâl çün oldur cümleden a'lem
- 10 Dilerven yâ Ḥudâ senden 'inâyet kıl bu 'âsiye
Senüñ 'ışḳuñ ile yâ Rab dem-â-dem yaḳılam yanam
- 11 N'idem ben cennet-i 'adni n'idem firdevs-i meyvâyı
Baña senden güzel yoḳdur çü sensin cümleden a'zam
- 12 Cemî'-i 'âleme ḥükmün yürür ey 'âlemün şâhı
Kim ola bir dahı sulṭân çü sensin ḥâkim ü aḥtem
- 13 'İnâyet eylegil şâhâ ḥabîbüñ Muşṭafâ ḥaḳḳı
Ki zikründen senüñ bir an İlähi olmayan epsem
- 14 Murâdî ḳuluna yâ Rab 'inâyet kıl hidâyet kıl
Muḳarreb ola ḳapuñda niteki İbrâhim Edhem

1 A.131a, F.145b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Adalet ve ihsanı yayıcılığı devam etsin!

1b.edeb: edeb hem B. 2b.kem: güm M. 3a.ur sen: urasın AE. 3b.âyine-i: âyine AE. 5b.niteki: nitekim AE.

8b.cümle-i: cümleten AE. 10a. Ḥudâ: eḥad AE. 1. 3b.senüñ olur A. 1. 4b.niteki: nitekim B.

872¹**Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün**

- 1 Kemâl-i 'ışķa tıtdum yüz aña pîr-i kemâl oldum
Benüm hâlümi bilmekde zevî'l-'aķla hayâl oldum
- 2 Mükâfât eyledi dil-ber baña kıldıķı cevır için
Gidüp selb oldu aķvâlüm daķı bir özge hâl oldum
- 3 Meýâlüm olalı 'ışķ-ı ģabîbüm bu meýâlümde
Meýâlümdeñ ferâģat eyledüm ģalka meýâl oldum
- 4 Be-küllî kâr u bârumdan geķüp tefvîz idüp yâre
Tâķaldan bâl-ı himmet (ben) cemile maģbûb-ı bâl oldum
- 5 Murâdî terk-i ķavl idüp anuñ ķavlini güş eyler
Anuñ için maķâlî terk idüp şâķib-maķâl oldum

873²

Min nefeģâtî'l-'arîfî bi'llâh ģazreti's-sulţânî zıllu'llâh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ģâfil olma ey gônül vallâhi senden isterem
Derd ile göyneklü bir ģoş âhı senden isterem
- 2 Olmaģıl ģayvân-veş her ma'niden alģıl ģaber
Yolda ķalma ac gözün âģâķı senden isterem
- 3 'İşķdan şavķ ile bulduñsa lezâýîz gel berü
Bir ģaber virmeķlüģine ģâķı senden isterem
- 4 Maģzen-i dürr ü cevâģirsin bu 'âlem içre sen
Encüm içre görinen ol mâķı senden isterem
- 5 Ģün tarîķ olmuşdur Allâķa mefesler şaģışı
Ey Murâdî her tarîķe râķı senden isterem

1 R.77a. Gazel R'de vardır.
4b. (ben): -.

2 A.131b, F.146a, R.120a.
Başlık A: Allah'ın (cc.) gölgesi Hazret-i Sultan yani Allah'ı (cc.) tanıyan arifin esintilerinden...
Başlık F: Ve min-leţâ'ifi kelimâtiñ.

2a. alģıl: olģıl R. 3a.bulduñsa: bulduñ AE. 3b.virmeķlüģine: vermeķliģi ki M. 4a.maģzen-i: maģzen-i F, R; ü: -
R. 5a.ģün: ģü R.

874¹

Velehû zâde'llâhu şevkete hû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Kâ'îm-i menzil olandan lu'f ü ihsân istedüm
Ya'nî 'ışkuñ hastasıyam derde dermân istedüm
- 2 Râh-ı 'ışkı öğrenüp bildüm fûnûnın cümleten
Başa çıkmag için andan izn-i bürhân istedüm
- 3 Didi benden sensin efzal bende telmîzem saña
Pes cevâbında didüm kim senden im'ân istedüm
- 4 Şevk ile didüm ki kalbüm bir semâ' ister yine
Şıgmazam bu 'arşaya ben 'arş-ı meydân istedüm
- 5 Dönmeğ ile gâ'yib oldum çün nazardan ansuzın
Ayağum başmadum 'arşa özge cevân istedüm

875²

Velehû tale be'kâhû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Minnetüm Mevlâyadur gayrıya yokdur minnetüm
Anuñ için 'izzetüm katında buldum 'izzetüm
- 2 Mürtefi' kıldum anı ben cümle ma'kulâtıdan
İrtifâ' itmekdedür katında her dem rifatüm
- 3 Naklümü kâl itmeyince cümle menkulâtıdan
Kimseye te'sîr kılmadı bu kavlı ü şöhetüm
- 4 Âb u âteşden halâş olduğda cismüm 'unşurı
Pür-zîyâ kıldı iki dünyâyı nurâniyyetüm
- 5 Bu Murâdî yârî-i yâr ile yâre yâr olup
Kimsene bilmez anuñ için benüm mâhiyyetüm

1 A.131b, F.146a, R.119b. L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ihtişamını artırsın!

1a.olandan: olaldan AE; istedüm: isterem M. 1b.2b, 3b, 4b, 5b.istedüm: isterem M. 4b.'arş-ı: 'arşı R.

5a.dönmek: demeg M.

2 A.132a, F.146a, R.114b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devamlılığını uzatsın!

2a.anı ben: ben anı R. 3a.itmeyince: itmeyince ben L. 3b.kavlı ü: kavlı-i A, R. 5a.yârî-i: yârî AE. 5b.kimsene:

kimse AE; için: için bu AEL'de 3. beytin a ve b mısraları takdim tehir edilmiştir.

876¹

Velehü edama'llāhu 'umrehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Yalvarup ol dil-rübâdan keşf-i didâr istedüm
Yâvî kıldum kendözüm kendümde tekrâr istedüm
- 2 Şad hezârân isterem şevkümde şevküm şevkini
Her birinde bulmuşam biñ biñde şad bâr istedüm
- 3 Bir kelāmum kılmağ için naql-i 'âciz kaldılar
Cinn ü ins ile melâyik birle bâzâr istedüm
- 4 Ṯarfâtü'l-'ayn oldu 'aynüm gaybüm içre 'ayn ile
Kılmağa biñ dâyre pergârı devvâr istedüm
- 5 İstediler çün Murâdiden bu ma'nâdan haber
Şevkten yaş yirine bir çeşm-i hün-bâr istedüm

877²

Velehü haqqaka'llāhu âmâlehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Çün seni kıldum taleb heybetde buldum heybetüm
Anuñ için şerhe gelmez bu benüm mâhiyyetüm
- 2 Ben ta'aqqul eylesem olmaz 'aceb bu râhati
Kimsene 'aql eylemez miñnetde 'ayn-ı râhatüm
- 3 Ferd-i ferdâniyyende kendüsi oldu vañid
Gayrı ne bilsün anuñ katında vañdâniyyetüm
- 4 'Âlem olmışdur hayâlümde hayâl-ender hayâl
'Âlem-i kübrâ vü şuğrâ oldu 'ayn-ı kudretüm
- 5 Çün murâdudur Murâdînün murâdında murâd
Anuñ için hayret-i kübrâda vardur ṯaqqatüm

1 A.132a, F.146b, R.87a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü devam ettirsin!

2a.birinde: birinden R; istedüm: isterem R. 3a.kaldılar: kıldılar M. 3b.birle: - R. 4a.gaybım: 'aynım AE.

4b.dâ'ire pergâr: dâ'ir-i pergâr-ı R; devvâr: divâr AE. 5a.ma'nâdan: ma'nâyı R. 5b.yaş: yaşın A.

2 A.132a, F.146b, R.117a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun isteklerini gerçekleştirsün!

1a.kıldum: kıldum kıldum AE. 2b.'aql: 'âkil AE. 3a.gayrı: gayr F, H. 4a.'âlem: 'âlim M. 4b.vü: ve M.

5a.murâdudur: murâduñdur R. 5b.vardur: kaldı AE.

878¹

Velehü belleğâ'llâhu ilâ aḳsâ merâtibi's-sa'âdeh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Çün nazar kıldum nazîrümde nazardur işlerüm
Yolına 'ışkında anuñ ser virendür serverüm
- 2 Râhı buldum râh ile yoldan 'udül itmek muḫâl
Reh-nümâ oldu baña rāhumda çün kim reh-berüm
- 3 Cān ü serden vaz olandur dāmen-i yāri ṭutan
Dāmenin çün ṭutmuşam biñ şad hezārāndur serüm
- 4 Buldı çün kim 'avn-i yāri yarı kıldı 'avn-ı yār
Ḥayberün bâbını ḳal' itdi bu resme Ḥaydarum
- 5 Men ne anem kim olam ānumda lâyıḳ ānuma
Yegrek oldur bihterümde çun kim her dem bihterüm
- 6 Gel Murādīnün murādın aña kim merd-ānedür
Anuñ içündür küşāde bu benüm bâb-ı derüm

879²

Velehü kâne'llâhu lehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Añladı çün kim benüm 'ışkıyla nālān olduḡum
Merḫamet kıldı bilüp ḥüsünde ḫayran olduḡum
- 2 Ḥamdu li'llāh istemiş ḡāyetde maḳşūd-ı ezel
Bu ḫicāb-ı salṭanatda şöyle pinḫān olduḡum
- 3 Rāz-ı mektüm olduḡın yaḫşı sadāḳat añladum
Bildi kim lâyıḳ durur mihmāna mihmān olduḡum
- 4 Çekdi ḳudret ḫāmesin levḫ-i dile arḫām içün
Virdi ḳadrin istedi 'allām-ı devrān olduḡum
- 5 Baş ile cān oynaduḡum bildi yolında Murād
Şühbesi ḳalmadı anuñ merd-i meydān olduḡum

1 A.132b, F.146b, R.78b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun saadet derecelerini had safhaya ulaştırır!

1a.nazîrümde: bî: - AE. 1b.'ışkında anuñ: 'ışkıñ anuñ çün R; 'ışkında: 'ışkıñ L. 2a.muḫâl: maḫâl A. 3b.serüm: serem AE. 4a.yāri: bârî R. 5a.ānuma: inūme R. 5b.kim: ki F, H, R; oldur: oldı L. 6a.içündür: içün AE; küşāde: küşādedür AE; bâb-ı: bâb u AE.

2 A.132b, F.147a, R.118b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona ihsanda bulunsun!

1b.ḥüsñünde: ḥüsñüne AE. 3a.añladum: añladı R. 3b.mihmāna: mihmān AE. 4a.ḳudret: fūrḳat AE; ḫāmesin: nāmesin AE, F, H, M. 4b.'allām-ı: 'allāme-i AE.

880¹

Velehū rafe‘allāhu adrehū

Failātūn Failātūn Failātūn Failūn

- 1 Müstedām olup yine devletde buldum devletüm
Anuñ içün şalmışam erafı bāl-i himmetüm
- 2 urtulan cümle perışanından iki ‘ālemūñ
Oldur añlar isem añlayan benüm cem‘iyyetüm
- 3 Ger olursañ hāmıl iki ‘ālemi bir çeğnüñe
Anda añlarsın benüm kuvvetde olan āatüm
- 4 ‘İzz ile ibālî terk it ‘izzet isterseñ eger
‘İzzeti al bendelige tā bilesin ‘izzetüm
- 5 Hük-m-i Mevlāya eger rāzî olursañ her zamān
Ey Murādî añlayasın sen bu avl-i ikmetüm

881²

Velehū lā-zāle muā‘an li‘l-enām

Failātūn Failātūn Failātūn Failūn

- 1 Rabbūme ıldum du‘ā ol dem ‘asın gözledüm
‘Ahd ü peymānın gözetdüm hem vefāsın gözledüm
- 2 Cümleñüñ evārına ıldum nazar ben ser-te-ser
Küllü şey’in hādışinde ibtidāsın gözledüm
- 3 Ben ki ıldum kendümi erkān ile ıldum nazar
Bamadum ‘ālemlere pes māverāsın gözledüm
- 4 Şer-i bünyān ile geldi çünkü cümle “beyyināt”
Ben beni far idüben pes müntehāsın gözledüm
- 5 Ey Murādî terk idüp zev ile ālā şöbetin
Her ne yirde kim varam anuñ rızāsın gözledüm

1 A.132b, F.147a, R.112b. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun kıymetini yükseltsin!

5b.añlarsuñ: añlarsañ AE, H; añlar iseñ R.

2 A.133a, F.147a, R.81b. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Halkın rızası devam etsin!

2b. Küllü şey:...Doğrusu Allah her şeye Kadir’dir (2/Bakara 20, 29, 106, 109, 148, 231, 259, 282, 284;

3/‘Al-i İmrān 26, 29, 165, 189; 4/Nisā 153; muht. yer; hadişinde: hadiste R. 3a.ki: ne R. 3b.pes: bes R.

4a.bünyān ile: tıbyān ile M; bināyile AE; bamadum ‘ālemlere cümle beyyināt R; beyyināt:bk. G 148/2b.

4b.pes: - R. 5a.şöbetin: şöbeti AE. 5b.varam onun rızāsın: anuñ dehānın R.

882¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Nefha-i kübrâda çün ser kaldura hâş ile ‘âm
Bîñ ayak bir ayak üstinde тұrup тұta kıyâm
- 2 Nev‘ nev‘ olup bu envâ‘-ı beşer cinn ile cân
Mevc uralar nitekim bir baħr-ı a‘zam bi’t-tamâm
- 3 Hâklu hâkķın isteyüp her kişi hâşmını тұta
Kâzi ola hâzret-i sulţân-ı hayy-ı lâ-yenâm
- 4 Gel berü ol yevmü yâd it kıl yaraĖuñ şimdiden
Âh oldum n’ola hâlün fkr ider misin müdâm
- 5 Gel Murâduñ diñle kavlin oldu bu kavlı-i eşaħ
Uy cevâba kim cevâbumdur saña her dem imâm

883²

Velehü edama’llâhu naşrehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hâfızam hükmindeür gerçi kemâl-i hikmetüm
Lîk olmuşdur sebab ‘izz ü veķâr u ‘işmetüm
- 2 Manzar olalı vücûdum cümle erbâb-ı nazâr
Evvel âħir baķdılar bilmediler mâhiyyetüm
- 3 ‘Âlemün ‘ilm-i hisâbın ebcedümden öğrenür
Nokţama baş indürüp bir dem olan hem-şoħbetüm
- 4 ‘İzzet-i dünyâyile uħrâyı terk iden kişi
Anlar isem ol bilür iki cihânda ‘izzetüm
- 5 Câmî’ü’l-esrâr olaldan bu Murâdi zû-fünün
Şol ki tağıtmadı kendin bilmedi cem’iyyetüm

1 A.133a, F.147b, R.83b. Gazel Lde yoktur.

1a. nefha: nefha AE, H. 4a. yarağın: yarağın AE. 5b. imâm: enâm AE.

2 A.133a, F.147b, R.38b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona yardımını devam ettirsin!

1b. u: - R. 4a. dünyâyile uħrâyı: dünyâyı uħrâ ile R; uħrâyı: uħrâyı hem R.

884¹

Velehū ḥuṣṣa bi'n-naḥci ve'z-zafer

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şoḥbet-i rüy-i ḥabîb oldu dilâ çün şoḥbetüm
Tâkatümden isterem ben yine tâb-ı tâkatüm
- 2 Vechümün âyinesinde vech ile gördüm vücûh
Ol cemîl oldu cemâl oldu benüm mâhiyyetüm
- 3 Hîkmetüm hükminde aḥkâm-ı 'aynün lem'ası
Ġayr-ı 'aynünden geçerseñ fehîm idersin hîkmetüm
- 4 Mantık-ı ma'nîdedür gerçi kelâm-ı âlimün
'İlm-i evvel 'ilm-i uḥrâdur benüm ḥâşiyetüm
- 5 Tağîdursañ kâr u bâruñ gel Murâduñ yanına
Cem' iderseñ kendüñi anılayasın cem'iyetüm

885²

Velehū eḡarra'llāhu 'aynehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'İlm-i hîkmetden ḡaber-dâr ol yûri ey muḡterem
Tâ ki ma'nânün ḡışârı üzre naşb ola 'âlem
- 2 Muḡtedâ-yı evvelin ü âḡirîn olduḡda dil
Sâye şaldı 'âleme buldı nîzâmın hep ümem
- 3 Muntazım olduḡda ḡâlî kesb-i efrâḡ eyledi
Tâlib oldılar anuñ çün cümlesi andan himem
- 4 Zâ'yidü'l-vaşf olmadı vaşf ile bulmuşdur ziyâd
Bu ziyâd ile ziyâd için ebed çekmedi ḡam
- 5 Sen Murâduñ ger kelâmiyle kılasın pes 'amel
Ḳalmaya âyîne-i ḡalbünde bir zerre zûlem

1 A.133a, F.148a, R.40b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Başarı ve zafer ile has kılınsl!

1a.şoḡbetüm: şîḡḡatüm R. 1b.tâb-ı: tâb u B, F, H. 2a.vechümün: vechün AE. 3b.'aynünden: 'aybuñdan R.

4a.mantık: -ı: mantık u R. 5a.u: - H.

2 A.133b, F.148a, R.38a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gözünü aydınlatısl!

1a.'İlm-i: 'İlm ü R. 2a.ü: ve M, - R. 2b.hep: hem M; ümem: ehem AE.

886¹

Velehû lâ-zâle ‘adluhû mebsûtan

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Bir seher irdi şimâh-ı câna kudretten peyâm
Didi kim kıldıñ sücûd itdük saña biz ihtirâm
- 2 Muhtedâ-yı evvelîn ü âhirîn olduñ yürî
Cümle mevcûdâta kıldıñ ser-te-ser seni imâm
- 3 Hâme-i kudret çekildi levh-i mahfûz üstine
Her ne kim var sende hatm olmışdur ey ‘âlî-mağâm
- 4 Lîk istiğnâda ol kılma bulara hiç meyl
Tâ ziyâd-ender ziyâd olup bulasın ihtisâm
- 5 Dinledüm liken bilemem düş midür yâhûd hayâl
Ey Murâdî râzî olsun isterem Rabbü’l-enâm

887²

Velehû zâ‘afa’llâhu ni‘metehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ğayr-ı vâkı‘ çün ne lâzım çekmege derd ü elem
‘Âşık oldur hicr-i yâr için çeke her lahza ğam
- 2 Sen bu varlık perdesin kaldurmayınca aradan
Pes ebed kıldıñ dücâda gitmedi senden zulem
- 3 Himmet-i bâlâdadur dirler egerçi her ne var
Lîk himmetden dağı efzâl durur aşı-ı himem
- 4 ‘İlm-i hikmetden mu‘ammerdür vücûduñ yapısı
Lîk kanı bir dilâver kim dike aña ‘alem
- 5 Cevr-i hicr-i yârdan her kim ki çekdi zulmini
Bu Murâduñ kıtına gelsün ki görmeye sitem

1 A.133b, F.148a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yaygınlaşmış adaleti devam etsin!

2a.ü: ve M. 4a.lîk: liken AE

2 A.133b, F.148b, R.39a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nimetini artırsın!

1a.çün: için AE. 2b.zulem: zalem AE. 3b.lîk: liken AE; efzâl durur: efzâldür AE. 4b.lîk: liken AE.

888¹

Velehū lā-zāle rāşiden mehdiyyā

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Lezzet-i vaşl-ı cemâl-i dil-rübâdan geçmezem
İbtidâ terkin idüp ben intihâdan geçmezem
- 2 Dâne dâne çünkü düşürem hayâlüm habbesin
Ol hayâl ile bu hâl-i mâverâdan geçmezem
- 3 Münteşir ola vücûdumdan cihâna şa'sa'a
Benlûgüm terk eyleyüp şems-i duhâdan geçmezem
- 4 Âyet-i kübrâda gördüm remz-i Mûsâ âyetin
Cümle Fir'avn olsa 'âlem ben 'asâdan geçmezem
- 5 Her ne deñlü cevri iderse ol ruḥ-ı zîbâ baña
Ey Murâdî ben aña ḥamd ü şenâdan geçmezem

889²

Velehū sehhele'llāhu lehu'l-umûr

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Bir nazarda gaybümün gaybında zâtüm gözlerüm
Bir nazarda 'ayn-ı 'aynumda şifâtüm gözlerüm
- 2 Cân ü tenden cân ü tenle câvidân oldı vücûd
Ḥayy ile iḥyâya serdâram hayâtüm gözlerüm
- 3 Şâbit olduğda kelâm itdi şebâtüm gözlerüm
Ben hayât ile şebâtumda şebâtüm gözlerüm
- 4 Tarf-ı 'ulyâda memâtüm ref idüp tarh eyledüm
Gebş-i mevti zâbiḥ oldum pes cihânüm gözlerüm
- 5 Levn ü rengi terk idüp bî-reng ü levn oldı Murâd
Nûr-ı nûrında umûrümde berâtüm gözlerüm

1 A.134a, F.148b, R.38b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Doğru yolda olma, hidayete erdirmeye devam etsin!

1b.ben: - AE. 2a.düşürem: düşürdüm AE, H. 3b.ḡuḡā: bk. G 92/2b. 4a.âyet-i kübrâ: G 83/3b.kübrâda gördüm: kübrâdadur gör AE. 5a.ruḡ-ı: daḡı R.

2 A.134a, F.148b, R.38a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun için işleri kolaylaştırsın!

1a.nazarda: nazardan M; nazar AE; 'aybımuñ gaybında: 'aynumuñ 'aynuñda R; gözlerüm gözledüm R.

2b.iḡyâya: ḡayyâya A, F. 4b.pes: bes R; cihânüm: cihâtüm R. 5a.bî-reng ü levn: bî-levn ü reng AE, R; reng ü: reng ve M.

890¹

Velehû hevvena'llâhu lehu külle şey'

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şâh-ı 'ışk olalı dil milk-i cihâna bakmazam
Cânını buldı tenüm çün rûh u câna bakmazam
- 2 Oldı deryâ kaçre çün deryâ olupdur kaçre-veş
Yemm-i yemdür çünki baħr-ı bî-kerâna bakmazam
- 3 Yâr ile ünsiyyet eyledi gönül insân-vâr
Anuñ içün in ü âna ins ü câna bakmazam
- 4 Menzil-i 'ulyâ çü menzil oldı dil mihmânına
Anuñ içün cennet ü kaçır-ı cinâna bakmazam
- 5 Çün Murâdînüñ murâdıdur murâdı ins ü cân
Kâm-rân oldı gönül her kâm-râna bakmazam

891²

Velehû dâmet selâmetühû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hâmîd ü minnet şad hezârân yâredür her minnetüm
Kaplamişdur dü-cihânı anuñ içün heybetüm
- 2 Mâyîl-i 'ışk olalıdan virmedüm gayrıya râh
Ğayba ğayb u 'ayn oldı benüm 'ayniyyetüm
- 3 Bâṭın u zâhirde ezher baṭn-ı baṭn-ı ṭinde
Pes hüveydâdan hüveydâ oldı bu gaybiyyetüm
- 4 Mâ-i demden dem idüp her demde biñ dem buldı dem
Buldı bir demde demin demlerdedür aşliyyetüm
- 5 Hâyr-ı hâyr itdi özi hâyr ile yâd itdi özin
Ey Murâdî hayradur anuñ içün her niyyetüm

1 A.134a, F.149a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ikbalini devam ettirsin!

2b.bî-kerân: bî-girân AE. 3b.ü: ve M. 4a.çü: çün AE. 4b.kaçır-ı: kaçır u M. 5a.murâdı: murâd AE, F, H.

2 A.134b, F.149a, R.37b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun selameti devam etsin!

1a.her: hem AE. 2b.u: ve M, - R; benüm bu AE. 3a.u: - AE; ezher: ezher-i AE; baṭn-ı: baṭnın M, R; ṭinde: ṭayrda AE. 3b.bu gaybiyyetümüm: 'isyyetüm AE.

892¹

Velehü dâmet sa'âdetühü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ben cemâl-i yâre cânâ şöyle hayrân olmışam
Girdi benden ikilük ben cümle yek-sân olmışam
- 2 Çün vücûdî zâhir oldı kalmadı bende vücûd
Çünkü zâhir oldı ol ben cümle pinhân olmışam
- 3 Şu'le-i âhum benüm olmuş durur başımda tâc
Milk-i 'ışk içre ben 'âşık şimdi sulţân olmışam
- 4 Fülk-i dil ğarķ oldı şöyle vahdetün deryâsına
Şöyle tûfândur içüm kim baķr-ı 'ummân olmışam
- 5 Sâķi-i kudret ki şunmışdur baña bir câmı kim
Cür'asından rûz-ı haşre deñlü sekrân olmışam
- 6 Çaķırup didüm ki yâ maķbûb derdüm çok benüm
Bir nidâ irdi ki ben derdüñe dermân olmışam
- 7 Şöyle ğâlib oldı 'ışkuñ ben Murâdiye senüñ
Kâr u bârum taķıdup yoluñda 'üryan olmışam

893²

Velehü besaţa'llâhu 'adlehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gül yüzünden ayrulalı bülbül-âsâ aĝlaram
Eyleyüp Hâķdan vişâlünü temennâ aĝlaram
- 2 Anduĝumca la'l-i mey-günüñla çeşm-i mestüñi
İki gözden yaş yirine âb-ı hamra aĝlaram
- 3 Kâmet-i bâlânı anup ey meh-i burc-ı şeref
Serv ü şemşadı kaçan kılsam temâşâ aĝlaram
- 4 Ölmedüm yolına sen cânânenün ķurban diyü
Gelse cânâ her kaçan kim 'id-i azķâ aĝlaram
- 5 Ben Murâdi ile ey meh olalı senden cüdâ
Taĝ u şahrâ bile aĝlar şanma tenhâ aĝlaram

1 A.134b, F149a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saadeti devam etsin!

3a.olmuşam: - M. 5a.sâķi-i: sâķi AE, H; kudret: vahdet A. 5b.haşre: maķşere AE.

2 A.134b, F149b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletini yaygın!

4a.ölmedüm: ölmedi AE. 5b.taĝ u: taĝ-ı AE.

894¹

Velehü edama'llâhu iğbâlehu

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Tâb uraldan dilde 'ışkuñ 'âleme bakmaz gözüm
Cür'adan mest olalıdan âdeme bakmaz gözüm
- 2 N'eyleyem meyvâyı kıldı beni meyvâ 'ışk-ı yâr
Yoğ ile var içreyem şâd ü ğama bakmaz gözüm
- 3 Bilmezem ben kendümi 'ayb eylemeñ yârân baña
Kân şudan a'lâ durur bunda neme bakmaz gözüm
- 4 Hâvf ider mi cândan her kim koya baş ortaya
Çeşmümüzden kân akarsa ol deme bakmaz gözüm
- 5 Bu Murâda sāğar-ı 'ışkı şunaldan dest-i yâr
Kopar ise başına bîn demdeme bakmaz gözüm

895²

Velehü dâme lehu'n-naşru ve'z-zâfer

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Rabbenâşreḥ şadrenâ min ni'metin yâ ze'n-ni'am
Va'fu 'annâ seyyi'âtinâ minke yâ ze'l-kerem
- 2 Yâ hafıyye'l-luṭf luṭfuñ 'âmdur maḥlûkuña
Senden istid'â iderler faẓl u iḥsân u ni'am
- 3 Pâdişâhâ luṭfuñ el virürse eger bendeñe
Yâ 'azîz ü yâ velîdür yâ nebî şâhib-'âlem
- 4 Müntehâ-yı rahmetüñden kesmezüz ümmidümüz
Ente 'allâmü'l-guyûbi inneke şâhib hikem
- 5 Kulte ikrâ' 'abdüke fi-hikmetin min hükmike
Kâne ḥaṭṭâtün ḳadırün mâle levḥun bi'l-ḳalem
- 6 Kavl-i bâṭıl anlama ḳavl-i Murâdî ḳıl hâzer
İnnehü Ḥaḳḳun ve aḳsemtü ilâ-ismi'l-'îzam

1 A.135a, F.149b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ikbalini devam ettirsin!

3a.ben: - AE. 4a.baş ortaya: ortaya baş AE. 5a.'ışkı: 'ışk M.

2 A.135a, F.150a, R.129b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Ona yardım ve zaferi devam etsin!

1. Ey nimetler sahibi Rabbimiz nimetle göğsümü aç; ey kerem sahibi kötülüklerimizi bağışla; 1a.

Rabbenâşreḥ şadrenâ: (Elem našreḥ leke şadrek Senin gönlünü açmadık mı?) 94/İnşirah 1, 20/Tâ-Hâ 25, Va'fu

'annâ: bk. G 23/3a. seyyi'âtinâ mink: ركنم تايي 2b.fazl u: faẓl R; ni'am: himem AE, H, R. 3a.virürse: virse

R. 3b.ü: ve AE; 'âlem: himem R.

Sen hikmetler sahibi ve gaybı bilensin.

5. Hikmetle oku dedin, senin hükmünle kulun muktedir bir yazıcı oldu levha kaleme meyletti; 5a.ikrâ':

Yaratan Rabbinin adıyla oku! (96/Alak 1), 3 (Oku! Rabbin, en büyük kerem sahibidir.).

6b. O Hakk'ır ve ben büyük isimleriyle ona yemin ettim.

896¹

Velehū dāmet ‘izzetuhū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şerhe gelmez vaḥdetüm ammā ki bilmem keşretüm
Nî‘met-i ‘uzmāda buldum yine kendü nî‘metüm
- 2 Her kaçan kim ol ḥabībüm keşf ide baña cemāl
Ol cemāle bakmağ ile bilmişem māhiyyetüm
- 3 Sırrımı buldum ben ol serverde bu sırr-ı ‘aceb
Bir ‘acāyib kıssa olmuşdur benüm bu tıynetüm
- 4 Kādir-i muṭlaḳda buldum her ‘ulūmun sırrını
Sırr-ı esrārında seyr eyler benüm bu ṭāḳatüm
- 5 Gel Murāduñ bu kelāmın diñle cān ile yine
Ḥaḳ teyāla ‘avnı ile nicedür gör ḳudretüm

897²

Velehū dāme nāşrahū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Yāre ḳalbüm meyl idelden ḡayrıyı ḥ‘āb anıaram
Selb olaldan ṭāḳatüm ṭāḳatde bir tāb anıaram
- 2 Mihr-i rüyuñ tābına ṭāḳat virürse dōstum
Yanımı encümler alsa cümle meh-tāb anıaram
- 3 Ḥāne-i dilde olursam hem-nişin ol yār ile
Çār rüknine nazar ḳılduḳda ebvāb anıaram
- 4 Anıladum arz u semānuñ cümleten sırrın yaḳın
Ben maḥabbet mā‘adāsın cümle etrāb anıaram
- 5 Ey Murādī olmasun kibr ile sende iftiḥār
Sencileyin cümle-i ‘ālemde nāyāb anıaram

1 A.135a, F.150a, R.148a. Gazel Lide yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saygınlığı devam etsin!

2a.ol ḥabībüm keşf ide: keşf ide ol AE. 2b.bakmağ: bakmak R; bilmişem māhiyyetüm: kıssa olmuş bu tıynetüm AE, B. 3b.‘acā’ib: ‘aceb AE; benüm: - B, H.

2 A.135b, F.150a, R.152a. Gazel Lide yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yardımı devam etsin!

1a.ḡayrıy: ḡayrı R. 1b.bir: pür R. 4a.anıladum: anıaram M. 5a.sende: senden AE.

898¹

Velehû e'azze'llâhu enşârehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Ömr-i sermeddür baña 'ışkuñ dü-'âlemde ne ğam
Hâşa li'llâh kim zebânum ğayrı yirden ura dem
- 2 Vech-i ma'nâ zâhirin bâtından añlar çünki dil
'İlm-i lâhıkdur kıyan bu cümle mevcûda 'alem
- 3 Mantık-ı 'ulyâdadur güftâra viren revnaķı
Her sözün aşlın dilerseñ iste bir şâhib-himem
- 4 Şuretün âyinesi miryâta sûretdür yine
İsteme mînâda şeklün ref kıl gitsün zulem
- 5 Mîm-i Aħmedden eger alduñsa ümmet mîmini
Añlağıl mîm-i Murâdî olasın hayrû'l-ümem

899²

Velehû nâle murâdehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Râhatüm vaşluñdadur vaşluñ temennâsındayam
Dil hayâlün hükmini 'arz itdi imâsındayam
- 2 "Leyse fî'd-dâreyni illâ hû" kelâmın zıkr idüp
Terk idüp anuñ tefsîri imlâsındayam
- 3 Keşret ü vaħdet rumûzın fehîm idüpdür cân ü dil
Fârîğû'l-bâl olmışam keşretde tenhâsındayam
- 4 Âyet-i "inni ena'llâh" oldı münzel 'âleme
Çeşm-i 'ayn ile anuñ dâyim temâşasındayam
- 5 Sen beni zâhirde dünyâ içre gördüñse şaķın
Ey Murâdî sen taşavvur kıılma sevdâsındayam

1 A.135b, F.150b, R.158a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun yardımlarını aziz kılsın!

3b.himem: 'ilim AE. 4b.zulem:zâlem. 5b.Murâdî: - M.

2 A.135b, F.150b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun isteğini versin!

1b.'arz: 'ırz A. 2b.tefsîri: tağyîri A. 2a.Leyse fî'd-dâreyni illâ hû: Ondan başkası iki cihan sahibi değildir.

4a.münzel: menzil-i M; inni ena'llâh: bk. G 231/2a.

900¹

Velehū zā'afa'llāhu iclālehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ārzū-yı vaḥdet-i 'uzmādadur 'ayn-ı 'ulūm
Ger bu 'ilmi ister iseñ gözleme hergiz rūsūm
- 2 Rāh-ı ḥaḳīkatde ifnā eyler iseñ ger vücūd
Ādem eyile tıynetün tā olmayasın min zālūm
- 3 'Āşık-ı şūrīde dinmez ol vücūd-ı ḥāma tā
Cismi pūlādını nār-ı 'ışık ile kılmaya mūm
- 4 Ey şabā-yı maḥz-ı kudret maḥz-ı ḥikmetdür sözüñ
Bir ḥaber vir bize 'ışıkında gel ey ḥayrū'l-ḫudūm
- 5 Ey Murādī ḳalb miryātında nāzır olmağa
Geldi cümle evliyā tā min 'Acem ez ḥadd-ı Rūm

901²

Velehū lā-zāle melce'en li'l-enām

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ma'şer-i ḥullāna maḥfī olmaya işbu kelām
Çün kelāmıdır kelāmı pes kelām oldu peyām
- 2 Müntefi' olmaḳdadur evvelde ḥiss-i evvelūm
'Aḳl-ı evvel āḥirūmdür evvelūmde bi't-tamām
- 3 Lāzım olmaz gerçi lakin ḡayre benven bā-edeb
Ben müyeddebven ḳururven ol müyeddeb çün ḥıyām
- 4 "Lā-fetā illā 'Alī" ḥabīb-i dildedür tıfl-ı 'acib
"Leyse fī'd-dāreyni illā hū"dadur ism ile nām
- 5 Ey Murādī rāḥat-ı dildür sözüñ 'irfāne çün
Vird olunmaḳ lāzım oldu ḳavlünüz "fī'ş-şubḥ ve'ş-şām"

1 A.136a, F150b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun yüceliğini artırsın!

1a.vaḥdet-i - AE. 2b.eyle: ile AE. 4b.ḫudūm: kıdem AE. 5b.ḥadd-i: ḥadde AE.

2 A.136a, F151a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Halkı için sığınma yeri olması devam etsin!

2a.ḥiss-i: ḥiss ü AE. 2b.evvelūmde: olmadadır AE. 3a.benven: fūnūn AE. 3b.mü'eddebven: mü'eddeb A; muvaḳḳabven AE; ḳururven: ḳurarın AE; mü'eddep: müveddet AE. 4a.Lā-fetā illā 'Alī: Uhud savaşı sonrasında Cebrail'in (as.) Hazret-i Muhammed'e (asm.), "Zülfikar'dan başka kılıç, Ali'den başka yiğit yoktur." diye söylediği rivayet. 4b.Leyse fī'd-dāreyni illā hū: bk. G 899/2 5b.fī'ş-şubḥ ve'ş-şām: Gündüz ve gecede.

902¹

Velehü şeyyede'llāhu erkāne 'izzihî

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Dil nazar-gâh-ı habîb olalı ben fâriğ-dilem
Hamdu li'llāh şıklet-i hicrân için kalmadı ğam
- 2 Cāy-gâh oldu gönül tahtı çü sultân-ı dile
'Ârzîyyet kalmadı hâşîyyet-i zât oldu dem
- 3 Râh-revdür gerçi bu cānı beden bâ-şüreti
Cāna minnetdârdur çekdürmedi cāna elem
- 4 Ten çerā-gâhında otlar çün bu nefis-i güsferd
Ey hâlîlüm ni'metün yir gelmez andan hâşa kem
- 5 Ey Murâdî baħr-ı 'irfānuñ re'îsinin hemân
Her ne dürlü mevc urursa sende ğâyib cümleyem

903²

Velehü bâreka'llāhu fih

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Arş ü ferş-i kâyinâta 'ayn-ı mevcûda 'âlim
A'lem-i evvelde 'âlem zât-ı vâhiddür muķim
- 2 Kābe kavseyn üzre iki şahid oldu iki kâf
İkisi daħı olur ism-i Muħammedde dü-mim
- 3 Âyet-i kübrāya baķdum andadur küllî vücûd
Bu vücûduñ heyyetin bildüm odur luţf-ı 'amim
- 4 'Aynümüz gerçi hayât ile muķayyeddür ezel
Ben ezel bildüm ebed remzindedür fażl-ı 'azim
- 5 Ey murāduñ isteyen fażl-ı Murādında merām
Gel berü bu varlığa budur şırâţ-ı müstaķim

1 A.136a, F.151a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun izzetinin esaslarını kuvvetlendirsın!

3b.minnet: dârdur: minnet vardır. M. 5b.ġâ'ib: ġâyet AE.

2 A.136b, F.151a, R.138a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu bereketli kılsın!

1a.'arş u: 'arş-ı AE; 'arş R; ferş-i: ferşe M. 1b.'âlem: 'âlim AE. 2a.ķaf: ķat A. 3a.âyet-i kübrâ: G 83/3b. 3b.bu vücûduñ: gör vücûdum R; odur: oldur AE. 4b.ebed remzindedür: ebeddür müjdedür AE. 5a.Murāduñ: Murâdî AE; murāduñda: murāduñdan R. 5b.şırâţ-ı müstaķim: bk. G 26/3a.

904¹

Velehū nevvera'llāhu fu'ādehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Yâ ḥabîbe'l-vaḳt ḳad zelzelteni bi'l-'ışḳı tām
Yâ ṭabîbe'l-ḳalbi ḳad enzelteni a'le'l-maḳām
- 2 Cā'il-i muḥtār olaldan iḥtiyāruñ sendedür
Fa'il-i muṭlaḳ olaldan oldı ḳalbüm saña rām
- 3 Mün'akis oldı cemālünden gönül miryâtına
Nūr-ı vechüñ 'ayn-ı zāv'uñ ḳalmadı hergiz zulām
- 4 'Ömr-i bâḳidür vücūduñ ey vücūdum rāḫatı
Kāyım olmuşdur vücūduñla vücūdum bi't-tamām
- 5 Bu Murādı "Alleme'l-insān mâlem ya'lem" üñ
Dersini ḳıldı ḳırā'at ser-te-ser oldı hümām

905²

Velehū rafe'a'llāhu a'lāme devletihī

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ḥasta-i 'ışḳam yine dermānı senden isterem
Her ne deñlü mücrimem ḡufrānı senden isterem
- 2 Vāhid-i muṭlaḳsın işbāt eylerem ḫaḳḳ ile ben
Şıdḳ ile bir bilürem imānı senden isterem
- 3 Cān ü tenden geçmeyince bulmadum sen cānı āḫ
Çün fenā oldum yolunda cānı senden isterem
- 4 Tārik-i dünyā olupdur dil daḫı hem āḫiret
Sırr ile peymānumuz var anı senden isterem
- 5 Ey Murādı her ḳaçan kim eyleyem anı taleb
Cān u dilden ṭalibem burhānı senden isterem

1 A.136b, F.151b R.155a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gönlünü nurlandırın!

1. Ey vaktin sevgilisi aşk beni sarstı, ey kalbin tabibi (aşk) beni yüce makamdan indirdi.

3b.zulam: zalam AE. 5a.'Alleme'l-insān mâlem ya'lem: İnsana bilmediğini öğretendir (96/Alak 5). 5b.hümām: hemām AE.

2 A.136b, F.151b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletinin alametini yükseltsin!

2. beyit Âda yoktur. 3a.u: ve M. 5a.onu: senden AE.

906¹

Velehü dâme sulţānehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Râhatüm yokdur benüm tâ görmeyince râhatüm
Râhatüm eylerseñ istifsâr oldu ‘uzletüm
- 2 Mürğ-i pervâz ideliden ‘arş-ı a‘zam sâkına
Kâlb kâlıbda olur emlak ile cem‘iyyetüm
- 3 Sâha-i arz u semâyı gezmişem bir anda
Cânib-i Hâkdan virilmişdür bu câh u ‘izzetüm
- 4 Resm ider ressam egerçi nakş ile şüretleri
‘Ârif olursın bilürsen ger nedür nakşiiyetüm
- 5 Ey Murâdî evvel ü âhir görürsin ânide
San‘atüm olmadı her bir demde bîndür san‘atüm

907²

Velehü sellemehü’llâhu

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Yâ hafıyyü’l-luţf ‘ulţufnâ bi-envâ‘i’l-kerem
Çün kerem senden bulurlar iki dünyâda ümem
- 2 Şâd olur her kim saña şıdık ile kılsa ünsini
Nice ben şâd olmayam çün her nefes yâ Rab diyem
- 3 Ârzü-yı vuşlat eyler bu dil-i bî-çâremüz
Akıdur hicrûnle gözler yaş yirine nice dem
- 4 Burka‘-ı vechün gider seyr eyleyem zibâ yüzün
İki dünyâyile mâfihâyı ben sensiz n’idem
- 5 Bu Murâdî sensüzün olmaz taḥammül eylemez
Şâdî-i kâlbisin anuñ senden ayru aña ḡam

1 A.137a, F.151b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Sultanlığı devam etsin!

1b.istifsâr: istiğfâr AE. 2a.mürğ-i: mürğ-ı dil AE, H; edeliden: edelden AE, H. 2b.emlak: imlak AE, M. 3a.u: ve M; semâyı: semânı AE. 3b.cenâb-ı: cenâbı AE; câh u: câh-ı AE, R. 4a.resam egerçi: ustalar gerçi AE. 5b.her bir: bir her AE, H.

2 A.137a, F.152a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Allah onu selamete erdirdin!

1a. Ey lütfü gizli olan (Allahım) keremin envaiyle bize lütfeyle.

1b.bulurlar: bulur AE. 2a.ünsini: ünsi AE. 3a.ârzü-yı: ârzüyü AE. 4b.n’idem: n’ideyüm AE.

908¹

Velehü ahsena'llāhu ileyh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gülistân-ı 'ışka girdüm bülbül-i güyâ menem
Yârümün gördüm cemâlin vâlih ü şeydâ menem
- 2 Pâdişâh-ı dehrem oldum yâr ışiginde gedâ
Çün gedâyam 'âlem içre rütbe-i vâlâ menem
- 3 Râzümi bildürmezem âgyâr-ı nâ-hem-vâre ben
Genc-i sırra dâyimâ çün hâkim-i a'lâ menem
- 4 Ey hâlilüm Ka'be kaçdın eyleyüp çekme elem
Gel tavâf eyle beni kim Ka'be-i 'ulya menem
- 5 Ey Murâdî 'âlem-i vahdetde keşretdür vahîd
Sen temâşâ kıl beni kim keşret-i tenhâ menem

909²

Velehü tale bekhâhu

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Re'fet ü rahmetde gördüm merhamet emrin tamâm
'Afv-ı Rahmân ile uçmağa girürler hâş u 'âm
- 2 Merhamet bahşâyış-i Hâkdan 'atâdur kâmile
Hâkdan isterseñ 'atâyı merhamet kıl ber-devâm
- 3 'Afv u gufrân oldı Hâkkuñ kârı çün gâfirlere
Mağfretler bulasın gâfir iseñ yevmü'l-kıyâm
- 4 Çün Hudâya erhamü rahim dinildi ism ile
Bu sıfatla mu'ttaşif ol ola rahim sende nâm
- 5 Ey Murâdî rahmet-i Rahmâna isterseñ vüşül
Merhamet kıl pîşe dâyim merhamet kıl ber-devâm

1 A.137a, F.152a. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Onun devamlılığını uzatsın!

2 A.137a, F.152b. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Onun devamlılığını uzatsın!
4b.nâm: râm M.

910¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Bunca müddetdür saña 'arz-ı temennâ eylerem
Pes gelüp cân olasin kalbümi tenhâ eyledüm
- 2 Minnetüm evrâkına yazdum murâdum haţtını
Gel berü bir nazar kıl nice inşâ eyledüm
- 3 Şem'-i 'aklı yakmışam bezmümde yârüñ dün gice
Şu'le kapdum çün anı mihr-i hüveydâ eyledüm
- 4 Revnağ-ı 'âlemden ey (cân) kaçmışam marzisine
Bildüm anı bir hayâl imiş temâşâ eyledüm
- 5 Ey Murâdi gel tefekkür eyle ma'nâ remzini
Şimdi bu ma'nâda gör nice mu'ammâ eyledüm

911²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Cür'adan mest olmuşam dil-dâradur her minnetüm
Mürtefi' olmağdadur yârüñ katında rifâtüm
- 2 Virmezem ben zevkümü şâhân-ı 'âlem zevkine
Men gedâ-yı küy-ı yâr olalı buldum devletüm
- 3 Cem' olanlar oldılar dünyâ vü 'uqbâyile hep
Cem' olalı yâr ile tağıtılmışam cem'iyetüm
- 4 Zeyn olalı ni'met-i dil-dâr ile dil hânesi
İki dünyâdan qabûl itmeme anuñ çün zînetüm
- 5 Gel er iseñ bu Murâdinün sözinden lezzet al
Râğıb olmam kimseye 'ışk ehlinedür rağbetüm

1 R.82a. Gazel R'de vardır.

4a. (cân): -.

2 R.105b. Gazel R'de vardır.

912¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Nüş idelden cām-ı 'ışkı mest ü hayrân olmışam
Cür'asından kaçresin zevk ile sekrân olmışam
- 2 Terk idüp küyını cümle fâriğu'l-bālüm yine
Bende-i yâr olalı küyına sulţân olmışam
- 3 Terk-i cān iden bu yolda ol urur maķşûda dest
Ĥamd u minnet kim yine cānāna mihmān olmışam
- 4 Bilemezler düşmeyenler derde dermān lezzetin
Derd-i yâri çekmişem her derde dermān olmışam
- 5 Diñle kavlini Murāduñ kesb-i ĥalet eylegil
Añlayasın soñra nice merd-i meydān olmışam

913²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Senden ayru olmasun cismümde bu cānum benüm
Sende mümkindür vücūdum üzre imkānum benüm
- 2 Rāstidür kıanda kim var nîk ü (bed her bir) 'amel
'Āmilüm ben ol 'amelle añla bürhānam ben
- 3 Kālden fehmi itmedüm aķvālünñi bir zerrece
Fi'li telĥiş itmeyince bir nefes ānum benüm
- 4 Münteşir olduķda emrün bu vücūdum milkine
Nefĥ ider 'ālemlere rūĥını iķānum benüm
- 5 Bilmek isterseñ Murādñnün kelāmından ĥaber
Şerĥe gelmez degmenün derdinde im'ānum benüm

1 R.114a. Gazel R'de vardır.

2 R.116b. Gazel R'de vardır. 2a.(bed her bir): -.

914¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Nâmuñı vird eyledüm peydâda peydâ bulmuşam
Zâtuñı kıldum taleb tenhâda tenhâ bulmuşam
- 2 Çün berâtum okudum yazmış “kul huva’llâhu’l-‘azîm”
İsm-i Raḥmânı hüveydâ bulmuşam
- 3 Ser-be-ser lezzet olupdur dil fenâ-fi’llâhda
Ḥayy-ı bâkî sırrını ḥaḳ ile ra’nâ bulmuşam
- 4 Zâhir ü bâtında ezher oldu bâtın zâhiri
Maẓhar oldum maẓharum vaḥdetde ‘ulyâ bulmuşam
- 5 Ben temennâ kılduğum anuñ temnnâsındadır
‘Avnı ile kendümi rāh-ı temennâ bulmuşam
- 6 Gel Murâduñ manṭığından añağıl ‘ilm-i ledün
Târik oldum çünkü gayr-ı yâri a’lâ bulmuşam

915²

Min kelimâti’l-meliki’ş-şâliḥi ve’s-sulṭâni’l-mürşidi’n-nâşihî

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Ḥaḳḳ-ı ḥaḳḳiyyetümi sırr-ı deḳâyık bilürem
Her ne kim zâhir ola cümle ḥaḳâyık bilürem
- 2 ‘Ahdüm olmuşdı benüm yâr ile çün sâbıkda
Şimdi her meclisümi meclis-i sâbık bilürem
- 3 Her neye nâzır ola ‘ayn ile cân dîdeleri
Cümleyi baña nazar birle muvâfık bilürem
- 4 ‘Aqluma oldu muvâfık yine çeşm-i serverüm
Her neye kim bakaram baña muṭâbık bilürem
- 5 Ey Murâdî çü şadâḳatle bir olduḳ mevcûd
Cümleten ‘âlemi bu şıdık ile şadık bilürem

1 R.121a. Gazel R’de vardır.

2a. kul huva’llâhu’l-‘azîm: De ki Azîm olan Allah büyüktür.

2 A.137b, F.152b. Gazel R’de yoktur.

Başlık A: Salih melikin ve öğüt veren mürşit sultanın kelimelerinden.

Başlık F: Ve min-ḥaḳâ’iki ‘ibârâtihi.

2b.meclisümi: meclisde AE. 5b.cümleten: cümle-i AE.

916¹

Velehū lā-zāle kehfen li'l-'ibād

Feilātūn Feilātūn Feilātūn Feilūn

- 1 Pāk-ı dāmen olalum cümle hevādan geçelüm
Yād ile yek-dil olup beyz ü dūcādan geçelüm
- 2 Varalum Ka'be-i dil-dārı tavāf eyleyüben
Merve hāḡḡı varalum cümle Şafādan geçelüm
- 3 İltimās eyleyelüm yāre kıla keşf-i cemāl
Rāḡat-ı dil bulalum faḡr u 'anādan geçelüm
- 4 Çünkü gördün ki cihān zevkine olmadı şebāt
'Āḡıbet isteyelüm zevk-i fenādan geçelüm
- 5 Ey Murādī çü erün himmeti ḡal' ide cibāl
Himmet-i Aḡmed ile 'arş-ı 'ulādan geçelüm

917²

Velehū ferraḡa'llāhu kürbetehū

Feilātūn Feilātūn Feilātūn Feilūn

- 1 Şerḡe ḡābil mi 'aceb ḡüsn-i ruḡuñ yār didüm
Virmedi baña cevābı yine tekrār didüm
- 2 Rūy-i mālīde ḡıluḡ ḡıldı tazarru'la niyāz
Pes vecāb eyledi lā ben yine men var didüm
- 3 Didi "lā-şerḡa 'anī'l-ḡālī maḡālūn 'ulyā"
Ben tecellī bulup ol ḡavline iḡrār didüm
- 4 Baḡr-ı hāḡḡānīde her kim ki şināverlik ide
Ayaḡı topraḡını sürme-i ebrār didüm
- 5 Ey Murādī ezeli ḡikmetedür zihñ-i ebed
Anuñ içün ne ki var ḡayrıya bisyār didüm

1 A.137b, F.152b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Kulları için sığınacağı devam etsin!

1b.yād: yār F, H. 2a.Ka'be-i: kūyuna AE; eyleyüben: eyleyelüm M. 3a.'anādan: ḡınādan AE. 4a.cihān: cān AE. 4b.)evk-i: jevk ü AE. 5b.'ulādan: 'alādan AE, B

2 A.137b, F.153a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun üzüntüsünü gidersin.

2b.men: - AE.

3a. Onun hali açıklanmaz yüce bir sözdür.

918¹

Velehû ebbedeHu'llâh

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Râh-ı 'ışkı tütalum reh-ber ü cüyân olalum
Kaşd-ı dil-dâr idelüm rûyına hayrân olalum
- 2 Varalum küngüre-i 'arşı ser-â-pâ görelüm
Gelelüm bunda yine 'âlim-i devrân olalum
- 3 Varalum perde-i hayretlerimiz ref idelim
Gelüben bunda yine şâhib-i 'irfân olalum
- 4 Gezüben cümle cihânı yine ânî gelelüm
Ehl-i dünyâ olanı yine nigeH-bân olalum
- 5 Ey Murâdî varalum yâre niyâz eyleyelüm
Şâhib-i nâz oluben bunda hırâman olalum

919²

Velehû aHkema'llâhu emrehû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Varalum 'arşa çıkup anda 'ibâdet idelüm
Ehl-i cürme ne kadar varsa şefâ'at idelüm
- 2 İdelüm anda du'âyile niyâza âgâz
Bulalum uzleti pes cümleye 'izzet idelüm
- 3 Merhabâ eyleyelüm anda melâ'îklerle
Çıkuben menbere anlara naşîhat idelüm
- 4 Varalum defterimiz okıyalum sulţâna
İzn-i sulţân ile manşûr-ı sa'âdet idelüm
- 5 Geçelüm anda serâ-perdeye maHşûş oluben
'Âlemi kabza alup bu işe himmet idelüm

1 A.138a, F.153a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu baki kılsın!

2b. 'âlim-i: 'âlem-i AE.

2 A.138a, F.153a, R.90a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun işlerini güçlendirsın!

2b. 'uzleti: 'izzeti R. 4b.manşûr-ı: menşûr-ı L. 5a.oluben: olup AE. 5b.alıp: - L.

920¹

Velehū medda'llāhu zıllehū

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Ser-fırāzān-ı hāqīkatde görindi 'alem
'Ālemün tıynet-i arzından olupdur âdem
- 2 Nefḥa-i rūḥ egerçi görinür arada rāy
Bir sebep oldu velikin demi ašlā bir dem
- 3 Bu kadar ḳavl-i 'azīm ile ṭoludur bu cihān
Bulınur ḳavl-i 'azīmümde velikin a'zam
- 4 'Ālem-i nuṭḳumı zann eyleme nuṭḳ-ı insān
Nuṭḳ-ı elfāzumı sen aňla keremden ekrem
- 5 Gerçi kim ḳavl-i Murādīye dinilür aḳvāl
Yazmaya noḳtasını olsa mürekkeb ḳamu yem

921²

Velehū ḳaddesa'llāh

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 'Ālemün ḥālini her laḥza temāšā ḳıldum
Gezüben seyrini her zir ile bālā ḳıldum
- 2 Görmedüm hiç muvāfıḳ birisin birbirine
Bu sebebden özümü 'ışḳ ile tenhā ḳıldum
- 3 Çünkü bildüm ḳişinün kendüyedür her kārı
El çeküp anuň içün 'aḳlumu şeydā ḳıldum
- 4 Hāḳdan ayru bulımadum özüme çäre-geri
Cümleyi terk idüben anı temennā ḳıldum
- 5 Gel Murādī suḥanın cān ile olḡıl sāmī'
Ehl-i ḥāl aňlamaḡ içün bunu inšā ḳıldum

1 A.138a, F.153b, R.39b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gölgesini uzatsın!

1b.Âdem: 'alem R. 2a.nefḥa-i: nefḥa-i F, H, R. 2b.ašlā: aňla R. 4a.zann: - AE. 4b.ekrem: ey kerem AE, B.

2 A.138b, F.153b, R.40a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) kutsal kılsın!

2a.muvāfıḳ: münāfıḳ AE. 3a. ḳıldum: - M.

922¹

Velehû 'azze naşruhû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Ref' idelden ğam-ı dil-dârı yine şâd oldum
Cümle bildüm olanı ğuşşadan âzâd oldum
- 2 Ferd-i muṭlaḳ görünür vâhidi 'aynümde vaḥîd
Cümleden el çeküben server-i efrâd oldum
- 3 Ezelî oldu ezel bu ebed-i lâ-yü'ad
Şâhib-i mücib olup şâhib-i icâd oldum
- 4 Kim teḥallûf ide bu va'deye va'demde benüm
'İlmi ile büriyüp râfî'-i evtâd oldum
- 5 Levn ile rengi koyup cümleyi dil oldu muḥîṭ
Ey Murâdi beni gör kim nice mu'tâd oldum

923²

Velehû zâde'llâhu fezâ'ileh

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 'Âkil oldur kıla kârında tedârük her dem
Kim bilür kimseye kalmaz çü fenâdur 'âlem
- 2 Cân ṭâyir ola çün kim bu kâfesden çıkuben
Ḥâk altında yatarsın nice ân u nice dem
- 3 Şanma kim fâyide kıla saña bu 'izzet ü câh
Âhiretde duruş olmaya saña hem ile ğam
- 4 Yiyüp içüp yatup uyuma behâyim gibi sen
Tâ'at-i Ḥaḳda duruş nefsiñi kâplasin 'adem
- 5 Ey Murâdi dökeli derde devâ Ḥaḳdandur
'Aynuña gelmeye hergiz yıkılırsa 'âlem

1 A.138b, F.153b, R.41a. Gazel Lide yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Yardımı izzetli olsun!

1a.ref': def' R. 2a.efrâd: frâd F. 3a.ebed-i: ebeden R. 3b.icâd: icâz AE.

2 A.138b, F.154a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun faziletlerini artırsın!

1b.çü: bu AE.

924¹

Velehū ‘ammerehu’llāh

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Dikdi çün naşr ile dil mavtın-ı a’lāda ‘alem
Harem-i menzil-i ‘ulyāya durur aşı-ı himem
- 2 Münis olduğda irerse n’ola insāna ‘atā
Ger kemāle irişilürse dinilür ādem
- 3 Ğāyīb-āne nice hüküm oluna bu aşı-ı şühüd
Bir şehādet ider isem dağı dünyāda ne ğam
- 4 Gel te‘emmülle su‘ālūna cevābuñ ala gör
‘Acele kıılma ‘acülün olısar ‘aqlı ‘adem
- 5 Hüsni pendine Murāduñ dutuben güş ile hüş
Eyleme anı ki olmaya saña kār-ı ehem

925²

Velehū dāmet ma’diletehū

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Şecer-i zikri diküp ‘arşa-i vahdetde bu dem
Ol şecer berki baña her birisi bir ‘alem
- 2 Mā-ı ‘avn ile şulandı yine tā mīveleri
Oldı her bārı anuñ fülk-i vücūda bir yem
- 3 ‘Ālem-i ‘ışka çü mürğ-i dil idüpdür pervāz
Başdı her lahzada bīñ bīñ nice bālāya qadem
- 4 Ne mekân buldı mekāna ne zamānına zamān
‘Alemin dikdi vücūdında cihān oldı ‘adem
- 5 Geldi ol niyyete çün ‘avn-ı Murād ile ‘uyūn
Ādem aña bu cihānı dağı ‘alem ādem

1 A.139a, F.154a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın!

1a. naşr: bk. G 264/3a. 1b.himem: hem AE. 4b.’acülün: ‘acilün AE.

2 A.139a, F.154a, R.163a. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun adaleti devam etsin!

1b.baña: - AE. 2a.’avn: ‘ayn R; yine: bite R; tā: - AE. 2b.bārı: bārın AE, M. 4b.’adem: ‘alem R. 5a.ol: - H; ol niyyete: ünsiyyete R; ‘avn-i: - M. 5b.cihāni: cihāna M.

926¹

Velehû edama'llâhu devletehû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Nice kim 'aqlumı pervâze kıdum râz oldum
Nice ma'lûm idinem râzumı pervâz oldum
- 2 Beni hayretde kıdî fâşıl-ı 'aql-ı evvel
Âhîrümde nice kim 'ışk ile dem-sâz oldum
- 3 Muhtaşar kıılma şaķın 'aqluñı icmâle durış
Beni müstefsir iseñ her ne ki var vaz oldum
- 4 Bu cihân nık u bedin 'aynuña alma er iseñ
Añlar iseñ beni ger ikiden ifrâz oldum
- 5 Bu Murâdıyi eger ister iseñ bilmege sen
Cümleten şayra beni añla ki şeh-bâz oldum

927²

Velehû menna'llâhu bi-envâri ma'diletihi

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 'Ârif olup beni añlamadı deyyâr neyem
Yâr bilmez nice bilsün beni ağıyâr neyem
- 2 Varlık 'ilmin eger ögrede 'âlimlere Hâķ
Cem' olup 'ilm ile añlamayalar var neyem
- 3 Çün ezel bilmediler fehmi ile idrâķ idüben
Nice mümkün ola fehmi itmege tekrâr neyem
- 4 Tıfl-ı nâ-reste sıfîd eyleye rişin nice dem
Ger dü-tâ ola ķadi bilmeye her bâr neyem
- 5 Ey Murâdı seni bilmekde 'uķûl 'âcizdür
Kimse bilmez bilür ancaķ beni settâr neyem

1 A.139a, F.154b, R.160a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletini devam ettirsin!

1a. kıdum: kıadem AE, M. 3b.ki: kıim AE. 4a.cihân: cihâñı AE; u: ve M. 5a.sen: ger R.

2 A.139b, F.154b.Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah'ın (cc.) onun adaletinin nurlarıyla lütüflandırın!

2a. 'âlimlere: 'âlemlere M.

928¹**Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün**

- 1 Şubh-dem ‘arş-ı mu‘allâda işitdüm haberüm
Şâyi‘ oldu çü haberüñde de buldum haberüm
- 2 Ben ma‘ânide haqîkat kemerin bağlamışam
Kimse el irgüremez muhkem olupdur kemerüm
- 3 Nazar oldu çü başardan bir mubaşşırdur dil
Ġâyibi hâzır ü yoġı ide var ol nazarum
- 4 N’ola mişkât-ı ezelden yanar ise bu çerâġ
Ol ziyâ ile görünür baña nef’ üz zarâr
- 5 Bu Murâdî gice gündüz gicesin gündüz ider
Mün‘akis oldu bu âyinede şems u kamer

929²**Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün**

- 1 Ger haqîkatle baña nâzır iseñ sultânüm
Cânuma cân dime cânuma cânım cânım
- 2 Baña imân ġılâz eyleseseydi o habîb
Halka dirdüm ki nedür dînüm ile imânüm
- 3 Beni bürhân ile bildürdi çü İsmâ’îlüne
Adum olduġda neden bilmediler bürhânüm
- 4 Şakq-ı evvelde degül şânidedür ‘akl hemân
Evvelün evveline vardı girü pinhânüm
- 5 Nâm-ı sebbûhuñ olupdur saña çün kim tesbîh
Ey Murâdî beni tebîhe çeker sübhânüm

1 R.38a. Gazel R’de vardır.

2 R.124b. Gazel R’de vardır.

930¹

Min enfâsi sulţânî's-sâlikîn ve kuţbi'l-ârifin

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 'İşk ile kal'a-i dile her kim dîker 'alem
Ma'zûr olur ki yok delü divâneye kalem
- 2 Şol kim ki içdi cür'a-i ehl-i haķâyîķi
Nûr oldu anda kalmadı bir zerre-i zulem
- 3 Ma'nâyı aınladı şu ki ma'nadan el yudı
Var oldu şol ki kıldı vücûdın 'adem 'adem
- 4 Miryâta baķdı hûsnini ifşâ içün habîb
'Âşık kulağ urup aña şarf eyleyüp himem
- 5 Ger ister iseñ olmağa sen fâzıl-ı zamân
Dinle Murâdinüñ sözini olmağıl aşam

931²

Velehû zâde'llâhu mehâbetehû

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Şalduñ beni çü derdüñe dermânı n'eylerem
Buldum bu baķır-ı 'ışkuñı 'ummânı n'eylerem
- 2 Şevķüñde çün nihâyet ü pâyân bulunmadı
Pâyânı bulmuşam daķı pâyânı n'eylerem
- 3 Gördüm cemâlüñi geçûben her cemîlden
Rıdvân u cennet ü ğam-ı ğılmânı n'eylerem
- 4 Ülfetde buldı ülfeti çün mübtelâ gönül
Buldum zamânı in ile ben ânı n'eylerem
- 5 Pertev virür Murâdî kâmu kâyinâta çün
Mâh-ı münîr-i şems-i dirahşânı n'eylerem

1 A.139b, F.154b, R.116a.

Başlık A: Sâliklerin sultanının nefesleri ve ariflerin kutbundan.

Başlık F: Ve min-netâyici tab'uh.

1a.kal'a-i: kal'a R. 1b.yok delü divâneye: yokdur delüye AE. 2a.cür'a-i: cür'a AE. 2b.zerre-i: zerre R; zulem: zalem AE. 3a.şu: şol AE. 3b.'adem: - AE. 4a.eyleyüp: eylesün R. 5a.sen: - AE.

2 A.139b, F.155a, R.107b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun heybetini artırsın!

3a.geçûben: çü ben AE; cemîlden: cemilede AE. 3b.Rıdvân u: Rıdvân R. 4b.in: ân A, AE, M. 5b.münîr-i: münîri B.

932¹**Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün**

- 1 Ben bilmeyince hâlûmi ahvâli bilmedüm
Fi'lümde görmeyince ben ef'âli bilmedüm
- 2 Şûretde çün mu'âmele kıldum beyân ile
Terk itmeyince şeklûmi eşkâli bilmedüm
- 3 Cây eyledüm çü küşe-i 'arş üzre ben gedâ
Uçurmayınca bâlûmi ben bâli bilmedüm
- 4 Gîlletden ayırıp çü zer-i hâlişüm yine
Kâl itmeyince fîzzemi ben kâli bilmedüm
- 5 Gûş itmeyince sözlerin ey dil Murâdinüñ
Ahvâle muṭṭâli' oluben hâli bilmedüm

933²

Velehû nâle münâhu

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Âlûde-i maḥabbete şordum hikâyetüm
Ma'lûmı üzre söyledi aşl-ı rivâyetüm
- 2 Hâyetde kaldı bilmedi aşla beyânımı
Zirâ ki bilmez idi bu kûnh-i ḥaḳîkatüm
- 3 Yâr ile râzumı benüm âgyâr duyamaz
Ol kânde idi yâr ile vâre iken ülfetüm
- 4 Hıbb-ı ḥabîbi anuñ içün bilmişem ziyâd
Mihr ü maḥabbet ile toğupdur sa'âdetüm
- 5 Ger aınlamaz iseñ bu Murâduñ kelâmını
'Âlemde var durur dime aşla dirâyetüm

1 A.140a, F.155a, R.82b.

1b.görmeyince: gezmeyince R. 2b.bilmedüm: bildüm R. 3a.küşe-i: küşe AE. 4a.gilletden: gılından R; hâlişüm: hâlişem AE, M. 5b.hâli: hâli AE.

2 A.140a, F.155b, R.39a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun kaderini gerçekleştirsin!

2b.ki: kim AE. 3a.benüm: benî R.

934¹

Velehû lâ-zâle mu‘inen li'l-İslâm

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Baħr oldu çün gönül yem-i ‘ummâna şıgmazam
Şerh eylesem bu hâlümi divâna şıgmazam
- 2 Lâgar olup vücûdum olur gâhî çün mekes
Bir vaqt olur ki bu iki divâna şıgmazam
- 3 Vuşlat tobinı almağa çevgân-ı cân ile
Şöyle segirdürem gehî kim âna şıgmazam
- 4 Tertib-i ‘ışkı bilmege ister gehî gönül
Cismüm içindeki gehî bu cânâ şıgmazam
- 5 Bir vaqt olur özini Murâdî kılar şümâr
Bir vaqt olur ki hadd ile imkâna şıgmazam

935²

Velehû halleda'llâhu devletehû

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Ahvâlümi kaçan kıla şerh ‘âlim-i ‘ulüm
Kendüyi bilmek evvel aña elzem-i lüzüm
- 2 Baħş eylesün mesâyil-i fetvâda қо anı
Zâhir haberlerine çeke satır ile rüsüm
- 3 Bi'llâhi şan'atünde münereb ol ey tabib
Derd ehline devâ diyü virmeyesin sümüm
- 4 Şol ki kabûl kılmaya gayrıya nuşh ide
Dünyâda âhirette odur ezlâm-ı zulüm
- 5 ‘Âşık odur Murâdî қomaya vücûdı var
Şevk-i cemâl-i tâbına yana niteki mûm

1 A.140a, F.155b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. İslâm'a yardımı devam etsin!

2b.ki: - AE.

2 A.140b, F.155b, R.137b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletini ebedi kılsın!

1a. 'âlim-i: 'âlem-i M. 1b.aña: - AE. 3b.devâ diye: devâdur AE. 4a.ki: kim R. 4b.âhirette: âhîret R; zulüm: zalem AE. 5b.cemâl-i tâbına: cemâle yana AE.

936¹

Velehü tayyibe'llāhu enfāsehü

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Bezm-i belâda 'ışkuña çün kim belâ didüm
Ġayrıya dimedüm anı illâ saña didüm
- 2 Her gâh kim cemâlüne müştâk ola gözüm
Her pertevi ki berķ ura bîn merhâba didüm
- 3 Şem'-i ruhuñ çü tâbına pervānedür vücūd
Bir vaşl içün vücūda şalâ-yı hebâ didüm
- 4 Şerh itmedi bu hâli kime eylerem su'âl
Virmez cevâbını ne ki didüm baña didüm
- 5 Benven Murâdî yâr-ı murâd oldu pes saña
Her ne didümse evvel ü âhir aña didüm

937²

Velehü halleda'llāhu devletehü

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Gördüm senüñ çü şānuñı ġāyetde muhterem
Cân ü dil ile dil saña tolandı lâ-cerem
- 2 Rūyuñ niķābını gele ref' eyle bir nefes
Tâ kim kemālün ile vücūda ire 'adem
- 3 Şerh ü beyāna şıġmadı gerçi bu hūsn-i rūy
Herkes dilinde medhî "alâ ķudreti'l-himem"
- 4 'Ömrinde hārc iderse kemālin kemāl ile
Kāmil ķomaya zerre tārīķünde bir ķadem
- 5 'Ayn-ı Murāda irmege n'eyler zamānı dil
Çün kim Murâdî elde durur şām u şubh-dem

1 A.140b, F.156a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nefeslerini güzel kılsın!

1a.belâ: bk. G 357/3a., 3b.şalâ-yı: şalâyı AE. 5b.ü: ve M.

2 A.140b, F.156a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletini ebedî kılsın!

2b.ile: bu AE. 3a.şıġmadı: şıġmazdı AE. 3b. alâ ķudreti'l-himem: Himmetin kudreti üzere... 5b.kim: ki AE, B.

938¹

Velehû zîdet devletühû

Mef'ûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Haddüm degül benüm ki Hudâya du'â idem
Lâyık degül benüm dilüme kim şenâ idem
- 2 Benven za'îf hâî vü mücrim günâh-kâr
Kâdir neyem ki ni'mete şükürüm bahâ idem
- 3 Ol baña şol kadar kıılır ihsân hisâbı yok
Kağı birin anup dağı şükürin edâ idem
- 4 Oldur kemâl-i luṭf ile ihyâ iden meni
Hâşâ ki andan özgeye ben ilticâ idem
- 5 Çün ben Murâdı bulmuşam andan kamu murâd
Hıdmete yaraşur ki bu kaddüm dü-tâ idem

939²

Min reşehâti zülâli efḍâlihî ve leme'ati envâri aqvâlihî

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Geldüm günâhum bilmişem estağfiru'llâh el-'azîm
Cürmüme tevbe kılmışam estağfiru'llâh el-'azîm
- 2 Bildüm günâhumı kamu kapuña geldüm yüz sürü
Yâ Rabbî derven yalvara etağfiru'llâh el-'azîm
- 3 Yâ Rabbenâ rahm it baña dutdum yüzüm geldüm saña
Virdüm budur subḥ u mesâ estağfiru'llâh el-'azîm
- 4 Geldüm cenâbuña senüñ luṭfuñ umarven rahmetün
Vardur kıluna re'fetün estağfiru'llâh el-'azîm
- 5 Çokdur günâhum yâ ilâh sensin baña her dem penâh
Her dem kıılırven âh vâh estağfiru'llâh el-'azîm

1 A.140b, F.156a. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devleti ziyadeleşsin!

2 A.141a, F.156b, R.83b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Onun faziletlerinin saf suyunun sızıntıları ve sözlerinin nurlu parıltılarından...

2a.derven: derünü AE, L; yalvara: bilir L. 3a.yâ Rabbenâ: yarın L; tutdum: tutam L. 3b.u: ve M; re'fetin: rakbetin. beyidler AE, B, H, L, R'de birbirinin yerine yazılmıştır. 5b.âh vâh: - R; âh: âh ü L.

940¹

Velehū zāde'llāhu şevketehū

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Mustagfir oldum çün saña müstağfirem çün şubḥ u şām
Ente hümāmün bi't-tamāmi innī hümām bi'l-hümām
- 2 Baḥr-ı muḥīṭünde senün çün vāhid oldı cevherün
Cevher nedür olmaz 'araz ḥāşā "ḥāşā vücūden min emām"
- 3 Kevn ü mekānuñ reh-bere rāh-ı Ḥudāya vir delil
Ḳālū selāmen ḳavlünā ente's-selām minke's-selām
- 4 Mecdünde buldum mācidüm "lā-bu'dehu lā-ḳurbehū"
Nevve'rni yānūrez' -zulem efhemtü min fehmi't-tamām
- 5 Oldı müsellemin çün Murād teslim idelden nefsin
Ḳulnā ileyk ente's-selām minke's-selām fike's-selām

941²

Velehū ebbeda'llāhu salṭanatehū

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Virdüm fenāya cismümi cān-ı fenāyı nüş idem
Ḳıldum hebā kendözümi kim ḥāṭırumı ḥoş idem
- 2 İki gözümi iki yüze baḳmadan men' eyledüm
Birlükde şābit olmuşam dil-dārumı āgüş idem
- 3 Çün kim nesīm-i luṭf ese gönüm dü-'ālemden kese
Bir ḳatreyem likin dilerven baḥr gibi cüş idem
- 4 Dil bülbülü çün başlaya feryād u zār u nağmeye
Feryād ile iki cihānı isterem ḥāmüş idem
- 5 'Ayb eylemeñüz dōstlar bī-hüde söylerse Murād
Çün kim ṭaşa deryā-yı 'ışḳ şanmañ ki fıkır u hüş idem

1 A.141a, F.156b, R.41a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ihtişamını artırsın!

1b. Sen son derece kaygılısın ben de kaygılılardanım; hümām: emām R.

2b. ḥāşā vücūden min emām: Önceden var olma müstesna...; emām: enām R. 3a. mekānuñ: mekân R; Ḥudāya ver: Ḥudāyadır R.

3b. Selam bizim sözümüzdür dediler sen selamsın selam sendendir.

4a. lā-bu'dehu lā-ḳurbehū: Ona uzaklık ve yakınlık yoktur; mācidüm: mācidem A; -ḳurbeh: ھربى AE.

4b. Ey karanlıkları aydınlatan beni aydınlat. Seni tam anlamıyla anladım.

5b. Biz, sen selamsın, selam sendendir, selam sendendir dedik; es-selām: ٤١٤١ R.

2 A.141a, F.156b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah onun saltanatını ebedileştirsın!

4b. feryād: efgān AE, B, H.

942¹

Mine'l-ilhâmâtî'r-Rabbâniyye ve'l-vâridâtî's-sübhâniyye

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 El-ḥamdü li'llâhi'llezî a'ṭâ lenâ milke'l-'ıẓam
Eş-şükrü li'llâhi'llezî ebḳâ lenâ zâte'l-ḳıdem
- 2 Zât-ı ḳadîmi görmege câmlar virür cân-ı za'îf
Lîkin ne tedbîr eylesün bâḳide fânîdür 'âlem
- 3 İzhâr-ı ḳudret ḳılmağ için rûḫı miryât eylemiş
Tâ göstere 'ayn-ı kemâlin bi'l-kemâl ve'l-kerem
- 4 Ṭayr-ı vücûd-ı 'âşîḳân ṭayr itmek için râḥ arar
Cism-i ḳafesdür anlaruñ ervâḫına sicn-i zûlem
- 5 Neşr-i nuşûr-ı ḥaşr için cem' eyledi ḫalkı niçün
Geldi Murâdî 'âleme ḥoşdur rızâ-yı zî'n-na'am

943²

Velehü ṭavve'llâhu 'umrehü

Mef'ülü Mefâilün Mef'ülü Mefâilün

- 1 Güyâ olalı bu dil ismüñle seni her dem
Pes 'âlem-i taḫḳîḳe ol başdı olup âdem
- 2 Ser çeşmeden evvel çün ḳıldum ḳadehüm memlû
Her demde iderven nûş bir ḳaṭre degüldür kem
- 3 Sekrân olalı 'aḳlüm 'ışḳ ile vefâ-dâram
Ol yâr ile ben yârem kimde daḫı vardur nem
- 4 Yâ lâyimi fî-'ışḳî lem ta'rif aḫvâlî
Lâ-tesme'u aḳvâlî ente aşamun ebkem
- 5 'İşḳ oldı Murâdîye çün bende-i fermân-ber
Çün ḫâlini bilmezsin pes tınma yûri epsem

1 A.141b, F.157a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Rabbani ilhamlar ve fetihleri ve sübhâni hatırlatmalardan...

1. Bize büyük mülkü veren Allah'a hamdolsun, bize ebediyet veren kîdem sahibine şükürler olsun.

2b.'âlem: 'âdem AE. 3b.kemâli ve'l-: kemâli'l- AE. 4b.zûlem: zâlem AE.

2 A.141b, F.157a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın...

Başlık F: Ve Leṭâ'ifi Hükmih.

4.Ahvalimi bilmeyip aşkımda beni ayıplayan, sözlerimi iştmiyorsun sen sağır ve dilsizsin.

944¹

Velehū e'azzehu'llāh

Mef'ülü Mefailün Mef'ülü Mefailün

- 1 Yâ Rabbi nedür bilsem bu tâb-ı cihân-tâbum
Her 'âleme mihrümden tob urdı meh-i tâbum
- 2 Çün kıldı habîb-i dil kendüye halîl el-ḥaḳ
Bu ma'şer-i ḥullāna ḥôş virdi feraḥ şadum
- 3 'İlm-i ezelîdür bu fehminde 'uḳûl 'âciz
V'allāh 'ulemâ bilmez bu ad ile bünyadum
- 4 Ḥaḳ oldu cevâb el-ḥaḳ mürsel sözüme aşdaḳ
Cândur bilene mülḥaḳ cân oldu tenüm cânum
- 5 Ger merd-i ḥaḳîkatseñ bildün bu Murâdiyi
Ammâ oluben ḳalma ac gözüñi ḥayrânüm

945²

Min ḥaḳâyîkihi'l-ḳâṭi'a ve berâhinihi's-sâṭi'a

Mef'ülü Fâilâtün Mef'ülü Fâilâtün

- 1 Ey cümleñüñ penâhı sensin benüm ilâhum
Senden durur murâdum sensin benüm penâhum
- 2 Fa'âlsın işüñde yokdur saña mu'arız
Muḥtârsın ḳamuda ey yüce pâdişahum
- 3 Mennânsın ḥabîbüm settârsın ṭabîbüm
Bildüm senüñ murâduñ yokdur hiç iştibâhum
- 4 Çünki 'azîz sensin 'izzet saña müfevvez
Sen a'zam olduḡuñ çün artar bu 'izz ü câhum
- 5 Luṭf eylegil Murâda luṭfun senüñ ziyâde
Oldum saña fitâde tenvîr eyle mâhum

1 A.141b, F.157a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu aziz kılsın!

1b.ṭob: tâb B. 3b.v'Allāh: v'Allāhi AE. 5b.ḥayrânüm: ḥayrānam AE, M.

2 A.142a, F.157b, R.80a.

Başlık A: Kesin hakikatleri ve apaçık delillerinden...

Münâcât F.

4a.'azîz sensin: 'azîzsın A, F; 'azîzsın sin M; çünki: çün kim B. 4b.olduḡuñ çün artar bu: olduḡunca artar çü B, R. 5a.eylegil: eyle gel AE

946¹

Velehû lâ-zâle mükerreremen ve mu‘azzezâ

Mef’ûlü Fâilâtün Mef’ûlü Fâilâtün

- 1 Meyvâl olalı yâre bu kalb-i nâ-tüvânum
‘Aynümde zerre deñlü yokdur cihân ü cânum
- 2 Keşf-i cemâl idelden çeşmümde manzarumdur
‘Ahdine i‘timâdum var gayre yok inanam
- 3 Cümle cihânı gezdüm ben görmedüm mişâlin
Anuñ çün anı söyler her demde bu zebânım
- 4 Râh-ı haķıķatinde bel bağladum muḥayyer
Her yirde ğayrı nâmı söylemesün lisânım
- 5 Oldı Murâdî âzâd çün ğayrinüñ ğamından
Buldı kelâm eşaḥḥın pes kalmadı gümânım

947²

Velehû dâme melâzen li’l-enâm

Mef’ûlü Fâilâtün Mef’ûlü Fâilâtün

- 1 Ḥum-ḥâne-i ezelde mest-ânedür çü âdem
Birdür baña anuñ çün her demde ğamla şâdum
- 2 Şaḥn-ı sarây-ı vaşla başmağ içün kadem ben
Vardur benüm yanumda bir nice biñ kânadum
- 3 ‘Ulyâdadur hümâ çün sâyem hümâya devlet
Ben devlete hümâyam devlet cenâḥa bâdum
- 4 Dillerde yâd olaldan nâm oldı her lisânım
Yâd itdügüm bilüpdür dillerde cümle yâdum
- 5 Geldi Murâda çün kim ‘izz-i ḥuzûr-ı vaḥdet
Ey göñlümün murâdı budur benüm murâdum

1 A.142a, F.157b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. İkram edilmişlik ve yüceltilmişlik devam etsin!

2a.manzarumdur: nazarumdur AE.

2 A.142a, F.157b, R.141a. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Halk için sığınak olması devam etsin!

1a.çü: çün R. 1b.şâdum: nişâdum AE. 2a.başmak: bakmak H. 2b.biñ: - AE; kânadum: fütâde R. 3b.bâdum: yâdum AE. 4a.lisânım: lisân AE; lisâna H.

948¹

Min meḥāsini eş‘ārihi’ş-şerīfe ve mekārimi āşārihi’l-laṭīfe

Müfteilün Fāilün Müfteilün Fāilün

- 1 Hıfz-ı amānındayam yarıcı baña kerīm
Luṭfına yüz dutmuşam luṭfı anundur ‘amīm
- 2 Cān ü tenüm arası ṭobṭoludur ‘ışk ile
Şorar isen şadrümi ‘ilm ile baḥr-ı ‘azīm
- 3 Ders-i kitāb istemez dāyire-dil noḳṭaya
Baña didiler ledün bildürür anı ‘alīm
- 4 Zerre-i ḥāric degül her ne ki var ḳalbden
Nāmı çü vehḥābdur ḳıldı keremler kerīm
- 5 Añlar iseñ ey Murād saña virilen ni‘am
Ḥikmeti sende ḳomış ḥikmet ile ol ḥakīm

949²

Velehü zāde’llāhu fütūḥahü

Müfteilün Fāilün Müfteilün Fāilün

- 1 Şerḥe şıḡar añlama şerḥ ü beyānum benüm
Ḥaḳ bilür ancak hemān sırr-ı ‘ayānum benüm
- 2 ‘Ālemi geşt eyledüm zāhr ile baḥnın ḳamu
Bulımadum bir bilür rāz-ı nihānum benüm
- 3 Āb ile ḥākı ḳoyup şüreti terk eyledüm
Anuñ içün bilemez kimse revānum benüm
- 4 Cānı çü terk eyledi buldı ḥayāt-ı ebed
Beñzemez anuñ içün ḡayrıya cānum benüm
- 5 Balsa idi ger Murād kendüye bir hem-zebān
Nice ma‘ārif diye idi dehānum benüm

1 A.142b, F.158a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Onun şerefli şiirlerinin güzelliği ve hoş eserlerinin bildirdiklerinden.

Başlık F: Ve min-kelimātihi’l-merḡûbe.

2a.ü: ve M; ṭopṭolı: ṭobṭoludur A; ṭopṭolı M. 3b.didiler ledün: ‘ilm-i ledünden AE. 4a.zerre-i: zerre AE; ḥāric: ḥārici AE. 5a.ey: - AE; ni‘am: - AE.

2 A.142b, F.158a, R.105b. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun fetihlerini artırsın!

3. ve 4. beyidler A’da yoktur

950¹

Velehû aḥsena'llâhu 'âkıbetehû

Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün

- 1 'Âkıbetümi fıkır idüp ḥazrete ilticâdayam
Bendeligüm bilüp hemân dâyıḡm añâ ṣenâdayam
- 2 Râhümi ṭoġrı kılalı eylemişem anı sened
Ḥazretine cenâbına şubḡ u mesâ du'adayam
- 3 Âb-ı ḥayâta irdi dil eyledi çünki nûş-ı cân
Başuma 'aqlı cem' idüp şimdi hemân ḥayâdayam
- 4 Sem'-i dili küşâd idüp bildi melekke ins ü cân
Seb'a semâyı geşt idüp şimdi ben istivâdayam
- 5 Behre durur Murâdide behre anuñ murâdudur
Cümle murâdı 'ışık ile şimdi hemân recâdayam

951²

Velehû besaṭa'llâhu nûre ma'diletihî

Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün

- 1 Ḥaḳḳ-ı vücüdümü mecâz üstine dikmişem 'aleḡm
Şalınur ol ṭaraf ṭaraf bâd ura kaçan himem
- 2 Lem'a-i nûr-ı behcetüm berḳ ura 'aleme kaçan
Selb ola cümle câydan kılmaya zerre-i zûlem
- 3 Ğayrı mümeşşel olmadın biz meşel olduk 'aleme
Câ'e hünâ ḥikâyete ḥazere levḡun bi'l-ḳalem
- 4 Şems-i vücüdümüz bugün virdi ḳamerlere ziyâ
Zerrece ger ola cüdâ cümlesi oldu fi'l-'adem
- 5 Merkez-i 'ayn-ı vaḥdete oldu Murâdî dâyıre
Anı muḥîṭ olmayup cümlesi çekdiler elem

1 A.143a, F.158b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun akıbetini en güzel kılsın!

3a.ḥayâdayam: ihyâdayam AE. 4a.melek ki: melekke AE. 4b.seb'a: sem'-i AE.

2 A.143a, F.158b, R.39a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletinin nurunu yaysın!

1b.ṭaraf: her AE. 2a.'aleme: 'alime AE. 2b.câydan: cân yed AE; zûlem: zâlem AE. 3a.mümeşşel: mümeşşil M.

3b.(İşittik ki) Buraya bir hikâye geldi, levh kalemden sakındı.

4a.virdi: - R.

952¹

Velehü ebka'llāhu muhceteh

Müfteilün Mefailün Müfteilün Mefailün

- 1 Rāh-ı hāqīkatümde çün kalmadı cāy-ı muhterem
Cümle ziyāret itmişem niteki Ka'be vü Harem
- 2 'Arş-a-fehm derkümü tayy ideli cenāh ile
Mürğ-i vücūduma nice yirde irişdi pes himem
- 3 Cāy-ı mu'yāhızı geçüp irdi çü dār-ı emne ol
Çıkdı o dār-ı sahta vü dikdi 'alāmeti 'alem
- 4 Bakdı o bām-ı dārdan gördi kamu 'avālimi
Kıldı o bāmdan 'urūc gayr ile hem-dem oldu dem
- 5 Vardı Murādī lem'asın şacdı kamu 'avālime
Anuñ ile bilindi ol bildi bilenler anı hem

953²

Velehü edama'llāhu eyyāme hū

Müfteilün Mefailün Müfteilün Mefailün

- 1 Cām-ı cihān-nümādadur cām-ı cihān-nümā bu dem
Rāz u şebinde gösterür işbu nümāyişi himem
- 2 'Ayn-ı hāqīkate yine 'ayn ile nāzır āyine
Cümle başiret ehline vāhid olur kamu ümem
- 3 Maḥz-ı netāyicindedür kām ile ḥarf ile suḥan
Ḥarf ile şavtı tārık ol anlāya tā ki her kilem
- 4 'Arş-ı 'ulāmuñ üstine çıkmadı sır ile melek
Ādem iseñ bu ḥüsn ile 'arş-ı 'ulāya ko qadem
- 5 Diñle Murādī qavlini tā ki kemāle iresin
Sen ki kemāl bulasın gayre durur kemāl hem

1 A.143a, F.158b, R.40b. Gazel lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun hayatıyetini devam ettirsin!

1a.hāqīkimde: hāqīkatümde R. 1b.niteki: nitekim AE, B; ve Harem: muhterem M. 2a.fehm derkümü: fehm ider kimi AE; fehm ü derkümü R; fehmdür kimi A. 3a.mu'yāhızı: muvāhḥidi AE. 3b.sahta: saḥḥına R; vü: - A, F, H, R; 'alāmeti: 'alāmı A, AE, F, H, M. 4a.'avālümü: 'ālemi AE. 4b.kıldı: kıldı AE. 5b.hem: himem M.

2 A.143a, F.159a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun günlerini devam ettirsin!

1a.bu dem: budur AE. 1b.rāz: rüz B. 2b.ümem: 'ālem AE. 4a.'ulānuñ: a'lānuñ AE. 4b.'ulāya: a'lāya AE. 5b.kemāl: kemāl M; kemāl hem: kemāl-i himem AE.

954¹**Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün**

- 1 Faşl-ı ‘atâ ile kaçan ola nidâ-yı ze’l-kerem
Pes dutuben mişâlini levh-i dile yazar kalem
- 2 Münderic-i kelâm olup satra yazar çü besmele
Nâmın ider beyân ezel ismini soñradan yazar
- 3 Eyleye çünki şerhini nâsih anı kim olısar
Neshîne kim ki hüküm ide vechi olur anuñ zûlem
- 4 Oldı kader çü kendüde virdi bükür celâlini
Virdi cemâlini bükür kâdr ile eldedür himem
- 5 Âdem olan Murâdinüñ kavline hep belî didi
Ol ki özini bilmedi oldı bes ebter ü aşem

955²**Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün**

- 1 Dikdi otağ cennetün bâbına hikmetüm ‘alem
Tabl-ı ma‘ârifi çalup kıldı nidâ gele ümem
- 2 ‘Arşa-i kevne töldılar cinn ile ins ü tayr u vaşş
Hâline göre her birinüñ virilüp durur na‘am
- 3 Şerh ü beyâna gitmedi andan olan mülâtafat
Her kime irdi buldı yol bulmayan oldı zûl-elem
- 4 Sâmi‘-i şavt olan kişi buldı necât-ı câvidân
Ağlayu kıldı tâ ebed oldı evrâda şol k’aşem
- 5 Soñra uruldı emr ile anda nefîr yâ şadâ
Yirlü yirine vardılar böyle çekildi çün kalem
- 6 Añla Murâdî sözlerin gâflete varma ‘aql ol
Böyle muqadder eylemiş çünki o şâhib-i hikem

1 R.40a. Gazel R’de vardır. 5a.belî: bk. G 357/3a.

2 R.104a. Gazel R’de vardır. 5b.yırlı: yirlü yirlü R.

956¹**Müfteilün Mefailün Müfteilün Mefailün**

- 1 Cümle cihânı târikem çünkü zamânı bulmuşam
Ân ü zamânı n'eylerem çünkü zamânı bulmuşam
- 2 Sâha-i kudret oldu dil 'arş-ı 'azîm aña mağar
Gayrı mekânı n'eylerem ben ki mekânı bulmuşam
- 3 Hıbb-ı ezelledür vücûd oldu rükû' hem sücûd
Zâhir ü bâcınümde ben yâri nihânî bulmuşam
- 4 Merd-i Hudâ durur Murâd merd o durur ola murâd
Ehl-i beğâ olalı dil cism ile cânı bulmuşam

957²**Müfteilün Mefailün Müfteilün Mefailün**

- 1 Câm-ı cihân-nümâdadur câm-ı cihân-nümâ bu dem
Gösterişinde gösterür işbu nümâyişi himem
- 2 'Ayn-ı hâkîkate yine 'ayn ile nâzır âyine
Cümle başîret ehline vâhid ulu kamu ümem
- 3 Mağz-ı netâyicindedür kâm ile harf ile suhan
Harf ile şavtı evvel aňlaya (niteki) her kilem
- 4 'Arş-ı 'alânuñ üstine çıkmadı per ile melek
Âdem iseñ bu hiss ile 'arş-ı 'alâya ço qademe
- 5 Diñle Murâdî kavlini tâ ki kemâle iresin
Sen ki kemâl bulasın gayre durur kemâl hem

1 R.145a. Gazel R'de vardır.

2 R.149a. Gazel R'de vardır. 3b.(niteki): tâ ki R.

958¹

Min maḳâlâti şâhibi'l-ḫâlâti muḫhiri'l-'acâyibi bi-envâ'i'l-kerâmâti

Feülün Feülün Feülün Feülün Feül

- 1 Semi'tu aṭa'tü ilâ emrüke yâ kerîm
Ve fevveztü emri leke yâ ḥakîmü rahîm
- 2 Yüzüm ḳapuna ṭutmuşam bilmezem ḡayrı cây
Seni bilürem ancak ey Ḥayy-ı Rabb-i 'azîm
- 3 Beni ḳılma maḥrûm (sen) varlıḡuñ ḥaḳḳı çün
Ne eksile cûduñdan ey ferd-i berr-i ḳadîm
- 4 Başıret gözün ben ḳuluñ ḳıl küşâde müdâm
Bile 'ilm ile 'ilmüñi dem-be-dem yâ 'alîm
- 5 Murâdî ḳuluñuñ murâdı hemân sendedür
Yine ḥikmetin sen bilürsin anuñ yâ ḥakîm

959²

Min ḥadâyîḳı ḥaḳâyîḳı ma'arîfiḫi ve riyâzi deḳâyîḳı leṭâyîfiḫi

Mef'ülü Mefâilü Mefâilü Feülün

- 1 Ḥalk oldu Ḥudâ emri ile çünki 'avâlim
Emrinde yine olmuş idi emri mülâyim
- 2 Ger 'aḳıl iseñ eyle nazar 'ibret-i Ḥaḳḳa
Cân ü dil ile ol yûri sen ḳulluḡa muḳdim
- 3 Her gicede tâ şubḫa deḡin ḳâyim-i leyl ol
Ḡaffetde yatup ḳalma şaḳın hem çü behâyim
- 4 Gel tâyib olup cümle günâha gice gündüz
'İşmet gözedüp 'işmet ile olıḡor 'aşım
- 5 Nuşḫını ḳabul eyler iseñ ger bu Murâduñ
Sen daḡı olasın bu zamânuñda bir 'alîm

1 A.143b, F.159a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Çeşitli kerametleriyle görünen harika hâllerin sahibinin yazılarından...

Başlık F: Münâcât.

1.Ey kerîm Allah işittim ve emrine itaat ettim; ey Rahîm ve Hakîm olan Allah'ım işimi sana havale ettim

3a. (Sen): - L, R. 5a.ḳuluñuñ: ḳuluñ B.

2 A.143b, F.159a, R.40a. Gazel R'de vardır.

Başlık A: Onun bilgi hakikatleri bahçeleri ve letafetli ince bahçelerinden...

Başlık F: Ve min-'ibârâtiḫi'l-Makbereh.

1a.çünkü: cümle AE, H, R. 3a.leyl: delîl R. 5a.nuşḫını Murâduñ eyler iseñ ger sen ḳabûl AE. 5b.bu: - AE; bir: sırr-ı AE.

960¹

Velehū enāra'llāhu bürhānehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Çünkü 'ışkuñ bādesinden içmişem
Geçmişem ben kendözümde geçmişem
- 2 Fâriğam cümle temâşadan bu gün
Çün cemâlüne gözümi açmışam
- 3 Bulmağ için vuşlatuñ tenhâda ben
Cümle gayründen habîbüm kaçmışam
- 4 Dîdeme ferründen urdu çünkü fer
Lem'a-i nûr-i cemâlün seçmişem
- 5 Ol habîbüñ vaşlı şavkından yine
Ey Murâdî gör ne dürlər saçmışam

961²

Velehū edama'llāhu iķbālehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ma'rifet şerhinde bir bâb añladum
Şems-i tâbî 'ayn-ı meh-tâb añladum
- 2 Zûlmet içre istedüm âb-ı hayât
Eşk-i çeşmi şuşadum âb añladum
- 3 Hâlvetüm sahtında berķ urmuş kamer
Selb-i tākāt kılduğum tâb añladum
- 4 Hârf-i ma'nâsini kıldum bir nuķat
Cümle hâlkı aña küttâb añladum
- 5 Çün muḥibbündür habîbüñ ey Murâd
Kâyinâtı saña aḥbâb añladum

1 A.144a, F.159b, R.134b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun bürhanını açıklığa kavuştursun!

Başlık F: Ve min-reşehâti aķdâhih.

3a.tenhâda ben: tenhâsına M. 3b.kaçmışam: geçmişem M. 4a.dîdeme: demdeme AE.

2 A.144a, F.159b, R.133b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ikbalini devam ettirsin!

2a.çeşmi: çeşme R. 5b.saña: baña R.

962¹

Velehû dâme lehu'n-naşru ve'z-zafer

Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Sem'-i cânı açıl it diñle kelâm
Diler iseñ bulasın hoşça nizâm
- 2 Hâk seni anuñ içün eyledi var
Gündüzin şavm idesin gice kıyâm
- 3 Hâk seni anuñ içün itmedi hâk
Nefsüne uyup olasın bed-nâm
- 4 Anı fıkı eyle ki çün ire ecel
Vire dünyâ saña zehrin tolu câm
- 5 Güş iderseñ bu Murâdî suhanın
Âkıbet kalmayasın sen nâ-kâm

963²

Velehû dâmet 'izzetuhü

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Kamu senden durur yâ Rabbi her dem
Senün hükümündedür mecmû'-ı 'âlem
- 2 İşünden taşra yokdur her güzîn kâr
Ki kâruñda durur kârum dem-â-dem
- 3 Hemânâ "kün" didün olmuşdur eṭrâf
Ezelden böyle olmuş emr-i eṭṭham
- 4 Mübaşşır eylemez hergiz başîret
Anuñ fermânı olur bîş eger kem
- 5 Murâduñ kavli hâkdur her sözinde
Anı 'ilminde a'lem itdi i'lem

1 A.144a, F.159b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Ona yardım ve zaferi devam etsin!

4a.ki: gör AE.

2 A.144b, F.160a, R.114b.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saygınlığı devam etsin!

2a.her güzîn: hergiz bir AE. 2b.kârim: kârîñ L. 3a. kün: bk. G 16/1b. hemân: hemânâ AE; eṭrâf: 'âlem AE.

4b.bîş: bîş ü R.

964¹

Velehü dāme nāşruhü

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Seherde bülbül-i güyâyı gördüm
Gül-istân içre ol şeydâyı gördüm
- 2 Figân eyler idi saṭṭ-ı çemende
Anuñ dilinde âh ü vâyı gördüm
- 3 Didüm bu giryeler saña nedendür
Seni ben vâlih ü rüsvâyı gördüm
- 4 Didi şanma gül için beni ğam-nâk
Ben andan hîkmet-i Mevlâyı gördüm
- 5 Murâdiye eşer kıldı bu güftâr
Gözüm açdum hemân a'lâyı gördüm

965²

Velehü e'azze'llāhu enşārehü

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Kō şüret 'ālemin ey pîr-i 'ālem
Yüri gözle hemân sırr ile 'ālem
- 2 Fenâda tırma sen iste beķâyı
Beķâ uman fenâ olur dem-â-dem
- 3 Rümüz-ı genc-i ma'nâyı dilerseñ
Senüñ şü'bānuñı katl eyle her dem
- 4 Ne bilsün kuru ğavġādur şanurlar
Ṭarîkat yolını her keyle ebkem
- 5 Murâdî bilmeyen hamd âyetinden
Zebānuñ açmaġıl sen aña epsem

1 A.144b, F.160a, R.41a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yardımı devam etsin!

2b.ü: - A. 4b.andan: anda AE, M.

2 A.144b, F.160a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun yardımlarını aziz kılsın!

1b.sırr ile: söyle bu AE. 2a.sen iste: iste sen AE, F, H. 4b.her keyle: keyle ile AE. 5a.şırâṭ-ı müstakîm: bk. G 903/5b

966¹

Velehû nâle murâdehû

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Gönül senden vefâ ister abîbüm
Anı şanma cefâ ister abîbüm
- 2 Kamudan yâd olupdur bu fuyâdum
Senüñle âşinâ ister abîbüm
- 3 ‘Îlâc ile dil-i bimâra irdüm
Meded irgür devâ ister abîbüm
- 4 Senüñle âşinâ olmuş ezelden
Gel imdi merhabâ ister abîbüm
- 5 Murâdîñün hemân sensin murâdı
Gönül senden vefâ ister abîbüm

967²

Velehû lâ-zâle melce’en li’l-enâm

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Baña raḥm eyle ey rûḥ-i revânum
‘Înâyet eyle ey serv-i revânum
- 2 Akıtma yaşımı ey nûr-ı dîde
Göge ağdurma bu âh u fiğânum
- 3 Meded kıl vaşluñ âbından nigârum
Nice bir yaḫa hicr odı bu cânım
- 4 Esirge merḫamet eyle baña kim
Ġarîb ü bî-kesem gül yüzlü ḫânım
- 5 Buluram ben ebed ‘ömrüm ḫayâtı
Ṭolaşsa ger miyânuña miyânım
- 6 Lebün hicrinden ey şâhum nice bir
Akısar dem-be-dem gözümde ḫanım
- 7 Kul olupdur Murâdî saña ey mâh
Vişâlün vir aña ey mihr-bânım

1 A.145a, F.160b. Gazel AE, L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun isteğini versin!

1a.ḫabîbüm: ṭabîbüm B.

2 A.145a, F.160b. Gazel AE, B, H, L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Halkı için sığınma yeri olması devam etsin!

968¹

Velehū şeyyede'llāhu erkāne 'izzihī

Mefāilün Mefāilün Feülün

- 1 Ne hākem zıkr ide Hākķı lisānum
Doyımaz çün celāline bu cānum
- 2 Umarum rahmetin ben bī-dil ü cān
İrer 'ayyūķa çün āh u fīgānum
- 3 Cemālin görmek içün ol hābībün
Benüm cānumdur aña armağanum
- 4 Çü 'ışķına giriftār oldu bu dil
Anı zıkr eylesün dāyım zebānum
- 5 Murādiye şaķın ta'n itme zāhid
Hudāya senden artuķdur inanum

969²

Velehū nevvera'llāhu fu'ādehū

Mef'ülü Mefāilün Feülün

- 1 Ey 'ilm-i ledünne ism-i a'zam
Ey 'ilm ile 'ālim-i mükerrerem
- 2 Sensin çü hābibi kāyınātuñ
Ey şāhib-i 'ilm efđal-i a'lem
- 3 Miryāt-ı ruķuñ meh-i cihāndur
Nūruñ bu zamāna mihr-i efham
- 4 Her kim ki ide saña niyāzı
Destinde durur cihān u 'ālem
- 5 Çün oldu Murādī 'ışķa hem-ser
'Aşıkķlık aña durur müsellem

1 A.145a, F.161a. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun izzetinin esaslarını kuvvetlendirsin!

2 A.145b, F.161a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gönlünü nurlandırın!

Başlık F: Ve min-'ibārātihi'l-mergūbe.

2b.efđal-i: efđal ü AE. 3a.meh-i: táb-ı AE; nūruñ: yüzün AE. 4a.niyāzı: niyāzını A.

970¹

Velehû rafe‘a’llâhu a‘lâme devletihî

Mef’ulü Mefâilün Feülün

- 1 “Fa“âlün limâ yürîd”i bildüm
Ol her ne buyurdı anı kıldum
- 2 Ef’âlümi fi’lidür çü mazhar
Mazharda fi’âl ile añıldum
- 3 ‘Älemlere şıǵmaz iken el-ḥaḳ
Ben ḥoḳḳa-i ‘ışḳ içinde şıǵdum
- 4 Cân ile cemâle nâzıram çün
Dîvâne gezerken ‘âḳıl oldum
- 5 ‘Aḳl ile kemâle ṭâlibem ben
Ḥubb ile velî kemâli buldum
- 6 ‘Älemde nedür Murâdî bilsen
Pes añlar idüñ neden yapıldum

971²

Velehû dâme sulṭānehû

Mef’ulü Mefâilün Feülün

- 1 Ḥaḳ buyruǵınadır inḳıyâdum
Her demde rızâsıdır murâdum
- 2 Oldur baña dâyimâ çü maṭlab
Cân ile añadur ictihâdum
- 3 Dünyâ ni‘âmına baḳmazam ben
Zıkr oldı benüm hemân zevâdüm
- 4 Tevhîd-i ḥaḳîḳîdür baña kâr
Ḥamd olsun aña ki vaşla şâdum
- 5 Şâḥib-naẓar iseñ ey Murâdî
Gör ḳande yazıldı nâm-ı Âdem

1 .145b, F.161a, R.125a. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletinin alametini yükseltsin!

1a. Fa“âlün limâ yürîd:...Rabbın, şüphesiz, her istediğini yapar (11/Hûd 107, 85/ Burûc 16). 5a.ḥubb: cehl R.

6b.yapıldum: yabıldum A; ayıldum AE; yayıldum R.

2 A.145b, F.161b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Sultanlığı devam etsin!

4a.vaşla: vaşl ile AE. 5b.nâm-ı: nâm u M.

972¹

Velehü medde zılluhü

Müfteilün Müfteilün Fâilün

- 1 Kıldı şıfâtını dil ezber tamâm
Anuñ içün zâtınadur ihtimâm
- 2 Bilmek içün geldi bu nûr-ı hüda
Anuñ ile zâyıl olur her kelâm
- 3 Ser-be-ser âfâkı tavâf eyler ol
Andan alur behreyi hâs ile ‘âm
- 4 Eyledi ‘aql ile gönül ictimâ‘
Birbirine virdi cevâb ü peyâm
- 5 Çünkü yayıldı bu kelâm ‘aleme
Eyledi tahsîn Murâda enâm

973²

Mine’l-enfâsi’l-ğudsıyyeti’s-sultânıyyeh nevvera’llâhu fu’adehu ve nâle
murâdehü

Müstef’ilâtün Müstef’ilâtün

- 1 Levh üzre hâme nakşı mükerrerem
Allâhu a’lem Allâhu a’zam
- 2 “İnnî ena’llâh” lâ-Rabbe ğayrî
Ve’trük sıvâyi innî mu’azzam
- 3 ‘Arş üzre olmuş nâşir çü rahmet
Kevn ü mekândan oldur beri hem
- 4 Muhtâr olanlar oldu rızâda
Her kim ki buldı ol oldu a’lem
- 5 Kılmaz Murâdi ilmüñ iğâta
‘İlmüñle ‘amil olğıl pes epsem

1 A.146a, F.161b, R.41b. Gazel

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gölgesini uzatsın!

Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur.

2b.kelâm: zülâm B, H, R; zalam AE. 4b.cevâb ü: cevâb-ı A.

2 A.146a, F.161b, R.159b. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Sultanlığın kutsal nefeslerinden... Allah (cc.) onun gönlünü nurlandırın ve isteğine nail etsin!

Başlık F: Li’llâhi dürri kâ’ilihi.

1a.nakşı: nakş-ı R. 2a.İnnî ena’llâh" lâ-Rabbe ğayrî / Ve’trük sıvâyi innî mu’azzam: Şüphesiz ben muazzam olan, başka Rab ve dengi olmayan, Allah’ım (cc.) (bk. G 231/2a). 2b sıvâyi: hevâyî AE. 3a.nâşir: - AE. 3b.hem: himme AE. 5b.’ilmüñle: ‘ilmüñ ile AE.

974¹

Velehû dâme sulţânen

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Niyâzumdan oluben yâre ‘arz-ı hâl itdüm
Ki ya‘nî luţf ü vefâsın varup su‘âl itdüm
- 2 Refiküm oldu yanumca enîn-i nâle vü âh
Şefî‘üm oldılar anda kadüm çü dâl itdüm
- 3 Kemâl-i merhâmeti zâhir oldu ol demde
Yüzüme bakduğunu ‘ayn ile hayâl itdüm
- 4 Şımâh-ı câna nidâ geldi didi yâ ‘âşık
Seni şu kim dilemez şâhib-i zalâl itdüm
- 5 Murâdî cevır ü cefâ-yı inâsa şâbirdür
Baña cefâ idene cân ile celâl itdüm

975²**Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün**

- 1 ‘İyân içinde nihân olduğum neden ma‘lûm
Nihân içinde ‘ayân olduğum neden ma‘lûm
- 2 Bu kavli aňlar iseñ aňla ‘ışka reh-berdür
Beyân içinde beyân olduğum neden ma‘lûm
- 3 Serîr-i satvete sulţân olan gedâ bunda
Cihân içinde cihân olduğum neden ma‘lûm
- 4 Miyâna gelmedi tâ olmayınca mâbeyni
Miyân içinde miyân olduğum neden ma‘lûm
- 5 Murolâdî kârını kâr itmeyince kâr olmaz
Revân içinde revân olduğum neden ma‘lûm

1 A.146a, F.162a. Gazel AE, B, H, L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Sultanlığı devam etsin!

Başlık F: sellemehu’llâh.

4a.yâ: - A.

2 R.80a. Gazel L’de vardır.

976¹

Mine'l-hikemi'l-işrâkiyyeti ve'l-kelimi'l-eşvâkiyye

Mef'ülü Mefâilün Mef'ülü Mefâilün

- 1 Dil yâr ile yâr olsa cânımda karar olsa
Tekrâr ile vârlar olsa vuşlat nic' olur görsem
- 2 Bir eylese envâr-ı dil eylese ikrârı
Keşf eylese bîdârı ru'yet nic' olur görsem
- 3 Cân iste temennâyı zevk eylese âlâyı
Yâr itse tecellâyı kurbet nic' olur görsem
- 4 Yâr eylese bir çâre dil olmasa âvâre
Yâr olsa hemân yâre 'izzet nic' olur görsem
- 5 Derdüme devâ itse zikrini ğidâ itse
Dil aña şenâ itse şefkat nic' olur görsem
- 6 Mey itmese dünyâyı şükr eylese âlâyı
Hamd eylese Mevlâyı 'iffet nic' olur görsem
- 7 Dil irse murâdına bir eylese adına
Şâd olsa reşâdına vahdet nic' olur görsem
- 8 Terk eylesem eşyâyı fıkır itmese dünyâyı
Her dürlü temâşâyı 'uzlet nic' olur görsem
- 9 Dil geçse hicâbından şakķ itse niķâbından
Kurtarsa 'azâbından rahmet nic' olur görsem
- 10 Luţf itse 'inâyetden gösterse sa'âdetden
Ol olur hidâyetden devlet nic' olur görsem
- 11 Seyr itse cinânında cây eylese yanında
Fehm olsa beyânında fikret nic' olur görsem
- 12 Luţf itse Murâdına ırgürse murâdına
Nâm eylese adına şoķbet nic' olur görsem

1 A.146b, F.162a, R.99a. Gazel

Başlık A: Aydınlatıcı hikmetler ve coşku kelimelerden...

Başlık F: Ve min-leţâ'ifi tab'ihî'l-laţif.

1a.yâr: - R. 1b.tekrâr ile var olsa: - R. 2a.berķ eylese envârı keşf eylese bîdârı R. 2b.keşf eylese

bîdârı: - R. nic' olur: ğic' olur A. 3b.itse: iste R. 4a.olmasa âvâre: olmaya yâr ola hemân yâre R. 4b.yâr olsa

hemân yâre: - R. 5a.derdüme devâ: derd ü A; itse: itse dil aña şenâ itse R. 5b.dil aña şenâ itse: - R. 6a.itmese:

itmeye R. 'âlâyı: 'âlâyı hamd eylese Mevlâyı R. 6b.hamd eylese Mevlâyı: - R. 7a.irse: irme R; adına: adına

şâd R. 7b.şâd: - R. 8a.itmese dünyâyı: itmeye dünyâyı her dürlü temâşâyı R. 8b.her dürlü temâşâyı: - R.

9a.niķâbından: niķâbından kurtarsa a)âbından R. 9b.kurtarsa a)âbından: - R. 10a.sa'âdetden: sa'âdetden ol olur

hidâyetden: - R. 1 1a.seyr: yir R; itse: eylese AE; cinânında: cenânında M; cânında AE; yanında: yanında fehm

olsa beyânında R. 1. 1b.fehm olsa beyânında: - R.

ḤARFÜ'N-NÜN

977¹

Mine'l-levâmî'î'n-nürâniyye ve'l-levâyihi's-sübhâniyye

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Ezelden çünkü nûş itdi bu cânım cām-ı şaḥbâdan
Anuñ zevk-i zülâlınden geçüpdür cümle na'mâdan
- 2 Çü 'ışka mübtelâ oldu belâ didi beliyyâta
Kamu terk eyledi varın özin kırtardı ğavġâdan
- 3 Ferâġat eyledi cümle müberrâ oldu keşretten
N'ider ol ġayrınıñ zevkin çü zevk aldı dil-ârâdan
- 4 Miyân-ı minber ü mescid olupdur ravza-i cennet
Bulupdur cennet-i aşlı geçüpdür her temâşâdan
- 5 Eger merd olayın dirseñ yûri merd-âne kâr eyle
Murâdî merd olur mı geçmeyeydi zîr ü bâlâdan

1 A.146b, F.162b, R.77b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Nurlu pariltılar ve sübhâni levhalardan...

Başlık F: Ḥarfü'n-Nün.

1b.na'mâdan: yağmadan A. 2a.çü 'ışka: çünkü A; belâ: bk. G 357/3a. 4b.cennet-i aşlı: cennet ehli A; cennet aşlını AE.

978¹

Velehü bâreka'llâhu fih

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Bilinmişdür hâkemnâ sırrı anuñ çün nefehñâdan
Anuñ çün oldı zâhir mazharı anuñ heyûlâdan
- 2 Mu'anber kıldı zülfeynin yüzün bedr-i dücâ kıldı
Terennüm 'andelib-i kudret itdi şavt-ı ra'nâdan
- 3 Cefâsından hafı kılmış virüp bir nûr-ı berrâkı
Münevver kıldı dünyâyı ziyâsı şems-i garrâdan
- 4 Şımâh olmadı aşvâta semî'-i harf bî-harfin
Ne kılsun sâmi'i her dem semî' oldı "semî'nâ" dan
- 5 Ma'anî bahrine ğavvaş olalı ân ile demde
Murâdinüñ kelâmı mündericdür ism-i a'lâdan

979²

Velehü medda'llâhu zılâle re'fetihi

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Çü menşûrında yazdı nâm ile nâm eyledi nâmın
Bu 'unvân ü şalâbetle geçürdi dehr-i eyyâmın
- 2 Selâm idüp selâmında beşâret virdi kavlinde
Yemîn ile yesârında hümâyûn itdi encâmın
- 3 Nümâyan oldı na'mâsı özi yine temennâsı
Ne lezzetlidir a'lası bilür nûş eyleyen câmın
- 4 Mu'arrâda mu'allâdur niķâb iden özin veche
Vücûhından haber bilen ider bî-kâm her kâmın
- 5 Murâduñ 'ışkıdır 'ışķa haber viren bu 'ışķından
Bunı fehm itmeyen kimse varup tebķ eylesün câmın

1 A.147a, F.162b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu bereketli kılsın!

1a.zâhir mazharı: mazhar zâhiri L. 2b.şavt-ı ra'nâdan: şüret-i ğinâdan AE; 'andelib-i: 'andelibi L. 3a.cefâsından: hafîsinden L. 4b.semi'nâ: ...ışittik (2/Bakara 285).

2 A.147a, F.163a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun merhametinin gölgesini uzatsın!

3. beyit A'da yoktur. 4a.mu'arrâda mu'allâdur: mu'allâda mu'arrâda AE. 4b.vücûhından: vücûdından AE. 5b.Bu fehm itmeyen kimse varup fehm etmeyen hâmin AE; câmın: hâmin B, F, H.

980¹

Velehû dâme sa'duhû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 'Înâyâtun dirîg itme mu'in olgıl 'inâyetden
Şu deñlü ańlamağ var kim muhîṭ olam dirâyetden
- 2 Senün kâruñ çü kâruñdur neden kâruñ müfevvezdür
Füyüzuñ 'aynını aqđur ḥalâş olam melâletden
- 3 Çu luṭfuñ ḥaddine ğâyet bulunmaz bî-nihâyetdür
Nihâyet isterem yine bulam sen bî-nihâyetden
- 4 'Aynānuñdur saña cümle dilüm peydâsı pinhānı
Delâlâtını izhâr eylegil yine delâletden
- 5 Murâduñ maḥzarı sensin zuḥûruñ çünki aḫherdür
Sa'id eyle anı her dem sa'âdetle sa'âdetden

981²

Velehû dâme 'izzehû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Huve'llāhu'llezi lâ-mişlehû fi'l-kevnî ve'l-imkân
Huve'l-ḥayyü'l-lezi ferdün muhîṭun ḳâdirün sulṭân
- 2 Yücede istedüm anı yüce kıldum dil ü cânı
Velikin oldı kim raġbet ḫaḳıḳatle idem iḳân
- 3 Necâ min şuġlihi ḫaḳḳen bi-ḫaḳḳi'l-ḫaḳḳi taḫḳikâ
Ve 'azzeznāhu terfî'an lehü'l-mennü hüve'l-mennân
- 4 Cemâli bedr-i enver zerredür aña muḳâbilde
Ziyâsı cümle azvânun ziyâsında durur bürhân
- 5 Recâ min faẓlihi faẓlen 'alimnâ min fütûḫâtiḥ
Tefeccer ente fi ḳalbi'l-murâdî ḫikmeti'l-im'an

1 A.147a, F.163a, R.95b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saadeti devam etsin!

2b.aqđur: aqıt AE. 3a.bulunmaz bî-nihâyetdür: bulunmaz mı nihâyetdür A. 4b.yine: - AE. 5a.çünkü: çün kim R. 1a.var: vîr B, L.

2 A.147b, F.163a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun izzeti devam etsin!

1.O sultandır, ferttir, muhittir, kadirdir, kevn ü mekânda misli olmayandır; 1a.Huve'llāhu'llezi: ... kendisinden başka tanımayan Allah'tır (59/Ḥaşr 22, 23). 1b.Huve'l-ḥayyü'llezi: O diridir (40/Mü'min 65). 2a.yücede: çü yüce AE; ü: ve AE, M. 2b.kim: kem AE; raġbet: ğurbet A.

3.Hakk'ın hakkı için meşguliyetten kurtulduk, onu yücelterek taziz ettik, Mennan odur, minnet onadır.

5.O, benim fethilerimden bildiğimiz bir fazilet ümit etti, sen murad edilenin kalbinden, hikmetin kaynağından doğdun.

982¹

Velehū hulledeṭ salṭanatuhū

Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn

- 1 Kemālinden mükemmeldür şular kim içdi şahbādan
Haberden bî-ḥaber oldı ḥaber bilen mu‘ammādan
- 2 Ser-ā-ser ‘aqlı yād itdüm çü oldum āşinā ‘ışka
Mu‘arrā olmadum tā geçmeyince zîr ü bālādan
- 3 Kemāl ehli kemālını kemālinden bilür ancak
Kemālını kemālüm şerḥ ider oldı bu merzādan
- 4 Ma‘ānî gencinüñ miftāḥıdır fettāḥ olan evvel
Bunı fehm itmeyen hergiz seçer mi ağı ḳaradan
- 5 Lisān-ı bî-‘ayānuñdur kelāmuñ müntheḥāsında
Murāda luṭf-ı fazlūñdür viren na‘mā-i kübrādan

983²

Velehū irtefe‘at a‘lāme devletihî

Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn

- 1 Bizi şerḥ eylemez şāriḥ ḥaber bilmez bu ma‘nādan
Çü kendi nefsinı bilmez ne bilsün sırr-ı “esrā”dan
- 2 Rumūz aḥvālını şorma ḥāzer kıl bilmeze hergiz
Ḥisāb-ı ebcedi kim bilmedi bilmez mu‘ammādan
- 3 Tevaḳḳuf kılmadı her kim iver her dürlü kārında
Ne ismin fehm ider ey dil ne ḥod bilür müsemmādan
- 4 Saḳā min ḥāmihi selmā ve ke’si dürrē’i beyzā’
Şu kim içmeye bu cāmı ne bilsün ağı ḳaradan
- 5 Murādî emri bi’l-ma‘rūf idenler ḳalmadı yolda
Ki her kişi ṭarīḳince bulur ālā vü na‘mādan

1 A.147b, F.163b, R.91b. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saltanatı ebedi kılınsın!

1b.bilen: bilmez AE. 2b.mu‘arrā: mu‘ammer R. 3a.kemāl ehli kemālını: kemālını kemāl ehli R. 4a.fettāḥ: fettāḥı A. 4b.ağı: ağ u A, ağ F.

2 A.147b, F.163b, R.121b. Gazel

Başlık A: Bu da onundur. Onun devletinin alameti yükselsin!

1a.bu: - AE. 1b.çü kendi: bu kim ki AE; esrā: bk. G 81/4b; esrādan: esrārın R. 2a.bilmeze: bilimez R. 4a.Selma onun özünden ve beyaz incinin bardağından su içti ḥāmihi: sālīmī AE. 5a.emr-i: - R.

984¹

Velehû lâ-zâlet şümûsü devletihî tâli'aten

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Maḥabbet şem'ini yandur gönül pervânesi yansun
Şerârından o nâruñ her dilün dīvânesi yansun
- 2 Şorarsañ ger ğam u endühümü hicrûñden olmışdur
Vişâlün âbını gönder dime kâşânesi yansun
- 3 Şarâb-ı şevküñi nûş eyleyen içmez mi nâbını
Cihânda her ne var ise meyün mey-ḥânesi yansun
- 4 Seni sevmekde ma'mûr itmeyen vîrâne-i ḳalbin
Düşüp âteşlere şâhum dil-i vîrânesi yansun
- 5 Murâduñ şerḥe gelmez 'ışķ-ı yâr ile olan kârı
Buña kim i'tikâd itmezse dâr u ḥânesi yansun

985²

Velehû es'ada'llâhu mesâhu

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Beni sevdâda terk itme cemâl-i bâ-kemâl için
Mükâfât eyle ḥaḳḳumdan cemâl-i bâ-kemâl için
- 2 Mekânüm lâ-mekân eyle vişâlünle münevver kıl
Beni maḳşûd-ı ekber kıl cemâl-i bâ-kemâl için
- 3 'Îmâret kıl mu'ammer kıl kamu kârum müyesser kıl
Baña ḥayrûñ muḳadder kıl kamu kârum müyesser için
- 4 Enisüm eylegil ḥubbuñ celisüm eylegil mihrûñ
'Înâyet eylegil şevküñ cemâl-i bâ-kemâl için
- 5 Murâduñ az u çoğından senün bir merḥabân efzal
Beni sen eylegil ekmel cemâl-i bâ-kemâl için

1 A.148a, F.163b, R.94b, R.173a.

Başlık A: Bu da onundur. Yükselen devletinin güneşleri devam etsin!

2b.âbın: ayını R. 3a.içmez: açmaz R; nâbı: tâbı A. 4a.sevmekde: sevmek ile AE, H; sevmekle L, R; vîrâne-i ḳalbin: vîrâne ḳalsın AE. 5b.i'tikâd: i'timâd AE, B; ü: - R

2 A.148a, F.164a, R.47a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun akşamını mutlu kılsın!

1a.kemâl için: kemâlin için R. 1b.ḥaḳḳumdan: ḥaḳdan A; kemâl için: kemâlün için R. 2b.beni maḳşûd-ı ekber: bu maḳşûdum müyesser AE; kemâl için: kemâlün için R. 3a.müyesser: münevver M. 3b.kemâl için: kemâlün için R. 4b.kemâl için: kemâlün için R. 5b.kemâl için: kemâlün için R.

986¹

Velehū en'ama'llāhu şāhibehū

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Feraḥ-nāk olmamız vardır yine iḥsān-ı Mevlādan
Ne deñlü şükr idersen biñ 'aṭadur Ḥaḳ Teyālādan
- 2 Cemī'-i kārumuz tefvīz idüp ol yüce der-gāha
Tevekkül eyledükçe feyz ider na'mā-yı 'ulyādan
- 3 'Aṭā-yı bī-nihāyetdür görinen yine cünbişde
"Bi-ḥamdi'llāhi ve'l-minne" 'aṭadur yine a'lādan
- 4 Müdām olsun bu iḥsānuñ ki pāyān olmaz iḥsāna
Kimin peydādan eylersin idersin kimin iḥfādan
- 5 Senüñ emrūñledür ḥānum bu deñlü kılduğum iḳdām
Murāda ḳalsa çokdan el çekerdi cümle ğavgādan

987²

Velehū lā-zāle mümette'an bi's-sa'di ve'l-iḳbāl

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Mükāfāt eyledi dil-ber yine 'ayn-ı cemālinden
Bilürdi 'ışḳ-ı taḥḳīḳi muḥaḳḳaḳdur kemālinden
- 2 'Aṭā-yı bī-nihāyetden yine keşf-i 'aṭā ḳıldı
'Aceb fen eyledi sır eyledi rüy-i celālinden
- 3 Muḥīṭ-i mā-hüve'l-vāḳi' sıgar gerçi bu idrāke
Velikin şıgmadı hergiz bu ḥōd olmuşdur elinden
- 4 Baḳup çün bende-i fermānına bildüm kemālātuñ
Velikin üns-i ülfet çün geçer fikrüm ḥayālinden
- 5 Murādiniñ bu vechinden nice vech eylemiş zāhir
Velikin şol kişi ḳanmış durur k'içe zülālinden

1 A.148a, F.164a, R.42a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun arkadaşını nimetlendirsin!

3a.cümbişde: cümbişinde A. 4b.peydādan: beydādan A, R; idersin: - A, R; ider AE. 5b.ḳalsa: ḳışsa A, F, M; ḳıka AE, H; çokdan: ḥaḳdan A, H.

2 A.148a, F.164a, R.48b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Mutluluk ve ikbal ile memnuniyeti devam etsin!

2a.'atā: ğtā F, H, R. 2b.sırr: setr M, R. 3b.ergiz: - R; elinden: alından M. 4b.üns-i: ins-i AE. 5b.durur k'içe: dur ki içe B.

988¹

Velehü ebķāhu'llāhu te'ālā

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Şeherde müjde-i devlet irişdi muķtezāsından
Senüñdür 'izzet ü nuşret hemān çıkma rızāsından
- 2 Bir ihsān eylemişdür kim saña luţfından ol vehhāb
Dirilse ĥalk-ı 'ālem yazmaya zerre 'atāsından
- 3 Bu luţf ü cūda şükr eyle ziyāde eyleye tâ kim
Ķo ģayrı anı gözle tâ olasın mürtezāsından
- 4 Seni çok imtiĥān eyler talebde şādık ol muĥkem
Şaķın ģayra nazar kılma temennā kıl likāsından
- 5 Murādî ĥaķķı taĥķik eyledünse 'ilm-i ezberde
Nümāyān ola her fi'li bugün sen ĥaķ-nümāsından

989²

Velehü feteĥa'llāhu lehü ebvābe'l-ĥayr

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Ĥaţā-puş u 'aţā-baĥş olalı şāhum keremlerden
Ziyāde ĥazţ idüpdür bu dil ü cānum bu demlerden
- 2 Muĥaķķaķdur benüm zannum ki zannumdan daĥı yegdür
Bu ĥüsni zannumuñdur rāyı kırtaran elemlerden
- 3 Nişānıdır vücudumda görinen bu eşerler heb
Cüyüşumdur 'avālimden olan zāhir 'ālemlerden
- 4 “Bi-ĥamdi'llāhi ve'l-minne” gelüben āyet-i kübrā
Vücudum ka'besi aşlā eşer görmez şanemlerden
- 5 Murādî gördi maķşūdın yine kaşdında ol aźher
Anuñ çün her taraf zāhir gelür bātın himemlerden

1 A.148b, F.164b, R.45b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allahu Teala (cc.) onu baki kılsın!

2b.dirilse: derilse R. 3b.ģayrı: ģayrıyı Ae; tâ ki: tâ A. 4a.çok: çün R. 5a.ezberde: ezberden A.

2 A.148b, F.164b, R.42a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun için hayrat kapılarını açsın!

1a.ü: - AE. 2b.ĥüsni: ĥüsni-i R; zannumuñdur rāyı: zannumuñ durur anı A; zannumuñdur anı M.

3a.nişānıdır: nişānı A. 3b.cüyüşumdur: cüyüşumdan A; 'ālemlerden: elemlerden R. 4a.bi-ĥamdi'llāhi ve'l-minne: bk. G 304/2. āyet-i kübrā: G 83/3b. 5a.eźher: zāhir AE.

990¹

Velehū efāza'llāhu min berekātihī

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Cemāl-i lā-naẓırūndür olan manẓūr her yirden
Velikin bilmez esrārı şular kim geçmeye serden
- 2 Maḳāl-i dil-küşādur bu hemān bir vech-i ma'nāsı
Eger 'aḳluñ kemāl üzre ise şakın haṭarlardan
- 3 Naẓar gevher durur zinhār o edeb kılmağıl žāyi'
Bunuñ ḳadrin bilürseñ yeg durur dünyā ṭolu zerden
- 4 Miyān olmadı ḥāşā bu miyān ıtlāḳıdur tefhīm
Bu 'ilm-i enbiyādur vā'izīnūñ naḳli menberden
- 5 Murādīnūñ kelāmınuñ hevāsında nihāyet yok
En ednā görmeye fücet oḳıyan bunu ezberden

991²

Velehū medde 'umruhū

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Şarāb-ı 'ışḳı nūş iden geçüpüdür cām-ı şāḥbādan
Maḥabbet eyleyen saña geçüpüdür her dil-ārādan
- 2 Ḳamu lezzātı terk eyler iren ol yüce der-gāha
Bilen kārını her demde geçüpüdür zır u bālādan
- 3 Temennā vaşluñ olmışdur baña ey yār-i pinhānī
Murādum bu durur senden ayırma bu temennādan
- 4 Muḥīṭ-i 'ālem-i ḡayret olan yokdur bu 'ālemde
Meger şol kimse olmışdur ferāḡat kıla na'mādan
- 5 Murādī çün vücūdında murād-ı bī-bahā oldu
Mürīd olmuş durur aña ḳamu a'la vü ednādan

1 A.148b, F.164b, R.46a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu bereketinden faydalandırsın!

2a.bir: bu AE; ma'nası: ma'nā bes R. 3a.edeb: idüp R. 4b.enbiyādur vā'izīnūñ: enbiyādandur vāz'ūñ AE.

5a.kelāmumuñ: - A; kelāmıñda AE. 5b.oḳıyan: oḳıya A,

2 A.149a, F.165a, R.50a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın!

1b.her dilārādan: zır ü bālādan AE. 3a.yār-i: yād-ı AE. 3b.ayırma bu: ayırmadın A. 5a.murād-ı: murād M; murādı AE, H. 5b.olmuş durur: olmışdur A; a'lā: a'lādan AE; vü: ve M.

992¹

Velehû zâ‘afe’llâhu ecrehû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 ‘Aceb bilsem çâre halâşa in ü âniden
Cevâb irdi hüveydâda enîs-i lâ-mekâniden
- 2 Didi ol müstemi‘ kavlüm saña bir söz diyem el-ḥaḳ
Buña çâre budur ‘arz it ḥabîbüne beyâniden
- 3 Varup ‘arz eyledüm yâre didüm bu derde kıl çâre
Didi çâre buña ‘âşîḳ olur râz-ı nihâniden
- 4 Çü râzum sırrını bildi ‘ayân-ı bî-‘ayân oldu
‘İyânını Muḥîṭ oldu nihân oldu ‘ayâniden
- 5 Murâdi ‘ışḳ-ı yârine çü şayd oldu gönül mürḡı
Velî mürḡ ile bâz oldu özi ‘lâ zamâniden

993²

Velehû lâ-zâle muvaffaḳan

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Mu‘ammerdür gönül şehri binâ-yı lâ-yezâliden
Nidâ eyler anuñ ehli nidâ-yı zû‘t-teyâliden
- 2 Nişân-ı mâverâsından hüveydâ bir yem-i a‘zam
Anuñ nişfi cemâliden vü nişfidur celâliden
- 3 Muḥîṭ olmışdur ol deryâ o şehri dil-küşâyı pes
İḥâṭa eylemiş bir sūr anı şâhâ cemâliden
- 4 O sūruñ gelmedi aşlâ binâsı fehmi u idrâke
Anuñla kāyım oldu mâ‘ada añla ḳayâliden
- 5 Murâdi ṭarf-ı âḫirdür bugün temsil âḫirden
Hemân bir söz durur şerḥ-i maḳâliden

1 A.149a, F.165a, R.44a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun mükâfatını artırsın!

2b.beyâniden: beyânından AE. 3a.kıl çâre: çâre kıl M. 3b.râz-ı nihâniden: zâr-ı nihânından AE. 4b.‘ayâniden: ‘ayânından AE, M. 5a.‘ışḳ-ı yârına: ‘ışḳ-bâzına R. 5b.bâz: yâr AE; özi: - A, F, M; zamâniden: zamânından AE.

2 A.149a, F.165b, R.44b.Gazel AE, Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Muvaffakiyet devam etsin!

2b.vü: ve M. 3a.pes: bes R. 3b.cemâliden: ندى لاهاش A. 4a.ü: - R. 5a.âḫirden: âḫerden M. 5b.söz durur: sözdür F, H, M.

994¹

Velehü veffeḳahu'llāhu

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Na'imün ni'metin andun okıdum çün cinân vaşfin
Kerimün aıladum ikrām okudum çün cinân vaşfin
- 2 Muḳābil aıladum ḳalbe bugün miryāt ile vechün
İki vech üzre bilmişem 'ayân ile nihân vaşfin
- 3 Kitāb-ı 'ışḳı ezberden okıdum bāb-ender bāb
Ḳamu mevcūd imiş ezberledüm in ile ān vaşfin
- 4 Semī'-i na't olalı ol cemāl-i bā-kemālün dil
Lisān-ı ḫāl ü ḳāl ile ider bir bir zebān vaşfin
- 5 Murādī şābit iseñ ger ṭarīḳ-i müstakīm üzre
Zebānuñ dem-be-dem illā ile ḳılsun hemān vaşfin

995²

Velehü ḫafāzahu'llāhu

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Gülistān-ı vücūdumda biter güller kemālinden
Öter cān bülbüli her dem beyān eyler maḳālinden
- 2 'İyān olmaḳdadur şerḫ-i beyān-ı lezzet-i vaşluñ
Beyān olmaḳdadur temşil-i ḳudret her meýālınden
- 3 Nesīm-i luṭf eşer çün kim mu'aṭṭardur meşām-ı dil
Aḳar mā-ı lezīzi feyz alup ḳand-i zülālinden
- 4 Kenār-ı ḫavz-ı rütbetde bitüpdür veche-i 'işmet
Şemer virdi nice dürlü beyāz ü ḫaẓr ü ālından
- 5 Murādīdür murādı ile olup ravzāda ḫāzin
Ḫavālisinde ḳaplamış taḫayyür gayr-ı ḫālinden

1 A.149b, F.165b, R.50b. Gazel AE, Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu muvaffak kılsın!

1b.aıladum: aıdum R. 3b.in: āyet A. 4a.olalı: olalı o A; kemālın: kemāl R.

2 A.149b, F.165b, R.46b. Gazel AE, Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

2a.vaşfin: vuşlat R. 4b.ḫaẓr u: ḫaẓr A, R. 5a.murādī: murād R; olup: olup ol R. 5b.taḫayyür: muḫayyer A.

996¹

Velehû yessera'allâhu âmâlehu

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Yolına ol nigâruñ urmıſuz biz baſ u cân terkin
İkilikden geben ılmıſuz iki cihân terkin
- 2 Gedâ-yı kûyına yârûñ gedâ olmağ için her dem
İki dünyâda urmıſuz külâh-ı usrevân terkin
- 3 Süleymân olmadın kûyında mûr olduğumuz yegdûr
Anuñ çün ılmıſuz külâh-ı usrevân terkin
- 4 Süleymân olmadın kûyında mûr olduğumuz yegdûr
Anuñ çün ılmıſuzdur bir zemîn ü âsumân terkin
- 5 Bize sâķi-i udret ſunalı bu bâde-i 'ıſķı
Belî bezminde dağı urmıſız biz ad ü ſân terkin
- 6 Ebed dirlik dilerseñ ger yûri ölmezden evvel öl
Selâmet dârına Manſûr-veſ var ıl niſân terkin
- 7 Murâdinûñ murâdı dem-be-dem dil-ber murâdudur
Murâdı olmayan yârûñ urupdur ol hemân terkin

997²

Velehû ſanehu'llâh

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Za'ifem mesnedüm sensin benüm her demde yâ Rağmân
Bana luğf eyle luğfuñdan 'inâyet eyle yâ ğufrân
- 2 Rızâñı dilerem yâ Rab naſib eyle anı baña
Müyesser eyle didâruñ baña yâ ğayyu yâ mennân
- 3 Ne ağre eksilür deryâ-yı iğſanuñdan ey ayyüm
Eger bir zerre in'âmuñ irerse baña yâ Ğannân
- 4 Nice bir alayın günc-i dücâda ey ſeh-i 'âlem
arañu albümi pür-nûr ıl luğf eyle yâ sultân
- 5 Murâdî mûrdan kim bir uluñdur az'afû'l-mağlûğ
Müyesser ıl seni tesbîğ ide her lağza yâ sübhân

1 A.149b, F.166a. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun işlerini kolaylaştırsın!

4b.urduğ: urdük A, F, M; terkin: - M. 4. beyit A'da mükerreren yazılmıştır. 7b.terkin: - M.

2 A.150a, F.166a. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

998¹

Velehü kâne'llāhu me'ahū

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Cihân ârâyişine aldanuben olmağıl hayrân
Fenâdur ey gönül âhır bozılır defter ü divân
- 2 Eger başuñda 'aqluñ var ise genc-i nihân iste
'İbâdet eyle Mevlâya günâhuñ an olup giryân
- 3 Nice bir nâzenin 'ömrüñ giçe gâfletde sevdâda
Saçuñ ağarmada kalbün kırarmağ üzredür her an
- 4 Naşihât güş kıl ey dil saña bî-had fevâid var
Naşihât güş idenler görmediler tâ ebed hüsran
- 5 Murâdî kalb-i miryâtuñ muşaffâ kılmaga cehd it
Cihânuñ fıkır ü sevdâsın gider kalbünden iy nâ-dân

999²

Velehü lâ-zâlet envâre 'izzihî sâti'aten

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Bu gün 'âşıkluñ esrârına âgâh olan gelsün
Bu meydân-ı maḥabbetde fenâ fi'llâh olan gelsün
- 2 İki dünyâyı terk iden bu yola baş açık giden
İşi dil-dâr şevkinden dem-â-dem âh olan gelsün
- 3 Bu 'ışkuñ remzini fehmi eyleyimez degme bir 'âkil
Bunu añlamağa derd ehline hem-râh olan gelsün
- 4 Saña meyvâ yiter meyvâ yürü ta'n eyleme zâhid
Bize iki cihândan dâmeni kütâh olan gelsün
- 5 Bu râza ey Murâdî her kimesne olamaz maḥrem
Bu 'ışkuñ milkinge ey ser-be-ser şâh olan gelsün

1 A.150a, F.166a. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onunla olsun!

3b.bir: biz A.

2 A.150a, F.166b. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Parlayan izzetinin nurları devam etsin!

1a.gün: - A. 2b.dildâr: dildârdan A. 3a.eyleyimez: eyle A. 4a.cihândan: cihânda A. 5b.'ışkuñ mülküne: mülk-i 'ışkuña B.

1000¹

Velehû e‘ānehu’llâh

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Mekân senden çolu yâ Rab velikin bî-mekânsın sen
Vücûduñla zamân memlû velikîn bî-zamânsın sen
- 2 Sen ol sulţân-ı ‘âlemsin çoyar na‘mañ ile ‘âlem
Cihânı var iden sensin velikin bî-cihâsın sen
- 3 Senüñdür kuvvet ü saçvet senüñdür ‘izzet u nuşret
‘İyânsın cümleye şâhâ velikin bî-‘ayânsın sen
- 4 ‘Aceb kudret durur bu hâl ‘aceb hikmet durur bu kâr
Beyân eyler seni eşyâ velikin bî-beyânsın sen
- 5 Murâdî bil bu deryânuñ kerânın bulmadı kimse
Nazar iderse saña bil ki baħr-ı bî-kerânsın sen

1001²

Velehû âmenehu’llâh

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Gedâ-yı kûyuñ oldum çün senüñ ey server-i hûbân
Anı bilgil ki olmışam cemî‘-i ‘âleme sulţân
- 2 Görelî la‘l-i mey-günüñ bu çeşmüm ey gözi âpû
Senüñ esrâr-ı ‘ışkuñla habîbüm olmışam hayrân
- 3 Leb-i Şîrîñüñe ey husrevüm çün oldı dil Ferhâd
Şaçı leylîsi şevķinden benüm mecnûn-ı ser-gerdân
- 4 Vişâlün âb-ı hayvânın bu hicr ile olan mürde
Kuluña eylesen şâhum ne vardur luţf ile iħşân
- 5 Murâdî çâgerün cāna eger kapunda bulsa cā
Bulurdı devlet-i bākî olurdı dāyīmā ħandân

1 A.150b, F.166b. Gazel AE, L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona yardımda bulunsun!

1a.senden: sende A. 5a.kerânın: girânın A. 5b.bî-kerânsın-bî-girânsın M.

2 A.150b, F.166b. Gazel AE, L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu emin kılsın!

3b.şevķinden: şevķinde A.

1002¹

Velehü ħaresa'llāh

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Şıgar şanma iki dünyāya şol kim içdi şahbādan
Ne bilsün gice gündüzden ħaber bilen o Leylādan
- 2 Şalan baħr-ı maħabbetde vücūdi fūlkine bir dem
Bulup sāhil çıkar ańlama sen anı o deryādan
- 3 Kāra vü ağı farķ itmez açan sevdā vü beyzāyı
Bulan sırr-ı “ev-ednā” geçer ol ağ u qaradan
- 4 Kişilik terk iden kimse bulur ol devlet ü ‘izzet
Dilerseñ devlet ü rif‘at taleb kıl sırr-ı esmādan
- 5 Murādī āyet-i kübrā olupdur bilen a'lāyı
Şuñā kim irişür büşrā geçer a'la vü ednādan

1003²

Velehü ħāmilehu'llāh

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Ĥabibā eyle ‘uşşāķa tesellī gel vişālūñden
Ĥicāb-ı ref idüp bir dem tecellī kıl cemālūñden
- 2 Nice bir nār-ı fūrķatden yana ‘aşıķlaruñ cānā
Demidür kim fenālar teşneler āb-ı zülālūñden
- 3 Şu dem kim aldı mīşāķı ħabībüm senden ‘uşşāķuñ
Pes andandur ki müştāķuñ yanar ‘ışķ-ı ħayālūñden
- 4 ‘Acebdür kim aranursın velikin olmaduñ ayru
Ne ĥikmet taşra olınmaz cemāl ile celālūñden
- 5 Şafālar olmaya mı bundan özge ne şafā vardur
Mesih-āsā Murādī mürdeler ĥaydür meýālūñden

1 A.150b, F.167a. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

3a.vü: ve M. 3b.ev-ednā: bk. G 129/4. 5b.āyet-i kübrā: G 83/3b; a'lā ve ednādan: ednā ve a'lādan F, H; vü: ve M.

2 A.151a, F.167a. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu rahmetiyle taşısın!

3a.ħabībüm: ĥabībūñ A.

1004¹

Velehü veffeķahu'llāhu limā yuħibbu ve yerzāh

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Muħāl olmaz mecāl olmaz ki ger kesdün 'ılaķeyin
Duriş cehd eyle 'aynünden açıla tā ħicābeyin
- 2 Münevver kıldı zāhir meclis-i taħķīķ-i nūrānī
Yüri kıl nālīşī tā yana ħalbünde sirāceyin
- 3 Saķayhüm şerbetin biñ kerre virse ķanamaz 'aşık
Eger olmasa āb-ı nuţfī ķılurdı helākeyin
- 4 Müberrā ķıl özün her dem diseñ ibhām ola mefhüm
Ne mümkindür ola bir yirde pes icmā'-ı źarbeyin
- 5 Murāduñ sözlerin añlayayım ger dirseñ ey 'āķil
Bu efāl ile aķvāli getür kendüne ħāleyin

1005²

Velehü e'ānehu'llāhu 'alā murādih

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Maħabbet şem'ini yaķdum ķanı pervāneler gelsün
Küşād olmış yine dārüş-şifā divāneler gelsün
- 2 Açılmış 'ışķ meydānı oturmış manzar içre ħüb
Ķanı top itmege başın bugün merd-āneler gelsün
- 3 Nice bir mest-i lā-ya'ķıl yine mest-āneler maħmūr
Aķıldı ħün der-i ħum-ħāne hep mest-āneler gelsün
- 4 Ħabībüm mihr-i tābından ķamu meh-pāreler zerre
Ne deñlü var ise 'ālemde hep cānāneler gelsün
- 5 Murāduñ saña teýşir eylemezse ķavl-i pür-süzü
Efendüm saña bu 'ālemde ayruķ pāyeler gelsün

1 A.151a, F.167b. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun sevdiği ve razı olduğu şeyi ona muvafık kılsın!

1a.muħāl: mecāl B, H; mecāl: muħāl B, H. 2b.tā yana: tabāna A. 3a.şerbetin: şarābın A. 4b.icmā'-ı źarbeyni: açmağa A. Murāduñ: - M.

2 A.151a, F.167b. Gazel AE, L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun isteği doğrultusunda Allah (cc.) ona yardımda bulunsun!

3b: ħumħāne: meyħāne A. 5b.efendüm: aķıtđum R; pāyeler: yā neler M.

1006¹

Velehū dāme fazlūhū

Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn

- 1 Hūdāvendā baña luṭfuñ iriṣdūr gel 'ināyetden
Beni sen pāy-māl itme müyesser kıl dirāyetden
- 2 Maḥabbet baḥrine ṭaldur elüm alup beni ḳaldur
Bu ben giryānuñ güldür 'ināyet kıl sa'ādetden
- 3 Baña 'ilmūñ naṣīb eyle özün cāna ḥabīb eyle
Beni saña ḳarīb eyle iriṣdūr gel hidāyetden
- 4 Cemālūñ nūrını göster beni nūra idüp hem-ser
Gözüm nūruña kıl manṣar müyesser eyle ḥāletden
- 5 Murādīdür saña bende ilāhi ḳılma efkende
Hemīşe eylegil ḳande naṣīb eyle o devletden

1007²

Velehū menna'llāhu bi-ṭūli beḳā'ih

Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn

- 1 Bī-ḥamdī'llāh seni gördüm 'aceb dil-dār imişsin sen
Cemālūñ pertevin gördükde bildüm yār imişsin sen
- 2 Şu deñlü bilmişem ḳadrūñ senūñ ey vechi meh-pāre
Beni yār eyledūñ yāre 'aceb muḥtār imişsin sen
- 3 Ḥayātum revnaḳın buldum cemāl-i lā-yezāliden
Müsebbebsin müsebbebden 'aceb sālār imişsin sen
- 4 Yazalı ḥaṭṭı levḥ üzre ḥabībüm dest-i ḳudretle
Ṭolanduñ noḳṭa-i dāyım 'aceb pergār imişsin sen
- 5 Nice nice bu vechūñe muḳābil oldı āyīne
Murādī ḥüsnūñi gördi 'aceb dīdār imişsin sen

1 A.151b, F.167b, R.156a. Gazel AE, Lde yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Onun faziletinin devam etmesi...
1a.irişdür gel: irişdügil M.

2 A.151b, F.168a, R.131a. Gazel AE, Lde yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun bekasının uzunluğuyla lütüflandırın!
1a.bī-ḥamdī'llāh: bī-ḥamdī'llāhi M. 2a.mehpāre: mehpāreler A. 3a.lā-yezāliden: lā-yezālīde R. 3b.müsebbebsin:
müsebbebden H, R; müsebbebden: müsebbebsin R; imişsin: imiş A.

1008¹

Velehû evşalehu'llâhu ilâ murâdihî

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Vişâlün virgil 'uşşâka tecellî mâverâsından
Cemâlün ehl-i râha kâşif olgıl ibtidâsından
- 2 Yakîn olmaz bu iķân ile el-haķ fazl-ı 'allâme
Hüviyyet maħzenin aç kim mülâķi ol likâsından
- 3 Taħayyüрдür velî miftâh kilidi açmağıl zinhâr
Şafâsın sürmek isterseñi çevürme yüz belâsından
- 4 Beni âşüfte kılmışdur velî câm-ı şafâ-baħşum
Muħiṭ oldu cihânı ni'metüm anuñ 'atâsından
- 5 Murâdi server olmuşdur 'ulûmına nihâyet yok
Kitâbın ezber itmiş okımaz ağ u ķarasından

1009²

Velehû eyyedehu'llâh

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Muķaddessin kemâlünle Hudâ-yı bî-mişâlsin sen
Senüñdür ķudret ü 'izzet ķadîm-i lâ-yezâlsin sen
- 2 Saña maħşûşdur her dem olasin cümleden a'lâ
Senüñdür 'izz ü istiğnâ 'azîz-i zî'l-celâlsin sen
- 3 Çü sensin zâhir ü bâṭın senüñdür evvel ü âḫir
Cemâlün bî-nişân ammâ 'acâyib zî'l-cemâlsin sen
- 4 Sañadur ḫamd ü minnet her zamân ey ķâdir-i dâñâ
Senüñ 'âşıklañı ister seni ammâ muḫâlsin sen
- 5 Murâduñ şerḫe gelmez bu beyân-ı bî-beyândur cün
Beyân-ı bî-beyânundan beyân eyler ne ḫâlsin sen

1 A.151b, F.168a, R.151b. Gazel AE, L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu maksadına ulaştırsın!

3a.kilidi: gelmedi A. 4a.şafâ-baħşum: şafâ-baħş M. 5b.itmiş: itmişdür A. 3b.belâsında: a'lâsından B. B'de1 ve 2. beyitler birbirinin yerine yazılmıştır.

2 A.152a, F.168a. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu desteklesin!

1a.muķaddessin: muķaddesin M. 2b.)i'l-: zü'l- M. 3b.)i'l-: zü'l- H. 4a.ķâdir-i: ķâdir ü M. 4b.muḫâlsin: muḫâl A. 5a.gelmez: - A.

1010¹

Velehü kessera'llāhu hayrah

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Ğanī bī'z-zāt muṭlaḳdur hüve'r-Rahmānū ve'l-mennān
Yücedür ṭalībūm her dem hüve'd-deyyānū ve's-sulṭān
- 2 Mu'ayyen Rabb-i vaḥdetde hüviyyetdür olan maḥfī
Velikin aşkār olmuş hüve's-sulṭānu ve'r-Rahmān
- 3 Elā yā eyyühe'l-'uşşāk nedür ma'sūḳı bildüñ mi
Beridür cümleden el-ḥaḳ hüve'r-Rabbü hüve'l-Ḥannān
- 4 Cemāl-i pertev enverdür cemāl-i pertevi n'eyler
Mu'arrādur müberrādur hüve'l-ḥayyü hüve's-sübḥān
- 5 Eger var ise virdüñ pes saña vārid durur ḥaşıl
Murādī bildügin bildi hüve't-tevvābū ve'l-ḡufrān

1011²

Velehü neşera'llāhu şite ma'diletiḥi

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Seni senden ne a'lemdür yine dānā olan sensin
Cemāl-i bā-kemālünfi yine bīnā olan sensin
- 2 Beni peydā kılaldan sen saña āyinedür ḳalbūm
Bu ḳavli söyledüm ammā yine a'lā olan sensin
- 3 Beni insān iderseñ itme gel nisyān ile hergiz
Vücūdum beytine çün kim yine azvā olan sensin
- 4 Haḳıḳat baḥrine ḥūt oldu rūḥ-ı pür-fütūḥum çün
Şināv itsem o yem içre yine peydā olan sensin
- 5 Murāduñ mürdeyi itse n'ola ḥay ey cihān-ārā
Ḳamu enfās ü aḳvāli yine a'lā olan sensin

1 A.152a, F.168b, R.159a. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun hayrını çoğaltsın!

5a.virdüñ: derdüñ A; pes: bes R; vārit durur: vardır. bir A. 5b.bildügin: bilmedügin A.

2 A.152a, F.168b. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletinin şöhretini yaygınlaştırsın!

3a.itme gel: itmegil M; nisyān ile: nesne A. 5a.: mürdeyi: mürde A; cihān-ārā: cihān-ārāy M. 5b.enfās ü: enfāsı ve A; kim: - B.

1012¹

Velehû eşrakat şümüse salţanatih î ilâ yevmi'l-kıyâm

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Rızâñı isterüz yâ Rab bizi kılma cüdâ andan
Bize her demde rûz u şeb irişmişdür şafâ andan
- 2 Maḥabbeti şevki sendendür senün ḥatûñ bilür anı
Ki zîrâ lem'ası nûruñ irişdi ibtidâ andan
- 3 Žiyâdandur rızâ zâhir sivâdı maḥv ider elbet
Velikin gözle sevdâyı muḥakkaḳdur rızâ andan
- 4 Enîs ü mûnis-i rûḥ-ı revândur gerçi nâm-ı yâr
Velî ḥatında ḥayrânım beḳâ oldu baña andan
- 5 Murâdi 'izzet-i 'uzmâ dilerseñ râğıb-ı yâr ol
Ne deñlü kim irer 'izzet irişüşdür saña andan

1013²

Velehû zidet meḥâbetühû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Ḥaber-dâr eyle yâ Rab kim rızâñı isteyem ḳanden
Yine senden ṭaleb yâ Rab yine senden yine senden
- 2 Taḥayyür ḳapladı cânı anuñ yâ n'ola dermânı
Devâ senden yine aña ṭalebdür cân ile dilden
- 3 Maḥabbet âteşi düşdi dil ü cânımı yandurdu
Velî beni uyandurdu gelüp ḡaffet-menâmından
- 4 Tefahḥuş eyledüm dâyim seni dünyâda 'uḳbâda
'Aceb budur seni bir laḫza bulmam ayru yanumdan
- 5 Murâduñ oldu ḡüftârı 'acâyib sûz-nâk el-ḫaḳ
Melâyîk ḡayrete vardı benüm âḥ ü fiğânımdan

1 A.152b, F.168b. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Kıyamet gününe kadar saltanatının güneşleri parlasın!

1a.isterüz yâ Rab: yâ Rab isterüz M. 3a.żiyâdandur: żiyâ-enderA. 4a.rûḥ-ı: - A. 5b.irer: ider A.

2 A.152b, F.169a. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun heybeti ziyadeleşsin!

4a.dünyâda: dünyâda ve A. 5b.fiğânımdan: efgânımdan A.

1014¹

Velehü azâ'a'llâhu kevâkibe hilâfetihi

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Şeher çağında açmış perdeyi dilber cemâlinde
Mürüvvetler kılup 'uşşâka şordı kendü hâlinden
- 2 Firâk ile kebâb-âsâ ciger yanmış idi nâra
Bi-hamdi'llâh şusamışdur yine vaşlı zülâlinde
- 3 Nice demdür ki çeşm-i hûn-feşânum anı gözlerdi
Görindi hamd u minnet sırrı ile sır kemâlinde
- 4 'Alâ'im gerçi azherdür veli zâhir degül zinhâr
N'ola zâhir eger bâtın 'ayân ola su'âlinde
- 5 Murâduñ vech-i taḥkîki kemâl-i Hâkka râci'dür
Kelâmı cümleten ḥaḥdur mecâz alma maḥâlinde

1015²

Velehü hebbet nesâyimi devletihi

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Cüdâ olmak ne mümkündür ḥabîbüm cism ü cân senden
Benüm ḥâlüm 'ayânuñdur degül hergiz nihân senden
- 2 Beni senden cüdâ kılmağa her kim eyleye tedbir
Ayr kıymetlünden anı dilerven ben hemân senden
- 3 Sen'arzûlar dil ü cânım ḥayât-ı câvidânımsın
Olur mürde ten ü cânım ger ayrulam bir an senden
- 4 Vişâlün rûḥuma cândur benüm ey 'âlemün cânı
Ümîdüm bu durur bulam vişâl-i câvidân senden
- 5 Murâdî garḥa-i baḥr-ı hüviyyet oldı bi'llâhi
Dilemez hergizin yârâ o deryâda amân senden

1 A.152b, F.169a, R.144b. Gazel AE, L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun halifeliğinin yıldızlarını parlatsın!

1a.perdeyi: yirde R. 2b.bi-hamdi'llâh: bi-hamdi'llâhi M. 3b.ü: - R; sırrı: sırr R; sır: ser M. 4a.ola: olsa R. 5a.kemâl-i ḥaḥka: kemâlinde A.

2 A.152b, F.169b. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Devletinin rüzgârını estirsin!

5b.yârâ: yâr A.

1016¹

Velehû e‘azzehu’llâhu cündehû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Bi-ḥamdi’llâhi ve’l-minne kemâle âşinâyam ben
Ne deñlü var ise ‘âlem ḳamuya pâdişâyam ben
- 2 Rumûz-ı evvelîn ü âhirîni eyleyüp ta’lim
Ḥudâ baña mu‘allimdür anuñ çün müntehâyam ben
- 3 Rüsûm-ı şûret ü ma’nâ ‘ayân olsa ‘aceb midür
Nazar ḳılsañ baña âyîne-i ‘ibret-nümâyam ben
- 4 Ne ḥikmetdür bu sır ey dil ḥicâb-ı kibriyâ dutmuş
Cemâlin zeyn idüp girü mülâḳide likâyam ben
- 5 Egerçi şâni’-i ekber beni var itdi sun’ından
“Fe-emmâ” olmadın ḡayrı dahı ehl-i şenâyam ben

1017²

Velehû edama’llâhu irşâdehû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Gönül şeydâ olaldan görmedi hergiz vefâ senden
Revâ mıdur saña ‘ömrüm çeke ‘âşık cefâ senden
- 2 Anuñ çün yüz sürerler cümle ‘âlem ḥâk-i pâyüñe
Bilürler olisardur gözlerine rüşenâ senden
- 3 Bu râh-ı ‘ışık içinde ḳaluram bi’llâhi âvâre
Eger olmaz ise çâre baña ey reh-nümâ senden
- 4 Teraḥḥum ḳıl baña dil-dâr ki ben bir ḥastayam pür-zâr
Baña dünyâda sensin vâre ṭabîbüm gel devâ senden
- 5 Cihânda şıḥḥatüm sensin ümîdüm râḥatüm sensin
Ne mümkindür olam bir an efendüm ben cüdâ senden
- 6 Gönül ḡam-gîn gözüm nem-gîn yaşum ḳana boyanmışdur
Ḳıluram âh ile zârı güzel ben mübtelâ senden
- 7 Murâdinüñ Ḥudâdan bu durur her dem murâdı kim
Cüdâ ḳılmaya bir sâ‘at beni ey dil-rübâ senden

1 A.153a, F.169b. Gazel AE, L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun askerini aziz ḳılsın!

1a.rumûz-ı: rumûzı M. 2b.müntehâyam: tenhâyam A. 4a.sır ey dil: sarây-ı dil-i A. 5a.sun’ından: şun’ için B, H. 5b.fe-emmâ: bk. G 65/5b.

2 A.153a, F.169b. Gazel AE, B, H, L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun irşadını devam ettirsin!

4a.bir: - A. 5b.cüdâ: Ḥudâ A.

1018¹**Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün**

- 1 Necâtum çün temennâda mu'ammer eylemiş kârın
Bu hâyîyyetden almışdur hâbîb ağzından ikrârın
- 2 Miyân-ı âb u âteşden hürûc eyle mü'eyyeddür
Anuñ çün gösterür her lahza bir vech üze efvârın
- 3 Müsemma ism ile mersûm olan naşs-ı kıtâ'dur
Gözetdi maverâsından 'aceb hârc eyledi varın
- 4 Mu'ammerdür fûrû'ından ne aşl u ne fûrû' oldı
Binâsın her zamân tecdid ider çün bildi mi'mârın
- 5 Murâdî sırr-ı ma'nâdan haber-dâr olayım degme
Meger Manşûr-veş meydân-ı ışk içre dike dârın

1019²**Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün**

- 1 Seni meddâh olalıdan okur kevşer lisânımdan
İrişdüm bir beyâna kim geçilmişdür beyânımdan
- 2 Nice sakı-yı şafâdur kim şafâ-yı pür-şafâ sende
Muşaffâ olsa âyine 'ayân olur 'ayânımdur
- 3 Hicâb-ı gayrı çün terk eyledüm erf-i hicâb için
Mu'ayyen kesb-i zâhirdür nihânîdür nihânımdan
- 4 Eşerdür çün kim eşerle müeyşşirdür bu istidlâl
Tıramaz taglar karşı eşer iderse cânımdan
- 5 Celâl-i heyyet olmuşdur hayâl ile Murâdî bu
Yanardı oda 'âlemler şerer çıkısa zebânımdan

1 R.46b. Gazel R'de vardır.

2 R.82b. Gazel R'de vardır.

1020¹**Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün**

- 1 Tâleb verdi açılduğça olur cân bülbülü hândân
Me'ânî nev-bahârınıñ olupdur boyına hayrân
- 2 Semî' olalı elfâz-ı habîbi gûş-ı hûş eyle
Şafâlar kesb idüpdür kim anı eylemedi bir cân
- 3 Elâ ey 'âşık-ı şûrîde gel keşf-i hicâb oldu
Yûri var hûsne karşı gör ne şive kılar ol fettân
- 4 Anuñ hûsnine gâyet yok hemân haţtuñ saña 'âid
Mu'arrâdur aralukda bunı fikr eyle kıl iz'ân
- 5 Murâdî merd odur 'âlemde kim dönmeye kıvbinden
Şu kim zevk-i şahîh ister kımaz kalbinde in ü ân

1021²**Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün**

- 1 Çü va'z itdüm melâ'îkde bir âvâz irdi minberden
Mübârek bir bâd indi saña nûr-ı azherden
- 2 Çü bildüm bir kerâmet virdi Hâk kim hadde gelmez ol
Melâ'îk cümle âmennâ diyü çağırdı her yirden
- 3 Didüm kim anda yâ hâdî hidâyet eyle her râha
Dinildi server olduñ bihter olduñ cümle bihterden
- 4 Seni insân iden senden ferâğat eylemez kaç'â
Saña havf u hüzün yokdur mu'arrâsın mükerrerden
- 5 Mu'ammâdur mu'ammâdur bu bir maḥcüb-ı ra'nâdur
Bunı fehm eylemez hergiz Murâdî geçmeyen serden

1 R.117a. Gazel R'de vardır.

2 R.122a. Gazel R'de vardır.

1022¹**Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün**

- 1 Açaldan gülşen evrâkın oğur bülbül kitâbından
Senûn na't-ı cemâlünü anuñ evrâk u bâbından
- 2 Hümâ-yı gül-şen-i kudsem mekânım 'arş-ı a'lâdur
Şikâyet eylerem ammâ vücûdum nâr u âbından
- 3 Cemâl-i yâr mestîdür kamu 'âlem ü mâfihâ
"Ene'l-'âşık" nidâsıdur gelen herkes cevâbından
- 4 Yiter hayrân u ser-gerdân kamu emvât-ı ser-gerdân
Muḥâccim diyü her zerre cevâb ider türâbından
- 5 Murâdî bahredür zevraḫ velî baḫr anâdur zevraḫ
Benüm tâbum durur 'âlem benüm çün nûrî tâbından

1023²**Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün**

- 1 Çerâğ-ı çeşm-i ehl-i dil müberrâdur dü-'âlemden
Eger şâdıksañ 'ışkuñda cüdâ olmaya göz nemden
- 2 Cemâle ḥüsn revnaḫdur görinen gerçi şüretde
Velâkin ru'yet olursa ḥafî olsa olur senden
- 3 Ḥicâb-ı ḡayret-i kübrâ muḫîṭ olmasa dünyâyı
Ḳarar itmez mi cân ü ten nişândur cân ü ten tenden
- 4 Ğam u şadî bir âletdür nedür şadî nedür yâ ḡam
Eger aḫluñ saña yâr ise gec gel şad ile ḡamdan
- 5 Murâduñ ḥasb-i ḥâlini eger nâm u nişânını
Dilerseñ fehm ide 'aḫluñ taleb kıl mîm-i "elḥam" dan

1 R.124b. Gazel R'de vardır.

3b. Ene'l-'âşık: Ben âşıkım.

2 R.147a. Gazel R'de vardır.

elḥam (el-ḥamd): bk. G 264/4b.

1024¹

Velehû esbela'llâhu feyzahu 'aleyh
Velehû 'aleyhi yessera'llâhu murâdehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Anuñ içün târik olmışam ahibbâ şöhetin
Halvet-i dilde kılam yâr ile تنها şöhetin
- 2 Fâriğü'l-bâl oldu ğayrıdan gönül divânesi
Boynına zincir idüp zülf-i muṭarrâ şöhetin
- 3 Şalmışam 'ışkı deñizine fuyâdum zevraķın
Eylerem her demde ben deryâda deryâ şöhetin
- 4 Şohbet-i hâş eylerem hâşe'l-havâşa baķmazam
Şanma kim ben eylerem dünyâ vü 'ukbâ şöhetin
- 5 Güş kılğıl sen Murâduñ kavı-l-i şevķ-âmizini
Diler iseñ anılayasın sen de 'ulya şöhetin

1025²

Velehû dâmet re'feteḥû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Bilmezem sırr-ı nihânum ḳande pinhân olduĝın
Lîk bildüm ḥâne-i ḳalbümde miḥmân olduĝın
- 2 Ser-te-ser eşķâl-i 'âlem oldu fânûs-ı ḥayâl
Şu'le-i mihrüm bilürven anda tâbân olduĝın
- 3 Ḥarf-i şavtın bilmedüm ammâ bilürven şavt-ı ḥarf
Ḳarımı ferḥunde bildüm 'aḳla iz'ân olduĝın
- 4 Ma'bedümdür her cevâ nib câmi' ü mescid nedür
Ḳalb-i câmi' eyledüm bildüm ol i'lân olduĝın
- 5 Gel Murâdî añla râhı olasın ehl-i ṭarîķ
Añlar iseñ ger bilürsin cümleyle ḥân olduĝın

1 A.153b, F.170a, R.74a. Gazel AE'de yoktur.

Başlık A1: Bu da onundur. Allah (cc.) bereketini onun üzerine indirsın!

Başlık A1: Bu da onundur. Allah (cc.) onun muradını ona kolaylaştırsın!

Başlık F: Ve min-enfâsihi'l-mübâreke.

1a.târik: yârûñ A. 4a.ḥavâşa: ḥavâşı A, F, H, M. 4b.vü: ve M. 5a.kılğıl sen: eylegil L, R.

2 A.153b, F.170a, R.134b. Gazel AE, L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun merhameti devam etsin!

2a.ser-te-ser: kılmışam R. 3a.ferḥunde: Ḥarfinde R. 4a.ü: - F, H, M.

1026¹

Velehū medda'llāhu ʔanābe devletihī

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gel berü ey terk-i cân iden bugün cânân için
Saña vardur bir cevâbum dinle anı cân için
- 2 Ğarḳa-i baḫr-ı maḥabbet olalıdan cân ü dil
Düşdi fibr-i yâre her dem ğam yimez devrân için
- 3 Bir 'aceb deryâ olupdur dil ki yok aña kenâr
Günde biñ deryâ yudar aşlâ yimez ğam ân için
- 4 Añlar iseñ ger bu remzi kâmilü'l-'ilm olasin
Nice ḫasta saña gele bir nefes dermân için
- 5 Bî-ḫaber olma özüñden k'ey şaḳın ey merd-i dîn
Bu Murâduñ mantıḳın sen añlağıl bürḫân için

1027²

Velehū lâ-zâlet aġşānu devletihī muḫzarraten

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Baş açuḳ dīvâne geldüm dün gice mey-ḫāneden
Didiler olmaz 'aceb dīvānelük mest-āneden
- 2 Aḳıdup yaşını deryâlar gibi kıldı şadef
Düşdüğü için cüdâ nâ-yâb bir dūr-dāneden
- 3 'İşḳıñı dutdı gönülde cümle maḫlûḳ-ı cihân
Yâ ḫabibâ çırırşurlar baş açuḳ kâşāneden
- 4 Rûyına âyine tutdı 'aks-i ḫüsnin gösterüp
Mest ider 'uşşâḳını bir cür'a-i peymāneden
- 5 Kārını terk itmeyince bulmadı kārın Murād
Sen daḫı kâr ister iseñ geç bu âb u dāneden

1 A.153b, F.170a, R.112b. Gazel AE'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) devletinin yerleşikliğini uzatsın!

A'da. 2a.mısraının "saña vardır." ibaresinden sonraki kısmı yazılmamıştır. 1b'nin başlangıcıdır. 2b.olasın: ol A. 5a.merd-i dîn: mürd ve ten A. 5b.içün: ile R.

2 A.154a, F.170b, R.96b. Gazel AE'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Devletinin var olan büyümesi devam etsin!

2b.cüdâ: Ḥudâ R; nâ-yâb: yānâb A. 3b.çağırşurlar: çağırşup A; açuḳ: açıp R. 4b.'uşşâḳını: 'uşşâḳa A.

1028¹

Velehû cema'a'llâhu şemlehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Düş olaldan yâre dil buldı müheyyâ şöhetin
Eylemişdür 'ışk ile a'lâda peydâ şöhetin
- 2 Şem'-i 'ışka dün gice hark oldu dil pervânesi
Rûhına cân virmek için kıldı ifnâ şöhetin
- 3 'Âlimün 'ilminde kıldı imtihân için özin
Şordı emlâka mesâyil kıldı gavgâ şöhetin
- 4 Tavr u tarzın bildi pes tavrından itmedi hurûc
Anuñ için eylemiş 'ulyâda 'ulyâ şöhetin
- 5 İrmedi mâfi'z-zamîrine Murâduñ kimsene
Bilmek için anı kılurlar temennâ şöhetin

1029²

Velehû haşşahu'llâhu bi-'inâyetihî

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Miñnete şabr itdüg' için buldı gönlüm çâresin
Çâresüzler çâresi bildi nedür bi-çâresin
- 2 Müntekîş kıldı nuķuşın kıldı izhâr-ı hüner
Eyledi temyîz-i hikmetle nuķuşuñ ârâsin
- 3 Zâhirâ manzûr-ı enzâr oldu 'ayn-ı yaralar
Kendüsin yara urur tîmâr ider pes yarasın
- 4 Cân ü cismi terk idüp dil çıkmayınca aradan
Bilmez idi n'eydügin çeşminde ağ u kırasın
- 5 Bu Murâduñ remzi mübhem bilmege k'ey er gerek
Bilmek için kıl 'ibâdet Hâkkâ hem yalvarasın

1 A.154a, F.170b, R.72a. Gazel AE, Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun toplumunu birleştirsın!

3a. 'âlimin: 'âlemin R. 4a.u: - F, H, R; bildi: bilmedi A; pes: bes R. 5b.kılur: A.

2 A.154a, F.170b, R.72b. Gazel AE, Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona inâyetini has kılsın!

1b.çâresüzler çâresi: çâresüz çâresini A. 3a.enzâr: nazzâr R; 'ayn-ı yaralar: pâreler A. 3b.kendüsin: kendüsi R; ider pes: idersin i; ederin R. 4a.ü: - R. 4b.çeşminde: cismümde R. 5a.k'ey: ger A.

1030¹

Velehū ḥassala'llāhu merāmihi

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 “Kâf u nûn”ı eyledi izhâr kudretten hemân
Oldı peydâ anuñ içün ser-be-ser geldi nihân
- 2 Münderic oldı gelüp cem‘inde küllî-i beyân
Ol beyânından beyân oldı gelüp cümle ‘ayân
- 3 Gel berü ac gözüni qaldur hicâbuñ ter-te-ser
Bağ gönül miryâtına gör nice naqş oldı cihân
- 4 Anlağıl âlâ-yı Hâkķı eyle na‘māya nazar
Furşatı fevt eyleme vallāhi bu qavle inan
- 5 Ey Murādî dinleyen güftâr-ı ma‘nî-dâruñı
Anlamaqda ‘âciz olup bilemez nedür beyân

1031²

Velehū dāme mecduhū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Derde düşdi bu gönül dermânı kimden istesün
Bende oldı cân ile sulţânı kimden istesün
- 2 ‘İşk ile âvâredür derd ile dil şad pâredür
‘Âşık-ı bî-çâredür cānânı kimden istesün
- 3 Eşk-i çeşmümdür şarâb vü muzğa-i bağrum kebâb
Dil müheyyâdur velî mihmânı kimden istesün
- 4 Şem‘-i tâbına ‘aceb pervânedür divâne dil
Yanmağ içün meclis-i eyvânı kimden istesün
- 5 Bu Murādî çün semend-i himmete oldı süvâr
Kılmağa cevân içün meydânı kimden istesün

1 A.154a, F.171a, R.82b. Gazel AE’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun maksadını hâsıl etmesi...

1a. Kâf u nûn: bk. G 16/1b; izhâr: izhâr-ı M. 1b.nihân: zamân A; pinhân M. 2b.ol beyânından: beyyinâtından R; ol: - L. 5a.dinleyen: aňlayan R; ma’nîdârını: pür كودن senüñ L, R.

2 A.154b, F.171a, R.104a. Gazel AE, L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Saygınlığının devam etmesi...

2a.derd: - R. 3a.vü: - R.

1032¹

Velehû züyyine bi-vücûdihi'd-dünyâ

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 “Men ‘aref” sırrında hayran oldu dil hayrân igen
Taldı bir ‘umman-ı bî-pâyâna dil ‘umman igen
- 2 ‘Işk-ı dil-dârı görüp buldı eşerden pes eşer
Bende-i ‘ışk oldu dil bu ‘âleme sulţân igen
- 3 Bu ‘acâyib kışşadur anla haberden gel haber
Âh ile hem-râzdur deryâda dil mihmân igen
- 4 Mağşad-ı akşâya tâlibdür gönül ey pür-hüner
Bu ‘acebdür bunda bu dil şâhib-i iķân igen
- 5 Ey Murâdi cehdi elden kılma terk eyle hâzer
Bilmegi bul şimdiki dem dil saña fermân igen

1033²

Velehû naşara’llâhu bi-te’yîdihî

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Raḥm u şefkat oldu çün kim kâmil-i imândan
Halka raḥm it kim bulasın mağfîret Raḥmândan
- 2 Gel tefekkür eylegil bir dem kıyâmet günlerin
Zûlm ü cevri terk idüp ḥavf eylegil sübhândan
- 3 Gel hicâb-ı ğaffeti ref eyle çeşmün kıl küşâd
Tâ saña daḥı naşib ola bugün iz’ândan
- 4 Çeşm-i ‘ibretle nazar kıl kâ’inâtun hâline
‘Âlemün bilgil fenâsın girdiş-i devrândan
- 5 Kâni’ ol bir loḥmaya aldanma dürlü ni’mete
Ey Murâdi k’ey muraḥka’ el çekup ‘unvân ol

1 A.154b, F.171a, R.93a. Gazel AE’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Dünya onun varlığıyla süslensin!

1a. Men ‘aref: bk. G 388/3. 2a. eşerden: eşer bir R. 3b. râzdur: zârda R; râzdur deryâda: râzdadur yâre L, R. 5b. bilmegi bul: bildi kim H; bildi mi R; dil saña: saña dil H, L, R; bilmegi bul: bildi mi kim L.

2 A.154b, F.171b, R.43a. Gazel AE, L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun kuvvetlendirmesiyle ona yardım etsin!

1b. Raḥmândan: ğufrândan R.

1034¹

Velehū nefe‘a’llāhu bi-bereketihī

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Halk olındı çünkü kudretten umûr-ı dü-cihân
Pes kâmunuñ varluğına şâhid emr-i “kün-fekân”
- 2 ‘Âlemüm emrinde gerçi oldu nice ‘âlemîn
Âdem oldu şun‘-ı ekber ‘âleme ol virdi şân
- 3 Nîk ü bed ortalığını kılmak için imtiyâz
Kırdı pes mîzân-ı ‘aqlı ara yirde tercemân
- 4 Cür‘adan mest oldu ba‘zı ba‘zı oldu zâlden
Gel bu ma‘nâyı nişânuñ eyle kıl hâtır-nişân
- 5 Merd iseñ merdâne ol kalma ayakda sen dahı
Bu Murâduñ mantığından dinleğil şerh u beyân

1035²

Velehū lâ-zâlet akmâru devletihī tâli‘ahū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Çün ‘ayân-ı bî-beyânından beyânumdur gelen
Her ne kim dünyâda gelmişdür ‘ayânumdur gelen
- 2 ‘Âlem-i ‘aynumda ‘aynûmdur vücûdum hâfızı
Ğayb-ı ğayba kıl nazar şerh-i nihânumdur gelen
- 3 Müntehâ-yı vûda vardı çün vücûdum menba‘ı
Evvel ü âhırde ‘ömr-i câvidânumdur gelen
- 4 Bir şehir gördüm temevvüc kıldı baħr-ı iktizâ
Fülk-i hestîye taķılmış bād-bânumdur gelen
- 5 Şems-i tâbân oldu çün kim ‘aks-i mihrüm ‘âleme
Ey Murâdî ben degülven mihrîbânumdur gelen

1 A.155a, F.171b, R.43a. Gazel AE, L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) bereketiyle faydalandırısın!

1b. kün-fekân: bk. G 16/1b. 2a. ‘âlemüm: ‘âlem R. 3a. ortalığını: ortalığın R; kılmak için: kılmak için tâ R.

2 A.155a, F.171b, R.45b. Gazel AE, L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Yükselen devletinin ayları devam etsin!

1b. dünyâda: dünyâya R. 2a. ‘aynumdur: gaybumdur R. 4a. şehir gördüm: şehir ger kıldum R.

1036¹

Velehû şuyineti'l-memâliki bi-‘adlihi

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Nağş-ı miryâtumda gördüm şormışam nağğâşdan
Yedi yâ vü nûn ü yânun resmin aldum kaçdan
- 2 Her ne kim vardır ‘uyûn ile bihâr enhârdan
Bendedür bu cümle evlâdum bi-kârı başdan
- 3 Ser-firâz olsam ‘aceb mi kârumun kârında ben
Çâbükem kârumda aşlâ kılmazam yoldaşdan
- 4 Hâlümi hâlümde gördüm tarz ile eṭvârdan
Hâlümi sen baña şorgıl şormağıl hâl-daşdan
- 5 Sırrımı sırrumda seyr itdüm Murâdî kârdan
Ḥamdu li’llâh eyledi tenhâ benî sır-daşdan

1037²

Velehû zâdehu’llâhu kerâmeḥû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Toldı ḥüsnüñ ğulğulından âsumân ile zemîn
Anuñ içün saña müştâk oldu cümle ‘âlemîn
- 2 Bu ne ḥüsn ü bu ne ḥikmetdür ki ey nûr-ı liḳâ
Zerre-i nûruñ gören terk itdi cân ile serin
- 3 Şerhe gelmez bu maḥabbet kim dil-i ‘âşıkdadır
Her ki gördi lem‘asından oldu ol min-sâlimîn
- 4 ‘Âşık-ı divâne ol başuñda ‘aqluñ var ise
‘Âşık olan kimsene ‘ulyâda buldı menzilin
- 5 Cennetüñ miftâhı virildi Murâduñ destine
Bâbunu feth eylemişdür “Feḍḥulûhâ ḥâlidîn”

1 A.155a, F.172a, R.51a. Gazel AE, Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun adaletiyle ülkeler korunsun!

1b.yidi: didi R; yâ ve nûn ü: yâ ve nûn ve M, yâ ve nûn R.

2 A.155b, F.172a, R.45a. Gazel AE, Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ikramını ona ziyade kılsın!

2a.nûr-ı: enver R. 3b.sâlimîn: sâ’ilîn A. 5b. Feḍḥulûhâ ḥâlidîn: bk. G 167/3.

1038¹

Velehü lâ-zâlet devletühü müşeyyeden

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hâyetümden bilmezem tende revânım olduğın
Her kelâmı şerh iden bilmem dehânım olduğın
- 2 Külli varlıktan hüveydâdur vücudun lem'ası
Bir vücudun varıyam bilmem bu cânım olduğın
- 3 Rûhuma şordum bu cânım teşnesinden bir haber
Didi kim cânımda zan itmam revânım olduğın
- 4 Anı bunu bilmezem hep in u ânımdur kamu
Añlamam lakin buları anı ânım olduğın
- 5 Hep beyânımdur Murâdî cümleten şerh ü beyân
Şerh ü ma'nâ añlamam şerh ü beyânım olduğın

1039²

Velehü lâ-zâle mezkûren bi-hususni's-siyer

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hâkkımı hâk itmede hâkdur baña meşkûr olan
Nâmını zıkr itmede oldur baña mezkûr olan
- 2 'İlm ü hikmet menziline bir kadem başduñsa ger
Anuñ iledür gönül vîrânesi ma'mûr olan
- 3 Hâne-i kalbünde tevhid ile yak bir hoş çerâğ
İki 'âlemde odur çün şu'le-i deycûr olan
- 4 Lem'a-i nûr-ı hüdâdan ıktibâs itdünise ger
Nâruñı mañv eyledünise saña oldur nûr olan
- 5 Gel bu kâruñ fikrini it kaç kamu eñnâbdan
Ey Murâdî hâkka mekşûf oldu her mestûr olan

1 A.155b, F.172b, R.44a. Gazel AE, Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Devletin sağlamlığı devam etsin!

2b.oldığın: varlığın M. 3a.teşnesinden: neş'esinden R. 3b.kim: - A; itmam: itmemem A. 4b.anı: in ü R.

2 A.155b, F.172b, R.42b. Gazel AE, Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Güzel huyuyla anılması devam etsin!

3a.anuñ iledür gönül vîrânesi mâmûr olan R. R'de 3b.mısrai yoktur. 3b.olan: - M. 5a.fikrini et: fikriyle kıl R.

1040¹

Velehû harresa'llâhu mecdehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Fazl-ı haḫdur ḫamd-i bî-ḫad naṣṣ-ı kâṭı'dur gelen
Ḳalbümi mesrûr iden ol nûr-ı lâmi'dür gelen
- 2 Ser-te-ser âfâkı kılmışdur ihâṭa her zamân
'Ayn-ı ḳudret maḫz-ı heybet maḫz-ı kâni'dür gelen
- 3 Cümle-i zerrâtta bâhir durur ḫükm-i ezel
Gel tefekkür eyle ḫanum nice ḫaşı'dür gelen
- 4 'Âlemün 'ilmin bilelden eyledüm 'arz-ı'ulüm
Bu 'uyûmuñ mantıḳından nice şâni'dür gelen
- 5 Añla işbu ḳavli el-ḫaḫ saña yahşıdur beyân
Bu Murâduñ meclisine cümle zâyı'dür gelen

1041²

Velehû lâ-zâle meşḳürü'l-fi'âl

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'İlm-i sâbıḳdur vücûdum lem'a-i envâr için
Her ṭaraf kıldum küşâde 'aynumı dîdâr için
- 2 Ḫal' idüp egnümden el-ḫaḫ bu libâs-ı mümkinî
Mümteni'den vaz olup ḳaşd eyledüm tekrâr için
- 3 Ben puşûle râḡibem oldu puşûlum mâ-ḫaşal
Devrümü bir noḳṭadan fehm iyle biñ pergâr için
- 4 'Aḳlumı bildüm ki mümkün eylemişdür şan'atın
Fehm ü 'ilmi perr ü bâl itdüm ben ol ṭayyâr için
- 5 İster iseñ bu Murâdiden eger zerre ḫaber
'İlm-i sâbıḳdur vücûdum lem'a-i envâr için

1 A.156a, F.172b, R.43b. Gazel AE, Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun saygınlığını korusun!
5b.zâyı'dür: ḫâzîdür R.

2 A.156a, F.173a, R.42a. Gazel AE, Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Fiillerinin beğenilmesi devam etsin!
2b.mümteniden: mümtenidür A. 3b.pergâr: ber-kâr F, H.

1042¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Dilde haylî dem durur vardur maḥabbetden nişân
Bu ‘acebdür dil seni cūyân u sen dilde nihân
- 2 Revnaḡ-ı ḥüsn ü cemâlün kıldı şeydâ ‘âlemi
Her vücûd eyler senün ḥüsnüñi ‘ilmince beyân
- 3 Lîk bildi bir beyânı bu dil-i şeydâ k’âña
Zerresin kılmaz beyân olsa ḡamu eşyâ ziyân
- 4 Menzîlüm menzilde buldum buldı çün menzil beni
On sekiz biñ ‘âlem olmuştur cihânümde cihân
- 5 Bu Murâduñ sözlerinde şol bilür iz‘ân kim
Bir kelâm ile iki dünyâyı bir ide hemân

1043²

Velehü ḡaddesa’llâh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Müşkilâtum ḡallini kıldum ṡaleb cânândan
Didi ḡeç bir laḡza ârâm itme baş u cândan
- 2 Mümteni’dür şadıḡa baş ile cânuñ ḡayusı
Ṣoḡnılık zîrâ olupdur ser-be-ser îmândan
- 3 Yüz urup didüm baña ḡayruñdan irişdür necât
Kim necâtumdan ḡayâtum irişe her ândan
- 4 Didi kim gel maḡz-ı ḡıḡmetdür vücûduñ ser-be-ser
Bilesin tâ ḡıḡmetüm iz‘ân ile îḡândan
- 5 Kıldı müstaḡraḡ murâdını yine nûr-ı cemâl
Lem’a-dâr olup anuñ çün cümle-i tâbândan

1 A.156a, F.173a, R.49a. Gazel AE, Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) kutsal kılsın!

1b.sen dilde: dilde sen R. 2b.’ilmince: zû’mınca R. 3b.ziyân: zebân M.

2 A.156b, F.173a, R.50b. Gazel AE, Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) kutsal kılsın!

3a.yüz: nûr A. 4a.vücûduñ: vücûdum R. 5b.olup: olur; cümleyi: cümleten M; cümle ol R.

1044¹

Velehû sâre bi-zikrihi'r-rikbân

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Feḥ-i ebvâb eyledi çün fâtiḥ-i kevn ü mekân
Pes baña niçün didi “kûn” anuñ içün pes fekân
- 2 Bir nazarda nâzır itdi nice manzûrı yine
Bilmek içün bunları eyledi ey dil yahşî dân
- 3 Maḥz-ı ḥikmetden murâdum ḥişşe-dâr olmaḵ durur
Ḥâme-i ḳudret ne taḳdîr itd'anı eyler beyân
- 4 Gel bu varlık perdesin keşf eyle tâ kim göresin
Bir ‘ayân ile mübeyyen bî-beyân ü bi-‘ayân
- 5 Anlaḡıl ḳavl-i Murâdî bilesin tâ ḥikmeti
Ḥikmet-i ḳudretde yine ḥikmet olmuş tev‘emân

1045²

Velehû ebḳâhu'llâhu ilâ yevmi'l-ḳıyâm

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şerḥe şıḡmaz âyet-i kübrâdadur kevn ü mekân
“Men yerâhu”dan “yerânî” vaşfını eyler beyân
- 2 Muḳtedâ oldı ḳamuda evvel âḡır sîreti
İbtidâ vü intihâda maḥz-ı luṭf-ı câvidân
- 3 Nehc-i râh-ı müstaḳîme toḡrılup âḡâz idüp
Ġâyet-i ‘ulyâda buldı ‘izzet ile iḳtirân
- 4 Sâḡa-i devletde esb-i himmeti cevân ider
Ṭarfâtü'l-‘ayn içre anı anı bir eyler hemân
- 5 Çün mübeşşir eyledi tebşîrini iblâḡ-ı tâm
Pes Murâdî iki dünyâda olupdur şâd-mân

1 A.156b, F.173b, R.48a. Gazel AE, Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Takipçileri onun zikriyle ilerlesin!

1b.baña niçün: mekân içün R; kûn: bk. G 16/1b. 3b.itdi: idi R. 4b.ü: ve M.

2 A.156b, F.173b, R.50b. Gazel AE, Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu kıyamet gününe kadar devam ettirsin!

1a. âyet-i kübrâ: G 83/3b. 1b.Men yerâhu: Kim onu görür; yerânî: Beni görür. (bk. G 81/5a). 2a.vü: ve M.

4b.anı: iki R; hemân: beyân M.

1046¹

Velehū zāde'llāhu saṭveteḥū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Menba'-ı faẓl-ı 'aṭâdan 'ayn-ı ülfetdür gelen
İki cânıbdan hemân mihr ü maḥabbetdür gelen
- 2 'Ârifün bir lem'asındandır cihân-ârâyışı
Keşret-i emvâc ile bir bir meşiiyetdür gelen
- 3 'Âdeti terk itmedi şol kim mü'eybeddür özi
Her ne zâhir olsa pes özüñ 'âdetdür gelen
- 4 Kâlbüñi cem' eyle tefrîk itme gel ey zû-fünün
Merd olandan merde bilgil kim ḥaḳîḳatdür gelen
- 5 Gûş kıl ḳavl-i Murâdı bulasın tâ nice sūd
Her ne gelse mantıḳından bil naşîḥatdür gelen

1047²

Velehū dāme lehu'n-ni'am

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Çün görindi vasl-ı dilber men' ile işbâtdan
Dürlü ma'nâlar virildi mantıḳ-ı ḥâlâtdan
- 2 Menzil-i 'ulyâda lâmi'dür rumûz-ı ḡayb u 'ayn
Fıkr-i bi-ḥad oldu menḳûlât u ma'ḳûlâtan
- 3 "Li nüslime" dindi her vech ile olmadı mecâl
Pes bu remzüñ ma'nisini gözledüm evḳâtdan
- 4 Menba'-ı luṭfından irmiş çün vücûd-ı aṣl-ı cûd
Hiç ḳayırmaz her ne deñlü olsa maḥlûḳâtdan
- 5 Gel Murâdîñün kelâmın bulduñ ise sen lezîz
Her ne deñlü kim dilerseñ şerḥ ide âyâtdan

1 A.157a, F.173b, R.49b. Gazel AE, Lde yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nüfuzunu artırsın!
3b.pes: bes H, R.

2 A.157a, F.174a, R.44b. Gazel AE, Lde yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Ona nimetleri devam etsin! 1a. Li nüslime: bk. G. 426/3a.
2a.u: - R. 2b.u: - R. 3b.gözledüm: gözlerüm R.

1048¹

Velehû lâ-zâle mü'eyyeden min 'indi'llâh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Yaramuñ kalbinde buldum çün maḥabbet çâresin
Anuñ içün seçmişem ma'sûk u 'âşık arasın
- 2 Ser-te-ser 'ışkuñ şüyü' in dinledüm aḥbâr ile
Görmedüm bir kimse kim añlar sefid ü ḳarasın
- 3 Terk-i ân u cân iden 'ışkında 'âşık añlama
Sırr-ı a'ceb ol durur yârinde bulup yarasın
- 4 Fehm ü idrâkinde 'aczün var ise ey bî-ḥaber
Bu rumûzuñ ḥallini bir ehline yalvarasın
- 5 Bu Murâdinüñ kelâmından ḥaber-dâr olmağa
Gel berü eyle hezârân pâre ḳalbün yarasın

1049²

Velehû lâ-zâle'z-zaferü min a'vâniḥi

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Reşḥa-i 'aynümde seyr itdüm ḥaḳîḳat 'âlemin
'Âlem-i keşretde gördüm maḥz-ı şüret âdemin
- 2 Nil idüp mürğ-i ḥayâtum âşiyân-ı 'aynına
Devḥa-i 'izzetde buldum ḡayret içre hem-demin
- 3 Ser serâ-yı perdede buldı ḥicâb ile maḳar
Urdı ma'sûk ile 'âşık yarasına merhemin
- 4 Demde bir dem oldı dem demdür deminde demdeme
Ol dem ile dem durur kim buldılar anda demin
- 5 Maḥrem olmaz kimsene bu râza ey dil bilmiş ol
Ey Murâdî ṭalib ol kim bulasın dil maḥremin

1 A.157a, F.174a, R.43b. Gazel AE, Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah katından desteklenme devam etsin!

2a.aḥbâr: aḥyâr A. 3a.ân u: âh-ı A. 5b.eyle: eyle eyle H; pâre: yâre A; pâresin: yarasın A.

2 A.157a, F.174a, R.49b. Gazel AE, Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yardımlarından dolayı zafer devam etsin!

4a.dem demdür deminde: demdem derd-mende A.

1050¹

Velehü 'āfāhu'llāh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Kālbümün kalbine bir sırr-ı nihānīdür gelen
Milket-i 'ayn-ı şühūda lā-mekānīdür gelen
- 2 İmtizāc itmekde ğaybüm 'ayn ile müşkildedür
Her ne kim vardur ola ān ü zamānīdür gelen
- 3 Şerh olalı cür'asından eylemiş ahrābı derc
Manıķ-ı 'ilm-i mu'ammādan beyānīdür gelen
- 4 Ğayb-ı 'aynından gelüp 'ayn ile 'aynı şād ider
'Ālem-i 'ayne'l-yakīne bir 'ayānīdür gelen
- 5 Gel Murādīnün kelāmından kemāl iz'ān kıl
Her ne kim geldi 'atā-yı cāvidānīdür gelen

1051²

Velehü şerefe'llāhu bi-vücūdihi'l-'ālem

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Rāzıyam her ne gelürse yār için ağyārden
Çekmezem hergiz elem ben dāmen-i dil-dārdan
- 2 Sem'ine girsün figānum bir teraḥḥum eylesün
Bu hevāyle geçer kārüm figān ü zārdan
- 3 Yārdan şehd ü şekerdür her ne kim geldi cefā
Cān ile durdum yolında dönmezem ikrārdan
- 4 Ben anuñ çün her ne kim gelse belāya şābirem
Verd-i ra'nā isteyen hergiz kıcınmaz ḥārdan
- 5 Çıkmağil mizāndan hergiz Murādī zinhār
Çün bilürsin nesne yok ğayrı yoğ ile vardan

1 A.157b, F.174b, R.47b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

2b.ü: - R. 3a.şerh olalı: şerh-i ulā R. 4a.'ayn ile 'aynı: ğayn ile R.

2 A.157b, F.174b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ālem onun varlığıyla şerefleysin!

1b.elem: elüm AE, M. 3a.kim: ki AE, H. 4a.ben: - AE.

1052¹

Velehû dâme nâşire'l-'adli ve'l-ihsân

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ğafil itme bir nefes ħalbüñi zikru'llâhdan
Her ne kim isterseñ ey dil istegil Allâhdan
- 2 Çün bilürsin 'âkıbet ħâk olısar cismün senün
Tevbeye gel ħâlî olmağıl figân ü âhdan
- 3 'Âkıbet dünyâ geçer çün kim bilürsin ey gönül
Ne umarsın iki günlük manşib ile câhdan
- 4 Uyma vesvâsına şeytân-ı la'inün zinhâr
Dür kılma ħalbüñi bir laħza doğru râhdan
- 5 Ey Murâdî kıl tefekkür ħalıkuñ 'ibretlerin
'İbret algıl nüh felekden necm ü mihr ü mâhdan

1053²

Velehû dâme nâşrahû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gel vücûduñ kıl fenâ tâ kim beķâyâ iresin
Ol beķâ-yı lâ-yezâliden fenâyâ iresin
- 2 Tırma çık dâr-ı ene'l-Hakķa yûri Manşûr-veş
Tâ ki ol mi'râc dâruñda beķâyâ iresin
- 3 Çek cefâyı ey gönül olma melûl Eyyûb-veş
Bunda çok cevır ü cefâ anda vefâyâ iresin
- 4 Al seni senden yûri tâ kim bulasın sen seni
Tâ ki virsünler seni tâ kim 'aţâyâ iresin
- 5 Ey Murâdî benliğı ķo tâ diyeler saña sen
Saña sen dimekle tâ bir merĥabâyâ iresin

1 A.157b, F.174b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Adalet ve ihsanı yayıcılığı devam etsin!

2 A.158a, F.175a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yardımı devam etsin!

1b.lâ-yezâliden: lâ-yezâlîde F, H. 2a.yûri: - AE. 2b.beķâyâ: likâyâ AE, B, H. 3b.çek cevır ü: çek durur AE; vefâyâ: şafâyâ AE. Âda. 4. beyit yoktur. 4b.ki: kim AE.

1054¹

Velehū dāme'llāhu 'izzehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Fâýide görmez cihāndan kimse cāna hergizin
'Âqıl oldur kim bu dünyādan tuta fâriğ özin
- 2 Aşl-ı âdem çünkü oldu hâkdan ey zû-fünün
Benlügeni terk eyleyüp sen görme hergiz kendözin
- 3 'Âqıl oldur kimsenün 'aybına kılmaya nazar
Kendü 'aybın gözlemege dâyimâ dike gözin
- 4 Aldanup kalma cihāna kıl yarağun ey 'amū
Âh kim irer ecel bir gün saña bil ansuzın
- 5 Bir murād isteme hergiz kimseden sen ey Murād
'Âqıl oldur kim duta der-gâh-ı Hâkka kendözin

1055²

Velehū hâkka'âllāhu âmālehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şubh-dem çün kalğa yirden baş açuq halk-ı cihān
Yoluñ ayaq oluben 'üryān ola pir ü cüvān
- 2 Kimse kimse hâline bakmağa kâdir olmayup
Gözlerin göge diküben çağrışalar el-amān
- 3 Âh 'aceb hâlüm n'ola ol demde tedbîrüm n'ola
Anuñ içün gözlerümden yaş olur her dem revān
- 4 Nefs-i emmāre zebün eylemesin yâ Rab beni
Şıgıñuram saña andan dem-be-dem yâ müste'ân
- 5 Bu Murādî kavluñe lutf ü 'ināyet eylegil
Nefs-i şeytānuñ elinden vir aña yâ Rab rehān

1 A.158a, F.175a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun izzetini devam ettirsin!

2a.oldı: - AE. 4b.bil: bir AE. 5b.tuta: - A; tutar M; tuta AE.

2 A.158a, F.175b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun isteklerini gerçekleştirsin!

2a.olmayup: olmaya AE. 4a.eylemesin: eyledi çün. 5b.nefs-i: nefis ü AE; rehān: amān AE.

1056¹

Velehü belleğâ'llâhu ilâ aḳsa merâtibi's-sa'âdeh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ğaffet uyḡusından uyandur beni yâ müste'ân
Nefs ü şeytândan ḡalâş eyle Ḥudâyâ el-amân
- 2 Ne yüz ile saña varam kılmadum saña 'amel
Saña ḡalmışdur Ḥudâyâ cümleten kârum hemân
- 3 Ben ne ḡâkam 'arz-ı ḡâl idem saña ey zü'l-minen
Cümle ḡâlüm pâdişâhum ḡazretüñe hep 'ayân
- 4 Sen kerîmü's-şânsın ma'bûdsın yâ ze'l-celâl
Cûd u iḡsânunla toludur şehâ kevn ü mekân
- 5 Bu Murâda vir murâdın kim murâdıdur murâd
Ḥatmümi ḡayr ile eyle ḡâlümi ḡılma yaman

1057²

Velehü kâne'llâhu lehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Dilde me'vâ tıtdı 'ıḡkuñ n'eyleyem me'vâyı ben
Nı'met-i vaşluñ yiterdür n'eyleyem âlâyı ben
- 2 Saña müştâḡ olalı dil cümleden ḡıldı güzâr
Baña sensin pes n'idem pes aḡ ile ḡarayı ben
- 3 Dilde bir âteş koyupdur 'ıḡkuñ ey dil-ber senün
Âḡ idem ger cümle ḡâkister idem dünyâyı ben
- 4 Dilde sen pinhân u dil müştâḡ u cüyâdur seni
Sen benümlesin ne ḡikmetdür gezem ârâyı ben
- 5 Güş iden ḡüftâr-ı dil-süzum 'aceb mi ola mest
Ḥaḡreyem gerḡi Murâdî aḡıdam deryâyı ben

1 A.158a, F.175b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun saadet derecelerini had safhaya ulaştırın!

4a.ze'l-zi'l- A.

2 A.158b, F.175b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona ihsanda bulunsun!

2a.güzâr: giriz AE. 2b.pes: bes F, H. 4a.cüyâdur: cü eyler AE. 4b.ne: bu AE. 5a.olsa: ola A. 5b.aḡıtam: okıtam M.

1058¹

Velehū rafe‘allāhu qādrehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Nice bir cānā kılam sen mäh-ı hicrinden figān
Gün yüzün göster baña ey server-i sultāniyān
- 2 Gül yüzüne ḥasretüm ben bülbül-i aşüfte-dil
Anuñ için her seher ey gonce kıduram figān
- 3 Nice bir fūrkatle yansun bağı ben pervānenün
Şem‘-i ruḥ-sāruñı cānā görmeyem mi ben bir an
- 4 Tākātüm kalmadı cāna ḥaşretün çekmeklüge
Nice bir hicr ile qalam el-amān ü el-amān
- 5 Her kaçan yād eylese ismüñi ey pūr-ı cinān
Dem-be-dem aḫar Murādı gözlerinden qara qan

1059²

Velehū lā-zāle muṭā‘an li’l-enām

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Rūḫumı ḥalq eyleyelden ol ilāh-ı ins ü cān
Başumı anuñ yolına qomışamdur der-miyān
- 2 Kaçmışam ḡayretde ḡavvāş olmuşam deryāya ben
Ḡayre ḥālumdür nihān illā ki aña hep ‘ayān
- 3 Bu vücūdum bī-vücūd olmasa bulmazdum vücūd
Bu vücūdum faẓl u cūd olduqda buldum ben amān
- 4 Kim ḥaber-dār ise anuñ bī-ḥaberlikdür işi
Ben beyāndan geçmişemdür istemeñ benden beyān
- 5 Bu Murāduñ bir murādı yok durur illā ki ol
Ne ise anuñ murādı pes bunuñ oldur hemān

1 A.158b, F.176a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun kıymetini yükseltsin!

3b.ben: - A. 4a.çekmeklüge: çekmek ile M. 4b.qalam: kılam AE; ü: - F, H.

2 A.158b, F.176a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Halkın rızası devam etsin!

2b.fazl u: faẓl-ı AE. 5a.ol: sen AE.

1060¹

Velehû sa'ide ciddühû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Her ne kim biz ister isek isterüz Allâhdan
Her murâdımız ki vardır dilerüz ol şâhdan
- 2 Bulmağ için lem'a-i nûr-ı tecelliden eşer
Anuñ için geçmişüz biz cümle mâl ü câhdan
- 3 İster iseñ bulmağa dâyim tarîk-i müstaķîm
Her söze kılma 'amel kim ol çıkar evvâhdan
- 4 Her kişinüñ ardına düşüp uyup gitme şaķın
Hiç kulağuzluk şaķın sen ummağıl güm-râhdan
- 5 Ey Murâdî bu tarîk-i 'ışķı bilmez degme kes
'Âşık oldur kim beri olmaya zâr ü âhdan

1061²

Velehû edama'llâhu naşrehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hîkmet-i hâllâkdur her nesnede peydâ olan
Hâķ durur kılan kamu bilür bunı dâna olan
- 2 Kâbz u başt oldu çü hâķķuñ pes bu ne tedbirler
Hâķķa bağlar cümle kârın ey gönül bînâ olan
- 3 Emr ol sulţân-ı a'lânuñ durur hem hûkm anuñ
Kâhr u luţfindan durur ifnâ olan ihyâ olan
- 4 'Âķil iseñ hâķdan özge kimseyi kılma penâh
Hûkmi iledür anuñ ednâ olan a'lâ olan
- 5 Ey Murâdî kıl tevekkül hâzret-i Mevlâya sen
Çün anuñ emrindedür kübrâ olan suğra olan

1 A.159a, F.176b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun çabası mübarek olsun!

1b.her: bir M. 4b.sen: - AE. 5b.zâr: râz AE.

2 Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona yardımını devam ettirsin!

3b.ķahr u: ķahr-ı AE. 4a.kimseyi: kimseye AE. 5a.Mevlâya: a'lâya AE.

1062¹

Velehū huşsa bi'n-naḥci ve'z-zafer

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şâdıķam ķavlımde ḥâşâ kim dönen bir yaña ben
Olur ise cümle 'âlem bir yaña bir yaña ben
- 2 Çâr yanum çâr olur ise ger murabba' rub' ola
Terk idüp sâdis ü ḥâmis olmuşam bir yaña ben
- 3 Çün "terâni"den terâne eyleye erbâb-ı dil
Pes "yerâhu min yerâni"den varam bir yaña ben
- 4 Mübdi'-i külden bilindi çün mü'eyyed râci'ün
Bilmek için remz-i esrârı varam bir yaña ben
- 5 Ey Murâdî merd odur kim şâdıķ ola ķavline
Şâdıķam ķavlımde ḥâşâ ki dönem bir yaña ben

1063²

Velehū şanehu'llâh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Her neye kim nâzır olsam gözlerem Mevlâyı ben
Müntehâ-yı 'arş-ı a'lâdan görem ferdâyı ben
- 2 Gâh olur kim ḥal' iderven üç libâsı ser-te-ser
Gâh 'üryan ü mülebbes pâmiyem hercâyı ben
- 3 Kâtib-i ķudret yazaldan bu evâmir satırını
Bir debîrem çekmişem her ḥükme bir tuğrâyı ben
- 4 Kenz-i maḥfiden çü peydâ oldu dil âyinesi
Hem nihânum hem hüveydâ tâ kılam a'lâyı ben
- 5 Noķtayam pergâr içinde devr ider durmaz beni
Ey Murâdî maḥv iderven günde bin deryâyı ben

1 A.159a, F.176b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Başarı ve zafer ile has kılınsl!

2b.olmuşum: olmasam F; ben: - M. 3a. terâni: bk. G 81/5a; dil: 'ışk AE. 3b. yerâhu min yerâni: bk. G 81/5a.

4a.mü'eyyet: mu'id-i M; müfid AE. 5b.ki: kim AE, B, H.

2 A.159b, F.176b, R.128a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

2a.üç: rûḥ M; evc-i AE; ser-te-ser: ser-be-ser R. 3a.evâmir: edâ her AE; satırını: satırın A. 5a.ider: iderdün R;

ķurmaz: devrân M; ķurmaz beni: remzini R. 5b.Murâdî: Murâdî levh AE; günde bin deryâyı: bin yâyı AE.

1064¹

Velehû eḡarra'llâhu 'aynehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ben ta'accüb kılmışam âşâr ile eṭvâr için
Bir nidâ irdi 'aceb olmaz bular muḥtâr için
- 2 Heyyētümden dönmezem didükde vardur heybetüm
Ben heyülâ bilmezem insân oldum yâr için
- 3 Çün ideyim 'arza vardum adum âdem oldı pes
Ġurbete düşdüm efendüm ḡaṭır-ı deyyâr için
- 4 Râci' oldum ḡomadum bu günki ḡavli yarına
Şanma kim ben bunda geldüm ad ü şân u 'âr için
- 5 Ey Murâdî levḡ-i maḡfûz üzre nâmuñ naḡş olup
Yazdı nâmun yanına ḡaḡḡ eyledüm didâr için

1065²

Velehû lâ-zâle 'adluhû mebsûṭan

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Sırr-ı vaḡdet şerḡini ṡan eyleme ebrârdan
Her ne kim himmet iderseñ istegil muḥtârdan
- 2 Eyle ifnâ bu vücûd-ı 'ârızı ey rûz ten
Men 'aref sırrın dilerseñ keşḡ ḡıl bu kârdan
- 3 Rûtbe-i 'ulyâya meyl itme bu dâr-ı fânide
Aşlaḡ-ı kâra durıḡ ḡurtulasın tâ nârdan
- 4 Evvelîn ü âhirînün 'ilmi çün bir noḡṡadur
Noḡṡa-i devr eyle öğren san'atı pergârdan
- 5 Ey Murâdî Ḥaḡ Teýâlâ virgüsidür virgü çün
Her ne kim vardur murâduñ iste ol seṡṡârdan

1 A.159b, F.177a, R.128a. Gazel

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gözünü aydınlatсын...

2a.didükde: dindükde R. 3a.ideyüm: - AE; pes: bes R. 3b.deyyâr: diyâr A. 4b.şân: san B. B'de17. 7b varaḡında yer alan bu gazelin 5. beyti17. 9a'dadır.

2 A.159b, F.177a, R.146b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yayḡınlaşmış adaleti devam etsin!

1a.ṡan: ṡa'n AE. 1b.kim himmet: himmet kim R. 2a.rûz: zûr AE. 3a.'ulyâya: 'ulyâda AE; fânide: da R.

3b.nârdan: nârda R. 4b.noḡṡa-i: noḡṡa AE; öğren: öñden AE; pergârdan: ber-kârdan A.

1066¹

Velehū zā‘afa’llāhu ni‘metehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Rîfât ü ‘izzet müfevvezdür saña ey cāna cān
Sen Hūdā muhtârsın kimdür saña kıla gümân
- 2 Her kelâm-ı nâ-kesi sem‘üne alma zinhâr
Gel berü deryâ dil ol sensin çü baħr-i bî-kerân
- 3 Hâfızuñ Allâhdur çün nâşıruñ haḳdur yine
Ḳalbüñi haḳdan cüdâ kıлма saña yoḳdur ziyân
- 4 Kendüñi sen bilmedün ammâ bilür ‘âlem seni
Cevher-i nâ-yâbsın kıymet bulunmaz der-cihân
- 5 Gel Murâdinüñ kelâmın güş kıl ey muhterem
Haḳḳ-ı muṭlaḳdur cevâbum ḳavlüme bi’llâh inan

1067²

Velehū lâ-zâle râşiden mehdiyyâ

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 ‘Âlemi bir şüret aña dil hayâl-i yârden
Küllî andandur bilürven gelmezem inkârdan
- 2 Terk idelden ğayrıyı ‘aynında buldum ‘aynümi
Ġayb-ı Haḳḳum şerhîni tıydum ḳamu eṭvârdan
- 3 Ber kemâl oldu yine ḳalbüm benüm ekmelde pes
Muḳtedâluḳda ne var geçdüm ḳamu ebrârdan
- 4 Ġâyib oldu dil yine ğayrıdan ey hoş-ter hışâl
Ḳamdü li’llâh vâhid oldu dil geçüp tekrârdan
- 5 Bu Murâdî ḳurb-ı vaḥdetden diler aṣl-ı şühüd
Vâhid-i vaḥdet nedür fehmiyleḳ bu kârdan

1 A.159b, F.177a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nimetini artırsın!

2a.kelâm-ı: kelâmı AE. 3a.nâşıruñ: nâşıruñ AE. 4a.‘âlem: ‘âlim A.

2 A.160a, F.177b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Doğru yolda olma, hidayete erdirmeye devam etsin!

3a.ber-kemâl: bir kemâl AE. 5b.vâhid-i: vâhid ü AE.

1068¹

Velehû sehhele'llâhu lehu'l-umûr

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 “Şef'ü vetr” gel hisâbın istegil ebrârdan
Vâhidiyyet ister iseñ kıl taleb muhtârdan
- 2 ‘Arşa-i hikmetde gördüm kâh-ı tevhîdi bülend
Süllem olmuş iki cânib ‘ayn-ı gayb esrârdan
- 3 Mağz-ı devletdür eger kim ‘arz ola saña vücûd
Ecmel ü ekmelde gördüm dil geçer mi vardan
- 4 Lâyiğ olsa ey kemâlüm dil virür çeşme başar
Ger başiretle bakarsañ gör bizi ebşârdan
- 5 Ey Murâdî mazhar-ı esmâ olan şüret nedür
Vâhidiyyetden haber sen isteme aḥbârdan

1069²

Velehû hevvena'llâhu lehû külle şey'

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Çün melekler okıdı “nasrun minallah” âyetin
Kârûña müsta'cil ol her kârûn olmuşdur yakın
- 2 Gelse ḥaḳ bir yirde buṭlân üzredür bâtil hemân
Her kime kim olsa ḥâfız meymen olur hem emîn
- 3 Kuvvet-i muṭlaḳdadur her âşkâre vü nihân
Kuvveti çün sendedür hem luṭfidur saña ḳarîn
- 4 Çık mu'allâ ‘arşa ḥânum kıl naḳar âfâḳa gel
Ân-ı vâḥiddür saña her manḳar u her bir kemîn
- 5 Ey Murâdî âferîn el arḳası yirde saña
Şimdi anladum seni ben âferîn ü âferîn

1 A.160a, F.177b, R.162a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun için işleri kolaylaştırsın!

1a. Şef'ü vetr: bk. G 454/1; gel: gül AE. 1b.vâhidiyyet: vaḥdet AE. 3a.saña: baña AE. 3b.ecmel ü: ecmel-i AE. 5b.aḥbâr: ahyâr AE.

2 A.160a, F.177b, R.173b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun bütün işlerini kolaylaştırsın!

1a. nasrun minallah: Allah katından bir yardım ve yakın bir zafer vardır (61/Saff 13, 29/Ankebût 10). 2b.kime: kimi R; olur: oldur R. 3a.âşikâre: âşikârâ R; âşikâr AE. 3b.ân-ı vâḥiddür saña her manḳar u her bir kemîn AEAE'de. 3b.ve. 4b.mısraları takdim tehir olarak yazılmıştır. 4b.u: - R. 5b.ü: ben R. B'de. 3a.ve. 4b.mısraları takdim tehir olarak yazılmıştır. B'de17. 9b varağındaki bu gazelin 5. beyti 178'adadır.

1070¹

Velehū dāmet selāmetühū

Fāilātūn Fāilātūn Fāilātūn Fāilūn

- 1 Yaraşur cāna saña ‘aşıklarun şād idesin
Şānuña hāşa düşer mi zülme bünyād idesin
- 2 Çün keremler fi’l-i maḥşûşuñdur ey ‘ālî cenāb
Kesme luṭfuñ aña kim iḥsāna mu’tād idesin
- 3 Rāh-ı ‘ışķuñda baña hem-rāh olımağ degme kes
Māder-i ‘ışķuñda illā baña hem-zād idesin
- 4 İktibās-ı ḥüsnüñi gördüm kamu ‘ālemde ben
Kendü kendüñi sevüp pes yā ne feryād idesin
- 5 Sen Murādî derd-mendüñe virürsin her murād
Nāmını anuñ murād idüp neden ad idesin

1071²

Velehū dāmet sa’ādetühū

Fāilātūn Fāilātūn Fāilātūn Fāilūn

- 1 Kātib-i kudret yazar çün her cihātuñ evvelin
Ḥikmeti añlarsañ aña “beyyināt”uñ evvelin
- 2 ‘İlm-i ‘ālem cem’ ola bilmeyeler sırr-ı nuḳaṭ
Noḳṭadandur añlar iseñ kāyınātuñ evvelin
- 3 Ey cemāl-i ḡayba maḡhar bilmemişsin kendüñi
Gel ḡaber virem saña ben bu şebātuñ evvelin
- 4 Aṭyeb ol ey cān-ı men çün verd-i tāze dem-be-dem
Bil rumûz-ı ḡilḡatüñde ṭayyibātuñ evvelin
- 5 Ey Murādî gel ḡaber-dār ol bu remzümden benüm
Ḥaşr u neşre ḡālib ol bilgil nebātuñ evvelin

1 A.160b, F.178a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun selameti devam etsin!

4b.pes: - AE. 5a.derd-mendine: derd-nākine AE, H.

2 A.160b, F.178a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saadeti devam etsin!

1b.ḡikmeti añlar iseñ AE; beyyināt:bk. G 148/2b. 2a.nuḳat: nuḳṭayı AE. 3a.bilmemişsin: bilmişsin AE.

3b.ḡaber: berî AE. 4a.ey: yürî AE. 5b.bilgil: - AE.

1072¹

Velehû besaṭa'llâhu 'adlehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Men' olunmaz dîde-i hûn-bâr rûy-i yârden
Bu meşeldür kim göze olmaz yaşağ ebrârdan
- 2 Cân hükmini virelden nefhadan bilmezlenür
Anuñ içün evvelini 'add ider tekrârdan
- 3 Zâhib-i râh-ı haqîkat olmağa budur delil
Müstaķim ola fuyâdı gelmeye inkârdan
- 4 'Ömr-i bünyâdın 'imâret kılmağı bilmez şuver
Ger mu'ammâ ister iseñ aña ma'nî-dârdan
- 5 Ey Murâdî hâfızu'l-vaķt olmağa sa'y eyle kim
Dâyim ola hıfz ile nuşret saña cebbârdan

1073²

Velehû zâde'llâhu fütühahû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cân cemâl-i yâre karşı seyr ider hâlâtдан
Hüb olan seyrân ider hüsn-i ruḥın miryâtdan
- 2 Şol ki lezzet aldı rüyından ḥabîb-i ma'nînüñ
Fârigü'l-bâl oldu her dem cümle-i lezzâtdan
- 3 Men necâ 'an nefsihî mâ ezceret fihi ebed
Şol ki nefsin oldu târik ğam yimez evķâtdan
- 4 'Ömr-i sermedden ne lezzet kim geçerse hicr ile
Şâdîsî ân oldu bîñ ğamla geçen sâ'âtdan
- 5 Ey Murâdî ğam yime ğamdur saña bil kim günâh
Haq rızâsın ķoma elden olasın sâdâtdan

1 A.160b, F.178b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletini yaysın!

4a.şuver: şanur AE.

2 A.161a, F.178b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun fetihlerini artırsın!

2b.cümle-i: cümleten AE. 3b.nefsin: nefsi AE.

3a.Nefsinden kurtulan ebediyyen sıkıntı ekmez

4b.ân: âh AE; geçen: geçer AE.

1074¹

Velehū sellemehu'llāh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cân ü ten ârâyişin terk itmeyince cân-ı men
Açmadı hıub-ı cemâlınden yaña cânân-ı men
- 2 Ğarğa-i baħr-ı fenâyam gerçi zâhirde veli
Cümleden efđal durur ma'nâda bu 'iz'ân-ı men
- 3 Ey vücûdum şehrinüñ sulţânı gel milkün gözet
Sensüz olmasun bu milkün bir nefes sulţân-ı men
- 4 'Ömr-i sermedden ne lâzım kim ħabîr ide ħaber
Ma'rifet bezminde taķrîr eylesün 'irfân-ı men
- 5 Ey Murâdî bilmedüm 'âlemde kim vuşlat nedür
Cân ü ten ârâyişin terk itmeyince cân-ı men

1075²

Velehū aħsena'llāhu ileyh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Bî-nişân ol ger dilerseñ kim olasın bâ-nişân
Ey nişân-ı bî-nişânı añla efnâdur hemân
- 2 Ğarğa-i baħr-ı fenâ olmağa budur çün delil
Kim delilün bî-delil olmaya bil derd ü cihân
- 3 Râġıb-ı rāh-ı ħaķîķat olduñ ise ey fetâ
Bu ħarîķ-i kām-baħşa bil varılmaz râyġân
- 4 Rûy-i 'aczi ķo zemîne bî-niyâza kıl niyâz
Cân ile tekbîr iderseñ bu namâz olur 'ayân
- 5 Pāk-bâza şormışam ehl-i ħarîķat yolların
Didi irersen Murâda'ömrün olur câvidân

1 A.161a, F.178b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu selamete erdirsin!

1a.ârâyişin: ârâyişi AE. 1b.yana: baña AE, M. 3b.men: - A. 4a.sermedden: sermedde AE; ħabîr ide: ħabâb âbâde AE; taķrîr: nuķret AE. B'da 179a varaġındaki bu gazelin 5. beyti 181a'dadır.

2 A.161a, F.179a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona en güzeli versin!

1076¹

Velehû tale beķāhu

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hāmd-ı vāhiddür zebān-ı şükür içinde çün ‘ayān
Şākîr ol meşķura sa’y eyle amān oldur hemān
- 2 Gel hicāb-ı zulmeti ref’ eyle rūşen olasın
Kālmaya miryāt-ı ķalbünde senün zerre nihān
- 3 ‘İlm-i bī-ma’nāyî ķo gel ‘ilm-i bā-ma’nā dile
Kī ‘ulūm-ı evvelin ü āķirīn ola nişān
- 4 Tāb-nāk olsa eger dil hücreyi ey zū-fünün
Maṭla‘-ı envār olurdu laḥza laḥza her zamān
- 5 Ey Murādî merd-i ḥaķ oldur ki dāyīm zıķır ide
Zākîr ü zākirdedür sırr-ı nihān-ı cāvidān

1077²

Velehû tavvele’llāhu ‘umrehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hāl-i istiğrākı ‘āşıklar ne hāl anılar bu gün
Yār-i bī-hemtādan ayrılmāķ muḥāl anılar bu gün
- 2 Her seḥer bir bahre ğavş eyler dūr-i nāyāb için
Ġavṭa-i ‘uşşākı ğayrılar ḥayāl anılar bu gün
- 3 Şūret-i Mūsāya gelmiş çün cevāb-ı “Len terā”
Ṭūra ‘arz olan celālîni cibāl anılar bu gün
- 4 Ey cemāl-i lâ-yezāliden münevver bi’l-eḥad
Aḥmed-i muḥtār-ı ṭavrin mīm ü dāl anılar bu gün
- 5 Her kime kim olmaya sırr-ı Muḥammedden naşīb
Sözlerüni ey Murādî ķıl u ķāl anılar bu gün

1 A.161a, F.179a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devamlılığını uzatsın!

2b.nihān: nişān A. 3a.ma’nîyi: ma’nî AE; ma’nî: ma’nî-i A. 3b.ü: ve M. 4a.eğer: - AE;)ü AE. 5b.ü: - F, H, M; nihān-ı: nihān u AE.

2 A.161b, F.179a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın...

1b.muḥāl: maḥāl A. 2a.ğavş: ğavṭ AE. 3b.cibāl: ḥayāl AE; gün: - M. 4b.ü: ve M.

1078¹

Velehū lā-zāle kehfen li'l-'ibād

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hürmet-i deyrimedür mabeyni efzal gösteren
'İlm ü fazl ile kemâlâtında ekmel gösteren
- 2 Ger muṭâbık olmasa miryâta vech-i tâze rüy
Bir yüzinden gösterişdür anı echel gösteren
- 3 Zâhib-i rāh-ı hüdāya nesne olmaz pây-bend
Menzilin her dem müsehhel oldu eshel gösteren
- 4 Rûḥdur 'âlemlere bi'llāh 'avn-ı dūr-bîn
'Aynümi billāh oldur baña eshel gösteren
- 5 Ey Murādî ben bilürven menba'-ı 'irfân nedür
Bendesine dostum raml ile heykel gösteren

1079²

Velehū ferreḥa'llāhu kürbetehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Her kaçan kılsam hüveydā 'ömrümün sermâyesin
Ol zamân her mâ-ḥalaḳ 'ömrinde bulur pâyesin
- 2 Ṭâlib-i 'ömr-i lezîzi aḥladum bürhân ile
Mümkinât izhârına açdum bu ḳudret ayasın
- 3 Açmayınca dil niḳâbın gösterür mi yüz cemāl
Ey cemālüm ibtidâsından görürseñ sāyesin
- 4 İnḳita' itmez muvaḥḥid bir nefes tevḥidden
Anuñ içün şeh-r-i dilde buldı dil hem-sāyesin
- 5 Ey Murādî baḥr-ı ḥikmetde şināv iden kişi
Senden alur her nefes bir ḳaṭreden sermâyesin

1 A.161b, F.179b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Kulları için sığnağı devam etsin!

1b.kemâlâtında: kemâlâtından A. 2b.gösteren: - M. 3a.hüdāya: Hüdāya A. 3b.gösteren: - M. 4a.'âlemlere: - AE.

4b.eshel: eshel M.

2 A.161b, F.179b, R.136b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun üzüntüsünü gidersin.

2b.ḳudret: ḳader AE. 3b.cemālüm: cemāl-i A. 4b.şehr-i: şerḥ-i R; dil: ol AE. 5a.ḥikmetde: vaḥdette A.

5b.senden: benden R. B'de18 1a.varağındaki bu gazelin 5. beyti 180a'dadır.

1080¹

Velehû ebbedehe'llâh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Her kaçan kim ârzü-yı yâr ider kalb-i hâzîn
Mâ yerâhu'l'aynü illâ kad yerâhu bi'l-yakîn
- 2 'Acze lâıyıkdur egerçi bu kûsûr ile dilüm
Ol mürüvvet issi likin 'âciz itmiş yaşı bîn
- 3 Kendümi terk itmeyince bulmadum cânâne yol
Anca geçdüm bu seferden düzağ u huld-ı berîn
- 4 Lâ-mekânam bu cihânda çün mekânüm andadur
Ol qarîn oldu baña gayrıyı kılmazven qarîn
- 5 Her kime mesmü' olursa ey Murâdî sözlerüñ
Hâk budur şek yok durur kim öğrenür imân u dîn

1081²

Velehû aḥkema'llâhu emrehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Ömrümün şerhinde buldum zâtumuñ sermâyesin
Her nefesde zâtumuñ hâliyle bildüm pâyessin
- 2 Fi'lüm istihrâcına kavlım ḥurûc itdi bu kez
Gözlerüm bâl-i hümayûnumda devlet sâyesin
- 3 Bir nazardur biñ nazar yüz biñ nazardur bir nazar
Parmağun yum lafzatu'llâh oldu insân ayasın
- 4 Her cevâbın 'arzasında 'arzadur ins ü melek
Sen vücûdum noktasında kıl taleb pîrâyesin
- 5 Ey Murâdî sâhil-i deryâda gül-geşt eyleyen
Baḥr içinde bulmadı Hızırı daḥı hem-sâyesin

1 A.162a, F.179b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu baki kılsın!

1a.hâzîn: âḥirîn AE.

1b.Göz onu görmez, o ancak yakın ile görülür.

3b.geçdüm: gıtdüm M; seferden: seferde AE, M; u: ve M.

2 A.162a, F.180a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun işlerini güçlendirsın!

1b.pâyessin: mâyesin AE. 2a.kez: gün AE. 4b.sen: pes AE; pîrâyesin: bir âyesin AE. 5b.Hızır: Ḥaḍrâ A.

1082¹

Velehū medda'llāhu zıllehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Arş-ı a'lâ ferş-i esfel bu zemîn ü âsumân
Hakḳ u bâtıl nev'-i zâtî nev'-i eşyâ hük-m-i ân
- 2 Sâha-i kudret bezenmiş aşl-ı mevcûd evvelîn
Âhirîn ü müntehâ vü evvelîn ola hemân
- 3 Secde-i sehiv olsa lâzım enbiyâya secdesi
Enbiyânuñ secdesidür oldı mescûd ol zamân
- 4 Evliyâya 'ayn-ı mülhem enbiyâya vahy-i Hak
Vâhid-i muṭlaḳ olupdur şânî olmadı inan
- 5 Ey Murâdî bu rumûzın kim ki şerh'in eyleye
Kutbü'l-aḳṭab ol durur tüt dâmenini bi-gümân

1083²

Velehū yessera'llāhu murâdeh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Yâr içündür çekdüğüm ğam çekmezem ağıyârden
Heybet oldum çünkü gördüm dide-i tekrârdan
- 2 Lâ-yezâlîdür maḥabbet lik bilmem n'eyledi
Tarz-ı âher ḳullanur fehm olmaya tâ yârden
- 3 Ey cihân-ârâyişin seyr eyleyen ğâfil-mebâş
Seyr-i naḳş itmekde ne 'âyid saña dîdârdan
- 4 Gel kemâl-i lâ-yezâliden ma'ârif iste tâ
'İlm ile ma'dûd olasın zümre-i ebrârdan
- 5 Sen Murâduñ ḥâline vâkîf degülsin zerrece
Geçmeyince tâ ki 'âlemde yoğ ile vârdan

1 A.162a, F.180a, R.152a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gölgesini uzatsın!

2a.aşl-ı: chl-i R. 2b.ü: - F; H, M; vü: ve M. 5a.bu rumûzın: bir sözün AE.

2 A.162b, F.180a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun muradını kolaylaştırsın!

1a.aldum: eyledüm AE. 2b.âher: âhir A; yârdan: nârdan AE. 3b.â'id: 'âbid AE; saña: saña bu AE. 5b.'âlemde: 'âlemden B.

1084¹

Velehû kıddese sirrehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ey benüm hâlüm şoran bi'llâh sen bî-gânesin
Yâ hû zincîre taķılmış bir delû divânesin
- 2 Girmedün 'ummâna bilmezsin bu baķrûn hâlini
Baķre talmayınca şanma kendüni dür-dânesin
- 3 Çün adîm-i arzdanşın yâ nedendür bu ğurûr
Çün türâba râci' oldun hâksın pes yâ nesin
- 4 Ğavta-i baķr-ı haķîķat kılduñ ise ey ulu
Baş üzedür karârûn bî-bahâya dânesin
- 5 Ey Murâdî bu zebânûñ hoş 'acâyib naķl ider
Bâde-i 'ışķ ile bi'llâhi igen mest-ânesin

1085²

Velehû 'azze naşruhû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Râĥat-ı dildür yüzün ey mihr-bân-ı 'aşîķân
Kıl küşâde tâ ki ğamdan ķurtıla her nâtûvân
- 2 Râĝibân-ı der-gehûnden kıлма istikrâh kim
Tütîyâ itmek murâdıdır ğubârını hemân
- 3 Tâb-verdür çün cemâlün tâb kim virür aña
Dilde tâb-ı 'ışķ vardur n'eyleyem olmaz nihân
- 4 Ey ĥayât-ı câvidânım eyle gel ihyâ beni
Çünki kâyimdür vücûdum ey ĥayât-ı câvidân
- 5 Çün temennâ eyledi senden Murâdî maķşadın
Ķalb-i meyyâlini nâyîl eylegil ey mihr-bân

1 A.162b, F.180b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun sırrı kutsal olsun!

1a.hâlüm: hâlüm AE. 3a.arzdansın: 'arzdasın AE. 4b.baş: başı AE; bahâya: bahâne M; bahâ yek AE, H. 5a.igen: anuñ AE. B'de180b varaĝında yer alan bu gazelin 5. beyti 182âdadır.

2 A.162b, F.180b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Yardımı izzetli olsun!

4a.eyle gel: eylegil M. 5a.maķşadın: maķşadı AE, 5b.nâ'il: mâ'il A, AE.

1086¹

Velehū zāde'llāhu fezā'ileh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gâh ü bî-gâh ey gönül şürîde hâl olmak neden
Pây-mâl-i hüsn-i rüy u zülf ü hâl olmak neden
- 2 Perde aşşâ gün yüzine ber-i zülfinden o mäh
Encüm-âşâ çeşm-i bî-h'âb ü melâl olmak neden
- 3 Evc-i istignâda murğ-i dil uçarken nâz ile
Şayd-ı dâm-ı zülf oluben pây-mâl olmak neden
- 4 Şād ü ğamdan çıkmadun mı ey dil-i şürîde âh
Gâh şād ü gâh ğamdan pür-melâl olmak neden
- 5 Ey Murâdî dâne-i ħardal degildür mümkinât
'Aynüne ammâ cemâle bî-muĥâl olmak neden

1087²

Velehū nâle münāhu

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Ârif-i küll-i rumûza şormışam âyâtıdan
Didi olmuşdur şüyü'ı nefy ile işbâtıdan
- 2 Şems-i enver toğdıgın her gün görür mi dideler
Ger işâret olmasa eflâk ile hâlâtıdan
- 3 Senden oldıysa münâsib yâ tenâsüb 'uzvda
Ma'ni gözle şüreti қо geç bu menşübâtıdan
- 4 Cā-be-cā aldanma naķşı şüretine 'âlemün
Vaķtünî bul ĥaķķ ile geçgil kamu sâ'âtıdan
- 5 Ey Murâdî bunda gör maţlûbuñı idüp taleb
Yoksa ne aşşı saña ol vâde-i heyhâtıdan

1 A.162b, F.180b. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun faziletlerini artırsın!

2 A.163a, F.181a. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Onun kaderini gerçekleştirsin!

1088¹

Velehû halleda'llâhu devletehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Râğb-ı dîdâra şordum bir haber dîdârdan
Şumt ile virdi cevâbın 'ârif oldum yârdan
- 2 Âfitâb-ı neyyir oldum tâb-bahşam 'âleme
Pertevümle bildüm ayru nesne yok dil-dârdan
- 3 'Ömrümüz oldı medîd-ender medîd-ender medîd
Muẓmaḥıldür almayan benden cevâbın vardan
- 4 Şerḥ-i miqdâr ile her şey'ün olur hâli beyân
Gel tefekkür eyle bir dem gerdiş-i eṭvârdan
- 5 Ey Murâdî şâhib-i râh-ı haḳâyıksın bu gün
Ḳâyil olduḡun cevâbı söyleme tekrârdan

1089²

Velehû lâ-zâle mu'inen li'l-İslâm

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Tâb uraldan 'aks-i nûr-ı vechûn ey sîrr-ı nihân
Sen nihâniden 'ayânîler 'ayân oldı 'ayân
- 2 'Aṭıfet bezminde gördüm ḥ'ân-ı vaşlûn nî'metin
Cûd u iḥsânıñdan olmış behre-ver bir nice cân
- 3 Biz temennâ eylerüz virmek saña erzânîdür
Çün cevâd oldun sehâdan oldı 'âlem şâd-mân
- 4 Yâ 'azîme'l-faẓl yâ ze'l-minne minnetdür saña
Kim 'aṭâ-yı bî-nihâyetden irişe bî-gümân
- 5 Ey Murâdî ḳavlüñi vallâhi haḳdur söyleden
Ger inanursan bu güftâra saña besdür hemân

1 A.163a, F.181a. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletini ebedî kılsın!

2a.tâb-bahşam: tâb-bahşum M.

2 A.163a, F.181b. Gazel R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. İslâm'a yardımı devam etsin!

2a.ḥ'ân -r: ḥûn-ı M. 4a.zûl-:)e'l- F.

1090¹

Velehü tayyibe'llahu enfāsehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Dem-be-dem kan ağlaşurlar gözlerüm hicrân için
Kimsenün yanmadı gönli ben dili biryân için
- 2 Sen semen-simāya cânın virse 'âşık tañ mıdur
'Âşık-ı şâdiķ olanlar ğam yemezler cân için
- 3 Şol cemālün ka'besi hâķķı bu ben pür-derd ü ğam
'Id-i vaşlûñe ķomışam cânımı ķurbân için
- 4 Gün yüzün şavķına mâhum kan yudaram la'l-veş
Dür gibi baĝrum delindi sen leb-i mercân için
- 5 Ey hilâl ebrü güneş yüzlü şacı leylüm benüm
Gice gündüz aĝlaram ben sen meh-i tâbân için
- 6 Ey şabâ ger kûy-ı yâre eyler iseñ sen güzer
Büy-ı zülfini getir ben 'âşık-ı nâlân için
- 7 Râh-ı 'ışķa bu Murâdi şanma sâlik olmadı
Başını terk eyledi bu yolda sen sulţân için

1091²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Âh elündən bî-âmânsın ey felek sen bî-amân
Her zamânda kâr u kesbün oldu bu hâlķa jeyân
- 2 Kimseye ķılmaz vefâsız dehr içinde câvidân
'Aķlunı başuna devşür h'âb-ı ğafletden uyan
- 3 Nice bir sen bu beķâsız fülke mâyil olasın
Fehm ü idrâķün dururken yine bâtıl olasın
- 4 'Âķil iseñ sen benüm ķavlüme ķâyil olasın
'Aķlunı başuna devşür h'âb-ı ğafletden uyan

1 A.163b, F.181b. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nefeslerini güzel kılsın!

2 R.44b. Gazel R'de vardır.

1092¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Men be-selmâ mîrsem ez himmet-i bâlâ-yı men
Yâr-ı müstağnî şevved ez hadd-i istignâ-yı men
- 2 Men ne-dânem bî zebânî cism-i men pür ez-zebân
Kes nemî dâned edâ çü nist ez gûyâ-yı men
- 3 Tû meres ez an nihâyet ez nihâyet ‘arîst
Ger be-resî ez-nihâyet pers-i ez tenhâ-yı men
- 4 İktibâz ez şem‘-i encüm mâh-ı men bî ‘âr nîst
Şems-i ‘âlem muhtebeş ez- nûr-ı pür-azvâ-yı men
- 5 Men murâd-ı her dü ‘âlem rânemî kerdem qabûl
Ey Murâdî “kûn” taleb ez-mantıq-ı ra’nâ-yı men

1093²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Gülşen-i cennetde gördüm vech-i “sübhân” âyetin
Bülbül-i kudsî okurdu cümle “Raḥmân” âyetin
- 2 Selsebil ırmağının yanında pür olmuş muhîr
Bir tarafda söyleşür gılman u gufrân âyetin
- 3 Bir tarafda şavt ide tûbâ ki tûbâ “men daḥel”
Bir tarafda medḥ ider pür ile Rıdvân âyetin
- 4 Bilmez idüm ‘âlemün ‘ilmini olmasa vücûd
Cehd idüben bildüre ekberde sulṭân âyetin
- 5 İster iseñ bilmege ‘ilm-i ledünniden haber
Gel Murâduñ mantığından dinle Yezdân âyetin

1 R.69b. Gazel R’de vardır.

5b kûn: bk. G 16/1b. taleb ez-mantıq-ı ra’nâ-yı men: Güzel mantığımdan talep.

2 R.84b. Gazel R’de vardır.

1a. sübhân: Sen münezzehsin, öğrettiğinden başka bizim bir bilgimiz yoktur (2/Bakara 32, 116; Âli İmran 191; 4/Nisa 171; 5/Mâide 116; 6/En’âm 100; 7/A’râf 143; 9/Tevbe 31; 10/Yûnus 10, 18, 68; 12/Yûsuf 108; 16/Nahl 1, 57; 17/İsra 1, 43, 93, 108; 19/Meryem 35; 21/Enbiya 22, 26, 87; 23/Mü’minûn 91; 24/Nûr 16; 25/Furkan 18; 27/Neml 8; 28/Kasas 68; 30/Rum 17; 30/Rum 40; 34/Sebe 41; 36/Ya-Sin 36, 83; 37/Saffat 159, 180; 39/Zümer 4, 67; 43/Zuhruf 13, 82; 52/Tûr 43; 59/Haşr 23; 68/Kalem 29). 1b. Raḥmân: bk. G 682/3a. 2b. gufrân: ...Affını dileriz (2/Bakara 285). 3a. tûbâ: İnanan ve yararlı iş işleyen kimseler için hoş bir hayat ve dönülecek güzel bir yer vardır (13/Ra’d 29); men daḥel: Kim oraya girerse, güvenlik içinde olur (3/Âli İmran 97, 71/Nuh 27). 3b. Rıdvân: ... tertemiz eşler ve Allah’ın rızası vardır (3/Âli İmran 15, 162, 174, 5/Mâide 2, 16, 9/Tövbe 21, 72, 109, 47/ Muhammed 8, 48/Feth 29, 57/Hadid 20, 27, 59/Haşr 8). 4b. sulṭân: Doğrusu şeytanın, inananlar ve yalnız Rablerine güvenenler üzerinde bir nüfuzu yoktur (16/Nahl 99), 17/İsra 65. 5a. 27/ Neml 6 (Şüphesiz, Kurân’ı, Hakim ve Âlim olan Allah katından almaktasın).

1094¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Şerhe gelmez hâlümüz şerh ü beyânım var iken
Fehme gelmez kâlümüz nice ‘ayânım var iken
- 2 Olsalar ‘allâmelerde nice yüz biñ elsine
İdemez taķrîr-i güftârım zebânım var iken
- 3 “Men ‘aref” sırrında ehl-i ser idüp cevânlara
Keşf olunmaz yâr ile sırr-ı nihânım var iken
- 4 Cümleten ‘uşşâkuñ oldu dâstânı muzmañil
Kim okur dînler anı bu dâstânım var iken
- 5 Ey Murâdî olmazuz biz ğayrı kavli müstemî‘
Buncalayın kavlı-i hûb-ı dâstânım var iken

1095²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Menba‘-ı ‘ilm-i hüdâdur mefhar-ı insân olan
Revh-i rûh-ı enbiyâdur menba‘-ı ‘irfân olan
- 2 ‘Âlem-i sırr-ı hafâdur nâkil-i ‘ilme’l-yaķîn
Muķtedâ-yı evliyâdur zübde-i a‘yân olan
- 3 “Men ‘aref” sırrında hayrân oldılar ehl-i tarîķ
Sırr-ı taķķîķ anılayandır ‘âlem-i devrân olan
- 4 Münderic ‘ilminde oldu evvelin ü âķîrîn
Şol ki marzâdandır oldur cümleye dermân

1 R.103a.Gazel R’de vardır.

3a. Men ‘aref; bk. G 388/3

2 R.114b.Gazel R’de vardır.

3a.Men ‘aref” (bk. G 388/3)

1096¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Zât-ı pâküñdür müberrâ cümle ma'kûlâtıdan
'Âkl-ı müdrîk varımız gûş itme menkûlâtıdan
- 2 Râh-ber olduñsa ey dil sen seni râhuñda yol
Dersin istihrâc iderseñ iste ma'lûmâtıdan
- 3 Lezzet-i şevk-i maḥabbetden murâduñ var ise
Kendüzüñ istihrâc eyle cümleten lezzâtıdan
- 4 Havl ü kuvvet gerçi ḥaḳdandır müsebbebdür velî
Destüñi çekme şaḳın sen şâḥib-i ḥâlâtıdan
- 5 Ey Murâdi çeşm-i 'ibret birle kıl dâyim nâzar
Ḥikmet-i ḥayy-ı qadîmî gözle gel emvâtıdan

1097²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Eşk-i çeşmüm aḳdı çün bu rûy-ı ḥûn-ḥâb üstine
Dilde tâkat ḳalmadı tâb irdi çün tâb üstine
- 2 Bir ḥarâret virdi ḥicrân bu dil-i şeydâya kim
Lâkin olmaz dökse ger bîñ yemm-i pür-âb üstine
- 3 Zerr-i nâçize döndi dil diler ümmîdümü
Ḥayrete varıp yıḳıldı üşdi aḥbâb üstine
- 4 Buldı ol ḥayretde bir zevk u şafâ kim şerhi yok
Lütf idüp maḥbûp ona fetḥ itdi bîñ bâb üstine
- 5 Bu Murâduñ sözlerin şerḥ itmeye biñde birin
Nice bîñ gelse ulû'l-elbâb elbâb üstine

1 R.172a. Gazel R'de vardır.

2 Gazel R'de vardır.

5b. ulû'l-elbâb: bk. G 145/4b.

1098¹

Mîn cümleti kemâlâtihî'z-zâhire ve hâlâtihî'l-bâhire

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Güş kıldum şeheri 'ilm-i mu'ammâ haberin
Şordılar baña didi mi saña inşâ haberin
- 2 Kâyim olmağ için irdi yine bir şavt-ı 'acib
Añladum anı ki söyler baña peydâ haberin
- 3 Hây-ı kayyûma yetişmiş idi kayyûm ile hay
Mürdeye virdi yine remz ile ihyâ haberin
- 4 Haberî bî-haber almağa gelündür habere
Yüsufa söyledi pes 'ilm ile rü'yâ haberin
- 5 Güş-ı hüşuñ tutar iseñ sözüme ey şadık
Bu Murâdî diye pes remz ile imâ haberin

1099²

Velehû şereha'llâhu şadrahû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Çâker-i 'ışk olalı 'âleme sultânam ben
Gör habîbüm beni sen kim nice bürhânam ben
- 2 Seni mihmân ideli dilde benüm cânânum
Her kûlûb içre beni gör nice mihmânam ben
- 3 Cânı koydum yoluña bulmağa sen cânânı
Kamu cân içre gör imdi nice cânânam ben
- 4 Seni maḥbûb ideli terk-i hevâ kıldum kim
Bilesin hüsn ü cemâle nice ḥayrânam ben
- 5 Añlamaz iseñ eger kim bu Murâduñ sözini
Dime kim kendüñe sen kâmil-i insânam ben

1 A.163b, F.181b, R.47b.

Başlık A: Onun parıltılı mükemmel cümle ve parlak hâllerinden.

Başlık F: Ve min ğarâyibi kelimâtih.

1a.şeheri: şehrin R. 2a.yine: baña AE; 'acib: 'aceb AE. 3a.ḥayy-ı: ḥafî AE; pay: - M. 5b.pes: bes R.

2 A.164a, F.182a, R.94b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun göğsünü genişletsin!

3b.ben: - M. 4b.ü: - R. 5a.Murâduñ: Murâdî M, R. 5b.kâmil-i: kâmil M.

1100¹

Velehû e‘azzehu’llâh

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Ey gönül ‘ışka düşelden berü hayrânam ben
Yâr ile yâr olalı ‘âleme bürhânam ben
- 2 Cân virdüm çü anuñ yolına şıdk ile bu gün
‘Âşık olalı aña cümleye cânânam ben
- 3 Tâýir-i gül-şen-i kıuds oldu yine bülbül-i cân
Kâlbüm ezhârına bak nice gülistânânam ben
- 4 Baķamaz kimse ruķı mihrine ol cânânuñ
Çünkü nâzırven aña şems-i dıraķşânânam ben
- 5 Ey Murâdî özünü ol yüce der-gâha ilet
Dime zinhâr ki bir mîr-i suķandânânam ben

1101²

Velehû zâde’llâhu şevketehû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Nice bir ağlayayın derd ile hicrânunuñ içün
Dostum eyle teraķķum baña öz cânunuñ içün
- 2 Kânı kavl ile kararunuñ benüm ile cânum
Seni senden dilerem ahd ile peymânunuñ içün
- 3 Beni yandurma cefâ âteşine eyle hâzer
Çok nedâmet çekesin soñra peşimânunuñ içün
- 4 Görelî hüsni ü cemâlünüñ dil oldu hayrân
Baña göster beni ol dide-i devrânunuñ içün
- 5 Şanmağıl kavl-i Murâdîyi şaķın hüsniyyât
Vâzih eyledi kelâmın senünüñ iz‘ânunuñ içün

1 A.164a, F.182a, R.111a. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu aziz kılsın!

4a.baķamaz: baķa AE; mihrine: mehrine M. 4b.ben: - M.

2 A.164a, F.182a. Gazel R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ihtişamını artırsın!

2a.cânüm: hânüm L. 2b.ile: ü AE. 3b.çok: çün AE; peşimânunuñ: başuñ L. 4a.hüsni ü: hüsni-i A, AE. 4b.beni: baña L. 4a.hüsniyyât: hüsebat AE.

1102¹

Velehū ebbeda'llāhu salṭanatehū

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Aşdı vechine niḳābın ḥucub-ı ihfādan
Ne 'aceb 'arz-ı cemāl ide yine ihfādan
- 2 Añladum 'ilm-i ḥaḳīkümde bu inşā şuverin
'Ayb-ı 'aynum gözedürven yine bu inşādan
- 3 İnleyen oldu bu şahrāda 'aceb zār u ḥazın
Ḳāṭı'-ı menzil olalı giçerem şahrādan
- 4 Ben vücūdum 'ālemin eyledüm 'ālem güneşin
Cümlesi aldı edeb izini bu şuğrādan
- 5 Hücet ile diler iseñ bu Murāduñ ḥaberin
'Aceb olmaz ḳaṭarāt ister iseñ deryādan

1103²

Velehū zāde'llāhu fütūḥahū

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Ser serā-perde-i vuşlat görünür āhumdan
Nehc-i rāh-ı eḥadiyyet bulunur rāhumdan
- 2 Ḥaḳḳı ḥaḳ eyledigün çün beni taḥḳīke ḳodı
Baña nuşret irişür her taraf Allāhumdan
- 3 Lāmi'-i mihr-i ḥaḳīḳatde dil-i tābānum
Berḳ uran encüm-i seyyāre durur māhumdan
- 4 Ülfetin anduruben kıldı Ḥalīl-i ezeli
Pes ḥabīb-i ebedi kıldı şehen-şāhumdan
- 5 Bilemez kimse ḥaḳīḳat bu Murādi lakin
Ne bilür ḥikmet-i 'işḳ āh-ı seḫer-gāhumdan

1 A.164a, F.182b, R.49b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah onun saltanatını ebedileştirsin!

1a.aşdı: açdı A, F, M; ḥucub-ı: ḥüccet-i AE. 1b.ihfādan: peydādan R. 2a.ḥaḳīkümde: ḥaḳīḳatümde AE; şuverin: ṭavrin AE; şürin R. 2b.'ayb-ı: ḡayb-ı R; bu: - F, M. 3a.inleyen: añlayan A; ekmeleyn R. 4a.güneşin: güneşi AE. 4b.izini: izni AE; emrini R; şuğrādan: tuğrādan R. 5a.ḥücet: şıḫat R.

2 A.164b, F.182b, R.50a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun fetihlerini artırsın!

1a.ser-serā: ser-be-ser A; biter serā AE. 2b.Allāhumdan: Allāhdan B. 3b.encüm-i: encüm ü R; seyyāre durur: seyyāre AE. 4a.añduruben: añdurdurın R; Ḥalīl-i: Ḥalīli M. 4b.pes: bes M. 5b.ne bilür: bilinür AE.

1104¹

Velehû lâ-zâle mükerrerrem ve mu‘azzezâ

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Cân-bağş oldu kelâmuñ bize ey rûh-ı revân
Bu senüñ luğf ile ihsânuna yokdur pâyân
- 2 Bir cevâbuña senüñ nice nice cân elyâk
Her kelâmuñda bugün eylemişüz biñ im‘ân
- 3 Aşl-ı mağşûduñı biz fehîm idemedük lîkin
Bize ol müşkilümüz hâl idüben kııl ihsân
- 4 Uralum ‘aql terâzûsına anı kat kat
Görelüm luğf-i nidâyile ola ol âsân
- 5 Didî sen aña o kavli degil ‘aklı naqlî
Ey Murâdî aña sen kendüñi aña bürhân

1105²

Velehû dâme melâzen li‘l-enâm

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Şubh-ı şâdıq görinür mihr-i ruhuñ tâbından
Bağr-ı ‘ışkuñ bu cihân kaçre durur âbından
- 2 Kâlbün İbrâhîmi çün suhf-ı mağabbet okudı
İsmîni buldı Hâlîl olmuş anuñ yâbından
- 3 Şâhidem bedr-i cemâline şehâb aşdı niğâb
Zülfî bir perde gelür şa‘şa‘ası tâbından
- 4 Nâmını yazdı ale‘l-levh kalem ‘ilm ile çün
Kişver-i ma‘rifet-i fetğ ider ebvâbından
- 5 Sebebin şorma Murâdî sebebin buldı sebep
Sebebi aña sebep iste pes esbâbından

1 A.164b, F.182b, R.46a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. İkrâm edilmişlik ve yüceltilmişlik devam etsin!

3b.idüben: ideni AE; ihsân: iz‘ân AE. 5b.kendüñi: kendüyi R.

2 A.164b, F.183a, R.169b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Halk için sığınak olması devam etsin!

2a.suhf-ı: şahın-ı AE. 2b.olmuş: oldu AE; yâbından: nâmından AE. R’de 3. ve 4. beyitler takdim tehir olarak yazılmıştır. 3a.bir: pür A; perde: yerde AE. 4a.kalem: kılam M. 4b.ma‘rifet-i: ma‘rifeti M. 5a.Murâdî: Murâda AE, F, H, R. 5b.pes: bes R; var AE, B.

1106¹

Velehū ebbeda'llāhu devletehū

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Āhîret mâ'yîli dünyâ sever ańlama şaķın
Şems-i bedre iren azvâ sever ańlama şaķın
- 2 Çün haķîkat iline geldi bu sulţân-ı gönül
Ėayrı yirlerde varup cā sever ańlama şaķın
- 3 Ref' ider çünki hicābı ańa maħbûb-ı ezel
Andan özge daķı ra'nâ sever ańlama şaķın
- 4 Beni izhâr ideli cûd-ı ĥabîb ile vücûd
Ėayrı vech üzre o peydâ sever ańlama şaķın
- 5 Bu Murādî ne kim olmış kâmu terk itdi hemân
Ėhîret mâ'yîli dünyâ sever ańlama şaķın

1107²

Velehū enāra'llāhu bürhānehū

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Ėayrı şığmadı cihāna bunı bil Ėayretden
Her neye nāzır iseñ taşra koma ĥikmetden
- 2 Bu ĥisābı ikiye varmaya dil defterinüñ
Tâ ki mefhûmın ala ol raķam-ı vaĥdetden
- 3 Muĥteliţ olmağıl a'yân ile ger efķar ile
Ėürmeti ister iseñ yaĥşı dile 'uzletden
- 4 Münderic olsa gönülde kâmu 'ilm itme 'aceb
'Arş-ı a'lâ görinür ĥalb-i beşer ĥazretten
- 5 'Ėlem-i şadra geĥelden nefeĥât ile yürür
Her ne kim kılsa Murād ańlaĖıl ünsiyyetden

1 A.165a, F.183a, R.139b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletini ebedileştirsin!

3a.ĥicābı: cemāli AE; ezel: cemāl R. 4b.şāķın: - M.

2 A.165a, F.183b, R.137b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun bürhanını açıklığa kavuştursun!

1a.Ėayretten: Ėayrıdan A. 1b.nāşır: zâhîr R. 2a.ikiye: ańa AE; varmaya: var ise AE. 3a.ile: ola A. 4a.'aceb: beni

R. 5a.nefeĥât: nefeĥât F, H.

1108¹

Velehû naşarahu'llâhu 'alâ a'dâ'ihî

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Nâkil-i hikmete şordum yine hikmet haberin
Virdi pes hikmet ile baña başiret haberin
- 2 Mihter-i 'aql kırar çünkü hikem haymelerin
Her tınâbı virür âfâka tarîkat haberin
- 3 Çün 'imâdidür anuñ şer' koyam ey bihter
Söyleşür rûh-ı habîb anda haqîkat haberin
- 4 Kürsi 'izzet kurlur cem' olur aşhâb-ı 'uqûl
'Arz iderler biri birine şer'i'ât haberin
- 5 Ne beyân eyledi gör bunda yine kavlı-i Murâd
Şihhat-ı dil diler iseñ dile şihhat haberin

1109²

Velehû besa'at'llâhu nûre ma'diletihî

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Nâşır-ı mu'lağa şordum yine nuşret haberin
Didi kim müjde hemân dîñle sa'âdet haberin
- 2 Fâtih-i feyz-i ezel eyledi fettâh seni
Ne yire uğrar iseñ söyle şecâ'at haberin
- 3 Hüküm-i kübrâda kırup herkese tevzî'-i kader
Hamd-i bî-hadd ki bize virdi 'inâyet haberin
- 4 Birbirinden mütefâvit yaradıldı çü cihân
Degme bir kimsene fehm ide mi hikmet haberin
- 5 Maẓhar-ı Hâk olalı maẓhar-ı haqdur bu Murâd
Sâmi' ol cümle kelâmında haqîkat haberin

1 A.165a, F.183b, R.140b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun düşmanlarına karşı ona yardım etsin!

2a.hikem: hüküm A, AE. 2b.tınabı: tabalı A, F. 3a.'imâdidür: 'alemlerdür AE; şer': şer'i AE; şer': şer'i AE; bihter: mehter AE, M. 3b.haberin: - M. 4a.kürsi: ey AE; kırlar: kurlup R. 5a.yine: - R.

2 A.165b, F.183b, R.143b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletinin nurunu yaysın!

1a.nâşır-ı: kâhır-ı AE. 3b.ki: - AE. 4a.mütefâvit: tefâvüt AE.

1110¹

Velehü ebka'llāhu muhceh

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 'Ayn-ı vahdet görünür sırr ile pinhānumdan
Bir haber ister iseñ şor yūri var cāmından
- 2 Ğalib olmazdı maḥabbet dil-i ğam dīdemde
Rağbet olmasa eger şevk ile cānānumdan
- 3 Ey baña 'arz-ı 'ulūm eyleyen 'ālim kınısın
Saña bir söz diyeyin 'ilm ile 'irfānumdan
- 4 Baḥr-ı ḥamrāda eger gördün ise şüretler
Kaṭredür aña anı sen yem-i 'ummānumdan
- 5 Ey Murādī seni 'ālemde nedür muḳabil iden
Ḥaḳka rağbetde bulundu yine bu yanumdan

1111²

Velehü edama'llāhu eyyāmehü

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Ṭalebüm şevkine ṭaliblere 'ışk oldu ḳarın
Gevherüm elden ele düşdi olup dürr-i yemīn
- 2 Rāh-ı ḥaḳīqate şāhib olalı cān ü gönül
Beni cān ile gören cān iledür cānı yaḳın
- 3 Mü'ymin oldu nice islām ile imān getürüp
Görelī dāyīrede devr idişin nūr-ı mübīn
- 4 Lām elifden geleli pâyile mīm ü daḥı dāl
Çü ben "el-ḥamd" okuyam cümle melek dir āmīn
- 5 Ey Murādī bu 'ulūm-ı şuveriden ma'nā
Gözedürseñ ne dimekdür diyeler pes "Yā-Sīn"

1 A.165b, F.184a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun hayatietini devam ettirsin!

3a. 'ālem: 'ālim AE. 4a. eger: eger ki A. 5b. bu: bir AE.

2 A.165b, F.184a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun günlerini devam ettirsin!

3b. idişin: idi pes AE. 2b. cānı: cāna B. 4a. elifden: elifden elifden A. 4b. el-ḥamd: bk. G 264/4b). 5b. Yā-Sīn: bk. G 264/1

1112¹

Velehü edama'llāhu iḳbālehü

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Raḍiya'llāhu limen 'allemenî bi'l-iḥsân
Raḥmetu'llāhi 'alâ 'arrefenî bi'l-îmân
- 2 Şāhib-i nuṭṭa mecāl olmadı bu ma'nāda
Cümleten nāmı eger kılsa daḥî vird-i zebân
- 3 Ğurra-i mehde hilâl oldu görinen her ay
Dün ü gün oldu celâl ile cemâl için 'ayân
- 4 Rehber-i ṭuruḳ olana nice ṭarîk ola küşād
Lîk bir noḳṭâdur 'ayn-ı nihân maḥẓ -ı nihân
- 5 Ey Murâdî seni var eyledi Ḥallâḳ-ı ezel
Eḥadiyyetde ebed oldu 'aceb 'āleme cân

1113²

Velehü dâmet 'izzetuhü

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Ne revâdur ki cemâlün bize settâr olasın
Dilerüz bize kemâlünde hemîn yâr olasın
- 2 Bu ne ḥikmet ki bugün bâyi' ü hem müştêrisin
Yine ḥanût-ı 'avâlimdeki bâzâr olasın
- 3 Meded olduñ yetişürsin kamu dermânde
Ne 'acebdür kimine hicr ile bîdâr olasın
- 4 Âşinâsın bize her laḥẓada ey yâr-ı güzîn
Bu ne ḥikmet göze mestür oluben kâr olasın
- 5 Gel berü mürşid idin gel bu Murâduñ suḥanın
Dinlemezseñ saña zulm ile sitem-kâr olasın

1 A.166a, F.184a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ikbalini devam ettirsin!

1. Bana ihsanı öğreten Allah razı olsun, bana imanı bildirene Allah rahmet etsin.

1a. 'allemenî: elṭafenî AE, B, H. 2a. nuṭṭa: noḳṭa AE; mecāl: maḥal AE, F, H. 3b. celâl ile: celile AE. 4a. ṭurḳ: ṭuruḳ A; ṭarf AE; ola: oldu AE, H. 5a. seni: benî AE.

2 A.166a, F.184b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saygınlığı devam etsin!

2a. ü: ve M; müştêrisin: müştêri olasın AE. 5a. Murâduñ: Murâdî M.

1114¹

Velehū dāme lehu'n-naşru ve'z-zafer

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 “Kāf u nūn”dan dileyen şerh ile ma'nā haberin
Cāy-ı maḳşūda varup 'avn ile aḡlar eşerin
- 2 İḡtiyārın gözeden bildi ki muḡtār nedür
Baḡtiyār ola eger def' ider ise zārarın
- 3 Lāḡıḡ olmasa eger 'aks-i güneş zerresine
Nice teşḡis ide zav-ı nücüm ü ḡamerin
- 4 Zāhike oldu gönül meş'alesi pertev ile
Perri pervāne yaḡup tārık ola cān ü serin
- 5 Ey Murādī eşer-i ḡikmet olupdur bu kelām
Ey celāl ile cemālünde gör imdi hünerin

1115²

Velehū zīdet devletühū

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Ḥāzret-i muṡlaḡa şordum yine sırnuḡ haberin
Fā'ile ḡıldı ḡavāle diyü fi'lūn eşerin
- 2 Geldi pes didi müdebbir buḡna tedbīr gerek
'Ālim ile buluşup aḡladı dil ḡayr u şerin
- 3 Ḥamse-i devr idicek vāhide yüz urdı yine
ḡayb-ı 'aynumla didi ḡayb ile 'aynuḡ severin
- 4 Genc-i maḡzūnuḡı zāhir idesin n'ola didüm
Bāṡınım baṡna ḡodum zāhirümi zāhr iderin
- 5 Dür-i deryā-yı ḡaḡıḡat kelimātum el-ḡaḡ
Ey Murādī kelimātuḡı senüḡ ben güderin

1 A.166a, F.184b, R.162b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Ona yardım ve zaferi devam etsin!

1a. Kāf u nūn: bk. G 16/1b; nūndan: künden R. 2b.ola: oldu R; ider ise: iderse AE. 3a.'aks-i güneş: güneş 'aks-i A. 3b.ide: ide de R; ü: ve M, - R. 4b.ola: olur AE, H, R; u: ve M. 5b.imdi: eyledi AE.

2 A.166b, F.184b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devleti ziyadeleşsin!

2b. 'ālim: 'ālem M; u: ve M. 4b.zāhirümi: zāhiri AE.

1116¹

Velehû dâme nâşrahû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Şeb-i rûzumda ‘aceb ‘ışk ile hayrânam ben
Mihr ü meh-veş beden ü cânımı gerdânam ben
- 2 Hükmi ile çü kuruldı bu tılısım bedenüm
Hikmeti benden işit çün aña Loğmânam ben
- 3 Cennetün bâbını keşf itmege Rızvân gerek
Ma‘rifet gencin açan hâzin-i ‘irfânam ben
- 4 ‘İşk ile ‘aşık-ı ser-mest olalı dâneyam
Her gice vuşlat-ı cânânuma mihmânam ben
- 5 Yârdan ğayrı muhibb olanı tekfin itdüm
Ey Murâdi nâzar it nice müsülmânam ben

1117²

Velehû e‘azze’llâhu enşârehû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Sem‘-i câna irişür gerçi nidâ a‘lâdan
Dideye aşı-ı haqîkat gerek “ev-ednâ” dan
- 2 Ferec-i dil görünür gerçi tecellâ-i cemâl
Ol celâlinden anuñ lik töludur mâdan
- 3 Nûr-ı muṭlaḳ nice şerḥ oluna ey vâ‘iz-ı dehr
Anuñ için iki dünyâ tölü vâveylâdan
- 4 Semt-i âher görünür her ne kadar kılsa taleb
Ṭâlib-i rûz-ı haqîkat giçemez sevdâdan
- 5 Ey Murâdi bu cihân kesb için oldu icâd
Anda yarın görimez bunda olan a‘mâdan

1 A.166b, F.185a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yardımı devam etsin!

1a.şeb-i: şeb ü AE, B. 3a.itmege: itmekte AE. 3b.hâzin-i: hâzin-i F, M.

2 A.166b, F.185a. Gazel AE, B, H, L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun yardımlarını aziz kılsın!

1b. ev-ednâ: bk. G 129/4.

1118¹

Velehū nāle murādehū

Feilātūn Feilātūn Feilātūn Feilūn

- 1 Pāk-dāmen oluben dut kıoma bir pāk etegin
Cāmi‘ū’l-‘aql oluben tūt kıoma idrāk etegin
- 2 Rāğıb-ı rāh-ı kemāl olduñ ise kibri gider
Ĥāzı‘ olğıl yūri her demde kıoma ĥāk etegin
- 3 Şāh-bāz olmağa ey dil hevesūñ var ise gel
Mihr ü māhı iki per kııl kıoma eflāk etegin
- 4 Baħr u berri eger itmege dilerseñ seyerān
Ĥızr u İlyās-sıfat tūt kıoma çālāk etegin
- 5 Ĥasta-i cehl oluben kıalma cehāletden ‘alil
Tūt Murāduñ sözini gel kıoma tiryāk etegin

1119²

Velehū lā-zāle melce’en li’l-enām

Feilātūn Feilātūn Feilātūn Feilūn

- 1 Vā‘ızā bize dime cennet ü na‘mā ĥaberin
Söyle gel kıādir iseñ rüy-i dīlārā ĥaberin
- 2 Bizi kıorkıutma bugūn āteş-i dūzāħla yūri
Nār bundan alınıur alduñ ise cā ĥaberin
- 3 Rāğıb-ı rāh oluben rāhı bize gösteren ol
Kim girürdi yola ger kıirmese meyvā ĥaberin
- 4 Şorar iseñ bize ger mesýeleden ey şofı
Keşret-i vecd ile bulduķ biz o tenhā ĥaberin
- 5 Vāħidüz ĥaķķ u Muħammedle eħaddür görinen
Rūħ iseñ bunda Murād anla Mesihā ĥaberin

1 A.167a, F.185a. Gazel AE, B, H, L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun isteğini versin!

4b.etegin: - M. 5b.Murāduñ: Murādı M.

2 A.167a, F.185b. Gazel AE, B, H, L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Halkı için sığınma yeri olması devam etsin!

3a.rāhı: rāh A. 4b.bulduķ: buldik M. 5a.u: ve M.

1120¹

Velehû şeyyede'llâhu erkâne 'izzihî

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 'Avn-ı hâkdur dil-i âgâhumuzı şâd kılan
Kımayup ğamdan eşer ğuşşadan âzâd kılan
- 2 Ruḥ-ı zibâsın açar fetḥ-i cemâl eyleyüben
Ol durur vaşl ile virânumuz âbâd kılan
- 3 Keremin gösterip ol şâh-ı kerem her demde
Kerem ü 'izzete oldur bizi mu'tâd kılan
- 4 Râġıb-ı nehc-i hüdâya yolını gösterürüz
İstinâd ile tārîķin bulur evrâd kılan
- 5 Ey Murâdî seni hâkdan yine hâkdur gözeden
Ol durur 'ilm-i ledünne seni üstâd kılan

1121²**Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün**

- 1 Bu kadar hikmetine irmedi 'aql-ı hayrân
Gene hâtında beni eyle velî ser-gerdân
- 2 Nâķil-i şûra didüm vir baña ihyâ haberin
Didi ihyâ ile emvâtı hemân aña vü dân
- 3 Nefeḥâtumda durur rûḥ-ı mü'eybbed haberi
Kodu İsrâfili 'Azrâ'yili Hâķ didi lisân
- 4 Ben lisânüm bilürem kimse zebânüm bilmez
Kangı 'âlemdür ide şerḥ u beyânüm iz'ân
- 5 Ey Murâdî vire bunun haberin peygamber
Minbere idüp 'urüc eyleye cennetde beyân

1 A.167a, F.185b. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun izzetinin esaslarını kuvvetlendirsin!

2 R.69b. Gazel R'de vardır.

1122¹**Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün**

- 1 Tîb-ı hâtır oluben ‘azm-i kenâr itdüm ben
Cümle-i târik olup terk-i diyâr itdüm ben
- 2 Kõmazam ğayrıyı ‘aynümde bugün ey server
Anlanup ‘ışk ile kârında qarâr itdüm ben
- 3 Kâtlı fâlümde görüp şâyir-i kıdsîde nişâr
Kademü’l-hayr duyup kendümi var itdüm ben
- 4 Bu meşeldür ki dinür zarb-ı habîb oldı zîb
Bundan ötri nice mâlumi nişâr itdüm ben
- 5 Vahşet eyledi gönül cümleyi terk itdi kamu
Ey Murâdî varuben yâre firâr itdüm ben

1123²

Min reşehâti aklâmihi’ş-şerîfe ve nefehâti elfâzihi’l-münîfe

Mef’ûlü Fâilâtün Mef’ûlü Fâilâtün

- 1 Sevdâya düşdi cânım dil aıladı kemâlin
Âyine tıtdı dil-ber göstermege cemâlin
- 2 Oldı maħabbet-i yâr cân ü dile çü sîret
Bildi habîb-i şıdkın lıtf ile şordı hâlin
- 3 Râzını şakladım çün râzında râza irdüm
Pes râzum içre yârüm râz eyledi hayâlin
- 4 Hâlini hâl idinmek virdi bu cânâ ‘izzet
Havlini kıldı hâyil aılanmağa meýâlin
- 5 Güftarı bu Murâduñ fehîm olmağ oldı müşkil
Tâvus-ı kıdsî bilse dökerdi perr ü bâlin

1 R.108b. Gazel R’de vardır.

2 A.167b, F.185b, R.118a.

Başlık A: Şereflî kalemlerinin sızıntıları ve yüce sözlerinin esintilerinden...

Başlık F: Ve min-şâ’sai’ati kelimâti.

1a.cânım: - R. 3b.yârüm: yâram AE. 4b.aılanmağa: aılatmağa AE, L, M, R. 5a.oldı: - A.

1124¹

Velehû nevvera'llâhu fu'âdehû

Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün

- 1 Kavl-i Hâbîbî 'aşîk ger eyledünse iz'ân
Kesme ümîd-i vaşlı olgıl talebde her ân
- 2 Yemm-i mahabbet içre dil fülkini şalarsaın
Yokdur anuñ kenârı bulunmaz aña pâyân
- 3 Bezm-i belâda çün kim didük "belâ" belâya
Biz tırmışuz cefâya kaçmağa yokdur imkân
- 4 Tarh ideli hisâbı çekdi hisâbdan el
Ebcedden aıladı hep hamd ile kıldı ihsân
- 5 Ey dil Murâdî kavli şerh ü beyâna gelmez
Deryâ durur bu deryâ 'ummân durur bu 'ummân

1125²

Velehû dâme sulţānehû

Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün

- 1 'Arz eylemiş cemâlin dil-ber niķâb içinden
Şan mihr oldu tãîi' ol dem şehâb içinden
- 2 Nice şabûr ola dil nâr-ı fırâka ya Rab
Eyle halâs anı gel bu piç ü tâb içinden
- 3 Şerh itdi çünki vaşşâf 'ilm ü tarîkatüñden
Geldi su'âl-i tahkîk ol dem cevâb içinden
- 4 'Ömr-i kâdîme şordum 'ayn-ı hayâtdan çün
Mâhî bulur mı tãkat ger çıkısa âb içinden
- 5 Oldı Murâdî kâyım yâr iledür çü dâyım
Zinhâr çıkımaz aıla her dem hicâb içinden

1 A.167b, F.186a, R.108b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gönlünü nurlandırısın!

3a.belâ: bk. G 357/3a. 4b.aıladı: geldi A. 5a.şerh ü: şerh-i A; şerh ve M. 5b.'ummân durur: 'ummândur L, R.

2a.mahabbet: hüccet L. 2b.bulunmaz: bulmaz L. 4a.hisâbdan: câydan L.

2 A.167b, F.186a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Sultanlığı devam etsin!

1a.içinden: içinde AE, M. 1b.içinden: içinde AE. 2b.anı: azı AE; içinden: içinde AE. 3a.vaşşâf: evşâf AE;

tarîkatinden: tarîkînden AE. 3b.su'âl-i: su'âl AE; içinden: içinde AE. 4b.içinden: - M.

1126¹

Velehū rafe‘a‘llāhu a‘lāme devletihī

Mef’ülü Fâilâtün Mef’ülü Fâilâtün

- 1 ‘Ömr-i kâdîme şordum bu ‘ömrümün hisâbın
Didi nihâyeti yok aldum bu kez cevâbın
- 2 ‘Arş üzre mihr toğmış seyyâre cümle ‘âlem
Mâh-ı münîre karşı keşf eylemiş niķâbın
- 3 Fâtih durur hidâyet meftûh kâbiliyyet
Yâr oldu ise bunda fetih itdi cümle bâbın
- 4 Ğâyetde sırr-ı ğâyet illâdadur mübeyyen
‘İlm içre kâmil iseñ taraf eyledün hiçâbın
- 5 Oldı Murâdî ‘âlim âdem kanı ura dem
Sen âdem iseñ imdi ref’ eylegil ‘azâbın

1127²

Velehū dāme ‘izzuhū

Mef’ülü Fâilâtün Mef’ülü Fâilâtün

- 1 Şahrâ-yı ‘ışķa çün kim başdum ķadem ezelden
Zeyl-i rızâ-yı selmâ gitmez anuñ çün elden
- 2 Güftâr-ı hûsn-i dil-dâr gûşumda gûş-vâre
Aldum ķulaķa cümle na‘tini her milelden
- 3 Çün iftitâh ķıldı ‘arş üzre hıfz-ı levhe
Pes başladum habîbüm ben daķı her ‘amelden
- 4 Âyât-ı ‘ayn-ı lafzı Nâmûs-ı ekbere şor
Bî-savt u bî-hurûfî gel añla cân ü dilden
- 5 Sensin Murâdî çün kim iki cihâna miħ-ter
‘Avn-ı Hudâdur el-ħaķ pāk eyleyen zelelden

1 A.167b, F.186b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletinin alametini yükseltsin!
M’de. 2b.mısrai. 1b’nin ‘aynidur. 4b.’ilm: ‘ışķ A.

2 A.168a, F.186b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun izzeti devam etsin!

1b.zeyl-i: zeyli AE. AE, B’de 3.ve 4. mısralar birbirinin yerine yazılmıştır. 3a.hıfza: hıfz-ı A. 3b.başladum: başladı M. 4a.lafzı: lutfı M.

1128¹

Mine'l-vâridâtî'l-ilâhiyye

Mef'ûlü Mefâilü Mefâilü Feülün

- 1 Bildüm seni ben hüsni ile sulţân-ı zamânsın
Ėayrılara ger gizlü iseñ baña 'ayânsın
- 2 Kalmadı kuşûrı baña hep eyledüñ in'am
Likin bana sen eyledigüñ işde hemânsın
- 3 Mirýatı giderdüm aradan oldu dirâyât
Rükn ile yine manzar-ı vechüñde miyânsın
- 4 Meyl eylemese meylüñi bilmez idi meyyâl
Meylün ile meylinde yine sırr-ı nihânsın
- 5 Duyduñsa Murâduñ kelimâtında hâlâvet
Bir harfını şerh it eger 'allâm-ı cihânsın

1129²

Velehü medde zılluhü

Mef'ûlü Mefâilü Mefâilü Feülün

- 1 Tıydı bu kulağum yine yârün haberinden
Teýsir kılup oldu bu kalbün eşerinden
- 2 Açıldı yine Şems-i dırağşân hicâbı
Berķ urdı nücümü yine zâv-ı kamerinden
- 3 Yârânını yağdurdı yine ebr-i maḥabbet
Ezhâr-ı ma'ârif açılır yirlü yirinden
- 4 Tıoğdı yine çün Şems-i hüda şark-ı şafâda
Hoş nükhet irişdi yine bād-i şehherinden
- 5 Bir gence irüpdür aña pâyân bulunmaz
Çün geçdi Murâdî bu cihân sîm ü zerinden

1 A.168a, F.186b, R.93a.

Başlık A: İlâhi hatırlatmalardan...

Başlık F:Ve min-netâyici ṭab'ihî'l-laṭîf.

1a.ben: bu A, M. 2a.eyledüñ: eyledüm. 2b.eyledigüñ: idigüñ R. 4a.eylemese meylini: eyleme meylini R.

4b.meylin: meyli L, R.

2 A.168a, F.187a, R.111b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gölgesini uzatsın!

1b.kılup: kulûb AE. 2a.dırağşân: dırağşâna R. 4a.şark-ı: şeref L. 4b.bād-ı: bād M. 4a.gence: gece AE. 5b.çün: - R; çün geçdi: geçdi çün L.

1130¹

Velehū medda'llāhu zılāle re'fetihi

Mef'ülü Mef'ailü Mef'ailü Feülün

- 1 Gösterdi cemālin yine 'ışkı eşerinden
'Ālem çoludur medh ile hüsni haberinden
- 2 Ben cür'a'i nüş itmezem olmaz idüm ayık
Çırtardı cihānuñ beni nef ü zararından
- 3 Māhiyyetümi ańlasa ger cümle hālāyık
Bir kimsene ҡalmaz idi geçmeye serinden
- 4 Rāhumdan eger ister iseñ bir haber almak
Ortaya ҡoyup cānuñı ҡaçma haşarından
- 5 'Aql ile eger nāzır iseñ fı'l-i Murāda
İhyādan ola cümle-i mevtā nāzarından

1131²

Velehū dāme sa'dehū

Mef'ülü Mef'ailü Mef'ailü Feülün

- 1 Şāhā nice bir hüzn ile ҡala dil-i maḥzūn
Leyli ŝaçuña oldu güzel çünki o Mecnūn
- 2 Ƙaŝuñ ҡalemi çekdi başa hařt-ı maḥabbet
Eyledi gözün hicri miyānumı benüm nūr
- 3 Yād itme raķibi sen efendüm meded eyle
Yād eyle anı tā kim ola baęrı anuñ hūn
- 4 Ey hüsrevüm olalı lebün ŝirine Ferhād
Şeb-diz ŝaçuñ hicri yaşum eyledi gül-gūn
- 5 Eyle bu Murādı ҡuluñı luřfuña mazhar
Redd itme anı ey şeh-i ferhunde-hümāyūn

1 A.168b, F.187a, R.41b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun merhametinin gölgesini uzatsın!

2b.zararından: zārından AE. 3b.kimsene: kimse AE. 4b.ķoyup: ķo R; ķaçma: ķaçınma R.

2 A.168b, F.187a. AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saadeti devam etsin!

1132¹

Min mehasini kelimatihi'l-'ilmiyyeti ve'l-me'ânî'l-hikemiyyeh

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Şāhum kapuña gelmişem aşı-ı murād için
Kıldum tazallümi saña 'adl ile dād için
- 2 'Älemden eyledüm çü ferāğat vü çekdüm el
Emrüñe kılmişam bu işi inkiyād için
- 3 Şorar iseñ bize sen eger terkin 'ālemün
'Äqil degül bu kim yiye ğam maḥz-ı ad için
- 4 'Älemde nesne görmedüm 'uzletden efḍalin
Ädem degil kişi çeke ğam ğamla şād için
- 5 Şādıkluga 'alāmet olan bu durur Murād
Yārini bile sevmeye yāri murād için

1133²

Velehü hulledet salṭanatuhü

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Sen pâdişāha bende durur cümle "kün-fekân"
Cümle muṭî'dür senün emrüñe ins ü cān
- 2 Kapuñda cümle şehler olupdur kamu gedā
Ey Kâdir ü Vâhid senün emründe bu cihân
- 3 Sen bir 'alîmsin saña bir zerre gizlü yok
Ḥayrân olup durur senün 'ilmünde 'ālimân
- 4 Kevn içre cüz' ü küll kamu aduñ "müsebbihün"
Teshbihün ile cümle tolu arz ü āsumân
- 5 Yâ Rab Murādî bendene luṭf ü 'ināyet it
İki cihānda vaşlün ile ola şād-mân

1 A.168b, F.187b, R.86b.

Başlık A: İlmi kelimeleri ve hikmetli manalarının güzelliğinden...

Başlık F:Ve min-kelîmâtihi'l-merğûbe.

3a.eger: - L, R. 3b.yiye: yine H; ad: yād L, R.

2 A.169a, F.187b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saltanatı ebedi kılınsın!

1a. kün-fekân: bk. G 16/1b. 2a.kapuñda: katuñda A. 2b kâdir-i: kâdir ü M; emrinde dü: emrindedür A.

3b.olup durur: olupdur AE. 5a.u: ve M.

1134¹

Velehū irtefe‘at a‘lāme devletihī

Mef’ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Allāh zikrini kıma dilden şaķın şaķın
Oldur seni Hūdāya kılan dem-be-dem yaķın
- 2 Ger zākir olasın anı sen şubh-ı bā-mesā
Eyler raķīm ‘atā dil ile cāna şefķatin
- 3 Rabbūn eger ki rāzī ola senden ey fetā
Dāyīm senūnle yār ider ‘avn ü ‘ināyetin
- 4 Ger nefsi kıul idüp özüne çāker idesin
Gör imdi nice neşr idiser nūr-ı hıķmetin
- 5 Eyle Murādī hāzret-i Hāķķa şenā şenā
Tā kim müyesser eyleye saña hāķıķatin

1135²

Velehū lā-zālet şümüsü devletihī tālī‘aten

Mef’ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Bi’llāhi söylemeñ baña bī-çārelik sözün
Añmañ yanumda bir nefes āvārelik sözün
- 2 ‘Arş-ı ‘ulāda virdi hāber çün meleklerle
Yār oldı söyleyen yine āzādelik sözün
- 3 Miftāh-ı genc-i ğayb durur himmet-i ricāl
Anlara söyle ‘ışķ ile dil-dādelik sözün
- 4 Yem-i hāķāyık üzre gönül fülkini kıoma
Tā bilmeyince ‘ilm ile der-yādelik sözün
- 5 Geldi Murādī ‘ālem-i ğayb-ı şehādete
Öğretti cümle ‘aşıķa ser-dādelik sözün

1 A.169a, F.187b, R.117b. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devletinin alameti yükselsin!

1a.dilden: elden AE. 2a.olasın: ola R; bā-mesā: yā mesā R. 3b.’avn ü: ‘avn-ı R. 4a.müsebbihün: Biz Allah’ı tesbih edenleriz (37/Sad 166). 4b.neşr idiser: idiser neşr AE, H.

2 A.169a, F.188a. Gazel R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Yükselen devletinin güneşleri devam etsin!

1b.añmañ: añma AE. 2a.’ulāda: a’lāda AE.

1136¹

Velehû es'ada'llâhu mesâhu

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Ğayb-ı hüviyyet ile ezeldür ebedde ân
Cân ü teni gider aradan olmaz aña şân
- 2 Ref-i hicâb için ne teķâzâ ider gönül
Çün kibriyâsıdur okuyan "Küllü men"de "fân"
- 3 Mevt ihtiyârı ile pesendidedür velî
Muztarr olunca n'eyleyelüm tav'dur hemân
- 4 Maḥcûb olur mı âyîne-i dil nemedle pes
İkrâh ile hicâbını kılmasa perde-dân
- 5 Geldi Murâdî âlem-i rûḥ-ı mişâle çün
Bî-mişl ü bî-mişâl müşâhid anı zamân

1137²**Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün**

- 1 Yâri bulınca gönlüme didüm ki arasın
Vaşl oldığınca kimse cüdâ qalmaz arasın
- 2 Dil milkine cülûs ideli 'ışk-ı kâm-yâb
Buldı sa'âdetin yüce kıldı sitâresin
- 3 Qalb-i hâzîne fûrkat ile yara urdı yâr
Dest(i) ile mürehhim anuñ kıldı çâresin
- 4 Maḥz-ı ḥaķâyîḳ oldu bu kim zâhir itdi 'ışk
'İşka düşen nedür bu cihân aḡ u qarasın
- 5 Bir bahre girdi yine Murâd ey ḥabîb-i men
Ğayrılar aña girmedi tıtdı kenâresin

1 A.169b, F.188a, R.158b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun akşamını mutlu kılsın!

2b. fân Zküllü men 'aleyhâ fân: Yeryüzünde bulunan her şey fanidir (55/Rahman 26)Z. 3a.ihtiyârı: ihtiyâr A; ile: eyle A. 3b.tav'dur: toḡadur A. 4a.âyîne-i: âyine A; pes: bes R. 4b.ikrâh: ikrâm A. 5b.ü: - R

2 R.152b. Gazel Rde vardır.

3b.dest (i): dest R.

1138¹

Velehū en'ama'llāhu şāhibehū

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Şenā vü şükr saña kim seni arar dil ü cān
Senün bu 'ışkuña yā Rabb yok ḥadd ü pāyān
- 2 Seni arar kamu 'ālem yā bu ne ḥikmetdür
İrağ olmaduñ aślā bu cümleden bir ān
- 3 Miyān-ı 'abdün ile saña girmedi kimse
'Aceb budur ki girü kim berisin anda hemān
- 4 İlāhi sen o Ḥudāsın ki kudretünde senün
Olup durur bu zemīn ü semā vü kevn ü mekān
- 5 Murādī ḳapuna geldi meded umup yā Rab
Saña ne kim ola elyak sen anı kıl iḥsān

1139²

Velehū lā-zāle mümette'an bī's-sa'di ve'l-iḳbāl

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Bekā dilerseñ eger iste gel Ḥudā naẓarın
Naẓarda tā bulasın luṭf ile 'aṭā eşerin
- 2 Necāta irdi bu kim eyledi özin teslīm
Dem-ā-dem ide ziyāde o nāle-i şeherin
- 3 Çü Rabbü'l-'ālemīne ṭuta yüzini bende
Aña sipāriş ide nef' ile kamu zararın
- 4 Bil imdi buldı ebed ol necāt-ı lā-yu'ad
Bu resme söyledi rāh ehli bize bu ḥaberin
- 5 Velī Murādīye sen ḥāşılın şorarsañ eger
Saña muḳaffel ü mübhem olanuñ aça derin

1 A.169b, F.188a, R.176b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun arkadaşını nimetlendirsin!

Başlık F: Ve min-kelimâtihi'l-mergûbe.

1a.seni: - AE. 2b.bir an: salan R. 5b.ne: - L.

2 A.169b, F.188b, R.45b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Mutluluk ve ikbal ile memnuniyeti devam etsin!

1a.iste gel: istegil AE, M. 2a.şu: şol A. 5b.muḳaffel: muḳaffil AE.

1140¹

Velehû ebķāhu'llāh

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Miyân u 'arz u semâ oldı emr-i zî'l-ihsân
Bu emr-i "kûn"de durur gerçi hāķ-ı kevn ü mekân
- 2 Umûr-ı mu'zamadan oldı emr-i vâhid pes
Ki oldı münteşir andan evâmir-i erkân
- 3 Umûr-ı dîde durur cümleten evâmir çün
İder olar da yirinde bir âhen-i bürhân
- 4 Kemâl-i her dü-cihānda kemāle râci'dür
Çün oldı lahzada her lahza müsteşâr hemân
- 5 Murâdî lücce-i deryâdan aldı bir gevher
Eridi şu oluben kapladı nice 'ummân

1141²

Velehû feteħa'llāhu lehû ebvābe'l-hayr

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Hürücın anla ki 'ışķı biline bālādan
Şimāh-ı cāna ire bir nidâ "ev-ednâ"
- 2 Tağayyür eylemedi eyledi çü kâr-gehi
Kimisi bendeden oldı kimisi mevlādan
- 3 Miyân-ı cāh ile çāhı ne fark ider farka
Şu kimse fark ider anı haber bile cādan
- 4 Ta'ayyün itmedi 'aynı mübeyyen itdi lisân
Müzeyyen oldı bu arz u semâ heyûlādan
- 5 Murâduñ anılamadı sözlerini 'allāme
Meger şol anladı kim içdi cām-ı şahbādan

1 A.170a, F.188b, R.48a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu baki kılsın!

1a.zî'l-: zû'l- AE, H; kûn: bk. G 16/1b.. 2a.mu'zamadan: mu'azzamadan AE; pes: bes R. 3a.evâmir çün: - M.

3b.olar: ola AE; bir âhen-i: berâhin-i AE, M. 4a.kemāle râci'dür: kemāledür râci' R. 4b.müsteşâr: settâr AE.

2 A.170a, F.188b, R.51b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun için hayrat kapılarını açsın!

1a. 'ışķı: 'ışķuñ M. 1b.ev-ednâ" (bk. G 129/4. 2a.çü: çün AE. 2b.kimisi: kimi R. 3a.farka: fırķa AE. 3b.cādan: cāndan R. 4a.itdi: oldı R.

1142¹

Velehū efāza'llāhu min berekātihi

Mefailün Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Şenā vü şükrümi ister ki ben ziyād ideyin
Didi ziyāde iderseñ ben izdiyād ideyin
- 2 Semā' kıldı ıarabdan velī televvünde
Buyurdi va'de hılāf olmaz iste şād ideyin
- 3 Bu def'a hāmdüme tekrār hāmd hāmd itdüm
Buyurdi hāmidi maḥmūd ber-murād ideyin
- 4 Pes eyledüm yine şükrüm ziyāde üzre ziyād
Buyurdi kim saña her laḥza inḳiyād ideyin
- 5 Murādī buldı murāda vüṣül-ı lâ-yuhşa
Didi ki cān ile kimdür ki istinād ideyin

1143²

Velehū medde 'umruhū

Mefailün Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Nesīm-i şubḥ ireli cān ile cihānam ben
Kimine fıkır-i ḥafī kimine 'ayānam ben
- 2 'İyān olalı görindi gözüme 'ayn-ı yakīn
Ḥaḳıḳatüm göreli dideye nihānam ben
- 3 Kādir-şinās olalı bāṭınım durur zāhir
Bu zāhirüm yine bāṭın 'aceb beyānam ben
- 4 Cemī' şey'e revān oldı ḥükm-i nāfız-i ḥaḳ
Cemī' elsineye anla tercemānam ben
- 5 Murādī ravza-i cennetde var mıdur hūrā
Ne ravz var ne melek cümle gül-istānam ben

1 A.170a, F.189a, R.127a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu bereketinden faydalandırsın!

3a.hāmdüme: hāmd-i AE; hāmd: hāmd-i AE; ḥum ü R. 4b.saña: saña kim AE. 5b.kimdür: kim der R.

2 A.170b, F.189a, R.132b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın!

2a.görindi gözüme: 'uyūna görindi AE, H, R; görinde M. 4a.cemī': cemī'-i AE. 4b.cemī': cemī'-i M; elsineye: elsiñe A.

1144¹

Velehû zâ‘afe’llâhu ecrehû

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Hicâb-ı gayrı gider gözle âşinâ eşerin
Yakîn olursan eger sâmi‘ ol nidâ haberin
- 2 Küşâde kıлмаğa cehd eyle dide-i cânı
Vücûduñ anılayasın tâ ki nef’ ile zararın
- 3 ‘Alâmet-i ezelidür senüñ yanundağı rûh
‘Abeş yire geçürürsin sebep nedür güzerin
- 4 Gel imdi şâlih-i a‘mâli eylegil pîşe
Özüñden ola o dâfi‘ cehennemüñ şererin
- 5 İşit kelâm-ı Murâdî ziyân kılmayasın
Koşan miyânuña muhkem maḥabbetin kemerin

1145²

Velehû lâ-zâle muvaffaḡan

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Fûrûḡ-ı hüsn ü cemâl-i cihân cemâlünden
Kemâl-i dil ne ki vardur senüñ kemâlünden
- 2 Muḡim-i küşe-nişin andadur cevâb belî
Ḥalâş olmadı cân ü cihân su‘âlünden
- 3 Reh-i şadâḡate şıdḡ ile yüz tutan âdem
Vücûduñ itmese ifnâ tıyar mı ḡâlünden
- 4 Ta‘ayyün ile ne mümkün cenâbuña pervâz
Muḡaddes-i ezeliden geḡer mi bâlünden
- 5 Ebed ḡayât bulur muḡlaḡa fenâ olmaz
Murâdî şol ki iḡe ḡaḡre-i zülâlünden

1 A.170b, F.189b. Gazel R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun mükâfatını artırsın!

4a.şâlih-i: şâlih AE.

2 A.170b, F.189b, R.157b. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Muvaffakiyet devam etsin!

1b.ne: - A. 2a.nişin ondadur: nişândadur AE; cevâb: cevâb-ı AE; belî: bk. G 357/3a. 3a.tutan âdem: tutar idüm AE. 4b.ezeliden: ezelidür R. 5a.ki iḡe: kim aç R.

1146¹

Velehū dāme sulṭānēn

Mefāilūn Feilātūn Mefāilūn Feilūn

- 1 Muḥīṭ çünkü enel-Ḥaḳ'da yazdı er-Raḥmān
Raḥīm ismini bildürdi luṭf ile mennān
- 2 Ra'ūf geldi şorar ḥālını muḥibbūn pes
Muḥib irişdi ḥabibe virildi didi amān
- 3 Başīr vardı başīre 'alīm-i 'allāma
Müdebbir oldu müşāvir semī' aña bürhān
- 4 Ḳamusı cāmī' e yüz tutdılar nihāyetsüz
Eḥād ilāh ile vācidde vāḥid oldu hemān
- 5 Bu cümle ḥāta irişdi ki ol durur a'zam
Murādī eyle murāduñ zuhūridür her ān

1147²

Velehū veffeḳahu'llāhu

Mefāilūn Feilātūn Mefāilūn Feilūn

- 1 Ziyāde itmese ger 'ömr içinde na'māsın
Ne ḳādir idi ki artura dil temennāsın
- 2 'Azīmet eylemedin luṭfı eyler istiḳbāl
Şu kim ki 'ālī tutar bulan oldur a'lāsın
- 3 Taḥayyüre n'ola ḡarḳ itse ḳalbi istiḡrāk
Ne deñlü ḳatre olursa bilür o deryāsın
- 4 Ğarīb vāḳı' a ancak 'acīb padişe bu
Bilür iken yine benden şorar mu'ammāsın
- 5 Ne deñlü mürde olursa bulur ḥayāt-ı ebed
Murāduñ eyler ise gūş eger ki enfāsın

1 A.171a, F.189b, R.150a. Gazel

Başlık A: Bu da onundur. Sultanlığı devam etsin!

1a.çünkü: çün AE, B, H; Ḥarf-i R; Raḥmān: bk. G 682/3a. 2a.pes: bes R. 3a.başire: 'alime R.

2 A.171a, F.190a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu muvaffak kılsın!

4a.padişe bu: padişedür AE. 4b.mu'ammāsın: vāḳı'asın A.

1148¹

Velehû hafazahu'llâhu

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Meşşekâtün bi'l-ķalemi'l-'akli kāyinen men kân
Bi-ķudretin ve 'ale'l-levḫi şüretü'l-insân
- 2 Çü 'ilm-i nâtıķadan geldi bu 'uyûm-ı siyer
Siyer bu ḫâta şıfat oldu ḫatı kıl ıķân
- 3 Bu ukde ḫalline bir kâmil-i mükemmel gör
Ḥazer (vü) el-ḫazer olma berî 'anî'l-îmân
- 4 'Ataş ne fâyide kim ola mâ-i emlaḫdan
Ḥarâret-i cigeriden gerek durur 'atşân
- 5 Murâdî âb-ı zülâlûnden ire ger kaçre
Ne deñlü mürr ola 'âlemde a'şeb ide hemân

1149²

Velehû yessera'allâhu âmâlehû

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Seni arar dil ü cānum cemâlûn isteyüben
Yed-i niyâzı semâda kemâlûn isteyüben
- 2 Haķıķat-i ezelidür ḫaķâyıķûn isteyüben
Şımâḫ-ı cāna nidâ geldi ḫâlûn isteyüben
- 3 Nıķâbın açmadadır çün 'izâr-ı bî-hemtâ
Giderdi gayrıyı dilden ḫayâlûn isteyüben
- 4 Lisân-ı nâtıķa söyletdi bir cevâb-ı şaḫıḫ
Maķâle virdi cevâbın o ķâlûn isteyüben
- 5 Murâdî maḫz-ı beķâda görür celâl ü cemâl
Sözini söyler anuñ çün maķâlin isteyüben

1 A.171a, F.190a. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

1. İnsan suretini levha üzerine kudretle yapanı akıl kalemiyle yazmak zordur.

3b. (ve): -.

2 A.171b, F.190a. Gazel A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun işlerini kolaylaştırsın!

1150¹

Min nesâyimi enfâsihî ve leṭâ'îfî inâsihî

Müfteilün Fâilün Müfteilün Fâilün

- 1 'Âlem-i 'ulvîde çün oldı gönül şâd-mân
Açdı niķâbın ḥabîb eyledi vechin 'ayân
- 2 Cür'a şunup dest-i yâr ser-be-ser 'uşşâķına
Eyledi ḥüsnin kamu anlara bir bir beyân
- 3 Vecde gelüp cümlesi ğayrete ğarķ oldılar
Cümleten unutdılar ķalmadı cân ü cihân
- 4 Dâýireden çıķmadı her biri pergâr-vâr
Noķta gibi ķaldılar dâýirede ins ü cân
- 5 Ger bu Murâduñ sözün 'ışķ ile ey muttaķı
Dinler iseñ olasın sen daḥı dâñâ cüvân

1151²

Velehü şanehu'llâh

Müfteilün Fâilün Müfteilün Fâilün

- 1 İster iseñ ey gönül vuşlat-ı dil-dârdan
Çek elüñi gel berü nik ü bed u vardan
- 2 Münfed-i küll-i vücüd aşlâ çü râcî' durur
İster iseñ şihḥatin şürına tekrârdan
- 3 'İşķı şafâ anlayan ğayrıyı maṭrûd ider
'İşķa nişân iste gel dide-i ḥün-bârdan
- 4 'Âlem iki 'âleme vâşıṭadur gerçi kim
Ķalma vasaṭda şaķın gel berü ğiç nârdan
- 5 Gel berü ķıl i'tirâf dinle Murâdî sözün
Yohsa seni kerh ile ķurtarur inkârdan

1 A.171b, F.190b, R.49a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Onun nefeslerinin esintisi ve samimiyetinin inceliklerinden...

Başlık F: Ve min-netâyici ṭab'ihî'l-laṭif.

3b.cümleten: cümle AE, F; cümleyi H. 4a.pergâr-vâr: bir kârvân A. 5b.dinler: diler B.

2 A.171b, F.190b, R.51a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

1a.vuşlat-ı: vuşlatı A. 3b.iste gel: istegil M.

11521

Velehû kâne'llâhu me'ahû

Müfteilün Fâilün Müfteilün Fâilün

- 1 Dâýireyem noķtayam şābit-i devvār men
Devr iderin oluben 'ālemi pergār men
- 2 Gerçi menem zāhira kā'id-i kūşe-nişin
Arz u semāvātda ma'nide seyyār men
- 3 Tāýir-i kıdsam çü men bülbül-i kıdsi menem
Ecniħadur bî-hisāb her yaña tayyār men
- 4 'Ālemi ben n'eylerem kevn ü mekân bendedür
Şehrî menem bâyi'em müşterî bāzār men
- 5 Sûd ile sevdâ menem rûz ile beyzâ menem
Cümle menem ey Murâdu kıâyil-i güftār men

1153²

Min fevâyihi kelimâtihi ve levâyihi 'ibārâtihi

Feülün Feülün Feülün Feülün Feül

- 1 Çü 'ilmümde gördüm 'ulümüñ yine hikmetin
İderven kamu 'āleme neşr hāşiyetin
- 2 Cevābında bildüm cevābum çü cāmi' durur
Bu mecmü' ile kılmışam mecma'-ı 'izzetin
- 3 Şehāb-ı dücāsını mihrinden itdüm çü ref
Giderdüm kıamerden kamu maħv idüp zulmetin
- 4 Mühēyyâ idelden vücūdum sarāyın kamu
Nikāb açdı gördüm seririnde māhiyyetin
- 5 Kılupdur Murādide devlet 'aṭā iktirān
Serine göre her kışı pes görür devletin

1 A.172a, F.190b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onunla olsun!

1b. 'ālemi: 'ālem-i A, M; pergār: pergār-ı AE, M. 2b.seyyār: seyyār-ı AE, M. 3b.her yana: - H; tayyār: tayyār-ı AE, M. 4a.n'eylerem: n'eyliyem AE. 4b.şehri: şehre AE; bāzār: bāzār-ı M. 5b.güftār: güftār-ı AE, M.

2 A.172a, F.191a, R.43b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Kelimelerinin güzelliikleri ve ibarelerinin levhalarından...

Başlık F: Ve min-leṭā'ifi hikemih.

1a.neşr: neşr ü AE. 2a.cāmi' durur: cāmi'dür A. 2b.mecma'-ı: mecmu' M. 3a.itdüm: eder AE; çü: çün A.

3b.kāmerden: kıamerinden A; zulmetin: hikmetin AE. 4b.seririnde: serinde AE. 5a.iktirān: aḳrān AE.

1154¹

Velehū ṭavvele'llāhu 'umrehū

Feülün Feülün Feülün Feülün Feül

- 1 Didiler ḥakāyık-şināsān-ı 'ilme'l-yakīn
Çü mevc ura deryā görünmez şudan şāhilīn
- 2 Nice derk-i baḥr ide bir kaṭre-i nā-bedīd
Bu ma'nāyı bilmezseñ olduñ mine'z-zālimīn
- 3 Çü 'aql-ı sebük-bār olupdur muḥīṭ-i 'ulūm
Muḥīṭ eyledi çāre oldu mine'l-'ālemīn
- 4 Bilindi rumūz ile çün kenz-i maḥfī durur
Velikin ġanīdür aganīdür 'anī'l-'ālemīn
- 5 Saña bir beyān oldu bu 'ilm-i ma'nā yine
Murāduñ sözün aña olma mine'l-cāhilīn

1155²

Min dürreri ġururi inşā'ihī ve ezheri züheri imānihi

Mef'ülü Mefāilün Mef'ülü Mefāilün

- 1 'Uşşāka ne hoş demdür yanında ola cānān
Görmekle cemālini ġam-gīn dil ola şādān
- 2 Çün başuma evvelde çekdi qalem-i kudret
'Işkıñı o cānānuñ gözüm ṭura mı bir ān
- 3 Yā Rab bu dil-i ġam-gīn ḥālī n'olısar āḥır
İrmez mi vişālūne dāyım çeke mi hicrān
- 4 Āhum şererindendür bu şems-i cihān-ārā
Oldıġı felek üzre ey şāh-ı cihān tābān
- 5 Tesbihūñ ile yā Rab ṭoldur içümi her dem
Çaġıra bu cān ü dil her dem saña yā Sübhān
- 6 Yā Kādir-i bī-hemtā 'ışkuñ dile kıl efüñ
Cānuma naşib eyle yoluña ola kurbān
- 7 Dek ṭurma Murādī sen kıl zikrini ol şāhuñ
Derd ile çıġır her dem raḥm it baña yā Raḥmān

1 A.172a, F.191a, R.42b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın...

2a.kaṭre-i: kaṭre AE, M. 4b.ġanīdür ġanīdür: ġanīdür ġanī R; 'anī'l-'ālemīn: mine'l-'ālemīn AE. 5b.mine'l-cāhilīn: min cāhilīn R.

2 A.172b, F.191a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Onun yazımının parlak incileri ve imanının aşırı parlaklığından...

Başlık F:Ve min-enfāsihī'ş-şerife.

1b.görmekle: görmek ile AE, M. 3a.āḥır: āḥer AE.

1156¹

Min tahkîkâtihî'r-râyiķati ve tedkîkâtihî'l-fâyiķati

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Bir cür'adan mest oldu dil cevân-gehidür lâ-mekân
Bir 'arş-ı a'lâ oldu kim 'arş oldu aña nerdüben
- 2 Şah-n-ı fenâya vardı çün buldu beķā-ı lem-yezel
Oldı ebed aña ezel buldı hayât-ı câvidân
- 3 Seyyârelerde mâh olan gelsün berü meydâna pes
Tâb-ende mihrüñ nûrına tâb olmaya anda hemân
- 4 Yâ Rab nedür bilsem benüm 'ışķuñ celâlünden midür
Noķsân aña gelmez ebed olur mezîd ol her zamân
- 5 Çün 'aķl-ı evveldür ezel virdi murâdın ol ezel
Oldı Murâdî pes ezel haķdur viren ķılma gümân

1157²

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Zîbâ yüzündendür münevver bu zemîn ü âsûmân
Pes arada oldu bahâne mâh ile şems-i cihân
- 2 Miryât-ı 'âlem şerh ider çün vaşf-ı hûsnüñ zerresin
Lâkin bu 'âlemden geçen hûsnüñe oldur tercemân
- 3 Sensin seni izhâr iden pes mazharuñdur kâyinât
Olduñ hafî her vech ile kimdür seni ķılan beyân
- 4 Şâm u seherden dem ķılan bir dem ķılır biñ 'âlemi
'Âlemde 'ışķuñ olmasa olmaz idi ân u zamân
- 5 Oldı Murâda mihr içün mihr-i ruķuñ sermâyesi
Anuñ içün oldu 'ayân anuñ içün oldu nihân

1 A.172b, F.191b, R.170b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Onun parıltılı araştırmaları ve üstün incelemelerinden...

Başlık F:Ve min-Reşehâti Akdâhih.

3a.berü: - AE; pes: bes R. 3b.tâbende: tâbında AE; nûrına: yüzine AE; olmaya: ola mı R. 4a.celâlünden: cemâlünden R.

2 R.91a. Gazel R'de vardır.

1158¹**Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün**

- 1 Ya Rab cemâlün pertevi rûşen kıılır dil hânesin
Murg-ı gönül cennetden almışdur çü âb u dânesin
- 2 'Ayn-ı vücûduñ gösterür miryât-ı dil âyinedür
Dil şerhini dilden dile güş itme gayr efsânesin
- 3 Gösterdi dil çün kim 'alâyimle nihânî şüretin
Pes âşkâre oldu dil añlar iseñ merd-ânesin
- 4 Dil fülki 'ummân-ı haķıķatde olupdur âşinâ
Dildür gezen her 'âlemi dil şem'ine pervânesin
- 5 Dilden giderme şerhini tarḥ eyle dilden gayrıyı
Dil cür'asından ey Murâd nüş eyle gel peymânesin

1159²**Mîn cevâhiri taḥrîrâtiḥi ve zevâhiri taḥrîrâtiḥi****Feilâtün Mefailün Feilün**

- 1 Çün senün düşdi 'ışķuña dil ü cân
Seni bildi senün ile o hemân
- 2 Düşdi pervâne-i dil 'ışķ odına
Maḥv olup oldu anda nûr-ı 'ayân
- 3 Uzadup ellerin yemîn ü yesâr
İki destinde oldu iki cihân
- 4 Lem'a-i berķ-ı nûra tuş oldu
Lem'ası oldu kendüye bürhân
- 5 Gel Murâduñ sözini güş eyle
Vaḫti bir demde eylegil bir ân

1 R.142b. Gazel R'de vardır.

2 A.172b, F.191b, R.134a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Onun yazım cevherleri ve sözlü ifadelerinin parıltılarından...

Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur.

2a.pervâne-i: pervâne A; 'ışķı: 'ışķın AE. 2b.nûr: nûr-ı AE. 3a.ellerin: ellerini AE. 4a.tuş: düş R.

1160¹

Velehû e‘ānehu’llâh

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Derd-i dil-dâra var mıdur dermân
Lîk dermân aña fidâdur cân
- 2 Var mı ‘ışk-ı nihâniyi şordum
Didi başdan tutuldu aña hemân
- 3 Bilmedüm kim anun hevâsı nedür
Bir hevâyile olmışam nâlân
- 4 Qalbün itdüm muşaykal âyinesin
Virdüm aña ki ola ol nigerân
- 5 Hızr-veş bilmeyince ‘ilm-i ledün
Qavli olmaz Murâdînüñ iz‘ân

1161²

Velehû âmenehu’llâh

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 ‘İşkâ düşdi ezelde çün dil ü cân
Qodılar bunda nâmını insân
- 2 Mefhar-ı kâynât olan oldur
Kendü ‘ilmine kendüdür bürhân
- 3 Aralıkda ne ola ihfâda
Pes hafidür özi özinde hemân
- 4 Mündericdür kelâm-ı sübhânî
Bu kelâumda gözle sırr-ı nihân
- 5 Gel Murâdiye gâlib ise ‘ateş
Feyz ide tâ saña yem-i ‘ummân

1 A.173a, F.192a. Gazel R’de yoktur
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona yardımda bulunsun!
2a. ‘ışk-ı nihâniyi: ‘ışkı nihâyeti AE, L. 5a. Hızr: hâzret-i AE.
2 A.173a, F.192a, R.47b. Gazel A, L’de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu emin kılsın!

1162¹

Velehū ḥaresa'llāh

Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Dil ḥayāl-i ḥabīb ile eglen
Ol ḥabīb-i lebīb ile eglen
- 2 Nice gündür 'alil-i fūrḳat idūn
Şimdi derd-i ṭabīb ile eglen
- 3 Her kaçan bū-yı verd bulmayasın
Nāle-i 'andelīb ile eglen
- 4 Lā velen terkiñ eylegil 'aşık
Ol hasīb-i nesīb ile eglen
- 5 Diñle güftārını Murāduñ gel
Bu kelām-ı 'acib ile eglen

1163²**Feilātün Mefailün Feilün**

- 1 'Ulemādan şerī'at añla bu gün
Evliyādan ṭarīḳat añla bu gün
- 2 Zihnüñi eylegil mücellā bes
Aşfiyādan ḥaḳīḳat añla bu gün
- 3 Kāruñı sen tamām iderseñ eger
Her işüñ işde devlet añla bu gün
- 4 'Ālemüñ 'ilmini bilem dir iseñ
Her kelāmında lezzet añla bu gün
- 5 Gel kelām-ı Murādı gūş eyle
Her sözinde naşīḥat añla bu gün

1 A.173a, F.192a. Gazel L, R'de yoktur
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!
4a.terkin: terk AE. 4b.ḥasīb-i: ḥabīb-i H.
2 R.85b. Gazel R'de vardır.

1164¹**Feilâtün Mefâilün Feilün**

- 1 Çün mürîd oldu aña bu dil ü cân
Sen murâd aña anda anı hemân
- 2 Münderic-i şîfat-ı ma'nâyı
Mündefi'dür velik anda beyân
- 3 Mağdemünden muķim olanı görüp
Beşlesin pes muķaddemâta lisân
- 4 Dâýir olmuş vücûdı çün pergâr
'İlm bir nokta oldu aña vü dâñ
- 5 Baķ Murâdî Murâduñ özge sözi
Ki murâdî dile bağışlar ân

1165²

Mine'l-fütühâti's-sulţāniyye ve'l-füyûzâtı'l-hâķāniyye

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gel berü ey 'ilm-i erkân isteyen
Yârûñ ile 'ahd ü peymân isteyen
- 2 Çık bu varlık perdesinden âşkâr
Gel 'ademde olmağıl cân isteyen
- 3 Tâ ki varlık milkine yol(lar) bulan
Olasın tâ anda evţân isteyen
- 4 Cân ü başı kııl fidâ evvel ķadem
Ķul odur kim ola sulţân isteyen
- 5 Bu Murâduñ yanına gel sen berü
Zevraķın şolmağā 'ummân isteyen

1 R.115a. Gazel R'de vardır.

2 A.173b, F.192b, R.47a. Gazel L'de yoktur.
Başlık A: Sultanlığın fetihleri ve hakanlığın feyizlerinden...
Başlık F: Sellemehu'llâh.
2b.gel: ol R. 4b.isteyen: - M.

1166¹

Velehū hāmīlehu'llāh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 İktibās itdüm çü şems-i yârden
Berķ olan ol lem'a-i envârdan
- 2 Sâha-i kudretde çün açdum kanad
Ṭayr idüp geçdüm yine ebrârdan
- 3 Hürri-i aşl oldum 'abâdumdur kamu
Her ne var ednâ ile ahrârdan
- 4 Cür'a nüş itdükde aqdâhı sıdum
Bâdeyi nüş eylerem esrârdan
- 5 Bilmek isterseñ Murâduñ aşlını
Aşlı fer' ile gözet her kârdan

1167²

Velehū e'ānehu'llāhu 'alā murâdih

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cân ile cân virmişem cānāna ben
Bendeyem ķul olmışam sulṭāna ben
- 2 Çün cemāle tutmuşam āyine ben
Şüretüm naķş eyledüm imāna ben
- 3 Rast itdüm çün vücūdum ķāmetin
Pes irişdüm raḥmet-i Raḥmāna ben
- 4 'Ālemün bildüm vücūdın 'ilm ile
'Ayn-ı vāhid kılmışam merd-āne ben
- 5 "Lā vü len" terkin kıldan ey göñül
İrmişem her laḥza bīñ iḥsāna ben
- 6 Ey Murâdī hey'yetüñden vaz gel
Göresin sen n'eylerem her āna ben

1 A.173b, F.192b, R.48b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu rahmetiyle taşısin!

2a.ķudretde: ķudretten AE. 2b.ebrârdan: ahrârdan A. 3a.ḥürri-i aşl: ḥâşıl oldı AE. 4b.eylerem: eyledüm R. 5b.aşlı: aşl u R.

2 A.173b, F.192b, R.48b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu rahmetiyle taşısin!

2a.ķudretde: ķudretten AE. 2b.ebrârdan: ahrârdan A. 3a.ḥürri-i aşl: ḥâşıl oldı AE. 4b.eylerem: eyledüm R. 5b.aşlı: aşl u R.

1168¹

Velehû menna'llâhu bi-ṭûlî beḳâ'ih

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Her yaña kılsam nazar sensin 'ayân
Bî-nişân ü bî-nişân ü bî-nişân
- 2 Şerh-i maḳsûd oldu çün aşl-ı murâd
Bî-beyân ü bî-beyân ü bî-beyân
- 3 'Âlem-i ğayretdedür cümle 'uḳûl
Bî-lisân ü bî-lisân ü bî-lisân
- 4 Geldi çün kim ğayb-ı 'ayn ey pâk-bâz
Bî-cihân ü bî-cihân ü bî-cihân
- 5 Bu Murâduñ oldu şerhinde ḳamu
Bî-zebân ü bî-zebân ü bî-zebân

1169²

Velehû evşalehu'llâhu ilâ merâmihi

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gör kemâl-i ḳudret-i ḫazretde sen
Ḳudreti rûkn ile bil ḫikmetde sen
- 2 Râh-ı a'lâdan çevürme rüyuñı
'İzzet isterseñ eger 'izzetde sen
- 3 Baḳma mâl u câhına bu 'âlemüñ
'Ömrüñ dâyim geçür ṭâ'atde sen
- 4 Ger sa'âdet ister iseñ ey gönül
Eyle meyvâ her zamân 'uzletde sen
- 5 Çün Murâdî 'arz ider dürr ü güher
Gel temâşâ eyle ol sâ'atde sen

1 A.174a, F.193a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun bekasının uzunluğuyla lütuflandırısın!

2 A.174a, F.193a, R.148a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu maksadına ulaştırısın!

1a.ḳudret-i: ḳudreti M. 3b.dâ'im geçir: geçir dâ'im AE. 5b.ol: her L.

1170¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Zevrağ-ı dil açdı çün kim bād-bân
Bî-kerân bir bahre olmuşdur revân
- 2 Gördi deryâ ortasında bir hişâr
Çaplamış cümle burûcın dil ü cân
- 3 Şöyle beklerler ol a'zam düzdi kim
Ger 'adû gelür ise virmez amân
- 4 Töğrülük ile bulur bulan ıarık
Añla bu remzi sözüm budur hemân

1171²

Min nefeḫâtî'l-'arifi bi'llâh ḫazreti's-sultânî zıllu'llâh

Müfteilün Müfteilün Fâilün

- 1 Aldı kulağum ḫaberi yârden
Dönmemiş ol itdügi ikrârdan
- 2 Vuşlat umar 'aşık-ı nâlân didüm
Didi ki tut 'ışkuñı tekrârdan
- 3 Ru'yet umar dide-i giryân didüm
Didi gözet ru'yeti âşârdan
- 4 Eyle muşaffâ gönül âyînesin
Çek elün her yoğ ile vardan
- 5 Cân ile gel dinle Murâdî sözün
Berķ ura tâ lem'a-i envârdan

1 R.42b. Gazel R'de vardır.

2 A.174a, F.193a, R.84b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Allah'ın (cc.) gölgesi Hazret-i Sultan yani Allah'ı (cc.) tanıyan arifin esintilerinden...

Başlık F. Velehü eyzen: Yine bu da onundur..

1a.ḫaberi: ḫaber AE, H. 1b.dönmemiş: dönmiş AE. 2b.ki: kim AE. 3a.giryân: nâ-giryân R. 4b.her: - M. 5a.gel:

- AE, H, L; dinle: dinle bu R.

1172¹

Velehû yessera'allâhu şite ma'diletihi

Müfteilün Müfteilün Fâilün

- 1 Kavlümi kuvvetde bilüp bî-gümân
Eylemişem rûhumı cânâna cân
- 2 Bu iki dünyâyı alup çignüme
Miknetümi gördi zemîn ü zamân
- 3 Kıldı hüveydâda hüveydâ beni
Kıldı lisânına beni tercemân
- 4 Mazhar-ı âyât olalı bu gönül
Muhtebis oldı kamu andan cihân
- 5 Añla Murâduñ sözini ser-te-ser
'Adnün içinde olasın cavidân

1173²**Müfteilün Fâilün Müfteilün Fâilün**

- 1 Enfüs-i âfâkda buldı çü dil pâyesin
Şimdi ziyâde kıılır renc ile sermâyesin
- 2 İki cihân ser-te-ser taht-ı hükümetdedür
Kabza-i kudretde (ol) içse eger ayasın
- 3 Hâne-i 'izz-i celâl oldı maḳarr-ı vücüd
'İzz-i şafâda ḳodı cümle-i hem-sâyesin
- 4 Evce çıkar çün hümâ ṭayr ider eflâkda
Devlet-i 'uzmâ bilür kime şalar sâyesin
- 5 İçmiş idi şehd-i şîr olduğı vaḳtin şıtı
Şimdi Murâdî çeker terbiyeye dâyasın

1 A.174b, F.193b, R.45a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletinin şöhretini kolaylaştırsın...

2b.kıldı lisânına beni tercümân AE. 3a.beni: teni R. 3b.milketümi gördi zemîn ü zamân AE. 4a.bu: - AE, R.

5a.añla: añladum AE; sözini: - AE

2 R.48b. Gazel R'de vardır.

2b. (ol): -.

1174¹

Min kelimāti'l-meliki'ş-şālīhī ve's-sultānī'l-mürşidi'n-nāşihī

Mef'ülü Mefailün Feülün

- 1 Geldüm çü guyüb 'aleminden
İrdüm bu vücūda ol deminden
- 2 Nāzir olalı beni tarafda
Çorçutdı beni o verheminden
- 3 Likin yine arķamı şıgayup
Yaramı oñultdı merheminden
- 4 Peyki gelüben didi ki müjde
Çurtardı seni cihān ğamından
- 5 Gel diñle Murādīnūñ kelāmın
Kim nice çıkar güher feminden

1175²

Velehū eşrakat şümüse salţanatihī ilā yevmi'l-kıyām

Mef'ülü Mefailün Feülün

- 1 Şahrā-yı vücūda gelmişem ben
Cūd ile muħammer oldu bu ten
- 2 Ger diler iseñ vişāl-i dil-dār
Olmaya emirde "lā" ile "len"
- 3 Şabr ile rızāya nāzir olmak
Bundan dahı yok ʔarīķ-i aħsen
- 4 Aşl oldu çü her fūrū'a mazhar
Gel mültefit olma fer'e gel sen
- 5 Çün sende durur bu 'ilm-i 'irfān
Müm ola Murādī tutsañ āhen

1 A.174b, F.193b, R.46b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Salih melikin ve öğüt veren mürşit sultanın kelimelerinden.

Başlık F: Velehū eyzen: Yine bu da onundur..

2a.o verheminden: odur keminden AE. 4b.seni: beni AE.

2 A.174b, F.194a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Kıyamet gününe kadar saltanatının güneşleri parlasın!

1b.muħammer: muħammir AE; oldu bu ten: olmuşam ben M. 4a.fūrū'a: fūrūğa A.

1176¹

Velehû azâ' a'llâhu kevâkibe hilâfetihi

Müstef'ilâtün Müstef'ilâtün

- 1 Yâ Rabbi Raḥmân yâ Ḥayy u Mennân
Yâ Ferd-i sübhân ze'l-cüd-ı ihsân
- 2 Yâ Rabbi günâhum çün aşdı ḥadden
Sen luṭfuñ işle yâ yüce sultân
- 3 Yâ Rabbi Ḥannân sensin çü Râḥim
Her demde yâ Rab sensin çü Raḥmân
- 4 Yâ Rabbi Yezdân sensin çü erḥam
Sensin çü ekrem yâ Ferd-i sübhân
- 5 Yâ Rabbi ğufrân rahm it Murâda
Sensin çü A'zam sensin çü Deyyân

1177²

Min reşehâti zülâli efḍâlihî ve leme'ati envâri aqvâlihî

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Gözüñ aç fânîdür fânî bu devrân
Şoñ ucu olıardur cümle vîrân
- 2 Fenâ içün nedür bunca te'emmül
Niçün şerm eylemezsın Ḥaḫdan el'ân
- 3 Kamu ḥâlûñe nâzırdur çü Ḥâlık
Bilür aḫvâlûñi cümle o sultân
- 4 Kanı ḥaşyet kanı ḥavf ü kanı 'âr
Ki mü'ymin olana lâyıq mı nîrân
- 5 Murâdî gevherin asan kulağa
Ümidüm oldur olmaya (o) ḥüsrân

1 A.175a, F.194a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun halifelîğinin yıldızlarını parlatsın!

Başlık F.Münâcât.

2a.Rabbi: Rabb AE; aşdı: açdı A. 3a.Raḥim: erḥam M. 5b.sensin çü: çü sensin AE; çün sensin H.

2 A.175a, F.194a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Onun faziletlerinin saf suyunun sızıntıları ve sözlerinin nurlu parıltılarından...

Başlık F. Sellemu'llâh.

5b. (o): -; oldur: ol durur B.

1178¹

Velehū hebbet nesāyimi devletihī

Mefāilün Mefāilün Feülün

- 1 Muḳaddes kıldı cānum çün cihāndan
Aña bir nesne geldi ʔatlu cāndan
- 2 Vücūdın varlığa kıldı mübeddel
Anuñ çün geçdi cümle ḥānmāndan
- 3 Müberrā oldı ʔodı in ü ānı
Mu'arrādan mu'arrādur beyāndan
- 4 Oḳudı çünki nām-ı bī-nişānı
O ḥayş ile ki geçdi ad ü şāndan
- 5 Murādī bilmedi nām ü nişānı
Ki geçmeyince nām ile nişāndan

1179²**Mefāilün Mefāilün Feülün**

- 1 Çü rüknin eyledi ḥükm ile erkān
Mu'arrā kıldı kendözin kemā-kān
- 2 Mu'ayyenden zuhūr eyler mu'ayyen
Beyānından beyān olunmaz iz'ān
- 3 ʔudūmın añladı ehl-i başiret
Anuñ çün kıldılar 'ışk ile bürhān
- 4 Lisānın kim ider taḥrike cürýet
İder yek-sān ile muṭṭkını her ān
- 5 Murādī şimdi bir fenn itdi izḥār
Taḥayyürde ʔalupdur ehl-i 'irfān

1 A.175a, F.194b. Gazel L, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Devletin rüzgârını estirsin!
3a.ü: ve M. 4b.ḥayş ile: ḥayşetle AE.
2 R.122b. Gazel B, R'de vardır.
5a.itdi: itdün B.

1180¹**Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün**

- 1 Kâr ve kisbi târikem sende durur gönül hemân
Gayrıyla bilemez dilüm anca seni bilür inan
- 2 Sâha-i “fân”a gelmişem lâki bekā durur yirüm
Gerçi beden türâbdur oldu türâba aşı-ı cân
- 3 Baħre şalındı fülk-i dil bulmadı ĥadd ile kenâr
Eyledi nice kerredür ‘aql ile fehmi bād-bân
- 4 Buldı çün intihâ bu dil eyledi yine ibtidâ
Münderic oldu külliyyâ ma’nâyı eyledi peyâm
- 5 Añla Murâdî sözini ‘ârif iseñ eger ki sen
‘Ârif olan kimesneler bellü bilür bunı ‘ayân

1181²**Mef’ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün**

- 1 Fâşem egerçi der dü cihânem nihân-ı men
Ĥâkî beden şüdi velî câvidân-ı men
- 2 Hem-râz-ı yâr bâşed eger dil mîresed
Bâşed çü ‘azm-i yâr küned cân cân-ı men
- 3 Men ez-nihân-ı men nüh ‘ayânî küşâde-em
Lâkin ‘ayân-ı men be-resed ez-hemân men
- 4 Naķş-ı rümüz egerçi muşavver nümûde est
Taşvîr çîst ez-‘amel-i râyegân men
- 5 Der cennet-i beden çü Murâdî sitâd-ı gül
Der-ravza’i me‘ânî bûd gülistân-ı men

1 R.176b. Gazel B, R’de vardır.

2a. fân: bk. G 682/3a. 4b.peyâm: beyân L.

2 R.148b. Gazel R’de vardır.

1. Benim sırrım iki cihanda bellidir. Bedenim toprağa gidebilir ama ben ebediyim

2. Benim canım sevgiliyi isterse yâr ile aynı sırlı olurum.

3. Ben kendimden bir şey belli etmemişim ama benim dışım ne olduğunu belli ediyor.

4. Sırların naķşını tasvir etmiş olsalar bile, benim değersiz amelimin tasviri nasıl yapılabilir.

5. Beden cennetinde gül Murâd edince benim manalar bahçesinde gülistanım oluştu.

ḤARFÜ'L-VÂV

1182¹

Min enfâsi sulṭānî's-sâlikîn ve kuṭṭbî'l-'arîfîn ḳaddesa'llâhu sirrehu'l-'azîz

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Saña rahmet dilerseñ eyleye hû
Diyegör lâ-ilâhe illâ hû
- 2 Diler iseñ eger tecellî-i hât
Diyegör lâ-ilâhe illâ hû
- 3 Rahmet-i kibriyâ dilerseñ eger
Söyle gel lâ-ilâhe illâ hû
- 4 Tevbe-i âdem ol dem oldı ḳabûl
Didi çün lâ-ilâhe illâ hû
- 5 Nûḥ buldı necât tûfândan
Didi çün lâ-ilâhe illâ hû
- 6 Berd olur mıydı ol Ḥalîle nâr
Dimese lâ-ilâhe illâ hû
- 7 Oldı İsmâ'ile fidâ-yı 'azîm
Didi çün lâ-ilâhe illâ hû
- 8 Şabrın arturmaz idi ol Eyyûb
Dimese lâ-ilâhe illâ hû

¹ A.175b, F.194b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Salıkların sultanının nefesleri ve ariflerin kutbundan. Onun yüce sırrını kutsal kılın!

Başlık F: Ḥarfü'l-Vâv.

1a. dilerseñ: diler iseñ AE. 3b. söyle gel: söylegil AE, M. 18a. ḥûnuñ: şunuñ A. 19a. itme gele: itmegil AE. 19b. tevḥid-i: tevḥidi AE.

- 9 Balıġuñ ħarnı oldı Yūnusa bâġ
Didi ħün lâ-ilâhe illâ hū
- 10 Hūd bulur mı idi ħiġ necât
Dimese lâ-ilâhe illâ hū
- 11 Bulımaz idi Şu‘ayb daġı necât
Dimese lâ-ilâhe illâ hū
- 12 Yūsufın bulımazdı ol Ya‘ķūb
Dimese lâ-ilâhe illâ hū
- 13 Ćâhdan ħurtılur mıydı Yūsuf
Dimese lâ-ilâhe illâ hū
- 14 ħiġ Mūsâ gider miydi Tūra
Dimese lâ-ilâhe illâ hū
- 15 Ol ‘aşası olur mıydı şu‘bân
Dimese lâ-ilâhe illâ hū
- 16 Āsmânda olur mıydı ‘İsâ
Dimese lâ-ilâhe illâ hū
- 17 Muştafâ buldı Rabb-i a‘lâyı
Didi ħün lâ-ilâhe illâ hū
- 18 Ćünkü bulduñ kerâmetin ħūnuñ
Diye ġör lâ-ilâhe illâ hū
- 19 Eksük itme gele zebânuñdan
Tevġid-i lâ-ilâhe illâ hū
- 20 ‘Āķıbet ħayrını dilerseñ eger
Söylegil lâ-ilâhe illâ hū
- 21 Yâ ilâhî sen eylegil yoldaş
Her zamân lâ-ilâhe illâ hū
- 22 Ćâk olur ey Murâdî bunda ‘âķıl
Di hemân lâ-ilâhe illâ hū

1183¹

Velehü zîdet meḥâbetühü

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Alma mazlûmun âhın ey bed-ḥü
İder âhır senün yirüñi ṭamu
- 2 Eylik eyle saña yavuz şanana
Diler iseñ ki raḥmet ide ‘afû
- 3 Eyle dünyâda sen eyü ‘ameli
Olasın âḫiretde tâ ma‘fû
- 4 Seni aldar bu çeḥ-i şu‘bede bâz
Gösterür dürlü dürlü reng ile bû
- 5 Eyle muḥkem gönül hişârın ey yâr
Bulmasun yol aña bu nefsi ‘adû
- 6 Cehd kıl cehd kıl ey mürdek-i râz
Olasın tâ cihânda nîk-ḥulû
- 7 İtme kemlûk ḥisâb ider çün ḥaḳ
Bedenüñde zebân olur her mû
- 8 Demidür ey günâh-ı mazlûmuñ
Eşk-i çeşmüñ ile günâhuñı yu
- 9 Fa‘de eylemez bu ad ile şan
Başuñ ola türâbda çü kedû
- 10 ‘Âli olmak dilerseñ ‘uḳbâda
Bağma dünyâyâ şimdi ey meh-rû
- 11 Ey Murâdî çü şimdi fırsatdur
Diyegör lâ-ilâhe illa hû

1 A.176a, F.195a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun heybeti ziyadeleşsin!

2a.alma: almagıl AE. 2a.eylik eyle: eyle eylik AE. 8a.günâh-ı: günâh iden AE; mazlûmuñ: mazlûm AE, F, H, M. 9a.ile: ile bu AE.

1184¹

Velehû medda'llâhu ʔanâbe devletihî

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Eşk-i çeşmümden oldu 'âlem şu
Ġarkâ-i âb oldu cümle şu
- 2 Her kime âb-ı dîdemüz irdi
'İşk ile girye oldu pes aña hû
- 3 Dûzağa irdi çünkü kaçtre-i eşk
Berd oluben şoyındı yidi ʔamu
- 4 Kâpladı çünkü 'âlem-i şuveri
Yirde vü gökde kalmadı kayğu
- 5 Her kime kim ʔokındı eşk-i Murâd
Didiler lâ-ilâhe illâ hû

1185²

Mine'l-ilhâmâtî'r-Rabbâniyye ve'l-vâridâtî's-sübḥâniyye

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 "Kul huva'llâhu'llezi kul lâ-ilâhe illâ hû" da hû
Müşkilüm ḥall eyemez kimse benüm illâ ki hû
- 2 Râh-ı ḥaḳîkatde ğayrüm kalmadı illâ ki ben
Zâhib oldum bâĝ-ı ḥüsnünden alalı reng ü bû
- 3 Aşl u fer'üm müctemi' olduğda âb-ı luṭf ile
Ben beni taḥmîr iderdüm arada 'işk idi şu
- 4 Çün vücûdum devḥası neşv ü nemâ bulmaḳdadur
Ki anı gördi aña bir vech ile düşdi kâmu
- 5 Ey Murâdî bu bedihîdür ola 'ilmün ziyâd
Ṭâlib-i maṭlûbdadur aña dâyim ârzû

1 A.176b, F.195b, R.76b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) devletinin yerleşikliğini uzatsın!

1a. 'âlem: aḳar R. 4a.şuveri: şûrî A, F, H, R. 4b.vü: ve M; kâpladı: kıldı L. 1b.şu: kâmu B, L.

2 A.176b, F.195b. Gazel B, L, R'de yoktur.

Başlık A: Rabbani ilhamlar ve fetihleri ve sübhânî hatırlatmalardan...

Başlık F:Ve min-enfâsihi's-şerîfe.

1b. Kul huva'llâhu'llezi kul lâ-ilâhe illâ hû": De ki "O Allah ki onandan başka ilah yoktur. O Hay'dır, ondan başka ilah yoktur, ona dua edin. (bk. G 247/1a); huve'l-ḥayyu lâ-ilâhe illâ hu: bk. G 67/1b, dn. 1b.o: hû M.

2b.alalı reng ü bu: alalı reng-i bu M; ala yek rebû AE. 3a.olduğda: oldükte A, AE, F, H.

1186¹

Velehū lā-zālet ağsānu devletihī muḥzarraten

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Ömrümüzde eylerüz rüy-i dil-ârâ ârzû
Lik her demde bizi eyler o peydâ ârzû
- 2 Ḥubbumuz bir ḥubb-ı ğayre beñzemez bi'llâhi kim
Bu ḥayâtumuz bizüm eyler Mesîhâ ârzû
- 3 Merḥaba ey müjde-dād-ı vuşlat-ı dil-dârumuz
Ḥoş irüşdük eyler idük saña cânâ ârzû
- 4 Ğam yimez şimden girü dil ḥâlden bildi haber
Her zamânda eyler idi bunu yâre ârzû
- 5 Ey Murâdî luṭfî çok sübhânuma ḥamd iderem
Heb 'aṭâ eyler ne kim olursa baña ârzû

1187²

Velehū e'azze'llâhu cündehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cân cemâl-i yârden bir behre eyler ârzû
Terk ider cân ile başın olsa bir dem rû-be-rû
- 2 Müntehâ-yı maṭlabum 'ışkuñda vuşlatdur bu gün
Anuñ için ğayrı yirden çekmezem hergiz kayu
- 3 Cür'a-nüş oldum ezelden ta ebed gitmez ḥumâr
Dil açup nâmını zıkr eyler tenümde cümle mû
- 4 Her kime kılsam nazar eyler sirâyet aña da
Ḥoş 'acâyib cevher oldu ḥoş 'aceb iksîr bu
- 5 Bu Murâduñ ḥâli olmışdur 'acâyibden 'aceb
Oldı zıkr ile mekânı lâ-ilâhe illâ da hu

1 A.176b, F.196a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Devletin var olan büyümesi devam etsin!

5a.sübhânuma: sübhâna AE.

2 A.177a, F.196a, R.51b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun askerini aziz kılsın!

1a.cân cemâl-i: cân u cemâl R. 1b.rû-be-rû: ârzû A. 5a.'aceb: 'acîb R.

1188¹

Velehû edama'llâhu irşādehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ğam degül senden habîbüm her ne çutsa baña rû
Cümlesinden vaşluñ olmışdur bu kâlbe ârzû
- 2 Şah-n-ı şahrâ-yı vücûdumda mekân itdi çü 'ışk
Evvelinden âhırından çekmezem hergiz kayu
- 3 Şıdķuma bürhân dilerseñ ey vücûdum revnaķı
'İşk meydânında 'uşşâķuñla olsam rû-be-rû
- 4 Hayretümde bimedüm bildüm diyen 'aşık degül
Şâdık oldur şıdķını şıdķında hâll ide kâmu
- 5 Lezzet-i dünyâya kâlma virme dil olğıl hâlâş
Sen Murâduñ mantıķından iste himmet gel berü

1189²

Velehû esbela'llâhu feyzahu 'aleyh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Terk-i keşret eyle ey dil vahdet eyle ârzû
K'o bu ğavġa 'âlemin var 'uzlet eyle ârzû
- 2 'Âlemi terk eyle ey dil hıdmete bağla kemer
Pâdişâha kulluk idüp kurbet eyle ârzû
- 3 Nefsüñe meyl eyleme Hâķķuñ rızâsın kıl taleb
Şubķ ile şâm olma hâlî t'a'at eyle ârzû
- 4 Hicr-i yâr olduķda aķsun gözleründen kanlu yaş
Aġayu aġlayu dâyim vuşlat eyle ârzû
- 5 Kimseñ olmasun Murâdî dü-cihânda bî-kes ol
Hâķ Teyâlâ hâzretinden ülfet eyle ârzû

1 A.177a, F.196a, R.52a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun irşadını devam ettirsin!

1a.ne: - R. 1b.kâlbe: kâlp AE.

2 A.177a, F.196b. Gazel L, Rde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) bereketini onun üzerine indirsins!

3b.hâlî: hâlî AE. 4a.hicr-i yâr: hicr ile M.

1190¹

Velehū cema‘a’llāhu şemlehu

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Tıolalı bu ıalbümüizde dem-be-dem envâr-ı hū
Tırmaz artar mevc urur deryālayım esrâr-ı hū
- 2 Hūya düşdükte hevâ terkin urupdur cân ü dil
Her neye bakısañ anuñ çün iderüz tekrâr-ı hū
- 3 Tırmayup iki cihânda dutmaduk hergiz qarâr
Sırr-ı “ev-ednâ” bildük ne’ydügin âşâr-ı hū
- 4 “Küllü şey’in hâlikün” sırrın bilüp ser virmişüz
Anuñ için bilmişüzdür nicedür bâzâr-ı hū
- 5 Dil Murâdî hâl ile hū’da kıla şevk ile hū
Dilde eksük olmasun her dem-be-dem efkâr-ı hū

1191²

Velehū ıassahu’llāhu bi-‘ināyetihî

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cân dildendür vücūdum çün didi peydâda hū
Anuñ için kim görürsin dir beni dünyâda hū
- 2 Fülk-i dil deryâda ıayr u rûhumuz şahrâdadur
Anuñ için söylenür deryâda vü şahrâda hū
- 3 Mavtın-ı a’lâda tıtdum çünki cây-ı menzilet
Anuñ için didiler süflide vü a’lâda hū
- 4 ‘Ayn-ı hikmetde görindi hüküm-i hayy-ı lâ-yenâm
Anuñ için söylenür dünyâda vü uıhrâda hū
- 5 İster iseñ bulmağa ‘ayn-ı hüviyyet sırrını
Gel Murâduñ mantııından dînle gel âvâda bu

1 A.177b, F.196b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun toplumuıu birleştirisin!

1b.hû: - M. 3a. tıtmaduk; tıtmadük AE, H. 3b.ev-ednâ: bk. G 129/4. 4a.Küllü şey’in hâlikün:...Ondan başka her şey yok olacaktır... (28/Kasas). 5a.hû’da kıla: hū zevk ile AE, H.

2 A.177b, F.196b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona inayetiıi has kılsın!

1b.görürsin dir beni: görürse der kanı AE. 2a.rûhumuz: rûhum AE; şahrâdadur: şahrâda hū M. 2b.vü: ve M, hū AE. 3b.vü: ve M, hū AE. 4a.vü: ve M, - AE. 5b.dînle gel: dînleğil AE, M.

1192¹

Velehû ḥassala'llâhu merâmihî

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şûret-i miryâta baḳdum kim cemâlin açmış o
Neşr ider maḥz-ı vücûda lem'a-i dil-dâr-ı hû
- 2 Ref'iderse ger ḥicâbuñ sen ḥicâbuñ gözle gel
Bî-ḥicâb ü bî-niḳâb olduñsa ḥânum gel berü
- 3 Furşatı fevt eyleme bî-ma'rifet olma yüri
Bir gün ola kim sıruñ ola türâb içre kedü
- 4 Kibriyâ-yı ḥazret-i vâcib vücûd izhârına
Gülşen-i izhâra milketle virimez reng ü bâl
- 5 Çün kelâmına Murâdînün nihâyet olmadı
Yedi deryâya nefâd iderdi gelse rû-be-rû

1193²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Oldı aḳreb va'de-i Ḥaḳ ola peydâ gel berü
Es'ad oldı ṭâli'ün 'ulyâda 'ulyâ gel berü
- 2 Nâşır-ı Vehhâb virdi çünki nuşret ser-be-ser
Münhezimdür ḥamdu li'llâh cümle a'dâ gel berü
- 3 Virdi çün bâzûya kuvvet ol kerimü'l-ekremîn
Yazdı menşür-ı berât "innâ feteḥnâ" gel berü
- 4 Seyf-i ḳudret çün şalıñdı kesdi düşmen gerdenin
Âyet-i "naşrun min Allâh" indi her câ gel berü
- 5 Remy kılıñdı dest-i ḳudret çeşm-i a'dâya türâb
Virdi Ḥaḳ saña Murâdî cümle âlâ gel berü

1 A.177b, F.197a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun maksadını ḥâsıl etsin...

2b.ü: ve M. 4a.vücûd izhârına: vücûda izhâr AE. 4b.milketle: milket ile M; virimez: virmez AE, M. 5b.nefâd: nefâz A.

2 R.7 Gazel R'de vardır.

3b. innâ feteḥnâ: bk. G 232/1a. 4b.indi: - L.

5a. Remy: G 163/1.

1194¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Rük-n-i a'zamdan murâd olduñsa cânâ gel berü
Sende añla sendedür cümle temâşâ gel berü
- 2 Bilmişem kendüm ayıķam añladum a'mâlden
Her ne kim kılsam Hudâdan kııl temennâ gel berü
- 3 'Alemin şerhin saña bir bir beyân itsem eger
Güş-ı cânı kııl küşâde eyle aşfâ gel berü
- 4 Manzaruñdan her ne kim qalbe 'ubür-ı ehl-i dil
Şerhi vardur anlaruñ pinhân u peydâ gel berü
- 5 Gel Murâduñ cân ile pendini eylesen kabûl
Bulasın na'mâ vü hem âlâ-yı 'uzmâ gel berü

1195²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Hârc var itmededür yolına yâre sevgilü
Cân u ten ârâyişin terk eyle olasın ulu
- 2 Ey hicâb-ı tende kılmış pertev-i mihrün kıanı
Âsmânuñdan şehâbı ref kııl ol bahtlu
- 3 Şerhe gelmez bu vücuduñ bahrı bi-pâyândur
Hâtemün deryâya atma cehd kııl qalmaya şu
- 4 Şark u ğarbı tay idersen fâyide kılmaz saña
Cümleten kâruñ ola cümle murâduña kıamu
- 5 Hâzret-i Hâķdan gerekdür olmamak hergiz cüdâ
Ey Murâdî baht odur kim yâr ola cebbâr-ı hû

1 R.102b. Gazel L, R'de vardır.

1b.cümle: - L. 2a.kendüm ayıķam: 'میرم L. 2b.kılsam: kılsañ L. 3b.kıl: - L. 4a.qalbe: kıla L. 5a.pendini: pendin L.

2 R.155a. Gazel R'de vardır.

1196¹

Min meḥāsini eş‘ārihi’ş-şerīfe ve mekārimi âşārihi’l-laṭīfe

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Yem-i ‘ummāna ṭalan cevher-i a’lādur bu
Revḥ-i rūḥ-ı ‘ilm-i âyet-i kübrādur bu
- 2 Gülşen-i ḥüsninedür bülbül ü güldür yine pes
Kendü ma‘şuḳ hemân ‘âşık-ı peydādur bu
- 3 Râh-ı ma‘mûr-ı zevî’l-‘aḳla başiret ehli
Özi Mûsâ vü velî nûr-ı tecellādur bu
- 4 ‘Ayn-ı ḡayb üzre velî ḡayb ile ‘ayna râh-ber
İsteyen râh-ı temennâyı temennādur bu
- 5 Gel berü dinle Murâdî ne didi şimdi yine
Sende inşâf idesin nice mu‘ammādur bu

1197²

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Ṭāyir-i gülşen-i ḳudsem baña meyvādur bu
Bir nazar eyle ḥabibüm nice âlādur bu
- 2 Şerḥe gelmez bu beyân ile nihānum lakin
Nazaruñdan nazar eyle nice peydādur bu
- 3 Hest ü ḥuşyâra şorarlarsa benüm aḥvālüm
Ḳâdir olmaya cevâba ne temâşādur bu
- 4 Muntazır oldu cevâba çü semâ‘ itdi semî‘
‘Âşık-ı ‘arîf iseñ aña ne zibādur bu
- 5 Bu cihân mülki Murâdî kıılır ‘uḳbâya nazar
Gel berü aña bunu kim nice dünyādur bu

1 A.178a, F.197a, R.73a.

Başlık A: Onun şerefli şiirlerinin güzellikleri ve hoş eserlerinin bildirdiklerinden...

Başlık F:Ve min-cevâhiri kelimâtiḥ.

1b.revḥ-i rūḥ-ı: rūḥ rūḥ-ı A; ‘ilim-i: ‘ilim ü R; âyet-i kübrâ: G 83/3b. 2a.ḥüsninedür: ḥüsn durur AE, H, R; ü: ve M, - R; pes: sen A; bes R. 3a.‘aḳla: ‘aḳl-ı AE; ‘aḳl R. 4a.‘ayna: ḡayba AE. 4b.temennâyı: temennâ-yı AE, R

2 R.103a.Gazel A, F, M, R’de vardır.

4a.cevâba: peyâma H, L, R.

1198¹

Velehū zeyyene bi-vücūdihi'd-dünyā

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Erşed oldur ki bile âhır-ı dünyâyı kamu
Ey gönül ma'rifet olmasa kişi olmaz ulu
- 2 Ma'rifet lem'asınun lem'asıdur aşı-ı vücūd
Bu vücūd ile vücūd arasına düşdi kayu
- 3 Merdüm-i kâmil ararsaın arama dünyâyı
Saña bir söz diyeyin 'aqlunı bir olma delü
- 4 Ne kadar merd-i ma'arif özini ketm ide ol
Miski hıfz eyledügince yine zâhirdür bu
- 5 Mu Murāduñ bu kelāmında eşer bulmaz iseñ
Saña yazık ki cihānda olımaduñ uşlu

1199²

Velehū naşara'llāhu bi-te'yidihi

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Beni hayretde kıoyan rûh-ı revānumdur bu
Cānuma rûh viren rāhat-i cānumdur bu
- 2 Ben beni gördüğümü bilmiş idüm gördükde
Lik alemde bu ānumda cihānumdur bu
- 3 Biz zamānı n'iderüz cümle zamān bizde durur
Şubh u şāma nazar it sâ'at u ānumdur bu
- 4 Alınur şanma kamu memleketi 'asker ile
Cümle eṭrāfa giden tîr ü kemānumdur bu
- 5 Herkes kıldı 'atā gerçi Hudā hālince
Ey Murādî gezen 'ālemde zebānumdur bu

1 A.178a, F.197b, R.52a.

Başlık A: Bu da onundur. Dünya onun varlığıyla süslensin!

1a.gayretde: hayretde R. 1b.ulu: iyi AE, B. 2a.aşl-ı: ehl-i R.

2 A.178a, F.197b, R.178a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun kuvvetlendirmesiyle ona yardım etsin!

2b.lik: lāki R. 3a.bizde durur: bizdedür F. 3b.sâ'at u: sâ'atı ve M; sâ'at R; bu: - R. 4a.memleketi: milketi AE.

5b.zebānumdur: zamānumdur R.

1200¹

Velehû kâne'llâhu lehû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Sırrımı sende kıdum saña emânetdür bu
Anı sensin gözeden çün baña devletdür bu
- 2 Sa'd-ı ekberle beni çünkü sa'id itmişsin
Senüñ ile beni kıldun ne sa'âdetdür bu
- 3 Seyyid-i âdem iderseñ beni olmaya 'aceb
Ulularam seni her de ne siyâdetdür bu
- 4 Şükr iderven saña yâ Rabbi ziyâd eyle baña
Ki ziyâd olması maqbûle 'alâmetdür bu
- 5 Ey Murâdî dileyen ol viren oldur seven ol
Pür-harâret ola bu dil yâ ne hikmetdür bu

1201²

Velehû nefe'allâhu bi-bereketihî

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Şoĥbet-i yâre taleb-kâr olan dildür bu
Añla gencine-i esrâr olan dildür bu
- 2 Milk-i şüretde egerçi yiridür hâne-i şadr
Cümle 'âlemde velî var olan dildür bu
- 3 Ğarķa-i baĥr-ı maĥabbet olalı şubĥ u mesâ
Lâyık-ı dîden-i dîdâr olan dildür bu
- 4 'Âlem-i ğayba n'ola muttĥali' oldıysa müdâm
Cümle-i ĥalkda muĥtâr olan dildür bu
- 5 Ey Murâdî seni fehm itmede 'âcizdür nâs
Lîk her şey'de envâr olan dildür bu

1 A.178b, F.197b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona ihsanda bulunsun!

1b.çün: çünkü AE. 4a.Rabbi: Rabb AE, F, H, M. 5a.seven: - AE.

2 A.178b, F.198a. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) bereketiyle faydalandırsın!

1a.şoĥbet-i: ĥüccet-i A. 4a.n'ola: n'ola ger A, F. 4b.cümle-i: cümle F.

1202¹

Min haḳāyikihi'l-ḳāṭi'ati ve berāhinihi's-sāṭi'ati ḳaddesa'llāhu sirrehu'l-'aziz

- 1 Fāş ezū dü 'ālemest hüve hüve vü hū
Nuḳṭa'ı devr ādemest hüve hevā hüve vü hū
- 2 İcteme'al medāyin irteḫale's-sefāyin
İnteẓere'l-berāhin hüve hevā hüve vü hū
- 3 Mest-i mül elest-i cām ṭin zi-reng-i bū mūdām
İsm-i ḫabīb an be-nām hüve hevā hüve vü hū
- 4 Cā'e beşirün min nidā iztereme'l-hevā hevā
Ḳāle imāmün muḳtedā hüve hevā hüve vü hū
- 5 Rāziḳ-ı 'ilm-i ber-ezel güft ezel ezel ezel
Kāne Murādī lem yezel hüve hevā hüve vü hū

1203²

Min maḳālāti şāhibi'l-ḫālāt muẓhiri'l-'acāyibi bi-envā'i'l-kerāmāt

Mef'ülü Fäilätü Mefäilü Fäilün

- 1 Sem'-i ḳabül-i cāna gelür çün nidā-yı hū
Milk-i vücūda irdi ser-ā-pā şafā-yı hū
- 2 Şems-i ezel çü toğdı 'avālim semāsına
Eṭrāfa oldu münteşir ey dil ziyā-yı hū
- 3 'Arrāf-ı ehl-i Ḥaḳḳa su'āl eyledüm ḳamu
Didüm ki bildürün ne durur muḳtezā-yı hū
- 4 'Ayn-ı 'ināyet oldu anuñ iki didesi
Buldı ḫalāş her ki bula merḫabā-yı hū
- 5 Sırr-ı Ḥudāda a'lem olan ism-i a'zamı
Oldur bilen Murādī fenāda beḳā-yı hū

1 A.178b, F.198a, R.149a. Gazel Lide yoktur.

Başlık A: Kesin hakikatleri ve açık delillerinden... Allah (cc.) onun yüce sırrını kutsal kılsın!

Başlık F:Ve min-'acā'ibi kelimātih.

1.Her iki cihan ondandır; bu iki cihan, insan devrinin noktası hükmündedir.

2.Şehirlere toplandı, gemiler gitti, deliler gözlemedi, kast etti, isteği, o, onu

3.Eleştirdi Meclis'i'nin içkisi ile kendinden geçmiş, balçık kadehin rengi ve kokusu gibi daimi, habibin ismi, onun namı; o, o, o.

4.Müjdeciden ses geldi arzu ve istekler çarpıştı kendisine uyulan imam dedi o onu istedi.

5. Ezelde ilmi veren söyledi: Ezel, ezel; benim isteyim yok olmadı o onu istedi

2b. İnteẓere: İnteẓeret H. 5a.'ilm: - R, M. 5b.Murādī: Murād R.

2 A.179a, F.198a, R.160a. Gazel Lide yoktur.

Başlık A: Çeşitli kerametleriyle görünen harika hallerin sahibinin yazılarından...

Başlık F:Ve min-enfāsıhi'l-mübāreke.

1b.ser-ā-pā: ser-pā R. 4b.ki: kim AE.

1204¹

Min hadâyîkî hakâyîkî ma'arîfîhî ve riyâzî dekâyîkî le'âyîfîhî

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Muḳarrerdür cemâl-i bâ-kemâline alur pertev
Şular kim iki dünyâyı ḳatında ṭutmadı bir cev
- 2 Rızânı gözleyen her dem olur marzî-i millet pes
Ṭarîḳûnde olan kâmil odur her râhda hoş-rev
- 3 Saña 'azm eyleyüp terk eyleyen ğayruñı her demde
Senüñ iḥsân-ı bî-pâyânuñ irişür aña nev-rev
- 4 Seni şol kimse kim bildi rızânı gözledi dâ'yım
Ḳatında bir durur gedâ vü ḳayşer ü ḥusrev
- 5 Murâdîdur Murâdinün murâdında murâdı pes
Maḥabbetdür Murâdide Murâdiye dimişdür sev

1205²

Velehü dâmet re'fetuhü

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Dilâ maḳşûdı isterseñ di lâ-maḳşûde illâ hû
Eger ma'bûdı isterseñ di lâ-ma'bûde illâ hû
- 2 İrişdür vaḥdete kendün ḳoma keşretde yarım dem
Ḥayât ister iseñ her dem di lâ-mevcûde illâ hû
- 3 Sücûduñ içre bul mi'râc degül ḥâcet gezesin aç
Sözüm dinle gözünü aç di lâ-mescûde illâ hû
- 4 'Aṭâya bulmaḳ isterseñ şehâyâ bulmaḳ isterseñ
Hedâyâ bulmaḳ isterseñ di lâ-ze'l-cûde illâ hû
- 5 Murâdî zikrûn olsun hû dem-â-dem fikrûn olsun hû
Dem-â-dem virdün olsun hû di lâ-mevrûde illâ hû

1 A.179a, F.198b, R.129b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Onun bilgi hakikatleri bahçeleri ve letafetli ince bahçelerinden...

Başlık F: Ve mîn-şâ'âtî envârih.

1a. kemâline alur pertev: kemâline alup pür-nev A; kemâline olur pertev R. 1b. dünyâyı: dünyâ AE.

2a. pes: bes R. 3a. 'azm: 'arız R; ğayrını: 'azmini AE; ğayrını R. 3b. irişür: irişe AE; nev-rev: nev nev B. 4a. gözledi: gözler ol R.

2 A.179a, F.198b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun merhameti devam etsin!

2a. yarım: yârüm M. 2b. ister iseñ: isterseñ AE; di: - F. 3a. gezesin aç: saña mi'râc AE.

1206¹

Velehū dāme mecduhū

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Gönül çeşmini ey ‘aşık münevver kılmaz illâ hū
Murādın herkesün ey dil müyesser kılmaz illâ hū
- 2 Ne şüret gösterür gözle bugün miryât-ı kalbi gör
Ne kim vardır kazâ hükmin muḳadder kılmaz illâ hū
- 3 Cihānuñ naḳşına bakma anuñ naḳḳâsını iste
Cemî’-i ‘âlemün levhın muşavver kılmaz illâ hū
- 4 Dem-â-dem zâkir ol zâkir ziyâde ni‘met eyler ḥamd
Ki dillerde gönüllerde mükerrer kılmaz illâ hū
- 5 Murâdinün murâdudur hemân maḳşudı ol şāhuñ
Bilür kim nûr-ı eclâsın mubaşşır kılmaz illâ hū

1207²

Mine’l-enfâsi’l-ḳudsıyyeti’s-sulṭāniyyeh nevvra’llāhu fu’adehū ve nāle
murādehū

Mef’ülü Fâilâtün Mef’ülü Fâilâtün

- 1 Yâr ile şorma ḫālüm bir bî-‘ayândur bu
Bir ḡayra söylenilmez râz-ı nihândur bu
- 2 Güftâra ṭâḳat olmaz ger ola rû-be-rû yâr
Cân ile añlar iseñ bir bî-nişândur bu
- 3 ‘İlm-i ezelde bunlar levḫ-i gönülde mestûr
Birisidür mu‘ayin işbu cihândur bu
- 4 Şâh-ı cemâle karşı ḫüsn illeri açılış
Her kâra bâ‘iş ancak birbir zamândur bu
- 5 Güftâruñ anlanılmaz ḫikmet nedür didiler
Gelmez Murâdi şerḫe bir dâstândur bu

1 A.179b, F.198b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Saygınlığının devam etmesi...

2 A.179b, F.199a. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Sultanlığın kutsal nefeslerinden... Allah (cc.) onun gönlünü nurlandırın ve isteğine nail etsin!

Başlık F: Ve min-leṭâ’ifi ḫikemih.

2a.yâr; yaz M. 4a.cemâle: cihâna A. 5a.didiler: dirler A.

1208¹

Min nefehâti ünsihî ve leme'âti qudsihî

Müfteilün Fâilün Müfteilün Fâilün

- 1 Her ki dilinde gönül eyleye tekrâr hû
Luṭf ile iḥsânını feyz ide cebbâr hû
- 2 Menbâ'-ı luṭf oldu hû maḥzen-i esrâr-ı ğayb
Ma'den-i hû oldu hû neşr ider âşâr-ı hû
- 3 Mübdi'-i küll-i bedî' revnaḳ-ı milk-i vücûd
Merkez-i maḳşûd-ı hû mavṭın-ı envâr-ı hû
- 4 Bir yem-i 'ummândur menba'-ı iḥsândur
Muṭfi-i Yezdândur fâ'il-i muḥtâr-ı hû
- 5 Zâkir-i hû ol yûri dem-be-dem ikrâr ile
Eyleye 'avnı Murâd pes saña her bâr hû

1209²

Mine'l-levâmî'î'n-nürâniyye ve'l-levâyihî's-sübḥâniyye sellemehu'llâh

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Çün itdüğünü itmişdür bilür o
Nedür her söylerler yâ neden bu
- 2 İder şevḳ ile şevḳin âşkâre
Anuñ içün döner bu çerḥ-i mînû
- 3 Didiler çün "reca'nâ"dan nidâyı
Revân olup aḳarlar çün aḳar şu
- 4 Ṭabâyi'den çü maṭbû' oldılar hep
Anuñ çün birbirine gösterür rû
- 5 Olur cümle cihân bir gûne 'âlem
Murâdî her kaçan kim diye yâ-hû

1 A.179b, F.199a. Gazel R'de vardır.

Başlık A: Onun hoş esintileri ve kutsallığının ısıltılarından!

Başlık F: Ve min-enfâsihi's-şerîfe.

1a.eyleye: ile L. 2b.cûd AE, H. 3b.merkez-i: hergiz M. 4b.Yezdândur: nîrândur F, L, M.

2 A.180a, F.199a, R.51b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Nurlu parıltılar ve sübhânî levhalardan... Allah (cc.) onu selamete erdirmiş.

2b.şerh-i: çerh-i B. 3a. reca'nâ: bk. G 814/1b. 3b.aḳarlar: giderler AE, H, R. 4a.maṭbu': muṭî'ün R. 5a.gûne: gün AE.

HARFÜ'L-HÂ

1210¹

Min nesâyimi enfâsihi ve leṭâ'ifi inâsihi

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 İrdi çün kim gelüp oluñ âgâh
Himem-i lâ-ilâhe illâ'llah
- 2 'Âleme şaçdı feyz-i ni'metini
Kerem-i lâ-ilâhe illâ'llah
- 3 Mağrib ü maşrıka kanad açdı
'Alem-i lâ-ilâhe illâ'llah
- 4 Cümleten yaraya şifâ virmiş
Merhem-i lâ-ilâhe illâ'llah
- 5 'Âleme virdi ferr ile zînet
Kâdem-i lâ-ilâhe illâ'llah
- 6 'Âleme esdi virdi yahşî hayât
Hoş dem-i lâ-ilâhe illâ'llah
- 7 Oldı memlû iki cihâna şadâ
Demdem-i lâ-ilâhe illâ'llah
- 8 Her ki oldı cihânda oldı sa'îd
Hem-dem-i lâ-ilâhe illâ'llah
- 9 Ey Murâdî ulu sa'âdetdür
Her dem-i lâ-ilâhe illâ'llah

1 A.180a, F.199b, R.97a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Onun nefeslerinin esintisi ve samimiyetinin inceliklerinden...

Başlık F: Harfû'l-Hâ'.

1b, 2b, 3b, 4b, 5b, 7b, 8b, 9b: illâ'llah: illâ hû AE. 2a.feyz-i: feyz ü R. 3a.açdı: açmış R. AE'de. 5a ve 6a beyitleri birbirinin yerine yazılmıştır. 5b.Hoş dem-i lâ ilâhe illâ hû AE.

1211¹

Velehû dâmet selâmetühû

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Fülk-i dil çün şalındı ‘ummâna
Fülk-i yem oldı yem-i ‘ummâna
- 2 Rûh-ı rûh oldı çünki rûha qarın
Pes şabib oldı cümle dermâna
- 3 Merkezin buldı noқта dâyıreden
Havz-ı Kevşerde şanki dür-dâne
- 4 Pes mücellâ olup mücellâdan
Oldı miryât cümle-i ‘irfâna
- 5 Perde-dâr oldı perde-i gayba
Perde ardına vardı pinhâna
- 6 Müşkilin hall idüp müşekkil olup
Şekli ile girdi şekl-i insâna
- 7 Kim ki fehm itmedi Murâdî sözün
Olımaz ma‘rifetde merd-âne

1212²

Velehû kâne’llâhu lehû

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Gösterür yâr yüzün âyinede
Hikmet oldur ‘acebde âyinede
- 2 Nice kerre mücerrib oldum anı
Tecrîbe kılmışam bugün yine de
- 3 Hamdü li’llâh ki eyledüm da‘vâ
Olmadum ‘âciz anda “beyyine”de
- 4 Her mu‘ayyen ki ‘ayna ‘ayn oldı
Danışup dururam mu‘ayyende
- 5 Bilse idüñ eger Murâdî sözün
Kâyıl olur idüñ bu âyinede

1 A.180a, F.199b. Gazel R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun selâmeti devam etsin!

1a.çün şalındı: şalındı çün AE, B. 1b.yemm-i yemm AE. 2a.rûh-ı: rûh AE, M. 3b.kevşerde: kevşerden AE.

4a.olup: oldı AE.

2 A.180b, F.200a, R.93b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona ihsanda bulunsun!

1b.oldur: odur AE. 2b.bu gün: bunı R. 3b.olmadum ‘âciz onda: olmadum onda ‘âciz F, M; ‘âciz olmadum onda L, R; beyyine:bk. G 148/2b. 5b.eger: aña L.

1213¹

Velehū rafe‘allāhu adrehū

Feilātūn Mefailūn Feilūn

- 1 Tārḥ idüp ayrısın direm her āḥ
Ḥasbiya‘llāhū lā-ilāhe sivāḥ
- 2 Çün ḥabībūm durur ḥabīb-i ezel
Ezelūme ebed görindi üvāḥ
- 3 Munfa‘il olmazam ben eşyādan
Yed-i am dāmenümdedür kütāḥ
- 4 ‘Ālemün mübdī‘i çü cüz ile küll
Elif ü hā olupdur ‘āşıa rāḥ
- 5 Bu Murāduñ kelāmını añla
Şoñra di lā-ilāhe illā‘llāḥ

1214²

Velehū ḥarresa‘llāhu mecdehū

Feilātūn Mefailūn Feilūn

- 1 Lāmi‘ oldı burūk ile her āḥ
āmer-i lā-ilāhe illā‘llāḥ
- 2 Tāb virdi bu ḥāne-i albe
Seḥer-i lā-ilāhe illā‘llāḥ
- 3 Mündefi‘ kıldı cümle efkārı
Eṣer-i lā-ilāhe illā‘llāḥ
- 4 Gösterür ādeme arī-i sedād
Reh-ber-i lā-ilāhe illā‘llāḥ
- 5 Miṣli yok zāyi‘ eyleme zinhār
Güher-i lā-ilāhe illā‘llāḥ
- 6 Ey Murādi kırar sevā çerisin
Leṣker-i lā-ilāhe illā‘llāḥ

1 A.180b, F.200a, R.52b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun kıymetini yükseltsin!

1a.dirüm: dir idüm AE. 2a.ḥabībūm durur: ḥabībümdür AE. 2b.ezelūme: üzerüme AE; üvāḥ: sivāḥ A.

3b.yed-i am: yeduğum A. 4a.mübdī‘i: mebdē‘i A, M. 4b.elif ü: elif-i AE, H.

2 A.181a, F.200b, R.55a. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun saygınlığını korusun!

1a.burūk ile: burüc ile AE. AE’de 4. ve 5. beyitler birbirinin yerine yazılmıştır. 4a.gösterür ādeme: göster reh-i

deme F. 6a.ırar: arār R.

1215¹

Velehû lâ-zâle meşkürü'l-fi'âl

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Şükr ü minnet Hudâ-yı sübhâna
Eyledi luṭf ü 'izzet insâna
- 2 Aña bildürdi cümle esmâyı
Eyleyüp mazhar anı 'irfâna
- 3 Secde itmedügi içün aña
Ebedi la'net oldu şeyṭâna
- 4 Eger insân iseñ bil imdi özüñ
Kı saḡın olma uyma ḡayvâna
- 5 Kıl Murâdî özüñi zer gibi şâf
Dür olup pes ṭal imdi 'ummâna

1216²

Velehû surre mede'd-dehr

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Per açup murğ-i dil çü pervâza
Başladı geçdi nice dervâze
- 2 Âşiyânını bulmağ içün ol
Derd ile dâyim eyler âvâze
- 3 Baḡr-ı 'ışḡa salan sefînesini
Naḡar eyler mi kıṣ ile yaza
- 4 'Âşıkun yarası oñulmaz hiç
Her nefesde çün olur ol tâze
- 5 Râzdan bulmayınca râz diyemem
Her kiṣi maḡrem olamaz râza
- 6 Sâz-kâr olmağ içün anuñla
Her çoğı biz değışmezüz aza
- 7 Ey Murâdî rızâ dilerseñ eger
Her işünde gözetgil endâze

1 A.181a, F.200b, R.57a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Fiillerinin beğenilmesi devam etsin!
3a.secde: secdeyi H.

2 A.181a, F.200b. Gazel L, Rde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Zaman süresince mutluluk olsun!

4b.ol: - AE. 5a.râzdan: râz-daş AE; diyemem: dîmem AE. 6a.sâzkâr: saña kâr M; anuñla: anuñ ile M.

1217¹

Velehū sāre bi-zikrihi'r-rikbān

Feilātün Mefailün Feilün

- 1 H̄asb-i h̄ālüm durur oluñ āgāh
Söylerem lā-ilāhe illā'llah
- 2 Nefsümi bilmege muḳayyedven
Ḳaydum anuñ ile durur her gāh
- 3 Beni ḳurtar ilāhī z̄ulmetden
Olmayam tā yolumda ben güm-rāh
- 4 Ḳalbümi rüſen eyle 'iſḳuñla
Olmayam tā ki ayru ḳılmayam āh
- 5 Pādiſāhum 'ināyet eyle baña
Z̄ikrūñ eyle küſādedür efvāh

1218²

Velehū zāde'llāhu ſaṭvetehū

Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Ey ḫayātuña külli ſey'in güvāh
Eſhedü en lā-ilāhe illā'llah
- 2 Ḳudretündür ḳamuya püſt ü penāh
Eſhedü en lā-ilāhe illā'llah
- 3 Sensin iki cihānda ḳullara ſāh
Eſhedü en lā-ilāhe illā'llah
- 4 Cān ile ḫazrete tutam ben rāh
Eſhedü en lā-ilāhe illā'llah
- 5 Ḳıl ſehādet Murādī bul yüce cāh
Eſhedü en lā-ilāhe illā'llah

1 A.181b, F201a, R.144a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Takipçileri onun zikriyle ilerlesin.

3b.tā: tā bu R; ben: - AE. 4a.'iſḳuñla: 'iſḳuñ ile AE, M, R. 5b.eyle: ile AE.

2 A.181b, F201a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nüfuzunu artırsın!

5a.cāh: cān A.

1219¹

Velehü ebķāhu'llāhu ilā yevmi'l-ķiyām

Feilātün Mefâilün Feilün

- 1 Gizlü kenz oldu ķalb-i 'ārif āh
Şehida'llāhü lā-ilāhe sivāh
- 2 Ħarfdür noķtadan kelime lügat
Mütekellimde bā-i bismillāh
- 3 Baķr-ı rahmet temevvüc üzre durur
Reşhaya irmeyenler oldu tebāh
- 4 Didi çün "ķāf u nün-ı feyekün"
Lafz-ı "kün" dür kılan gedāları şāh
- 5 Ey Murādî iki cihān sende
Bizi vāhiddin eylegil āgāh

1220²**Feilātün Mefâilün Feilün**

- 1 Ğayib oldu vücūd-ı ğāyetde
Murtezā oldu çün nihāyetde
- 2 'Ālemi bildi 'ilmi oldu delil
Oldı pes 'ālem-i ferāġatda
- 3 Hā-i dād oldu zāhir oldu hū
Yirini bildi aşl-ı himmetde
- 4 İķtibās eyledi müsemmādan
Bāliġ oldu gelüp belāġatda
- 5 Gel Murādiden al 'atā ķaberin
Tā ki ķalmayasın cehāletde

1 A.181b, F.201a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu kıyamet gününe kadar devam ettirsin!

4ab. ķāf u nün-ı feyekün: bk. G 16/1b. ķāf u: ķāf-ı AE: bk. G 16/1b.

2 R.163b. Gazel R'de vardır.

1221¹

Mine'l-ḥikemi'l-işrāḳiyyeti ve'l-kelimi'l-eşvāḳiyye

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Lâbeler kıldum varup ol ravzanuñ rızvânına
Bâbını feth ide tâ ḥayrân olam seyrânına
- 2 Didi kim var mı icâzet şâhibinden yâ nişân
Tâ muṭî' olam anuñla ben dahı fermânına
- 3 Pes didüm sem'en ve ṭâ'e ol nişânuñ gösterüp
Feth-i bâb idüp varup çıkdum anuñ dîvânına
- 4 Qalbüme didüm ko naḳşı istegil naḳḳâşını
Bir nidâ irdi fenâ ol maẓhar ol ihsânına
- 5 Ey Murâdî geç murâduñdan murâdın gözle gel
İster isen bu kelâmuñ irmege iz'ânına

1222²

Velehü lâ-zâle mü'eyyeden min 'indi'llâh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Sem'üme irdi nidâ çün câna cân irdi yine
Bağmağ içün rüyuma bir âyine virdi yine
- 2 Didi "yaḥteşşu limen şâ'e" âyetini kârî ol
Okuduğda didi tekrâr eyle bu virdi yine
- 3 Eyledüm çünki i'ade eyledi hâl ile hâl
Gördi çünki bu hicâbum perdeye girdi yine
- 4 İztırâb itdüm göricek ıztırâbumı didi
"El-ḥayâtü fi'l-ḥayâti" didi kayırdı yine
- 5 Ben didüm kim "if'al emrûke" dedi "innî fâ'il
Bir ḥayâl imiş Murâdî yine buyurdi yine

1 A.182a, F.201b, R.113b.

Başlık A: Aydınlatıcı hikmetler ve coşkulu kelimelerden...

Başlık F:Ve min-enfâsihi's-serife.

3a.ṭâ'e: ṭâ'eten A. 3b.dîvânına: ebvâbına R. 5a.murâdın: murâduñ R; gözle gel: gözlegil B, M; gözglil AE.

2 A.182a, F.201b, R.108b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah katından desteklenme devam etsin!

1a.sem'üme: sem'e A; câna: - R. 2a.yaḥteşşu limen şâ'e: Kuran, ancak aranızda doğru yola girmeyi dileyene ve âlemlere bir öğüttür (81/Tekvir 28, 74/Müddessir 37. 2b.okudukda: okudükde A, AE, F, H, M. bu virdi: buyurdi A. 3a.çünkü: çün kim B, R; eyledim: edelim L. 3b.çünkü: çün kim R. 4b. El-ḥayâtü fi'l-ḥayâti: Hayat, hayattadır... 5a.if'al emrûke: Ey babacığım! Ne ile emrolundunsa yap! (37/Saffat 102); innî fâ'il: Herhangi bir şey için, Allah'ın dilemesi dışında: "Ben yarın onu yapacağım" deme (18/Kehf 23); innî fâ'il: onu fâil A.

1223¹

Velehû lâ-zâle'z-zaferû min a'vânihî

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Merd olan eyler fidâ cânını cânân 'ışkına
Bende-i şâdık olan kırbân olur hân 'ışkına
- 2 Cân ü başa kalmaz ol kim merd ola meydânda
Sâye salar merd olanlar nice merdân 'ışkına
- 3 Ber-kemâl olan kişi bulur kemâlinde kemâl
Lâzım olmaz kim kıla bürhânı bürhân 'ışkına
- 4 İktibas için kabesle vardı Mûsâ Tûra çün
Ejdehâ oldu 'asâsı anda fermân 'ışkına
- 5 Söyledüm 'ışkı tarîkin ba'zı ehl-i zâra ben
Bir kelâmı virdiler biñ cân kırbân 'ışkına
- 6 Gûş kıl kavli-i Murâdî eyleme zinhâr ibâ
Kim neler var mahv olur bir kavlin iz'mn 'ışkına

1224²

Velehû 'âfâhu'llâh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Âferîn şad âferîn ol Hâlıkun ihsânına
Bulmadum hergiz anuñ hadd ü kenâr in'âmına
- 2 Luţfı bi-haddur anuñ oldum müşâhid kat kat
Gelmedi bir zerrece noķşân anuñ elţafına
- 3 Feth idüpdür bendesine nice biñ remz ü künüz
Hamd-i bi-hadd şükr-i lâ-yu'ad işüm Fettâhına
- 4 Olmadı hergiz baña luţfindan özge nesnesi
Ben nice şükr eyleyem bu ni'metün Rezzâkına
- 5 Ey Murâdî sen murâduñı murâd üstinde bil
Eylegil her dem niyâzuñ 'âlemün Vehhâbına

1 A.182a, F.202a, R.123a.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yardımcılarından dolayı zafer devam etsin!

1b.hân: cân AE, M. 2a.cân ü: cânâ R. 3a.bulur: bilür R. 3b.bürhânı: bürhân-ı M. 4a.kabesle: kıla AE. 5a.zâra: râza R. 5b.kelâmı: kelâmın L, R; cân: cânı L, R. 6a.kavl-i: kavli AE. 3a.ber-kemâl: pür-kemâl L.

2 A.182b, F.202a. Gazel AE, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

4a.özge nesnesi: özgesi nesne L.

1225¹

Velehū şerefe'llāhu bi-vücūdihi'l-'ālem

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Muntazırdur luṭfuña 'âşıkıların cānâ yine
Anı isterler cemālūn kılasın peydâ yine
- 2 Burḳa'-ı rüyuñ n'ola keşf eyleseñ ey dil-rübâ
Pertev-i 'aksün çoḳınsa cümleyle tenhâ yine
- 3 Muḡtenim olalı na'mân ile dil şūrîdesi
Ḳāni' olımaz aña pes ister ol a'lâ yine
- 4 Çün getürdi "beyyınât"ı 'âlim-i 'ilm oldu pes
Oldı "Sübḫâne'llezî esrâ"da bir "esrâ" yine
- 5 Gel Murādî bendeñe luṭfuñdan eyle luṭfuñı
Kim senün nūr-ı cemālūñden ola güyâ yine

1226²

Velehū dāme nāşire'l-'adli ve'l-ihsân

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 "Ḳum fe-enzir"den ḫaber alduñsa iz'ân üstine
Sırrını sırrında aña ḫarf-i Ḳur'ân üstine
- 2 Fa'il-i muḫtârdur olmadı muḫtârı ḫilâf
Görinür her laḫzada bürhân bürhân üstine
- 3 "Men lehül-emrük" durur ḫükminde zâhirle nihân
Ḥikmetin gel gözle gel im'ân im'ân üstine
- 4 Ger tefekkür eyler iseñ eylegil fehmün kavî
Olmaya ḳalbünde tâ buṭlân buṭlân üstine
- 5 Diñler iseñ ger Murādîñün mu'ammâ sözlerin
Olasın fehminde sen ḫayrân ḫayrân üstine

1 A.182b, F.202a, R.73a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) âlem onun varlığıyla şerefleñsin!

1a.cāna: - AE. 2b.çoḳınsa: çoḳına AE. 3a.muḡtenüm: muḡtenem AE; na'mân ile dil: na'mânla dil-i A. 3b.pes: bes R; ol a'lâ: a'lâ ol L. 4a.beyyınât: bk. G 148/2b; 'âlim -i: 'âlem-i M; pes: bes R. 4b.esrâ: bk. G 81/4b; bir: biz R. 5b.nūr-ı: na't-i R; ni'meti L.

2 A.182b, F.202b, R.80a.

Başlık A: Bu da onundur. Adalet ve ihsanı yayıcılığı devam etsin!

1a.Ḳum fe-enzir: bk. G 188/3; alduñ AE. 2b.bürhân: bürhânı A; bürhân-ı AE; laḫzada: laḫza L. 3b. Men lehül-emrük: bk. G 274/4; gözle gel: gözleñil AE; im'ân: im'ân u A, im'ân-ı AE.

1227¹

Velehû tavvele'llâhu 'umrehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Bir haber virgil şabâ dil-dâr kûyından bize
Gel berü vir bir eşer dil-dâr kûyından bize
- 2 Muntazır olduĸ saña bir nice demdür nice gün
Bir kelâm eyle yine dil-dâr kûyından bize
- 3 Kârı ol yârûn nedür pes cünbüşi ne resmedür
Bir cevâb alĸıl hemân dil-dâr kûyından bize
- 4 Açdı mı rûyını yohsa var mı vechinde niķâb
Toĸrısın söyle şabâ dil-dâr kûyından bize
- 5 Hâtırın eyle küşâde bu Murâduñ gel berü
Şihhat üzre bir haber dil-dâr kûyından bize

1228²

Velehû edâma'llâhu 'izzehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cân ile cân oynadum çün âstân-ı yârde
Ber-kemâl oldum özümden meclis-i dil-dârda
- 2 Hâkim oldu ol habîbüm hükm idüpdür şıdķuma
Şâhid oldu yine hâkim kılduĸum iķrârda
- 3 Lâzım oldu çün baña kıldı şifâsından şifâ
Yoĸ ile var arasında var idüpdür varda
- 4 Tavrumı ben bileli tavrından anuñ çıķmadum
Cümle baña uydılar pes tavr ile eķvârda
- 5 Feyz-i muṭlaķdur haķıķat bu Murâduñ sözleri
Didi "Sübḫâne'llezî esrâ" bugün esrârda

1 A.183a, F.202b, R.93b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın...

1b.ver bir eşer dildâr: vergil dildâr eşer A. 3a.resminedür: resmi ne A. 4b.toĸrısın: toĸrısı AE.

2 A.183a, F.202b, R.103b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun saygınlıĸını devam ettirsin!

1b.oldum: olmadum A. 3a.çün: - R; baña: - A; şifâsından: şifâsında A. 5b.esrâ: bk. G 81/4b. 5b.esrâ: - L.

1229¹

Velehū haḫḫaḫa'llāhu āmālehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Vuşlat-ı dil-dârdadur her ne lezzet var ise
'Avn-ı luṭf-ı yârdedur her ne devlet var ise
- 2 Hân-kâh-ı 'ışḫ içinde mu'tekif olduṣa ger
'Uzlet oldur keşret oldu ḫande 'uzlet var ise
- 3 Âşinâ-yı 'ışḫ olalı bilmişem mâhiyyetüm
Baña zevḫ ile şafâdur ḫande miḥnet var ise
- 4 Mâl ü cāhâ baḫmazam ḫardal degüldür 'aynuma
Mihr içinde bulmuşımdur her ne rütbet var ise
- 5 Bâl-ı ḫudretle Murâdî ṭayr ider eṭrâfda
Bu kelâmı aṇlaḡıl 'aḫluṇda ḫudret var ise

1230²

Velehū belleḡa'llāhu ilâ aḫsa merâtibi's-sa'adeh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hâlüm istifsâr iderseñ gelmez ol hergiz dile
Niceler ḫayrân olur bilmekde anı kim bile
- 2 Kimsene bu remzi bilmekde muḫâl-ender muḫâl
Pes bunuñ şerḫin meger kim şerḫ-i bürhānum ḫıla
- 3 Şekliñi mîm ile maẓmûm eyleme müşkil olur
Bilemezsin kendüñi düşdüñ devâsız müşkil
- 4 Bilmek isterseñ eger 'ilm ile 'ilmüñden ḫaber
Ḥâk-ı na'l olup mülâzim ol varup bir kāmile
- 5 Bu Murâdî eyledi bir ḫavl-i nev-peydâ yine
Düşdi yine yiniden iki cihmna ḡulḡule

1 A.183a, F.203a, R.87b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun isteklerini gerçekleştirsün!

1a.dildârdadur: dildârda R; le)et: vuşlat A. 4a.mâl ü cāha: cāh ü mālā R. 4b.rütbet: zinet A, AEoa.ṭayr: ṭin R.

2 A.183b, F.203a, R.108a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun saadet derecelerini had safhaya ulaştırın!

1b.olur: olup R. 2a.bilmekde: bilmek de AE; bilmekdür R; muḫâl-ender muḫâl: maḫâl-ender maḫâl AE.

3a.mîm ile: mîm-i AE; eyleme: eyle AE. 3b.devâsız: devâsı AE. 4a.isterseñ: ister iseñ R.

1231¹

Velehû kâne'llâhu lehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Câna kalmaz şol ki sâdık oldu 'ışk-ı yârde
Cân ile baş ile vermişdür reh-i dil-dârda
- 2 Gel berü miryât-ı kâlbün kıl muşaffâ gel berü
Tâ müşâhid olasin sen nûru'nı envârda
- 3 Rûkn-i a'zam fehmin isterseñ eyâ tâlib bu gün
Müfredâtun defter eyle gel berü ikrârda
- 4 'Âleme sen şıgmadun pes iki 'âlem sendedür
Tavru'nı fehm eyler isen tavr kıl etvârda
- 5 İster iseñ bilmek ey dil kâlb-i ma'nâdan haber
Remzini aña Murâduñ sırr ile güftârda

1232²

Velehû rafe'allâhu kadrehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ben cemâl-i yâre câna şöyle hayrânım yine
İki 'âlemden geçüp 'ışk ie mihmânım yine
- 2 Çâre-sâzuñ çâresinden çâre-sâz oldu gönül
Bağr-ı vahdet içre taldım özge 'ummânım yine
- 3 'Arş-ı a'lâ oldu rûhü'l-kudse çün cevân-geh
Ben cenâb-ı yârde tāvûs-ı cevânım yine
- 4 Mün'akis oldu ziyâsından cemâlün nüh tıbâk
Ol ziyânuñ lem'asından şems-i raşşânım yine
- 5 Ey Murâdî kâlbüne ebr-i maḥabbet sepdî şu
Gel teferrüc eyle gör kim nice bostânım yine

1 A.183b, F.203a, R.79a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona ihsanda bulunsun!

1b.vermişdür: tırılmışdur L, R. 3a.isterseñ: ister iseñ M. 4a.pes: - AE.

2 A.183b, F.203b, R.93b.Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun kıymetini yükseltsin!

3a. a'lâ: evvel A, - F, M. 3b.yârda: bâriye R. 5a.kâlbine ebr-i: kâlb ile gâbşı R.

1233¹

Velehū lā-zāle muṭā'an li'l-enām

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ben ḥayât-ı cavidānum aḥladum iz'ân ile
Anuñ içün gezmişem 'âlemde ben bürhân ile
- 2 Ben ḥayâle baqmazam Ḥaqq-ı cemâle 'âşıkam
Ben cemâl-i bâ-kemâli isterem imân ile
- 3 Münteşirdür cümle-i âfâka medḥ-i ḥüsn-i yâr
Ahsen-i vech ile bildüm vaz'umı cânân ile
- 4 Cür'a-nüş olduğda ṭolmışdı ezel mey-ḥānesi
Biz anı bezl eyledük 'âşıklara iḥsân ile
- 5 Gel Murāduñ bu kelām-ı lā-naẓîrin eyle güş
Kendüzinden kâr kılmaz eyler ol fermân ile

1234²

Velehū sa'ide ciddühū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ḥalvet-i dil oldı tenhâ yine 'ışk-ı yâr ile
Vaşl iden 'ışk olupdur 'âşık-ı dil-dâr ile
- 2 Gerçi ğayetde müferriḥdür dile vaşl-ı ḥabîb
Âh likin olmayaydı soñra fūrkat zâr ile
- 3 Bulsa dil mi'râcını muḥtâr ile bî-iztîrâr
Muẓtarib olmasa Manşûr ölmez dâr ile
- 4 Bâde-i 'ışkından ol şeh toldurupdur bir kadeḥ
Cür'asın nüş eyleyen bî-hüş olur esrâr ile
- 5 Târik-i ğayr olalıdan bu Murādî zü-fünün
Vuşlata kılmaz kanâ'at kıla mı güftâr ile

1 A.183b, F.203b, R.55b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Halkın rızası devam etsin!

2a.ben: bir R. 2b.cemâl-i: cemâli AE. 3a.cümle-i: cümle F. 4a.ṭolmışdı: ṭolmış idi R. 5b.kendüzünden: kendüden bir R; eyler: işler R.

2 A.184a, F.203b, R.59a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun çabası mübarek olsun!

2a.dile: - AE. 3a.iztîrâr: iztîrâb AE. 3b.ölmez idi: ölmedi AE. 5b.vuşlata: vaşlına R.

1235¹

Velehû edama'llâhu naşrehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Halk olalı bu vücüdüm kudret-i sulţân ile
'İlmümi kıldı müzeyyen nokta-i imân ile
- 2 Sâha-i kudretde gördüm bu zuhûrın keşretin
Lâkin olunmuş ihâta bir muhib 'ummân ile
- 3 Tayy idüp gezdüm nice yıllar mesâyil illerin
Eyledüm güftâr-ı âhir şâhib-i 'irfân ile
- 4 Didi kim 'ilme'l-yakînün'den 'uyunuñ gözle kim
Tâ haqîkatle hukuķuñ bilesin iķân ile
- 5 Gel Murâdinün kelâmından gözet şerh u beyân
Ma'rifet taḥşil idesin sen daḥı bürhân ile

1236²

Velehû huşsa bi'n-naḥci ve'z-zafer

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Oldı müstaḡrak gönül hayretde hayretdür yine
Keşretinden vecd olup vaḥdetde vaḥdetdür yine
- 2 Buldı zulmet sâhasında çün hayât-ı câvidân
Vaḥseti terk eyledi ülfetde ülfetdür yine
- 3 Buldı haqķında haqîkatle haqâyikden nişân
Haqķı iķânında haqķ ile haqîkatdür yine
- 4 Müknet-i 'uzmâyadur ammâ cibillet himmeti
'Azminün 'azminde her dem 'azm-ı himmetdür yine
- 5 İki dünyâyı münevver eyledi nûr-ı hüda
Ey Murâdi her n'ola hayra 'alâmetdür yine

1 A.184a, F.204a, R.53a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona yardımını devam ettirsin!

3b.âhir: âher M. 4b.haḳîkatle: haḳîkiyle F. 5a.gel: gör R.

2 A.184a, F.204a, R.55b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Başarı ve zafer ile has kılınsın!

1b.keşretinden: keşret-i AE. 4a.her dem: - R.

1237¹

Velehū eḡarra'llāhu 'aynehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Varlık 'ilminde çün baḡş eyledüm yārân ile
Ṭâyîr-i ḡudsî durur dil 'arşada ṭayrân ile
- 2 'İlm-i muṭlaḡ şerḡine ṭûṭî-i dil didi kelām
Gūş ḡıldı her biri miḡdâr-ı 'ilm iz'ân ile
- 3 İḡtibas idüp olardan her biri bir lem'adan
Anladılar her birisi ḡâlini bürhân ile
- 4 Yarasına göre her bir yaraya merhem urup
Sâkin oldılar varup her birisi sükkân ile
- 5 Bu Murâdî anlaruñ çün emrini ḡıldı tamām
Pes şurū' itdi yine bu resme bir devrân ile

1238²

Velehū lâ-zâle 'adluhū mebsûṭan

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cür'a-i aḡdâḡdan cem' oldı bir deryâ yine
Şaldılar 'uşşâḡ zevraḡ zîr ile bâlâ yine
- 2 Çün nümâyân oldı rûy-i yâr dil-keş min-ḡicâb
İḡtibâs-ı nûr idüp feyz aldı her azvâ yine
- 3 Ḳâyîl-i muṭlaḡda oldı çünki mervî ḡavl-i cûd
Bu şehâdan oldı pes nice şehâ peydâ yine
- 4 Yūsufuñ deryâsına tâ bir olındı çok rumûz
'Aşîḡuñ ḡ'âbına ta'bîr oldı bîñ rû'yâ yine
- 5 Bir 'acâyîb ma'nâ izḡâr eyledi yine Murâd
Noḡṭasın şerḡ eylemez cem' olsalar dünyâ yine

1 A.184b, F.204b, R.59a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gözünü aydınlsın!

2a.muṭlaḡ: mantıḡ R. 3a.olardan: olara R. 4b.sükkân: peykân AE. 5b.yine: - A, M, R; resme: resme yine A, M, R.

2 A.184b, F.204b, R.56b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yaygınlaşmış adaleti devam etsin!

2b.feyz: ḡabz A; aldı: eyledi AE. 3a.muṭlaḡda: muṭlaḡdan R; mervî: rûy-ı A; merdi M. 3b.pes nice: nice pes A.

4a.deryâsına ta'bîr: rû'yâsına ta'yîn R; çok: çün R. 4b.ta'bîr: ta'yîn R. R'de 5. beyit yoktur.

1239¹

Velehû zâ‘afa’llâhu ni‘metehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cümle erkân oldı pāye çünki rükn-i evvele
Evvel ü âhîr çü menzildür araşgıl menzile
- 2 Bâb-ı muğlağdan duhûl itdünse ey sâhib-kemâl
Şağla miftâhı oñatca lâzım ola kim bile
- 3 Defteri taṭbîk iderseñ defteri ğayrıdadur
Sen mürekkebdan durış tā kim qalem şaqqı ṭola
- 4 Māverā-yı ‘ayn-ı idrāküñde bulduñsa başar
Qıl başiretle nazār var ḥāl-i âhîrden dile
- 5 Tek-i istifsār idüp gûş it Murāduñ qavlini
Anlayup her ḥālî tā kim düşmeyesin müşkile

1240²

Velehû lâ-zāle râşiden mehdiyyā

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şoḥbet-i dār-ı ḥabibe vardı dil pervānesi
Şem‘ine yanmaḳ dilerseñ bi’llāh ol divānesi
- 2 Nûş idelden cām-ı hestiden gönül âb-ı ḥayāt
Ref‘ olındı qānde kim vardur meyüñ mey-ḥānesi
- 3 Kim mu‘arrādur vücūdından bulan oldur özin
Ḥāşa li’llāh kim ola dil-ber anuñ bî-gānesi
- 4 Âşinā her laḥẓada buldı qamudan iştihār
Oldı murğān-ı ‘ayāna tu‘ma anuñ dānesi
- 5 ‘İbret isterseñ yûri çeşm-i ‘iberle qıl nazār
Hep Murādî ile memlû cümleñüñ dil-ḥānesi

1 A.184b, F.204b, R.59b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nimetini artırsın!

2b.oñatca: öñince A. 3a.defteri: defter R; ğayrıdadur: ğayrı durur AE; ğayrıdur H, R. 4a.‘ayn-ı: fehmi R.

4b.mısraı "buldunsa" sözü ile başlamış, fakat mısraın gerisi yazılmamıştır. 4b.âhîrden: âherden AE. 5a.istifsār: istîğnâ R.

2 A.185a, F.205a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Doğru yolda olma, hidayete erdirmeye devam etsin!

1a.şoḥbet-i: şoḥbet A.

1241¹

Velehū sehhele'llāhu lehu'l-umūr

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hâzret-i Mevlâ cemâlin ber-kemâl eyler yine
İktizâsı üzre herkes bir meyâl eyler yine
- 2 Ten hicâbın ref' iden maqşûda bulmuş dest-i res
Bir hümâdur uçmağa perr ile bâl eyler yine
- 3 Ref' idüp her şübhesin kılan ziyâde 'ilmini
Müntehâ-yı 'ilminüñ şerhinde dâl eyler yine
- 4 Ekmeyen tohm-ı ezel almaz fevâyid hırmanın
Kendü 'ırzı kendüsünde pây-mâl eyler yine
- 5 'İbret ile nâzır ise kim ki görsin kıvınlı
Bu Murâdî kendüyi kendinde hâl eyler yine

1242²

Velehū hevvena'llāhu lehu külle şey'

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cem' idelden cem' ile cem'ümde hayrānam yine
Olmadum bir lahza münfek aşlâ mihmānam yine
- 2 Hâne-i vahdetde tevhidümde vahdet bulmuşam
Vahdetüm şerhinde ben keşretle bürhānam yine
- 3 Lâ-hta fî firqatin illâ lisānin min lisān
Bu kelāmı fehmi idelden şâhib-iz'ānam yine
- 4 Her kaçan kıvınlı eylesem kıvınlum baña bîn kıvınlı ider
Bu sebepten şâhib-i kıvınlı ü 'irfānam yine
- 5 Ben Murâdiden murâduñ istedüm teşhîsini
Didi kim sen 'arşum ol ben seni devrānam yine

1 A.185a, F.205a, R.56a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun için işleri kolaylaştırsın!

3a.ref': def' R. 4b.ırzı: ırzın R; yine: - M. 5b.kendinde: kendinden AE.

2 A.185a, F.205a, R.54a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun bütün işlerini kolaylaştırsın!

2b.ben: men R; yine: - M.

3a.Ayrınlıkta hata yoktur ancak dilden dile farklılık vardır.

4a.baña: - AE. 4b.hem: - A. 5b.arşum: arşuñ M.

1243¹

Velehû dâmet selâmetühû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Çün mekân oldu vücûdum râhumuñ sulţânına
Anuñ içün gelmişüzdür 'âlemüñ seyrânına
- 2 Bilmezem bilmezlügüm ma'zûr tut ey muhterem
Bu meşeldür girmez imiş dost dostı kıanına
- 3 'Âlemi bir nokta gördüm cümleten âyîne de
Nâzıram ben lâ-mekânî 'âlemüñ devrânına
- 4 Nâyil olmaz cehd-i cidd ile mücerred kimsene
Muntazırdur şâhib-i emrûñ kamu fermânına
- 5 Ma'rifet şem'inden ey dil isteyen bir lem'ayı
Cümleten pervâne-veş gelsün Murâduñ yanına

1244²

Velehû dâmet sa'âdetühû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Tâc-ı 'izzetdür kerâmet gerçi kim insânda
Lîk devlet var ziyâde vuşlat-ı cânânda
- 2 Dâmen-i yâri tutup terk eyler iseñ ğayrı sen
Bir daķıka kıomaya cümle vire ihsânda
- 3 Rûha râhatlar virür cennetde gerçi büy-ı gül
Büy-ı vuşlat müjdesi râhat yiter bu cânda
- 4 Sen şanur mısın bu râh-ı 'ışkı kim ola geñez
Terk-i ser kıılmak gerek evvel kıadem o anda
- 5 Cümleten nev'-i beşerdün muhtelif hılkatde çün
Olmadı herkes berâber ey Murâd imânda

1 A.185b, F.205b, R.53b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun selameti devam etsin!

1a. râhumuñ: râhumuz R; rûhumuñ B. 2b. dostı: dostuñ AE. 3a. âyîne de: âyinde A; ben ânide AE; ânide H. 4a. nâ'il: te'emmül AE; kimsene: gitmeye AE. 5b. Murâduñ: Murâdi AE, M.

2 A.185b, F.205b, R.58b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saadeti devam etsin!

2a. ğayrı sen: ğayrısın A, AE. 5a. muhtelifdür cümleten nev'-i beşer hılkatde çün R.

1245¹

Velehū besaṭa'llāhu 'adlehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cür'a-i destünden ey dil-ber çü nüş itdüm yine
Evvelîn ü âhirini naķşına tıtdum yine
- 2 Şüret-i 'aķl-ı hayâlüm maķv idelden bu ĥumār
Buldı bir keyfiyyeti 'aķlum ki gelmez râyına
- 3 'Âşık olaldan cemâlüm 'âşık olmışdur baña
Bîn cemâl ile celâlün gelmişem tedbîrine
- 4 'İlm-i 'âlim ķandedür echel durur bu ma'vide
Mihr-bānum mihrini virdüm bu yahşı adına
- 5 Bilmek isterseñ Murâdiden beyân-ı ma'nevî
Gel bu mirşada ķadem baş bilesin evrâdı ne

1246²

Velehū edama'llāhu iķbâlehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Aķlumı yağmaya virdüm şu'le-i tâbân ile
Selb olup idrâk-i fehümüm lem'a-i raķşân ile
- 2 Tâķatüm tarķ eyledi meķşûf olalı mihr-bân
Ķaplamasa miğ-i luṭfı ķalmaz idüm cân ile
- 3 Müstecâbü'd-da've olmaķdan ibâ eyler mi dil
Cümleten pes ân-ı vâhid bildi vıcd u ân ile
- 4 Mümkînâtuñ riştesinden baĵladum bir ĥoş kemend
Ķal'a-i vaĥdetde oldum vuşlat-ı cânân ile
- 5 Ma'rifet kesb eyleyem dirseñ eyâ şâķib-kemâl
Gel Murâduñ mañtıkın güş eylegil iz'ân ile

1 A.185b, F.205b, R.60a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletini yaysın!

1b.âhirini: âhirin R; yine: âyine R.4a. 'âlim: 'âlem. 5b.gel bu: küllî A; evrâdı ne: evrâdına A, AE.

2 A.186a, F.206a, R.53b.Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ikbalini devam ettirsin!

1a.raķşân: ĥişşân M. 2a.mihr-bân: mihr-i cân R. 1b.ķaplamasa: ķılamasa R; miğ-i: men'-i AE. 3a.eyler mi: eyleyem M. 3b.cümleten: cümleyi R; vıcd ü ân: vıcdân AE. 4a.baĵladı: baĵladum AE, H, R. 5b.Murâduñ: Murâdı M.

1247¹

Velehû dâme lehu'n-naşru ve'z-zafer

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gösterür fi'lümde ef'âl-i şaḥîḥîn zât ile
Kılmadı 'aynümde gayrı ḥâl ile ḥâlât ile
- 2 “Kâf u nûn”uñ rûknini erkân ile fehîm eyleyen
Cüz' ü küll remzinden añlar mihrini zerrât ile
- 3 Kâlib-ı cisminde cismin maḥz-ı ḥikmet añlamış
Şol mubaşşar k'añlamış idrâkini kerrât ile
- 4 Def'-i zarr itse ne vardur hey'etin meslûb iden
Dâfi'ün ḥükminde kârın añlayan def'ât ile
- 5 Gel Murâduñ mantıḳın gûş eyle ey şaḥîb-kemâl
Vaḳtüne ḥâzır olursañ vaḳtı bi'l-evḳât ile

1248²

Velehû dâmet 'izzetuhû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Âḥ kim şerḥ itmek içün ḥâlümüz gelmez dile
Şerḥini anuñ yine bu şerḥ-i bürhânüm kıla
- 2 Lâ-mekân oldı mekânı verde vâsıl 'andelîb
Yâr ile ḥâlüm nedür iki cihânda kim bile
- 3 Ser-fırâzânı ḥaḳîḳatden işitdüm bir ḥaber
Her ne kim sultândan gelse mübârekdür ḳula
- 4 Sırruñı pinḥân iderseñ sırr ile ey müttaḳî
Cümleten 'âlem ser-â-ser berḳ-i nûruñdan ḳola
- 5 Bu vücûdum 'âlem içre ḳat ḳat-ender ḳat ḳıl
Tâ ki ma'nâ-yı ḥaḳîḳatden ḥaber ḳalbün ala
- 6 Gûş eyle gel Murâdîñün kelâmın ey ulu
Tâ ṭarîḳat dâmenine dest-i tırnaḡuñ ile

1 A.186a, F.206a, R.52b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Ona yardım ve zaferi devam etsin!

1a.şahihîn: şahihîn A, AE. 1b.kılmadı: ḳalmadı AE. 2a.Kâf u nûn: bk. G 16/1b. 2b.cüz' ü: cüz'î AE; mihrini: mehrini M. 3a.cisminde: cisminden AE. 3b.k'añlamış: kâmilmiş AE. 4a.zarr itse: zerrâta A. 4b.añlayan def'ât: añlayan def'e'ât AE. 5a.Murâduñ: Murâdî M.

2 A.186a, F.206a, R.57a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saygınlığı devam etsin!

2a.verde: virde M. M'de. 3b.mısrai ile. 4a.mısrai birbirinin yerine yazılmıştır. 5a.ḳat: - R.

1249¹

Velehū zāde'llāhu şevketehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 “Men ‘aref” sırrında bahş oldu yine ‘irfân ile
Her birisi bir kelâm itdi nice bürhân ile
- 2 alb-i miryâtına pes ılup nazar virdüm cevâb
Bu su‘âlünüz sizün hâl olmaz iz‘ân ile
- 3 Müntehâ-yı ‘aql irüben bilimez bir zerresin
Bu rumûzuñ ma’nisin bilen bilür vicdân ile
- 4 ‘Ude-i hâl itmege acgıl başîret dîdesin
Tâ niabuñ keşf ide Rabbün senün iân ile
- 5 Gel Murâduñ mantıından behre-dâr olduñsa ger
Kim bilür kendün bilesin himmet-i merdân ile

1250²

Velehū dāme nasruhū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Āh kim oldu abîb için bugün ava yine
Şulh olunmadı didiler pes gelün ferdâ yine
- 2 Mû-be-mû bir mû ihl yaruben olındı biâş
Hûsnini şerh itmediler aldılar evlâ yine
- 3 Ma’nîyi fehîm itmediler cümleten ‘allâmeler
Meşyele hâl olmayuben aldı pes ma’nâ yine
- 4 Taılup cem‘iyyet olındı zamāna va‘deler
Cem‘ olup mî‘adda şurâyile kübrâ yine
- 5 Şal vücûduñ fûlkini geşt eyle ban-ı ‘âlemi
Bu Murâdinün dilinden adı bu deryâ yine

1 A.186b, F.206b, R.57b. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ihtişâmını artırsın!

1a. Men ‘aref: bk. G 388/3. 2a.mir’âtına: mir’ât ile M; mir’âta AE; pes ılup nazar: nazar pes ılup AE.

3b.bilen: - AE, H. 5a.Murâduñ: Murâdî M; ger: sen R.

2 A.186b, F.206b, R.58a. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yardımı devam etsin!

1a.abîb için: abîbüm çün M. 2a.mû-be-mû bir: bir mû bu AE; yaruben: yaruyan A; biâş: necât A, M.

3b.aldı: aldılar AE. 5a.ban-ı ‘âlemi: baın ‘ilmini R. 5b.bu: bir R.

1251¹

Velehû e'azze'llâhu enşârehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ehl-i 'ışk olan bilür 'ışk ehlinün hâlin yine
Ten hicâbında қаланlar bilmediler hâl ne
- 2 Lem'anun 'aksine evvel tutdı mirýât ehl-i 'ışk
Tâb urdı şems-i enver şındı yandı âyine
- 3 Da'vî-i 'ışk itdiler vaşlın temennâ itmege
Pes taleb kıldı hâbib anlardan iki "beyyine"
- 4 Cân ile cânân arasında hicâbın ref'iden
Meyl idüp aldanmadılar mâsivânun âline
- 5 Cân ü tenden cümleden vaz olmayınca ey gönül
Vâkıf olmaz kimse bi'llâhi Murâd aḥvâline

1252²

Velehû nâle murâdehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şûret-i eşyâ durur mirýâtda peydâ yine
Çünkü zâhir olasıñ anlar olur ihfâ yine
- 2 Nâr-ı düzaḥdan şanurdum 'âlemün zûlmâtını
Perde-i hicrûnden olmış eyledüm ıṣḡâ yine
- 3 Gerçi kim dirler 'uluvv-ı himmeti imândan
Saña tefvîz itmîşem sen eylegil a'lâ yine
- 4 Hâḫḫı bātıldan ayırmayınca kendüm bilmedüm
Ben cemâline senünle olmışam bînâ yine
- 5 Ben Murâdı bilmişem sensin murâdum dâyıma
Dâyıma idersin ihyâ eylegil ihyâ yine

1 A.186b, F.207a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun yardımlarını aziz kılsın!
3b. beyyine:bk. G 148/2b.

2 A.187a, F.207a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun isteğini versin!
2a.nâr-ı: nâr u F, H. 5a.Murâdî: Murâdum A. 5b.idersin: eylersin A.

1253¹

Velehū zā‘afa’llāhu iclālehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Dil cemāl-i yāre miryāt oldı çün miryāti ne
Âyine tıtdı gönül miryāt olup miryâtına
- 2 Zâtumı hayretde buldı “mā‘arefnâ” didi çün
Hakḫ meşrūt oldı zâtüm zât idine zâtına
- 3 Nakş-ı bî-âlet durur ger sende var ise nazar
Nâzır-ı nakḫâş ol kıılma nazar âlâtına
- 4 Hâlıkı oldı müsebbih her ne kim var kâyinât
Aç kulaḫ olma aşem bu mümkinât aşvâtına
- 5 Ey Murâdî ‘arîf iseñ ‘arîfâne cünbiş it
Kıl nazar her nesneün sâ‘at ile evḫâtına

1254²

Velehū lâ-zâle melce‘en li‘l-enâm

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Bir seḫer gördüm ḫabîbüm nûrdur azvâyile
‘Aynile buldum yakînüm mihrini sevdâyile
- 2 Çâr eṭrâfım yine memlû olupdur ser-te-ser
Her nazarda bir vücûda irmişem peydâ ile
- 3 Maḫzar-ı nûr-ı ḫakâyîkdür ḫakîkat serveri
Neşr-i berḫ eyler velikin ‘âleme ihfâ ile
- 4 Revḫ-i rûḫa irmedi şol kim ḫayâtın istedi
Bu beḫâ el virmez illâ kim meger ifnâ ile
- 5 Ey Murâdî ‘âlemün ḫalbindedür ‘ışḫuñ senüñ
Ṭavf iderlerse n’ola Ka‘besini Baṭḫâ ile

1 A.187a, F.207a, R.119a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun yüceliğini artırsın!

1a.çün: - R. 2a. mā‘arefnâ: bk. G 28/2. 2b.Hakḫ: Hakḫ-ı M; idine: idindi R.

2 .187a, F.207b, R.119a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Halkı için sığınma yeri olması devam etsin!

1a.azvâyile: azvâ ile R. 4a.revḫ-i rûḫa: rûḫ-i rûḫa A, AE, M; rûḫ-i rāḫa R. 5b.n’ola: - AE.

1255¹

Velehû şeyyede'llâhu erkâne 'izzihî

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cür'a-nuş oldum yine cânân elinden bir gice
Bende ihsân aldı ya'ni hân elinden bir gice
- 2 Mâha karşı zevrak-ı dil gezdi bir baır üzre âh
Lü'lü vü mercân ile toldurdu 'ummân bir gice
- 3 Çün müzeyyen eyledi encümleri zav-ı kâmer
Mihr-i rahşân oldu hânım mâh-ı tâbân bir gice
- 4 Bülbül-i nâlâna karşı verd-i aımerdür küşâd
Ya'ni âlem âlem içre buldı ezmân bir gice
- 5 Hâzır olmışdı gönül gam-hânesi gam-hâne
Ey Murâdî ya'nî sulţân oldu mihmân bir gice

1256²

Velehû nevvera'llâhu fu'âdehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Kâlibum kıldı muıammer çün ezel tedbîr ile
Anuñ için oldu bu tedbîrümüz taıdır ile
- 2 Hâmdü li'llâh âb ü âteşden necâtı bulmuşuz
Cümle ecsâdı muıammer olmuşuz taıdır ile
- 3 Kavs-ı kudretten kılan pertâb çün sehmi-kader
Bulmuşuz kavvâsını men' iderüz bir tîr ile
- 4 "Kâbe kavseyn"ün nedür sırrını şoldur anlayan
Oı gibi tayy itdi pes urdı nişânın bir ile
- 5 Bu Murâduñ "beyyinât"ı hadd ü 'adde şıımadı
Kande kıldı kim beyâne ol gele taıdır ile

1 A.187a, F.207b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun izzetinin esaslarını kuvvetlendirsin!

1a.âh: kim M. 2b.vü: ve M. 3b.hânım: cânım F, M.

2 A.187b, F.207b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gönlünü nurlandırın!

1a.çün: hân F. 3a.kılan: kıla M. 4b.Kâbe kavseyn: bk. G 129/4a;bir: tîr AE, M. 5a.beyyinât:bk. G 148/2b; hadd ü hadd-i AE, H.

1257¹

Velehū rafe‘a‘llāhu a‘lāme devletihī

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hoş-ı şâl ol bakmağıl sen herkesün güftârına
Qalbūnî kıl baħr-âsâ gözle kim her kârı ne
- 2 Mâyil-i câ vü haşem olma şebât olmaz aña
Zuhr-ı uhırâ kıl taleb bakma cihân eṭvârına
- 3 Cây-ı süknâ olmadı pes bir rıbât-ı köhnedür
Bu cihânun her ki geldi kendi göçdi dârına
- 4 Zâhir ü bâtında ma‘mûr ol budur devlet saña
Ol mücâhid girmeyesin tâ ki düzaḥ nârına
- 5 Merd-i Haḫḫânî degüldür şol kişi kim ey Murâd
Va‘deye kıla taḥallûf ṭurmaya ikrârına

1258²

Velehū dāme sulṭānehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gösterür her veche yüzden bize şüret âyine
Cümleñün naḫş-ı hayâlin dil ḫomışdur âyine
- 2 Leyle-i zulmâda gördüm bir ḫamer olmuş ‘ayân
Cümleten seyyâreler yüz urmuş anuñ pâyına
- 3 Rûz-ı rûşen oldu çün kim geldi mihr-i tâb-ver
Cem‘ olup mâh ile encüm uydu anuñ râyına
- 4 Mağrib ü maşrıḫda gördüm iki ‘aynün lem‘asın
‘Ayn-ı vâhid oldu Haḫḫum şanmağıl ḫolayına
- 5 Sen tefekkür eyleme kim bilesin mâhiyyetin
Bu Murâdî târikü’l-fehm oldu yanıldun yine

1 A.187b, F.208a, R.137a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletinin alametini yükseltsin!

1a. hoş: hoş hoş R; sen herkesün: her bir keşün R. 2a.câ: câh R; vü: ve M. Âda 3vü 4. beyitler takdim tehir olarak yazılmıştır. 3a.bir: - M. 3b.cihânunün: cihâna AE. 4a.zâhir ü bâtında: bâtın u zâhirde R; ol budur: ol durur AE. 5a.degüldür: delikdür A; şol: şu R. 5b.ikrârına: efrâdına R.

2 A.187b, F.208a, R.145a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Sultanlığı devam etsin!

1a.bize: nize R. 3a.tâb-ver: tâbdur AE, H, R. 4a.’aynın: anuñ R; lem‘asın: lem‘ası A. 5b.Murâdî: Murâduñ AE, R; oldı: ol R; yanılduñ: yañıldı A; yâ geldün AE, M; yine: hâyına R.

1259¹

Velehû dâme 'izzuhû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Kâlb-i miryâtumda hâşâ gerd ola zerrece
İbtidâ vü intihâ bil oldı baña zerrece
- 2 'İlm-i hikmetdür 'ulûm-ı evvelîn ü âhîrîn
Levh-i mahfûzum benüm olmaz müberrâ zerrece
- 3 Bu vücûdum fülki seyr eyler mu'allâkdur hevâ
'Ayna almaz mevc urursa cümle deryâ zerrece
- 4 Nûr-ı şemsüm şöyle tutmuşdur cihânı ser-te-ser
Cümle 'âlemde ne kim var oldı azvâ zerrece
- 5 Bu Murâduñ bilmek isterseñ eger mâhiyyetin
Olmasun 'aynuñda dünyâ vü temâşâ zerrece

1260²

Velehû medde zılluhû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ğâ'ibüm kalbümde buldum 'ışk-ı dil-dârı yine
Yâra yâr oldum velî kendümdedür yârı yine
- 2 Müstedâm oldum müdâm olsun bu 'ışüm dostum
Başuma çıkdı benüm bu 'ışk-ı hummârı yine
- 3 Sem'-i câna çün nidâ geldi şeref virdi bize
Cümleten keşf eyledi bu sırr-ı esrârı yine
- 4 Meclis-i 'ışk içre gördüm ol yüzi bedr ayı çün
Semş-i ğarrası muķâbil kıldı didârı yine
- 5 Gel Murâdiden bu kavli istimâ' eyle hemân
Cânını 'arz eyler iseñ işte bâzârı yine

1 A.188a, F.208a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun izzeti devam etsin!

1b.vü: ve M. 5b.vü: ve M.

2 A.188a, F.208b, R.165a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gölgesini uzatsın!

1b.velî: fakat A; kendümdedür yârı: kendümde didârı R. 3a.sem'-i: şem'-i R. 4a.ol: o R.

1261¹

Velehū dāme sultānen

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ebr-i hikmet reşhasın çamzurdı çün kim 'āleme
Kimini emlāka virdi kimisini ādeme
- 2 Ma'rifet bābında bahş itdi 'uqūl-ı evvelin
Âhîrînüñ 'aqlı olmışdur ziyāde lâ dime
- 3 İftitāh ile küşāde oldı bāb-ı mağribîn
Dest-i kudret maşrıkeyne şalsa n'ola demdeme
- 4 Çerh tolābında gördüm delve girmiş bir melek
Kısmet eyleyüp gezer erzākı ol her bir feme
- 5 Gel Murāduñ mantıqından dînle hikmet sözlerin
Şād olasın uğramaya bir nefes kalbün ğama

1262²

Velehū bâreka'llāhu fih

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Yâ 'azîme'l-emri fahküm beynenā ente ilāh
İnnenā künnā muṭī'an kāne fî erḍin cibāh
- 2 Emrünü kayd eyledün hükümünde tā ola muṭī'
Cümleten kimse eger mîr u gedā vü pâdişāh
- 3 Yâ 'azizā kâdirā 'izzet yaraşur saña kim
Kim saña baş egmeye hâli anuñ oldı tebāh
- 4 Sensin ol sultān-ı a'zam bî-vezîr ü bî-naẓîr
Bî-mişāl ü bî-cidāl ü bî-ra'ıyyet bî-sipāh
- 5 Hıamd ü minnet bu Murādî halk idüp kul eyledün
Vahdetüñde hıdmetin yegdür gerekmez milk ü cāh

1 A.188a, F.208b, R.141a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Sultanlığı devam etsin!

1a. 'āleme: 'āleme A. 2a.ma'rifet: fırkat F; itdi: oldı R. 4b.gezer: ge)er A; erzākı: erzāk A; her bir: bir her.

2 A.188b, F.208b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu bereketli kılsın!

1. Ey emri azim olan (Allah) aramızda hükmet; ilah sensin, biz senin (emirlerine) itaatkâriz.

1a. fahküm beynenā: Korkma, birisinin hakkına tecavüz etmiş iki davacı; aramızda adaletle hükmet (38/Sād 22); ilāh: LLLL AE, F, H, M. 2a.emrini: emrine M. 2b.vü: o AE. 3b.egmeye: egmedi A; egmese M.

1263¹

Velehû dâme sa'duhû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Revzen-i çeşmümde manzûr oldu nâzır yâr yine
Hâmdü li'llâh fırsatı yevmî kıomadı yârına
- 2 Muhkem itmiş 'ahdini anda vefâsın gözledi
Sâbitü'l-kavl oldu eyleyüp vefâ ikrârına
- 3 Ey kemâl-i kudretin 'arz ideli 'âlemlere
Ehl-i 'aqla emr idersin bakmağa eṭvârına
- 4 Lâyık-ı esrâr odur kim ser ire vermeye sırr
Sırr-ı vahdetdür sirâyet eyleyen âşârına
- 5 Ey Murâdî kâbiliyyet oldu şart-ı dâd-ı Hâk
Lem'a-i nûr-ı tecellidür bağan envârına

1264²

Velehû medda'llâhu zılâle re'fetihi

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Eylemişdür çünkü efvâh içre peydâ elsine
Anuñ için ismini her yirde gûyâ elsine
- 2 Ey 'ayânın isteyen bu güft ü gûdan vaz gel
Ser fidâ kıl virme sırr olsañ ser ü pâ elsine
- 3 Ey zebânın depreden elfâza ma'nâ bilmedün
Şûret-i hükmünde gör yazmış mı tuğrâ elsine
- 4 Vâhid olmayınca keşretten vahid olmaz fuyâd
Hâk bulunmaz kılmayınca zıkr-i inşâ elsine
- 5 Ey Murâdî biñde bir evşâfuñ olmaya beyân
Olsalar ülä vü uhırâ cümle dünyâ elsine

1 A.188b, F.209a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saadeti devam etsin!

2b.kavl: kûl AE. 4a.sırr: ser A.

2 A.188b, F.209a, R.149a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun merhametinin gölgesini uzatsın!

3b.şûret-i: şûret R; yazmış mı: yazmış R. 5a.ülâ: evveli AE.

1265¹

Velehū halledet salṭanatuhū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Ömr i ḥarc eyler yolunda 'aşıḳ-ı dil-dâde âh
Her ne deñlü kim şitâb itse görünür özge râh
- 2 Lâyıḳ-ı câh-ı vişâl olmağa sa'y eyle meded
Andan özge her ne kim ola hebâdur milk ü câh
- 3 Ey 'azîz-i Mısr-ı dil her "usri yüs" oldu ḥisâb
Bulmaz idi 'izz-i Yüsuf çekmeseydi renc-i çâh
- 4 Gel temennâ idelüm dâyim rızâ-yı ḥazreti
Kim ola anuñ rızâsında ebed olmaz tebâh
- 5 Ey Murâdî ṭâlib-i 'izzet olursañ bilmiş ol
Kıl ḳanâ'at kim ḳanâ'at ehli oldu pâdişâh

1266²

Velehū irtefe'at a'lâme devletihî

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cümleten mevcûdı aña bâ-ı bismi'llahda
Kendözün terk eyle tâ kim bulasın Allâhda
- 2 Câvidânî ma'rifetdür aña sırr-ı "men 'aref"
Âgâh olam dir iseñ vaḳtün geçür âgâhda
- 3 Ger ğinâya mâlik iseñ eyle ḳâni' nefsünü
İki çeşmün olmasun hergiz gedâ vü şâhda
- 4 Çün "şirâṭ-ı müştâḳım"i ḳurdı Rabbü'l-âlemîn
Ġayrı terk it çoğ olur çün elsine efvâhda
- 5 Ey Murâdî ḥâmid ü maḥmûdı fark itmek nedür
Ḳâdir ü maḳdûrı fark itmekde oldu râhda

1 A.189a, F.209a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saltanatı ebedi kalınsın!

3a.her: - M; 'usri yüs: bk. G 8/2; 'usri yüs: yüs'e 'usr A.

2 A.189a, F.209b, R.146b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devletinin alameti yükselsin!

1a.cümleten: cümleyi AE. 2a. men 'aref: bk. G 388/3. 2b.iseñ: - A. 3b.vü: ve M.4a. şirâṭ-ı müştâḳım: bk. G 26/3a. 4b.çün: - R. 5b.ü: - R.

1267¹

Velehû lâ-zâlet şümûsü devletihî tâlî'aten

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Her kişi dünyâda meşğûl oldu bir kâr üstine
Saña meşğûl olmuşuz biz kâr ber-kâr üstine
- 2 Lâle-zâruñ seyrin eyler bâğ-ı dehre aldanan
Bize seyr itdür cemâlün şems-i hûn-bâr üstine
- 3 'Âşık olan kimsede nâmûs ü 'âr itmez karar
Dökseler bir çatıre âbı maıv olur nâr üstine
- 4 Taşra çıkma nokta-i devr eyle ey şâhib-kemâl
Dest-i kudretdür havâle çünkü pergâr üstine
- 5 Ey Murâdî oldu her zî-'ilmün üstinde 'alîm
Anuñ içündür muıarreb geıdı ebrâr üstine

1268²

Velehû eyyedehu'llâh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Ayn-ı vahdet keşreti maıv ü hebâ kıldı yine
Fûlk-i dil bir ulu baıri âşinâ kıldı yine
- 2 Hâzreti hâzretde bildi Hızır-ı dildür bâ-hayât
'Ömr-i sermed 'ilmine pes ibtidâ kıldı yine
- 3 Âb-ı rûyuñ şamzurur çün kıbleye âb-ı hayât
Çatıresinden kâıınâr üzre 'aıa kıldı yine
- 4 Çün cemâlün 'aksini mirýâta kıldı rû-be-rû
Bu sebebden biri birine vefâ kıldı yine
- 5 Ey Murâdî merd-i Haııķķânîdedür 'arş-ı 'aıım
Lâ-beyânîden beyânın ıktizâ kıldı yine

1 A.189a, F.209b, R.166b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Yükselen devletin güneşleri devam etsin!

3a.ü: - R. 3b.âbı: anı A, AE.

2 A.189b, F.210a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu desteklesin!

1a.ü: ve M. 1b.ulu: olup AE. 3a.şamzurur: tam durur A; âb-ı: anı A.

1269¹

Velehü es'ada'llāhu mesāhu

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ey cenāb-ı kibriyāsıdır münezzeh min-sivāh
Ey ğuyübü oldı ğaybe'l-ğaybi pes lâ-iştibāh
- 2 Ğarqa-i baħr-ı hayāt olmaz kişi illā meger
Eyleye hā-i hüviyyetden varup mirşada rāh
- 3 Ol müsebbibdür sebebler mazhar-ı hāllākdur
Oldı maħlūkāt virdi anlara hālince cāh
- 4 Mevt oldur ihtiyāri ola muṣṭarr olmaya
'Aşık-ı miḥnet-keşe miḥnet maḥabbet çün güvāh
- 5 Ey Murādī seyyid-i evlād-ı insān olmadı
Olmayan ḥānum muvaḥḥid hālini kıldı tebāh

1270²

Velehü en'ama'llāhu şāhibehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Tāb uraldan 'aks-i rüyuñ tābdur 'ālemlere
Dem-be-dem dil ārzüsü irmegedür demlere
- 2 Manzar-ı 'ayn olmağa imkāna yokdur dest-res
Ḥaşr-ı neşri kıldı berzah 'ālem-i ādemlere
- 3 Sırr-ı sübhānī hüveydā kıldı ḳalb-i enbiyā
Evliyāya muḳtebis evvāh düşdi femlere
- 4 A'ref-i eşyā nedür ger anlar iseñ 'ilm ile
Menzil-i ḥaḳḳe'l-yāḳinün ḥamd ider el-ḥamdler
- 5 Ey Murādī a'zam-ı ism oldı mīm-i ism-i Ḥaḳ
Şol müsemmayı bulanlar irmez aşlā ḡamlara

1 A.189b, F.210a, R.168a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun akşamını mutlu kılsın!

1b.iştibāh: şibāh AE. 3a.müsebbibdür: müyesserdür R. 4a.oldur: odur AE, F, H, M, odur kim R. 5a.evlād-ı: evlād M; insān: asnān A.

2 A.189b, F.210a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun arkadaşını nimetlendirsın!

2b.'ālem: 'ālem-i AE. 4a.a'ref-i: a'rāf-ı AE.

1271¹

Velehû lâ-zâle mümette'an fe-bi's-sa'di ve'l-iqbâl

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Tâkati n'eyler şu kim 'ayn-ı cemâlün seyr ide
Hakķını buldı şu kim Hakķ-ı kemâlün seyr ide
- 2 Mâ reyeynâ hakķahû illâ reyeynâ cümleten
Şol bilür kim hükmi mîm-i elf (ü) dâlün seyr ide
- 3 Fâş kılmadı 'aceb hikmetde sırruñ gözleyen
Hâl-i vaşf olmaz şu kim hâlinde hâlün seyr ide
- 4 Râgıb-ı râh-ı necâta yol bulunmaz zerrece
Tâ meger her kârûnı göre meýâlün seyr ide
- 5 Ey Murâdi mürşid-i kâmil gerekse her kime
Elde dilde arayup varup maķâlin seyr ide

1272²

Velehû ebķāhu'llāh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ber-kemâl oldu şu kim senden kemâlin ögrene
Yohsa olmaz hâşılı ğayrıde hâlin ögrene
- 2 Âyine tutmaķda makşûd şun'adur aşl-ı nazâr
'Âķil olmaz hûsn için zeyn-i cemâlün ögrene
- 3 'Âlemün 'ayn-ı başîret birle baķ âşârına
Gelmedi dünyâya âdem kim hayâlin ögrene
- 4 'Ömri cân itmekdedür aşl-ı hüner ey zû-fünün
'Âlim oldur 'ilm ile kendü meýâlin ögrene
- 5 Menzil-i 'ulyâdadur hem 'arş-ı a'lâ meskeni
Ey Murâdi Muştafānuñ kim hışâlin ögrene

1 A.190a, F.210b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Mutduluk ve ikbal ile memnuniyeti devam etsin!

2a.Onu hakkıyla göremedik ancak cümleten görebildik. 2b. (ü): -; ide: - M. 5a.mürşid-i: mürşidi A; her kime: herkese A.

2 A.190a, F.210b, R.141b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu baki kılsın!

2b.cemâlün: cemâlin M, R. 4a.'ömri: 'ömr A.

1273¹

Velehū feteħa'llāhu ebvābe'l-ħayr

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Ömr ü 'izzetden gelür bir fâyide a'mâl ile
 ẖurî ğavġâyı n'idersin zinde olġıl ħâl ile
- 2 ẖabl ü ba'di terk idüp merzâ gözet fi'ş-şubḥ u şâm
 Yüz ıtuta tâ kim ẖabûl-ı zî'l-celâl iķbâl ile
- 3 Râki'-i sâcidde aşl olmaz ne şüret ħâceti
 İster iseñ gözle ma'nâyı ẖamu ef'âl ile
- 4 ẗarḥ iderseñ senlügi senlük senüñdür bî-gümân
 Sen seni cehd eyle tâ kim bulasın bir bâl ile
- 5 Ey Murâdî seb'a-i ebḥar olursa ger midâd
 Binde bir ẖavlüñi yazmaya senüñ aķvâl ile

1274²

Velehū efāza'llāhu min berekâtiḥi

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Encüm-i sa'd oldu ṭâli' baḥr-ı deryâ üstine
 Şanasın kim mihr-i 'âlem toġdı dünyâ üstine
- 2 Ey vücüdüm şerḥini şerḥ eyleyen kâmillere
 Sen cemâle olma şâriḥ gel bu peydâ üstine
- 3 'Âlem-i vaḥdetde keşret 'ilmini kılma taleb
 Nâr-ı vâdiyi gözetme dest-i Mûsâ üstine
- 4 Çün celâl-i ķibriyâda perde aşmış bi't-temâm
 Şaḥv-ı ġarķı kıl temennâ 'arş-ı a'lâ üstine
- 5 Gel Murâduñ gör kelâmın sem'-i câna al hemân
 Naşş-ı ķatı dur kelâmı cümle güyâ üstine

1 A.190a, F.210b, R.156b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) hayır kapılarını açsın!

1a. 'ömr ü: 'ömr-i A. 2a.ba'di: bu'dı R; merzâ: rızâ AE; fi's-: her R; şubḥ u: şubḥ-i A, AE, F, H, M. 4a.bî-gümân: bî-kemân M, bî't-tamâm R.

2 A.190a, F.211a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu bereketinden faydalandırsın!

4b.ġarķı: 'arķı AE. 5a.Menzil-i 'ulyâdadur hem arş-ı a'lâ meskeni AE.

1275¹

Velehû medde ‘umruhû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Bizdedür âlâm-ı ‘ışk ammâ devâsı yârde
‘İşk iledür hâl-i dil tekrârdur tekrârda
- 2 Çeşmümüz revzenleri oldı küşâde şubh u şâm
Dide-bân-ı hayret olmuş ğarkâ-i didârda
- 3 ‘Âlem-i ‘ulvîde şems-i neyyir itmese tûlû‘
Kim bilür ide ne vardur bu yoğ ile varda
- 4 Mâh u hürşîd ü sitâre devr ider bir kâr için
Gerçi dirler var delâyîl kûbbe-i devvârda
- 5 Ey Murâdî zâhir ü bâtında vardur cünbüşün
Mümkinât-ı cümle ‘âlemdür saña ikrârda

1276²

Velehû za‘afe’llâhu ecrehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 ‘İlm-i hikmet dâd-ı Hâkdur pes virilmez degmeye
Hâkka minnet anuñ için egmedüm ser kimseye
- 2 Ni‘met-i kübrâdadur elhamdu li’llâh zâtumuz
Ma‘nimüz ‘irfân ile memlû dahı şükr ol deme
- 3 Hâşa li’llâh ben taḥayyürden bunı yâd itmezem
Şükr için dirven ki zirâ ḥamd lâzım âdeme
- 4 Âdem oldı ol ki dâyim ḥamd ide Allâhına
Hâmid olana Ḥudâ luṭfin ziyâde eyleye
- 5 Bu Murâdî ez‘âf u ahkâr olupdur cümleden
Hâşa kim ḥadden ziyâde bunda bir söz söyleme

1 A.190b, F.211a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın!
3a.neyyir: münîr AE. 4a.ider: - F.

2 A.190b, F.211a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun mükâfatını artırsın!
2a.li’llâh: i’llâhî AE. 4a.ki: kim AE.

1277¹

Velehū lā-zāle muvaffākan

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gözlerem miryâtını çün dide-bân itmiş yüze
Gözleyüp ammâ temâşâsın nihân itmiş yüze
- 2 Râğıb-ı ‘ışka su’âl itdüm gönül âyinesin
Söyledi bir vech ile kim tev’emân itmiş yüze
- 3 Şubh-dem ‘aks-i ruḥından şemse nūr itmiş ‘aṭā
Māha kılmış rû-be-rû anı zamân itmiş yüze
- 4 Çün musavver eyledi taşvîrini her şüretün
Kimi bî-cân eylemiş kimini cân itmiş yüze
- 5 Ey Murād bu kemāle degme irmez kimsene
İrişür illâ şu kim senden ‘ayân itmiş yüze

1278²

Velehū veffeḳahu’llāhu

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Çün “ena’llāh” âyetin yazdı kalem nûn üstine
Anuñ için ḥükmi cārîdür bu kânûn üstine
- 2 Şu’lesidür mihr-i ‘ışkuñ berḳ uran dünyâda âh
Tâb-ı şemsi berḳ uran şanma bu mâhuñ üstine
- 3 Emrini taḳdîrine kılmış havāle ser-te-ser
Cümleten ‘âlemleri taḥmîl idüp nûn üstine
- 4 Râğıb iken rağbeti insāna sa’y itmiş meger
Pes niçün cürm ‘add ider ḳan olmadı çün üstine
- 5 Ḳaṭredür şüretde oldı lik deryâ bu Murād
Her ne kim kılmış durur kıldı bedel on üstine

1 A.190b, F.211b. Gazel AE, B, H, L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Muvaffakiyet devam etsin!

2 A.191a, F.211b. Gazel AE, B, H, L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu muvaffak kılsın!

1a. ena’llāh: bk. G 231/2a. 4b.üstine: - A, M.

1279¹

Velehû hafazahu'llâhu

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Yâre karşı göz nice doysun cemâle bakmağa
Nâkış olan gözümi bulur kemâle bakmağa
- 2 Rûz-ı 'îd olduĸda tâb-ı şemse gözler mi doyar
Anca kâdir derk ile şebde hilâle bakmağa
- 3 Çün cevâb istermiş ol yâr-ı güzîn 'uşşâĸdan
İzn virsün pes kitâbından su'âle bakmağa
- 4 Kıl u kâli târik olmayınca ey vâsi' zebân
Hâşâ vü kellâ kırmazlar saña hâle bakmağa
- 5 Ey Murâdî zûlmet-i hicrân ile şeb dideye
Rûzda kim kıor anı 'ayn-ı vişâle bakmağa

1280²

Velehû yessera'allâhu âmâlehu

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Bilmezem kim sen nigâra n'eyledüm cürm ü günâh
Baña hicrûn çekdürüben itdürürsin her gün âh
- 2 Mû gibi inceldi cismüm şevk-i zülfûnden senûn
Yâvi kıldum kendümi zerd oldu beñizüm hem çü gâh
- 3 'Âşıkun n'eyler nigârâ bu cihânun 'izzetin
Âstânun beklemek yiter aña 'izzetle câh
- 4 Dil-halış olmak ne mümkün ey şeh-i Yûsuf-cemâl
Çün anı bend itmege kıldun zeneĸdânunda çâh
- 5 Âsmân-ı hüsn içinde gerçi var meh-pâreler
Cümlesi seyyâredür kıatunda ey gün yüzlü mâh
- 6 Yoluña varum virür olsam piyâde tañ mıdır
Ruĸların şevkine câna bende oldu cüle şâh
- 7 İki dünyâda Murâdî bulmak isterseñ murâd
Âstânın eyle ol şâhuñ hemişe secde-gâh

1 A.191a, F211b. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!
4a.târik: târ A. 4b.vü: ve M.

2 A.191a, F212a. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun işlerini kolaylaştırsın!
2b.hem: - F.

1281¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Burka'ın aldırdı dil-ber  n cem linden yine
Ekmel oldu dil kem l ile kem linden yine
- 2  rmedi r z-ı nih numa 'u  l-ı k mil n
R z-ı pinh num  orarsa  sor  ay linden yine
- 3 T  i-i c na döner söyletmek içün  yine
A la g  t r n  g  t r-ı z l linden yine
- 4   n 'ur c eyler burak-ı 'a l-ı k mil ber -v r
 a ılan bir re  adur e   le b l ndan yine
- 5 Gel Mur du  din le  avlin a la g  yet derk ile
Din le gel anı ma  l ile ma  linden yine

1282²**F il t n F il t n F il t n F il n**

- 1  alb mi mir  t idelden muntaz rdan z hire
N r-ı icl  ma  la'ından ola   n kim b hire
- 2 H t r n bulundu   n  y nede  y nesi
Mahv oldu  almadı h   rda her kim h   ra
- 3 F  rat n ins n olupdur çöl tefekkür F   r n
H     ndur f   r n  amd ile d yim F   ra
- 4 "Men 'aref" sırr n bilür  ol kim olur 'arr fdan
 b id da bilmeyen yüz d tsun 'arz-ı k dire
- 5 Bu ne h cetd r ki ferd ya  oma  bu h leti
Ey Mur d   a r ola g r i te arz-ı s hire

1 , R.88a. Gazel R'de vardır.

2 R.101b. Gazel R'de vardır.

4a. Men 'aref: bk. G 388/3.

1283¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Revnağ-ı hüsnün göreliden turfe-hâl oldum yine
Lîk hicrûnden habîbüm bir hayâl oldum yine
- 2 İktibâs itdüm çü hüsnünden bu hüsnüm gülşenin
Bûlbül-i gûyâ olup şâhib-mağâl oldum yine
- 3 Ser-be-ser serrâ vü ğarrâ şöhetin kıldum şamû
Zü'l-cenâh olup hemân bâl ile bâl oldum yine
- 4 Âlemün tavrında çün tavr-ı hayâlin anladum
Pes hicâb-ı gayb ile şâhî-celâl oldum yine
- 5 Ey Murâdi çün murâdında murâdın gözledüm
Pes celâlimden çıkuben zü'l-cemâl oldum yine

1284²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 İsmiini gördüm müsemma seyr idüp âvâzda
Bulmuşam lâkin müsemma pes gelüp bünyâdda
- 2 Mağzen-i 'ilm-i ma'ânî oldu meşrûh üzre şerh
Geh celâl ü geh cemâl oldum ğam ile şâdda
- 3 Şemmeden bir şemme meşmûm nûkhet-i nîgü müdâm
Muhtezâdan Murtażaya bi-eşerdür bâdda
- 4 Hüsnini ahsen kılupdur çün didüm ahsen aña
Virdi anı yevm-i evvelde dahı mî'adda
- 5 Gel Murâduñ mantığından aña bu dürlü kelâm
Bulmayasın anı sen bir 'âlim-i üstâdda

1 R.110b. Gazel R'de vardır.

2 R.135a. Gazel R'de vardır.

1285¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Yûsuf-ı dehrüm baña şorma su'âli çâhda
Hâl-i Ya'kûbî su'âl eyle firâk u âhda
- 2 Ey 'azîz-i Mısr-ı dil ru'yâña ta'bîr isteme
Kim hâsed kılmaya ihvânum saña bu râhda
- 3 Hüsni ile meydâna gelseñ tâb olur hûbân-ı dehr
Zen-cihânuñ hud'asına uyma ol Allâhda
- 4 'İsmet-i şıdkı hemân yirden kıлма қалbden
Mekr ile sicn-i belâ dâmına düşseñ gâhda
- 5 Ey Murâdî sözlerüñ cevher durur yâ kîmyâ
Anuñ içün oldı güftârüñ kamu evvâhda

1286²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Devhâ-i tevhîdi zikrüm arz-ı iz'ân üstine
Virdi eşmârını pes elvân elvân üstine
- 2 Yağdurupdur ebr-i himmet luğf ile tedric ile
Tâzelendi yağdı çün bârân bârân üstine
- 3 Münderic oldı pes anda nice elvân-ı varâk
Qadd-i bâlâ çekdi pes ebdân ebdân üstine
- 4 Yinciler yayıldı qavl-i kuvvet aḥvâl üstine
Himmet ile bağladı meydân meydân üstine
- 5 Geldi üstine nice bîñ bîñ tıyûr-ı muḥtelif
Kimi sâlim kimisi kıldı nice qan üstine
- 6 Bâd-ı bürhân istedükce virdi âvâz-ı bülend
Baş şalup kıldı tesbîhîni itgân üstine
- 7 Naşş-ı qatı'dur Murâduñ her cevâbınuñ biri
Aña geldi nice bîñ bürhân bürhân üstine

1 R.153a. Gazel R'de vardır.

4a. (al): -.

2 R.177a. Gazel L, R'de vardır.

1a.)ikrüm: dıkdüm L. 4a.üstine: ile L. 6b.tesbîhîni itgân: tesbîhî iḡân L.

1287¹

Min nefehâti ünsihî ve leme'âti qudsihî

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Hâfidür rüy-i dil-dârum egerçi çeşm-i âgyare
Velikin vechine nâzır durur yârûn bu her bâre
- 2 Kulağ urmağda güftâra kim ola kim vire tākāt
Velikin tākāt irgürmek gerekdür bize bir pâre
- 3 'Azâb oldur bize ey yâr ki bir dem yârden ayru
Düşerse lahzası hânım olur bir yıl yılı ara
- 4 Şu kim bilmeye vuşlat 'âlemin dünyâ seve ey dil
Serini taşâ ursun sînesini eylesün pâre
- 5 İlâhî senden ayırma dili senden beni senden
Şu mâhî çıka deryâdan anuñ hâli neye vara
- 6 Murâdî baħr-ı a'zamdur kamu 'âlem durur mâhî
Eger mâhiyyet isterseñ o deryâda özün ara

1288²

Velehû kâne'llâhu me'ahû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Kaçan kim yâre tüş olsam beni tenhâ ider cümle
Kaçan kim görmesem kendin baña imlâ ider cümle
- 2 'Acebdür hâl ey tâlib rumûzın fehm iderseñ ger
Çü fâtırdur kamu 'ilmi neden inşâ ider cümle
- 3 Hâyât-ı rûhdur ve amma sâ'ati râcih
Beğâdur ravza-i 'adni hemîn ibkâ ider cümle
- 4 "Selâmün fe'd-hulûhâ hâlidin" oldı cevâb el-hağ
Mu'ammerdür bu 'ömr-i câvidâna câ ider cümle
- 5 Murâdî hâyıl olmaz çün saña kevn ü mekân tahkîk
Ne kim senden gelür dünyâ ile ukbâ ider cümle

1 A.191b, F.212a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Onun hoş esintileri ve kutsallığının ısıltılarından!

Başlık F: Ve min-le'tâ'ifi tab'ihî.

2b. pâyre: yara AE. 3a.ki: - A. 3b.yılı: beli AE. 4b.sînesini: sînesin AE; pâre: yara AE.

2 A.191b, F.212b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onunla olsun!

4a. Selâmün fe'd-hulûhâ hâlidin: Selam size, hoş geldiniz! Temelli olarak buraya girin, derler (39/Zümer 73, G 30/5b). 5a.tahkîk: elhağ M. 5b.dünyâ: cümle M; ukbâ ider: ukbâdur AE; ukbâda eder B.

1289¹

Velehū lā-zālet envāre ‘izzihī sāṭı’aten

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Seher táb-ı cemālünden ziyâ düşdi çü dünyâya
Mülâzım oldu insâna melâyık düşdi ğavgâya
- 2 Tavâf için konuldu zâhirâ beyte’l-harâm el-hağ
Velikin ħalb-i insânla muṭâf ‘arş-ı mu’allâya
- 3 Hicâbdur rûhdur ‘âlem velî rûh aṇadur perde
Fürû’ı aşla deġişmez şular ki gözledi pâye
- 4 Âlâ-yı nâzır-ı hey’et küşâde-çeşm olup gözle
Güneşden nice nûr olur.çoğındığınca bedr aya
- 5 Murâduñ ħüsn-i ta’birin işiden ġaşy olur elbet
Meşeldür maḥv olur el-hağ düşerse ħatre deryâya

1290²

Velehū âmenehu’llâh

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Mişâl-i ħikmet-i fıtrat çü peydâ oldu inşâda
Naẓır olmadı mişl olmaz müberrâdur mu’allâda
- 2 Rûsûm-ı zâhir ü bâṭın egerçi girdi eşkâle
Mu’ayyen olmaz idi bu mu’in olmasa peydâda
- 3 ‘Arûs-ı nev gelür bir bir aṇa damad olur ‘âlem
Ķarâr itmez bir iki gün gider ‘âlem daḥı bâda
- 4 Hâbib-i cân ü dil cânâ revâ mıdur kaçâ bizden
O hâşâ kim ħarâr ide velî ferd oldu a’lâda
- 5 Murâdinüñ vücûdında cihânuñ cânıdur zâhir
“Fe-emmä” n’ylesün ismi mu’ammâdur bu dünyâda

1 A.191b, F.212b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Parlayan izzetinin nurları devam etsin!

3a.hicâbtur: hicâp M. 4b.çoğındığınca: çoğındığınca A.

2 A.192a, F.212b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu emin kılsın!

1a.ħikmet-i fıtrat: fıtrat-ı ħikmet M; ħikmet-i ħudret AE. 2b.mu’in: mu’ayyen A; peydâda: beydâda A.

3b.bâda: yâda AE. 5a.cânıdur zâhir: cânı zâhirdür A. 5b.fe-emmä: bk. G 65/5b.

1291¹

Velehü âmenehu'llâh

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Ta'aluk hükmidür ey dil hicâb olan dil-ârâya
İkilükden geçerseñ ger bulasın sen dahı pâyê
- 2 'Umûmen millet olmışdur bu dünyâ gerçi ser-tâ-pâ
Velikin vâhid olmağdur bula dil rûh-ı a'lâyâ
- 3 Hîtâm-ı cümleden vaz ol cihân u cândan el çek
Hicâb-ı gayrıdan geç kim şalasın cümleye sâyê
- 4 Vücûduñ zav-ı nûrından eger mihr ola ey meh-rû
Virürsın nûr-ı tâbânı kamu seyyâre vü aya
- 5 Murâdi 'ilm-i ezberde kitâb-ı ders-i fetvâ yok
Hâbib ile hâbib olduñsa girmez kimse araya

1292²

Velehü hâresa'llâh

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 'Azîzüm 'izzetün 'izzetdedür 'izzet kemâlinde
Kemâlün şerhini şerh itmege başlar cemâlinde
- 2 Cemâl-i lâ-naẓîridür cemilü'l-vaşf olan ey dil
'İyân-ı bî-nihânîdür nihân olan bu hâlinde
- 3 Nihân olmak ne mümkündür 'ayân-ı bâ-beyânuñ âh
"Fe-emmâ" vech-i kübrâdur mişâl olmaz mişâlinde
- 4 Nesîm-i şubh-ı sâdıqdan hayâldür cân-bağış ammâ
Beni hayrân ider hüsnuñ zamîrümdür hayâlinde
- 5 Eger var ise inşâfuñ gör imdi 'ayn-ı Hâkğ ile
Ne cevherler mübeyyendür Murâdinün mağâlinde

1 A.192a, F213a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu emin kılsın!

2a. olmuşdur: olmuş A. 2b. bula: bu AE. 5a. ders-i: derse AE. 5b. olduñsa girmez: olduñ giremez AE, B.

2 A.192a, F213a, R.151a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

2a. cemâl-i: cemâli M. 3b. fe-emmâ: bk. G 65/5b. 4a. hayâdur: şabâdur R.

1293¹

Velehū ḥāmīlehu'llāh

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Kānādīl-i maḥabbetdür yanan hücrāt-ı ḳalbümde
Cemālidür hüveydā her seḥer miryāt-ı ḳalbümde
- 2 'Ulüm-ı zāhire bāṭın yine bu bāṭına zāhir
Zuhūr-ı "Alleme'l-esmā" benüm āyāt-ı ḳalbümde
- 3 Kemāl-i ehl-i 'irfāna kemālidür viren revnaḳ
Kemāl-i bī-nihāyetdür benüm işbāt-ı ḳalbümde
- 4 Hıreddēn ḥāric olanlar mükellef olmadı aṣlā
Bu teklif-i 'ibādetdür ḥired evḳāt-ı ḳalbümde
- 5 Murādī 'arṣa-i ḥikmetde çün kân eylemiş 'ilmi
Ma'ārif küyidur her dem dönen ḥālāt-ı ḳalbümde

1294²

Velehū veffeḳahu'llāhu limā yuḥibbu ve yerzāh

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Hüdāvendüm zāhīrūmdür benüm her dürlü kārūmda
Cemāl-i lā-miṣālidür ki var eyledi varūmda
- 2 Ḳamu 'ālemlerün vaṣfını şordum çerḥ-i devvāra
Benüm tāb-ende māhuma ḥaber virdi ḳarārūmda
- 3 Refīḳ-i dil-nüvāzumdur dutar destinde miryātı
Nazar-gāh-ı Hüdādur bu durur dāyım kenārūmda
- 4 Elā yā eyyühe'l-aḥbāb nedür ma'nī-i zāt el-ḥaḳ
Eger aṇlamak isterseñ görürsin yine yārūmda
- 5 Murāduñ 'ayn-ı vaḥdetde iki yanı berāberdür
Nice yüz kerre yüz bīn fülk ola gezmiş biḥārūmda

1 A.192b, F.213a, R.171a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu rahmetiyle taşısin!

2a.zāhire: zāhir ü A. 2b. 'Alleme'l-esmā: bk. G 31/4. 3b.fe-emmā: bk. G 65/5b; kemāl-i: kemālī M, R.

4b.'ibādetdür: 'ibāretdür R. 5a.çevgān: çün kân A; çü kân R. 5b.küyidur: küyī AE.

2 A.192b, F.213b R.155a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun sevdiği ve razı olduğu şeyi ona muvafık kılsın!

1a.zāhīrūmdür: zāhīrūmdüm A. 2b.tāb-ende: tābında AE. 4b.yārūmda: yādūmda AE, R. 5b.fülk: felek A; gezmiş: girmiş A.

1295¹

Velehû e‘ānehu’llāhu ‘alā murādih

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Çü gaybından virür ‘uşşâkına bir özge hâl Allāh
İder zâhir o hâletden nice dürlü maḳāl Allāh
- 2 Anuñdur gayb ile ‘aynı hem ūlādur hem uḫrādur
Velî her kiṣiye virmiş durur özge ḫayāl Allāh
- 3 Ezelden bî-ḫaberlerdür ebedden oldılar mebhûr
Velikin ber-ṭaraf kılmış ṭarafda lâ-yezāl Allāh
- 4 Çü vaṣfın vaṣf idem didi velî lâl oldı vaṣṣâfı
Celâlınden ḫicâb urdı cemâle zü'l-celâl Allāh
- 5 Murâdî dest-i zârın ref ider ol yüce der-gâha
Cemâlınden diler keşf ide zâtın zü'l-cemâl Allāh

1296²

Velehû sellemehu’llāh

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Zekernâ ismehû bi’ş-şevḳi ve ḳulnâ dâymen Allāh
Hüve’llāhü’llezi Rabbün Raḫīmün Ḳādirün Allāh
- 2 Taḫayyür ḳapladı ins ile cinni cümle eşyâyı
O ḫayretten ḫalâş içün didiler cümleten Allāh
- 3 O bir ma’būd-ı ‘ālemdür ki yoḳdur gayrı illâ hû
Ḳamunuñ vird-i mevcûdı olupdur cümle ismu’llāh
- 4 Olupdur sırr-ı ihfâsı girü oldı temennâsı
Nedür anla dil-ārâsı eger kim dir iseñ Allāh
- 5 Bilâ-ḫarḫın nedür ḳālî gel imdi anla ma’nâyı
Murâdî buldı aḳṣâyı çü söyler dem-be-dem Allāh

1 A.192a, F.213b, R.104b.

Başlık A: Bu da onundur. Onun isteḡi doğrultusunda Allah (cc.) ona yardımında bulunsun!

1a.çü: çün L. 2a.ülādur: ūlā R. 2b.virmiş durur: virmişdür AE. 3a.mebhûr: bî-hût AE. 4a.didi: didüm M.

4b.Allāh: - AE. 5a.zârın: dâdın R. 5b.cemâl: celâl A, AE, F, H.

2 A.193a, F.213b, R.113b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu selamete erdirdin!

1.İsmi aşk ile zikrettik, her daim Allah dedik; O Allah ki Rab'dir, rahimdir, kadirdir.

3a.'ālemdür: 'ālimdür M. 3b.vird-i: vird ü AE. 5b.ma'nâyı: ma'nası A.

1297¹

Velehü ahsena'llāhu ileyh

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Cemālūn revnaqıdır 'ālemi cānā kılan tāze
Senūn hüsnu'n olupdur maşrıķ u mağribde āvāze
- 2 Mu'ammā oldı ismūn nūkhetinden çün gül-i aḥmer
Anu'n çün 'andelib ağlar aña karşı çıķup yaza
- 3 Seni medḥ ü şenā eyler gönül tūṭisi her demde
'Urūc eyler varur 'arşa kaçan başlaya pervāza
- 4 Temevvūc eylese deryā-yı dil 'ālem olur ğarķ-āb
Velī eyler te'ennī her işinde gözler endāze
- 5 Murādī sözlerin 'āķil iseñ cāna ḥamāyil kıl
Bunu bil bellū degme kimse maḥrem olımaṣ rāza

1298²

Velehü ṭāle beķāhu

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Beṣī āfāķı geṣt itdüm görüp bu levn-i ḥadrāda
Senā-ḥ'ānı olupdur dil aña karada deryāda
- 2 Semā'-ı şavt olupdur çün şuheyl-i bād-ı pāsından
Mirārendür bu tekrarı gelüp beyzāda sevdāda
- 3 Alupdur nefḥadan behre 'aṭā bulmaķ bulunmaķda
Olup dāyire ķudretde devir ire mūdārāda
- 4 Ṭolu ḥikmet 'ulūmında 'ilimdür her kemālātı
Müyesserden cemī'-i ṭavrıdur rükn ile ālāda
- 5 Murāduñ kim ola güftārını fehḥ eyleye cānā
Beyān ister iseñ ķo keşreti şuğl ile tenḥāda

1 A.193a, F.214a, R.87b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona en güzeli versin!

1a.cemālın: cemāl-i R; 'ālemi: ḥālūmi A. 2b.yaza: nāza AE. 3b.başlaya: başlasa R. 5b.bil: - AE.

2 A.193a, F.214a, R.107b.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devamlılığını uzatsın!

1a.şebi: beṣī A, AE, F, H, L; pes L; görüp bu: görüpdür R; bu levn-i: bulup AE; dürlü levn L. 1b.aña: eger R.

3a.nefḥadan: nefḥadan (F, H. 3b.devir: ede: devvār-ı L, R. 4a.'ilimdür: 'ālimdür AE. 5b.ister iseñ: isterseñ AE; eyle L.

1299¹

Velehü tavvele'llâhu 'umrehü

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Senün hüsnün şu'a'ı olalı 'âlemde tâbende
Meh-i mihrün vücûdı kalmadı bir zerre 'âlemde
- 2 Şatan 'ışkuñı gayrün 'ışkına cânâ aña Hâkdur
Serin taşlara ursun bilmedi bâzârını bunda
- 3 Ne demdür bu demün kim ağladur dem 'âşıka hicrün
Velikin bir dem-i vaşlün tutar biñ dem yirin demde
- 4 Enis olalı 'ışkuñla dilüm bir lezzet almışdur
Baña ağudan acıdur lisânum ger uram kânde
- 5 Ne kim var ise gayrün cümleden buldum nihâyet ben
Velî sende nihâyet bulmayuben kâldum efkende
- 6 Tecessüs kılma gayrıdan çeküben bir kuru zahmet
Murâdi her ne kim var ise bilgil sendedür sende

1300²

Velehü lâ-zâle kehfen li'l-'ibâd

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 "Belî" didüm "belî" bezminde çün sen şâh-ı devrâna
Kâbül itdüm anuñ içün belâyı bu ten ü cânâ
- 2 Hâyât-ı câvidânumdur humâr-ı şevküñ ey dil-ber
Ebed ayılmazam şunduñ ezelde çünki peymâne
- 3 Hâyâlün hayli tağıldı hayâl aldum çü 'aynünden
Yâ bu hikmet nedür kim gayb-ı 'aynün şıgmadı aña
- 4 Muhiç oldı taḥayyürle bu aqlum n'eyleyem bilmem
Yine dil zevraḳı pâyânsuz düşdi bir 'ummâna
- 5 Murâduñ merd-i kâmindür kelâmuñ fehmi iden el-ḥaḳ
Kelâmı oldı bir deryâ ki gelmez ḥadd ü pâyâna

1 A.193b, F.214b, R.107a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın!

1b.meh-i: meh ü AE.

2 A.193b, F.214b, R.134a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Kulları için sığınağı devam etsin!

1a.beli: bk. G 357/3a. 2b.ayılmazam: eylemezem A; ezelde: ezelden AE. 3b.'aynün: 'aynında AE. 4b.dil zevraḳı: zevraḳ--dil AE; bir: - A. 5a.elḥaḳ: ancak R. 5b.kelâmı: kelâmın AE, L.

1301¹

Velehü ferreha'llāhu kürbetehü

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Cemālün 'aksidür pertev şalan âfâka her demde
Anuñ çün 'ālemüm vardur benüm her demde 'ālemde
- 2 Kitāb-ı hüsnüni ezberledüm bildüm fününün heb
Çarınüm bulmadum hergiz eger 'ālemde ādemde
- 3 Hayāt-ı cavidānumdur senün rûhum bu elţafuñ
'Acâyibdür bu aḥvālüm gönül şād ü gözüm nemde
- 4 'Iyân-ı bî-'ayânundur nihân olan nihân ancak
Urru bu sîne-i mecrûha yara yara merhemde
- 5 Murāduñ şerḥ-i ma'nası beyân-ı bî-'ayân oldu
Bunu fehmi eyleyem dirseñ gözet ma'nâyı elḥam'de

1302²

Velehü eyyedehu'llāh

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

- 1 Menem ol murğ-i himmet 'ilm-i 'ālemdür meylümde
Aşılmış şubḥa-i 'ubbād-ı 'ālem perr ü bālümde
- 2 Açıldıkdā cenāheynüm muḥîṭ-i nār ü cennetdür
Birişi vaşf-ı kälümdür biri mevsûf-i ḥälümde
- 3 Yazılmaz defter-i şerḥüm mürekkeb olsa deryâlar
Çamu mevcûd 'âcizler durur naḳş-ı nişālümde
- 4 'İlmdür 'ilmüme zeynüm ne bilsün zihnümi vaşşâf
Gelürsem a'yün-ı nâsa hayâl olmaz hayälümde
- 5 Murāduñ diñlegil kâlin saḳın urḡıl oñat 'aḳla
Mu'ammâ-i ledün bilmek dilerseñ anla kälümde

1 A.193b, F.214b, R.133b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun üzüntüsünü gidersin.

2a. çarınüm bulmadum hergiz bildüm fününün hep R. 4a. ancak: elḥaḳ R. 4b. merhemde: her demde AE.

5a. şerḥ-i: diñle M; şerḥ ü R; beyân-ı: beyânı AE. 5b. ma'nâyı: ma'nâ-yı R; elḥam: bk. G 264/4b.

2 A.194a, F.215a, R.88a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu desteklesin!

1b. 'ubbād-ı: 'ibād-ı AE. 2a. açıldıkdā: açıldıkde AE, F, H. 2b. kälümdür: kälüm F; mevsûf-ı: vaşf- AE.

3b. 'âcizler durur: 'âcizlerdür AE. 5a. oñat: ögüt A, AE, B, F, H, R. 5b. mu'ammâ-i ledün: mu'ammâ dilden AE.

1303¹

Velehû aḥkema'llâhu emrehû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 İki 'âlemde ey dil saña sır-daş olmadı kimse
Senüñle rāha varmaḳda ayaḳdaş olmadı kimse
- 2 Senüñ eṭvâr-ı tavrûñ bilmedi 'âlemde her kim var
Senüñ ḥâlün bilüp ḥalüñe ḥâl-daş olmadı kimse
- 3 Bi-ḥamdi'llāh ki minnetdür nice aḥbâr-ı esrâra
Gelüp güş urdılar her dem velî fâş olmadı kimse
- 4 Çü kudret mektebinde ders-i ḥikmet kılmıṣuz ezber
Bize bu 'ilm-i ḥikmetde sebaḳ-daş olmadı kimse
- 5 Murâdi ḳalbün evrâḳına bir naḳş eyledün kim sen
Saña beñzer ḳamu 'âlemde naḳḳâş olmadı kimse

1304²

Velehû medda'llâhu zıllehû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Seḫâ vü cüd-ı Rabbe zâr ile yüz ṭuta çün bende
Muḥaḳḳaḳdur ser-efrâz ider anı ḳılmaz efkende
- 2 İkilikden mu'arrâ ol gider gitsün gönül paşı
Mücellâ eyle miryâtuñ ola gün gibi tâb-ende
- 3 Özüñi ḳoma ḡafletde uyarḡıl ḥ'âbdan cânuñ
Elüñden geldüḡi miḳdâr durıṣ gel ḥıdmete sende
- 4 Ne aṣşı saña dünyâda fenâdur 'aḳibet el-ḥaḳ
Durıṣ kim dâr-ı uḥrâda olasın sen de ferḥunde
- 5 Murâduñ diñle aḳvâlin ola tâ yaḫşı aḫvâlün
Özüñ ḳullıḳda ḳıl kāyım nitekim cân ola tende

1 A.194a, F.215a, R.79b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun işlerini güçlendirsin!

1a.sırdaş: yoldaş R. 1b.rāha: rāha rāha A; kimse: - A. 3a.aḥbâr-ı: aḥbâr u R. 3b.her dem: merdüm M; kimse: - A.

2 A.194a, F.215a, R.57b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gölgesini uzatsın!

4a.dünyâda: dünyâdan AE, R. 4b.uḥrâda: âhirde AE. 5a.aḳvâlin: gel ḳā'in R.

1305¹

Velehū dāmet re'fetuhū

Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn

- 1 Ta'allūḳ perdesin ḳaldur olan eṭvārı seyr eyle
Ol eṭvāruñ cihānında olan āṣārı seyr eyle
- 2 Bu eṭvār ile āṣāruñ ḥicābın rāfi' ol her dem
Muḥaḳḳaḳ revzeninden gel cemāl-i yāri seyr eyle
- 3 Dilerseñ yār ile yār olmağa terk eyle aḡyārı
Bıraḳ nāmūs ile 'ārı hemān didāri seyr eyle
- 4 Yemīn ile yesārına baḳanlar olmadı ṣādıḳ
Bu ara yirde olan 'ahd ile iḳrārı seyr eyle
- 5 Ḳulaḡ ur 'aḳl ile her dem açıḳ tūt çeşm-i cānuñ gel
Murādiden görinen sır ile güftārı seyr eyle

1306²

Velehū ḳaddesa'llāh

Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn

- 1 Ḳıvam-ı 'izzetüñ buldum senüñ ḥüsn-i rızāñ üzre
Rızāñı ḳullarunda bulmışam ḥüsn ü 'aṭāñ üzre
- 2 Müheyyā itmişem ben ālet-i zevḳüm kemālince
Velikin isterem olsun senüñ 'ayn-ı ṣafāñ üzre
- 3 Tecerrüd ehline vardum fenā aḥvālını ṣordum
Didiler 'ayn-ı vāḥiddür görürsin sen beḳāñ üzre
- 4 Beḳādan diledüm ibḳā muḥaḳḳaḳ maḥz-ı bāḳīdür
Eytidi ḳıl nazar baña nazar ḳılma fenāñ üzre
- 5 Murāduñ yemm-i 'ummānı 'aceb emvāc ider zāhir
Saña cevherler 'arz ide ḳılursañ merḥabāñ üzre

1 A.194b, F.215b, R.58a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun merhameti devam etsin!

1b.cihātında: cihānından AE. 2a.ol: - R. 2b.muḥaḳḳaḳ: muḥaḳḳıḳ AE; cemāl-i: ḥicāb-ı R. 5a.açıḳ tūt: açıḳdūr R.

2 A.194b, F.215b, R.54b.Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) kutsal kılsın!

2b.üzre: - M. 3b.üzre: - M. 4a.muḥaḳḳaḳ: muḥaḳḳıḳ AE. 4b.eyitti: ebedi R. 5b.üzre: - A.

1307¹

Velehû ‘azze naşruhû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Beyân-ı kâyîli fikr eyledüm şerh ü beyânümde
Yakînüm hâşılın buldum yine fehm-i ‘ayânümde
- 2 Cenâb-ı hâzrete ülfet bizi çün kim Halîl itdi
Muhibb-i şadıkum gördüm habîbüm iki yanumda
- 3 Mükâfât eyledi el-hâk vefâ-dâr oldı ‘ahdine
Ki zîrâ vâzîh olmışdur anuñ kavli lisânümde
- 4 Nem-i ‘aynüm bilür bu mâcerâyı evvel ü âhîr
“Fe-emmâ” tarz-ı âherle ‘ayân itse bu şânümde
- 5 Murâdî naşş-ı kâtı‘la maķâlâtuñ durur efsah
Bu vâzîhdur eger olsañ müfessir dîde-bânümde

1308²

Velehû zâde’llâhu fezâ’ileh

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Kemâl-i ehl-i hâkdur görinen bu cümle eşyâda
Velikin nefis-i maşşûşum olupdur aşl-ı ma’nâda
- 2 Şeherden bir şehir gördüm aña bir rûz beñzer yok
Muţâf oldum kamu nâsa nitekim Ka’be azhâda
- 3 Şürû‘ olduķda levhüñ safhasına ‘ilmüñ imlâsı
Bilinmiş idi ma’nâsı kitâb-ı kalb-i inşâda
- 4 ‘Aceb âgâz-ı hikmetdür hâkîmüñ hükmi kübrâsı
Delîl-i bî-‘ibâretdür baña bu hükmi kübrâda
- 5 Murâdî ğarķ-ı deryâ-yı maħabbet olmasaydı ger
Ne mümkün idi bir zevrak gezeydi rûy-i deryâda

1 A.194b, F.215b, R.57a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Yardımı izzetli olsun!

4a.nem-i: ne AE. 4b.fe-emmâ: bk. G 65/5b; âherle: âhîrle A. 5b.olsañ müfessir: olsañ muķırr-ı AE; müfessir olsañ R.

2 A.195a, F.216a, R.58b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun faziletlerini artırsın!

1a.ehl-i: ehli A. 3a.olduķda: oldükte AE, F. 5a.ġarķ-ı deryâ-yı: ġarka-i baħr-i R. 5b.Saňa cevherler ‘arz ide kılsarfa merħabân üzre AE, B.

1309¹

Velehü ‘ammerehu’llâh

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 “Elem neşrah” dinildi kâlıbuñ kalbinde ma’nâda
Velî ma’nâsı kalb içre olur mektûb-ı inşâda
- 2 “Şadrek” şadrına geçdi ma’ânî milkinüñ şâhı
Anuñ çün vaz’ olındı “vizr” andan bu heyûlâda
- 3 Mübeddel oldı “usri yûsr”e rağbet eyledi Rabbe
Velikin fârîğ oldı kıatlanup pes yevm-i mî’âda
- 4 Ferağlar kesb idüp her dem muṭî-i lâ-yemût oldı
Bu evzâ’ ile rütbet buldı dünyâyile ‘uḳbâda
- 5 Murâdinüñ temennâsı girü andan temennâ pes
Ṭavaf olındı beyt-i kalbî yine Ka’be azhâda

1310²

Velehü dâmet ma’diletehü

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Beni cevri ü cefâ-yı yârden yüz döndürür şanma
Naşîhat iderem gönüm deli olduğça uşlanma
- 2 Benüm ‘ışk-ı ḥabîb olmuş ḥayâlüm fikrüm eglencem
Benüm çün saña ḡayrı dürlü söylerlerse inanma
- 3 Şarâb-ı vuşlatuñ bir cür’asın zevk eyleyen ‘âşîk
Eger câmuñ ṭolusın saña virürler ise kıanma
- 4 Ḥabîbüñ ‘işve vü nâzı be-ḡâyet bî-nihâyetdür
Başuña ‘âklı cem’ it şîve vü nâzına ṭayanma
- 5 Murâdinüñ cevâbın dînler iseñ ey cihân-ârâ
Şaḡın er bir kesûn cerb-i zebânuñ görüp aldanma

1 A.195a, E.216a, R.53b. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın!

1a. Elem neşrah: Senin gönlünü açmadık mı? (94/İnşirah 1).

2a. Şadrek bk. G 1309/1a; şadrına: şadrek A. 2b.vizr: Belini büken yükünü üzerinden almadık mı? (94/İnşirah 2). 3a. usri yûsr: bk. G 8/2b. 3b.yevm-i: bu AE, B; mî’âda: ma’nâda A, AE, B. 5a.pes: bes A, F, R.

2 A.195a, E.216a, R.60a. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun adaleti devam etsin!

3b.ise: ise de AE, H. 4b.ṭayanma: aldanma AE, M.

1311¹

Velehû edama'llâhu devletehû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Cemâlün 'aksidür her dem kılan âfâkı tâb-ende
Vücûdî gerçi sendendür velî sen kânde ol kânde
- 2 Beyân-ı sırr-ı "mâ-evhâ hevâ" dandan olmadı kaç'a
Egerçi kavl-i bî-hadde revende ile âyende
- 3 Benüm fahrum budur dâ'im senün gül-zâr-ı hüsnuñde
Olayın 'andelib-âsâ dem-â-dem murğ-i güyende
- 4 Kamu 'âlimlerün kârı tutar bir tarz ile râhı
Benüm râhum budur 'ışkuñ ola kalbümde pâyende
- 5 Murâdî çün safa yüz tıttı senden gayrısın bilmez
Gedâ vü cümle hem sulţân anuñ çündür aña bende

1312²

Velehû e'azzehu'llâh

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Cemâl-i maḥẓ-ı ülfetden temennâ eyledüm behre
Cevâb irdi anuñ bir lem'asıdır mihirden zerre
- 2 Hikâyet eyledi evvel n'idersin âhirün kârın
Su'âlınden cevâb anlar iseñ gör baḥrdan kaçre
- 3 Nedür hikmetde tergibün beyân eyle baña didüm
Didi kim iktibâs eyle irişem dir iseñ kadre
- 4 Maḳâlâtum lisânumdan degüldür tercemânîdür
Lisân-ı 'ayn-ı vâhid ol viresin lerre tâ dehre
- 5 Murâduñ merd olandur kıymetini fehm iden 'ârif
Ḳamusı 'aşık-ı mâl ü menâl ü sîm ü zer-bedre

1 A.195a, F.216b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletini devam ettirsin!

1a.cemâlün: şevâbuñ M. 2a.mâ-evhâ hevâ: Allah (cc.) o anda kuluna vahyedeceğini etti (53/Necm 10).

3a.fahrum: mahrem AE; budur: durur A. 4a.'âlimlerün: 'âlemlerün AE. 4b.'ışkuñ: 'ışkum M; pâyende: tâbende M.

2 A.195b, F.216b, R.55a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu aziz kılsın!

1a.maḥẓ-ı: - B. 1b.irdi: urdı AE. 3b.dir iseñ: dirseñ AE.

1313¹

Velehū menna'llāhu bi-envāri ma'diletihi

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Gönül terk eyle bu milk-i fenāyı gel beḳā iste
Hudā-yı lā-yezāle tā'at it andan 'aṭā iste
- 2 Neden bağlanuben ḳalduñ bu mekkāruñ ḥayālinde
Gel 'akluñ başuñā cem' eyleyüp Ḥaḳdan rızā iste
- 3 Bu zūlmānī kafesden murḡ-i cānı eyleyüp āzād
Ḥayāt-ı cāvidānī ibtidā vü intihā iste
- 4 Fenāya māyıl olmaḡıl vefā bulmadı bir kimse
Fenā olan ümemden gözgü-yi 'ibret-nümā iste
- 5 Murādī merd-i kāmilsen bu kār u bārı terk eyle
Vücüduñ ḡarḳ-ı 'ışḳ eyle sivādan gel rehā iste

1314²

Velehū zāde'llāhu mehābetehū

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Hudāyā derde düş olduk irişdür bizi dermāna
Vücüdümüz 'ināyet eyle yaḳma nār-ı nīrāna
- 2 Ne eksük ola cūduñdan idersen ger bize rahmet
Yüzümüz sürüyü çün gelmişüz der-gāh-ı sulṭāna
- 3 Kerīmā kird-gārā rahmetüñden eyleme maḥrūm
Ḥabībūñ ḥürmeti ḳaşd itmesün şeyṭān imāna
- 4 Senün luṭfuñā şıḡınduḳ yüzi der-gāhuñā dutduḳ
İlāhi nez' ḥālinde hidāyet eylegil cāna
- 5 Murādī şuḡl-ı dünyayı yüri arduñā at zinhār
Vücüduñ ḥırmān-ı ḡavḡāyile sen virme noḳşāna

1 A.195b, F.217a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah'ın (cc.) onun adaletinin nurlarıyla lütüflandırın!

2b.eyleyüp: eyle yüri AE; iste: - M. 4b.gözü-yi ibret-nümā: gözü-yi 'ibret AE.

2 A.195b, F.217a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun heybetini artırsın!

4a.şıḡınduḳ: şıḡındum A. 5b.ḡavḡāyile: ḡavḡa ile AE.

1315¹

Velehû nâle münâhu

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Eger ‘âkil iseñ yârâ ‘ibâdet eyle Mevlâya
Cihân terkini urğıl mâyl olma hiç her câya
- 2 Durış miryât-ı kâlbi tâ sivâdan kılasın aşğâ
Niçün gâfil olup mâyl olasıñ tağ u şahrâya
- 3 Saña seyr ü temâşâdan olur mı fâýide hâşıl
Niçündür kulluk itmezsın sen ol der-gâh-ı a‘lâya
- 4 Cihâna şöyle aldandun ki fikre gelmez ‘ukba hiç
Düşürdün başuñı bilmezli ile anca gavğâya
- 5 Gice gündüz tefekkür kıl yûri hâlûni her demde
Murâdi gâfil olup mâyl olma şaķın eşyâya

1316²

Velehû lâ-zâle mu‘înen li’l-İslâm

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Hüdâ şun‘ını fîkr eyle nâzar kıl tāk-ı mînâya
Aña meyl eylegil meyl eyleme a‘lâya ednâya
- 2 Sivâ terkin urup ey dil hevâ-yı hûya kıl tebdîl
Yûri muhyî’l-mumîti zîkr kıl bakuben eşyâya
- 3 Eger başuñda fehmün vâre ise fehm eyle güftârum
Cenâb-ı Hâķķı meyvâ kıl şaķın meyl itme meyvâya
- 4 Fenâdur bu cihân-ı bî-vefâ umma vefâ bundan
Fenâ-ender fenâ ol mâyl ol sultân-ı a‘lâya
- 5 Murâdi sen murâda kâşîd ol tâ bulasıñ maķşûd
Bu günki furşatı gözle ne hâcet va‘d-i ferdâya

1 A.196a, F.217a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun kaderini gerçekleştirsin!

2a.aşğâ: aşfâ AE, M. 5a.hâlini: yolını AE.

2 A.196a, F.217b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. İslâm’a yardımı devam etsin!

3a.başında fehmün: fehmün başında M. 4b.fenâ: vefâ M. 5b.va’d-i: va’d ü M.

1317¹

Velehū ḥalleda'llāhu devletehū

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Recāda ṭurmuşuz el bağlayup karşı o Mevlāya
Yücede isteyüp anı bakup sevdā vü beyzāda
- 2 Taḥayyür kapladı cānı ne bilürdi taḥayyürden
Ne bilsün bildi bilmedi irişdi çün mu'ammāya
- 3 Gönül oldu temennāda bulupdur tende tenhāyı
Bulup tenhāda çün ḥaili şalupdur 'āleme sāye
- 4 Çün irdi bir seḥer vaktin nidā-yı "kāf u nūn" bize
Cevābın virmişüz anuñ çü ḳoduḳ başı ortaya
- 5 Müsem mādan ḥaber bilen Murādī bī-ḥaberdür ol
Aña kim bir ḥaber oldu ḥaber virmez o dünyāya

1318²

Velehū ṭayyibe'llāhu enfāsehu

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Dilerseñ irmege ey dil kemālāt ile ḥālāta
Muşaffā eyle miryātuñ sen aldanma ḥayālāta
- 2 Felāḥ ü fevzi isterseñ gönülde sırrı isterseñ
Muṭī' olgıl ne kim emr eyledi tenzıl ü āyāta
- 3 Dilerseñ bulasın vuşlat ṭariḳin evvelā gözle
Budur evvel ḳadem meyl eyleme na'mā vü cennāta
- 4 İkinci bu durur iki gözüñi dört idüp gözle
İkisini ḳo eşyāya ikisini delālāta
- 5 Murādī ne idüğini murād almaḡ içün aldı
Murādī eylemedi meyl anuñ çün ḥarḳ-ı 'ādāta

1 A.196a, F.217b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletini ebedi kılsın!

1a.o: - AE. 1b.sevdā vü: sevdāda AE. 2a.cānı: - AE. 3a.tende: bende AE. 4a.kāf u nūn: bk. G 16/1b.

2 A.196b, F.217b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nefeslerini güzel kılsın!

2a.felāḥ ü: felāḥ-i AE. 2b.tenzıl ü: tenzıl-i A. 4b.cennāta: ḥayāt-ı AE. 5a.almaḡ: olmaḡ AE. 5b.ḥarḳ-ı: ḥarf-i AE, B.

1319¹

Velehû şereha'llâhu şadrahû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Dilerseñ levh-i dilde yazmağa ger naqş-ı bismi'llâh
Dem-â-dem eksük olmasuñ dilünde zıkr-i illâ'llâh
- 2 Sen senden cüdâ eyle eger ister iseñ dâ'ım
Bu külliyyât ü cüz'ıyyâtdan olmağa begüm âgâh
- 3 Serüñ meydân-ı 'ışk içre idüp ser-i küyuñ gâltân
Virüp yolına cân ü baş yüri her demde kıl sen âh
- 4 Muhiṭ oldı yem-i kudret telâṭümde telâṭümde
Hevâ terkin kılup fülk-i gönül deryâda tutdı râh
- 5 Murâdî çünki ismini dehânına tolu kıldı
Tek ü tenhâ olup 'âlemden iki fırkaya ol şâh

1320²

Velehû zidet devletühû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Nidâ-yı didi "fâliḳu'l-ışbâḥ" irişe çünki mevtâya
Ne ḳutludur o dem cânân şalar 'uşşâḳına sâye
- 2 "Nefahñâ"dan nidâ geldi pes oldı şak iki fırça
İşitmeyen bulup naḳmet işiden irdi na'mâya
- 3 Müberrâdan teberrâ kıl vücûduñ bî-ser ü pâ kıl
Çün ihyâ oldı ihyâ kıl şaḳın aldanma âlâya
- 4 Ḳuruldı ḥayme-i 'adli ki ḥâşâ zûlm ola meyli
Dilerseñ ḥamd kıl ḥaylî gele tâ işüñ ortaya
- 5 Murâduñ sen bu güftârın eger fehmi idesin ey dil
Ki ḥürşid-i cihân gibi virürsin sen ziyâ aya

1 A.196b, F.218a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun göğsünü genişletsin!

1b.dilinde: dilinden AE. 2a.dâ'im: her dem A. 2b.külliyyât ü cüz'ıyyâtdan: cüz'ıyyât ü külliyyâtdan M; olmağa: almağa AE; begüm: sen AE, B, F, H, M. 3a.ser-i: bir AE. 5b.ol: ol oldu AE.

2 A.196b, F.218a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devleti ziyadeleşsin!

1a. fâliḳu'l-ışbâḥ: bk. G 28/1. 2a.Nefahñâ: bk. G 29/7/3. 4a.ḥayme-i: ḥayme H. 4b.ḥamd kıl: ḥayl-i A.

1321¹

Velehū yessera'llāhu murādeh

Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn

- 1 Bu çeşmüm pür olaldan bakmadı bu ins ile cāna
Ḥabib ile gönül berķ itdi 'ahd içün çü peymāna
- 2 Ne kılsun gayri ğavġāyı ya sevdāyı temāşāyı
Çü bildi gizlū ma'nāyı kāmudan aña pervāne
- 3 Müberrādur mu'arrādur cihān u cānı terk itmiş
Atupdur cismini oda yanupdur hem çü pervāne
- 4 Nazardan ol nedür bilse velī yokdur başiretten
Mubaşşardur mubaşşardur gezer pes girü pāyāna
- 5 Murādī ķo bu ma'nāyı hemān eyle temāşāyı
Bilürseñ dürr-i deryāyı müşābih olduñ insāna

1322²

Velehū zāde'llāhu şevketehū

Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn

- 1 Haķāyīķden ḥabir olan yüzün tutmaz bu eşyāya
Deķāyīķden ḥabir olan baķar mı ķurı ğavġāya
- 2 Müberrā olmayan ey dil berilerden beridür ol
Berī olma berī olġıl düşürme kendüñi vāya
- 3 Bilür misin nedür evvel nedür ķavl ü nedür ķāyıl
Bulamaz gizlū genci virmeyen gencini yağmaya
- 4 İrişdi muķtezā ķünkü bulındı iķtizāsından
Fenāsından fenāsını fenāya virdi ifnāya
- 5 Murādī ķo ḥayālātı kemālinden kemāl olġıl
Kemālını bulan oldur ki meyl itmeye ālāya

1 A.197a, F.218a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun muradını kolaylaştırsın!

1a.çeşmüm: çeşm AE; pür: bir M. 1b.içün: içdi AE, H.

2 A.197a, F.218b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ihtişamını artırsın!

1a.ḥabir olan: ḥaber alan AE, B. 1b.ḥabir olan: ḥaber alan AE. 4a.iķtizāsından: iķtizāsından AE. 4b.fenāya: fenāda AE.

1323¹

Velehû ebbeda'llâhu salţanatehû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Kulağın kıl güşâde ister iseñ olasın âgâh
Vücûduñ eyle ifnâ tâ zühûr eyleye sirru'llah
- 2 N'idersin sen bu nâşûtı taleb kıl râh-ı lâhûtı
Çü zıkr oldu gönül kıtî dem-â-dem zâkir ol her gâh
- 3 Müberrâ ol sivâdan gel mu'arrâ ol muşaffâ ol
Telezzüz eyle gayr ile olasın muķbil-i der-gâh
- 4 Vücûduñdan vücûdı ķo bulasın tâ ki sen cûdı
Nice bir vâdi-i zûlmetde ey dil kılasın bîñ âh
- 5 Murâdî ister iseñ ger bulasın sırr-ı esrârı
Rehâ-i nefşüñi terk it rehâsın vire tâ ol şâh

1324²

Velehû dâme lehu'n-ni'am

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Çü zâtından habîr olmağî kılmışdur muḥâl Allâh
Velikin herkese ḥâlince virmiş bir ḥayâl Allâh
- 2 Revân-ı cân fidâ kıldum yolına çün o cânânun
Zevâlüm istemez ḥâşâ benüm ol bî-zevâl Allâh
- 3 Muķarrer eylemiş ḥüsnin egerçi râh-ı vaşlından
Vücûh ile müberrâdur ķamudan bî-mişâl Allâh
- 4 Mu'azzezdür mükerrermdür şü kim ola rızâsında
Ki ehl-i ḥâl ile n'eyler bilür misin ne ḥâl Allâh
- 5 Nice nuṭķa gelürdi bu Murâdî bî-ser ü sâmân
Eger virmese ķudretle aña ḥoş-ter maķâl Allâh

1 A.197a, F.218b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah onun saltanatını ebedileştirsin!

3b.ķılma: eyle AE. 5b.rehâ-i: recâ-i AE; rehâsın: recâsın AE.

2 A.197b, F.218b, R.126a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Ona nimetleri devam etsin!

1a.muḥâl: maḥâl A. A'da 3vü 4. beyitler birbirinin yerine yazılmıştır. 3a.vaşlından: vuşlatda AE. R'de 5. beytin yerine Ḥarfû'r-Râ'nın aynı vezindeki 302. gazelinin son beyti vardır. Sahife başı olan R'deki bu maķta beytinin üzerindeki diğeri 4. beyit ise muhtemelen önceki yaprağın kopması sebebiyle R'de yoktur.

1325¹

Velehü zâde'llâhu fütühahû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Kemâl-î ḥazret-i vâhid 'ayân olmuş zebânumda
Cemâl-i bâ-kemâlidür nihân-ı bâ-nihânumda
- 2 Vücûdî maḥẓ-ı ḳudretdür mezâhırde olan zâhir
Benüm rûḥum muḳarrer anlağıl cânım revânumda
- 3 Ḥicâb-ı 'ayn-ı taḳsîrûn saña göstermedi vechûn
Benüm meknûnumı keşf eyleme olsun 'ayânumda
- 4 Musahḥar olsa deryâlar 'aceb olmaya ḳalbûnde
Dümen tarzında mâhirdür sefinüm bâd-bânumdan
- 5 Murâdî 'ayn-ı vâhiddür ne 'ayn ile nâzar ḳılsañ
Ḥudâ ḥaḳḳı Ḥudâdan ḡayrı yoḳdur ferd yanumda

1326²

Velehü lâ-zâle mûkerremen ve mu'azzezen

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Cemâl-i bî-mişâlûn baña peydâ oldu gitdükce
Ne a'zamdur sa'âdetdür hüveydâ oldu gitdükce
- 2 Mekânum lâ-mekânîdür beyânım bî-beyân olmuş
Dem-â-dem rûtbe-i a'lâm-ı 'uẓma oldu gitdükce
- 3 Murâdî bî-nihâyetdür murâdum ber-murâd olsun
Benüm her bir murâdum dâyim a'lâ oldu gitdükce
- 4 Senûn nûruñ müşâhid olalı bu dide-i cânım
Cemâlûnden cemâlüm bâ-temennâ oldu gitdükce
- 5 Cihân ḥalḳ olalı bir sencileyin gelmedi gelmez
Murâdî noḳṭa-i nuṭḳuñ ki ra'nâ oldu gitdükce

1 A.197b, F.219a, R.174b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun fetihlerini artırsın!
F'de1328 numaralı gazel daha önce gelmektedir. 2a.vücûdî: vücûduñ AE. 3b.eyleme: eyle AE. 5a.vâhiddür: vâhidden AE.

2 A.197b, F.219a, R.142a.

Başlık A: Bu da onundur. İkram edilmişlik ve yüceltilmişlik devam etsin!

1a.cemâl-i: cemâli M. 1b.sa'âdetdür: sa'âdet R. 4b.bâ-: yâ R. 5b.nuṭḳuñ: nuṭḳuñ Revan nüshasında "gitdükce" redifî "giddükce" şeklinde geçmektedir.

1327¹

Velehû dâme melâzen li'l-enâm

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Niķâb aşma ḥabibüm eyle luṭfuñ rüy-i dil-cüya
Ko düşsün cümle 'uṣṣâkuñ şadâsı hây ile hüya
- 2 Senün bu ḥüsn-i zibânı görelden bülbül-i cânım
Nazar kılmak ne mümkün derde yâhüd reng ile büya
- 3 Necât-ı dil muḥakkaḥdur senün 'aynün zuhûrında
Şu çeşm ebrû muķâbil saña bakmaz çeşm ü ebrüya
- 4 Senün 'ışkuñ hevâsından şu kim cânın nişâr eyler
İki 'âlem musahḥar olsa degmez yek ser-i müya
- 5 Murâduñ sözleri 'ayn-ı ḥaķıķat maḥz-ı 'ibretdür
Bu güftâra kulağ ur ğayrı per-tâb it aķar şuya

1328²

Velehû enâra'llâhu bürhânehû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Şeherde ref' ide çün kim niķâbın zü'l-celâl Allâh
Ne 'âlem gösterür 'uṣṣâķa ol dem zü'l-kemâl Allâh
- 2 Ḥabibüm 'ayn-ı vaḥdetden ḥicâb açmış gelür gördüm
Didi kim ben mübeṣṣirven ki didi ittişâl Allâh
- 3 Ḥayât-ı câvidânîdür velîkin kibriyâ dursun
Ki tâ vechini görmekde virem bir dem mecâl Allâh
- 4 Ne lezzetdür bu lezzet kim cihân vaşfinda lâl olmuş
Ne 'izzetdür bu 'izzet kim vire vuslatla ḥâl Allâh
- 5 Murâdî buldı 'aynü'l-ḥaķ ki ḥaķķu'l-ḥaķ olup zâhir
Anuñ çündür bu vech üzre ana virmiş makâl Allâh

1 A.198a, F.219a, R.164b. Gazel: A.

Başlık A: Bu da onundur. Halk için sığınak olması devam etsin!

1b.hây ile hüya: hüy ile hâya AE. 2b.derde: verde AE; derde ve R. 4a.hevâsından: hevâsında AE.

2 A.198a, F.219b. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun bürhanını açıklığa kavuştursun!

4a.cihân vaşfinda lâl olmuş: vaşfinda cihândur lâl M; vaşfinda cihân lâldur F. 4b.Allâh: - M.

1329¹**Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün**

- 1 İlâhî gonce-i ümmidümi dâyim küşâd eyle
Dil-i maḥzûnumı vaşl-ı cemâlün birle şâd eyle
- 2 Ṭulü‘-ı mihr-i mihrünle ziyâ vir ḥâne-i kalbe
Bu minvâl üzre iḥsânun ziyâd u ber-ziyâd eyle
- 3 Maḥabbet cür‘asından mest ü ḥayrân eylegil dâyim
Senünle âşnâ kıl ğayrılarla câyı yâd eyle
- 4 Dil ü cân milkini âbâd idüp ma‘mûr kıl yâ Rab
Senün ğayründen âzâd eyle gel luṭf eyle şâd eyle
- 5 Murâduñ ârzûsı dâyimâ ḥüsn-i rızâñ olmış
Saña lâyıḳ ne ise anuñ ile ber-murâd eyle

1330²**Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün**

- 1 Nihâyetsüzde pinhânım nihâyet olmadı bende
Kemâl-i lâ-naẓîrümdür cihânda şems-i tâbında
- 2 Ufuḳdan tâli‘ oldum çün benüm mevcûd emlâka
Ḳamu ebdâna rûḥum ben benümle oldılar zinde
- 3 Beşer didi saña ḥallâḳ velî (oldum) muşavverven
Beni ol münselih kılma ebed eyledi pâyında
- 4 Ve emmâ‘l-‘umri min sirr ve lemâ’s-sirri min-‘umr
Mu‘ammer oluben dirseñ mu‘ammer ol yûri sen de
- 5 Ve emmâ li-Rabbi faḍlin vemâ zâ-tilke da‘vâhîm
“Ve faḍḍelnâhü tafḍilâ” buyurmuşdur (yine) anda
- 6 Felâ nercü ve illâ fazlühü min ḥayşü mâ-kâne
Murâdidür murâd olan bilürseñ cân ile tende

1 R.146a. Gazel R’de vardır.

2 R.167b. Gazel R’de vardır.

3a. (oldum): -.

4a. Sır ömürden olursa ömür de sırdandır.

5a. Onların davaları nedir? Fazilet sahibi Rab’dır.

5b. (yine): -; Ve faḍḍelnâhü tafḍilâ: Üstün tutarak onu yeğledik (Onları birbirlerinden nasıl üstün kıldığımızı bir bak! Doğrusu ahirette daha büyük dereceler ve daha büyük üstünlükler vardır: 17/İsra 21; And olsun ki, biz insanoğullarını şerefli kıldık, onların karada ve denizde gezmesini sağladık, temiz şeylerle onları rızıklandırdık, yaratıklarımızın pek çoğundan üstün kıldık: 17/İsra 70).

6a. Nerde olursa olsun biz ancak onun fazlını isteriz.

1331¹**Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün**

- 1 Şeherde rûy-i dil-dâra nazar kılan kemâlince
Kemâle irmedi vallâhi gördi kendü hâlince
- 2 Cemilü'l-vaşf olan (evvel) erer qor nândan ey dil
Cemâlü'l-vech olan hüsnin alır andan cemâlince
- 3 Ziyâd (u) naqşdan çün kim müberrâdur müberrâdur
Anuñ vaşf-ı kemâlin söyleşür diller maqâlince
- 4 'Azîz olanlar 'izzetde zelil olan mezzelletde
Uçar mürğ-i 'uqûlî her birinün perr ü bâlince
- 5 Murâduñ luţfı lafzında kim ola vire ma'nâyı
İder her kimse güftarı fikirince hayâlince

1332²

Min cevâhiri taḥrîrâtihî ve zevâhiri taḥrîrâtihî

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Ger ṭulû' ide ne var çehre-i dil-dârına
Söyleşe 'aşık ile bir nice güftârına
- 2 Arada olsa yine nice nice nâz u niyâz
Bilmeye duymaya ol işleri âğyârına
- 3 Hâlümüzi bilür ancak yine ol yâr-ı güzîn
Kılduğı luţfı bize eyleye tekrârına
- 4 Vire bir cür'a yine câm-ı ḥaḳîḳîsinden
Gâh mest ide bizi ki ide hüşyârına
- 5 Ey Murâdi bu kadar neşr-i cevâhir kılduñ
Kim bilür şimdi ḥazîne'inde neler var yine

1 R.175b. Gazel R'de vardır.

2a. (evvel): -. 3a (u): -.

2 A.198a, F.219b, R.106b.

Başlık A: Onun yazım cevherleri ve sözlü ifadelerinin parıltılarından...

Başlık F: Ve min-lema'ati azva'ih.

3a.bilür: bilüp R.

1333¹

Velehū naşarahu'llāhu 'alā a'dā'ihī

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Minnet ol pādīşeh-i Hâlık-ı zî'l-ihsâna
Bendeler halk idüben virdi tarîk 'irfâna
- 2 Kırdı bir nehc-i sedâdı kıdı pes nâmını şer'
Anuñ ile irişür kim ki irer pâyâna
- 3 Nûr-ı muṭlaḳda görür nûr-ı Muḥammed 'ilmin
Kendü ihsâna irüp mefḥar olur insâna
- 4 Menba'-ı 'ilm-i ledün şol kişidür kim dâyim
Râḥatı terk idüben vire başiret câna
- 5 Merd olam añlar efendüm bu Murâduñ suhanın
Merd olmaḳ dileyen kârın ider merd-ânâ

1334²

Velehū besaṭa'llāhu nûre ma'diletihi

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Ey gönül aldanuben ḳalma cihân cünbüşine
Nice duş olduñ anuñ sen eyü yavuz işine
- 2 Yıkmağıl hâṭırını kimsenüñ ey dil zinhâr
Kimse ḳarşu durımaḳ âh-ı gönül âteşine
- 3 Ḳalbine eyle nazar her kime nâzır olasın
Baḳma hûb ola eger çeşmine rûy u ḳaşına
- 4 Aldanup ḳalmağıl ârâyişine dünyānuñ
'Aḳıl olan ḳata mı el ile aḡu aşına
- 5 Nuşḥ u pendin bu Murâduñ er iseñ eyle ḳabül
Nûr-ı Hâḳdur edebî tâc ider 'âḳıl başına

1 A.198b, F.220a. Gazel R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun düşmanlarına karşı ona yardım etsin!

1a.pādīşeh-i: pādīşeh ü AE. 3a.'ilmin: 'âlemin AE.

2 A.198b, F.220a, R.109a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletinin nurunu yayсын!

2b.ṭırmaz: ṭırmaz AE; ṭıramaz R. 3b.hûb ola: hûbuna A; hûb F, M. 5a.nuşḥ: naşih AE. 5b.ebedi: adı AE.

1335¹

Velehû ebka'llâhu muhceteh

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Hâme-i kudreti gördüm yed-i naḳḳâşumda
“Kâbe kavseyn”i yazar idi zeber ḳaşumda
- 2 İki vech itdi beni ‘ayn-ı celâl ile cemâl
Bir yüzüm oldu içümde birisi ṭaşumda
- 3 Mâye-i cümle vücûda beni sermâye idüp
Ḳodı bu devleti dîhimi benüm başımda
- 4 Hâlümi eyledi hâlümde benüm hâl ile hâl
Lem‘a-i nûrı zuhûr eyledi hâl-daşumda
- 5 Zâkir olduğca Murâdî anı mezkûr idinür
Gör ne cevher görünür verd-i güher-pâşumda

1336²

Velehû edama'llâhu devletehû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Eyledi terbiye Rabbüm beni iz‘ânümde
Diledi kim daḥı a‘lem olam iḳânümde
- 2 Ḥamdu li’llâh baña yardumcıya ḥâcet yokdur
Yaricumdur benüm ol her dem u her ânümde
- 3 Âşinâ olmamı çün istemedi ḡayrı ile
Sürdi ḳaldurdu ḳomadı ḳamuyı yanumda
- 4 Eylemiş idi bana merḥameti ḳıldı ziyâd
Gördi ‘ışḳını benüm dide-i giryânümde
- 5 Müşterî var ise ger ma‘rifetün gevherine
Ey Murâdî ne cevâhir bulunur kâmindâ

1 A.198b, F.220a, R.116a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun hayatiyetini devam ettirsin!

1b. Kâbe kavseyn: bk. G 129/4a; 1256/4. 2b.ṭaşumda: ḳaşımda A, F, M. 3b.devlet-i: devlet A; devleti F, M; devlet ü L; dîhümi: câhumı L. 5b.verd-i: vird-i AE; pâşumda: başumda M, R.

2 A.198b, F.220b, R.104a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletini devam ettirsin!

2a.yardımcıya: yardımcı ne AE. 2b.her dem: sâ‘at L, R. 3b.ḳomadı: ḳamuyu ḳomadı AE, H, R, ḳomadı: - L. 5b.kâmindâ: kânümde L.

1337¹

Velehü edama'llāhu iḳbālehu

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Gösterüp yara-i bağrumı bugün dil-dāra
Didüm ey merḥameti çok baña kıl bir çāre
- 2 Nice bir āh u fiğān nāle vü zār eyleyeyin
Tiğ-i hicrūn dil-i nālānuma urdı yara
- 3 Beni ağlatma senün ḥüsn ü cemālün ḥaḳḳı
Cāy-ı ḥasretde bizi eyleme gel āvāre
- 4 Merḥamet saña ḳalupdur kıl 'ināyet naẓarın
Bu riyā gibi olupdur bedenüm şad-pāre
- 5 Gel Murādī ḳuluñı eyleme red eyle kerem
Ḳoyuben seni varup ğayre kime yalvara

1338²

Velehü dāme lehu'n-naşru ve'z-zafer

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Seḫer-i nāle-i bülbül irişüp güş-ı dile
Didi kim ola benüm gibi ki yana yaḳıla
- 2 Virüben ana cevābını didüm yā bülbül
Ger şorarsañ bu benüm ḥālümü gelmez o dile
- 3 Āhumı güş idesin ger özüñi bilmeyesin
Seni gören dimeye bir daḫı hergiz şun' ile
- 4 'İşk sırrın ne bilürsin sen āyā murğ-i seḫer
'İşk oldur yaḳasın ḳalbüñi sen ḳālība
- 5 'Ārif olan bu Murāduñ sözini fehmi eyler
Şu ki 'ārif degül ey dil bu kelāmı ne bile

1 A.199a, F.220b. Gazel R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ikbalini devam ettirsin!

1a.yara-i: yara AE, F. 2a.vü: ve M; eyleyeyin: eyleyin M. 3b.eyeme gel: eylemegil M; eyleyeyüm L; nāle vü: āh ü L.

2 A.199a, F.220b, R.73a.

Başlık A: Bu da onundur. Ona yardım ve zaferi devam etsin!

1a.güş-ı güş-e-i L. 1b.ki yana yaḳıla: yana bā-yaḳıla R. R'de 2a.mısraı 1b.ile 'aynıdır. 3b.şun' ile: şıkıla AE; sağıla H, R. 4a.sen: - AE. 4b.ḳālība: ḳālīb ile M, R; ḳāl ile AE. 5b.şu: şol: R.

1339¹

Velehû dâmet 'izzetuhû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Ser fidâ eyleyen evvelde girür 'ışk iline
Cânı terk eyle ki evvel iresin âhırına
- 2 Seni keşretde koyup kıldı hicâb eṭrâfuñ
'Ayn-ı vaḥdet gözedüp müşkili ḥall eyle yine
- 3 "Kâf u nûn" emrini bildünse olursın 'âlim
"Kün" ile kevn ü mekân olmadadadur olsa gine
- 4 Beni çün kehf-i amân içre ḳodı baña ne ḡam
Yiridür alur isem cümle 'adûdan kîne
- 5 Güş ḳıl ḳavl-i Murâdî olasın tâ şâfi
Ḳalbünü lem'a-i nûr ile idüp âyine

1340²

Velehû dâme nâşrahû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Birledi bu dil ü cânım çün olupdur âḡâh
Nefy-i işbât ile maḥv eyledi didi Allâh
- 2 Hâlîḳın kıldı tefekkür baḳuben eşyâya
Cümle maḥlûḳ anuñ birliğine kıldı güvâh
- 3 Hikmet ü ḳudretini añladı ol Vehhâbuñ
Eyledi 'aḳl-ı selîmi üzerine hem-râh
- 4 Şınadı cümle vücûdı denedi her râyı
Andan özge özine bildi kim olmaya penâh
- 5 Gel Murâduñ bu kelâmını işit âḡâh ol
Yâvî ḳılma yolunuñ gel berü olma güm-râh

1 A.199a, F.221a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saygınlığı devam etsin!

3ab. kün: bk. G 16/1b. 4a.ne ḡam: na'am A. 5b.idüp âyine: iletüp âb yine A.

2 A.199b, F.221a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yardımı devam etsin!

1a.cânum: cân M. 1b.nefy-i: na'tı AE. 3b.'aḳl-ı: 'aḳlı AE. 4a.şınadı: şıdı A; râyı: onı A; râhı AE, H. 4b.özine: üzerine A.

1341¹

Velehū nāle murādehū

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Cür'a nüş oldu yine 'âşık-ı şeydâ bu gice
Eyledi şevk ile dil-dârı temâşâ bu gice
- 2 Hâmdü li'llâh olup ağıyardan 'âlem hâli
Şoḥbet itdi iki deryâ yine tenhâ bu gice
- 3 Ne kadar var ise enhâr kamu oldu hâmüş
Oldı bir yirde mülâkât iki deryâ bu gice
- 4 Müterakḳib idiler vuşlata bir nice zamân
Virdi çok 'âşıka pes ni'met-i 'ulyâ bu gice
- 5 Hâyrete vardı Murâdî buña ḥalk-ı 'âlem
Hâşıl oldu nice biñ dürlü temennâ bu gice

1342²

Velehū e'azze'llāhu enşārehū

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Hâk seni aḥsen-i taḳvīm kılup ḥilkatde
Ḥüsn ile ḥulḳı saña virdi bugün devletde
- 2 Merḥamet virdi senüñ ḳalbüne ḥallâḳ-ı cihân
Cümle 'âlem senüñ ile ebedi ülfetde
- 3 Sende bu ḥüsn ü tarâvet neden olmış zâhir
Cümle maḥlûḳ-ı cihân fıkr ile bu ḥâletde
- 4 Sen daḥı 'âḳil iseñ kendüñi bezl eyle yüri
Dâyimâ zıkr ile tesbih ile ol tã'atda
- 5 'Âḳil-i kâmil iseñ eyle Murâdî bu işi
İḥtiyâr eyle ferâgat oturup vaḥdetde

1 A.199b, F.221a, R.60a.

Başlık A: Bu da onundur. Onun isteğini versin!

2a. Hâmdü li'llâh: bk. G 264/4b. 2b.gice: - M. 3b.gice: - M. 4b.çok: Hâk R; gice: - M. 5a.buña: bu ki A.

2 A.199b, F.221b, R.54b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun yardımlarını aziz kılsın!

1a. aḥsen-i taḳvīm: Biz insanı en güzel şekilde yarattık (95/Tin 4). 2b.ebedi: idiler AE. 4a.kendüñi: kendüyi R; be): bir AE. 5a.'âḳil-i: 'âḳil ü R.

1343¹

Velehû zâ‘afa’llâhu iclâlehû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Dostuñ kârı müsebbeb ola çün kârumuza
Berķ olan lem‘a-i nûrî durur envârumuza
- 2 Miğ-i luṭfı bize çün yağdura iḥsân maṭarın
Biterüz şöyle ki ‘aḳl irmeye tekrârumuza
- 3 Kühnini cümle umûruñ nice idrâk itsün
Kâr fehmini iriṣdürmeyen efkârumuza
- 4 Varlık lezzetini dilden iderseñ iḥrâc
Pes vesîle bulasın varlığını varumuza
- 5 Başdan çıkmayacak cânını terk itmeyicek
Ey Murâdî iremez kimse bu esrârumuza

1344²

Velehû lâ-zâle melce‘en li‘l-enâm

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 ‘Âşık oldur vire ‘ışķ ile vücûdın ‘ademe
Şâdık oldur serini ṭob ide evvel ḳademe
- 2 Cânı cânâna fidâ ḳılmağa ni‘met bilüben
İde ḳurbân yolına şükr ide her dem bu deme
- 3 ‘İşķ ile ger dutayın dir iseñ ey dil geṣtî
Ḳıl taḥammül ura ger günde saña biñ sedeme
- 4 Yârdan her dem eger biñ ḡam u verhem çekesin
Yâr bilsün seni zinhâr ṣaḳın ḡayre dime
- 5 Ey Murâdî sözi ḳo sûz-ı derûnun ele al
Şâyed ola ki tarahḥüm ḳıla yaṣ ile deme

1 A.200a, F.221b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun yüceliğini artırsın!

1a.müsebbeb: müsebbib M. 2a.miğ-i menbâ’-ı AE.

2 A.200a, F.221b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Halkı için sığınma yeri olması devam etsin!

2a.ḳılmağa: ḳılmağı AE; bilüben: bilürin A. 4a.verhem: biñ hem AE. 4b.ṣaḳın ḡayra: dahı ḡayrıya AE.

1345¹

Velehū şeyyede'llāhu erkāne 'izzihī

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Gönlümün istediği baña bir âdem olsa
Havf-ı Mevlâdan iki dîdesi pür-nem olsa
- 2 “‘Usri yüs”ini kırmasa iki dünyânun
Cümleten ‘âlem iki ‘aynına her dem olsa
- 3 Nefesi olsa hayât irgürici mürdelere
Bir kelâmı nice bîn yaraya merhem olsa
- 4 Zâhir u bâtını ma'mûr yüzi nûr-ı mübîn
Tâ ebed zâhir olanlar aña hurrem olsa
- 5 Mağzen-i 'ilm-i ledün kâşif-i sırr-ı hikmet
Ey Murâdî bize bir şöylece hem-dem olsa

1346²

Velehū nevvera'llāhu fu'âdehū

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Ne revâdur ki saña 'aşık olan zâr kıla
Lâyık oldur ki nice mürdeleri var kıla
- 2 'Azm-ı dil-dâr ideli günü dildür devrân
Hâşa li'llâh ki seni terk ide ber-kâr kıla
- 3 Beni hayrân ideli cümle cihân hayrânam
Ne şafâdur dil-i 'uşşâka ki dil-dâr kıla
- 4 'Ayn-ı Hâk ile güyüb-ı dü-cihândur hâşıl
Dâyiren bekle gözet kim anı pergâr kıla
- 5 Ey Murâdî çü saña her işi Hâk kıldı 'ayân
Kim ola mâni' ola anı ki muhtâr kıla

1 A.200a, F.222a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun izzetinin esaslarını kuvvetlendirsin!
M'de 2, 3, 4, 5. beyitler yoktur.

2a. Usri yüs: bk. G 8/2. 2b.her: bir AE.

2 A.200b, F.222a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gönlünü nurlandırın!

2a.dildür devrân: dil durur uran A. 2b.li'llâh: li'llâhi AE; ber-kâr: bir-kâr AE. 3a.hayrânam: hayrânım AE.

4a.güyüb-ı: 'uyün-ı AE; hâşıl: zâhir AE, R. 4b.anı: - A, F.

1347¹

Velehû dâme sulţānuhû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Hâķķ-ı ķadri bilür iseñ iresin ma'rifete
Ma'rifet bezmine var kim iresin 'āfiyete
- 2 Beni iķāna irişdürse n'ola Hâķ hâķķum
Çünki hâķķ ile oluşdurdı hâķiķümi Hâķa
- 3 'İlmi bir nokķa kılup 'ilm ile 'ilminde hârfi
Nāşiyet kıldı havāle hıķemin nāşiyete
- 4 N'ola miryāt-ı zamān göstere levn ile hayāl
Sen hayāl ile revā mı düşesin ma'şiyete
- 5 Münkir olma bu kelāmına Murādî zinhār
'Āķil olur mı ta'āmına kişi zehri ķata

1348²

Min tahķiķātihi'r-rāyīķati ve tedķiķātihi'l-fāyīķati

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Şüretüm āyine olmuş görünür şüretde
Beni taşvîr ideli bende durur şüretde
- 2 'Ālem-i şürete düşdi bu vücūd āyinesi
Emrini tıtdı hâbîbün gelüben tā'atde
- 3 Rāhîl oldu bu vücūd gerçi bugün rāhilde
Ne 'acebdür yine rāhın viresin rāhatda
- 4 Tālibem gerçi saña sende taleb bes ne sebeb
Sen (mi) sin sen yine a'lem bu vidād ülfetde
- 5 Eger 'aķluñ saña yār ise Murādî zinhār
Keşreti terk idüben vāhidi bul vāhdetde

1 A.200b, F.222a, R.152b. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Sultanlığı devam etsin!

2a.n'ola hâķ: n'olacık A; hâķ AE. 2b.hâķiķümi Hâķa: hâķķum hâķķına AE. 3b.hıķemin: hıķmin A. 4a.levn: kevn AE. 5a.Murādî: Murāduñ AE, H, R.

2 A.200b, F.222b. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Onun parıltılı araştırmaları ve üstün incelemelerinden...

3a.rāhilde: rāhile AE. 4b.sen (mi) sin: sensin; sen: - A, AE; vidād: vidād-ı AE. 5a.Murādî: Murādî Murāduñ A.

1349¹

Velehū dāme ‘izzuhū

Feilātūn Feilātūn Feilātūn Feilūn

- 1 Rûy-i dil-dāra nazar şaldı gözüm âyinede
Oldı gâyib nazarum gâyibedür âyinede
- 2 Fi'l fi'l-i ezelidür yed-i kudretde dürüst
Şâhid isterseñ eger hâzır iki “beyyine”de
- 3 Cem‘-i baħrin ile dil fülki tilâţumda geçer
İbriđâ baħr idi baħr oldı vücūdum yine de
- 4 Beni hâzır bilenün hâzırıyam rûz ile şeb
Ka‘beyi ister iseñ gezme cihât-ı Minede
- 5 Ey Murādî ne ‘aceb hâdişedür emr-i ğarib
Her ne kim olsa kelâmuñ görünür elsinede

1350²

Velehū medde zılluhū

Feilātūn Feilātūn Feilātūn Feilūn

- 1 Kâtib-i dehr urup destini levh u kaleme
Hâlimün biñde birin yazmadı düşdi eleme
- 2 Birbirine beni gösterdi cihân enmilesi
Şol ki görmedi gözi düşdi diyâr-ı ‘ademe
- 3 Çünkü şakķ oldı işâretle semânuñ kâmeri
Mihr-i enver meh ü encüm benüm içün hâdeme
- 4 Ne kadar kılsa tekâţur yem-i vaħdet âbı
Her ne kim gelse beyâna yine râci‘ bu yeme
- 5 ‘Âlem-i aşğar u ekberde gezer çün bu Murād
Ġayriler irmediler irdi Murādî hâreme

1 A.201a, F.222b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun izzeti devam etsin!

M’de 1, 2, 3. beyitler yoktur. 1a.fi’l: fi’li AE. 2b.beyyine:bk. G 148/2b. 3a.baħrin: baħr AE. 4a.ile: u A.

4b.Ka’be istersen girmeye cihât-ı sittede AE. 5a.hâdişedür: .hâşedür AE.

2 A.201a, F.223a.Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gölgesini uzatsın!

R’de 1, 2, 3, 4. beyiter yoktur. 4b.beyâna: miyâna AE. 5a.aşğar: aşğarda AE; u: - R.

1351¹

Velehû dâme sultânen

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 ‘Ömr-i cân oldu vişâlün dil-i bîmârumuza
Hamdû li’llâh yine hayy irdi bizüm varumuza
- 2 Cân-fezâ oldu yine ‘ışk-ı hâkâyîk nâ-gâh
Vâhid iseñ gele bir kerre bu tekrârumuza
- 3 Kâlb-i enverde görindi yine ‘işmet eşeri
İşümüz toğrı gelüpdür bu bizüm kârumuza
- 4 Hikmet-i kudrete yüz dutdı gönül lâyihası
Cümle hayrân kâlpudür bizüm esrârumuza
- 5 Ey Murâdî ne kadar geldi cihân hem geliser
Şıgmadı şıgmayısar kûbbe-i devvârumuza

1352²

Velehû rafe’a’llâhu a’lâme devletihî

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Gel hâkîkat yemine ğavş idelüm merd-âne
Merd odur başını meydâna koya rind-âne
- 2 Hâl-i ‘uşşâkı nice fehm ide her bî-dil ü cân
Şem’e yansa olarak mazhêk olur pervâne
- 3 Ğâfil olma seni olmış çü mücerreb dil-dâr
İrişince ne mücerrebler ola iķâna
- 4 Bârek-Allâh zihî lutf ü mürüvvetdür kim
Ne ‘inâyetler ider ‘izzet ile insâna
- 5 Ey Murâdî çü seni anlayumadı ağıyâr
Her ne güftârûn ola söyle hemân yârâna

1 A.201a, F.223a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Sultanlığı devam etsin!

2a.cân-fezâ: hâtîf: ‘arz AE. 5b.sıgmayısar: sıgmaya AE.

2 A.201b, F.223a, R.159a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletinin alametini yükseltsin!

1a.ğavş: ‘arz AE. 1b.koya: koyar AE; rindâne: merdâne R. 2b.yansa: yana A; yansun AE; mazhêk: nazhêk AE.

3a.olmış: itmiş AE. 4a.mürüvvetdür: mürüvvetler AE.

1353¹

Velehū bāreka'llāhu fih

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Kaşd idersem seni bulmağa kemālün perde
Arasam cümle kemālini cemālün perde
- 2 Kūşe-i çeşme gelürse şafağ-ı rüz-ı vişāl
Leyl-i ed'ac koyu virmez göze hālün perde
- 3 Reh-rev-i 'ayn-ı haķāyikde cemil oldı cemāl
Göz açurmaz o cemāline celālün perde
- 4 Kavl ile maḥz-ı kıyās oldı semā'ı cāna
Haķķuñı görmegeður sem' ile ḳālün perde
- 5 Ey Murādī ikilik birliğe yol virmez imiş
Baḳmağa āyineye saña mişālün perde

1354²

Velehū medda'llāhu zılāle re'fetiḥi

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Künc-i 'uzlet gibi künc olmaya bu 'ālemde
Naẓar-ı 'ibret ile 'ālemi gör ādemde
- 2 Ma'rifet tılsımını açmağı dānāyı gözet
Āteş ü āb gelüp cem' olıma bir demde
- 3 Naẓar-ı ehl-i naẓardur naẓaruñ sulṭānı
Her kişı bir naẓar ḳıla mı cām-ı Cemde
- 4 'Āḳıl iseñ yūri her milleti bir ḥikmet tūt
Şanma devlet bulınur her külah-ı Edhemde
- 5 Cümle 'ālem durışur 'ilme ki bir noḳṭa bile
Cümleyi bildi Murādī elif-i elḥamda

1 A.201b, F.223b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu bereketli kılsın!

5b. āyineye: āyine A.

2 A.201b, F.223b, R.146a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun merhametinin gölgesini uzatsın!

2a. dānāy: Jātunı AE. 2b. demde: yerde AE. 3b. bir: seyr-i R. 4b. külah-ı Edhemde: kelle-i ādemde AE.

5b. cümleyi bildi: cümle 'ilme A; elif-i: elif A, M.

1355¹

Velehû dâme sa'duhû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Haber-i ferruḥı hayr oldu yine peydâda
Ġaffet eyleme gönül 'aqluñı dir aşfâda
- 2 'Ömr-i sermedde egerçi olunur nice biḥâş
Ṭıynet-i pâküñi pâk eyle hemân dünyâda
- 3 'İlmi ezber okuyan kimseye 'âlim dime sen
'Âlim oldur ki karar eylemeye sevdâda
- 4 'Aqlumuñ kâfilesin eyledi yağma gerçi
Ne ğanâyımlere irdüm yine bu yağmâda
- 5 Ey Murâdî seni bilmekde tereddüdde cihân
Ey cihânıñ güneşi iste beni âzvâda

1356²

Velehû hulledet salṭanatuhû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Rû-be-rû oldu yine zâhir u bâtın nazara
Nazar irişdi hemân şarka vü ğarba eşere
- 2 Ġarka-i baḥr olalı ḥût-ı gönül buldı hayât
Şöyle ṭayyâr durur fûlk-i dil aña kim ire
- 3 Bir ziyâ virdi ruḥ-ı yâr iki dideye kim
Tâb-baḥş oldu olar encüm-i şems ü kâmere
- 4 'Ömr-i 'âlemde ne var 'ömr ile âdem dile kim
Tâ kim insân oluben 'ömr ire şâm u şehere
- 5 Ey Murâdî çü müfevvez saña tefvîz itmîş
Hızır u İlyâsleyin ḥukm ide gör baḥr u bere

1 A.202a, F.223b, R.139a.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saadeti devam etsin!

1a.haber-i ferruḥı: haberümüz AE. 1b.aşfâda: işğada R. 2a.nice biḥâş: bahşâş A. 2b.pâkini: pâklığı AE.

4b.ğanâ'ımlere: 'ayânımlara R. 5a.tereddüdde: tereddüde A. 1a.ḥayr: - B.

2 A.202a, F.224a, R.171a.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saltanatı ebedi kılınsın!

1a.oldı: aldı M. 1b.nazar: nazra R; ğarba: - A. 3b.oldı olar: olur AE; oldı R. 4a.'ömr ile: 'ömr-i AE. 4b.kim: ki: AE, R; ire: ide AE. 5a.müfevvez: müfevviş AE. 5b.ide gör: idesin A.

1357¹

Velehū irtefe‘at a‘lāme devletihī

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Beni vezn eyledi çün vezn ile vezzân yine
İki cânibde tutar tarz ile mîzân yine
- 2 Evc-i a‘lâda olan eyledi süflîye nazar
Cânibeynini berâberdedür iz‘ân yine
- 3 Hakk-ı sâbıkda ne miqdâr ise hakkıyyetümüz
Pes anuñ cünbişidür emr ile fermân yine
- 4 ‘İlm ile hikmet olupdur iki yanında cenâh
Tayr-ı dil ‘arş-ı bekâda yine perrân yine
- 5 Her kelâmında Murâduñ nice hikmet dâhil
Sırr-ı Hakk oldu hüveydâ yine el‘ân yine

1358²

Velehū lâ-zâlet şümüsü devletihī tâlî‘aten

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Şevkümüz gâlib olalı ruh-ı cânânumuza
Virmedi naqş-ı hayâl ‘aid ile peymânumuza
- 2 Zâhidâ gel bize uy tâ ki ziyân itmeyesin
Kendü imânunuñ gör baq bizüm imânnumuza
- 3 Reh-rev-i râh-ı haqîkat olalı biz câna
Cân ile rûhumuzı cân ilerüz cânnumuza
- 4 Sırr-ı ‘ışkı ne bilür gözlemeyen hüsn-i rehâ
‘Ayn-ı a‘mâ nice ikrâr ide bürhânnumuza
- 5 Dest-i inşâf ile munşif olan ey vechi hasen
Döne aslında Murâd el ura dâmânnumuza

1 A.202a, F.224a, R.168b.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devletinin alameti yükselsin!

5a.dâhil: hâşıl AE.

2 A.202a, F.224a. Gazel AE, B, H, L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Yükselen devletinin güneşleri devam etsin!

5a.vechi: vech-i M; hasen: hasenî A. 5b.aşlında: açıkdur aşlında A, - F, M.

1359¹

Velehû es'ada'llâhu mesâhu

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Ehl-i hâkîkat itdi su'âl 'ışk-ı yârîne
Virdüm cevâb-ı şâfi didüm yoğ varına
- 2 Baħr-ı muhîte girdi yine 'aql zevraķı
Şol deñlü gezdi bulmadı yolu kenârı ne
- 3 Câm ile cânı bulmağa cân atdı cân ü ten
Cân virmeyince bilmedi aşlâ şikârı ne
- 4 Farķ itmek içün eyledi farkında çeşm-i dü
Tâ kim qarâr ile bile ħadd ü qarârı ne
- 5 'Âķil iseñ Murâdî sözün diñle 'aql ile
Şimdi ki rûz-ı furşatı gel ķoma yarına

1360²

Velehû en'ama'llâhu şâhibehû

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 'İşkuña düşdi çünki bu gönüm şafâyile
Dîdâra tutdı âyine ol dem liķâyile
- 2 Ders-i ħaķîķi ezber idüp istedüm ħafi
Ĥatm itdüm evvelini anuñ intihâyile
- 3 Şemsüm çü toğdı secde kıılır gökde mihr ü meh
Yüz yüze olmuşam ben o şems-i zuĥâyile
- 4 Bulmada 'ışk-ı be-râhumı bulalı tarîķ
Ĥâmün-ı mihri gezmişem ol reh-nümâyile
- 5 Meftûĥ olalı 'ayn ile çeşmüm bu dîdeme
Ref eyledi Murâdî ħicâbın rızâyile

1 A.202b, F.224b, R.112b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun akşamını mutlu kılsın!

Başlık F: Ve min-kelimâtihi'l-mermûze.

1b.yoğ: yoğ u R. 2b.gezdi: girdi AE, R; bulmadı: bulmadı bir R; yolu kenârı ne: yol kenârına A, AE, F, H, R. 3b.şikârı ne: şikârına A, AE, H, R. 4a.çeşm-i dü: dü-çeşm A, AE, B, F, H, L, M. 4b.kim: ki M; qarârı ne: qarârına A, AE, H, M, R. 5b.şimdi ki: şimdiki R; gel: - R.

2 A.202b, F.224b, R.135a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun arkadaşını nimetlendirsın!

3a.gökde mihr ü: mihr ü gökte A; kevkeb R; meh: kamer R. 4a.bulmadı: bulalı AE; 'ışk-ı: 'ışkı R; be-râhumı: râhumı AE; râhı ile R.

1361¹

Velehū lā-zāle mümette'an bi's-sa'di ve'l-iqbāl

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Şol dem kulağ uram suhan-ı zü'r-reşādına
Hayrūn 'alāyimidür irer dil murādına
- 2 Yağdurdı mîğ-ı luṭfı çü bārān-ı rahmeti
Emr eyledi ki dāyim ese 'avnı bādına
- 3 Farḳ itmek için 'ālemün aḥvāl ü kārını
Cümle zamīri kıldı musahḥar fu'yādına
- 4 Virdi ziyādeyi kereminden ziyādede
Cehdi budur irişe ziyāde ziyādına
- 5 'Ākil iseñ Murādi şaḳın zīnhār kim
Guşşaya guşşa çekme vü şād olma şādına

1362²

Velehū ebḳāhu'llāhu te'ālā

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Mevrūs olalı nuşḥ-ı ḥadışi kulağuma
Ġavvāş-ı baḥr olalı irişdüm yatağuma
- 2 'İşveyle kıldı cümleten a'yāna 'ayn-ı ḥāl
Bir kimse irmedi bu şecerden budağuma
- 3 Menşūr-ı ḥükm neşr olalı her taraf taraf
Şāh u gedā kulağın urupdur yaşağuma
- 4 Her nice yügrük ola zevi'l-'aḳluñ 'aḳl atı
Yolda kıla irişmeye eşer ayağuma
- 5 Keşf ideli Murādi bu emşār kavmini
Ḥayret başar ḳamuyı naḳardan bu ağuma

1 A.202b, F.224b, R.113a.

Başlık A: Bu da onundur. Mutluluk ve ikbal ile memnuniyeti devam etsin!

1a. 'alāyimidür: 'alāyimi durur A; irer: ider R. 3a.ü: - R. 4a.ziyādeyi: ziyāde AE, H; ziyādeler R. 5b.vü: ve M.

2 A.203a, F.225a, R.111b.

Başlık A: Bu da onundur. Allahu Teala (cc.) onu baki kılsın!

3a.her: - AE. 3b.urupdur: uraydı A. 2b.şecerden budağuma: bilür ağuma L. 5a.emşār kavmini: imzā ruḳūmını AE; ma'nā ruḳūmını R.

1363¹

Velehû feteħa'llâhu lehû ebvâbe'l-ħayr

Mef'ûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Şerhüm içün kitâbuma yüz tutmuşam yine
Ben mâhum âfitâbuma yüz tutmuşam yine
- 2 Biz kılmışuz muhasebe evvelden âhire
Defter tutup hisâbuma yüz tutmuşam yine
- 3 Gördüm kubâb-ı 'âlemi cümle hübab imiş
Ben yapduğum kubâbuma yüz tutmuşam yine
- 4 Aşlını bu şevâb u 'ıķâbuñ hep añlayup
Cehd ile bu şevâbuma yüz tutmuşam yine
- 5 Gördüm Murâdî cümle murâdumda ârzü
Her vech ile cenâbuma yüz tutmuşam yine

1364²

Velehû efâza'llâhu min berekâtihi

Mef'ûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Bilmem saña bu tûl-ı emelden ne fâyide
Kimse ħalâş olamaz ecelden ne fâyide
- 2 Cümle 'ulûmı okuyuben a'lem olasın
Kılmaz iseñ 'amel okumağdan ne fâyide
- 3 A'mâl-i şâlihâtuñ eger olmaya senüñ
Uhrâda saña kubh-ı 'amelden ne fâyide
- 4 Battîh ola mı zer' idicek tuħm-ı ħanzalı
Bitdükde pes saña o şemerden ne fâyide
- 5 Diñler iseñ eger bu Murâduñ naşîħatın
Girmez ise kulağuna andan ne fâyide

1 A.203a, F.225a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun için hayrat kapılarını açsın!
1a.yine: âyine A; 4a.u: ve M; hep: hem AE.

2 A.203a, F.225a, R.53a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu bereketinden faydalandırsın!

1b.olmaz: olmaz A. 2a.okuyuben: okıyup R. 3b.uhrâda: âhirde M; 'amelden: emelden R.

1365¹

Velehū medde ‘umruhū

Mef’ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Cānumı fehm idem diler idüm cihānda
Cānum cihānda aňlamadum bilmedüm anda
- 2 Müstecmi‘ olalı bu şıfât-ı beyānumuz
Zu‘mınca ƣaldı her birisi bir beyānda
- 3 Revnaƣ bulurdı her kişi miƣdārına göre
Ƥabt itse ‘aƣlı ƣalmasa idi gümānda
- 4 Bildüm özümü ‘ilm ile ‘aƣlum özümdedür
Aldanma her söze çoğ olur söz miyānda
- 5 Diñle Murādı ƣavlümi mizān-ı ‘aƣla ur
Kendünde iste arama hergiz yabānda

1366²

Velehū zā‘afe’llāhu ecrehū

Mef’ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Keşf eyledi hicābı çü dil-ber kemāl ile
Ƥıldı müzeyyen ‘ālemi nūr-ı cemāl ile
- 2 Hüsni rivāyeti irişelden tevātüre
Kimisi ‘ayn-ı rāvi kimisi hayāl ile
- 3 Sırr-ı habibi ƣıldı hikāye fuyāda sır
Ƥayr itdi evce ƣıƣdı hemān iki bāl ile
- 4 Nām-ı habibi aňlamak olmuş durur ‘asir
Ammā mücāhid ol yüri hüsni fi‘āl ile
- 5 Bir vecd ü hāl virdi Murād ehl-i vecde kim
Şerh ü beyāna gelmez o şerh-i maƣāl ile

1 A.203b, F.225b, R.59b.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın!
1b.bilmedüm: bildüm R. 3b.kemānda: kānda A. 5a.ƣavlümi: - M; ƣavlini AE. 5b.yabanda: beyānda AE.

2 A.203b, F.225b, R.59a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun mükāfatını artırsın!
A’da 1b.mısraı 2b’nin ‘aynıdır ve. 2. beyit yoktur. 2a.hüsni-i: hüsni H, R. 3a.sır: ser AE, M. 4a.olmuş durur: olmuştur AE; ‘asir: ‘ayb AE; ‘ayān R. 5a.vecd: vech M; ü: - M, R. 5b.ü: - R; gelmez: gelmedi R; gelmez o M; o: - B.

1367¹

Velehû lâ-zâle muvaffâkan

Mef'ûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Hâkkâ budur ki gelmedi hüsniñ nihâyete
Bir kimse irmedi o cemâlünde gayete
- 2 Ğaybuñda oldı maḥfi kemâl-i ḥaḳıḳatüñ
'Ayn-ı 'inâyetün gören irer sa'âdete
- 3 Kenz-i ḥaḳâyıkı çü künüzında kenz ider
Kim fetḥ iderse anı irişür siyâdete
- 4 'Aynumda ğaybuñ eyledi izhâr ğaybuñı
Levh üzre çünki başladı kilki kitâbete
- 5 Kâyim olup durur çü murâduñda bu Murâd
Hâl üzre ḥavlün ile girür cümle heyyete

1368²

Velehû ṭavve'llâhu 'umrehû

Mef'ûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Ey dil diler iseñ ṭola ḳalbün kemâl ile
Dünyâda dirlik eyle hemân yahşî hâl ile
- 2 Terk eyle ḳâlî hâle duruş ṭurma ey gönül
Hâlî durur bu hâl bil olmadı ḳâl ile
- 3 Aşıldı levḥ-i dil şalınur câ-be-câ müdâm
Bağlandı çünki rişte-i ḥubb ile âl ile
- 4 Ḳaldur ḥicâb-ı 'aynuñı 'aḳluñ münevver it
Ğayride ṭurma iste elif hâ vü dâl ile
- 5 Bildi Murâdî ne'ydüğini bu murâddan
Hâl-i Murâdî bilmedi kimse maḳâl ile

1 A.203b, F.226a, R.60b.

Başlık A: Bu da onundur. Muvaffakiyet devam etsin!

4b.çünki: çün kim AE; kilki: kilkin R. 5b.ḥavlün ile:ḥavâlünile AE; girer: gider R.

2 A.204a, F.226a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın!

1a.diler iseñ: dilerseñ AE; ṭola ḳalbün: ḳalbün ṭola M. 1b.hemân: - AE. 3a.şalınur câ-be-câ müdâm: üzre AE.

3b; rişte-i: rişte F. 4b.ṭurma iste: iste ṭurma AE. 5a.murâddan: murâduñ AE. 5b.kimse: - AE.

1369¹

Velehū şanehu'llāh

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Hicr ile 'aşıkunı şehā kılma ğam-zede
Saña muhibb olan ola hāşā elem-zede
- 2 Miryāt-ı hüsnün içre görindi çü vech-i 'ayn
'Aynuñ ne ğam defâtire olsa kalem-zede
- 3 Gördükde rüyuñı nażar-ı vaķt isterüz
Yaş ile pür olup bu iki çeşm-i nem-zede
- 4 Sulţān-ı 'ışķa hālūmi didüm 'aceblendi
Cümle muhib içinde sen olduñ 'alem-zede
- 5 Oldı Murādı çünki dilir-i cihān-sitān
Cümle 'avālime ol olupdur ķadem-zede

1370²

Velehū kāne'llāhu me'ahū

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Sem'-i dilüm ŧolı çü şadā-yı nidāyile
Bir eylemişem āhırımı ibtidāyile
- 2 Mihr-i haķıķat oldu çü tāli' ŧulū'da
Başdan ayaĝa ĝarķ-ı ziyāyam ziyāyile
- 3 Hıllķatde ādem eyledi Hıllāķ çün beni
İnsān oķur bu ismümi pes iķtizāyile
- 4 Mevc urdı baķr-ı maĝfıret eylemedi ķarār
Anuñ içün şorulmadı olan haķāyile
- 5 Yār oldu yār ile çu Murādı-i bī-elem
Yār oldu iki dünyāda her āşināyile

1 A.204a, F.226a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

2a. 'ayn: ĝayr AE. 2b.defâtire: defâtirüm M. 3a.isterüz: ister AE, H.

2 A.204a, F.226b, R.172a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onunla olsun!

1a.şadā-yı nidāyile: nidā-yı şadāyile M; şadā-yı nidā ile R. 1b.ibtidāyile: ibtidā ile R. 2a.ŗāli' ŧulū'da: ŧulu' ŧāli'de AE. 2b ziyāyile: ziyā ile R. 3b.ismümi: ismi AE; iķtizāyile: iķtizā ile R. 4b.anuñ içün: anuñ çün AE; haķāyile: haķā ile R. 5a.yār: yād R; oldu: olmadı AE; Murādı-yi: Murādı AE. 5b.yār: yād R; iki: - AE; dünyāda: dünyāda iken AE; āşināyile: āşinā ile R.

1371¹

Velehû lâ-zâlet envâre ‘izzihî sâti‘aten

Mef’ulü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Her cânibe nazarda habîbüñ cemâline
Aldanmağıl haqîkat ile gör cemâli ne
- 2 Ahkâmını muşarraḥ idüp kil-k-i kudreti
Mîm oldu anda ḥâmid elif hâ vü dâline
- 3 Hikmetle virdi nazra-i vâḥidde ḥâke rûḥ
Hikmetde lik irmedi kimse mişâline
- 4 ‘Arz itdi kudret-i evce özine ihtiyâc
Ma’lûm-ı ḥâl oldu yine kendü ḥâline
- 5 Haḥḥ ile ol Murâdi yûri haḥ çü sendedür
Urma kulağı ğayrılaruñ kıl u kâline

1372²

Velehû ḥafazahu’llâhu

Mef’ulü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Gördüm ki luṭf ile beni yâr eyledi yine
Lâzım budur ki bir olam aña pür âyine
- 2 Çün şâhidem taḥarrüb içün eyledi yemîn
Ṭutdum ḫasem şübûti içün iki “beyyine”
- 3 Şâm u seḫerde izn idi ḥayye ‘ale’l-felâḥ
Pes virdi vaḫt-i ḥamse-i nevbet müyezzine
- 4 Vallâhi ḫalsa vâḥid eger nokṭadur ‘adem
Destûr virdi lik n’idem ismi adına
- 5 Bir ḫarf ḫavl ḫavl-i Murâd olmaya beyân
Vallâhi olsa cümleten eşyâda elsine

1 A.204b, F.226b, R.151a.

Başlık A: Bu da onundur. Parlayan izzetinin nurları devam etsin!

1b.haḥîkat ile: haḥîkatle AE; cemâli ne: cemâline AE. 2b.vü: ve M; dâli ne: dâl ile A. 3a.nazra-i: nazara-i M; nazâr AE; nazraten R. 3b.Ḥükminde lâki irmedi kimse me’âline R. 4a.ḫudret-i evce: ḫudret erci R; özine: üzerine A, AE; özine ne R.

2 A.204b, F.226b. Gazel R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

1a.eyledi: eyledi yâr AE. 2b.beyyine:bk. G 148/2b. 4a.ḫalsa: kılsa AE.

1373¹

Velehū yessera'allāhu āmālehū

Mef'ülü Fāilātü Mefāilü Fāilün

- 1 Ruḥ-sārını niḳābına çün kim çeker o şāh
Mir'yāt-ı ḳalbe perde olur bizde dūd-ı āh
- 2 Ğayb olmasa semāda yire tamlamaz naṭar
Her dīdede ki eşk ola ol 'ışḳdadur güvāh
- 3 Necm-i hüdā ṭarīḳine āyine reh-nümā
Gözler dikerler aña ki aña bulına rāh
- 4 Elyāḳ budur aña k'ide elṭāfını 'ayān
Şunlara kim olar didi lā-ḥubbe fi-sivāh
- 5 Geldi Murādī 'ālem-i milk-i şehādete
Efālini rızāda ide ol yüce ilāh

1374²

Mine'l-fütühāti's-sulṭāniyye ve'l-füyüzāti'l-ḥāḳāniyyeh

Mefāilün Feilātün Mefāilün Feilün

- 1 Şu'ā'-ı şems-i vücūd oldu çünki tāb-zede
Ḥarāb olurdu cihān olmasa niḳāb-zede
- 2 Ḥicāb-ı mecde yakīn olsa ger nebiyy ü veli
Vücūddan ḥaber almaz olur türāb-zede
- 3 Eger ki ma'nā ile faẓl olursa saña ḳarīn
Ne deñlü var ise şüret olur ḥicāb-zede
- 4 Görem dir iseñ eger mihr ü māh ü necm-i hüdā
Semā-ı ḳalbüñi ḳılma şaḳın şehāb-zede
- 5 Tevekkül ehli odur kim Murādī her demde
Görürsin anı ki seccādesin ber-āb-zede

1 A.204b, F.227a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun işlerini kolaylaştırsın!

1a.çün kim: çün AE; çünkü M. 1b.bizde: perde-i AE. A'da 3a.mısraı yoktur. 3a.âyine: - F, M. 3b.ki: - AE. 4b.lā-ḥubbe fi-: lā uḥibbu AE. 5a.Murādī Murād M.

2 A.205a, F.227a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Sultanlığın fetihleri ve hakanlığın feyizlerinden...

Başlık F:Ve min-maḳālātihi'l-merḡūbeh ,
2a.mecde: vecde AE. 4b.şakin: şaḳingil AE.

1375¹

Velehû hâmilehu'llâh

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Hümâ-yı devlet eger başuña şala sâye
'Aṭâ vü lutf-ı Hudâ saña ola hem-sâye
- 2 Merâtib-i ezelîdür çü bahş olan evvel
Dime ki şâhib-i 'aql olana ine pâyeye
- 3 Hicâb-ı gayrı gider benligünde saña hicâb
Seni gider ara yirden iriş gel a'lâyâ
- 4 Eger maḥabbet ile mihr-i enver olduñsa
Karada qalmaya nûruñ irişe bedr-aya
- 5 Temevvüc ide cihân cümleten ola ğark-âb
Eger düşerse kelâmuñ Murâdî deryâyâ

1376²

Velehû veffeḳahu'llâhu limâ yuḥibbu ve yerzâh

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Hümâ-yı devlet irişmişdür âş yañumuza
Gelür çü nûkhet-i vuşlat meşâm-ı cânumuza
- 2 Refîḳ-i 'ışka su'âl itmişem dil-ârâdan
Cevâb virdi 'aceb cevher irdi kânumuza
- 3 Lebîb-i bî-bedel anlattı bize esrârı
Gelen didi gelecekdür hemîn beyânumuza
- 4 Cemâl-i yâre sebep olmağ için ey 'arîf
Tarafda âyineler aşmışuz mekânumuza
- 5 Murâdî sırrı kıoya kim ki fehmidür eb'ad
Kim ola şimdi ki ma'nâ vire beyânumuza

1 A.205a, F.227a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu rahmetiyle taşıyın!

1b.vü: ve M. 2a.merâtib-i: mir'ât-ı A, AE. 2b.şâhib-i: şâhib A, AE; ine: âyine A, AE. 4b.karada: qarâra AE; bedr: necm B, H.

2 A.205a, F.227b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun sevdiği ve razı olduğu şeyi ona muvafık kılsın!

1b.nûkhet-i: nûkheti A. 2b cevher: gevher A. 5a.koyalım: kıoya kim A.

1377¹

Velehū e'ānehu'llāhu 'alā murādih

Mefailün Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Şeher sarây-ı haķıķatde hem-nişinüm o şāh
Zehī 'aṭa vü kerem lâ-ilāhe illā'llah
- 2 Tefazzul itsem 'aceb mi melāyike ḥānum
Aña ki ben bilürem olmadı olar āgāh
- 3 Rüsüm-ı ehl-i haķıķat budur ki her demde
Nazarda dikkat-i çeşm ide ola maḥz-ı penāh
- 4 Kitāb-ı ḥarfe ne ma'nā dimiş durur 'ulemā
Ki 'ārifün nazarı ḥarfı cümlesine güvāh
- 5 Murād-ı Haḫ ne durur ey Murād aña yine
Murādıdur yine merd-ānelik ki ḫurbet-i rāh

1378²

Velehū dāme faẓlehū

Mefailün Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Gönül cemāline karşı tutupdur āyine
Ḳodı çü āyini bunda geldi āyine
- 2 Çü çeşm-i bed-nazar ide ḫafızdur ḫafız
Ḥamāyil-i ḫikem ile tolu durur sine
- 3 Çü taşt-ı 'izzete girdi o pāre-i muẓga
Yunuldu mā-i reşād ile ḫalmadı kine
- 4 Lebīb olan bunı añlar ki olımaḫ çāre
Meger ki çāre ked eyleye çāreyi yine
- 5 Murādı didi kelāmını añlayan erdür
Kim ola degmede ḫādir kelām-ı farḫına

1 A.205a, F.227b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun isteği doğrultusunda Allah (cc.) ona yardımda bulunsun!

1a.ḫaķıķatte: ḫaķıķatde 'aceb mi A. 1b.vü: ve M. 5a.Murād-ı: Murādı AE. 5b.ki: - M.

2 A.205b, F.227b, R.119a.

Başlık A: Bu da onundur. Onun faziletinin devam etsin!

1b.āyini: āyinesini AE; āyineyi L, R. 2a.bed-nazar ede: bed-nazar ire M; pür-nazar ede AE; bed-nazarından

R; nazarından L. 2b.ḫikem: ḫüküm A.muẓga: muşga A. 4b.çāre ked eyleye: çāreñe eyleye A; çāre gedāyile AE,

H; çāre-ger eyleye R; çāreyi: çāre AE, R. 5a.kelāmını: kelāmın AE; erdür: azdur R

1379¹

Velehû menna'llâhu bi-ṭûli beḳâ'ih

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Libâsdur beşeriyet çü rûḥ-ı bî-bedele
Sebeb o rûḥum olupdur vişâl-i cân ü dile
- 2 Ḳabûl-ı hey'et ider mi ḥayâta irdi çü cân
Meger ki dâmen-i insâna dest-i pây ile
- 3 Benüm ḥayâtum için ḥâmidün-ı ins ü melek
Eger maḳâmumu aḥmûd iderse yâ ne ḳala
- 4 Ben enbiyâya nebâ şormışam ḥaber virmez
Pes evliyâya ne mümkün ḥaber getüre dile
- 5 Murâda fetḥ-i 'uyûm eyler ise reyḃ itme
Kim ola münkir aña nâr-ı duzaḥa yaḳıla

1380²

Velehû evşalehu'llâhu ilâ merâmiḥi

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Zâmîr âyinesin zîkr ile cilâ eyle
'Ulûm-ı evvele âḥirde ibtidâ eyle
- 2 Bu nefsi bende çeküp geç aña eyü pâ-bend
Elinden anuñ özüñ dâmenin rehâ eyle
- 3 Cihânı gözle görürsin fenâ durur "lâ-reyḃ"
Fenâyı târik olup cânuñı beḳâ eyle
- 4 Ḳafada oldı çü peyk-i eccl saña cellâd
Ḥalâşa çâre çü yok emre iḳtidâ eyle
- 5 Murâdî ḳavlini gûş eyle 'aklı dir başa
Ḥudâyı zâkir olup rûz u şeb senâ eyle

1 A.205b, F.228a, R.131a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun bekasının uzunluḡuyla lütuflandırısın!

1b.rûḥum: rûḥumuz AE; vişâl-i: vişâl A, F, H, R. 2a.irdi: - A; cân: ḳâl AE. 2b.dest-i: dest ü AE, R; pây: pâyı R.

3b.maḥmûd: - A. 4a.virmez: viremez R. 5b.ola münkir: münker A.

2 A.205b, F.228a, R.131b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu maksadına ulaştırsın!

1b.ibtidâ eyle: mübtelâyile A. 2b.dâmenin: dâmeni AE. 3a. bk. G 142/3a 3b.cânını: câyını R. 4b.çü yok: yokdur AE; emre: emrine M. 5b.Ḥudâyı: Ḥudâya B.

1381¹

Velehū kessera'llāhu hayrah

Mefailün Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Cemāl-i hüsn irişür âfitâbdan kamere
Kamer ziyâsı durur berķ uran bu baħr u bere
- 2 Eşer durur görinen çeşm-i nâzıra dâyim
Nazar irişür ise saña iresin nazara
- 3 Kazâ ne hüküm ider ise rızâdadur çâre
Baķ imdi var ise 'aķluñ kazâ ile qadere
- 4 'Ulüm-ı evvel ü uħrâya 'âlim isen eger
Hünere getür bu miyâna olur nazar hünere
- 5 Murâd olursa saña ger murâdını bilesin
Nazar müyeşşire kıl baķmağıl şaķın eşere

1382²

Velehū neşera'llāhu şite ma'diletiħi

Mefailün Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Kemâl-i ma'rifetüm añladum kemâlinde
Celâl-i saṭvetümi bilmişem celâlinde
- 2 Özini eyledi maḥşuş özin gözetmek için
Bu kârımı gözedürven yine fi'âlinde
- 3 Cemâli âyine dutdı cemâlüme karşı
Cemâlin añladum aḥsen yine cemâlinde
- 4 Vukû'-ı tâma irer mi didüm 'uķûl-ı havâş
Didi ki ḥikmetimi aña cezbe ḥâlinde
- 5 Murâdi 'ayn-ı sa'âdetdür özün dâyimâ
Murâdi ne idüğün añağıl maķâlinde

1 A.206a, F.228b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun hayrını çoğaltsın!

2b.irişür ise: irişürse AE; iresin: irsün AE. 3a.ķazâ ne: ķazâyâ AE; ider ise: irerse AE. 5a.murâduñı: Murâdiyi AE, H.

2 A.206a, F.228b, R.54a.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletinin şöhretini yaygınlaştırsın!

1a.kemâlinde: kemâlde A. 2b.fi'âlinde: fi'âlümde F, M. 3a.cemâlüme: cemâline R. 4a.tâma: tâm AE; na'âma R. 4b.ki: kim AE.

1383¹

Velehû eşrakat şümüse saltanatihî ilâ yevmi'l-kıyâm

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Vücûd-ı cûdı haber virmek üzre yârâna
Mücerred âbını gönderdi 'âlem-i "fân"a
- 2 Bu vaz' u tarzımı gözle başiret ehli iseñ
Mu'arref ol müteşerri' gözet hâkimâne
- 3 Mürüvvet ehli baķar mı gözünģi miryâta
Muķâbil oldu ķabûl-ı cemâl-i Raķmâna
- 4 'Amelde 'ömr vefâsın ķayurma kâmil iseñ
Bu ħutı ħayy idüben ölmedin at 'ummâna
- 5 Ne ģam ħicâb aŗa ger rûy-i câhilîne kelâm
Murâdî sözleri meķşûf ehl-i 'irfâna

1384²

Velehû azâ'a'llâhu kevâkibe ħilâfetiĥi

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Kenâr mı bulunur baķr-ı bi-girân olana
İki cihânda ne kıymet bulına cân olana
- 2 Ėam ile şâdiyi zıdd itdi Ĥâlķķ-ı ezeli
Mücerreb oldu ķamu fi'le dide-bân olana
- 3 Rûsûm-ı 'âleme 'aķl ile nâzır olduñ ise
Ėam ehlin ağlayuben Ėülme şâd-mân olana
- 4 Ĥicâb-ı dil ne revâdur ki olmaya meķşûf
Bu 'âlem içre 'ulûm ile kâm-rân olana
- 5 Murâdî keşreti terk eyle vağdet ister iseñ
Müyesser olmadı keşretle tev'emân olana

1 A.206a, F.228b, R.170a.

Başlık A: Bu da onundur. Kıyamet gününe kadar saltanatının güneşleri parlasın!

1a.vücûd-ı: vücûdı A, F, H, R. 1b.fân: bk. G 470/3b. 1b.mu'arref: mu'arref AE. 3b.ķabûl-i: ķabûli AE, R. 4a.'ömr: 'ömr-i AE.

2 A.206b, F.229a. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun halifeliğinin yıldızlarını parlatsın!

1a.bi-ķerân: bi-girân A, M. 3b.olana: - M.

1385¹

Min nefeḫāti'l-‘arifi bi'llāh ḫazreti's-sulṭāni ḫillu'llāh

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Şem'-i ruḫuñ tābı yine yandurdı cānı 'ışk ile
Medḫūñde her dem deprenür ḳalbüm zebānı 'ışk ile
- 2 Nāzır olalı vechūñe 'ayn ile 'aynüm didesi
Her nāmuñı ezber oḳur rūhum lisānı 'ışk ile
- 3 Asma ḫicābı rūyuña 'aşıḳlaruñ zār itmesün
Yoluña virsünler fidā rūh-ı revānı 'ışk ile
- 4 Çün kenz-i maḫfı olmuşam bilinmek isterven didüñ
Şadıḳlaruñ bulmağ için arar cihānı 'ışk ile
- 5 Bir cūr'a virdüñ lik lâ-iḫsān illā bî't-temām
Virgil Murāda cümlesin nüş itsün anı 'ışk ile

1386²

Velehū hebbet nesāyimi devletihī

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Çün maṭla'-ı mihrinden ol meh aşkār oldı yine
Ṭāḳati ḳalır tābına dil bî-ḳarār oldı yine
- 2 Ma'nā ḫicābından çün ol ma'nā yüzin keşf eyledi
Dīvānelik terkin ḳılup cān hūş-yār oldı yine
- 3 Ṭarḫ eyledi çün fıratın ḳıldı ḫisāb-ı ebcedi
Ḳıldı 'ulūmın soḫbetin yoğ ile var oldı yine
- 4 Nām ile nengi terk idüp tıtdı yolın dīvānenüñ
Kār ile bārın terk idüp pes tār-u-mār oldı yine
- 5 Merd ol durur kim bu Murāduñ fehm ide güftārını
Ḳılmañ 'uyūbına nāzar bî-iḫtiyār oldı yine

1 A.206b, F.229a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Allah'ın (cc.) gölgesi Hazret-i Sultan yani Allah'ı (cc.) tanıyan arifin esintilerinden...
Başlık F:Ve min-lema'ati envārih.

1a.tābı: me'ālī AE. 1b.deprenir ḳalbüm zebānı: virür nūr-ı ḳalbümü zebān-ı AE; 'ışk ile: - M. 3b.rūḫ-ı: rūḫ u A.

2 A.206b, F.229a, R.58a.

Başlık A: Bu da onundur. Devletinin rüzgārını estirsin!

2a.eyledi: - R. 2b.cān: cān-ı AE. 3a.ḫisāb-ı: ḫisābı A. 3b.soḫbetin: şıḫḫatin AE. 4a.nām ile: nām ü A; nāmı ve F, M; dīvānenüñ: dīvānelik M. 5a.bu: - R.

1387¹

Velehü e'azze'llâhu cündehü

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Hüm-ḥâne-i vaḥdetde ben mest-âne-i 'ışķam yine
Kāṣâne-i 'uzletde ben dīvâne-i 'ışķam yine
- 2 Bu kâr u bârı terk idüp rāh-ı fenâyı gözleyüp
'Ummân-ı 'irfâna ṭalup dūr-dâne-i 'ışķam yine
- 3 Kālu belâ bezminde çün 'ahd eyledüm cānân ile
Ḥikmet kitâbın okuyup ferzâne-i 'ışķam yine
- 4 Bu yirde bir olmağ içün ikilik itmem ihtiyâr
Ağyâr oluben ğayrıya cānâne-i 'ışķam yine
- 5 Her dem murâd olan Murâda dil-berüñ maḳşûdudur
'İşk âteşinde maḥv olup pervâne-i 'ışķam yine

1388²

Velehü erşedehu'llâh

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Mihr-i cemâl-i dil-rübâ rüşen durur çün tâbda
Devvârdur mihr-i anuñ çün ḳalb-i şeyḥ u şâbda
- 2 Âyât-ı fetḥ ezberledüm ki şubḥ-ı şâdıḳdur bu gün
Aşl-ı müsebbebdür viren özr itmezüz esbâbda
- 3 Ezberleyüp ders-i ḥaḳıḳi vird iderven her zamân
Lîk(in) murâd-ı 'ışķını ḳıldum tecessüs bâbda
- 4 Saṭḥ-ı buyût-ı ḳaşr-ı dil 'arşa berâberdür didüm
Bir ka'be-i maḳşûddur eyle recâ ḳullâbda
- 5 Gezdüm cihânı sū-be-sū ḳavlüñe bulmadum nazâr
Didüm Murâdî görmedüm ḳavlüñ gibi kim bâbda

1 A.207a, F.229b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun askerini aziz kılsın!

2a.fenâyı: gedâyı AE, H. 2b.'irfâna: vaḥdetde AE, H. 3a.belâ: bk. G 357/3a. 4a.bir: pîr A. 4b.yine: - M.

5b.yine: - A.

2 A.207a, F.229b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu doğru yola iletin!

1a.mihri-i: mihr ü AE. 1b.devvârdur: devvârdadur AE. 2a.fetḥ: fetḥi AE. 2b.müsebbebdür: müsebbibdür AE; esbâbda: esbâbdan M. 3a.ezberleyüp ders-i: eyleyüpdür sır-ı A. 4b.ḳullâbda: teslâda A.

1389¹

Velehū esbela'llāhu feyzahu 'aleyh

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Yâ Rab cemâlün gösterüp vir devlet-i kübrâ bize
Vaḥdetde hoş-ḥâl eyleyüp ğayrıdan istignâ bize
- 2 'Ummân-ı bî-pâyân olup 'ilm ile bu baḥr-ı fuyâd
'Arş-ı mu'allâdan geçüp olsun maḳâm a'lâ bize
- 3 'Adn-ı selâmı n'eylerüz virgil anı tâliblere
Me'yvâ-yı vuşlat isterüz virgil anı me'yvâ bize
- 4 Her laḫza gitmez dîdeden nûr-ı cemâlün lem'ası
Oldur bizüm maḳşûdumuz ğayrı n'ider azvâ bize
- 5 İki cihânı târiküz müştâk-ı rûy-i dilberüz
Ġayrî Murâdı n'eylerüz vuşlat yiter âlâ bize

1390²

Min düreri ğureri inşâ'ihî ve ezheri züheri imânihi

Müfteilün Fâilün Müfteilün Fâilün

- 1 Cân ile müştâk olan ru'yet-i dil-dârına
Baḳmadı ol özgenün yoĝı ile varına
- 2 Bulsa idi 'andelib bir eṣer-i şemmeden
Kılmaz idi bir naẓar ravzada gül-zârına
- 3 Bilmeyen 'ışkı dilâ aḫlamadı ğayrıdan
Olmadı aşlâ muḫır 'arşada tekrârına
- 4 Tûtî-i cân söyledi bunda yine bir lisân
Ḥayrete vardum ḳulaĝ urdum o ğüftârına
- 5 Didi ki şanma Murâd 'ışkı ḫabibi geñez
Her ki ḫabibi seve baḳmadı âşârına

1 A.207a, F.229b. Gazel AE, B, H, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) bereketini onun üzerine indirsin!

1a.vir: virür F, M. 1b.bize: - M. 4a.her: bir A. 4b.ĝayrî merâmı n'eyleriz vuşlat yeter âlâ bize A. Âda 5. beyit yoktur.

2 A.207b, F.230a, R.176a.

Başlık A: Onun yazımının parlak incileri ve imanının aşırı parlaklığından...

Başlık F:Ve min-enfâsihi'ş-şerife.

2b.ravzada: ravza-i AE. 4a.tûtî-i cân: tûtî 'ayân AE; lisân: nişân A.

1391¹

Velehü dâmet re'fetuhü

Müfteilün Fâilün Müfteilün Fâilün

- 1 Hem-dem olan yâr ile bakmadı âlâsına
Keşreti terk eyleyüp yol bula tenhâsına
- 2 Câna ğidâdur sözün murğ-i şehîr gel berü
Eyle beyân bir cevâb 'ışķ-ı mu'ammâsına
- 3 Nüktededür nükte-dân diñle bu kıavli hemân
İster isen şâni'i bakma heyûlâsına
- 4 Meslek olalı bize râh-ı Hüdâ-yı celil
Bakmadı 'âlemlerün ağı ile kıarasına
- 5 Kıavl-i Murâdî yine oldı bedi'ü'z-zamân
'İlm ile 'allâmeler irmedi fehvâsına

1392²

Velehü medda'llâhu şanâbe emelihi

Müfteilün Fâilün Müfteilün Fâilün

- 1 'İş -ı hayât-ı edeb ni'met-i kübrâ bize
Rûyî vü ruh dil-nüvâz seyr ü temâşâ bize
- 2 'Arş-ı 'azîm 'arş-ı mu'allâya biz
Himmetümüz bilürüz 'arş-ı mu'allâ bize
- 3 Şükri ziyâd itmişüz şükrümüz içinde biz
Turfе-i vâhid durur cümle-i na'mâ bize
- 4 Tarfete'l-'ayn içreyüz cümle-i meyvâda biz
Olmağa yir cehd ider cümle-i meyvâ bize
- 5 Çünkü murâd olmuşuz mağz-ı murâd ile biz
Kudretini ey Murâd itdürür imâ bize

1 A.207b, F.230a, R.111b.

Başlık A: Bu da onundur. Onun merhameti devam etsin!

3a.nüktededür: nükteyidür A; nüktedür AE, M; nüktedân: nüktedânı AE. 4a.meslek olalı: münselik olan AE; râh-ı: - A. 4b.bakmadı: bakmadın AE.

2 A.207b, F.230a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun emelini uzatsın!

A'da 3. beyitten önce bir başlık daha vardır: Velehü lâ-zâlet a'sâne devletihi muhzarrah A.

1b.rûyî ve ruh: rûyî ruh-ı AE; seyr: sır AE. 3b.cümle-i: cümle A, F. M'de. 4. beyit yoktur. 5b.Murâd: Murâdî M.

1393¹

Min şevāriki envārihi ve bevāriki āsārihi

Mef'ülü Fâilâtün Mef'ülü Fâilâtün

- 1 Emr ile hük-m-i kâfı' irişdi çün türāba
Bir 'aql-ı ekmel oldu kâdir olup cevāba
- 2 'İzzetdedür mu'azzez virdi rızā çü hükme
Başın yire koyuben nāzır durur hıṭāba
- 3 Bakdum bu kâra çünki fehmi için işbu bābı
Pes eyledüm nazar ben el uruben kitāba
- 4 Açdukdā didi "ikrā" gördüm ki ḥaṭṭ-ı Raḥmān
Oldı sebep ziyāde pes cümle feth-i bāba
- 5 'Arrāf olam dir iseñ aç imdi güş-ı cānı
Kavl-i Murādī diñle gâfletle varma ḥ'āba

1394²

Velehū ḥassahu'llāhu bi-'ināyetihī

Mef'ülü Fâilâtün Mef'ülü Fâilâtün

- 1 Gelgil yüzüñi göster aldanma bu kemāle
Āyine tutmışam ben nice nice cemāle
- 2 Hālümü ańlayaldan ḥall oldu müşkilātum
Vākıf olur mı ğayrı hergiz bu ḥasb-i ḥāle
- 3 Şerḥ olalı kitābum 'ālem ḥisāb olupdur
Mür-g-i tefekkür-i ğayr irmedi bu meyāle
- 4 'Ārif olan ḥuḫūkı ḥaḫḫ ile kıldı işbāt
'Āḫil olan kimesne cehd itmedi cidāle
- 5 Ehl-i başiret olğıl taḫḫik kārı iste
Aldanma ey Murād zinhār bu ḥayāle

1 A.208a, F.230b, R.177a.

Başlık A: Işıklarının doğuşu ve eserlerinin parıltılarından...

Başlık F:Ve min-leṭā'ifi ḥikemih.

2a.'izzetdedür: 'izzetde A. 2b.yere koyuben: koyuben zemine R; başuñ yire: baş L. 3a.çünki: çün kim R. 3b.nazar ben: nazarın AE; nazar ben: nazırin L. 4a.açtıkdā: açdıkdā A, F, H, R, M; ikrā: Yaratan Rabbinin adıyla oku! "96/Alak 1, 3; 17/İsrā 14"; Raḥmān: bk. G 682/3a;. 4b.pes: bes F, H, R; feth: bk. G 232/1a. 5b.kavl-i: kavli A.

2 A.208a, F.230b, R.52b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona ināyetini has kılsın!

3b.tefekkür-i: tefekkürden AE. 4b.itmedi: ide mi R. 5b.Murād: Murādī AE, B, H, M.

1395¹

Velehû hassala'llâhu merâmihî

Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün

- 1 Çün kim 'azîz-i cânsan 'izz ile ibtidâda
Dâ'îm mükerrerem eyle nâz itme intihâda
- 2 Sende durur necâtum ey mefhar-ı yegâne
Lâzım olan sebep ne bu hüküm-i iktizâda
- 3 Baħr-ı ma'ârif içre geştî-i dil ʈolanur
Kendüde 'ayn-ı pinhân şeydâ gezer arada
- 4 'İsmet hicâbı çün kim ʈutmuş cihânı düp-düz
Yâ bu cezâ nedendür râğıb iken 'alâda
- 5 Olsa eger dem-â-dem her demde maħz-ı 'âlem
İnsân olup Murâdî sen âdem-i rızâda

1396²

Velehû cema'a'llâhu şemlehû

Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün

- 1 Meyl itme 'âkil iseñ ey dil fenâ cihâna
Bir gün alup elüñi atar seni yabâna
- 2 Bu 'iş ü 'işreti ʈo kıl Hâlîka 'ibâdet
Bil kim amân virmez bir kimseye zamâne
- 3 Levh ü havâda geçdi 'ömr-i 'azîz ey vây
Derdüm beyâna gelmez şıgmaz gamum lisâna
- 4 'Afv-ı haṭâ kıl ey Haṭ eyle 'aṭâna lâyıṭ
İhşân ile 'aṭâna zerre gerek bahâne
- 5 Kuluñ Murâdî yâ Rab 'işyân içinde ʈaldı
Raḥmet umup ʈatuña uş geldi yana yana

1 A.208a, F.230b, R.56a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun maksadını hâsıl etmesi...

1a.'izz ile: 'izzetle AE. 3b.'ayn-ı: 'ayn ü R; arada: âzâde A. 5b.âdem-i âdem ol R. 4b.'alâda: 'aṭâda B.

2 A.208b, F.231a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun toplumunu birleştirsın!

1397¹

Velehū dāme mecduhū

Mef'ülü Fâilâtün Mef'ülü Fâilâtün

- 1 Vaşluñ şarâbın ey yâr şun baña kana kana
Hicrân elinde bağrum ğarķ oldu kana kana
- 2 Müştāk olan ğarīb ü bî-çāre derd-mendi
Ĥāşā elinden alup sen atasın yabāna
- 3 Deryā midād ola ger eşcār olursa aqlām
Derdümi yaza ger hālķ gelmeye ol beyāna
- 4 Çün tutdı milk-i dilde sultān-ı 'ışķ meyvā
Maḥv olsa iki dünyā bir zerrece baña ne
- 5 Mescidle deyre varsa 'ayb eylemeñ Murāda
Bilün taleb kılur ol cānānı ḥāne ḥāne

1398²

Velehū zeyyene bi-vücūdihi'd-dünyā

Mef'ülü Fâilâtün Mef'ülü Fâilâtün

- 1 İster gönül nihānī bula 'ayān içinde
Bilmez 'ayān bulunur dāyım nihān içinde
- 2 Feyyāz-ı kâdir oldu feyz itmege tevâtür
Āyine tutdı 'akse her dem bir ān içinde
- 3 Berrākḍur sıfīd-i da'vā sivāda merbūḥ
Anuñ içün bulındı sevdā bu cān içinde
- 4 İstedi istedüĝin diledi ol da anı
Bulmadı aña mānend cān ü cihān içinde
- 5 Güftārı bu Murāduñ mübhemdür anlanılmaz
Bir tercemān bulunmaz aña zamān içinde

1 A.208b, F.231a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Saygınlığının devam etmesi...

2a.ĝarīb ü: ĝaribe ve AE. 4b.baña ne: yegāne A, M; saña ne AE.

2 A.208b, F.231a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Dünya onun varlığıyla süslensin!

2a.feyyāz-ı: feyyāz A, AEM'de. 4. beyit yoktur. 4a.istedüĝün: istedüĝi AE. 4b.aña: aña aña H. 5a.Murāduñ: Murāduñ mı A; anlanılmaz: anlanılmaz A.

1399¹

Velehü haşşahu'llâhu bi-te'yîdihî

Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün

- 1 Cân ü gönül virelden ol çeşm-i rûşenâyâ
Deryâ-yı 'ışka girdi dil zevraķı şitâyâ
- 2 Râh-ı haķîkat içre dil tıtalı tarîķat
Aķsâ-yı cismi gezdi irmedi intihâyâ
- 3 Bu mezra'-ı fenâda zer' eyle toķm-ı hîķmet
Tâ hırmen-i ma'ârif el irgüre bahâyâ
- 4 Merd-i haķîkat oldur kıla yirinde kârın
Ėayra mülâķî olmaz irem diyen liķâyâ
- 5 Ey dil yine Murâdî neşr eylemiş le'âli
Tezyîn-i gûş-ı cân ķıl kim iresin bekâyâ

1400²

Velehü nefe'allâhu bi-bereketihî

Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün

- 1 Her kim ki cân virürse sen pâdişâh öñinde
'Ayn-ı bekâyâ irer ol ibtidâ öñinde
- 2 Bu çetr-i bî-sütünü çün kırdı ol müdebbir
Seyr ide şems-i seyyâr ol meh-liķâ öñide
- 3 Çün virdi mihr-i enver mâha şu'a'ı 'aksin
Mâh oldu geldi sâcid şems-i "ķuķâ" öñinde
- 4 'Ömr-i 'azîze şâhum 'ömr oldu yine miryât
Âyine dutdı ķudret nûr-ı hüdâ öñinde
- 5 Ėâmd ile şükr ilâha ķalk olalı Murâdî
Şaf şaf olup dururlar hep evliyâ öñinde

1 A.209a, F.231b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) desteğini ona has kılsın!
3b.irgüre: göre ir M. 4b.irem: idüm A. 5b.bekâyâ: liķâyâ B.

2 A.209a, F.231b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) bereketiyle faydalandırsın!
3b.93/Duhâ 1 (bk. G 92/2b, dn.). 4b.ķudret: - A.

1401¹

Velehū lā-zālet akmāru devletihī lāmi'aten

Mef'ülū Fâilâtün Mef'ülū Fâilâtün

- 1 Yazdı "kalem" "ena'llāh" sâbıkda bir cerīde
Sensin murād-ı 'ālem ey cān āferīde
- 2 Miryāt-ı 'ayn-ı taḥkīk gösterdi 'aks-i ruḥ-sār
Ey cümleñün cemālī sensin yine numūde
- 3 'Aynuñ mücerreb oldı ḡayruñ mücerreb ammā
Yā tecrībe ne ḥācet şol ki ola azmūde
- 4 'İlm oldı kâbiliyyet pes muḳtezā kazādur
Ḥāyıl ola mı nesne ḡalb ola çün zedūde
- 5 Ey menba'-i kerāmet ez-'ışk-ı tuvcih ḥālet
Bāşed murād-i devlet der-her çi būd būde

1402²

Velehū şuyineti'l-memāliki bi-'adlihi

Mef'ülū Fâilâtün Mef'ülū Fâilâtün

- 1 Yā Rabb zāt-ı Ḥaḳḳuñ maḥfi çü kibriyāda
Olsaydı ger küşāde ḡalır cihān fenāda
- 2 'Ayn-ı kader egerçi taḡyire kâbil olmaz
Likin kazā-yı ḥükmün āyende bir bahāda
- 3 Maḥfūz-ı levḥ olalı ḡalb-i münir-i insān
Meşrūḥ ibtidāsı pes ḡılduñ intihāda
- 4 Lā-reybe fih çün ümmü'l-kitāb şānı
İḥlāşa irgürürseñ 'ālem durur şafāda
- 5 'Ömr-i Murādī sermed oldı sivādan eb'ad
Ḳılduñ anı muḡayyed 'ışk ile ibtilāda

1 A.209a, F.232a, R.163b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Devletin yükselen ayları devam etsin!

1a. kalem: bk. G 264/1b); ena'llāh: bk. G 231/2a; bir: ber A. 3b.ola: - A. 4a. 'ilm: 'ilmün AE; kazādur: kazāda A.

5. Ey keramet kaynağı, aşktan sen ne hāle girdin; devletin isteḡi nede olursa o oldu.

2 A.209a, F.232a, R.164b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun adaletiyle ülkeler korunsun!

2a. kader: ḡayret AE; taḡyire: ta'bire AE. 2b.likin: lik AE; āyende: ānide AE, R. 3b.ibtidāsı pes: ibtidāyı bes R.

4a.Lā-reybe fih: bk. G 142/3a; āyet-i ümmü'l-kitāb: bk. G 114/3. şānı: mesāni AE. 4b.112/İhlas suresi; 'ālem:

'ālim AE; şafāda: ḡafāda R. 5b.ibtilāda: ibtidāda R.

1403¹**Mef'ûlû Fâilâtün Mef'ûlû Fâilâtün**

- 1 Şerh eyledüm hayâtum maşrıkda âfitâba
Şerminden oldı aḥmer düşdi varup ḥicâba
- 2 Âyât-ı şubḥ içinde oldı kamer münevver
Leyl-i-yi ed'ac içre seyyâredür icâba
- 3 Maḥz-ı felek çü devvâr 'ayn-ı semâ şevâbit
Cân iledür muḳayyed düş midür irdi ḥ'âba
- 4 'Arş-ı 'alâ melâ'îk çengindedür velîkin
Heyyetden 'arş-ı a'zam düşmişdür ıztırâba
- 5 Geldi Murâdî evvel oldı murâdî şânî
Her kim muḥîṭ olursa (ḳâdir durur) cevâba

1404²

Min kelimâti'l-meliki's-şâlihî ve's-sultânî'l-mürşidi'n-nâşihî

Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün

- 1 'Ömr ile câvidân olan oldur iren kemâline
Ḥavl ile ḳuvvet olmasa kim irişür bu ḥâlîne
- 2 Milk-i ebeddedür vücûd ile vücûda gel şücûd
Secde dur(ur) çü aṣl-ı cûd tut bu ḳulaḡı ḳâlîne
- 3 Lem'a-i mihr-i tâbî ger âb içinde 'aks ide
Fî'l-meşel oldı bu maḥal âyinedür cemâline
- 4 Âyet-i ekber olsa dil âyet-i 'arş kürs olur
Cân ile bendesi olan cehd ide mi ḳitâline
- 5 Ḥâdis olan ḳadîmini derk ide bile mi göñül
Her ki diye ki müdrikem destüni sal zevâline
- 6 İste Murâdîde peyâm ḥatm olur anda her kelâm
Kâse-i 'ıṣṣı nûş ḳıl baḳma cihân sifâline

1 R.166b. Gazel R'de vardır.

5b. (ḳâdir durur): -.

2 A.209b, F.232a, R.168b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Şâlih melîkin ve öḡüt veren mürşit sultanın kelimelerinden.

Başlık F:Ve min-kelimâtihi'l-ḡaribeh.

1a.câvidân: cân A. 2b.secde dur (ur): secdedür, A, AE, F, H, M, R; cûd: - RA'da. 3. beyit yoktur. 4a.kürs: - R.

5b.diye ki müdrikem: diyârına mıdır AE. 6b.sifâline: eṣṡâlîne AE.

1405¹

Velehū lā-zālet devletühū müşeyyedenet

Müfteilün Mefailün Müfteilün Mefailün

- 1 Cām-ı cihāna kıl nazar cāmı gözet cihān yine
Günde ne tavr u tarz ider arz ile āsumān yine
- 2 Şaḥn-ı sarāy-ı ‘āleme çeşm-i ‘iberle kıl nazar
Kimisi zāhir olmada kimisidür nihān yine
- 3 Devr ile çerḥ-i bī-sütün sāl ile māh irüşdürür
Māh ile sāl gice gün bir dem olur hemān yine
- 4 Rūḥ-ı muşavver olsa ger kim aṇadur ki diye cān
Cān-ı ‘aziz-i cān-ı men cān iledür bu cān yine
- 5 Zevḳ-i Murādī kıl taleb tā görine cemāl-i Hāḳ
‘İlm-i kemāle al sebaḳ ḥay iledür zamān yine

1406²

Velehū lā-zāle mezküren bi-ḥusni’s-siyer

Mef’ülü Mefailün Mef’ülü Mefailün

- 1 Yā Rabbi ‘ināyet kıl bu dīde-i giryāna
Dāyīm nazar itsün tā ol vech-i kemā-kāna
- 2 Bir ḳaṭre iken yā Rab ḳılduñ beni bir deryā
Deryāyı ḳarışdurduñ ‘ummān ile ‘ummāna
- 3 Bir zerre idüm evvel ḳıldun ḳamer-i tābān
Şimden girü irgürgil ol mihr-i dıraḥşāna
- 4 Çün āb-ı ḥayāt oldum kevşerle raḥīḳam ben
Āb olmuşam ey ‘aşıḳ her bir dil-i ‘aṭşāna
- 5 Evvelde liyāḳat ne āḥirde yine oldur
Vāḥid ne beyān eyler irmez ise mihmāna
- 6 Gel iste Murādiden gel aṇla nedür ‘ilmi
‘İlmi ile ol ‘ālim cehl irmedi bu cāna

1 A.209b, F.232b, R.149b. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Devletin sağlamlığı devam etsin!

1b.u: - H, R; eder: - AE. AE’de 2. ve 3. beyitler takdim tehir olarak yazılmıştır. 2a. ‘iberle: ‘ibretle A; kıl nazar: nāzır ol R. 4a.kim aṇadur: kim durur aṇa R; ki: - AE. 5b.‘ilm-i: ‘ilm ü AE.

2 A.210a, F.232b, R.126b. Gazel L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Güzel huyuyla anılması devam etsin!

Başlık F:Ve min-leṭā’ifi ṭab’ih.

3a.ḳamer-i: ḳamer M; tābān: tābāna A. 4a.kevşerle: kevser-i AE. 4b.bir dil-i aṭşāna: dīde-i giryāna R.

5b.mihmāna: pinhāna AE. 6b.‘ilmi ile ol: ‘ilmiyle ezel R; cāna: ḥāle R.

1407¹

Velehû hâressa'llâhu mecdehû

Mef'ûlü Mefâilü Mefâilü Feülün

- 1 Luṭfını bize virdi Ḥudâ çünki 'aṭâda
Şükr eyleyelüm anı ide tâ ki ziyâde
- 2 Çün 'avn-i baṣar oldu bize bizdedür elṭâf
Oldur bizi gözleyici aḡ ile ḡarada
- 3 El-minnetü li'llâh aṇadur ḡamd u ṣenâmuz
Ol bize 'inâyetde vü biz aṇa ṣenâda
- 4 Bu anca mürüvvet nice luṭf ü nice iḥsân
Sensin yine muḥsin sebep olduḡ biz arada
- 5 Ya Rabb Murâdî saṇa yüz tutdı hemîṣe
Ol ḡayrını bilmez bu fenâda vü beḡâda

1408²

Velehû lâ-zâle meṣkürü'l-fi'âl

Mef'ûlü Mefâilü Mefâilü Feülün

- 1 Senden dilerem ḡavl ile kuvvet meded Allâh
Lâ-ḡavle velâ kuvvete illâ bi'llâh
- 2 Şol demde ki nefsi vü nefsi diye maḡlûḡ
Ḥavlünle o demde bizi ḡurtarmadı ey ṣâh
- 3 Sensin çü keremlere ṣehâ ekrem ü a'ṣam
Luṭf ü keremün eyle 'aṭâ bendeñe geh ḡâh
- 4 Ey Ḥâlîḡ-ı ma'bûd ve yâ Sâmie'l-aṣvât
Çoḡdur çü günâhum iderem demde nice âh
- 5 Ya Rabbî Murâdî ḡuluñı eyleme maḡrûm
Her yirde aṇa ḡıl meded ü 'avnüñi hem-râh

1 A.210a, F.232b, R.150a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun saygınlığını korusun!

Başlık F: Ve min-kelimâtihi'l-faṣiḡa.

1a.çünkü: çün kim R. 2a.'avn-i': 'avnı R; bizdedür: birdedür R. 3b.vü: ve M. 4a.anca: nice M, R. 5a.Murâdî: - M; hemîṣe: murâdî R.

2 A.210a, F.233a, R.114a. Gazel

Başlık A: Bu da onundur. Fiillerinin beḡenilmesi devam etsin!

1a.ḡavl ile: ḡavl ü R.

1b.Güç ve kuvvet ancak Allah'ındır.

2a.vü: - M. 3a.keremlere: kerimlerde AE; keremlerde M; ü: - R. 4a.ve: ü AE. 4b.çoḡdur: çoḡ durur L; iderem: iderem her AE. 5b.ü: - R.

1409¹**Mef'ülü Mefâilü Mefâilü Feülün**

- 1 Bir yirde karar eyleme ey dil güzereyle
Gayra nazaruñ olmaya aşla hazer eyle
- 2 Âyineñi gel eyle mücellâ vü şafâ-bahş
Her söze inanma aña her dem nazar eyle
- 3 Cân içre eger ister iseñ vuşlat-ı dil-dâr
Ayneynüñi çeşm âbiyle durma ter eyle
- 4 H'âbuñdan uyan gafletüñi dideden ezber
Aldanma hayâlâta var âh-ı şehir eyle
- 5 Her kim ki Murâduñ sözün almaya kulağa
Hâlini eger bilmeye dahı beter eyle

1410²

Velehü surre mede'd-dehr

Müfteilün Mefâilün Müfteilün Fa'

- 1 Cānumı cāna virmişem rûhı cemâle
'Aynümi hâle virmişem sırrı vişâle
- 2 Hâk-ı hakîkîdür gözüm bildi yakîni
Vâhidi gördi birde bir irdi çü hâle
- 3 Tayf-ı hayâl-i hâleti anlamışam hâ
Eylemezem nazar velî 'ayn-ı hayâle
- 4 Fi'lümi bildi fâ'ilüm gâyet-i a'lâ
Kaşdumı bildi maşşadum gelmedi kâle
- 5 Çünkü Murâdi aıladı neymiş 'alâka
Geçdi kemâl-i ekmeli irdi kemâle

1 R.166b. Gazel R'de vardır.

2 A.210b, F.233a, R.126b. Gazel R'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Zaman süresince mutluluk olsun!

Başlık F: Sellemehu'llâhu ebkâh.

1a.rûhı cemâle rûhumı cāna A. 2a.Hâk-ı: çü hak-ı AE, H; gözüm: bu dem AE, H; bildi: bilmedi M. 2b.gördi birde: durdu yerde AE; bir irdi: beraberdi A; çü: bu AE, H. 3a.anlamışam: anlamamışam R; hâl: ben AE.

4a.fi'lümi: fi'lini A; fâ'ilüm: fâ'ilem A, M; gâyet-i: gâyet AE, M. 4b.maşşadum: maşşûdum AE, R. 5a.neymiş: yetmiş A; yanmış M. 5b.kemâl-i: kemâle A.

1411¹

Velehû sâre bi-zikrihi'r-rikbân

Feülün Feülün Feülün Feül

- 1 Nazar kıldı dil çü dil-ârâsına
Bağup kaldı hüsni temâşasına
- 2 Sorup ana dil-dâr bir mesýele
Didi kim nedür dağı fehvâsına
- 3 Gelüp pîr-i ma'nâden itdi suýâl
Didi n'ola hâl bu mu'ammâsına
- 4 Cevâbın virüp aña pîr-i kemâl
Didi şâkir olğıl sen âlâsına
- 5 Murâd aldı çün kim cevâb-ı şavâb
Varup zıkrin arturdu Mevlâsına

1412²**Feülün Feülün Feülün Feül**

- 1 Melâyik durur çün üli ecniha
Kimisine de "meşnâ" kimi şâlişe
- 2 Şülâşe rubâ' vü muţabbak cenâh
Rusüldür kimi 'arş içün şâmine
- 3 Ne var haşr-i ihyâ da olsa kefil
Kimüñ câyı mesvâ kimüñ hâviye
- 4 Ulü'l-emre tâbi' bu ecnâs bes
Veli bilmedün anları câmi'a
- 5 Murâduñ budur çün delili kamu
Getür aňlara şer' ile beyyine

1 A.210b, F.233a. Gazel R'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Takipçileri onun zikriyle ilerlesin!

Başlık F. Eyyedehu'llâh F

1a. dil çü: çün göñül AE. 1b. kaldı: kıldı. 3a. pîr-i: bir A, pîr M. 3b. bu: - AE. 4a. virüp aña: aña virüp A. 5a. kim: ki AE.

2 R.160a. Gazel R'de vardır.

1b. meşnâ: dürlümüş 3b. hâviye: Onların yeri bir çukurdur (101/Kârî'a 9). 5b. beyyine: bk. G 148/2b.

1413¹

Velehū ebḳāhu'llāhu ilā yevmi'l-ḳıyām

Feülün Feülün Feülün Feül

- 1 Cemāl-i ḥabībümde gördüm kemālüm yine
Kemālinde gördüm anuñ bu cemālüm yine
- 2 Dirāyet idelden cemālümde ḥāl-i 'acīb
Benüm ḥālümü bilmek ister bu ḥālüm yine
- 3 Şürūḥum maḳālını açdum çü kāmillere
Bu şerḥ ile vaşfumda ebkem maḳālüm yine
- 4 Heyülādan aldum ḥayālümnden a'lā haber
Benüm maḥz-ı ḥikmetdedür bu ḥayālüm yine
- 5 Murādī saña 'arz olursa Murād-ı ezel
Benüm ḥaḳḳ-ı taḥḳiḳe vardur su'ālüm yine

1414²

Velehū zāde'llāhu saṭveteḥū

Failātün Failātün Failün

- 1 Küllü nefis oldı çü mevti zāyika
Pes niçün ḳavlinde olmaz şādika
- 2 Nice bir lehv ile lu'b ola bu kār
Gel duruş olmaya cāyuñ ḥāviye
- 3 Ḥazret-i Ḥallāḳa ṭā'at ḳıl müdām
Ola ta emmāre ey dil rāziye
- 4 Pādişāhuñ çünki marzisi budur
Ol rızāda olasin tā marziye
- 5 Gūş-ı cāna al Murāduñ sözlerin
Gel berü ey nefis olma ḡāfile

1 A.210b, F.233b, R.54b. Gazel

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu kıyamet gününe kadar devam ettirsin!

1b.anuñ: - A, AE, F, H, M. 2a.cemālümde: bu ḥālümde R; 'acīb: 'aceb A, AE, M.

2 A.210b, F.233b, R.81a. Gazel

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nüfuzunu artırsın!

Başlık F. Ve min-neşâyıḥı kelimātih.

1a.küllü nefis: Her canlı ölümü tadar (21/Enbiya 35). 1b.sādika: - R. 2a.lu'b: lu'be AE. 2a.lehv ile lu'b: Dünya hayatı bir oyun ve eğlenceden başka bir şey değildir (6/Enam 32). 2b.ḥāviye: Onların yeri bir çukurdur (101/Karia 9). 3b.rāziye: ... hoş bir hayat içindedir. (69/Hākka 21, 89/Fecr 28, 101/Kāri'a 7). 4b.marziye: O senden, sen de ondan hoşnut olarak Rabbine dön! (89/Fecr 28). 5b.ḡāfile: münkire AE. 5a.sözlerin: dürlerin L.

1415¹

Velehû dâme lehu'n-ni'am

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şabr ile eglen dil-i nālân yine
Şâyed ire rahmet-i cānân yine
- 2 Saña hicrândur ezelden çün naşîb
Ol hayâl-i yâr ile mihmân yine
- 3 'İşk-ı Ferhâdı yine başdan tutup
Vaşl-ı Şîrîn fikri ile cân yine
- 4 Tag u sahrâda yûri Mecnûn-veş
Fürkat-i Leylî bulur pâyân yine
- 5 Şem'-i ruh-sâr-ı nigârı fıkır idüp
Ol yûri pervâne-veş sûzân yine
- 6 Şimdi var hicrân ile eglen yûri
Âşıkâ hicrâna var bir ân yine
- 7 Ey Murâdî olma hicrâna melûl
İnkılâb üstindedür devrân yine

1416²

Velehû lâ-zâle mü'eyyeden min 'indi'llâh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'İşkdur şalan cihâna demdeme
'İşkî olmayanlara âdem dime
- 2 'İşk ile yoldaş olanlar ey gönül
İrişen anlar durur bir hoş deme
- 3 'İşk eri ol 'ışkı gözle 'ışk ile
Âşık olgıl 'ışk ile dön âdeme
- 4 'Âşıkun 'ışkında hâli bellüdür
'İşk ile 'âşık ura ger zezeme
- 5 'İşkî terk itme şaşkın iste ziyâd
'İşk ile ol ey Murâdî hemdeme

1 A.211a, F.234a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Ona nimetleri devam etsin!A'da. 3. beyit yoktur. 7a.hicrâna: hicrânı AE.

2 A.211a, F.234a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah katından desteklenme devam etsin!

4b.ger: - AE.

1417¹

Velehū lā-zāle'z-zaferū min a'vānihi

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cân nedür cānāna kırbān olmaya
'İşkı yokdur şol ki nālān olmaya
- 2 Hicr-i yārinden bu ben bī-çārenün
Bir dem olmaz işi efgān olmaya
- 3 Zerre zerre çekmeyen derd-i hābib
Bellü bil ol cevhere kıan olmaya
- 4 "Küntü kenzen" den hāber bilmez şu kim
Şevk-i dil-dār ile yek-sān olmaya
- 5 Ğayrîyı terk itmeyince ey Murād
Taht-ı 'ışka kimse sulṭan olmaya

1418²

Velehū şerefe'llāhu bi-vücūdihi'l-'ālem

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Sādık iseñ ey gönül ikrārda
Yārda ol olmağıl ağıyārda
- 2 İster iseñ görmege vech-i hābib
Terk-i 'ār it olma nām u 'ārda
- 3 İktirān itme şaķın ğayr ile sen
Diledigün tā bulasın yārde
- 4 Cānuñı fark eyleme cānāndan
Kırb ile mümtāz ol ebrārda
- 5 Zīn-i ğayret bağla himmet esbine
Ey Murādi kıalma yoğ u varda

1 A.211a, F.234a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yardımcılarından dolayı zafer devam etsin!

2a.bu ben: yüzün AE. 4a.küntü kenzen: bk. G 324/5; küntü kenzen'den: küntü kenzen adın AE.

2 A.211b, F.234b. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ālem onun varlığıyla şereflesin!

2b.nām: na'ām AE. 4b.kırb: kıabr AE. 5a.esbine: issine AE. 5b.kıalma yok: yoğı iste AE.

1419¹

Allâhümme'ruzuk 'alâ murâdike ve emrik

Müfteilün Müfteilün Fâilün

- 1 Zeyyentü'l-kalbe bi-envârihi
Kâne izâ tâlî'an akmârihi
- 2 Eyledi rüyına özinden niķâb
Sırrına didi ki bi-esrârihi
- 3 Tûr-ı tecelliyi şudur aňlayan
Eyleye tavrını bi-eṭvârihi
- 4 Ḥayret-i kübrâda ince kılsun ol
Kılmaya fıkır illâ bi-efkârihi
- 5 İster iseñ bilmek eşerden Murâd
Kâne şanı'an min âşârihi

1420²**Mefâilün Mefâilün Feülün**

- 1 Gönül deryâ durur deryâ içinde
'Aceb peydâ durur peydâ içinde
- 2 Kulüb ahvâlini kalb aňladı çün
Anuñ çün bir kalıpdur câ içinde
- 3 Özinden eyledi himmet miyâna
Şalup sevdâları sevdâ içinde
- 4 Çün oldı münderic seb'a'l-meşâni
İdüp beyzâsını beyzâ içinde
- 5 Murâduñ hâli a'cebdür 'acebden
Neler tahşil ider ğavgâ içinde

1 R.119b. Gazel A, F'de yoktur. Başlık: L.

Başlık L: Ey Allahım! Muradın ve emrin üzere rızıklandır.

1. Kalbimi nuruyla süsledim, onun ayları doğduğu zaman

1b. bi-akmârihi: akmârihi. 4a.ince: - R. 5a.ister iseñ bilmek: bilmek isterseñ L.

5b. Eserlerini yapandır.

2 A.211b, F.234b, R.56b. Gazel AE, H, R'de vardır.

Ve min-reşehâti akdâhih F.

2a.kalb aňladı çün: çün kalb aňladı M. 4b.beyzâsını: beyzâ seni AEA'da. 5. beyit yoktur.

1421¹

Velehū dāme nāşire'l-‘adli ve'l-ihsān

Mefāilūn Mefāilūn Feülūn

- 1 Seherde çünkü sahrā-yı vücūda
Gelüben olmuşuz mazhar sūcūda
- 2 Çü akrebdür “mine'l-kurbî ile'l-kurb”
Nedendür âb içinde yanar oda
- 3 Çü çıkmak olmadı hâcet inişde
Niçündür mâni‘i nedür şu‘ūda
- 4 Nice nice mükerremdür keremle
Nedendür muntazırdur yine cūda
- 5 Murāduñ remzini bilmek dilerseñ
Şaķın bakma ziyāna dahı sūda

1422²

Velehū edama'llāhu ‘izzehū

Mefāilūn Mefāilūn Feülūn

- 1 Ta‘aşşub kılma her bāy ü faķîre
Tekebbür eyleme ĥor u ĥaķîre
- 2 Niçün kendüñi görürsin ‘aceb ne
Bil anı sonra ĥorlar seni yire
- 3 Çü bildüñ kim vücūduñ olısar ĥaķ
Yüri eyle tevāzu‘ gence pîre
- 4 Münevver eyle ‘aķıl sen derünuñ
Ĥıyāmetde kim ola ‘aķlı dîre
- 5 Murādî var ise fehîm ü bilişüñ
Şaķın aldanma dîbā vü ĥarîre

1 A.211b, F.234b. Gazel AE, L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Adalet ve ihsanı yayıcılığı devam etsin!

2a. mine'l-kurbî ile'l-kurb: Yakından yakına...

2 A.212a, F.235a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun saygınlığını devam ettirsin!

2b. ĥorlar: ĥor A; seni: sâni AE.

1423¹

Velehû haqqâka'llâhu âmâlehu

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Şeherde cüş ider bülbül fiğâna
Gül üzre âh ider ol yana yana
- 2 Cemâl-i külden almışdur haber çün
Anuñ içün tâb urur dilden zebâna
- 3 Nice dillerle medh eyler Hudâyı
Gül oldı arada ancağ bahâne
- 4 Var ise sendedür 'ışk-ı İlâhî
Getür bu da'vîye ma'nâ miyâna
- 5 Murâdî 'ışk-ı Hağ olan kişide
'Alâmet o ki bakmaz baş u câna

1424²

Velehû belleğâ'llâhu ilâ aqsa merâtibi's-sa'âdeh

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Göñül şayd oldı bir çeşm-i gazâle
Çü kıldı ğamzesi tîğın havâle
- 2 Baña 'ışkı yolında olmadı hiç
Cefâ vü cevrden ğayr nevâle
- 3 İderven cânımı kurbân şeksiz
Anuñ yañağı üstindeki hâle
- 4 Yüri hâk olğör yâr işiginde
Eger var ise ümmîdüñ vişâle
- 5 Murâdî şî'rin oğur ehl-i 'irfân
Biri birbirinden ey cân ala ala

1 A.212a, F.235a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun isteklerini gerçekleştirsin!

1a.cüş: hüş AE. 3a.eyler: ider AE.

2 A.212a, F.235b. Gazel A, M, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun saadet derecelerini had safhaya ulaştırsın!

2b.vü: ve M. 5b.birbirinden: birinden M

1425¹

Velehū kāne'llāhu lehū

Mefāilün Mefāilün Feülün

- 1 Gönül fülki çıkam dirken kenāra
Şalar ğam mevci anı bir diyāra
- 2 Beni öldür didüm öldürmedi yār
Ne borcumuz bizüm bu intizāra
- 3 Şabā kūy-ı nigāra ger geçerseñ
Neler çekdüğümüz söyle o yāre
- 4 Nice bir hicr odıyla yakma gönlüm
İlāhī vir sen inşafın nigāra
- 5 Murādī çekdüğünü ger çekeydi
Olurdı seng-i hāra pāre pāre

1426²

Velehū rafē'allāhu қadrehū

Mefāilün Mefāilün Feülün

- 1 Qadem başsa kaçan bostāna ğonce
Qılur bülbülleri divāne ğonce
- 2 Tutarlarsa baş üstinde yiri var
Ki çün beñzer leb-i cānāna ğonce
- 3 Hezārān bülbüli qılmışdur ihlāk
Anuñ içün boyanmış qana ğonce
- 4 Tutar destinde tā şuna hezārān
Şarāb ile çolu peymāne ğonce
- 5 Şabāyile şalınursa 'aceb mi
Kim olmuşdur şehā mest-āne ğonce
- 6 Çemen bezminde şāh olsa yaraşur
Tutar çün cünbüşi şāhāne ğonca
- 7 'Acebdür bu güzellükde Murādī
Şunulmazsa şeh-i hūbāna ğonce

1 A.212b, F.235b. Gazel A, M, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona ihsanda bulunsun!

3b.söyle: söyleler A.

2 A.212b, F.235b. Gazel A, M, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun kıymetini yükseltsin!

A'da 6. beytin üzerinde bir başlık daha vardır: Velehū lā-zāle muṭā'en li'l-enām.

1427¹**Mefâilün Mefâilün Feülün**

- 1 Göñül yâr oldı yâre per içinde
Bilüpdür nâmını tekrâr içinde
- 2 Eşerden kıldı istidlâl te‘şir
Eşer ile gezer âşâr içinde
- 3 Yakîn oldı yakîne oldı reh-ber
Müberrâdur yoğ ile var içinde
- 4 Tefekkür eylemiş fikr ile fikret
Ne fikret fikr ide inkâr içinde
- 5 Murâduñ kavl ü güftârına mânend
Bulınmaz kıubbe-i devvâr içinde

1428²**Mefâilün Mefâilün Feülün**

- 1 Hüve’s-sultân ‘azumet kibriyâhu
Ve yebkâ veccuhi nufye sivâhu
- 2 Ğaniyyün rāziqun mu‘tan ra’ufun
Hüve’l-Mennânü lâ yenfedu ‘aṭahu
- 3 Taḥayyernâ bi-‘ilmin fi-şifâtiḥ
Ğaniyyü’z-zâti lâ-mişle verâhu
- 4 Muḥîṭun ‘âlimün ve’l-‘ilmü minhu
Fe-ḫalaḳa ḫâliḳu mimmen terâhu
- 5 İlâhun vâhidün Rabbun ‘azîmun
Mucîbün muḫsinün mimmen da’âhu

1 Gazel Lde vardır.

2 R.132a. Gazel R’de vardır.

1. Sultan odur, kibriyası azimdir; baki ancak odur onun dışındakiler nefyedildi.

1b. Ve yebkâ vechü... Ancak, yüce ve cömert olan Rabbinin varlığı bakidir (55/Rahman 27).

2. Ganidir, razıktır, verendir, acıyandır; o karşılıksız veren ve ihsanı bitmeyendir.

3. Sıfatlarında ve ilminde hayrette kaldık; zatı ganidir misli ve dengi yoktur.

4. Her şeyi kuşatan, âlim ve ilim kendisinden olan; gördüğün her şeyi o yarattı.

5. Tek ilahıtır, azim Rabb’dir; ona dua edene icabet edendir, ihsan edendir.

1429¹

Min reşehâti zülâli efdâlihî ve leme'ati envâri aqvâlihî

Mef'ûlû Mefâilün Feülün

- 1 Çün kalbümüz oldı yâr sâde
Yâr eyledi luṭfını ziyâde
- 2 Pîr oldı çü 'ışkumuzla dil-dâr
Yâr oldı pes özge yok arada
- 3 Cân ile gönül çün aña düşdi
Pes aña anuñ eyle 'alâda
- 4 Maḳşûd-ı ezel nedür gel aña
Çık aydına ḳalmaḡıl dücâda
- 5 Minnet ol ilâha kim dem-â-dem
Bilürdi murâdını Murâda

1430²

Min meḥâsini eş'ârihi's-şerîfe ve mekârimi âşârihi'l-laṭîfe

Müstef'ilâtün Müstef'ilâtün

- 1 Yâ Rab ne âteşdür irdi câna
Kül oldı bu cânım yana yana
- 2 Çün kim irişdi cânuma bu nâr
Yoḡ ile varum atdum yabâna
- 3 Ol nâr-ı süzân kimi yakarsa
İki cihânı saymaz şamana
- 4 Yoḡ eyle kendün tâ olasın var
Bulmaya senden kimse nişâne
- 5 Hâk ol yolında başuñ yire ḳo
Kibr ile kimse gelmez miyâna
- 6 Tîḡ-i belâya tût ḳarşu cismüñ
Acısı geçşün tâ üstüvâna
- 7 Ḳoma Murâdî elden niyâzı
Tâ kim gelince cânuñ dehâna

1 A.213a, F.236a. Gazel R'de yoktur.

Başlık A: Onun faziletlerinin saf suyunun sızıntıları ve sözlerinin nurlu parıltılarından...

Başlık F: Velehü sellemehu'llâh.

1a.yâr: yâr-ı AE. 1b.eyledi luṭfını: luṭfını eyledi A. 2a.pîr: bir AE, F, H, L. 3b.eyle: eyleme A; ile M; a'lâda: 'ulâda M. L'de 3. beytin a ve b mısraları takdim tehir olarak yazılmıştır. 5b.bilirdi: buyurdu AE.

2 A.213a, F.236a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Onun şerefli şiiirlerinin güzellikleri ve hoş eserlerinin bildirdiklerinden.

Başlık F: Ve min-enfâsihi'l-mü'essirüh. 2a.çün kim: çünki M.

1431¹

Mine'l-ilhâmâtî'r-Rabbâniyye ve'l-vâridâtî's-sübhâniyye

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Gıştâr oldu murğ-i dil nigâruñ zülfi ağında
Göricek dâne-i hâli o mâhuñ gül yañağında
- 2 Aķar bu çeşme-sâr-ı çeşmün âbı oluben hûnîn
Ol 'aynuñ başı vardır ben gedânuñ gönli dâğında
- 3 Ruķı 'ışķında ķan ağılarsa 'aşıkķlar 'aceb midür
Hezârân bülbül eyler nâleler güller budâğında
- 4 Yudarsa la'l-veş ķanı bu şeydâsını 'ayb itme
Elest vaķtinde zülfün bûyı ķalmışdır dimâğında
- 5 Leb-i la'l-i hevâsında Murâdî ağılar iken ķan
Didi hâtif nasîbün var senün dil-ber dudağında

1432²Mine'l-enfâsî'l-ķudsiyyeti's-sulţâniyyeh nevvera'llâhu fu'âdehu ve nâle
murâdehu**Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün**

- 1 Yâ Rab ne ķılmışam ben ol ķaşķları kemâna
Her demde cevır oķına cânum ķılır nişâne
- 2 Deryâ-yı 'ışķ içinde bu fûlk-i dil meded âh
Girdâb-ı hicre düşdi irmedi bir meķana
- 3 Ayrulalı o güllden oldu yirüm benüm hâr
Gelsem 'aceb midür ben bülbül gibi fiğâna
- 4 Girdâb-ı hicr içinde ben mübtelâ olaldan
Miķnet nihengi her dem ķılmaķda ķaşd-ı câna
- 5 Yâ Rab nasîb eyle şem'-i ruķına ķarşu
Ben 'aşık-ı dil-efgâr pervâne gibi yana
- 6 Dünyâda her ne kim var 'ayn u bihâr u enhâr
Gözüm yaşıdır olmış yir yüzine revâne

1 A.213a, F.236b. Gazel A, F, M'de vardır.

Başlık A: Rabbânî ilhamlar ve fetihleri ve sübhânî hatırlatmalardan...

Başlık F:Ve min-hüsniyyâtî kelimâtih.

1b.dâne-i: dâne A. 4a.şeydâsını şeydâsı A; şeydâsı ger M.

2 A.213b, F.236b. Gazel A, F, M'de vardır.

Başlık A: Sultanlığın kutsal nefeslerinden... Allah (cc.) onun gönlünü nurlandırın ve isteğine nail etsin!

Başlık F:Ve min-hüsniyyât.

3a.ayrılalı: dır olalı M. 5b.dil-efgâr: dil-fiğâr A, F, M. 9b.hemân: - A.

- 7 Şanma ki döndürem yüz ben ol şeh-i cihāndan
Bu rāh-ı 'ışk içinde başım kōdum miyāna
- 8 Bu çerh-i ser-nigūndan çekdüm nice meşakkāt
Şimden girü bu 'aşık kanına şāle kana
- 9 Başuña yazadur çün miḥnet senün Murādi
Gördün zamāna uymaz sen uy hemān zamāna

1433¹

Min-Nefehāti Ünsihi ve Leme'āti Kudsihī ḳaddesa'llāhu sirrehu'l-'aziz

Mef'ülü Mefailün Mef'ülü Mefailün

- 1 Yā Rab ne devā kılsam ben bu dil-i şeydāya
Şaldı beni ol cānān bugün yine ferdāya
- 2 Ben zerre o hūrşide dil vireli her demde
Ḳaldum şeb-i hicr içre irmedüm o bedr-aya
- 3 Şabrum yaḳasın her an çāk itdi gam u endüh
Virdi o mehün 'ışkı genc-i dili yağmaya
- 4 Hicr oldu dile yoldaş miḥnetle bile ḳardaş
Ġam baña olupdur aş ğuşsa dahı hem-sāye
- 5 Raḥm itse Murādiye bir demde ger ol dil-ber
Ḳalkardı serādan ol irerdi Şüreyyāya

1434²**Mef'ülü Mefailün Feülün**

- 1 Cürmüm çü benden estağfiru'llah
'Afvuñ çü senden estağfiru'llah
- 2 Cümle günāha estağfiru'llah
Raḥm eyle āha estağfiru'llah
- 3 Bildüm günāhum estağfiru'llah
Sensin penāhum estağfiru'llah
- 4 Estağfiru'llah estağfiru'llah
Estağfiru'llah estağfirullah
- 5 Virdi Murādi estağfiru'llah
Dāyim niyāzı estağfiru'llah

1 A.213b, F.236b. Gazel A, F, M'de vardır.

Başlık A: Onun hoş esintileri ve kutsallığının ısıtularından... Allah (cc.) onun yüce sırrını kutsal kılsın!

Başlık F: Velehü sellemehu'llāh.

2 R.55b. Gazel R'de vardır.

1435¹**Mef'ûlü Mefâilün Feülün**

- 1 Mağrûr-ı serîr-i şîhhat olma
Bil Rabbüñi bî-'itâ'at olma
- 2 'İlm öğrenigör cihânda her dem
Dir 'aqluñı bā-cehâlet olma
- 3 Hâk sevmedi zû'l-ferah olanı
Aña mevtüñi bî-melâmet olma
- 4 Ger mu'min iseñ eyü 'amel kııl
Cehd eyle ki ehl-i bid'at olma
- 5 Gel aña Murâdîñün kelâmın
Dur qavlüñe bî-haқиkat olma

1436²**Feilâtün Feilâtün Feilün**

- 1 Düş kerdem güzere çün be-der-i mey-hâne
Sâkı-yi hûb girifte be-dereş peymâne
- 2 Da'veti kerd merâ güft be-nüş ey 'âkııl
'Âşıķı nîst hâlâl ez-ne-şevî divâne
- 3 Men ü yek nazar ne-kerdem ü ze-dem-i dihi-râ-pây
Merd ânest ki mâ'il-i ne-küned hum-hâne
- 4 Yâr-i men çün bi-nikâbî be-neşined be-pâ-men
Men küşâde be-künem hucb-i men dâdyâne
- 5 Merd bâşı tû eger mî-güzeri ez-şayyet
Tû nüh murğî ki Murâdî hürî âb u dâne

1 R.107a. Gazel R'de vardır.

2 R.127a. Gazel R'de vardır.

1. Dün gece meyhaneye kapısından geçtim, güzel saki kadeh elinde tutmuştu.

2. Davet etti, dedi: Ey akıllı iç! Divâne olmazsen âşıklık helal olmaz.

3. Ben bakmadım ve devam ettim, mert odur ki meyhaneye meyletmesin.

4. Yârim örtü ile beni beklerken otursa, ben örtüyü açsam da o açmasa.

5. Eğer Allah korkusu içindeysen mertsin, sen bir tavuk değilsin ki isteğin su ve dane olsun.

1437¹**Feülün Feülün Feülün Feülün Feül**

- 1 İnnī münevverün bi-ziyâ'i'l-ḥabîbi bi-ḳurbihi
Ve innī mu'ammerün bi-'imâreti'l-maḥrûsi bi-'işemihi
- 2 Nâde'l-münâdî bi-lisânihi fi lisânin serî'an
İḥâṭ şavtî seb'a ırbâkın bi-heybetihi
- 3 Kâne sâmi'an cemî'an mâ fi'd-dâreyni mine'l-ḥalâyık
Vü kellâ aḥz vâ miḳdâri sem'uhu bi-himmet
- 4 Yekünü'l-hādî ba'duhüm min ba'dın tecävüze
Es-sâmi'an yeteferrekü innī farḳ bi-fırḳat
- 5 Ve kâne mir'âtün ke-bedri'l-ḳameri muḫiun
İnne'l-ḥalâyıka nâzırın ve inne ileyhi nazîreh

1 R.8a. Gazel R'de vardır.

1.O sevgiliye yakın olmakla onun ziyasıyla ben nurlandım; ben onun korumasıyla ömür sahibi oldum.

2.Hızlı bir şekilde bir münadi nida etti; onun heybetiyle sesim yedi tabakayı kuşattı; 2a....yevme yünâdî'l-münâdî: Bir çağırıcının yakın bir yerden çağıracağı güne kulak ver (50/Kaf 41).

3.Her iki cihanda yaratıklarının tamamını işitendir.

4. Birbirlerini hidayete getirdiler, dinleyiciler geçti birbirlerinden ayrıldılar. Onunla ayrılan fırka nerede!.

5.Aynalar kamer gibi ışık saçmaktadır; mahlukat parlaklığıyla ona dönüktür.

ḤARFÜ'L-LÂM VE'L-ELF

1438¹

Min maḳâlâti şâhibi'l-ḥâlât muḫhiri'l-'acâyibi bi-envâ'i'l-kerâmât

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Miḫnet-i dünyâya şabr it âḫirün ma'mûr ola
Lezzetin terk eyle tâ kim yatduġuñ pür-nûr ola
- 2 Tâs-bâz u şâhir olmışdur felek aldanmaġıl
Sevmegil dünyâyı câyuñ tâ kuşûr u ḫûr ola
- 3 'Aḳluñı başuña cem' it fehîm ü idrâk ile ol
Kimsenün 'aybını açma tâ senün mestûr ola
- 4 'Aynuña alma nihânı 'âḳil iseñ sen sen ol
Baḫtludur ol kişı kim bu cihândan dūr ola
- 5 Ey Murâdi bî-vefâdur bu cihân-ı bî-ḳarâr
Terk-i dünyâ eyle tâ ḳalbün ebed mesrûr ola

1 A.214a, F.237a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Çeşitli kerametleriyle görünen harika hâllerin sahibinin yazılarından...

Başlık F:Ḥarfü'l-Lâm ve'l-Elif.

1.O sevgiliye yakın olmakla onun ziyasıyla ben nurlandım; ben onun korumasıyla ömür sahibi oldum.

1a.miknet-i: miḫnet-i B.

2. Hızlı bir şekilde bir münadi nida etti; onun heybetiyle sesim yedi tabakayı kuşattı.

2a.ṭâs-bâz u: ṭâs-bâz-ı AE. AE'de 3. ve 4. beyitler yer değiştirmiş olarak yer almaktadır.

3.Her iki cihanda yaratıklarının tamamını işitendir.

4. Bazısı bazısını hidayette geçmiştir...

5.Aynalar kamer gibi ışık saçmaktadır; mahlukat parlaklığıyla ona dönüktür.

5a.cihân-ı cihânı AE. 5b.ola: - M.

1439¹

Min haḳāyīḳihī'l-ḳāṭī'a ve berāhinihi's-sāṭī'a

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Revzen-i çeşmümde her dem çün cemâl-i yâr ola
Siz 'aceb ḳalmañ dilümde nâmı ger tekrâr ola
- 2 İhtirâz itmeme ḳonulsa taşra Yahyâ gibi ser
Vuşlat-ı cânân cân ile eger bâzâr ola
- 3 Eglenür mi ḳalb-i 'âşık hûr u ḡlman ile âh
Ḥâşa li'llâh yârden ḡayrı aña efkâr ola
- 4 'Ârif oldur 'arifâne ḳoya bir rişteye el
'Ârif olmaz şol kişi kim kâşif-i esrâr ola
- 5 Ey Murâdî bağlama dil iki dünyâ mihrine
Dörd yanuñ ister iseñ dem-be-dem didâr ola

1440²

Mine'l-levami'n-nuraniyye ve'l-levayihî's-subhaniyye ḳaddese sirrehu

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Dime sultân aña kim taht ile cāhında ola
Belki sultân o durur cümle penāhında ola
- 2 'Aḳlı gel başuña cem' eyle eger 'âḳıl iseñ
'Âḳıl oldur edeb ile vara rāhında ola
- 3 Nār-ı düzaḥdan özüñ cehd idüben hıfza durış
Nārdan ḳurtıla mı şol ki günāhında ola
- 4 Yazmaḡıl cāhı şaḳın ḡayrılarıñ düşmesi çün
Bu meşeldür ḳuyı ḳazan yine cāhında ola
- 5 Gel Murādun sözini diñle saña şâfi'dür
'Âşık ol kim(s)e durur nāle vü āhında ola

1 A.214a, F.237ba. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Kesin hakikatleri ve apaçık delillerinden...

1b.ḳalmañ: ḳılmañ AE. 2a.taşra: taşda AE. 4a.rişteye: rişte A. 4b.'arif: 'âşık AE. 5b.dört yanuñ: devr-i dā'im AE.

2 A.214b, F.23b, R.88b. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Nurlu pariltılar ve sübhāni levhalardan... Onun sırrını kutsal kılsın!

1b.ki: kim AE. 2a.'aḳlı gel: 'aḳla gel A; 'aḳl gel F, H, M. 2b.vara: vârid A. 3a.hıfza: - A. 3b.ḳurtula mı:

ḳurtulmaz AE. 4a.câyı: cāhı AE; çāhı R. 5a.Murādun R; sözini: sözüñ A; şâfi'dür: şâfi'dür AE. 5b.vü: ve M.

1441¹

Min hadâyîkî hakâyîkî ma'arîfihî ve riyâzî dekâyîkî leţâyîfihî

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Bu hicâb-ı beşeriyette ki maḥcûb ola
Âdem âdem olıma her ne kadar hûb ola
- 2 Ger murâd ister iseñ terk-i murâd eyle hemân
Her ki ğayrı diledi redd ile mağzûb ola
- 3 Râkib-i esb-i hevâ olma şaḡın ğaffetle
Kim ki râkib ola âḡir aña erkûb ola
- 4 İster iseñ alasın 'ilm-i ledünnide sebâḡ
Ehl-i Hâḡḡuñ teneg ayağına cârûb ola
- 5 Râġıb olduñsa kelâmına Murâdinüñ eger
Kelimâtuñ şamu efvâhda merġûb ola

1442²

Mine'l-ḡikemi'l-işrâkiyye ve'l-kilemi'l-eşvâkiyye ḡaddese sirrehu

Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün

- 1 Sen bu cihânı n'idesin lezzeti çün bir ân ola
Âḡiret iste ey gönül kim saña câvidân ola
- 2 İste bir 'ilmi ey gönül olmaya cehli tâ ebed
N'eyleyesin ol 'ilmi kim lâiḡ-ı imtiḡân ola
- 3 İste gönül 'alâmeti tâ bulasın selâmeti
Çekmeyesin nedâmeti çünki işüñ hemân ola
- 4 Faḡl ile ḡo belâġati iste ulu sa'âdeti
Dile aña liyâḡati isteme in ü ân ola
- 5 'Âşık odur Murâdi kim ma'sûḡa vire cânını
'Âşık aña dime şaḡın cismi içinde cân ola

1 Gazel B, R'de vardır.

Başlık A: Onun bilgi hakikatleri bahçeleri ve letafetli ince bahçelerinden...

Başlık F: Ve min-kelimâtihi'l-merġûbe.

2a. ger murâd: kerem AE. 2b. diledi: dimedi AE. 3a. ğaffetle: ğaffet ile M. 5a. kelâmına Murâdinüñ: Murâdinüñ kelâmına AE.

2 A.214b, F.237ba. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Aydınlatıcı hikmetler ve coşku kelimelerden... Onun yüce sırrını kutsal kılsın!

Başlık F: Ve min-mav'izehu'l-mübârekeh.

2a. tâ: - AE. 3b. ola: - A. 4a. ḡo: - AE.

1443¹

Velehü edama'llāhu irşādehü

Müfteilün Mefailün Müfteilün Mefailün

- 1 Āşık-ı hasta hālüne mahmaşadan ne hāl ola
Hāşa ki senden özge bir gayrı aña meyāl ola
- 2 Cildini cild iden kişi her dem 'aşā-yı şer' ile
Emre itā'at idene şanma ki mekr u āl ola
- 3 Hark kılan vücūdını n'eyleye hark u 'ādeti
Kim bula bu sa'ādeti ekmel-i bi'l-kemāl ola
- 4 'Ālime nef'i ilmidür cāh ile cehlidür zarār
'Ārife bir yiter hemān cümle katında lāl ola
- 5 Çünkü Murādī sen yüzün tutduñ ilāh-ı hāzrete
Ġam yime nāşır u mu'īn saña o zü'l-celāl

1 A.214b, F.2387a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun irşadını devam ettirsin!

1b.aña: - AE. 3a.hark: hırka AE; u: - AE, F, H, M. 4a.'ālime: 'āleme A; nef'i 'ilmidür: 'ilmi nef'idür AE. 4b.bir: bu AE.

ḤARFÜ'L-YÂ

1444¹

Min cevâhiri kelimâtihi's- şerîfe ve 'ibârâtihi'l-laṭîfe

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cân ile kıldı gönül 'ışk ile çün tenhâ beni
Bâtın iken eyledi şevki yine peydâ beni
- 2 'Âlim oldum 'ilm ile 'âlimleri ilzâm içün
Lîk kendüm bilmezem 'ışk eyledi rüsvâ beni
- 3 Olmuşam küḥ-ı kanâ'atde yine 'anḳâ bu gün
Bir hümâyam ecniḥam kılmış durur bâlâ beni
- 4 Bir mekes oldum yine per ile perrüm ḳalmayup
Oldı dil Mecnûn çün kim eyledi şeydâ beni
- 5 Benven ol tâvus-ı ḳudsî kim uçam bir laḫzâda
Ṭarfetü'l-'ayn içre bulur cümle berḳ-âsâ beni
- 6 Olmuşam ser-mest ü ḫayrân bilmezem kim n'ideyin
Eylemiş düzd-i taḫayyür cümleten yaḡma beni
- 7 Çün Murâdî oldı tâbî' oldı metbû'-ı cihân
Nice kılmışdur ihâṭa her ṭaraf illâ beni

1 A.215a, F.2387a, R.103b. Gazel

Başlık A: Onun şerefli kelime cevherleri ve latif ibarelerinden...

Başlık F:Ḥarfü'l-Yâ'.

1a.'ışk ile: 'ışkuñda AE, R; beni: seni AE. 1b.beni: seni AE. 3b.kılmış: kılmışum M. 4b.şeydâ: peydâ R. 6a ü: ve M. 6b.eylemiş: eylemişem; düzd-i: düzd ü AE; cümleten: cümle R. 7b.illâ: âlâ AE.

1445¹

Velehū zādehu'llāhu kerāmeḥū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Terk olınmayınca ğayruñ kim bilür tenhâ beni
Kendü pinhân olmayınca göremez peydâ seni
- 2 Varlıqdan geçmeyince varlıq gelmez ele
Açmayınca 'aynı nice göre nâ-bînâ seni
- 3 Fehm-i 'ilm olmaz senün 'ilmünde bir zerre müfid
Zerrece 'ilm ile kimse bilemez a'lâ seni
- 4 Kaçreden bir kaçredür 'ilmünde 'ilm-i cinn ü ins
Kim ihâta eyleye 'ilm ile ey deryâ seni
- 5 Bu Murâdî añladı 'ışkuñda çün küllî haber
Añladı bildi hemân ülä vü hem uḥrâ seni

1446²

Velehū dāmet 'izzetuhū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Derd-i 'ışkı bilmeyen 'ālemdе dermân bilmedi
Hicr-i yâri çekmeyenler vaşl-ı cānân bilmedi
- 2 Kulluğa bil bağlayuben kılmayanlar cān ile
Bil ḥaḳîḳat anları kim emr-i sulṭān bilmedi
- 3 "Lâ-velen" terkin uranlar buldılar rāh-ı hüdâ
Kendü zu'mın gözleyenler ne'ydî imân bilmedi
- 4 Şerḥ ü tibyân n'idügin fehm itmeyen bürhân ile
Añlağıl sen anı kim ol n'ola bürhân bilmedi
- 5 Ger Murâduñ bu kelâmın añladuñsa şâkir ol
Añlamayan bu maḳālî bil ol iz'ân bilmedi

1 A.215a, F.2387a, R.124b. Gazel

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ikramını ona ziyade kılsın!

1a. olınmayınca: olmayınca AE; bilir: bulur R; tenhâ: şehâ A; beni: seni L. 2a. gelmez: girmez AE. 3a. Lâ-velen: bk. G 33/2a. bir: - AE. 4a. ins: nâs L, R. 4b. 'ilm ile ey: ey dil AE. 5a. añladı: añladı ve L; 'ışkuñda: 'ışkuñı A. 5b. ülä vü: evlâ ve M; hem: - R.

2 A.215b, F.238b, R.178a. Gazel

Başlık A: Bu da onundur. Onun saygınlığı devam etsin!

1a. bilmedi: bulmadı A, L. 1b. bilmedi: bulmadı A, L. 2a. bağlayuben: bağlamayup L, R. 2b. emr-i: ola R; emr ile L; bilmedi: bulmadı A, L; olmadı L. 3b. bilmedi: - M; bulmadı A. 4a. tibyân: bünyân R. 4b. n'ola: - A; nûr-ı AE; bürhân: bürhânı L. bilmedi: - M; bulmadı A; olmadı L. 5b. bilmedi: bulmadı A

1447¹

Velehû sa'ide ciddühû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Rüy-i dil-ber çün niķāb açsa fidādur cān didi
Cān fidā kılmak olupdur 'āşıkā bürhān didi
- 2 Pîr-i hikmetden su'āl itdüm bu remzün sırların
Lem'a-i bir lahzasına nice cān kırbān didi
- 3 İktibāsa tûr-ı cisme vardı Mûsî-i vücûd
Nûr virdiler çerāğ-ı kılbine bürhān didi
- 4 Her kimi kim şormışamdur virdi bu resme cevāb
Çıkmağıl yārûn rızasında şaķın bir ān didi
- 5 Her ki gördi işbu kavli birbirine söyleyüp
Sen Murāduñ sözlerinde eylegil im'ān didi

1448²

Velehû edama'llāhu naşrehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Zerre-i nāçizi çün kim şems pür-tāb eyledi
Cümle-i seyyāreyi ol şemse meh-tāb eyledi
- 2 Lem'asından zāhire geldi tavālî'le burûķ
Neşr ider 'ālemde anı cümle esbāb eyledi
- 3 Buldı mi'rācını çün kıldı 'urûc-ender 'urûc
Nice yüz bîn kerre yüz bîn feth-i ebvāb eyledi
- 4 Remz ü ma'nāsın diyüp eltāfını bezl eyleyüp
Pes hayāsından vücûdın ğarķa-i āb eyledi
- 5 Kimseden olmadı aña eylemez minnet daķı
Her ne kim oldu Murāda Rabbü'l-erbāb eyledi

1 A.215b, F.238b, R.99b. Gazel

Başlık A: Bu da onundur. Onun çabası mübarek olsun!

1a.açsa: açā L. 1b.didi: - M. 1b.didi: - M. 2a.hikmetden: hikmetde M. 2a.itdüm: idem L. 2b.bir: pür L, R; cān: - A; didi: - M. 3a.iktibāsa: iktibās-ı R. 4a.kim: ki R. 5b.sözlerinde: sözlerinden AE; im'ān: efgān A.

2 A.215b, F.238b, R.177b. Gazel

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona yardımını devam ettirsin!

1b.cümle-i: cümleten AE; şemse: şems ü L, R; eyledi: - M. 2b.neşr: neşr A; ider: idüp AE, H, L, R. 4a.diyüp: tıyup R.

1449¹

Velehū huşşa bi'n-naḥci ve'z-zafer

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Dostum her demde vechünden hayâl anlar beni
Şanma kim bu salṭanatla milk ü māl anlar beni
- 2 Çokdan eylerdüm bu yirden dostum terk-i diyâr
Lik her demde rızâ ile me'yâl anlar beni
- 3 Bakmazam ṭolsa dü-'âlem cümle zibâlarla heb
Mişli yok 'âlemde bir şâhib-cemâl anlar beni
- 4 Târik olursam 'aceb mi kâyinâtı ser-te-ser
Hâlûme hem-hâl olup bir yahşî-hâl anlar beni
- 5 Kimseler hergiz benüm hâlûmden âgâh olımaz
Cüş idem çün kim Murâdî bu maḳâl anlar beni

1450²

Velehū eḳarra'llāhu 'aynehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Varlığımdan geçmeyince bilmedüm dil-dârımı
Hasta-i 'ışk olmayınca bulmadum tîmârımı
- 2 'Arş-ı a'lâdur gönül oldu nazar-gâh-ı ḥabîb
'Arşa nâzır olmayınca göremedüm yârümi
- 3 Ser virelden yâre ser-dâr olmuşam 'âşıklara
Şerhe gelmez ger şorarsaṅ yâr ile güftârımı
- 4 Zâyîr-i küy-ı ḥabîb olalı hacdan geçmişem
Hacc-ı ekber kılmışam ben eyleyüp ikrârımı
- 5 Ey Murâdî olmaz idüm yâr ile bir demde yâr
İtmeseydüm terk-i benlikle eger bu 'arımı

1 A.216a, F.239a, R.75a. Gazel

Başlık A: Bu da onundur. Başarı ve zafer ile has kılınsın!

1a.vechinden: vechin AE, B. 1b.kim: ki M; ü: ve M. 4b.hem-hâl: hem L.

2 A.216a, F.239a, R.124a. Gazel

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gözünü aydınletsin!

2b.göremedüm: gördüm pes AE; görmedüm bes H. 5a.yâr: - A. 5b.itmeseydüm: itmişem A; isteseydüm AE;

terk-i: terk A; benlikle: benlik ile A, M; eger: - A.

1451¹

Velehû lâ-zâle ‘adluhû mebsûţan

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Kârumı kârumda buldum pes kılurven kârumı
Eylerey bey’ ü şirâ çün bilürem bâzârumı
- 2 Keşretinden kaçmışam anuñ içün bu ‘âlemüñ
Hücre-i vaḥdetde buldum kûşe-i teḳrârımı
- 3 Bâde-i ‘ışık ile tahmîr oldu bu ḥâkî vücüd
Kimsene tuymaz benüm keyfiyyet-i esrârımı
- 4 Çerḥ-i a’lâdan binâ-i cismümi kıldı yüce
Çün mu‘ammer eyledi bildüm nedür mi‘mârımı
- 5 Bu beyânımdam kelâmımı idenler iktibâs
Ey Murâdî aḥlâdılar mantıḳ u güftârımı

1452²

Velehû lâ-zâle ‘adluhû mebsûţan

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Rüşd-i ihlâşında gördüm mürşidüñ irşâdını
Yazmış ammâ kim ḥabîbüm ismüm ile adını
- 2 Bildi kendümden bedî‘üm eyledi ibdâ’ pes
Farḳ idüben çünki kıldı tav’ ile icâdını
- 3 Hâzık itmiş çünki tilmîzin fûnûnında edîb
Şöyle mâhîr oldu kim söyletmedi üstâdını
- 4 Ferd-i vâḥid oldu dutmaz ân-ı vâḥidde karar
Ni‘meti ḥ’ânına çekdi ḳutb ile efrâdını
- 5 Çün Murâdî vârid oldu ‘âlemüñ mevrûdudur
Kimse bilmedi du‘âyile nedür evrâdını

1 A.216a, F.239b, R.178b. Gazel

Başlık A: Bu da onundur. Onun yaygınlaşmış adaleti devam etsin!

1a.kârımı: kârı B. 2b.güşe-i: güşe R. 3a.ḥâkî: ḥâk-ı AE. 4b.eyledi: oldu L. 5a.Beyyînâñla mü’mîn edenler iktibâs R; kelâmımı: benüm mûmı M; kelâmumuñ R; Beyyînâtında kelâmın edenler iktibâs L.

2 A.216a, F.239b, R.63b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun yaygınlaşmış adaleti devam etsin!

1b.yazmış: yazmışam AE; ḥabîbüm: ḥabîbîn AE; ismüm: ismi AE. 2a.bildi: bildüm A; bedî‘üm: bedî‘âm AE; ibdâ’: ibdâ’-ı AE; pes: ser AE; bes R. 2b.çünki: çün kim AE, - R; kıldı: kıldı zâhîr R. 3a.itmiş: itmişem A. 3b.kim: hiç AE. 4b.ni‘meti: ni‘met-i A; ḥ’ânına: ḥûnına AE; ḥûyına R. 5a.mevrûdudur: mevrûdına M. 5b.nedür evrâdını: evrâkını A.

1453¹

Velehü lâ-zâle râşiden mehdiyyâ

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hayra maqdemdür vücûdum ey vücûdum gül-şeni
Ben seni kıldum taleb ammâ ki sen dahı beni
- 2 Kâmilü'l-vaqt olmışam gerçi bu 'aql u hilm ile
Müfredâtum vâhid oldı aňladun çün sen seni
- 3 Cân ü ten ıarhındadır çünki hisâb-ı lâ-nażır
Rûhumı bey' eyledüm çün bulmışam cân ü teni
- 4 Mağzarında hâzır olmak devlet-i 'uzmâ durur
Şöyle kim ağızar olur her kande sarsam dâmeni
- 5 Ey Murâdî kıl nazar çün manzaruñdur her vücûd
'Ayn-ı feyzüñde küşâdedür 'avâlim revzeni

1454²

Velehü sehhele'llâhu lehu'l-umûr

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Çün ezelden yârden oldı derûnum yarası
Ol tabîb-i cândandır girü anuñ çâresi
- 2 'Işkı pinhan eyleyem dirdüm gözüm faş eyledi
Cümle 'âlem bildiler benven anuñ bî-çâresi
- 3 Her kaçan ıarh eylesem dil-hânesinden ğayrıyı
Yâr ile mâbeynümüzde kâlimüz kıl arası
- 4 Geçdi sûd ile ziyânından gönül dîvânedür
'Aynına gelmez ebed dünyânuñ ağ u ıarası
- 5 Sırr-ı 'ışkı bilmege kim eyler ise ârzü
Bu Murâduñ ıapusından ğayrı yok yalvarası

1 A.216b, F.239b, R.65a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Doğru yolda olma, hidayete erdirmeye devam etsin!

1a.hayra: hayr-ı R. 1b.sen dahı: talib sen R; beni: seni A. 2b.çün: çünki A; seni: beni R. 3a.hisâb-ı: hayât-ı AE. 5b.küşâdedür: küşâdur A, - L.

2 A.216b, F.240a, R.62a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun için işleri kolaylaştırsın!

1a.yarası: pasesi M. 4b.'aynına: 'aynıma R; gelmez: almaz AE. 5b.yalvarası: yalvarasın R.

1455¹

Velehû hevvena'llâhu lehu külle şey'

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Vâridâtumdan münevverdür vücûdum gül-şeni
Mümkinâtumdan müzeyyendür dü-âlem gül-şeni
- 2 Kâdir u Muṭlaḳdadur ḥükm-i vücûd-ı ins ü cân
Andan oldı münteşir ḥânum bu ḥükmüm hırmeni
- 3 Şem'-i deycûr olalı ḥurşid-i dünyâdur gönül
Müntehâ-yı 'aḳla ırgürdüm yine cân ü teni
- 4 Ey kemâl-i münteḥâya râḡıb olan kimsene
Dost isterseñ eger ḳurtar bu benlikden seni
- 5 Gel Murâduñ mantıḳından 'ârif iseñ ey ḥabîr
Ḥâne-i külbüñde ḥâşıl ola tâ kim rüşeni

1456²

Velehû dâmet selâmetühû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Cür'a-nüş oldum yine yağmaya virdüm 'aḳlumu
İki dünyâdan yine ḳurtarmışum cân ü dili
- 2 Eyledüm ḳat'-ı menâzil 'arşa-i 'ışḳında ben
Şimdi hâmûn-ı ḥaḳîḳatde alurven menzili
- 3 Ḥikmeti ser añlar iseñ sen bu 'aynuñda nedür
'Âlemüñ esrârınuñ sensin bugün şâḥib-dili
- 4 Baḫr-ı 'ışḳuñ mevcine pâyân olmaz bilmiş ol
İbtidâ-yı mevcdür cismüñ muḥîṭ olan veli
- 5 Ey Murâdî cân terkin urmayınca kimsene
Genc-i vaşlına ḥabîbüñ ırmeye hergiz eli

1 A.216b, F.240a, R.61a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun bütün işlerini kolaylaştırsın!

2a.muṭlaḳdadur: muṭlaḳda R. 2b.bu: - AE. 4a.kemâl-i: kemâl M; münteḥâya: münteḥâyı A. 4b.dost: devlet R; seni: - A; beni AE. 5a.ey: al R; ḥabîr: ḥaber A, R. 5b.ḥâne-i: ḥâne A, R; ḥâşıl: zâhir AE.

2 A.217a, F.240a, R.61a. Gazel L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun selameti devam etsin!

1b.u: ve M. 2a.'arşa-i: 'arşa A. 2b.menzili: mizeni AE. 3a.ḥikmeti: ḥikmetin R; ser: sır AE; ger R. 4b.veli: dili A. 5a.kimsene: kimsine A. 5b.ırmeye: ırmaya R.

1457¹

Velehū dāmet sa'ādetühū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 İştîyākum ḥadde gelmez bî-mecāl itdūn beni
Yanuña varınca her ḥālümde ḥāl itdūn beni
- 2 Şems-i tābānuñ görelden ḫālî'üm mes'uddur
Cümleden anuñ içün şāhib-cemāl itdūn beni
- 3 'Arş-ı a'lāda geçürdün çünki lebbeyküm ünün
'Älem-i 'ulvîde pervāz ile bāl itdūn beni
- 4 Zerre zerre münteşir oldu şu 'ā'um 'āleme
Mihr ü māha nūr içün zavýumla dāl itdūn beni
- 5 Çün kemālünden niḳāb açup baña kılduñ nazar
Her fününuñ ekmeli şāhib-kemāl itdūn beni

1458²

Velehū besaṭa'llāhu 'adlehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Bir nazarda kāyînāt emrinde fermān eyledi
Pes bu fermānında bir bir yahşi im'ān eyledi
- 2 Bu vücūd iḳlîmine başdı bu elvān-ı ḥudūd
Bu tariḳi ḳurdı kendin bunda iz'ān eyledi
- 3 "Mā hüve'l-vāḳi'" olmadı vuḳū'-ı naşş-ı ḳāl
Zerre şaldı lem'adan bir nūr lem'ān eyledi
- 4 'İlm-i ḫikmet aşlını 'ilminde ḫıfz eyler yine
Ol kitābuñ noḳṭasını aña bürhān eyledi
- 5 Mecdini bildürmek içün bu Murādî şimdi pes
Bāb-ı 'ilminde yine bir noḳṭa i'lān eyledi

1 A.217a, F.240b, R.64b. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saadeti devam etsin!

2a. tābānuñ: tābānuñ R. 3a. geçirdin: geçerdin A. 3b. 'ālem-i: 'ālemi AE. 4b. ü: - R; beni: - A, M.

2 A.217a, F.240b, R.63a. Gazel Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletini yaysın!

1a. emrinde: emrine AE. 2a. elvān-ı: elvān u R. 2b. kendin bunda: bunda kendin AE. 3a. Mā hüve'l-vāḳi': bk. G

111/4; vuḳū'-ı: vuḳū'ı A; vuḳū' AE, M. 3b. nūr: nūr-ı M; nūr ile R. 4a. 'ilm-i: 'ilm ü R; eyler yine: eylediye R.

5. beyit Âda yoktur. 5a. pes: bes R.

1459¹

Min leṭâyîfî esrârihî ve ‘avârifî âsârihî ḳaddesa’llâhu sirrehu’l-‘azîz

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Bilmezem ya Rab nedendür ‘aḳlumuñ yağmaluḡı
Yâ nedendür bilmedün bu gönümün şeydâlığı
- 2 Varlığum peydâda buldum intihâdan ibtidâ
Gelmedin milk-i ‘ademden bulmuşam peydâlığı
- 3 Âb-ı ‘ışḳ ile muḫammer olalıdan tıynetüm
Ḳalib-i insânda oldum rûḫ-ı cân ortalığı
- 4 İn ‘ikâs olalı şemsümden cihânuñ mihrine
Ser-be-ser nûruma virildi cihân aralığı
- 5 Sırrımuñ sırrında çün şırrum gelüp ḳıldı cülûs
Ey Murâdî andan aldı cümleten zibâlığı

1460²

Velehû aḫsena’llâhu ileyh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Dir imiş dil-ber baña ben sevmesem sevmez beni
Ḥaḳ dimişdür ‘ışḳ-ı dil-dâr oldu ‘ışḳuñ a‘zamı
- 2 Cân ü dilden geçmeyince cân ü dil gelmez ele
Şâdiḳ oldur her nefes başdan duta derd ü ğamı
- 3 Dem-be-dem dem aḳıdup ‘aynından ‘âşık derd ile
‘Aşık oldur ‘arî ḳoya ola ‘ışḳuñ hem-demi
- 4 Nâle-i bülbül nedür yâ gül nedür bülbül nedür
Bu rumûzı bilmeyen n’eyler o seyr-i gül-şeni
- 5 ‘Âlemi vardır Murâduñ ‘âlem olmaz aña kes
Terk idüpdür ol sebebden işbu seyr-i ‘âlemi

1 A.217b, F.240b. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Onun sırlarının incelikleri ve eserlerinin bildirdiklerinden... Allah (cc.) onun yüce sırrını kutsal kılsın!

2a.intihâdan: şehâdan A. 2b.gelmedin: gelmedi A, AE, H. 3a.muḫammer: muḫammir AE. 4a.şemsümden: şemsden A.

2 A.217b, F.241a. Gazel L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona en güzeli versin!

1a.ben sevmesem: kim sevmişem M. 3b.ârî: - A; ola ‘ışḳuñ: ‘ışḳuñ ola A; ‘ışḳuñ F. 4a.yâ: - AE. 5a.‘âlem: ‘âlim AE.

1461¹

Velehū ṭāle beḳāhu

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Âkıbet-endiş olan dünyâda ğâfil olmadı
Kârını tedbir iden 'âlemde câhil olmadı
- 2 Her ne iş kim olmaya tevfiḳ-i Hâḳ aña refiḳ
Şad hezârân sa'y ile cehd ile kâmil olmadı
- 3 Ehl-i hâl olmak dilerseñ vâkıf-ı hâl ol yûri
Vâkıf-ı hâl olmayan her işde kâmil olmadı
- 4 Tıynet-i pâkindedür her kişinüñ olmak ferîd
Terbiyet nâ-ehl olana hiç ḳâbil olmadı
- 5 Ey Murâdî bâr-gâh-ı ḫâzrete eyle niyâz
Cürm-i eflâk âh-ı maḫlûmâna ḫâyıl olmadı

1462²

Velehū ṭavvele'llāhu 'umrehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Yâ ḫabiba'llah ayırmağıl cemâlün'den beni
Yâ resula'llah ayırmağıl cemâlün'den beni
- 2 Yâ şefi'e'l-müznibîn ü yâ delile'l-'âcizîn
Yâ resula'llah ayırmağıl cemâlün'den beni
- 3 Luṭf ü iḫsân u mürüvvet eyle baña yâ şefi'e
Yâ resula'llah ayırmağıl cemâlün'den beni
- 4 Saña erzânî olan ol sırr-ı vahdet ḫaḳḳı'çün
Yâ resula'llah ayırmağıl cemâlün'den beni
- 5 Bu Murâdî derd-mendün derdine dermân idüp
Yâ resula'llah ayırmağıl cemâlün'den beni

1 A.217b, F.241a. Gazel L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devamlılığını uzatsın!

2b.kâmil: ḫâşıl B. 2, 3, 4 ve 5. beyitler AE'de yoktur.

2 A.218a, F.241a. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın!

2a.şefi'e'l-: delile'l- M.

1463¹

Velehû ferraḥa'llâhu kürbetehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'İşk-ı yâr olalı yârâ yâr gördüm kendümi
İki 'âlem içre pür-âşâr gördüm kendümi
- 2 Baḥr-ı ḥayret çâr yanımı iḥâṭa eyledi
Ḳande kim kılsam nazar dîdâr gördüm kendümi
- 3 Devr idüp dâyire 'aklı dolanur idi gönül
'İşk ilinde şimdi ben devvâr gördüm kendümi
- 4 Toğdı çün şems-i sa'âdet müştērî cismümde pes
Bu vücûdum milkine envâr gördüm kendümi
- 5 'İşk ile 'âr ey Murâdî olımaz bir yirde cem'
'Ârı ḳodum yoğ içinde var gördüm kendümi

1464²

Velehû lâ-zâle kehfen li'l-'ibâd

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Râḥat olmazsın gönül sen görmeyince yârûnî
Bilürem gördükde anı terk idersin varuñı
- 2 İster iseñ bulmağa vaşl-ı ḥabîbi cân ile
Cânı terk eyle yûri Mañşûr-veş dik dâruñı
- 3 Eyle deryâ kendüñi sen ḳatrelikden ol ḥalâş
İster iseñ vuşlatı terk eyle nâm u 'aruñı
- 4 Ol rızâsında ḥabibûñ dâyimâ sen şubḥ u şâm
Eyleye gül-zâr-ı İbrâhîm-veş tâ nâruñı
- 5 Ey Murâdî sen ḥalâş olmak dilerseñ dem-be-dem
K'ey şaḳın nâ-maḥreme keşf eyleme esrârûñı

1 A.218a, F241b. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun üzüntüsünü gidersin!

1a.gördüm: - A. 3a.dolanur idi: dolanurdu M. 4b.envâr: envân B. 4. beyit A'da yoktur.

2 A.218a, F241b. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Kulları için sığnağı devam etsin!

2b.dik dâruñı: dildâruñı A.

1465¹

Mine'l-ḥaḳāiki'r-rūḫāniyye ve'l-bevāriki'n-nūrāniyye

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Çün beni eşyâya bürhân içün insân eyledi
Münis olmak şartını bildürdi mihmân eyledi
- 2 Tāyy idüp milk-i vücudı 'âlem-i ru'yâ-sıfat
'Arş-ı 'alâ levḥ-i maḥfûz üzre cevân eyledi
- 3 'Ayn-ı vahdetden içüpdür nice aḳdâh ile mâ
Bir şarâb-ı lâ-yezâli mest u ḫayrân eyledi
- 4 Cân ü dilden geçmeyince var olur mı cân ü dil
Cümle 'âlem cisminde bir def'a bir cân eyledi
- 5 Ey Murâdî gel berü 'âlem nedür âdem nedür
Her ne kim var ise gevher cümleye kân eyledi

1466²

Velehû aḫkema'llâhu emrehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Sem'-i cāna gûş idelden ol ḫabîb âvâzını
Oldı dil ḫayy-ı edeb bildükde her bir rāzını
- 2 Âfitâb-ı 'âlem oldı dil ḫamu seyyâredür
Merd-i vâḫiddür ḫamu 'âlem bilürler nāzını
- 3 Cümleten dünyâ vü uḫrâ hep şikâr oldı dile
Dutalı bâzû-yı 'izzet üzre devlet bâzını
- 4 Milkin aldı dil ḫo arzîn ḡayr tîmâr eylesün
Buldı dil icmâli virdi âḫire ifrâzını
- 5 İmtiyâz itdi Murâdî cümleden Ḥallâḳı çün
Ḳıl tecessüs ger dilerseñ bulasın mümtâzını

1 A.218b, F.241b, R.153b. Gazel AE, Lde yoktur.

Başlık A: Ruhi hakikat ve nurlu parıltılardan...

1a.bürhân: bir beyân A. 2b.eyledi: - M.

2 A.218b, F.242a, R.157a. Gazel AE, Lde yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun işlerini güçlendirsün!

3a.vü: ve M. 4a.eylesün: eyleyüp A. 5a.ḫallâḳı: ḫallâḳ R.

1467¹

Velehû medda'llâhu zıllehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Çehre-i dil-dâruñ olmışdur niķâb ârâyışı
Aradan ârâyışın qaldurmaķ olsa kâşkî
- 2 Ben sanurdum kim bulur 'âlem nedür terbiyyeti
Târik olmayınca Rabbüm bilmedüm âlâyışı
- 3 Ğam degül mirýât-ı qalbe nâzır olsa ger 'uyün
Anıladur cân ü gönül qadrin anuñ baķşâyışı
- 4 Ğayme-i ecsâmda ervâhuñ olmışdur Ğayâl
Maķz-ı Ğikmet 'ayn-ı qudretdür bu eşýâ cünbüşi
- 5 Merd-i Ğaķdur kim ki fehm ide Murâduñ qavlini
Her ki merd-i Ğaķ degül yokdur Murâd ile işi

1468²

Velehû nâle murâdehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şevķumı seyr ideli vaşlumla peydâ ol didi
Nâlemi güş ideli ismümle güýâ ol didi
- 2 Kendü Ğükmümden geķüp gördi rızâsın gözlerüm
Bu vücüdumla vücüduñ eyle ibķâ ol didi
- 3 'Ayn-ı vaĞdetden hüveydâdur didüm nûr-ı eĞad
Bir qılup 'aynumla 'aynuña hüveydâ ol didi
- 4 'İlm-i insânî nedür bildür uşûlî fehmini
Ğayy idüp 'âemleri ünsümle iĞyâ ol didi
- 5 Bu Murâdî merd idelden âĞırın yâd itmedük
Bî-kenâr u bî-nihâye ulu deryâ ol didi

1 A.218b, F.242a. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gölgesini uzatsın!

1b.ârâyışın: ârâyış A. 4a.ervâhın: ervâķın A. 5. beyit M'de yoktur.

2 A.219a, F.242b, R.175a. Gazel A, F, H, L, R'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Onun isteĞini versin!

3b.bir: pür A; 'aynuña: gaybumı R. 4a.uşûlî uşûlün R. 5b.ulu deryâ: olur yâ A.

1469¹

Velehü kıddesa'lläh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Aql ü dânişden mücellâ oldu dil âyinesi
Kınlı oldu kim maħabbetden bir ola sinesi
- 2 'Arş-ı a'lâdur çü kılb-i evliyâ ey mu'teber
Naķş-ı âyât-ı ĥadîs oldu anuñ "beyyine"si
- 3 Her kıaçan ĥalk-ı cihân ola cevâb ile 'adû
'Âķil olan kimsenüñ sinede olmaz kinesi
- 4 Ey refik-i dil-sitânum diñle kıavlüm 'ışķ ile
Cehd kıl olmayasın 'âlemde 'ilm âyinesi
- 5 Bu Murâdinüñ çü dünyâda cevâbı Ĥaķ durur
Ĥaķ cevâbıdur cevâbı ģayri yokdur nesnesi

1470²

Velehü 'azze naşruhü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şüreti bî-mişl ü bî-hemtâda zâhir kıdreti
Kıdreti teşķiş iderseñ anılayasın ĥikmeti
- 2 Kâbiliyyet her kışide oldu miķdârınca çün
"Küllü şey'in" miķdârın anla böyledür ĥâşiyeti
- 3 Bir meĥekdür zıkr-i Ĥaķ kim fetĥ ider müşkilleri
Ayırur her ma'deni budur anuñ ĥâşiyeti
- 4 Bâr-gâh-ı 'izzet itmişdür saña bâbın küşâd
İster iseñ iste ģel andan hemân her 'izzeti
- 5 Ey Murâdî ĥayra dönsün dir iseñ her işlerüñ
Ĥaķķı ģözle Ĥaķķı ģözleyenüñ oldu 'âdeti

1 A.219a, F.242b. Ģazel A, F, H, Lde vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) kıutsal kılsın!
2b. beyyine:bk. Ģ 148/2b.

2 A.219a, F.242b. Ģazel A, F, H, Lde vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Yardımı izzetli olsun!

1a.ü: - A; zâķir: zâhir B. 2a.çün: çok A. 2b.Küllü şey'in: bk. Ģ 881/2b. 3a.meĥekdür: muĥkemdür A;
müşkilleri: müşkillerini A, F, H. 4b.her: - B.

1471¹

Velehû zâde'llâhu fezâ'ileh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Bir zamân-ı 'âlem içre bir zamân añlar beni
Ol dem-i hoşda bu qalb-i şâd-mân añlar beni
- 2 Cân ü ten bulmağda her demde ferağ bu aña hamd
Cân ile cânâna meyl itdüm o cân añlar beni
- 3 'An-ķarîb oldu vişâl ol zî-kerem keşf ide rû
Ol ħabîb ü ol kerîm-i mihr-bân añlar beni
- 4 Ben beni añlar iki 'âlemde bulmadum henüz
Bir zamân-ı câvidânî câvidân anlar beni
- 5 Ey Murâdî sanma oldum seyr-i bâğa pür-heves
Aramuzda yâr ile sırr-ı nihân añlar beni

1472²

Velehû 'ammerehu'llâhu te'âlâ

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Aklumı yağmaladı gönlüm perîşân eyledi
Gösterüp bir dem cemâlin yine pinhân eyledi
- 2 Kendözüm bilmem dirîğa hep ferâmuş itmişem
Cür'asını nûş idüp ser-mest ü ħayrân eyledi
- 3 Tâb uraldan 'aynuma nûruñ ķomadı bende tâb
Ķalbi ħayrân çeşmi giryân 'aklı sekrân eyledi
- 4 Bilmezem fark itmezem kim giceden gündüz nedür
İşbu vech ile beni giryân u nâlân eyledi
- 5 Ey Murâdî her ne kim gelse baña andan şafâ
Her ne itdiyse baña bil 'ışķ-ı sübhân eyledi

1 A.219b, F.243a. Gazel A, F, H, L'de vardır.

Başlık A1: Bu da onundur. Allah (cc.) onun faziletlerini artırsın!

Başlık A2: A'da ikinci bir başlık daha vardır: Velehû eyyedehu'llâh.

1a. zamân-ı: zamân A. 1b. dem-i hoşda: dem hoşında A. 2a. ferağ bu aña hamd: - A.

2 A.219b, F.243a. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allahu Teala (cc.) onun ömrünü uzatsın!

2b. ü: - H; eyledi: - A, F, M.

1473¹

Velehū dāmet ma‘diletuhū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gösteren tür-ı haķıkatde tecellâdur beni
Eyleyen Mûsî-i kudret dest-i beyzâdur beni
- 2 Gerçi kim sûretde ‘aynum bilmedi keyfiyyetin
Lik hayrân eyleyen hûsn-i dil-ârâdur beni
- 3 Kâlbümün mişbâhıdur ‘âlemlere viren ziyâ
Şems-i neyyir eyleyen bir dürlü peydâdur beni
- 4 Bu vücudun şehrine sultân olaldan sırr-ı dil
Sırr ile haķķiyetüm ihyâ iden hâdur beni
- 5 Ey Murâdî bilmek isterseñ eger aḥvâlümüz
‘İlm ile dānâ iden bir ulu dānâdur beni

1474²

Velehū edama’llāhu devletehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 ‘Âlem-i hicretdedür çün kâyinātuñ ‘âlemi
Âdem oldur kim anuñ vaḥdet ola dâyim demi
- 2 Ser-te-ser ‘âlemleri geşt itdi seyyâḥ-ı gönül
Ey vücudum baḥrına ḡavvâş olan gör hem-demi
- 3 Baḥr-ı a‘zamdur vücūd-ı ‘ârifin ey zü’l-‘aķıl
‘Aķıl u idrâk ister iseñ çekme ‘âlemden ḡamı
- 4 Cān ü dildür âşinâ çün iştiyâķ-ı âşna
Yād olmaz rüşinâ-yı çeşm-i dil-dār ol hemi
- 5 Ey Murâdî sırr-ı lâ-yuḥşâ durur sırr-ı velî
Tâc u taḥtî ‘ârif iseñ târik ol çün Edhemî

1 A.219b, F.243a. Gazel AE, L, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun adaleti devam etsin!

1b.mısraı Âda yaldızla silinmişdir. 2a.şûretde: hûrinda A. 2b.eyleyen: eyledi A.

2 A.220a, F.243b, R.148a. Gazel AE, L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletini devam ettirsin!

3a.‘aķıl: ‘uķûl R. 3b.ü: - R; ḡamı: - A. 5b.taḥtî: taḥtını A; ol: - A.

1475¹

Velehû menna'llâhu bi-envâri ma'diletihi

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Şûret-i cân oldu çün vech-i kemânuñ arası
Aradan kaldur vücûduñ oldur anuñ çâresi
- 2 Zât-ı ahfâdur nişanı çün başiret ehlinüñ
Pes 'ayân-ı bî-beyânîdür yine gam-ı h'âresi
- 3 Milket-i hüsn oldu çün 'aşıklara cây-ı maşar
Ehl-i hâlün 'âlem-i bî-keyfe 'ilmi varası
- 4 Baht-ı çâli' sa'dinün te'sîridür ey cân-ı men
Âsmân-ı kırbda seyr eyleyen seyyâresi
- 5 Ey Murâdî 'âlim-i dâneya kimdür lâ diyen
Lâ vü len'den ger geçerseñ sañadur yalvarası

1476²

Velehû edama'llâhu sa'âdetehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Yâr içün terk eyledüm iki cihânun varını
Çünkü bildüm terk ile buldı bulanlar yârini
- 2 Çün hicâbın ref' ide dil-dâr duymaz aña göz
Tâ meger şâbit olup dil gözleye ikrârını
- 3 Ben şanurdum gayrıdandur bu hicâbum arası
Şimdi bildüm anladum benden imiş hep varını
- 4 Şerhe şıgmaz sırr-ı 'ışk anı kimesne anlamaz
Tâ meger meydân-ı 'ışka dike evvel dârını
- 5 Ey Murâdî revzen-i kalb olmayınca tâb-nâk
Mihr-i rüy-i yâr neşr itmez aña envârını

1 A.220a, F.243b, R.143a. Gazel AE, L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah'ın (cc.) onun adaletinin nurlarıyla lütuflandırın!

4a.baht-ı: baht u R.

2 A.220a, F.243b. Gazel A, F, M, R'de vardır.

Başlık A:

1477¹

Min haḳāyıkı kelimātihi'r-rāyika ve 'ibārātihi'l-fāyika

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Levḥ-i dilde çün yazıldı ism-i zātuñ evveli
Evvel ü âhırde derc oldu şifātuñ evveli
- 2 "Kāf u nūn" oldu hüveydā "kūn" didi lafziyyeti
Âhırıdır evvelinde kāyınātuñ evveli
- 3 Rûḥ-ı şānī eyledi ihyā bu erkānı kamu
İkilikdendür müberrā bu ḥayātuñ evveli
- 4 İştıyākın 'arz için tedbîr idüpdür mev'ize
Lik 'azāb-ı münkir olmuşdur memātuñ evveli
- 5 Ey Murādî dār-ı şüret oldu çün kim mezra'a
Ḥāne-i miḥnet olupdur tayyibātuñ evveli

1478²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Şoḥbet-i dār-ı ḥabîbe vardı dil pervānesi
Şem'ine yanmak diler bi'llāh ol dīvānesi
- 2 Nūş idelden cām-ı hestiden gönül āb-ı ḥayāt
Ref' olındı ḳande kim vardur meyūn mey-ḥānesi
- 3 Kim mu'arrādur vücūdından bulan oldur özin
Ḥāşa li'llāh kim ola dil-ber anuñ bî-gānesi
- 4 Âşinā her laḫẓada buldı ḳamudan iştihār
Oldı murgān-ı 'ayāna tu'mā anun dānesi
- 5 'İbret isterseñ (yine sen de) 'iberle ḳıl nazar
Hep Murādî ile memlû cümleñün dil-ḥānesi

1 A.220b, F.244a. Gazel A, F, M, R'de vardır.

Başlık A: Parıltılı kelimeleri ve üstün ibarelerinin hakikatlerinden...

2a. Kāf u nūn, kūn: bk. G 16/1b. 4b.münkir olmuşdur: münker olmuşuz A.

2 R.64a. Gazel R'de vardır.

5a. (yine sen de): -.

1479¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Kâmil itdüm çünkü gaybümde özüm efâlümü
'Ayna geldüm hüsn-i vech üzere bulup eşkâlümü
- 2 Gezmişem nice 'avâlim tutmadum aşlâ karar
Ber-çarâr idüm yine hâlümde buldum hâlümü
- 3 Eyleyüp her yirde câyı hep başîr oldu başar
Bu rumûzumda ulu'l-eşşâra kıldum hâlümü
- 4 Mushâfum keşf eyledüm pes geldi elf üzere elif
Hamdu li'llâh gâyet-i 'izzetde buldum fâlümü
- 5 Ger bilür iseñ Murâduñ mîm ü ma'nâsı nedür
Andan anlarsañ benüm bu 'arz ile hem kâlümü

1480²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Maṭlab-ı a'lâdadur 'âşıkларуñ ser-mâyesi
Şerhe şıgmaz bunларуñ yârûñ katında pâyesi
- 2 Zıll-ı memdûd oldu çün perr-i hidâyet mürğünüñ
Tâc-ı devlet giydi her kime toḳındı sâyesi
- 3 Oldı çün âşârdan âşâr-ı verd-i 'âşıkîn
Şemm iderler nûkhetin anla müy'essir mâyesi
- 4 Sâ'at olmasa yakîn olmaz idi şakḳ-ı kamer
Oldı çün var idi anuñ barmaḡında âyesi
- 5 Şimdi ma'nâ tıflı toḡmazdı fuy'aduñ(dan) Murâd
Şîr-i hikmet virmese idi hidâyet dâyesi

1 R.94a. Gazel R'de vardır.

2b.idüm: itdûñ L.

2 R.110b. Gazel R'de vardır.

5a.fu'aduñ (dan): fu'aduñ.

1481¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Benlügümde bulmaduñ cānā çü sen tenhā beni
Bulmuşam (ben) senlügüñde lik ben a'la beni
- 2 Tuymadum tığüñden olan yaranuña acısın
Zîre kim tığüñ durur bu yaramuñ öz merhemî
- 3 Ben seni sevmek tarîķin bilmişemdür tâ ezel
Oldı çün 'ahd-ı ezelde 'ışķ-ı rûhüm hem-demi
- 4 Zevķ idelden zevķüñi ey dil-rübā-yı bî-mişil
Bulmadum mişlümü gezdüm ser-te-ser her 'ālemi
- 5 Bu Murādîñüñ kelāmından bulur mürde hayāt
Bende oldı bir sözine nice şāh-ı Edhemî

1482²

Min netāyici enfāsihi'- şerîfe ve levāyihi' efkārîhi'l-münîfe

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 'İtābuñ neydi ma'nāsı gönül çün āşinā oldı
Ne cevır itdünse cevır olmaz bize zevķ u şafā oldı
- 2 Mu'ammā bilmeyen bilmez nedür ma'nā-yı bismi'llāh
Bilen Raḥmānı erḥamdan Raḥîm oldı ziyā oldı
- 3 Himemden çekmezem pāyı tırup meydān-ı 'ışķından
Burāķa berķ irüp durdı hemān zav'-ı dücā oldı
- 4 Ne varluķdan ki var olmaz olan var oldı yoğ içre
Miyānında miyān olmaz fenā oldı beķā oldı
- 5 Murāduñ bu kelāmı fehmi olınmaz cehd-i vāfirle
Velî her bir sözi iki cihāna merḥabā oldı

1 R.177b. Gazel R'de vardır.

1a.benlügümde: benlemekte. 1b.(ben): -.

2 A.220b, F.244a. Gazel AE, R'de yoktur.

Başlık A: Şerefli nefeslerinin sonuçları ve yüce fikirlerinin levhalarından...

Başlık F: Ve min-leṭā'ifi ṭab'ihî'l-laṭîf

1b.oldı: - M. 2b.oldı: - M. 3a.pāyı: pāsı A; 'ışķından: 'ışķında A. 3b.irüp: urup M; idüp L. 4a.varluķdan ki: var varluķda L; olmaz: oldı M.

1483¹

Velehû e‘azzehu’llâh

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Gönül miryât-ı Hâkdur gösterür nice tecellâyı
Cemâl-i yâre hem-demdür bulur meyvâda meyvâyı
- 2 Gel ey maḥbûb-ı dil-bendüm cemâlünden niḳâb açıl
Ki tâ bir demde ‘uşşâkuñ bula biñ biñ tesellâyı
- 3 Hicâbuñdan münevverdür zemîn ü âsumân el-ḥaḳ
Nice ṭâḳat vire ‘uşşâḳ açarsañ rûy-i ma’nâyı
- 4 Hüve’l-maḥbûbü maḥbûbün lehü’l-aḥfâ mine’l-maḥfî
Hemân bir sırr-ı ‘âşıkdur viren mâ’nâda ma’nâyı
- 5 Murâdi yâre yüz tutdı ferâḡat kıldı varından
Şu kim var ola varlıḳdan n’ider a’lâ vü ednâyı

1484²

Velehû zâde’llâhu meḥâbetehû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Tecellîden ḳarâr itmez gönül ister tecellâyı
Tecellî ‘aynına gelmez diler keşf ide ma’nâyı
- 2 Olur çün münderic her dem gönül levhinde ḥâletler
Zuhûr eyler mu‘ammâsı bezer eṭrâf-ı ârâmı
- 3 ‘Acebdür bu delâyil kim delil olur delâletle
Berâḥîn ile ḳâtı’dur mu‘ammâdan mu‘ammâyı
- 4 Eḥabbü’l-aşli min ḥubbin fe-inne’l-aşle fî-ḥubbî
Ḥabîb ile ḥabîb olmış n’ider pes özge ḡavḡâyı
- 5 Nihân-ı bî-nihân el-ḥaḳ ‘ayân-ı bî-‘ayân olmış
Murâdinün zâmirinden ider feyzân âlâyı

1 A.220b, F.244a, R.88a. Gazel AE’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu aziz kılsın!

1b.me’vâda: me’vâ A. 3b.ma’nâyı: ra’nâyı B, L.

4a.O sevgili sevilendir, gizliden en gizlidir... maḥbûbün: maḥbûbin R. 4b.viren: virür R. 5a.Murâdi Murâdi F.

2 A.221a, F.244b, Gazel AE, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun heybetini artırsın!

1a.tecellîden: tesellâdan B, L. 1. beyit A’da yoktur. 2a.olur çün münderic: olupdur münderic çün A; ḥâletler:

ḥâller L. 3a.’acebdür: ‘aceb A. 4b.n’ider: nedür L; ḡavḡâyı: ḡavḡası L.

4a.Aslın en sevimlisi sevgidendir zira asıl benim sevgimdedir.

1485¹

Velehū nāle münāhu

Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn

- 1 'Aceb ey dil hayālünde ruḥ-ı cānāna irdūn mi
Gül ü abherde bir şemme bulup bostāna irdūn mi
- 2 İdūben sarf-ı maḳdūruñ bu günde ḥıdmet-i yāre
Oluben cān ile bende 'aceb sulṭāna irdūn mi
- 3 Ṭabīb-i ḥāzıķı bulduñ mı var mı derdüñe çāre
'İlāc odı mı bu kāra nice dermāna irdūn mi
- 4 Nice bir meyli var mıdur saña ol dil-rübā yārūn
Ṭolanup ḥāne vü bābın yine iḥsāna irdūn mi
- 5 Ṭolaşup ser-te-ser āfākı gezdūn başdan ayağa
Murādı gibi sen bir şāḥib-i 'ummāna irdūn mi

1486²

Velehū lā-zāle mu'inen li'l-İslām

Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn

- 1 Taḥayyür ḳapladı 'aḳlum veli kārūm revān oldı
Ṭağıldı ser-te-ser fikrūm revān-ı ins ü cān oldı
- 2 Seḥāb-ı luṭfı yağdırdı yine bārān-ı aḥkāmı
Ḳamu mevcūd-ı 'ālem başına şāḥib-zamān oldı
- 3 Muḳārindür egerçi ḥikmet ü ḳudret berāberde
Velikin heyyet u heybet ikisi tev'amān oldı
- 4 Cenāb-ı milk-i evlādan irişdi emr-i ḳatı' çün
Neden kim oldı maḳşūdı ol iş anda hemān oldı
- 5 Ṭutarlar elde 'ārifler Murāduñ nazm-ı güftārın
'İyān-ı ehldür nā-ehle ammā kim nihān oldı

1 A.221a, F.244b, R.90b. Gazel AE'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun kaderini gerçekleştirsin!

2a.bu günde: bu günden A; dün ü gün A, L. 3a.ṭabib-i: ḥabib-i R. 5a.ser-be-ser ser-te-ser L, R. 4b.vü: - L.

2 A.221a, F.244b, R.62b. Gazel AE, L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. İslam'a yardımı devam etsin!

1b.ṭağıldı ser-te-ser: ṭağıldı ser-be-ser R; fikrūm: fikr-i A. 3a.ü: - R. 3b.velikin: velākin R; oldı: - M. 4b.iş: uş R.

1487¹

Velehû halleda'llâhu devletehû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Zâmîr-i âfitâb-âsâya her zerre 'ayân oldı
Beyân-ı küll-i mevcûd ile mevcûd 'ayân oldı
- 2 Şenâsında durur elfâz-ı lâ-yuhşâ kemâl ile
Kemâl-i bâ-kemâlinde kemâlince 'ayân oldı
- 3 Levâzımdan eşer kat'a muṭî'e olmadı aşlâ
Muṭî' olan içâ'atla 'aṭasından 'ayân oldı
- 4 Cihân-ı cân için şerḥ istedüm ben pîr-i ma'nâdan
Didi 'aynûndedir 'ayn ile gaybuñdan 'ayân oldı
- 5 Murâdî nefḥa-i evvel degül şânide şâlisde
Hemân bir vech-i ma'nâdur 'ayân oldı 'ayân oldı

1488²

Velehû ṭayyebe'llâhu enfâsehû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 İ'ade eyledüm çün kim irişdi fazl-ı sübhânî
Yâķinen añladum kim irdi 'avn-ı luṭf-ı Yezdânî
- 2 'Urûc-ı muḥtaşardan oldı çün mi'râc-ı külliyyet
Pür-ekmel oldı o kim kâmiline virdi 'unvânı
- 3 Necât oldı taḥiyyâta sebeb aşlında bi'l-esbâb
Anuñ için sebebdür bu sebebden 'avn-ı ğufrânî
- 4 Mekân-ı lâ-mekâniden beyânın ṭarḥ ider her dem
Çü bî-vaḳt oldı vaḳtinden seçer mi in ile ânı
- 5 Murâdî ger ḥaķîkatden ḥaķîkatse murâduñ pes
Elüñ çek bu aralıkdan süresin tâ ki devrânı

1 A.221a, F.245a, R.64a. Gazel AE, L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletini ebedi kılsın!

1b.ile mevcûd: mevcûd ile M; ile mevcûdî R. 2a.elfâz-ı elṭâf-ı A. 3b.oldı: - M. 4a.cihân-ı: cihân u R. 4b.'ayn: ğayn R. 5a.nefḥa-i: nefḥa F, M.

2 A.221b, F.245a. Gazel AE, L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nefeslerini güzel kılsın!

1b.yâķinen: yâķın A; 'avn-ı: çün R. 2a.külliyyet: külliyyed A. 2b.kâmiline: kâmile A. 4a.beyânın beyân R; her dem: dâ'im R. 4b.ân: in R. 5a.pes: bes R. 5b.çek: - A.

1489¹

Velehū şereḥa'llāhu şadrahū

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Gönül miryâtına eyle nazar gör nūr-ı iclālî
Göresin tâ ki ol nūr ile sen nūr-ı tecellâyı
- 2 Cemâl-i aḥsen-i takvīm ile hulk oldu çün insân
Dilerseñ olasın kâmil gözetgil vech-i ma'nâyı
- 3 Ḥayât-ı câvidân iste n'idersin bu fenâ milkin
Cemâl-i yârı seyr eyle n'idersin ağ u karayı
- 4 Hicâb içinde kalmışsın unuttuñ 'âlem-i aşlı
Olan şıdk içre müstağrak görünmez ol her ârâyı
- 5 'Ulûm-ı evvelîn ü âhirîni görmişem cümle
Murâdî cümleden a'lâ bulupdur 'ışk-ı tenhâyı

1490²

Velehū zîdet devletühū

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Bu hüsn-i bî-nihâyetden bize çün kim haber geldi
Bu başa anuñ 'ışkından neler geldi neler geldi
- 2 Ḥayât-ı câvidânı çün hitâb-ı dil-fırîbümdür
Beni ihyâ idüpdür ol baña çün bir şehir geldi
- 3 Kemâl-i bî-nihâyetdür hüveydâ bu vücûdumda
Ziyâsıdur anuñ bu 'âleme zav-ı kamer geldi
- 4 Eşerdür gerçi bu 'âlem müeyyessirden kinâyetdür
İki dünyâyâ ammâ kim bu sırrumdan eşer geldi
- 5 Murâdî 'âlem ü âdem miyânıdur hemân bir dem
Müdâm olsun demün her dem ki saña ser-be-ser geldi

1 A.221b, F.245b, R.63a. Gazel AE, L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun göğsünü genişletsin!

1a. iclâlî: iclâyı B, F, H, M, R. 2a. aḥsen-i takvīm: bk. G 1345/2a; takvīm ile: takvīmle M. 2b. gözetgil: gözet gel M. 4b. görünmez: gözetmez M; ol: - A.

2 A.222b, F.245b, R.65a. Gazel AE, L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devleti ziyadeleşsin!

4a. bu: her R

1491¹

Velehû yessera'llâhu murâdeh

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Çü geldüm 'âleme seyr eyleyüp gezdüm her ârâyı
Ne câ kıldı ne küşe görmişem her küşe vü câyı
- 2 Çerâğın açup 'ayn ile 'ayn aldı gaybından
Koyup tenhâda bir keşret idüp keşretde tenhâyı
- 3 Nâzarda bir nâzar gördi nazîrin bulmadı hergiz
Eline aldı câm-ı 'ışkı başa aldı sevdâyı
- 4 Mekânı ıarfetü'l-'ayn içre aldı oldu pür-envâr
Dücâ kıldı anuñ nûrî ziyâ-yı şems ile ayı
- 5 Dime 'âlem aña kim ol habîr olmaya 'âlemden
Murâdî a'lem oldur kim vire bu feyze ma'nâyı

1492²

Velehû zâde'llâhu şevketehû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Gözüme nesne görünmez ruh-ı dil-dârdan gayrı
Meşeldür 'aşıka eglence yok didârdan gayrı
- 2 Yürü sen vâ'ız cennet makâmın kılmagıl ta'rif
Baña meyvâ gerekmez âstân-ı yârdan gayrı
- 3 Gözüm her dem nigâra karşı kan ağlarsa 'ayb itme
Fiğân eyler mi bülbül nesneye gül-zârdan gayrı
- 4 Benüm bir münisüm yokdur yanumda sâyeden özge
Ne bir eglencemüz vardır fiğân ü zârdan gayrı
- 5 Ne denlü var ise ey dil cihân içinde hulviyyât
Baña sem oldu cümle ol şeker güftârdan gayrı
- 6 Cihân bağında gerçi serv-çadler çokdur ammâ kim
Görünmez gözüme aşlâ o hoş-reftârdan gayrı
- 7 Leb-i la'line dil-dârûñ bahâ isterse ger cânuñ
Murâdî dünyâda yig var mı bu bâzârdan gayrı

1 A.222a, F.245b, R.65b. Gazel AE, L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun muradını kolaylaştırsın!

1a.geldüm: gezdüm R. 1b.küşe vü: ve A; küşe H; küşe-i R. 2a.çerâğın: çerâğın R; açup 'ayn: açup ü 'aynın R.

3b.'ışkı: 'ışk-ı R; sevdâyı: hüveydâyı R. 4a.envâr: enver R. 4b.dücâ: recâ A; ziyâ-yı ziyâsı R. 5a.'âlem: 'âlim M; 'âlemden: 'âlemdür R

2 A.222a, F.246a. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ihtişamını artırsın!

1493¹

Velehü ebbeda'llāhu salṭanatehü

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Cemâl-i yâre meyl iden ne kılsun ğayrı âlâyı
Yüz aklıĝı dilerseñ ger gider sevdâda sevdâyı
- 2 'Uruc eyler iseñ evce koma toĝruluĝı elden
Temennî eyler iseñ ger şaķın itme temennâyı
- 3 Ne yazdı levhe gör nakķāş-ı dehr nakşı sen egme baş
İki gözden döküben yaşı gözetme zîr ü bâlâyı
- 4 Eger el virse el virmek ķarañıudan çıkar cânı
Velî zinhâr her-zinhâr gözetme kâr-ı a'lâyı
- 5 Murâdî kimse fehmi itmez sözüñi lik kâmiller
Kemâl ile olan kâmil ne kılsun aķ u ķarayı

1494²

Velehü dâme melâzen li'l-enâm

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Yakînen sâdıķan ķavlen nedür bilgil sen aķbârı
Serîr-i 'izzet isterseñ gönül sen şaķla esrârı
- 2 Şafâ câmın ger isterseñ muşaffâ eyle miryâtuñ
Gözetme ğayrıdan zerre gözetgil vech-i dil-dârı
- 3 'İyân ister iseñ ey dil özüñi eylegil pinhân
'İyân olur iseñ pinhân dem-â-dem aña bu kârı
- 4 Mubaşşarda mubaşşarsañ başîret üzre ol dâyim
Başîret terkin itgil sen daķı nâmûs ile 'arı
- 5 Murâdî bilmek olmuştur bu güftâruñ güherden yeg
Hemân 'arz eylegil tırma bulursan ger ħarîdârı

1 A.222a, F.246a. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah onun saltanatını ebedileştirisin!

2b.eyler: ider M. 3a.egme: eger A. A'da 5. Beyitte 1490. gazelin 4. vü 5. beyitleri olan iki beyit daha yer almaktadır. 7a.âhirin (i): âhirin A. Yine A'da bu gazelden sonra 1491. gazel mükerrer olarak yer almaktadır.

2 A.222b, F.246a. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Halk için sığınak olması devam etsin!

4a.mubaşşarda mubaşşarsañ: mubaşşırda mubaşşırşan M; ol: - M. 5a.Murâdî: Ey Murâdî A; bilmek: bil ki M

1495¹

Velehû lâ-zâle mükerrerem ve mu‘azzezâ

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Ziyâ-yı âferînişden olupdur ‘âlem-i şânî
Ben evvel halk olundum çün baña devrândur anı
- 2 Kalem çün ism-i levhî levhe yazdı levh-i levhümdür
Anun çün oldu lâyiğ ‘âlemine cümle devrânı
- 3 Kitâbında didi “ikrâ” okındı ezber-i manzûr
Nazar miryâta urmağdur hünerdür aña dermânı
- 4 Şu ‘â’-ı mihr-i feyzinden eger neşr olmasa zerre
Olurdu muzmañil akmâr şems olmazdı nûrânî
- 5 Hicâbuñ pedesin kâldur bulasın nûr-ı zulmetde
Dimişlerdür meşel zulmetdedür bil âb-ı hayvânı
- 6 Murâdide muğarrerdür ola her ne ki var mevcûd
O bir bahr-ı ‘azîm oldu ki yokdur hiç pâyânı

1496²

Velehû ebbeda’llâhu devletehû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Havâtırdan müberrâdur şu kim dil-dâra yüz tıtdı
Harâm oldu hevâ-yı ğayr aña kim yâre yüz tıtdı
- 2 Hayâl-i kevni terk eyle ne şüret zâhir ü bâtın
Ne mümkün ola bî-çâre aña kim çâre yüz tıtdı
- 3 Nice teşhîş ide yârûn cemâl-i bâ-kemâlinde
Muñîğ oldu ziyâ-ı vech o kim envâra yüz tıtdı
- 4 Beğâ bulmaz o bi’llâhi beğâsın kılmayan ifnâ
Beğâ-ender beğâ oldu şu kim tekrâra yüz tıtdı
- 5 Murâdî mañv ider bir lem‘asında ‘âlemün nârın
Ne bilsün berğ-i envâruñ şular kim nâra yüz tıtdı

1 A.222b, F.246b, R.131b. Gazel AE, L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. İkrâm edilmişlik ve yüceltilmişlik devam etsin!

1b.anı: - M. 3a. ikrâ: bk. G 895/5a; ezber-i: ezber ü A. 3b.mir’âta: mir’âta A. 4b.akmâr: akmâr ü R. 5a.nûr-i: nûr R. 5b.zulmetdedür: zulmetde olur R. 6a.bahr-ı: - R

2 A.223a, F.246b, R.170a. Gazel AE, L’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletini ebedileştirsin!

3b.tıtdı: - M. 4b.şu kim tekrâra: şular kim nâza R; tıtdı: - M. 5b.şular: - R

1497¹

Velehū enāra'llāhu bürhānehū

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Bizüm esrārumuz 'ālemde cān gibi nihān oldu
'İyān-ı bī-nihānīdür 'aceb rūḥ-ı revān oldu
- 2 Kāmer sevdā hicābından ne var ger zīr-i men olsa
Çü tāb-ı şems-i nūrānī cihān içre 'ayān oldu
- 3 Zemāyir milkinge vardum 'acāyib kâ'alar gördüm
Velikin ḳalbüme lāyih bir ulu āstān oldu
- 4 Maḥabbet himmet-i a'lā ki el-haḳ "ve lā yu'lā"
Mücerred zīr ile bālā ḥabībüm bir cihān oldu
- 5 Şināv-ı baḥr-ı vaḥdet kıl Murādī keşret içinde
Bu bir a'lā zerāfetdür nihān itdün hemān oldu

1498²

Velehū naşarahu'llāhu 'alā a'dā'ihī

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

- 1 Kaçan kim 'ışk-ı nāzından yanar dil-dādenün ḳalbi
Ḥabīb-i dil-nüvāz oldum temelluḳ gösterür ḥaylī
- 2 Cemāl-i lā-naẓirin keşf iderse zīr-i ḥucbından
Ziyāde ola ol demde ḳamu üftādenün meylī
- 3 Çü eşkünden dōke ḳatre firāḳ-ı hicr-i yār için
Olur her biri bir deryā cihānı ḡarḳ ider seylī
- 4 Eşerdür bī-eşerden bu 'acāyib sırr-ı ekberdür
Ne bilsün 'āşık-ı mecnūn gelürse her şeh̄er Leylī
- 5 Murādī şerḥ-i āḫirdür ne mümkindür ola meşrūḥ
Kim anı bilmeye lākin dilinde ola vāveylā

1 A.223a, F.247a, R.161a. Gazel AE, L'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun bürhanını açıklığa kavuştursun!

1b.nihānīdür: beyānīdür R. 2a.zīr-i men olsa: - A. 3a.'acā'ib: ḡarā'ib R. 3b.velikin: velākin R. 4b.ḥabībüm: cisim A, F, H, M; bir cihān ber-mihmān A; velā yu'lā: Hak yükselir, onun üzerine çıkmaz anlamındaç . 5a.şināv-ı: şenādur R

2 A.223a, F.247a. Gazel AE, L, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun düşmanlarına karşı ona yardım etsin!

1b.temelluḳ: - A. 3a.ḳatre: - A. 5a.āḫirdür: āherdür M.

1499¹

Velehû edama'llâhu eyyâmehû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Kemâl-i ekmel oldı fi'l-ḥaḳîḳa râz-ı pinhânı
Eger merd iseñ ey dil kâtim olğıl sırr-ı îmânı
- 2 Ziyâde 'ömr-i ḳayy-ı lâ-yenâmuñ vech-i aḥsenden
'Aḫsîdûr 'aṭâya eyle ṭurma şükr-i sübhâni
- 3 Ḥayâl-i terk-i şüretten görünmez ḥâlet-i ma'nâ
İrağ ol gayrıdan aña yaḳın ol gözle ma'nâyı
- 4 'Aceb aḥvâl olur câna eger cân añlaya zihnüñ
Ne cânı var ki câna cân diye ey cânumuñ cânı
- 5 Murâdî sırr-ı ḥikmetden eger kim inkişâf itse
Beḳâ bulaydı ḥükm-i Ḥaḳḳ ile bu 'âlem-i fânî

1500²

Velehû besaṭa'llâhu nûre ma'diletihî

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Niḳâb açmış yüzinden çün cemâl-i 'âlem-ârâsı
Gören 'aşıḳlaruñ varduḳça artupdur temennâsı
- 2 Tecellâ eylemiş Mûsî-i ḳalbe vahdet-i zâtı
Ene'l-ḥaḳ söylemiş keşretde gördüm tağ u şahrâsı
- 3 'İmâret eyledi cûd ile ḳudret maḥz-ı ḥikmetden
Şeref virdi vücûda yükselüp bâb-ı mu'allâsı
- 4 Temennâ eyledüm bir gün seḫer-gehden niyâz ile
İrişdi ḳuvvet ü ferrüm dükenmezdür temâşası
- 5 Murâduñ 'âleme ḥükmi şu deñlü nâfîz olmışdur
Ki yirde yir yir oḳındı berât-ı nâm-ı tuğrâsı

1 A.223b, F.247a. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun günlerini devam ettirsin!
1a.kemâl-i: kemâl A. 1b.sırr-ı îmânı: sarâyını A. 2a.'ömr-i' ömre A.

2 A.223b, F.247b. Gazel A, F, M'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletinin nurunu yaysın!
3b.yükselüp: yükseldi A. 4a.bir: - A.

1501¹**Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün**

- 1 Târîk-i 'ışka meyl itdüm okudum nice fetvâyı
Tuyupdur ol fetâvide nice dürlü mu'ammâyı
- 2 Elâ yâ eyyühe'l-aḥbâb açıldı cümleten ebvâb
Şafâ-yı sirrunuz varsa gezelüm cümle ârâyı
- 3 Kuşûr-ı cennetin gördüm gönül mâ'yıl degül liken
Cenâbuñ ister ol yârüñ dutar başda bu sevdâyı
- 4 Cemâl-i dil-rübâ senden gönül bir lezzet almış kim
Kamu bî-târik oldu gezmez oldu tağ u şahrâyı
- 5 Şorarsañ ger Murâdiye niçün fâriğdür 'âlemden
Rızasın gözleyüp buldı temennâda temennâyı

1502²**Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün**

- 1 Tâlib maṭlûba maṭlûbdan ḥaberdür aña bu kârı
Şaḥîḥ anlar iseñ bil tâlibe maṭlûb bâzârı
- 2 Ḥamiyyet kılmağ için himmeti bâlâ dutar her dem
Belî didi anuñ için kaçan kim oldu tekrârı
- 3 Mükerrerden liyâḳatle mükerrerdür mükerrerdür
Mecâz oldu bes ıtlâḳında aña (sen bu) esrârı
- 4 Miyân-ı 'arşa-i kudretde miḥnet mancılığıyla
Atıldıkda ebed berd-i selâm oldu aña nârı
- 5 Murâdî merd olan oldur cebek ḳal' ide himmetle
Taḳındıkca ḥabîbüm küḥ-ı Tûra nûruñ envârı

1 R.74a. Gazel R'de vardır.

2 R.98b. Gazel R'de vardır.

1a.ṭaleb: tâlîb. 2b.1/Fatiha suresi. 3b.(sen bu): -. 4b.21/Enbiya 69 (Biz: "Ey ateş! İbrahim'e karşı serin ve selâmet ol" dedik).

1503¹**Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün**

- 1 Diyem Allâh eger kim baña Allâh eyleye yâri
Çü tekrâr eyleyem ismin kıla cennetde tekrârı
- 2 Sücüdumda benüm hep sâcidün sâcid durur cem'â
Kıyâmumda rükû'umda iderven neşr-i âşârı
- 3 Diyem Allâhu ekber çün işidür hamd idenden hamd
Leke'l-hamdü diyem çün kim leke'l-hamd eyler ikrârı
- 4 Okuyam çünki ben Seb'a'l-meşâni ism-i Hakk ile
Sekizdür acılan yedi kapanur kılmaz âzârı
- 5 Diyem ihlâş ile ihlâş dinür tebbet pes i'dâma
Selâm iden selâmetdür Murâdî anla esrârı

1504²

Min cümleti kemâlâtihî'z-zâhire ve hâlâtihî'l-bâhire

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 'İşkî bildün mi dilâ anda cefâ gördün mi
Yâri bulduñ mı 'aceb mihr ü vefâ gördün mi
- 2 Yûsuf-ı hüsni ü cemâl eyledi mi rahm u luṭf
Yâhü Ya'kûb-şıfat hüzn ü belâ gördün mi
- 3 Kenz-i ma'nâyı bulup yolına terk-i ser idüp
Kalbün âyînesini nice safâ gördün mi
- 4 Menzil alup varup itdün mi maḳâmuña huzûr
Yohsa râh üzre varup renc ü 'anâ gördün mi
- 5 Merd iseñ bakma cihân milkine bir laḫza Murâd
Niceyi aldayuben kıldı hebâ gördün mi

1 R.134b. Gazel R'de vardır.

4a. seb'a'l-meşâni: Fatiha suresi. 5a. tebbet: bk. G 127/5b; ihlâş: 112/İhlas suresi.

2 A.223b, F.247b. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Onun parıltılı mükemmel cümle ve parlak hâllerinden.

Başlık F: Ve min-leṭâ'ifi ṭab'ihî'l-laṭif.

2b. Ya'kûb: Ya'kûb-ı M; gördün mi: - M. Mihrişah nüshasında divânın bundan sonraki kısmı yoktur.

1505¹

Velehū edāma'llāhu iḳbālehu

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Nükhet-i yâri getürdi yine bād-ı seheri
Cümle âfâkı muhîṭ oldı o büyük eşeri
- 2 Aḥsen-i vech ile bildürdi kemâinden eşer
Neşr olur 'āleme ol vech ile ḥüsn-i ḥaberi
- 3 Ḥaberin naḳl ideli sem'-i ḳabûle irişür
Bu ḳabûl ile olur her kişi bir kâruñ eri
- 4 Er olur şol ki başa pâyını muḥkem yirine
İrmeye pâyını yolından anuñ degme biri
- 5 'Aḳl u fehmi ile yûri 'ilm ile tutḡıl mirşād
'Aḳil oldur ki Murādî bile nef' ü zârarı

1506²

Velehū dāmet 'izzetuhū

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Şundi çün sâḳî-i ḳudret bize cām-ı eceli
Her ne emr oldı ise cān ü gönül didi beli
- 2 Beni ḡayretde ḳodı ḥüsn-i dil-ārâ-yı ḥabîb
Ḳıldığınca nazarın dide-i cān oldı celi
- 3 Nice yılandur olupdur ruḥ-ı yâre müştâḳ
'Aşıḳuñ irdi hele âḫire ṭul-ı emeli
- 4 'Aḳil iseñ bu günü yârine ḳoma zinhâr
Fevt iden fırsatını oldı deli oldı deli
- 5 Gel Murāduñ bu kelāmına nazar eyle yine
Genc-i pinhān durur degmez aña degme eli

1 A.224a, F.247b, R.62a. Gazel AE, L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ikbalini devam ettirsin!

1a.yâri: - R. 1b.cümle: cümle sihrî A. 2a.Aḥsen-i taḳvīm: bk. G 1345/2a; eşer: eşeri A. 2b.olur: oldu A. 3b.olur: - R. 4b.irmeye: ḳılmaya R. 5a.ü: - R.

2 A.224a, F.248a, R.63b.Gazel AE, L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saygınlığı devam etsin!

1a.eceli: ezeli A. 1b.oldı ise: oldıysa R; 1b.beli: bk. G 357/3a. 2a.dilārâ-yı dil-i re'yi A. 2b.dide-i: dide H. 4b.deli: velî A. 5b.degmez: reng A.

1507¹

Velehû dâme lehu'n-naşru ve'z-zafer

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Ser-te-ser perde-i maḥbûbda meknûn oldu
Anuñ içün gönül o Leyliye Mecnûn oldu
- 2 Elifün ma'nisini itmek içün dil iz'ân
Cehd kıldı nice kez kıddi anuñ nûn oldu
- 3 N'ola ger fâ'il-i muhtâr ider ise muhtâr
Genc-i ma'nâsı anuñ ser-be-ser efzûn oldu
- 4 "Yuhricü'l-hayye mine'l-meyyit"ün añlar sırrın
Şol ki ömezden ön ol öldi vü medfûn oldu
- 5 Bu Murâduñ sözini degme kişi fehmi idemez
Añlaya şol ki meger 'ışk ile pür-hûn oldu

1508²

Velehû dâme 'izzuhû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Rükûn-i evvelde durur âhîrümün erkânı
Bedenüm ger şorasın gevherün oldur kânı
- 2 'İşk bâzârına çün girdi metâ'-ı dil ü cân
Nice bîn perde yapıldı çü beden dükkânı
- 3 Vaqtüni hoşca görürsin olası ehl-i kemâl
Cehd kıl tâ ki kaçırmaşın elden anı
- 4 Nakş-ı miştârı n'idersin bula gör nakşâşı
Mâhî olduñsa taleb eyle hemân 'ummânı
- 5 Kıl küşâde bu Murâduñ sözine cân kulağın
Tenüni hîdmete şarf eyle bulasın cânı

1 A.224a, F.248a. Gazel A, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Ona yardım ve zaferi devam etsin!

1a.ser-te-ser: ser-serâ F. 4a.Yuhricü'l-hayye mine'l-meyyit: Ölüden diri, diriden ölü çıkarır (6/En'âm 95, 10/ Yûnus 31, 30/Rûm 19). 4b.oldı: - B, F, H.

2 A.224b, F.248a. Gazel A, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Onun izzeti devam etsin!

1509¹

Velehū medde zılluhū

Feilātūn Feilātūn Feilātūn Feilūn

- 1 Cān ü ten terk ideli ol baña cānān didi
Bābına kul olalı adumı sulṭān didi
- 2 Rūḥumı nefḥ ideli 'āleme rūḥ oldı tenüm
Cānuma cān olalı pes baña ol cān didi
- 3 Ceresūn şaşsalası mişli gelür çünki cevāb
Mülḥidā ebter olur kim k'ana elḥān didi
- 4 Levḥ-i maḥfūzı taleb eyler iseñ iste nihān
'Ārifūn ḳalbini 'arş eyledi Raḥmān didi
- 5 Bu Murāduñ sözine münkir olan kimselere
'Ārifin añlar içün dāḥil-i nīrān didi

1510²

Velehū dāme sulṭānen

Feilātūn Feilātūn Feilātūn Feilūn

- 1 Āḥiret fikrin ider ḳalmadı ḥānum şimdi
Āḥ kim ḡaflet ile geçdi zamānum şimdi
- 2 Āteş-i dūzaḥa tāḳat mi tutar cism-i za'īf
Eylesem zārī ile Ḥaḳdan imānum şimdi
- 3 'Amel-i zūhd ile taḳvāyı ḳılam elde iken
Ḥazrete artuben āḥ u fiḡānum şimdi
- 4 Kim virür şoñra baña fāyideyi uḥrāda
Elde iken göreyim devr ile ānum şimdi
- 5 Şimdi ḳurbiyyete lāzım olanı eyleyelüm
Ey Murādī göreyin rāy u mekānum şimdi

1 A.224b, F.248b, R.162b. Gazel AE, L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gölgesini uzatsın!

2b.pes baña: sen saña R. 3b.mülḥidā ebter: mülḥidā yiter A; mülḥid ebter F, H, R. 4b.'arş: 'arşı A; Raḥmān: bk. G 682/3a.

2 A.224b, F.248b. Gazel A, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Sultanlığı devam etsin!

3b.artuben: arturın F. 5b.rāy: cāy B.

1511¹

Velehü veffeḳahu'llāhu

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Tâli'-i sa'da ḳarîn oldı sa'âdet güneşi
Şems-i tâbâna yaḳîn oldı bu dil mâh-veşi
- 2 Ru'yete açdı niḳâbın bu iki didelere
Vuşlatı âbı ile ḳandı bu hicrûn 'aṭeşi
- 3 Ḳıble-i Ka'bede emr oldı iṭâ'at ideler
Ḳıble-gâh-ı dü-cihân oldı çü mihrâb ḳaşı
- 4 Âşim-i her dü-cihân oldı vü bulmadı felâh
Emrine şol ki anuñ añmaya bi'llâhi beşi
- 5 Ey Murâdî şaña yâr oldı bi-'avn-i vehhâb
Ebṭahıyyün medeniyyün hâşimiyyün ḳureyşi

1512²

Velehü hafazahu'llāhu

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Ḥasb-i ḥâlüm gözeden 'âleme fâş olma yüri
Ḳalbünü nerm idegör muḥkem (ü) taş olma yüri
- 2 Her kime tuş olasın ülfet ile ünsiyet it
Nefs-i bed-hüya uyup ehl-i şavaş olma yüri
- 3 Cehli terk eyleyüben 'ilm ü edeb kıl taḥşil
Kendüsin bilmez ile câh ile baş olma yüri
- 4 Şöyle kıl nefsiñi kim cümle şaña diye belı
Düşüp ağızına cihân ḥalḳınuñ aş olma yüri
- 5 Ey Murâdî ḳamuya eylege cehd eyle hemân
İtme rencide şaḳın ḳalb-i hırâş olma yüri

1 A.225a, F.248b. Gazel A, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu muvaffak kılsın!

2a.açdı: açıldı; A. 4a.vü bulmadı: bulmadı ve H.

5b.Çöl ehli Medinelî Haşim soyuna mensup, Kureyşi

2 A.225a, F.249a. Gazel A, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

1b. (ü): -. 2a.ünsiyet: mest H. 3a.cehli: cehle A; eyleyüben: eyleyüp A. 4a.39/Zümer 71. 4b.aş: aş A.

1513¹

Velehū yessera'allāhu āmālehū

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Tebāreka'llāhu 'alā mağfireti's-sübḥānī
Çün hidāyetle bulur her ki bula vıcdānı
- 2 Biz başiretle nice fıkır idelüm kıadr-ı kıader
Yine kıudretle gerekdür başār-ı nūrānī
- 3 'Ālemün girdini gezdüm yine pergār-şıfat
Eylesün anı nuķat gibi miyān 'ummānı
- 4 Rāh-ı ḥaķķıyyete ḥaķķ ile olur cümle vuşul
Ḥaķķ ile eyle sen ünsi olasın ḥaķķānı
- 5 Ey Murādī ezel ile ebed olmadı cüdā
İki vech ile sorarsań yine vāḥid anı

1514²

Velehū şānehu'llāh

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Ḥālī' ol gel beşerıyyetde libās-ı ḥaḍrā
Bilesin tā melikiyyetde esās-ı seferi
- 2 Āfıtāb-ı ezelün sa'd ile kıılmışsa ṭulū'
Kāmere olsa muķābil ola a'lā güzeri
- 3 Lafz-ı "kūn" den ne ola añlar iseñ "kāf ile nūn"
Pes 'ayān ola saña cümle kıazā vü kaderi
- 4 Kıabza-i ḥükm ile dāḥılse eger kevn ü mekān
Ḥükmüne vāķıf olursań saña irmez ḥaṭarı
- 5 Gel Murāduñ kelimātına kıoğıl inkārı
Ber-murād oluben insān olasın bir seheri

1 A.225a, F.249a. Gazel A, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun işlerini kolaylaştırsın!

1a. Mağfiret sahibi Allah ne yücedir ve ben onu tesbih ederim.

4b. eyle sen ünsi: eylesün üns A.

2 A.225b, F.249a, R.153a. Gazel AE, L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

1b. tā: - A; melikiyyette: milikiyyette A; melikiyyette F, H, R. 3a. künden: künde R; kūn-fekān: bk. G 16/1b; ile:

u R. 4a. hükm ile: hükmüne Rhükmüne vāķıf: hükm ile vāķı R; 4b. ḥaṭarı: maṭarı A.

1515¹

Velehû kâne'llâhu me'ahû

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Beni lûtf ile tutar cân ile sevdüm ben anı
Râh-ı 'ışkında yol üzre kırmışam cân ü teni
- 2 Açıcak perdeyi yüzden gözi bîdâr eyle
Lâkin anuñ ile bir yirde görürler mi beni
- 3 Güneşüñ nûrı çü tâbında kılmış kameri
Gice gündüz ne ararsın meded ey-vây seni
- 4 Hüsni-i şüretle gezüp 'âleme destân olma
Aldanursañ eger 'âlemde denisin be-denî
- 5 Sözi haqdur çü Murâduñ berü gel bâtılı kı
Kendüñi görme kı gitsün aradan mâ vü meni

1516²

Velehû lâ-zâlet envâre 'izzihî sâtı'aten

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Dâm kurmış güzel o 'anber-i kâküllerini
Kaşdı bu bend ide 'âşıklarınuñ dillerini
- 2 Leylî-veş zülfin anuñ şanma sen ey dil hâlî
Kıldı mecnûn cihânuñ nice 'âkıllarını
- 3 Bağî seyr itmek için gelse kaçan ol meh-rû
Medhî iderler görürem bağ-ı karanfillerini
- 4 Hüsni-i bâğına hâzân irmesün anuñ diyü ben
Bâr-gâh-ı Hâkka kıldırdı şınar ellerini
- 5 Bu Murâdî leb-i şîrinüñe olmuş Ferhâd
Medhî ider anuñ için şol yanâğıñ güllerini

1 A.225b, F.249b. Gazel A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onunla olsun!
5a.bâğılı: bâğıl A.

2 A.225b, F.249b. Gazel A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Parlayan izzetinin nurları devam etsin!
1a.ol: o A; kâküllerini: kâküllerüñi A, F. 3a.bâğı-ı: bâğı F.

1517¹**Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün**

- 1 Cân miryâtına bak gözle ruh-ı dil-dârı
Tâ ki terk eylesin cümle vücûd u varı
- 2 Şubh-dem tâb urdı şa'şâ'-i nûr-ı cemâl
Dide-i câdadur 'aynıyle âşârı
- 3 Bârekallâh ne 'acâyib ruh-ı zibâdur bu
Yâ ezel tâ ebed eksilmez anuñ envârı
- 4 'Ömr-i sermedde bulundu yine erbâb-ı vişâl
Cism-i fânî olara câme olupdur 'ârı
- 5 Menba'-ı şıdk u şafâ ol ki çutan dâmen-i yâr
Gözedür turmaya arada olan ikrârı
- 6 Seni senden ne cüdâ eyleye bi'llah Murâd
Çünkü eyler saña her demde habîbüñ yârı

1518²

Min reşehâti aklâmihi's-şerîfe ve nefehâti elfâzihi'l-münîfe

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Gûş eyleyen kelâmumı terk itdi 'aqlını
Virür fenâya soñ uci cân ü dil ü teni
- 2 Degme kimesne aňlayamaz kavl ü şöhetüm
İllâ meger kişinüñ ola fehmi-rüşeni
- 3 Kûl olmağa bu meclise lâyık degül durur
Terk itdi gerçi tahtını Edhem ü meskeni
- 4 Sulţân olan bu yirde eli bağılu bendedür
Kûl olmayınca dutmadı ol pâk-dâmeni
- 5 Muhtâr olan bu yirde Murâduñ kelâmıdur
Kimdür bu yirde Rüşeni vü yâhû Gül-şeni

1 R.147b. Gazel R'de vardır.

2 A.226a, F.250a, R.106b. Gazel AE, L, M'de yoktur.

Başlık A: Şereflî kalemlerinin sızıntıları ve yüce sözlerinin esintilerinden...

Başlık F: Ve min-netâyici hükmih.

1b.soñ: R. 2a.ü: - R; şöhetüm: şihhatüm R. 3b.meskeni: cânı B, H; câyını R. 4a.çutmadı: çutamadı R.

1519¹

Velehû âmenehu'llâh

Mef'ûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Gül-şende kıldı bülbül-i gûyâ hikâyeti
Ağzından itdi gıncenûn işbu rivâyeti
- 2 Geldüm bu 'arşaya bu cemâl ü kemâl ile
Bir hûb-rûdan itmişem işbu leţâfeti
- 3 Bu reng ü bûyî sen görinürsin ki bende var
Cümle anuñ durur bu eşer kı cehâleti
- 4 Pes 'âşık olmağıl eşere ol müyеşşire
Tâ sen de 'ışık ile bulasın yahşî hâleti
- 5 Bir hişşedür Murâdî bu güftârdan murâd
'Âkil olanlar anı iderler dirâyeti

1520²

Velehû hâresa'llâh

Mef'ûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Emr ile kürse çıkdum okudum kitâbını
Emlâk ü ins ü cinne' ibâdet şevâbını
- 2 Cümle niyâz idüp didiler kim bi-haqq-ı ân
Keşf it maḥabbetün bize bir iki bâbını
- 3 Bir ḥarfün istimâ'ına tâḳat getürmeyüp
Mebhût olup aḳıtdılar 'aynından âbını
- 4 Cümesi secde eyledi Ḥallâk-ı 'âleme
Teslîm idüp ḳamu yire ḳodı rıḳâbını
- 5 Tıayr itdi kürsî ile Murâdî hemân o dem
'Arş eyledi 'urûc ile 'izzet me'yâbını

1 A.226a, F.250a, R.81b. Gazel AE, L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu emin kılsın!

2a.ü: - R. 2b.itmişem: almışam R; leţâfeti: nezâfeti A. 3a.ü: - A; bûyî sen: bûy sende R. 4b.anuñ durur: anuñdur A. 5a.hişşedür: kışşadur A.

2 A.226a, F.250a, R.108a. Gazel AE, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!

1b.emlâk ü: emlâk-i F, H, R. 1b.ins ü: inse R. 3b.âbını: âbı A. 5a.ṭayr: ṭay A. 5b.'urûc ile: 'azze ve celle A.

1521¹**Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün**

- 1 Hûn-ı cigeredür dil ü cânıñ harâreti
Bir nice dem gönülde geçer derd ü hasreti
- 2 Gel âb-ı vaşluñ ile söyündür harâretüm
Luţ ile gel nihâyete irgür bu fûrkati
- 3 Dil nâr-ı hicr içinde nice bir kebâb ola
Înşâf yok mı dil nice çeksün bu kürbeti
- 4 Meşgûl olur mı dil seni gördükde gayrıya
Bi'llâhi bir nazarda gel eyle dirâyeti
- 5 Dil virme cem'-i 'aql idüben 'âleme Murâd
'Âlemden ellerüñi çeküp kıl ferâgati

1522²

Velehü hâresa'llâh

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Milk-i muhalled içre çü gördüm cemâlini
'Ayn-ı vücûb ile gözedürdüm kemâlini
- 2 Çün beyn beyn kıldı vücûdum terâzûsın
Kıldı mübeyyen anda cemâl ü celâlini
- 3 Tarh itdi 'add u vezn hisâbın berâberin
Her şey'üñ anda añladı hiss ile hâlini
- 4 Maşşûş olındı kıdve-i a'yân olup özi
Metbü' oldı gözledi hürmet me'yâlini
- 5 Bir kavlı-bi-bedel yine peydâ idüp Murâd
Gel sem'-i cân ile işit imdi maşâlini

1 A.226b, F250b, R.60b. Gazel AE, L, M'de yoktur
2a.gel: gönül A; harâretüm: harâreti A. 4a.gayrıya: garîbe A. 5a.Murâd: - A.

2 A.226b, F250b, R.63a. Gazel AE, L, M'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu korusun!
2a.beyn: - R. 2b.ü: - R. 3a.'add u: 'aded A. 3b.hâlini: hâletini A. 5b.imdi: eyledi B.

1523¹

Velehü veffeķahu'llāhu limā yuħibbu ve yerzāh

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Vaşl-ı Ĥudānuñ ola mı bir kişi lâıyķı
Bir sanma sen bu dñnyāda mest ile ayıķı
- 2 Maħrem olam dir iseñ eger vaşl-ı ĥazrete
Fıkr-i Ĥudāda ol girü ķo bu ĥalāıyķı
- 3 Fānūs-veş içünde yūri şem'-i 'ışķı yaķ
Tā cān gözi ile göresin rüy-i ĥālıķı
- 4 Bi'llāhi zāhidā baña ta'n itme 'ışķ ile
Rızķ itdi 'ışķı baña ķamu ĥalk rāzıķı
- 5 Şanma Murādî 'ışķ ola her kişiye naşıb
Vaşl-ı Ĥudānuñ ola mı her kişi lâıyķı

1524²

Velehü e'ānehu'llāhu 'alā murādih

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Göstermişem cemāle ĥabıbüm cemālini
Bildüm kemāli çünki bilürven kemālini
- 2 Yā Rab ne ĥikmet oldı yāħūd sırr-ı ber-kemāl
Benden şorar ĥabıb yine kendü ĥālını
- 3 Ma'nā-yı 'ışķı bilmiş idüm şerħin istedüm
Şerħinden añladum yine luţfuñ su'ālını
- 4 Mihr-i maħabbetün çü şu'ā'ı tulü' ide
Her murğ-i bā-cenāħ açısar perr ü bālını
- 5 Ger ister iseñ iresin āb-ı ĥayāta sen
Añla Murādınüñ bu arada maķālını

1 A.226b, F.250b. Gazel A, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun sevdiği ve razı olduğu şeyi ona muvafık kılsın!

3b.ħālıķı: ĥallāķı A.

2 A.226b, F.251a, R.136a. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun isteği doğrultusunda Allah (cc.) ona yardımda bulunsun!

1a.cemāle: cemāl R. 2a.ne: - AE; yāħūd : yaħūt R. 3b.şerħinden: şerħinde AE; su'ālını: müvālını AE..açısar: açar R

1525¹

Velehū dāme fażlühū

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Şeydâ gönül dolandura mı ins ü cân seni
Eglendüremedi seni hûr-ı cinân seni
- 2 Dünyâ çolusu olsa Murâduñ dolanmaduñ
Eglendüren cemâl-i beķâdur hemân seni
- 3 Avunmaduñ ne deñlü saña virdiler ni'âm
Avunduran nedür bilürem ey nihân seni
- 4 Almaduñ 'ayna cümle 'ayân ü nihâni sen
'Ayn ile Hâķ idüp durur ey dil 'ayân seni
- 5 'Älemde her ne deñlü lisân olsa sendedür
Bilmez Murâdi dünyâda bir tercemân seni

1526²

Velehū menna'llāhu bi-ṭūli beķā'ih

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Ṭâli' midür nedür ki bu hûrşid-i enveri
Nûri ihâta kıldı kamu baħr ile beri
- 2 Şubh oldu kalmadı eķer-i zûlmet-i dücâ
Nûr oldu beyt-i hânenüñ ebvâbı hem deri
- 3 'Ayn-ı hüda küşâde olup gözledi taraf
Buldı teccüsüs eyleyüben mîr-i serveri
- 4 'İzzetde ķodı 'izzet ile bulduğın yine
Zilletde ķodı zillet ile merd-i aħķarı
- 5 Kūdrer yirindedür çü kamu riķe-i Murâd
Olğıl Murâdi hâzret-i Hâķķun senâ-geri

1 A.227a, E.251a, R.157a. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Onun faziletinin devam etmesi...

1a.dolandura mı: dolanur mı AE. 1b.eglendüremedi seni: eglendürür mi pes AE; hûr-ı: hûr u R; çur A. 3a.avunmadın: avutmadın R; uymadın AE. 3b.nihân: pihân AE. 4a.ü: - R. 4b.idüp durur: ebedidür AE. 5a.olsa: olursa AE.

2 A.227a, E.251a. Gazel AE, L, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun bekasının uzunluğuyla lütuflandırsın!

1b.ķamu: bu AE. 4a.bulduğın: bulduğı AE. 5a.yirindedür: yedindedür A. 5b.olğıl: olup AE.

1527¹

Velehû evşalehu'llâhu ilâ merâmihi

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Her dem talebdedür dil ü cānum seni seni
Durmaz arar bu eşk-i revānum seni seni
- 2 Sensin baña cū cümleden akrab veli 'aceb
'Alemleri arar bu figānum seni seni
- 3 Setr eyleme cemālūni görsün bu dīdemüz
Nāzır özūn görür yine hānum seni seni
- 4 Muhtār olana virdi taşarruf keremlerūn
Söyler yine bu hāl-i zebānum seni seni
- 5 Geldi Murâdî keşrete yümn ile gerçi kim
Vaḥdetde kıldı zıkr-i dehānum seni seni

1528²

Velehû kessera'llâhu ḥayrah

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Sem'î ḳabûle irgüre çün kim nidāsını
Lâyıksa ibtidāya virür intihāsını
- 2 Şüretten isteme ḥaberi iste ma'niden
Şüret nedür fenāda bilür çün liḳāsını
- 3 Vallāhi söylemezdi bu fem şüret-i kelām
Virmese ma'nā ruḥṣat ile mācerāsını
- 4 Fi'l-i ḳaderdedür ne ki var ise fâ'ilün
Fi'linde yine fi'l ider ibtidāsını
- 5 Hāḳdur Murâdî her işi "Fa'alün limā yürid"
Kendin gören münāfiḳa virür belāsını

1 A.227a, F.251b. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu maksadına ulaştırısın!

4a.taşarruf: nuşret AE. 4b.hāl-i: hāli AE. 5a.keşrete: keşreti AE. 5b.seni: - A.

2 A.227b, F.251b. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun hayrını çoğaltsın!

1b.lâyıksa: lâyıksa AE. 2a.şüretten: şüretde A. 2b.çün: çü AE. 3a.bu: - AE, F, H; şüret-i: şüveri AE. 3b.ma'nā: ma'nā-yı AE. 4a.var ise: varsa AE. 5a.Murâdî: - AE; fa'alün limā yürid: bk. G 970/1; limā: mā AE. 5b.kendin: kendüyi AE.

1229¹

Velehü neşera'llāhu şite ma'diletihi

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Bilmez cihānda sırrını kimse Hudā haqqı
Haqdur benüm haqikatüm ol kibriyā haqqı
- 2 Rây-ı irādâtı koyuben rāh-ı ma'lûba
Gezdüm cihānı Ka'be vü Merve Şafā haqqı
- 3 Bahır-ı maḥabbet içre şenādur bu fülk-i dil
Bulmağda nice cevheri ol âşinā haqqı
- 4 'Ömr-i 'azîzi sermed idüp medd-i zıll ile
Maqbûl-ı ḥazret oldu mücâb-ı du'â haqqı
- 5 Yâ Rab murādını bu Murâduñ müyesser it
Ortada ḥazretüñle olan mâcerā haqqı

1530²

Velehü eşraḳat şümüse salṭanatihî ilâ yevmi'l-kıyām

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Yâ Rab seni talebde dil ü cân seni seni
Her dem arar bu ḥâl ile pinhân seni seni
- 2 'İşkuñla nâlede dil ü cānum fırâğda
Gözler her anda dîde-i giryân seni seni
- 3 Var eyledüñ beni ḳoma sa'yümde nâ-ümîd
Derdüm seni diler yine dermân seni seni
- 4 Çeşmümde nem dilümde ḥarâret şitâbda
Ḥayretde cân diler yine ḥayrân seni seni
- 5 Cânâ Murâdiye ḳo cefâyı vefâlar it
Cânında eyledi seni cânân seni seni

1 A.227b, F.251b. Gazel A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletinin şöretini yaygınlaştırsın!

1a.sırrını: sırrımı A.

2 .227b, F.252a. Gazel A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Kıyamet gününe kadar saltanatının güneşleri parlasın!

4a.dilümde: dilde A. A'da 5. beyit şu şekildedir: Cânında eyledi seni cânân seni seni La'lünden aldı al ile gonca tarâveti.

1531¹

Velehû zîdet meḥâbetühû

Mef'ulü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 La'lûnden aldı al ile ḡonce tarâveti
Zülfûnden aldı sünbül-i ḡarrâ leṭâfeti
- 2 Çeşmüne beñzedi diyü şehlâ vü nergisi
Başa koyup iderler olara ri'âyeti
- 3 Kûmlar şaḡışî şîşe-i didemden aḡdı yaş
Raḡm itmedün didüm didi kim varsa ḡanî
- 4 Kâlû belâda başuma 'ışḡuñ yazıldı çün
Senden ider mi bu dil-i şeydâ ferâḡati
- 5 Bekle Murâdî işiḡüñi sen anuñ hemân
Bulmaḡ dilerseñ iki cihânda sa'âdeti

1532²

Velehû azâ'a'llâhu kevâkibe ḡilâfetihi

Mef'ulü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Nâr-ı fırâḡ yaḡalı ey cân bu ḡöñlümi
Şanur mısın ki eḡlene bir an bu ḡöñlümi
- 2 Çün görmez oldu bağ-ı cemâlünü ey perî
Eḡlendürür mi bir daḡı seyrân bu ḡöñlümi
- 3 Başuma çıḡdı zülf-i siyâhuñ maḡabbeti
Kıldı şehâ lebün mey-i sekrân bu ḡöñlümi
- 4 Ruḡ-sâr-ı şemsünü ḡüzelüm ḡörmeyeli ben
Aldı ḡarañu ey meh-i tâbân bu ḡöñlümi
- 5 Sensiz eyâ melek nice ḡan idesin baña
Eḡlendürür mi ravza-i Rızvân bu ḡöñlümi
- 6 Kaddün okı kıldı şehâ ḡâmetüm hemân
ḡaşıñ ḡayâli eyledi ḡayrân bu ḡöñlümi
- 7 Aḡladuḡumca derd ile ben mübtelâ Murâd
'İşḡ odı eyledi daḡı süzân bu ḡöñlümi

1 A.228a, F.252a. Gazel A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Onun heybeti ziyadeleşsin!

3b.didüm: didün A. 4a.Kâlû belâ: bk. G 357/3a.

2 A.228a, F.252b. Gazel A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun halifelîğinin yıldızlarını parlatsın!

3b.mey-i: meyî F. 4b.aldı: elde F.

1533¹

Velehü hebbet nesāyimi devletihî

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Cemâl-i yâr gerek gözlerüm çü miryâtı
Birisî ‘ayn-ı kemâl vü birî hayâlâtı
- 2 Çarîn-i maḥẓ-ı ezeldür vücûd-ı ‘ayn-ı ḥikem
“Nefahtü” sırrına ḥükm eyledi delâlâtı
- 3 Şu‘â-ı ḥüsninin pür-tâb idice ‘aks-i kamer
İrişdürür aña şems-i ezel ḥarârâtı
- 4 Muḥaddemât-ı ‘ulûmın bilürdi ‘ilm-i ‘alîm
‘Aceb mi heyyete neşr eyler ise ḥâlâtı
- 5 Murâdî vaḥdet-i kübrâda bulduñ ise vücûd
Gel imdi vaḥdet-i şuḡrâda iste cennâtı

1534²

Velehü e‘azze’llâhu cündehü

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Kerâmet-i ezeldür egerçi ‘âlem-i rây
Ebedle cem‘ ola ger daḥı ḥûb olur ârây
- 2 Egerçi necm ü kamer oldılar muẓî-i semâ
Ṭulû‘ ide çü güneş ḳalmaya sitâre vü ây
- 3 Hoş a‘zeb oldı hoş a‘ceb bu tarz-ı ḥün velî
Diler ise ola bir laḥẓada nice biñ bây
- 4 Tâ‘alluḳ-ı ezeliden ebed durur ḥâşıl
Ki mebdey oldı ebedle başıldı muḥkem pây
- 5 Murâdî ḳabẓa-i ḳudretdedür çü ḳavs-i ḳazâ
Ṭurur mı sehm-i ḳader çün çekilse muḥkem yây

1 A.228a, F.252b. Gazel L, M, R’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Devletin rüzgârını estirsin!

Başlık F: Velehü sellemehu’llâh.

1a.cemâl-i yâr: cemâl A. 2a.vücûd-ı: vücûda AE. 2b. Nefahtü: Onu yapıp ruhumdan üflediğimde ona secdeye kapanın, demişti (15/Hicr 29). 3a.şu‘â-ı: şu‘â’ı A; ḥüsninün: ḥüsnî AE. 3b.ḥarârâtı: ḥarâreti F. 4a.‘ilm-i: alîm A. 4b.eyler ise: eylerse AE. 5a.vaḥdet-i: vâhid-i AE; bulduñ ise: bulduñsa AE. 5b.gel imdi: kül eyledi AE; cennâtı: cinâyâtı A; ḥasenâtı AE.

2 A.228b, F.252b, R.61b. Gazel L, M’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun askerini aziz kılsın!

1a.‘âlem-i: ‘âlem AE; ‘âleme R; rây: lâ-rây AE. 1b.ḥûb: cevâb AE. 2a.ü: - R; muẓî-i semâ: müsemmenâ AE. 3a.a’)eb: ağreb AE, R. 3b.bay: cây R. 5b.çekilse: çekân AE.

1535¹

Velehû edama'llâhu irşâdehû

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Görindi hubb-ı haķikatte ma'rifet her cây
Açılsa lik hicâbum irişmez 'aql ile rây
- 2 Me'ânî ile 'alâyim vücûdı zâhirdür
Muğayyebât-ı vücûd üzredür vücûd-ârây
- 3 Şalındı 'arşa-i vicde nice muvaḥḥidler
Velî berâtına çekdi 'âlem ile tuğrây
- 4 Şaķın özünü özüñden özüñ özüñe 'adû
Çıkup ayak ile bazdan ṭayandılar nice pây
- 5 Murâdî şems-i münîri başar degül müdrîk
Meger ki göstere tâbınuñ 'aksini tuğrây

1536²

Velehû esbela'llâhu feyzahu 'aleyh

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Cemâlin açdı ḥabibüm baña naẓar kıldı
Cemâl-i ḥüsni baña ser-te-ser eşer kıldı
- 2 Vücûda irdi vücûdum çün irdi dil-dâra
Ḥayât virdi baña lik bî-ḥaber kıldı
- 3 Şıfât-ı ḥüsni ezberledüm çü zâtında
Özi sıfâtını zâtumda pür-hüner kıldı
- 4 Şu'â'-ı mihri çü berķ oldu tâb-nâk oluben
Ḳamer ziyâsına zamm oldu tâb-ver kıldı
- 5 Murâdî çünki celâlün durur cemâle ḳarîn
Bunu kim erler(e) illâ kim oldu er kıldı

1 A.228b, F.253a, R.61a. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun irşadını devam ettirsin!

1a.ḥaķikatte: ḥaķikümde R. 1b.lik: lâki R. 2a.me'ânî: ma'nâ AE. 2b.muğayyebât-ı: ma'nâda AE; üzredür: üzre R. 3b.berâtına: berâta AE; 'âlem: 'ilm AE. 4a.'adû: 'aded A. 5a.başar: - AE; müdrîk: müdrîk kimse AE; mededün R. 5b.'aksini: 'aks-i AE.

2 A.228b, F.253a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) bereketini onun üzerine indirsin!

1b.cemâl-i: cemâli AE. 3b.pür: beni zâ'ır-i AE. 4a.şu'â'-ı: şu'â'ı A; berķ oldu: berķ-i A. 5b.kim: - A; erler (e): erler A

1537¹

Velehū medda'llāhu ʔanābe devletihī

Mefailün Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Ziyā-yı vech ile mihrüm münevver itdi beni
Meremmet itdi vücūdum mu'ammer itdi beni
- 2 Vücūdum oldı benüm şanma āb ile taḥmīr
Kelām-ı luṭf ile yārüm muḥammer itdi beni
- 3 Mekân-ı 'ulve varıldı mekânı bulmamışam
Müyesserümi bilelden müyesser itdi beni
- 4 Benüm çü halk ile tekrār mā-ḫalaḫdur kim
Delāyil-i 'aceb ile mükerrer itdi beni
- 5 Murādī merd-i Hudādur kader bu kâdrda pes
O kâdirüm bu kâderde muḫadder itdi beni

1538²

Velehū lâ-zâlet ağşānu devletihī muḫzarraten

Mefailün Feilātün Mefailün Feilün

- 1 'İmâret-i ezelidür vücūd-ı insānī
Ḥikâyet-i ebedi oldı anuñ iḳānı
- 2 Ḥayât-ı rûḫ 'anî'l-lem'a oldı meşhûrest
Hidâyet irdi aña şol ki buldı iz'ânı
- 3 Mubaşşar oldı şu kim 'âlem-i hayâtında
Ne denlü ola müdaḫḫik açıla bürhânı
- 4 Cemâl-i aksi şalar gerçi sâye her ʔarafa
Velik degmede bulunmaz 'ışḳ-ı rûḫânî
- 5 Murādī baḫr-ı ḫaḳîkatdedür şinâver çün
Dirîḡ kimse bu 'âlemde bilmedi anı

1 A.229a, F.253a, R.174a. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) devletinin yerleşikliğini uzatsın!
1b.itdi: idi R. 2a.şanma āb: şanem AE. 2b.yārüm: eyyām AE. 3a.varıldı: varıldan R; bulmamışam: bulmuşam A.
4a.mā-ḫalaḫ: bk. G 478/5b; mā-ḫalaḫdur kim: mā-ḫalaḫ kimdür AE, H, R. 4b.'aceb: acib A, AE. 5a.Murādī:
Murādī A; kader: kâdir AE; bu kâdrda pes: budur daḫı bes R. 5b.muḫadder: muḫaddür AE.

2 A.229a, F.253b. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Devletinin var olan büyümesi devam etsin!
2a.rûḫ: rûḫ-ı AE. 3a.mubaşşar: mubaşşır AE. 5a.şinâver: şitâdur A.

1539¹**Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün**

- 1 Beķā dilerseñ eger kıl fenâ fenâ şuveri
Eger ki şādık iseñ târik ol bu cān ü seri
- 2 Çık âb u âteş arasında kılma zâr u hâzîn
Celî olup açıla sende tâ bu cān başarı
- 3 Muğayyibâtı kayurma mu‘ayyenâta düriş
Dilâ yelinde gezerseñ delildür eşeri
- 4 Vücūd-ı maḥz-ı ezel çün vücûdudur zâbiṭ
Murâbiṭ oldı anı cümleten cihân haberi
- 5 Murâdî ‘izz-i beķā oldı çün fenâ-yı muḥiṭ
Fenâ beķā seni zâbiṭ bu vârid-i şehri

1540²**Mine’l-vâridâti’l-ilâhiyye****Mef’ülü Mefâilü Mefâilü Feülün**

- 1 Dil kıldı te‘emmü nice eyyâm ü leyâli
Eyledi ḥayâl ile ḥayâlinde ḥayâli
- 2 Devr eyledi erkânı kamu nokṭa-be-nokṭa
Bulmadı gezüp saṭḥ-ı dü ‘âlemde mişâli
- 3 Tedkîkîni arturdu nice kerre müdaḳḳıḳ
İz‘ân ile zu‘m eyledi bulmadı mecâli
- 4 Gezdi bu arada nice yüz kerre be-tekrâr
Bir laḥza bulmadı özin laḥzada ḥâlî
- 5 Gel bir nazar ile yine bu ‘arşada şimdi
Naẓm itdi Murâdî nice yâḳût la‘âlî

1 R.66a. Gazel R’de vardır.

2 A.229a, F.253b, R.99a. Gazel M’de yoktur.

Başlık A: İlâhî hatırlatmalardan...

Başlık F: Ve min-netâyici ṭab’uhı.

1a.ü: - R. 2a.Devr eyledi erkân-ı kamer taḳṭır ü taḳṭır AE; kamu: - R. 3a.tedkîkîni: tevfiḳîni AE. 3b.mecâli: muḥâlî AE. 4a.nice: niçe kez AE; be-tekrâr: tekrâr AE. 5a.ile: eyle B. 5b.yâḳût: yâḳût-ı AE.

1541¹

Velehū haşşahu'llāhu bi-'ināyetihī

Mef'ülü Mefailü Mefailü Feülün

- 1 Bir mürşide şordum ki anuñ 'âkıldı adı
Manşûruñ "ene'l-Haḡ" didügi ne'ydi baña di
- 2 Pes virdi cevâbın didi kim bilmezem anı
Var 'ışka su'âl eyle ki şerḡ ide mevâdı
- 3 Çün 'ışka buluşdum didüm aña bu cevâbı
Bir cezbeden alur idi el'ân ġam u şadı
- 4 Gel şorma baña sen bunı şorgıl yüri sırra
Sırrum didi kim sır ile çek nâme midâdı
- 5 İrgür bu murâd ile murâduñı murâda
Ger ister iseñ anı murâd üzre Murâdı

1542²

Velehū hassalâ'llāhu merâmihi

Mef'ülü Mefailü Mefailü Feülün

- 1 Çün 'ışk-ı dil-ârâyile cāna ḡaber oldı
Deryâ-yı maḡabbetde bu dil ġavṭa-ger oldı
- 2 Her kim göz açup baḡdı ise 'ayn-ı cemâle
Maḡv oldı vücûdını ḡoyup bî-eşer oldı
- 3 Nûr-ı leme'an oldı ṭaraflarda hüveydâ
Teşḡis idemez anı şu kim bî-başar oldı
- 4 'İlm-i ezelidür okınan cümle kütübde
İzhâr idemez lik cihân bî-hüner oldı
- 5 Çün iki cihânda bu Murâd oldı müselleḡ
Kim aña muṭi' olmaya zîr ü zeber oldı

1 A.229b, E.253b, R.127b. Gazel L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona inayetini has kulsın!

1a.ki: - A, F; 'âkıldı adı: 'âkıldı adı idi AE; 'âkıldı idi adı R. 1b.ene'l-Haḡ: bk. G 31/5a. 2a.bilmezem: bilmedüm A. 2b.şerḡ: - AE. 3b.alur idi: al did A; alurdu AE; alur didi R; el'ân: alın R. 4a.yüri: - AE. 4b.sırrum: sırra AE; nâme: nâm-ı AE. 5a.ırgür bu: ırgüre R. 5b.Murâdı: murâd üzre A.

2 A.229b, E.254a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun maksadını ḡâsil etmesi...

1a.dil-ârâyile: AE. 2a.ise: - AE. 2b.oldı vücûdını: olup vücûduñ AE. 3b.anı şu kim bî-başar: lik cihân bî-hüner AE, B. 4b.cihân bî-hüner: anı şu kim bî-başar AE, B.

1543¹

Min mehâsini kelîmâtihî'l-'ilmiyye ve'l-me'ânî'l-hikemiyye

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Ey Hâlık-ı arz u semâ göster bize didâruñı
Senden iderüz biz recâ göster bize didâruñı
- 2 Kılduğ tapuñı biz sened yâ Rab bize senden meded
İhsânua yokdur 'aded göster bize didâruñı
- 3 Yâ Rab hayâtuñ haqqı çün göster bize didâruñı
Maḥbûb-ı zâtuñ haqqı çün göster bize didâruñı
- 4 Sensin bize Raḥmân olan sensin bize ğufrân olan
Her demde zü'l-ihsân olan göster bize didâruñı
- 5 Eyler Murâdî çün du'â ḥazretüñe dâyim şenâ
Budur sözümüz dâyimâ göster bize didâruñı

1544²

Velehü dâme mecduhü

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Yâr ile yârânum ḳanı gül yüzlü sultânnum ḳanı
Ol mihr-i tâbânnum ḳanı ol mâh-ı raḥşânnum ḳanı
- 2 'Âşıqlara ḳılan vefâ dil derdine ḳılan devâ
Gel ey ṭabîb-i pür-şafâ derdüme dermânnum ḳanı
- 3 Bu dūd-ı âhumdan şerer toğrı semâvâta çıkar
Dil nice bir hicrân çeker vaşluñ baña cânnum ḳanı
- 4 Ḳanı baña cânân olan dil derdine dermân olan
Cândur aña ḳurbân olan bir ğayrî ḳurbânnum ḳanı
- 5 Çün ben ḳulın nâlân sever iki gözüm giryân sever
İşüm gücüm efgân sever olmaz mı efgânnum ḳanı
- 6 Cümle cihân miḥnet durur derd ile hem fūrḳat durur
Göñlüm baña cennet durur cennetde Rızvânnum ḳanı

1 A.229b, F.254a. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: İlmi kelimeleri ve hikmetli manalarının güzelliğinden...

Başlık F: Mütâcât.

1a.hâlık-ı: hâlıkı F. 4b.her: bir A

2 A.230a, F.254b. Gazel L, M, R'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Saygınlığının devam etmesi...

2b.gel ey: ey gel AE. 4b.olan dil derdine dermân olan: - AE. 5, 6, 7, 8, 9. beyitler AE'de yoktur. 7a.mâh: mâh-ı

A. 9b.raḥm: - A. AE'de gazeller kısmı burada son bulmaktadır.

- 7 Sensiz cihānı n'eylerem bu 'ömr-i cānı n'eylerem
Māh āsnānı n'eylerem sen şems-i tābānum xanı
- 8 Ey kāyınāta pādīşāh ey cümle maḥlūka ilāh
Nice kılam hicrūnle āh bitmez mi hicrānum xanı
- 9 Giderdi gönlümden keder dünyāya kılmazduñ nazar
Bu ben Murādiye eger raḥm itse Yezdānum xanı

1545¹

Velehū zeyyene bi-vücūdihi'd-dünyā

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Kı bu cihān-ārāyişin çün kim fenādur āhırı
Yakın degül midür eccl nedür bu fıkır-i serseri
- 2 Bir laḥza devr ider felek niçün saña bunca emek
Ger 'āqıl-i kāmīl iseñ dünyādan olğıl sen berī
- 3 Māl ile cāna ğarra olma tiz gecicidür bular
Aña duruş kim bu seri kırtarasın döküp deri
- 4 Xanı Cem ü xanı Kıubād toprakların şavurdı bād
İşitmedün mi n'oldılar Dārāyile İskenderi
- 5 Bilgil Murādī bu cihān bir kimseye virmez amān
Virgil Hūdānuñ yolına tırma hemān cān ü seri

1546²

Velehū naşara'llāhu bi-te'yidihi

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Ey dil eger 'āqıl iseñ 'ışk ile mihmān ol yüri
Tāc u kabā terkin kılup her demde 'üryān ol yüri
- 2 Keşretde vaḥdet gözlegil urğıl cihāna püşt-i pā
Yā-hū ve yā men-hū diyü derd ile giryān ol yüri
- 3 Bulmak dilerseñ ger şafā elden kıma şıdkı şakın
Gerçek iseñ 'ışkuñda ger dil-dāra kırbān ol yüri

1 A.230a, E.254b. Gazel A, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Dünya onun varlığıyla süslensin!

2a.emek: melek A. 4a. Kıubād: kıyā A.

2 A.230b, E.254b. Gazel A, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun kuvvetlendirmesiyle ona yardım etsin!

4b.yüriü: - A; bürhān: bir yan B

- 4 Kılma maḥabbet ḡayrıya miḥnet durur çün ḡayrısı
‘İşk odına döne döne her laḡza bürhân ol yüri
- 5 Bulmak dilerseñ ger beḡâ özüñi var eyle fenâ
Baḡma Murâdî ḡayrıya cânâna cânân ol yüri

1547¹

Velehü nefe‘allâhu bi-bereketihî

Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün

- 1 Levḥ-i dile yazup durur kilik-i kader çün âyeti
Cem‘ oluben ḡamu cihân itmege tâ dirâyeti
- 2 Anlayımadılar anı bildiler ancak aşfıyâ
Oldı olara dâd-ı Ḥaḡ buldı ulu sa‘âdeti
- 3 Ma‘nî cemâline niḡâb urdı gelüp celâl ile
Ḳıldı çoḡını bî-‘aḡıl vech ile bu ri‘âyeti
- 4 Lem‘a-i ‘aks-i şems-veş gösteren âb içinde sen
Anla sen anı bir meşel terk idüben cehâleti
- 5 ‘Ârif olam diyen kişi görme özüñ özüñi gör
Dinle Murâdî sözlerin çekmeyesin ḡacâleti

1548²

Velehü lâ-zâlet aḡmâru devletihî lâmi‘aten

Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün

- 1 Geldi ḡuruldı ‘ömrümüz ḡayme-i bād-bân gibi
Baḡr-ı vücûda fülk-i dil girdi geḡer zamân gibi
- 2 Cümleye cem‘ olan gönül çünki kemâle irişür
Bir daḡı gelmez ‘âleme gitdi hemân o cân gibi
- 3 Zâhir ü bâtın olalı elyâk olur kemâle dil
İşbu cihânı n’eylesün anda nice cihân gibi
- 4 Lem‘a-i nûr-ı hû eger tâb ura ḡâne-i dile
Her ne ki varısar evḡat oldı hemân ‘ayân gibi
- 5 Çünki Murâdî ‘ışḡ eri oldı n’ider bu ‘âlemi
Kenz-i ḡarfi-i ‘ilm-i cân anda ‘aceb nihân gibi

1 A.230b, F.255a, R.64b. Gazel AE, L, M’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) bereketiyle faydalandırısın!

Başlık F: Ve min-âḡâri aḡlâmiḡ.

2b.ulu: olar R. 3b.çoḡını bî-‘aḡıl: cemâline ḡafî R. 4a.‘aks-i: ‘aksi R; sen: bes R. 4b.cehâleti: ḡacâleti R.

2 A.230b, F.255a, R.172a. Gazel AE, L, M’de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Devletin yükselen ayları devam etsin!

1b.gibi: - A. 2a.irişür: irişe R. 4a.hû eger: havâ ger A. 3b.cihân: cân B.

1449¹

Velehü şuyineti'l-memâlik bi-'adlihi

Mef'ülü Mefâilün Mef'ülü Mefâilün

- 1 Dîñüz baña bi'llâhi gön'lümi alan xanı
Hicrinden aqıdur göz yaşlar yirine xanı
- 2 Bir sâķiden içmişem ben bâde-i 'ışkı kim
Kevn ile mekân içre yok durur aña şânî
- 3 Fırkatde vü hicrânda qalır mı dil-i maḥzûn
Yohsa ola mı vuşlat göre mi gözüm anı
- 4 Çünki o şehûn 'ışkı eyledi beni ihyâ
Ortaya qodum başı bulınca ben ol ḥânî
- 5 Zinde olayın dirseñ 'âşık ebedü'l-âbâd
Var yûri hebâ eyle yolında ten ü cânı
- 6 Vaşl olmağı isterseñ ol şâh-ı dil-ârâya
Artur yûri eksiltme sen âh ile efgânî
- 7 Hâķ 'ışkı ile tev'am aldı bu Murâdî çün
Qodı başın ortaya bulunca o sulṭânî

1550²**Mef'ülü Mefâilün Mef'ülü Mefâilün**

- 1 Sevdâ-yı ser-i 'ışkuñ evvelde inandurdı
Hicrûn odı ammâ kim cân ü teni yandurdı
- 2 Gön'lüm düşeli saña ey şâh-ı cihân-ârâ
Dünyâdan vü 'uqbâdan cânımı uşandurdı
- 3 Bir cür'a-i ḥubbuñdur kim kıldı beni medḥuş
Zan itme mey-i şevķuñ ḥânum beni qandurdı
- 4 Terk eyler idüm cânı didüñ (ki) senüñven ben
Ol lafza güher-bâruñdur cânı ṭayandurdı
- 5 Bir 'ayn-ı zülâl olduñ sen yine Murâdî kim
Ġâfil kim aç a nı nevminden uyandurdı

1 A.230b, F.255b. Gazel A, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Onun adaletiyle ülkeler korunsun!

Başlık F: Ve min-leṭâ'ifihî ṭab'uh.

2 R.145a. Gazel R'de vardır. 4a.(ki): -.

1551¹

Velehü zâdehu'llâhu kerâme hû

Müfteilün Fâilün Müfteilün Fâilün

- 1 Kudret-i hayy-ı kadîm eyledi ihyâ beni
Rûtbe-i a'lâ için eyledi inşâ beni
- 2 Maḥz-ı ḥaḳîkatdeyem ḥaḳkumı ḥaḳ itmişem
Ḥaḳқа yarar ḥaḳқ ile eyledi peydâ beni
- 3 Fâ'il-i muḥtâra çün eyledi 'arz-ı vücûd
Cûd-ı vücûdumda pes eyledi aqvâ beni
- 4 Eyledi ḳalbüm seḫâbında maṭar çün benüm
Lîk nebâtât için eyledi saḫrâ beni
- 5 Bildi Murâdî yine aṣl ile fer'î yakîn
'İlm-i ledün birle Ḥaḳ eyledi deryâ beni

1552²

Velehü lâ-zâlet devletühü müşeyyedeten

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Şımâḫ-ı câna geldi çün nidâsı
Olupdur rûḫumuñ her dem ğidâsı
- 2 Bilindi fûrḳatüñ kenzi ḫafâda
Dinildi keşret ü vaḫdet edâsı
- 3 Cemâl-i bâ-kemâlınden görindi
Ḥicâbından münevverdür liḳâsı
- 4 Bedâyi' remzinüñ şerḫin dilerseñ
Ḥicâbın ac nedür gör mâverâsı
- 5 Murâdiye murâbıṭ ḫâcet olmaz
Bir oldu ibtidâsı intihâsı

1 A.231a, F.255b. Gazel A, B, F, H'de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ikramını ona ziyade kılsın!
Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur..
3a.muḥtâra: maḥz A

2 A.231a, F.255b, R.62b. Gazel AE, M'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Devletinin sağlamlığı devam etsin!
Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur..
2b.ü: - R.

1553¹

Velehü lâ-zâle mezkûren bi-ḥusni's-siyer

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Gönül bir bahre düşdi yok kenârı
Anuñ çün terk idüpdür kâr u bârı
- 2 Qarâr ü şabrı gitmişdür elinden
Nice bir yirde kılsun ol qarârı
- 3 Qomışdur 'âr ile nâmûsı cümle
Ki olmaz 'aşıquñ nâm ile 'arı
- 4 Kamu yârin kılupdur cümle ağıyar
Ümidi bu ki yâri ola yâri
- 5 Murâdî ihtiyârın virdi elden
Hemân yârine virdi ihtiyârı

1554²

Velehü ḥarresa'llâhu mecdehü

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 'Aceb bilsem dilüñ tenḥâsı var mı
Na bâtındur bunuñ peydâsı var mı
- 2 Yatanlar zîr-i câda canma mürde
Nazar kıll anların ihyâsı var mı
- 3 İgen aldanma dünyâ-yı deniye
Temâşâ eylegör ifnâsı var mı
- 4 Dilerseñ görmege vech-i cemâli
Gönül miryâtınıñ gör pâsı var mı
- 5 Kemâl ehli iseñ ferdâ ğamın ço
Murâduñ gör ğam-ı ferdâsı var mı

1 A.231b, F.256a. Gazel A, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Güzel huyuyla anılması devam etsin!

2a. qarâr ü: qarârı ve A. 4b. yâri: yâr ile A

2 A.231b, F.256a. Gazel A, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun saygınlığını korusun!

Âda 1b.mısraı 1a.mısraı ile aynıdır. 2. beyit Âda yoktur.

1555¹**Mefâilün Mefâilün Feülün**

- 1 Rameynâ nürenâ min hucibin hâlî
Ve kellemnâ ma'an 'ayne'l-mağâlî
- 2 Kelâmen müntehen lâ min kelâm
Ve kâne kâşifen minnâ cemâlî
- 3 Ve nestahyî bi-'ilmi min hayâ'î
Neşerna'l-hükme ke'n-neşri alâyî
- 4 Elâ yâ eyyühe'l-müştağî fa'lem
Fe-inne'l-'ilme min 'ayni'z-zülâlî
- 5 Murâdu'l-hağğî fâ'ilün ente 'abd
Ved-dekera külle yevmin bi'l-leyâlî

1556²

Velehû lâ-zâle meşkürü'l-fi'âl

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Bağdı miryâta gördi dil özini
Giceden farğ itdi gündüzini
- 2 İlkide üçde gördi 'alemi çün
Anuñ içün bir eyledi yüzini
- 3 Çünkü sözinde bildi güftârı
Bildi kendüyi söyledi sözünü
- 4 Tâli'in gördi iktirân-ı sa'd
Gözledi yüce yirde yılduzını
- 5 Bulmak ister isen murâdı Murâd
Muştafânun sen izlegil izini

1 R.64a. Gazel R'de vardır.

1.Hâl perdelerinden nurumuzu attık onunla aynı sözü konuştuk.

2.Bitmiş kelam kelam değildir, bizden cemali keşfedendir.

3.İlim ile haya ederiz; mahlukatın yayılışı gibi hükmü yaydık.

4.Dikkat ey tutkun aşık, bil ki ilim zülal kaynağındandır.

5.Hakk'ın muradı caridir sen kulsun; gece ve gündüz hatırdı tut.

2 A.231b, F.256a. Gazel A, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Fiillerinin beğenilmesi devam etsin!

1a.bağdı: bakup A. 2a.ikide: igende A. 5a.Murâd: Murâdî A

1557¹

Velehū surre mede'd-dehr

Feilātūn Mefailūn Feilūn

- 1 Reh-revān-ı ʔarīkat-i ezeli
ʔālimān-ı ʔulūm-ı lem-yezeli
- 2 ʔodılar şafḥa-i kemāle raḡam
ʔālem almadı hergiz anlar anı
- 3 ʔahd-ı mīşāk itdi keşf-i cemāl
Açdı çün kim niḡābı didi beli
- 4 Ğayrı terk itmeyince olmadı ġam
Şād olmazdı çekmese ele mi
- 5 Ey Murādī seni bilen bilmez
Her ki bilmedi çekdi derd ü ġamı

1558²

Velehū ebḡāhu'llāhu ilā yevmi'l-ḡiyām

Müfteilūn Müfteilūn Fāilūn

- 1 ʔālem-i ʔulyāda görenler beni
Cümle didi aña gerekdür seni
- 2 Hem-dem olalı bize cānānumuz
Bilemezüz zerrece cān ü teni
- 3 Olalıdan menzilümüz kūy-ı yār
İstemezüz cenneti hem gül-şeni
- 4 Bize yiter seyr-i ruḡ-ı dil-rübā
Ola küşāde gözümüz revzeni
- 5 Bir şecer olsa ṭolu eşmārdan
Cümle Murād aña ṭutar dāmeni

1 A.231b, F.256b. Gazel A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Zaman süresince mutluluk olsun!

3b.beli: bk. G 357/3a. 4a.itmeyince: itmeyince em A

2 A.232a, F.256b, R.61b. Gazel AE, L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu kıyamet gününe kadar devam ettirsin! Başlık F: Velehū eyzen: Yine bu da onundur..

1b.aña: ilāhī A. 5b.ṭutar dāmeni: eşmārdan A; ṭut dāmeni R.

1559¹**Müfteilün Fâilün Müfteilün Fâilün**

- 1 Müctemi' oldı gönül 'ışk ile ma'nâ didi
Her ne ki ma'nâ didi remz-i mu'ammâ didi
- 2 Kıldı kitâbet 'aceb bir nice mevzi'de bes
Her ne didiyse didi hoş 'aceb a'lâ didi
- 3 Sa'y-ı belîğ eyledi sırr-ı 'acîb 'ışkına
Her sözi kim söyledi sırr ile tenhâ didi
- 4 Kıldı rennânî-şîfat kendüyi peydâ yine
Râz-ı nihân üstine râzını peydâ didi
- 5 Müstemi' olgıl yine var ise sende şafâ
Kavl-i Murâdiye bak mantık-ı 'ulyâ didi

1560²

Velehû zâde'llâhu şavvete hû

Feülün Feülün Feülün Feül

- 1 Hâbîb-i ezel gördi çün kim beni
O demde kôdı adımı âdemi
- 2 Cemâlin çü mekşûf ide hüsni-yâr
Kim ola ki fark ide andan beni
- 3 Hicâb aşdığı dem cemâl-i celâl
Eger arar iseñ bulasın beni
- 4 Ebed hükmin itmiş hâbîb-i ezel
N'ola olsa dil hâkimün maḥremi
- 5 Murâd itdi keşretde vahdet-hüner
Gönül gayb ider şeh-i Edhemi

1 R.85b. Gazel R'de vardır.

2 A.232a, F.257a, R.156a. Gazel AE, L, M'de yoktur.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nüfuzunu artırsın!

Başlık F: Velehû eyzen: Yine bu da onundur..

2 a. hüsni-i: idesin A. 2b.ki: - A. A'da 3b mısraı ile 2b mısraı aynıdır. 4a.hâbîb-i: hâkim-i R.

1561¹**Mef'ülü Mefailün Feülün**

- 1 Terk eylemişem çü in ü anı
Bir tarz ile bulmuşam mekânı
- 2 Ma'nâ-yı vücûda gelmişem ben
Mübhemde kalurdu çok ma'ânî
- 3 Bir kenz-i hafî durur gönül kim
Gelmez dile şerh ile beyânı
- 4 Miftâh ile fetih olaydı lîkin
Her kim ki açar bula emânı
- 5 Tavk eyledi 'ışkı tavf-ı ka'bem
Mescid görürem bu ins u cânı
- 6 Menzilde çü münzil oldu sûre
Furkân ile fark idem cihânı
- 7 Ben her ne bilürsem andan oldu
Her gâmda bilürdi şad-mânı
- 8 Biz bulduk ezelde bir 'ibâdet
Anuñladur elsine revânı
- 9 Ben cân ile rûhı n'eyler idüm
Virmez yemin ile bu cânı
- 10 Çün oldu Murâdî merd-i hâzık
Pes buldı nihân ile 'ayânı

1562²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 'Arz-ı hâl için muķâbil yâre rûy
Tutdı âyine yine dil-dâra rûy
- 2 Çünki Tûr-ı 'ışkda "erîni" didüm
Toldı vâdî 'arşa vü küh-sâra rûy
- 3 Rû-be-rû olduķda vechüm yâr ile
Yüz yüz ile oldu pes yek-pâre rûy

1 Gazel R'de vardır.

2 R.139a. Gazel R'de vardır.
2a. erîni: bk. G 81/5a.

- 4 Cümle 'âlem şüreti âyine-dâr
Hâşa li'llâh göstere ağyâra rûy
- 5 Ey Murâdî sendedür çün her murâd
Hâşiluñdur çut hemân her kâra rûy

1563¹

Mef'ulü Fâilâtün Mef'ulü Fâilâtün

- 1 Ğavvâş-ı baħr-ı ħikmet envâ'-ı gevher aldı
Her gevher oldu bir baħr-ı ebħâr anda ÷oldı
- 2 Burc-ı hidâyet üzre toĝdı çü şems-i neyyîr
Âfâķa pertev irdi dünyâya nûr şaldı
- 3 Yâ Rab ne oldu ħâdiş ola ķademle ezher
Ķılmakda sırr-ı ekber kibri yüzine çaldı
- 4 Lâzım nedür dilâ kim elzemde 'aķl-ı mebhût
Sevdâ-yı fenn-i âħer zehrine durdı ķaldı
- 5 'Âlem fenâ durur çün ańla Murâdî ħâlî
Her ķişi nevbetinde şurnâ-yı mevti çaldı

1564²

Müstef'ilâtün Müstef'ilâtün

- 1 Allâhu ferdün ve'l-ħaķķu Rabbî
Ve'l-'aķlu minnâ ve'r-rûĥu minnî
- 2 Ža'fun ileynâ birrün seĥânâ
Lâ şef'a vitra fecre'l-leyâlî
- 3 Şemsün zuħahâ ķamerün telâĥe
Fe's'el 'aťânâ lâ yûs'el 'annî
- 4 Tâ-Hâ vü Yâ-Sîn Ĥâ-Mîm 'Aydın-Sîn
Şerĥî tebâreke lâ-şerĥa ĥâtî
- 5 İnnî murâdun vâĥidün murâdâ
Maķşûdün minnâ innâ murâdî

1 R.142a. Gazel R'de vardır.

2 R.154a. Gazel L, R'de vardır.

1. Allah eşsizdir, Rabb'im hakur; akıl bizden ruh bendendir.

1b.67/Mülk.

2.Zayıfız, iyilik cömertliğimizdendir; gecenin fecri ve vitri eşsizdir.

3.Güneş parlıyor ay da onu takip ediyor; benden sorulmayan rızık istedim.

4.Tâ-Hâ ve Yâ-Sîn Ĥâ-Mîm 'Aydın-Sîn benim açıklamamla değildir, mübarek kıldı hayatımın bir açıklaması yoktu.

4a.Tâ-Hâ: bk. G 81/4a, Yâ-Sîn, Ĥâ-Mîm: bk. G /264/1b, 'Aydın-Sîn 42/Şûrâ 2.

5.Ben muradım, muradım da tektir; bizden maksat Murâdır.

1565¹**Feülün Feülün Feülün Feülün Feül**

- 1 Taḥayyürde qaldum nedür bilmedüm kâruñı
Neden incidürsin senün toğruca yârüñi
- 2 Seni sevdüğüm çün midür baña bunca cefâ
Baña ta'n idersin gönülden çeküp ḥâruñı
- 3 Günâhumı bildür baña ben dahı bileyüm
Şuçum bildürüp dek güzel soñradan varuñı
- 4 Özüñden beni bilme bî-gâne ey dil-fırīb
Benümle senün bilürem olan ikrâruñı
- 5 Muḥayyer kılandı bu yirde Murâdî yine
Didi sır meyiyle bilürsin bu esrâruñı

1 R.90b. Gazel L, R'de vardır.

2a.çün midür: içündür L. 2b.gönülden: gülünden L. 5b.sır meyiyle: sırrum ile L.

MUHAMMES

1¹

Min fevâyihi kelimâtihi ve levâyihi ‘ibârâtihi

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

I

Nişânuñdur cihân naqşı velikin bî-nişânsın sen
‘İyân iken hicâb-ı nûr-ı zâtide nihânsın sen
Zamân ile mekânun hâlıkı bî-in ü ânsın sen
Mekân senden tolu yâ Rab velikin bî-mekânsın sen
Vücûduñla zamân memlû velikin bî-zamânsın sen

II

Kadîm ü vâhid ü ferd ü şamedsin Rabbena’l-ekrem
Cemâl-i lâ-yezâlün hayretinde ‘aql-ı küll ebkem
Cihâna hıvân-ı faẓluñdan nevâl-i luṭf ire her dem
Sen ol sulṭân-ı âlemsin toyar na’mâ gele âlem
Cihânı var iden sensin velikin bî-cihânsın sen

III

Ezelden bâde-i ‘ışkuñla tahmîr oldu çün fıtrat
Cemâl-i bâ-kemâlün pertevine olmuşam ḥasret
‘İyân oldukça nûruñ ayna müstevlî olur hayret
Senüñdür kudret ü saṭvet senüñdür ‘izzet ü rifat
‘Ayânsın cümleye şâhâ velikin bî-‘ayânsın sen

IV

Tulû-ı âfitâb-ı ‘izzetüñle hayradur efkâr
Şühûd-ı zâtunüñ müstağraķı oldu ulû’l-ebşâr
‘İyânsın çün beyân lâzım degüldür kim ide inkâr
‘Aceb kudret durur yâ Rab ‘aceb hikmet durur bu kâr
Beyân eyler seni eşyâ velikin bî-beyânsın sen

1 A.232a, F.257a. Muhammes A, F, H’de vardır.

Başlık A: Kelimelerinin güzelliikleri ve ibarelerinin levhalarından...

Başlık F: Muhammes.

I.1.nişânuñdur: temâşânuñdur A; I.5.zamân: zamân-ı zamân A. II.3.luṭf ire: luṭfuñdan A; luṭf irer H.

III.3.hayret: ḥasret A. IV.2.oldı: oldı oldı AV. V.1.kimse: meger A; V.2.pirden: yir A; V.4.kerânın: girânın A;

V.5.bî-kerânsın: bî-girânsın A.

V

Benüm rāzum nihāndur rāz-dānın bulmadı kimse
Nažarsız pīrden dermān-ı cānın bulmadı kimse
Bu geşt-i vüçüduñ bād-bānın bulmadı kimse
Murādi bil bu deryānın kerānın bulmadı kimse
Nažar iderse saña bil ki baħr-ı bī-kerānsın sen

MEŞNEVİYYÂT

1¹

Nuṭṭ-ı Şerîf-i Sulṭân Murâd-ı Şâliṣ ḳaddese sirruhu'l-‘azîz

Müfteilün Müfteilün Fâilün

- 1 Bî'smi'llâhi'r-Raḥmâni'r-Raḥîm
Âyet-i 'unvân-ı kelâm-ı ḳadîm
- 2 Ḥamd ol Allâha ki oldur eḥad
Âlim ü 'allâm ü ḥakîm ü şamed
- 3 Ol durur râzık u ferd ü mübîn
Cümle-i ḳalmıſlara oldur mu'în
- 4 Ḥikmetidür mübdi'-i küll-i vücûd
Hep añadur cümlede olan sücûd
- 5 Cümleye sulṭân-ı Ḥudâ ol durur
Luṭf ile iḥsânı igen bol durur
- 6 Cümle-i ḳalmıſlara feryâd-res
Ġayrısını añla hevâ vü heves
- 7 Çün o durur ḥâlîk-ı kevn ü mekân
Eyle 'ibâdet aña dün ü gün hemân
- 8 Fâ'il-i muḥtâr o durur lem-yezel
Ḳâdir-i mennân o durur bî-bedel

2²

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gel berü ey ṭalib-i 'ilme'l-yaḳîn
Dinle kim ne didi Rabbü'l-'âlemîn
- 2 “Len tenâlü'l-birre ḥattâ tunfîkû”
Pes daḥı “mimmâ tuḥibbûn” ey alü
- 3 Eylüğe irmez kiſi sen bellü bil
Virmez ise sevdüĠin bî-ḳâl u ḳıl

1 Mesnevi L, M'de yoktur.

Başlık: M: Sultan Üçüncü Murâd'ın şerefli nutku. Onun yüce sırrını kutsal kılın!

3a. râzık u ferd ü: râzık-ı ferd-i R. 4b. cümlede: cümle L. 7a. çün: çü L. 7b. dün gün: dün ü gün M. 8b. ḳâdir-i: ḳâdir ü AE; o durur: odur R. 8. beyit M'de yoktur

2 R.66a. Bu mesnevi R'de vardır.

Len tenâlü'l-birre ḥattâ tunfîkû: bk. G 13/4a. 2b. mimmâ tuḥibbûn: Sevdüğünüz şeylerden sarf etmedikçe iyiliğe erişemezsiniz. Her ne sarf ederseniz, şüphesiz Allah onu bilir (bk. G 13/4b).

4 Hâk yolına sevdüğün virmek gerek
Sevdüğün virmek ile irmek gerek

5 İş bu âyet remzini kim aıladı
Cümle varın aña işâr eyledi

3¹

Mefâilün Mefâilün Feülün

1 Faziletdür gerek olan kişide
Özüni Hâkka ımarla her işde

2 Er iseñ olmasun Hâkdan ‘udülün
Senün kızb olmasun hergiz kabülün

3 Kulağa hergiz alma kavlı-ı gayrı
Sözün olsun dem-â-dem Rabb ü Rabbî

4 Her işde hâzır oldu çünki vehhâb
Anuñla fetḥ olur mesdüd olan hâb

4²

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1 Maḥzen-i ḳalbümde miryât-ı ezel
Ol ezeldür kim dinildi lem-yezel

2 ‘Âlemün taḳḍirine şahid durur
Bir beyân-ı lâzım u ‘âyid durur

3 Levḥ-i maḥfuzuñ ḥafzḫi he zamân
Eyler ol ma’nâ-yı bâ-ma’nâ beyân

4 Nuşa-i erbâb-ı dildür cümlesi
Lem’a-i mihr-i vücuduñ cümlesi

5 Nâḳil-i tafzîl-i ‘ilm-i evvelin
Ḥâmî-yi beyân-ı ‘ilm-i âḫirin

6 Kâmil-i baḫr-ı ‘ulüm-ı mihterîn

1 R.66a. R.66a. Bu mesnevi R’de vardır.

2 R.66b. Bu mesnevi R’de vardır.

11b. Leyse li’l-insâni illâ mâ se’â: bk. G 17/8b.

8b.min maḥzi hâl: Tamamen hâlden...

9.İhsan ancak büyük lütuf ve ihsan sahibinden olur; Allah’ın hükmü gelince biz sevginin anlamını da onun vastasıyla kavrarız.

10.Ben o sözü söylemedim, tamamen o(dur), Tür’un her tarafından tamamen Musa aleyhisselâm inliyor.

- Âmil-i hilm-i rûmûz-ı bihterîn
- 7 Nokta-i pergâr-ı devvâr-ı ehad
Şerh-i lâ-yuḥṣâ durur hem lâ-eḥad
- 8 Oldı ol ‘ilm-i Hudâ-yı zü’l-celâl
Gel celâli dâfi‘ ol “min maḥẓi ḥâl”
- 9 Lâ-ilâhe illâ mine’l-fazli’l-hısân
Keyfe ḥükmi fa’lem enne’l-ḥubbe ân
- 10 Men ne kerdem ân süḥan ke’l-hû
Küllî Mûsâ nâled ez-her-ṭarf-ı Tûr
- 11 Evvel ü âḥirde nâzırdur ziyâ
“Leyse li’l-insâni illâ mâ se’â”
- 12 Kıl Murâduñ bu kelâmın istimâ‘
Añlamazsañ eyle gel bârî metâ‘

5¹

Meşneviyyât

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Elâ ey ‘ârif-i esrâr-ı ma’nâ
Dilerseñ olasın ‘ilm ile ebḥâ
- 2 Ma’ânî gencinün miftâḥı tevhîd
Anı bilgîl ki oldur aşl-ı temcîd
- 3 Dilersen bulasın feyz-i haḳâyıḳ
Deḳâyıḳdan olur maḥẓ-ı deḳâyıḳ
- 4 ‘Ulûmuñ mübdî‘idür maḥẓ-ı illâ
Fuhûmuñ merkezi fehmi-i mu’ammâ
- 5 Cemâl ile cemâli şâbit eyler
Mübeyyendür beyânı şâbit eyler

1 R.67a. Bu mesnevi R’de vardır.
Başlık: L: Mesneviler

6¹**Mefâilün Mefâilün Feülün**

- 1 Duruş tevhid-i Hakkı dâyim eyle
‘İbâdetle vücûduñ kâyim eyle
- 2 Şağın aldanma dünyâya tayanma
Anuñ ihsânına hergiz kıanma
- 3 Fenâ kıl kendüni ölmezden evvel
Geçüpsin cümleden ‘aql ile çek el
- 4 Gözet Hakkıñ rızasın ey kıarındaş
Şağın emr-i Hudâdan çekme gel baş
- 5 Murâdinüñ sözün güş eyle gel var
Tayanma bu cihâna zerre mîkdâr

7²**Mefâilün Mefâilün Feülün**

- 1 Necât-ı müntehâ şunlarda zâhir
Yüzinde nûr-ı imân ola bâhir
- 2 Kıyâs-ı ehldür (bu) bî-meḥâbâ
Ki mübdî‘de bilür a‘lâda peydâ
- 3 Muḥakkakdur ider a‘lâdan i‘lân
Mudakkıkdür iden tedkik-i iḡân
- 4 Mesâyil şerḥinüñdür nükte-dânı
Ma‘ânî ‘arşasınun phevânı

8³**Mefâilün Mefâilün Feülün**

- 1 Kemâl-i ehl-i dil âncâ şeved sūd
Ki başed müstemi‘ ez-ḥak mes‘ūd
- 2 Çi dâned bî-başîret çist cevher
Çi dâned kâfir-i bî-dîn-i hem-ser

1 R.67a. Bu mesnevi R’de vardır.

2 R.67a. Bu mesnevi R’de vardır.

2a. (bu): -

3 R.67b. Bu mesnevi R’de vardır.

1. Gönül ehlinin kemali, dinleyen haktan mutlu olduğunda faydalı olur.

2. Basiretsiz cevherin ne olduğunu ne anlar, dinsiz kâfir eşin ne olduğunu ne anlar.

3. Basiretsiz gece ve gündüzün ne olduğunu anlamaz, sadece şimdiki hâli anlar.

4. Korkusuz cahiller kendilerini gösteriyorlar, başı toprakta olanın beyanını anlamıyorum.

5. Anladığımı düşünüyordum fakat cehaletle konuşulan abestir.

- 3 Çi dâned bî-mubaşşır şeb çist yâ rûz
Hemân dâned şu‘â‘-ı nâm imrûz
- 4 ‘Ayânî mî-küned cühhâl-i bî-bâk
Beyâneş-râ ne-mî dânem süriş-i hâk
- 5 Taşavvur mî-küned mî-yâftem men
Velî yâve bâ-cehl-i ez men

9¹**Mefâilün Mefâilün Feülün**

- 1 Gönül levhine çün naḳḳâş-ı kudret
Yazupdur evvelâ ma‘nâ-yı ülfet
- 2 Maḥabbet çün çalındı evvel aḳlâm
Velî her kişiye virilmedi tâm
- 3 Ufukdan ṭâlî‘ oldı şems-i devlet
Yayıldı ‘âleme nûr-ı başîret
- 4 Alup her zerre miḳdârına göre
Görür her biri envârına göre
- 5 Murâduñ ḳavli olmadı bu aḳvâl
Buyurdı cümle ḳavlümdür “kemâ ḳâl”

10²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Hâḳḳ-ı ma‘lûmumdan odı şerḥ-i râz
Maḳdemüm meymündür hem çâre-sâz
- 2 ‘İlmümüz ma‘lûm idinmez hiç kes
Şânuñ olmazsa buña ḳılma heves
- 3 Meşrebindedür ḳamunuñ şer bî-bes
Gözüne göre görürsin sözi kes
- 4 Muḳtezâ-yı evvelîn ü âhirîn
Biri birine muḥalifdür hemîn
- 5 Bu kelâmından Murâduñ ‘âlemîn
Nice ‘ilm añlar ki bilmez câhilîn

1 R.67b. Bu mesnevi R’de vardır.

5b.kemâ ḳâl: Dedîği gibi...

2 R.67b. Bu mesnevi R’de vardır.

11¹**Mefâilün Mefâilün Feülün**

- 1 Gönül levhine yazdum bir nice söz
Birini almağ için vir nice yüz
- 2 Dilerseñ niki kalbi taş olma
Vefâsızla şağın yoldaş olma
- 3 Şağın râz açmağıl nâ-ehl olana
Eyüyi gözle bakma ad u sana
- 4 Şağınğıl t̄alib olma māl u cāha
Nice cāh ehli gördüm düşdi çāha

12²**Feilātün Mefâilün Feilün**

- 1 Dâr-ı fânî durur bu dâr-ı gurûr
Kimse bulmadı bunda hiç sürûr
- 2 Cehl kıl bu hicâbı ref idesin
Nûr olup zûlmetüñi ref idesin
- 3 Pây-bend itme gayrıyı özge
Bir gün ola ki gelmeye gözüñe
- 4 Göcdedür her vücûd u her zerrât
Çağırur mevt-i hâdimü'l-lezzât
- 5 Ğâfil olma beķā degil bu cihân
İşte geldi vü işte gitdi hemân
- 6 ‘İbret algıl kamu bu mevtâdan
T̄â‘at eyle olasın a‘lâdan
- 7 Tevbe eyle yüri günāha kamu
İşün ısmarlağıl ilāha kamu

1 R.68a. Bu mesnevi R'de vardır.

2 R.68a. Bu mesnevi R'de vardır.

13¹**Mefâilün Mefâilün Feülün**

- 1 ‘Ulüm-ı evvelîn ü âhirînden
Fünûn-ı zâhirîn ü bâtınînden
- 2 Tıyan gelsün bizüm meydânumuzda
Anı bilen ço kılsun yanumuza
- 3 Gerekmez bize hergiz olan ağyâr
Bize ol lâzım olur kim ola yâr
- 4 Bize yâr olmağa k’ey er gerekdür
Bu sırrı bimege hem-ser gerekdür
- 5 Murâduñ oldı her kıavli hâkâyık
Değâyıkdur değâyıkdur değâyık

14²**Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Gel berü kalbün muşaffâ eylegil
Kendüni Hâkdan temennâ eylegil
- 2 ‘Âlemün aldanmağıl âlâsına
Cehd kıl tâ giresin meyvâsına
- 3 Çün fenâdur ‘âkıbet dünyâ geçer
Her ne zer‘ eyler kişi anı biçer
- 4 Cehd kıl tâ ola mizânuñ saķıl
Âhire aķvâlini endişe kıl
- 5 Ey Murâdî kıl du‘â ile enîn
Olasın uķrâda tâ “min sâlimîn”

1 R.68b. Bu mesnevi R’de vardır.

2 R.68b. Bu mesnevi R’de vardır.

5b.min sâlimîn: Esenlikte olanlardan...

15¹**Feilâtün Mefâilün Feilün**

- 1 Zâhirin çünki zâhir eyledi Hâk
Var idüpdür kamuyı ol muçlak
- 2 Nûr-ı lâmi'den oldı çün zerre
Kendüye göre aldılar behre
- 3 Çün idüpdür ezelde keşf-i hicâb
Aña göre kuruldı yine niķâb
- 4 Çâreden çâre ger gelürse eger
Her güzün kimsede olur mı zarâr
- 5 'Âlemün zerre zerre kıymeti yok
Âhîrün behre behre ni'meti yok
- 6 'Âlemün burca dik hîşâr alasin
Hıdmetün birle kâm-kâr olasin
- 7 İns ü cânun murâdı olmadı dâd
Bu Murâdiyedür murâd-ı murâd

16²**Feilâtün Mefâilün Feilün**

- 1 Kilk-i kudret çü yazdı bi'smi'llah
Evvelâ lâ-ilâhe illa'llah
- 2 Evvel ü evvele bidâyet yok
Âhîr ü âhire nihâyet yok
- 3 Kenz-i mahfiden itdi keşf-i rumûz
Zâhir olmadı lik zerre henüz
- 4 Mebdeyi 'ilm-i evvel ü âhîr
Menbâ'-ı 'ilm-i bâtın u zâhir
- 5 İftetaḥ yâ müfettiḥe'l-ebvâb
Terziķu men teşâ'u ğayri hîsâb

1 R.69a. Bu mesnevi R'de vardır.

2 R.70b, R.86a. Bu mesnevi R'de vardır.

5.Ey kapılar açan bize de aç ey dilediğine hesaba gelmez rızık veren.
5b.3Âl-i İmran 27.

17¹**Mefâilün Mefâilün Feülün**

- 1 Görelden ser-be-ser cemâlin
Teferrüc ideli haṭṭ ile ḥâlin
- 2 Gözümde nûrınun tâbı eşerdür
Nazardan kıl nazar zerre ḥaberdür
- 3 Komiş âyînesinde bir ‘alâmet
Bulur miryât ‘alâmetden kerâmet
- 4 Arayup bulmadı mânend-i bî-çün
Getürdi nice bîn Mûsâ vü Hârûn

18²**Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün**

- 1 Kılmağıl rāḥda rāḥ ehline hem-rāḥ ol
Gönül Allāha ṭutup bendeyi bu der-gāḥ ol
- 2 Ğaflet itme berü gel ‘âlem-i kübrâsın sen
Kenz-i maḥḥfî-yi Ḥudâ rāḥ-ı temennâsın sen
- 3 Sendedür kürs-i ‘azîm ‘arş-ı mu‘allâsın sen
Ey Murâdî berü gel gör nice peydâsın sen
- 4 Kılmağıl rāḥda rāḥ ehline gel hem-rāḥ ol
Gönül Allāha ṭutup bendeyi bu der-gāḥ ol

19³

Ve min netâyici ṭab‘ahu

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Kelâmın ehl-i Ḥaḥḥkuñ dînle gel var
Kulağa al anı tekrâr tekrâr
- 2 Nedür dirseñ eger ‘âlem meýâli
Nice oynar gözet zıll-ı ḥayâli

1 Bu mesnevi R’de vardır.

2 R.89b. Bu mesnevi R’de vardır.

3 R.111a. Bu mesnevi L, R’de vardır.

Başlık: L: Onun tabiatının sonuçlarından...

1a. dînle gel: dînlegil L.

- 3 Er olan eyler 'uqbānuñ yarağın
Durişur eyleye cennet turağın
- 4 Kebâyirden şağâyirden kaçır pes
Özine bâb-ı firdevsi açar bes
- 5 Murâdînüñ sözidür cümle maqbûl
Qabûl eyler anı şâh u eger kûl

20¹

Allâhümme lâ-tüharrimnâ min sohbeti Muḥammedin (asv.) ve uhrus
murâdeke min külli âfetin ve 'âhehin

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Qalem şakç oldu yazdı çün
Muḥammeddür Resûlüm oluñ âgâh
- 2 Qazâma şâbir olanlar belâma
İrişürler olar a'lâ maqâma
- 3 Şu kim şükr eylemez ister sivâyı
Varup bulsun bes ol ğayrı Hudâyı
- 4 Çü yazdı bunları nûr oldu bâhir
Anuñ ardınca zûlmet oldu zâhir
- 5 İki fırka olup bes cümle ervâh
Kime ğuşşa virildi kime efrâh
- 6 Temennâ eyle Hâkdan sen necâtı
Bulasın ser-be-ser tâ tayyibâtı
- 7 Berü gel nefsüne bilmek dilerseñ
Eger esrârına irmek dilerseñ
- 8 Murâdînüñ kelâmın ğuş eyle
Şarâb-ı 'ışkı gel gel nûş eyle

¹ R.117b. Bu mesnevi R'de vardır.

Başlık: L: Ey Allah'ım (cc.). Bizi Muhammed'in sohbetinden mahrum kılma ve Murâd'ını bütün afetlerden ve salgın hastalıklardan koru!

21¹**Mefâilün Mefâilün Feülün**

- 1 Hüdâvendâ kemâl-i ‘izzetünden
Bize neşr eyle baîr-ı rahmetünden
- 2 Günâhum çok durur yâ Rab bağışla
Saña ne lâîk ise anı işle
- 3 Cemâlünü baîa ihsân eyle
Bu ihsânunu bî-pâyân eyle
- 4 Zâ‘îfem kapuna geldüm dilenci
Beni sen kılmağıl halkun gülünci
- 5 ‘Înâyet eyle gel dâîm Murâda
Îrişdür hâzretünde izdiyâda

22²**Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün**

- 1 İstimâ‘ eyle dilâ kavlümi gel âgâh ol
Her ne kim işler iseñ emr-i bi-emri’llah ol
- 2 Aldanup kalma cihân zînetine bî-câh ol
Kâni‘ ol her ne ki var iki cihâna şâh ol
- 3 Kılmağıl râhda râh ehline gel hem-râh ol
Gönül Allâha dönüp bendeyi bul dergâh ol
- 4 Ser-be-ser cümle fenâdur çü bilürsen bu cihân
Sende gâfletle revâ mı geçe bu ‘ömr-i zamân
- 5 Yağanı dest-i ecel tutar olursan nâlân
Oldı vallâhi sözüm Hâk bu cevâba sen inan

1 149b. Bu mesnevi R’de vardır.

2 R.176b. Bu mesnevi R’de vardır.

23¹

Velehū zā'afa'llāhu iclālehū

Mefāilün Mefāilün Feülün

- 1 Elā ey ğayreti yok nefsi-zālim
Senūnle n'olisar āhır bu ḥālüm
- 2 Kānı ḥavf ol Ḥudādan ey ḥayāsız
Nedür bu şerr ü şūruñ intihāsız
- 3 Nedendür tā'ata dāyım keselsin
Eger lu'b olsa ğāyet bī-bedelsin
- 4 Saña inşāfuñı virsūñ umula
Senūñ ḥaḳḳuñda bu durur temennā

24²

Velehū lā-zāle melce'en li'l-enām

Fāilātün Fāilātün Fāilün

- 1 'Ömre mağdūr olma bāzār oldu tiz
Ḥālümüz n'ola gele çün rüst-e-ḥız
- 2 Ğafleti terk idelüm fi'ş-şubḥi şām
Tā'at ile bulalum 'ālī maḳām

25³

Velehū şeyyede'llāhu erkāne 'izzihī

Feilātün Mefāilün Feilün

- 1 'Arz-ı mü'ymin hemān demi gibidür
Bī-edeb şanma ādemī gibidür
- 2 Başıña al yūri edeb tācın
Alasın cümle tā cihān bācın

1 A.232b, F.257b, Bu mesnevi A, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun yüceliğini artırsın!

Başlık F: Mesneviyyāt.

3b.bī-bedelsin: bī-bedelsin sen A. 4a.inşafını: mizāfını A.

2 A.233a, F.257b. Bu mesnevi A, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Halkı için sığınma yeri olması devam etsin!

Başlık F: Velehū eyzen: Yine bu da onundur..

3 A.233a, F.257b. Bu mesnevi A, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun izzetinin esaslarını kuvvetlendirsın!

Başlık F: Velehū eyzen: Yine bu da onundur..

1a.mü'min: meyve-i men A.

26¹

Velehû nevvera'llâhu a'lâme devletihî

Müfteilün Müfteilün Fâilün

- 1 İy heme kes-râ tûyî pûşt ü penâh
Pâdşâh-ı cümle cihân u ilâh
- 2 'Âlim ü 'allâm u ra'ûf u ehad
Kâdir ü mennân ü kerim ü şamed

27²

Velehû rafe'a'llâhu a'lâme devletihî

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 İlâhî neccinâ mimmâ necâ fî
Ve beşşernâ bi-fazlı bi'l-me'âfî
- 2 Bağışlağıl bizi ey ferd-i vâhid
Ki sensin kâdir ü sulţân-ı mâcid
- 3 Ene'l-müznib ve ente'r-Rabbü ma'bûd
Teşabbelnâ du'ânâ ente maşşûd

28³

Velehû dâme sulţānehû

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 'Ömr-i dünyâya garrâ olma şakın
Garrâ olanda olmaz 'ilm-i yakîn
- 2 'Aklıñı başa devşirüp fî'l-hâl
Olmağıl sen müşevveşü'l-aşvâl
- 3 Eceli dâyimâ tefekkür kıl
Olacak hâli var tezekkür kıl

1 A.233a, F.257b. Bu mesnevi A, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletinin alametlerini nurlandırın!

Başlık F: Velehû eyzen Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletinin alametini yükseltsin!

1. Bütün dünyanın padişahı ve ilahı, ey herkesin arkası ve sığınacağı olan.

2. Âlim ve allam ve merhametli ve tek; kadir ve çok iyilik yapan ve ikram sahibi ve hiçbir şeye muhtaç olmayan.

2 A.233a, F.258a. Bu mesnevi A, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletinin alametini yükseltsin!

1. Allah'ım bizi korktuğumuz şeylerden koru af fazlı ile müjdele.

3. Ben günahkârım, sen mabudum, Rabb'imsin, dualarımızı kabul et, maksudumuz sensin.

3 A.233a, F.258a. Bu mesnevi A, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Sultanlığı devam etsin!

29¹

Velehū dāme ‘izzuhū

Feilātūn Mefailūn Feilūn

- 1 Ey vücūduñdur aṣl-ı her mevcūd
Gayrūñ ‘ābid saña vū sen ma‘būd
- 2 Altı günde cihānı var itdūñ
Kimi yād u kimini yār itdūñ
- 3 Kimi rifatde kimi zilletde
Kimi ‘iṣyānda kimi tā‘atde
- 4 Kime virdūñ cinān u ğılmānı
Kime virdūñ ‘azāb-ı nīrānı

30²

Velehū dāme ‘izzuhū

Failātūn Failātūn Failūn

- 1 Tevbeler kıldum günāha yā ilāh
Yaraşur saña ‘atā ey pādīşāh
- 2 Bakmağıl yā Rabb günāhuma benüm
Raḥ kılğıl dūd-ı āhuma benüm
- 3 Senden özge yā kime yalvarayın
Çapuñı koyup yā çande varayın

31³

Velehū dāme sultānen

Failātūn Failātūn Failūn

- 1 Hāzret-i Hāllāk-ı Rabb-ı zū’l-celāl
Her vücūda baḥş idüpdür bir kemāl
- 2 ‘Āmil ol ‘ilmūnle ey ‘ālī nejād
Sen daḥı tā kim olasın ber-murād
- 3 Cūr‘a nūş olduñsa bu mey-ḥānede
Ol mücerred gel berü bu ḥānede

1 A.233a, F.258a. Bu mesnevi A, B, F, H’de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Onun izzeti devam etsin!
2b.kimini: kimiyi F, H. 4a.cinān: cenān A. 4b.’a)āb-ı: ‘azābı F.

2 A.233b, F.258a. Bu mesnevi A, B, F, H’de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Onun izzeti devam etsin!

3 A.233b, F.258b. Bu mesnevi A, B, F, H’de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Sultanlığı devam etsin!
Başlık F: Velehū eyzen: Yine bu da onundur..

32¹

Velehü bâreka'llâhu fih

Müfteilün Müfteilün Fâilün

- 1 Ru'yet-i 'uzmâdadur aḡṣâ maḡâm
Mantıḡ-ı a'lâdadur a'lâ peyâm
- 2 Kim durur ol mantıḡı gûyâ olan
Devlet-i 'uzmâsı mu'ammâ olan
- 3 Şubḡ-ı sa'âdet ki ṭulû' eyleye
Şâriḡimüz şerḡe şurû' eyleye

33²

Velehü medda'llâhu zılâle re'fetiḡi

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Ḥuzûr-ı vaḡdet oldı kâr-ı 'ârif
Gel ey 'ıṣṡ ehli kesb eyle ma'ârif
- 2 Dilerseñ ma'rifet meydânı gözle
Ulu bâbına var 'irfânı gözle
- 3 Seni 'ayne'l-yaḡîn ide kemâ-kân
Seni 'ayne'l-yaḡîn ide kemâ-kân

34³

Velehü dâme sa'duhü

Feülün Feülün Feülün Feül

- 1 Muşarraḡ yazılmış yine "beyyinât"
Gel âyâtı gör kim odur ḡâtı'at
- 2 Ḳalem şaḡ olup dörd pâre hemân
Yazar tâ ḡıyâmet rumûz-ı nihân

1 A.233b, F.258b. Bu mesnevi A, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu bereketli kılsın!

Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur.

2 A.233b. Bu mesnevi A, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun merhametinin gölgesini uzatsın!

Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur..

3a. 'ilme'l-: 'ayne'l- A.

3 A.234a, F.258b. Bu mesnevi A, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saadeti devam etsin!

Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur..

1a. beyyinât: bk. G 148/2b.

35¹

Velehü eyzen

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hıkmət-i ‘ilm u edeb elzem durur
‘Âmil-i bi’l-i ‘ilm olan âdem durur
- 2 Tâc-ı ‘izzetdür edeb hıfz eyle var
Hıkmət ile işlenür dünyâda kâr
- 3 Her ne yirde olsañ olğıl bā-edeb
Açmağıl hâric şağın güftâra leb

36²

Velehü halledet salţanatuhü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Gel berü ey ʔalib-i sırr-ı Hudâ
Hâk dilersen saña ola reh-nümâ
- 2 Eylegil zıkr-i Hudâyı her zamân
Bulasın nâr-ı cehennemden amân
- 3 Mevtüni zıkr eylegil gel dâʔimâ
Eyle şerʔ-i Muştafâya iktidâ

37³

Velehü irtefeʔat aʔlâme devletihî

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 İlâhî oldı vaʔdeñ haqq-ı muţlak
Ġazabdan ruġmetün olmışdur esbak
- 2 Senün luţfuñla fazluñ bî-nihâye
Öğüpdür kullaruñ maġz-ı ʔâyâ
- 3 Hudâyâ yoġdur ihsânuña pâyân
ʔînâyet eyle kullaruña her an

1 F.258b. Bu mesnevi B, F, H’de vardır.

Başlık A: Yine bu da onundur.

Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur.

1b. ‘ilm: edeb A.

2 A.234a, F.259a. Bu mesnevi A, B, F, H’de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Onun saltanatı ebedî kılınsın!

3 A.234a, F.259a. Bu mesnevi A, B, F, H’de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devletinin alameti yükselsin!

2b. öğüpdür: öğüp durur A.

38¹

Velehû lâ-zâlet şümûsü devletihî ṭâlî‘aten

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 ‘Ömrüñi harc itme lu‘b u lehve âh
Hayf kim ‘ömr-i ‘azîz ola tebâh
- 2 Âhîret-endîş ol қо gâfleti
‘İbret-i fikr eyle dâ‘îm ‘usreti

39²

Velehû es‘ada’llâhu mesâhu

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Kâmu dillerde mezkûr oldu nâmuñ
Sen olduñ hâlıkı cümle enâmuñ
- 2 Mu‘tî‘ündür senün mecmû‘-ı eşyâ
Kuluñdur cümleten ihyâ vü mevtâ

40³

Velehû en‘ama’llâhu şâhibehû

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 İlâhî sen kâmu maḥlûḳuñ ey Hâḳ
Pes olduñ cümleden pes ferd-i muṭṭlaḳ
- 2 Müsebbihler seni tesbîh iderler
Muḳaddisler seni taḳdis iderler

1 A.234a, F.259a. Bu mesnevi A, B, F, H’de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Yükselen devletinin güneşleri devam etsin!
1a.’usret: bk. G 8/2b.

2 A.234a, F.259a. Bu mesnevi A, B, F, H’de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun akşamını mutlu kılsın!

3 A.234b, F.259b. Bu mesnevi A, B, F, H’de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun arkadaşını nimetlendirsin!

41¹

Velehū lā-zāle mümette‘an bî’s-sa‘di ve’l-iqbāl

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Hudâvendâ ğarb ü mest-mendüm
Cenâbuñda en ednâ derd-mendüm
- 2 Saña ma‘lûmdur bu cümle hâlüm
Zamîrümde ne kim var kı̇l ü qālüm
- 3 İşüm ser-cümle ‘işyan u haţâdur
Saña lâynık olan ‘afv u ‘aţâdur
- 4 İlâhi dūr kı̇lma rahmetüñden
Bizi mahrûm gönderme katuñdan
- 5 Murâdî kuluña luţf eyle yâ Hâk
Ki sensin pâdişâh-ı ferd-i muţlak

42²

Velehū ebķāhu’llāh

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Gönül bağlama herġiz bu cihāna
Gidenler gitdi bundan yana yana
- 2 Ne bağlarsın gönül dār-ı fenāya
Şafası degmedi renc ü ‘anāya
- 3 Zamānuñ yok durur aşlā vefası
Fenâdur ibtidâsı intihâsı
- 4 Şanur mısın bu dünyâda vefâ var
Vefası yirine cev̇r ü cefâ var

1 A.234b, F.259b. Bu mesnevi A, B, F, H’de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Mutluluk ve ikbal ile memnuniyeti devam etsin!
Başlık F: Münâcât.
2b.zamîrümde: zamîrinde A.

2 A.234b, F.259b. Bu mesnevi A, B, F, H’de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu baki kılsın!
Başlık F: Ve min-netâyici kelimâti.

43¹

Velehû feteħa'llâhu ebvâbe'l-ħayr

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Ĥudâyâ dest-girümsin benüm sen
Elüm qaldur kim ednâ 'abdünem ben
- 2 Münâcât ile ĥâcâtum sañadur
Şenâ ile teħiyâtum sañadur
- 3 Qavîsin kıl qavî bir 'âcizem ben
Qabûl eyle quşûrum qaşîram ben

44²

Velehû efâza'llâhu min berekâtihi

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Ĥudâyâ 'âcizem luţf eyle baña
Anı işle ki lâyıq oldu saña
- 2 Benüm kârüm kamu cürm ü ĥaţâdur
Senün yâ Rab işün luţf ü 'aţâdur
- 3 Baña lâyıq olanı eylerem ben
Saña lâyıq olanı eylegil sen
- 4 Sen ol sultân-ı 'âlemsin Ĥudâyâ
Senün feyzündedür mecmû'-ı eşyâ
- 5 Günâhuma muqırram sensin a'lem
Ne kim ĥükm eyler iseñ sensin aĥkem
- 6 Benüm senden ümîdüm 'afv u raĥmet
Kerîmâ kâdirâ kıl baña şefkat

1 A.234b, F.259b. Bu mesnevi A, B, F, H'de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) hayır kapılarını açsın!

Başlık F: Münâcât.

2b.şenâ ile: şenâyile A. 3b.kušûrum: maqşûrum A.

2 A.235a, F.260a. Bu mesnevi A, B, F, H'de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu bereketinden faydalandırsın!
Başlık F: Münâcât.

45¹

Mîn cevâhiri taḥrîrâtihî ve zevâhiri taḥrîrâtihî

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Fenâ dünyâdan i'raz eyle ey dil
Cihân rengine aldanmadı 'âkil
- 2 Duruş aldamasun dünyâ seni de
Çul oldur dâyimâ Mevlâya gide
- 3 Niçün bir iki günlük 'ömre ey yâr
Olup mağrûr idesin yirûni nâr
- 4 Kime kıldı vefâ bu çarḥ-ı ğaddâr
Kime cevri itmemişdür bu cefâ-kâr
- 5 Amânı bulmadı kimse ecelden
Bulurdu cümle şehirler gelse elden

46²

Velehû medde 'umruhû

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Elâ ey 'ömrine mağrûr olan dil
Bu mağrûr olmadan saña ne hâşıl
- 2 Ecel açup durur nice kafadan
Bilinmez ne yağar ebr-i kazâdan
- 3 Şaḥın bir gün iresin intihâya
Başarlar kabri döge döge pâyâ
- 4 Gerek şâh olasın gerek gedâ sen
Gerekse ḥüsn ile ol müntehâ sen
- 5 Gerek peygamber ol gerek velî sen
Gerek 'Ömer gerekse ol 'Alî sen

1 A.235a, F.260a. Bu mesnevi A, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Onun yazım cevherleri ve sözlü ifadelerinin parıltılarından...

Başlık F: Ve min-mev'izchuş-şerîfeh.

3b.idesin yerini: yerini idesin H.

2 A.235a, F.260a. Bu mesnevi A, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın!

Başlık F: Velehû eyzen: Yine bu da onundur.

1a.mağrûr: - A. A'da 1. beyitten sonra ikinci bir başlık daha vardır: Velehû zâ'afa'llâhu ecreh

8a.'âkil: gâfil A. 2b.bu: bir A. 20a.kerânı: girânı A. 20b.beni: bi- AB'de 118b ve 119b mısraları birbirinin yerine yazılmıştır.

- 6 Yine âhîr tûrâb-ender tûrâbest
Cihân âhîr harâb-ender harâbest
- 7 Hüdânuñ hîkmetine ‘aql ü idrâk
İrîşmez biñ olursa cüst ü çâlâk
- 8 Elâ ey ‘âkil ü ehl-i başîret
Hüdânun virdügin bilgil ğanîmet
- 9 Felekle şems u mâh u Zühre Behram
Zühâl Keyvân kâmusı saña fercâm
- 10 Buları saña hîdmet-kâr kıldı
Saña luţfından ol Hâk var kıldı
- 11 Revâ mıdur aña ‘âşî olasın
Tekebbür birle içün taldurasın
- 12 Ne yüzle varasın der-gâh-ı Hâkka
Çü varmaduñ bugün sen râh-ı Hâkka
- 13 Çü böyledür Hüdâyâ ne kılalum
Dem-â-dem ağlayalum yâ kılalum
- 14 İlâhî bende bir şâlih ‘amel yok
Şehâ ‘işyân ile hüsranumuz çok
- 15 Beyâzı kalmadı nânumda bir câ
Kamu şîrretle talmışdur ser-â-pâ
- 16 Kerîmâ kıl keremler ben hâkîre
Kıyâmetde gözüm olmaya tîre
- 17 Saña lâyiğ olan ‘afv u ‘atâdur
Baña lâyiğ olan cürm ü hatâdur
- 18 Hüdâyâ saña rahmetler sezâdur
Efendüm baña ‘işyânım belâdur
- 19 Şıgındum saña yâ Rab her belâdan
Huşûşâ bu cihân-ı pür cefâdan
- 20 Kerânı yok yem-i ‘afvuñ Hüdâyâ
N’ola kılsan beni luţf ile ihyâ
- 21 Kuluñam pâdişâhum saña geldüm
Ne ihsân eyledünse anı buldum
- 22 Murâdî bendene luţf it ilâhî
Ki sensin pâdişâhlar pâdişâhı

47¹**Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün**

- 1 Cümleten şerhe gelür şanma kelâmumı benüm
Ger ‘ayân eyleseler saña nihânımı benüm
- 2 Tâkatün kılmaz idi zerre kadar güş itseñ
Hayret alurdu seni lahza kadar güş itseñ

48²**Mefâilün Mefâilün Feülün**

- 1 Elâ ey mihter-i şâhib-ferâset
Bu dilerseñ buasın ‘izz riyâset
- 2 Yalan söz gelmesün aşlâ dilünden
Yaman iş gelmesün hergiz elünden

1 Bu mesnevi R’de vardır.

2 R.10a. Bu mesnevi R’de vardır.

MUKAṬṬA‘ÂT

1¹

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Tecrîbe kıldum habîbün kâlini
Didi kâlümde bilürven hâlini
- 2 Bilmez idüm ben senün aşliyyetün
Bilmek oldu kavî ile aqvâlini
- 3 Şerhine bu gevherün ey zû-fünün
Bir kelâma vir cihânun mâlinı

2²

Velehû eyzen

Mef‘ülû Fâilâtün Mef‘ülû Fâilâtün

- 1 Efvâh-ı nâsa düşme olma yamana yoldaş
Zinhâr erâzili sen kendüñe kıılma yoldaş
- 2 Ehl-i başîret olgıl yolda ne var kııl ız‘ân
Pâyuna kııl hâzer kim toqunmaya senün taş

3³

Velehû eyzen

Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1 Rüşen oldu bu ‘âlem-i fânî
Geldi milk-i dilün çü sulţânı
- 2 Âb-ı rûyı olup bu erkânun
Sencileyin cihânda bir kanı

1 F.261a. Bu kıt‘a B, F, H’de vardır.

Başlık F: Mukaṭṭa‘ât

2 F.261a. Bu kıt‘a B, F, H’de vardır.

Başlık: F: Yine bu da onundur.

3 F.261a. Bu kıt‘a B, F, H’de vardır.

Başlık: F: Yine bu da onundur.

4¹

Velehü eyzen

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Tâleb-i rāh-ı hâkikat kılalum döne döne
Sâlik-i mehc-i şerī'at olalum döne döne
- 2 'Ālem-i ğayba tutup 'acz ile gel rüy-i niyāz
Dāmen-i pīr-i ʔarīkat tūtalum döne döne
- 3 Arayup dürr-i ma'anī olalum ʔalib-i 'ışk
Baḫr-ı vaḫdetde vücuda tölalum döne döne

5²**Mef'ülü Fäilätü Mefäilü Fäilün**

- 1 Nūr-ı cemāl der-dilem āvered tāb-ı 'aşk
Yā Rab zamān bedeh ki berāred niḫāb-ı 'aşk
- 2 Dānem zi-ḫusn-i ān ki zi-zibāyī ki hest
Ender heyecān 'aceb ʔi-küned īn ḫicāb-ı 'aşk

6³**Fäilätün Fäilätün Fäilün**

- 1 Der-cihān-ı bāş ey fetā hem-çün ğarīb
Cehd "kün" düri be-zer dil-i mī-bend
- 2 Çün resul-i Ḥaḫḫ u-rā mel'un güft
Terk-i u der nezd-i 'ākil şüde bend

1 F.261a. Bu kıt'a B, F, H'de vardır.

Başlık: F: Yine bu da onundur.

2 Bu kıt'a B, H'de vardır.

1. Cemalin nuru gönlüme aşk ışıltısı getirdi, ya Rab aşk örtüsünü götürünceye kadar zaman ver.

2. Onun güzelliğinden güzelliğin ne olduğunu biliyorum. Bu heyecanda aşk örtüsü neler yapıyor?

3 Bu kıt'a B, H'de vardır.

1.Dünyada fütüvvet sahibi garip oldu, dünya malına gönül bağlamaktan uzak kalmaya çalış.1b. kün: bk. G 16/1b.

2.Hakk'ın resülü melun dediğinde akıllıların hepsi onu terk etti.

7¹

Velehû eyzen

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ey mişâlünden müberrâ kâdir-i perverdigâr
Ey ‘ayânuñdan münezzeh hâlık-ı leyl ü nehâr
- 2 Ey hâkîm-i lâ-yezâlî ey ilâh-ı ber kemâl
Ey ‘alîm-i bî-zevâlî bî-zevâl ü pây-dâr

8²

Velehû eyzen

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Kâr u bârın şol ki virmez yâr için
Aña ben ‘âşık dimem cebbâr için
- 2 Kim ki bilmez Hâlıkun bahşâyışın
Sen elem çekme gel ol murdâr için

9³

Velehû eyzen

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Vâkı‘â ‘ayna mecâz oldu muğalled bu mecâz
Karañuda müteferriķ sañ ki kaçır-ı dırâz
- 2 Ki hicâb ile pes-i perdededür gâhî ‘ayân
Kande varsañ seni izler Yemene var yâ Hicâz

1 F.261b. Bu kıt’a B, F, H’de vardır.

Başlık: F: Yine bu da onundur.

2 F.261b. Bu kıt’a B, F, H’de vardır.

Başlık: F: Yine bu da onundur.

3 F.261b. Bu kıt’a B, F, H’de vardır.

Başlık: F: Yine bu da onundur.

10¹

Velehü eyzen

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Her seher mihr-i ruhuñdan tâb-ver
Ey tabîbüm kalb-i pâküm her seher
- 2 Dil saña müştâk iken buldı seni
Ey cemâl-i lâ-naẓırûñ pür-eşer

11²

Velehü eyzen

Mef'ûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1 Hâkķâ budur ki hûsnüñi dâyim görür gözü
Çeşm-i 'ayân ile ola çün rû-be-rû yüzüm
- 2 Cānum seni diler n'ola rûh olsa baña cân
Her dem gice gözümde gözüm günde gündüzüm

12³

Velehü eyzen

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Hâmd-i lâ-yu'ad Hudâ-yı lâ-yezâl-i ber-kemâl
Müş-t-i hâkiden yaratdı virdi insāna cemâl
- 2 Ol cemâl-i bî-mişâldür kim cemâli lem'ası
Eyledi cümle münevver virdi her bir şey'e hâl

1 F.261b. Bu kıt'a B, F, H'de vardır.

Başlık: F: Yine bu da onundur.

2 F.261b. Bu kıt'a B, F, H'de vardır.

Başlık: F Yine bu da onundur.

3 F.262a. Bu kıt'a B, F, H'de vardır.

Başlık: F: Yine bu da onundur.

13¹

Velehû eyzen

Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün

- 1 Sırr-ı ‘acebdedür yine sırr-ı habîb-i cân-fezâ
Câna kıyar iseñ eger cânuña baḥş ola beḳâ
- 2 ‘İlm-i ledün durur yine ‘ilm-i ezel ebed hemân
Farz ile sünnet oldu bu ‘âleme maḥz-ı bâ-vefâ

14²

Velehû eyzen

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 ‘Aceb fermân-ı zî’l-ma’nâ irişdi maḥz-ı ‘ibretden
Anı ben bilmedüm illâ ki bildüm geldi ḥazretten
- 2 Şu’â’-ı şems-i neyyîrden ne ma’zî añlasun ma’nâ
Eger çeşmüñde revnaḳ var ise gör sen de şan’atdan

15³

Velehû eyzen

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Yâr-ı men cânumda iz’ân itdürür yârüm baña
Lâ-vefâ illâ-vefâ illâ-vefâ illâ-vefâ
- 2 Naḳş için naḳḳâşumı naḳşumda naḳḳâş eyledüm
Şan’atı izḥârını vechüñde kıldı iḳtiżâ

1 F.262a. Bu kıt’a B, F, H’de vardır.

Başlık: F, B: Yine bu da onundur.

1b ve 2a.mısraları birbirinin yerine yazılmıştır.

2 F.262a. Bu kıt’a B, F, H’de vardır.

Başlık: F: Yine bu da onundur.

3 F.262a. Bu kıt’a B, F, H’de vardır.

Başlık: F: Yine bu da onundur.

16¹**Feilâtün Mefailün Feilün**

- 1 Rabbenâ Rabbenâ ve yâ Rabbî
“Kün” merâ mağfîret bi-ḥaḳḳin nebî
- 2 Ez-an du‘â-râ ḳabûl kün yâ Rab
Ez-evvel ḥ^vâhem türâ ṭaleb-be-ṭaleb

17²

Velehû eyzen

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ğarḳa-i baḥr-ı maḥabbetden şaḳın şorma ḥaber
Bî-ḥaberdür bî-ḥaberdür bî-eşerdür bî-eşer
- 2 Şol ki kim oldı ḥaber gelmez ḥaber andan ebed
Ey başîret isteyen zinhâr olma bî-başar

18³

Velehû eyzen

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Seḥerî yâre varup seyri cemâl eyleyelüm
Açalum dîde-i ‘aynumuzı ḥâl eyleyelüm
- 2 Sûz-nâk eyleyelüm âteş-i ‘ışḳ ile ciger
Bu maḥabbet odına ḥarḳ ile ḳâl eyleyelüm

1 Bu kıt’a B, H’de vardır.

1.Rabbimiz, Rabbimiz, ve ey Rabbim; Peygamber hakkı için beni bağışla.

2.Ey Rab! Ondan duayı kabul et, önceden sena gelmeyi istiyorum.

2a. kün: bk. G 16/1b.

2 F.262a. Bu kıt’a B, F, H’de vardır.

Başlık: F: Bu dahi)

2a.şol ki: şuna H.

3 F.262b. Bu kıt’a B, F, H’de vardır.

Başlık: F: Yine bu da onundur.

19¹

Velehû eyzen

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Hüdâvendâ zamîrümde maḥabbet şem'ini yandur
'Azîz eyle bu 'izzetle şarâb-ı 'ışkuña ḳandur
- 2 Hârim-i ka'beñe vardum elümde ḥalka-i ümmîd
Bu nefsi ḥ'âb-ı ḡafletden 'inâyet eyle uyandur

20²

Velehû eyzen

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Ey cemâlün âyetinden "ḳul huva'llâhu eḥad"
Zahir ü batındadır çünki "ḳul huva'llâhu'ş-şamed"
- 2 Ey münevver vechüñe ben 'âlem-i kübrâ didüm
"Lem yelid"dür naşş-ı kâtı añla olmadı 'aded
- 3 'Acze olduñsa maḳar ey şâḥib-i feyz-i kemâl
Şol ḳadar ola ziyâde şaymayasın hiç 'add

21³**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

- 1 Sa'y-ı men der-'ilm âmed der nihâd-ı cân-ı mâ
Men çi dânem der-beyân-ı zât-ı pâk-ı kibriyâ
- 2 Âmede der-rûz-ı rûşen sem'-i nâdir ibtidâ
Yâ ḥabîbî sa'yinâ mimmen nidâ'ü'l-ḳâtî'â

1 F.262b. Bu kıt'a B, F, H'de vardır.

Başlık: F: Yine bu da onundur.

B'de 1b ve 2a.mısraları birbirinin yerine yazılmıştır.

2 F.262b. Bu kıt'a B, F, H'de vardır.

Başlık: F: Yine bu da onundur.

1a. ḳul huva'llâhu eḥad: bk. G 257/1b. 1b.ḳul huva'llâhu'ş-şamed: bk. G 247/1b. 2b.Lem yelid: bk. G 256/4a.

3 Bu kıt'a B, H'de vardır.

1. İlimde benim çabam canımın yaratılışında; ben temiz ve büyük zatların ifadesinden ne anlarım.

2. İlk defa ender bir dinleme aydınlık günde geldi, ey sevgili çabamız o keskin sestən olsun.

22¹

Velehü eyzen

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 'Ârifân-ı der-geh-i hâzret dür-i maşşûddur
Her ne kim var ise maḥlûka o dürden süddur
- 2 Târik-i gayr olmasa şol kim havâyile giçer
İki 'âlemde anı bilgil ki sen nâ-büddur

23²

Velehü eyzen

Müfteilün Fâilün Müfteilün Fâilün

- 1 Cân ü gönül şerḥ için pîrûme kıldum su'âl
Virdi cevâb-ı 'azîm didi ki fihâ'l-maḳâl
- 2 Ḥavl ile ḥâl ey 'azîz ni'met-i 'uzmâ durur
Ḥavl ile ey cân-ı men ḳal' ola cümle cibâl
- 3 Resm ile şüret nedür aınlar iseñ ey 'azîz
Ḥikmet-i 'ulyâdadur 'ayn-ı ḥaḳâyik hemâl

24³**Mefâilün Mefâilün Feülün**

- 1 Memâta varmış idi 'aşık-ı zâr
Eger luṭf itmeyeydi aña dil-dâr
- 2 Dirildi yanına geldi çü dil-ber
Ḥicâbından velî dökdi 'arḳlar

1 F.262b. Bu kıt'a B, F, H'de vardır.

Başlık: F: Yine bu da onundur.

2 F.262b. Bu kıt'a B, F, H'de vardır

Başlık: F: Yine bu da onundur.

3 Bu kıt'a B, R'de vardır.

25¹

Velehü lâ-zâle muvaffâkan

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Baħr-ı 'ışka oldı müstağrak gönül
Bizde n'eyler yârsız bu cân ü dil
- 2 Her neye kılsam nazar ol yârdur
Dilde bi'llâhi odur ğayrı degül
- 3 Âyet-i kübrâda gördü kendümi
Bil dir iseñ bilmediler bellü bil

26²

Eyzen

Mef'ülü Fâilâtün Mef'ülü Fâilâtün

- 1 Yâ Rab saña sezâdur her ne ola şenâlar
Sensin cihâna sulţân saña durur du'âlar
- 2 Müştâk olalı saña âşüfte gönlüm ey Hâk
Geçdüm kâmadan el-ħak 'ıřkuñ beni oylar

27³

Velehü sellemehu'llâh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Bir ğaber alduñsa ey dil sen eger
Bil saña oldı musaħħar baħr u ber
- 2 Çün naşirün ğazret-i fettâhdur
Her umûruñda saña virdi zafer
- 3 Müjdeler olsun saña ey ğayr-ı nâs
Ħayr ile dâyim gelür ğayr-ı ğaber
- 4 Oldılar maħhûr-ı a'dâ cümleten
Koydı başlarına pes tûfân-ı şer

1 A.235b, F.263a, R.2b. Bu kıt'a A, B, F, H'de vardır.

Başlık: F: Bu da onundur. Muvaffakiyet devam etsin!

3a. âyet-i kübrâ: G 83/3b.

2 A.236a, F.263a. Bu kıt'a A, B, F, H'de vardır.

Başlık: F: Bu dahi.

2b. beni: - A.

3 A.236a, F.263a. Bu kıt'a A, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu selamete erdirdin!

Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur.

28¹

Velehü ahsena'llāhu ileyh

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 Kütlu şol kimse durur kim olisar defter-i aķ
'Äleme geldün anuñ çün kılasın göce yaraķ
- 2 Tāma'ı terk idüben gözle kanā'at yolını
Gözi sır eylemez illā ki bir avuc toprak

29²

Velehü řāle beķāhu

Feilātün Mefailün Feilün

- 1 Güş-ı cānı küşāde kııl cānā
Saña bir söz diyem bugün tenhā
- 2 'Aql ile yek-cihet olursañ eger
Kul olurlar saña bütün dünyā
- 3 Edeb ü 'aķlı komağıl elden
Tut kulağın bu kavlēdür ra'nā

30³

Velehü şavvele'llāhu 'umrehü

Mef'ülü Fāilātü Mefailü Fāilün

- 1 Hüşn ü cemālüne nazarum düş olalı āh
Cānum seni arar yine saña kıılır nigāh
- 2 Ten fāriğ olımağ 'aceb ol cāndan inçün
İllā meger ki sen seni kılsañ cüdāya rāh

1 A.236a, F.263a. Bu kıt'a A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) ona en güzeli versin!

Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur,

2 A.236a, F.263b. Bu kıt'a A, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devamlılığını uzatsın!

Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur

Bu kıt'a F'de 4vü 5kıt'a arasında mükerreren yazılmıştır. Başlık: Velehü lā zāle kehfen li'l-'ibād.

1b. bu gün: - A, F.

3 A.236a, F.263b. Bu kıt'a A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ömrünü uzatsın..

Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur.

1a. düş: tuş F.

31¹

Velehû lâ-zâle kehfen li'l-'ibâd

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Töböludur 'arş u ferş ey kâm-rân
Nâm-ı Hakk ile zemîn ü hem-zamân
- 2 'Ömrün oldukça saña nuşhum budur
Zâkir ol ism-i Hudâyı ey cevân
- 3 Farq-ı zâkir birle bî-zıkr ol durur
Hayy ile meyyit gibidür bil hemân

32²

Velehû ferreha'llâhu kürbetehû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Muhâl olmaya lutfuñdan senün ey kâdir-i binâ
Saña dâyim muhib olanı kılsañ 'ilm ile dâna
- 2 Cemâl-i bâ-kemâlünden irerse bir nazar lahzâ
Bu hüküm ile olur kâyim mesîredür aña her câ

33³

Velehû eyyeda'llâh

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1 Allâh Allâh ne 'aceb kudret-i kübrâdur bu
Hâki insân ide yâ Rabb ne peydâdur bu
- 2 Bize akrab oluben çeşmümüzün ağından
Biz araruz anı ammâ ne temâşâdur bu

1 A.236b, F.263b.Bu kıt'a A, F'de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Kulları için sığnağı devam etsin!
Başlık F: Velehû eyzen: Yine bu da onundur,
3a.bî-)ıkr:)ıkr A.

2 A.236b, F.263b.Bu kıt'a A, F'de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun üzüntüsünü gidersin!
Başlık F: Velehû eyzen: Yine bu da onundur,

3 A.236b, F.263b.Bu kıt'a A, F'de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) desteklesin!
Başlık F: Velehû eyzen: Yine bu da onundur,
A'da 2. beytin a ve b mısraları takdim tehir şeklinde yer almaktadır.

34¹

Velehū aḥkema'llāhu emrehū

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

- 1 'Amel-i şâlih ile cennete girmez âdem
Meger elṭâf-ı Hudâ faẓl ola aña hem-dem
- 2 Lik şartı oldu 'ibâdet kıoma elden zinhâr
Ol dahı hâlîş olup ola riyâ andan kim
- 3 Ger necât ister iseñ toğrı tariķi gözle
Hâric-i râha varup kıoma şaķın egri kıadem

35²

Velehū medda'llāhu zıllehū

Fâilātün Fâilātün Fâilātün Fâilün

- 1 Rûy-i zibâñı görelden vâlih ü hayrân benem
Müstetir kıılma cemâlün çünki ser-gerdân benem
- 2 Aç niķâbuñ ey dil-ârâ rûşen eyle 'âlemi
Cânımı vaşluñla hândân eyle kim giryân benem

36³

Velehū kıaddese sirruhū

Fâilātün Fâilātün Fâilātün Fâilün

- 1 Hâķ Teýâlâ kıudretin seyr eyle ey şâhib-kemâl
'Âşık iseñ Hâķdan özge sevmegil gayri cemâl
- 2 Gel berü şem'-i cihân ol çevre alsunlar seni
Şu'le vir fânüs-ı dehre görine zıll-ı hayâl

1 A.236b, F.263b. Bu kıt'a A, F'de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun işlerini güçlendirsın!
Başlık F: Velehū eyzen: Yine bu da onundur,

2 A.236b, F.264a. Bu kıt'a A, F'de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gölgesini uzatsın!
Başlık F: Velehū eyzen: Yine bu da onundur,
2b.kim: - A.

3 A.236b, F.264a. Bu kıt'a A, F'de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Onun sırrı kutsal olsun!
Başlık F: Velehū eyzen: Yine bu da onundur.

37¹**Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün**

- 1 Maṭlabumdur ṭalebüm ṭālib-i a'lāyam ben
Varlık 'ilmini bildüm ince peydāyam ben
- 2 'Ālemün revnaķı hep sendeür ehl-i başar
Gözün ac eyle naẓar nice temāşāyam ben

38²

Velehü 'azze naşruhü

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1 Bu çeşm-i nūr-ı baḥşam çün cemāl-i yāre nāzırdur
Kamuyı 'aynına almadı çün mecmû'-ı ḥāṭırdur
- 2 Vemā edrî siva'l-maḥbûb mâ-'indî siva'l-merğûb
Benüm yanumda andan ğayrısın şanmañ ki ḥāzırdur

39³

Velehü nevvera'llāhu fu'ādehü

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1 Cemāl-i bâ-kemāl muṭlaķ oldu
Şu kim terk eyledi âb ü hevâyı
- 2 Eger var ise sende 'arîfiyyet
İşit eşyâ saña kıllur nidâyı

1 A.237a, F.264a. Bu kıt'a A, F'de vardır.

Başlık F: Velehü eyzen: Yine bu da onundur.

2 A.237a, F.264a. Bu kıt'a A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Yardımı izzetli olsun!

2. Sevgiliden başkasını bilmem, arzulananın başkası yanımda yoktur.

2b. ğayrısın: ğayrı sen F.

3 A.237a, F.264a. Bu kıt'a A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun gönlünü nurlandırın!

1b. âb u: âb-ı F.

MÜFREDÂT

1¹

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Farq ider miydün ‘aceb kendüni cânâ heyhât
Bir olur idi saña cümle hayât ile memât

2²

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Zerreden zerresinün zerresini bilmez idün
Kendü idrâküni sen zerre kadar bilmez idün

3³

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

İster iseñ iki ‘âlemden alasin behre
Gel Murâdî(ye) yakın gezme şehirden şehre

4⁴

Mefâilün Mefâilün Feülün

‘Acebdür kılmışam kıldı telaṭṭüf
Neden aşdı yine vech-i hicâbı

5⁵

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Bilmedüm bildüm velikin eyledi i‘zâzını
Andan olmuşsun muḥayyer aṭladum çün râzını

1 R.69a. Bu müfret R’de vardır.

2 R.69a. Bu müfret R’de vardır.

3 R.69a. Bu müfret R’de vardır.

1b.Murâdî (ye): Murâdî.

4 R.10a. Bu müfret R’de vardır.

5 R.10a. Bu müfret R’de vardır.

6¹**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

Mâ ile menden geçenler buldılar merd-âne yol
Cânı cânâna virenler buldılar sulţâna yol

7²**Mefâilün Mefâilün Feülün**

Ezelden nûş idenler câm-ı 'ışkı
Açup göz bakmadı başa ayağa

8³**Mefâilün Mefâilün Feülün**

Cüş eyledi çün yem-i maḥabbet
Dil zevraḳı bulmadı nihâyet

9⁴**Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün**

Ben seni hoş bilmişem sen bilmedüñ illâ beni
Sen seni bilmek gereksin kim bilesin sen beni

10⁵

Velehû eyzen müfredât

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

'Ömr ü cânı neylesün ey dostum 'âşık olan
Gel cemâlün perdesin keşf eyle sulţânım hemân

1 R.26a. Bu müfret R'de vardır.

2 Bu müfret R'de vardır.

3 R.56b. Bu müfret R'de vardır.

4 R.56b. Bu müfret R'de vardır.

5 A.237a, F.264b. Bu müfret A, AE, B, F'de vardır.

Başlık: F: Yine bu da onundur. Müfretler

1a. 'âşık olan: 'ışık olanlar AE.

11¹

Velehü eyzen

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ėam degül ĥüsn-i cemâlünden eger nâlan olam
Çaresini sen kılırsın çün saña mihmân olam

12²

Velehü eyzen

Mef'ülü Mefâilü Mefâilü Feülün

Ey mihter-i ebrâr muĥarreb ne bahâdur
Şerĥ eyleyeler ĥâlünü bu maĥz-ı ĥaĥâdur

13³

Velehü eyzen

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ėadr-i tâkat her kişiyeye Ėaĥ virür na'mâsını
Tâkatince her kişi bilmek gerek mevlâsını

14⁴

Velehü eyzen

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ėalb-i tâbân içre olmışdur 'ayân-ı mâverâ
Ey verâsın işitenler Ėaĥĥa eyleñ ilticâ

1 A.237a, E.264b. Bu müfret A, AE, B, F'de vardır.

Başlık: F: Yine bu da onundur.

1b. kılırsın: - A.

2 A.237a, E.264b. Bu müfret A, AE, B, F'de vardır.

Başlık: F: Yine bu da onundur.

1a. bahâdur: bahârdan A. 1b. eyleyeler: eyleseler A.

3 A.237a, E.264b. Bu müfret A, AE, B, F'de vardır.

Başlık: F: Yine bu da onundur.

1a. ĥadr-i tâkat: nedür tâ'at AE; na'mâsını: yağmasını A.

4 A.237a, E.264b. Bu müfret A, AE, B, F'de vardır.

Başlık: F: Yine bu da onundur.

1a. tâbân: nâ'il AE. 1b. verâsın: varsın AE.

15¹

Velehû ‘azzehu’llâh

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

‘Aceb revâ mı saña ey habîb-i cân ü gönül
Beni görüp diyesin kim beni seven bu degül

16²

Velehû menna’llâhu bi-envâri ma‘diletihi

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Allâh Allâh ne ‘aceb hâlet olur hâlet-i ‘ışk
Şâh-ı dü-‘âlem olur kime irer devlet-i ‘ışk

17³

Velehû zâde’llâhu mehabetehû

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Keşret-i ‘işyân ile yâ Rab ‘aceb hâlüm n’ola
Tevbeler olsun günâha tevbeler yâ Rabbenâ

18⁴

Velehû nâle münâhu

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

‘Aceb hâl oldu ‘uşşâka yine açmış hicâbın yâr
Yine ihyâ kılupdur anları ol pür-vefâ dil-dâr

1 A.237b, F.264b.Bu müfret A, AE, B, F’de vardır.

Başlık A: Allah (cc.) onu aziz kılsın!

Başlık F: Velehû eyzen: Yine bu da onundur.

2 A.237b, F.264b.Bu müfret A, AE, B, F’de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletinin nurlarıyla lütuflandırınsın! Başlık F: Velehû eyzen: Yine bu da onundur.

3 A.237b, F.264b.Bu müfret A, AE, B, F’de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun heybetini artırınsın!

Başlık F: Velehû eyzen: Yine bu da onundur.

4 A.237b, F.264b.Bu müfret A, AE, B, F’de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Onun kaderini gerçekleştirisin!

Başlık F: Velehû eyzen: Yine bu da onundur.

19¹

Velehū ḥalleda'llāhu devletehū

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Cür'a-nüş oldum ḥabibā dest-i kudretten yine
Bāde-i 'ışk içmişemdür cām-ı vaḥdetden yine

20²

Velehū lā-zāle mu'inen li'l-İslām

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Biz zamān-ı ezeliden berü dervişlerüz
'İşk-ı cānān ile üftāde vü dil-rîşlerüz

21³

Velehū ṭayyeba'llāhu enfāsehū

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Şoḥbet-i yāre ṭaleb-kār olan dildür bu
Dāyīmā vākıf-ı esrār olan dildür bu

22⁴

Velehū şereḥa'llāhu şadrahū

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

Binā-yı ibn-i ādem muḥtelifdür çün esāsında
Binā hedm olmasun dirseñ bināsın gör bināsında

1 A.237b, F.264b. Bu müfret A, AE, B, F'de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletini ebedi kılsın!
Başlık F: Velehū eyzen: Yine bu da onundur.

2 A.237b, F.265a. Bu müfret A, AE, B, F'de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onu İslam için devamlı kılsın!
Başlık F: Velehū: Bu da onundur.

3 A.237b, F.265a. Bu müfret A, AE, B, F'de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun nefeslerini güzel kılsın!
Başlık F: Velehū: Bu da onundur.

4 A.237b, F.265a. Bu müfret A, AE, B, F, H'de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun göğsünü genişletsin!
Başlık F: Velehū: Bu da onundur.

23¹

Velehü zîdet devletühü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Şerhe gelmez bu benüm aḥvâl-i 'aynüm bir nefes
Kim dilerse şerhîni bulâğa terk itsün heves

24²

Velehü yessera'llâhu murâdehü

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

Dîdem benüm çün ol ruḥ-ı zîbâyı qarşular
Şan mürdeler durur dem-i 'Îsâyı qarşular

25³

Velehü zâde'llâhu şevketeḥü

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

Beyzâ vü sevdâda gezer 'aynüm benüm ḡaybüm benüm
Yâ Rab 'acebden a'cebem sırr oldı bu ḥâlüm benüm

26⁴

Velehü ebbeda'llâhu salṭanateḥü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Her seḡer zîkr-i Ḥudâdur bu lisânümde benüm
Ḥalk olınmadın daḡı sevgüsü cânümde benüm

1 A.237b, F.265a. Bu müfret A, B, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Onun devleti ziyadeleşsin!

Başlık F: Velehü

1a.'aynım bir: ḡaybım her F.

2 A.238a, F.265a. Bu müfret A, AE, B, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun isteğini kolaylaştırsın!

Başlık F: Velehü: Bu da onundur.

1a.çün: için AE.

3 A.238a, F.265a. Bu müfret A, B, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ihtişamını artırsın!

Başlık F: Velehü: Bu da onundur.

1a.ḡaybum: 'aynum A.

4 A.238a, F.265a. Bu müfret A, AE, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah onun saltanatını ebedileştirsın!

Başlık F: Velehü: Bu da onundur.

1b.olınmadın: olınmadı AE, B, H.

27¹

Velehü zâde'llâhu fütühahû

Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün

Şah-n-ı sarây-ı 'âleme her ki konar göçer yine
Kimse karar eylemez merhâledür bu râh ile

28²

Velehü lâ-zâle mükerrerem ve mu'azzezen

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

'Âlem-i nefis olıgör Rabbüni bilmekdür bu
Rabbüni şöyle ki bildün diyesin sen yâ-hû

29³

Velehü dâme melâzen li'l-enâm

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Hakkuñı hüsnüñ temâşasında teşhîş itmezem
Zâtuñı cümle şıfâtuñ birle teşhîş itmezem

30⁴

Velehü ebbeda'llâhu devletehû

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

Hafidür 'aql-ı ressâha celidür ehl-i 'irfâna
Cemâl-i bâ-kemâle râğib iseñ göze merd-âne

1 A.238a, F.265a. Bu müfret A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun fetihlerini artırsın!

Başlık F: Velehü: Bu da onundur.

2 A.238a, F.265b. Bu müfret A, AE, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) saygınlığını ve yüceliğini devam ettirsin!

Başlık F: Velehü: Bu da onundur.

1a.olıgör: olıñuz AE.

3 A.238a, F.265b. Bu müfret A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Halk için sığınak olması devam etsin!

Başlık F: Velehü: Bu da onundur.

4 A.238a, F.265b. Bu müfret A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun devletini ebedileştirsin!

Başlık F: Velehü: Bu da onundur.

31¹

Velehü enâra'llâhu bürhânehü

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

Hüred ehli olan çekmez nedâmet hiç kârında
Tefekkür ehlidür fikr eyler ol yoğında varında

32²

Velehü naşarahu'llâhu 'alâ a'dâ'ihî

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

Kitâb-ı 'izzet-i cânândan cânâ gelür lezzet
Ne hâletdür o hâlet kim lezâyizden virür hâlet

33³

Velehü beşâta'llâhu nûre ma'diletihi

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Hayme-i eflâki gör kim gösterür zıll-ı hayâl
Gel hayâle aldanup kılma hikemden kıl nazar

34⁴

Velehü edâma'llâhu eyyâmehü

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Yaraşur güftârumuñ şerhinde nâfiz olsa ger
Yazmaya yir gök ola evrâk u aqlâmı şecer

1 A.238a, F.265b. Bu müfret A, AE, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun bürhanını açıklığa kavuşturursun...

Başlık F: Velehü: Bu da onundur.

1b.ehlidür fikr: ehli efker H; ehl-i fikr B; ol: anuñ B.

2 A.238a, F.265b. Bu müfret A, AE, B, F, H'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun düşmanlarına karşı ona yardım etsin!

Başlık F: Velehü: Bu da onundur.

1a.kitâb-ı: hîṭâb-ı AE, B. 1b.lezâ'izden: lezâizinden AE.

3 A.238a, F.265b. Bu müfret A, AE, B, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun adaletinin nurunu yaysın!

Başlık F: Velehü: Bu da onundur.

1a.gel: kâmil AE; nazar: me'âl B.

4 A.238b, F.265b. Bu müfret A, F'de vardır.

Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun günlerini devam ettirsin!

Başlık F: Velehü: Bu da onundur.

1a.ger: bahır F.

35¹

Velehü ebka'llāhu muhceteh

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

Şerâr-ı nâra doymaz âb irerse nâr olur sâkin
Eger tâb-ı dile irerse vaşl-ı yâr olur sâkin

36²

Velehü edâma'llāhu iğbâleh

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

Ġam-ı dünyâyı terk eyle dilerseñ âhîret milkin
Hudâyı zâkir ol dâyim dilerseñ âhîret milkin

37³

Velehü dâme lehu'n-naşru ve'z-zafer

Mefailün Mefailün Mefailün Mefailün

Çerâğ-ı çeşm-i ehl-i dil kemâl-i rûh-ı dil-cûdur
Hâbibün cümleten 'âlem fidâ-yı yek-ser-i müdur

38⁴

Velehü dâmet 'izzetuhü

Failâtün Failâtün Failâtün Failün

Gör bu dünyâ-yı denî kimseye kılmadı vefâ
Cümle 'âlem bulısar câm-ı memât ile fenâ

-
- 1 A.238b, F.265b. Bu müfret A, F'de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun hayatiyetini devam ettirsin!
Başlık F: Velehü: Bu da onundur.
- 2 A.238b, F.265b. Bu müfret A, F'de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Allah (cc.) onun ikbalini devam ettirsin!
Başlık F: Velehü: Bu da onundur.
- 3 A.238b, F.266a. Bu müfret A, F'de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Ona yardım ve zaferi devam etsin!
Başlık F: Velehü: Bu da onundur.
- 4 A.238b, F.266a. Bu müfret L, M, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Onun saygınlığı devam etsin!
Başlık F: Velehü: Bu da onundur.
1a.gör bu dünyâ-yı: bak bu dünyâyı AE, B.

39¹

Velehû dâme naşrah

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Cür'adan mestem 'ineb âbı nedür
Bu şarâbuñ bilmezem tâbı nedür

40²

Velehû e'azza'llâhu ensârehû

Mefâilün Mefâilün Feülün

İrâdetdür ezelden emr-i cebbâr
Anı kâdir bilür ey merd-i hüşyâr

41³

Velehû nâle murâdehû

Feilâtün Mefâilün Feilün

Ṭâ'atüm olmadı saña lâyıķ
Rüşen eyle bu kâlbi yâ Hâlîķ

42⁴**Feilâtün Mefâilün Feilün**

'İşķa şuş ola çün dil-i nâlân
Yâden gayra olmadı nigerân

1 A.238b, F.266a. Bu müfret L, M, R'de yoktur.
Başlık A: Bu da onundur. Ona yardımı devam etsin!
Başlık F: Velehû: Bu da onundur.
1b.tâbı: nâbı AE.

2 A.238b, F.266a.
Başlık A: Bu da onundur. Allah'ın (cc.) onun yardımlarını aziz kılsın!
Başlık F: Velehû: Bu da onundur.
1a.irâdetdür: aradandur AE Bu müfret A, AE, B, F'de vardır.

3 A.238b, F.266a. Bu müfret A, F'de vardır.
Başlık A: Bu da onundur. Onun isteğini versin!
Başlık F: Velehû: Bu da onundur.

4 F.266a, R.35b. Gazel Bu müfret F, R'de vardır.

43¹**Mefâilün Mefâilün Feülün**

Kemâlin bilmege dil ekmel oldu
Beyânın eylemekde echel oldu

44²**Mefâilün Mefâilün Feülün**

Bizi çün derde şaldı 'ışk-ı cānān
Gözümüz h'āb kılmaz sâ'at (u) ān

45³**Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün**

Qışşa-i pür-zevkümi gūşlar eyleyenler tñıladı
Cāhil olan(lar) tñıladı 'āķiller ammā añladı

46⁴**Fâilātün Fâilātün Fâilātün Fâilün**

Ĥayret-i kübrāda ĥaldı bulmayan yolında rāh
Vāy saña ister iseñ dünyāda 'izz ile cāh

47⁵**Mefâilün Mefâilün Feülün**

Tamām oldu kitāb el-ĥamdü li'llāh
Hümām oldu kitāb el-ĥamdü li'llāh

48⁶**Fâilātün Fâilātün Fâilün**

Bu kitāb(uñ) şāhibine her zamān
Sen 'ināyet eylegil yā Müste'ān

1 R.22a. Bu müfret R'de vardır.

2 R.22a.

1b. (u): - Bu müfret R'de vardır.

3 Bu müfret AE, B'de vardır.

1b.olan (lar): oldı.

4 Bu müfret AE, B'de vardır.

5 Bu müfret AE, B'de vardır.

6 Bu müfret AE, B'de vardır.

1a.kitāb(uñ): kitāb.

